Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Vetus Testamentum.

https://hdl.handle.net/1874/340263

KAST 10
58

ARCHIVI · FF · MIN · PROV · DE · R · M · NE · S · SIA

Iste liber pertinet sororibus domus vndecim milium virginum et sancti Anthonii
In vennaede terre Kessellen Et est scriptus in hynsberch per quendam nunc ei
et allegatus empti et quidam postulatem

Sequit̃ p̃ incipiendo capitula
ex. prohibet. permant. abel. enoch. arcta fit. migrat

KAST 10
58

Incipit epla sancti Jheronimi
pbri ad paulinū sup omnes
diuine hystorie libros
Capitulum primum

Rater ambo
lius tua mihi
munuscula per
ferens. detulit
suauissimas lit
teras: que a pri
cipio amicicie
tue fidē plbate iā
fidei et vetis ai
mue pfēbat. Vera enī illa ne
cessitudo est q̄ xpi glutino co
pulatur: qua no vtilitas rei
familiaris. no pecūia tm̄ cor
porū. no subdola q̄ palpans
adulatio: sz dei timor q̄ diui
narū scīpturarū studia cōciliat.
legimus i veteribus hystoriis
quosdā iuasse puincias. nonnō
idisse pplos. maia trāsisse: ut
eos quos ex libris noverat:
ora quoq̄ videret. Sic phyta
gras memphiticos uates.
sic plato egyptū q̄ archytā
tarentinū. sic democritus
eudoxus. quorū q̄ horum
ia dicebat? laboriosissime
peragrauit: ut q̄ athenis ma
gister erat q̄ potens. cuiusq̄
doctissimis academie gymna
sia psonabat: fieret peregrini
q̄ discipulus: malles aliena
reprehendere. Denīq̄ ut lras assi
duo orbe fugientes psequat?:
apto a pyratis. q̄ venuda
tus. etiā tyrānō crudelissimo
parvit captiuus. victus. q̄
seruus: tm̄ q̄ philosophus:
maioz emere se fuit. Ad vltīm
ll libuit lacteo eloquentie fo
te manare. de vtrisq̄ hyspa
nie galliarūq̄ finibus quosdā
venisse nobiles legimus: et
quos ad cōtemplationē siue so
mia nō traxerat: vmbra horū
fama pduxit. Habuit illa
etas mauditū omnibus scīis
celebradūq̄ miraculū: ut
urbē tātā ingressi: aliud
extra urbē quererēt. Apollo
nius siue ille magus ut vul
gus loquit? siue philosophus
ut pytagorici tradūt: itra
uit psas. ptīsq̄ iuit caucasū.
albanos. scythas. massage
tas. q̄ opulentissima indie reg
na penetrauit: et ad extre
mum latissimū physon amne
trānsmisso: pcurrit ad bragma
nas: ut hyarcā i throno se
dentem aureo. q̄ de tātali fon
te potātē. inter pauos dis
cipulos de natura. de moribus.
ac cursu dieū q̄ syderū audi
ret docētē. Inde p elamitas.
babilonios. chaldeos. medos.
assyrios. parthos. syros. phe
nices. arabes. palestinos. re
uersus ad alexādriā pcurrit
ethyopiā: ut gymnosophis
tas. q̄ famosissima solis mē
sam vidēt i fabulo. Inuenit
vm̄ ille ubiq̄ qd̄ discēt: ut
semp̄ pficeret: semp̄ se melio
ra faceret. Scripsit sup hoc
pleīssime octo voluminibus
philosophatus Cam̄ sēm.

Quid loquar de seculi hominib⁹. aī ꝙ apóstolus paulus vas electionis et magister gēciū. qui de constantia tāti ife hospitis loq̄batur: an experimentū q̄rit⁹ ei⁹. q̄m me loquit⁹ xp̄us. p⁹ damascū arabiā ꝙ lustrā. ascendit ihēosolima ut videat petrū. ꝙ mansit apud eū diebus q̄ndecim? Hoc em̄ mysteio ebdomadis et ogdoadis: futuriq̄ gēciū p̄dicator⁹ istruedus erat. Nuz sine ꝙ p⁹ annos q̄tuordecī assumpto barnaba ꝙ tyto? exposuit aplis euāgeliū: ne forte iuanē curri? et curr⁹sset. Habet nescio q̄d latentis energie vnūquodq; actus: ꝙ tanges discipuli de auctoris ore trāsfusa? sonat. Unde et esthenes cū rodi cydiaret. ꝙ legēt illa demostenis oro quā adiūsus eū habuerat: mirātibus cūctis atq; laudātibus? sustinēbit ait. Quid si ipsam audissetis bestiā sua verba resonantem? Cap̄m. iii.

Ner hoc dico q̄d' sit aliquid in me tale. q̄d' ut possis ul' velis discē? ꝙ quo ardor tuus et discendi studiū. cui absit nobis p se pbari debeat. Ingeniū docile ꝙ sine doctore? laudabile est. Sed quid tuebar? ꝙ quid q̄rab ꝺ sideram? a volubus cera tad formādū fact? cui si artifices ꝙ plastes tres sint manus? tū vir tutis totius est quicquid esse potest

Paulus aplus ad Cap̄m. iiii. pedes gamalielis legē moysi ꝙ ppbas se didicisse cōfitet: ut animarū spūalibus telis: postea docet⁹ fidentes. Arma em̄ militie nr̄e non carnalia sunt? ꝙ potētia deo ad destructionē munitionū. ꝙ cogitationes destruentes et omnē altitudinē extollētē se adūsus scīam dei: ꝙ captiuātes omnem intellectū ad obediendū xp̄o. et pati subiugare victā ꝙ obedientia. Timotheū instituit ab infāna sacris litteris eruditū? et hortat⁹ ad studiū lectionis: ne negligat gratiā que data sit ei p̄ impositionem manus plurī. Tito p̄cipit ut mēte cētās virtutes epī. que breui sermone depingit. scīam q̄ in eo eligat sp̄s iusti? optinēte inquit eū qui sedm̄ doctrinā fidelē sermone? ut potēs sit exhortari ī doctrina sana. ꝙ cōtradicentes reuincere Cap̄m. v.

Sed quippe iustitias solū sibi p̄dest? et q̄tū edificat ex vite meito ecclesiā xp̄i? tm̄ nocet. si destruentibus non resistat. Malachias ppha. primo p malachiā dñs interrogauit sacerdotes legem. Interrogatus sacerdotis officiū est? ī rogatū respondē de lege. Et in deuteronomio lectum? Interroga patrem tuū et annūciabit tibi: seniores tuos et dicet tibi. In psalmo quadragesimo octauo decimo. Cantabiles mihi erant iustificationes tue? in loco peregrinationis

Prologus

mee. Et ni descr ꝓcē iustꝰ
vir. cū cū arbor vite dauid
que ē i paradiso ꝙpagat. nē
cetēas virtutes hoc ītulit.
In lege dñi voluntas eius: ⁊
i lege eius meditabit die ac
nocte. Danihel i fine sanctus,
sic visionis iustos aut fulge
ūnt sicut stellas. et itelligētes ide
doctos ūnt firmamētū. Vides
quātū nē se distat. iusta iusti
tiatas. ⁊ docta iustina. Alii
stellis. alii celo ꝙparat. qua
quā iuxta hebraicā veritā
tē vtrūq; de eruditis possit
itelligi. Ita eīm apud eos le
gim⁹. Nūc aut docti fuerit.
fulgebūt ūnt splendor firma
mēti. ⁊ qui ad iustitiā eru
diūt multos. quasi stelle ī pe
tuas eternitates. Cui ꝓpau
los aptius vas electionis. sic
pe quia vas legis. ⁊ scrip
turarū sacrarū azimauit. Pha
risei stupebāt doctrina dñi. ⁊
mirabāt nū petro et iohāne
quo lege caret. cū hīc nō
didicerint. Quicquid eīm a
lege exercitatio et cotidiana
i lege meditatio ꝓbare solet.
illis spūs sanctus suggerebat. Et
erat iuxta qđ scriptū est
dydascituen. idest docibiles
deo. Quodā ānō saluator
ī templo placeat. et i templo sedens
de questionibus legis ī rogat.
magis doceat dū prudēt nē
rogat. nisi forte iustitiā pe
tit iustitiā dicēs mihi. ⁊
quorū vtiq; dicē poterat. ⁊
si impiorū sermone. nō tame
scia. Johannes iustitiā. piscā
tor indoctus. Et unde illa
nos obscuro. In principio erat
verbū. et verbū erat apud deū.
et deus erat verbū. Logos ḡce
multa significat. sicut et
vbi ē. ⁊ ratio. et sapientia.
et cā omnium rez. p quā
sunt singula q subsistunt. que
omnia rōne intelligim⁹ ī xpo.

Doctus plato cum v.m
nescivit. hoc demosthenes
eloquiū ignorauit. Vdam
iquit sapiam sapientiū. ⁊ pru
dentia prudentū reprobabo. Nā
sapia mundi falsa sapia. ⁊
ēē stultitia mundi coram deo
sit. cui paulus sapiam loq
tur nō perfectos. sapiam aute
nō seculi huius q destruunt nec
principū. sed loqm̄ iquit dei
sapiam ī misterio absconditā.
quā predestinauit deus ante secula.
Dei sapia xpus ē. xpus au
tē dei virtus ⁊ dei sapia. Hec
sapia ī misterio absconditā ē.
de qua ⁊ nomi psalmi titulꝰ
pnotat. p occultos filios ī quo
sunt omnes thesauri sapie et
scie dei absconditi. et qui in
misterio absconditus erat. predes
tinatus ē ante secla. predestinatus
autē ⁊ pfiguratus ī lege ⁊ pphe
tis. Vnde et pphe appellabāt
videtes. q videbat eū que re
liqui nō videbāt. Abraham vi
dit diē eius. ⁊ letatus ē. Ape
riebāt ocli ezechielis. q' ppho
rum clausi erat. Revela
quit dauid oculos meos: et
cōsiderabo mirabilia de lege
tua. Lex eīm spiritalis ē. ⁊ re
velatōe opus ē ut itelligat.
ac revelata fiunt dei gliam

g templem. Liber ni apoca
lypsi septē sigillis signatus
ostendit. que si dēns hoi
ſacti lras ut legat. r̄ respō
dit. nō possū. signatu est
enī. Quati hodie putant se
nosse lras. Tenent signa
tū librū. nec aperīe possūt.
nisi ille reserauit q̄ habet
clauē dauid. qui aperit & ne
mo claudit. claudit et nemo
aperit. In actib⁹ aplōrū sūb
eunuchus īmo sūb vr. sic
em̄ eū sra scriptura ignorat.
cū legēt ysaiā pphām. me
rogat. a philippo. Putas ne
itelligis que legis. & respō
dit. Quō possū nisi aliquis
me doruerit. & Ego ut de
me lassi. iterūm. nec sanctu
or. sū hoc eunuchꝰ. nr̄ studi
osior. q̄ de ethyopia idē ex
tremis mūdi finib⁹ venit
ad tēplū. reliquit aulā re
gia. et tāty amator legis
dīne fuit. ut ēā i uehiculo
sacās lras legēt. Et tm̄ cum
librū tenēt. ut vba dñi in
cogitacōe cōcipet. lingua
voluet. labia psonaret. ig
norabat eū que i libro nes
cīs vencābat. Venit phi
lippus. ondit ei thm. q̄ clau
sus latebat i lrā. O mira
doctorib⁹ virtus. Eadē hora
ei reddit eunuchus & bapti
zat. fidelis & sās ac magis
tra. de discipulo. plūs i defec
to fōte ecclesie. q̄ mauorto
synagoge tēplo reppert. Cam
Et a me pstricta / vi.
fuit breuitas. neq̄ em̄ e
pistolaīs angustia euangē
liorum patiebat. ut itel
ligeres te scripturis sās. sine
puo & nōstro ārte semita nō
posse ingredi. Taceo de gram
maticis. rethoricis. philo
sophis. geometricis. dyalecticis.
musicis. astronomis. astro
logis. medicis q̄. quoꝝ sīa
mortalibus satis vtilissia e.
et i tres ptes scindit. & in doc
trīa & vsū. Ad minores ar
tes veniā. que nō tā lingua
q̄ manu administrāt. Ag
cole. cementarii. fabri metal
lorū. lignoꝝ q̄ cesores. lana
rii q̄. & fulloes. & ceteri q̄ va
ria suppellectilē. et vilia opus
cula fabricāt. absq̄ doctore
nō possūt ēe quod cupiūt. Ad
medicorū ē. promittit medici
tractāt fabulia fabri. Bola
scripturarū arb est. quā ōnes
sibi passim vēdicāt. Ethnici
mḡ indocti docti q̄ poemata
passim. Hāc garrula anus.
hāc delirus senex. hāc sophis
ta vbosus. hāc vnusi pstumit.
lacerat. docet aūq̄ disputat.
Alij abducto supercilio gr̄adia
verba truculētes. mīe mu
lierculas de sacris lrīs phy
losophātur. Alij dicūt p̄ro
pudor a feīs. q̄d' vr ob doce
ant. Et ne parū hoc sit. qua
dā facilitate vborū. imo au
dacia edisserūt alijs. q̄d' ipi
nō itelligūt. Taceo de meis
similibus qui si forte ad scrip
turas sās p̄ seculares lras
uenerūt et sermone cōposi

to auzeb ꝑpli mulsezit. qꝫ
ꝯd dixezint hoc legē dei pu
tat. nec sc̄e dignat. ꝯd ꝑplic.
quid apli sezezit. ſz ad sensu
suū ꝛ̄ ggrua aptat testiam
a. qſſi gr̄ade sit 7 nō vicios
simū dicēdi genꝰ. dēpuare
sc̄etas. 7 ad voluntatē sua
sanā sc̄ptuza trahē. zepug
nātē. quasi nō legezimꝰ o
mezocētonas et uizgilioce
tonas. ar nō sic etiā mazo
nē sine xp̄o possimꝰ dicē
xp̄iāmi. qz sc̄ip̄sezit. Ia ze
dit et vīgo. zecēpit satuzniā
zegna. Ia nona ꝓgeieb celo
demittit. alto. et p̄cm lo
quētē ad filiū. nate mee vi
zeb mea magna potētia so
stine. talia ꝑstabit memo
ezlia sint het 7 tzinita tozq
zeb. imo ut ait stomacho lo
nesciab. Cap. vij.

Quamfestissima ē genesib.
ꝛ̄ qua de tractatuza inūdi.
de exordio generū hūan.
de diuisione tezre. de cōfusi
one līg̃ lingruaꝝ. 7 generū.
usq ad exitū sc̄ibit. hebzeoz
Patet exodus. ait deūt pla
tib. ait decalogo. ait mistiis
diuinisq ꝑceptis. In ꝑmp
ti ē leuiticus liber. in quo
singula sacrificia. imo singu
le pene filiē et uestes aaro
et totꝰ ozdo leuitiis. ꝛ̄ spi
zat celestia sacramēta. Stu
mezꝰ beō. nonne tonꝰ azuth
metice. et ꝑphetie balaā. 7
xl̄r duaꝝ mansionū ꝑ hēmi
nsteia cōmetz. Deutzono
mīū qz scāda lex 7 ellegāte
lice legis ꝑfigiuato. nōne
sic ea habet que ꝑiora sunt.
ut tm̄ noua sint oīa. de
veteribus hucusq moysē.
hucusq pentatheucꝰ. qbꝰ
qnq; vezbis loqui. se velle
aplus ꝛ̄ ecclia gliat. Job ex
emplaz patiē. que nō mīste
ria sed ꝑmodē cōplectit. ꝑ
sa tāpit. uezsu labit. pedes
tzi sezmone finit. omēbq
legēb dyalectice. ꝓpositōe.
assūptōe. cōfirmatōe. cōclu
sioē detīmat. singula qz m
eo vba plena sunt sensibus.
Et ut de ceteris sileā. zesuz
rectōnē cozpis sic ꝑphetat. ut
nullꝰ de ea manifestiꝰ quel
cuaꝰ sc̄ip̄sezit. Scio īquit
q redep̄toz meꝰ viuit. 7 īno
uissimo die de tzra suzzec
turus sū. 7 zursū circūdabo
pelle mea. 7 ī carne mea vi
debo deū. Quē visurꝰ sū ego
ipē. 7 oculi mei cōspecturi
sunt. et nō alius. Repōsta ē
hec spes mea ī sinu meo.
Venīa ad ihm naue. q̄ typū
dñi nō solū ī gestis uezū ꝑ
fezt cētā 7 ī noīe. Transit
iordanē. hostiū zegna sub
iugat. diuidit tzrā victoi ꝑplō.
7 ꝑ singulas uzbes. viculos.
montes. fluuia. tozzentes. atq;
cōfimia. ecclie celestis q̄ ihe
rusalē spūalia zegna dēsczi
bit. In iudicū libzo q̄d' pzi
cipes ꝑpli. tot figuze sunt.

Ruth moabitis. vsq; ꝙ plet
uatiam. dicentis. Emitte
agnū dñe dnatorē t're. de pe
tra deserti ad montē filie syō.
Samuel i helyi mortuo. t i
omissione saul. ueterē legem
mostrat abolitā. pontifo in
sadoth atq; dauid nouū sacer
dociū. nouūq; ipi sacīm̄eta
testatuz. Malachim idē ter
cius t qrtus regū libez a
salomone usq; ad iechoniā.
et a iheoboā filio nabath usq;
ad osee qui ducty ē in as
syrios. regnū iuda. t regnū de
scribit isrl. Si ystoriā respi
cias. uba simplicia sūt. si i
illis sensū latētē inspexeris.
cedie paucitas. t hyemozū gr̄e
cdiam bella narrāt. i Quo
dā ꝙphē i vnis voluminib⁹ an
gustias coartati. multo aliud
q̄ sonat i lra. pfigurat. Osee
crebro nomiat effrayim. sa
mariā. ioseph. iezrahel et
uxorē fornicariā. t fornica
oīb⁹ filiis. t adulterā cubi
culo clausā mariti. m'to tpe
sedē vidue. et sub veste lugu
bri vim ad se reditū pstolai.
Johel filius phatuhel descri
bit tra duodēn tribuū. cru
ta. brucho. locusta. rubigine
dsipata. et pḡ cuersionē pri
oriū ppli. effusū nr̄a spūs sūm
sup seruos dei et ancillas. et
sup. c. vv̄. credentiū nomā. t
effusiē i tenaculo syō. Nā. c.
vv̄. ab vno usq; ad quidecī
paulati t pi tremēda surge
tes. q̄ decē gradū mīme
cū efficiāt. q̄ i psalteio mis
tice ꝙtinēt. Amos pastor
et rusticus. t i ruboze mora dis
trugens. pauis verbis expli
cari nō pt. Quib⁹ cū digne ex
plicat tria t q̄tuoz sceleza da
mas. gaze t tyri. t ydumee
et filioz ammon t moab. t i
septio octauoq; gradu inde
et isrl. a Hic loquit ad vat
ras pmigres q̄ sūt i monte
samarie. et cuitatē domui ma
ioris mīnorisq; testat. Ipse
cernit victorē ioniste. t stātē
dñm sup murū luti ul' ada
mātini. et uncinū pomoz
attrahētē supplicia priori
bus t famē i terra. no famē
panis. neq; sitim aque. sed
audiēdi verbū dei. Abdias
q' mīs pstat seruus dñi. pdonat
contra edom t sagittat t
cruentū fratrē quoq; iacob se
p emulū. hasta pcutit spi
rituali. Jonas voluba pul
chrima. naufragio suo pas
sione dñi pfigurat. mūdi
ad pniam reuocat. et sub
noie nīnue salutē gētibus
nūciat. Micheas demoratiui
cohyereb xpi. vastatorem enū
ciat filie latronis. et obsi
dione ponit gt̄ cā. q̄z mar
illis pfuisset iudeis isrl. Na
um consolator orbis nūcupat
cuitatē sagittāi. et pḡ cuer
sionē illius loquit. Hne su
p montes pedes euāgeliza
tis et annūciantis pacem. Ab
acuc luctator fortis et frugi
dus. stat sup custodiā suā.
et figit gradū sup munitio
ne. ut xpm i cruce ꝙtēplet
ur. t dicat. Operuit celos

Prologus

glia eius. et laudis eius plena est tra. Splendor eius ut lux erit. cornua i manibus eius. ibi abscondita est fortitudo eius. Sophonias speculator. et archanorum dm̃ scrutator. audit clamorem a porta piscium. et ululatum a secunda et ruinam a collibus. Audiet ꝑ ululatum habitatoribus pyle. quia contritus est omis ꝑplus chanaan. disperssi sunt omnes qui ponebant argentum. Aggeus festinus et letus qui seminauit in lacrimis ut in gaudio meteret. destructum templum edificat. dm̃ ꝑ prophetam dicat loquentem. Adhuc vnum modicum ꝑ. et ego commouebo celum et terram. et mare et aridam. et commouebo omnes gentes. et veniet desiderat⁹ cunctis gentibus. Zacharias memor dominum sui multiplex et ꝑphetam. vestibus sordidis indutus. et lapidem oculorum septem. cadem labrum ꝑ auferetur in tribus diebus. super quem lapidem oculi. duas quoque oliuas a sinistris lapidis scripsit et dextris. ut per equos rufos. varios. albos. et dissipatos ꝑ diuersas ex ephraym et equum de iherusalem. pauperem regem vastatorem. et ꝑdicet regem sedere super pullum filium asine subiugalis. Malachias aperte. et in fine omnium ꝑphetarum de abiectione israel. et vocatione gentium. non est michi voluntas in vobis dicit dns exercituum. et munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus. et in omni loco sacrificatur. et offertur nomini meo oblatio munda. Ysaias. Hieremias. Ezechiel. et daniel. quibus possit ullus intelligere ullus exponere. Quorum primus non ꝑphetam videtur michi tenere. sed euangelium. secundus vigilum nuncupatur. et ollas succensas a facie aquilonis. et pardum expoliatum suis coloribus. et quadruplex duricies metris nectit alphabetum. Tertius principia et finem tantum habet obscuritatibus inuoluta. ut apud hebreos ne ꝑtes quidem ex ordine generationis aut annos vivendo legat. Quartus vero est et extremus minorum ꝑphetarum tempus complectens. et tonum midi phylosophorum. lapidem ꝑcisum de monte sine manibus. et regna omnia subiugare. clarum sermonem pronunciat. Dauid simonides mimnermus. pindarus et alcheus. flaccus aufidius. catullus et serenus. expers lyra ꝑdicat. et in decacordo psalterio ab inferis excitat resurgere. Salomon parisius et amabilis dilectus. mores corrigit. naturam docet. ecclesiam cingit et nuptiarum dulcedinem cum epythalamium. Hester et esdras typum ꝑferens habeat de pinnaculo. templum effecto amore ꝑpetuat. iniquitates. ꝑtes dominum et diem celebre mittit in posteros. Paralypomenon liber instrumenti veteris epythome tantum artatus est. ut absque illo si quis scripturarum sanctarum sibi voluit arrogare. scripsisse non

dent. Per singula quippe noīa tuctuz ab verborum-
et p̄missa ī regū libris tum
gue hystorie. ⁊ innumerabi
les explicuit euāgelij ascen
siones. Hesdras ⁊ neemias.
adiutor videlicet ⁊ consolator
a dño. ī uno uolumine artant.
Instauratā templū. muros ex
struxit ciuitatis. omnib; il
la turba ppli redeuntib; ī patr̄
am. ⁊ descripto sacerdotū. le
uitaruq; israhelis. p̄sentiam.
ac p̄ singulas familias. muro
rū et turriū opa diuisa. ali
ud ī cortice p̄fixit. aliud re
tinet ī medulla. Cer mīb; me
scripturarū amoe raptū. exces
sisse modū explē. et tm̄ non
implesse qd̄ uolui. Audiuim⁹
tm̄ quid nosse. quid cupere de
beam⁹. ut et nos q̄ possim⁹
dicē. Concupiuit aia mea de
siderare iustificationes tuas. ī
omī tpe. Cetera quoq; atticus il
lud implet ī nobis. hoc tā
tū scio quod nescio Cap̄ viij.
Antiq; et nouū breuiter
testamentū. a mathei. mar
cum. lucam et iohēm. quadri
ga dñi. ⁊ uerū cherubin qd̄ mīp̄tat ⁊ sūe pleitudo. per
totū corpus oculati sunt.
Frontille eminet. discurrit
fulgura. pedes habet rectos
et in sublime tendentes. terga
pennata ⁊ ubiq; uolātia. Te
nent se mutuo. sibiq; perplexi
sunt. et ūsi rota ī rota uolui
tur. p̄gunt quocūq; eos flatus
sc̄i spūs duxerit. Paulus
apl̄us ad septē scribit eccle
sias. octauus cū ad hebreos.
a plerisq; extr̄ numerū ponitur. Hymnoteū nūcupat ar
tyrū. philemone p̄fugitiū
famulo deprecat. Quib; quo
tiē melius puto. q̄ pauca
scribē. Actus apl̄oz̄ iuda q̄
dem sonare videt hystoria.
et nascentis ecclie ī fidē tem
pora. Ez si nouerim⁹ scriptorem
eoz̄ lucā esse medicū. ruf⁹ laus
ī euāgelio. adiuuatum p̄ut
omnia verba illius aiūt lacry
mis esse mediana. Iacobi. pe
tri. iohēs. iudas. septem
epl̄as ediderūt. tm̄ mistimas
q; sunctas. ⁊ breues put̄
ar longas. breues ī ūbis. lon
gas in sententiis. ut lazarus sit
qui no mi carni hoīs terminat.
Apocalipsis iohis tot habet
sacramenta. quot verba. Paucā
dixi. ⁊ p̄ meito uolumīs lam
ore in sententiis. In verbis sin
gulis. multiplices latet intel
ligentie. Oro te frater ut mihi
mī hec uuice. ista meditari.
nichil aliud nosse. nichil q̄
rere. Nonne tibi uidet ia hic
in tribus regnū celestis habi
tare. Nolo offendaris ī
scripturis sūis simplicitate ⁊
quasi uilitate uborū. q̄ uel
uitio mīp̄tis. ul' de industria
sic plate sint. ut rusticis con
tione facili⁹ insinuet. ⁊ ui
uia cadens scientia aliis doc
tus aliis sentiret ī doctis.
Nolo sis tm̄ petulans ⁊ hebes. ut
hec me nosse pollicear. ⁊ cor
fructu cupe ī tua. quor̄ gradi

Prologus

ceb in celo sive sue. Sed bel
le fateor. sed em me pfiteor.
magistrū reuoceb. comitem
spondeo. Peteti datur. pulsāti
aperiet. qrēb inuenit. Discam
i terris. quoꝝ nobis sna pse
ueret i celo. Obuiēb te mani
bꝰ recipiā. t ut mepte aliqd
ar de armagore tumditate
effudā. quādqd qsicēb tenui sti
re conabor. Habes hic amā
tissime tui fletū exsecbui. qd
lrārū tuarū michi ingeniū di
plicauit. referēb honestate
moꝝ tuoꝝ. qtemptū seculi.
fide amicicie. amore ppi. sā
pruderia. t eloquij venustate.
eria absēb illo ipa epla pfece
bat. Festina. qso te. t herenta
i salo nauicule fune magis
pride qꝫ soluc. Memoreniū
aturus seculo bn pē vendē
que qtēpsit ut vēdēt. Quutisqd
i scripturis de tuo tuleris. p lu
cro cōputa. Antiquē dicis. e.
auaro tam deest qd habet. qꝫ
multꝰ diuicias. fidelis au
tem ꝫ si nichil habēteb. t
omnia possidēteb. Victu atqꝫ
uestitu. diuine xpianoꝝ
lr habes i pcepte re tua. vē
de. si no habes. pice. Tolleti
tunicā. t pallium relinquēdū
e. misi saltz tu semp reti nā
turis. et de die i die tribueb.
cautet pedetētim tuas pos
sessiuncule bēdideris. Non
habet vpus vt alat pau
peb suos. Totū deo dedit.
qui semp optulit. Apli na

ui tui. t vechia relinqunt.
vidua duo era misit i gazo
philacū. et pfectus es diui
tijs. Sancte cōtēpnt omnia.
qui se sp cogitat de moriturū.

Seandus plogus sancti Ihe
ronimi pbri ad desiderium
Episcopum

Desiderij mei desidera
tas accepi lras. q
quidā pfagio simu
ronū cū damihele sa
cratus ē nomē obse
quiū. ut cōstatū
i latinā ligniā de hebreo ser
mone pentatheucū. i. quinq libros
ainbꝰ tradere. Periculosū
opus certe obtrectatoꝝ me
oꝝ latibꝰ pateb. qui me
asserut i lxx. meptū sup
gillacē nouā. p veteibꝰ cu
dē. tm ingenii quasi vnū p
batēb. nē ego sepissime tes
tatꝰ sū. me p vili porcioē i
tabernaculo dei offerre que
possim. nec opes alteri q ali
oꝝ paupertate fedare. Quod
ut audere. origenis me stu
diū puocauit. q editioi ātī
que trāslatoēm theodotionis
misuit. asterisco t obelo. id
ē stella t iacu. omē opis dis
tinctionē. dū aut illuminare
facit que mendosa fuerant. a
superflua que sīs iugulat. et
cōfodit. et mauie q elvan
gelista t apl'oꝝ auctori
tas p multa manauit. In qbꝰ ml'
ta de veteri testamēto legi
mꝰ que i nris codicibꝰ no
habent. ut ē illud. Ex egyp

to vocabu filiu meu. et gmi
nazareꝰ vocabit. et videbunt
que ꝓpuerunt. et fluuia de ven
tre eius fluent aque viue. et q
nec oculis vidit nec auris au
diuit nec in cor hoīs ascendit q
ꝑparauit deꝰ diligentibꝰ se. et mul
ta alia q̄ apud. Smithagma de
scribat. Interrogem ergo e
os ubi hec scripta sint. et nu di
cē nō poterunt. de libris he
braicis ꝓferam. Primum testi
monium est in osee. secūm in ysa
ia. tertium in zacharia. quartum in pen
tateucho. quintum est in ysaia. Ad
multi ignorantes. apocripha
deliramenta sectant. et hebreas.
nemias libris autenticis ꝓferunt. Causas erroꝝ nō est me
um exponere. Iudei prudenti
sancti dicunt ex consilio. ne pto
lomeus unius dei cultor. e
nā apud hebreos duplex
diuinitate ꝓphetat. q̄ mag
ne idiotis faciebat. qz in pla
tonis dogma nōdū videbat.
Denique ubicunque sacra nra a
lia scripturā testatur de pa
tre et filio et spū scō. aut
aliter interpretati sunt. aut omi
serunt. et ut regi satisfa
cerent. et archanum fidei nō
vulgarent. Et nescio q̄s pri
mꝰ auctor lxx. cellulas
alexandrie medacio suo ex
struxerit. quibꝰ diuisi cau
se scripturarum. ut aristheus ei
dem ptholomei yparchus
tes. et nō multo ꝓ tpe iose
phus nichil tale retulerit.
sed in vna basilica ꝙ congrega
tos totulisse scribat nō ꝓ
phetasse. Aliud est enim esse va
tem. aliud est interpretem. Ibi
spūs veteris ꝓdicat. hic eru
dito tuborum copia ea que
intelligit trāsferat. nisi forte
putandus est tullius etonomi
cum xenofontis. et platonis
pytagoram et demostenis
ꝓthesifonte. afflatu rethori
co spū trāstulisse. aut alit de
eisdē libris p lxxta interpres.
alit ꝑ aplos spūs sctus testi
monia texunt. ut qd illi ta
cuerūt hui scripture esse meti
ti sint. Quid igit. Dapna
mꝰ veteres. Nimime. Sed
ꝙ ꝓpositum studia. in domo dni
qd possimus laborabimus. Illi
interpretati sunt an addiderūt vel
et qd ne sciebat. dubiis ꝓtulē
sententiis. Nos ꝙ passione
et resurrectionem eius. nō ta
ꝓphetā qm hystoriā scribimus.
Aliter enim audita. aliter visa
narrātur. Ad meliꝰ intelligendum. melius et ꝓfectius.
Audi igit emule. obtrectā
tor ausculta. Nō damno.
nō reprehendo lxxta si q̄ fide
ter q̄ctis illis aplos ꝓtulerit.
Historiā os michi xpūs do
nat. quos an ꝓphetas inter
spūalia charismata postos
lego. et q̄bus ultimi pene gra
dū ascriptes tenet. Quid li
uoris torqueris. Quid ꝙ septua
ginta annos contra me co
nitas. Sic ubi tibi interpre
tatoē iudeos erras ac. interro
ga hebreos. dui sapiūt inbui
magistros q̄ suos. Quod il

li habent de xpo. tui codices
nō habent. Aliud ē si contra
se ꝓ̄ca ab aplis usurpata
testimonia ꝓbauerit. ⁊ emen
dationa sint exemplaria latina
ꝑ̄ grecā. grecā ꝑ̄ hebrea. Ve
rū hec tonc̄ tuis dob. Sume
te ꝓ̄ desideriū tuū. ut qui
me tātū operib⁹ subnixe seruisti.
⁊ a geneſi exordiū capere. ora
tionibus iungeb. qđ̄ possit
eodē spū quo scripti sunt
libri. in latinū eos trāsferre
sermonem. Explicat ꝓ̄fatio

INCIPIT LIBER GENESIS

De lucis exordio et diuisi
one tenebrarū a luce et
die ꝓ̄ma
De diuisione aquarū ⁊ firma
mēto inter eas ſto et sēdā die
De congregatione aquārū sub ce
lo et germine terre ⁊ tercia die
De luminaribus celi ⁊ diuisione
diei et noctis et quarta die
De reptilibus ⁊ volatilibus
et die quinta
De iumentis et bestijs terre
⁊ creatione hois et sexta die
De sanctificatione diei septimi et
paradiso et de fluuijs eius et ho
mine ibi posito
De adam ubi nomina animantibus
imposuit. et de mulie
re quo facta sit et matrimonio eor
De mandato ⁊ eos a deo se
cura. et de cherubin ⁊ de cheru
bim flamme gladio
De cayn et abel ⁊ maledictione
dei ī parentes
De seth ꝙ natus ē ꝓ abel. et
de genealogia eius usq̄ ad noe
De filijs cayn ⁊ noe et azabe.
De mandato noe ⁊ diluuio
De egressu noe de arcba.

De mandato noe. et maledic
tione chanaan.
De genealogia trium filiorum
noe. et de nemroth
De edificatione turris babel. ⁊ con
fusione linguarū. ⁊ de ꝓgenie
sem usq̄ ad abraham et loth.
De egressione abrahe de ur
ba chaldeorū in aram mesopo
tamie cū filijs suis.
De dei promissione ad abraham
et de profectione eius ī terrā. ⁊ ubi
ei deus secundo apparuit
De egressu abrahe ī egyp
tum ac reditu eius ī bethel. ⁊
de discessu loth ⁊ hydatione eius
in sodomis
De dei promissione tercio ad abra
hā et de tribus decē ⁊ octo
vernaculis ꝓgenitis cesis hos
tibus ⁊ reuocato loth.
De dei promissione quarta ad ab-
hā in ebron
De promissione dei quinta ad ab-
hā. ⁊ de immutatione nomīs abra
ham et sare ⁊ de pacto circū
cisionis
De duo quid in turbi apparuit
abrahe in quadrale mambre
ubi pollicet ei ysaac nasci
turum. ⁊ de iustis ī sodomis.
De subuersione sodomorū. et
de ereptu filiarū loth de pericl.
De profectione abrahe ī geruza
et que apud eum gessit abime
lech rege palestinorū
De natiuitate ysaac ⁊ de
ludo eius cū ismael. ⁊ de ex
pulsione agar cū filio. et de
pacto abimelech cū abra
hā
De ysaac ubi immolat⁹ a pre

et ꝙ bathuhel rebecca sit nata. et de obitu sarre

De rebecca quo seruus abrahe patitur antedemb acceptã iugit ysaac

De abrahã ubi cethuram accepit uxorẽ. ⁊ de obitu abrahe et de ꝙgenie hysmaelib. et de ꝓceptu ⁊ ꝓtu rebecce

De esau ubi vidit ꝓmogenita sua iacob. ⁊ de ꝓmissioib dei ad ysaac i gerarib. et ubi seminauit ⁊ iuenit retuplũ

De ꝓmissioe ysaac i bersabee. ubi sedo appauit ei deus. et de pactu regis abimeleth cũ ysaac. ⁊ de esau et de uxoribus eius

De retatate ysaac. et quo ꝙ esau benedixit iacob

De odio esau contra iacob. ⁊ de fuga iacob ad laban. et de somnio ⁊ scala ⁊ angelis et dñm vidit loquẽte ad se

De seruitio iacob ꝙ uxoribꝫ. et de ꝓceptu olim ꝙ vaietate uirgarũ. et de natiuitate filiorũ iacob

De ꝓfectoe iacob de mesopotamia. et de uirgio ei⁹ cũ laban ⁊ pacto. et de visione agelorũ et gfolatoe et placatoe iacob cũ esau

De hitatoe iacob i sichē. et stupro in dina ⁊ mefectoꝫ urbis. et de ydolis absconditis sub thebinto

De reditu iacob i bethel i quo denuo appauit ei deus et vocauit isl. et de ꝓ ephrata ubi rachel edito beniamin obiit et sepulta est. et ubi rubẽ ad gratiam ꝓris sui ingressus est. et de noibꝫ ꝓrũ archarũ. et de obitu ysaac ⁊ gratiarũ esau

De ioseph et de somniis eius et venditoe ei⁹ i egyptũ et de iuda et que de thamar memorantur

De ioseph ab eunucho empto et in carcere misso et de somniis pharaonis

De ioseph educto de carcere et somnium regi edisserit. ⁊ dñs egypti constituit e. ⁊ de uxoe ei⁹ et duobꝫ liberis

De fratribus ioseph quo descendunt i egyptũ et de reditu eorũ relicto symeon. et pecunia recepta in saccis

De fide facta ioseph ꝓ fratre cũ beniamin i egyptũ et agnitione mutua

De subiectoe et muneribꝫ a ioseph fratribꝫ datis. et de ꝓfectoe iacob cũ omi domo sua i egyptũ

De ingressu iacob ad pharaonẽ. et de possessioe sibi data in terra gessen

De caligine oculorũ iacob et benedictoe i filios ioseph. et benedictoe filiorũ iacob. xij.

De obitu iacob et sepultura eius in ebron. et de morte ioseph.

Incipit liber breisith idest genesis Cam primũ

In principio creauit deus celū et terrā. Terra autē erat inanis et uacua. et tenebre erant sup faciē abyssi. et spūs dei ferebat sup aquas. Dixit q̄ deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucē q̄ esset bona. et diuisit lucē a tenebris. Appellauit q̄ lucē diē. et tenebras noctē. Factū q̄ ē vespe et mane. dies unus. Dixit quoq; deus. Fiat firmamētū in medio aquarū. et diuidat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamētū. Diuisit q̄ aquas que erant sub firmamēto ab his que erant super firmamētū. Et factū est ita. Vocauit q̄ deus firmamētū celū. Et factū ē vespe et mane. dies secūdus. Dixit vero deus. Congregent aque que sub celo sunt in locū unū. et appareat arida. Factū q̄ ē ita. Et vocauit deus aridā terrā. congregationesq; aquarū appellauit maria. Et vidit deus q̄ esset bonū et ait. Germinet terra herbā virentē. et faciētem semē. et lignū pomiferū faciens fructū iuxta genus suū. cuius semē in semet ipso sit super terrā. Et factū est ita. Et protulit terra herbā virentē et feriētē semē iuxta genus suū. lignūq; faciēs fructum. et habens unūquodq; semētē

secūdū speciē suā. Et vidit deus q̄ esset bonū. et factū ē vespe et mane. dies tertius. Dixit autē deus. Fiant luminaria in firmamēto celi. et diuidant diē ac noctē. et sint in signa et tpa et dies et annos. ut luceant in firmamēto celi. et illuminent terrā. Et factū ita. Fecit q̄ deus duo magna luminaria. luminare maius ut p̄esset diei. et luminare minus ut p̄esset nocti. Et stellas. Et posuit eas in firmamēto celi. ut lucerent super terrā. et p̄essent diei ac nocti. et diuiderent lucē ac tenebras. Et vidit deus q̄ esset bonū. et factū ē vespe et mane. dies quartus. Dixit etiā deus. p̄ducat aque reptile anē viuētis. et volatile super terrā sub firmamēto celi. Creauit q̄ deus cete grādia et oēm animā viuētē atq; motabile quā p̄duxerat aque in species suas. et omne volatile secūdū genus suū. Et vidit deus q̄ esset bonū. benedixit q̄ eis. dicēs. Crescite et multiplicamini. et replete aquas maris. aues q̄ multiplicentur super terrā. Et factū ē vespe et mane. dies quintus. Dixit q̄ deus. p̄ducat terra aiam viuentem in genere suo. iumenta et reptilia et bestias terre secūdum species suas. Factū q̄ ita. Et fecit deus bestias terre secūdum species suas. et iumenta et omne reptile terre in genere suo. Et vidit deus q̄ esset bonū. et ait. Faciamus hoīem ad ymaginē

et ſimilitudinē nr̄am. et p̄
ſit piſcibus maris et volati
libus celi. et beſtijs. vniuſe
q̄ terre. omni q̄ reptili quod
mouetur ī tra. Et creauit de
us hoiem ad ymaginē et ſili
tudinē ſuā. ad ymaginē dei
creauit illū. masculū t feminā
creauit eos. Benedixitq̄ illis
deus. et ait. Crescite t multi
plicamini t replete terrā et
ſubiicite eā. et dnāmini pi
ſcibus maris t volatilibus celi.
et vniſis animātibus que
mouentur ſup tra. Dixitq̄
deus. Ecce dedi vobis omē
herbā afferētē ſemē ſup ter
rā. et vniſa ligna que ha
bet ī ſemetipſis ſemētē gnīs
ſui. ut ſint vobis ī escā. et cūc
tis animātibus tre. omi q̄ vo
lucri celi. et vniſis q̄ mouē
tur in tra. et in quibus ē aīa
viuens. ut habeāt ad veſcē
dū. Et factū est ita. Viditq̄
deus cūcta que fecerat. t erāt
valde bona. Et factū ē veſpe
et mane. dies ſextus Cap̄m
Igitur p̄fecti ſunt celi. ij.
et terra. et omis ornatus
eorū. Cōpleuit q̄ deus die
ſeptimo opus ſuū qd̄ fece
rat. et requieuit die ſep
timo. ab omi ope qd̄ patra
rat. Et benedixit diei ſeptimo
et ſanctificauit illū. q̄ in ipo
ceſſauerat ab omi ope ſuo
qd̄ creauit deus ut faceret.
Iſte ſunt generatones celi et terre
q̄n creāte ſunt ī die quo fecit
dns deus celū et tra. et oē
virgultū agri antq̄ oriret
in tra. omem q̄q herba
regionis priusq̄ germinaret. Nō
enī pluerat dns deus ſuper
tra. et hō nō erat q̄ operaret
terrā. ſed fons aſcendebat
e terra irrigans vniuſā ſu
pficiē terre. Formauit igit
dns deus hominē de limo
tre. et inſpirauit ī faciē ei
ſpm vite. et factus ē ho
in aiam viuētē. Plātauerat
aut dns deus paradiſū volup
tatis a principio. in quo posu
it hoiem quē formauerat.
Produxit q̄ dns de humo
omne lignū pulchrum viſu.
et ad vescendū ſuaue. lignū
etiā vite in medio paradiſi. lig
nūq̄ ſcīe boni et mali. Et
fluuius egrediebat de loco
voluptatis ad irrigandū
paradiſū. qui inde dīuidit in
q̄tuor capita. Nomen uni
phyſon. ipe est qui circuit
omem terrā euilath. ubi nas
cit aurū. Et aurū terre illius op
timum ē. Ibi q̄ inuenit bdelli
um. et lapis onichinus. Nomen
fluuio ſecūdo geon. ipe est
q̄ circuit omem terrā ethyopi
e. Nomen uero fluuio tertio ty
gris. ipe vadit contra aſſyri
os. Fluuius aut quartus. ip
se est euffrates. Tulit igitur
dns deus hoiem. et posuit
eū in paradyſo voluptatis. ut
operaret et custodiret illū.
Precepit q̄ ei dicēs. Ex oi
ligno paradyſi comede. de lig
no aut ſcīe boni et mali.
ne comedas. In quācūq̄ die

cōmedēs ex eo. morte mo
rieris. Dixit ꝙ dñs deus
Non ē bonū ēe hoīem solū.
faciamꝰ ei adiutoriū simi
le sibi. Formatis igit̄ dñs
deus de humo cūctis aiāli
bus t're. t uniuersis volatili
bꝰ celi. adduxit ea ad adā.
ut uideret quid uocaret ea. Oē
enī qd' uocauit adā aiē uiuē
tis. ipm ē nomē eius. Appel
lauitq; adā nominibꝰ suis cūc
ta aiātia et uniuersa vola
tilia celi. et omnes bestias t'
re. Ade uō nō inueniebat̄ ad
iutoꝝ. similis eiꝰ. Immisit
go dñs deus sopore. in adā.
Cūq; obdormisset. tulit u
nā de costis eius. et repleuit
carnē p ea. Et edificauit dñs
deus costā quā tulerat de adā
i mulierē. et adduxit eam
ad adā. Dixitq; adā. hoc
nūc os ex ossibus meis. et
caro de carne mea. hec uo
cabit̄ uirago. quia de uiro
sumpta est. Quāobrē relin
quet homo patrē suū t ma
trē. et adherebit uxori sue.
et erūt duo i carne una. E
rat autē uterq; nudus. adā
scilicet t uxor eius. t nō eru
bescebant. Cap. iij.

SEd et serpens erat cal
lidior cūctis aiātibus
terre. que fecerat dñs deus.
Qui dixit ad mulierē. Cur
preceptit uobis deus. ut nō cō
mederetis de oī ligno pa
radysi. Cui rndit mulier. De
fructu lignoꝝ q sunt i para
diso vescamur. de fructu uero ligni
quod ē in medio paradysi
precepit nobis dñs deus ne cō
medāmꝰ. et ne tāgāmꝰ illud.
ne forte moriamur. Dixit aūt
serpens ad mulierē. Nequaq;
morte moriemini. Scit enī
deus q in quocūq; die cōme
deritis ex eo. aperient̄ oculi
ui. et eritis sicut dii scientes
bonū et malū. Vidit igit̄
mulier q bonū esset lignū
ad vescendū. t pulchrū oculis
aspectuq; delectabile. t tulit
de fructu illius et cōmedit. de
ditq; uiro suo. Qui cōmedit.
et aperti sunt oculi amborū. Cū
q; cognouissēt se ee nudos.
cōsuerūt folia ficus. et fe
cerūt sibi perizomata. Et
cū audissent uocē dñi dei
deābulātis i paradyso ad au
ram p̄ meridie. abscōdit se
adam et uxor eius a facie dñi
dei i medio ligni paradysi. Vo
cauitq; dñs deus adā. t dixi
t ei. Ubi es. Qui ait. Vo
cē tuā dne audiui i paradiso
et timui eo q nudus essem.
et abscondi me. Cui dixit
deus. Quis enī indicauit
tibi q nudus esses. nisi q
ex ligno de quo preceperam
tibi ne cōmederis cōmedisti.
Dixitq; adā. Mulier quā
dedisti michi sociā. dedit mi
hi de ligno. t comedi. Et dixit
dñs deus ad mulierē. Qua
re hoc fecisti. Que rndit.
Serpens decepit me. et cō
medi. Et ait dñs deus ad ser
pētē. Quia hoc fecisti. ma
ledictus es inter omnia aiā
lia et bestias t're. Super pec

tub tuū gradiēr̄ib. et tr̄a cō
medēb. ḡcis diebus vite tue.
Inimicitias ponā īt̄e te et
mulier̄e. et semē tuū t semē
illius. Ipā cōtēret caput tu
ū. et tu īsidiabeis calcaneo
eius. Mulieri quoq; dixit
deus. Multiplicabo erūpnas
tuas. t gemitus tuos. In do
lōe paries filios tuos. t sub vi
ri pōtate eris. et ipe dnabit
tui. Ade vō dixit. Quia au
disti vocē uxōis tue. t co
medisti de ligno ex quo pce
pēra tibi ne cōmedēs. male
dicta terra i opere tuo. In labo
re comedes ex ea. cūctis die
bus vite tue. Spinas t tri
bulos gēminabit tibi. et ēme
des herbas terre. In sudore
vultus tui vesceris pane tuo.
donec reuertaris in tr̄a de q̄
sūptus es. q̄ pulvis es. t in
pulvērem reuertēris. Et vocauit
adam nomē uxōis sue eue.
eo q̄ mater esset cūctor̄ vi
uentiū. Fecit quoq; dns deus
ade t uxōi sue tunicas pel
liceas. et idūit eos. t ait. Ec
ce ada factus est q̄si vn⁹ ex
nobis. sciēs bonū t malū.
Nūc ergo ne forte mittat
manū suā et sumat etiā de
ligno vite t comedat. t vivat
in eternū. Emisit eū dns
deus de paradyso voluptatis
ut operaret̄ terr̄a de qua sūp
tus est. Eiecitq; ada. t col
locauit ad paradysū volup
tatis cherubim. t flāmeū
gladiū atq; vertatilem. ad
custodiendam viam ligni
vite Cap. iiij.

Adam vō cognouit eā
eua uxōe sua. q̄ cepit
et peperit cayn. dicēs. pos
sedi hoiem p deū. Rursusq;
peperit fr̄em eius abel. Fuit
aut abel pastor ouiū. et
cayn agricola. Factū est
post multos dies. ut offer
ret cayn de fructib⁹ terre
munera dno. abel quoq; ob
tulit. de pīmogenitis gregis
sui. t de adipib⁹ eor̄u. Et r̄ef
pexit dns ad abel t ad mu
nera eius. ad cayn vō t ad
munera illi⁹ nō respexit. Ira
tus q̄ē cayn vehemēter
et cecidit vultus eius. Dixit
q; dns ad eū. Quare tristis
es. t ne cecidit facies tua.
Nōne si bñ egeris recipies.
Si male. statim i foribus
pcm̄ aderit. Sed sub te erit
appetitus tuus. et tu dnabe
ris illius. Dixitq; cayn ad
abel. frem suū. Egrediamur
foras. Cūq; essent i agro. cō
surrexit cayn adūersus
abel frem suū. et interfecit eū.
Et ait dns ad cayn. Ubi e
abel frater tuus. Qui re
dit. Nescio. Nūquid custos fra
tris mei sū. Dixitq; ad eū.
Quid fecisti. Vox sanguinis
fr̄is tui clamat ad me. de ter
ra. Nūc igit̄ maledictus eris
super terr̄a. que aperuit os suū.
et suscepit sanguinem fr̄is tui
de manu tua. Cū operatus fu
eris eā. nō dabit fructū suos.
Vagus et p fugus eris. super
terr̄a. Dixitq; cayn ad do
minū. Maior est iniquitas
mea. q̄ ut veniā merear.

Ecce ejicis me hodie a facie t̄re. et a facie tua abscondar. et ero vagus t̄ profugus i t̄ra. Omnis igit̄ q̄ inuenerit me. occidet me. Dixit q̄ ei deus. Nequaq̄ fiet ita. Sed omnis qui occiderit caym. sep tuplū punietur. Posuit q̄ dns signū i caym ut nō eū interficeret omis q̄ inuenier̄t eū. Egressus q̄ caym a facie dn̄i. habitauit i t̄ra profugus. ad orientale plagā eden. Cog nouit autē caym uxorem suā. q̄ cepit. et peperit enoch. Et edificauit ciuitatē. vocauit q̄ nomē ciui ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit irad. et irad genuit maniel. et maniael genuit matusael. t̄ matusael genuit lamech. Qui accepit duas uxores duas. nomē uni. ada. et nomē alteri sella. Genuit q̄ ada iabel. q̄ fuit pater habitantiū i tētoriis atq̄ pastorū. Et nomē fratris eius tubal. ipe fuit pat̄ canentiū i cithara et organo. Sella q̄ genuit tubalcaym. qui fuit malleator et faber i cuncta opa eris et ferri. Sororq̄ tubalcaym. noema. Dixitq̄ lamech uxoribus suis. ade t sille. Audite vocē meā uxores lamech. auscultate sermonē meū. Quia occidi virū i vulnus meū. et adolescentulū i liuorē meū. septuplū ultio dabit̄ de caym. de lamech vero septuagies septies. Cognouit q̄ ada uxorem suā. et peperit filiū. Vocauitq̄ nomē eius seth. dicēs. Posuit mihi deus semē aliud p̄ abel. quē occidit caym. Sed et seth natus est filio. qui vocauit enos. Iste cepit inuocare nomē dn̄i.

Cap. v.

Hic est liber generationis ade. In die qua creauit deus hoiem. ad ymaginem t̄ similitudinē dei fecit illū. masculū et feminā creauit eos. Et benedixit illis. t̄ vocauit nomē eorū ada i die qua creati sunt. Vixit aut ada centū triginta ānis. et genuit ad similitudinē t̄ ymaginē suā filiū. vocauitq̄ nomē eius seth. Et fact̄ sunt dies ada post q̄ genuit seth. octingenti ani. genuitq̄ filios t̄ filias. Et fact̄ sunt omes dies ade quos vixit ada ānis nongenti triginta. et mortuus est. Vixit quoq̄ seth centū quinq̄ ānis. t̄ genuit enos. Vixitq̄ seth post q̄ genuit enos octingentis septē ānis. genuitq̄ filios et filias. Et fact̄ sunt omes dies seth nongentorū duodecim anorū. t̄ mortuus est. Vixit ves enos. nonaginta ānis. et genuit cayman. Post q̄ ortū vixit octingentis quindecim ānis. et genuit filios t̄ filias. Factiq̄ sunt omes dies enos nongentorū quinq̄ anorū. et mortuus est. Vixit quoq̄ cayman septuagin ta ānis. t̄ genuit malalehel. Et vixit cayman p̄ q̄

genuit malalehel octingẽtis ꝯ̃dragīta ānis. genuitq; filios et filias. Et fiũ sunt omẽs dies caynan nongenti decem ānor. et mortuus est. Vixit aute malalehel sexaginta quinq; ānis. et genuit iareth. Et vixit malalehel postq; genuit iareth octingentis triginta ānis. et genuit filios et filias. Et factũ sunt omẽs dies malalehel octingenti nonagīta quinq; ānor. et mortuus est. Vixit q; iareth centũ ꝯ̃dragīta duobus ānis. et genuit enoch. Et vixit iareth postq; genuit enoch octingentis ānis. et genuit filios et filias. Et fiũ sunt oẽs dies iareth nongenti sexagīta duo ānor. et mortuus e. Porro enoch vixit sexagīta quinq; ānis. et genuit matusale. Et ambulauit enoch cũ deo. Et vixit enoch postq; genuit matusale trecentis ānis. et genuit filios et filias. Et facti sunt oẽs dies enoch trecenti sexagīta quinq; ān. ambulauitq; cũ deo. et non apparuit. q; tulit eũ deus. Vixit matusale centũ octogīta septẽ ānis. et genuit lamech. Et vixit matusale postq; genuit lamech septingentis octogīta duobus ānis. et genuit filios et filias. Et fiũ sunt omẽs dies matusale. nongenti sexaginta nouẽ ān. et mortuus e. Vixit aute lamech centũ octogīta duobus ānis. et genuit filiũ. vocauitq; nomẽ eius Noe dicens. Iste consolabit nos ab operibus et laboribus manuum nr̃arũ. i terra cui maledixit dns. Vixitq; lamech postq; genuit noe quingentis septuagīta quinq; ānis. et genuit filios et filias. Et fiũ sunt omẽs dies lamech septingenti septuagīta septẽ ān. et mortuus est. Cam. vj.

NOe veo cũ quingentorũ esset ānorũ. genuit sem. cham. et iaphet. Cumq; cepissent homines multiplicari sup terrã. et filios procreassent. Videntes filii dei filias hominũ q; essent pulchre. acceperunt uxores sibi ex oĩbus quas elegerãt. dixitq; dns. Non permanebit spũs meus in hominibus istis in eternũ q; caro e. Erunt q; dies illius centũ viginti ānorũ. Gigantes aute erant sup terrã in diebus illis. Postq; enim ingressi sunt filii dei ad filias hominũ. illeq; genuerunt. Isti sunt potentes a seculo. viri famosi. Videns aute dns q; multa malicia hominũ esset in terra. et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tpe. penituit eum q; hominem fecisset in terra. et tactus dolore cordis intrinsecus. delebo inquit hominem quem creaui a facie terre. ab homine usq; ad animãlia. a reptili usq; ad volucres celi. Penitet enim me fecisse eos. Noe vo

uenit gram coram dño. Hec
sunt ḡnationes noe. Noe vir
iustus atq; perfectus fuit in
ḡnationibus suis. Cum deo am
bulauit. et genuit tres filios
ob. sem. cham. et iaphet. Cor
rupta ē aut̄ terra coram deo.
et repleta ē iniquitate. Cūq;
vidisset deus terrā ee corrup-
tā. omnis quippe caro corrupe-
rat viam suam sup terrā. dixit ad noe
Finis vniuerse carnis venit
coram me. Repleta ē terra i
quitate a facie eorū. et ego
disperdā eos cū terra. Fac tibi ar
cham de lignis leuigatis. mā
siunculas in ea facies. & bitu
mine linies intrisecus & extri
secus. et sic facies eā. Trecen
torū cubitorū erit longitudo
arche. quinquaginta cubitorū la
titudo. et triginta cubitorum
altitudo illius. Fenestrā i ea
facies. & i cubito consummabis
summitate eius. Ostiū aut̄
arche pones i latere deorsū.
Cenacula et tristega facies i
ea. Ecce ego adducā aquas di
luuij super terrā. vt interficiā om
nem carnē in qua spūs vite ē sub
tus celi. & vniuersa q̄ in terra
fuerint consumet. Ponamq; fedus
meum tecū. et ingredieris arc
cham tu et filij tui. vxor tua
et vxores filiorū tuorū te
cū Et ex cūctis animantibus vni
uerse carnis. bina introduces in ar
cham ut viuant tecū. masculi
ni sexus et femini. De vo
latilibus iuxta genus suum. et
de iumentis in genere suo. et ex
omni reptili terre secūm genus
suum. bina de omnibus ingre
dientur tecū. ut possint viuere.
Tolles ergo tecū ex omnibus es
cis que māduntur. & comportabis apud te. et erunt tam
tibi q̄m illis in cibū. Fecit ergo
noe omnia q̄ precepat illi deus

Dixit q; dñs Cap vij.
ad eū. Ingredere tu & omnis
domus tua in archā. te enim vi
di iustū coram me. in generatione
hac. Ex omnibus animantibus mū
dis tolles septena & septena
masculū et feminā. de animā
tibus vō immundis duo et duo.
masculū et feminā. Sed et
de volatilibus celi septena
et septena masculū & fe
minā. ut saluet̄ semē super fa
ciē vniuerse terre. Adhuc enī
et post dies septē ego pluam
super terrā quadraginta diebus
et quadraginta noctibus. & delebo
omnem substantiā quā fe
ci. de superficie terre. Fecit ḡo
noe omnia. q̄ mandauerat ei
dñs. Erat aut̄ sexcentorū anno
rum. quū diluuij aque inunda
uerunt super terrā. Et ingressus
ē noe et filij eius. uxor eius
et uxores filiorū eius cū eo
in archā. propter aquas diluuij.
De animantibus q̄q; mundis & im
mundis. & de volucribus celi
et ex ōi q̄d̄ mouet̄ super
terrā duo & duo ingressa
sunt ad noe in archā. masculus
q; et femina sicut precepat deus
noe. Cūq; trānsissent septē
dies. aque diluuij inundauerunt super terrā. Anno sexte

tesimo vite noe. mese secũ
do decimo septimo die mensis.
rupti sunt omnes fontes abissi
magne. et cataracte celi a
perte sunt. et pluuia sup
terrã quadraginta diebus et qua
draginta noctibus. In articu
lo diei illius ingressus e noe.
et sem. et cham et iapheth filii
eius. uxor illius et uxores fi
liorũ eius cũ eis in archã. epi
et omne animal secundũ genus
suum. Vniuersa quoq; iumenta in gre
sua. et omne quod mouet super
terrã in gre suo. uniuersq; vo
latile secundũ genus suum. Vni
uerse aues. omnesq; volucres
ingresse sunt ad noem in archã.
bina et bina ex omni carne in
qua erat spiritus vite. et q̃ in
gressa sunt masculus et femi
na ex omni carne introierunt si
cut precepat ei deus. et inclusit
eum dñs de foris. Factumq; est
diluuium quadraginta diebus. super
terrã. Et multiplicate sunt
aque. et eleuauerunt archã
in sublime. a terra. Vehemẽter
inundauerunt. et omnia repleue
runt in superficie terre. Porro ar
cha ferebatur super aquas. et
aque preualuerunt minus super
terrã. optexq; sunt montes ex
celsi sub vniuerso celo. Quindecim
cubitis altior fuit aqua super mon
tes quos operuerat cooperta q̃
omnis caro. q̃ mouebatur super
terrã. Vniuersi homines et
cuncta in quibus spiraculum vite est
super terrã. mortua sunt. Et de
leuit deus omnem substantiam
que erat super terrã ab homine
usq; ad pecus. tam reptile q̃
volucres celi. et deleta sunt
de terra. Remansit autem noe
et qui cum eo erat in archa.
Optinuerunt aq̃ aque diluuii
terrã. centum quinquaginta di
ebus. Cam. viij.

Recordatus est autem deus
noe. cuncto rumq; animan
tium et omnium iumentorum que erant
cum eo in archa. et adduxit
spm super terrã. et imminute
sunt aque. et clausi sunt fon
tes abissi et cataracte celi. et
prohibite sunt pluuie de celo.
Reuersaq; sunt aque de terra
euntes et redeuntes. et cepe
runt minui post centum quinqua
ginta dies. Requieuitq;
archa mense septimo. vicesima
septima die mensis. super
montes armenie. At vero a
que ibant et decrescebant usq;
ad decimum mensem. Decimo
enim mense. prima die mensis.
apparuerunt cacumina mon
tium. Cumq; transisset quadraginta
dies. aperiens noe fenestram
arche quam fecerat. emisit
corui. Qui egrediebatur
et non reuertebatur donec
siccarentur aque super terrã. E
misit quoq; columbã post eum.
ut videret si iam cessasset aq
super faciem terre. Que cum no
inuenisset ubi requiesceret
pes eius. reuersa est ad eum
in archã. aque enim erant su
per vniuersam terrã. Extendit q̃
manum suam. et apprehendens
eam. tulit eam ad archam. Expectatis
autem ultra septem die
bus alijs. rursus dimisit co
lumbã ex archa. At illa venit
ad eum ad vesperam. portans

ramū olive virentib⁹ folijs
ore suo. Intellexit ergo noe.
q̄ cessassent aque sup̄ t̄ram.
Expectauit⁹q; menses ihilominꝰ
septē dies alios. et emisit
columbā. Que nō ē ultra reuer
sa ad eū. Igit⁹ sexcētesimo
p̄mo anno. p̄mo mēse. p̄ma
die mēsis. imminute sūt aq̄
sup̄ terrā. Et aperiēs noe tec
tū arche aspexit. viditq; q̄
exsiccata esset sup̄fic⁹ terre.
Septē sīdē. septīa et vnā
sima die mēsis. arefacta ē ter
ra. Locutꝰq; ē aut⁹ dñs ad noe
dicens. Egred⁹ de archa tu et
uxor tua et filij tui. et vxores
filiorū tuorū tecū. cuncta q̄ ad
mōda q̄ sūt apud te exoni
ne. tā ī volatilib⁹ q̄ ī bes
tijs et ī vniuersis reptilibus
que reptāt sup̄ t̄ram educte
tū. et egredimī sup̄ t̄ram. Cres
cite et multiplicamī. super
t̄ram. Egressiꝰq; ē ergo noe et
filij eius. uxor illius et tres
filiorū eius cū eo. Sed
et omnia animātia. iumēta et
reptilia q̄ reptāt sup̄ terrā
secūdū genus suū. de archa
egressa sūt. Edificauit aut
tē noe altare dño. et tollēs
de cūctis pecoribus et volucri
bus mundis. optulit holo
causta sup̄ altare. Odorat⁹
q; ē dñs odore suauitatis.
et ait ad eū. Nequaq̄ ultra
maledicā terre. p̄pter hoī
nes. Sensus enī et cogitatio
humāi cordis ī malū p̄na
sūt. ab adolescentia sua. Non
igitur ultra percutiā omnē
animā viuēte. sicut feci cūctis
diebus t̄re sēmētis et messis.
frigus et estus. estas et hyems.
nox et dies. nō requiescent. Cap. ix.

Benedixit⁹q; deus noe. et
filijs eius. et dixit ad eos.
Crescite et multiplicamī. et
replete t̄ram. et terror uester
ac tremor sit sup̄ cūcta ani
malia terre. et sup̄ omnes volu
cres celi. ad vniuersa q̄ mouet⁹
in t̄ra. Omnes pisces maris
manui vre tradit⁹ sūt. et oē
q̄d mouet⁹ et viuit. erit vobis
in cibū. Quasi olera virēn
tia tradidi vobis omnia. ex
cepto q̄ carnē cū sāguine no
comedetis. Sāguinē enī aiā
rū vestrarū requirā de manu
cūctarū bestiarū. et de manu
hominis. et de manu viri et frīs
eius. requirā animā hois. Qui
cūq; effuderit humanū sāgui
nem. fundet⁹ sāguis illius.
Ad ymaginē quippe dei fac
tus est homo. Vos aute crescite
et multiplicamī. et ingredi
mī sup̄ t̄ram et implete eam.
Hec ī quoq; dixit deus ad noe
et ad filios eius cū eo. Ecce
ego statuā pactū meū vobis
cū. et cū semine vro post vos. et om
nē animā viuēte q̄ ē vobiscū
tā ī volucribus q̄ ī iumētis et
pecudibus terre. cūctis q; q̄
egressa sūt de archa et vni
uersis bestijs t̄re. Statuā pactū
meū vobiscū. et nec⁹ p̄ ultra
mīt̄ fiet diluui⁹ omnis caro aquis
diluuij. nec erit deinceps di
luuiū dissipans omnē t̄ram.
Dixit⁹q; deus. Hoc erit signū

fœdus quod do inter me et vos.
et ad omnem animam viuentē.
que vobiscū i generationes sempi
ternas. Arcum meum ponam in
nubibus. et erit signum fœde
ris. inter me et terrā. Cumq; ob
duxero nubibus celi. apparebit
arcus meus i nubibus. et re
cordabor fœderis mei vobiscū.
et cūctis animā viuentē que carne
vegetat. et non erunt ultra aque
diluuij ad delendā vniuersā
carnē. Erit q; arcus meus i
nubibus. et videbo illū. et re
cordabor fœderis sempiterni. qd'
pactū sit inter deū et animā viuē
tē vniuersē carnis que super ter
rā. Dixit q; deus noe. Hoc
erit signum fœderis. qd' constituī
inter me et omnem carnē super
terrā. Erant igit filij noe qui
egressi sunt de archa. sem. cha.
et iaphet. Porro cham ipe
est pater chanaan. Tres isti sūt
filij noe. et ab hijs dissemina
ta est omnis humana gens. su
per vniuersā terrā. Cepit autem
noe vir agricola exercere terrā.
et plantauit vineā. Bibens
q; vinū. inebriatus est. et nu
datus i tabernaculo suo. Vidit
cham pr chana
nea verenda patris sui. et nudata.
nuntiauit duobus fratribus suis.
At vero sem et iaphet pallium
imposuerunt in humeros suos. et
incedentes retrorsum operuerunt
verenda patris sui. facies q; eorū
aversæ erant. et patris virilia
non viderunt. Euigilans autem
noe ex vino. cū didicisset q
fecerat ei filius suus minor.
aut. maledictus chanaan
puer. seruus seruorū erit fra
tribus suis. Dixitq;. Benedictus
deus sem. sit chanaan seruus
eius. Dilatet deus iaphet. et
habitet i tabernaculis sem. Sit
chanaā seruus eius. Vixit
autem noe post diluuium trecen
tis quinquaginta annis. et im
pleti sunt omnes dies eius. non
genitorum quinquaginta annorum.
et mortuus est Cam p.m

Hec sunt generationes filiorum noe
sem. cham. et iaphet. na
tis q; sunt eis filij post diluuium.
Filij iaphet gomer et magog.
et madai. iauan. et tubal.
et mosoch. et thyras. Porro
filij gomer. aschenez et riphat
et thogorma. Filij aut iauan.
elisa et tharsis. cethim. et
dodonim. Ab hijs diuise sunt
insule gentium i regionibus suis.
vnusquisq; secundum linguas su
as et familias i nationibus su
is. Filij autem cham. chus. et
mesraim. et phut et chana
an. Filij chus. saba. et euila.
et sabatha. et regma. et sabate
tha. Filij regma. saba et
dadan. Porro chus genuit
nemroth. Ipe cepit potens esse
i terra. et erat robustus ve
nator coram deo. Ab hoc exi
uit prouerbium. Qui
dam nemroth robus
tus venator coram deo. Fuit
autem principium regni eius ba
bilon. arach et archad et
chalanne. i terra sennaar.
De terra illa egressus est
assur. et edificauit niniuen.
et plateas ciuitatis. et cale.

Cam p.m

resen quoq; mt̃ minuen et ma
le. her ē ciuitas magna. At
uerō mestraim genuit ludim.
et ananim. et laabim. neptu
im et fetrusim. et casluim. de
quibus egressi sunt philistiim
et cathezim. Chanaan autē
genuit sydonem p̃mogeni
tū suū. hetheū et iebuseū. et
amorreū. gergeseū et euheū.
et araracheū. cyneū et aradium.
samariten. et amazathen. Et
p̃ hos dissemnati sunt pp̃li cha
naneoꝝ. fuitq; finis chana
neoꝝ venientibus a sydone
gerara usq; in gazam. donec
ingrediaris sodomā et gom
morrā. et adamā et seboim.
usq; lasa. Hi filij cham. i regi
nationibus et linguis et gen̄i
bꝫ. terris q; et gentibꝫ suis
De sem quoq; nati sunt patri
omi filiorū heber. fr̃e iapheth
maioꝛ. filij sem. elam. et assur
et arfaxat. et lud. et aram.
filij aram. hus. et hul. et gether
et mes. At uerō arfaxat ge
nuit sale. de quo ortus est he
ber. Natiq; sunt heber filij
duo. Nomen uni phaleth. eo
q̃ in diebus eius diuisa sit ter
ra. et nomē fr̃is eius iectan.
Qui iectan genuit helmodad.
et saleph. et asamoth. iareth
et aduran. et uzal. decla. et
ebal. et abymael. saba. ophir.
et euila. et iobab. Omnes isti
filij iectan. Et fuit ē habitatio
eoꝝ de messa p̃gentibꝫ usq;
sophar montē oriētalem. Isti
filij sem. secūm cognationē et
linguas et regiones i gentibꝫ
suis. Hec familie noe. iuxta
pp̃los et natiōes suas. Ab hijs
diuise sunt gentes in terra. post
diluuiū Cap. x.

Erat autē terra. labij uni.
et sermonū eorū de. Cumq;
p̃fiscerēt de oriēte. inue
nerunt campū in terra sennaar. et
habitauerunt in eo. Dixit q; al
ter ad p̃ximum suum. Venite
faciamus lateres. et coquamus
eos igni. Habuerunt q; lateres
p̃ saxis. et bitumē p̃ cemen
to. Et dixerunt. Venite faca
mus nobis ciuitatē et turrim.
cuius culmē p̃tingat usq; ad
celū. et celebremus nomē nos
trū. antq; diuidamur i uniuer
sas terras. Descendit autē
dns. ut videret ciuitatē et turrim
quā edificabant filij ada. Et
dixit. Ecce unus ē p̃pl̃us. et unū
labium omnibus. ceperunt q; hoc
facere. nec desistent a cogitatio
nibus suis donec eas ope cō
pleant. Venite igit descenda
mus. et cōfundamus ibi linguā
eoꝝ. ut no audiat unus quis
q; uocē p̃ximi sui. Atq; ita
diuisit eos dns ex illo loco i
uniuersas terras. et cessauerūt
edificare ciuitatē. Et idcirco
uocatū ē nomē eius babel.
q; ibi confusi ē labia uniuer
se terre. et inde dispersit eos
dns super faciē cuncte regi
onis. Hec generationes sem. Cen
tum erat annoꝝ qn̄ genu
it arfaxat. biēnio p̃ dilu
uiū. Vixitq; sem p̃ q̃ ge
nuit arfaxat. quingentis a
nis. et genuit filios et filias
Porro arfaxat vixit tri

gnta quibꝫ ãnis. et genuit
sale. Vixitqꝫ arfaxat postꝙ
genuit sale trecentis tribus
ãnis. & genuit filios et filias.
Sale quoqꝫ vixit triginta a
nis. et genuit heber. Vixit
qꝫ sale postꝙ genuit heber
quadringentis ẽbus ãnis. et
genuit filios et filias. Vixit
aute heber triginta tribus
ãnis. et genuit faleth. Et vix
it heber postꝙ genuit pha
leth ꝙdringẽtis triginta ãnis.
et genuit filios et filias. Vix
it quoqꝫ faleth triginta ãnis.
et genuit reu. Vixitqꝫ faleth
postꝙ genuit reu. ducentis
nouẽ ãnis. et genuit filios
et filias. Vixit aute reu. trigi
ginta duobꝫ ãnis. et genuit
saruch. Vixit qꝫ reu postꝙ ge
nuit saruch ducẽtis septem
ãnis. et genuit filios et filias
Vixit quoqꝫ saruch triginta
ãnis. et genuit nachor. Vix
itqꝫ saruch postꝙ genuit nachor
ducẽtis ãnis. et genuit filios
et filias. Vixit aute nachor
triginta nouẽ ãnis. et genuit
thare. Vixitqꝫ nachor postꝙ
genuit thare cẽtũ decẽ & octo
ãnis. et genuit filios & filias.
Vixitqꝫ thare septuaginta
ãnis et genuit abram. & na
chor & aram. Hec sunt gnã
cões thare. Thare genuit
abram. nachor. et aram. Por
ro ara genuit loth. Mortuꝫ
qꝫ est aram ãte thare patrem suũ
i terra natiuitatis sue i hur
chaldeoꝝ. Duxerũt abram et
nachor uxores. Nomẽ uxo
ris abram sarai. et nomen
uxoris nachor melcha. filia
aram patris melche et patris
sche. Erat aute sarai sterilis. non ha
bebat filios. Tulit utiqꝫ thare
abrã filiũ suũ. et loth filiũ
aran filij sui. et sarai nurũ
suã uxorẽ abrã filij sui. & e
duxit eos de hur chaldeoꝝ. ut irent i terrã chanaan. Venc
runtqꝫ usqꝫ haran. & habitauc
runt ibi. Et fuit fuit dies thare
ducentoꝝ quinqꝫ annoꝝ. & mor
tuus est i haran. Cam xii
Dixit aute dns ad abram
Egredere de terra et de cogna
cõe tua. et de domo patris tui.
et veni i terrã quã mostrauero
tibi. faciãqꝫ te i gẽtẽ magnã.
et benedicã tibi. et magnifica
bo nomẽ tuũ. eris qꝫ benedictꝰ
Benedicã benedicentibꝰ tibi. et
maledicã maledicentibꝰ tibi.
atqꝫ i te benedicẽtur omnes
cognaciões terre. Egressusqꝫ
itaqꝫ abram sicut preceperat
ei dns. et iuit cũ eo loth. Sep
tuagita quinqꝫ annoꝝ erat
abram. cũ egrederet de haran.
Tulit itaqꝫ sarai uxorẽ suã.
et loth filiũ fratris sui. omnemqꝫ
substãciã quã possiderat.
et animas quas fecerat i haran.
et egressi sunt ut irent i terrã
chanaan. Cumqꝫ venissent in
eã. pertransiit abram terrã
usqꝫ ad locũ sychem. usqꝫ ad
quercum illustrẽ. Chananeꝰ
aut tunc erat i terra. Apparuit
qꝫ dns abrã. et dixit ei. Se
mini tuo dabo terrã hanc.
Qui edificauit ibi altarẽ dño
qui apparuerat ei. et inuocauit
nomen eius. Et inde trãsgre

Dixerunt

Dies ad mõte

dienb ad mōtē qui vadit cō
tra orientē bethel. tetendit
ibi tabernaculū suū. ab ori
ente habens bethel. et ab ori
ente hay. Edificauit ꝙ ibi
altare dnō. et inuocauit nomē
eius. Perrexit ꝙ abram
vadens et ultra. et p gradiens
ad meridiē. Facta est aute
fames i terra. descendit ꝙ
abram i egyptū. ut pegri
naret ibi. Preualuerat em
fames i terra. Cūq; ppe eēt
ut ingrederet egyptū. dixit
sarai uxori sue. Noui ego pul
chra facie mulierē. et cū vide
rint te egyptij dicturi sint ux
or ipius est. et occidēt me et te
reseruabūt. Dic ergo obsecro
te ut soror mea sis. ut bñ sit mi
hi propter te. et viuat aia mea. ob gr̄
am tui. Cūq; ingressus eēt abra
egyptū. viderūt egyptij mu
lierē q̄ esset pulchra nimis.
Et nūciauerūt principes phya
raonis. et laudauerūt eā ap̄d
illā. et sublata ē mulier i do
mū phyaraonis. Abram vero
bene usi sunt ppter illā. fuerut
ei oues et boues et asini et
cameli. et serui et familie. Fla
gellauit aute dns phyaraonē
plagis maximis et domū ei⁹
ppter sarai uxorē abram. Vo
cauit ꝙ phyaraō abram. et dix
it ei. Quid hoc ē qd̄ fecisti mihi.
Quare nō indicasti ei uxor tua
esset. Quā ob causā dixisti ee
sororē tuā. ut tollerē eā mi i
uxorē. Sed ecce ingredere uxo
rem tuā. atq; eā. et uade. Pre
cepit ꝙ phyaraō sup abram vi
ris. et deduxerunt eū et vxo
rem illius. et oīa q̄ habebat

Abrendit ḡ⁹ // Cap̄. xiij.
abram de egypto. ipe et
uxor eius. et oīa q̄ habe
bat. et loth cū eo. ad austra
lē plagā. Erat aute diues
valde. i possessione argenti
et auri. Reuersus ꝙ p iter
quo venerat a meridie in be
thel. usq; ad locū ubi p̄ius
fixerat tabernaculū inter
bethel et hay i loco altaris
qd̄ fecerat p̄ius. et inuoca
uit ibi nomē dñi. Sed et loth
qui erat cū abram fuerunt
gregēs ouiū et armenta et tab
nacula. nec poterat eos capere
terra. ut habitarent simul. E
rat quippe substātia eorū mul
ta. et nequibat habitare cōmu
niter. Vnde facta ē rixa. inter
pastores gregū abram et loth.
Eo aute tpe. chananeus et ph̄e
reus habitabat i terra. Dixit
ergo abram ad loth. Ne que
so sit iurgiū inter me et te. et inter
pastores meos et pastores tuos. fres
enim sumus. Ecce vniuersa
terra coram te est. recede a
me obsecro. Si ad sinistrā
ieris. ego dextrā tenebo. Si
tu dextrā elegeris. ego ad si
nistrā pgā. Leuatis itaq;
loth oculis. vidit omnem re
gionē iordanis. q̄ vniuersa
irrigabat. antq; subuerteret
dns sodomā et gomorram.
sicut paradisus dñi. et sicut
egyptus venientibus in segor.
Elegitq; sibi loth regionē ar
ca iordanis. et recessit ab ori
ente. Diuisiq; sunt alterutrū
a fre suo. Abram habitauit in

terra chanaan. Loth vō mo
ratus est i oppidis que erant
circa iordanē. et habitauit in
sodomis. Homines aute sodo
mite pessimi erat. et peccato
res dñm nimis. Dixitq; dñs
ad abrā p̄postq; diuisus ē loth
ab eo. Leua oculos tuos i di
rectū. et vide a loco i quo nūc
es. ad aq̄lonē et meridiē. ad
orientē et occidentē. Omnē
terrā quā cōspicis tibi dabo
et semini tuo usq; i sempiter
nū. Faciāq; semē tuū sicut
pulueē terre. Si quis pt
hoīm numerare puluerē terre.
et semē tuū numerare poterit.
Surge ergo et pābula tua i
longitudinē et latitudinē suā.
quia tibi daturus sū eā. Mo
uit igit abram tabernaculū
suū. venit et habitauit ux
cōuallē mābre. que ē in he
bron. Edificauitq; ibi altare
domino Cam xiiii.
Factū ē aute in illo tēpoe.
ut amraphel rex sēmaa
ar. et arioth rex ponti. et chō
dolaomor rex elamitaruū.
et thadal rex gētiū. iniērent
bellū cōtra bara regē sodo
morū. et contra bersa gomor
re. et contra sēmaabar regem
adame. et contra semeber
regē seboym. et gē regem
bale. ipa est segor. Omnes
hi cōuenerūt in vallē siluē
stre. que nūc ē mare salis. Du
odecim āno seruierāt chodo
laomor. et tredecimo āno reces
serūt ab eo. Igit quarto de
cimo venit chodolaomor et re
ges q̄ erāt cū eo. percusserunt
q; raphaim i astaroth. et
zuzim cū eis. et emim
in save cariathaim. et horreos.
i montibus seir usq; ad terebinthū
pharan. que est i solitudine. Re
uersi q; sūt et venerūt ad
fontē mesphat. ipa ē cades. et percusserūt omnem regio
nē amalechitaruū et amorre
orū qui habitabat i asason
thamar. Et egressi sūt rex
sodomorū et rex gomor re.
rex q; adame et seboym. et
rex bale q̄ est segor. et direx
erūt aciē contra eos i valle si
luestri. scilicet aduersus chodo
laomor regē elamitaruū. et
thadal regem gentiū. et am
raphel regē sennaar. et ari
och regē ponti. quatuor reges
aduersus quinq;. Vallis aute
siluestris habebat puteos
multos bituminis. Fugitq; rex
sodomorū et rex gomor re
tro fugā uerterūt. ceciderūtq; ibi.
et qui remanserat. fugerunt
ad montē. Tulerūt aute om
nē substantiā sodomorū. et
gomorreorū et vniuersa q̄ ad
annonā pertinet. et abierūt. nec
et loth et substantiā eius. filii
enim fratris abram. qui habitabat i
sodomis. Et cum venis q̄dam
fugiens nunciauit abrā hebreo
qui habitabat i valle mam
bre amorrei fratris eschol. et
fratris aner. hi enim pepigerat
fedus cū abram. Quod cū
audisset abrā. captū videli
cet loth fratrem suū. numera
uit expeditos vernaculos
suos. trecentos decem et octo.
et persecutus est eos usq; dan.
Et diuisis sociis nocte irruit sup

cob nocte. p̄tulitq; cob. et p̄
cenitq; ē usq; oba et phemice.
que ē ad leuā damasci. Reduxitq; omem substātiā. et loth
fratem suū cū substātia illius. mulie
res quoq; et plebē. Egressus
ē aut rex sodomoꝝ i occursū
sui eius p̄ cedēs rex ierusalē ā red
rhodolaomor. et regū q̄ cū
eo erāt i uallē sabe. que est
vallis regis. At vēo melchi
sedech rex salē p̄tulit panē
et vinū. erat em sacerdos dei
summi. et bñdixit ei. et ait. Be
nedictus abram deo excel
so q̄ creauit celū et tērā. et bñ
dictus deus excelsus. quo p̄te
gente hostes tuos in manibus tuis sunt.
Et dedit ei decimas ex om
bus. Dixit aut rex sodomo
rū ad abram. Da michi aias.
et cetera tolle tibi. Cui rndit
ei. Leuo manū meā ad deū
excelsū possessorē celi t terre
re. q̄ a filo subtegmīis.
usq; ad corrigiā calige nō
accipiā ex omībus q̄ tua sunt.
ne dicas. ego ditaui abram.
exceptis hijs q̄ cōmederunt
iuuenes. et p̄tibus virorū q̄
venerūt mecū. aner. escol.
et mābre. Isti accipient par
tes suas Cam. xv.

Hijs itaq; tractatis. factus
ē sermo dñi ad abram p
visionē. dicēs. Noli timere
abrā. Ego protector tuus sū.
et merces tua magna nimis.
Dixitq; abram. Dne deus.
quid dabis michi. Ego va
dā absq; liberis. et filius pro
curatoris domus mee. iste
damascus eliezer. Addiditq;
abram. Michi aut nō dedisti
semē. et ecce vernaculus meus
heres meus erit. Statimq; ser
mo dñi factus ē ad eū. dicēs. Non
erit hic heres tuus. sed qui egr
dietur de utero tuo. ipm habe
bis hēdem. Eduxitq; eū foras.
et ait illi. Suscipe celū. t nu
mera stellas. si potes. Et dix
it ei. Sic erit semē tuū. Credi
dit abrā deo. et reputatū ē
ei ad iusticiā. Dixitq; ad eū.
Ego dñs q̄ eduxi te de hur
chaldeorū. et dare tibi terrā
istā. et possidere eā. At ille
ait. Dne deus. vñ sciē possi.
q̄ possessurus sim eā. Rndit
dñs. Sume igit vaccā tri
ennem et capram trimā. et arie
tē anorū tuū. turturē quoq;
et columbā. Qui tollēs vniuer
sa hec. diuisit ea p̄ medium. et
vtraq; partē contra se alterā seq;
posuit. aues aut nō diuisit.
Descenderūtq; volucres sup
cadauera. et abigebat eas ab
ram. Cūq; sol occubuisset. pa
uor irruit sup abrā. et hor
ror maximus et tenebros sub
iuasit eū. Dictumq; ē ad eū.
Scito p̄nosces. q̄ peregrinū
futurum sit semē tuū in terra
nō sua. et subiicet eos ser
uituti. et affliget q̄drigentis
annis. Verumptamen gentē cui ser
uituri sunt ego iudicabo. t p̄
hec egredient cū magna sub
stātia. Tu aut ibis ad patres tuos in pace. sepultus i senectu
te bona. Quarto aut gñatōe reuertētur huc. necdū em cō

14

plete sunt migrates amor reoꝝ usq; i pñs tẽpus. Cum
go ocubuisset sol. fa ẽ caligo
tenebrosa. et appaxuit clibā
nus fumigans. et lāpas ig
nis trāsiens inr diuisiones
illas. In die illo pepigit dñs
ñ abra fedus. dicens. Se
mini tuo dabo trā hanc. a flu
uio egypti usq; ad fluuiū mag
nū euphrathem. cinco. et ce
nezeo. et cethmoneo. et
ethco. et ferezeo. raphaim
quoq;. et amorreo. t chana
neo. t gergesseo. et iebuseo.

Ubinit sarai uxor abram. nō genuerat li
beros. sed habens ancillā egyp
tiā nomine agar. dixit mari
to suo. Ecce conclusit me dñs.
ne parere. Ingredere ad ancillā
meā. si forte saltē ex illa sus
citem filios. Cuiꝝ dñe adquie
uisset depcāti. tulit achar
egyptiā ancillā suā p̄ annos
decē quā habitare fecerat i terra
chanaan. et dedit eā viro suo
uxorē. Qui ingressus ē ad eā.
At illa cōcepisse se videns. des
pexit dnām suā. Dixitq; sa
rai ad abram. Iniuriā agis cō
tra me. Ego dedi ancillā meā.
i sinū tuū. Quę videns q̄ ꝛ
peperit. despectui me habet. Iu
dicet dñs inr me et te. Cui
rndit abram. Ecce ancilla tua i manu tua ē. vtere
ea ut libet. Affligente igit̄
eā sarai. fugā iniit. Cuiꝝ in
uenisset eā angelus dñi iux
fontē aque in solitudine. qui
est in via sur. i deserto. dixit
ad eā. Agar ancilla sarai. un
de uenis et quo vadis. Que
rndit. A facie sarai dñe mee
ego fugio. Dixitq; ei angelus
dñi. Reuertere ad dnam
tuā. et humiliare sub manu ipi
Et rursus. Multiplicabo i quit
multiplicabo semē tuū. et
nō numerabitur p multitudi
ne. Ac dixerunt. Ecce aut ꝛ
pisti et paries filiū. uocabis
q̄ nomē eius ysmael. eo
q̄ audierit dñs afflictionē
tuā. hic erit ferus hō. Manus
eius cōtra omnes. t manus o
nium cōtra eū. et e regione o
mnium fratrū suorū figet
tabernacula. Vocauit aute
nomē dñi q̄ loquebat ad eā.
tu deus qui vidisti me. Dix
it enim. Profecto hic vidi pos
teriora videntis me. Propter
appellauit puteū illū. pu
teū videntis viuentis. qui ē
inr cades et barad. Peperit
q̄ achar abre filiū. q̄ vocā
uit nomē eius ysmael. Oc
toginta vi sex annoꝝ erat. q̄n
peperit ei agrar ysmaelem

Postq̄ vero nonaginta et nouē a
noꝝ ē ꝛpat. appaxuit
ei dñs. Dixitq; ad eū. Ego
deus omnipr. Ambula cora
me. et esto p̄fect. Ponā q̄
fedus meū inr me et te. et
multiplicabo te vehemēt
nimis. Cecidit abram pro
nus i faciē. Dixitq; ei deus.
Ego sū. et pactū meū tecū
erit. q̄ pater multarū gentiū.

Ner ultra vocabitur nomē
tuū abram. sed appellabeīs
abrahā. qz patrē multarū
gēnū qstitui te. Faciāqz te
crescere nichilomīnus. et ponā
te i gētibus. 2 reges aqz ex te
egredientur. Et statuā pactū
meū inter me et te. et inter
semē tuū post te i gnationibus
suis fedūs sempīternū. ut sim deus
tuus. et seminis tuo post te.
Dabo aqz tibi et semini tuo post
te trā peginationis tue. omem
terrā chanaan i possessionē
etnā. ero qz deus eorū. Dixit
qz iterū deus ad abrahā. Et
tu ergo custodies pactū meū.
tu et semē tuū post te. i gnationibus
suis. Hoc est pactum
meū qd observabitis inter
me et vos. et semē tuū post
te. Circūdetur ex vobis oē
masculinū. et circūcidetis carnē
ppucij vri. ut sit i signū
federis inter me et vos. Infans
octo dierū circūcidet i vob.
Omē masculinū i gnationibus
vris tā vernaculus qz emptitius
circūcidet. et cuiqz fuerit de stirpe vra. Exibitqz pactū
meū i carne vra. i fedus
etnū. Masculus cuius ppucij
caro circūcisa no fuerit. delebitur anīa illa de ppło suo. quia
pactū meū irrītū fecit. Dixitqz deus ad abrahā. Sarai
uxorē tuā no vocabis sarai sed saram. et benedicā ei. et
ex illa dabo tibi filiū cui benedicturus sum. Exibitqz i mentē
ei. et 2 reges ppłoꝝ orientis
ex eo. Cecidit abrahā i faciem et risit. dicens i corde suo.
Putasne centenario nascet
filius. et sarra nonagenaria
pariet? Dixitqz ad deum. Vtinā ysmael vivat coram te. Et
ait deus ad abrahā. Sarra
uxor tua pariet tibi filium. Vocabis qz nomē eius ysaac. et
constituā pactū meū illi i fedus
sempīternū. et semini ei post eum. Pro
qz ysmahel exaudivi te. Ecce benedicā ei. et augebo et multiplicabo eum valde. Duodecim
duces genēabit. et faciā illum in
gētem magnā. Pactū vero meū
statuā ad ysaac. quem pariet
tibi sarra tpe isto i anno alterō.
Cūmqz finitus esset sermo loquens
cum eo. ascendit ab abrahā.
Tulit autē abrahā ysmahel
filium suum. et omes vernaculos domus
sue. vniversos qz quos emerat. cunctos masculos ex omnibus
virīs domus sue. et circūcidit
carnē ppucij eorū statim i ipso
die. sicut precepat ei deus. Abrahā nonagenarius erat anno
rū. qñ circūcīdit carnē ppucij
sui. et ysmael filius eius tredecim annos impleverat. tpe circumcisionis sue. Eadē die circūcisus
est abrahā et ysmahel filius ei⁹.
et omes viri domus illius. tā
vernaculi qz emptitij. et alienigene. pariter circūcisi sunt. Cap.
Apparuit autē ei dns xviij
i convalle mambre sedenti i
ostio tabernaculi sui. i ipso
fervore diei. Cuiqz eleuasset
oculos. apparuerūt ei tres viri
stantes prope eum. Quos cū vidisset. cucurrit i occursū eorū

de ostio tabernaculi sui. et
adorauit in terra. et dixit:
Domine si inueni gratiam coram
te ne transeas seruum tuum. sed
afferam paululum aque. et la
uentur pedes uestri. et requies
cite sub arbore. Ponam quip buc
cellam panis. et confortate cor
uestrum. postea transibitis. Dixe
runt ei. Sic enim dixisti ancil
le tue. Festina sara. et tribus
modiis similae commisce. et fac subcinericios
panes. Ipse vero ad armenta
cucurrit. et tulit inde vitulum
tenerrimum et optimum. de
ditque puero. Qui festinauit. et
coxit illum. Tulit quoque butyrum
et lac. et vitulum quem coxerat.
et posuit coram eis. Ipse vero
stabat iuxta eos. sub arbore.
Cumque comedissent. dixerunt
ad eum. Ubi est sara uxor tua?
Ille respondit. Ecce in tabernaculo
est. Cui dixit. Reuertens veni
am ad te tempore isto uita comite.
et habebit filium sara uxor
tua. Quo audito. sara risit
post ostium tabernaculi. Erant
autem ambo senes prouectate
tis. et desierat sare fieri
muliebria. Quare risit ergo
mulier. dicens. Putasne quod senui. et
dominus meus uetulus deuolup
tati opam dabo. Dixit au
tem dominus ad abraham. Quare
risit sara uxor tua dicens
numquid uere parturiam anus.
Numquid deo est quicquam difficile.
Iuxta constitutum reuertar ad te
hoc eodem tempore vita comite. et
habebit sara filium. Negauit
sara dicens. non risi. timore
perterrita. Dominus autem. non est
ita inquit. sed risisti. Cumque ergo
surrexissent inde viri. direxerunt oculos contra sodo
mam. et abraham simul gradie
batur deducens eos. Dixit
que dominus. Nullo celare potero abra
ham que gesturus sim. cum
futurus sit in gentem magnam ac
robustissimam. et benedicende
sint in eo omnes nationes terre. Scio enim quod precepturus
sit filiis suis et domui sue post
se. ut custodiant viam domini. et faci
ant iustitiam et iudicium. ut ad
ducat dominus super abraham omnia
quorum locutus est ad eum. Dixit ita que
dominus. Clamor sodomorum et
gomorreorum multiplicatus est.
et peccata eorum aggrauata nimis.
Descendam et uidebo
utrum clamorem qui ueniat ad me
opere completum sit an non est
ita. ut sciam. Conuertentesque se
inde. et abierunt sodomam. Abra
ham vero adhuc stabat: coram
domino. Et appropians ait. Numquid
perdes iustum cum impio. Si fue
rint quinquaginta iusti in ciui
tate. peribit simul. et non par
ces loco illi propter quinquaginta
iustos si fuerint in eo. Absit
a te. ut rem hanc facias. et occi
das iustum cum impio. fiatque
iustus sicut impius. Non est hoc
tuum qui iudicas omnem terram.
nequaquam facies iudicium. Dixit
que dominus ad eum. Si inuenero so
domis quinquaginta iustos in

medio ciuitatis. dimitta
mi loco ꝓpter eos. Rndens abra
hã. ait. Quia semel cepi. lo
quar ad dñm meũ. cũ sim pul
uis & cinis. Quod si minꝰ qi
quaginta iustis quicꝫ fuerit.
delebis ꝓpt̃ q̃dragita quiz v
mueza urbẽ. Et ait. Nõ de
lebo. si iueneo ibi q̃dragita
quicꝫ. Rursusꝫ locutꝰ ad
eũ. Si aute xxx. inuenti fuerit.
q̃d faciẽs. Ait. Nõ peream ꝓ
ter xxx. Ne q̃so indigneris
dñe. si loquar. Quid si iue
ti fuerit ibi. xx. Respondit
Nõ faciã. si iueneo ibi. xx.
Quia semel ait cepi. loquar
ad dñm meũ. Quid si inuẽti
fuerit ibi. xx. Dixit. Non
interficiã ꝓpt̃. xx. Obsecro
ignt ne irascaris dñe. si loqr
adhuc semel. Quid si inuẽti
fuerit ibi. xxx. Dixit. Non
delebo ꝓpter. xxx. Vbnt dñs
ꝙ cepit loq̃ ad abrahã.
et ille reuersus est in locũ suũ

Venerunt ꝙ duo Cam xix
angeli sodomã vespe. sede
te loth i foribus ciuitatis. Q̃
ꝫ vidisset eos surrexit. et
iuit obuiã eis. Et adorauit
pnĩ i terrã. et dixit. Obse
ro dñi deuertite i domũ pue
ri tui. et manete ibi. lauate
pedes ui. & mane pfi
scemini. i uiã uram. Quib
dixerũt. Nequaq̃. sed i platea
manebimꝰ. Compulit il
los oppido. ut deuerterẽt ad
eũ. Ingressiꝫ ꝙ domũ illius
fecit cõuiuiũ. coxit azyma.
et comederũt. Priusq̃ aut ꝙ
merent cubitũ. viri ciuitatis
undiq̃ domũ illius. a
puero usq̃ ad senẽ omis ꝓplis
simul. Vocauerũtq̃ loth. et
dixerũt ei. Vbi sũt viri q̃ ing
ressi sunt ad te nocte. Educ illos
huc. ut cognoscamꝰ eos. Egres
sus ad eos loth. postea ꝙ ad
clusit ostiũ. ait. Nolite quæso
fres mei hoc facere. habeo du
as filias. q̃ nondũ cognouerũt
uirũ. Educã eas ad uos. Vb
utimini eis sicut uobis pla
cuerit. dumd viris istis nichil
faciatis mali. quia ingressi sũt
sub umbra culminis mei. At illi
dixerũt. Recede illuc. Et rur
sus. Ingressus iudex est ut ut ad
uena. nunc uult iudicẽ. Te
ergo ipm̃ magis quã illos
affligemꝰ. Vimq̃ faciebãt
loth. uehementissime. Iã ꝙ pe
cãt ut effringerent fores. & et
tẽdit manũ suã. et
introduxit ad se loth. clau
seruntq̃ ostiũ. et eos q̃ erant
foris percusserũt cecitate a mi
nimo usq̃ ad maximũ. ita
ut ostiũ inuenire nõ possent.
Dixerũt aute ad loth. Habes
hic tuos. quicquid. generũ. a
filios. a filias. Omnes q̃ tui
sunt educ de urbe hac. delebi
mꝰ em locũ istũ eo ꝙ increue
rit clamor eorũ coram dño. q̃
misit nos ut ꝑdam illos.
Egressus itaq̃ loth. locutꝰ e
ad generos suos. q̃ acceptura
erant filias eius. et dixit.
Surgite & egredimini de loco
isto. qz delebit dñs ciuitatẽ
hanc. Et uisus e eis ꝙsi ludẽs
loqui. Cũq̃ esset mane. coge
bãt eũ angeli dicẽtes. Surge

gr̃ et tolle uxorẽ tuã. ⁊ duas filias quas habes. ne et tu pereas ĩ sceleꝛe ciuitatis. Dissimulate illo. apphẽderũt manꝰ eius. ⁊ manꝰ ardui⁹ filiarꝫ eius. eo q̃ ꝑceret dñs illi. Et eduxerũt eũ. posuerũtq; extra ciuitatẽ. Ibiq; locuti sunt ad eũ. dicẽtes. Salua aiã tuã. ne ꝓspicias ꝓ tergũ tuũ. neq; stes in oĩ circa regione. ⁊ ĩ mõte saluũ te fac. ne et tu simul pereas. Dixitq; loth ad eos. Queso dñe mi. q̃ inuenit famulus tuꝰ gr̃am coram te. ⁊ magnificasti gr̃am ⁊ miam tuã quã fecisti mecũ ut saluares aiã meã. nõ possũ ĩ mõte saluari. ne forte apphẽdat me malũ. et moriar. Est ciuitas hinc uicina ad quã possũ fugere pauca. ⁊ saluabor ibi. ecce. sm̃ quid nõ modica ẽ. et viuet aiã mea. Dixitq; ad eũ. Ecce et iã ĩhorꝫ suscepi ꝓces tuas. ut nõ subuertã urbẽ ꝓ qua locutꝰ es. festina ⁊ saluare ibi. q̃ nõ potẽ facere quicq̃. donec ĩgrediaris illuc. Ideoq; vocauit nomẽ urbis illius segor. Sol egressꝰ ẽ sup̃ terrã. et loth ĩgressꝰ ẽ segor. Igit̃ dñs pluit sup̃ sodomã et gomorrã sulphur ⁊ ignẽ a dño de celo. et ⁊ subuertit ciuitates has. et omẽm circa regionẽ. uniuersos q̃ habitatores urbium. et cuncta terre nascentia. Respiciẽsq; uxor eius ꝓ se. uersa ẽ ĩ statuã salis. Abraha aut̃ diluculo surgẽs mane ubi steterat ꝓ cum dño. ĩtuitꝰ ẽ sodomã. et gomorrã. et uniuersã terrã regionis illius. uiditq; ascendẽtes fauillã de terra. quasi fornacis fumũ. Cũ ergo subuertisset dñs ciuitates regionis illius. recordatꝰ ẽ abrahe. et liberauit loth de subuersione urbium ĩ q̃bꝰ habitauerat. Ascẽditq; loth de segor. ⁊ mansit ĩ monte. duo q̃ filie eius cũ eo. timuerat enim manere ĩ segor. et mansit ĩ spelũca. ipe et due filie eius cũ eo. Dixitq; maior ad minorẽ. Pater nr̃ senex ẽ. et nullꝰ virorũ remanet ĩ terra. q̃ possit ingredi ad nos iuxta morẽ uniuerse terre. Veni inebriemꝰ eũ uino. dormiamꝰq; cũ eo. ut seruare possimꝰ ex patre nr̃o semẽ. Dederunt itaq; patri suo bibẽ uinũ nocte illa. et ingressa ẽ maior. dormiuitq; cũ patre. At ille nõ sensit. nec q̃ cubuit filia. nec q̃ surrexit. Altera quoq; die. dixit maior ad minorẽ. Ecce dormiui heri cũ patre meo. bibamꝰ et hac nocte. ⁊ dormies cũ eo. ut saluemꝰ semẽ de patre nr̃o. Dederunt itaq; etiã et nocte illa patri suo bibẽ uinũ. Ingressa q̃ minor filia. dormiuit cũ eo. et nec hãc quidẽ sensit q̃ cubuerit. uel q̃ illa surrexerit. Conceperunt ergo due filie loth. de patre suo. Peperitq; maior filiũ. ⁊ uocauit nomẽ eius moab. ipe ẽ pat̃ moabitarũ usq; ĩ pntẽ diẽ. Minor quoq; peperit filiũ. et uocauit nomẽ eius amon. id ẽ filiꝰ populi mei. ipe ẽ pater ammonitarũ usq; hodie Cam xx

Profectus inde abraham ĩ terrã australẽ. hitauit inter cadẽs et sur. et peregri

natus est in gerarb. Dixitq; de sara uxore sua. Soror mea est. Misit go abymelech rex gerare. et tulit eā. Venit aut deus ad abymelech p somniū nocte. et ait illi. En morieris pp̄ mulierē quā tulisti. habet enī virū. Abymelech vō nō tetigerat eā. Et ait. Dñe gētē ignorātē et iustā interficies. Nonne ipe dixit mihi soror mea est. et ipa ait. frat' meus est. In simplicitate cordis mei et mūdis manuū mearū. feci hoc. Dixitq; ad eū dñs. Et ego scio q̄ sine dolo corde fecisti. et idcirco custodiui te. ne peccares mihi me. et nō dimisi ut tāgeres eā. Nunc igit' redde uxorē viro suo. qr̄ pp̄ha es. et orabit p te et viues. Si aut nolueris reddere. scito q̄ morte morieris tu et oīa q̄ tua sunt. Surrexitq; de nocte rex gerarē abymelech vocauit omnes seruos suos. et locutus est uniuersa verba hec. et timuerūt oēs uiri valde. Vocauit aut abymelech etiā abrahā. et dixit ei. Quid fecisti nobis. et quid peccauimus tibi. q̄ induxisti super me et super regnū meū peccatū grande. Que non debuisti fieri. fecisti nobis. Rursusq; expostulabat. ait. Quid vidisti ut hoc faceres. Respondit abrahā. Cogitaui mecū dicens. forsitan nō est timor dei in loco isto. et interficient me pp̄ uxorē meā. Alias aut et vere soror mea est. filia patris mei. et non matris mee filia. et duxi eā in uxorē. Postq; aut eduxit me deus de domo patris mei. dixi ad eā. Hec miam fa ciet mecū in omī loco ad quē ingrediem'. dices q̄ frater tuus sim. Tulit igit' abymelech oues et boues. et seruos et ancillas. et dedit abrahā. reddidit q; illi sarā uxorē suā. Et ait. Terra coram nobis est. ubicūq; tibi placuerit habita. Sare aut dixit. Ecce mille argenteos dedi fratri tuo. hoc erit tibi in velamē oculorū. ad omnes q̄ tecū sunt. Et quocūq; procedes. memēto te dephendere. Orante aut abrahā. sanauit deus abymelech et uxorē ancillas q; eius. et pepererunt. Concluserat enī deus omem vulua domus abymelech. pp̄ sarā uxorē abrahā. Visitauit aut dns sarā. sicut promiserat. et impleuit q̄ locutus est. Concepitq; et peperit filiū in senectute sua. tē pore quo prędixerat ei deus. Cap̄m

Vocauit aut abrahā nomē filij sui qui genuit ei sara. ysaac. et circūcidit eū octauo die sicut precepit ei deus. cū esset annorū. hac quippe etate patres nostri ysaac. Dixitq; sara. Risum fecit mihi deus. et q̄scūq; audierit. corridebit mihi. Rursusq; ait. Quis auditurus fuit. abrahā q̄ sara lactaret filios quos peperit ei in senectute. Creuit igitur puer. et ablactatus est. Fecitq; abrahā grande convīuiū. in die ablactationis eius. Cumq; vidisset sara filiū agar egyptie ludere cū ysaac. dixit ad abrahā. Eice ancillā hanc et filiū

cumb. nō cui cū cū hęres filius
alle. cū filio meo ysaac. Du
re accepit hoc abraham. p fili
o suo. Cui dixit deus. Non ti
bi videat² asperū sup puer o.
et sup alla tua. Omnia que
dixerit tibi sara. audi vocē
eius. qz in ysaac vocabit² tibi
semē. Sed et filiū ancille faci
am in gentē magnā. qz semen
tuū est. Surrexit itaq; abra
ham mane. et tollēs panē et
utrē aque. iposuit scapule eius
tradiditq; puerū. et dimisit
eā. Que cū abiisset. errabat
in solitudine bersabee. Cūq; ro
rupta esset aqua in utre. abie
cit puerū sub² una arbore
que ibi erat: et abiit. Sedit
q; e regione procul. q̄si tiro potest
arcus iacere. Dixit enim. non
videbo morientē puerū. Et se
dens contra leuauit vocē suā.
et flevit. Exaudiuit autem
deus vocē pueri. Vocauitq; ange
lus dñi agar de celo. dicēs.
Quid agis agar? noli timere.
exaudiuit enim deus vocē pueri.
de loco in quo est. Surge et tolle
puerū. et tene manū illius.
qz in gentē magnā faciā eum.
Aperuitq; oculos eius deus. Que
vidēs puteū aque. abiit. et im
pleuit utrē. deditq; puero bibere.
et fuit cū eo. Qui crescens habi
tauitq; in solitudine. factusq; est
mās sagittarius. habitauitq;
in deserto pharan. Et accepit
illi mater sua uxorē de terra egyp
ti. Eodē tpe dixit abymelech
et phycol princeps exercitus eius
ad abraham. Deus tecū est in om
nibus q̄ agis. Jura ergo per deū
ne noceas michi et posteris
meis. stirpi q; meę. sed iuxta
misericordiam quā feci tibi. facies mi
et terre in qua versatus es aduc
na. Dixitq; abraham. Ego iu
rabo. Et increpauit abymelech
propter puteū aque. quē vi abs
tulerant servi illius. Respon
ditq; abymelech. Nesciui quis
fecerit hanc re. sed et tu nō indi
casti michi. et ego nō audiui
nisi hodie. Tulit itaq; abra
ham oues et boues. et dedit abi
melech. percusserunt q; ambo fedus.
Et statuit abraham septem agnas
gregis seorsum. Cui dixit
abymelech. Quid sibi volunt
septem agne iste. quas statuisti
seorsum? At ille. septem
me agnas accipies de ma
nu mea ut sint in testimoniū
michi. quoniam ego fodi puteū
istū. Idcirco vocatus est locus
ille bersabee. qz ibi uterq; iura
uerunt. et inierunt fedus pro pu
teo iuramenti. Surrexit at
abymelech et phycol princeps
militie eius. reuersiq; sunt in
terrā palestinorū. Abraham ue
ro plantauit nemus in bersabee.
et inuocauit ibi nomē dñi dei
eterni. et fuit colonus in terra phy
listinorum diebus multis Cap xxvij

Post hec gesta scripta sunt. tem
tauit deus abraham. et
dixit ad eum. Abraham abra
ham. Ille respondit. Adsum. Ait
illi. Tolle filium tuum unigeni
tum quem diligis ysaac. et va
de in terram visionis. atq; offer
eum ibi in holocaustum super

vnū mōtiū quē mōstrauerō tibi. Igitur abraham de nocte cōsurgēs strauit asinū suū. duxitq; secū duos iuuenes. et ysaac filiū suū. Cūq; cōcidisset ligna holocausti. abiit ad locū quē preceperat ei deus. Die autem tertio. eleuatis oculis. vidit locū procul. dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cū asino. ego et puer illuc usq; properantes. postq; adorauerimus reuertemur ad uos. Tulit ergo ligna holocausti. et imposuit super ysaac filiū suū. ipse uero portabat in manibus suis ignē et gladiū. Cūq; duo pergerent simul. dixit ysaac patri suo. Pater mi. At ille respondit. Quid uis fili. Ecce ignis et ligna. ubi est victima holocausti. Dixit abraham. Deus providebit sibi victimā holocausti. fili mi. Pergebat ergo pariter. et uenerunt ad locū. quē ostenderat ei deus. In quo edificauit altare. et desuper ligna composuit. Cūq; colligasset ysaac filiū suū. posuit eum in altari super struem lignorum. Extendensq; manū apprehendit gladiū. ut immolaret filiū suū. Et ecce angelus dñi de celo clamauit. dicens. Abraham. abraham. Qui respondit. Adsum. Dixitq; ei. Nō extendas manū tuā super puerum. neq; facias ei quicquā. Nunc cognoui quod timeas dñm. et nō pepercisti filio tuo unigenito propter me. Leuauit abraham oculos suos. viditq; post tergum arietē mitis cornibus hesitē retro uiū. quē assumens obtulit holocaustū pro filio. Appellauitq; nomē loci illius. dñs uidet. Vnde usq; hodie dicitur mōs. dominus uidebit. Vocauit autē angelus dñi abraham secūdo de celo. dicens. Per memetipsum iurauī dicit dñs. quia fecisti rē hanc. et nō pepercisti filio tuo unigenito propter me. Benedicam tibi et multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. et sicut arenā quę est in littore maris. Possidebit semē tuū portas inimicorū suorū. et benedicētur in semine tuo omnes gentes terre. quia obedisti uoci mee. Reuersus est abraham ad pueros suos. abieruntq; bersabee simul. et habitauit ibi. Hys ita gestis. nunciatū est abrahe q; melcha genuisset filios nachor fratri suo. hus primogenitū. et buz fratrem eius. chamuelq; patrem syrorū. et chased et azau. pheldas quoq; et gelach et bathuhel. de quo nata est rebecca. Octo istos genuit melcha nachor fratri abrahe. Concubina uero illius nomine roma. peperit tabee. et gaham. et thaas. et maacha.

Vixit autē sara centum uigintī septē annis. et mortua est in ciuitate arbee q; est hebron. in terra chanaā. Venit abraham. ut plangeret et flere ret eā. Cūq; surrexisset ab officio funeris. locutus est ad filios heth. dicens. Aduena ego sum et peregrinus apud uos. Date michi ius sepulchri

vobiscū. ut sepeliā mortuū meū. Rūderuntq filij heth. dicētes. Audi nos dne. Princeps dei es apud nos. In electis sepulchris nris. sepeli mortuū tuū. Nullusq te phibere poterit. quī in monumento eo sepeleas mortuū tuū. Surrexit abrahā et adorauit pplm t're. filios videlicet heth. dixitq ad eos. Si placet aīe vre. ut sepeliā mortuū meū. audite me. et intercedite p me apud ephron. filiū seor. ut det mī speluncā duplicē quā habet i extremo pte agri sui. Pecunia digna tradat mihi coram vobis. i possessione sepulchri. Habitabat aute ephron i medio filiorū heth. Rūditq ephron ad abrahā. cunctis audientibus q̄ ingrediebant portā ciuitatis illius. dicēs. Nequaq̄ ita fiet dne mi. sed tu magis assculta q̄d loqr. Agrū trado tibi et speluncā q̄ in eo est p̄sentibus filijs ppli mei. sepeli mortuū tuū. Adorauit abrahā coram pplo t're. Locutusq est ad ephron. audiente plebe cuncta. Queso ut audias me. Dabo pecuniā p agro. suscipe eā. et sic sepeliā mortuū meū i eo. Respondit q̄ ephron. Dne mi audi me. Terra quā postulas. q̄dringentos argenti siclos valet. Istud est pretiū inter me et te. Sed q̄ tuū est hoc. Sepeli mortuū tuū. Quod cū audisset abrahā. appendit pecuniā quā ephron postulauerat audientibus filijs heth. quadringentos argenti siclos et probate monete pupplice. Confirmata sunt agri quondā ephron in quo erat spelunca duplex respiciēs mambre tā ipse quā speluncā. et omnes arbores cuncte in cunctis terminis eius p circuitū. abrahe i possessionē videntibus filijs heth. et cunctis q̄ ingrediebant portā ciuitatis illius. Itaq̄ ita sepeliuit abrahā sarā uxorē suā i spelunca agri dupli. q̄ respiciebat mambre. hec est hebron i t're chanaan. Et confirmatus est ager et antrū q̄d erat i eo abrahe i possessionē monumenti. a filijs heth

Cap xxiiij

Erat aute abrahā senex. dierūq multorū. et dns i cunctis benedixerat ei. Dixitq ad puerū seniorē domus sue. q̄ preerat omnibus q̄ habebat. Pone manū tuā subter femur meū. ut adiurē te p dnm deū cli et t're. ut nō accipias uxorē filio meo de filiabus chananeorū mī. quos habito. sed ad terrā et cognationē meā p̄gas. et inde accipias uxorē filio meo ysaac. Rūdit puer. Si noluerit mulier venire mecū i t'rā hanc. nūquid reducere debeo filiū tuū. ad locū de quo egressus es. Dixit abrahā. Cauē ne quādo reducas illuc filiū meū. Dns deus cli q̄ tulit me de domo patris mei. et de t're nativitatis mee. q̄ locutus est michi. et iurauit michi dicēs. Semini tuo dabo t'rā hanc. ipse mittet angelū suū coram te. et accipies inde uxorē filio meo. Si

aute noluerit mulier sequi te.
no teneberis uinculo. filiu
fratri mei no reducas illuc. Po
sui ergo seruus dni sui. et iura
uit mihi super sermone hoc. Tu
litq; decem camelos de grege
dni sui et abiit ex omnib; bo
nis eius portans secu. Profectq;
q; pgressus in mesopotamia.
ad urbe nachor. Cumq; came
los fecisset accubare extra oppi
dum iuxta puteu aque vespe.
re tpe quo solent mulieres e
gredi ad hauriendu aqua. dixe
it. Dne deus dni mei abra
ha occurre obsecro hodie mi.
et fac miam cu dno meo ab
ha. Ecce ego sto pe fonte aq.
et filie habitatoru hui ciuita
tis egredient ad hauriendas
aquas. Igit puella cui dixe
ro inclina ydriam tua ut bibam.
et illa rndeat. bibe. quin et
camelis tuis potu tribuam.
ipa e quam pparasti seruo tuo
ysaac. et p hoc intelligam q;
fecisti miam cu dno meo.
Necdu intra se uba ppleue
rat. et ecce rebecca egredie
batur filia batuelis filii mel
che uxoris nachor fratris abra
ham. habens in scapula sua ydri
am. puella decora nimis. vir
go pulcherrima. et ignota
viro. Descenderat autem ad
fontem et ipleuerat ydriam. ac
reuertebatur. Occurrit ei ser
uus. et ait. Pauxillu aque
mihi ad sorbendu tribue de y
dria tua. Que rndit. Bibe
dne mi. celeriterq; deposuit
ydriam super ulnas suas. et dedit ei
potu. Cumq; ille bibisset. adie
cit. Quin et camelis tuis hau
riam aquas. donec cuncta bibat.
Effudebatq; ydriam in canalib;
rursu ut ad puteu ut hauri
ret aquam. et hausta omnib; ca
melis dedit. Ille aut contempla
batur ea tacitus. scire uolens utru
prosperum fecisset iter suum dns.
an no. Postq; uidit bibere cat
meli. protulit uir mancipes
aureas appendentes siclos du
os. et armillas totidem pondo si
clorum decem. Dixitq; ad ea. Cu
ius es filia. aut indica mihi.
Est in domo patris tui locus ad
manendu. Que rndit. Filia
batuelis sum filii melche. quem
peperit nachor. Et addidit.
palearu quoq; et fenum plurimum e
apud nos. et locus spatiosus
ad manendu. Inclinauit se ho.
et adorauit dnm. dicens. Be
nedictus dns deus dni mei ab
ham. q; non abstulit miam et
veritatem suam a dno meo. et
recto itinere perduxit me in do
mum fratris dni mei. Cucurrit
itaq; puella et nuntiabat in
domo matris sue omnia que
audierat. Habebat autem re
becca fratrem nomine laban. q; festi
nanter egressus ad hominem u
bi erat fontis. Cumq; vidisset
armillas in manibus sororis sue. et audisset ea
dem verba referentis. Hec locu
tus est mihi homo. venit ad virum qui
stabat iuxta camelos et
ipse fontem aque. Dixitq; ad

cū. Ingredē bndicte dñ. cur
foras stas. Preparaui domū
et locū camelis tuis. Et itro
duxit eū i hospitiū. ac dest
ut camelis. deditq; paleas
et fenū et aquā ad lauandos
pedes camelorū. et uiroꝝ
q̄ cū eo uenerat. Et appositq;
ei i gspū cibos panes. Ipse
aut. Non comedā. donec loq̄r
sermones meos. Ridit ei.
loquere. At ille. seruus iqui
abrahe sū. et bndixit dns
dño meo valde. magnificat
tusq; est. Et dedit ei oues et bo
ues. argētū et aurū. seruos et
ancillas. camelos et asinos.
Et pepit sara uxor dñi mei
filiū dño meo i senectute
sua. deditq; illi oīa q̄ habuerat. Et adiurauit me do
min⁹ meus dicens. Non accī
pies uxorē filio meo de fi
liabus chananeorū. i quoꝝ
terra habito. sed ad domū patris
mei pgens. et de cognatione
mea accipies uxorē filio
meo. Ego uero respondi dño
meo. Quid si noluerit uenire
mecū mulier. At ille. Dns aut
tuus gspū angelo. mittet an
gelū suū tecū. et diriget uiā
tuā. Accipies uxorē filio
meo. et de cognatione mea.
et de domo patris mei. Immo
tens cibus a maledictione mea
cū uenerīs ad propinquos meos.
et nō dederīt tibi. Veni ergo
hodie ad fontē aque. et dixi.
Dne deus dñi mei abraham.
si direxisti uiā meā i qua
nunc ambulo. Ecce sto iuxta
fontē aque. Et uirgo q̄ egredi
et ad hauriendā aquā audi
erit a me. da mihi paululū
aque ad bibendū ex ydria
tua. et dixerit mihi. et tu bibe et
camelis tuis hauriā. ipsa e
mulier quā preparauit dns filio
dñi mei. Cū hec mecū tacitus
uoluerē. apparuit rebecca
veniens cū ydria quā porta
bat i scapula. descenditq; ad
fontē et hausit aquā. Et aio
ad eā. Da mihi paululū bi
bere. Que festinās deposuit
ydriā de humero. et dixit mihi.
Et tu bibe. et camelis tuis
potū tribuā. Bibi. et adaq̄
uit camelos. Interrogaui q̄
eā. et dixi. Cuius es filia. Que
rndit. Filia batuelis sū filii
nachor. quē peperit illi mel
cha. Suspendi itaq; inaures
ad ornādā faciē eius. et ar
millas posui i manibus eius.
Prono q̄ adoraui dñm be
nedicens dño deo dñi mei a
brahā. q̄ perduxit me recto
itinere. ut sumerē filiā fris
dñi mei filio eius. Quā ob
rē si facitis mecū misericordiam et veritā
tem cū dño meo. indicate mihi.
Si autē aliud placet. et hoc
dicite mihi. ut uadā ad dexteram siue ad sinistrā. Respō
derūt laban et batuel. A dño
egressus est sermo. Non
possumus extra placitū eius
quicq̄ aliud loqui tecū. En
rebecca coram te est. Tolle eā.
et proficiscere. et sit uxor filii
dñi tui sicut locutus est dns.
Quod cū audisset puer ab

ham. adorauit dnm̄ ꝙ
latus ꝙ vasis argēteis et au
reis ac vestib⁹. dedit ea re
becce ꝙ munꝰ. fr̄ibus q̄z eius
et matri dona optulit. Inito
quoq; conuiuio uescentes pul
et bibentes. mānerunt ibi. Sur
gens aut̄ mane. locutus est
puer. Dimitte me. ut vada
ad dnm̄ meū. Ridentesq; fr̄es
eius & mater. Maneat puel
la saltē decē dies apud nos.
et p̄ea p̄ficiscet̄. Soluite aut
me tenere. cui dns dir exit
viā meā. Dimittite me ut
ꝙ vadā ad dnm̄ meū. Et dixe
runt. Vocemus puellā. & q̄ra
mus ei⁹ voluntatē. Cui q̄z vo
luta esset. satisfactū est. Vis
ne ire cū hoc ist̄o. Quare
ait. Vadā. Dimiserunt ergo
eā. et nutricē illius. seruumq;
abrahā. et comites eius. ip
sāq; ꝙspa sorori suę. atq;
dixerūt. Soror nr̄a es. Crescas
in mille milia. et possideat
semē tuū portas inimicorū su
orū. Igitur rebecca & puelle il
lius ascensis camelis secute sunt
virū. q̄ festinus ꝓcurrebat ad
dnm̄ suū. Eo tpe ysaac deā
bulauit ꝙ viā adpropinquat que
ducit ad puteū. cui⁹ nomē
e nuctus et videntis. habita
bat em̄ in t̄ra australi. Et egres
sus fuerat ad meditandū in agro.
inclinata iā die. Cui⁹q; eleuas
set oculos. vidit camelos
venientes ꝓcul. Rebecca quoq;
ut aspecto ysaac. descendit de ca
melo. Et ait ad puerū. Quis
est ille ho qui venit ꝙ agrū
in occursū nobis. Cui dixitq; ei.
Ipse est dns meus. At illa tollēs
cito pallium. operuit se. Seruus
aut̄ cuncta que gesserat nar
rauit dno suo ysaac. Qui
introduxit eā in tabernaculū sa
re matris sue. et accepit eam
uxorē. Et ita dilexit eā. ut
dolorē q̄ ex matre mortē acce
perat. temperaret. Cap. xxv.

Habraham vero aliā duxit
uxorē. nomine cethuram. Q̄
peperit ei zamran. et iecsan. et
madan madian. et iesboch. et
sue. Iecsan q̄z genuit saba.
et dadan. filii dadan fuerūt
assurim. et latusim. et laomim.
At vero ex madian orti sunt
epha et apher. et enoch. et
abida. et eldaa. Omnes
hi filii cethure. Dedit q̄z a
braham cuncta q̄ possiderat ysa
ac. filiis aut̄ gabnmaz
largitus e munera. Et sepa
rauit eos ab ysaac filio suo du
adhuc ipe viueret. ad plagā
orientalē. Fuerūt aut̄ dies
vite abrahe centū septuagin
ta quinq; ānī. et defecto mor
tuus e in senectute bona p
fecta q̄z etatis. et plenus di
erū. Congregatus q̄z e ad po
pulū suū. & sepelierunt eum
ysaac & ysmael filii sui. in
spelunca duplici. q̄ sita est in
agro ephron filii seor ethei
e regione mambre. quā eme
rat a filiis heth. Ibi sepultus
est ipe. & sara uxor eius. Et
p̄q obitū illius benedixit deus
ysaac filio eius. q̄ habitat iux
ta puteū nomine viuentis

et videntib. Hec sut gnāoes ysmael filij abrahe. quē pe
pit ei agar egyptia famula
sare. Et hec sut nōa filioꝝ
eius. i nocalibus et gnāoi
bꝫ suis. Primogenitꝰ ysma
elis. nabaioth. hmt cedar. t
abdeel. et mabsam. masma
qꝫ. et duma. t massa. adad.
t thema. t thur. t naphi.
et cedma. Isti sut filij ysma
el. et hꝝ nōa p castella t oppi
da eoꝝ. duodecī pīnpes tri
buū suaꝝ. Et frēs sut ām vi
te ysmael. cētū tricīta septē.
de finib⁹ qꝫ mortuꝰ ē. et appo
sitꝰ ē ad pplm suū. Habitauit
aūt ab evila usqꝫ sur. que
respicit egyptū. itroeūti tibꝰ
assyr eius. Coram cūctis frib⁹
suis obiit. Hec sut qꝫ gnāti
ones ysaac filij abrahe. Abra
ha genuit ysaac. Qui cū
duxisset rebeccā filiā bathuel syri
de mesopotamia. sororē la
ban. Deprecatusqꝫ ē ysaac do
minū p uxore sua. eo q ēet
sterilis. Qui exaudiuit eū. t
dedit gceptū concipere. sz colli
debāt in utero ei⁹ puli. Que
ait. Si sic mī futurū erat. qd
necesse fuit grauida. Pcepitqꝫ.
ut consuleret dnm. Qui respon
dit. Due gētes in utero tuo sut.
et duo pplī ex vētre tuo diuidē
tur. Populusqꝫ pplo superabit.
et maior seruiet minori. Ia
tps pariendi aduenerat. t ecce
gemini in utero eius reperti sut.
Qui primꝰ egressus est rufꝰ
erat. et totꝰ i more pelli
hyspidꝰ. Vocauitqꝫ nomē
eius esau. Protinus egre
diēs alter. plantā frīs tenebat
manu. Et idcirco appellauit
eū iacob. Sexagenarius ēat
ysaac. qñ nati sut puli. Qui
bus adultis. sutꝫ esau vir
gnarus venādi. et hō agricō
la. Iacob aūt vir simplex.
habitabat in tabernaculis. ysaac
amabat esau. eo q de vena
tōibus illius vescebat. Rebec
ca diligebat iacob. Coxit aū
iacob pulmentū. Ad quē cū
venisset esau de agro lassus.
ait. Da mihi de coctione hac ecce
quia oppido lassus sū. Qua
obrē ait. vocatus ē nomē eius
edom. Cui dixit iacob. Ven
de mihi primogenita tua. Ille rē
dit. Ecce moior. Quid mihi pde
sut primogēita. Ait iacob.
Iura go michi. Iurauit ergo
esau. et vendidit primogēita.
Et sic accepto pane et lentis
edulio comedit et bibit. et
abiit pauipendēs. q primoge
nita vendidisset.

Orta autem fame pr̄ea
sterilitatē. q̄ ante dēat in die
bus abrahā. abiit ysaac ad
abymelech regē palestinoꝝ
in gerara. Appariitqꝫ dns ei. t
ait. Ne descendas in egyptū.
sed quiesce in tra qua dixero tibi.
et peregrinare ibi. Ero qꝫ tecū.
et benedicā tibi. Tibi enī t semi
ni tuo dabo vniuersas regio
nes hanc. complens iuramētū
quod spopondi abrahā patri tuo.
Et multiplicabo semē tuū
sicut stellas celi. dabo qꝫ pos
teris tuis vniuersas regiones
hanc. Et benedicētur in semine tuo
omnes gētes etc. eo q obedi
erit abrahā voci mee. et cus

todicet² p̄cepta mea. et mādata. et cerimonias. legesq; p̄ scripserit. Mansit itaq; ysaac i gerara. Qui cū interrogarent² a viris loci illius sup uxore sua. respondit. Soror mea est. Timuerat enim confiteri. p sibi esset sociata coniugio. reputans ne forte interficerent eū. propter eius pulchritudinē. Cūq; p̄terissent dies plurimi. et ibi demorarent². prospiciēs abymelech rex palestinorū p fenestras. vidit eū iocāte cū rebecca uxore sua. Et accersito eo. ait. Manifestum est. quin uxor tua sit. Cur mentitus es soror tua esse. a. Cui dixit. Timui. ne morerer. propter eā. Dixitq; abymelech. Quare imposuisti nobis. a. Potuit coire quispiā de populo cū uxore tua. et induxeras sup nos grande peccatū. Precepitq; omni populo. dicens. Qui tetigerit hominē istius uxorē. morte morietur². Seminauit autē ysaac in terra illa. et fecit in ipso anno centuplū. Benedixitq; ei dñs. et locupletatus est homo. Et ibat proficiens atq; succrescens. donec ualde magnus esset. Habuitq; possessiones ouium et armentorū. et familie plurimū. Ob hoc inuidētes ei palestini. omnes puteos quos fecerat servi patris illius abrahā. illo tpe obstruxerunt humo implentes. terramq; ut ipse abymelech diceret ad ysaac. Recede a nobis. quoniam potentior nobis factus es valde. Et ille discedens ut veniret ad torrentē gerare. habitaretq; ibi.

Rursus fodit alios puteos quos foderat servi patris sui abrahā. et quos illo mortuo olim obstruxerat philistiim. Appellauitq; eos hisdē nominibus quibus ante pater vocauerat. Fodit in torrente. et reperierunt aquā viuā. Sed et ibi iurgium fuit pastorū gerare aduersus pastores ysaac. dicentium. Nra est aqua. Quam ob rē puteo nomē ex eo quod arguerāt eum. vocauit calumpniam. Foderunt et alium. pro illo quoq; rixati sunt. appellauitq; eum inimicitias. Profectus inde. fodit alium puteum. et pro illo non contenderunt. Vocauitq; nomē illius latitudo. dicens. Quia dilatauit nos dñs. et fecit crescere super terrā. Ascendit autē ex illo loco. in bersabee. Vbi apparuit ei dñs in ipsa nocte dicens. Ego sum deus abrahā patris tui. Noli metuere. quia ego tecum sum. Benedicam tibi. et multiplicabo semen tuum. propter servum meum abrahā. Inde edificauit ibi altare domino. Et invocato nomine dñi. expandit tabernaculum. Precepitq; servis suis. ut foderent puteos. Ad quē locum cū venisset de gerare abymelech. et ochozat amicus illius. et phycol dux militum. locutus est eis ysaac. Ad venistis ad me hoc tempore quē odistis. et expulistis a vobis. Qui respondēs. Vidimus tecum esse dñm. et ideirco nunc dicimus. Sit iuramentum inter nos. et ineamus fedus. ut non faciat nobis quicquā mali. sicut et nos tuorum attigimus. nec fecimus

qđ te ledzret. ſz cū pare di
miſim⁹ auctū bñdcōz dm̄.
ſcat gr̄ eiꝰ cōuiuiū. Et poſt
ibi et potū ſtrageres mane.
ivrauerūt ſibi mutuo. Dimi
ſitq; eos yſaac pacifice. in
loc̄ ſuū. Ecce aut̄ venerūt
ſerui yſaac ī ipō die. āmīa
tes ei de puteo qđ fodezat.
atq; dicētes. Jnuenimꝰ aquā
Vñ appellauit eā abūdāciā.
et nomē urbi ē bersabee uſ
q; ī pñtē diē. Eſau vō qua
dragenarius. duxit vxozes.
iudith filiā beheri. ethei. et
bethſamath filiā elon eius
de loc̄. q; ābe offenderat ani
miꝫ yſaac et rebecce Ca^m xxxvij
Qm̄ uit yſaac et caligā
uerūt oculi eius. et vidē
nō poterat. Vocauitq; eſau
filiū ſuū maiorē. et dixit ad
eū. fili mi. Qui rūdit. Aſſū.
Cui pater. Videſ iā ſt q; ſenu
erim. et ignorē diē mortis
mee. Sume arma tua. pha
retrā et arcū. et egrede foras.
Cūq; venatu aliquid apphē
deris. fac mihi de pulmētis ſi
cut velle me nosti. et affer ut
comedā. et bñdicat tibi aīa
mea añq; moriar. Qđ cū
audiſſet rebecca. et ille abiſ
ſet ī agrū. ut iuſſionē pris
ī plezet. dixit filio ſuo iacob.
Audiui patrē tuū loquētē cū
eſau fr̄e tuo. et dicēte ei. Af
fer mihi de venatu tua et fac
cibos ut comedā. et bñdicā
tibi. añq; moriar. Nunc ergo
fili mi. adquiesce cōſiliis meis.
et pgēs ad gregē affer mihi
duos edos optimos. ut faciā
ex eis escas patri tuo. quibꝰ
libenter veſcat. Quas cū at
tuleris et comederit. bñdicat
tibi priꝰq; moriat. Cui ille
rūdit. Nosti. q; esau frat⁹ meꝰ
hd pylosus sit. et ego lenis.
si attrectauit me pater meꝰ.
et senserit. timeo ne putet me
sibi voluisse illudē. et inducat
sup me maledictionē p bñdic
tōē. Ad quē mater. Jn me sit
ista maledictio fili mi. Tā
tū audi vocē meā. et pgens.
affer q̄ dixi. Abiit et attulit.
deditq; matri. Quam illa cibos
sicut nouerat velle patrem illiꝰ.
et vestibꝰ esau valde bonis
quas apud se habebat domi.
induit eū. Pelliculas q; edoꝝ
circūdedit manibꝰ. et colli nu
da protexit. deditq; pulmentū.
et panes quos coxerat trādidit.
Quibꝰ illatis. dixit. Pater
mi. Et ille rūdit. Audio. Quis
es tu fili mi. Dixitq; iacob.
Ego sū esau primogenitꝰ tuꝰ.
feci sicut precepisti mihi. Surge
sede et comede de venatione mea.
ut bñdicat mihi aīa tua. Rur
sūq; yſaac ad filiū ſuū. Quo
mō inquit tā cito inuenire potu
isti fili mi. Qui rūdit. Vo
luntas dei fuit. ut cito mihi occur
reret. et qđ voleba. Dixit yſaac.
Accede huc ut tangā te fili mi.
et probem utrū tu sis filius meus
an nō. Accessit ille
ad patrē. et palpato eo dixit
yſaac. Vox quidē vox iacob
est. ſz manꝰ manꝰ esau.
Et nō agnouit eū. quia pilo
ſe manꝰ similitudinem malo
rum expressērat. Benedicens
ergo illi. ait. Tu es filius meus

esau. Rñdit. Ego sñ. Aut ille. Affer-iquit-Jacob de venatione tua fili mi. ut benedicat tibi aiã mea. Quod cñ oblatos comedisset. obtulit ei etiã et vinũ. Quo hausto. dixit ad eũ. Accede ad me. et da mihi osculũ fili mi. Accessit: et osculatꝰ ẽ eũ. Statimq; ut sensit vestimentorũ eius fragrãtiã. benedixit ei. ait. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. cui benedixit dñs. Det tibi deꝰ de rore celi et de pinguedine terre habundãtiã frumẽti et vini et olei. et seruiãt tibi ppli. et adorẽt te tribus. Esto dñs fratrũ tuorũ. et incuruentur ante te filij matris tue. Qui maledixerit tibi sit ille maledictꝰ. et q̃ benedixerit tibi benedictionibꝰ repleatur. Vix ysaac sermone ipleuerat. et egressus iacob foras. venit esau. coctos q̃ de venatione sibi tulit patri. dicens. Surge pater mi et comede de venatione filij tui. ut benedicat mihi aia tua. Dixitq; illi ysaac. Quis enim es tu. Qui rñdit. Ego sñ filius tuus primogenitꝰ esau. Expauit ysaac stupore vehementi. et ultra q̃ credi potest admiratus. ait. Quis ille ẽ qui dudũ captã venationem attulit mihi. et comedi ex omnibꝰ. priusq; tu venires. Benedixi q̃ ei. et benedictꝰ. Auditis esau sermonibꝰ patris. irrugit clamore magno. et consternatꝰ. ait. Benedic etiã et mihi pater mi. Et ait. Venit germanus tuus fraudulenter. et accepit benedictionem tuã. Et ille subiunxit. iuste vocatum ẽ nomẽ eius iacob. supplantauit enim me en altera vice. Primogenita mea abstulit. et ecce secundo subripuit benedictionem meã. Rursusq; ad patrem. Numquid non reseruasti aiat mi benedictionem. Rñdit ysaac. Dominum tuum illum constitui. et omnes fratres eius seruituros ei subiugaui. frumento vino et oleo stabiliui eum. et tibi fili mi post hec ultra quid faciam. Cui esau ait. Sicut vna tristis benedictionis habes patrem. Mihi quoq; obsecro. ut benedicas. Cumq; eius luctus magnus fleret. motus ysaac. dixit ad eum. In pinguedine terre et rore celi desup. erit benedictio tua. Vives gladio. et fratri tuo seruies. Tempus q̃ venerit quo excutias et solues iugum eius de ceruicibꝰ tuis. Odiãt ergo esau semp iacob. p benedictionem qua benedixerat ei patri. Dixitq; in corde suo. Veniet dies luctus patris mei. et occidam iacob fratrem meum. Narratu tuli hec rebecce. Que mittens. et vocato iacob filiũ suum. dixit ad eum. Ecce esau frater tuus minatur ut occidat te. Nunc ergo fili audi vocem meam. et consurgens fuge ad laban fratrem meum in aram. habitabis q̃ cum eo paucos dies. donec requiescat furor fratris tui. et cesset indignatio eius. obliuiscatur q̃ eorum q̃ fecisti in eum. patiens mittam. et adducam te inde huc. Cur utrumq; orbabor filio in una die. Dixit quoq; rebecca ad ysaac. Tedet me vite mee. propter filias heth. Si accepit iacob uxorem de

stirpe huius trc. nolo uiuere
Vocauit itaq; ysa Cap xxviii
ac iacob. et benedixit ei
precepitq; ei dicens. Noli accipere co
iugē de genere chanaan. sed
vade et proficiscere in mesopotami
am syrie ad domū bathuel
patrem matris tue. et accipe ti
bi uxorē inde de filiabus laba
auunculi tui. Deus aut omnipo
tens benedicat tibi. et crescere te faci
at atq; multiplicet. ut sis in
turbas populorū. et det tibi be
nedictiones abrahe et semini tuo po
sside. ut possideas terrā peregri
nationis tue quā pollicitus est auo
tuo. Cumq; dimisisset eū ysa
ac. profectus venit in mesopo
tamiā syrie. ad labam filiū
bathuel syri. fratrem rebecce ma
tris eius. Videns aute esau
q benedixisset patri suo ia
cob. et misisset eū in mesopo
tamiā syrie. ut inde uxorem
duceret. et q post benedictionē
precepisset ei dicens. Non accipies co
iugē de filiabus chanaā.
qdq; obediens iacob parentibus
suis isset in syriā. probans eq p
non libenter aspicere filias cha
naan pater suus. iuit ad ysmaelem. et duxit uxorē ab
sq his quas prius habebat. me
lech filiā ysmael filij abra
hā. sororē nabaioth. Igitur
egressus iacob de bersabee.
pergebat haran. Cumq; veniss
set ad quēdā locū. et vellet
in eo requiescere post solis oc
cubitū. tulit de lapidibus
q ibi iacebāt. et supponens ca
piti suo. dormiuit in eode
loco. Viditq; in somnis scā
la stantē super terrā. et culmen
illius tangens celū. angelos
q dei ascendentes et descendentes
per eā. et dnm innixū scale. di
centē sibi. Ego sū deus dni abra
hā patris tui. et deus ysaac. Terrā
in qua dormis tibi dabo et
semini tuo. eritq; semen tuū q
si pulvis terre. Dilataberis
ad orientē et occidentē. septen
trionē et meridiē. et benedicent
in te et in semine tuo. cūctē tribus
terre. Et ego custos tuus quo
cūq; perrexeris. et reducā te in
hanc. nec dimittā. nisi cō
pleuero omnia q dixi. Cumq;
expergefactus esset iacob de somno
ait. Vere dns est in loco isto. et ego
nesciebā. Pauensq; ait. quā terri
bilis est locus iste. Non est
hic aliud nisi domus dei et porta
celi. Surgens ergo mane.
tulit lapidem quē supposue
rat capiti suo. et erexit in
titulū. fundens oleū desup.
Appellauitq; nomē urbis be
thel. quā prius luza vocabatur.
Vouit etiā votū. dicens. Si
fuerit deus mecū. et custodie
rit me in via p quā ambulo. et
dederit mihi panes ad vescen
dū. et vestē ad induendū. re
uersus fuero prospere ad do
mū patris mei. erit mihi dns in
deū. et lapis iste quē erexi in titulū. vocabit do
mus dei. cuncta quoq; que dederis
mihi. decimas offerā tibi.
Profectus ergo ia Cap xxix
cob venit in terrā orientalem. Et vidit puteū in agro

treb ꝑ gregeb omiũ. amba
reb uxoꝛa eiũ. Nã ex illo ada
ꝙbat ꝓcoꝛa. et ob eiꝰ gñdi
lapide claudebat. Dixꝭ ob ꝙ
erat ut gregib oibꝰ congregatis
euoluerent lapide. et reficiũt
gregibꝰ. uicissi sup ob puteꝰ
ponerent. Dixitꝙ ad pastoꝛeb.
Fratꝛeb mi estis. Qui uidetis.
De haran. Quos ifꝛatꝛes.
numquid aut nostꝛis laban filiꝰ
nachoꝛ. Dixerunt. Nouimꝰ.
Sanusne est. Dixerunt. Valet
quidem. Et ecce rachel filia ei?
uenit cũ gregesuo. Dixitꝙ
iacob. Adhuc multꝰ dies sup
est. nec ẽ tẽpꝰ ut reducãtur
ad caulas gregeb. Date aq̃
potũ oibus. et sic ad pastꝛi
cas reducite. Qui ꝛnderunt.
Nõ possumꝰ. donec omnia pe
cora congregẽtur. et amoueã
mꝰ lapide de oe puteꝰ. ut ad
aquẽtur gregeb. Adhuc loq̃
batur. et ecce rachel venebat
cũ ouibꝰ ꝓpꝛiis sui. nã gregẽ
ipa pascebat. Quã cũ uidis
set iacob. et stetit q̃ sdbꝛmã su
a. oueb ꝙ labaꝛ auunculi sui.
amouit lapide quo puteus
claudebat. Et adaquato gre
ge. osculatꝙ ẽ eã. Eleuataꝙ
uoce fleuit. et ꝛdicauit ei. q̃
frat esset ꝓꝛis sui. et filiꝰ re
becce. At illa festinãs. nũci
auit ꝓꝛi suo. Qui cũ audis
set iacob uenisse filiũ sororis
sue. ocurꝛit obuiã. cõplexꝰ
ub ꝙ ẽ eã. Et osculã uoeb.
duxit ẽ domũ suã. Auditis
aute causis itinꝛis. ꝛndit.
Os meus eb. et caro mea. Et
cũq̃ ipleti sunt dies mẽsib
ꝰ. dixit ei. Filiꝰ q̃ frater
meus eb. gratis seruies mi
hi quid mercedis ꝑcipies.
Habebat aũt duas filias. no
mẽ maioꝛis lya. minoꝛ ap
pellabat rachel. Sed lya lip
pis erat oculis. rachel uero
decora facie. et uenusto a
spectu. Quã diligẽs iacob. ait.
Seruiã tibi ꝑ rachel filia
tua minoꝛe. septẽ annis. Resꝑ
ndit laban. Melius ẽ ut ea
tibi dem. q̃ uiro alteꝛi. Ma
ne apud me. Seruiuit ergo
itaꝛ iacob ꝑ rachel septẽ a
nis. et uidebãtur illi pau
cos dies. pamoꝛis magnitudi
ne. Dixitꝙ ad laban. Da mihi
uxoꝛẽ meã. q̃ ia tẽpꝰ est
ꝓpletũ. ut ingrediaꝛ ad eã.
Qui uocatis multis amico
ꝝ suoꝝ ad cõuiuiũ. fecit
nuptias. Et uespe filiã suã
lyã introduxit ad eũ. dans a
ncillã filie zelpham nomẽ.
Ad quã cũ ex noe iacob fu
isset ingressus. facto mane
uidit lyã. Et dixit ad soce
rũ suũ. Quid ẽ ꝙ fecẽ volu
isti. Nonne ꝙ rachel serui
ui tibi. Quare lyam supꝑ
suasisti mi. Rndit laban. Mo
s ẽ in loco meo q̃ fieri debet. ut
minoꝛes ante tradam̃ ad
nuptias. Impple ebdomada
dierũ huiꝰ copule. et hanc
ꝙ dabo tibi ꝓ opꝛe quo ser
uiturꝰ mihi septẽ annis alijs.
Adsensit placito. et ebdoma
da trib̃ facta. rachel duxit
uxoꝛẽ. cui pateꝛ ancillam ba
lã tradidẽat. Tradiꝙ potita
optatis nuptijs. amoꝛem
sequẽtis ꝓꝛi ꝓtulit. seruã

enib apud eū septē ānis aliis. Videns aut dñs q̄ despicerer lya. aperuit vulua eius. sorore sterili p̄manente. Que cōceptū genuit filiū. Vocauitq̄ nomē eius ruben. dicens. Vidit dñs humilitatē meā. nūc amabit me vir meus. Surrexitq̄ gr̄epit. et peperit filiū. Et ait. Quia audiuit me dñs habere cōceptū. dedit etiā istū michi. Vocauitq̄ nomē illius symeon. Cōcepit rursū. et genuit aliū. Dixitq̄. Suscipiet quoq̄ copulabit se mihi maritus meus. eo q̄ peperi ei tres filios. Et ideo vocauit nomē eius leui. Rursū gr̄epit. et peperit filiū. Et ait. Nunc quidē hoc vice confitebor dño. Et ob hoc vocauit eū iudam. Cessauitq̄ parere. Cap. xxx.

Videns aut rachel q̄ sterilis esset. iuidit sorori. et ait marito. Da michi liberos. alioquī moriar. Cui iratus iudit iacob. Nūquid deus ego sum. q̄ priuauit te fructu ventris tui. At illa. habeo ancillā balam. Ingredere ad eā. ut pariat super genua mea. et habebo ex illa filios. Deditq̄ illi balam in cōiugiū. Que ingressus ad eā. cōcepit et peperit filiū. Dixitq̄ rachel. Iudicauit mihi dñs. et exaudiuit vocē meā. dans mihi filiū. Et ideo vocauit nomē eius dan. Rursūq̄ bala gr̄epit. peperit alterū. Pro quo ait rachel. Cōparauit me dñs cū sorore mea. et ualui. Vocauitq̄ eū neptalim. Cessauit lya q̄ pariē desisset. zelpha ancillā suā marito tradidit. Que post ceptū edente filiū. dixit. felicitez. Et ideo vocauit nomē eius gad. Peperit q̄q̄ zelpha alterū. Dixitq̄ lya. hoc q̄ beatā me dicent omnes generationes. Propterea appellauit eū aser. Egressus aut ruben tpe messis inuenit agrū. repperit mandragoras. quas matri lye detulit. Dixitq̄ rachel. Da michi ptē de mandragoris filij tui. Illa rndit. Parū ne tibi videtur q̄ priuicis mariti michi. nisi etiā mandragoras filij mei tuleris. Ait rachel. Dormiat tecū hac nocte. p mandragoris filij tui. Reuersi q̄ ad vesp̄as de agro iacob. egressa ei in occursū eius lya. Et ait. Ad me intrabis. quia mercede conduxi te p mandragoris filij mei. Dormiuit cū ea nocte illa. et exaudiuit deus preces eius. Cōceptitq̄ et peperit filiū quintū. Et ait. Dedit deus mercedē michi. q̄ dedi ancillā meā viro meo. Appellauitq̄ nomē eius ysachar. Rursū lya gr̄epit. peperit sextū filiū. Et ait. Dilatauit me deus dote bona. etiā hac vice me cū erit maritus meus. eo q̄ genuerim ei sex filios. Et ideo vocauit nomē eius zabulon. Post quē peperit filiā. nomine dinā. Recordatus q̄q̄ deus rachel exaudiuit eā. et aperuit vulua eius. Que gr̄epit et peperit filiū. dicens. Ablstulit deus opprobriū meū. Et vocauit nomē illi ioseph. dicens. Addat michi dñs filiū alterū. Iam auē ioseph. dixit iacob

socero suo. Dimitte me. ut re
uertar ī pr̄iam meā. et ad ē
rā meā. Da mihi uxores et libe
ros meos p quibꝫ seruiui tibi.
ut abeā. Tu vēo nosti seruitu
tē qua seruiui tibi. Aut ei lalū.
Inueniā gr̄am ī aspēctu tuo. Ex
pmēto didici. p benedixit mi
hi ppter te. Cōstitue mercedē
tua. quā dem tibi. At ille rndit
Tu nosti quid seruierim tibi.
et q̄ta ī manibꝫ meis fuerit
possessio tua. Modicū habu
isti. antq̄ venirē. Et nūc dues
effectus es. benedixitq̄ deus
tibi ad introitū meū. Justū
ē igit̄ ut aliquādo prouidea
domui mee. Dixitq̄ laban.
Quid dabo tibi. At ille aut.
Nichil uolo. Si feceris quod
postulo. iterū pascā & custodi
ā pretoria tua. Hodie omes q̄
ges tuos. et separa cunctas oues
uarias. et sparsas uellē. & q̄d
cūq̄ fuluū. et maculosū. va
riumq̄ fuerit tā ī ouibꝫ q̄ in ca
pris. erit in mercedē meā. Exau
dietq̄ me iustitia mea. cū
placuerit tēpꝫ aduenerit coram te.
Et omnia que nō fuerit varia.
et maculosa. et fulua. tā in
ouibꝫ q̄ in caprīs. furtū me
arguēs. Dixitq̄ laba. Ecce
tū habeo q̄d petis. Et sepa
rauit ī die illo capras. et oues
et yrcos et arietes varios
atq̄ maculosos. cuctū au
tē gregē uniforē. idest al
bi et nigri vellerib⁹ ēdidit ī
manu filiorū suorū. Et posu
it spatiū itinerib⁹ inter se et
gregē dierū trium. qui pasce
bat reliquos greges eius.

Tollens ergo iacob uirgas
populeas uirides & amigdali
nas. et explatanū. expte
tercuit eas. Detractis q̄
cortic⁹ ī hijs q̄ spoliata fue
rat candor apparuit. illa vero
q̄ integra erat. uirida pmase
runt. atq̄ ī huiusmodi color ef
fectus ē varius. Posuitq̄ eas ī ...
canalibus ubi effundebat aq̄s
ut cū uenissent greges ad bi
bendū. ante oculos haberent
uirgas. et ī aspectu earū gres
cerent. Factū q̄ ē ita. ut ī tpe
caloris coirēt oues & ascenderēt
uirgas. et parerēt maculo
sa. et uaria et diuisos coloris cēs
pisa. Diuisitq̄ gregē iacob.
et posuit virgas ante oculos a
rietū. Erat aute alba quecq̄
et nigra laban. cetera vēo ia
cob. sepatis mercib⁹ gregibus.
Ingrediēs q̄ primo tpe ascende
bat oues. ponebat iacob vir
gas ī canalibꝫ aquārū ante ocu
los arietū & ouiū. ut ī earū
cōceptu plasmet gremet. Cū vēo
serotina admissura eēt. et
grecq̄ extremū. nō ponebat
eas. Facta q̄ sūt ea que erāt
serotina laban. et que p̄mi
tpis iacob. Dilatatusq̄ est
hō ultra modū. et habuit q̄
ges multos. ancillas & famulos.
camelos et asinos. Cap. xxxi.

Audiuit aute audiuit vba
filiorū laban dicentiū. tu
lit iacob omnia q̄ fuerunt patris
nri. et de illius facultate di
tatus factus ē istis. animad
uertit quoq̄ faciē laban. q̄
nō esset erga se ut heri & nu
dius tertius. maxime dicente

sibi dñs. 2euerē in tra patrū
uoꝝ. et ad gñacōem tuā. ecce
ego tecū. misit ⁊ vocauit rachel
et lya ī agrū ubi pascebat gr̄
ges. Dixitq; eis. Video fa-
ciē p̄is vr̄i. q̄ nō sit erga me si
cut heri et nudius tertius. Deꝰ
aut̄ p̄is mei fuit mecū. et
ipe nostis q; totis uiribꝰ me
is seruierī p̄ri uro. Sed et
p̄ ur̄ illusit me. et mutauit
mercedē meā. decē uicibꝰ.
et tñ nō dimisit eū deus. ut
noceret mihi. Si quādo
dixit uarie erūt ꝯ me.
pariebāt omes oues uarios
fetus. qñ uō econtrario aut. al
ba q̄q; ampies p̄ mercede. o
nes greges alba pepererūt. Tu
litq; deus substātiā patris uri.
et dedit mihi. Postq; enī cō
cepta ouiū tēpus aduenit
2at. leuaui oculos meos et
vidi ī sōnis ascendētes ma
res sup femīas uariis ⁊ ma
culosos et diuersi coloris. Dix
itq; āgelꝰ dñi ad me ī sōnis.
Jacob. Et ego rndi. Assū. Qui
ait. leua oculos tuos. ⁊ vide
uniuersos masculos ascēdētes
sup femīas. uarios aspersos
atq; maculosos. Vidi enī o
mia. que facit tibi laban. Ego
sū deus bethel. ubi unxisti
lapidē. et uotū uouisti mihi.
Nunc ergo surge et egredere
de tra hac. 2uertens in tra na
tiuitatis tue. Rndērūt rachel
et lya. Numq̄d hēm q̄ 2sidui
quicq; ī facultatibꝰ et hēdi
tate domꝰ p̄ris nr̄i. Nōne
ipsi alienas 2putauit nos.
et vēdidit. comedītq; pretium
nr̄m. Sed deus tulit opes
p̄ris nr̄i. et nobis eas tradi
dit. ac filiis nr̄is. Oīa ergo
q̄ p̄cepit tibi fac. Surrexit
itaq; iacob. et impositis liberis
et mulieribꝰ suis sup camelos.
abiit. Tulitq; omem substā
tiā. greges. et quicq̄d ī meso
potamia acquisierat. p gres
ad ysaac patrem suū ī terrā
chanaan. Eo tpe ibat laba
ad tondendas oues. et rachel
furata ē ydola patris sui. Solu
it itaq; iacob ꝯfitēi socero suo.
q; fugeret. Cuiq; abscisset nr̄a pe
q; oīa q̄ habuit sua erant. et
ante nr̄i missio p gret cont
mōtē galaad. nūciatū est
laban die tertio. q; fugeret iacob.
Qui assūptis fratrib; suis p se
cutus ē eū diebꝰ septē. et cō
prehendit ī mōte galaad. Vi
dit aut̄ ī sōnis dicētē sibi do
mīn. Cauе ne quicq; aspe
ra loq̄ris cont iacob. Jamq;
iacob ī mōte extēderat tabr̄
naculū. Cui ille cōsecutus cū
cūctis fratribus suis. ī eodē mōte ga
laad fixit tētoriū. Et dixit ad
iacob. Quare ita egisti ut cla
me abigeres filias meas q̄si
captiuas gladio. Cur igno
rāte me fugere uoluisti. nec īdi
cāre mihi ut p̄sequerer te cū
gaudio et cātibus. ⁊ tympa
nis et cythar̄is. Nec osculari
filios meos ac
filias. Stulte operatꝰ es. Et nō
quidē ualet manꝰ mea. tibi
2dere malū. Sed deꝰ patris
tui heri dixit mihi. Cauе ne lo
q̄ris contra iacob. quicq; du
rius. Esto. Ad tuos ire cupi

ebas. ⁊ desidio

clam. et de sideꝛ q̄at tibi do
mus patꝛus tui. Cui furatus
es deos meos? Rndit iacob.
Rdꝛ insto te pfectus sis. tumul
ne violēt auferꝛes filias tu
as. Rdꝛ aut furti me arguis.
apud quēcūq; iueneris deos
tuos. neꝛet coꝛa fꝛibꝰ nr̄is.
Scrutare quicq̄d tuoꝝ apud
me iueneris. et aufer. Ner
dirēs. ignorabat q̄ rachel
furata esset ydola. Ingressꝰ
itaq; laban tabnaculā iacob
et lye. et vtriusq; famule. non
iuenit. Cuiq; trāsset tētoꝝ
rachelis. illa festinās absco
dit ydola subt̄ sti ramenta ca
meli. et sedit desup. Scruta
tusq; ome tētoꝝ. et nichil iue
nit. ait. Ne irascat dn̄s meꝰ
q̄ coꝛa te assurgē nequeo. q̄
iuxta cōsuetudinē femineā
mihi accidit. Quē delu
sa sollicitudo q̄rētis e. Cumq;
q̄ iacob. nō iurgio aut. Quā
ob culpā meā et peccatū me
um. sic exacristi post me. et scru
tatꝰ es omnem supellectilē
meā. Quid inueniſti de cuncta
supa dom̄ tue. Pone hoc
coꝛa fꝛibꝰ meis. et fꝛibꝰ tuis.
ut iudicet īt̄ me et te. Idcir
co viginti āis fui tecū. Oues
tue et capre. sterules nō fue
runt. Arietes gregis tui nō
comedi. nec captū a bestia
nō ondi tibi. Ego damnū o
ne exigebā. quicq̄d furtim
pibat a me exigebas. Die
noctuq; urgebaꝝr estu et
gelu. Fugiebat somp̄nꝰ ab
oculis meis. Sic p viginti
ānis seruiui tibi. q̄tuordecī
p filiabꝰ. et sex p gregibus
tuis. Immutasti quoq; mer
cedē meā. decē uicibꝰ. Nisi
deꝰ pris mei abraha et timoꝝ
ysaac affuisset michi. forsi
tā nudū me dimisisses.
Afflictionē meā et laborem
manuū meaꝝ respexit deꝰ
et arguit te heri. Rndit ei
laban. Filie mee filii et gregeꝭ tui
et omia q̄ cernis. mea sunt.
Quid possū facē filiis et ne
potibus meis? Veni ergo et
feriamus fedus. ut sit testimo
niū inter me et te. Tulit itaq;
iacob lapidē. et erexit illū
in tumulū. Dixitq; fꝛibus suis.
Afferte lapides. Qui cōgre
gātes tulerunt tumulū. come
deruntq; sup eū. Quē vocauit
laban tumulū testis. et iacob
acernū testimonij. utq; iuxta
ꝓpietatē linguę sue. Dixitq;
laban. Tumulus iste testis est
inter me et te. hodie. Et idcirco
appellatū est nomē eius ga
laad. id est tumulus testis. Et
adiecit laban. Iudicet deꝰ
iudicet dn̄s inter nos. qñ se
cesserimus a nobis. Si affli
xeris filias meas. et si inter
duxeris vxores alias sup eas.
nullus sermonis mei testis est
absq; deo. q̄ p̄sens aspicit.
Dixitq; iterum ad iacob. Ec
tumulus iste et lapis. quē e
rexi. inter me et te testis erit. Tu
mulus iste et lapis. sint
in testimoniū. Si autē ego
trāsiero illū ꝓgens ad te. aut
tu preterieris malū michi

cogitauĕ. deus abraha ẽ et deus
nachor. iudicet nr̃ nos dei pa
trũ eor̃ũ. Juravit iacob p timo
rẽ p̃ris sui ysaac. Immolatisq̃
victimis i monte. vocavit fr̃es
suos ut comederẽt panẽ. Q̃
cũ comedissẽt. mansẽrunt ibi.
Laban vẽo de nocte cũ surgẽs
osculatq; ẽ filios et filias suas.
benedixitq; illis. reversusq; in
locũ suũ. Jacob aute abijt in
nẽ. quo repẽrat

Cam xxxij

Fverunt̃q; obuiã angeli dei.
quos cũ vidisset. ait. Castra
dei sunt hec. Et appellauit
nomẽ loci illi⁹ Manaym. id
est castra. Misit aute et nũ
cios ad esau fr̃em suũ.
i terrã seyr i regionẽ edom.
Precepitq; eis dicẽs. Hec loq̃mini
dño meo esau. Hec dicit fr̃
tuus iacob. Apud laban peg
nauj sũ. et fuj usq; i p̃sentem
diẽ. habeo boues et asinos et
oues. et seruos et ancillas. Mit
toq; nũcios legatos in ad dñm
meũ. ut inveniã gratiã i cõspectu
tuo. Reversiq; sunt nũcij ad ia
cob. dicẽtes. Venimus ad esau
fr̃em tuũ. et ecce ipe venit i occr̃
sũ tibi. cũ q̃dringẽtis viris.
Timuit iacob valde. et p̃turbatus
divisit populũ q̃ secũ erat. gre
ges quoq; et oues et boues
et camelos i duas turmas. di
cens. Si venerit esau ad vnã
turmã. et percusserit eã. alia erit
ma q̃ reliqua ẽ salvabitur.
Dixitq; iacob. Deus p̃ris mei
abraha. et deus p̃ris mei ysa
ac. dñe q̃ dixisti mihi revertere
i terrã tuã. et in locũ nati
vitatis tue. et bñfaciã tibi.
minor sũ cunctis miserato
nibus tuis. et veritate tua
quã explesti servo tuo. In
baculo meo trãsivi iordanẽ
istũ. et nunc cũ duabus turmis
regredior. Erue me de manu
fr̃is mei esau. quia valde eũ
timeo. ne forte veniens. per
cutiat matres cũ filijs. Tu locu
tus es q̃ bñ michi faciãs. et di
latabis semẽ meũ sicut are
nã maris. q̃ p̃ multitudinẽ
numerari non potest. Cũq; dor
misset ibi nocte illa. sepauit
de hijs q̃ habebat munera e
sau fr̃i suo. capras ducẽtas.
hyrcos viginti. oves ducẽtas.
et arietes viginti. camelos fe
tas cũ pullis suis. xxx.ta vac
cas. xl.ta et tauros xx.ti asinas
xx.ti et pullos earũ decem. et mi
sit p manũ servorũ suorũ sin
gulos seorsũ gregẽs. Dixitq;
pueris suis. Antecedite me.
et sit spatiũ inter gregẽ et gr̃
gẽ. Precepitq; priori dicens
Si obviauerit tibi esau fr̃
meus. et interrogauerit te cu
ius es. aut quo vadis. et cuj sunt
ista q̃ sequũtur. Rndebis.
Servi tui iacob. Munera ẽ misit
dño meo esau. ipe q̃q; post nos
venit. Similr̃ mandauit de
cem servo alteri. et cuncto
q̃ sequebat̃ gregẽs. dicẽs. Hijs
verbis loquimini ad esau. cũ inve
neritis eũ. Et addetis. ipe q̃q;
servus tuus iacob inter me
i sequitur. Dixit enim. placabo
eũ muneribus q̃ preduc̃. et post
ea videbo illũ. Forsitan p̃ci
abit̃ michi. Preces̃erunt
itaq; munera ante eũ. at ipe
mansit nocte illa i castris. Cũ
q̃ matutine surrexisset. tulit

duas uxores suas et totidē
famulas eius uidens filios. et
ait. Quis sint uadū iaboch. Et traduc
tis omnibus q̄s ad septimebat.
ne mā sit solus. Et erat uir luc
tabat cū eo usq; mane. Qui
cū uidēt q̄ eū superare nō pos
set. tetigit nerui femoris eius
et statim emarcuit. Dixit
q; ad eū. Dimitte me. iā enī
ascendit aurora. Ille dixit. Nō
dimittā te. nisi benedixeris
mihi. Ait ergo. Quod tibi nomē
est. Ille dixit. Jacob. At ille.
Nequaq; inq̄t iacob appellabi
tur nomē tuū. sed israel. quod si cō
tra deum fortis fuisti. q̄ tō ma
gis cōtra homines prevalebis. Interro
gauit eum iacob. Dic mihi
quo appellaris nomine. Ille dixit.
Cur quæris nomē meū. Et benedixit
ei in eodē loco. Vocauit
q; iacob nomē loci illius phanuel. dicēs. Vidi dominū facie
ad faciē. et salua facta est anima
mea. Orto aut̄ sol ei statim sol. pe
gens nō stabilis et phanuel. Ipse
uero claudicabat pede. Quā
ob rem non comedit filius israel
nerui qui emarcuit in femore
iacob. usq; in præsentē diē. eo
q; tetigit nerui femoris eius.
et obstupuerit. Cap. xxxiii.

Leuatis aut̄ iacob oculos
uidit venientē esau. et cū
eo q̄dringentos uiros. Diui
sitq; filios lie et rachel. am
barum q; famularum. posuitq;
utrasq; cū illa et liberos earum
in principio. lie quoq; et filios
eius in secundo loco. rachel aut̄
et ioseph nouissimos. Et ipse
prægrediens. adorauit prostratus
terrā septies. donec appropia
ret frater eius. Currens itaq;
esau obuiam fratri suo. amplexa
tus eum. stringensq; collum et osculatus. flenuit. Leuatisq; ocu
lis. uidit mulieres et puerulos
earum. et ait. Quid sibi uolunt
isti. Et si ad te pertinent. Respon
dit. Paruuli sunt. quos donauit michi deus seruo tuo. Et
appropinquantes ancille et filii earum.
incuruati sunt. Accessit quoq;
lya cū liberis suis. et cū simili
ter adorasset. extremi rachel
et ioseph adorauerunt. Dixit
q; esau. Quæ tibi sunt iste tur
me quas obuiam habui. Respon
dit. Vt inueniam gratiam coram
domino meo. At ille ait. Habeo
plurima frater mi. sint tua tibi.
Dixitq; iacob. Noli ita ob
secro. q; si inueni gratiam in oc
ulis tuis. accipe munuscula
de manibus meis. Videns enī vi
di faciē tuam. quasi videri vultū
dei. Esto mihi placabilis. et suscipe
benedictionem quam tibi attuli.
et quam donauit mihi deus. tri
buens omnia. Vix illo cōpelle
te suscepit. aut. Gradiamur
simul. ego q; sociabo itineri
tuo. Dixitq; iacob. Scis domi
num quod paruulos habeam tene
ros. et oues et boues fetas
mecum. Quas si plus ambulan
do fecero laborare. morientur
una die omnia greges. Præce
dat dominus meus ante seruum suum.
et ego sequar paulatim vestigia eius. sicut videro posse
puerulos meos. donec veniam
ad dominum meum in seyr. Rndit
esau. Obsecro. ut de pplo qui

meū est saltē soci⁹ remaneat
vie tue. Ad ē inquit nichē. hoc
vnū tm̄ rogo. ut iuxta gr̄
am tuā i oculis dñi mei. Reuer
sus ē itaq; die illo esau itinē
quo veneat i seyr. et iacob
venit i sochoth. Vbi edificata
domo et filiis tectoriis. appel
lauit nomē loci illius sochot.
id ē tabernacula. Trāsiuitq; i
salē urbē sichymorū que ē i
terra chanaan. p⁹q; dū re
gressus ē de mesopotamia
syrie et habitauit iuxta oppi
dū. Emitq; partē agri i qua
fixerat tabernaculā a filiis
emor patris sychem centū agnis
bus. et erexit ibi altarī. Inuo
cauit sup illud fortissimū de
um israhel Cap. xxxiiii
Egressa ē autē dyna filia
lye. ut videret mulieres regi
onis illi⁹. Quā cū vidisset
sychē filius emor euchi prin
cipis terre illi⁹. adamauit
eā. et rapuit. et dormiuit cū
illa. vi oppressā virgine. Et cō
glutinata ē aīa ei⁹ cū illa.
tristeq; delinuit blandicijs.
Et postq; ad emor patrē suū
ampexa ait. quit puellam
hanc mihi iunge. Quod cū audis
set iacob absentibus filijs. et
in pastu pecorū occupatis. si
luit donec redirent. Egressus
autē emor pater sychem ut
loq̄ret ad iacob. venit filijs ei⁹
venientibus de agro. Auditoq;
q̄d acciderat virginis fuit valde
eo q; fedā rem cōmissam opatus
ifrl. et violata filia iacob re
illicitā appetasset. Loquitq; est
itaq; ad eos emor. Sychem
filius mei adhesit aīa si
lie vre. date eā illi uxorem.
et iungamus vicissim cōnubia.
filias vras tradite nobis. et
filias nras accipite. et habi
tate nobiscū. Terra i pace
vra ē. exercete negociationes. et
possidete eā. Sed et sychem
ad patrem et fratres eius ait. In
veniā gratā coram vobis. et q̄
cūq; statueritis ego dabo. Au
gete dotem. et munera postu
late. libēter tribuā q̄d petieritis.
tantū date puellā hanc michi
uxorē. Rudebant filij iacob
sychem et patrē eius i dolo. se
quētes ob stupru sororis.
Nō possumus facere q̄d petitis.
nec dare sororē nrām homi
ni incircūciso. q̄d illicitū et ne
phandū apud nos. Verū i hoc
valebimus federe. si ē vo
lucritis nri similes. et circūci
dat⁹ fuerit vobis omis masculi
ni sexus. Tunc dabimus et
accipiemus mutuo. filias nras
ac vras. et habitabimus vobis
cū. erimusq; vnus pplus. Si
autē circūcidi nolueritis. tol
lemus filiā nrām et recedemus.
Placuit oblatio eorū emor
et sychē filio eius. nec distu
lit adolescēs. quin statim quod
petebat expleret. Amabat
enī puellā valde. et pre cēt
teris i omi domo patris sui.
Ingressiq; portā urbis. locu
ti sunt ad pplm. Viri isti pa
cifici sunt. et volunt habitare
nobiscū. Negocientur in terra
et exerceant eā. q; spatiosa
et lata i diget cultoribus. Filias
eorū accipiemus uxores.
et nras illis dabimus. Vnū

hm

e quo diffectu tm bonu. Et
azmundam g masculob mdb
atu gentib imitatib. et suba
eoz et petoza. et cuncta que
possident mā ezut. Tatu i
hoc acquiescam g ut hitatib
simul vnu efficiam g pplm.
Assensi sut dnes. azmia sis
uictis maxib g. Et ecce die ter
cio qui fuissent g dolor vulne
ris e. arreptis duo iacob fi
lij symeon et leui fres dyne
gladijs. igressi sut urbem
ed fident. Interfectis q omi
bg masculis. emor et syche
pter nemauerut. tollentes
dyna de domo syche. sorore
sua. Exeuntib g egressis. irru
erut sup occisos reliq filij
iacob. et depopulati sut ur
be tulerunt stupra. oues eo
rū armenta et asinos. et quic
quid in basilicis q i domibg et i
agris erat. pnulos q et uxo
res eoz diripuerut captiuab.
Exeuntib g patriarchis audacter
iacob dixit ad symeō et leui.
Turbastis me. et odiosū me
fecistis chananeis et pherezeis habitatoribg terre huius
Nos pauci sumus. Illi congre
gati percutient me. et ego de
leboz et domus mea. Quib
ruit. Quid ut scorto abuti
debuerut sororē nrā. Cap
Locutus e autē deus ad iacob. Surge et
ascende bethel. et habita ibi.
Facq altare deo qui appare
uit tibi. qn fugiebas esau fra
trē tuū. Iacob vō conuocā
ta omi domo sua. aut. Abji
cite deos alienos q in medio
uri sut et mutemini. ac muta
te vestimenta ura. Surgite et
ascendam g i bethel. ut faci
am ibi altare deo qui exau
diuit me i die tribulationis
mee. et fuit socius itineris mei.
Dederut ergo ei omes deos
alienos quos habebat. et
inaures q erat i auribg eoz.
Ille abscondit eos sub tere
binthi. que est post urbem
syche. Cumq profecti essent.
terror dei fuasit omnes per ci
uitates ciuitates. et no sunt
ausi persequi recedentes. Venit
igit iacob luzam. q e i terra
chanaan. cognomento bethel.
ipe et omes pplus cū eo. Edi
ficauitq ibi altare. et appella
uit nomē loci illius. domus
dei. Ibi em apparuit ei deus.
cū fugeret fratrem suum. Eode tpe
mortua e delbora nutrix
rebecce. et sepulta ad radices
bethel subter quercū. Vocā
tumq e nomē loci. quercus fle
tus. Apparuit aut iterū deus
iacob. postq reuersus e de me
sopotamia syrie. Benedixit
q ei dicens. Non vocaberis ul
tra iacob. sed israel nomē tuū.
Et appellauit eū israel. Dixit
q ei. Ego deus omnipotes. cresce
et multiplicare. Gentes et pplī
nationū ex te erunt. Reges
de lumbis tuis egredient. Terrā
quā dedi abrahā et ysaac. tibi
dabo et semini tuo post te. Et re
cessit ab eo. Ille vō erexit
titulū lapideū i loco i quo
locutus fuerat ei deus. libans
sup eū libamina. et effundens
oleum. vocauitq nomē loci illius

bethel. Egr exſiuſ aute ide. venit verſio tpe ad tra que dicit ephrata. In qua cū pa ret rachel. ob difficultate pto pcipitari cepit. Vocauitq; ei obſtetrix. ſoli time. qua et hic habebis filiū. Egre diente aute aia p dolore. et imminente ia morte. vocauit nomē filij ſui benoni. id ē filij doloris mei. Pater ueo appellauit eū beniamin id ē filij dextre. Mortua ē ergo rachel. et ſepulta ē i uia q̄ ducit ephrata. hec. ē bethleem. Erexitq; iacob titulū ſup ſepulchrū eius. hic ē titul⁹ monumēti ra chel. uſq; i pnte die. Egreſſi ſuſ ide. fixit tabnaculū trā turre gregis. Cūq; habi taret i illa regione. abiit ru ben et dormiuit cū bala cō cubina patris ſui. q̄ illi mi me latuit. Erat aute filij iacob duodeci. filij lye. pmo genitꝰ ruben. et ſymeon. et leui. et iudas. et yſachar. et zabulon. filij rachel. ioſeph. et beniamin. filij bale ancille rachelis. dan. et neptalim. filij zelphe ancille lye. gad. et aſer. hi filij iacob. q̄ nati ſunt ei in meſopotamia ſyrie. Venit erā ad yſaac patrē ſuū in mābre. ciuitate arbe. hec eſt hebron. i qua peregrinatꝰ ē abraha. et yſaac. Et cō pleti ſunt dies yſaac centū octoginta anoꝝ. cō ſumptꝰq; etate mortuus ē. Et appoſitus pplō ſuo. ſenex et ple nus dierū. et ſepelierunt eū eſau et iacob filij ſui. Hec aute ſunt gnāciones eſau. ipſe ē edom. Eſau accepit uxo res de filiabꝰ chanaan. ada. filiā elom. ethei. et oolibama filiā ane filij ſebeon euei. bethſamat quoq; filiā yſma el. ſororē nabaioth. Peperit aute ada eliphat. bethſa mat genuit reuhuel. Oolibama genuit ieuſ et ihelon. et thore. hi filij eſau. q̄ nati ſunt ei i tra chanaan. Tulit aute eſau uxores ſuas et fi lios et filias. et omēs ani mas domꝰ ſue. et ſubſtan. et pecora. et cuncta q̄ habe potuit i tra chanaan. et abiit ad alterā regionē. receſſitq; a fre ſuo iacob. Diuites eī erāt nimis. et ſimul habitare nō poterāt. nec ſuſtinebat eos terra peregrinatiōis eius. p multitudinē gregū. habi tauitq; eſau in mōte ſeir. ipſe eſt edom. Cap xxxvj

Hec aute ſunt gnāciones eſau patris edom i mōte ſeir. et hec nomina filiorū eius. Eliphat filij ada uxoris eſau. reuhuel quoq; filius bethſamat uxoris eius. Fuerunt aūt filij eliphat. themā. omath. ſephi. et gathā. et cenech et thore. Erat aute thamna cōcubina eliphat filij eſau. q̄ peperit ei amaleth. hij ſunt filij ada uxoris eſau. Filij aute reuhuel. nahat. et zara. ſamma et meza. hij fuerūt filij bethſamat uxoris eſau. Iſti aūt

erunt filij oolibama filie ane.
filij sebeon. uxorib esau. qs
genuit ei ieub thielon. et
thore. hij duces filiorū esau.
Filij eliphat p̄mogeniti esau.
duxo teman. duxo omar. duxo
sephua. duxo geneth. duxo tho
re. duxo gatha. duxo amaleth.
hij filij eliphat. i tra edom.
et hij filij ada. hij quoq; fi
lij rahuel filij esau. duxo na
ath. duxo zara. duxo samma.
duxo meza. hij aut duces ra
huel. i tra edom. Isti filij
bethsamat. uxorib esau. hij
aut filij oolibama uxorib
esau. duxo ieub. duxo hyelo.
duxo thore. hij duces oolība
ma filie ane uxorib esau. Is
ti sunt filij esau. et hij duces
eorū. ipe edom. Isti sunt filij
seyr horei habitatores t
re. iotā et sobal. et sebeon.
et anam. dyson. et esez. et
dysan. hij sunt duces horrei
filij seyr. i tra edom. Et
sunt aut filij iotan. horrei
et thamna. Erat aut soror
iothan. thāna. Et isti filij
sobal. aluan et manneeth. et
hebal sephi et onam. Et hij
filij sebeon. aiah et ana.
Iste ē ana q̄ inuenit aquas cali
das i solitudine. cū pasceret
asinos sebeon patris sui. Ha
buitq; filiū dysan. et filiam
oolibama. Et isti filij dysā.
amdam. et hesban. et iethra
et charan. hij quoq; filij he
ser. baalan. et zeban. et
acham. Habuit aut filios
dysan. hus et haran. hij du
ces horreorū. Duxo iothan
duxo sobal. duxo sebeon. duxo
ana. duxo dyson. duxo heser.
duxo dysan. Isti duces hor
reorū q̄ i patumerunt i tra seyr.
Reges aut q̄ regnauerunt
i terra edom anq̄ haberet
rex filij isrl. fuerunt hij. Ba
lach filijs beor. nomē q̄
urbis eius naba. Mortuo
aut balach. et regnauit p
eo iobab filius zare de bosra.
Cuq; mortuus est iobab. reg
nauit p eo husam. de terra
themanorū. Hoc quoq; mor
tuo. regnauit p eo adad fi
lius badadi. Qui percussit ma
dian i regione moab. et
nomē urbis eius auith. Cu
q; mortuus est adad. regna
uit p eo semla. de masereetha.
Hoc quoq; mortuo regnauit
p eo saul de fluuio rohobo
oth. Cuq; et hic obisset. suc
cessit i regnū balaanam
filius achobor. Isto q; mor
tuo regnauit p eo adad.
nomē q̄ urbis eius phou.
et appellabat uxor eius me
ezabel filia mathred filie
mezaab. Hec ergo noīa du
cū esau. i generationib; et lo
cis et vocabulis suis. Duxo
thāna. duxo aluā. duxo ie
theth. duxo oolibama. duxo
ela. duxo phyno. duxo geneth.
duxo theman. duxo mabsar.
duxo madiel. duxo yram.
hij duces edom habitato
ribus i tra imperii sui. ipe esau
pr̄ ydumeorū. Habitauit
aut iacob i tra chanaan. i
qua peregrinatus est pater suus.
et hec sunt generationes eius.

Ioseph aūt obij· erat Cam xxxvij
annoū. pascebat gregē cū
frib9 suis adhuc puer. et e
rat cū filijs bale. et zelphe
uxoꝝ patris sui. Retulitq; sta
tres suos apud patrē· crimē
pessimū. Israhel aūt diligebat
ioseph sup omēs fres suos.
eo q; i senectute genuisset eū.
fecitq; ei tunicā polimitā. Vi
dētes aūt fres eius q; a patre
cūctis filijs plꝰ amaret· odio
habebāt eū. nec poterāt ei quic
q; pacifice loqui. Accidit quodq;
ut visū somniū referret fri
bus. que cā maiorē odij se
minariū fuit. Dixitq; frib9
suis. Audite somniū meū qd
vidi. Putabā colligā̄e nos
manipulos i agro. et quasi
cōsurgē manipulū meū et
stare. circūdabāt manipulos ꝛ
cū stātes. adorā̄e manipu
lū meū. Responderūt fres eius.
Numq̄d rex noster eris. aut sub
icietis dicioni tue. Per hec ergo
causa somniorū atq; sermonū.
iudicē et odij fomite nutrie
bat. Aliud quoq; vidit somniū. Et nūciauit & fribus. ait. Vi
di quasi solē et lunā et stel
las vndecim. adorā̄e me. Quod
cū patri suo et fribus retulisset.
increpauit eū pat. et ait. Quid
sibi vult hoc somniū qd̄ vi
disti. Numq̄d ego et mater tua
et fres tui adorabimꝰ te su
per terrā. Invidebāt igitur
ei fres sui. Pater ueo. rē tacitꝰ
q; ridebat. Cūq; fres illi⁹ i
pascēdis gregibꝰ patris mo
rarent in sychem. dixit ad
eū Israh. Fres tui pascūt oues
in sychimis. veni mittā te ad eos.
Quo respōdente. Presto sum. ait. Va
de. et vide si cūcta pspera sint
cuncta fribus tuis et pecori. et
renūcia mihi quid agatur.
Ayssus de valle hebron. venit
in sychem. Inuentumq; eum vi
rum errātē in agro. et interrogauit
quid quēret. At ille respōdit. fres
meos quero. indica mihi. ubi
pascant greges. Dixitq; ei
vir. Recesserūt de loco isto.
audiui aūt eos dicentes. ea
mus in dothaym. Perrexit
ergo ioseph post fres suos. et i
uenit eos in dothaym. Qui
cū vidissēt eum procul. antq; ap
propinquaret ad eos cogitauerūt
cū omnes. et mutuo loquebā̄t.
Ecce somniator venit. venite
occidamus eum. et mittamus eum
in cisternā veterē. dicemusq;
fera pessima deuorauit eum. Et
tunc apparebit. quid prosint illi
somnia sua. Audiens hoc ru
ben. nitebat liberare eum de
manibus eorū. et dicebat. Non
percutiamus animam eius. nec effū
damus sanguinem. sed proicite eum
in cisternā veterē q; est in solitu
dine. manusq; vestre seruate in
nocuas. Hoc aūt dicebat. volens eum eripere de manibus
eorū. et reddere patri suo. Con
festim ergo ut puerit ad fra
tres. nudauerūt eum tunica
talari et polimita. miseruntq;
in cisternā veterē. que non
habebat aquā. et sedentes
ut comederent panē. viderunt
hysmaelitas viatores veni
re de galaad. et camelos
eorū portantes aromata. et

cessima. et stauden i egypto.
Dixit ergo iudas fratribꝫ suis.
Quid nobis pdest si occidi
mꝰ fratrem nrm. et celauerimꝰ
sanguinem ipius. Melius est
vendat⁹ hysmaelitis et ma
nus nre non polluant⁹ fiat enim
et caro nra. acquieuerunt fratri
bus suis. et ptereuntibꝰ ma
dianitis. negociatoribꝰ. extra
hentes eum de cisterna. vendiderunt
eum hysmaelitis viginti argen
teis. Qui duxerunt eum i egyp
tum. Reuersus autꝫ ruben ad cister
nam non inuenit puerum. et scissis
vestibꝰ pgens ad fratres. ait. Puer
non comparet. et ego quo ibo.
Tulerunt autem tunicam eius. et
sanguine edi quem occiderant
tinxerunt. miseruntq; qui ferret
ad patrem et diceret. hanc inuenimꝰ.
vide utrum tunica filii tui sit. an
non. Quam cum agnouisset pa
ter. ait. Tunica filii mei est.
fera pessima comedit eum. besti
a deuorauit ioseph. Scissis
qꝫ vestibꝰ induit cilicio. lu
xitq; filium multo tpe. Congre
gatis autem nris liberis ei⁹
ut lenirent dolore patri. nolu
it consolationem accipere. sed ait.
Descendam ad filium meum lugens
in infernum. Et illo pseuerante
in fletu. madianite venderunt
ioseph in egypto phutiphari
eunucho pharaonis. magis
militum

Eam xxxviij.

Eodem tpe descendens iudas
a fratribꝰ suis. diuertit ad
virum odollamitem nomine hyra.
Viditq; ibi filiam hominis chananei.
nomine sue. et uxore accep
ta. ingressus est ad eam. Que cō
cepit et peperit filium. uocauit
qꝫ nomen eius her. Rursum cō
cepto fetu. natum filium nominauit
onam. Tertium quoq; peperit.
quem appellauit sela. Quo na
to. pene ultra cessauit. Dedit
autem iudas uxorem primogenito
suo her. nomine thamar: sed
utiq; her primogenitus iudee neq;
in cōspectu dni. et ab eo occi
sus est. Dixit ergo iudas ad onan
filium suum. Ingredere ad uxorem
fratris tui. et sociare illi. ut sus
citet semen fratri tuo. Ille sciens
non nasci sibi filios. introiens
ad uxorem fratris sui. semen fun
debat in terram. ne liberi fratri nomen
nascerent. Et displicuit
eis dnis. eo q; rem detestabilem
faceret. Quam ob rem. dixit iudas
thamar nurui sue. Esto vi
dua in domo patris tui. donec
crescat sela filius meus. Timebat enim ne et iste moreretur.
sicut fratres eius. Quae abiit et
habitauit in domo patris sui. Cui
luctus autem multis annis. mor
tua est siue uxor iude. Qui
postq; luctui consolatione accepta.
ascendebat ad tonsores ouium
suarum. ipse et hyras opilio gre
gis odollamites in thamnas.
Illi nuntiatum est thamar: q; socer
illius ascendet in thamnas. ad to
dendas oues. Que depositis
vestibus viduitatis. assumpsit
theristrum. et mutato habi
tu sedit in biuio itineris. quod
ducit ad thamna. eo q; crescis
set sela. et ipsa ei non accepisset
marituꝫ. Quam cum vidisset iu
das. suspicatus est meretri
cem. Obtexit enim vultum suum.
ne agnosceret. Ingressa diebus

ad eā. dixit. Dimitte me ut
vadā terā. nesciebat enī q
nurus sua esset. Quā respō
dēte. quid mī dabis ut futuā
tubi meo. dixit. ego mittā
hedum tibi edom de gregibꝫ. Rursū
illa dicēte. pignā qđ vis si
deres mī arrabonē. donec
mittas qđ pollicēris. Aut tu
das. Quid tibi vis pignoris dari. Respō
dit. Annulū et
armillā. et baculū quē ma
nu tenes. Ad vnū igit coī
tū ingressꝰ est mulierē. et suscepit
abijt. Depositoqꝫ habitu quē
assūpserat. induta ē viduita
tis vestibꝫ. Misit autē iudas
hedū p pastore suū odolla
mitē. ut reciperet pignꝰ qđ
dederat mulieri. Quī nō
inuenisset eā. interrogauit ho
mines loci illius. Vbi ē mulier
quā sedebat in biuio. Respō
derūt
tibꝫ nullus. nō fuit in loco isto
meretrix. Reuersus ē ad iu
dā. et dixit ei. Vadā inuenī eā.
si et hoīes loci illi dixerūt
mihi. nullꝰ ibi sedisse fornī
cē. Aut iudas. habeat sibi.
Certe mendacij nos arguere
nō poterit. Ego misi hedū qđ
promiseram. et tu nō inuenisti eā.
Certe aut pōst tres menses. nū
tiauerūt iude dicētes. Fornī
cata ē thamar nurus
tua. et videt ex utero illius fru
mētū. Dixit iudas. Producī
te eā ut cremet. Quę cū
duceret ad pena. misit ad so
cerū suū. dicēs. De viro cuius
hec sunt. ingressa. Cognosce. cuius
sit anulus et armilla. et bacu
lus. Qui agnitis muneribꝫ.
ait. Iustior me ē. quia nō tra
didi eā sēla filio meo. Nec
vltra nō cognouit eā. Instante
aut partu. apparuerūt gemini in
vtero. Inter parā effusionē infā
tium unus protulit manū. in qua
obstetrix ligauit coccinū.
dicēs. Iste egredietur prior. Il
lo vō retrahente manū. egres
sus ē alter. Dixitqꝫ mulier.
Quare diuisa ē pariete macē
ria. Et ob hāc causā. vocauit
nomē eius phares. Postea
egressus ē frater eius in cuius
manu erat coccinū. quē ap
pellauit zarā. Cap xxxix
Ioseph ductus est
in egyptū. emitqꝫ eū pu
tiphar eunuchus pharaonis
princeps exercitus. vir egyp
tius de manu ysmaheli
tārū. a quibꝫ productus erat. Fuitqꝫ
dñs cū eo. et erat vir in cunctis
prospere agēbat. habitabatqꝫ in do
mo dñi sui. q̄ optime nouerat
dñm ēe cū eo. et omia q̄ ge
rēbat ab eo dirigi in manu illius.
Inuenitqꝫ gratiā ioseph coram
dño suo. et ministrabat ei. A
quo ille positus omnibꝫ gubernabat
credita sibi domū. et
vniuersa q̄ ei tradita fuerant.
Benedixitqꝫ dñs domui egyp
cij propter ioseph. et multipli
cauit tā in edibus q̄ in agris.
cunctaqꝫ eius substantia. ne quidq̄
aliud nouerat. nisi panē
quo vescebatur. Erat autem
ioseph pulchra facie. et decō
rus aspectu. Post multos
itaqꝫ dies. iniecit domina sua

oculos in Joseph. et ait: Dormi mecum. Qui necquaquam adquiescens nephando operi. dixit ad eam. Ecce dominus meus omnibus mihi traditis. ignorat quid in domo sua sit. nec quicquam est quod non in mea sit potestate. ut nec tradiderit mihi. preter te quae uxor ejus es. Quomodo ergo possim malum hoc facere. et peccare in deum meum. Hujusmodi verbis per singulos dies loquebatur. et mulier molesta erat ad olesterendum. et ille recusabat stuprum. Factum autem quadam die dum intrasset Joseph domum. et operis quod pridie absque arbitris faceret. et illa apprehensa laciniam vestimenti ejus. dixerit. Dormi mecum. Qui relicto in manu ejus pallio fugit. et egressus foras. Cumque vidisset mulier vestem in manibus suis. et se contemptam. vocat ut hodie dominus fecerit. et ait ad eos. En introduxit virum hebreum. ut illuderet nobis. Ingressus ad me. ut coiret mecum. Cumque ego sublata maxime. et audisset vocem meam. reliquit pallium quod tenebat. et fugit foras. In argumentum fidei retentum pallium ostendit marito reversum domum. et ait. Ingressus ad me servus hebreus quem adduxisti. ut illuderet mihi. Cumque audisset me clamare. reliquid pallium quod tenebat. et fugit foras. His auditis dominus nimium credulus ubis domus filius. iratus

valde. Tradidit Joseph in carcere ubi vincti regis custodiebantur. et erat ibi clausus. Fuit autem dominus cum Joseph. et misertus illius dedit ei gratiam in conspectu principis carceris. Qui tradidit in manu ejus vinctos qui in custodia tenebantur. et quicquid fiebat. sub ipso erat. nec noverat aliquid curatis ei creditis. Dominus enim erat cum illo. et omnia opera ejus dirigebat. Cap. xl.

His itaque gestis. accidit ut peccaret duo eunuchi. pincerna regis et pistor domino suo. Iratus autem pharao in illos. nam alter principem pincernarum alter pistorum. misit eos in carcere principis militum. in quo erat vinctus et Joseph. At custos carceris edidit eos Joseph. ut et ministraret eis. Aliquantulum temporis elapsum erat. et illi in custodia tenebantur. Viderunt autem somnium ambo nocte una. juxta interpretationem propriam sibi. Ad quos cum introisset Joseph mane. et vidisset eos tristes. interrogavit quare. dicens. Cur tristior es hodie solito facies tua. Qui responderunt. Somnium vidimus. et non est qui interpretetur nobis. Dixitque ad eos Joseph. Numquid non dei est interpretatio. Referte mihi quid videritis. Narravit prior pincernarum somnium. Videbam coram me vitem in qua erant tres propagines. crescere paulatim germinibus. et post flores uvas maturescere. calicemque pharaonis in manu mea. Tuli ergo uvas. et expressi in calicem

quæ tenebã. et ẽdidi poculũ
pharaoni. Iudit ioseph. hꝛ
ẽ intꝛptatio sõpnĩ. Tres ꝓ
gnes. tres adhuc dies sunt.
p̃ quos recordabit pharao
magisterij tui. et restituet te
i gradũ pristinũ. dabis q̃ ca
licẽ uxta officiũ tuũ. sicut
fuĩe ãn q̃ seruebas. Tantũ
mẽto mĩa. dũ bñ tibi fiat.
Et facies mecũ mĩam. ut sug
gerãs pharaõi ut educat me
de isto carcere. q̃ furto sublatꝰ
sũ de tra hebreoꝝ. et hic in
nocẽs i lacũ missus sũ. Videns
pistorũ magister. q̃ prudẽt
sõpnĩa dissoluisset. ait. Et
ego vidi sõpnĩa. q̃ haberẽ
tria canistra farine sup ca
put meũ. et i uno canistro
q̃d erat excelsius portabã me
omnib̃ cibis qui fiũt arte pis
toria. aues q̃ ego comedẽ.
Iudit ioseph. hec ẽ intꝛpta
tio sõpnĩ. Tria canistra tres
adhuc dies sunt p̃ quos au
feret pharao caput tuũ. et
suspendet te i cruce. et lacera
bũt volucres carnes tuas.
Exĩ dies tertius natalicius
pharaonis erat. Qui fecit
grãde cõuiuiũ pueris suis.
Recordatꝰ ẽ archi pincerne
magistri pristinũ. et pistoꝝ
principis. Restituitq̃ alteri
i locũ suũ. ut porrigẽret re
gi poculũ. alterũ suspendit
i patibulo. ut rei ueritas ꝓ
baret. Et tñ surrexit
tibi ꝓspꝛus. ꝓposito pincer
nę oblitꝰ ẽ interpꝛtis sui. ãm

POst duos ãnos. vidit pharao sõpnĩ
Putabat se stare sup̃ fluuĩ
ũ. de quo ascendebãt septem
pulchre boues. et crasse ni
mis. et pascebãt i locis plan
tis uiridi. Alie quoq̃ septẽ emer
gebãt de fluuio. fede. cõsen
tes q̃ mane. et pascebãt
i ripa amnis ripa i locis vi
rentibus. deuorauerũtq̃ eas.
q̃rũ mira spes et hitudo cor
porũ erat. Expergefactꝰ pha
rao. rursũ dormiuit. et vi
dit alterũ sõpnĩ. Septẽ
spice pullulabãt i culmo v
no plene atq̃ formose. alie
quoq̃ totidẽ spice tenues
et pruine urendine orie
bãtur. deuorãtes omnẽm p̃ce pul
chritudinẽ. Euigilãs pha
rao p̃ quietẽ. et sto mane
pauore p̃territꝰ. misit ad co
rrectores egypti cunctos q̃
sapientes. et narrauit sõpnĩa. nec erat q̃ ꝑ
ponere. Tũc demũ recordatꝰ
pincerna priorũ mei. Confiteor p̃sentia. Puer
quidam hebreꝰ. cuidã de
ductus ministeriis. Cui narra
tis sõpnĩa. audiuimq̃
quicq̃d p̃cepta rei p̃bauit euẽ
tus. Ego enim redditꝰ sũ of
ficio meo. et ille suspensꝰ
est i cruce. Protinq̃ ad re
gis imperiũ eductus de carce

totondẽrunt ioseph. ac veste
mutata obtulerunt regi. Cui il
le ait. Vidi somnia. nec ẽ qui
dissẽat. Audiui te prudentissi
mũ. Respondit ioseph. Absq; me
rudebit deꝰ prospera pharaoni. Nar
rauit go ille qd̃ viderat. Putabã
iã ẽse me stãe sup ripã fluii.
et septẽ boues de alueo ascẽ
dẽ pulchras nimis. et obesis
carnibꝰ. q̃ pastu paludis uirẽ
ta carpebãt. Et ecce has seque
bãt̃ alie septẽ boues turpi defor
mes. et macilẽte. ut nusq̃ ta
les i tra egypti uiderã. Que
deuorantes et cõsumptis prioribꝰ.
nullã satietatis dederẽt vestigiũ. ẽ simili mãe et scalẽ
torpebãt. Euigilaũ. rursq; so
pore depssus. vidi somnũ.
Septẽ spice pullulabãt i cul
mo vno. plene atq; pulchrẽ.
Alie q̃ septẽ tenues et pruisse
dine oriebãt̃ e stipula. q̃
priorũ pulchritudinẽ tenuata
erãt. Narrauit cõuictoꝰ sop
nũ. et nẽo ẽ qui edisserat. Re
dit ioseph. Sopnũ regis v
nũ ẽ. Que facturꝰ ẽ deꝰ on
dit pharaoni. Septẽ boues pul
chre. et septẽ spice plene. sep
tẽ ãni ubertatis sunt. eãdẽ
q̃ vim sopnĩ q̃phenduũt. Sep
tẽ quoq; boues tenues atq;
macilente que ascenderunt po
cab. et septẽ spice tenues &
uste uẽte pruisse. septẽ ãni
sunt̃ futurẽ famis. Que hoc
ordine cõplebũt̃. Ecce septẽ
ãni venient̃ fertilitatis mag
ne i vniuersa terra egypti.
quos sequẽt̃ septẽ ãni ali
tãte sterilitatis. ut obliuiõi
tradat̃ cuncta retro habũdã
cia. Consumptura ẽ em̃ fames
omnẽm tẽrã. et uberitatis mag
nitudinẽ pditura ẽ copie nĩ
mitudo. Quod aute vidisti se
cũdo ad eãdẽ rẽ pertinet sõp
nũ. firmitatis indicũ ẽst. eo
q̃ firmo diõ fiat et velociꝰ ꝑ
pleat̃. Nunc ergo puideat rex
virũ sapientem. et industriũ.
et ꝓficiat eũ tre egypti. qui
cõstituat ꝓpositos p regiões
singulas. et quinta ꝑtẽ fructu
ũ p septẽ ãnos fertilitatis q̃
ia nunc futurũ sunt. congreget ni
horrea. et omẽ frumẽtũ sub
pharaonis ptãte ꝙdat̃ seruet
urq; ꝯ urbibus. et parẽt̃ fu
turę septẽ ãnoꝝ fami que
oppressura ẽ egyptũ. & non
cõsumet̃ tra inopia. Placuit pharaoni ꝙ silui. et cunctis
ministris eiꝰ. et locutꝰ ẽ ad eos.
Nunquid inuenire potemus talẽ
virũ q̃ spũ dei plenꝰ sit. Dixit
ergo ioseph. Quia ondu
tibi deus omia q̃ locutꝰ es.
nullꝰ sapientior et ꝙ sil̃em
tui inuenire potes. Tu ergo
sis super domũ meã. et ad tui o
ris imperiũ cunctus ꝓplus obe
diet. vno tãtũ regni solio
te ꝓcedã. Dixitq; rursus
ad ioseph. Ecce cõstituo te su
per vniuersã trã egypti. Tulit
q̃ anulũ de manu sua. et
dedit i manu eius. vestiuit
q̃ eũ stola byssina. et collo
torquẽ aureũ circũposuit. Se
cunq; ascendẽ super currũ suũ.
sedẽ clamãte ꝓone. ut omes
tra eo genu flecterẽt. & ꝓ
situ eũ statuerẽt. vniuse terre e
gypti. Dixit q̃ rex ad ioseph.

Ego sū pharao. absq̄ tuo ī
pio nō mouebit quispiā ma
nū aut pedē. ī omī tra egyp
ti. Vocauitq̄ nomē eius. et vo
cauit eū lingua egyptiaca
saluatorē mūdi. deditq̄ illi
uxorē asseneth filiā phuti
pharis sacerdotis heliopole
os. Egressus itaq̄ ioseph ad
tra egypti. triginta aut
erat annoꝝ. qñ stetit ī con
spectu regis pharaonis. circu
iuitq̄ oēs regiones egyp
ti. Veniitq̄ fertilitas septē
annoꝝ. et ī manipulos re
dacte segetes. congregate sūt
ī horrea egypti. Omnib ci
uitatibus frugū habūdātia. ī singu
lis urbibus ḡdita ē. Tanta
q̄ multitudo fruit tritici. ut
arene maris equaret. et
copie mēsura excrederet. Sa
ti sūt aut ioseph filii duo
antq̄ veniret fames. quos ei
peperit asseneth filia phuti
pharis sacdotis heliopoleos.
Vocauitq̄ nomē primogeni
ti manasses. dicēs. Obliuis
ci me fecit deus omīs laboꝝ
meoꝝ. et domꝰ patris mei.
Nomē q̄ secūdi appellauit
ephraim. dicēs. Crescere me
fecit deus. ī tra paupertatis
mee. Igitur trīs actis septē
ānis habūdātie q̄ fuerāt in
egypto. ceperūt venire sep
tē ānī inopie. quos p̄dixe
rat ioseph. ī vniuerso orbe
fames prevaluit. In tota
aut tra egypti. nō erat pa
nis. Quia esurierāt. clamā
uit populus ad pharaonē. ali
menta petentis. Quibꝰ ille
respondit. Ite ad ioseph. et quid
q̄d vobis dixerit facite. Cres
cebat aut cotidie fames ī
omī terra. Aperuit aut io
seph vniuersa horrea. et ven
debat egyptiis. Sed et illos
fames oppressērat. omnesq̄
quotidie veniebāt ī egyptū.
ut emerēt escas. et malis in
opie temperent. Cap xlij

Audiens aut iacob q̄ alimēta vēderēt in egypto.
dixit filiis suis. Quare neg
ligitis. Audiui q̄ frumentū
venūdet ī egypto. Descen
dite. et emite nobis necessaria.
ut possimus vivere. ne
consumamur inopia. Descen
derūt igit fratres ioseph. dare
ut emerēt frumentū ī egyp
to. Beniamin domi retēto a
iacob. q̄ dixerat fratribus suis.
ne forte ī itinere quidq̄ pati
atur mali. ingressi sunt terrā
egypti cū aliis q̄ properabant
ad emendū. Erat aut fames
ī tra chanaan. et ioseph pri
nceps egypti. atq̄ ad illius
nutū frumenta vendebātur
populis. Cui aut adorassent fra
tres sui et agnouisset eos.
ille ad alienos durius loq
batur. ī verbis eos. Vnde ve
nistis. Qui rñderūt. De ter
ra chanaan. ut emamus vic
tui necessaria. Et tamē ipse
fratres agnouerāt. nō ē agnitus
ab eis. Recordatus q̄ somnii
rum q̄ aliquā viderat. ait. Ex
ploratores estis. ut videa
tis infirmiora terre. venistis.
Qui dixerūt. Nō est ita dñe.

sed seruꝰ tuꝰ venerit. ut eme
rent cibos. Omnes filij vnius
viri sumus. pacifice venimus
nec quicquam famuli tui machi
nati sumus malꝰ. Quibus ille re
spondit. Aliter se habet. Immunita hu
ius rei sidera ne vestris. At illi.
Duodecim fratres sumus filij seru
i tui. filij vnius viri in terra
chanaan. Minimus autem pater nos
ter. alius non est super. hoc est aut quod
locutus sum. Exploratores estis.
In hac experimento vos capiam.
Per salutem pharaonis non e
gredietur hinc. donec veniat
frater vester minimus. Mittite ex
vobis vnum. ut adducat eum.
Vos autem carceribus tenebimini
nec probetur quid dixistis. utrum
vera an falsa sint. Alioquin per salutem pharaonis. explo
ratores estis. Tradidit ergo
eos custodie. tribus diebus. Die
autem tertio eductis de carcere.
ait. Facite quod dico. et vivetis
Deum enim timeo. Si pacifici es
tis. frater vester vnus vinciatur in carce
re. Vos autem abite. et ferte fru
menta que emistis in domos
vestras. et fratrem vestrum minimum ad
me adducite. ut possim ves
tros probare sermones. et non mo
riamini. Fecerunt ut dixerat.
et locutus est iuste. Meditabatur
patrem suum. quo pecuniam sibi
restituta. iudicibus agristibus aut ei
ne depraedetur nos. et non audi
uimus. Idcirco venit super nos is
ta tribulatio. Et quibus vnus ru
bens autem. Nunquid non dixi vo
bis nolite peccare in puerum. et non
audistis me. en sanguis eius exqui
ritur. Nesciebat autem quod intelligeret ioseph. eo quod per inter
pretem loqueretur ad eos. Auertitque
se paulisper et fleuit. et reuersus
locutus est ad eos. tollens simeo
nem et ligatis eum illis presentibus.
Iussitque ministris ut impleret
sacros eorum ritus. et reponere
rent pecunias singulorum in sac
cis suis. dato simul cibario in
via. Quod fecerunt ita. At illi
portantes frumenta in asinis suis.
profecti sunt. Aperto autem vnus sac
co. ut daret iumento pabulum
in diuersorio. cernens pecu
niam in ore sacculi. dixit fratri
bus suis. Reddita est mihi pecunia.
En habetis in sacco. Et obstupe
facti turbati que. dixerunt mu
tuo. Quidnam est hoc quod fecit
nobis deus. Venerunt que ad
patrem suum in terram chana
an. et narrauerunt ei omnia
que acciderant sibi. dicentes. Lo
cutus est nobis dominus terre huius
et putauit nos exploratores
esse prouincie. Cui respondimus. Pacifici
sumus. nec ullas molimur
insidias. duodecim fratres vno
patre geniti sumus. Unus non est
super. minimus autem apud patrem in
terra chanaan. Quibus ait no
bis. Sic probabo quod pacifici
estis. Fratrem unum vnus dimit
tite apud me. et cibaria domi
bus vestris necessaria sumite. et
abite. Fratrem autem vestrum minimum
adducite ad me. ut sciam quod non
sitis exploratores. et ut fra
trem vestrum recipere pos
sitis. ac deinceps emendi
que vultis habeatis licentiam.
His dictis cum frumenta ef
funderent singuli. reperiunt
in ore saccorum ligatis pecu

ab. Exteris uris q̄z simul oīb⁹. dixit pat̄ iacob. Absq̄ libe
ris me eē fr̄is uīs. Joseph nō ē
sup. symeon tenet̄ in vīculis.
beniamī auf̄t⁹. Jn me hec
oīa mala r̄cid̄erūt. Cui rñ
dit ruben. Duos filios meos
interfice. si nō reduxero illū ti
bi. Trade illū in manu mea &
ego eū tibi r̄estituā. At ille
nō descēdet iquit filius meus
uobiscū. Frater ei⁹ mortuus
est. ipe solus r̄emansit. Si
quid ei adūsitatis ānideīt
in ūa ad quā p̄gentis. deduce
tis ca nos meos cū dolore
ad inferos Cam plm

Ingrauescente autē fame oēm t̄rā
vehemēter p̄mebat. Cō
sumptis q̄z ūbis quos ex egypto
detulerāt. dixit iacob ad
filios suos. Reuertimini. et eme
te paruulū escarū. Rñdit
iudas. Denūtiauit nob⁹ vir
ille sub attestatōe iuramēti
dicēs. Non videbitis faciē
meā. nisi fr̄em vr̄m minimū
adduxeritis vobiscū. Si er
go vis mittē cū nobiscū. p
gemus & ibim⁹ et ememus ūtia
tibi. Si aut̄ nō vis. nō ibi
mus. Vir enī ut sepe dixim⁹
denūtiauit nob⁹. dicēs. Nō
videbitis faciē meā. absq̄
fr̄e uro minimo. Dixit ei
isr̄l. In mea hoc fecistis mi
seria. ut indicaretis ei et ali
ud habē vos fr̄em. At illi re
ūderūt. Interrogauit nos per
ordinē hō ūr̄a & p̄genies
si pat̄ viuit. si haberem⁹ fra
trē. et nos rñdim⁹ ei ḡsecu
tes. ūpota id q̄d fuerat sciscī
tatus. Nūq̄d sc̄e potuim⁹ q̄d
dicturus esset. adducite uobis
cū fr̄em ur̄m. Judas q̄q̄ dixit
p̄ri suo. Mitte puerū mecū.
ut p̄ficiscam⁹ & possim⁹ vi
uere. ne moriam⁹ nos & puer
li. Ego suscipio puerū. de
manu mea require illū. Nisi
reduxero & r̄stituero eū tibi. ero
p̄cem reus in te in omne tpe. Si
nō intercessisset dilatio. iam vice
altera venissem⁹. Igit̄ pater
coīs isr̄l. dixit ad eos. Si sic
necesse est. facite q̄d vultis.
Sumite de optimis t̄re fruc
tibus in uasis vr̄is. et deferte
uiro munera. modicū resine
et mellis. et storacis et stac
tes. et th'ebinti. & amigda
las. Pecuniā q̄z duplicē
ferte uobiscū. et illā quā re
uertistis in sacculis reportā
te. ne forte error factus sit.
Sed et fr̄em vr̄m tollite. et
ite ad virū. Deus aut̄ meus
omp̄t faciat eū vobis placa
bilē. et remittat uobiscū
fr̄em ur̄m qui tenet. et hunc
beniamin. Ego aut̄ quasi or
batus absq̄ liberis ero. Tule
runt ergo viri munera. et pecu
niā duplicē. et beniamin.
Descenderūtq̄ in egyptū. et
steterunt coram ioseph. Quos
cū ille vidisset. et beniamin
simul. p̄cepit dispēsatori
domus suę dicēs. Introduc
viros domū. et occide victi
mas. et instrue conuiuiū.
quia hodie mecū sunt comes
turi. Fecit ille sicut fuerat im
p̄atus. et introduxit viros

domū. Illiꝫ exhibuit. diuerꝫ
mutuo. Propt̄ pecuniā quā
retulim⁹ prius ⁊ sacis nr̄is
introducti sum⁹. ut deuoluat
⁊ nos aliquā. et uolent̄
subiugat̄ seruituti. et nos et
asinos nr̄os. Quā obrē. in
pōs fozibꝫ accedētes ad dis
pēsatozē. locuti sum⁹.
Dna mi dne. ut audiab. Ja an
descendim⁹. ut emēim⁹ es
cas. Quibꝫ eptis. cū veniss
em⁹ ad diuersoziū aperu
im⁹ sacculos nr̄os. et iuem
im⁹ pecuniam ⁊ o'e sarcinā. qua
nuc ⁊ cōdē pondē reportam⁹.
Dz et aliud tulim⁹ argētū.
ut emam⁹ q̄ nobis sunt neces
saria. Nō est in nr̄a cōscientia.
quis ea posuerit ⁊ manus in
nr̄is. At ille respondit. Pax uo
bisc̄. Nolite timē. Deus vr
et deus pr̄is uri dedit uob
thesauros ⁊ sacculis uris.
Nā pecuniā quā dedistis m̄
exhibuit. ego habeo. Eduxit
qꝫ ad eos symeon. Et intro
ductis domū attulit aquā.
et lauerunt pedes suos. de
ditꝫ pabula asinis eoꝝ. Il
li vō parabat munera. don̄
ingredr̄ iosep ⁊ meridie.
Audierat enim. q̄ ibi cōmes
surꝰ essent panē. Ingr̄ missꝰ
sus est iosep domū suā.
obtulerunt̄ ei munera tene
tes ⁊ manibꝰ. et adorauerunt
pnī in trā. At ille clemēter
resalutatis eis ⁊ interrogauit
eos. dicēs. Saluus ne est
pater uester senex. de quo
dixerat̄ nr̄is. Adhuc viuit.
Quē uidens. Dominꝰ est
semus tuꝰ pat̄ nr̄. Adhuc vi
uit. Et inclinati. adorauerunt
eū. Attollēs aut̄ oculos io
seph vidit benīam fr̄em su
um uterinū. et ait. Iste ē fi
lius pusillꝰ. de quo dixeratis
mihi. Et cursim. deꝰ misc
reat̄ tui fili mi. Festinauitꝫ
et cōmota sunt viscera eius
sup fr̄e suo. et erumpebat la
chrime. Et introiens tabernacu
lū. flevit. Rursusꝫ lota fa
cie egressus cōtinuit se. et
ait. Ponite panes. Quibꝰ
appositis seorsū ioseph. et
seorsū fr̄ibꝰ. egyptiis ⁊ q̄
vescebat̄ simul seorsū. illi
citū ē enī egyptiis cōmedere
cū hebreis. et ꝓphanū pu
tat hoc ritu. Postmodū cōsumpto
tota eo. ꝑ progenitꝰ
suppta ꝑ progenita sua. et
minꝰ suppta etatē sua. Et
inebriabat̄ mimis. sumptis em
ptibꝰ q̄s ab eo acceperat. ma
ior ps venit benīam. Ita ut
quintꝫ ptibꝰ exceder̄. Bibe
runtꝫ. et inebriati sunt cū eo.

Præcepitꝫ eam ꝑlmꝰ
ioseph dispēsatori domꝰ
suc. dicēs. Imple saccos cib
frumēto quātū possint capc.
et pone pecunias singulor
in sumitatc sacci. cyphū aut
argenteū. et pueri q̄d̄ de
dit frumēti. pone in ore sacci
iuniorib. Factumꝫ ē ita. Et
orto mane. dimissi sunt cū
asinis suis. Jamꝫ urbē exie

rat. et p̃cessérat paululū. Cui
ioseph ante ſito dispẽſatōe do
mus. ſurgẽ iquit p̃ſequẽ vi
os. et apphensis. dicto. Qua
re reddidisti⁹ malū p̃ bonō.
Ciphi quē furati estis ipe est
in quo bibit dns meus. i quo
et augurari solet. Pessima
rẽ fecistis. Sicut ille ut iussé
rat. et adphensis p̃ ordine.
locuti ē. Qui rñderūt. Quæ
sit loquti⁹ dñs nr̃ ut ſeruī
tui tāti flagitij rēmiscerit.
Pecuniā qua inuenimus i ſu
mitate ſarcinē. reportauī
mus ad te. de tra chanaan. Et
quō q̃ſequēs ē ut furati ſimus
de domo dñi tui aurū ul' ar
gentū. Apud quēcūq; fuit i
uētus ſeruorū tuorū qđ' q̃ſti⁹.
moriat⁹. et nos ſerui erimus dñi
nr̃i. Qui ait. Fiat iuxta ſẽten
tiā uram. Apud quē fuit inue
tus ipe sit ſeruus meus. vos au
tē estis innoxij. Itaq; festina
to deponẽtes i terrā ſarcinas.
aperuerūt singuli. Quos ſcru
tatus iuuenes a maiore usq; ad
minimū. inuenit ciphū i ſacco
beniamī. At illi ſciſſis vestibus.
oneratis q̃ asinis reuersi ſunt
i oppidū. Ingressq; iudas
cū fratribus ingressus ē ad ioseph.
necdū eum de loco abierat. o
nes q̃ ante eum i terrā pit̃ cor
ruerūt. Quibus ille ait. Cur
sic agere voluistis. An ignora
tis q̃ nō sit ſimilis mei i
augurādi ſcia. Cui iudas.
Quid rñdebimus q̃ dño meo.
ul' q̃d loquem⁹ aut iuste potel
mus obtendere. Deus inuenit ini
quitatē ſeruorū ſuorū. Ecce
ſerui ſumus dñi mei. et nos
et apud quē inuentus ē ciphus.
Rndit ioseph. Absit a me ut
sic agam. Qui furatus ē ciphū.
ipe sit ſeruus meus. Vos aut
abite liberi ad patrem uestrum. Ac
cedēs aut ē p̃ q̃ iudas. cōfidē
ter ait. Obſecro dñe mi. loquat⁹
ſeruus tuus uba in auribus tuis.
et ne irascaris famulo tuo. Tu
es enim p̃ pharaonē dñs meus.
Interrogasti p̃ uos ſeruos
tuos. habetis patrem aut fratrem.
Et nos rñdimus tibi. duo mei.
Est nobis pater nr̃ senex.
et puer puul⁹ q̃ i senectute
illius natus ē. cuius uterinus
frat̃ ē mortuus. et ipse solus
habet mat̃ ſuā. Pater eius
eum tenē diligit illum. Dixisti q̃
ſeruus tuus. Adducite eum ad
me. et ponā oculos meos ſu
p̃ illū. Suggessimus dño meo.
ſi p̃ ualeret puer pater
ſuus. Si enim illum dimiserit. mo
riet⁹. Et dixisti ſeruis tuis.
Nisi uenerit frater uester minimus
uobiscū. non videbitis amplius
faciem meam. Cum ergo ascendis
ad famulum tuum patrem nr̃m
narrauimus ei omnia q̃ locu
tus ē dns meus. Et dixit pater
noſter. Reuertimini. et emite no
bis paululum tritici. Cui diximus.
Ire non possumus. Si frater no
ſter minimus descenderit nobiscū.
proficiscemur simul. Alioquin illo
absente. non audemus uidere
faciem uiri. Ad que ille rndit.
Vos scitis q̃ duos genuerit
michi uxor mea. Egressus
est unus. et dixistis bestia de

uozauit eū. et hucusq; nō cō
pauit. Bi tuleruīt et istū et
aliquid ei ꝙuia cōtegerit. de
ducetis tanob meob cū me
zoe ad īferob. Igit̄ si īterue
zo ad seruū tuū p̄cm̄ mīm.
et puer defuerit cū aīa illi⁹
ex hui⁹ aīa pēdeat: uidit
q; eū nō ee nobiscū. mozietr.
et deducet famuli tui tanob
cum cū dolōe ad īferob. Ego
p̄o seruus tuus sim. q; ī mea
huc zeteri fide. et spōspōdi
dieb. Nisi zeduxeō eū. p̄cm
zeuo eroī p̄cm meū omī te
poe. Manebo itaq; seruꝰ tuꝰ
p puerō ī mīsteriō dīm mei.
et puer ascendat cū fr̄ibus
suis. Nō possū zedie ad pa
trē absente puerō. ne calami
tatis q̄ obp̄ssura ē p̄cm
meū. testis assistā eap. xlv

Non poterat ult̄ se cohi
bē ioseph. multis coram
astantibus. unde p̄cepit ut e
gredereīt. oēs fora. ꝙ nul
lus interet alienis agnitōi
mutue. Eleuauitq; uocem
cū fletu. quā audierūt egyp
ti. omesq; domꝰ pharaonis.
Et dixit fr̄ibꝰ suis. Ego sū
ioseph. Adhuc patꝰ meꝰ ui
uit. Nō poterat zudē fr̄es.
nimio tōre p̄t̄ui. Ad q̄s
ille clemēter. accedite ꝯst
ad me. Et cū accessissēt ꝓpe.
ego sū ait ioseph fr̄at⁹ ue
ꝙ vēdidistis ī egyptū.
Nolite pauē nec diuīl uob
ēt videat̄ ꝙ vēdidistis me
hui⁹ zegiombꝰ. p salute
eīm uīa. misit me deꝰ ante
uos ī egyptū. Biemū est
eīm q; fames cepit ee ī tez
ra. et adhuc quīq; āni zestāt
q̄bus nō arari potīt ner meti.
Premisitq; deꝰ me. ut zeser
uem sup terrā. et esca
ad uiuēdū habē possitis. Non
uīd q̄silio q̄ deī uolūtate huc
missus sū. q; fcat me quasi
p̄cm phaonib. et dnm̄ uni
uerse domꝰ eius. ac p̄nc̄pē
ī tmūsa tra egypti. Festi
nate. et ascēdite ad p̄cm
meū. et dicetis ei. Hec mā
dat filiꝰ tuus ioseph. Deꝰ
me fecit dnm̄ tmūse terre
egypti. Descēde ad me ne
moz̄ans. et habitabis ī terra
ioseph. eris q; uicina mihi tu
et filij tui. et filij filioq; tuo
rū. oues tue et armēta tua
et tmūsa q̄ possides. ibiq;
te pascā. Adhuc quīq; āni
zesidui sunt famis. ne ꝙ tu
pereas et domꝰ tua. et omia
que possides. Ecce oculi uri
et oculi fr̄is mei beniamī ui
dēt. q; os meū loquat̄ ad
uos. Nūciate p̄ri meo tmūsa
gloriam meā. et cuncta q̄
uidistis ī egypto. Festina
te. et adducite eū ad me.
Cūq; aplexatq; zeendisset
ī collū beniamī fr̄is sui. fle
uit. Illo q; flēte simul sup
collū eius. osculatq; est
ioseph omes fr̄es suos. ꝙ
plozauit sup singulos. post
que ausi sunt loqui ad eū.
Auditū q; ē et celebri sermo
ne uulgatū in aula regia

Venerũt fres ioseph. Et gaudiũ est pharaoni et omi familie eius. Diuertit ad ioseph ut ei patrem filios suos diceret. Ite et tollite iumenta uestra et ite in terrã chanaã. et tollite inde patrem uestrũ et cognationes uestras, et uenite ad me. Et ego dabo uobis omnia bona egypti. ut comedatis medullã terre. Precipe etiã ut tollant plaustra de terra egypti. ad subiectionem paruulorũ uestrorũ ac coniugũ. et deferte. Tollite patrem uestrũ festinanter et uenite. Nec dimittatis quicquã de supellectili uestra. quia omnes opes egypti uestre erunt. Fecerunt filij israel. ut eis mandatum fuerat. Quibus dedit ioseph plaustra secundũ pharaonis imperium. et cibaria in itinere. singulis quoq; prebuit uestimenta. Beniamin uero dedit trecentos argenteos et quinque stolas optimas. tantũ de pecunia et uestimento mittens patri suo. addens equos asinos decem. qui subueherent ei omnibus diuitijs egypti. et totidem asinas. triticum in itinere panes et poculas deferentes. Dimisit ergo fres suos. et profecti sunt. aiens. Ne irascamini in uia. Qui ascendentes de egypto. uenerunt in terrã chanaan. ad patrem suum iacob. Et nuntiauerunt ei. dicentes. Ioseph uiuit. et ipse dominatur in omni terra egypti. Quo audito iacob quasi de graui somno euigilans. non credebat eis. Illi contra referebant omnem ordinem rei. Cumq; uidisset plaustra et uniuersa que miserat. reuixit spiritus eius. Et ait. Sufficit michi si adhuc ioseph filius meus uiuit. uadam et uidebo eum antequam moriar. Ca. xlvi

Profectus est israel cum omnibus quos habebat. uenit ad puteum iuramenti. Et mactatis ibi uictimis deo patris sui ysaac. audiuit eum per uisionem noctis uocantem se et dicentem sibi. Iacob. iacob. Cui ille respondit. Ecce adsum. Ait ille deus. Ego sum fortissimus deus patris tui. Noli timere. descende in egyptum. quia in gente magna faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc. et ego inde adducam te reuertentem. Ioseph quoq; ponet manum suam. super oculos tuos. Surrexit iacob a puteo iuramenti. tuleruntq; eum filij cum paruulis et uxoribus suis in plaustris quæ miserat pharao ad portandum senem. et omnia quæ possedebat in terra chanaan. Uenitq; in egyptum cum omni semine suo. filij eius et nepotes. filie. et cuncta simul progenies. Hec sunt nomina filiorum israel qui ingressi sunt in egyptum. ipse cum liberis suis. Primogenitus ruben. filij ruben. enoch et phallu. et ezron. et charmi. Filij symeon. iemuhel. et iamin. et achod. et iachin. et saar. et saul filius chananitidis. Filij leui. gerson. caath. et merari. Filij iuda. her. et onan. et sela. et phares et zara. Mortui sunt autem her. et onan. in terra chanaan. Fuerunt autem filij phares esrom. et amul. Filij issachar. thola et phua. et iob. et semron. Filij zabulon. sared. et helon. et iaheleel. Hij filij lye quos genuit in mesopotamia syrie

rie. ad dyna filia sua. Omes
aie filiorū eius et filiarū. tri
ginta et tres. Filij gad. sephi
on. et aggi. suni. et hesebon
heri. et arodi. et areli. filij
aser. ymne. et iesua. et iesui.
et beria. Sara quoq; soror eor.
Filij beria. heber. et melchiel.
Hij filij zelphe quā dedit laba
ne filie sue. et hos genuit ia
cob. xvj. aiās. Filij rachel uxo
ris iacob. Joseph et beniamin.
Natusq; fuit ioseph filij i terra
egypti. quos genuit ei asseneth
filia phutiphare sacerdotis e
liopoleos. manasses et ephra
im. Filij beniamin. hela et bechor
et asbel. gera. et naaman. hei
ri. et rosemophim. et ophim.
et ared. Hij filij rachel quos
genuit iacob. omes aie quinq;
dec. filij dan. usim. Filij nep
thalim. iasiel. et guni. et iesei.
et alem. Hij filij bale. quā de
dit laba rachel filie sue. et
hos genuit iacob. omes aie
septē. Cuncte aie q ingresse sūt
cū iacob i egyptū. et egresse
sunt de femore illius absq; uxo
ribus filiorū. sexaginta sex.
Filij aut ioseph q nati sunt
i terra egypti aie duo. Omes
aie domꝰ iacob que ingresse
sunt i egyptū. fuere septuagin
ta. Misit aut iuda ad se ad
ioseph ut nūciaret ei. et illi
os rectā i gessen. Quo cū p
uenissent. iuncto ioseph cur-
ru suo. ascendit obuiā patri ad
eiusdē loci. Videns q; eū ruit
ut sup collū eius. et mixtus
plexibus fleuit. Dixitq; pater
ad ioseph. Iam letus moriar.
quia vidi faciē tuā. et superstes
tem te adhuc. At ille locu
tus est ad fres. et ad omem do
mū patris sue. Ascendā et nūcia
bo pharaoni. dicāq; ei. Fra
tres mei et domꝰ patris mei q
erant i terra chanaan venerunt
ad me. et sunt viri pastores
ouiū. curaq; habent alendo
rum gregū. Decora sua et armē
ta et omia que habuerunt ad
duxerunt secū. Cūq; uocauerit
vos. et dixerit q̄d est opꝰ ves
tū. respondebitis. Viri pas
tores sumꝰ serui tui ab ipsa
cia nra usq; in pns. et nos et
patres nri. ut habitare possitis i terra ios
sen. q detestāt egyptij oēs
pastores ouiū. Cap xlvij
Ingressus ergo ioseph.
nūciauit pharaoni dicēs.
Pater meꝰ et fres. oues eor
et armēta. et cuncta q possi
dent uenerunt de terra chanaā.
et ecce cōsistunt i terra iossen.
Extremos quoq; fratrū suorū
quinq; viros. statuit coram re
ge. Quos ille interrogauit. q̄d
istis opis. Respōderūt. Pasto
res ouiū sumꝰ serui tui. nos
et patres nri. Ad peregrinādū i
terra tua venimꝰ. quia non e
herba gregibus seruorū tuo
rum ingrauescente fame in terra cha
naā. Petimꝰ ergo ut cū nos in
beas seruos tuos i terra iossen.
Dixit itaq; rex ad ioseph.
Pater tuꝰ et fres tui venerunt
ad te. Terra egypti in cōspectu
tuo est. in optimo loco fac eos
habitare. Trade eis terrā ios
sen. Quod si nosti in eis viros
industrios. constitue illos ma
gistros pecorū meorū. Post

Hec introduxit ioseph pcm̃
suũ ad regẽ. et statuit eũ coram
eo. Cui benedixit illi. et ipe
gratũ ab eo est suũ. dies annorũ
vite tue. rndit. Dies peregri-
nationis mee centũ triginta a-
norũ sunt pauci et malꝰ. et nõ
puenerunt usq; ad dies patrũ
meorũ. a quib⁹ peg̃nati sunt. Et
benedicto rege. egressus est foras.
Joseph vo pri et fratrib⁹ suis de-
dit possessionẽ in egypto in
optimo terre solo ramesses ut
precepat pharao. et alebat
eos. omẽm q̃ domui pris sue.
plebẽs tribuũ singulis. In toto
enim orbe panis deerat. et op
pimebat fames terrã maxie e-
gypti et chanaã. Quibus omne pecuniã congregauit q̃ ven
dite sunt frumẽti. et intulit eã in
erariũ regis. Cũq; defecisset
emptoria pecũ. venit cuncta
egyptus ad ioseph. dicẽs. Da
nobis panes. Quare morie-
mur coram te defecta pecuniã.
Quibus ille rndit. Adducite
pecora uestra. et dabo uobis pro
eis cibos. si pecuniã non habetis.
Quæ cũ adduxissent. dedit e-
is alimenta pro equis et ouibus et
bobus et asinis. sustentauitq;
eos illo anno pro commutatione
pecorũ. Venerunt q̃ anno se-
cundo. et dixerunt ei. Non celamus dñm nrm. q̃ defecta pe-
cuniã. pecora simul deferentes.
nec quicquam restat. q̃ ante pe-
dũ tuorũ nichil habeamus. Cur
ergo moriemur te videte. Et
nos et terra nostra tui erimus. E
me nos pro uictu et regiã. et
pro semine. ne pereãt culture.
redigat terra in solitudinẽ. E
mutauit ioseph omnem terrã
egypti. vendentibus singulis pos
sessiones suas. pre magnitudi
ne famis. Subiecitq; cũ pha
raone. et cunctos populos eius a
nouissimis finibus egypti usq;
ad extremos fines eius. preter
terrã sacerdotũ. q̃ a rege tradi
ta fuerat eis. Quibus statuta
tributa ex horreis publicis
pbebãt. et ideo non sunt
compulsi vendere possessiones suas.
Dixit ergo ioseph ad populos.
Ecce uos et terra
nostra pharaonis possidet. Ac
cipite semina et serite agros. ut
fruges habere possitis. Quinta
pte regi dabitis. quatuor reli
quas permitto uobis in semẽte.
et in cibos familiis et liberis
uestris. Quibus rndentibus. Salua
nra in manu tua. Reperiat nos
tantũ dñs nr. et leti seruie
mus regi. Ex eo tpe usq; in ho
diernum diem. in tota terra egyp
ti regibus quinta pars solutur.
et firma quasi in lege. absq;
terra sacerdotali. que libera
ab hac condicione fuit. Habita
uit autem israhel in egypto in
terra gessen et possedit eã. auc
tus q̃ et multiplicatus nimis.
et uixit in ea annis decem et septem
annis. Fuitq; sui omnes dies vi
te illius. centum quadraginta septem
annorũ. Cumq; appropinquare
net mortis diem. uocauit fi
lium suum ioseph. et dixit ad
eum. Si inueni gratiam in oculis
tuis. pone manum tuam sub fe
more meo. et facies in mecum
et veritatem. ut non sepelias
me in egypto. sed dormiam cum pa
tribus meis. et auferas me de
hac terra. et sepelias me in sepulchro

maiorū meorū. Cui rndit ioseph. Ego facia qđ iussisti. Et ille. iura ergo iāquit michi. Quo iurāte. adorauit israhel deū. cōuersus ad lectuli caput.

Hīs itaq; trāsactis. Cam xlviij annis. nūciatū ē ioseph q̄ pater eius. Quo assumptis duobus filijs manasse et ephraim. nē preuiit. Dicitq; ē sem. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Cui cōfortatus sedit ī lectulo. et ingressō ad se. ait. Deus omnipotēs apparuit michi ī luza q̄ est ī trā chanaan. benedixitq; mihi. et ait. Ego augebo te. et multiplicabo et faciā ī turbas pplorū. dabo q̄q; tibi trām hanc et semini tuo p̄ te. ī possessionē sempiternā. Duo igitur filij tui q̄ nati sūt ī trā egypti ante q̄ venirē ad te mei erūt. ephraim et manasses. Sicut ruben et symeon. reputabunt̄ mihi. Reliquos aut filios genuisti post eos tui erūt. et nomē fratrū suorū uocabunt̄ ī possessionibus suis. Michi aut q̄n veniebā de mesopotamia mortua ē rachel ī trā chanaan. ī ipso itinere. Eratq; vernus tractus. et ingrediebar ephratā. et sepelliui eā iuxta viā ephrate. que alio nomē appellatur bethleem. Videns aut filios eius. dixit ad eū. Qui sunt isti. Respondit. filij mei sunt. quos donauit mihi deus ī loco isto. Adduc eos inquit ad me. ut benedicā illis. Caligauerāt enī oculi israhel ex longitudine senectutis. et ne bene quidē poterat. Applicatos q̄q; ad se deosculatus et circūplexus. dixit ad filiū.

Non sū fraudatus a cōspectu tuo. ī sup̄ addit. mī deus semen tuū. Cumq; tulisset eos ioseph de gremio patris. adorauit pr̄ī ī terrā. et posuit ephraim ad dexterā suā. idē ad sinistrā israhel. manasses uero ī sinistra sua. ad dexterā patris. applicuitq; ambos ei. Qui extendēs manū dexterā. posuit sup̄ caput ephraim. iuniorīs filij. sinistrā aut sup̄ caput manasse. q̄ maior natu erat. cōmutatis manib⁹. Benedixitq; iacob filios ioseph. ait. Deus ī cui cōspectu ambulauerūt patres mei abraham ysaac. deus q̄ pascit me ab adolescētia mea usq; ī p̄sētē diē. angelus qui eruit me de cūctis malis. benedicat pueris istis. et inuocet̄ sup̄ eos nomē meū. nomina q̄q; patrū meorū abraham ysaac. et crescant ī multitudinē sup̄ trām. Videns aut ioseph q̄ posuisset pater suus dexterā manū sup̄ caput ephraim. grauate put. et apprehensā patris manū leuare conatus ē de capite ephraim. et trāsferre ad caput manasse. dixitq; ad patrē. Non ita debet pater. quia hic ē primogenitus. pone dexterā tuā sup̄ caput eius. Qui renuens ei. ait. Scio fili mi scio. et iste q̄dē erit ī pplos et multiplicabit̄. sed frater eius minor maior erit illo. et semē illius crescet ī gentes. Benedixit q̄q; eis ī illo tpe. dicēs. In te benedicet̄ israhel. atq; dicent̄. faciat tibi deus sicut ephraim. et sicut manasse. Constituit

ꝑ ephraim ⁊ manasse. ⁊
aut ad ioseph filiū suū. En ego
morior. et erit deus uobiscū.
reducetq; uos ī trā patrū uro-
rū. Do tibi portiōnē una extra fra-
tres tuos. quā tuli de ma-
nu amorrei ī gladio ⁊ arcu
meo. Gen xlix

VOcauit autē iacob filios
suos. et ait eis. Congrega-
mini. ut annūciē q̄ uobis ventura sint
nouissimis diebus. Congregamini. et audite filii ia-
cob. audite israēl patrē uestrū.
Ruben primogenitus meus. tu
fortitudo mea. ⁊ principiū do-
lori meo. Prior donis. ⁊ prior do-
natiōe imperio. Effusus es sicut
aqua. ne crescas. quia ascen-
disti cubile patris tui. et macu-
lasti stratū eius. Symeō ⁊
leui fratres. vasa iniquitatis bel-
lantia. In cōsilium eorū ne ve-
niat anima mea. ⁊ ī cetu eorū
ne sit gloria mea. q̄ ī furore suo
occiderunt virū. et ī voluntate
sua suffoderunt murū. maledic-
tus furor eorū quia pertinax.
et indignatio eorū quia dura.
Diuidā eos ī iacob. et dispergā eos ī israēl. Juda te laudabunt fratres tui. manus tua ī cer-
uicibus inimicorū tuorū. ⁊ adorabunt te filii patris tui. Catu-
lus leonis iuda. ad prēdā fili
mi ascendisti. Requiescens
accubuisti ut leo. et quasi leena.
quis suscitabit eum. Non au-
feretur sceptrum de iuda et dux
de femore eius donec veniat
q̄ mittendus est. et ipse erit ex-
spectatio gentium. Ligans ad
vineā pullum suum. et ad vite
o fili mi asinam suam. lauabit
vinō stolam suā. et ī sanguine
uue pallium suum. Pulchriores
oculi eius vino. et dentes eius
lacte candidiores. Zabulon ī
littore maris habitabit. et ī sta-
tione nauium pertinget usq; ad
sydonē. Yssachar asinus fortis.
accubans ī terminis vidit requiē
q̄ esset bona. et terrā q̄ optima
esset. et supposuit humerum su-
um ad portandum. factus est tri-
butis seruiens. Dan iudicabit populum suum. sicut et alia tribus
ī israēl. Fiat dan coluber ruens
cerastes ī semita. mordens
ungulas equi. ut cadat ascen-
sor eius retro. Salutare tuum
expectabo dne. Gad accinc-
tus pugnabit ante eum. et ipse
accinget retrorsum. Aser.
pinguis panis eius. et prebebit delicias regibus. Neph-
thalim cerua emissus. ⁊ dans
eloquia pulchritudinis. Filius
accrescens ioseph. filius accres-
cens. et decorus aspectu. Filie
discurrerunt super murum. sed
exasperauerunt eum. et iurgati
sunt. iniderunteq; illi habentes
iacula. Sed et in fortitudine arcus
eius. et dissoluta sunt vincula
brachiorum et manuum illius
per manus potentis iacob. Inde
pastor egressus es. lapis israēl.
Deus patris tui erit adiutor tu-
us. et omnipotens benedicet tibi. be-
nedictionibus celi desuper. benedictionibus
abyssi iacentis deorsum. benedic-
tionibus uberum et uulue. Be-
nedictiones patris tui confortate sunt
benedictionibus patrum eius. donec
veniret desiderium collium eternorum.
Fiant in capite ioseph et in

vita nazarei

vertice nazareꝰ. it ſtes ſuos. Etiam lupus rapuit ioſephū. manducet pdā. et bestie diuidet ſpolia. Omnes hui⁹ tribꝰ iſtī duodecī. Hec locutꝰ e eis patꝰ ſuus. Benedixitq; ſingulis benedictionib⁹ pp̄ijs. et precepit eis. dicēs. Ego cōgregor ad pplm meū. Sepelite me ad pres meos i spelūca duplici q̄ e i agro ephron ethei. contra mambre i terra chanaā. quā emit abraham ad agrū ab ephron ethheo i possessionē sepulchri. Ibiq; sepelierunt eū. et sarā uxorē eius. Ibiq; sepultꝰ e ysaac cū rebecca cōiuge ubi et lya cōdita iacet. Cap. l.

Finitis q̄ mādatis quibꝰ filios instruebat: collegit pedes suos sup lectulū et obiit. appositusq; e ad pplm suū. Cūq; eū ioseph. ruit sup faciē pris flens. et deosculatꝰ e eū. Precepitq; seruis suis medicis. ut aromatibꝰ cōdirent patrē. Quibus iussa expletibꝰ. trīa sierunt q̄draginta dies. Iste quippe mos erat in condiendis cōditorū. Fleuitq; eū egyptꝰ. septuaginta diebus. Et expleto planctꝰ tpe. locutꝰ e ioseph ad familiā pharaonis. Si inueni gratiā in oculis uris. loq̄mini i auribꝰ pharaonis. eo q̄ patꝰ meus adiurauit me. dicēs. Ecce morior. i sepulchro meo q̄d' fodi mihi i terra chanaā. sepelies me. Ascendā igit⁹ et sepeliā patrē meū. ac reuertar. Dixitq; ei pharao. Ascende. et sepeli patrē tuū. sicut iurauit tibi. Qui ascendēte. ierunt cū eo oēs seruj domꝰ pharaonis. cuncti q; maiores natu terre egypti. Domꝰ ioseph cū fratribꝰ suis. absq; paruulis et gregibꝰ atq; armentis q̄ dereliquerāt in terra gessen. Habuitq; i comitatu currus et equites. et fuit turba nimia nimis. Veneruntq; ad aream adad. q̄ sita e trans iordanē. Ubi celebratis exequiis planctu magno atq; uehementi. impleuerunt septē dies. Quod cū uidisset habitator terre chanaā. dixerunt. Planctus magnꝰ hic iste egyptijs. Et idcirco appellauerunt nomē loci illius. planctꝰ egyptī. Fecerunt ergo filij iacob. sicut precepat eis. Et portantes eū i terra chanaan. sepelierunt eū i spelūca duplici. quā emerat abraham cū agro i possessionē sepulchri ab ephrō ethheo. contra faciē mambre. Reuersusq; e ioseph i egyptū cū fratribꝰ suis. et omni comitatu. sepulto patre. Quo mortuo. timebāt fres eius et inuicē colloquebātur. ne forte memor sit iniurie quā passus est. et reddat nobis omne malū q̄d' fecimꝰ. mādauerunt ei. Dicentes tuus precepit patri tuo anteqū moreret. ut hec tibi uerbis illius dicerēmꝰ. Obsecro ut obliuiscaris sceleri fratrū tuorū. et peccati atq; malitie. quā exercuerunt in te. Nos q̄q; oramꝰ. ut seruo dei patris tui dimittas iniquitatē hanc. Quibus auditis. fleuit ioseph. Venerunt q; ad eū fres sui. et prini adorātes. dixerunt. Serui tui sumus. Quibus ille respondit. Nolite timere. Nūq̄d deo possumus resistere uoluntati. Vos cogitastis de me malū. sed deus uertit illud in bonū. ut exaltaret me sicut i presenti cernitis. et saluos facere populos multos. Nolo

lite metuĕ. ego pascā uos. et pmulos uob. Consolatus q̄ est eos. et blāde ac lenter eē loquit. Et hītauit i egypto. cū oī domo pr̄is suī. Vixit q̄ annis cxlv. Vidit filios ephraim. usq; ad tertiā gnām. filii q̄ machir filii manasse. nati sunt i genibus ioseph. Cumq; moriēs. loquit ē fr̄ibus suis. Post mortē meā dns visitabit uos. et asc̄ēdere vos faciet de t̄ra ista. ad t̄rā quā iurauit abraha. ysaac. et iacob. Cumq; adiurasset eos atq; diuisset. dns visitabit uos. asportate uobiscū ossa mea de loco isto. mortuus ē expletis centū decē vite sue annis. Et q̄ditus aromatibus. repositus ē i loculo i egypto.

Expliciat liber Genesis

Nomina filiorū isr̄l qui ingressi sunt egyptū. et dē singulis hebreorū. quos p̄cepit pharao i flumē p̄ici.

De puero qui inuent̄ filia pharaonis. et agnouit eū moyses.

De egyptio quē occidit moyses. et fugit madian.

A mortuo pharaone exaudiuit dns filios isr̄l.

Vbi appuit dns moysi i rubo

De signo q̄ dedit dns moysi i virga

De signo sdo et tcio.

Vbi moyses uenit ad socerū suū. et dixit vade ad fres tuos.

A mortuo pharaone dixit dns ad moysen. uade i egyptū. et reuertere dic filiū suū.

Dixit dns ad aaron. vade obuia moysi

Dixit pharaon ut dimittat isr̄ahel de t̄ra sua

Jubet dns moysi loq̄ ad populū de p̄ncipibus isr̄l.

Dedit te ait dns deū pharaonis

De uirga moysi q̄ uersa ē in draconē

De plagis egypti. ubi p̄mū aqua uertit̄ in cruorē.

Secūdo rane.

Tercio cinyphes.

Quarto tyronima.

Quinto pecora occidunt.

Sexto pruruit̄ homines grauiulcere

Septio pluit ignē et grandinē.

Octauo locusta i festat.

Nono tenebre t̄ra implent.

Decīo p̄mogenita occidunt.

De sacramēto paschē et ritē de p̄mogenitis occisis.

Ad isr̄l hītauit i egypto cccc. xxx. annis.

De lege paschē.

Quare p̄mogenita sanctificent.

Quid isr̄l dimissus est.

Quid pharao et egyptii sub iugiunt.

Cantant maie et isr̄ahel

Quid murmurat̄ p aqua et amaris.

Datur cibus manna et quo usi sunt annis xl.

Jte murmurat̄ et aqua de petra educitur.

Insurgit amaleth et reditur ab isr̄ahele.

Jetro uxorē moysi adducat et filios.

Instituit̄ iudices ad gubernandū populū.

Testat̄ dns se a pplo audiendū.

Descendit dns i monte synai.

A moyse i monte solus iubet̄ ascendere.

Qualit̄ decalogus datus est.

De timore pplī uocē dei nō ferentis

Idolatria phibet̄. et altare erigit̄.

De hebreo empto.

De filia distracta.

explicit liber genesis

De p̄russore et mortuo.
De eo qui dolo occiderit.
De p̄russioē p̄r̄ib et matrib.
De vēditoē rei furtiue
De eo q̄ p̄r̄i maledicit a̅ mr̄i
Si rixantes se lapide ul' pugno p̄russerit.
Si seruus p̄russus ul' ancilla moriatur
Si p̄egnans p̄russa fecerit abortū si mortua fuit aia p aia.
oculū p oculo. dens p dente.
De seruo leso ul' ancilla.
De tauro cornupeta.
Si quis foderit fouea.
Si taurus cornu pecerit.
De furtis e furce omiso.
De alieno agro depasto.
De arca ceruisa ul' messe.
De depositis et fraude cōmissa.
De aialibus depositis et mortuis. si petat aial' et mortuū sit:
De vsufructu mādati depositata. et de malefactis omendis. et de his qui cū peculijs fecerit.
Non est immolādū dīs.
Aduene et vidue nō nocēdū
De fenore et pignore
Nō blasphemādū. et de p̄mitijs et decimis offerendis.
De p̄mogenitis deo dandis.
et de his q̄ p̄ custāt a bestia abstinēdū
De facultate edendi et festibus iniquis
Q̄ multitudo i malo sequenda nō est. nec ei cōsentiendū i iudicio.
Q̄ p̄sona nō est i iudicio accipienda. et q̄ subuenīe dū est i mēte inimici si erret. aut labat. et iudiciū pauperis nō subuertendū. et recedendū ab iniquo verbo.
Innocētē et iustū nō occidēd.
munera nō accipienda a pegrinis. et remissio ānis.
De sabbato et diuinis obseruandis.
Tercio anno solepnitates agendas. et de festiuitate azimorū.
et ne quis uacuus appeat ante dēm.
De tercio āno quis̄ appeat dno. et de p̄mitijs offerendis
et nō coquendis edū i lacte matris
Quod angelus p̄dixit obediētes et liberat ifil'. deos gētiū nō adorandos.
Q̄d' p̄ uespas expugnabūt gētes an̄ faciē ifil'.
Vt moyses ascendat i mōtē cū seniorib
Vt exc. xij. lapidibus altare edificet.
Descendens moyses cū maioribus tabulas iubet offerri ampe.
Que iubet offerri ad fabricā tabernaculi.
De oblatōe olei ad luminā
De sacerdotio aaron et veste sacerdotali.
De ordinatōe et hostijs sacerdotū
De iugi sacrificio q̄d' ul'o mane fiebat. et ut sacerdotes manus et pedes lauet ad altare accessuri.
De incenso cōfectionis
Item de incenso mistici. et de thymiamatib.
De votiuo beseleel.
De obseruatōe sabbati et tabulis datis a dno.
Vbi cōflatile fabricat. et moyses p deliquētibus intercedit. fingit tabulas.
Quod moyses ad deū redit. et mādata suscipit facie ad faciē loquens.
Vt moyses videat faciē dei. et fiunt tabule p̄oribus similes fabricat. p̄ p̄missione.
Primogenita vendicat a dno. sanctificat sabbm. et tres solep

mitatēb ꝑmicie exigui-
Jeunat moyses.pl̄m dieb. et
xl̄ dieb cōmunib apparet.
De obseruacōe sabbi et ꝑpli ob
latione.
Quid bsz beselehel z oliab o
mia cōposuerūt ad formā mā
dati et exemplar i monte os
tensum.
Quādo z quid exectū e tabnacu
lum.

Incipit elleſmoth id est hec
dicunt

Cap̄ ꝑmum

Et sūt nōia
filioꝝ israhel

qui ingressi sūt
egyptū cū iacob.
Singuli cū domi
bus suis introierūt.
Ruben. symeō.
leui. iudab. yſa
char. zabulon.
et beniamin. dan. z neptalim.
gad. et aser. Erat igitur omēs
ani eorū q̄ egressi sūt de femo
re iacob. sepuaginta. Joseph
aut erat in egypto ērat. Quo mor
tuo et vniuersis fratrib⁹ eius o
ti ꝑ ggnationē illa. filij isr̄l creue
runt et ꝑsi g̃minati multipli
cati sūt. at robortati nimis i
pleuerūt tra. Surrexit i
terea rex nouus sup egyptū.
qui ignorabat ioseph. Et ait
ad ꝑplm suū. Ecce ꝑplus filioꝝ
isr̄l multo. et fortior nobis e.
Venite sapiēter opprimam⁹ eū ne
forte multiplicet⁹ et si ingru
erit contra nos bellū addatur
inimicis nr̄is. expugnatisq̄
nobis egrediat⁹ de terra. Ꝓpe
posuit itaq̄ eis magros opū.
ut affligerēt eos oneribus. Et
edificauerūt urbes tabernacu
loꝝ pharaom. phiton. et ramā
ses. Quāto ꝙ opprimebat eos.
tāto magis multiplicabāt⁹ et
crescebāt. Oderūtq̄ filios
isr̄l egyptij. et affligebāt il
ludētes eis. atq̄ ad amaritu
dinē ꝑducebāt vitā eoꝝ. opi
bus duris luti et laterib⁹. omni
q̄ famulatu quo terere opib⁹
premebāt. Dixit aut rex e
gypti obstetricib⁹ hebreoꝝ.
quarū una vocabat⁹ sephora.
altera phua. precipiēs eis. Cū
obstetricabitis hebreas. et pte
nieritis ad partū. si masculꝰ
fuerit interficite illū. si femina. re
seruate. Timuerūt obstetri
ces dñm. et nō fecerūt iuxta
ꝓceptū regis. sed cōseruabant
mares. Quibus ad se arcessitis.
rex ait. Quid hoc est qđ fa
cere noluistis. ut pueros ꝓpaga
tis? Que rūdерūt. Non sunt
hebree sicut egyptie mulie
res. Ipe enim obstetricādi habent
scām. et priusq̄ veniam⁹ ad
eas parūt. Bñ ergo fecit
deꝰ obstetricib⁹. Et creuit po
pulꝰ. cōfortatusq̄ ē nimis.
Et quia timuerūt obstetri
ces deū. edificauit illis do
mos. Precepit aut pharao
omi ꝑplo suo. dicēs. Quodcūq̄
masculini seminis natū fuerit.
i flumē proicite. quicquid femi
nei. reseruate.

Cap̄. ij.

Egressus ꝙdā de do
mo leui. accepit uxorē
stirpis sue. Que concepit. et
peperit filiū. Et videns eū ele
gantē. abscondit tribus mēsibus.
Cū. q̄ ia celare nō posset. sumpsit
fiscellā scirpea. et linivit
ea bitumine ac pice. posuitq̄
intus infantulū. et exposuit eam i
arundineto ripe fluminis. stāte

prul ſoroꝛe eius. et ꝯſideꝛãte
cuctũ ꝛei. Ecce aute deſcendẽ
bat filia phaꝛaonis ut lauaꝛet
i fluuiũ. et puelle eius ꝯgrediebãt
p ripã fluuiũ. Que cũ vi
diſſet ſiſtellã i papyro. mi
ſit ancillã ſuã ut tolleret eã.
Et allatã aperuit. ꝛemq; ꝑ
ſpexit puellũ. ecce puer
uulꝰ ꝓcrepabat. miſertuſq;
eſt. Ait. De filiis hebꝛeoꝝ ẽ.
Cui ſoroꝛ puer. ait ꝓcurre
bada. Et vocẽ tibi hebꝛeã mu
lierẽ. que nutriꝛe poſſit infãtẽ.
Ait illi. Vade. Perrexit puel
la. et uocauit matrem. Ad quã
locuta filia phaꝛaonis. accipe
ait puerũ iſtum. et nutri mi.
ego em dabo tibi mercedẽ tuã. Ꝛuſ
cepit mulier et nutriuit pue
rum. adultumq; ꝛeddidit filie pha
raonis. Que illa adoptauit
i loco filij. uocauitq; nomẽ eius
moyſen dicens. quia de aqua tu
li eum. In diebus illis poſtq; creuit
at moyſes. egreſſus ad fꝛes
ſuos vidit afflictionem eoꝝ. et
virum egyptium percutientẽ quẽda
de hebꝛeis fratꝛibus ſuis. Cumq; ꝛe
ꝑexiſſet hinc atq; illuc. et nul
lum adeſſe uidiſſet. percuſſit egyp
tium abſcondit i ſabulo. Et egreſ
ſus die altꝛa. oſtendit duobus
hebꝛeis iniuriã tibus. Dixitq; ei
q̃ iniuriam faciebat. Quare per
cutis ꝓximum tuum. At ille ꝛeſpon
dit. Quis cõſtituit te principẽ et
iudicẽ ſup nos. Numquid occidere
me tu uis. ſicut heri occidiſti
egyptium. Timuit moyſes.
et ait. Quo palã factum eſt ver
bum iſtud. Audiuitq; pharao
verbum hoc. et querebat occidere
moyſen. Qui fugiens de con
ſpectu eius. moratus eſt in terra ma
dian. et ſedit iuxta puteum.
Erant ſacerdoti madian ſep
tem filie. que venerunt ad hau
riendã aquã. et ꝛepletis canalibus aquã ꝛe
gebus patris ſui. Supueneꝛunt
paſtoꝛes. et eiecerunt eas. Que
reſurgens moyſes. et defenſis
puellis adaquauit greges eaꝝ.
Que cũ reuertiſſent ad patrem
ſuum. dixit ad eas. Cur
velociꝰ veniſtis ſolito. Ille
dixerunt. Vir egyptius liberauit
nos de manu paſtoꝝ. et ꝛurſum
et hauſit aquã nobiſcum. po
tumq; dedit ouibus. At ille. Ubi
eſt inquit. Quare dimiſiſtis
hominem. Vocate eum. ut come
dat panem. Jurauit ergo moy
ſes. ꝛe habitare cum eo. Acceptit
q; ſephoram filiam eius uxoꝛem.
Que peperit filium ei. quem voca
uit gerſam. dicens. Aduena fui
in terra aliena. Alterum vo peperit.
quem vocauit eliezer. dicens.
deus enim patris mei adiutoꝛ me
us. et eripuit me de manu pha
raonis. Poſt multum vo temꝛis
mortuus eſt rex egypti. Et ingemiſce
tes filij iſrl ꝓpter opa voꝝ fecerũt
fuit. Aſcenditq; clamoꝛ eoꝝ ad
deum ab operibus. et audiuit gemi
tum eoꝝ. Et recordatus fedeꝛis
q̃ pepigerat cum abraham. yſaac. et iacob. ꝛeſpexit deus fi
lios iſrl. et cognouit eos. Cap̃ iij

Moyſes autem paſcebat. iij.
bat oues ietro cognati ſui.
ſacerdotis madian. Cumq; mi
graſſet gregem ad interiora deſer
ti. venit ad montem dei oreb. Ap
paruitq; ei dns i flamma ignis
de medio rubi. et videbat q̃
rubus arderet. et nõ ꝛebuꝛeret.
Dixit ergo moyſes. Vadam et
videbo viſionem hanc magnã.
quare nõ ꝛebuꝛat rubus. Cer
nens aute dns q̃ ꝓgreꝛet ad vi
dendũ. Vocauit eum de medio

ribi. et ait. Moyses. moyses.
Qui respondit. Assum. At ille. Noli
appropiare huc. Solve calciamentum de pedibus tuis. locus
enim in quo stas. terra sancta est. Et ait.
Ego sum deus patris tui. deus abra
ham. et deus ysaac. et deus iacob.
Abscondebat moyses faciem suam.
non enim audebat aspicere contra
deum. Cui ait dns. Vidi afflictio
nem populi mei in egypto. et cla
morem eius audiui propter duriciam
eorum. Sciui enim opus eius. Et descendi
liberare eum de manibus egyptiorum. et educere
eum de terra illa in terram bonam. et
spatiosam. in terram que fluit lac
te et melle. ad loca chananei.
ethei. et amorrei. pherezei.
et euchi. et iebusei. Clamor ergo
filiorum israel venit ad me. vidique
afflictionem eorum qua ab egyptiis
opprimuntur. Sed veni mittam
te ad pharaonem. ut educas po
pulum meum filios israel de egypto.
Dixitque moyses ad deum. Quis
ego sum ut vadam ad pharaonem.
et educam filios israel de egypto.
Qui dixit ei. Ego ero tecum. et
hoc habebis signum quia ego mittam
te. Cum eduxeris populum de egyp
to. immolabis deo super montem
istum. Ait moyses ad deum. Ecce
ego vadam ad filios israel. et dicam
eis. Deus patrum uestrorum misit me
ad uos. Si dixerint mihi. quod est
nomen eius. quid dicam eis. Dixit
autem dns ad moysen. Ego sum qui
sum. Ait. Sic dices filiis israhel.
Qui est. misit me ad uos. Dixit
quoque iterum deus ad moysen.
Hec dices filiis israel. Dns deus
patrum uestrorum. deus abraham. et deus
ysaac. et deus iacob. misit me
ad uos. Hoc nomen mihi est mi
hi. et hoc memoriale meum
in generatione. et generationem. Vade
congrega seniores israel. et dices
ad eos. Dns deus patrum uestrorum
apparuit mihi. deus abraham. et deus
ysaac. et deus iacob. dicens. Vi
sitans visitaui uos. et vidi ea
que acciderunt uobis in egypto. Et
dixi ut educam uos de afflictio
ne egypti in terram chananei. e
thei. et amorrei. pherezei. euc
hi. et iebusei. ad terram fluen
te lacte et melle. et audient uo
cem tuam. Ingredieris que tu et se
niores israel ad regem egypti. et
dices ad eum. Dns deus hebre
orum vocauit nos. Imm[odo] uia
tricum dierum in solitudinem. ut
immolemus deo nostro. Sed ego
scio quod non dimittet uos rex
egypti ut eatis. nisi per manum
validam. Extendam enim manum mea
m. et percutiam egyptum in cunctis
mirabilibus meis. que faciam
in medio eorum. Post hec di
mittet uos. Dabo que gratiam po
pulo huic. coram egyptiis. Et
cum egrediemini. non exibitis va
cui. sed postulabit mulier a
vicina sua et hospita vasa ar
gentea. et aurea. ac vestes. po
netisque eas super filios et filias
uestros. et spoliabitis egyptios.
Respondens moyses. Ecce non
ait. Non credent mihi. nec
audient vocem meam. sed dicent.
Non apparuit tibi dns. Dixit
ergo ad eum. Quid est quod tenes
in manu tua. At ille. Virga.
Ait. Proice eam in terram. Et pro
iecit. et versa est in colubrum. ita ut
fugeret moyses. Dixitque dns.
Extende manum tuam. et apprehende
caudam eius. Extendit et
tenuit. uersa que est in virgam. Ut
credat inquit apparuit tibi dns

patrū tuorū. deus abraham. deus ysaac. et deus iacob. Dixitq; dns ad eum. Mitte manū tuā in sinū tuū. Quā cū misisset in sinū. protulit leprosā instar nivis. Retrahe aut manū tuā in sinū tuū. Retraxit. et protulit itez. et erat sibi similis caro reliqua. Si nō crediderint tibi. neq; audierint vocē signi prioris. credēt verbo signi sequentis. Quod si nec duobus quidē horū signis crediderint. neq; audierint vocē tuā. sume aquā fluminis. et funde ea super aridā. et quicquid hauseris de flumine vertet in sanguinem. Ait moyses. Obsecro dne. nō sum eloquens ab heri et nudius tertius. et ex quo locutus es ad servum tuum. impediti oris et tardioris lingue sum. Dixit dns ad eum. Quis fecit os hoīs. aut quis fabricatus est mutum et surdum. videntem. et cecum. Nonne ego. Perge igit. et ego ero in ore tuo. docebo quid loquāris. At ille. Obsecro inquit dne. mitte quē missurus es. Iratus dns in moysen. ait. Aaron fratrem tuum levitēn. scio quod eloquens sit. Ecce ipse egredietur in occursum tuum. videns quē te. letabitur corde. loquēsq; ad eum. et ponet verba mea in ore eius. et ego ero in ore tuo et in ore illius. et ostendā vobis quid agere debeatis. Ipse loquetur pro te ad populum. et erit os tuum. Tu autē eris ei in his. quæ ad deum pertinent. Virgā quoq; hanc sume in manu tua. in qua facturus es signa. Abiit moyses. et revertit ad socerum suum. Dixitq; ei. Vadā et revertar in egyptum ad fratres meos. ut videam si adhuc vivunt. Cui

autem ille. Vade in pace. Dixit ergo dns ad moysen. Vade et revertere in egyptum. mortui sunt omnes. qui querebant animam tuam. Tulit moyses uxorem suam et filios suos. et imposuit eos super asinum. revertensq; est in egyptum. portans virgam dei in manu sua. Dixitq; ei dns. Quando reverteris in egyptum. Vide ut omnia ostenta quæ posui in manu tua. facias coram pharaone. Ego indurabo cor eius. et non dimittet populum. Dicesq; ad eum. Hec dicit dns. Filius meus primogenitus israel. Dixi tibi. Dimitte filium meum. ut serviat mihi. et noluisti dimittere eum. Ecce ego interficiam filium tuum primogenitum. Cumq; esset in itinere in diversorio. occurrit ei dns. et volebat eum occidere. Tulit ilico sephora acutissimam petram. et circumdedit prepucium filii sui. tetigitq; pedes eius. et ait. Sponsus sanguinum tu mihi es. Et dimisit eum postquam dixerat. sponsus sanguinum tu mihi es ob circumcisionem. Dixit autem dns ad aaron. Vade in occursum moysi. in desertum. Qui pergens obviam in monte dei. et osculatus eum. narravit quæ moyses aaron omnia verba dni quibus miserat eum. et signa quæ mandaverat. Venerunt quoq; simul. et congregavit omnes seniores filiorum israel. Loquebatur quoq; aaron omnia verba quæ dixerat dns ad moysen. et fecit signa coram populo. et credidit populus. Audientesq; quod visitasset dns filios israel. et quod respexisset afflictionem eorum. et procidentes adoraverunt. Cap. v.

Post hec ingressi sunt moy

ses et aaron. et dixerunt pha
raoni. Hec dicit dns deus isrl.
Dimitte ppl'm meu. ut sacrifi
cet mihi deserto. At ille rndit.
Quis est dns ut audiam vocē ei⁹.
et dimittā isrl'. Nescio dnm.
et isrl' nō dimittā. Dixerunt.
Deus hebreorū vocauit nos. ut
eamus viā trium dierū in solitu
dinē. et sacrificemus dno deo
nr̄o. ne forte arripiat nos
pestis aut gladius. Ait ad eos
rex egypti. Quare moyses
et aaron sollicitatis ppl'm ab
opib⁹ suis. Ite ad onera vra.
Dixitq; pharao. Multa est
ppl's terre. videtis q; turba
fruticauit. q̄ tm magis si dede
ritis eis requiē ab opib⁹.
Precepit ergo in die illo pfec
tis opum. et exactorib⁹ ppli.
dicēs. Nequaq; ultra dabitis pa
leas ppl'o ad faciendos lateres
sicut prius. sed ipse vadat et col
ligat stipulā. et mensurā late
rum quā prius fiebat ponetis
super eos. nec minuetis quic
q;. Vacant enim. et idcirco voci
ferant dicētes. Eamus. et sac
rificemus deo nr̄o. Opprimat
opib⁹. et expleat ea. ut non
acq'escat verbis mendacibus.
Egressi igit⁹ pfecti opum et ex
actores ad ppl'm. dixerunt. Hec
dicit pharao. Non do vobis
paleas. Ite et colligite sicubi
inuenire potueritis. nec quic
q; minuet de operib⁹ vr̄is. Dispsit
q; per ppl'us p omnem trā egyp
ti. ad colligendas paleas. Dice
bant quoq; opum instabant.
dicētes. Complete opus vr̄m
cotidie ut pius fieri soleba
tis. cum dabant vobis paleas.
Flagellati quoq; sunt q' pecant op
ibus filiorum isrl'. ab exactori
bus pharaonis. dicentib⁹. Cur
re non impletis mensurā late
rum sicut pius nec hesterna nec ho
die. Venientes ppositi filio
rum isrl'. et vociferati sunt ad
pharaonē. dicentes. Cur ita agis
cum⁹ servos tuos. Palee
non dantur nobis. et lateres si
mili⁹ imperant. Ecce famuli
tui flagellis cedimur et tui
te agitur culpa ppl'i tui. Qui
ait. Vacatis otio. idcirco
dicitis. eamus. et sacrificemus
dno. Ite ergo et operamini. Pa
lee non dabunt vobis. et reddi
tis cōsueti numeri laterū.
Videbant quoq; se ppositi filiorū isr
ahel in malū. eo q; dicer⁹ eis.
non minuet⁹ quic q; de lateribus
per singulos dies. Occurrerunt
quoq; moysi et aaron q' stabant
ex aduerso egredientes a pha
one. et dixerunt ad eos. Videat
dns et iudicet. qm̄ fetere fe
cistis odorē nr̄m coram pharao
ne et servis eius. et probuistis
ei gladiū. ut occidat nos. Re
uersus quoq; moyses ad dnm.
ait. Dne. cur afflixisti ppl'm
istū. Quare misisti me. Ex
eo enim quo ingressus sū ad pha
raonē ut loquerer in nōe tuo.
afflixisti ppl'm tuū. et non li
berasti eos. Dixitq; dns ad
moysen. Nunc videbis q̄ facturus
sim pharaoni. Per manū enim
fortē dimittet eos. et in manu
robusta eiciet illos de tra sua.

Cap⁹ VI

Locutus quoq; est dns
ad moysen. dicēs. Ego sum
dns q' apparui abraha et ysa
ac et iacob in deo omnipotēte.
et nomē meū adonai non in
dicauī eis. Pepigiq; cum eis
fedus. ut darē illis terrā chā

naan. tra pegnacoib corū. i qua fūt aduene. Ego audi ui gemitū filioz isrl. quo e gyptij oppssert eos. et recor dat sū pacti mei. Ideo dic fi lijs isrl. Ego dns q educa uos de exactulo egyptioz. et eruā de seruitute. ac redimā in brachio extēto. t iudicijs mag nis. et assumā uos mi in pplm. et ero vr deus. Scietis qz ego sū dns deꝰ vest q educerī vos de exactulo egyptioz. t duxerim in tra sup qua leua ui manū meā. ut dare eam abrahā. ysaac. et iacob. dabo qz illā uobis possidēdā. ego dns. Narrauit ergo moyses oīa hec filijs isrl. Qui nō adquieuerūt eis. pre angustia spūs et operis durissimi. Locu tusqz est dns ad moysen. dicēs Ingredere et loquere ad phaonē re gē egypti. ut dimittat filios isrl de tra sua. Audit moy ses coram dno. Ecce filij isrl no me auditū. et quō audiet pha rao. p̄sertim cū sim incircūcisi labijs. Locutusqz est dns ad moy sen et aaron. et dedit mādā tū ad filios isrl. et phaonē re gē egypti. ut educeret filios i srahel de tra egypti. Isti sunt principes domoz suaz p familias suas. Filij ruben primogeniti israhelis. enoch et phallu. e phron. et charmi. Hec cognā coes ruben. Filij symeō. ia muel. et iamin et aod. iachin. et soez. et saul filius chananitidis. Hec cognationes symeon. et her noīa filioz leui p cognā coes suas. Gerson. et caath. et merari. Anni aut vite leui fūt. centū. triginta septē.

Filij gerson. Lobni. et semei. p cognacoes suas. Filij caath. amram. et ysuar. et ebron. et oziel. Anni qz vite caath. centū triginta sex. Filij merari. mooli. et musi. Hec cognatio nes leui p familias suas. Ac cepit aut amram uxorē iochabeth patruelē suā. que pepit ei aaron. et moysen. t ma riā. Fuerūtqz anni vite amram. centū triginta septē. Filij quoqz ysuar. chore. et napheg. t zechri. Filij qz oziel. misael. et helisaphan. et sethri. Accepit aut aaron uxorē helisabeth filiā aminadab sororē naasō. que pepit ei nadab. et abiu. eleazar. et ythamar. Filij qz chore. aser. et elchana. t abia sab. Hec sūt cognacoes chori tarū. At uerō eleazar filius aaron. accepit uxorē de filiabus pha thiel. q pepit ei phinees. Hi sūt principes familiarū leuitā tarū p cognacoes suas. Iste e moyses et aaron. quibus p cepit dns ut educerēt filios isrl de tra egypti. p turmas su as. Hi sūt qui locuti sūt ad pha onē regē egypti. ut educerēt filios isrl de egypto. Iste est moyses et aaron. t die quo locutus est dns ad moysen in tra egypti. Cap. vij.

Locutus est dns ad moy sen. dicens. Ego dns. Loq re ad phaonē regē egypti. oīa que loquor tibi. Et ait moyses coram dno. En incircūci sus labijs sū. quō audiet me phara o. Dixitqz dns ad moy sen. Ecce constitui te deū pha onis. aaron frat tuus erit p pheta tuus. Tu loquere ei oīa. que mādo tibi. Ille loquet ad

phaz̄aonē. ut dimittat filios
ist̄l'de t̄ra sua. Sed ego īdura
bo cor eius. et multiplicabo sig
na. et ostēta mea i t̄ra egypp
ti. et nō audiet uos. Iumittā
q; manū meā sup egyptū. t
educā exercitū meū et pplm me
ū filios ist̄l' de t̄ra egypti. p iu
dicia maxīa. Et scīet egyptij
q; ego sū dn̄s qui extenderim
manū meā sup egyptū. t e
duxerī filios ist̄l' de medio eor.
Fecit ita q; moyses et aaron si
cut p̄cepit dn̄s. et ita egerunt.
Erat aut̄ moyses octogīta
nōr. et aaron octogīta trium
annōr cū loqueret ad phaonē. Dix
it q; dn̄s ad moysen. et aaron.
Cū dixerit uobis phaz̄ao ostē
dite nobis signa. dices ad aaron.
Tolle virgā tuā. et proice eā coram
phaone. ac vertet in colubrū. In
gressi ita q; moyses et aaron
ad phaonē. fecerunt sicut p̄cep
at dn̄s. Tulitq; aaron virgā
coram phaz̄aone. et seruis suis.
que versa est in colubrū. Vocauit
aut̄ phaz̄ao sapientes t male
ficos. et fecerunt etiā ipi p ārta
tacēas egyptias arīs. et archa
na q̄da similit̄. Dicerunt q; si
guli virgas suas. q; uersē sunt
in dracones. Sed deuorauit vir
ga aaron. uirgas eor. Indu
ratūq; est cor phaonis. et nō
audiuit eos. sicut p̄cepat dn̄s.
Dixit aut̄ dn̄s ad moysen.
Ingrauatū est cor phaonis. non
vult dimittere pplm. Vade ad eū
mane. ecce egredietur ad aq̄s.
Et stabis i occursū eius super
ripā fluminis. et virgā q̄ conuer
sa est in draconē tolles in manu
tua. Dices q; ad eū. Dn̄s deus
hebreorū misit me ad te. dicēs.
Dimitte pplm meū ut sacrifi
cet mihi in deserto. et usq; ad p̄s
audire noluisti. Hec igit̄ dicit
dn̄s. In hoc scies q; dn̄s sum.
Ecce percutiā virga que in manu
mea est aquā fluminis. et vertet
in sanguinē. Pisces q; qui sunt in
flumine morient. et computrescet
aque. et affligetur egyptij bi
bentes aquā fluminis. Dixit q;
dn̄s ad moysen. Dic ad aaron.
Tolle virgā tuā. et extende manū
sup aquas egypti. et sup flu
uios earū et riuos ac paludes.
et omnes lacus aquārū. ut vertā
tur in sanguinē. et sit cruor in omni t̄
ra egypti. tā in lignis vasis
q; in saxeis. Fecerunt q; ita moy
ses et aaron. sicut p̄cepat dn̄s.
Et eleuans virgā. p̄cussit aquā
fluminis coram phaz̄aone et seruis
eius. Quę versa est in sanguinē.
et pisces qui erant in flumine mor
tui sunt. Computruitq; fluuius.
et nō poterat egyptij bibere
aquā fluminis. et fuit sanguis
tota t̄ra egypti. Fecerunt q; sīl
maleficī egyptiorū incantationi
bus suis. Et indurata est cor phā
onis. nec audiuit eos. sicut p̄
cepat dn̄s. Auertit q; se t ingressa
est domū suā. nec apposuit cor
etiā hac vice. Foderunt aut̄ oēs
egyptij p circuitū fluminis aq̄m
ut biberent. nō enī poterant bibē
de aqua fluminis. Impletiq; sunt
sept̄ dies. postq̄ p̄cussit dn̄s
fluuiū

Cap. viij.

Dixit quoq; dn̄s ad moysen.
Ingredere ad phaonē. et di
ces ad eū. Hec dicit dn̄s. Dimit
te pplm meū ut sacrificet mihi.
Si autē nolueris dimittere. ec
ce ego percutiā omnes tines tu
os rānis. et ebulliet fluuius
rānas. Quę ascendet. et ingre
dietur domū tuā. t cubiculū

lecti tui. et sup stratu tuu. et
i domos seruoꝝ tuoꝝ. et ipo
pulꝰ tui. et i furnos tuos. et
i reliquas tuas seruoꝝ tuoꝝ. et ad
te et ad ꝓplm tuu. et ad omes
seruos tuos. ascendet rane. Dix
itq; dns ad moysen. Dic ad a
aron. Extende manu sup flu
uios et sup riuos ac paludes.
et educ ranas sup trã egypti.
Et extendit aaron manu sup
aquas egypti. et ascenderut ra
ne. operueruntq; trã egypti. Fe
cerut aut et malefici p incãta
tones suas similit. eduxeruntq;
ranas sup trã egypti. Vocã
uit aut pharao moysen et
aaron. et dixit eis. Orate dnm
ut auferat ranas a me et a po
pulo meo. et dimittã ꝓplm. ut
sacrificet dno. Dixitq; moyses
ph̃aoni. Cõstitue mi quã deprc
ter p te. et p seruis tuis et pro
ꝓplo tuo. ut abigãt rane a te
et a domo tua. et tãtũ i flumi
ne remaneãt. Qui rndit. Cras.
At ille. Juxta vbiũ tuũ iquit
fiãt. ut scias q; nõ e sicut do
min9 deꝰ nr̃. Et recedet rane
a te. et a domo tua. et a seruis
tuis. et a ꝓplo tuo. tãtũ i flumi
remanebũt. Egressiq; sunt
moyses et aaron. a pharaõe.
Et clamauit moyses ad dnm
p sponsione ranaꝝ. quã con
dixerat ph̃aoni. Fecitq; dns
iuxta verbũ moysi. et mor
tue sunt rane de domibꝰ. et de
villis et de agris. Congregauc
runtq; eas i mmẽsos aggeres.
et computruit trã. Videns aut
pharao q; data esset requies.
ingrauauit cor suũ. et nõ audi
uit eos. sicut ꝓcepat dns. Dix
itq; dns ad moysen. Loquẽ
ad aaron. Extende virgã tuã.
et percute pulueꝛem tre. et sint
scinifes i vniuersa terra egyp
ti. Fecerunt ita. Et extendit
aaron manũ tenẽs virgã. per
cussitq; pulueꝛem trã. et fue
runt scinifes i hoĩnibꝰ et iumẽ
tis. Omis pulueris trã vertit
i scinifes. p totã terrã egyp
ti. Fecerutq; sic̃ malefici
incãtatoꝛibꝰ suis. ut educerẽt sci
nifes. et nõ potuerũt. Erat
q; scinifes tã i hoĩbꝰ q; i iumẽtis. Et dixerũt male
fici ad ph̃aonẽ. digitꝰ dei est hic.
Indurauitq; cor ph̃aonis. et nõ
audiuit eos. sicut ꝓcepat do
minꝰ. Dixit q; dns ad moy
sen. Consurge diluculo. et sta
cora ph̃aone. Egredietq; eũ
ad aquas. et dices ad eũ. Hec
dicit dns. Dimitte ꝓplm me
ũ. ut sacrificet mi. Quod si nõ
dimiseris eũ. ecce ego immitta
te et i seruos tuos. et i ꝓplm
tuũ. et i domos tuas. omẽ
genꝰ muscaruũ. et iplebũtur
domꝰ egyptioꝝ muscis dui
si generis. et vniuersa terra i
qua fuerũt. Fanabilq; mirabile
i die illa terram ressen i qua
ꝓplus mea est. ut nõ sint ibi
muscæ. et scias q; ego dns
i medio terre. Ponamq; diuisio
nẽ. inter ꝓplm meũ et ꝓplm tu
ũ. Cras erit signũ istud. Fecit
q; dns ita. et venit muscarũ
gẽuissima i domos ph̃aonis.
et seruoꝝ eius. et i omẽm trã
egypti. corrupta q; est trã ab
huiusmodi muscis. Vocauit
q; pharao moysen. et aaron.
et ait eis. Ite sacrificate
deo uro in terra hac. Et ait
moyses. Sic̃ ꝓprium fieri. ab
hominatoꝛibꝰ eius egyptioꝝ.

immolabimꝰ deo nr̄o. Ad'si
mactauerimꝰ ea q̄ colūt egyp
tij coꝝ eoꝝ. lapidibꝫ nos obru
ent. Viā trium dierū p̄gemꝰ
i solitudinē. et sacrificabimꝰ
dn̄o deo nr̄o. sicut p̄cepit no
bis. Dixitq; pharao. Ego di
mittā uos ut sacrificetis dn̄o
deo uro i deserto. ueruptis lō
gius ne abeatis. Rogate pro
me. Et ait moyses. Egressus
a te orabo dn̄m. et recedet mus
ca a pharone. et a seruis et a
pl̄o eius cras. Veruptis nolī
ulter me fallere. ut nō dimittas
pl̄m sacrificare dn̄o. Egressꝰ
q; moyses a pharone. oravit
dn̄m. Qui fecit uxta verbū
illius. et abstulit muscas a
pharone. et a seruis et a pl̄o
eius. Nec superfuit ne vna q̄
dē. Ingravauit aūt coꝝ pharone.
ita ut ne hac quidē vice dimi
teret populū. Cap. ix.

Dixit aūt dn̄s ad moysen.
Ingredere ad pharonē. et lo
quere ad eū. Hec dicit dn̄s deus
hebreoꝝ. Dimitte pl̄m meū.
ut sacrificet mihi. Ad'si ad
huc renuis. et retines eos.
ecce manus mea sup agros tu
os. sup equos et asinos et ca
melos et oues et boues. pes
tis ualde ḡuis. Et faciet dn̄s
mirabile inter possessiones isr̄l
et possessiones egyptioꝝ. ut
nichil omnino pereat eoꝝ hyꝫ que
pertinēt ad filios isr̄l. Cōstituit
q; dn̄s tēpus. dicens. Cras fa
ciet dn̄s verbū istud. i terra.
Feciq; dn̄s verbū hac die alte
ro. mortua q; sūt omnia animā
lia egyptioꝝ. De animalibus vō
filioꝝ isr̄l. nichil omnino periit
Et misit pharao ad videndū.
nec erat quicq; mortuū de hyꝫ
que possidebat isr̄l. Ingravata
q; est cor pharonis. et nō dimi
sit pl̄m. Et dixit dn̄s ad moy
sen et aaron. Tollite plenas
manus cineris de camino. et
spargat illū moyses in celū coram
pharone. fiatq; pulus sup oēm
terrā egypti. Erūt enim in homīb
et iumentis ulcera et uesice
turgentes. in vniūsa terra egyp
ti. Tulerūtq; ergo cinerē de camī
no. et steterūt coram pharone.
et sparsit illū moyses in celū.
Factaq; sūt vulnera uesicarū tur
gentiū in hominib. et iumentis. nec
poterat malefici stare coram
moyse p̄ vulnera q̄ in eis e
rant. et in omni terra egypti. In
durauitq; dn̄s cor pharonis. et
nō audiuit eos. sicut locutus est
dn̄s ad moysen. Dixit quoq;
dn̄s ad moysen. Mane consurge.
et sta coram pharone. et di
ces ad eū. Hec dicit dn̄s deus
hebreoꝝ. Dimitte pl̄m meū.
ut sacrificet mihi. q̄m in hac vi
ce mittā omnes plagas meas
sup cor tuū. et sup seruos tu
os et sup pl̄m tuū. ut scias
q; nō sit similis mei in omni ter
ra. Iam enim extendēs manū
percutiā te et pl̄m tuū pesti
lentia. et delebēris de terra. Idcirco
autē posui te ut ostēdā fortitudinē
meā in te. et narretur nomen meum in omni ter
ra. Adhuc retines pl̄m meum. et
nō vis eum dimittere. Ecce pluā
cras hac ipsa hora grandinē
multā nimis. qualis nō fuit
in egypto. a die qua fundata est
usq; in p̄sentē tēpus. Mitte ergo
ia nunc. et congrega iumenta
tua. et omnia q̄ habes in agro.
Homines enim et iumenta. et
uniuersa q̄ inuenta fuerint foris

ner cõgregata de agris. cete
deitq; sup ea grādo. mordet.
Qui timuit verbū dñi de ser
uis phāonis. fecit cõfugere
seruos suos et iumenta. i do
mos. Qui aut neglexit ver
bū dñi. dimisit seruos suos.
et iumenta i agris. Et dixit
dñs ad moysen. Extende ma
nū tuā i celū. ut fiat grādo
i vniūsa tra egypti sup ho
mines et sup iumenta. et su
p omnem herbā agri. i tra
egypti. Extenditq; moyses
virgā i celū. et dñs dedit to
nitrua et grandinē. ac discur
rēta fulgura sup terrā. Plu
uitq; dñs grandinē sup terram
egypti. et grādo et ignis mix
ta pariter ferebāt. Tanta; fuit
magnitudo. q̄nta nunq; ante
apparuit i vniūsa tra egyp
ti. ex quo gēs illa condita est.
Et percussit grādo i omī tra
egypti. cuncta q̄ fuerūt i agris.
ab homine usq; ad iumētū. ge
rā herbā agri percussit grādo.
et omne lignū regionis fre
git. tantū i tra ubi erat
filij isrl. grādo non cecidit. Mi
sitq; phārao. et vocauit moy
sen et aaron. dicēs ad eos. Pec
cauī etiā nunc. dñs iustus.
ego autē et pplus meus impij.
Orate dñm. et desinat tonī
trua dei et grādo ut dimittā
vos. et nequaquā hic ultra
moremini. Ait moyses. Cū
egressus fuero de urbe. expan
dā palmas meas ad dñm.
et cessabunt tonitrua. et grā
do non erit. ut scias quia dñi
est tra. Sed noui adhuc. q̄ et tu et
serui tui necdū timeatis do
minū deū. Lini ergo et ordeū
leso. eo q̄ ordeū esset
vsui. et linū in folliculos g̃
minaret. triticū autē et si
gō nō sunt lesa. quia serotina erat.
Egressus aut moyses a phāone.
et ex urbe. tetendit manus ad
dñm. et cessauerūt tonitrua
et grādo. nec ultra stillauit
pluuia sup tra. Videns autem
phāo q̄ cessasset pluuia. et grā
do. et tonitrua. auxit pccm. Et
ingrauatus e cor eius. et seruos
illius. et indurauit e cor eorū nimis.
nec dimisit filios isrl. sicut p
cepat dñs p manū moysi

Et dixit dñs ad moysen. Ingredere ad phāo
nem. Ego enī indurauī cor eius
et seruorū illius. ut faciā signa
mea hec i eo. et narres in audi
bus filij tui et nepotū tuorū
quoniā cōtriuerim egyptios.
et signa mea fecerim i eis. et
sciatis q̄ ego dñs. Introierūt
ergo moyses et aaron ad phā
onē. et dixerūt ad eū. Hec di
cit dñs deus hebreorū. Vsq; q̄
nō vis subire me. Dimitte po
pulū meū. ut sacrificet mihi.
Si autē resistis et nō vis di
mittere eos. ecce ego inducam
cras locustā i fines tuos. que
operiet superficiē terre. ne quit
quā eius appareat. sed cōmeda
tis q̄ residuū fuerit grandini.
Corrodet enī omne lignū quod
germinat i agris. et implebūt
domos tuas. et seruorū tuorū.
et omnī egyptiorū. quāta non
viderunt patres tui et aui. ex quo
orti sunt super terrā. usq; in presē
tē diē. Auertitq; se. et egressus
a phāone. Dixerūt aut serui
phāonis ad eū. Vsq; quo
patiemur hoc scandalū. Dimit
te homines. ut sacrificent dño
deo suo. Nōne vides q̄ perierit
egyptus. Reuocatusq;

moysen et aaron. ad pharaonē. Cui dixit eis. Ite sacrificate dño deo uro. Quinā sunt qui uadūt. Ait moyses. Cū parvulis nris et senibus pgemur. cū filiis et filiabus. cū ouibus et armentis. Est enī solēnitas dñi dei nri. Et ait pharao. Sic. dñs sit uobiscū. Quid dimittā uos et paruulos vestros. Cui dubiū ē vos pessimā rogitationis. Nō fiet ita. sed ite tantū viri. et sacrificate dño. hoc enī et rpī petistis. Statimq; ejecti sunt de cōspectu pharaonis. dixitq; dñs ad moysen. Extende manū tuā sup tērā egypti ad locustā. ut ascendat sup tērā. et devoret omnem herbā. q̄ reliqua fuit grandinī. Et extendit moyses virgā sup tērā egypti. et dñs adduxit ventū vrentē. tota illa die ac nocte. Et mane facto. ventus uren leuauit locustas. Quę ascenderunt sup vniuersā tērā egypti. et sederunt i cunctis finibus egypti nimię innumerabiles. q̄les ante illud tēpus nō fuerant. nec postea futurę sunt. Operuerunt q; vniuersā superficiē terre. ita ut tenebrescēret omnia. Devorata q; igit herba terre. et quicquid pomorū i arboribus fuit. q̄ grando dimiserat. Nichil q; omnino viride relictū est i lignis. et i herbis terre. et i cuncta egypto. Quā obrē festinā vocauit pharao moysen et aaron. et dixit eis. Peccaui i dñm deū vrm. et in vos. Sed nūc dimitte pctm michi. etiā hac vice. Rogate dñm deū vrm. ut auferat a me mortē istā. Egressus q; a pharaone rogauit dñm. Q' flare fecit ventū ab occidente vehementissimū. et arreptā locustā projecit i mare rubrū. Nec remansit nec vna quidē i cunctis finibus egypti. Et indurauit dñs cor pharaonis. nec dimisit filios isrl. Dixit aut dñs ad moysen. Extende manū tuā i celū. et sint tenebre super tērā egypti. tā dense ut palpari q̄nt. Extendit q; moyses manū in celū. et fte sunt tenebre horribiles p vniuersā tēram egypti. Tribus diebus nemo vidit fratrem suū. nec mouit se de loco i q̄ erat. Ubicunq; aut habitabat filij isrl. lux erat. Vocauit q; pharao moysen et aaron. et dixit eis. Ite sacrificate dño. Oues tā tū vre et armenta remaneant. Parvuli vri erunt vobiscū. Ait moyses. Hostias quoq; et holocausta dabis nobis. que offeramus dño deo nro. Cuncti q; greges nr̄i gent nobiscū. Nō remanebit ex eis vngula q; necessaria fuit ad cultū dñi dei nri. psertim cū ignorem⁹ quid de beat immolari. donec ad ipm locū puenīam⁹. Indurauit aut dñs cor pharaonis. et noluit dimittere eos. Dixitq; pharao ad moysen. Recede a me. Caue ne ultra videas faciē meā. Quocunq; die apparueris mihi. morieris. Rndit moyses. Ita fiat. ut locutus es. Nō videbo ultra faciē tuā. Cap. xi.

Et dixit dñs ad moysen. Adhuc vna plaga tāntā pharaonē et egyptū. et post hec dimittet vos. et eiciet hinc pelletq; Dices ergo omni plebi. ut postulet vir ab amico suo. et mulier a vicina sua. vasa argētea et aurea. Dabit autem dñs gratiam populo coram egyptiis. Fuitq; moyses vir magnus

valde in tra egypti. cora hiis
phaonib et in populo. Et ait
hec dicit dns. Ad media nocte e
grediar i egyptu. et morietur
omne primogenitu i tra egyp
torum. a primogenito phaonis
q sedet in solio eius usq ad pri
genitu ancille q est ad molam.
et oma primogenita iumentor.
Erit q clamor magnus i uniu
sa tra egypti. qlis nec antea
fuit nec postea futurus est. Apud
omes autem filios isrl non mu
ebit canis ab homine usq ad pe
cus. ut sciatis quanto miraculo
diuidat dns inter egyptios et israhel.
Descendet q omes serui tui isti
ad me. et adorabunt me dicentes.
Egredere tu et omis populus. q sub
iecti tibi. Post hec egrediem
Et exiuit a phaone. iratus
nimis. Dixit autem dns ad moy
sen. Non audiet uos phara.
ut multa signa fiant in tra egyp
ti. Moyses autem et aaron fece
runt oma ostenta q scripta sunt
ora phaone. Et induxit dns
cor phaonis. nec dimisit filios
os isrl de terra sua. Dixit q
dns ad moysen. Mensis iste
uobis principium mensium. primus
erit in mensibus anni. Loquimini ad
uniuersum cetum filiorum isrl. et dice
te eis. Decima die mensis huius
tollat unusquisq agnum per fami
lias et domos suas. Si uero
minor est numerus ut sufficere
ad possit ad uescendum agnum.
assumet uicinus suus q iuxta
domui eius. iuxta numerum
animarum q sufficere possint ad esum
agni. Erit autem agnus absq
macula. masculus anniculus.
Iuxta quem ritum tolletis et hedi.
et seruabitis eum usq ad
quartam decimam diem mensis huius.
Immolabitq eum uniuersa mul
titudo filiorum isrl. ad uesperam. Et
sumet de sanguine eius. ac ponet
super utrumq postem. et in superli
minaribus domorum in quibus comedent
illum. Et edent carnes nocte illa
assas igni. et azimos panes
cum lactucis agrestibus. Nil crudum
medetis ex eo neque coctum aqua. sed tantum assum igni.
Caput cum pedibus eius et intes
tinis non remanebit
ex eo quicquam usq mane. Si
quid residui fuerit. igni combu
retis. Sic autem comedetis illum.
Renes accincti. calcei
amenta habebitis in pedibus.
tenentes baculos in manibus. et co
medetis festinanter. Est enim phase.
id est transitus dni. Et trans ibo
per terram egypti nocte illa. percu
tiam omne primogenitum in terra
egypti usq ab homine usq ad
pecus. et in cunctis diis egyptiis
faciam iudicia ego dns. Erit au
tem sanguis vobis in signum in edi
bus. in quibus eritis. Et videbo
sanguinem. ac transibo uos. nec
erit in uobis plaga disperdens.
quam percussero terram egypti. Ha
bebitis autem hanc diem in memo
riam. et celebrabitis eam so
lempnem dno in generationibus uris.
cultu sempiterno. Septem diebus
azima comedetis. In die pri
mo. nec erit fermentum in domibus
uris. Quicumq comederit fermen
tatum. peribit anima illa de israhel. A
prima die usq ad diem septimum.
dies prima erit sanctus atq solem
nis. et dies septima eadem festi
uitate uenerabilis. Nullum o
pus seruile in eis. exceptis his
que ad uescendum pertinent. et ob
seruabitis azima. In eadem

et cū ipā die eduxī ex̄ercitū
uz̄m de terra egypti. et custo
dietis dē istā i generatiōb vest
rab ritu ꝑpetuo. Primo mēse
quarta decīa die mēsis ad ves
pā cōmedetis azima. usq; ad
die vicesimā p̄mā eiusdē mē
sis ad vesp̄am. Septē diebꝫ fer
mētatū nō inuenietꝫ i domi
bꝫ uz̄ris. Qui cōmedēt fermē
tatū. peribit anīa eius de cetu is
rahel. tā de aduenis q̄ de indi
genis tre. Omē fermētatū
nō cōmedetis. i cūctis habita
culis uz̄ris edetis azima. Vo
cauit aūt moyses omēs se
niores filioꝝ isrl. et dixit ad
eos. Ite tollēte uobis ouē fami
ab uz̄ris. īmolate phase. Fasci
culūq; hysopi tingite in sag
uine qui est i limine. et aspgite
ex eo sup limina. et ostiū
postē. Nullꝰ uestrū egrediat
ostiū domꝰ sue usq; mane.
Trāsibit enī dns percutiēs
egyptios. Cūq; viderit sanguem
sup liminaria. et i utroq; pos
tē. trāsiendet ostiū. et nō sinet
percussorē ingredi domos uz̄ras
et lede. Custodi verbū istud.
legitimū tibi et filiis tuis. usq;
in eternū. Cūq; introieritis terrā
quā dns daturꝰ est uobis ut pol
licitus e. obseruabitis cerimo
nias istas. Et cū dixerint uo
bis filii uri. que est ista religio.
dicetis eis. Victima trānsitus
dni est. qui trānsiuit sup domos
filioꝝ isrl i egypto. percutiēs
egyptios et domos uz̄ras liberās.
Inclinatoq; pplus ado
rauit. Et egressi filii isrl. fe
cerunt sicut p̄cepat dns moy
si et aaron. Factū q; est.
In nocte medio percussit dns
omē p̄mogenitū i terra egypti
a p̄mogenito pharaonis qui sede
bat i solio eius usq; ad p̄mogeni
tū captiue q̄ erat i carcere. et
omē p̄mogenitū iumentoꝝ. Sur
rexitq; pharao nocte et omes
serui eius. cūctaq; egyptus. et
ortus est clamor magnus i egyp
to. Non erat enī dom9 i qua
nō iacer̄t mortuus. Vocatisq;
pharao moyse et aaron. nocte.
aut. Surgite. egredimini a pplō
meo. et uos et filii isrl. Ite. et
immolate dno. sicut dixistis. Pe
cudes uras et armenta assumite
ut petieratis. et abeūtes bene
dicite mi. Urgebatq; egyptius
pplm de terra exire velociter. di
cebs. Omnes moriemur. Tulit
igit pplus cōspersa farina ant̄q;
fermentaret. et ligatis i pallijs.
posuit sup humeros suos. Fe
cerunt q; filii isrl. sicut p̄cepat
dns moysi. et petierunt ab egyp
tijs vasa argentea. et aurea.
vestesq; plurimas. Dedit aūt
dns gram pplo coram egyptijs
ut cōmodarent eis. et spoliauē
runt egyptios. Profectiq; sūt
filii isrl de ramesse i socchot.
sexcenta fere milia peditū vi
rorū. absq; puuulis et mulie
bus. Sed et mulgus p̄mistum
et innumerabile ascendit cū
eis. oues et armenta. et ani
malia diuersi generis multa ni
mis. Coxerūtq; farinā quā
duxerāt aspersā de egypto tu
lerat. et fecerunt subcinericios
panes azimos. Non q; erat po
tuerat fermentum. cogentibꝫ eos
egyptijs. et nulla fuerat
facultas morā. nec pulmēti
quidē ante uiam erat ꝑparare. Ha
bitatio aūt filioꝝ israhel
qua mansērunt i egypto. fuit

quadringẽtorũ. trigĩta annorũ.
¶ Quibus expletis. eadẽ die
egressus est omis exercitus dñi
de tra egypti. ¶ Hoc ista ẽ ob
seruabilis dñi. qui eduxit eos
de tra egypti. ¶ Hãc obseruãe
debẽt omes filij isrl. i gnãtio
nibus suis. Cam xvij.

DIxit dñs ad moysen z aaron.
Hec ẽ rubrica phase. Omis
alienigena no edet ex eo.
Omis autẽ seruus emptitius
circũcidet z. et sic edet. In
quilina et mercenarius non edet
ex eo. In una domo edet
nec efferetis de carnibus eius fo
ras. nec os illius cõfringetis.
Omis cetus filiorũ isrl. faci
et illud. ¶ Cũ si quis pegrinus
uel i uram uoluerit tra sibi colo
nia et fuerit phase dñi. circũ
cidet prius omẽ masculinũ ei.
et tũc ad ite celebrabit. erit q
sicut indigena tre. ¶ Hi quis
autẽ circũcisus no fuerit. non
edet ex eo. ¶ Eadẽ lex erit in
digene et colono. qui pegrina
tur apud uos. ¶ Fecerũt filij isrl
sicut pceperat dñs moysi et aa
ron. et in eadẽ die eduxit do
minus filios isrl de tra egypti
p turmas suas Cam. xvij.

LOcutus q ẽ dñs ad moysen
dicens. ¶ Sanctifica mihi omẽ p
mogenitũ qd aperit uulua in
filijs isrl. tã de hominibus q de
iumẽtis. q mea sunt enim omnia.
Et ait moyses ad pplm. Habete
hanc diem in qua egressi es
tis de egypto et de domo ser
uitutis. quia in manu forti edux
it uos dñs de loco isto. ut non
comedatis fermentatum panẽ.
Hodie egredimini. mense nouo
rum frugum. Cũq te duxerit dñs
in tra chananei. et ethei. et amor
rei. et eueei. et iebusei. quã iu
rauit patribus tuis ut daret tibi
tram fluentem lacte et melle. cele
brabis hunc morem sacrorum in
isto. ¶ Septem diebus uescẽris
azymis. et in die septimo erit so
lennitas dñi. azyma comedẽ
tis. ¶ Septem diebus non apparebit
apud te aliquid fermentatum.
nec i cunctis finibus tuis. ¶ Narra
bis autem filio tuo in die illo dicẽs.
Hoc ẽ quod fecit dñs mihi qui
egressus sũ de egypto. Et erit
quasi signum i manu tua. et
quasi monimentum ante oculos tu
os. ut lex dñi semper sit in ore tuo.
In manu enim forti eduxit te do
minus de egypto. Custodies hu
ius rei modi cultum statuto tpe.
a diebus in dies. Cũq introduxe
rit te in tram chananei sicut iu
rauit tibi et patribus tuis. et dede
rit eam tibi. separabis omne quod a
perit uulua dño. et quod primitiuum
e in pecoribus tuis. Quicquid ha
bueris masculini sexus. consecra
bis dño. Primogenitum asini.
mutabis oue. Quod si non redi
meris. interficies. Omne autem
primogenitum hominis de filijs tuis.
pretio redimes. Cũq interrogauerit
te filius tuus cras dicens. quid
hoc. respondebis ei. In manu for
ti eduxit nos dñs de egypto
de domo seruitutis. Nam cũ indu
rasset pharao et nollet nos
dimittere. occidit dñs omne pri
mogenitum in tra egypti. a pri
mogenito hominis usq ad primo
genitum iumentorum. Idcirco im
molabo dño. omne quod aperit uulua
masculini sexus. et omnia pri
mogenita filiorum meorum redi
mo. Erit ignt q̃ signum in ma
nu tua. et quasi appensum quod
obtectorium oculorum

nos. eo q̄ in manu fortι e
duxerit nos dñs de egypto.
Igit̄ cū emisisset phara pplm.
nō eduxit eos deus p viā tre
philistiim q̄ vicina est. reputās
ne forte pentet eū si vidisset
aduersū se bella cōsurgere et reuer
tentes in egyptū. sed circuduxit
p viā deserti que ducit ad mare
rubrū. et armati ascenderunt
filij isrl de tra egypti. Tulit
quoq; moyses ossa ioseph se
cū. eo q̄ adiurasset filios isrl.
dicēs. Visitabit uos deus. et
ferte ossa mea hinc uobiscū.
Profectiq; de socoth. castra
metati sunt in ethan. in extremis
finibus solitudinis. Dns aut
precedebat eos ad ostendendā viā
p diē in columpna nubis. p noc
te in columpna ignis. ut diuo es
set itinerib; utroq; tempore. Nec
q̄ defuit columpna nubis p
die. nec columpna ignis p noc
te coram pplo. Cam xxiiij.
Locutus aut dns ad moy
sen. dicēs. Loquere filijs isrl
et reuisi castra metentur
e regione phiaroth que est
inter magdalū et mare. ex
aduersus behelsephon. ibi figetis eos
castra ponentes iuxta mare.
Dicturus enim pharao filijs
isrl. Coarctati sunt in terra.
conclusit eos desertū. Et indu
rabo cor eius ut persequat
eos. et glorificabor in pharaone
et in omni exercitu eius. sciet
q̄ egyptij
q̄ ego sū dns. Fecerunt
ita. Et nunciatū est pharaoni regi e
gyptiorū. q̄ fugisset pplus. Im
mutatusq; est cor eius et seruo
rum eius in pplo. et dixerunt. Quid
volumus facere. ut dimittamus
isrl ne seruiat nobis. Junxit
ergo currum suum. et omnem pplm
suum assumpsit secum. Tulitq; sex
centos currus electos quicquid in
egypto currum fuit. et duces
per singulos exercitus. Induravitq; dns
cor pharaonis regis egypti. et
persecutus est filios isrl. At illi e
gressi erant in manu excelsa.
Cumq; persequerentur egyptij bestie
gia predicti reperierunt eos in
castris iuxta mare. Omnis equi
tatus et currus pharaonis et
munitus exercitus erat in pharo
roth. contra behelsephon. Cum
appropinquasset pharao. leuantes
filij isrl oculos. viderunt egyp
tios post se. et timuerunt valde.
Clamauerunt ad dnm. et dixe
runt ad moysen. Forsitan non
erant sepulchra in egypto. ideo
tulisti nos ut moreremur in solitu
dine. Quid hoc facere voluisti
ut educeres nos ex egypto. Nō
ne iste est sermo quem loquebamur ad
te in egypto dicentes. recede a no
bis ut seruiamus egyptijs. Multo
enim melius est seruire eis. quā
mori in solitudine. Et ait moy
ses ad pplm. Nolite timere. State
te et videte magnalia dni. q̄
facturus est hodie. Egyptios enim
quos nunc videtis. nequaq; ultra
videbitis usq; in sempiternum.
Dns enim pugnabit pro uobis.
et uos tacebitis. Dixit quoq;
dns ad moysen. Quid clamas
ad me. loquere filijs isrl. ut
proficiscantur. Tu autem eleua vir
gam tuam. et extende manum tuam
super mare. et diuide illud. ut
gradiantur filij isrl per medium ma
ris pedibus siccis. Ego autem indurabo
cor egyptiorum. ut persequantur
uos. Et glorificabor in pharaone
et in omni exercitu eius. et in cur
ribus et in equitibus illius. Et sci
ent egyptij quia ego sū dns.
cū glorificatus fuero in pharaone

et in curribus atq; in equitibus
eius. Tollebat quoq; se angelus dei
qui precedebat castra israel. abiit
post eos. et cum eo pilr columpna
nubis. posq; dimittens pars tergi
eius. stetit inter castra egyptio
rum et castra israel. Et erat nubes
tenebrosa et illuminans noctem.
ita ut ad se invicem toto nocti
bus tempore accedere non valerent. Cumq;
extendisset moyses manum su
per mare. abstulit illud dns fla
tu vehementi eurus et siccavit
tota nocte. et versa est in siccum. Di
visaq; est aqua. Et ingressi sunt
filii israel. per medium sicci maris.
Erat enim aqua quasi murus. a dex
tera eorum et leua. Persequen
tesq; egyptii ingressi sunt per
eos. omnis equitatus pharaonis.
curruum eius et equitum per me
dium sicci maris. Factaq; aduene
rat vigilia matutina. et ec
ce respiciens dns super castra
egyptiorum per columnam ignis
et nubis. interfecit exercitum eorum.
et subvertit rotas curruum. ferebat
urq; in profundum. Dixerunt ergo
egyptii. fugiamus israhelem.
dns enim pugnat pro eis contra nos.
Et ait dns ad moysen. Extende
manum tuam super mare ut re
vertatur aque ad egyptios. super
curros et equites eorum. Cumq;
extendisset moyses manum con
tra mare. reversa est primo diluculo
ad priorem locum. Fugientibusq;
eis egyptiis occiderunt aque.
et involvit eos dns in medio
fluctibus. Nec ullus eorum remansit.
et siccum est aque.
et operuerunt currus et equites
cuncti exercitus pharaonis. qui inse
quentes ingressi fuerant mare.
nec unus quidem superfuit ex eis.
Filii autem israel perierunt per
medium sicci maris. et aque eis
erant quasi pro muro a dextris et a
sinistris. Liberavit ergo dns in
die illo israel de manu egyptio
rum. et viderunt egyptios mor
tuos super litus maris. et manum
magnam quam exercuerat dns con
tra eos. Timuitq; populus dnm
et credidit dno et moysi
servo eius. Cap. xv.

Tunc cecinit moyses et fi
lii israel carmen hoc dno. et
dixerunt. Cantemus dno gloriose
enim magnificatus est. equum et
ascensorem dejecit in mare. Fortitudo
mea et laus mea dns.
et factus est mihi in salutem. Iste deus
meus et glorificabo eum. deus pa
tris mei et exaltabo eum. Dns
quasi vir pugnator omnipotens no
men eius. currus pharaonis et exer
citum eius projecit in mare. Electi
principes eius submersi sunt in ma
ri rubro. abyssi operuerunt eos.
descenderunt in profundum quasi lapis.
Dextera tua dne magnifica
ta est in fortitudine. dextera tua
dne percussit inimicum. et in mul
titudine gloriae tuae deposuisti ad
versarios meos. Emisisti iram tu
am quae devoravit eos sicut stipu
lam. et in spiritu furoris tui congre
gate sunt aque. Stetit unda
fluens. congregate sunt abyssi
in medio mari. Dixit inimicus.
Persequar et comprehendam. divi
dam spolia. implebitur anima mea.
Evaginabo gladium meum. et
interficiet eos manus mea. Flavit
ventus tuus et operuit eos
mare. submersi sunt quasi plumbum
in aquis vehementibus. Quis
similis tui in fortibus dne. Quis
similis tui magnificus in sanctate.
terribilis atq; laudabilis. et

et fanes mirabilia. Extendisti manū tuā. et deuorauit eos terra. Dux fuisti in misericordia tua. populo tuo quē redemisti. Et portasti eos in fortitudine tua. ad habitaculū sanctū tuū. Ascenderunt populi et irati sunt. dolores obtinuerūt habitatores philistiim. Tunc conturbati sunt principes edom. robustos moab obtinuit tremor. obriguerunt omnes habitatores chanaan. Irruat super eos formido et pauor. in magnitudine brachii tui. fiant immobiles quasi lapis. donec pertranseat populus tuus dne. donec pertranseat populus tuus iste quē possedisti. Introduces eos et plantabis in monte hereditatis tue. firmissimo habitaculo tuo quod operatus es dne. Sanctuarium tuum dne quod firmauerunt manus tue. dns regnabit in eternum et ultra. Ingressus est enim pharao cum curribus et equitibus eius in mare. et reduxit super eos dominus aquas maris. filii autem israhel. ambulauerunt per siccum in medio eius. Sumpsit ergo maria prophetissa soror aaron tympanum in manu. Egressaeque sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et choris. quibus præmebat dicens. Cantemus dno. gloriose enim honorificatus est. equum et ascensorem dexterat in mare. Tulit autem moyses israhel de mari rubro. et egressi sunt in desertum sur. Ambulauerunt autem tribus diebus per solitudinem. et non inuenichat aquam. Et venerunt in mara. nec poterant bibere aquas de mara. eo quod essent amare. Vnde et congruum loco nomen impositum uocatur illud mara. id est amaritudinem. Et murmurauit populus contra moysen. dicens. Quid bibemus. At ille clamauit ad dnm. Qui ostendit ei lignum. quod cum misisset in aquas. in dulcedinem uerse sunt. Ibi constituit ei precepta atque iudicia. et ibi tentauit eum. dicens. Si audieris uocem dni dei tui. et quod rectum est coram eo feceris. et obedieris mandatis eius. custodieris que omnia precepta illius. cuncta languore quem posui in egypto. non inducam super te. Ego enim sum dns. saluator tuus. Venerunt autem in helim ubi erant duodecim fontes aquarum. et septuaginta palme. et castra metati sunt iuxta aquas.

Prophetice sunt de helim. et venit omnis multitudo filiorum israhel in desertum sin. quod est inter helim et synai. quintodecimo die mensis secundi. postquam egressi sunt de terra egypti. Et murmurauit autem omnis congregatio filiorum israhel contra moysen et aaron. in solitudine. Dixeruntque ad eos filii israhel. Vtinam mortui essemus per manum dni in terra egypti. quando sedebamus super ollas carnium. et comedebamus panem in saturitate. Cur eduxistis nos in desertum istud. ut occideretis omnem multitudinem hanc fame. Dixit autem dns ad moysen. Ecce ego pluam uobis panes. de celo. Egrediatur populus. et colligat quod sufficiat per singulos dies. ut temptem eum. utrum ambulet in lege mea. an non. Die autem sexta parent quod inferat. et sit duplum quod colligere solebat per singulos dies. Dixeruntque moyses et aaron. ad omnes

filios ysrl. Vespe scietis q dns
eduxerit uos de terra egypti.
et mane videbitis gliam eius.
dni. Audiui enī murmur ve-
strū contra dnm. Quid vo q su
mus. quia murmuratis contra nos.
Et ait moyses. Dabit dns uo-
bis vespe carnes ede. et mane pa
nes i satietate. eo q audierit
murmurationes uras. quibus mur-
murati estis contra eū. nos enī
quid sumus. nō contra nos sed
murmur-vrm. Et dixit dns moy-
si. Loquere ad omem cetum filio-
rum ysrl. et respexerūt ad solitudinē.
et ecce gloria dni apparuit i nube.
Locutusq ē aut dns ad moysen.
dicens. Audiui murmurationes fi
liorū ysrl. Loquere ad eos. Vespe
comedetis carnes. et mane sa
turabimini panibus. scietisq quia
ego sum dns deus vester. Factū
ē ergo vespe. et ascendes cotur
nix. operuit castra. mane quoq
ros iacuit. et circuitū castroꝝ.
Cumq operuisset superficiē terre.
apparuit i solitudine minutū
et quasi pilo tusū. i similitudine
pruine super terrā. Quod cū
vidissent filii ysrl. dixerūt ad
inuicē. manhu. Quod signi
ficat quid ē hoc. Ignorabat
enī quid esset. Quibus aut moy
ses. Iste ē panis quē dedit
uobis dns. ad vescendū. Hic
ē sermo. quē precepit dns. Colli
gat ex eo unusquisq. quātū
sufficit ad vescendū. gomor
p singula capita. Iuxta nu
merum animarū vrarū que ha
bitat i tabernaculo. sic tolle
tis. Fecerūntq ita filii ysrl. et col
legerūt alii plus. alii mi-
nus. et mensi sunt ad mensurā gomor.
Nec qui plus collegerat habu
it ampliꝰ. nec qui minus pau
perat. reperit minꝰ. Singuli
iuxta id qd edere poterāt. ꝯgre
gauerāt. Dixitq moyses ad eos.
Nullus relinquat ex eo. i ma
ne. Qui nō audierūt eū. Et di
miserūt quida ex eis usq mane.
et scatere cepit vermib⁹ atq
computruit. Et iratus ē moyses
contra eos. Colligebat autem
mane singuli. quātū sufficere
poterāt ad vescendū. Cūq in
caluisset sol. liquefiebat. In
die vero sexta collegerūt cibos
duplices. idē duo gomor. p
singulos homines. Venerūt aute
omnes principes multitudinis.
et nūciauerūt moysi. Qui aut
eis. Hoc ē qd locutus ē dns. Re
quies sabbati sanctificata est a
dno. Cras quod coquendū est co
quite. et que coquenda sunt co
quite. Quicquid aute reliquū
fuit. reponite usq mane. Fe
cerūntq ita ut precepat moyses.
et nō computruit. neq vermis
inuentus ē i eo. Dixitq moyses.
Comedite illud hodie. q sab
batum ē dni. nō inuenietis hodie
i agro. Sex diebus colligite.
i die aute septimo sabbatum est
dni. idcirco nō inuenietis. Venit
q septimus dies. et egressi de po
pulo ut colligerent. nō inuene
runt. Dixit. quoq dns ad moy
sen. Vsq quo nō vultis custo
dire mandata mea. et legem mea.
Videte q dns dedit uobis sab
batum. et propter hoc tribuit uo
bis die sexto. cibos duplices.
maneat unusquisq apud
semetipm. Nullus egrediat
de loco suo die septimo. Et sab
batizauit populus die septimo.

Appellauitq; dominū israel' nomē eius man. qd' erat q̄si semē cōtra andreā albū. quibus q; ei' quasi simile cū mittebat. Dixit aut moyses. Iste ē sermo quē precepit dñs. Implete gomor ex eo. et custodiatur in futuras ab hinc generationes. ut noueritq; panē quo alui uos in solitudine. q̄n eduxit uos de terra egypti. Dixitq; moyses ad aaron. Sume yab unū et mitte ibi man quātū potest capere gomor. et repone coram dño ad seruandū in generationes uras. sicut precepit dñs moysi. Posuitq; illud aaron in tabernaculo ad seruandū. Filii aut israel' comederunt man quadraginta annis. donec uenirent in terrā habitabilē. hoc cibo alti sunt. usq; quo tangerent fines terre chanaā. Gomor aut decima pars est ephi.

Cap. xvii

Iterq; profecta omnis multitudo filiorū israel' de deserto sin p mansiones suas iuxta sermonē dñi. castrametata ē in raphidim. ubi nō erat aqua ppl̄o ad bibendū. Quiq; litigauit contra moysen. aut. Da nobis aquā ut bibamus. Quibus ille ait moyses. aut. Quid litigatis contra me. Cur temptatis dñm. Sitiuit ergo ppl̄us ibi. p aque penuria. Et murmurauit contra moysen. dicēs. Cur nos ex egypto fecisti ascendere. ut occidas nos et liberos nr̄os ac iumenta sitī. Clamauit autē moyses ad dñm. dicēs. Quid faciā ppl̄o huic. Adhuc pusillū et lapidabit me. Ait autē dñs ad moysen. Antecede ppl̄m. et sume tecū de seniorib⁹ israel'. et uir

gā in qua p⁹cussisti fluuiū tolle in manu tua. et uade. Ecce ego stabo coram te ibi. sup petrā oreb. Percuties q; petrā. et exibit ex ea aqua. ut bibat ppl̄us. Fecit moyses ita coram senioribus israel'. Et uocauit nomē loci illi⁹ temptatio ppt̄ litigiū filiorū israel'. et q; temptauerunt dñm dicētes. Estne dñs in nobis an non. Venit aut amalech. et pugnauit contra israhel in raphidim. Dixitq; moyses ad iosue. Elige uiros. et egressus pugna contra amalech cras. Ego stabo in cacumine collis. habens uirgā dei in manu mea. Fecit iosue ut locutus erat moyses. et pugnauit contra amalech. at moyses aut et aaron et hur ascenderunt supra cacumen collis. Cumq; eleuaret moyses manū uincebat israel'. si aut paululū remisisset. superabat amalech. manus aut moysi erant graues. Sumentes igit lapidē. posuerunt subter eū in quo sedit. Aaron aut et hur sustentabant manus eius. ex utraq; parte. Et factū est. ut manus eius nō lassarent. usq; ad occasū solis. Fugauitq; iosue amalech et populū eius in ore gladii. Dixit aut dñs ad moysen. Scribe hoc ob monimentū in libro. et trade auribus iosue. Delebo enim memoriā amalech. sub celo. Edificauitq; moyses altare. et uocauit nomē eius dñs exaltatio mea dicēs. quia manus soli⁹ dñi. et bellū dei erat contra amalech

a gnā rone ī gnā rone ea
Quōq; audisset ·xviij·
iethro sacerdos madian
cognatus moysi omnia que fe
cerat dñs moysi et isrl' pplo
suo. eo q; eduxisset dñs isrl
de egypto. tulit sephorā uxo
rē moysi quā remiserat. et
duos filios eius. quorū unus
vocabat gersan. dicēte pr̄.
Aduena fui ī t̄ra aliena. al
ter vero eliezer. deq; eū aut
pr̄is mei adiutor meq; eruit
me de gladio ph̄aonis. Venit
ergo iethro gnatq; moysi. ꝫ
filij eius. et uxor eius ad moy
sen ī deserti. ubi erat castra
metatus iuxta montē dei. Et
nūciauit moysi. dicēs. Ego
cognatus tuus iethro uenio
ad te. uxor tua. et duo filij tui
tecū. Cui egressus ī occurrit
gnato suo. adorauit. et oscu
latus ē eū. Salutauerūtq; se
mutuo. uerbis pacificis. Cūq;
introisset tabernaculū. narrauit
moyses gnato suo cuncta que
fecerat deus ph̄aōm et egyp
cijs ppt' isrl'. omnemq; labore q̄
acciderat eis ī itin're. quo libe
rauerat eos dñs. Letatus q; est
iethro super omnibus bonis que
fecerat dñs israhel. eo q; eruis
set eū de manu egyptiorū. Et
ait. Benedict' dñs qui liberauit
uos de manu egyptiorū. ꝫ de
manu ph̄aonis. qui eruit po
pulū suū de manu egypti. Nunc
cognoui q; magn9 dñs super
omnes deos. eo q; super hec egerit
ꝯ illos. Obtulit ergo iethro
gnatus moysi holocausta et
hostias dño. Venerūtq; aaron
et omnes seniores isrl'. ut co
mederent panē cū eo coram dño.
Altero aute die sedit moyses
ut iudicaret pplm. qui assiste
bat moysi de mane usq; ad
vesperā. Quē cū vidisset gna
tus eius omnia scilicet q; agebat
ī pplo. ait. Quid est hoc q̄d fa
cis ī plebe. Cur solus sedes
et omnis pplus p̄stolatur tecum
ne usq; ad vesperā. Cui rndit
moyses. Venit ad me pplus.
quērens sniam dei. Cūq; acciderit
eis alia disceptatio. veniūt
ad me. ut iudicē inter eos. ꝫ osten
dā p̄cepta dei et leges eius.
Ait ille. Non bona ratione tu
bis. Stulto labore cōsumeris. tu ꝫ
pplus iste qui tecum est. Ultra
vires tuas est negotium. solus
illud nō potes sustinere. Sed
audi vba mea. atq; cōsilia. ꝫ
erit deus tecū. Esto tu pplo in
his q̄ ad deum pertinent. ut referas
ea que dicuntur ad eū. ostende
eis ritus cerimonias. et uiā
qua ingredi
debeant et opus q̄d facere. Pro
uide aute de omni plebe uiros
sapientes. et timentes deū. in
quibus sit veritas. et q̄ oderint
auaritiā. et constitue ex eis
tribunos et centuriones ꝫ qui
iudicent pplm omni tpe. Quicq̄d
aute maius fuerit referant ad
te. et ipi minora tantūmō iu
dicent. leuius q; tibi sit por
to ꝫ alios onus. Si hoc feceris.
et plebis ꝑceptū dei. et p̄cepta eius
poteris sustinere. et omnis hic
pplus reuertet' ad locū suū pace. Ad lo
ca sua. Audiuit autē moy
ses verba omnia q̄ ille suggesse
rat. Et electis viris strenuis
de cuncto isrl'. constituit eos p̄
cipes pplī. tribunos. centuri
ones. et quinquagenarios. ꝫ
decanos. qui iudicabāt ple
bē omni tempore. Quicq̄d aute

grauuꝫ erat referebat ad eū. ſtatuliora autē tūtūmō iudicātēb. Dimiſitq; ergo agnati ſuū. Qui reuerſus. abiit i terrā ſuam. Cap̄ xviii

QUinto tertio egreſſionis iſrahel de terra egypti in die hac venerūt i ſolitudinē ſynai. ſtappſti de raphidim. et puenientes uſq; i deſertū ſynai. castrametati ſunt i eo dē loco. Ibiq; iſrl' fixit tētoria. e regione montis. Moyſes autē aſcendit ad deū. Vocauitq; eū dns de mōte. et ait. Hec dices domui iacob. et annūciabis filijs iſrl'. Vos ipi vidiſtis q̄ fecerim egyptijs. quō portauerim uos ſup alas aquilarū. et aſſumpſerim mi. Si ergo audieritis uocē meā. et cuſtodieritis pactū meū. eritis michi i peculiū de cūctis ꝑplis. mea ē em omnis terra. et uos eritis michi regnū ſacerdotale. t gens ſcā. Hec ſunt verba que loqris ad filios iſrl'. Venit moyſes. et euocatis maioribus natu ꝑpli. exposuit omnes ſermones quos mādauerat dns. Cui ſtim ꝑplis ſimul. Cuncta q̄ locutus eſt dns. faciemus. Cui q̄ retuliſſet moyſes verba ꝑpli ad dnm. ait ei dns. Ja nūc veniā ad te i caligine nubis. ut audiat me ꝑplis loquentē ad te. t credat tibi i ꝑpetuū. Nūciauit ergo moyſes verba ꝑpli ad dominū. Qui dixit ei. Vade ad ꝑplm. et ſanctifica illos hodie. et cras. lauentq; veſtimēta ſua. et ſint parati in die tertia. Die em tertio. deſcendet dns coram oi plebe ſup montē ſynai. Conſtitues q̄ tūnos ꝑplo p circuitū. et dices. Cauete ne aſcendatis i montē. nec tangatis fines illius. Omnis qui tetigerit montē. morte morietur. Manus nō tanget eū. ſed lapidibus opprimet aut ſagitta confodietur. Siue iumentū fuerit ſiue homo. morietur. Cū cepit clangere buccina. aſcendat i montē. Deſcendit q̄ moyſes de mōte ad ꝑplm. t ſanctificauit eos. Cumq; lauiſſent veſtimēta ſua. ait ad eos. Eſtote parati i die tertia. ne appropinquetis uxoribus vris. Ja aduenerat dies tertius. et mane cōcrepuit. et cepere audiri tonitrua. ac micare fulgura. et nubes denſiſſima operire montē. clangorq; buccine uehemēs. pauit. Timuit ꝑplus. qui erat in castris. Cumq; educiſſet eos moyſes t occurriſſet dei de loco castrorū. ſteterunt ad radices montis. Totus aut mons ſynai fumabat. eo q̄ deſcendiſſet dns ſup eū i igne. et aſcenderet fumus ex eo q̄ſi de fornace. Erat q̄ mons omnis terribilis. et ſonitus buccine paulatim crescebat i maius. et pluribus tendebat i moyſen. q̄ loquebat. et dns respondebat ei. Descenditq; dns ſup montē ſynai i ꝑpō montis vertice. et vocauit moyſen t ascendit ille. Cui em aſcendiſſet. dixit ad eū. Descende et ꝑtestare ꝑplm. ne forte uelit tranſcendere ꝑpositos terminos ad videndū dnm. et pereat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes quoq; qui accedūt ad dnm ſanctificēt. ne percutiat eos. Dixit quoq; moyſes ad dnm. Non poterit populus aſcendere i montē ſynai. Tu em testificatus es. et iuſſiſti dicens. Pone terminos circa montē. et ſanctifica illū. Cui ait dns. Vade deſcende. aſcendes q̄ tu. et aaron tecū.

Sacerdotes

Sacerdotes aute et pplus non
trisc[a]t t̄mos nec ascendat ad
dñm. ne forte mactet illos.
Descendit moyses ad pplm. et
oīa narrauit eis. Cap xx
Locutq; ē dñs cuctos ser
mones hos. Ego sū dñs de
us tuus qui eduxi te de terra
egypti. de domo seruitutis.
Non habebis deos alienos co
ra me. Non facies tibi sculptile.
nec oīem similitudinē q̄ ē in
celo desup. et que i terra deor
sū. nec eorū q̄ sunt i aquis sub
terra. Non adorabis ea. nec
coles. Ego sū dñs deus tuus
fortis zelotes. visitans iniqui
tatē p̄rum i filios i terciam et qr̄
tam gñacionē eorū qui oderunt
me. et faciens misericordiam i mlia.
his qui diligunt me. et custo
diunt p̄cepta mea. Non assumes
nomē dei tui frustra. nec enim
habebit insontē dñs eū qui
assumpserit nomē dei sui frustra.
Memento ut diē sabbati sanc
tifices. Sex diebus operaberis
et facies oīa opera tua. septi
mus aute dies sabbatum dñi dei tui.
non facies omne opus tu et fili
us tuus. et filia tua. et seruus
tuus. et ancilla tua. iumentū tuū.
et aduena qui ē intra portas
tuas. Sex enim diebus fecit dñs
celū et terrā et mare et oīa
q̄ in eis sunt. et requieuit i die
septimo. Idcirco benedixit dñs
diei sabbati. et sanctificauit eū.
Honora patrem tuū et matrem
tuā. ut sis longeuus super ter
ram quā dñs deus tuus dabit tibi.
Non occides. Non mechaberis.
Non furtum facies. Non loquis
falsum testimo
nium contra proximum tuum. Non concupisces domum proxi
mi tui. Non desiderabis uxorem
eius. non seruum. non ancillam. non
bouem. non asinum. nec oīa que
illius sunt. Cuctus aute populus
videbat uoces. et lampades. et
sonitum buccine. montemq; fumi
gantem. Et pauit ac pauore co
tussi. steteruntq; procul dicentes moy
si. Loquere tu nobis. et audiemus.
non loquatur nobis dñs. ne forte
moriamur. Et ait moyses ad
plm. Nolite timere. Venit enim pba
rere uos deus. et ut ter
ror illius sit i uobis. et non pec
cetis. Stetitq; plus de lo
ge moyses aute accessit ad
caliginem i qua erat deus. Dixit
itaq; dñs ad moysen. Hec
dices filiis isrl. Vos uidistis.
quia de celo locutus sum vobis.
Non facietis deos argenteos. nec
deos aureos facietis vobis. Al
tare de terra facietis mihi. et of
feretis super eo holocausta. et
pacifica uestra. oues uestras et bo
ues. In omni loco i quo memo
ria fuerit nois mei. veniam ad te
et benedicam tibi. Quod si altare la
pideum feceris mihi. non edificabis
illud de sectis lapidibus. Si
enim leuaueris cultrum tuum super
eo. polluetur. Non ascendes per gra
dus ad altare meum. ne reueletur
turpitudo tua. Cap xxi.
Hec sunt iudicia. que proponen
da eis. Si emeris seruum he
breum sex annis seruiet tibi. in
septimo. egredietur liber gratis.
Cum quali veste intrauerit. cum ta
li exeat. Si habens uxorem.
et uxor egredietur simul. Si
autem dñs dederit illi uxorem.
et pepererit filios et filias. mu
lier et liberi eius erunt dñi sui.
ipse vero exibit cum vestimento suo.

¶ Si dixerit seruus diligo dnm meū. et uxorē ac liberos nō egrediar liber. offeat eū dns suus. et applicabit ad ostiū. et postea perforabit auē eius subula. et erit ei seruus i sempiternū. ¶ Si quis vēdiderit filiā suā i famulā. nō egredietur sicut ancille egredi solent. ¶ Si displicuerit oculis dni sui nec tradita fuit. dimittet eā. pecuniā autē alieno vēdendi nō habebit potestatem. si spreuerit eā. ¶ Si autē filio suo desponderit eā. iuxta morē filiarū fiet illi. ¶ Si aliā ei acceperit. priorē nō minuet pelle nuptias et uestimenta. et prior nō negabit. ¶ Si tria ista nō fecerit. egrediet gratis absq; pecunia. ¶ Qui percusserit hominē volēs occidere. morte moriet. ¶ Qui autē nō est insidiatus. sed deus illū tradiderit in manus eius. constituā tibi locū quo fugere debeat. ¶ Si quis per industriā occiderit proximū suū. et per insidias. ab altari meo euelles eū ut moriat. ¶ Qui maledixerit patri suo uel matri. morte moriat. ¶ Qui percusserit patrem suū et matrem. morte moriat. ¶ Qui furati fuerit hominē et vēdiderit eū. quicq; nocte morte moriat. ¶ Si rixati fuerint viri. et percusserit alter proximū suū lapide uel pugno. et ille mortuus nō fuerit. sed iacuerit in lecto. si surrexerit et ambulauerit foris super baculū suū. innocēs erit qui percussit. ita tm ut opas eius et impensas in medicos restituat. ¶ Qui percusserit seruum suū uel ancillā uirga. et mortui fuerint in manibus eius. criminis reus erit. ¶ Si autē uno die supuixerit uel duobus. nō subiacebit penę. quia pecunia illius est. ¶ Si rixati fuerint viri. et percusserit cubo mulierē pregnātē. et abortiuum quidē fecerit. sed ipsa uixerit. subiacebit damno quod sponderit maritus mulieris et arbitri iudicauerint. ¶ Si autē mors eius fuerit subsecuta. reddet animā p anima. oculū p oculo. dentē p dente. manū p manu. pedē p pede. adustionē p adustione. uulnus p uulnere. liuorē p liuore. ¶ Si percusserit quispiā oculū serui sui aut ancille et luscos eos fecerit. dimittet eos liberos p oculo quē eruit. ¶ Dentem quoq; si excusserit seruo uel ancille suo. similiter dimittet eos liberos. ¶ Si bos cornu petierit virum aut mulierē et mortui fuerint. lapidibus obruetur. et nō comedentur carnes eius. dns quoq; bonus iniocēs erit. ¶ Si bos cornupeta fuit ab heri et nudius tertius. et cōtestati sunt dnm eius. nec recluserit eū. occiderit q; virum ac mulierē. et bos lapidibus obruetur. et dominus illius occidet. ¶ Si pecunia ei fuerit impositā. dabit pro anima sua quicquid fuerit postulatus. ¶ Filium quoq; et filiam si cornu petierit. simili sententia subiacebit. ¶ Si seruum aut ancillam cornupetierit. triginta siclos argenti dabit dno. bos uō lapidibus obruetur. ¶ Si quis aperuerit cisternā et foderit. et nō operuerit eā. corruerit q; bos uel asinus in eā. dns cisternę reddet pecuniā iumentorū. ¶ Cadauer autē mortui ei. ipsius erit. ¶ Si bos alienus bouem alterius vulnera

ueit. et ille mortuus fuit. ve
det bouē viuū. et diuidet pci
u. tradauer aute mortuū nō
se diuidet. ¶ Si aute sciebat
p bos cornupeta eet ab hes
et nudus tertio. et nō custo
diuit eū dns eius. reddet bo
uē p boue. et tradauer tegu
arripiat. Cap̄ xxij.

Si quis furatus fuit boue aū
oue. et occiderit ul' vendi
derit. quīq boues p uno boue
restituet. et quīq oues p una
oue. ¶ Si effringens fur domū
siue suffodiens fuit inuentus. et ac
cepto vulnere mortuus fuit. per
cussor nō erit reus sanguinis.
¶ Qđ si orto sole hoc factū fuit. hoi
cidiū p̄petrauit. et ipe morie
t̄. ¶ Si nō habuerit qđ p furto
reddat. ipe venūdabit. ¶ Si
inuentus fuit apud eū qđ furatus
e viuens. siue bos. siue asin⁹.
siue ouis. duplū restituat. ¶ Si
leserit quispiā agrū ul' vineā.
et dimiserit iumentū suū ut de
pascat aliena. quicquid opti
mū habuerit i agro suo ul' i vi
nea. p dapni estimatōe restitu
et. ¶ Si egressus ignis inuenit
spinas. et deprehenderit acervos
frugū. siue stantes segetes in
agris. reddet dapnū qui ig
nē succenderit. ¶ Si q̄s cōmen
dauit amico pecuniā aūt uas
i custodiā. et ab eo q̄ suscepe
rat furto ablatū fuit. si inuen
tus fuit fur. duplū reddet. ¶ Si
latet. dns domus applicabit ad
deos. et iurabit q̄ nō ex
tenderit manū i re proximi sui
ad p̄petrāda fraude tā i boue
q̄ in asino et oue ac vestime
to. et quicquid dapni fieri
p̄t. ad deos vterq; cā ducet.

Et si illi iudicauerit. duplū
restituet proximo suo. ¶ Si q̄s
cōmēdauerit proximo suo asi
nū. bouē. ouē. et omē iumē
tū ad custodiā. et mortuū fu
erit aūt debilitatū. ul' captū ab
hostibus. nullusq; hoc viderit.
iusiurādū erit i medio. q̄ nō
extenderit manū ad re proxi
mi sui. ¶ Suscipietq; dns iu
ramētū. et ille reddē nō co
get. ¶ Qđ si furto ablatū fu
erit. restituet dapnū dno.
¶ Si comestū a bestia. defeat
ad eū qđ ostensū e. et nō res
tituet. ¶ Qui a proximo suo
quicq̄ horū mutuo postula
uerit. et debilitatū aūt mortu
ū fuit dno nō p̄sente. reddē
cōpellet. ¶ Qđ si p̄sente eo
fuit dns. nō restituet. mag
ime si conductus venerit. p mer
cede operis sui. ¶ Si seduxerit
quis virginē. nec dū desponsatā. et dormierit cū ea. do
tabit eā. et habebit eā uxo
rē. ¶ Si pater virginis dare
noluerit. reddat pecuniam
iuxta modū dotis quā virgi
nes accipere q̄ sueuerunt. ad
lesitos nō pertinentes vsuē. ¶ Ma
leficos nō patieris viuere. ¶ Q̄
cumq; cū iumēto. morte mo
riat. ¶ Qui immolat dīs occi
detur. p̄ter dnō soli. ¶ Aduenā
nō contristabis nec affliges
eū. aduene enim et ipi fuistis
i terra egypti. ¶ Viduā et pu
pillo nō nocebitis. ¶ Si lesc
ris eos. vociferabunt ad
me. et ego audiā voces eoꝝ.
et indignabit furor meus.
¶ Occidamq; vos gladio. et
erunt uxores vr̄e viduē. et
filii vr̄i pupilli. ¶ Si pecuniam mutuā dederis populo

meo pauperi qui habitat tecū.
nō vrgebis eū ꝙsi exactor. nec
usuris opp̄mes. ¶ Si pignus
a proximo tuo accepis vestimē
tu. ante solis occasū reddes ei.
Ipse enī est enī solū quo operit tē tū
mētū tuum in quo dormiat. Si cla
mauit ad me exaudiā eū. quia mi
sericors sū. ¶ Dīs nō detrahes.
et principi pp̄li tui sicut maledices.
Decimas tuas et p̄mitias nō
tardabis offerre. Primogeni
ta filiorū tuorū dabis mihi. De
bobus ꝙq et ouibus similiter face.
¶ Septē diebus sit tibi mactē sua
die octauo reddes illū michi.
Vir sanctus eritis mihi. Carnē que
a bestijs fuit p̄grustata non
comedetis. sed p̄icietis canibus.

NON sūscipi. Cap̄ xxiij.
es vocē mendacij. Nec iungas
manū tuā. ut p̄impius
dicas falsū testimoniū. Nō
sequeris turbā ad faciendū ma
lū. nec in iudicio plurimorū ac
quiesces sententie. ut a vēo de
uiēs. Pauperis quoq; misere
beris in iudicio. Si occurrerīs
bouī inimici tui. aut asino er
rāti. reduc ad eū. Si videris
asinū odientis te iacē sub one
re. nō p̄tereas sed sublevabis
cū eo. Nec declinabis in iudicio
pauperis. Mendaciū fugies. In
sontē et iustū nō occides. quia
aduersor impiū. Nec accipies
munera. q̄ excecāt etiā prudē
tes. et subuertūt verba iustorū.
Peregrino molestus nō eris. Scis
enī aduenarū animas. q̄ et
ipse peregrinus fuisti in terra egyp
ti. Sex annis seminabis terrā tuā.
et congregabis fruges eius. In
no autē septīmo dimittes eā.
et requiescē faciēs ut comedat
pauper pp̄li tui. et quicquid re
liquū fuerit. edat bestia agri. Ita
faciēs in vinea. et oliueto tuo.
Sex diebus operaberis. in septīmo
die cessabis. ut requiescat bos
et asinus tuus. et refrigerē tur
filius ancille tue et aduēna. Om
nia que dixi vobis custodite.
et p̄ nomē exterorū deorū nō
iurabitis. nec audiet ex ore
tuo. Tribus vicibus p̄ singulos
annos. michi festa celebrabitis.
Solēpnitatē azimorū
custodies. Septē diebus come
des azima. sicut p̄cepi tibi. Tē
pore mensis nouorū. in egressu
es de egypto nō apparebis in
conspectu meo vacuus. et solē
nitatē messis primitiuorū ope
ris tui quēcq; seueris in agro.
Solēpnitatē quoq; in exitu a
nni. cū congregabis omnes fruges
tuas de agro. Ter in anno ap
parebit omne masculinum tuum co
ram domino tuo. Non immolabis su
per fermentū sanguinem victime
tue. nec remanebit adeps so
lēpnitatis mee usq; mane. Pu
micias ab fruges terre tue deferes
in domum domini dei tui. Non coques
hedum in lacte matris sue. Ecce e
go mittā angelum meum. qui p
cedat te. et custodiat in via.
et introducat ad locum quē para
bi. Obserua eum. et audi vocem
eius. nec contemnendum putes.
quia nō dimittet cum peccā
tis. et est nomen meum in illo.
Sed si audieris vocem eius. et fece
ris omnia q̄ loquor. inimicus ero
inimicis tuis. et affligam affli
gentes te. Precedetq; te angē
lus meus. et introducet te ad
amorreum. et cetheum. et ferezeē
um. et chananeum. et euheum. et
iebuseum. quos ego conteram. Non
adorabis deos eorum. nec coles

cob. Non facies opa eoꝝ. sed
destrues eos. et ois stinges statu
as eoꝝ. Seruietis aũt dño deo
uro. et benedicã panibꝫ tuis et
aquis. et auferã infirmitatẽ de
medio tui. Slo erit infecunda nec
sterilis. in tra tua. Numerũ dierꝝ
tuoꝝ implebo. Terrore meum mit
tã in pauore tuo. et occidã omnẽz
pplm. ad quẽ ingredieris. auerto
tibi inimicoꝝ tuoꝝ colla tua te
ga vertã. emittes crabrones
prius. qui fugabũt eueniũ. thea
naeũ. et ethei. ancp hiuheũ
ab. Slo eiciã eos a facie tua an
no uno. ne tra in solitudinẽ re
digat. et crescat contra te bes
tie. Paulatim expellã eos de cõ
spectu tuo. donec augearis et
possideas tram. Ponã aũt ter
minos tuos a mari rubro. usq
ad mare palestinũ. et a deserto
usq ad flumẽ. Tradã in manibꝫ
tuis habitatores terre. et eiciã
eos de cõspectu uro. Slo inibis
cũ eis fedus. nec cũ diis eoꝝ.
Slo habitent in terra tua. ne forte
peccare te faciat in me si ser
uieris diis eoꝝ. qd tibi certe
erit in scandalũ Cam xxvm.

Moysi quoqꝫ dixit. Ascen
de ad dñm tu et aaron. na
dab. et abyu. et septuaginta
seniores ex isrl. et adorabitis
procul. Solusqꝫ moyses ascen
det ad dñm. et illi no appropia
buñt. nec pplus ascendet cũ eo.
Venit ergo moyses. et nar
rauit plebi omnia verba dñi. at
qꝫ iudicia. Responditqꝫ cuncta pplꝰ.
una voce. Omnia verba dñi q
locutus est. faciemꝰ. Scripsit aut
moyses. mane consurgens edifi
cauit altare ad radices montis.
et duodecim titulos p duas tribus
isrl. Misitqꝫ iuuenes de filiis
isrl. et obtulerunt holocausta.
immolauerunt qꝫ victimas pacifi
cas. dño iuuencos duodecim.
Tulit itaqꝫ moyses dimidiã
partẽ sanguis. et misit in crateras.
partẽ autẽ residuã fudit supra
altare. Assumensqꝫ uolumen
federis. legit audiente pplo. Qꝫ
dixerunt. Omnia q locutus est
dñs faciemꝰ. et ex nobis obedi
entes. Ille vero sumpto sanguine
respersit in pplm. et ait. Hic
est sanguis federis. qd pepigit
dñs uobiscũ. super cunctis sermo
nibus istis. Ascenderunteqꝫ moy
ses et aaron. nadab et abyu.
et septuaginta de senibus isrl.
et viderunt deum isrl. et sub pe
dibus eius quasi opus lapidis
saphyri. et quasi celum cum se
renum. Nec in eos qui
procul recesserunt de filiis isrl.
misit manum suam. Viderunteqꝫ
deum. et comederunt ac biberunt.
Dixit autem dñs ad moysen.
Ascende ad me in montem. et esto
ibi. Daboqꝫ tibi duas tabu
las lapideas. et legem ac ma
data que scripsi. ut doceas filios
isrl. Surrexit moyses
et iosue minister eius. Ascen
detesqꝫ moyses in montem dei. se
nioribus aut. Exspectate hic.
donec reuertamur ad uos. Ha
betis aaron et hur uobiscum.
si quid natum fuerit questionis re
ferte ad eos. Cuncqꝫ ascendisset
moyses operuit nubes mon
tem. et habitauit gloria dei super
synai. tegens illum nube sex
diebus. Septimo autem die vo
cauit eum de medio caliginis.
Erat autem species glorie dñi quasi
ignis ardens super verticem montis
coram filiis isrl. Ingressusqꝫ

moyses mediū nebule. asce
dit ī montē. Et fuit ibi ād̄ra
ginta diebus. et ād̄raginta
noctibus. Cap̄ xxv.

Locutus ē dñs ad moysē.
dicens. Loquē filijs isr̄l.
ut tollat mi primicias. Ab o
mne qui offert ultro animo. ac
cipietis eas. Hec sunt aut̄ que
accipere debetis. Auri et argen
ti. et es. iacinctū et purpurā.
coccūq; bistinctū et byssū. pi
los caprar. et pelles arietū
rubricatas. pelles q; iacinctinas. et ligna sethim. oleū ad
luminaria ḡimmada. aroma
ta. vnguentū. et thimiamata bo
ni odoris. lapides onichinos.
et gēmas. ad ornādū ephod
ac rationale. Faciantq; mi sanc
tuariū. et habitabo ī medio eorū.
iuxta omnē similitudinē tabernā
culi q̄d ostēdā tibi. et omnē vasō
rū ī cultū eius. Sicq; facietis
illud. Archā de lignis sethim
compingite. Cuj longitudo ha
bebit duos et semis cubitos.
latitudo cubitū et dimidiū. al
titudo cubitū sili-ac semissem.
Et deaurabis eā auro mundis
simo. intus et foris. Faciesq; su
prā corōnā auream p circuitū. et
q̄tuor circulos aureos. quos
pones p q̄tuor archę angulos.
Duo circuli sint ī latere vno.
et duo ī altero. Facies q; ver
tes de lignis sethim. et ope
ries eos auro. ī quibus q; p cir
culos qui sunt ī archę latere bus.
ut portet̄ in eis. Qui semp
erunt ī circulis. nec vnq; exē
hāt̄ ex eis. Pones q; ī archa
testificationem quā dabo tibi.
Facies et propitiatoriū de auro
purissimo. Duos cubitos et
dimidiū tenebit longitudo ei⁹.
cubitū et semissem latitudo.

Duos quoq; cherubin aureos
et productiles facies. ex vtraq;
parte oraculi. Cherub. vn⁹ sit ī
latere vno. et alt̄ ī altero. Vtriq;
latus propitiatorij tegant expā
dentes alas. et operientes ora
cula. Respicientq; se mutuo ī
sis vultibus ī propitiatoriū. quo
operienda ē archa dum ī qua po
nes testimoniū q̄d dabo tibi. In
de precipiā et loquar ad te. supra
propitiatorio scilicet ac medio
duorū cherubin qui erunt supra
archā testimonij. cuncta q̄ mandabo p te filijs isr̄l. Facies et
mensam de lignis sethim ha
bentē duos cubitos longitudi
nis. et ī latitudine cubitū. et ī al
titudine cubitū ac semissem.
et deaurabis eā auro purissimo.
Facies q; illi labiū aureū per
circuitū. et ypi labio corona
texturā aureā. altā digitis qua
tuor. et supra illā alteram corō
nā aureolā. Quatuor q; circulos
aureos p̄parabis. et pones ī quā
or angulis quibus mense p singu
los pedes. Subter coronā erunt cir
culi aurei ut mittant̄ vectes
per eos. et possit mensa portari.
Ipsos q; vectes facies de lignis
sethim. et circūdabis auro ad
portandā mensā. Parabis
et acetabula ac phialas. turi
bula. et cyathos. ī quibus of
ferenda sunt libamina. ex auro
purissimo. Et pones super me
nsā panes propositionis. ī conspectu
meo semp. Facies et candela
brū ductile de auro purissimo.
hastile eius et calamos. scy
phos et sphęrulas ac lilia ex
ipso pendentia. Sex calami
exibunt̄ ex latere bus. tres
ex vno latere. et tres ex altero.
Tres scyphi quasi ī nucis modū

p̄ calamos singulos. speculeq̄ simul et lilia. Et trib⁹ silistyphi i stāmnis i calamo altēo. speculeq̄ simul et lilia. Hoc erit opus sex calamor. qui p̄ducēdi sūt de hastili. In ipō aut̄ tāde latere erūt quatuor stryphi i nunis modū. speculeq̄ p̄ singulos et lilia. Et speculē sub duobus calamis p̄ tria loca. qui simul fiunt sex p̄dictēs de hastili vno. Speculē igit̄ et calami ex ipō erūt. vnius ductilia de auro purissimo. Facies et lucernas septē. et pones eas sup̄ tā delabrū. ut luceāt ex aduerso. Emunctoria quoq̄ et ubi ea que emuncta sūt exterminent̄ ut̄ur. fient de auro purissimo. Omne pondus tāde labro cū vniuersis vasis suis. habebit talentū auri mundissimi. Inspice et fac. secundū exemplar. quod tibi i monte monstratū e. Tabernaculū uero sic fiet. Decē cortinas de bisso retorta. et iacincto et purpura. coccoq̄ bistincto. variatas opē plumario. Facies. longitudo cortine vni⁹ habebit viginti cubitos. latitudo quatuor cubitorū erit. Vni⁹ mensure fient vndecim tentoria. Quinq̄ cortine sibi iungēt̄ mutuo. et alie quinq̄ nexu sibi cohereb̄t. Insulas iacinctinas i lateribus ac summitatib⁹ facies cortinarū. ut possint̄ inuicem copulari. Quinquagenas ansulas cortina habebit i vtroq̄ p̄te ita insertas. ut ansa ansā ueniat. et altera alteri possit aptari. Facies et quinquaginta fibulos aureos quibus cortinarū vela iungenda sūt. ut vnū tabernaculū fiat. Facies et sagā cilicina vndecim. ad operiendū tectū tabernaculi. Longitudo sagi vni⁹ habebit triginta cubitos. et latitudo quatuor. Equa erit mensura sagorū omnium. Et quibus quinq̄ iungēs seorsū. et sex sibi mutuo copulabis. ita ut sextū sagū i fronte tecti duplices. Facies et quinquaginta ansas circa ora sagi vnius. ut quinq̄ cū altero queant. et quinquaginta ansas circa ora sagi alterius. ut cū altero copulet̄. Facies quinquaginta fibulas eneas. quibus iungatur anse. et vnū ex omnibus operimentū fiat. Quod autē superfuerit i sagis que parant̄ tecto. idē vnū sagum quod aplius est ex medietate cilicis posteriora tabernaculi. et cubitū ex vna p̄te pendebit. et alterū ex altera qui plus est in sagorū longitudine. Vtrinq̄ latus tabernaculi protegēs. Facies et operimentū aliud tecto de pellibus arietū rubricatis. et sup̄ hoc rursū aliud operimentū de iacinctinis pellibus. Facies et tabulas stantes tabernaculi de lignis sethim. que singule denos cubitos i longitudine habeāt. et i latitudine singulos ac semissem. In latere ig̣ tabule due mortaturā fiant quibus tabula altera tabule coniungat̄. Atq̄ i hunc modū oēs tabule parabunt̄. Quarum viginti erunt i latere meridiano. qd̄ uergit ad austrū. Quibus quadraginta bases argēteas fundes. ut bine bases singulis tabulis p̄ duos angulos subiiciant̄. In latere aut̄ secundo tabernaculi quod uergit ad aquilonē viginti tabule erunt. quadra

tgnita habentes baſes argen
teas. Hinc baſes ſingulis ta
bulis ſupponentur. Ad occi
tale vō plagā tabernaculi fi
ent ſex tabulae. et rurſū ali
as duas q̄ in angulis erigant
p̄ terga tabernaculi. Erunt
ſibi cōiuncte a deorſū uſq̄ ſur
ſū. et una omn̄ compago cōtine
bit. Duabus q̄ tabulis que
in angulis ponende ſunt. ſimilis iun
tura fiet habit. et erunt ſibi tabu
le octo. baſes earū ſedecim ar
gentee. duabus baſibus p̄ vna
tabulā ſuppositis. Facies et
vertes de lignis ſethym quę
ad cōtinendas tabulas et vno
late tabernaculi. et quę ali
os et altero. et eius dē numeri
ad occidentale plagā. q̄ mitte
tur p̄ medias tabulas a ſum
mo uſq̄ ad ſumū. Ipſas q̄ ta
bulas deaurabis. et fiedes in
eis anulos aureos p̄ q̄s uec
tes tabulata cōtineant. quos
opies lāminis aureis. et eri
ges tabernaculū iuxta for
mā q̄d tibi in monte oſtenſū
eſt. Facies et uelū de iacin
to et purpura coccoq̄ bis tin
cto. et biſſo retorta. opę plumarij. Et quatuor colump
nas deaurabis lignorū ſethym.
aureas quas ducent̄ tentorū. q̄rū
erunt capita aurea et baſes ence.
Facies et altare ca'm xxvm.
de lignis ſethym. q̄d habe
bit quinq̄ cubitos in longitudine.
et totidem in latitudine. idem qua
drum. et tres cubitos in altitudine.
Cornua aute p̄ quatuor angulos
ex ipso erunt. et opies illud ere.
Facies q̄ in uſus eius lebetes ad
ſuſtipiendos cineres. et forcipes
atq̄ fuſtibulas. et ignium receptacula. Omnia vaſa ex ere fa
bricabis. Craticulaq̄ in modū
rethis enea. Per cuius quatuor an
gulos erunt quatuor anuli ere.
quos pones ſupra azulā altaris.
Erit q̄ craticula uſq̄ ad alta
ris medium. Facies et uectes al
taris de lignis ſithym duos q̄s
opies lāminis ereis. et indu
ces p̄ anulos. erunt q̄ ex vtroq̄
latere altaris ad portandū.
Ita ſolidū q̄ in manu et grauiſ
q̄ ſecundū faciem illud. ſicut ti
bi in monte oſtenſum fuit. Facies
et atrium tabernaculi. in cuius pla
ga auſtrali ex parte meridiei erunt
tentoria de biſſo retorta. Centū
cubitos vnius late tenebit in
longitudine. et columnas viginti
in totidem eneis. q̄
capita cū celaturis ſuis habe
bunt argentea. Fabri late aqui
lonis p̄ longū erunt tentoria cen
tū cubitorū. columne viginti.
et baſes ence cum ſuis numeris.
et capita earū cū celaturis
ſuis argentea. In latitudine
ver̄o atrij q̄d reſpicit ad occi
dentem erunt tentoria p̄ quinq̄ cubita
tentorū in introitu tabernaculi
de iacincto et purpura. coccoq̄ bis tincto. et biſſo retorta.
opę plumarij. Et quatuor colum
nas deaurabis lignorū ſethym.
aureas quas ducent̄ tentorū. q̄rū
erunt capita aurea et baſes ence.

cubitos. et columpne decē bases quoq; totidē. In ca quoq; atrij latitudie que respicit ad ori dētē. quīq̄ginta cubiti erūt. t quidecī cubitorū tētoria latiū deputabūt. columpneq; tē. et bases totidē. Et t late altero erūt tētoria cubitos octonena quidecī. columpne tres et bases totidē. In introitu vō atrij fient tētoria cubitorū viginti. ex hya cincto et purpura cōtorto bis tincto et bysso retorta. opē plumarij. Columpnas habebat q̄tuor cū basibus totidē. Omes columpne atrij p circuitū. vestite erūt argentei lāminis. capitibus argenteis. et basibus eneis. In longitudie occupabit a latus cubitos centū. t latitudie quīq̄ginta. Altitudo quīq; cubitorū erit. fietq; de bysso retorta. et habebit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi t omes funes eius et cerimonias tā paxillos eius q̄ atrij. ex ere facies. Precipe filijs isrl'. ut afferant tibi oleū de arboribus olivarū purissimū pilo contusū. ut ardeat lucerna semp t tabernaculo testimonij. extra velū qd' appēditur testimonio. Et collocabunt eā aaron et filij eius. et ussq; mane luceat coram dño. Perpetuus erit cultus p successiones eorū. coram filijs isrl'. Cap. xxviij.

Applica quoq; ad te aaron fratrem tuū et filios eius de medio filiorū isrl'. ut sacerdotio fungatur mihi. aaron. nadab. et abyu. eleazer. et ythamar. Facies q̄ vestē sancta fratri tuo. t gliam et decorē. Et loquēris cunctis sapientibus corde. quos replevi spū prudētie. ut faciant vestes aaron t quibus sanctificatus michi ministret. hec

aute erūt vestimēta q̄ facient. rationale. et superhumerale. tunicā. et lineā strictā. tyaram. et balteū. Sanct vestimēta sca aaron fratri tuo et filijs eius. ut sacerdotio fungātur mihi. Accipient aurū et iacinctū. t purpura. coctūq; bis tinctū et byssū. Facient aute superhumerale de auro et iacincto at purpura coctoq; bis tincto. et bysso retorta. opē plumarij. polimito. Duas horas habebit extremitates. ut t unū redeat. Ipsaq; textura et cuncta opis varietas. erit ex auro et iacincto et purpura. coctoq; bis tincto. t bysso retorta. Sumes q̄ duos lapides onichinos. et sculpes in eis nomina filiorū isrl'. sex nomina t lapide uno. et sex reliqua t alterō. iuxta ordinē nativitatis eorū. Opē sculptoris et celatura gēmarū. sculpes eos nominibus filiorū isrl'. circulosos auro atq; circūdatos. Et pones t utroq; latere superhumeralis. memoriale filijs isrl'. Portabitq; aaron nomina eorū coram dño super utrūq; humerū. ob recordationē. Facies et uncinos ex auro. et duas catenulas aureas purissimi. sibi nexē tes. quas inseres uncinis. Rationale q̄q; iudicij facies opere polimito iuxta textura superhumeralis. ex auro. iacincto. et purpura. coctoq; bis tincto. et byssō retorta. Quadrāgulū erit et duplex. cuius palmi habebit tā t longitudie q̄ t latitudie. pones q̄q; in eo quatuor ordines lapidū. In primo versu erit lapis sardius. topazius. et smaragdus.

In secundo. carbunculus. sapphirus. et iaspis. In tertio. ligyrius. achates. et amethistus. In quarto. crysolitus. onichinus. et berillus. Inclusi e rursus auro p ordines suos. habebuntq; nomina filiorum israhel. Duodecim nominibus celabunt singuli lapides. nominibus singulorum p duodecim tribus. Facies ī rationali cathenas sibi iunctem tohentes ex auro purissimo. et duos anulos aureos. quos pones ī utraq; rationalis summitate. Cathenasq; aureas in geminis anulis. qui sunt ī marginibus eius. et ipsarum cathenarum extrema duobus copulabis iuncturis ī utroq; late siphumeralis. qd rationale respicit. Facies et duos anulos aureos. quos pones ī summitatibus rationalis. et ī horis que e regione sunt siphumeralis. ī postrorsum eius aspicient. Vertes et alios duos anulos aureos. q' ponendi sunt ī utroq; latere siphumeralis deorsum. quod respicit contra faciem iuncturę ī superiorem. ut aptari possit cum siphumeali. Et stringat rationale anulis suis cum anulis siphumeralis iuncturis iacinctinis. ut maneat iuncturę fabre facta. et a se inuicem rationale et siphumerale nequeant separari. Portabitq; aaron nomina filiorum israhel ī rationali iudicii super pectore suo. q; ingredietur sanctuarium. memoriale coram dño iugiter. Ponesq; autem ī rationali iudicii doctrinam et veritatem. q; erunt ī pectore aaron. q; ingredietur coram dño. et gestabit iudicium filiorum israhel ī pectore suo et ī conspectu dñi semp. Facies et tunicam syphimeralis tota iacinctina. in cuius medio sit capitium. et ora p gyrum eius textilis sicut fieri solet ī extremis vestimentorum partibus. ne facile rumpat. Deorsum vero ad pedes eius circa tunicam p circuitum. quasi mala punica facies. ex iacincto et purpura. et coccho bis tincto. mixtis ī medio tintinnabulis aureis. ita ut tintinnabulum sit aureum et malum punicum. rursusq; tintinnabulum aliud aureum. et malum punicum. Et vestiet eā aaron officio ministerii. ut audiatur sonitus cum ingredietur et egredietur sanctuarium ī conspectu dñi. et non moriatur. Facies et laminam de auro purissimo. ī qua sculpes opere celatoris sanctum dño. Ligabis autem eā mitra iacinctina. et erit super thyaram ī mediis frontis ponticulis. Portabitq; aaron iniquitates eorum. quę operti fuerint et sanctificauerint filii israhel ī cunctis muneribus et donariis suis. Erit autem lamina semp ī fronte eius. ut placatus eis sit dñs. Vestiesq; tunicam byssinam. Facies et balthеum opere plumarii. Porro filiis aaron tunicas lineas parabis. et balthеos ac thyaras. ī gloriam et decorem. Vestiesq; his omnibus aaron fratrem tuum. et filios eius cum eo. Et unctorum consecrabis manibus. sanctificabisq; illos. ut sacerdotio fungantur mihi. Facies et feminalia linea. ut operiat carnem turpitudinis suę a renibus usq; ad femora. Et utentur eis aaron et filii eius

qui ingredit tabernaculū
testimonij. ul' qui appinquat
ad altare ut ministrent i sanctuario.
ne iniquitatis rei moriat. Le
gitimum sempiternum erit aaron
et semini eius post eum. Capitulum xxviii.

Sed et hoc facies. ut michi
in sacerdotio fungatur. Tolle
vitulum de armento et arietes
duos immaculatos. panes azimos
et crustulum absque fermento. que
spargenda sunt oleo. lagana
quoque azima oleo lita. de simi
la triticea omnia facies. et po
sita in canistro offeres. Vitulum
autem et duos arietes. et aa
ron ac filios eius. applicabis
ad ostium tabernaculi testimonij.
Cumque laueris prius in filios suos
aqua. induesque aaron vestimen
tis suis. id est linea et tunica. et
superhumerali. et rationali. quod
astringes balteo. Et pones
thyaram in capite eius. et lami
nam sanctam super thyaram. et oleum
unctionis fundes super caput eius.
atque hoc modo consecrabis. Filios
quoque illius applicabis. et
induces tunicis lineis. cinges
que balteo aaron. et filios eius.
et impones eis mitras. Erunt
que sacerdotes michi in perpe
tuum. Consecrabis manus eorum. applicabis
et vitulum coram tabernaculo testi
monij. Imponetque aaron et
filij eius manus super caput eius
et mactabis eum in conspectu domini iuxta
ostium tabernaculi testimonij.
Suscipiesque sanguinem vituli po
nes super cornua altaris digi
to tuo. reliquum autem sanguinis
fundes iuxta basim eius. Pin
guedinem et adipem totius quod operit
intestina. et reticulum iecoris
ac duos renes. et adipem qui
super eos est. et offeres incen
sum super altare. Carnem uero vitu
li et corium et fimum combures
foris extra castra. eo quod pro
peccatum sit. Unum quoque arietem
sumes. super cuius caput ponent
aaron et filij eius manus. Quem
cum mactaueris. tolles de san
guine eius et fundes circa altare.
Ipsum autem arietem secabis in
frusta. lotaque intestina eius
ac pedes eius pones super co
mmissa carnes. et super caput
illius. et offeres totum arietem
incensum super altare. Holocaustum est
domino. odor suauissimus victime
dei. Tolles quoque arietem alte
rum. super cuius caput aaron et
filij eius ponent manus. Quem
cum immolaueris. sumes de san
guine eius. et pones super extremum
auricule dextre aaron
et filiorum eius. et super pollices
manus eorum et pedis dextri. fundesque sanguinem super al
tare per circuitum. Cumque tuleris
de sanguine qui est super altare et
de oleo unctionis. aspergesque aa
ron et vestes eius. filios et
vestimenta eorum. Consecratus
que et ipse et vestimenta. tolles
adipem de ariete et caudam et
omnia que operit vitulia. ac
reticulum iecoris et duos re
nes. atque adipem qui super eos e.
eminusque dextrum. eo quod sit ari
es consecrationis. cortice panis
unius. crustuli quod expositum oleo.
laganum de canistro azimorum.
quod positum est in conspectu domini. Po
nes que omnia super manus aaron
et filiorum eius. et consecrabis
eos. eleuans coram domino. Susci
piesque omnia de manibus
eorum. et incendes super altare in
holocaustum odorem suauissimum
in conspectu domini. quod oblatio est

Sumes quoq; pectuscula de
ariete quo initiatus est aaro.
sanctificabis q; illud eleuatu co
ra dño. et erit pte tua. Sanc
tificabis q; et pectuscula q sect
tu. et armu que de ariete sep
arasti. quo initiatu ? aaron et
filij eius. erit q; i pte aaron
et filioru eius uxe ? petuo a
filijs isr'. quia primitiua sut
et tucia de victimis eoru pa
cificis que offerut dño. Vesti
te aute sacris qua utet? aaro.
habebut filij eius p; eu. ut
unguat? in ea. et consecret? ma
nib eoru. Septe diebus utet?
illa qui pontifex fuit p eo co
stituty de filijs eius. et q? mis
diet? tabernaculu testimo
nij. ut ministret i sanctio. Ari
ete aute consecrationis tolles.
et coques carnes eius i loco
sto. qbus vescet? aaron et filij
eius. Panes quoq; q? sut in
canistro ? vestibulo tabna
culi testimonij comedet. ut sit
placabile sacrificiu. et sanctifica
tur offerentis manib. Alienige
na no vescet? ex eis. quia
sca sut. Qd si remanserit de
carnibus consecratis siue de pa
nibus usq; mane. combures re
liqua igni. et no comedent?.
q; sanctificata sut. Omnia q; p
cepi tibi facies. super aaron
et filios eius. Septe diebus
consecrabis manus eoru. ? vitu
lu q; pro delicto offeres p singulos
dies. ad expiandu. Mundabis
q; altare cu immolauis expi
atoris hostia. et unges illud
i sanctificatione. Septe diebus ex
piabis altare et sanctificabis. ?
erit sanctu sanctoru. Omnis qui te
tigerit illud. sanctificabit?. Hoc
est qd facies i altari. agnos a
nnales duos p singulos dies
iugiter. unu agnu mane. et
alterum vespere. decima pte simi
le conspse oleo tunse. qd' habet
mensura quarta pte hyn. et vinu
ad libandu cuius dimidia i agno
uno. Alterum ueo agnu of
feres ad vesperu uxta ritu ma
tutine oblationis. et uxta ea q
diximus i odore suauitatis. Sa
crificium e dño oblatione ppetua
in generationes uras ad ostiu tab
naculi testimonij coram dño. u
bi constituta et ut loquar tibi. ad te. I
bi q; propria filijs isr'. et sanc
tificabitur altare i gloria mea. Sa
ctificabo et tabernaculu testi
monij cu altari. et aaron cu fili
is eius ut sacerdotio fungatur
michi. et habitabo i medio
filioru isr'. ero q; eis deus. Et
scient quia ego dns deus eoru q;
eduxi eos de tra egypti. ut
manerem inter illos. ego dns deus
eoru. Cap. xxx.

Facies quoq; altare ad adole
ndu thymiamata de lig
nis sethim. habens cubitum
longitudine. et altera lateritia
bus idem quadratu. ? duos
cubitos i altitudine. Cornua
ex eo procedent. Vestiesq; illud
auro purissimo. tam testudinem
eius q; parietes p circuitu eius
et cornua. Faciesq; corona
aureola p gyrum. et duos anu
los aureos sub corona p sin
gula latera. ut mittantur i eos
lectos. et altare portent? in q;bus
quoq; lectis facies de lignis
sethim. et operies eis. Ponesq;
q; altare contra velum qd' ante
archa testimonij ponit coram p;
piciatorio quo tegit? testimo
nium. ubi loquar tibi. Et ado
lebit incensum super eo aaron

suauē fragrāb. Mane cū cō
ponet lucernas accendet illud.
et cū collocat eas ad vesp̄e. v
adet thymiama sempit̄nū coram
dño. i generacōib⁹ uris. Non offe
tis sup eo thymiama cōpositi
oib⁹ alter̄is. nec oblacōem et
victimā libabitis. Et deprecabit⁹
aaron sup cornua altaris sel
p̄ anni i sanguine qui oblatꝰ est
pro pctō. et placabit sup eo i ge
nerac̄oib⁹ uris. Sanctū sanctor̄ est
dño. Locutꝰ est dñs ad moy
sen. dicēs. Cū tuleris summā
filiorū isr̄l iuxta numer̄um dabit
singuli pretiū p animabus suis dño.
et nō erit plaga i eis. cū fuerit
recēsit. Hoc autē dabit omnis
qui trāsit ad numer̄. dimidiū
sicli iuxta mēsurā templi. Si
clus viginti habet obolos. Me
dia p̄s sicli offēt⁹ dño. Quī
habet⁹ i numer̄o a viginti ānis et
sup⁹. dabit pretiū. Ditior nō ad
det ad medium sicli. et pauper
nichil minuet. Susceptā pe
cuniā collata a filiis isr̄l.
trades i usus tabernaculi testi
monii. ut sit monimentū coram
dño. et p̄pitiet⁹ animabus eor̄.
Locutꝰ est dñs ad moysen
dicēs. Fac̄es et labrū eneum cū
basi sua ad lauandū. ponesq; q
illud int̄ tabernaculū testi
monii et altare. Et missa aqua. la
uabunt⁹ i eo aaron et filii eius
manꝰ suas ac pedes qñ ingred
ientes fuer̄t tabernaculū testimo
nii. et qñ accessur̄i sunt ad altare
ut offerat i eo thymiamata
dño. ne forte moriant⁹. Legitimū
sempit̄nū erit ipsi et semini
eius p̄ succession̄es. Locu
tusq; est dñs ad moysen. dicēs.
Sume tibi aromata p̄me mir
re et electre. quingentos siclos.
et cynnamomi medium. id est du
centos quinquaginta siclos. calami
odorati. ducentos quinquaginta. ca
sie q; quingentos siclos in pondere
sanctuarii. olei de olivetis i mē
suram hyn. Facies q; unctionis
oleum sanctum. unguentū compositum o
pe unguentarii. Et unges eo
tabernaculū testimonii. et archa
testamenti. mēsam q; cū vasis suis
cādelabrū et utensilia eius.
altaria thymiamatis et holo
causti. et omnia supellectile
q; ad cultū eor̄ pertinet. Sanc
tificabis q; omnia. et erunt sanc
ta sanctor̄. Quicūq; tetigerit ea. sanctificabit⁹.
Aaron et filios eius unges. sanc
tificabis q; eos. ut sacerdotio
fungant⁹ mihi. Filiis quoq; isr̄l
dices. Hoc oleum unctionis sanc
tum erit mihi i generac̄oib⁹ uris. Caro ho
minis nō ungent⁹ eo. et iuxta
compositionem eius nō facietis aliud.
q; sanctificatum est. et sanctum erit
uobis. Homo quicūq; tale compo
suerit. et dederit ex eo alieno. ex
terminabit⁹ de populo suo. Dixitq;
dñs ad moysen. Sume tibi a
romata. stacten. et onicha.
galbanum bonum odoris. et thus
lucidissimum. equalibus ponderibus
erunt omnia. Facies q; thymia
ma compositum opere unguentarii.
mixtum diligent⁹ et purum. et
sanctificatione dignissimum. Con
teresq; ex minutissimum pulverem
et proponēs ex eo coram
testimonii tabernaculo. i quo lo
co apparebo tibi. Sanctum sanctor̄
erit vobis thymiama. Tale
compositionem nō facietis i usus
vestros. quia sanctum est dño. Homo
quicūq; fecerit simile. ut odore
illo q; perfruat⁹ populus de populis suis
Locutusq; est dñs ad moysen. dicēs. Ec

te uocauit ex nomine beseleel filiū huri. filij hur de tribu iuda. et ꝛplenit eū spū dei. sapiētia. ꝛtelligētia. et scīa ꝛ omni opere ad excogitādū fabre q̄d quidē fieri pt ex auro. argēto. et ere. marmore. et gēmis. et diuīsitate lignorū. deditq; ei sociū holiab filiū achisamech de tribu dan. et ꝛ corde hominū eruditi posuit sapiam. ut faciāt cuncta q̄ ꝓcepi tibi. tabnaculū federis et archā testimōij et ꝓpiatorium q̄ sup eā est. et cuncta uasa tabernaculi. mēsā q; et uasa eius. candelabrū purissimū cū uasis suis. et altaria thymiamatis et holocausti et omnia uasa corū. labrum cū basi sua. uestes sacras ꝛ ministerio aaron sacerdotis et filijs eius. ut fungāt officio suo ꝛ sacris. oleum unctionis. et thymiama aromatū ꝛ sanctuario. omnia q̄ ꝓcepi tibi. facient. et locutus est dns ad moysen. dicēs. loq̄re filijs isrl. et dices ad eos. uidete ut sabbatum meum custodiatis. q; signū est ꝛ me et uos in. gnationibus uris. ut sciatis q; ego dns. q̄ sanctifico uos. custodite sabbm meū. sanctum enim est uobis. qui polluerit illud. morte moriat. qui fecerit ꝛ eo opus. peribit anima illius de medio ꝓpli sui. sex diebus faciētis opus. ꝛ die septimo sabbm est. requies sacra dno. omnis qui fecerit opus ꝛ die hac. morietur. custodiant filij isrl sabbatum et celebrent illud. ꝛ gnationibus suis. pactum ꝛ sempiternum inter me et filios isrl. signum q; ꝓpetuum. sex enim diebus fecit dns celum et terrā. et in septimo ab opere cessauit. deditq; quoq; dns moysi cōpletis huiusmodi sermonibus ꝛ monte sinai. duas tabulas testimonij lapideas scriptas digito dei.

Cap. xxxij

Videns autē ꝓplus. quia moram faceret moyses descendēdi de monte. congregatus aduersus aaron. aiunt. fac nobis deos. q; nobis ꝓcedant. ad moysi enim huius uiri qui nos eduxit de terra egypti. ignoramus quid acciderit. dixitq; ad eos aaron. tollite inaures aureas de uxorum filiorumq; et filiarum uestrarum, auribusq; et ferte ad me. fecitq; ꝓplus q̄ iusserat. deferēs inaures aureas ad aaron. quas cū ille accepisset. formauit opere fusorio. et fecit ex eis uitulū conflatilē. dixerunt q; hij sunt dii tui isrl. qui te eduxerunt de terra egypti. quod cū uidisset aaron. ędificauit altare coram eo. et ꝓconis uoce clamauit. dicēs. cras solemnitas dni est. surgētes q; mane. optulerunt holocausta. et uictimas pacificas. et sedit ꝓplus manducare et bibere. et surrexerunt ludere. locutusq; est dns ad moysen. uade descende. peccauit ꝓplus tuus. quē eduxisti de terra egypti. recesserunt cito de uia quā ostendisti eis. fecerunt sibi uitulū conflatilē. et adorauerunt. atq; immolantes ei hostias dixerunt. isti sunt dii tui isrl. qui eduxerunt te de terra egypti. rursusq; aut dns ad moysen. cerno q; ꝓplus iste durae cervicis sit. dimitte me ut irascat furor meus contra eos. et deleam eos. faciamq; te in gentem magnam. moyses au

Exodus

orabat dñm deū suū. dicēs.
Cur dñe nr̄a sēt² furor tuus
qē ꝑplm tuū quē eduxisti de
tra egyptī. i fortitudīe mag
na. et in manu robusta.
Ne ālso dicat egyptij callide
eduxit eos. ut interficeret i mo
tibus. et deleret eos de terra.
Quiescat ira tua. et esto pla
cabilis sup nequitia ꝑpli tui.
Recordare abraha. ysaac et
isr̄l seruoꝝ tuoꝝ. quibꝫ iu
rasti p temetipm. dicēs. Mul
tiplicabo semē uestrū sicut stel
las celi. et uniuersā tr̄ā hanc
de qua locutꝰ sū dabo semi
ni uē. et possidebitis ea semp.
Placatꝰ ꝙꝫ ē dñs. ne faceret
malū qđ locutꝰ fuerat adu
sus ꝑplm suū. Et reuersus est
moyses de mōte. portās duas
tabulas testimonij i manu. scp
tas ex utrāq; pte. et factas ope
dñi. Scriptura ꝙꝫ dei erat sculp
ta in tabulis. Audiēs autem
tumultū ꝑpli vociferantis. dix
it ad moysen. Ululatꝰ pugnę
audit in castris. Cui ꝛñdit. Non
est clamor ad hortandū ad
pugnā. neq; uociferatio
ꝙpellentiū ad fugā. sz vocē
cantantiū ego audio. Cumq; appro
quasset ad castra. uidit vi
tulū et choros. Iratusq; valde
proiecit de manu tabulas.
et ꝯfregit eas. ad radices
montis. Arreptumq; vitulū
quē fecerat ꝯbussit. et ꝯtri
uit usq; ad puluerē. Quem
sparsit in aquā. et dedit eis. co
ram filijs isr̄l. Dixitq; moy
ses ad aaron. Quid tibi fecit
hic ꝑplus ut induceres sup eū
peccm̄ maximū. Cui ille ꝛñ
dit. Ne indigneris dñe mi.
Tu enī nosti ꝑplm istū. q; pro
nus sit ad malū. Dixerunt enī
mihi. Fac nobis deos qui p
cedant nos. huic enī moysi q;
nos eduxit de tra egypti.
nescimus quid acciderit. Qui
bus ego dixi. Quis habet
aurū. Tulerunt et dederunt
mihi. et projeci illud in ignē. egres
sus est hic vitulus. Videns ergo
moyses ꝑplm q; esset nudatus.
spoliauerat eum eū aaron in ig
nominiā sordis. et mēt hos
tes nudū ꝙstituerat. Et stans
in porta castrorū ait. Si quis
est dñi. adiungat mihi. Cōgrega
tusq; est ad eū omnes filij leui.
Quibus ait. Hec dicit dñs
deus isr̄l. Ponat vir gladiū
sup femur suū. Ite et redite
de porta usq; ad portā. p me
dia castrorū. et occidat vir
quisq; fratrem et amicū et pxi
mū suū. Fecerunt filij leui.
uxta sermonē moysi. Ceci
dertq; in die illo. quasi tria
milia hominū. Et ait moyses.
Consecrastis manus hodie
die dñi. unusquisq; in filio et
fratre suo. ut detur nobis benedic
tio. Sed aute die altera. locu
tus est moyses ad omnem po
pulū. Peccastis peccm̄ maxi
mū. Ascendā ad deū. si quo
modo exorem deprecatu pro scelere
uro. Reuersus q; ad dñm. ait.
Obsecro dñe. peccauit ꝑplus
iste peccm̄ maximū. fecerunt
q; sibi deos aureos. Aut di
mitte eis hanc noxā. aut si non
facis. dele me de libro tuo quē

sceptrū sisti. Cui rndit dñs. Qui
peccauit mihi me delebo eū de
libro meo. Tu aūt vade et
duc ꝑplm istū. quo locutꝰ sū
tibi. Angelus meꝰ ꝓcedet te.
Ego aūt in die ultionis visi
tabo hoc ꝑccm eoꝝ. Peccauit
sit ergo dñs ꝑplo: ꝓcedatu vi
tuli quē fecit aaron. Cam

Locutꝰ ꝙ dñs ad xxxviii
moysen. Vade ascende
de loco isto. tu et ꝑplus tuus
quē eduxisti de terra egyp
ti. in trā quā iurauī abrahā.
ysaac. et iacob. dicēs. semi
tuo dabo eā. Et mittā ꝓcur
sore tuū angelū. ut eiciā chā
naneū. et amorreū. et hetheū.
et ~~eradicem~~ et ferezeū. et euchē.
et iebuseū. et introibis in trā flu
entē lacte et melle. Ipse enī as
cendā tecū. quia ꝑplus dure cer
uicis es. ne forte disperdā te
in via. Audiēs aūt ꝑplus sermone
hui⁹ pessimū. luxit. et nullus
ex more induꝝ est cultu suo.
Dixitq; dñs ad moysen. Lo
quere filijs isrl. ꝑplus dure cer
uicis es. Semel ascendā in me
dio tui. et delebo te. Ja nunc de
pone ornatū tuū. ut sciam
quid faciā tibi. Deposuerunt
ergo filij isrl ornatū suū. a
mōte oreb. Moyses quoq;
tollēs tabernaculū. tetendit
extra castra procul. vocauitq; no
mē eius tabernaculū federis.
Et omis ꝑplus q̄ habebat ali
quā q̄stionē. egrediebat ad
tabernaculū federis extra cast.
Cumq; egrederet moyses ad ta
bernaculū. surgebat vniūsa
plebs. et stabat vnūq̄sq; in
ostio papilionis sui. Aspice
bat⁊ tergū moysi. donec
ingrederet tabernū. Ingresso au
tē illo tabernaculū federis. de
scendebat columpna nubis. et sta
bat ad ostiū. Loquebat⁊ cū moy
se. cernentibus vniūsis q̄ colūp
na nubis staret ad ostiū taber
naculi. Stabatq; ipe. et ado
rabat q̄ fores tabernaculoꝝ
suoꝝ. Loquebat⁊ aūt dñs ad
moysen facie ad faciē. sicut
loqui solet hō ad amicū suū.
Cumq; ille reuerteret in castra. mi
nister eius iosue filius nun p
uer. nō recedebat de tabernaculo.
Dixit aūt moyses ad deū. Pre
cipis ut educā ꝑplm istū. et nō
indicas mihi quē missurus sis me
cū. ꝑsertim cū dixeris. noui te
ex nomine. et inueneris gram coram
me. Si ergo inuenī gratiā in
spū tuo ostende mihi faciē tuā. ut
sciam te. et inueniam gratiā ante
oculos tuos. Respice ꝑplm tuū
gentem hanc. Dixitq; deus. Fa
cies mea ꝓcedet te. et requiem
dabo tibi. Et ait moyses. Si
nō tu ipe ꝓcedis. ne educas
nos de loco isto. In quo enī sci
re poterimus ego et ꝑplus tuus
inuenisse nos gratiā in cōspectu tuo.
nisi ambulauerīs nobiscū. ut
gloificetur ab omibus ꝑplis q̄
habitant sup trā. Dixit aūt
dñs ad moysen. Et verbū q̄ dix
isti faciā. inuenisti enī
gratiā coram me. et te nomine
ex nomine. Qui ait. Ostende mihi
gloriam tuā. Rndit. Ego ostēdā
omē bonū tibi. et vocabo in
nomine dñi coram te. et miserebor
cui voluero. et clemens ero in
quē mihi placuerit. Rursusq; ait.
Non poteris videre faciē meā. non
enī videbit me hō. et viuet.
Et iterū. Ecce inquit est locus

apud me. et stabis sup̄ petrā.
Cuq̄ trānsibit gl̄ia mea ponā te
i foramine petre. et protegā dex
tera mea. donec trānseā. Tollā
q̄ manū meā. et videbis pos
teriora mea. faciē autē meā
videre nō poteris. Cap̄ xxxiiij.

HEc dicit dn̄s. Scinde tibi
duas tabulas lapideas si
cut priores. et scribā sup̄ tabu
las ea que habuerāt tabule quas
fregisti. Esto paratus mane. ut
ascendas statim i montē syna.
stabisq̄ mecū sup̄ verticē mon
tis. Nullus ascendat tecū. nec vi
deat quispiā p totū montē. Oues
quoq̄ et boues nō pascant
contra. Excidit ergo duas ta
bulas lapideas. quales ante fu
erāt. Et de nocte consurgēs as
cendit i montē syna sicut ei p
ceperat dn̄s. portans secū tabu
las. Cuq̄ descendisset dn̄s per
nubē. stetit moyses cū eo i
vocans nomē dn̄i. Quo trānseū
te cū eo. ait. Domine deus
miserator et clemēs. patiēs et
multe misericordie ac verus. q̄ custo
dis miam i milia. q̄ auferes ini
quitatē et scelera atq̄ pcā. nul
lus q̄q̄ apud te p se innocēs est.
qui reddis iniquitatē patrū
filiis ac nepotibus i tertiā et q̄r
tā p̄generōne. Festinus ergo moy
ses curvatus est p̄ terrā
et adorāns. ait. Si inveni gra
tiā i conspectu tuo dne. obsecro te ut
gradiaris nobiscū. plūs enim
populo cervicosus es. Auferes iniqui
tatēs nr̄as atq̄ pcā. nosq̄
possidebis. Cui dixit dn̄s. Ego fa
bo pactū. Videbis cuctis pop̄is mi
rabilia. q̄ nūq̄ facta sunt
p terrā. nec i vllis gētibus. ut vi
deat pplus i quo es medio opus
dni terribile. q̄d̄ factus sim. Ob
serva cuncta. que hodie mādo
tibi. Ego ip̄e eiciā ante faciē tuā
amorreū et chananeū. et hethe
theū. ferezeū quoq̄ et euchēi. et
iebuseū. Cave ne vnq̄ cū habi
toribus terre illi⁹ iungas amicitias.
q̄ tibi sint i ruinā. Sed et a
ras eorū destrue. q̄ fringe sta
tuas. lucosq̄ succide. Non adora
bis deū alienū. dn̄s zelotes
nomē eius. deus es emulator.
Ne incas pactū cū hominibus il
larū regionū. ne cū fornicati
fuerint cū diis suis. et adoraue
rint simulachra eorū. vocet te
quispiā. ut comedas de immola
tis. Nec uxorē de filiabus eorū
accipias filiis tuis. ne postq̄
ipse fuerint fornicate. fornicari
faciāt filios tuos i deos suos.
Deos cōflatiles nō facies ti
bi. Solēpnitatē azymorū cus
todies. Septē diebus vesce
ris azymis sicut precepi tibi. in
tempore mēsis nouorū. Mense en
vēni tempis. egressus es de e
gypto. Omne q̄d aperit vulua
generis masculini meū erit.
de cunctis animantibus tā de bobus
q̄ de ouibus meū erunt. Primo
genitū asini redimes ouē. Si
autē nō pretio q̄ eo dederis. oc
cidēs. Primogenitū filiorū tu
orū redimes. nec apparebis
in conspectu meo vacuus. Sex di
ebus operaberis. die septimo. cessa
bis arare et metere. Solēp
nitatē ebdomadarū facies ti
bi. i primitiis frugū messis tue
triticee. et solēpnitatē quando
recolligis anni tempore cuncta ingre
diēs. Tribus temporibus anni. apparebit
omne masculinum tuum in conspectu
omnipotentis dn̄i dei tui israel.
Cū enim tulerō gētes a facie tua.

et dilatauerit timorē tuū. nullus īsidiabit tibi ēre tuo. ascendēte te et apparēte in conspectu dñi dei tui ter in anno. Non immolabis super fermentū sanguinē hostie mee. nec remanebit mane de victimis solempnitatis phase. Primitias frugū ēre tue offeres in domo dñi dei tui. Non coques hedum in lacte matris sue. Dixitq dñs ad moysen. Scribe tibi verba hec. quibus et te et cū israhel pepigi fedus. Fuit ergo ibi cū dño. iā diebus et iā diebus. panē non comedit. et aquā non bibit. et scripsit in tabulis verba federis decē. Cūq descenderet moyses de monte synai. tenebat duas tabulas testimonii. et ignorabat q cornuta esset facies sua. ex consortio sermonis dei. Videntes autē aaron et filii israhel cornutā moysi faciē. timuerūt prope accedere. Vocati q ab eo. reuersi sunt tam aaron q principes synagoge. Et postq locutus e. venerunt ad eū etiā omnes filii israhel. Quibus precepit cuncta q audierat a dño. in monte synai. Impletis q sermonibus posuit velamē super faciē suā. et ingressus ad dñm et loquens cū eo auferebat donec exiret. Et cū loquebatur ad filios israhel omnia. que sibi fuerat imperata. Quū videbant faciē ei egredientis moysi cornutā esse. Ipse operiebat ille rursus faciē suā. si quis loquebatur ad eos.

Capitulum xxxv.

Congregata omni turba filiorum israhel. dixit ad eos. Hec sunt q iussit dñs fieri. Sex diebus faciētis opus. septimus dies erit vobis sanctus. sabbatum et requies dñi. Qui fecerit opus in eo. occidetur. Non succendetis ignem in omnibus habitaculis vestris. p die sabbati. Et ait moyses ad omnem turbam filiorum israhel. Iste est sermo quē precepit dñs. dicēs. Separate apud vos. primitias dñi. Omnis voluntarius et pronus animo. offerat do mino aurum et argentum. et es. aramentum. et purpuram. coccumq bis tinctum. et byssum. pylos caprarum. et pelles arietum rubricatas et iacinctinas. ligna sethim. et oleum ad luminaria concinnanda. et in quibus fiunt aromata vngue tum et thymiama suauissimum. lapides onichinos et gemmas ad ornandum ephum et pectorale et rationale. Quisquis vir sapiens. videat et faciat quecunq dñs iussit. tabernaculum simul et tectum eius. atq operimentum. anulos et tabulata cum vectibus. columnas et bases. archam et propitiatorium et velum. quod ante illud appenditur. mensam cum vectibus. et basibus. et propositionis panibus. candelabrum ad luminaria sustentanda. mensam illius. et lucernas. et oleum ad nutrimenta ignis. altare thymiamatis et vectes. oleum unctionis. et thymiama ex aromatibus. tentorium ad ostium tabernaculi. altare holocausti. et craticulam eius enea cum vectibus et basibus suis. labrum et basim eius. cortinas atrii cum columnis et basibus. tentorium in foribus vestibuli. paxillos tabernaculi et atrii cum funiculis suis. et vestimenta quibus vsus est in ministerio sanctuarii. vestes aaron pontificis ac filiorum eius. ut sacerdotio fungantur

ñ. Egressa ꝙ oñs multitudo filiorū isr̃l de cōspectu moysi. optulit mētē p̃mptissīa atq; deuota p̃mia ab dño ad faciēdū opus tabernaculi testimōij. Quod sd ad cultū et vestes sacerdotales necessariū erat viri cū mulieribus p̃buerūt. armillas et dauices. anulos. et dextralia. Omne uas aureū. i donaria dñō separātes. Hi. quib habuit iacinctū. purpurā. cocc̃ bis tinctū. byssū et pylos caprarū. pelles arietū rubricatas. et ianctinas. argētū et eris metalla. ligna sethim ad usus. Sed et mulieres docte dederūt quę unxerat. iacinctū. purpurā. et coccū tinctilē. byssū. ac pylos caprarū. spōte p̃pria gētis tribuētes. Principes vō obtulerūt lapides onichinos et gemmas ad superhumerāle et rationale. aromata atq; et oleū ad lumināria cōcinanda. et ad p̃parandū unguētū. ac thymiāma odoris suauissimi cōponēdū. Omnes vir̃i et mulieres mētē deuota obtulerūt donaria. ut fierēt opa q̃ iussérat dñs per manū moysi. quōd filij isr̃l uoluntaria dño dedicauerūt. Dixitq; moyses ad filios isr̃l. Ecce uocauit dñs ex nomine beselehel filiū hur filij hur de tribu iuda. Implevitq; eū spū sapiē et intelligētię. et scīe. omnēq; doctrīna ad excogitandū et faciendū opus. i auro et argēto et ere. i sculpendis q̃ lapidibus et opere lignario. quicqd fabre inueniri p̄t. dedit i corde eius. ooliab quoq; filiū achisamach de tribu dan. Ambos erudiuit sapiā. ut faciāt opa abietharij polimitarij ac plumarij de iacincto ac purpurā coccō bis tincto et byssō. et texant omnia ac nouā quęq; reperiāt.

Fecit ergo beselehel et ooliab et omnis vir sapiēs quibus dedit dñs sapiētiā et intellectū. ut scīrent fabre operari q̃ i usus sanctorū necessē sūt. et quę p̄cepit dñs. Cūq; uocasset eos moyses et omnem eruditū virū cui dederat deus sapiētiā. et q̃s spōte sua obtulerūt se ad faciendū opus. tradidit eis uniuersa donaria filiorū isr̃l. Qui cū instaret opi cotidie. mane nouā ppls offerebat. unde artifices veniē expulsi. dixerūt moysi. Plus offert ppls q̄ necessariū est. Jussit ergo moyses p̃conis uocē cōtinere. ne uir neu mulier quicq; ultra offerat i ope sanctorū. Dictūq; cessatū est a muneribus offerendis. eo q̃ oblata sufficerēt. et sup habundarēt. Fecerūtq; omnes corde sapiētes ad explendū opus tabernaculi cortinas decē. de byssō retorta et iacincto et purpura. coccō bis tincto. opere uario et arte polimita. Quarū una habebat i longitudine viginti octo cubitos. et i latitudine quatuor. Una mēsura erat omnium cortinarū. Coniunxitq; cortinas quinq; alteram alteri. et alias quinq; sibi iunctim copulauit. Fecit et ansas in extremis i ora cortine unius ex utroq; latere. et i ora cortine alterius similit. ut contra se inuicē venirēt anse. et mutuo iungerēt. Vni et quinquaginta fudit circulos aureos qui mordērent cortinarū ansas. et sic est unum ta

beznaculi. Fecit et saga vnde cim de pilis caprarū ad opiendū tectū tabernaculi. Vnū sagū habebat i longitudie cubitos triginta. et i latitudie cubitos quatuor. vnius mēsure erat omnia striga. Quoꝝ quīq; iungit seorsū. et sex alia separā. Fecitq; ānsas quīquaginta i ora sagi vnius et quīquaginta i ora sagi alterius. ut sibi inuicē necterēt. et fibulas eneas quīquaginta q̄ bus necterēt tectū. ut vnū pallū ex omnibus sagis fieret. Fecit et operuū tabernaculi de pellibus arietū rubricatis. aliudq; desup velamē de pellibus iacinctinis. Fecit et tabulas tabernaculi de lignis sethim. stantes. Decē cubitorū erat longitudo tabule vnius et vnius ac semis cubitus latitudo retinebat. Binē iūcturatē erant p singulas tabulas. ut altera altere iungeretur. Sic fecit omnibus tabulis tabernaculi. Equibus vigīti ad plagā meridiana erat contra austrū. cū ādraginta basibus argenteis. Due bases sub vna tabula ponebantur. ex vtraq; angulorū parte ubi iūcturē latera i angulis timabant. Ad plagā quoq; tabernaculi que respicit ad aquilonē. fecit vigīti tabulas. cū ādraginta basibus argenteis. duabus basibus p singulas tabulas. Contra occidentalē ueo plagā ad eā partē tabernaculi que respicit mare. fecit sex tabulas et duas alias p singulos angulos tabernaculi retro. que iūcte fuerant a deorsū usq; sursū. et i manu vna compage pariēs fabricat. Ita fecit ex vtraq; parte p angulos. ut octo essent simul tabule. et habent bases argenteas sedecim. binas scilicet bases sub singulis tabulis. Fecit et uectes de lignis sethim quīq; ad continendas tabulas vni? latereis tabernaculi. et quīq; alios ad alterius lateris tabulas coaptādas. et exteriorē quīq; alios uectes ad occidentalē plagā tabernaculi contra mare. Fecit quoq; uectē aliū. q̄ p medias tabulas ab angulo usq; ad angulū pueniret. Ipā at tabulatā deaurauit. fusis basibus earū argenteis. et annulos earū fecit aureos p quos uectes ducī possent. quos et ipos auro lamināuit. Fecit et uelū de iacincto et purpura. et vermiculo. ac bysso retorta. opere polimitario. habuitq; altrū bissinctū. et quatuor columpnas de lignis sethim. quas cū capitibus deaurauit. fusis basibus earū argenteis. Fecit et tectori i introitu tabernaculi ex iacincto et purpura. vermiculo. byssoq; retorta. opere plumario. et columpnas quīq; cū capitibus suis. quas operuit auro. Bases q; earū fudit eneas. quas operuit auro.

Cap̄ xxxvij.

Fecit aut̄ beseleel et arcā de lignis sethim habentē duos semis cubitos i longitudie. et cubitū ac semissem i latitudie. altitudo quoq; vno cubito fuit et dimidio. Vestiuit q; ea auro purissimo intus ac foris. Et fecit illi coronā auream p circuitū. conflans quatuor annulos aureos p quatuor angulos eius. duos annulos i latere vno. et duos i altero. Vectes quoq; fecit de lignis sethim. quos vestiuit auro. et quos misit i annulos q̄ erant i latere

bus arche. ad portādū eā. Fecit et ꝓpiciatoriū idē oraculū de auro purissimo duorū cubitorū et dimidij i lōgitudine. et cubito ac semisse i latitudine. Duos etiā cherubin fecit ex auro ductili. quos posuit ex vtroq; ptē ꝓpiciatorij. cherub. vnū i summitate vnius ptis. et cherub alterū i summitate alterius ptis. duos cherubin fecit in singulis summitatibus ꝓpiciatorij. extendentes alas et tegentes ꝓpiciatoriū. sibi mutuo et illud respectantes. Fecit et mensā de lignis sethim i lōgitudine duorū cubitorū. et i latitudine vnius cubiti. q habebat i altitudine cubitū ac semissē. et auri dedit eā auro mundissimo. Et fecit sibi labiū aureū p gyrū. ipi q labio corona aurea mitra sile quatuor digitorū. et sup eā alteram coronā aureolā. fecit et quatuor circulos aureos. qs posuit i quatuor angulis p singulos pedes mensē. contra coronā. ut mittant i eos vectes. ut possit mensa portari. Ipos quoq; vectes fecit de lignis sethim. et circūdedit eos auro et vasa ad diuisos vsus mensē. ac tetabula. fialas. cyathos. et thuribula ex auro purissimo. in quibus offerenda sunt libamina. Fecit et candelabrū ductile de auro mundissimo. de cui vecte calami. styphi. spherule. ac lilia pcedebāt. Sex calami i vtroq; latere. tres calami in ex pte vna. et tres ex altera. tres styphi i nucis modū per calamos singulos. spherule q simul et lylia. et tres styphi. in stare nucis i calamo alterō. spherule q simul et lilia. Quod cū erat opus sex calamorū. qui pcedebat de stipite candelabri. In ipō aute vecte erat quatuor styphi i nucis modū. spherule q singulos et lylia. et spherule sub duobo calamis p tria loca. qui sil' sex fiunt calami p cedētes de vecte vno. Spherule et calami ex ipō erat vniusa ductilia ex auro purissimo. Fecit et lucernas septē cū emunctoriis suis. et vasa ubi emuncta extinguunt. ex auro purissimo. Talētū auri appendebat candelabrū. cū omnibus vasis suis. Fecit et altare thymiamatis de lignis sethim. habēs p quadrū singulos cubitos. et i altitudine duos. Et cornua angulis pcedebāt cornua. vestiuit q illud auro purissimo cū craticula ac pateris et cornibus. Fecitq; ei coronā aureolā p gyrū. et duos aureos anulos sub corona p singula latera. ut mittant in eos vectes. ut possit altare portari. Ipos aute vectes fecit de lignis sethim. et opuit lāminis aureis. Cōposuit et oleū ad sanctificationis unctionē. et thymiama de aromatibus mundissimis. opere pigmentario.

Fecit et altare holocausti de lignis sethim quinq; cubitorū p quadrū. et trium i altitudine. cui cornua de angulis pcedebāt. opuitq; illud lāminis eneis. Et i usus eius parauit ex ere vasa diuersa. lebetes. forcipes. fuscinulas. uncinos. et ignium receptacula. Craticulāq; ei i modū rethis fecit eneā. et subtez

cā in altrib⁹ medio aula. fusib
ēt̄noz anulis. p totide zetanu
li ſūmitatib⁹. ad īmittēdos ver
tes ad portādū. quos et ꝓbs
fecit de lignis ſethim. ⁊ ope
uit lāminis ereis. ⁊ duxit ꝙ
⁊ tzitulos qui ⁊ altrib⁹ latezib⁹
eminebāt. Ipm̄ aut̄ altare
nō erat ſolidū. ſz cauū ex ta
bulatis. et īta vacuū. Fecit ⁊
labrū eneū cū basi ſua de ſpe
culis mulierū q̄ excubabant
⁊ atzio tab̄naculi. et atzui in
tui⁹ auſtzali plaga erat ten
toria de byſſo zetozta cubitoz
cētū; coluꝑne ence vigīti cū
basibus ſuis. capita coluꝑna
rū et tota opis celatura ar
gētea. Eque ad ſeptētziona
le plagā. tētozia. coluꝑne.
baſes ꝙ et capita coluꝑnaz.
cuiſdē et mēſure et opis at
metalli erāt. In ea vēzo pla
ga que orientē reſpicit fue
re tētozia cubitozū quīquā
ginta coluꝑne dece cū basib⁹
ſuis ence. et capita coluꝑna
rū. et tota opis celatura ar
gētea. Porro rōtza occidē qui
quaginta cubitozū pazauit
tētozia. e quib⁹ quidē cubi
tob⁹ coluꝑnarū truū cū basib⁹
ſuis vnī tenebat latus. et ī
pte altera. q̄ utrīq; ītzoitū tab̄
naculi fuerat. Quidē eque
cubitozū erat tētozia. coluꝑ
ne q̄ tres et baſes totide. Cur
ta atzij tētozia byſſinis zetoz
tis tegebāt. baſes coluꝑna
rū fuere ence. capita aut̄
earū cū cūctis celaturis ſuis
argētea. Sed et ꝓpās coluꝑ
nās atzij uestiuit argēto. ⁊
ī mtzoitu eius ope plumario
fecit tētozū ex iacīcto. pur
puza. cīmīculo. ac byſſo zetoz
ta. qd̄ habet vigīti cubitob⁹
ī lōgitudīe. Altitudo vō qui
cubitozū erat. iuxta meſura
quā cūcta atzij habebāt tēto
ria. Coluꝑne aut̄ ī ingreſſu
fuē ēt̄noz cū basibus ence. ca
pita q̄ earū et celatura argētea
Vaxillos quoq; tab̄naculi et
atzij p gyrū. fecit ence. Hec
ſunt īſtrumēta tab̄naculi teſ
timonij. q̄ numerata ſunt iuxta
ꝓceptū moyſi ī ozīmonijs le
uitaꝝ p manū ythamar filij
aaron ſacerdotis. quas beſele
hel filius huzi. filij hur de tri
bu iuda dīo ꝓ moyſen iubente
cōpleuerat. iuncto ſibi ſocio oo
liab filio achiſamach de tribu
dan. Qui et ipē artifex ligno
rū egregius fuit. et polimita
rius. atq; plumarius ex iacīcto. pur
pura. cīmīculo ⁊ byſſo.
Omne auru qd̄ expēſū eſt ī ope
ratōnij. et qd̄ oblatū ē ī dona
tiōnib⁹. uigīti nouē talentoz fuit.
et ſeptingētozū ⁊ ḡnta ſiclorū
ad meſura ſanctuarij. Oblatū ē
aut̄ ab hīs q̄ trāſierūt ad
numerū a vigīti annis et ſup.
de ſexcētis tribꝰ milibꝰ. et
quīngētis quīquāginta armato
rū. Fecerūt ꝓterea cētū talenta
argēti. e q̄bꝰ cōflate ſunt ba
ſes ſanctuarij. et mtzoitꝰ ubi ve
lū pendet. Cētū baſes fūt
de talentis cētū. ſingulis tale
tis ꝙ baſes ſingulas ſupputa
tis. De mille aut̄ ſeptingē
tis et ſeptuagīta quīq; fecit
capita coluꝑnarū. q̄b et ꝓpās
veſtiuit argēto. Eius q̄ obla
ta ſunt talenta ſeptuagīta du
o milia ⁊ quadringēti ⁊ ſup

sidi. Equibus fuse sunt baseb
t introitu tabnaculi testimj.
et altaꝛe eneu cu ꝛatinula sua.
Omiaꝙ uasa que ad usu eius
ꝑtinet. et baseb atrij ta i ciꝛ
cuitu qꝫ i ingressu eius. t pa
ulli tabernaculi atꝙ atrij ꝑ gyꝝ

DE iacincto vo Cap xxxix
et purpura. vermiculo ac
byssо fecit vestes quibꝫ uidu et
aaron. qñ ministrabat i sanb si
cut ꝓcepit dnꝰ moysi. Fecit
igit ephumeale de auro. ia
cincto. purpura. cocco ꝙ bis
tincto. byssо ꝛetoꝛta. ope poli
mitaio. Incidit ꝙ brattеas au
ꝛeas. et extenuauit i fila. ut
posset toꝛqueꝛi cu puꝛo colop
subtegmine. duab. ꝙ hoꝛas sibi
inuicē copulatas i vtꝙ latere
summitatiu. et baltheu ex et eis
de coloꝛibus. sicut ꝓcepat do
minꝰ moysi. Fabꝛauit et du
os lapides onichinos astric
tos et inclusos auro. et insculp
tos arte gemmaria. nobꝫ fi
lioꝝ isꝛl. Posuitꝙ eos i late
ꝛibus ephumealib i monu
mentu filioꝝ isꝛl. sicut ꝓcepat
dnꝰ moysi. Fecit et ꝛationale
ope polimito iuxta opus ep
humealis. ex auro. iacincto.
purpura. cocco ꝙ bis tincto.
et byssо ꝛetoꝛta. qd̄ ꝛagulu du
plex mensuꝛe palmi. et posu
it i eo gemmaꝝ qtuoꝝ oꝛdines.
In ꝓmo veꝛsu eat sardius. to
pazius. smaragdus. i secūdo.
caꝛbunculꝰ. saphirus. easpis.
i teꝛtio. ligurius. achates. a
methistus. i qrto. chrysolitus.
onichinus. beryllus. circūda
ti et inclusi auro ꝑ oꝛdines suos.
Jpiꝙ lapides duodeni sculpti
sunt nomibꝰ duodeꝝ tribu
uꝝ isꝛl. singuli ꝑ noia singulo
ꝛu. Fecerunt et i ꝛationali cate
nulas sibi iunctas tohaeꝛetes de
auro purissimo. et duos unci
nos. totideꝙ anulos auꝛeos.
Deꝛro duos anulos posuerē
i utroꝙ latere ꝛationalis. e aduꝙ
pte deꝛetro due catenule auree
quas i seꝛuerunt uncinis q in
suphumealis agulis eminе
bant. Her et an et ꝛetro ita co
nectebat sibi. ut suphumeale
et ꝛationale mutuo necteꝛē
t stricta ad baltheu et anu
lis foꝛtius copulata. quos iu
gebat uitta iacincina ne lapi
fluereꝛ. et a se inuicē moueꝛēt.
sicut ꝓcepit dnꝰ moysi. Fece
runt quoꝙ tunicā suphumeā
lis totā iacincinā. et capitiu
i superiori pte. qꝫ media hoꝛa
ꝙ ꝑ gyꝝ capitij textilē. de
oꝛsu autē ad pedes mala pu
nica ex iacincto. purpuꝛa. i
miculo. ac byssо ꝛetoꝛta. t ty
tinabula de auro purissimo.
q posuerunt it mala granata
i extrema pte tunicē ꝑ gyꝝ.
tyntinabuli autē aureu. et
malu punicu i quibꝰ ornatꝰ
incedebat pontifex qn ministeꝛio
fungebat. sicut ꝓcepat dnꝰ
moysi. Fecerunt et tunicas byſ
sinas ope textili aaron et fi
liis eius. et mitras cu coꝛonu
lis suis ex byssо. feminalia ꝙ
linea byssina. cingulu vo de
byssо ꝛetoꝛta. iacincto purpu
ꝛa. ac imiculo. distinctu ar
te plumaꝛia. sicut ꝓcepat
dnꝰ moysi. Fecerunt ꝙ lami
nas sacre uenеatoꝛis de auro
purissimo. Et ꝙ scripserunt in ea
ope gemmaio sigillum dni. et scri
pserunt ea cu mitra. uitta iacin
thina. sicut ꝓcepat dnꝰ moysi.

Perfectū ē igit² omē opus
tabernaculi. et tecti testimō.
fecerūtq filij isr̄l cūcta q̄ pre
cepat dnūs moysi. et obtulerūt
tabernaculū et tectū. t vnū
sā suppellectilē. anulos. tabu
las. uectes. columpnas. ac bases.
opt̄oriū de pellibꝫ arietū ru
bricatis. et aliud opimētū de
iacinctinis pellibus. uelū. ar
cham. uectes. ꝓpiciatorij. mē
sā cū uasis. et ꝓpositis pa
nibꝫ. candelabrū. lucernas. t u
tēsilia earū cū oleo. altare
aureū. et vngētū. thymiama
ex aromatibꝫ. et tentoriū in
introitu tabernaculi. altaris enc
ū. xenaculū. uectes. t vasa eꝝ
omnia. labrū cū basi sua. tento
ria atrij et columpnas cū ba
sibus suis. tentoriū in introitu
atrij. funiculosq illi⁹ et pax
illos. Nichil ex vasis defuit.
q̄ in misterium tabernaculi. et in
tectū fedeis iussa sunt fieri. Ves
tes quoq quibus sacerdotes
uterent in ministerio. aaron saluret
et filij eius obtulerunt filij is
rahel. sicut preparat dnūs. Quic
postq moyses cuncta vidit
opleta. benedixit eis

Ca'''j

Locutusq ē dnūs .xl.
ad moysen. dicens. Men
se primo die prima mensis eri
get tabernaculū testimō. et
pones in eo archā. Demittes
q̄ ante eā velū. et illata mēsa.
pones super eā q̄ ordine prepta
sunt. Candelabrū stabit cū
luchnis suis. et altare aureū
in quo adolebit incensū. corā ar
cha testimō. Tentoriū in in
troitu tabernaculi pones. t
ante illud altare holocausti. la
brū inter altare et tabernaculū.
ad implebis aqua. ascendabis
q̄ atrium tentoriis. et ingressu eius.
Et assumpto vnctoris oleo. unges
tabernaculū cū basi suis. ut sanc
tificet² altare holocausti. et omnia
vasa eius. labrū cū basi sua. Om
nia vnctoris oleo q̄ sanctificabis. ut
sint sanctū sanctorū. Applicabisq̄ a
aaron et filios eius ad fores ta
bernaculi testimō. et lotos
aqua induces sub vestibꝫ. ut mi
nistret mihi. et unctio eorū in sacer
docio ꝓficiat sempiterno. Fecitq
moyses omnia. q̄ preceperat dns.
Igit² mense primo anni secūdi. prima
die mensis collocatum est tabernā
culum. erexitq moyses illud. t
posuit tabulas ac bases. t ves
tes. Statuitq columpnas. expā
ditq tectū super tabernaculū. t
posito desuper operimento. sicut et
dns imperarat. Posuit et testa
mentū in archa. subditis infra ve
ctibꝫ. et oraculū desuper. Cui
q̄ illatis in tabernacu
lū. appendit ante eā velū. ut ex
pleret dñi iussionē. Posuit
et mensā in tabernaculo testimō
nij ad plagā septentrionalē
extra uelū. ordinatis coram ꝓpo
sitionis panibus. sicut preparat
dns moysi. Posuit et candē
labrū in tabernaculo testimō
nij e regione mense in parte austra
li. locatis per ordinē luceruis
iuxta preceptū dñi. Posuit t
altare aureū sub tecto testimō
nij extra uelū. et adolevit su
per eo incensū aromatū. sicut iussit
rat dns. Posuit et tentoriū in
introitu tabernaculi. et altare
holocausti in vestibulo testimō
nij. offerens in eo holocaustū
et sacrificia. ut dns imperarat.
labrū quoq̄ statuit inter tab

naculi testimonij et altaꝛe. mpleꝫ illud aqua. Lauerunt ꝙ moyses et aaron et filij eꝝ manꝫ suas et pedes cũ ingre dent tectu fœderis. ut accede ret ad altaꝛe. sicut preceperat dns Exercit tabnaculũ ꝙ ungi tabna culi et altaꝛis. dicto ꝫ introi tu eius sacerdotio. Postꝙ cuncta ꝙ sta sunt. operuit nubes taber naculi testimonij. et gla dni ꝛplenit illud. Nec poterat moy ses ingredi tectũ fœderis nube opiente oma. et maiestate dni chorusante. quia cuncta nubes operuerat. Si qñ nubes tabnaculũ deserebat. ꝙ fili sra Si perdebat desup. ꝓgrediebat eo de loco. Nubes ꝙ dni ꝛtu babat ꝙ die ꝫ tabnaculo. et ignis ꝫ nocte. uidentibꝫ cunctis ꝛplis istl. ꝙ cunctas mansiones suas.

Incipit uagethybras idest liber leuiticus Cam primum.

Vocauit autem moysen. et locutus est ei dns de tabnaculo testimonij. dicens. Loquere filiis istl. et dices ad eos. Homo q̃ obtulerit ex uobis hostiã deo de pecoribꝫ idest de bobus ꝙ ouibꝫ offerens deo victimas. si holocaustũ fuerit eius oblatio ac de grege. masculũ immaculatũ offeret ad ostiũ tabnaculi testimonij ad placandũ sibi dnm. Ponetq; ꝙ supꝛ hostie caput manus. et acceptabilis erit ꝛ expiationem eius ꝙ ficiens. Immolabitq; uitulũ coꝛa dno. et offerent filij aaron sacerdotes sanguinẽ eius fundentes ꝙ altaris circuitũ. quod est ad ostiũ tabernaculi. Detracta ꝙ pelle hostie. artus ꝫ frusta ponet. et subiiciet ꝫ altaꝛis igne. struet lignoꝝ ad ꝛpoita. et membra que cesa sunt desup ordinatis. caput uidelicet ꝙ cuncta que adhẽrent ceruici. intestinis et pedibꝫ lotis aqua. Adolebitq; ea sacerdos supꝛ altaꝛe. ꝫ holocaustũ et suauẽ odoꝛe dno. Quod si pecoribꝫ oblatio ẽ. de ouibꝫ siue de capris holocaustũ agni aut hedi. ꝙ mascula offeret. ꝫ immolabit ꝙ ad latus altaris ad aquilonẽ coꝛa dno. Sanguinem uero ꝛpsius fundet filij aaron ꝙ circuitũ. diuidet ꝙ membratim caput ꝙ oma q adheret ceruici. et ꝛponet supꝛ ligna que subiecta dns ꝫ ignis. Intestina uero et pedes lauabit aqua. et oblata oma adolebit sacerdos supꝛ altaꝛe ꝫ holocaustũ. et odoꝛe suauissimi dno. Si manet de animalibꝫ holocausti oblatio filiis ꝙ aaron ꝙ ciborum. Sanctũ sanctoꝝ de muneribus dni ꝛ ignes eius. Anima cũ obtulerit oblationem de libamentis hostiaꝝ sacrificiũ dno. si

Cam. ii.

ad basim eius. Adipē vō eiꝰ
adolebit sup̄. sicut ⁊ victimis
pacificoꝝ fieri solet. Rogabit
p̄ eo et p̄ p̄cō eius. ut dimit-
tat⁹ ei. Quod si peccauit ania
p ignorātiā de pl̄o tiꝛe. ut
faciat quitq̄ eoꝝ hiis q̄ dīs
lege plubet⁹ atq̄ deliquat
et cognouit peccm̄ suū. capꝛā
offeꝛet īmaculatā. Ponetq̄
manū suā sup caput hostie
que p̄ p̄cō ē. et īmolabit eā
i loco holocausti. Tolletq̄ sa
cerdos de sāguine i digito suo.
et tāgens cornua altaꝛis ho
locausti. Reliquū fundet ad ba
sim eius. Omem autē adipē
auferēt. sicut auferri solet de
victimis pacificoꝝ. adole-
bit sup altaꝛe i odoꝛē suauī
tatis dnō. Rogabitq̄ p eo.
et dimittet⁹ ei. Si autē de
pecoꝛibꝰ optuleꝛit victimā
p p̄cō. siue femellā īmacula
tā. ponet manū sup caput
eius. et īmolabit eā i loco u
bi solet cedi holocaustoꝝ hos
tie. Sumetq̄ sacerdos de san
guine eius digito suo. tāgēs
cornua altaꝛis holocausti.
Reliquū fundet ad basim eius.
omem q̄q̄ auferēt adipē
sicut auferri solet adeps ho
stie q̄ immolat⁹ p pacificis. ⁊
mabit sup altaꝛe i incēsum
dnō. Rogabitq̄ p eo et p p̄-
cato eius. et dimittet⁹ illi.

Si peccauit ania
et audieꝛit vocē iuraīs.
testis q̄ fuit q̄ aut ipē vidit
aut cōscius ē. si nō indicaueꝛit. por
tabit iniq̄tatē suā. Ania
que tetigeꝛit aliquid īmūdū siue
q̄d ōtrectū a bestia ē. aut p se
moꝛtuū. uel q̄libet aliud rep-

Ca'm v.

tile. et oblita fuit īmūditie
siue. Rea ē et delinquit. Et si
tetigeꝛit quitq̄ de īmūditia
hoīm uel pta omem īpuri-
tē qua pollui solet. oblita
q̄ cognouit postea. subiacebit
delicto. Anima q̄ iuꝛauit et
p tuleꝛit labiis suis ut ul' ma
le quid faceꝛet ul' bn̄ et nō fece
ꝛit. et idipm̄ iuramēto ⁊ ser
mone firmauit. oblita q̄q̄
ea ⁊ tellexeꝛit delictū suū. agat
p̄niam de p̄cō suo. et offeꝛat
agnā de gregibꝰ siue capꝛā.
ōrabitq̄ p eo sacerdos et p
p̄cō eius. Si nec nō potue
ꝛit offeꝛe pecꝰ. offeꝛat duos
tuꝛtuꝛes. ul' duos pullos co
lūbaꝝ dnō. vnū p p̄cō ⁊ al
teꝝ i holocaustū. Dabitq̄
eos sacerdoti. Qui p̄mū offe
ꝛet p p̄cō. retoꝛquebit caput
eius ad p̄nulas. ita ut col
lo adh̄eat. et nō penit⁹ abrū
pat⁹. et aspget de sāguine eiꝰ
pariet⁹ altaꝛis. Quicq̄d aut
reliquū fuit fiet distillabi
ad fundamētū eius. q̄ p p̄cō
ē. alteꝝ vō adolebit⁹ i holo
caustū ut fieri solet. Rogabit
q̄ p eo sacerdos. et p p̄cō eiꝰ
et dimittet⁹ ei. Quod si nō qui
uerit manꝰ eius offeꝛre du
os tuꝛtuꝛes ul' duos pullos co
lūbaꝝ. offeꝛet p p̄cō suo
similē p̄te ephy decimā. si nō
mittet i eā oleū. nec thuris
aliquid ponet. q̄ p p̄cō ē.
tradetq̄ eā sacerdoti. Qui ple
nū cō eo pugillū hauiet eius.
tremabit sup altaꝛe i mon
mētū eiꝰ qui optuleꝛit. Rogāb
p illo et exopiab. Reliqua vō
p̄tē ipē habebit i munꝰ.
Locutusq̄ ē dnūs ad moysē. dicēs.

omēs. Anima si peccauerit & audierit vocem iurantis & ipse testis est siue vidit siue conscius est tantummodo si non indicauerit portabit iniquitatem suam. Anima quæ tetigerit quamlibet rem immundam siue cadauer bestiæ siue pecoris siue reptilis & hoc latuerit se & ipsa immunda erit & delictum suum portabit. Siquis tetigerit immunditiam hominis quamcunque immunditiam qua polluitur homo & hoc latuerit eum postea autem scierit delictum suum. Anima quæ iurauerit & pronuntiauerit labiis suis ut malum faciat vel bene omne quicquid locutus fuerit homo in iuramento & hoc latuerit eum postea autem scierit unum horum reus erit. Et agnoscet peccatum suum in quibus peccauit. Et offeret pro delicto suo arietem immaculatum de gregibus siue de capris ut sacerdos expietur pro peccato illius. Quod si non inuenerit manus eius duos turtures aut duos pullos columbarum offeret pro peccato suo quod deliquit unum in sacrificium pro peccato & alterum in holocaustum. Et portabit eos ad sacerdotem qui primum offeret quod pro peccato est. Et ungue caput eius de sanguine hostiæ quæ pro peccato est. Et quod superfluum fuerit de sanguine exprimet ad radicem altaris. Quia pro peccato est. Secundum autem faciet holocaustum iuxta ritum suum. Et expiabit sacerdos pro eo peccatum illius quod deliquit & dimittetur ei. Quod si paupertate deprimitur & non habet manus eius quæ sufficiant ad duos turtures aut duos pullos columbarum offeret pro peccato suo quod deliquit decimam partem ephi similæ pro peccato non fundet oleum nec imponet thus quia pro peccato est. Et deferet eam ad sacerdotem. Qui tollet pugillum suum memoriale eius & adolebit super altare iuxta incensa Domini. Quia pro peccato est. Et expiabit sacerdos pro peccato quod deliquit de uno horum & dimittetur ei. Reliqua autem pars erit sacerdotis sicut sacrificium quod offertur pro delicto. Locutus est Dominus ad Moysen dicens. Anima si deliquerit & neglexerit quippiam de sanctificatis Domini offeret pro delicto suo arietem immaculatum de gregibus iuxta æstimationem tuam in siclis argenti siclo sanctuarii pro peccato. Et quæ peccauit in sanctificatione reddet & quintam partem adiiciet dabitque sacerdoti. Ipse autem deprecabitur pro eo arietem offerens pro delicto & dimittetur ei. Si quis peccauerit & fecerit contra omnia quæ prohibere Dominus solet & nescierit reus erit & portabit iniquitatem suam. Arietem immaculatum de gregibus iuxta æstimationem tuam in siclis argenti siclo sanctuarii offeret pro delicto. Et deprecabitur sacerdos pro eo de ignorantia qua peccauit & nescit & dimittetur ei. Quia pro delicto est. Delinquendo peccauit in Dominum. Mentitus est proximo suo in depositis & fiducia quæ commissa sunt ei aut vi oppressa violenter auferens aut calumniam fecerit. Inuenerit perdita & mentietur de eis. Et pro his omnibus quæ solent homines facere delinquendo & peccando. Quicquid ille reddere debuerit totum restituet & quintam partem eius adiiciet. Et reddet ei cui damnum intulerat. Pro peccato autem suo offeret arietem immaculatum de grege. Et dabit eum sacerdoti iuxta æstimationem suam in sacrificium pro delicto. Quod si non habuerit pro eo quod deliquit offeret sacerdoti. Qui deprecabitur pro eo. Et dimittetur ei. Quia per ignorantiam peccauit. Et ipse nescit. Locutus est Dominus ad Moysen dicens. Præcipe Aaron & filiis eius. Hæc est lex holocausti. Crematum est in altari tota nocte usque mane. Ignis eius eo quod altaris est. Vestietur sacerdos tunica & femoralibus lineis. Tollet cinerem quem ignis consumsit. Et ponet iuxta altare. Spoliabit se pontifex vestimentis suis. Indutus alia efferet eos extra castra. In loco mundissimo usque ad fauillam consumi faciet. Ignis autem in altari semper ardebit. Quem nutriet sacerdos subiciens ligna mane per singulos dies. Et apposito holocausto desuper adolebit adipes pacifici. Ignis iste perpetuus. Qui nunquam deficiet in altari. Hæc est lex sacrificii & libamentorum. Quæ offeret filii Aaron coram Domino & coram altari. Tollet sacerdos pugillum similagine quæ sparsa est oleo. Et totum thus quod super similam positum est. Adolebitque illud in altari in monimentum odoris suauissimi Domino. Reliqua autem pars similagine cum filiis suis absque fermento. Et comedet in loco sancto atrii tabernaculi. Idcirco autem non fermentabitur. Quæ pars eorum in Domino in sacrificio offeretur. Dominum sanctum erit. Sicut pro peccato atque delicto. Masculi tantum stirpis Aaron comedent illud. Legitimum ac sempiternum erit in generationibus eorum de sacrificiis Domini. Omnis qui tetigerit illa sanctificabitur. Locutus est Dominus ad Moysen dicens. Hæc est oblatio Aaron & filiorum eius quam offerre debet Domino in die unctionis suæ. Decimam partem ephi offeret similæ in sacrificio sempiternum. Medium eius mane & medium eius vespere. Quæ in sartagine oleo spissa fiuget. Offeretque eam calidam in odore suauissimi Domino. Sacerdos qui pro eo unctus

sumtresserit. et tota remanebit
altari. Omne em sacrificiu sa
cerdotis igne cōsumet. nec ullus
comedet ex eo. Locutus e dns
ad moysen. dicens. Loquere aaron.
et filiis eius. Ista e lex hostie
pacifici. In loco ubi offert holo
caustu. immolabit e victima dns.
Sanctu sanctoru e. Sacerdos q offert
ea. comedet i loco sco i atrio
tabernaculi. Quicquid tetigerit
carnes eius. sanctificabit. Si de
sanguine illius vestis fuerit aspersa. lauabit in loco sco. Vas au
tile i quo cocta e. confringet.
Quod si aneum fuerit defricabi
tur. et lauabit aqua. Omnis mas
culus de gnē sacerdotali. nec
tet de carnibus eius. q sanctu scōr
e. hostia em q redit pro peccato
sanguine i feret i tabernaculū testi
monii. ad expiandū i sanctuario.
nō comedet. sed cōburet igni.
Hec q e lex hostie pro delicto.
Dēm sanctu e. In loco ubi immo
labit holocaustu. mactabit
et victima pro delicto. Sanguine eius
p gyrum fundet altaris. offe
rentis ex ea caudā et adipē
qui operit vitalia. duos renunculos et pinguedinē q iuncta ilia
a e. reticulumq iecoris cū renun
culis. Et adolebit ea sacerdos
sup altare. incensu dni e pro de
licto. Omnis masculus de sacer
dotali gnē i loco sco uescetur
his carnibus. quia sanctu sanctoru e.
Sicut pro peccato offert hostia. ita
et pro delicto. Utriusq hodie lex
una erit. ad sacerdotē qui ea pro
tulerit pertinebit. Sacerdos q
offeret holocaustu victimā. ha
bebit pelle eius. et omne sacri
ficiu simile q̄d coquet i caldario. et frixerit i craticula ulli
sartagine preparat. cuius erit sa
cerdotis a quo offert. sine ole
o cōspersa sine arida fuerit. Cun
ctis filiis aaron. equa mensura
per singulos diuidetur.

Cap. vij.

Hec est lex hostie
pacificoru. que offert dno.
Si pro gratiarū actōe fuerit obla
ta. offeret panes absq fermento.
cōspersos oleo. et lagana azima
uncta oleo. cocta q̄ similā. et
colliridas olei admixtione cō
spersas. panes quoq fermentatos.
cū hostia gratiarū. que immolat
pro pacificis. Ex quibus unum pro
munere offeret dno. et erit sac
dotis q̄ fuderit hostie sanguinem.
Cuius carnes eadē comedet die
nec remanebit ex eis quicq
usq mane. Si voto ul spōte
quispiā optulerit hostia. ea
dē similiter edet die. Sed et si
quid i crastinū remanserit. nec
sic licitū e. Quicquid autē tertio
die ignibus consumetur. Si quis de carnibus victime pacificoru die tertio co
mederit. non recipietur. nec
proderit offerenti. quia po
tius abhominatio erit. et anima talis q̄ edulio
abominata erit. populis suis
rea erit. Caro que aliquid tetigerit immundū nō comedet. sed
cōburet igni. Qui fuerit mun
dus. uescetur ea. Alia pollicta
q̄ ederit de carnibus hostie pa
cificoru q̄ oblata e dno. peribit
de populis suis. et q tetigerit i
mundicia hominis ul iumenti. sine
omnibus rei q polluē pt. et come
derit de huiusmodi carnibus
interibit de populis suis. Locutus
q e dns ad moysen. dicens.
Loquere filiis israel. Adipē ouis
et bouis et capre nō comedetis. Adipē cadaueris morticini

et eius aialib. qd̄ a bestia
rapt̄ū ē. habebit ḡm̄ bsus ba
nos. Si quis adipem qui offi
ri debet i mēsu dñi comede
rit: pibit de pplo suo. Sanguī
nē quoq; omīb aialib nō sume
tis i cibos. tā de auib; q̄ de pe
coribus. Omīs aia q̄ ederit sāg
uinē. pibit de pplis suis. Locu
tus ē dñs ad moysen. dicēs.
Loquēre filiis isr̄l. Qui offert
victimā pacificoꝝ dño. offe
rat sil' et sacrificiū ide libamē
ta eius. et tenebit manib; adi
pē hostie et pectusculū. Cuī
adbo oblata dño cōsecrauerit.
tradet sacerdoti. Qui adole
bit adipē sup altarē. pectus cu
lū aut̄ erit aaron et filioꝝ
ei. Armus quoq; dextere de pa
cificoꝝ hostiis. cedet i p̄mi
cias sacerdotib. Qui obtule
rit sanguinē et adipē filioꝝ
aaron. ipē habebit et armū
dextrū i portiōe sua. Pectus
culū cū eleuatoriis et armū se
paratis tuli a filiis isr̄l de hos
tiis eoꝝ pacificis. et dedi aa
ron sacerdoti ac filiis eius lege
p̄petua ab omi pplo isr̄l. Hec
est unctio aaron t filioꝝ ei?
i cerimoniis dñi die quo op
tulit eos moyses ut sacerdo
tio fungerēt. et que p̄cepit
dari eis dēus a filiis isr̄l. i cūcti
one p̄petua i ḡnāconib; suis.
Ista est lex holocausti et sacri
ficii p̄ pctō atq; delicto. et p
gressionē et pacificoꝝ victi
miis. quā ḡstituit dñs moysi.
in monte synai. qñ mādauit fi
liis isr̄l. ut offerrent oblatio
nes suas dño. in deserto synai

Locutus ē dñs Cap̄ viii
ad moysen dicēs. Tolle
aaron cū filiis suis. vestes eoꝝ
et unctionis oleū. vitulū p
pctō. duos arietes. canistrū
cū azimis. et ḡregabis oēm
cetū ad ostiū tabernaculi. Fecit
moyses. ut dñs ip̄aceat. Cōgre
gataq; omī turba ad fores
tabernaculi. ait. Iste ē sermo
quē iussit dñs fieri. Statimq;
optulit aaron et filios eius. Cuīq;
lauisset eos. vestiuit pontificē
subucula linea. accīxitq; eū
baltheo. et induxit eū tunica ia
cinctina. et desuphumerale i
posuit. q̄ abstersis sudib; cingu
lo aptauit rationale. in quo
erat doctrina et veritas. Cyda
ri quoq; texit caput. et sup
eā cōtra frontē posuit lāmina
aurea q̄ sācta i sanctificatōe. si
cut p̄ceperat ei dñs. Tulit et
unctionis oleū. quo liniuit ta
bernaculū cū omī supellectili
sua. Cuīq; sanctificasset altarē
septē diebus. unxit il
lud. et ornā vasa eius. Labi
umq; cū basi sua sanctificauit o
leo. q̄ fundens sup caput aa
ron. unxit eū et ḡsecrauit.
filios quoq; eius oblatos ves
tiuit tunicis lineis. et cinxit
balthei. i posuitq; mitras.
ut iusserat dñs. Optulit et
vitulū p pctō. Cuīq; sup ca
put eius posuissent aaron
et filii eius manus suas. i
molauit eū hauriens sanguē.
et tincto digito tetigit cor
nua altaris p gyrū. Quo
expiato t sanctificato. fu
dit reliquū sanguinem ad fu
damēta eius. Adipē vō qui
erat sup uitalia et reticulū
iecoris. duos q̄q; renunculos

ad altare in circuitu. Vitulum cum pelle et carnibus et fimo combustis extra castra. sicut preceperat dominus. Obtulit et arietem in holocaustum. Super cuius caput cum imposuisset aaron et filii eius manus. immolauit eum. et fudit sanguinem eius super altare in circuitu. Ipsum autem arietem in frusta cedentes. caput eius et artus et adipem adolevit ignis. lotis prius intestinis et pedibus. Totum quoque simul arietem incendit super altare. eo quod esset holocaustum suauissimum odoris domini. sicut preceperat ei. Obtulit et arietem secundum in consecratione sacerdotii. posuerunt que super caput illius aaron et filii eius manus suas. Quem cum immolasset moyses. sumens de sanguine tetigit extremum auriculae dextre aaron. et pollicem manus eius dextre. similiter et pedem. Obtulit et filios aaron. Cumque de sanguine arietis immolati tetigisset extremum auriculae singulorum dextre. et pollices manus ac pedis dextri. reliquum fudit super altare per circuitum. Adipem vero et caudam. omnemque pinguedinem que operit intestina. reticulumque iecoris et duos renunculos cum adipibus suis et armo dextro. separauit. Tollens autem de canistro azimorum. quod erat coram domino panem absque fermento. et collyridam cum oleo. lagunamque posuit super adipes. et armum dextrum. tradens simul omnia aaron et filiis eius. Qui postquam leuauerunt ea coram domino. iuxta quod suscepta de manibus eorum. adolevit super altare holocaustum. eo quod in consecrationis esset oblatio. in odorem suauitatis sacrificii domini. Tulit et pectusculum illud eleuans coram domino de arietе consecrationis in partem suam. sicut preceperat ei dominus. Assumens que unguentum et sanguinem qui erat in altari. aspersit super aaron et vestimenta eius. et super filios illius ac uestes eorum. Cumque sanctificasset eos in vestitu suo. precepit eis. dicens. Coquite carnes ante fores tabernaculi. et ibi comedite eas. Panes quoque consecrationis edite qui positi sunt in mandato. sicut precepit mihi dominus dicens. Aaron et filii eius comedent eos. Quicquid autem reliquum fuerit de carne et panibus. igni combuetis. De ostio quoque tabernaculi non exibitis septem diebus usque ad diem quo implebuntur dies consecrationis vestre. septem enim diebus finietur consecratio. sicut in presenciarum factum est. ut ritus sacrificii impleatur. Die octaua vocabit moyses aaron et filios eius. ac maiores natu israel. Dixitque ad aaron. Tolle de armento vitulum pro peccato. et arietem in holocaustum. vitulumque immaculatum. et offer illos coram domino. Et ad filios israel loquere. Tollite hyrcum pro peccato et vitulum atque agnum anniculum et sine macula. in holocaustum. bouem et arietem pro pacificis. et immolate eos coram domino in sacrificio singulorum similam olei quasi ipsam offerentes. Hodie enim dominus apparebit uobis. Tulerunt ergo cuncta que

misserat moyses ad ostiū tabernaculi. Vbi cū oībus multitudo astaret. aut moyses. Iste ē sermo quē p̄cepit dñs. facite. et appebit uobis glia eiꝰ Dixitq; ad aaron. Accede ad altar̄e. et īmola p̄ pctō tuo. offerēs holocaustū. et deprecare p̄ te et p̄ ꝑplō. Cūq; mactauis hostiā ꝑpli. ora p̄ eo sicut p̄cepit dñs. Stansq; aaron accessit ad altar̄e. īmolauit vitulū p̄ pctō suo. Cuiꝰ sanguinem obtulerunt ei filij sui. In quo tingēs digitū tetigit cornu altaris. et fudit residuū ad basim ei⁹. adipēq; et renunculos ac reticulū iecoris q̄ sūt p̄ pctō. adoleuit sup altar̄e. sicut p̄cepat dñs moysi. Carnes uo et pellē eius extra castra cōbussit igni. Īmolauit et holocaustū victimā. obtulerunt q; ei filij sui sanguinem eius. quē fudit p altaris circuitū. Ipam etiā hostiā i frusta ḡsā ei capite et membris singulis obtulerunt. q; omnia sup altar̄e cremauit ignis. lotis pus aq; intestinis et pedibꝰ. Et p̄o pctō ꝑpli offerēs. mactauit hyrcū. expiatoq; altari. sicut holocaustū. addens i sacrificia libamēta que p̄scripserat. Et adolēs ea sup altar̄e absq; cremomīs holocaustū matutinū. Īmolauit et bouē atq; arietē. hostias pacificas ꝑpli. Obtulerunt q; ei filij sui sanguinem. quē fudit p altaris circuitū. Adipē autē bouis et caudā arietis. renunculos q; et adipes qui operiebāt uiscera. et reticulū iecoris. posuerunt sup pectora. Cūq; cremati essent adipes m altari. pectora eorū et armos dextros separauit aaron elenās coram dñō. sicut p̄cepat moyses. Et extendens manus ad ꝑplm. benedixit ei. Sicq; de pctis hostiis p̄ pctō et holocaustis pacificis. descendit glia dñi. Ingressi aut moyses et aaron tabernaculū testimonij. et deinceps egressi. benedixerunt ꝑplo. Apparuitq; glia dñi. omni multitudini. Et exeuntibꝰ egressus a dñō. deuorauit holocaustū et adipes qui erat sup altar̄e. Quod cū vidissent turbe. laudauerunt dñm. ruentes i facies suas. Ca'm

Hierusq; nadab .x. et abyu filij aaron turibulis sumptis. posuerunt ignē i eis desup offerentes coram dñō ignē alienū. qd eis p̄ceptū nō erat. Egressusq; ignis a dñō. deuorauit eos. et mortui sunt coram dñō. Dixitq; moyses ad aaron. Hoc ē qd locutus ē dñs. Sanctificabor i his qui appropinquat mihi. et i cōspectu oīs ꝑpli glificabor. Quod audiens. tacuit aaron. Vocatis autē moyses misahele et elisaphan filiis oziel patrui aaron. ait ad eos. Ite et colligite fratres uros de ḡspectu castroꝝ. et asportate extra castra. Cōfestim q; pgentes tulerunt eos sicut iacebāt uestitos lineis tunicis. et ecerunt foras. ut sibi fuerat ipatū. Locutusq; ē moyses ad aaron et eleazar. atq; ythamar. filios eius. Capita ura nolite nudare. et vestimenta nolite scindere. ne forte moriamini. et sup oēm cetū oriatur ira. Sed uri et oīs domus israel. plāgat incendiū qd

dñs sustrauit. Vos aute nō egrediemī fores tabnaculi. alioquī pibus. Oleū quippe sce vnctionis ē sup nos. Qui fecerūt oīa. uxta pceptū moysi. Dixit quoq; dñs ad aaron. Vinū et omē qd' inebriare pt nō bibetis tu et filij tui. qn̄ intrabitis tabnaculū testimōnie ne moriamini. qz pceptū ē sempiternū i generatōnib uris. ut habeatis sciam discernēdi mūd̄ et immūd̄. docearis q filios isr̄l omīa legitima q locutus ē dñs ad eos p manū moysi. Locutus q est moyses ad aaron. et ad eleazar. et ythamar filios eius. qui residui erant. Tollite sacrificiū qd' remansit de oblatōne dñi. et comedite illud absq fermēto iuxta altare. quia sctm scōrū ē. Comedetis aute i loco scō. qd' datū ē tibi et filijs tuis de oblatōnib dñi. sicut pceptū ē mihi. Per tus enim q' qd' oblatū ē et armi q' separatū ē edetis i loco mundissimo. tu et filij tui. ac filie tue tecū. Tibi enī ac liberis tuis repposita sunt de hostijs salutarib filiorū isr̄l. eo q armū et pectus et adipes q' tractant in altari eleuauerint coram dño. et pmanebit ad te et ad filios tuos lege ppetua. sicut pcepit dñs. Inter hec hyrcū qui oblatus fuerat pro pctō cū quereret moyses. ex ustū reppert. Iratusq; contra eleazar et ythamar filios aaron qui remanserat. ait. Cur nō comedistis hostiā pro pctō i loco scō. q' sca scōrū ē et data uobis ut portetis iniquitatē multitudinis. et oret pro eis p ea i cōspectu dñi. p̄sertim cū de sanguine illius nō sit introrsum introducta. et comedere ea de bucetis mei sicut pceptū ē mihi. Respondit q aaron. Ob lata ē hodie victima pro pctō. et holocaustū coram dño. mihi aute accidit qd' vides. Quo potui comedere ea aut placere deo i cerimonijs nisi lugubri. Quod cū audisset moyses. recepit satisfactōem. Cap. xi.

LOcutus ē dñs ad moysen et aaron. dicēs. Dicite filijs isr̄l. Custodite oīa q' scripsi uobis ut sitis de q' ui-. hec sunt animalia q' comedēde bestijs. de oīb animantib q' ē-e. Omē qd' habet diuisā vngulā et rumiat i pecorib. comedetis. Quicqd aute rumiat et habet vngulā q' nō diuidit ea sicut camelus et cetera. nō edetis illud. et erit immūda reputabitis. Cyrogrillus q' rumiat vngulā q' nō diuidit. immundus ē. Lepus quoq; nā pe rumiat. q' vngulā nō diuidit. et sus q' cū vngulā diuidat nō rumiat. horū carnib nō uescemini. nec cadauera cōtinget. q' immunda sunt uobis. Hec cūcta sunt q' gignunt i aquis. et uescimini eis. Omē qd' habet pinnulas et squamas. tā i mari q' i fluminib et stagnis. comedetis. Quicqd aute pinnulas et squamas nō habet eorū que i aquis morant et viuunt. abhominabile uobis et execrādū erit. Carnes eorū nō comedetis. et mortuā ma litabitis. Cūcta q' nō habet pinnulas et squamas i aquis. polluta erit.

Leuiticus

Hec sūt que de aūbus comedere nō debetis. et vitāda sūt vobis. Aquilā et grypha. et alietū. et milui. ac vulturē. uxō genus suū. et omē corui ge nerib⁹ ꝯ similitudinē suā. Struthionē et nocticoraliū. et laridē. et accipitrē uxta genus suū. bubonē et mergulū. et ybim. ygnū. et onocrotalū. et porphyrionē. et rodionē. et cataractionē uxta genus suū. upupā quoq; et vespertilionē. Omē de volucribꝫ qd' gr̄dit⁹ sup q̄tuor pedes. abhoīabile erit uobis. Quicquid aut̄ ābulat quidē sup q̄tuor pedes. habet lōgiora retro crura p que salit sup t̄rā. comedē debetis. ut de bruchis ꝯ gne suo. et attha thus. atq; opīmathus atq; lotusta. singula uxta genꝰ suū. Quicquid aut̄ ex volucribus q̄tuor tm habet pedes. execrabile erit uobis. Et quicūq; mortuū eoꝝ tetigerit. pollu et⁹. et erit īmūdus usq; ad uesp̄m. Et si necesse fuit ut portet quicq̄ horū mortuū. lauabit vestīmēta sua. et īmūdꝰ erit usq; ad occasū solis. Qui aūl qd habet quidē ungulā. ꝫ nō diuidit eā nec rumināt īmūdus erit. et quicq̄d tetigerit illud. cōtāmīabit⁹. Qd ābulat quidē sup manꝰ ex ceteris animantibꝰ q̄ incedūt q̄ drupedia. īmūdū erit. Qui tetigerit mortuū eoꝝ. polluetur usq; ad vesp̄m. Et q̄ portauerit huiꝰmodi cadauera. lauabit vestīmēta sua. et īmūdus erit usq; ad vesp̄m. quia hec īmūda sūt uobis. Hec q̄q; mūdꝰ polluta reputabit⁹ de his q̄ mouet⁹ in t̄ra. mustela. et mus. et crocodillus. singula uxta genꝰ suū. mugale. et chameleon. et stellio. ac lacerta. et talpa. Omnia hec īmūda sūt. Qui tetigerit mortua eoꝝ. īmūdꝰ erit usq; ad vesp̄m. Et sup q̄ ceciderit quicq̄ de mortuis eoꝝ polluet⁹. tā uas ligneū et uestīmētū. q̄ pelles et cilicia. Et ꝯ quodcūq; sit opus tinguet⁹ aqua. et polluta erit usq; ad vesp̄m. et sic p̄cta mundabit⁹. Vas aut fictile ꝯ quo horū quicq̄ mortuū ceciderit. polluet⁹. et idcirco frāgēdū est. Omnibus cibis que comedūtur si fusa fuerit sup eu aqua. īmūdus erit. et ome liquidū qd' bibit⁹ de vniuersis vasis. īmūdū erit. Et quicq̄d de mortuis huiꝰmodi ceciderit sup illud. īmūdū erit. sive clibani. sive ritropedes destruent⁹. et īmūdi erunt. Fōtes uō et cisterne. et omnis aquar̄ congregatio. munda erunt. Qui mortuū eoꝝ tetigerit. polluet⁹. Si ceciderit sup semētē. nō polluet eā. Si aut aquispiā aqua semētē p̄fuderit. et p̄cta mortuis tacta fuerit. illicō polluet⁹. Si aut mortuū fuerit aūl qd' licet uobis comedē. q̄ tetigerit. īmūdꝰ erit usq; ad vesp̄m. Et q̄ comederit ex eo quippiā sive portauerit. lauabit vestīmēta sua. et īmūdꝰ erit usq; ad vesp̄m. Ome qd reptat sup t̄rā abhoīabile erit uobis. nec assumet⁹ in cibū. Quicq̄d sup pectꝰ qua drupes gradit⁹. et multos ha

bet pedes sue p humu thit.
no comedetis. quia abhomi
bile e. Solute gramaze aiab
uzab. nec tagatis quitq; coiu.
ne inmudi sitis. Ego eim sum
dns deus vester. Sc̃i estote qm
ego scs sū. ne polluatis aiab
uzas i omi reptili quod mouc
tur sup tra. Ego sū dns qui
eduxi vos de terza egypti.
ut em vobis i deū. Sc̃i estote
quia ego scs sū. Ista e lex
animalis et volucris. et omis
aie vietis que mouet i aq;
aqua. et reptat i tra. ut dif
ferat ab nocentib; mudi ↄ inmu
di. et scias quid comedere
et respuere debeas. Cap̃.

Locutq; e dns ad
moysen. dicens. Loque
ad filios isr̃l. et dices ad eos.
Mulier si suscepto semie pe
perit masculu. inmda erit
septē diebus iuxta dies sepa
racois mēstrue. et die octauo
circūcidet i carnis. ipa vero
triginta ebd dieb; manebit
i sanguie purificacois sue. Oe
scī no tanget. nec i edit
sanctuariū. donec impleant dies
purgacois eius. Si aut fe
mina pepererit. inmda erit du
abus ebdomadib; iuxta. si
cut fluxu mēstruo. et sexagin
ta sex diebus manebit i sangu
ine purificacois sue. Cuq; ex
pleti fuerint dies purificacois
sue p filio siue filia. deferet
agnū anniculū i holocaustū.
et pullū columbe siue turturē
p pcō ad ostiū tabnaculi tes
timonij et tradet sacerdoti.
Qui offeret illa coram dno. et
orabit p ea. et sic mūdabit
a pfluuio sanguis sui. Ista e
lex puturientis masculi et

femine. Qd si no inuenerit
manu ei⁹ nec potuerit offe
re agnū. sumet duos turtu
res. vel duos pullos columbe.
unū i holocaustū. et alterū
p pcō. orabitq; p ea sacerdos.
et sic mūdabitur. Cap̃ xiij.

Locutq; e dns ad moysen
et aaron. dicens. Homo i
cuius carne et cute orius fuerit
diuersus color. sive pustula.
aut lucens quasi. de plaga
lepre. adducetur ad aaron sa
cerdotē. vel ad unū quoq; libet
filioz eius. Qui cū viderit le
pra i cute. et pilos i albū mu
tatos colorē. plāmq; speciem le
pre humiliorē cute et carne re
liqua. plaga lepre e. et ad
arbitriū eius separabit. Si mau
cula lucens candor fuerit i cute n
humiliorē carne reliqua. et pilu
colorib; pristinis. recludet eū
sacerdos septē diebus. et ↄsi
derabit die septimo. Et siqui
de lepra ultra no creuerit. nec
trāsierit i cute priores finib;
suis. recludet eū septē diebus
alijs. et die septimo ↄsiderabit
eum. Si obscurior fuit lepra.
et no creuerit i cute. mūdabit
eū. quia scabies e. Lauabit
q; ho vestimēta sua. et mūdus
erit. Qd si p̄ ↄ q; a sacer
dote visus e. et reddito mūdi
cie iterū lepra creuerit. adduc
et ad eū. et inmūdicie ↄdemnabit
eū. Plaga lepre si fuerit
i homie. adducet ad sacerdo
tē. et videbit eū. Cuq; color
albus i cute fuerit. et capillos
mutauit aspectus. ipa quoq;
caro viua apparuerit. lepra
vetustissima iudicabit eū. atq;
mollita cuti. Contaminabit ita
q; eū sacerdos et no recludet.

quia pspicue i mundicie ē. Si
autē effloruerit dispersēs le
pra i cute. et operuerit omē
carnē a capite usq; ad pedes.
et quocūq; sub aspectū oculoꝝ
cadit. cōsiderabit eū sacerdos.
et teneā lepra mundissimā iudica
bit. eo q; omis caro i cādore
uersa sit. et idcirco hō mūdꝰ
erit. Cū vēo caro viuens i eo
apparuerit. tuc sacerdotis iudi
cio polluet̄. et inr̄ i mundos re
putabit̄. Caro enī viua si le
pra aspergat̄ i mūdā ē. Cūq; si
rursū uersa fuerit i albore. et to
tū hoiem operuerit. q̄ cōsidēabit
eū sacerdos. et mūdū ee decer
net. Caro autē et cutis i qua
ulcus natū ē. et sanatū. et in
loco ulceris cicatrix apparu
erit alba siue subrufa. adduc
et̄ hō ad sacerdotē. Cūq; eū
viderit locū lepre hullioz car
ne reliqua. et pilos versos i
cādore. cōtaminabit eū. plaga
enī lepre orta ē i ulcē. Quod
si pilus ē coloris pristini. et
cicatrix subobscura. et vicā
carne nō ē hullioz. recludet
eū septē diebus. Et si quidem
creuerit. adiudicabit eū lepre.
sin autē steterit i loco suo. ul
cus ē cicatrix. et hō mūdus
erit. Caro autē et cutis qua
ignis exusserit. et sanata al
bā siue rufā habuerit cicatricē.
cōsiderabit ea sacerdos. Et ec
ce si vsa ē in albore. et locus
eius ē reliqua cute hullioz. cō
taminabit eū. quia plaga lepre
i cicatrice exorta ē. Cūq; si pi
lorū color nō fuerit imutatꝰ. nec
hullioz plaga carne reliqua.
et ipa lepre spes fuit subob
scura. recludet eū septē diebꝰ
et die septimo q̄ eplabit̄. Si
creuerit i cute lepra. cōtaminā
bit eū. Sin autē i loco suo cā
dor steterit et nō sanus erit.
plaga q̄busdā ē. et idcirco
mūdabit̄ eū q̄ cicatrix ē q̄busta
ne. Vir siue mulier i cuius ca
pite uel barba q̄mauerit lepra.
videbit eos sacerdos. Et si ꝑcē
hullioz fuerit loco carnis reliqua.
et capillꝰ flauus. solitoq; sub
tilioz. cōtaminabit eos. q̄ lepꝝ
capitis ē. ac barbe. Si autē
viderit locū macule equalē
viciue carni. et capillū nigrū.
recludet eos septē diebus. et
die septimo inuebit̄. Si nō cre
uit macula. et capillꝰ suū co
lorē ē. et locꝰ plage carni re
liquę equalis. tradet̄ hō absq;
loco macule. et recludet̄ sep
tē diebꝰ alijs. Si die septimo
visa fuerit stetisse plaga i loco
suo. nec hullioz carne reliqua.
mūdabit eū. lotis q; vestibus
suis mūdus erit. Sin autē pꝰ
eminēs cōrsus creuerit ma
cula i cute. nō querat aplīus
vtrū capillus i flauū colorem
sit mutatꝰ. quia apte i mūdꝰ
est. Porro si steterit macula.
et capilli nigri fuerint. nouit
ut hoiem ee sanatū. et q̄ fidē
ter eū pnūciet mūdū. Vir et
mulier i cuiꝰ cute cādor appa
ruerit. inuebit̄ eos sacerdos. Si
deprehenderit subobscurū albore
luteū i cute. sciat nō ee lepra.
sed macula coloris cādidi. et ho
minē mundū. Vir de cuiꝰ ca
pite capilli fluunt. caluus ac
mundus ē. Et si a fronte cadē
runt pili. recalueſtet et mū
dus erit. Sin autē i calumno siue
i recalueſcōe albet ul̄ rufus
fuit color exortꝰ. et hoc sacer
dos viderit. cōdēpnabit eū. haut
dubio lepra ē. que orta ē in

talionio. Cumcti qz ergo mandatus fuit lepra. et sepatꝰ ad arbitriū sacerdotis. habebit vestimēta sua dissuta. et caput nudū. ob veste cōtectū. cōtaminatū ac sordidū se clamabit. Oīt tpe quo leprosus ē et īmūdus. solus habitabit extra castra. Vestis lanea sive linea q̄ lepra habuerit i stamine aut subtegmine. a recte pelle ul' quicquid ex pelle factū ē. si alba aut fusca macula fuit īfecta. lepe reputabit i ostēdet sacerdoti. Cum q̄ sederit recludet septē diebꝰ. et die septimo iterū aspiciet. si crevisse deprehenderit. lepra p̄severabit erit. Pollutū iudicabit vestimētū. tocti quo fuit tincta. et idcirco cōburet flammis. Cōd' si cā viderit nō crevisse. p̄cipiet et lauabit id quo lepra ē. rursumq̄ illud septē diebꝰ alijs. Et cū viderit faciē quidē pristinā nō recuperasse. nec tamē crevisse lepra. īmūdū iudicabit. et igne cōburet. eo q̄ īfusa sit i superficie vestimēti. ul' totū lepra. Emundatio autē obstetricis fuit loco leprē postq̄ vestis ē lota. abrūpet eā. et a solido diuidet. Cōd' si ulcera apparuerit i hijs locis q̄ pus īmaculata erat lepra volatilis et vaga. debet igne cōburi. Si cessauit. lauabit eā q̄ prima fuit sedo. et munda erit. Ista ē lex leprē vestimēti lanei et linei. staminis atq̄ subtegminis. omnisq̄ supellectilis pellicie. quo mundari debeat ul' cōtaminari. Cap xiiij.

LOcutus q̄ ē dns ad moysē. dicēs. Hic erit ritus leprosi. q̄n mundandus ē. Adducet ad sacerdotē. Qui egressus de castris. cū inuenerit lepra ee mundata. p̄cipiet ei qui purificat. ut offerat p se duos passeres viuos quibus vesci licitū ē. et lignū cedrinū. vermiculū q̄. et ysopū. Et vnū ex passeribus quos vesci licitū ē īmolari iubebit i vase fictili sup aquas viuentes alium aut viuū cū ligno cedrino et croco et ysopo tinguet in sanguine passeris īmolati quo aspergetur ille qui mundand' est. septies ut iuxta purget. et dimittet passerē viuū. ut i agrū avolet. Cui q̄ lauerit hō vestimēta sua. radet omnē pilū corporis. et lauabit aqua. purificatus q̄ ingredietur castra. intra dū taxat ut maneat extra tabernaculi sui septē diebꝰ. et die septimo radet capillos capitis barbā q̄ et supercilia. ac totius corporis pilos. Et lotis rursus vestib' et corpe. die octauo assumet duos agnos īmaculatos. et ouē anniculā absq̄ macula. et tres decimas similē i sacrificiū. quē aspersa sit oleo. et sextarium olei separatim. Cumq̄ sacerdos purificādi hominē statuerit eum. et hec omnia coram dño i ostio tabernaculi testimonij. tollet agnū et offeret eū p delicto. olei q̄ sextarium. Et oblatis ante dñm omnibus. īmolabit agnum ubi īmolari solet hostia p pcato et holocaustū. ide in loco sc̄o. Fundet enim p pcto. ira et p delicto ad sacerdotē pertinet hostia. quia sc̄a sanctorū ē. Assumēs q̄ sacerdos de sanguine hostie q̄ īmolata ē p delicto. ponet sup extremū auriculē

dextre eius qui mundat. et sup pollicem manus dextre et pedis. Et de olei sextario mittet in manu sua sinistra. tinguet digitum dextrum in eo. et asperget septies contra dnm. Quod autem reliquum est olei in leua manu. fundet sup extremum auriculæ dextre eius qui mundat. et sup pollicem manus ac pedis dextri. et sup sanguinem qui fusus est pro delicto. et sup caput eius. rogabit pro eo contra dnm. et faciet sacrificium pro pcto. Tum immolabit holocaustum. et ponet illud in altari ad libamenta sua. et sic ritu mundabitur. Quod si pauper est et non pot manus eius tantum quæ data sunt pro delicto. sumet agnum ad oblationem ut roget pro eo sacerdos. decimam quoque partem similæ spersæ oleo in sacrificium. et olei sextarium. duos quoque turtures. siue duos pullos columbarum. quorum unus sit pro pcto. et alter in holocaustum. Offeretque ea octauo die purificationis suæ sacerdoti ad ostium tabernaculi testimonii. coram dno. Qui suscipiens agnum pro delicto. et sextarium olei leuabit simul. immolato quoque agno. de sanguine eius ponet sup extremum auriculæ dextre illius qui mundatur. et sup pollicem manus eius. ac pedis dextri. Olei uero potest mittere in manu sua sinistra. in quo tinguens digitum dextre manus. aspergit septies ad dnm. tangetque extremum dextre auriculæ illius qui mundatur. et pollicem manus ac pedis dextri. in loco sanguinis qui effusus est pro delicto. Reliqua autem potest olei quæ est in sinistra manu. mittere sup caput purificandi ut placetur pro eo dno. et turtures

re siue pullos columbe offeret. Vnum pro delicto et alterum in holocaustum. cum libamentis suis. Hoc est sacrificium lepsi. qui habere non pot omnia in emundatione sua. Locutus est dns ad moysen et aaron. dicens. Cum ingressi fueritis terram chanaan quam ego dabo uobis in possessionem. si fuerit plaga lepre in edibus. ibit cuius est domus nunciabit sacerdoti. et dicet. Quasi plaga lepre uidere mihi esse in domo mea. Ille precipiet ut effferatur uniuersa de domo prius quam ingrediatur ea. et uideat utrum lepsa sit. ne immunda fiant omnia que in domo sunt. Intrabit postea. ut qui uidet lepram domus. Qui cum uiderit in parietibus illius quasi ualliculas pallore siue rubore deformes. et humiliores sui specie reliqua. egredietur ostium domus. et statim claudet ea septem diebus. Reuisus quoque die septimo. si uiderit creuisse lepram. iubebit erui lapides in quibus lepra est. et proici eos extra ciuitatem in locum immundum. domum autem ipsam radi intrinsecus per circuitum. et spersi puluerem rasure extra urbem in locum immundum. lapides quoque alios reponi pro his qui ablati fuerant. et lutum aliud liniri domui. Si manente plaga exierit sues lapides et pulueres elatos. et alia terra lita. ingressus sacerdos uiderit creuisse lepram. et pariete respersos maculis. lepra est pseuera in. edibus. et immunda est domus. Quam statim destruet. et lapides eius ac ligna atque uniuersum pulueren proiciet extra oppidum. in locum immundum. Qui intrare

nuerit nisi ea ul' cui credit' fuer
pia. lauabit vestimenta sua.
Quod si introeñs sacerdos vide
rit lepram nõ creuisse ĩ domo p
q̃ denuo luta ẽ. purificabit ea
reddita sanitate. et ĩ purifi
catoẽm eius sumet duos pas
seres. lignũq̃ cedrinũ & vermi
culũ atq̃ ysopũ. Et ĩmolato uno
passere ĩ uase fictili sup aquas
uiuas. tollet lignũ cedrinũ. &
ysopũ. et coccũ et passerẽ viuẽ.
et tinguet omia ĩ sanguĩe pas
seris immolati atq̃ in aquis
uiuentibus. et aspget domũ
septies. purificabitq̃ ea tã in
sanguĩe passeris. q̃ ĩ aquis viuẽ
tibus. et ĩ passere viuo. ligno
q̃ cedrino. et ysopo atq̃ ver
miculo. Cũq̃ dimiserit passe
rẽ uolarẽ ĩ agrũ libẽ. orabit
p domo. et mũde mundabit. Ista
ẽ lex omis lepre. et pruritꝰ
lepre uestiũ. et domorũ eorũ
ab. et eruptionũ papularũ lu
centiũ matule. et diuersas spe
cies colorũ ĩmutatis. ut pos
sit sciri quo tpe mundꝰ quid ul
immundꝰ sit. Cap̃ xv.
Locutusq̃ ẽ dñs ad moysẽ
et aaron. dicẽs. loquimini
filiis isrl. et dicite eis. Vir q̃
patit fluxũ seminis. immundꝰ erit.
Et tũc iudicabit huiꝰ vitio sub
iacẽ. ei p monẽta singula ad
hesit fluxus illius atq̃ grauet
sedus humor. Omne stratũ
ĩ quo dormierit immundũ erit. &
ubicũq̃ sederit. Si quis hõis
tetigerit lectũ eius. lauabit
vestimenta sua. et ipe lotꝰ aq̃
immundꝰ erit usq̃ ad vesp̃ũ. Si
sederit ubi ille sederat. & ipe
lauabit vestimenta sua. et ipe
lotus aqua. immundꝰ erit usq̃
ad vesp̃ũ. Qui tetigerit tar
nes eius. lauabit vestimenta
sua. et ipe lotus aqua. immũdꝰ
erit usq̃ ad vesp̃ũ. Si saliua
huiꝰmodi hõis ceciderit sup eũ
qui mũdꝰ ẽ. lauabit vestimẽ
ta sua. et lotꝰ aqua. immũdꝰ
erit usq̃ ad vesp̃ũ. Sagma
sup quod sederit immũdũ erit.
Quicq̃d sub eo fuit & fluxũ
seminis patit. polluti erit usq̃
ad vesp̃ũ. Qui portauit horũ
aliq̃d lauabit vestimẽta sua.
et ipe lotꝰ aqua. immũdꝰ erit
usq̃ ad vesp̃ũ. Omis quẽ tetigerit qui talis ẽ. nõ lotis ma
nibꝰ. lauabit vestimẽta sua.
et lotus aqua. immũdꝰ erit us
q̃ ad vesp̃ũ. Vas fictile q̃
tetigerit. q̃ frangetur. uas aut
ligneũ lauabit aqua. Si sa
natꝰ fuerit q̃ huiꝰmodi sustĩ
net passionẽ. numerabit sep
tẽ dies p̃ emundatiõem sui. &
lotis vestibꝰ ac toto corpe ĩ
aquis viuentibꝰ. erit mũdꝰ. Die
autẽ octauo sumet duos tur
tures aũ duos pullos colũbe.
et veniet ĩ conspectũ dñi ad ostiũ
tabernaculi testimonii. dabitq̃
eos sacerdoti. q̃ faciet vnũ p
peccato. et alterũ in holocaustũ.
Rogabitq̃ p eo coram dño. ut
emundet eũ a fluxu seminis sui.
Vir de quo exierit semẽ
coitus. lauabit aqua oẽ cor
pus suum. & immũdꝰ erit usq̃ ad
vesp̃ũ. Vestẽ et pelle qua ha
buerit. lauabit aqua. et im
munda erit usq̃ ad vesp̃ũ. Mulier cũ qua coierit lauabit aq̃.
et immunda erit usq̃ ad vesp̃ũ.
Mulier q̃ redeunte mẽse pati
tur fluxũ sanguinis. septẽ die
bus separabit. Omis qui te
tigerit eã. immũdꝰ erit usq̃
ad vesp̃ũ. et in quo dormierit
ul' sederit diebꝰ separationis
sue. polluet. Qui tetigerit
lectũ eius lauabit vestimẽta

sua. et ꝑ̄d lotus aqua. īmū
dus erit usq; ad vesperū. Oē
vas sup̄ qđ̄ illa sederit. quis
quis attigerit lauabit vesti
meta sua. et lotꝰ aqua. pol
lutꝰ erit usq; ad vesp̄ū. Si
dormierit cū ea vir ꝑ̄d sanguis
menstruales. īmundus erit sep
tē diebꝫ. et omne stratū ī quo
dormierit polluet̄. Mulier
q̄ patit̄ fluxū sanguis mul
tis diebꝫ. nō ī tp̄e menstrua
li. ut̄ q̄ ꝑ̄ menstruū sanguinem
fluxe nō cessat. q̄ diu hunc ꝑ
taret passionē. īmunda erit
ūsq; sit ī tp̄e menstruo. Omne
stratū ī quo dormierit. et vas
ī quo sederit. pollutū erit.
Quicūq; tetigerit ea lauabit
vestimenta sua. et ꝑ̄d lotꝰ a
qua. īmundus erit usq; ad ves
perū. Si steterit sanguis ī flu
xe cessauit. numerabit sep
tē dies purificationis sue. ī oc
tauo die offeret ꝑ se sacerdo
ti duos turtures. ut̄ duos pul
los columbarū ad ostiū taber
naculi testimonij. Qui unū
faciet ꝑ ꝑ̄cm ī alterū ī holo
caustū. Rogabitq; ꝑ ea coram
dño. ī ꝑ fluxū īmunditie eius.
Docebitis ergo filios isr̄l ut
caueāt ī immunditias. ut nō mo
riant ī sordibꝫ suis. cū polluā
erit tabernaculū. qđ̄ ī medio
eoꝝ. Ista ē lex eius qui pati
t̄ fluxū seminis. et qui pol
luit̄ coitu. et q̄ menstruis te
poribꝫ separat̄ ut̄ que unxi
fluit sanguine. et omnis q̄ dor
mierit cū ea Capm̄ xvj.

LOcutus ꝙ ē dñs ad moy
sen post mortē duoꝝ filioꝝ
aaron. q̄ offerentes ignē alie
num ītēfecti sunt. et ꝑcepit
ei dicēs. Loquere ad aaron fra
trē tuū. ne omni tp̄e ingrediat
t̄ sanctuariū. quod ē intra uelū
coram ꝓpiciatorio quo tegit̄ ar
cha ut nō moriat̄. quia in
nube apparebo sup̄ oraculū.
nisi hoc aliter fecerit. Vitulū of
feret ꝑ ꝑ̄cō. et arietē offeret
ī holocaustū. Tunica linea ves
tiet̄ femināli q̄ lineis vere
da tegabit. accinget̄ zona
linea. cydarim linea ꝑponet
capiti. Hec em̄ vestimenta sunt
sc̄a. quibꝫ cūctis ut lotꝰ fuerit.
induet̄. Sumpsitq; ab vniuer
sa multitudine filioꝝ isr̄l duos
hyrcos ꝑ ꝑ̄cō. et vnū arietē
ī holocaustū. Cumq; obtulerit
vitulū ī oraūit ꝑ se. ī ꝑ domo
sua. duos hyrcos statuit sorti
et coram dño ī ostio tabernacu
li testimonij. mittēs sup̄ vtrūq;
sortē. vnā dño. ī alterā ca
pro emissario. Cui sors exi
erit dño. offeret illū ꝑ ꝑ̄cō.
cui aut̄ ī capud emissarium.
statuet eum viuū coram dño. ut
fiat ꝑ eo. ī emittat
illū ī solitudinē. hys rite ce
lebratis. offeret vitulū. ī ro
gabit ꝑ se et ꝑ domo sua. īmo
labit eū. Assumptoq; thuribu
lo qđ̄ de pruinis altaris ꝑple
uerit. ī hauriēs manu pos
tū thymiama ī mediū. ut̄
velū mittet ī stā. ut ponat
sup̄ ignē aromatibꝫ nebula

corū tuapor opiat oraculū
qđ & sup testimoniū. ut nō mo
riat. Tollet quoz de sanguine
vituli. et aspget digito septi
es ad ppiatoriū ad orientem.
Cuq; mactauit hyreus p peccō
pli. & fecet sanguinem eoz inte
velū sicut preptū & de sanguine
vituli. ut aspgat e regione
oraculi. & expiet sanctuariū ab
immundicijs filioz isl. & a p
uaricationibz eoz. quibzq; pec
tatis. Iuxta hui⁹ ritū faciet
& tabnaculū testimoñ. qđ sixu
rus & mat eos & medio sordiū hi
tantiū eoz. Nullus hom sit
& tabnaculo qn ponit expiet
diet² sanctuariū. ut roget p se
et p domo sua. & p vniuso cē
tu filioz isl. donec egrediat²
tabnaculū. Cū aut egressus
ad altare qđ coram dño & oret
p se. et sumpto sanguine vitu
li atq; hyrci. fundat sup cor
nua eius p gyrū. Aspgens q
digito septies. expiet & sanc
tificet illud ab immundicijs fili
oz isl. Postq; emundauerit
sanctuariū. & tabnaculū & altare.
tunc offerat hyrcus viuens. &
posita vtraq; manu sup caput
eius. confitebit⁹ sup eo omnes iniquitates
filioz isl. et vniuersa delicta
atq; peccata eoz. & imponens ea
capiti eius emittet illū p homi
nē paratū. & desertū. Cuq;
portauit hyrcus omnes iniqui
tates eoz & terā solitudinē. &
dimissus fuerit & deserto. reuer
tet² ad eū & tabnaculo testimoñ.
et deponet vestibz quibz p
ius induta erat cū intrauerit sanc
tuariū relictis ibi. lauabit car
nē suā & loco sco. induet⁹q;
vestimentis suis. Et p holocaustū suū
suis offeret holocaustū populi
sui ac plebis. rogabit tā
& p se q; & p plō. et adipē qui
oblatus & p peccō. adolebit
sup altare. Ille aūt qui dimi
serit caprū emissarium. lauā
bit vestimenta sua & corpus
aqua. & sic ingredietur castra.
Vitulū aūt et hyrcū qui p
peccō fuerant immolati. & quoz
sanguis illatus & in sanctuario. ut
expiatio cōpleret. asportabunt
foras castra. & ignem tā
pelles q; carnes eoz & fimū.
Et q; cūq; combuserit ea. lauabit
vestimenta sua & carnē aqua.
et sic ingredietur castra. Erit⁹q;
hoc vobis legitimū sempiter
nū. Mense septimo decima die
mensis affligetis animas vras.
nullū opus faciētis opus. siue
indigena. siue aduena. q; peregri
nat⁹ apud vos. In hac die ex
piabit vos ut mundi. ab omnibz peccatis vris. Coram dño
mundabimini. Sabbatū enim re
quietis est. & affligetis animas vras
religione perpetua. Expiabit
aūt sacerdos q; unctus fuit.
et cuius manus consecrate sunt ut
sacerdotio fungat⁹ p patre suo.
induet⁹q; stola linea. & vesti
bz sanctis. et expiabit sanctuariū.
et tabnaculū testimoñ. atq;
altare. sacerdotes q; & vniuer
sū ppm. Erit⁹q; hoc vobis le

gittimū sempit̄nū. ut ozetur
ꝑ filijs ist̄l. et ꝑ cunctis pcīs eo
rū. semel ī anno. Fecit igit̄ sic
sicut p̄cepit dn̄s moysi. Ca m
Et locutꝰ ē dn̄s ad xvij
moysen. dicēs. Loquēre aaron
et filijs eius. et cunctis filijs ist̄l.
dicēs ad eos. Iste ē sermo quē
mandauit dn̄s. dicēs. Ho quī
libet de pplo ist̄l si occiderit bo
uē. aī ouē siue capra ī castris
ul' extra castra. et nō optulerit
ad ostiū tabnaculi oblatū
one dn̄o. sanguīs reus erit. qui
sanguinē fuderit: sic pibit de
medio ppli sui. Ideo offerre
debet sacerdoti filij ist̄l hostias
suas q̄s occidūt ī agro. ut sta
ficet dn̄o ad ostiū tabnaculi
testimonij. et immolet eas hostias
pacificas dn̄o. Fundetq̄ sacer
dos sanguinē sup altare dn̄i
ad ostiū tabnaculi testimonij.
et adolebit adipē ī odorē suauitatis
dn̄o. Et nec̄ q̄ ultra ī
molabūt hostias suas demo
nijs. cū q̄bus fornicati sūt. Le
gittimū sempit̄nū erit illis. et
posteris eorū. Et ad ipos dices.
Ho de filijs ist̄l. et de aduenis
q̄ peregrinat̄ apud uos. q̄ obtu
lerit holocaustū siue victimā.
et ad ostiū tabnaculi nō ad
duxerit eā ut offerat dn̄o. inte
ribit de pplo suo. Ho quilibet
de domo ist̄l. et de aduenis
q̄ peregrinat̄ apud uos inter
uos. si comederit sanguinē. ob
firmabo faciē meā ꝙ animā
illi. et disperdā eā de pplo suo.
ꝙ anīa carnis ī sanguine ē. Et
ego dedi illū uobis. ut sup
altare meū expietis ꝙ animabꝰ
uris. et sanguis ꝙ animā pietur
sit. Idcirco dixi filijs ist̄l. Ois
anīa ex vobis nō comedet san
guinem. nec ex aduenis q̄ pere
grinat̄ inter vos. Ho q̄dam de fi
lijs ist̄l et de aduenis qui pe
regrinat̄ apud vos. siue venatōe
siue aucupio ceperit feram ul' auē.
quibꝰ uesci licuerit ē. fundat san
guinem eius. et operiat illū terra.
Anīa enim omnis carnis ī sanguine
ē. Vnde dixi filijs ist̄l. Sanguinē
omnis carnis nō comedetis.
quia anīa carnis ī sanguine est.
Et q̄cūq̄ comederit illū. interi
bit. Anīa q̄ comederit morticinū
ul' captū a bestia tā de indige
nis q̄ de aduenis. lauabit
vestimēta sua et semetipm aq̄.
et polluta erit usq̄ ad ves
perū. et tūc ordie mundꝰ fiet.
Q̄d si nō lauerit vestimēta sua
ul' corpus. portabit iniq̄tatē suā.

Ca m xviij

Locutꝰq̄ ē dn̄s ad moysen. dicēs. Loquēre
filijs ist̄l. et dices ad eos. Ego
sū dn̄s deꝰ vr̄. Juxta operū
dom̄ terre egypti ī qua habita
stis nō facietis. et iuxta mores
regionis chanaā. ad quā ego
introducturꝰ sū uos. nō age
tis. nec ī legitimis eorū am
bulabitis. Facietis iudicia
mea. et p̄cepta mea custodie
tis. et abulabitis ī eis. Ego
dn̄s deꝰ vr̄. Custodite legēs
meas atq̄ iudicia. que faci
ēs ho. viuet ī eis. Ego dn̄s
deꝰ vester. Omnis homo ad
proximā sanguinis sui nō accedet.
ut reuelet turpitudinē eius.
Ego dn̄s. Turpitudinē prīs
tui. et turpitudinem matris tue.

nō discoopiēb. ⁊ matris tue ē.
Nō reuelabis turpitudinē ei⁹
turpitudinē uxoris patris tui
nō discoopiēb. turpitudo enī
patris tui ē. Turpitudinē so
roris tue ex patre siue ex matre
⁊ domi uel foris genita ē. nō
reuelabis. Turpitudinē filie
filij tui. uel neptis ex filia.
nō reuelabis. quia turpitu
do tua ē. Turpitudinē filie
uxoris patris tui quā peperit
patri tuo. et tua soror tua. non
reuelabis. Turpitudinē so
roris patris tui nō discoopiēb.
quia caro ei⁹ est patris tui. Tur
pitudinē sororis matris tue
nō reuelabis. eo q̄ caro sit ma
tris tue. Turpitudinē patrui
tui nō reuelabis. nec accedes
ad uxorē ei⁹ q̄ tibi affinitate
iungit. Turpitudinē nurus
tue nō reuelabis. q̄ uxor fi
lij tui ē. nec discoopiēb ignomi
niā ei⁹. Turpitudinē uxo
ris fratris tui nō reuelabis. q̄
turpitudo fratris tui ē. Turpitu
dinē sororis tue et filie eius.
nō reuelabis. filiā filij ei⁹.
et filiā filie illi⁹ nō sumes.
ut reuelēs ignominiā eius.
quia caro illi⁹ sunt. ⁊ talis cō
iunctio incesta ē. Sororē uxoris
tue ꝑ emulationē illi⁹ nō accipies.
nec reuelabis turpitudinē
ei⁹. adhuc illa uiuente. Ad mu
lierē que patit menstrua nō
accedes. nec reuelabis fedi
tatē eius. Cū uxore proximi
tui nō coibis. nec semen cō
mixtione maculabis. De
semine tuo nō dabis ut dedi
cet moloch. nec pol
lues nomen dei tui. Ego dñs.
Cū masculo nō commiscearis
coitu femineo. quia abhomi
natio ē. Cū omni pecore nō coi
bis. nec maculaberis cū eo.
Mulier nō supponet iumēto.
nec miscebit ei. q̄ scelus est.
Ne polluamini in omnibus hijs q̄
contaminate sunt gentes. quas
ego eijciā ante faciem uestrā.
et polluta est terra. Cui⁹
ego scelera uisitabo. ut eius
met habitatores euomant. Custodi
te legitima mea atq; iudicia.
ut nō faciatis ex omnibus ab
hominationibus istis. tā indigena
q̄ colonus q̄ peregrinat apud
uos. Omnes enī execrationes
istas fecerunt accole tre qui
fuerant ante uos. et polluta est
terra. Cauete ergo ne et uos simi
liter euomat ut patria fecerunt.
sicut euomuit gentes q̄ fuerunt
ante uos. Omnis anima q̄ fecerit
de abhominationibus istis quippia.
peribit de medio populi sui. Custo
dite mandata mea. et nolite
facere q̄ fecerunt hij qui fuerunt
ante uos. et ne polluamini in eis.
Ego dñs deus uester.

Cap. xviii.

Locutus ē dñs ad moysen.
dicens. Loquere ad omnem
cetum filiorum israel. et dices ad
eos. Sancti estote. quia ego
sanctus sum dñs deus uester. Unus
quisq; matrem et patrem suum ti
meat. Sabbata mea custo
dite. Ego dñs deus uester. Nolite
declinare ad idola. nec deos cō
flatiles faciatis uobis. Ego
dñs deus uester. Si immolaue
ritis hostiam pacifficorum dño
ut sit placabilis. eo die quo
offertur immolata comedetis

Leuiticus

ca. et die alteꝛo. ¶ Quicquid
autē reſidui fuerit. i die tertia.
igne cōburetis. ¶ Si quis pꝰ
biduū comederit eo ca. pfa
nus erit. et impietatis reꝰ.
portabitq; iniq̃tate ſua. quia
ſcm dñi polluit. et pibit aia
illa de pplo ſuo. ¶ Cū meſſueris
ſegetē terre tue. nō tōdebis uſq;
ad ſolū ſuperficiē ter-e. nec re
manentes ſpicas colligeb. nec
i vinea tua racemos. et grā
na tua decidētia nō congregabis.
ſed pauperib⁹ et peregrinis cura
da dimittes. Ego dñs deꝰ ve-
ſter. ¶ Non furtū facietis. nō mentiem.
ni⁹ neq; decipiat vir⁹q; p̃ximū
ſuū. ¶ Nō pierabis i nomine
meo. nec pollues nomē dei
tui. Ego dñs. ¶ Non calūpnia
bis pximū tuū. nec vi opprimes
eū. ¶ Nō morabit⁹ opus mercē
narij tui apud te. uſq; mane.
¶ Non maledices ſurdo. nec coram
cēco ponēs offendiculū. ſed ti
mebis dñm deū tuū. quia Ego
ſū dñs. ¶ Nō facies quod iniquū
eſt. nec iuſte iudicabis. ¶ Non
conſidērabis perſonā pauperis. nec
honorabis vultū potentis. iuſte
iudica pximo tuo. ¶ Non eris
detractor. nec ſuſurro i po
pulis. ¶ Nō ſtabis contra ſanguē
pximi tui. Ego dñs. ¶ Non odies
frēm tuū i corde tuo. ſed pri
pliciter argue eū. ne habeas cri
men ꝓ illo peccati. ¶ Nō quērēs vin
dictā. nec memor eris iniurie ciuis
tui. ¶ Diliges amicū tuū. ſi
cut teipſum. Ego dñs. cuſtodi
te legēs meas. Iumenta tua
nō facies coire. ſed alterius ge
neris animalibus. Agrū nō ſeres. di
uerſo ſemine. Veſtē que ex
duobus texta est. nō induēris.
¶ Si dormierit cū muliere
quāꝫ ſemis q̃ ſit ancilla cui
mibilis. et tui pcio nō redempta
nec libertate donata. vapula
bunt ambo. et nō morientur.
quia nō fuit libera. ¶ Pro delic
to autē ſuo offeret dño ad
oſtiū tabernaculi teſtimonij
arietē. orabitq; ꝓ eo ſacerdos
et ꝓ delicto ei⁹q; coram dño. et
remittet⁹ ei. dimittet⁹q;
peccatū. ¶ Cū ingreſſi fueris
terrā. et plantaueris diuersa ge
neris pomifera. auferes ꝑpucia eoꝝ.
¶ Poma q̃ gignunt inmunda erunt
vobis. nec edetis ex eis. ¶ Quar
to autē anno. omne fructus eoꝝ
ſanctificabit⁹ laudabilis dño.
¶ Quinto autē anno comedetis fruc
tus. q̃ congregāte poma q̃ ꝓferūt.
Ego dñs deus veſter. ¶ Non come
detis cārnē cū ſanguine. ¶ Non
augurabimini. nec obſeruabitis
ſomnia. ¶ Non radetis i rotundū at
tondebitis comā. nec radetis
barbā. et ſuper mortuos nō in
cidetis carnes veſtras. nec figu
ras aliquas aut ſtigmata fa
cietis vobis. Ego dñs. ¶ Ne ꝓſtitu
as filiā tuā. et cōtamines⁹
terra. et impleat⁹ patrāto. ¶ Sab
bata mea cuſtodite. et ſanc
tuariū meū metuite. Ego dñs.
¶ Ne declinetis ad magos. nec
ab ariolis aliquid ſciſcitemini. ut
polluamini ꝓ eos. Ego dñs deus
veſter. ¶ Coram cano capite ſurge. et
honora perſonā ſenis. et time
deum. Ego ſum dñs. ¶ Si habita
uerit aduena i terra vra. et mo
ratus fuerit inter vos. nec exprobre
tis ei. ſed sit inter vos quaſi indi

gena. et diligetis eū ꝙ̄si vos
metipsos. fuistis em̄ et vos ad
uenę in tra egypti. Ego dñs
deus vr̄. Nolite facere mihi ꝙ̄ a
liquid. in iudicio. in regula. in
pondere in mēsura. Stateram iu̇s
ta. et equa sint pondera. iu̇stus
modius. equusq; sextarius. E
go dñs deus vester. q̄ eduxi
vos de tra egypti. Custodite
te omia pcepta mea. et uni
uersa iudicia. et facite ea. Ego
dominꝰ. Cap̄ xx.

LOcutꝰq; est dñs ad moysen.
dicēs. Loquere filijs
isr̄l. Homo de filijs isr̄l et de adue
nis qui habitat in isr̄l. si q̄s dede
rit de semine suo ydolo moloch.
morte moriat̄. populus terre la
pidabit eū. et ego ponā fa
ciē meā contra illū. succidamq; eū
de medio pli sui. eo q̄ dederit
de semine suo ydolo moloch.
et contaminauerit sanctuariū meū.
et polluerit nomē sanctū meū.
Quod si negligētes populi terre
et quasi pcedentes iudicū mei.
dimiserit hominē qui dederit de se
mine suo moloch. nec voluerit
eū occidere. ponā faciē meā super
hominē illū et cognationē ei⁹. suc
cidamq; ipm̄ et omes q̄ consentiunt ei
ut fornicarent̄ cū moloch. de me
dio pli sui. Ita q̄ declinauerit ad
magos et ariolos et fornicata
fuerit cū eis. ponā faciē meā contra
eā. et interficiā illā. de medio pli
sui. Sanctificamini et estote sc̄i. q̄
ego dñs deus vr̄. Custodite pce
pta mea et facite ea. q̄ ego
dñs q̄ sanctifico vos. Qui male
dixerit patri suo aut matri. morte
moriat̄. Qui patri matriq; male
dixerit. sanguis ei⁹ sit super eū. Si
mechatus fuerit quis cū uxore al
terius. et adulterium perpetrave
rit cū coniuge proximi sui. morte
morient̄ ambo. tam mechus q̄ ad
ultera. Qui dormierit cū nouer
ca sua. et reuelauerit ignominiā
pris sui. morte moriat̄ ambo.
Sanguis eor̄ sit super eos. Si q̄s
dormierit cū matre sua. verecūdiā
moriat̄ q; retexit patris sui. Sanguis
ipsorū sit super eos. Qui dor
mierit cū masculo coitu femi
neo. vterq; operatus est nephas. mor
te moriatur. Sanguis eor̄ sit
super eos. Qui superducta uxore filia
matrem eius duxerit. scelus opera
tus est. vterq; ardebit cū eis. nec
permanebit tam nefas in medio
vestrū. Qui cū iumento aut pecore
coierit. morte moriat̄ et pecus
quoq; occidite. Mulier q̄ se
cubuerit cuilibet iumento. simul
interficiat̄ cū eo. sanguis eor̄ sit
super eos. Qui acceperit sororē
suā filiā patris sui. vel filiā matris
suę. et viderit turpitudinē ei⁹.
illa q; hunc aspexerit. sceleratū
habebunt. nephariā se operati sunt.
Occidet̄ in conspectu pli sui. eo
q; turpitudinē sororis suę nudauit. re
uelauerit. et portabit mi
q̄tatē suā. Qui coierit cū mu
liere menstruo. et reue
lauerit turpitudinē ei⁹. ipa q;
aperuit fontē sanguinis sui. mu
lier̄ abo de medio pli sui.
turpitudinē matertere et amitę
tuę. ne discooperies. Qui hoc
fecerit. ignominiā carnis suę
nudabit. portabunt q̄ abo mi
q̄tatē suā. Qui coierit cū uxore
patrui sui vel auunculi sui. et
reuelauerit ignominiā ge

nomib̄ suę. portabunt ambo p̄
mitiū suū. et absq; liberis mo
ient̄. Cum duxerit uxorē filiū
suū. et fuerit illicita. turpitudi
nē filiū suū reuelauit. absq; li
beris erit. Custodite leges me
as atq; iudicia. et facite ea. ne
quando euomat ter̄a quā ī tu
estris et habitatiōi. Solute ābu
lāe ī legitimis nationū. q̄s ego
expulsurus sū ante uos. Omnia
enim hec fecerūt. et abhominatus
sū eas. Vobis aūt loquor. uos
possidete ter̄am eorū. quā dabo
uobis ī hereditatē. ter̄a fluēte
lacte et melle. Ego dñs deus
uester. q̄ separaui uos a ceteris po
pulis. Separate ergo et uos iu
mentū mundū ab immundo. et ue
nimūda ab immunda. ne polluatis
animas uras ī pecore et ī auibus.
et ī cunctis q̄ mouent̄ in ter̄a. et
que uobis ostendi esse polluta.
Erunt sanctū q̄ mihi. quia ego sum
dñs. et separaui uos a ceteris
populis. ut essetis mei. Vir siue
mulier ī quib̄ pythonicus uel
diuinationis fuerit spūs. morte
moriant̄. Lapidibus obruent
eos. sanguis eorū sit sup illos.
Locutusq; dñs ad Cap. xxi.
moysen. Loquere ad sacerdo
tes filios aaron. et dices ad
eos. Sacerdos in populis suis non
polluet̄ in mortuis tribus suis. nisi in
propinquis sanguine. ut̄ matre. et
patre. et filio. et filia. et fratre
et sorore uirgine. q̄
non est nupta uiro. huius enim
tantū pōt̄ sacerdos pollui. Non
radet̄ caput nec barbā. nec
in cruribus suis faciet̄ incisurā.
Sanctus erit deo suo. et non pollu
ent nomē eius. Incensū enim
dñi et panes dei sui offerunt.
et ideo sanctus erit. Sacerdotē et uide
q̄ stribulū non ducet uxorē. nec
eā q̄ repudiata est a uiro suo. q̄
q̄ secū est deo suo. et panes q̄s
ceteris offeret. Dicq; eis
ego sū dñs. q̄ sanctifico vos. Fi
lia sacerdotis si deprehensa fuerit
stupro. et uiolauerit nomē patris
sui. flāmis exuret̄. Pontifex ide
sacerdos maximus frāt̄rū suorum.
sup caput cuius fusum est unguentū olei.
et cuius manus consecrato ad sacerdotiū
sunt. uestitus q̄ sanctis uestib̄. ca
put suum non discooperiet. uestimē
ta non scindet. et ad oēm mortuū
non ingredietur. Super patrē suum
et matrē non contaminabit. nec egredietur
de sanctis. ne polluat sanctuariū dñi.
q̄ oleo sanctę unctionis dei sui sup
eum est. Ego dñs. Virginem ducet
uxorē. uiduā et repudiatā et sor
didā atq; meretricē non accipiet.
sed puellā de populo suo. Sic enim
creat semper ex suis uulgo ge
nus suum. q̄ ego dñs q̄ sanctifico eum.
Locutusq; est dñs ad moysen. dicēs.
Loquere ad aaron. Homo de semine tuo
per familias q̄ habuerit maculā. non
offerat panes deo suo. nec accedet
ad ministerium eius. Si cecus fuerit
ul̄ si claudus ul̄ si paruo ul̄ grandi et
torto naso. si fracto pede ul̄ manu
si gibbus ul̄ lippus. si albugine ha
bens in oculo. si iugem scabiem si im
petiginem in corpore ul̄ hernios⁹.
Omnis q̄ habuerit maculā de semi
ne aaron sacerdotis. non accedet ad
hostias dñi. nec panes deo suo.
Quia deformitatem habet. ut non pol
luat sanctuaria mea. Ego dñs
sanctifico eos. Locutusq; est dñs moysi
ad aaron et filios eius. et ad omnes filios
israel.

Locutq; est dns ad moysen. dicens. Loquere ad aaron et ad filios eius. ut caueat ab his que sca sanctificauerint filii israel. et ne polluant nomen sanctificationis mee in rebus quas mihi offerunt. Ego dns. Dic ad eos. et ad posteros eorum. Quicunq; homo de omni semine tuo in generationibus suis qui accesserit ad sca quę sanctificauerunt filii israel dns. immundicia polluerit coram dno. Ego sum dns. Si de stirpe aaron leprosus fuerit. aut fluxum patiatur seminis. non uescetur de sanctificatis donec sanetur. Qui tetigerit immundum super mortuo. et eum qui emisit semen. siue tetigerit reptile. et quodlibet immundum. cuius tactus est sordidus. immundus erit usq; ad uesperum. et non uescetur de sanctificatis nisi fuerit lauacrum carne sua aqua. et occubuerit sol. mundabitur. uescetur sanctificatis. quę sibi uindicauit. Morticinum et captum a bestia non comedet. nec polluetur in eis. Ego sum dns. Custodiet precepta mea. ut non sustineat peccatum. et moriantur in contemptu. cum polluerint illud. Ego dns qui sanctifico uos. Nullus alienigena non comedet de sanctificatis. Inquilinus sacerdotis et mercenarius. non uescetur ex eis. Quod autem sacerdos emerit. et quę uernacula domus eius fuerit. hic comedet ex eis. Filia sacerdotis cui uiro ex populo nupta fuerit. de his quę sanctificata sunt. et de primitiis non uescetur. Viduata uel repudiata. absq; liberis reuersa fuerit ad domum patris sui. sicut puella quę nutriebat alebatur panibus patris sui. Nullus alienigena comedet ex eis. non habet potestatem. Qui comederit de sanctificatis per ignorantiam. addet quintam partem cum eo quod comederit. et dabit sacerdoti cum sanctificato. Nec profanabunt sanctificata filiorum israel quę offerunt dno. ne forte sustineant iniquitatem delicti sui. cum sanctificata comederint. Ego dns. qui sanctifico uos. Locutq; est dns ad moysen dicens. Loquere ad aaron et ad filios eius. et ad cunctos filios israel. dices eis. Homo de domo israel. et de aduenis qui habitant apud uos. qui optulerit oblationem suam. uel uota soluent uel sponte offerent. et holocaustum domino. ut offerat pro uobis masculum immaculatum de bobus et de ouibus. et de capris. Si macula habuerit non offeretis. nec erit acceptabile. Hostiam pacificationis domino. uel uota soluens. uel sponte offerens de bobus et de ouibus immaculatum offeret. ut acceptabile sit. Omnis macula non erit in eo. Si cecum fuerit. si fractum. si debilitatem habens. si papulas. aut scabiem. aut impetiginem. non offeretis ea domino. nec ex eis adolebitis ignem super altare domini. Bouem et ouem aures et cauda auferetis. uoluntarie offerre poteritis. uoti autem reddendi causa non placebit. Quod aut sponte uel uoti reddendi causa fuerit. in agnis aut capris. testiculis et naribus ablatis. offeretis domino. In terra uestra non facietis. De manu alienigene non offeretis panes deo uestro. et quicquid aliud dare uoluerit. quia corrupta et macula sunt. non suscipietis ea. Locutq; est dns ad moysen. dicens. Bos. ouis et capra cum genuerit. septem diebus erit sub matre sua. Die autem octauo et deinceps offerri potest dno. Siue illa bos. siue illa ouis. non immolabitur una die cum fetibus suis. Si immolaueritis hostiam confessionis domino ut possit esse placabilis. eodem die quo immolata est comedetis ea. non remanebit quicquam in mane diei alterius. Ego dns. Custodite mandata mea et facite ea. Ego dns. Nec polluatis nomen meum sanctum. ut sanctificer in medio filiorum israel. Ego dns qui sanctifico vos. Redixi de terra egipti

habitaculis uestris in cunctis. Ego dñs.
Locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. et dices ad eos. Hec sunt festa dñi quae vocabitis sancta. Sex diebus facietis opus. die septimo requies est. vocabitur sanctum. Omne opus non facietis in eo. Sabbatum dñi est in cunctis habitaculis uestris. Hec sunt festa dñi sancta. quae celebrare debetis temporibus suis. Pascha primo mense quarta decima die mensis ad vesperum. phase dñi est. et quintadecima die mensis huius. Sollempnitas dñi azimorum est. Septem diebus azima comedetis. Dies primus erit uobis celeberrimus. sanctum. Omne opus seruile non facietis in eo. Et offeretis sacrificium in igne dño. septem diebus. Dies autem septimus erit celeberrimus et sanctior. nullum seruile opus facietis in eo. Locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram quam ego dabo uobis. et messuerit is segetem. feretis manipulos spicarum primitias messis uestrae ad sacerdotem. Qui leuabit fasciculum coram dño. ut acceptabile sit pro uobis altera die sabbati. et sanctificabit illum. Altera die quo manipulus consecratus erit agnus immaculatus amiculus in holocaustum dñi. et libamenta offerentur eius. Decima die mensis simile sacrificium. Non offeretis super oleo incensum dño. odorem suauissimum. Libamina quorum libabitis primitias hymni. Panem et polentam et pultes non comedetis donec segetem uestram deo uestro. Praeceptum est sempiternum in generationibus uestris. cunctis habitaculis uestris. Numera

bitis ergo ab altera die sabbati. in quo optulistis manipulos primitiarum. septem ebdomadas plenas usque ad alteram die expletionis ebdomadae septimae. idest quinquaginta dies. et sic offeretis sacrificium nouum dño. ex omnibus habitaculis uestris. panes primitiarum duos de duabus decimis similae fermentatae. quos coquetis in primitias dño. Offeretis cum panibus septem agnos immaculatos anniculos. et vitulum de armento vnum. et arietes duos. et erunt holocaustum cum libamentis suis. in odorem suauissimum dño. Facietis et hyrcum pro peccato. duos agnos anniculos hostias pacificorum. Cumque eleuauerit ea sacerdos cum panibus primitiarum coram dño. cedent in usum eius. Et vocabitis hunc diem celeberrimum atque sanctissimum. Omne opus seruile non facietis in eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis et generationibus uestris. Postquam autem messueritis segetem terre uestre. non secabitis ea usque ad solum. nec remanentes spicas colligetis. et paupertatibus et peregrinis dimittetis eas. Ego dñs deus uester. Locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Mense septimo prima die mensis erit uobis sabbatum memoriale clangentibus tubis. et vocabitur sanctum. Omne opus seruile non facietis in eo. et offeretis holocaustum dño. Locutus est dñs ad moysen dicens. Decimo die mensis huius septimi. dies expiationum erit celeberrimus. et vocabitur sanctum. Affligetis animas uestras in eo. et offeretis holocaustum dño. Omne opus non facietis in ipsa die huius quia dies propitiationis est. ut exple

cetur uobis dns deus uester.
Omnis aia que afflicta nō fuerit die hoc peribit de pplis suis.
et que opus quodpiā fecerit de lebo eā de pplo suo. Nichil ergo operis faciet in eo. Legitimū sempiternū erit uobis in cunctis generationibus et habitaculis uestris sabbata uba.
Et locutus est dns ad moysen dicens. Loquere filiis isrl. Quintodecimo die mensis huius septimi erit festa tabernaculorū. septē diebus dno. Dies primus uocabit celeberrimus. atq; sanctissimus
Omne opus seruile nō facietis in eo. et septē diebus offeretis holocaustū dno. Die octauo erit celeberrimus atq; sanctissimus. et offeretis holocaustū dno. est enim cetus atq; collecte. Omne opus seruile nō facietis in eo. Hec sūt festa dni quae uocabitis celeberrimas et sanctissimas. offerentes q; in eis oblationes dno. holocausta et libamenta iuxta ritū unius cuiusq; diei. exceptis sabbatis dni. donis q; uestris atq; que offeretis ex uoto. aut que spōte tribuitis dno. A quintodecimo ergo die mensis septimi quū congregaueritis omnes fructus terre uestre. celebrabitis festa dni septē diebus. Die primo et die octauo erit sabbatū. idē requies. Sumetis q; uobis die primo fructus arborū pulcherrime. spatulas q; palmarū. et ramos ligni densarū frondū. et salices de torrente. et letabimini coram dno deo uestro. celebrabitis q; solemnitatē eius septem diebus q; anni. Legitimū sempiternū erit in generationibus uestris. in mense septimo festa celebrabitis. et habitabitis in umbraculis septē diebus. Omnis qui de gente isrl manebit in tabernaculis. ut discant posteri uestri q; in tabernaculis habitare fecerim filios isrl. cū educerem eos de terra egypti. Ego dns deus uester. Locutus q; est moyses sup solemnitatibus dni. ad filios isrl.

Cam xxxiij

Et locutus est dns ad moysen dicens. Precipe filiis isrl. ut afferat tibi oleū de oliuis purissimis ac lucidū. ad concinnandas lucernas iugiter extra uelū testimonij. in tabernaculo federis. Ponet q; eas aaron a uespere usq; in mane coram dno iuxta ritum perpetuo. in generationibus uestris. Super candelabrū mundissimū ponentur semp. in conspectu dni. Accipies quoq; similam. et coques ex ea duodecim panes. qui singuli habebunt duas decimas. quos senos alterius ordinis sup mensā purissimā coram dno statues. et pones super eos thus lucidissimū. ut sit panibus in monimentū oblationis dni. Per singula sabbata mundabit coram dno suscepti a filiis isrl federe sempiterno. erunt q; aaron et filiorum eius. ut comedant eos in loco sancto. q; sanctum sanctorū est de sacrificiis dni iuxta ritum perpetuum. Exiit autem egressus filius mulieris israhelitidis qui erat de uiro egyptio inter filios isrl. iurgantibus in castris. filius isrl mulieris israhelitis. Cumq; blasphemasset nomen dni. et maledixisset ei. adductus est ad moysen. Vocabat autem mater eius salamuth filia dabri. de tribu dan. qui secutus q; est in

tractē. donec nosset q̄d iube
ret dñs. Qui locutꝰ ē ad moy
sen. dicēs. Educ blasphemū
extra castra. et ponāt omēs q̄
audierūt manꝰ suas sup capt
eius. et lapidet eū pplus vniꝰ
sus. Et ad filios isr̄l loq̄re. Ho
qui maledixerit deo suo. porta
bit peccm̄ suū. Et qui blasphe
mauerit nomē dñi. morte mo
riat. Lapidibꝰ obruet eū oēs
multitudo pplī. sive ille ciuis
seu peregrinus fuerit. Qui blasphe
mauerit nomē dñi. morte mori
atur. Qui percusserit et oīdē
rit hoīem. morte moriat. Qui
percusserit animal reddat ani
mal. idē aiam p aiā. Qui in
rogauerit maculā ciuibꝰ ciuis
suis. sicut fecit fiat ei. Fac
turā p fractura. oculū p ocu
lo. dentē p dente restituet. qua
le īflixerit maculā. tale sus
tinere cogetur. Qui percusserit iumē
tū. reddet aliud. Qui percusserit
hoīem. punietur. Equū iudiciū
sit vob. sive peregrinus sive
ciuis pertransierit. q̄ ego sū do
minꝰ deꝰ vr̄. Locutꝰq̄ ē moy
ses ad filios isr̄l. et eduxerūt
eū qui blasphemauerat extra
castra. ac lapidibꝰ oppresserūt.
fecerūtq̄ filii isr̄l. sicut p̄cepe
rat dñs moysi. Cap̄ xxv

Locutus q̄ ē aut̄ dñs ad
moysen i mōte synai. dicēs.
loquere filiis isr̄l. et dices ad eos.
Cū ingressi fuerīs terrā quā
ego dabo vobis. sabbatizet ter
ra sabbm dño. Sex annis se
ges agrū tuū. et sex annis pu
tabis vineā tuā. colliges q̄
fructus eius. Septīmo autem
anno sabbm erit terre requi
es dño. Agrū no seges. et
vineā no putabis. Quę sponte
te germinat humꝰ no metes. et
vias p̄mitiarū tuarū no col

liges q̄si vindemiā. Annꝰ em
requietis terre ē. q̄ erit vobis
in cibū. tibi et seruo tuo. ancille
et mercenario tuo. et aduene
q̄ peregrinat apud te. iumētis
tuis et pecori tuo. Omia q̄ nas
cūt. in pbebunt cibū. Numerabis
quoq̄ tibi septē ebdomadas
annorū. idē septies septeni. que
simul faciunt annos q̄dragīta nouē.
Et clāges buccina mēse sep
timo. et decima die mēsis propriati
onis. per totā vniuersā terrā tuā. sā
ctificabis q̄ annū quīquagesimū.
et vocabis remissionē cūctis
habitatoribus terre tue. Ipse ē em
iubileus. Redibit homo ad pos
sessionē suā. et vnusquisq̄ redie
ad familiā pristinā. q̄ iubi
leus ē. et quīquagesimus annus. Ne
seretis neq̄ metetis sponte in
agro nascentia. et primitias vi
demie no colligetis. ob sanctifica
tionē iubilei. q̄ statī ablata
comedetis. Anno iubilei redi
et omēs ad possessiones suas.
Cū vendes quidpiā ciui tuo vel
emes ab eo. ne contristes fratrem
tuum. q̄ iuxta numerū annorū
iubilei emes ab eo. et iuxta
putationem fructuū vendet tibi.
Quanto plures anni remanserint
p iubileū. tanto carius vendes.
et q̄nto minꝰ temporis numerabit
tibi. tanto minꝰ emptor solui q̄stabit.
Tempus em fructuū vendet tibi. Si
lute affligē contribules tuos. q̄ ti
meat vnusquisq̄ deū suū. quia
ego dñs deus vr̄. Facite p̄cepta
mea. et iudicia custodite.
et implete ea. ut habitare possi
tis in terra absq̄ ullo pauore.
et germinat vobis humꝰ fruc
tus suos. quibꝰ vescamini usq̄
ad saturitatē. nulliꝰ penu
ria formidabitis. Quod si dixeritis.
quid comedemus anno septimo si no

seuerimꝰ neqꝫ collegerimꝰ fruges nr̃as. dabo benedictionem meã uobis ãno sexto. et faciet fructꝰ triũ ãnorũ. Seretis qꝫ ãno octauo. et comedetis ueteres fruges usqꝫ ad nonũ ãnũ. donec nascãtur noua. edetis ue tera. Terra quoqꝫ nõ uendetur ĩpetuũ qr mea ẽ. et uos aduene et coloni estis. Vbi cuncta re gno possessionis ur̃e sub redẽp tionis edicto uendet. Si attenuatꝰ frat̃ tuꝰ uenditerit possessiũcula sua. et uoluerit aliquis eiꝰ. pt redimere qd ille uendide rat. Si aut̃ nõ habuerit proximꝰ. et ipe pot̃ ad redimendũ potuerit peruenire. computabit fructꝰ eo tpe quo uendidit. et quod reliquũ ẽ reddat emptori. sic qꝫ recipiet possessionẽ suã. Quꝺ si nõ inuenerit manꝰ eius ut reddat pretiũ. habebit emptor qd emerat usqꝫ ad ãnũ iubileũ. In ipo enĩ omnis uendi nõ redibit ad dñm. et ad possessorẽ pristinũ. Qui uendide rit domũ suã intr̃ urbis mu ros. habebit licentiã redimendi donec unꝰ cõpleat̃ annus. Si nõ redemerit et ãni circuli fuerint euoluti. emptor possidebit eã. et posteri eius ĩpetuũ. et redimi nõ poterit eã i iubileo. Domus aut̃ uille si cut domꝰ q muros nõ habet. agrorũ iure uendet. Domus redẽpta nõ fuerit i iubileo. re uertet̃ ad dñm. Edes leuita rũ q i urbibus sunt. semp pos sint redimi. Si redemptæ nõ fuerint i iubileo. reuertunt̃ ad dnũ. qr domꝰ urbiũ leuita rũ pr possessionibꝰ sunt mixti filios israhel. Suburbana aute eorũ nõ ueneãt. qr possessio sempiterna ẽ. Si attenuatꝰ fue rit frater tuus et infirmꝰ ma nu. et susceperis eum aduenã et peregrinũ et uixerit tecũ. nõ amplius usuras ab eo. nec am plius qꝫ tradidisti. Time deũ tuũ. ut uiuat̃ possit frater tuꝰ apud te. Pecuniã tuã nõ dabis ei ad usuã. et fructũ supabundãtiã nõ exiges. Ego dñs deus uest qui eduxi uos de tra egypti ut darẽ uobis tram chanaan. et essem uest deus. Si paupr te ꝙ pulsus uenderit se tibi fr tuus. nõ eis oppimes seruitute famulorũ. sed quasi mercenarius et colonꝰ erit. Usqꝫ ad ãnũ iu bileũ operabit̃ apud te. et p ea egrediet̃ cũ liberis suis. et reuertet̃ ad cognationẽm suã et possessionẽ pristinã suorũ. Mei enĩ serui sunt. et ego eduxi eos de tra egypti. Non venient conditione seruorũ. nec affligat eos potestas. sed metuto deũ tuo. Seruis et ancillis sint uo bis de nationibꝰ que circũcirca uent sint. et de aduenis qui pere grinant apud uos. uel qui ex his nati fuerint i tra ura. hos ha bebitis famulos. et hereditario iure tribuetis ad posteros. ac possidebitis mancipia. fratres aut uros filios israh. nõ oppri mant̃ potestate. Si ditatꝰ fue rit apud uos manꝰ aduene at̃qꝫ peregrini. et attenuatꝰ fr̃ suus uenderit se ei. aut cuiꝰ de stirpe eius. pt uendidẽm pt redimi. Quicunqꝫ uoluerit ex fra tribus suis redimat eũ. et pa truus et patruelis. et de cognatione sanguinis et affinis. Si manuerit qꝫ pe potuerit redimere se. supputatis diebus a tẽpe uenditionis sue. usqꝫ ad ãnũ iubileum. et pecunia qua ven ditꝰ fuit iuxta ãnorũ numerum

et redde mercenarij supputata. Si
pluzes fuerit ãm qui remanet
usq; ad iubileũ. supputabit hoc red
det pecũ. Si pauca. ponet ro
ne tu eo iuxta annoz numeru.
et reddet emptoꝛi qd reliquũ
e annoz quibꝰ ab illo uenit. in
tegra supputatis. Sin affligat
eũ uiolenter. i ogꝓtu tuo. red
si p hec reddere nõ poterit. a
no iubileo egredietur cũ liberis
eis. quia mei sunt filij. isti quos
eduxi de tra egypti. Ego do
min⁹ deꝰ uester. Cap xxvi.

Non facietis uobis ydolũ et
sculptile. nec titulos erige
tis. nec insignẽ lapidẽ ponẽ
tis in terra ura. ut adoretis eũ.
Ego enim sũ dñs deus vester.
Custodite sabbata mea. et pa
uete ad sanctuariũ meũ. ego do
min⁹. Si in preceptis meis ãbu
lauerit. et mãdata mea cus
todieritis et feceritis ea. dabo
uobis pluuias tẽpibꝰ suis. et
tra gignet germẽ suũ. et pomis
arboꝝ replebit. Apprehendet
messiũ tritura vindemiã. et vin
demia ocupabit sementẽ. et
comedetis panẽ vsq; in satietã
te. et absq; pauore habitabitis
in tra ura. Dabo pacẽ in finibꝰ
uris. dormietis. et nõ erit q
exterreat. Auferã malas bes
tias. et gladius nõ trãsibit ter
minos vros. Persequemini inimicos
uros. et corruent coram uobis.
Persequetur quinq; de vris centũ
alienos. et centũ ex uobis de
cẽ milia. Cadent inimici vri in
conspectu uro gladio. Respiciã
uos. et crescere faciã. multiplica
bimini et firmabo pactũ meũ
uobiscũ. et comedetis vetustissi
ma veterũ. et vetera nouis su
perueniẽtibus proiicietis. Ponã
tabernaculũ meũ in medio uri.
et nõ abiiciet uos aia mea. Am
bulabo inter uos. et ero deus
uester. uos q; eritis mihi in populũ.
Ego dñs deus
ur. qui eduxi uos de terra
egyptioꝝ ne serueretis eis.
et qui contrẽxi catthenas ceruicis
ure. ut incedatis erecti.
Quod si nõ audieritis me. nec
feceritis omia mãdata mea.
et si spreueritis legẽ meã. et
iudicia mea detrectaueritis ut nõ
faciatis cta q; a me constituta sũt.
et ad irritum perducatis pactũ
meũ. ego quoq; faciã uobis.
Visitabo super uos uelociter in egest
tate et ardore. qui consumat ocu
los uros et consumat aiam uram.
Frustra seretis semẽtẽ. q; ab
hostibꝰ deuorabitur. Ponam faci
em meã contra uos. et corruetis
coram hostibꝰ uris. et subicie
mini hijs qui oderunt uos. et fu
gietis nemine persequente. Si
autẽ nec sic obedieritis michi.
addã correptiones uras septu
plũ propter peccã ura. et conteram su
perbiã duricie ure. Dabo q; cae
lum vobis desup sicut ferreũ.
et tram eneam. Consumet frus
tra labor vr. nõ proferet terra
germẽ. nec arbores poma pro
debunt. Si ãbulaueritis ex ad
uerso mihi. nec volueritis audi
re me. addã plagas uras in
septuplũ propter peccã ura. Emit
tã q; in uos bestias agri q; cõ
sumant et uos et pecora ura.
et ad paucitatẽ cuncta redigant.
deserte q; fient uie ure. Quod
si nec sic volueritis recipere dis
ciplinã. sed ãbulaueritis ex ad
uerso mihi. ego quoq; contra uos
aduersus uos incedã. et percu
tiã uos septies propter peccã ura.
Inducã q; sup uos gladiũ. vl

tore federis mei. Cuq; cōfugerint ad urbes munitas. mittā pestilentiā in medio eorū. et tradēmini manibus hostiū p̄y. Postq; egero baculū panis uestri. ita ut decem mulieres in uno clibano coquant panes. et reddant eos ad pondus. et comedētes non saturabimini. Quod si nec p hec audieritis mihi. et ambulaueritis aduersū me. Ego quoq; ingrediar aduersus uos in furore contrario. et corripiā uos septies plagis p̄pt̄ peccata uestra. ita ut comedatis carnes filiorū uestrorū et filiarū uestrarū. Destruā excelsa uestra. et simulachra euellā. Cadētibus mortuis uestris ydolorū uestrorū. et abhorrebit anima mea uos. Itemq; ut urbes uestras redigā in solitudinem. et deserta faciā sanctuaria uestra. nec recipiā odorē ultra suauissimū. Dispdā quoq; terrā uestrā. et stupebunt super ea inimici uestri habitatores eius. Uos autē dispergā in gentes. et euaginabo post uos gladium. eritq; terra uestra deserta. et ciuitates dirute. Tunc placebunt terre sabbata sua. cunctis diebus solitudinis suę. Cū fueritis in terra hostili. sabbatizabit. et requiescet in sabbatis solitudinis suę. eo q; non requieuit in sabbatis uestris. cū habitabatis in ea. Et qui de uobis remanserint. dabo pauorē in cordibus eorū in regionibus hostiū. Et terrebit eos sonitus folii uolantis. et ita fugiet quasi gladium. cadet nullo persequente. et corruet singuli super fratres suos q̄si bella fugientes. Nemo uestrum inimicis audebit resistere. Pibitis mortui gentes. et hostilis uos terra deuorabit. Quod et si de his aliqui remanserint. tabescent in iniquitatibus suis in terra inimicorū suorū. et p̄pt̄ peccata patrum suorū. et sua affligent donec confiteantur iniquitates suas et maiorum suorū recordentur. q̄ prauaricati sint in me. et ambulauerint quoq; aduersus mē. Ambulabo igit̄ et ego contra eos. et reducā illos in terrā hostilē. donec erubescat incircumcisa mens eorū. Et tunc orabunt propitiationē mihi. Memor ero. Que cū relicta fuerit ab eis. complacebit sibi in sabbatis suis patiēs solitudinē p̄pt̄ illos. ipsi vero rogabunt p peccatis suis eo q; abiecerint iudicia mea. et leges meas despexerint. Attamen cum essent in terra hostili non penitus abiecī eos. neq; sic despexi ut consumerem. et irritum facerem pactū meum cum eis. Ego enim sum dominus deus eorū. Et recordabor federis mei p̄stini. quod eduxi eos de terra egypti in conspectu gentium. ut essem deus eorum. Ego dominus deus. Hec sunt precepta atq; iudicia et leges quas dedit dominus inter se et inter filios israhel in monte synai p manum moysi.

Locutusq; est dominus ad moysen. dicens. Loquere filiis israhel. et dices ad eos. Homo qui votum fecerit et sponsoderit deo animas suas. siue estimationē dabit pecuniæ. Si fuerit masculus a vicesimo anno usq; ad sexagesimum annum. dabit quinquaginta siclos argenti ad mensuram sanctuarii. si mulier triginta. A quinto autē anno usq; ad vicesimum. masculo

Tauntaus

bus dabit vigiti sicl̃os. femina autē dabit. Ab uno mēse usq; ad ānū quintū. p masculo dabit quīq; sicli. p femina tres. Ab xx annis generatiōnib; et ultra masculo dabit quīdecim sicl̃os. femina dece. Si pauper fuit et estimatōr redimē nō valebit. stabit coram sacerdote. et q̃tū ille estimauit. et videt eū posse redde. tantū dabit. Animal autē q̃d immolari pt̃ dn̄o. si quis nouerit. sanctū erit et mutari nō pt̃. neq; melio malo. neq; pessimo bono. Qd̄ si mutauit. et ipm̄ q̃d mutatū e. et illud p quo mutatū e. sanctū erit dn̄o. Animal immundū q̃d immolari dn̄o nō pt̃. si quis nouerit. adducet autē ad sacerdotē. q̃ diiudicabit bonū an malū sit. statuet p tanto. Qd̄ si dare noluerit ip̄e qui offerebat. addet sup̄ estimatōem quīntā pt̃e. Dom̄ si nouit dom̄ sua et sanctificauit ea dn̄o. cōsiderabit ea sacerdos utrū bona an mala sint. et iux̄ p̄tium q̃d ab eo fuit. q̄ statuerit. venundabit. Dom autē ille q̃ nouerat noluit redimē ea. dabit quīntā pt̃e estimatōis sup̄. et habebit dom̄. Qd̄ si agrū possessionis sue nouit et q̃ sanctificauit dn̄o. iuxta mēsura seminis estimabit. p tritici modios ordei sicut. agri quīquaginta sicl̃is vendet. Si tritico modios ordei sicut. agerti. Si statī ab ānō incipientis iubilei nouerit agrū. q̃tū valē pt̃ tritic estimabit. Si aute post aliquātū tp̄is. supputabit sacerdos pecunia iux̄ annoꝝ q̄ reliqui sunt numerū usq; ad iubileū. et detrahet ex p̄cio. Qd̄ si noluerit redimē agrū qui vouerat ille. ad dn̄m quīnta pt̃e estimate pecunie. et possidebit eū. Si aute noluerit redimē. et alteri cuilibet fuit venundatꝰ. ulter eū qui voluerat redimē nō potuit. q̄ ut iubilei venerit dies sanctificatꝰ erit dn̄o. et possessio q̃ sanctificata ad iuris pt̃inet sacerdotū. Si ager emptꝰ et nō de possessione maiorū sanctificatꝰ fuit dn̄o. supputabit sacerdos iux̄ annoꝝ numerū usq; ad iubileū. et dabit ille q̃ nouerat eū dn̄o. In iubileo autē reuertet ad priorē dn̄m qui vēdiderat eū. et habuerat i sorte possessionis sue. Omis estimatio sicli sanctuarii ponderabit. Siclus viginti obolos habet. Primogenita q̄ ad dn̄m pt̃inet. nemo sanctificare poterit et vouere. Sive bos sive ouis fuerit. dn̄i sunt. Qd̄ si immundū e animal. redimet qui obtulerat iuxta estimatōem sua. et addet quīntā pt̃e p̄cii. Si redimē nolut. vendet iuxta estimatū. Omne q̃d dn̄o q̃ sanctū fuerit ex hoīe sive animal. sive agri. nō vendet. nec redimi poterit. Quicq̃d semel fuerit q̃ sanctū. sanctū sanctoꝝ erit dn̄o. et omis consecratio que offert ab hoīe. nō redimet. sed morte morietur. Omes decime terre sive de frugibꝫ sive de pomis arboꝝ. dn̄i sunt. et illi sanctificat. Si q̃s aute voluerit redimē decimas suas. addet quīntā pt̃e earū oim decimarū ouis et bouis et caprē q̃ sub pastoris virga trāseunt. et quicq̃d decimū venerit. sanctificabit dn̄o. Non eliget nec bonū nec malū.

ner alteꝝ cōmutabit. Si qs
mutauit. et qd mutatū est
quo mutatū ē sanctificabit dnō.
et nō redimet. Hec sūt pre
cepta que mādauit dns moy
si et ad filios isrl. i mōte synai.

Incipit vagedaber. idest li
ber numeri

Locutus est
dns ad moy
sen i deserto syna
i tabernaculo
federis. prima die
mensis secdi ano
altero egressio
nis eoꝝ ex egyp
to. dicēs. Tollite summā vniu
se ggregationis filiorū isrl per
gnationes et domos suas
et nomia singulorū. quicquid
sexus ē masculini a vicesimo
ano et sup omn virorū fortiū
exisrl. et numerabitis eos p
turmas suas tu et aaron. Erunt
aut vobiscū principes tribuū ac
domoꝝ ggnationū suaꝝ. quo
rū ista sūt nomia. De ruben. eli
sur filius sedeur. De symeō, sa
lamiel filius surisadai. De iuda.
naason filius aminadab. De y
sachar. nathanael filius suar.
De zabulon. heliab filius helon.
filioꝝ aut ioseph de ephra
im. elysama filius ammiud. de
manasse. gamaliel filius pha
dassur. De beniamin. abida fi
lius gedeonis. De dan. eliezer
filius amisshadai. De aser. pha
gyel filius ochran. De gad.
eliasaph filius duhel. De nep
talim. hayra filius henam. Hi
nobilissimi principes multitu
dinis. p tribus et ggnationes
suas. et capita cōtra isrl.
Quos tulerūt moyses et aaron

ad omnē multitudinē. et cō
gregauerūt primo die mensis se
cundi recensētes eos p ggnatio
nes et domos ac familias et
capita. a noia singuloꝝ a vi
cesimo ano. et sup. sicut precep
erat dns moysi. Numerati sūt
i deserto synai. De ruben pri
mogenito israhelis p ggnationes
familias ac domos suas. a noia
capitū singuloꝝ. omē qd sexus
ē masculinū a vicesimo ano
et sup p capita. ad bellū. qdra
ginta sex milia quingenti. De
filiis symeō p ggnationes suas et
familias ac domos ggnatio
nū suaꝝ recensiti sūt p nomia
et capita singuloꝝ. omē qd
sexus ē masculinū a vicesimo a
no et sup. pcedentiū ad bellū.
quinquaginta nouē milia trece
ti. De filiis gad p gnationes et
familias ac domos ggnationū
suaꝝ. recensiti sūt p noia sin
guloꝝ. a vigīti anis et sup
omnes q ad bella pcedebāt. qua
draginta quīq milia sexcenti qui
quaginta. De filiis iuda p gnā
tiones et familias ac domos cog
nationū suaꝝ. p noia singu
loꝝ a vicesimo ano et sup. omnes
q poterāt ad bella pcedere. re
censiti sūt septuaginta quīq mil
milia sexcenti. De filiis ysachar
p gnationes et familias ac domos
ggnationū suaꝝ p noia sin
guloꝝ a vicesimo ano et sup.
omnes qui ad bella pcedere
recensiti sūt quinquaginta quīq mil
milia quingenti. De filiis za
bulon p gnationes et familias
ac domos ggnationū suaꝝ
recensiti sūt p noia singulo
rū a vicesimo ano et sup. omnes
qui poterāt ad bella pcedere.

Incipit vagedaber. idest lib' numeri

quinquagīta septē mīlia q̄dringenta. De filijs ioseph filiorū ephraym p gñatoēs et fāmilias ac domos ḡgnationū suarū ꝛc ēsitī sūt p noīa singulorū a vicesīmo āno et sup̄. oīnes q̄ poterāt ad bella p̄cedē. q̄draginta mīlia quingētī. Porro filiorū manasse p ḡgnatoēs et familias ac domos ḡgnationū suarū ꝛc ēsitī sūt p noīa singulorū a vigītī āno et sup̄. oīnes q̄ poterāt ad bella p̄cedē. trigīnta duo mīlia ducētī. De filijs bēniamī p gñatoēs et fāmilias ac domos ḡgnationū suarū ꝛc ēsitī sūt noībꝫ singulorū a vicesīmo āno et sup̄. oīnes q̄ poterāt ad bella p̄cedere. sexaginta duo mīlia septingentī. De filijs aser p gñatoēs et fāmilias ac domos ḡgnationū suarū. ꝛc ēsitī sūt p noīa singulorū a vicesīmo āno et sup̄. oīnes q̄ poterāt ad bella p̄cedē. quadraginta mīlia. et mille quingētī. De filijs neptalim p gñatoēs et fāmilias ac domos ḡgnationū suarū. ꝛc ēsitī sūt noībꝫ singulorū a vicesīmo āno et sup̄. oīnes qui poterāt ad bella p̄cedē. quinquaginta mīlia q̄dringētī. Hī sunt quos numerāuit moyses et aaron. et duodecī p̄ncipes īsrl. singulos p domos ḡgnationū suarū. Fuerūtq̄ sūt oīnes filij īsrl p domos et fāmilias suas a vicesīmo āno et sup̄ qui poterāt ad bella p̄cedē. sexcenta tā mīlia virorū quingētī quinquaginta. Leuite aūt i tribu fāmiliaꝫ suarꝫ nō sūt numerati cū eis. Locutusq̄ ē dñs ad moysen. dicēs. Tribū leui noli numerare. neq̄ pones summā eorū cū filijs īsrl. sed cōstitues eos sup̄ tabernaculū testimonij. et cuncta vasa eius. et q̄ quid ad cerimonias pertinet. Ipsi portabūt tabernaculū et oīa vasa mīsterio. atq̄ in gyrū tabernaculi metabūt. Cui⁹ p̄ficīscendi fuerit deponet leuite tabernaculū. cū castra metanda. erigēt. Quisquis extr̄neorū accesserit. occidetur. Metabūt aūt castra filij īsrl. vnusquisq̄ in tribus suas et cognationes suas atq̄ exercitū suū. Porro leuite in gyrū tabernaculi figent tentoria. ne fiat indignatio sup̄ multitudinem filiorū īsrl. et excubabūt in custodijs tabernaculi testimonij. Fecerūt ergo filij īsrl oīnia. iuxta q̄ p̄ceperat dñs moysi. Cap. ij.

Locutusq̄ ē dñs ad moysen et aaron. dicēs. Singuli in turmas signa atq̄ vexilla. et domos ḡgnationū suarū castra metabūt filij īsrl. in gyrū tabernaculi fœderis. Ad orientē iudas figet tentoria in turmas exercitus sui. ducetq̄ p̄ncipatū filiorū eius naason filius aminadab. et oīnes de stirpe eius. Decima quarta tribus. septuaginta q̄tuor milia sexcentī. Iuxta eū castra metati sunt de tribu yssachar. duxq̄ p̄ncipatū fuit nathanael filius suar. Et oīnes numerati exercitus eius. quinquaginta q̄tuor milia q̄dringentī. In tribu zabulon. p̄ncipatū fuit heliab filius helon. Oīnes de stirpe eius exercitus pug

natorū. quinquagīta septē mīa quadrīgenti. Omnes q̄ i castris iude annumerati sunt. fuerunt centū octoginta sex milia quadrīgenti. et p turmas suas ab prīm egredient. In castris filiorū ruben ad meridiana plagā. erit prīceps helisur filius sedeur. Et circa eos tribus pugnatorū eius q̄ numerati sunt. quadraginta sex milia. Juxta eū castra metati sunt de tribu symeon. quorū prīceps erit salamiel filius sursadai. Et circa eos tribus pugnatorū eius q̄ numerati sunt. quinquaginta nouē milia trecenti. In tribu gad. prīceps erit heliasaph filius duhel. Et circa eos tribus pugnatorū eius qui numerati sunt. quadraginta quinq̄ milia sexcenti quinquaginta. Omnes qui recensiti sunt i castris ruben. centū quinquaginta milia. et mille q̄drīgenti quinquaginta p turmas suas. In tertio loco p̄ficiscent. Leuabit aute tabernaculū testimonij. p officia leuitarū et turmas eorū. Quod exiget ordo et deponet. Singuli p loca et ordines suos. p̄ficiscent. Ad occidentalē plagā erunt castra filiorū ephraim. quorū prīceps erit helysama filius ammiud. Circa eos tribus pugnatorū eius qui numerati sunt. quadraginta milia quingenti. Et cū eis tribus filiorū manasse. quorū prīceps erit gamaliel filius phadassur. Circa eos tribus pugnatorū eius q̄ numerati sunt. triginta duo milia ducenti. In tribu filiorū beniamin. prīceps erit abydan filius gedeonis. Et circa eos tribus pugnatorū eius qui recensiti sunt. triginta quinq̄ milia q̄drīgenti. Omnes qui numerati sunt i castris ephraim. centū octo milia et centi. Per turmas suas. tertio p̄ficiscentur. Ad aquilonis plagā castra metati sunt filij dan. quorū prīceps erit abyezer filius ammisadai. Circa eos tribus pugnatorū eius q̄ numerati sunt. sexaginta duo milia septingenti. Juxta eū figent tentoria de tribu aser. quorū prīceps erit phegiel filius ochran. Circa eos tribus pugnatorū eius q̄ numerati sunt. quadraginta milia et mille quingenti. De tribu filiorū neptalim. prīceps erit ahiram filius enon. Circa eos tribus pugnatorū eius. quinquaginta tria milia quadrīgenti. Omnes q̄ numerati sunt i castris dan. fuerunt centū quinquaginta septē milia sexcenti. Nouissimi p̄ficiscent. Hi erunt filiorum israhel p domos agnationū suarū. et turmas diuisi. cuncta sexcenta tria milia quingenti quinquaginta. Leuite aute non sunt numerati filios israhel. sicut p̄cepit dominus moysi. Fecerunt q̄ filij israhel. iuxta omnia q̄ mandauerat dominus. Castra metati sunt p turmas suas. et p̄fecti p familias ac domos p̄ris sui. Cap

Hec sunt generationes aaron et moysi i die qua locutus est dominus ad moysen i monte sinai. et hec nomina filiorū aaron. Primogenitus eius nadab. Deinde abyu. et eleazar. et ythamar. Hec nomina filiorū aaron sacerdotū qui uncti sunt. et quorū repleta est manus ut sacerdotio fungerentur. Mortui sunt nadab et abyu cū offerrent ignē alienū i conspectu dñi i deserto sinai. absq;

libezib. Fuerūtq; sūt sacerdotes eleazar et ythamar coram aaron pr̄e suo. Locutusq; ē dñs ad moysen. dicēs. Applica tribū leui. et fac stare i cōspectu aaron sacerdotis. ut ministret ei. et excubet et obseruet quicq;d ad cultū pertinet multitudinis cor̄a tabernaculo testimonij. et custodiat vasa tabernaculi. seruientes i ministerio eius. Dabisq; dono leui tib aaron et filijs eius. quibus traditi sūt a filijs isr̄l. Aaron aut̄ et filios eius constitues sup̄ cultū sacerdotij. Extraneus q ad ministrādū accesserit: morietur. Locutusq; ē dñs ad moysen. dicēs. Ego tuli leuitas a filijs isr̄l. p omni primogenito qui aperit vulua i filijs isr̄l. erunt q̄ leuite mei. Meus est enim omne primogenitū. Ex quo percussi primogenitos i terra egypti. sanctificaui michi quicquid primi nascit i isr̄l. Ab hoīe usq; ad pecus. mei sunt. Ego dñs. Locutusq; ē dñs ad moysen i deserto synai. dicēs. Numera filios leui p domos patrū suorū et familias suas. omnem masculū ab vno mense et sup̄. Numerauit moyses ut p̄ceperat dñs. et inuenti sunt filij leui p nomina sua. gerson et caath et merari. Filij gerson. lobni et semei. Filij caath. amram. iesaar. hebron et oziel. Filij merari. mooli et musi. Hae familie leuitarum. de gerson. fuerunt familia. Quarū numerus fuit ex eis masculini ab vno mense et sup̄. septē milia quingenti. Hi post tabernaculū custodiā metabūt ad occidentē. sub principe eliasaph filio dael. Et habebunt ex tribus i tabernaculo fedus. vi sūt tabernaculi et operimenti eius. tectorij. q̄d est hebr̄ aar foreb testimonij. tecti fedus et cortinas atrij. tectorij q̄q; q̄d appendit in introitu tabernaculi. et quicq;d ad cultū altaris pertinet. funes tabernaculi et omnia vtensilia eius. Cognatio caath. habebit ypl̄os amramitas et iesaaritas. et hebronitas. et ozzielitas. Hec sunt familie cuathitarū. recēsite p nomina sua. omnes grāb masculini ab vno mense et sup̄. octo milia septingenti. Habebunt excubias sanctuarij. et castra metabūt ad meridianā plagā. Princeps autē corū erit eliesaphan. filius oziel. Et custodiet archā mensā q̄q et candelabrū et altaria. et vasa sanctuarij i quibus ministrat. et velū. cuncta q̄q huiusmodi supellectile. Princeps autē principū leuitarū. eleazar filius aaron sacerdotis. erit super excubitores custodie sanctuarij. Aduersus temerarium erit ypl̄i moolite. et musite. recēsiti p nomina sua. Omnes generis masculini ab vno mense et sup̄. sex milia ducenti. Princeps autē corū. suriel filius abyahiel. In plaga septentrionali. castra metabunt. Erunt q̄q sub custodia eorū tabule tabernaculi. et vectes et columpne et bases eius. et omnia q̄ ad cultū huius rei necessaria p̄tinent. columpne q̄q atrij p circuitū cū basibus suis. et paxilli cū funibus suis. Castra metabunt ante tabernaculū fedus ide ad orientalē plagā moysen et aaron cū filijs suis. habentes custodias sanctuarij i me

dio filiorū isr̄l. Quisq; alie
nus accesserit. morietur. Dixit
leuite quos numerauerūt moy
ses et aaron uxta p̄ceptū dn̄i
p̄ familias suas ⁊ gñe masculi.
a mense vno et sup̄. fuerūt vi
gīti duo milia. Et ait dn̄s ad
moysen. Numera p̄mogenitos
cuncti masculini de filiis isr̄l.
ab vno mense et sup̄. et habe
bis summā eorū. Tulitq; leui
tas muchi. p omi p̄mogenito
filiorū isr̄l. Ego sū dn̄s. Et pe
cora eorū. p vnis p̄mogeni
tis pecorū filiorū isr̄l. Recēsuit
moyses sicut p̄cepat dn̄s. p̄
mogenitos filiorū isr̄l. Et fuer
masculi p nōia sua a mense
vno et sup̄ vigīti duo milia
ducenti septuagīnta tres. Lo
cutusq; ē dn̄s ad moysen. dicēs.
Tolle leuitas p̄ p̄mogenitis fi
liorū isr̄l. et pecora leuitarū p
pecoribus eorū. eruntq; leuitē
mei. Ego sū dn̄s. In p̄cio au
tē ducentorū septuagīnta tri
qui excedūt numerū leuitaꝝ
de p̄mogenitis filiorū isr̄l. ac
cipies quīq; siclos p singula
capita ad mensurā sanctuarij. Si
clus habet obolos viginti.
Dabis q; pecuniā aaron et
filiis eius. pro eo quod sup̄
fuit. Tulit ergo moyses pe
cuniā eorū qui fuerāt ap̄lius
et quos redemerāt a leuitis
p̄ p̄mogenitis filiorū isr̄l. mille
trecentorū sexaginta quīq; siclo
rum uxta pondus sanctuarij. et dedit
ea aaron et filiis eius. iuxta
verbū q̄d p̄cepat sibi dn̄s. Eam

Locutusq; ē dn̄s ad
moysen et aaron. dicēs.
Tolle summā filiorū caath de
medio leuitarū p domos et
familias suas. a trecesimo a
no et sup̄. usq; ad quīquage
simū annū. omē qui ingredit
et stet et ministret i tabernā
culo fœderis. hec erūt cure filio
rum caath. Tabernaculi fœderis
et sanctū sanctorū ingredient aaron
et filij eius q̄n mouenda sunt
castra. et deponet velū quod
pendet ante fores. inuoluentq; eo
archā testimonij. et operient
rursū velamine iacinctinū pelli
cij. extendentq; desup pal
lium totū iacinctinū. et inducet
uectes. mensā quoq; p̄positio
nis inuoluent iacinctino pallio.
et ponent sup eā thuribula et
mortariola. cyathos. et urce
os ad libamina fundenda. Pa
nes sempit eā erunt. extendent q̄
desup pallū coccineū. quod
rursū operient velamēto iacin
tinū pellium. et inducent uec
tes. Sument et pallū iacinc
tinū quo operient candelabrū
cū lucernis et forcipibus suis.
et emunctoriis. et cunctis vasis
oleo q̄ ad ministeria dabūtur.
unctū sit. et sup omnia ponent
operimentū iacinctinarū pellium.
et inducent uectes. Sed cūcta et al
tare aureū inuoluent iacinc
tino vestimento. et extendent de
sup operimentū iacinctinarū pel
lium. inducentq; uectes. Omnia
vasa quibus ministrant in sanctua
rio inuoluent iacinctino pallio. et
extendent desup operimentū iacin
tinarū pellium. inducentq; uectes.
Sed et altare mundabunt ci
nere. et inuoluent illud purpu
reo vestimento. Ponentq; sup eo
omnia vasa quibus ministrant
circa ea. ignemq; recep

tacula. fuſtibulab ac tridentes. uncinos. et batilla. Cuncta vasa altaris operiet simul velamine iacinctino pellis. et inducet uectes. Cumq; tulerint aaron et filij eius ſanctuariū et omnia vasa eius ⁊ commotionē caſtrorū. tunc introibit filij caath. ut portent tulerint. et nō tangāt vasa ſanctuarij ne moriant. Iſta ſunt onera filioꝝ caath ⁊ tabernaculo fœderis. ſup quos ezut eleazar filius aaron ſacerdotis. Ad cuius pertinet oleū ad concinnandas lucernas. et compoſitionis incenſi. et ſacrificium ſᵈ ſemp offert. et oleū unctionis. et quicqd ad cultū tabernaculi pertinet. o nnia vaſoꝝ q̄ in ſanctuario ſunt. Locutus ē dñs ad moyſen ⁊ aaron. dicēs. Tollite pdē populū caath de medio leuitarū. ſi hoc faciāt eis ut viuant et nō moriant. ſi tetigerint ſcā ſcōrū. Aaron et filij eius intrabunt. ꝑtes disponet opa ſingulorū et diuidet ſᵈ portare debeat. Alij nulla curioſitate videāt q̄ ſunt in ſanctuario priuſ ꝙ tollant. alioquin morientur. Locutus ē dñs ad moyſen. dicēs. Tolle ſummā etiā filioꝝ gerſon. p domos ac familias et ognationes ſuas. A triginta annis et ſupra uſq; ad annos quinquaginta. numera omnes q̄ ingrediunt. et miſtrant in tabernaculo fœderis. Hoc ē officium familie gerſonitarū ut portent cortinas tabernaculi et tectū fœderis. operimentū aliud et ſup omnia velamen iacinctinū. ceteroꝝ q̄ ſᵈ pertinet in uncturā tabernaculi fœderis. cortinas atrij. et velū in introitu q̄d ē ante tabernaculū. Omnia que ad altare pertinent. funiculos et vasa miſterij iubente aaron et filijs eius portabunt filij gerſon. et ſint ſinguli cui debeat onera imperari. Hec ē cultus familie gerſonitarū in tabernaculo fœderis. eiusq; ſub manu ythamar filij aaron ſacerdotis. Filios q̄ merari per familias ac domos patrū ſuorū recenſebis a triginta annis et ſupra uſq; ad annos quinquaginta. omnes qui ingrediuntur ad officium miſterij ſui et cultū fœderis teſtimonij. Hec ſunt onera eorū. Portabunt tabulas tabernaculi et vectes eius. columnas et baſes earū. columnas q̄q; atrij per circuitū cū baſibus et paxillis et funibus ſuis. Omnia vaſa et ſupellectile ad numerū accipient. ſicq; portabunt. Hoc ē officium familie meraritarū et miſterii in tabernaculo fœderis. eiusq; ſub manu ythamar filij aaron ſacerdotis. Recenſuit moyſes et aaron et principes ſynagoge filios caath per cognationes et domos patrū ſuorū a triginta annis et ſupra uſq; ad annū quinquageſimū. omnes q̄ ingrediuntur ad miſterium tabernaculi fœderis. et inuenti ſunt duo milia ſeptingenti quinquaginta. Hic ē numerus familie caath. qui tractat tabernaculū fœderis. Hos numerauit moyſes et aaron iuxta ſermonē dñi. p manū moyſi. Numerati ſunt et filij gerſon per cognationes et domos patrū ſuorū a triginta annis et ſupra uſq; ad annū quinquageſimum omnes q̄ ingrediuntur

ut ministret i tabnaculo fedis.
et iuncti sint duo milia sexcenti triginta. hic ē ppli⁹ gressi
mitanū. quos nūauerūt moy
ses et aaron uxta verbū dñi.
Numerati sūt et filij merari p
cognacões et domos patrū su
orū a trigita ānis et sup. usq
ad ānū quinquagesimū. omēs
q̄ ingrediūt ad expletos ritus
tabernaculi fedis. et iuncti
sunt tria milia ducenti. hic ē nu
merꝰ filiorū merari quos re
censuerūt moyses et aaron
uxta ipius dñi. p manū moy
si. Omēs q̄ recensiti sūt de leui
tis et quos fecit trāsire ad no
uē moyses et aaron et prin
cipes isrl. p cognacões et domos
patrū suoꝝ a trigita ānis et
sup. et usq ad ānū quinquage
simū ingredientes ad ministeriū
tabernaculi et onera portanda.
fuerūt simul octo milia quinge
ti octoginta. Juxta verbū dñi re
censuit eos moyses. vnūquēq
uxta officiū et onera sua. si
cut ei prepat dñs Cap. v.
Locutus q̄ ē dñs ad moyse.
dicēs. Precipe filijs isrl ut
eiciat de castris omēm lepsū
et q̄ semine fluit. pollutꝰq
ē sup mortuo. tā masculū
q̄ fēminā eicite de castris.
ne cōtamīnēt ea. cū habita
uerit uobiscū. fecerūtq̄ ita
filij isrl. et eiecerūt eos extra
castra. sicut locutus erat dñs
moysi. Locutusq̄ ē dñs ad
moysen. dicēs. Loquē ad fi
lios isrl. Vir siue mulier cū
fecerint ex omnibꝰ peccatis q̄ so
lent homīb⁹ accidē. et p neglī
gentiam trāsgressi fuerint ma
datū dñi atq̄ delinquerint. cō
fitebūt peccm suū. et reddet
ipm caput quinq̄ p̄ dēsi
p ei i quē peccauerit. Si nul
te nō fuit qui recipiat. dabit
dño. et erit sacerdotis. Omne
quoq̄ primicie quas offerūt fi
lij isrl. ad sacerdotē ptinēt. et
quicqd i sanctario offert a sin
gulis. excepto ariete qui of
fert p expiatōe. ut sit placa
bilis hostia. et tradit manib⁹
sacerdotis. ipius erit. Locutusq
ē dñs ad moysen. dicēs. Lo
quē filijs isrl. et dices ad eos.
Vir cuius uxor errauit. ma
ritiq̄ ofendēs dormierit cū
altero uiro. et hoc maritus de
prehēdē nequiuerit sed latet ad
ulterū. et testibꝰ arguī no
pt. quia nō ē iuncta i stupro.
si spūs zelotypie ofenderit
virū contra uxorē suā. que ut
polluta ē ul' falsa suspitione
appetit. adducet ea ad sacer
dotē. et offeret oblationē p
illa decimā ptē sati farine or
deace. Nō fundet sup ea oleū.
nec ponet thus. quia sacrifi
cium zelotypie ē. et oblatio i
uestigāb adulteriū. Offeret
igit ea sacerdos. et statuet
cora dño. Assumetq̄ aquā sac
tā i vase fictili. et pauimēti
tre de pauimēto tabnaculi.
mittet i ea. Cūq̄ steterit mulier
i cōspectu dñi. discooperiet
sacerdos caput eius. et ponet
sup manꝰ illius sacrificiū rete
dacrib⁹ et oblationē zelotypie.
Ipe aute tenebit aquas
amaritudinis i quibus ei execra
tōe maledicta ingessit. adiura
bitq̄ ea. et dicet. Si nō dormi
uit vir alienus tecū. et si nō
polluta es deserto mariti thoro.
nō te tenebūt aque iste ama
ritudinis et quas maledicta cōges
si. Si autē declinasti a viro tu
o. atq̄ polluta es et contubuisti

ni altrō vīo. hys maledrōibꝰ
ſubiacebis. Det te dñs ī male
dictōm ⁊ exēplū cūctoꝝ. in
ppl̄o ſuo. Putrefcere faciat femꝝ
tuū. et tumēs vterꝰ tuus dirū
pat. Ingrediat aque amale
dicte in vētre tuū. et vtēo tu
me ſcrete putrefcat femur tuū.
Et rūdebit mulier. amē amē.
Scribetq; ſacerdos ī libello iſta
maledicta. et delebit ea aquis
amariſſimis ī quas maledicta
ingeſſit. et dabit ei bibē. Cūq;
ni ꝙhauſerit. tollet ſacerdos
de manu eius ſacrificiū zelotȳ
pie. et deuabit illud cora dño.
ponetq; ſup altare. ita dūtax
at. ut pugillū ſacrificij
tollat de eo qđ offerat. et incē
dat ſup altare. et ſic potū det
mulieri aquas amariſſimas.
Quas cū biberit ſi polluta ē.
et ſtupro viro adulterij rea ē.
ptūſibuit ea aq; maledictōis.
et inflato vētre. cōputreſcet
femur. eruntq; mulier ī maledic
tōem et ī exēplū omīm ppl̄o. Cđ
ſi pollutꝰ nō fuit. erit innoxia.
et fruct lubēbit. Iſta ē lex ze
lotypie. Si deliquerit mulier
a viro ſuo et polluta fuit. ma
ritus ꝙ zelotypie ſpīs ꝙritatꝰ
adduxerit ea ī ꝓſpectū dñi. et
fecerit ei ſacerdos iuxta oīa
que ſcripta ſunt. mariteꝰ abſq;
culpa erit. et illa rapiet iꝑ
quitatē ſuā. Cap. VI.

Locutus ē dñs ad moyſē.
dicēs. Loquere ad filios iſrl̄.
et dices ad eos. Vir ſiue mu
lier cū fecerit votū ut ſanctifi
cē. et ſe voluerit dño ꝙſecrare.
vino et oī qđ inebriare pt
abſtinebit. acetū ex vino. ⁊
ex qualibet alia potione. et
quicqđ de vua expmit. nō bi

bent. Uuas recentes ſiccas q;
nō comederit. cūctis diebꝰ. qui
bus ex uoto dño ꝙſecrat. Quot
đ ex vinea ē pt ab vua paſ
ſa uſq; ad acinum nō quidē.
Omīs tpe ſeparatis ſue nouacu
la nō trāſibit ſup caput eius.
uſq; ad cōpletū die quo dño
ꝙſecrat. Sanctus erit. creſcente
cēſarie capitis eius. Omīs tpe
ꝙſecrationis ſue ſup mortuū nō
ingrediet. nec ſup pīs quidē
et mīb. ſuis ſororibꝰ q; funere
ꝙtamīabit. quia cōſecratio
dei ſui ſup caput eius ē. Omīb
diebꝰ ſeparationis ſue. ſanctus erit dño.
Inmunde mortuis fuit qui ſpi
ōtā eo. polluet caput ꝙſe
crationis eius. qđ radet illico ī
eadē die purgationis ſue. ⁊ ruz
ſū ſeptīa. In octauo autē die
offeret duos turtures. ul' du
os pullos columbarū ſacerdo
ti ī oſtiū tabernaculi teſtimōij.
Faciatq; ſacerdos vnū ꝙ pctō.
et alterū ī holocauſtū. et de
precabit ꝙ eo quia peccauit ſup
mortuo. Sanctificabit caput
eius ī die illo. et ꝙſecrabit dño
die ſeparationis illius oſſerēs ag
nū anniculū ꝙ pctō. ita tamē
ut dies priores irriti fiāt. quia
polluta eſt ſanctificatio eius. Iſta
ē lex cōſecrationis. Cū dies ex
uoto quos deſcripſerat ꝙplebit
ī. adduxerit eū ad oſtiū taber
naculi fœderis. et offeret ob
lationē eius dño. agnū anni
culū īmaculatū ī holocauſtū.
et ouē anniculā īmaculatam
ꝙ pctō. et arietē īmaculatū
hoſtiā pacifici. cani ſtui cū
panū azimorū q; ſpergi ſunt
oleo. et lagana abſq; fermē
to uncta oleo. ac libamina ſi
guloꝝ. Que offeret ſacer
dos cora dño. et faciet tā ꝙ

pcto ꝙ̄ in holocaustū. ¶ Nuc
ueꝫ immolabit hostiā pacifica
dño. offerēs simul cū frugi
azimoꝝ et libamēta. que eo
mō debēt. ¶ Tūc radet nazā
reus ad ostiū tabnaculi fœ
dꝰ resanc cōsecratois sue. tol
letq; capillos ciuꝰ et ponet
sup ignē qui ē suppōs sac
ficio pacificoꝝ. et azimū coctū
arietis. coctā ꝙ absq; fermē
to unā de canistro. et laga
nū azimū unū. et tradet in ma
nibꝰ nazarei p̄q̄ rasū fuit
caput ciuꝰ. ¶ Suscepta q̄ ab
eo iuxta eleuabit ī ḡspectu
dñi. et sanctificata sacerdotis
erit. sicut pcepit legislatoꝛ qđ̄ sep
ari iussit ē. et fecerit. ¶ Post hꝛ
ꝙ̄ bibē nazareus uinū. ¶ Ista
ē lex nazarei cū uouerit obla
tionē sua dño pro ḡsecratois
sue. exceptis hijs q̄ inuenerit
manꝰ eius. Juxta qđ̄ uouerat
tali ita faciet ad p̄fectionē
sanctificatois sue. ¶ Locutus
q̄ ē dñs ad moysen. dicēs.
Loquē aaron et filijs eius. Sic
benedicetis filijs isr̄l. et dicetis
ad eos. ¶ Benedicat tibi dñs et
custodiat te. Ostendat dñs fa
ciē suā tibi. et misereat tui.
Conuertat dñs uultū suū ad
te. et det tibi pacē. ¶ Inuoca
buerūt nomē meū sup filios isr̄l.
et ego benedicā eis. Cam vij.
¶ Factū ē autē. In die qua
cōpleuit moyses tabna
culū. et unxit illud. unxitq;
et sanctificauit cū omnibꝰ uasis
suis. altare. optulerunt principes isr̄l
et capita familiarū q̄ erāt p
singulas tribus. p̄fecti eorū
q̄ numerati fuerāt numera coram
dño. sex plaustra tecta cū du
odecim bobus. Unū plaustrū
optulere duo duces. et unū
bouē singuli. ¶ Optulerunt q̄ co
ram tabernaculi. Ait autē
dñs ad moysen. ¶ Suscipe ab eis
ut seruiant in misterio tabnacu
li. et trades ea leuitis iuxta
ordinē misterij sui. ¶ Itaq; cum
suscepisset moyses plaustra
et boues. tradidit eis leuitis.
Duo plaustra et quatuor boues
dedit filijs gerson. iuxta id qđ̄
habebat necessarium. ¶ Quatuor
alia plaustra et octo boues
dedit filijs merari. sedm̄ offi
cia et cultū suum. sub manu y
thamar filij aaron sacerdotis.
Filijs aut̄ caath nō dedit plau
stra nec boues. quia in studio
seruitutis. et onera q̄rebāt hume
ris portabāt. Igit̄ optulerūt
duces in dedicatōe altaris die
qua unctū ē oblatōem suā ante
altare. ¶ Dixitq; dñs ad moysen.
¶ Singuli duces p̄ singulos di
es offerant munera. in dedica
tōe altaris. ¶ Primo die optu
lit oblatōem suā naasson filius
amminadab. de tribu iuda.
Fuitq; in ea catabulū argen
teum pdō ponderis triginta sicloꝝ.
fiala argētea habēs septua
ginta siclos iuxta pondus sanc
tuarij. utrūq; plenum similā q̄ asper
sa oleo in sacrificium. mortariolū
unū ex decē siclis aureis plenū
incēso. bouē de armento et ari
etē. et agnū anniculū in holo
caustū. hyrcūq; p̄ pcō. et in
sacrificio pacificoꝝ boues
duos. arietes quinq;. hyrcos
quinq;. agnos anniculos quinq;.
Hec ē oblatio naasson filij
amminadab. ¶ Secdo die optu
lit nathanael filius suar. dux
de tribu yssachar. catabulū
argēteū appendēs centū triginta

sidos. fiala argētea habētē septuagīta sidos uxta pōdꝰ sanctuarij. vtrūq; plenū simila gspsa oleo ī sacrificiū. mortariolū aureū habēs decē sidos plenū īcēso. bouē de armēto et arietē. et agnū āniculū ī holocaustū. hyrcū q; p pctō. et ī sacrificio pacificorū boues duos. arietes quīq;. hyrcos quīq;. agnos āniculos quīq;. Hec fuit oblatio nathanael filij suar. Tertio die pceps filiorꝫ zabulon heliab filij helon. optulit aretabulū argēteū. appendēs ctūi trigīta sidos. fiala argētea hītē septuagīta sidos ad pondꝰ sanctuarij. vtrūq; plenū simila gspsa oleo ī sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decē sidos plenū īcēso. bouē de armēto et arietē. et agnū āniculū ī holocaustū. hyrcū q; p pctō. et ī sacrificio pacificorū boues duos. arietes quīq;. hyrcos quīq;. agnos āniculos quīq;. hec fuit oblatio heliab filij helon. Die quarto pceps filiorū zuben helisur filij sedehur. optulit aretabulū argēteū. appendēs ctūi trigīta sidos. fiala argētea habētē septuagīta sidos ad pondꝰ sanctuarij. vtrūq; plenū simila gspsa oleo ī sacrificiū. mortariolū aureū. appendēs decē sidos plenū īcēso. bouē de armēto. et arietē. et agnū āniculū ī holocaustū. hyrcū q; p pctō. et ī hostias pacificorū boues duos. arietes quīq;. hyrcos quīq; agnos āniculos quīq;. her fuit oblatio helisur. filij sedehur. Die quīto pceps filiorꝫ symeon salamuel filij surisadai optulit aretabulū argēteū. appendēs ctūi trigīta sidos. fiala argētea habētē septuagīta sidos ad pondꝰ sanctuarij. vtrūq; plenū simila gspsa oleo ī sacrificiū. mortariolū aureū. appendēs decē sidos plenū īcēso. bouē de armēto et arietē. et agnū āniculū ī holocaustū. hyrcū q; p pctō. et ī sacrificio pacificorū boues duos. arietes quīq;. hyrcos quīq;. agnos āniculos quīq;. Her fuit oblatio salamuel filij surisadai. Die sexto pceps filiorū gad. eliasaphat filius duel. optulit aretabulū argēteū. appendēs ctūi trigīta sidos. fiala argētea hītē septuagīta sidos ad pondꝰ sanctuarij. vtrūq; plenū simila gspsa oleo ī sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decē sidos plenū īcēso. bouē de armēto et arietē. et agnū āniculū ī holocaustū. hyrcū q; p pctō. ī hostias pacificorū. boues duos. arietes quīq;. hyrcos quīq;. agnos āniculos quīq;. her fuit oblatio eliasaphat filij duel. Die septimo pceps filiorū ephraym helisama filij ammiud. optulit aretabulū argēteū appendēs ctūi trigīta sidos. fiala argētea hītē septuagīta sidos. ad pondꝰ sanctuarij. vtrūq; plenū simila gspsa oleo in sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decē sidos plenū īcēso. bouē de armēto et arietē. et agnū āniculū ī holocaustū. hyrcū q; p pctō. et ī hostias pacificorū boues duos. arietes quīq;. hyrcos quīq; agnos āniculos quīq;. Her fuit oblatio helisama filij ammiud.

Die octauo princeps filiorum manasse gamaliel filius phadasur: optulit acetabulū argēteū appendēs centū triginta siclos. fiala argētea habetē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij. utrumq; plenū similā q̄ spersa oleo i sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū incēso. bouē de armento et arietē. et agnū āniculū i holocaustū. hyrcū pro peccato. et i hostias pacificorum boues duos. arietes quinq;. hyrcos quinq;. agnos āniculos quinq;. Hec fuit oblatio gamaliel filij phadasur. Die nono princeps filiorum beniamin abydan filius gedeonis. optulit acetabulū argēteū appendēs centū triginta siclos. fiala argētea habetē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij. utrumq; plenū similā q̄ spersa oleo i sacrificiū. et mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū incēso. bouē de armento et arietē. et agnū āniculū i holocaustū. hyrcū pro peccato. et i hostias pacificorum boues duos. arietes quinq; hyrcos quinq;. agnos āniculos quinq;. Hec fuit oblatio abydan filij gedeonis. Die decimo princeps filiorum dan. ahiezer filius ammisadai. optulit acetabulū argēteū appendēs centū triginta siclos. fiala argētea habetē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij. utrumq; plenū similā q̄ spersa oleo i sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū incēso. bouē de armento et arietē. et agnū āniculū i holocaustū. hyrcū pro peccato. et i hostias pacificorum boues duos. arietes quinq;. hyrcos quinq;. agnos āniculos quinq;. Hec fuit oblatio ahiezer filij ammisadai. Die vndecimo princeps filiorum aser. phegiel filius ochran. optulit acetabulū argēteū appendēs centū triginta siclos. fiala argētea habetē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij. utrumq; plenū similā q̄ spersa oleo i sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū incēso. bouē de armento et arietē. et agnū āniculū i holocaustū. hyrcū pro peccato. et i hostias pacificorum boues duos. arietes quinq;. hyrcos quinq;. agnos āniculos quinq;. Hec fuit oblatio phegiel filij ochran. Die duodecimo princeps filiorum neptali ahyra filius henan. optulit acetabulū argēteū appendēs centū triginta siclos. fiala argētea habetē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij. utrumq; plenū similā q̄ spersa oleo i sacrificiū. mortariolū aureū appendēs decem siclos plenū incēso. bouē de armento et arietē. et agnū āniculū i holocaustū. hyrcū pro peccato. et i hostias pacificorum boues duos. arietes quinq;. hyrcos quinq;. agnos āniculos quinq;. Hec fuit oblatio ahira filij henan. Hec i dedicatione altaris oblata sunt a principibus israhel. i die qua q̄ctuncte. acetabula argētea duodecim. fiale argētee duodecim. mortariola aurea duodecim. ita ut centū triginta argentei siclos habet vnū acetabulū. et septuaginta siclos vna fiala. ide i commune vasorum omnium argenteorum siclorum duo milia quadringenti pondere sanctuarij. mortariola aurea duodecim plena

mesa. denos siclos appende
ta ꝑ pdē sanctuarij. idē simul au
ri siclū cētū viginti. boues de ar
mento holocaustū xij. arietes
xij. agnī anniculi xij. et libame
ta eoꝝ. hyrci xij. ꝑ ꝓcē. hos
tie pacificoꝝ boues viginti. ſtu
oꝝ. arietes ſexaginta. hyrci ſex
aginta. agnī anniculi ſexaginta.
Hec oblata ſunt i dedicatōe al
taris. poſt vnctiōē. Cūq; ingre
deret moyses tabernaculū fede
ris ut conſuleret oraculū. audi
ebat vocē loquentis ad ſe de
propiciatorio quod erat ſup ar
cham teſtimonij. inter duos cheru
bim. vnde et loquebat ei. Eam
Locutuſq; e dñs ad vm
moyſen. dicēs. loquere ad
aaron. et dices ad eū. Cū po
ſueris ſeptē lucernas. contra labrū
i auſtrali ꝑte collocat. hoc ſigni
ficat. ut lucerne eoꝝ boreā
e regiōe reſpiciāt ad menſa
panū ꝓpoſitionis. Contra eā ꝑ
te quia contra labrū reſpicit lu
ce debebāt. Fecitq; aaron. et
ꝓpoſuit lucernas ſuper contra labrū.
ut ꝓcepat dñs moyſi. Hec au
te erat fabrica candelabri. ex
auro ductili. tā medij ſtipes
ꝙ̄ cuncta q̄ ex vtroq; latere
lā naſcebant. Juxta exem
plū q̄d oſtēdit dñs moyſi. ita
opatuſq; e candelabrū. Locutuſq; e
dñs ad moyſen. dicēs. Tolle
leuitas de medio filiorū iſrl.
et purificabis eos ritu vide
licet. Aſpergat aqua lustratio
nis. et radant omnes pilos car
nis ſue. Cūq; lauerint veſtime
ta ſua et mundati fuerint. tollat
bouē de armento. et libamentū
eius. ſimilā oleo ꝙ̄ſperſa. Bouē
autē alterū de armento arri
pies ꝑ ꝓcē. et applicabis le
uitas coram tabernaculo fœderis.
congregata omni multitudine filio
rū iſrl. Cūq; leuite fuerint coram dño.
ponet filij iſrl manus ſuas ſup
eos. Et offeret aaron leuitas
munus ꝙ̄ ſpūi dñi a filijs iſrl.
ut ſeruiat i miſterio eius. Leui
te quoq; ponet manus ſuas ſu
p capita boū. ex quibus vnū
faciēs ꝑ ꝓcē. et alterū holocau
ſtū dño. ut depreceris ꝑ eis. Sta
tuesq; leuitas coram ꝙ̄ſpūi aaron
et filiorū eius. et conſecrabis oblā
tos dño. ac ſeparabis de medio
filiorū iſrl ut ſint mei. Et ꝓ hoc
ingrediāt tabernaculū fœderis
ut ſeruiat michi. Dicesq; puri
ficabis eos et conſecrabis eos et ob
lacrem dño. qui dono donati
ſunt mihi a filijs iſrl. Pro ꝓmoge
nitis q̄ aperiūt omne vulua
i iſrl. accepi eos. Mea ſunt oia
ꝓmogenita filiorū iſrl. tā ex
hominibus q̄ ex iumentis. Ex die
quo percuſſi omne ꝓmogenitū in
terra egypti. ſanctificaui eos michi.
Et tuli leuitas ꝑ cunctis ꝓmoge
nitis filiorū iſrl. tradidiq; eos
dono aaron et filijs eius de me
dio ꝓpli ut ſeruiat mihi ꝙ̄ iſrl in
tabernaculo fœderis. et orem
ꝑ eis. ne ſit i ꝓplo plaga. ſi au
ſi fuerint accedere ad ſanctua. Fe
cerunt q̄ moyses et aaron. et
omnis multitudo filiorū iſrl ſu
p leuitas. q̄ ꝓcepat dñs moy
ſi. Purificatiq; ſunt. et laue
runt veſtimenta ſua. Elevauit
q̄ eos aaron ꝙ̄ ſpūi dñi. et
orauit ꝑ eis ut purificati ingre
derent ad officia ſua i taberna
culū fœderis. coram aaron et fili
is eius. Sicut ꝓcepat dñs moy
ſi de leuitis. ita fecerūt. Locutuſq;
e dñs ad moyſen. dicēs. Hec
eſt lex leuitarū. A viginti quin

annis et sup̃. ingredient ut
ministret in tabernaculo federis.
Cuncta quinquagesimus etatis a
nno impleuerint: seruire cessa
bunt. Exibuntq; ministri atrii sui
et tabernaculo federis ut custo
diant que sibi fuerint commenda
ta. opa aute ipa no faciant.
Sic dispones leuitas et custo
dias eius. Cap. iv.
Locutus q; e dns ad moysen
in deserto synai. anno secdo p
exitu egressi sunt de tra egypti
mense primo. dicens. Faciant filii
israhel phase in tpe suo quarta de
cima die mensis huius ad uespe.
uxta omnes cerimonias et iusti
ficationes eius. Precepitq; moy
ses filiis israhel. ut facerent phase.
Quod fecerunt tpe suo. quarta deci
ma die mensis ad vesperu. in mon
te synai. uxta oia que mandauerat dns moysi fecerunt filii
israhel. Erant aut quida immundi super
animam hoim qui no poterant
facere pascha die illo. accedentes ad moysen et aaron. dix
erunt eis. Immundi sumus super
animam hoim. Quare fraudamur ut no valeamus offerre ob
lationem dno in tpe suo. inter filios
israhel. Quibus respondit moyses.
State ut audiam. quid precipiat
dns de nobis. Locutusq; e dns
ad moysen. dicens. Loquere
filiis israhel. Homo qui fuerit immundus
super animam siue in uia pegri
nationis. faciat phase dno mense
secundo. quarta decima die mensis
ad vesperu. Cum azimis et lactu
cis agrestibus comedent illud.
Non relinquent ex eo quidqua
usq; mane. et os eius non con
fringent. Omnem ritum phase
observabunt. Si quis autem
immundus fuerit. et
tm̃ no fecerit phase. exterminabitur
anima illa de pplis suis. quia sacri
ficium dno no obtulit tpe suo.
Peccatum suum ipse portabit. Pere
grinus quoq; et aduena si fue
rit apud nos. faciat phase do
mino iuxta cerimonias et iusti
ficationes eius. Preceptum idem
erit apud nos. tam aduene qm
digene. In quarta die qua erecta
est tabernaculum. operuit illud nu
bes. A uespere aute super tectu
m erat quasi species ignis. usq;
mane. Sic fiebat assidue. Nu
bes operiebat illud. et
noctem ignis speciem habebat. Cum
ablata fuisset nubes a tabernaculo protegebat. tunc proficis
cebantur filii israhel. Et in loco ubi
stetisset nubes. ibi castra me
tabantur. Ad imperium dni proficis
cebantur. et ad imperium illius figebant tabernaculum. Cunctis diebus
quibus stabat nubes super taber
naculum. manebant in eodem loco.
Et si euenisset. ut multo tpe
maneret super illud. erant filii
israhel in obedientia dni. et non proficiscebantur. quotquot diebus fuis
set nubes super tabernaculum.
Ad imperium dni castrametabantur tento
ria. et ad imperium illius deponebant.
Si fuisset nubes a vespere us
q; ad mane. et surrexisset diluculo
tabernaculum relinquisset. proficiscebantur. Et si per diem et noctem
requieuisset. dissipabant tento
ria. Si duobus aut uno mense
uel lõgiori tpe fuisset super ta
bernaculum. manebant filii israhel
in eodem loco. et non proficiscebantur.
Surgente aute ut requiesceret
monebat castra. Per verbum

dñi figebat tectoria. et p̄ uer
bū eius dē p̄fiasebāt. Erat
q̄ cū populis dñi uxta ipius ex.
p̄ manū moysi Cam .x.

LOcutq; ē dñs ad moysen.
dicēs. Fac tibi duas tubas
argēteas ductiles quibꝰ quo
cire possis multitudinē. qñ
mouenda sūt castra. Cū q̄ ter
puerus tubis. ꝯgregabit ad te
omis turba ad ostiū federis ta
bernaculi. Si semel clāgueris. ve
nient ad te p̄ncipes. et capita
milituduis isr̄l. Si autē plures
ex. atq; crebrius clāgor mouep
erit. mouebunt castra p̄mi q̄
sūt ad orientale plagā. In se
cūdo aut̄ sonitu et p̄ce
ululatu tube. leuabunt tectoria
a q̄bꝰ tegunt ad meridiē. et uno
huic modo reliqui facient. ulu
latibꝰ tubis i p̄fectionē. Cū
aut̄ ꝯgregādo populꝰ simi
plex clāgor tubarū erit. nō
quasi ululabunt. Filii aaron sa
cerdotes clāgent tubis. Erit
q; legitimum sempiternū i ḡnā
cionibꝰ uris. Si egressi ad bel
lū de terra ura cōtra hostes q̄
dimicat aduersū uos. clāgetis
ululatibꝰ tubis. et erit recor
datio uri coram dño deo uro.
ut eruamini de manibꝰ inimicoꝝ
uroꝝ. Si q̄ hebetis epulū
et dies festos et kalendas. cane
tis tubis sup holocaustis et
pacifics victimis. ut sint uo
bis i recordatiōem dei uri. Ego
dñs deus ur. Anno secūdo.
mēse secūdo uicesima die mensis
eleuata ē nubes de tabernaculo
federis. p̄fectiq; sūt filii isr̄l
p̄ turmas suas de deserto sy
nai. et requieuit nubes i sal
tu pharā. Egressiq; sūt
castra p̄ma uxta ipius dñi
manū moysi filii iuda p̄ tur
mas suas. quoꝝ p̄ncipabat
naason filius aminadab. In tri
bu filioꝝ yssachar fuit p̄ncipans
nathanael filius sauge. In tri
bu zabulon. erat p̄ncipans he
liab filius helon. Depositiq; ē
tabernaculū. quod portabāt ē
gressi sunt filii gerson. et me
rari. Profecti q; sunt et filii
ruben p̄ turmas suas. ordi
nē suū. quoꝝ p̄ncipans erat he
lisur filius sedeur. In tribu aut̄
filioꝝ symeō. p̄ncipans fuit sa
lamiel filius surisadai. Porro
i tribu gad erat p̄ncipans eli
saphat filius duel. Profecti
q; sunt et caathite. portātes
sanctuariū. Tradidit tabernaculum
portabant. donec veniret ad
erectoris locū. Mouerunt q; ca
stra filii ephraym p̄ turmas su
as. i quoꝝ exercitu p̄ncipans erat
helisama filius ammiud. In tri
bu aut̄ filioꝝ manasse p̄n
cipans fuit gamaliel filius pha
dasur. Et i tribu beniamin. erat
duxꝝ abydan filius gedeonis. Ca
strorū omiū. p̄fecti
sunt filii dan. p̄ turmas suas.
In quoꝝ tribu p̄ncipans fuit abi
ezer. filius ammisadai. In tribu
aut̄ filioꝝ aser erat p̄ncipans
phagaiel filius ochran. et i tri
bu filioꝝ nepthalim. p̄ncipans
fuit achyra filius henam. Hi
sunt castra et p̄fectiones filio
rū isr̄l p̄ turmas suas qui eg
diebant. Dixitq; moyses ad
heliab filiū raguel madia
nitē cognatū suū. Proficisci
mur ad locū. qui dns daturus
est nobis. Veni nobiscū. ut be
nefaciamus tibi. quia p̄misit
dns bona israhel. Cui ille re
spondit. Nō vadā. sed reuertar in
terrā meā et ad cognatos meos.

ille. Noli inquit nob zelm què. Tu em nosti in quibꝫ locis ꝑ deserti castra ponè debeamꝰ et erit ductor mꝰ. Cuiꝫ nobis cū veneris. quicqd optimū fuerit ego aplis quas nobis tradituris ẽ dns. dabimꝰ tibi. Profectiꝫ sic ergo de monte dni uia trium dierū. archa ꝫ fœdus dñi precedebat eos ꝑ tres dies. ꝑquirẽs castrorū locū. Nubes quoꝫ dñi sup eos erat ꝑ diē. cū irederēt. Cuiꝫ eleuaꝫ tꝰ archa. dicebat moyses. Surge dne et dissipẽt inimici tui. et fugiat qui oderūt te a facie tua. Cū aut deponeret ait. Reuertere dne ad multitudinē israhel. Cam xvi.

Altera ortū ẽ murmur ꝑpli q si doleret ꝑ labore. et dñi. Quod cū audisset. iratꝰ est. et accensus in eos ignis dñi. devoravit extremā castrorū ptē. Cuiꝫ clamasset ꝑplis ad moysen. oravit moyses dñm. et absorptus ẽ ignis. Vocatum ꝫ nome loci illi⁹ tentatio. eo ꝙ incensus fuisset et ẽ eos ignis dñi. Vulgus ꝫ promiscuū qđ assederat cū eis. flagravit desiderio carnium. sedens et fletibus iuxtis sibi ꝓpter filios isr. Et ait. Quis dabit nobis ad vescendū carnes. Recordamꝰ pisciū. quos comedebamꝰ in egypto gratis. In mente nobis venerūt cucumeres et pepones. porri et cepe et allia. Ariditas nra arida ẽ. Nichil aliud respicimus oculis nris. nisi man. Erat aut man quasi semen coriandri. colorus bdellij. Circuibat ꝑplis. et colligens illud. fragebat mola sive terebat in mortario. coquebat in olla. et faciebat ex eo tortulas. saporis quasi panis oleacei. Cū ꝫ descenderet nocte sup castra

ros. descendebat pariter et man. Audiuit ergo moyses flentē ꝑplm ꝑ familias. et singulos ꝑ ostia tabernaculoꝝ suoꝝ. Iratus ꝫ ẽ furor dñi valde. ꝫ et moysi ītollerabilis ẽ da res visa ẽ. Et ait ad dñm. Cur afflixisti servū tuū. et quare non inveni gratiā coram te. et cur posuisti pondus omnis ꝑpli huius sup me. Si quid ego genui omnem hanc multitudinē vel genui ea. ut dicas mihi porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulū suū. et deferre terre ꝙ promisisti patribus eorū. Unde mihi carnes ut dem tante multitudini. Flent coram me. dicentes. Da nobis carnes. ut comedamus. Non possum solus sustinere omnem ꝑplm. quia grauis mihi es. Si aut tibi videt obsecro ut me interficias nec. et inveniam gratiam in oculis tuis. et ne tantis affligar malis. Et dixit dns ad moysen. Congrega mihi septuaginta viros de seniorib⁹ israhel quos tu nosti ꝙ seniores ꝑpli sint et magistri. et duces eorū ad ostium tabernaculi fœderis. stabunt ꝫ ibi tecū. et requiescā. et loquar tibi. Et auferā de spū tuo. tradamq; eis. ut sustentet tecū onus ꝑpli et non tu solus graveris. ꝑplo ꝫ dicens. Sanctificamini. cras comedetis carnes. Ego em audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas carnium. Bene nobis erat in egypto. ut det nobis dns carnes et comedamus. non uno die. nec duobus vel quinq; aut decem. nec viginti. ꝫ usq; ad mensem dierū. donec egrediat ꝙ narium vobis. et vertat in nausea. eo ꝙ reppulerit dñm qui in medio vri ẽ. et fleverit coram

eo dicētes. Quare egreſſi ſum⁹ ex egypto. Et ait moyſes ad dñm. Sexcenta milia pedi tū hui⁹ ꝑpli ſunt. et tu dixiſti bo eis eſu carnis me ſe mēſe. Si quid ouiū et boum mactabit⁹ eis ut poſſit ſuf ficere ad cibū. ul' omēs piſces ma ris ꝛ unū congregabit⁹ ut eos ſatient. Cui rndit dñs. Nūq̄d manꝰ dñi abbreuiata eſt. Jam nūc videbis. utrū meū ſermo ope ꝓpleat⁹. Exiit igit⁹ moyſes. et narrauit ꝓpło vba dñi. Con tractāq̄ ſeptuaginta uiros de ſe nioribꝰ iſrl. quos ſtare fecit circa tabernaculū. Deſcendit aūt dñs ꝑ nubē. et locutꝰ ē ad eū. auferēs de ſpū qui erat in moyſe. et dans ſeptuaginta uiris. Cūq̄ requieuiſſet ſup eos ſpūs. ꝓphetauerūt. nec ultra ceſſauerūt. Remanſerat autē i caſtris duo uiri. quoꝝ unꝰ uocabat⁹ heldad. et alt⁹ medad. ſup quos requieuit ſpūs. Hi quidē et ipſi deſcripti fuerāt. et nō exierāt ad tabernaculū. Cūq̄ ꝓphetarent i caſtris. cucurrit puer. et nūciauit moyſi. dicēs. Heldad et medad. ꝓphetant in caſtris. Statim ioſue filius nu ne miniſter moyſi. et electꝰ a pl⁹ bꝰ ait. Dñe mi moyſes. ꝓhibe eos. At ille. Quid æmulaꝝ ꝑ me. Quis tribuat ut omēs ꝓphetent. et det eis dñs ſpūm ſuū. Reuer ſus ꝑ ē moyſes ⁊ maiores na tu iſrl. i caſtra. Ventꝰ autem egrediēs a dño arripuit aues ma re. et tulit. et dimiſit i caſtra itinere ꝙtū uno die ꝙfici ꝑt. ex omi ꝑte caſtroꝝ ꝑ circuitū. Volabat ꝑ m aere duobꝰ cubitis ſup terā i altitudie. Surgēs ergo ꝓplus. toto die illo et nocte ac die altēo congregauit totā mul titudinē. qui nanq̄ decē chorob. et ſtrauerūt eas ꝑ gyrū caſtroꝝ. Adhuc carnes e rāt i dētibꝰ eoꝝ. nec defecerat huiꝰmodi cibus. et ecce furor dñi grauatꝰ ē ꝓplm. ꝑcuſſit eum plaga magna nimis. Vocatꝰ q̄ ē ille locus ſepulchra con cupiſcētie. ibi em ſepelierūt po pulū. qui deſiderauerāt carnes. Egreſſi aūt de ſepulchris cō cupiſcētie uenerūt haſeroth. et maſerūt ibi. Cām xij.

Locuta q̄ ē maria et aaron contra moyſen. ꝓp uxorem eius ethyopiſſā. Et dixerūt. Nūq̄ ꝑ ſolū moyſen locutꝰ eſt dñs. nonne et nobis ſimiliter locutꝰ ē. Quod cū audiſſet dñs. iratꝰ ē valde. Erat em moyſes vir mitiſſimꝰ ſup omēs ho mines qui morabant⁹ in terra. Statimq̄ locutꝰ ē dñs ad eū et aa ron et mariā. Egredimini vos tres. ad tabernaculū fede ra. Cūq̄ fuiſſent egreſſi. deſce dit dñs i columpna nubis. ⁊ ſte tit i ꝓtorio tabernaculi. vocatis aaron et mariā. Qui cū eſſent. dixit ad eos. Audite ſermo nes meos. Si quis fuerit inter uos ꝓpha dñi. i viſione apparebo ei. ul' ꝑ ſomnū loquar ad illū. Et aliter. At nō talis ſerui meꝰ moyſes. qui ⁊ in omi domo mea fideliſſimꝰ ē. Ore em ad os loquor ei. et palā. nō per enigmata et figuras deum videt. Quare igit⁹ nō timuiſtis detrahere ſeruo meo moyſi. Iratꝰ q̄ ꝑ cōtra eos. abiit. Simul q̄ nubes receſſit. q̄ erat

sup tabnaculū. et ecce maria
appuit cādens lepra quasi niue.
Cuq; respexisset eā aaron. et
iudisset eā p̄fusā lepra. ait
ad moysen. Obsecro dñe mi-
ne ponas nobis hoc pctm qd̄
stulte cōmisimꝰ. ne fiat hec
ut̄ mortua. et tuā abortiuū
qd̄ primū de vulua matris sue.
Ecce iā mediū carnis ei⁹ deuo
rauit ī lepra. Clamauitq; moy
ses ad dñm. dicēs. Deꝰ obsecro
sana eā. Cui rndit dñs. Si pa
ter eius spuisset ī faciē illius.
nōne debuerat saltē septē die
rū rubōe suffundi. Separe
t̄ septē diebus extra castra.
et postea reuocabit̄. Exclu
sa ītaq; maria extra castra
septē diebꝰ. et pplus nō est
motꝰ de loco illo. donec reuo
cata ē maria Cap̄ xiij.

Profectꝰ aūt ē pplus de ase
roth. figitq; tentoriis ī deser
to pharan. Ibiq; locutꝰ est
dñs ad moysen. dicēs. Mitte
viros q̄ exploret̄ terrā chanaā.
quā datur⁹ sū filiis isrl. singu
los de singulis tribubꝰ eoꝝ p̄n
cipibus. Fecit moyses qd̄ dñs
p̄ceperat. de deserto pharā
mittēs p̄ncipes viros. quoꝝ
ista sūt nomā. De tribu ruben.
Semua filiꝰ zecchur. De tri
bu symeon. saphat filiꝰ huri.
De tribu iuda. caleph filiꝰ
iephone. De tribu yssachar.
ygal filiꝰ ioseph. De tribu
ephraym. osee filiꝰ nun. De
tribu beniamin. phalti filiꝰ
raphu. De tribu zabulon.
geddiel filiꝰ sodi. De tribu
ioseph scilicet manasse. gad
di filiꝰ susi. De tribu dan.
ammiel filiꝰ gemalli. De tri
bu aser. sthur filiꝰ michael.
De tribu neptalim. nabdi fi
liꝰ uaphsi. De tribu gad. gu
el filiꝰ machi. Hec sūt nomā
virorū quos misit moyses
ad explorandā terrā chanaam.
Vocauitq; osee filiū nun. io
sue. Misit ergo eos moyses
ad explorandā terrā chanaā.
Et dixit ad eos. Ascendite p
meridianā plagā. Cūq; ve
nerit ad montes. explorate
rā q̄lis sit. et pplm qui habitat
ē eas. vtrū fortis sit an īfir
mus. paucī numero an plures.
pra terra bona an mala. urbes
quales. mūrate. an absq; mu
ris. humi pinguis. an sterilis.
nemorosa. an absq; ar-boribꝰ.
Cōfortamini. et assumite nobis
de fructibꝰ terre. Erat aūt tē
pus quo primi poma ferre
solent. Cūq; ascendissent. explo
rauerunt terrā. a deserto sin us
q; roob. ītrantibꝰ emath. As
cenderuntq; ad meridiē. et ve
nerunt ī hebron. ubi erat achiman.
et sysai. et tholmai filii enach.
Nā hebron. septē annis. an tha
nī urbe egypti condita ē. Per
gentesq; usq; ad torrē escol boti.
absciderunt palmitē cū bua
sua. quē portauerunt ī vecte
duo viri. De malis q̄q; granā
tis et de ficubꝰ loci illius tule
runt. qui appellatꝰ ē uchelef
rol. idē torrēs boti. eo q̄ bo
trus inde portassent filii isrl.
Reuersiq; exploratores terre
pꝰ q̄dragīta dies. omnē regio
nē circuiuta. venerunt ad moy
sen et aaron. et ad omnem co
tū filiorū isrl ī deserto pha
ran. qd̄ est in cades. Locutiq;
eis et omi multitudini. ostēn

dest fructꝰ

rezuꝫ fructꝰ tre. ⁊ nazrauerꝫ
dicẽtes. Venim⁹ tr̃a. ad qua
misisti nos. Que re uera fluit
lacte ⁊ melle. ut ex hijs fructib⁹
ꝑgnoscꝰ ꝑt. ꝫ cultores fortissimꝫ
habet. ⁊ urbes ꝯpactas atꝫ muro
tas. Vtrꝫq; enachi vidim⁹ ibi.
Amalech habitat ⁊ meridie. ethe
us et iebuseꝰ ⁊ amorreꝰ ⁊ mo
tamꝫ. thananeꝰ vo mor at iux
mare. ul' circa fluenta iordanis.
Iuꝑ her caleph cõpescebꝫ mur
mur ꝑpli q̃ oriebat ⁊ cõtra moy
sen. aut. Ascendam⁹ ⁊ possideam
⁹ tr̃a. qm̃ potens⁹ ꝑ optime
ea. Alij vo dicebant. Nequaq̃ adhuc ꝑplm
ualem⁹ assendere. qz fortior no
bis ē. Detraxerũtq; tre quã
ispexerat apud filios isr̃l. di
centes. Terra qua lustrauim⁹
deuorat habitatores suos. ꝑplus
que aspexim⁹ proceꝛe stature
ē. Ibi vidim⁹ monstra de filijs
enach. de quib⁹ gigantheo.
quibꝰ ꝑ ati. quasi locuste
videbam̃. Cam̃ xiiij.
Fleuit igitur vociferans omis tur
ba. fleuit nocte illa. Et murmu
rauerũt ꝯtra moysen et
aaron cuncti filij isr̃l. dicentes.
Vtinã mortui essem⁹ ⁊ egypto.
Vtinã in hac vasta solitudine
pereamus. et nõ inducat
nos dñs in tr̃am istã. ne cadamus
⁹ gladio. et uxores ac libe
ri nr̃i ducãt captiui. Nõne
melius ⁊ reuertamur ⁊ egyptũ.
Dixerũtq; alt' ad alterũ. Co
stituamus nobis ducẽ. ⁊ reuer
tam̃ur ⁊ egyptũ. Quo audi
to moyses et aaron. ceciderũt
ꝓni in tr̃a contra omẽ multitu
dine filiorũ isr̃l. At ihũ ihesue
filius nun. et caleph filius iephu
ne. q' et ipi lustrauerat terrã.
sciderũt vestimẽta sua. ⁊ ad om
nẽ multitudinẽ filiorũ isr̃l lo
cuti sũt. Terra qua circuiuim⁹
valde bona est. Si ꝑplus nos
dñs. ⁊ducet nos ⁊ tr̃a. et ⁊ det nu
mꝫ lacte ⁊ melle manãte. Noli
te rebelles cõ q̃ dñm. neq; ti
meatis ꝑplm tre huius. qz sicut
panes ita eos possum⁹ deuorare.
Recessit ab illis omis ꝓtectio. Do
minus nobiscum ē. nolite timere.
Cuncta clamarent omis multitudo
⁊ lapidibus eos vellent oppmere.
apparuit gloria dñi sup tectũ fede
ris. cunctis filijs isr̃l videntibus. Et
dixit dñs ad moysen. Vsq; q̃
detrahet mihi omis ꝑplus iste.
Quousq; no credet mihi ⁊ cũ
ctis signis q̃ feci coram eis. Feriã
igitur eos pestilentia atq; exsti
mãbo. te aut faciam ꝑncipem sup
gentem magnam ⁊ fortiorem ꝙ hec
est. Et ait moyses ad dñm. Et
audiũt egyptij de quorũ medio
eduxisti ꝑplm istum. ⁊ habitatores
tre huius. qui audierũt quod tu
dñe ⁊ pplo isto sis. et facie vi
dearis ad faciem. ⁊ nubes tua ꝙ
tegat eos. ⁊ columpna nubis
precedas eos ꝑ diem. et ⁊ colum
na ignis ꝑ noctem. q̃d si occideris
tãtã multitudinem q̃si vnus ho
minem. ⁊ dicant. Qui poterat ⁊
roducere ꝑplm istum ⁊ tr̃am ꝙ qua
iurauerat. idcirco omisit eos
⁊ solitudine. ayagmisset ergo
fortitudo dñi. sicut iurasti. Do
mine pacis et mitis ire. au
feres iniquitatem ⁊ sceleꝛa. nullũ
q; innocẽtem dereliques. q̃ visitas
ꝑna patrum ⁊ filios. ⁊ tertiã et
quartã generationem. dimitte obse
cro peccatum ꝑpli tui huius. sedm

magnitudinē mee. sicut p
pcm̄ fuisti egrediētib⁹ de egipto. usq; ad locū istū. Dixitq; dñs
Dimisi eos. iuxta ꝟbū tuū. Vi
uo ego. et iplebit² gl'ia dñi oīs
uersa terra. Attamē omēs hoīes
q̄ uiderūt maiestatē meā. et sig
na mea q̄ fec̄ in egypto et in solitu
dine. et tēptauerūt me iā p̄ dec̄
uicib⁹. nec obedierūt uoci mee.
nō uidebūt ꝑra p̄ qua iurauī pa
tribus eoꝝ. nec quispiā eoꝝ illis qui
detraxit mihi. uidebit² ea. Ser
uus meus caleph q̄ plenꝰ alio
spū secutus est me. inducā in terra
hāc qua ingressus est. et semē eius
possidebit ea. Quia amalechites
et chananeꝰ habitat in uallibus. cras
mouete castra. et reuertimini in solitu
dinem. p̄ uiā maris rubri. Lo
cutusq; est dñs ad moysen et aa
ron. dicēs. Usq; quo multitudo
hec pessima murmurat aduersū me.
Querelas filiorū isr̄l audiui. Dic
ergo eis. Viuo ego ait dñs. sicut
locuti estis audiente me. sic faciā
uobis. In solitudine hac ruet
būt cadauera uestra. Omnes q̄ nu
merati estis a uigesimo anno et supra.
et murmurastis contra me. nō
intrabitis terrā sup quā leuauī ma
num meā ut habitarē in ea uos fac
turus mecum. p̄ter caleph filiū iephone
et iosue filiū nun. Paruulos
autē uestros de quibus dixistis q̄
prede hostibus fore. introducā. ut
videant terrā q̄ uobis displicuit.
Vestra cadauera. ruent in solitu
dine. Filii uestri erunt uagi et deser
to anno q̄dragīta. et portabūt fornicationem uestram. donec
consumant cadauera patrum in de
serto. iuxta numerum q̄dragīta
dierum quibus explorastis terrā.

Anno q̄ die imputabit⁹ q̄
dragīta annis accipietis iniq
tates uras. Et scietis ultionem
meam. q̄m sicut locuta est lingua
mea. q̄m sic faciā omni multitudini huius pessi
me. q̄ consurrexit aduersū me.
In solitudine hac defician. et mo
riet⁹. Igit⁹ omnib⁹ uerb⁹ q̄s mise
rat moyses ad explanda ter
ram. et q̄ reuersi murmurare fec
erat q̄ contra omem multitudinem
detrahere uere. pessimā famam. mor
tui sunt atq; percussi a dño. Iosue autē filius nun. et caleph
filius iephone. uixerunt ex illis
q̄ processerat ad explorandā terrā.
Locutusq; est moyses uniuersis fi
liis isr̄l uerba hec ad omnes filios isr̄l. et luxe
runt populus nimis. Et crastē mane
primo surgentes. ascenderunt in
montis uertice. atq; dixerunt. Para
ti sumus ascendere ad locum. de quo
dixit dñs loquutus est. quia peccauimus.
Quibus moyses. Cur trans
gredimini uerbum dñi. q̄d̄ uobis
non cedet in p̄spm. Nolite as
cendere. nec enim dabit deus uobiscum.
ne corruatis coram inimicis uestris.
Amalechites et chananeus ante
uos sunt. Quorum gladio corru
etis eo q̄ nolueritis acquiescere
dño. nec erit dñs uobiscum.
Et illi obtenebrati. ascenderunt
in montis uertice. Archa autē testa
menti dñi et moyses. non rece
sserunt de castris. Descenditq;
amalechites et chananeus. qui
habitabat in montibus. et percutien
tes eos atq; cedentes. p̄sequuti est
eos usq; horma. Cap. xv.

Locutusq; est dñs ad moysen.
dicēs. Loquere filiis isr̄l. et di

rib ad cob. Cū ingressi fuerit
terā hītatōrib uīre quā ego da
bo vobis. & feceritis oblationem
dnō i holocaustū. a victimā pa
cifica vota soluētes. ul' spōte
offerētes munera. aī solēnita
tibus vris adolētes odorē suā
uitatis dnō. de bobus siue de
ouibus offeret scīfīcā immolauit
victimā. sarcītū simile decimā
pte ephi qđ sp̄sa oleo. qđ mēsu
rā habebit quarta pte hyn.
et vinū ad libamina fudenda
in holocaustū mēsure dabit i holocau
stū siue i victimā p agnos
los. Et arietis erit sacrificiū si
mile duarū decimarū q̄ qđ sp̄sa
sit oleo tertie ptis hyn. et vinū
ad libamētū tertie ptis cuius de
mēsure offeret i odorē suauī
tatis dnō. Cūq̄ vō de bobus fe
ceris holocaustū a victimā ut
impleas votū ul' pacifica vic
timas. dabis p singulos boues
simile trib decimas qđ sp̄se oleo
qđ habeat mediū mēsure hyn.
et vinū ad liba fudenda. cuius
mēsure i oblationem suauissimi
odoris dnō. Sic facietis p sin
gulos boues. & arietes & agnos
et hedos. tā indigene q̄ pegri
ni cōe ritu offerēt sacrificia.
Omni p̄cepto erit atq̄ iudicio.
tā vob q̄ aduenis erit. Locu
tusq̄ est dns ad moysen. dicens.
Loquere filiis isrl. et dices ad eos.
Cū ingressi fueritis terrā quā dabo
vobis. et comederitis de panibus
regionis illius. separabitis primi
tias dno de cibis vris. Sicut
de areis primicias separabitis.
ita et de pulmentis dabitis p
mitiua dno. Cūq̄ p ignoran
tiā peccaueritis quia non
locutus est dns ad moysen. et
mandauit p eum ad vos a die qua
cepit iubere et retro. oblata q̄
fiunt facē multitudo. offeret vi
tulū de armento holocaustū i
odorē suauissimū dni. et sacri
fīcia eius ac libamina ut cerimonie
postulat. hyrcūq̄ p pctō. Et
rogabit sacerdos p omē multitu
dinē filioz isrl' et dimittet eis.
quia non spōte peccauerūt. Illi
omnes offerētes in conspectu dni p
se et p pctō atq̄ erroze suo. et
dimittet omni plebi filioz
isrl. et aduenis q̄ peregrinat inter
eos. quia culpa est omnib ppli per
ignoratiā. Qđ si una anima ne
scīens peccauit. offeret caprā a
nnalē p pctō suo. Et deprecabi
t p ea sacerdos. q̄ ignorāter
cauit coram dno. impetrabitq̄
ei veniam. et dimittet illi. Tam
indigenis q̄ aduenis. una lex
erit omnī q̄ peccauerit ignoranter.
Anima vō q̄ per superbiā aliqđ admi
serit. siue ciuis sit ille. siue pe
regrin. quia adversus dnm rebellis
fuit. peribit de populo suo. Verbū
enim dni despexit. et p̄ceptū illius
irritū fecit. interitu delebit
et portabit iniquitatē suā. Cūm
esset autē. Cū essent filii isrl in
solitudine. et inuenissent hominē
colligentē ligna die sabbati.
obtulerunt eum moysi et aaron
et omni multitudini. Qui re
cluserunt eum in carcere. nescientes
qđ super eo fieri deberet. Dixit
q̄ dns ad moysen. morte mo
riatur hō iste. obruat eum lapi
dibus omnis turba extra castra.
Cūq̄ eduxissent eum foras. obru

cruct eu lapidibus. et mortui
sunt prepat dnō. Dixit q̄
dnō ad moysen. Loquē filiis
isr̄l. et dices ad eos. ut faciat
sibi fimbrias p̄ angulos pal
lior. ponetes in eis vittas
iacynctinas. Quas cū viderit.
recordet omn̄ mandatorū dn̄i.
nec sequat cogitationes suas
et oculos p̄ quos varias fornica
tes. ⁊ magis medes p̄cepto
rū dn̄i faciat ea. sint q̄ sc̄i deo
suo. Ego dnō deus vr̄. qui eduxi
vos de tra egypti. ut essem
deus vester. Tam xxvj.

Ecce aut̄ chore filius yssuar.
filij caath. filij leui. et da
than atq̄ abiron filij heliab.
hon q̄ filius pheleth de filiis
ruben. surrexerūt contra moy
sen. alij quoq̄ filiorū isr̄l. cc.l.
quadraginta viri principes synа
gogę. et q̄ppe electi p̄ nomia vo
cabant. Cumq̄ stetissent adūsus
moysen et aaron. dixerūt. Suf
ficiat vobis q̄ omnis multitudo
sanctę sit. et ipsis in dnō. Cur de
uamini supra ppl̄m dn̄i. Quod
cū audisset moyses. cecidit
pnō et fauit. Locutus q̄ ad cho
re. et ad omnem multitudinē. ayа
ne iquit notū faciet dn̄s qui
ad se pteneat. et sanctos applicabit
sibi. et q̄s elegerit appropiabit
ei. hoc ignē facite. Tollat vnus quisq̄ thuribulū suū. tu cho
re. et omne gal̄ tuū. et thau
sto crab ignē. ponite desup
thymiama coram dn̄o. Et quē
cunq̄ elegerit ipse sanctū erit. Nul
tū erigimini filij leui. Dixitq̄
rursus ad chore. Audite fi
lij leui. Nūquid parū vobis q̄ quod
separauit vos deus isr̄l ab omi
ppl̄o. et iunxit sibi. ut seruiretis
ei in cultu tabernaculi. et stetis
coram sequestria ppli. et ministrare
tis ei. Idcirco ad se ferat arre
de te et omnes fres tuos filios
leui. ut vobis cum sacerdotiū
vendicetis. et omnis globus tuus
sit q̄ dn̄i. Quid est enim
aaron ut murmuretis contra eū. Co
mouit ergo moyses. ut voca
ret dathan et abyron filios he
liab. Qui venire. Nō veniemus
quicquid parū est tibi q̄d eduxisti
nos de tra que lacte et melle
manabat. ut occidas nos in
deserto. nisi et dnatū super nos
regnes idcirco nos et tram que
fluit lactis et mellis. et
dedisti nobis possessiones agro
rū et vineaꝝ. An et oculos
nr̄os vis eruere. Nō veniemus.
Iratus q̄ moyses valde. ait ad
dnm. Ne respicias sacrificia
eorū. Tu scis q̄ nec asellū quidē
vnius accepim ab eis. nec af
flixerim quēpiam eorū. Dixitq̄
ad chore. Tu et omnis congrega
tio tua state coram dn̄o tu et
aaron crastino. Separatim. Tol
lite singuli thuribula vra. et
ponite sup ea incensū offere
tis dn̄o ducenta quinquaginta
thuribula. aaron quoq̄ teneat
thuribulū suū. Qđ ut fecisset.
stetibus moyse et aaron. et
adunasset aduersus eos omem
multitudinē ad ostiū tabernacu
li. apparuit gloria dn̄i. Lo
cutusq̄ est dn̄s ad moysen et
aaron. et ait. Separamini de me
dio congregationis hui⁹. ut eos
repente disperdā. Quibus cadē

Numeros

rut ꝑm ī fame ſuā. atq; dꝛo
cuit. Fortiſſime deꝰ ſpuum
vmiſe eaꝝnīb. nī vnō pecca
te. gē omēb nra tua deſeuiet.
Et aut dñs ad moyſen. Preci
pe vmiſo ꝑplo. ut ſepet̄ a ta
bnaculis chore et dathan et
abiron. Surꝛexitq; moyſes.
et abiit ad datha et abyzon.
Et ſequētibꝰ eū ſenioꝛibꝰ iſꝛl.
dixit ad turbā. Recedite a ta
bnaculis hoīm ipioꝝ. et no
lite taḡe que ad eos ꝑtinet.
ne inuoluamī ī peīs eoꝝ. Cuꝝ
receſſiſſet a tēplo ſ tꝛcuī
tū eoꝝ. datha et abyzon egſſi
ſi. ſtabāt ī meatu papilionū
ſuoꝝ cū uxoꝛibꝰ et lubeis o
niq; ſequēna. Et ait moyſes.
In hoc ſcietis q; dñs miſeꝛit
me ut facerē vmnīa q̄ cernitis.
et nō ex ꝓpio coꝛde ea ꝓtulerī.
Si cōſueta hoīm moꝛte mie
rierit. et viſitauerit eos plaga
qua et ceteꝝ viſitari ſolet. nō
miſit me dñs. Sin aut̄ noua
re fecerit dñs. ut aperiēs teꝛ
ra os ſuū deglutiat eos. et
oīa q̄ ad illos ꝑtinet. deſ
cenderintq; viuentes ī infer
na. ſcietis q; blaſphemauerint
dñm. Cōſeſtim igit̄ ut ceſſa
uit loqui. diruꝑta eſt terra ſb
pedibꝰ eoꝝ. et aperiēs os ſu
um deuoꝛauit illos cū tabna
culis ſuis. et vniuſa ſubſtan
tia. deſcenderūtq; viui ī infer
na. operti humo. et perierūt de
medio multitudinis. At vero
omnis iſꝛl q̄ ſtabat ꝑ gyꝛum.
fugit a clamoꝛe pereūtiū. di
cens. Ne forte et nos teꝛra
deglutiat. Ignis a dñō egreſ
ſus a dñō. mactauit ducentos
quinquaginta viros. q̄ offeꝛe
bāt incēſum. Locutꝰ eſt dñs
ad moyſen. dicēs. Precipe
eleazaro filio aaron ſacer
dotis ut tollat thuribula q̄
iacent ī medio. et ignē hinc
illinc diſpergat. q̄m ſanctifica
ta ſunt ī mortibꝰ peccatoꝝ. Pro
ducatq; ea ī laminas. et affi
gat altaꝝi. eo q̄ oblatū ſit
in eis incēſū dñō. et ſanctifica
ta ſint. ut ſignet ea ꝑ ſigno.
et ī monumēto filiis iſꝛl. Tu
lit ergo eleazar ſacerdos
thuribula enea ī quibꝰ op
tulerat hi quos cremauit ig
ne. et ꝑduxit ea ī la
minas affigens altaꝝi. ut
haberet poſtea filii iſꝛl q̄ibꝰ
admoneꝝet. ne quis accedat
alienigena. et q̄ nō ē de ſemi
aaron. ad offeꝝendū incēſū
dñō. ne patiat̄ ſicut paſſꝰ
eſt chore et oīs multitudo eiꝰ.
loquēte dñō ad moyſen. Al-
luxauit autē omīs multitu
do filioꝝ iſꝛl ſequēti die cō
tra moyſen et aaron. dicēs.
Vos interfeciſtis ꝑplm dñi. Cuꝝ
oꝛaret̄ ſeditio et tumultꝰ ī
creſceret. moyſes et aaron fu
gerūt ad tabernaculū fœ
deris. Et ꝓtinꝰ ꝑgentes nubes
operuit nubēs. et apparuit
gloria dñi. Dixitq; dñs ad moy
ſen. Recedite de medio hui⁹
multitudinis. ecce nūc delebo
eos. Cuꝝq; iacerēt ī terra. dixi
t moyſes ad aaron. Tolle
thuribulū et hausto igne
de altaꝝi mitte incēſū deſup.
properēs cito ad ꝑplm. ut oꝛet
ꝑ eos. Ira enī egreſſa est

a dño. et plaga desiuit. Cū
ad fugisset aaron. & turbi-nis
set ad media multitudiem
qua ia vastabat. tendit.
optulit thymiama. Et stans
ē mortuos ac viuentes. & ppl̄o
deprecatꝰ ē. et plaga cessauit.
fuerūt aūt q̄ perierūt simul. qtu
ordeī milia hoīm. & septuage
ti absq̄ his q̄s perierat in se
ditōe chore. Reuersusq̄ ē aa
ron ad moysen ad ostiū ta
bnaculi fœdis. ꝓhib̄ quie
uit plagis. Cap xbij.
Locutꝰ ē dñs ad moysē.
dicēs. Loquere ad filios isr̄l.
et accipe ab eis virgas sin
gulas p̄ cognationes suas. a cū
ctis principibꝫ tribuū virgas
duodeī. & vnius quēq̄ nomē
scribes virge sue. Nomē
aūt aaron erit in virga leui. &
vna virga unius cuiusq̄ familias
cōtinebit. Ponesq̄ eas in tab̄
naculo fœdis coram testimo.
nio. ubi loquar ad te. Quē cūq̄
hoīb̄ elegero. germinabit vir-
ga eius. et cohibebo a me
querimonias filiorū isr̄l. q̄bꝫ
ꝯ vos murmurat. Locutꝰ
q̄ ē moyses ad filios isr̄l. & de
derūt ei omnes principes vir
gas p singulas tribꝫ. Fueruntq̄
vir-gę duodeī. absq̄ vir
ga aaron. Quas cū posuis
set moyses coram dño in taber
naculo testimonij. sequenti die
ingressus. inuenit germinasse
virgā aaron in domo leui. & tur-
gentibꝫ gemmis eruperat flo
res. Quippe folijs dilatatis in
amygdala deformati sunt. Q
tulit ergo moyses omnes vir
gas de cōspectu dñi ad cunctos
filios isr̄l. videruntq̄. et rece
perūt singuli virgas suas. Di
xitq̄ dñs ad moysen. Refer
virgā aaron in tabernaculū testi
monij. ut seruet ibi in signū
rebellionis filiorū isr̄l. et quies
cat querele eorū a me. ne mo
riāt. Fecitq̄ moyses. sicut p̄
ceperat dñs. Dixerūt aūt fi
lij isr̄l. ad moysen. Ecce cōsu
mimur. omnes perimur. Qui
cunq̄ accedit ad tabernaculū
dñi. morietur. Numq̄d usq̄ ad
necē cuncti delendi sumus.
Cap xbiij.
Dixitq̄ dñs ad
aaron. Tu et filij tui et do
mus patris tui tecū portabitis
iniquitatē sanctuarij. et tu et filij tui
simul sustinebitis pena sacerdo
tij vestri. Sed et fratres tuos de tri
bu leui. et ceteros patris tui si
mul tecū. præsto q̄ sint. ut mi
nistret tibi. Tu aūt et filij
tui ministrabitis. in tabernaculo tes
timonij. Excubabuntq̄ leuite
ad præcepta tua. et ad cuncta
opa tabernaculi. tm ad vasa sanctuarij. & ad altare
ne accedat. ne et illi moriātur.
et vos pereatis simul. Ipse
aūt tecū. et excubet in custo
diis tabernaculi. et in oībus reli
quis eius. Alienigena non
ministrabit vobis. Excubate in
custodijs sanctuarij. & in ministerio
altaris. ne oriat indignatio
super filios isr̄l. Ego ecce ado
lescentulos fratres vestros leuitas de me
dio filiorū isr̄l. et tradidi domui
dñi. ut seruiat in ministerio ta
bernaculi eius. Tu aūt et filij
tui. custodite sacerdotiū vestrū.
Et omnia q̄ ad cultū altaris p
tinent. et ea quę velum sunt. pe

sacerdotes administrabit. Bi
quos cum optimis accesserit omnes.
Loquutus est dns ad aaron. Ecce dedi
tibi custodiam primitiarum mearum.
Omnia q̄ sanctificata a filiis isr̄l tibi
dedi et filiis tuis ꝙ officio sa
cerdotali. legitima sempiterna. Hec
ergo accipies de his q̄ sanctifica
ta. et oblata sunt dno. Omnis ob
latio et sacrificium. et quicquid pro
pro delicto reddiderint michi
et reddet i sca sanctorum. tuum erit et
filiorum tuorum. In sanctario come
des illud. Munus tuum q̄ medium
est eorum. qz q̄ sanctificauerint dno. Pri
mitias autem quas voluerint et
optulerint filii isr̄l. tibi dedi et
filiis ac filiabus tuis iure perpe
tuo. Quicumq; mundus est i domo tua.
vescetur eis. Omnem medullam
olei et vini ac frumenti quicquid
offerent primitiarum dno. tibi de
di. Omnia fructus terre q̄ gignit
humus et dno deportauerint.
erunt i usus tuos. Quicumq; mundus
est i domo tua. vescetur eis. Oe
quod ex voto reddiderint filii isr̄l.
tuum erit. Quicquid primum exierit
e vulua gentis carnis quia offe
runt dno sive ex hominibus sive
de pecoribus sunt. tui iuris erit.
ita dumtaxat. ut primogenita hominis
recipias. et omne
animal quod immundum est redimi fa
cias. Cuius redemptio erit post
mum octo. siclis argenti quinq;
pondere sanctuarii. Siclus viginti
obolos habet. Primogenitum
autem bovis et ovis et capre no
lumnias redimi. qz sanctificata sunt
dno. Sanguinem tuum effun
des super altare. et adipem adole
bis in odorem suauissimum dno.

Carnes vero immundi tui erunt.
Sicut pectusculum et armus dextrum. tui erunt. Omnes
primitias sanctorum quas offerunt
filii isr̄l dno tibi dedi. et filiis
ac filiabus tuis iure perpetuo.
Pactum salis est sempiternum coram
dno. tibi ac filiis tuis. Dixit
quoq; dns ad aaron. In terra eorum
nihil possidebitis. nec habebi
tis partem inter eos. Ego pars et here
ditas tua i medio filiorum isr̄l.
Filiis autem levi dedi omnes de
cimas israhelis i possessionem
pro ministerio quo serviunt mihi i ta
bernaculo federis. ut nullo accedat
ultra filii isr̄l ad tabernaculum.
ne committat peccatum mortiferum.
solus filius levi mihi i tabernaculo
servientibus. et portantibus pec
cata. Legitimum sempiternum erit
i generationibus vestris. Nichil aliud
possidebunt. decimarum oblatione
contenti. quas i usus eorum et ne
cessaria separavi. Loquutus quoq; est
dns ad moysen. dicens. Pre
cipe levitis. atq; denuncia. Cum
acceperitis a filiis isr̄l decimas
quas dedi vobis. primitias eorum
offerte dno. id est decimam partem
decime. ut reputetur vobis i
oblatione primitiarum. Tam de
area q̄ de torcularibus. et vini
fluis quorum acceperitis primitias
offerte dno. et date aaron
sacerdoti. Omnia q̄ offeretis ex
decimis. et i donaria dni sepa
rabitis. optima et electa quo
que erunt. Dicesq; ad eos. Si pri
mum et melius quicq; optu
leritis ex decimis. reputabi
tur vobis q̄si de area et torcu
lari dederitis primitias. Et

comedetis eas in oib⁹ locis ves
tris tā nob⁹ q̄ familie ure quia
ꝓ illis ꝙ ministerio quo seruitis
in tabernaculo testimonij. et nō pec
cabitis sup̄ hoc. egressi a vobis
et pmigrauā ꝛc seruaretis. Ne pol
luatis oblationes filioꝝ isr̄l. et
moriamini Cap̄ xix.

Locutus q̄ē dns ad moysen.
et aaron dicēs. Iste ē ritus
victime. quā ḡstituit dns.
Precipe filijs isr̄l. ut adducat
ad te vaccā rufā ētātis inte
gre. in qua nulla sit macula. nec
portauit iugū. tradentis ꝙ ea
eleazaro sacerdoti. Qui educ
tā extra castra. immolabit in
conspectu ei⁹. et intinget digitū
in sanguine eius. aspiget contra fo
res tabernaculi septies versus.
Comburetq̄ ea cunctis videntibus.
tā pelle et carnibus eius q̄ sāg
uine et fimo flāme tradētis.
Lignū q̄ cedrinū et ysopū. coc
cumq̄ bistinctū sacerdos mittet
in flāma q̄ vaccā vorat. et tūc
demū lotis vestib⁹ et corpe suo
ingredietur castra. et immundus
tus erit usq̄ ad vesperā. Qui
autē ille q̄ combusserit ea. lauabit
vestimenta sua et corp⁹ et im
mundus erit usq̄ ad vesperā. Col
liget autē vir mundus cineres
vaccē. et effundet eos extra cas
tra in loco purissimo. ut sint
multitudini filioꝝ isr̄l in cus
todia. et in aquā aspersionis. q̄
ꝓ peccato vacca combusta ē. Cui
q̄ lauerit q̄ vaccē portauit cine
res vestimenta sua. immundus
erit usq̄ ad vesperā. Habebit
hoc filijs isr̄l et aduenis qui ha
bitat inter eos statutū. in ete
rnū. Qui tetigerit cadauer ho
minis et ꝓcul hoc septē diebus
fuerit immundus. aspergetur hy
sopo aqua die tertio. et septimo. et
sic mundabitur. Si die tertio
aspersus nō fuerit. septimo nō po
terit emundari. Omnis q̄ tetige
rit humane ale mortuum. et
aspersus ex hac cōmixtione nō
fuerit. polluet tabernaculū dñi.
et peribit ex isr̄l. Quia aqua
expiationis nō est aspersus. immū
dus erit. et manebit spurci
cia eius sup̄ eū. Ista lex hoīs
q̄ mortuus fuerit in tabernaculo. Oēs
q̄ ingredient⁹ retrorsū illius. et
vniuersa vasa q̄ ibi sunt. pollu
ta erunt septē diebus. Vas q̄d
non habuerit operculū ul' ligatu
ra desup̄. immundū erit. Si quis
tetigerit cadauer ex or
tis hoīs aut ꝙ se mortuus. siue
ob illius ul' sepulchrū. immūdus
erit septē diebus. Tollentq̄
de cinere ḡbustionis arsq̄
ptis. et mittet aquas viuas
sup̄ eos in vas. In q̄bus cū hys
sopo madus intinxerit ysopū. asper
get ex eo domū tectorium. et om
nia supellectilē. et hoīes huius
modi et ea quę polluerūt.
atq̄ hoc modo mundus lustrabit
immundū tertio et septimo die.
Expiatusq̄ die septimo lava
bit et se et vestimenta sua. et
immundus erit usq̄ ad vesperam.
Si quis hoc ritu nō fecerit ex
piatus. peribit anima illius de me
dio ecclie. quia sanctuariū dñi
polluit. et nō est aqua lustra
tionis aspersus. Erit hoc preceptū
legitimum sempiternum. Ipse qui
aspergit aquas. lauabit

vestimenta sua. Omnis q̄ tetigerit aquas expiatoris. īmundꝰ erit usq; ad vesp̄a. Quicq̄d tetigerit īmundꝰ īmundū faciet: et anima q̄ horum quippiā tetigerit īmunda erit usq; ad vesp̄a.

Venerunt q; filij ISRL et omnis multitudo īde serti syn. mēse p̄mo. et mansit pplūs īde. Mortuaq; ē ibi maria. et sepulta īcode loco. Cūq; indigēt aqua pplūs. cō uenerūt aduersū moysen et aaron. et vsi ī seditionē dixerūt: Utinā perissemꝰ īt̄ fres nr̄os cora dño. Cur eduxisti ecclesiā dñi ī solitudinē. ut et nos et nr̄a iumenta moriamr̄. Quare nos fecisti ascēdē de egypto. et adduxisti ī locū istū pessimū. qui seri nō pt̄. qui nō sicut grez. nec vineas. nec ficus lagranata. sitiq; et aquā nō habet ad bibēdū. Ingressiq; q; moyses et aaron dimissa multitudine tabernaculū federis. corruerūt p̄ni ī t̄rā. Clamaueruntq; ad dñm. atq; dixerūt. Dñe deꝰ audi clamorē pplī huius. et api eis thesaurū tuū fontē aque viue. ut saciati cesset murmuratio eoꝝ. Et apparuit glia dñi sup eos. Locutusq; ē dñs ad moysen. dicens. Tolle virgā. et congrega pplm̄ tu et aaron frater tuus. et loquimini ad petrā coram eis. et illa dabit aquas. Cumq; eduxeris aquā de petra. bibet omnis multitudo et iumenta eoꝝ. Tulit igit̄ moyses virgā que erat in sp̄ctu dñi sicut p̄cepe-

rat ei congregata multitudine ante petrā. dixitq; eis. Audite rebelles et incredduli. Si de petra hac vobis aquā poterimus ēicere. Cumq; eleuasset moyses manū percuteret virga bis silicē. egresse sunt aque largissime. ita ut pplus biberet et iumenta. Dixitq; dñs ad moysen et aaron. Quia nō credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filijs isrl. nō introducetis hos pplos ī t̄rā quā dabo eis. Hec est aqua ꝑtradictionis ubi litigauerūt filij isrl coram dño. et sanctificatus ē in eis. Misitq; nuncios moyses de cades ad regē edom. qui dicēt: Hec mandat tibi frater tuus isrl. Nosti omnem laborē q̄ apprehendit nos. quos patres nr̄i descenderūt ī egyptū. et habitauimus ibi multo tpe. afflixeruntq; nos egyptij et patres nr̄i. et quid clamauerimus ad dñm. exaudiuit nos. misitq; angelū q̄ eduxit nos de egypto. Et ecce ī urbe cades que ē in extremis finibus tuis posita. obsecramus ut nobis tr̄ānare liceat p̄ t̄rā tuā. Non ibimus p̄ agros. nec p̄ vineas. nec bibemus aquas de puteis tuis. sed gradiemur via publica. nec ad dexteram nec ad sinistram declinabimus. donec tr̄ānemus fines tuos. Cui respondit edom. Non tr̄ānsibis per me. alioquī armatus occurram tibi. Dixeruntq; filij isrl. Per tritam gradiemur viā. et si biberimus aquas tuas nos et pecora nra. dabimus pcium. nihil te. Nulla

erunt ꝑ pno difficultate. tm̃ velo
cit̃ trāseam⁹. At ille rndit. Flo
trāsibis. Ꝑtrāsq; egressꝰ est
obuiꝰ ei in ꝑmitudine et
manu forti. nꝰ voluit acquiescē
deprēti. ut gredēt finē ꝑ fines
suos. Quā obrē declinauit ab eo
isr̃l. Cūq; castra mouissēt de
cades. venerunt i mōte hor. q̃
est in finibꝰ tre edom. Ybi lo
cutꝰ est dñs ad moysen. Loquat
quit aaron ad ꝑplm suos. Ado
ciet me⁹ bit tra quā dedi filijs
isr̃l. eo q̃ inobedijerit ori meo
ad aquas cōtrādic̃. Tolle aa
ron et filiū ei⁹ cū eo. et duces
eos i mōte hor. Cūq; nuda
uerit pcēm veste sua. indues
ea eleazarū filiū ei⁹. et aaron
colliget⁹ et morietꝰ ibi. Fecit
moyses ut pceperat dñs. Et
ascenderūt i mōte hor coram
omī mltitudie. Cūq; aaron
spoliasset vestibꝰ suis. induit
eis eleazarū filiū eius. Illo
mortuo i mōtis supcilio. de
scēdit cū eleazaro. Omīs aut
mltitudo videt obiisse aa
ron. fleuit sup eū ēgrīta
diebꝰ. ꝑ cūctas ꝓfrias suas.

Audiit autē Cam ꝓpi.
chananeꝰ qui habitabat
ad meridiē. venisse scilicet
isr̃l ꝑ exploratorū viā. pug
nauitq; cōtra illū. et victor exis
tens. duxit ex eo ꝓdā. At isr̃l
voto se deo obligās. ait. Si
tradideris ꝑplm istū i manu
mea. delebo urbes eius. Exau
diuitq; dñs ꝓcem isr̃l. et trādidit
chananeū. Quē ille mactā
uit subiugās urbibꝰ eius. et vo
cauit nomē loci illi⁹ horma.
id est anathema. Profecti sunt
aut de mōte hor ꝑ viā que
ducit ad mare rubrū. ut circui
rent trā hedom. Et tedio tepef
ꝑplm utriusq; ac laborib. Lo
cutꝰ est ꝑplꝰ cōtra deū et moysen. aut.
Cur eduxisti nos de egypto.
ut moriam⁹ i solitudie. Deest
pamb. nō sūt aque. aīa nr̃a
iā nauseat. sup cibo isto leui
simo. Quā obrē misit dñs in
ꝑplm ignitos serpētes, qui ꝑ
plagas et mortes plurimos. ve
nerūt ad moysen. atq; dixerūt.
Peccauim⁹. q̃ locuti sum⁹ cōtra
dñm et te. Ora ut tollat a no
bis serpētes. Oravit ergo moy
ses ꝓ ꝑplo. et locutꝰ est dñs ad
eū. Fac serpētē eneū. et pone
eū ꝓ signo. Quem ꝑcussus as
pexerit eū. vivet. Fecit ergo
moyses serpētē eneū. et posu
it ꝓ signo. Quē ꝑcussi aspi
cientes. sanabāt. Profecti ergo filij
isr̃l. castra metati sūt i oboth.
Unde egressi. fixerūt tētoria in
iecabarim i solitudie q̃ respi
cit moab. contra orientale plagā.
Et inde mouentes. venerūt ad
torrētē zared. Quē relinquē
tes. castra metati sūt cōtra
arnon q̃ est in deserto. ꝓcedi
net⁹ finibꝰ amorrei. Siqui
dē arnon ēst inter moab. di
uidēs moabitas ꝑ amorreos.
Unde dr̃ in libro bellorū dñi.
Sicut fecit mare rubrū. sic
fecerit torrētibꝰ arnon. Pro
pulit torrētū declinari sūt. ut
requiescerēt i arnon. ꝑ requie
rēt finibꝰ moabitarū. Ex
eo loco apparuit puteꝰ. sup

quo locutꝰ ē dñs ad moysē.
Cōgrega pplm. et dabo ei aqꝫ.
Tunc tenuit isrl' carmē istud.
Ascēdat puteꝰ grimebāt. pu
teus quē fodерunt pncipes. et
parauerūt duces multitudinis.
i dato'e legis et i bathulis su
is. Profectiq; sunt de solitu
dine mathana. De mathana
i naalihel. de naalihel in ba
moth. Bamoth vallis q̄ i re
gione moab. i vertice phasga.
qd' respicit ad' ē deserti. Mi
sit aut' isrl' nūcios ad seon
regē amorreorū. dicēs. Ob
secro. ut trānsire michi liceat p
terrā tuā. Non declinabimꝰ in
agros et vineas. nō bibemꝰ
aquas ex puteis. Via regia
gradiem̄. donec trānseamꝰ t'
mīos tuos. Cui credē noluit.
ut trānsiret isrl' p fines su
os. Quin potiꝰ congregato q̄ grega
to. egressus ē obuiā i deser
tū. et venit i iasa. pugnauit
q̄ contra eū. A quo pcussꝰ est
i ore gladij. et possessa ē ter
ra eius ab arnon usq; ieboth.
et filios amon. quia fortis ps
dio tenebāt' timī amonita
rū. Tulit ergo isrl' omēs ciui
tates eius. et habitauit i urbi
bꝰ amorrei. i esebon scilicet.
et viculis eius. Urbs esebon
fuit seon regis amorrei qui
pugnauit contra regē moab.
et tulit omnem terrā q̄ dicionis
illius fuerat usq; arnon. Ideo
circo dicūt i prouerbio. Venite i esebon.
edificetur' et instauretur' ciui
tas seon. Ignis egressus ē
de esebon. flāma de oppido
seon. et deuorauit ar moabi
tarum. et habitatores excelsorū arnon. Ve tibi moab.
periisti pple chamos. Dedit fi
lios eius i fugā. et filias i capti
uitatē. regi amorreorū seon.
Iugum ipsorum diripuit ab esebon usq; dibon. lassi pruene
runt in nophe. et usq; medaba.
Habitauit itaq; isrl. i terra a
morrei. Misitq; moyses. qui
explorarēt iazer. Cuius cepe
runt viculos. et possederunt ha
bitatores. Versiq; sunt. et ascē
derunt p viā basan. Et occurrit
eis og. rex basan cū omni po
pulo suo. pugnatur' i edrai.
Dixitq; dns ad moysen. Ne
timeas. q̄ i manu tua tradidi
illum et omnem pplm ac terrā eius.
Facies q; illi. sicut fecisti seon
regi amorreorum habitatori
esebon. Percusserunt igit' et
hunc cū filiis suis. vniuersū q;
pplm eius. usq; ad mēnectōnē.
et possederunt terrā illius. Eam

Profecti q; castra xxxij.
metati sunt i campestribus
moab. ubi trans iordanē ihe
richo sita ē. Videns aut' balach
filius sephor omnia q̄ fecerat
isrl' amorreo. et q; timuissent
eum moabite. et i pauore eius fer
re nō possent. dixit ad maio
res natu madian. Ita delebit
hic pplus omnes q̄ i circuitu
bꝰ quotidie. quē solet bos her
bā usq; ad radices carpere. Ipse
aut' erat eo tpe rex in mo
ab. Misit ergo nūcios ad ba
laam filium beor ariolum q̄ ha
bitabat iuxta flumen terre filiorū
amon. ut vocaret eum et diceret
sic. Ecce egressus ē pplus

ex egypto. qui operuit superficiem terre. sedeo contra me. Veni igitur et maledic populo huic q̃ fortior me est. si quomodo possim prevalere. et eiciam eum de terra mea. Scio enim quod benedictus sit cui benedixeris. et maledictus quem maledixeris ego. Dixerunt ergo seniores moab. et maiores natu madiam habentes divinationis pecunias in manibus suis. Cumque venisset ad balaam. et nuntiasset ei omnia verba balach. ille respondit. Manete hic nocte hac. et respondebo quodcumque mihi dixerit dominus. Manseruntque illi apud balaam. Venit deus et ait ad eum. Quid sibi volunt homines isti apud te. Qui respondit. Balach filius sephor rex moabitarum misit ad me dicens. Ecce populus qui egressus est de egypto. operuit superficiem terre. Veni et maledic ei. si quomodo possim pugnans abigere eum. Dixitque dominus ad balaam. Noli ire cum eis. nec maledicas populo. quia benedictus est. Cumque mane assurrexisset. dixit ad principes. Revertimini terram vestram. prohibuit me dominus venire vobiscum. Reversi principes. dixerunt ad balach. Noluit balaam venire nobiscum. Rursum ille multo plures et nobiliores quam antea miserat. misit. Qui cum venissent ad balaam. dixerunt. Hec dicit balach filius sephor. Ne cunctere ire venire ad me. parato tibi honore apud me. et quicquid volueris dabo tibi. Veni. et maledic populo huic. Respondit balaam. Si dederit mihi balach domum suam plenam argenti et auri. non potero mutare verbum domini mei. ut vel parvi

vel magni loquar. Obsecro. ut hic maneatis etiam hac nocte. ut sciam quid mihi rursum dicere dominus. Venit ergo dominus ad balaam nocte. et ait ei. Si te vocare venerunt homines isti. surge et vade cum eis. verumtamen quod precepero tibi facias. Surrexit ergo balaam mane. et strata asina. profectus est cum eis. Et iratus est deus. Stetitque angelus domini via ei balaam qui sedebat asine. et duo pueros habebat secum. Cernens asina angelum stare in via evaginato gladio. averterat se de itinere. et ibat per agrum. Quam cum verberaret balaam. et vellet ad semitam reducere. stetit angelus in angustiis duarum macerarum ubi murus utrumque tangebat. Quem videns asina urgebat se pariens. et attrivit pedem sedentis. At ille ut rursum verberabat. et nichilominus angelus ad locum angustiorem transiit. ubi nec ad dextram nec ad sinistram potuerat deviari. obviusque stetit. Cumque vidisset asina stare angelum. cecidit sub pedibus sedentis. Quem iratus vehementius. tredebat fuste latera eius. Aperuit que dominus os asine. et locuta est. Quid feci tibi. aut cur percutis me ecce iam tertio. Respondit balaam. Quia illusisti mihi. Utinam habere gladium. ut te protinus interficerem. Dixitque asina. Numquid non asina tua sum. cui semper sedere consuesti usque in presentem diem. Dic quod simile unquam fecerim tibi. At ille ait. Minime. Protinus aperuit dominus oculos balaam. et vidit angelum stare in via evaginato gladio. Adorans inclinavit

eū. ꝓnūb in tra. Cui angelus.
Cur iquit tno vbeasti asinā tuā?
Ego ven. ut adiſtarē tibi. quia
puersa ē via tua. michi ꝙ gtra
ria. Et nisi asina declinasset de
via dās loā resistēti te oīdis
sem. et illa viuēt. Dixitq bala
ad petrauī. nestiēs ꝙ tu ſtraces
contra me. Et nūc si displicet ti
bi ut vadā. reuertar. Ait agelꝰ.
Vade cū istis. ſ cauē. ne aliud ꝙ
ꝓcepī tibi loq̄ris. Iuit igit cū
pīncipib. Quod cū audisset ba
lach. egressus ē ī oīa in
oppīdo moabitarū. qđ ſtat ē ī
extremis finib arnon. Dixitq
ad balaā. Ayisti mittēs ad me.
An q mīte adductui tuo reddē
nequeo? Cui ille rūdit. Ecce as
sū. Quīquid loqui potēs aliud. n
qđ deus posuerit ī ore meo? Per
rexerūt ergo simul. ī venerūt
ī urbē q ī extremis finib rey
mi cīs erat. Cūq occidisset balach
oues et boues. misit ad balaā
et ad pīncipes q cū eo erāt mu
nera. Mane aut facto. duxit eū
ad excelsa baal. et inuitq ē ex
trema ꝑte ꝑpli. Cap xxiij.

Dixitq balaam ad balach. E
difica mihi hic septē aras. et
ꝑpara totidē vitulos. et totidē
arietes. Cūq fecisset iuxta
sermonē balaā. iposuerūt sīl
vitulū et arietē sup aram. Dix
itq balaā ad balach. Sta pau
lisp iuxta holocaustū tuū. do
nec vadā si forte occurrat michi
dīns. et qđcūq ostēdit mihi
tibi. Cūq abisset velocit. occur
rit illi deus. Locutusq ē ad eū
balaā. Septē iquit aras exposui.
et imposui vitulū. et arietē de
sup. Quib aut posuit vbū in
ore meo eis. et ait. Reuertē ad
balach. et hec loquēs. Reuersus.
inuenit balach stātē iuxta holo
caustū suū. et omēs pīncipes
moabitarū. Assumpta ꝙ ꝓbola
tione sua dixit. De aram addux
it me balach rex moabitarū. de
mōtib orientis. Veni iquit ī
maledic iacob. ꝑpera. et detes
tare israel. Quid maledicā cui nō
maledixit deus? Quia arcē de
tester. quē dīns nō detestat?
De sūmis silicib videbo eū. et
de collib cōsiderabo illū. Popu
lus solus habitabit. ī gētes nō
reputabit. Quis dinumerare
possit pulueē iacob. et nosse
mīsteriū stirpis israel? Moriat
ānima mea morte iustorū. ī fiat
nouissima mea horū similia. Dixit
ꝙ balach ad balaā. Quid ego
qđ agis? Vt maledictēs inimīcis
meis vocaui te. et tu ecōtrario
benedicis eis? Cui ille rūdit. Nūq
aliud loqui possū nisi qđ iussē
rit dīns? Dixit ergo balach
ad balaā. Veni mecū ī alterū
locū. vñ ꝑte istahelis videas.
et totū vidē nō possis. Inde ma
ledicito eī. Cūq duxisset eū ī
locū sūblimē sup vērticē montis
phasga. edificauit balaā sep
tē aras. et ītpositis desup vitu
lis. atq arietib. dixit ad ba
lach. Sta hic iuxta holocau
stū tuū. donec ego ꝑgrā obuiā?
Cui cū dīns occurrisset. posu
issetq vbū ī ore eius. ait. Re
uertē ad balach. et hec loque
ris ei. Reuersus. īuenit eū stantē
iuxta holocaustū suū. ī prīci
pes moabitarū cū eo. Ad quē

balach. Quid iquit locutus ē dñs. At ille assumpta parabola sua. aut. Ptra balach et aut sulta. Audi fili sephor. Nō ē deus qsi ho ut mentiat. nec ut filius hoīs ut mutet. Dixit ergo. et nō faciet. Locutus ē. et nō implebit. Ad benedicēdū adductus sū. benedicēm phibē nō valeo. Nō ē ydolū in iacob. nec videbit simulachrū in isrl. Dns deus eius cū eo ē. et clangor victorie regis in illo ē. Dns deus eduxit illū de egypto. cui⁹ fortitudo sicut ē unicornis. Nō ē augurium in iacob. nec diuinatio in isrl. Et ppter hoc dicet iacob. et israheli. quid opatus sit deus. Ecce ppls ut leena consurget. et qsi leo erigetur. Nō accubabit leo donec deuoret ppdā. et occisorū sanguinem bibat. Dixitq balach ad balaā. Nec maledicendo eis. nec benedicendo. Et ille. Nonne aut dixi tibi quia quicqd mihi imperaret dns hoc facere. Et aut balach ad eū. Veni et ducā te ad aliū locū. si forte placeat deo. ut inde maledicas ei. Cuiq eduxisset eū stq; vicē montis phogor q respicit in solitudinē. dixit ei balaā. Edifica mihi hic septē aras. et para totidē vitulos. et totidē arietes. ꝑ singulas aras. Fecit balach ut balaā dixerat. et posuit⁹ vitulos et arietes. ꝑ singulas aras. Cap. xxiiii. Cumq; vidisset balaā q placeret dño ut benediceret israheli. neq; ꝑ abiit ut ante preceperat ut augurium quereret. sed direxit contra desertū vultū suū. et eleuatis oculis vidit israhel in tentoriis commorantē p tribus suas. Et irruit in eū spūs dei. assumpta parabola ait. Dixit balaā filius beor. Dixit homo cui⁹ obturatus est oculus. dixit audiens sermones dei. q; visione omnipotentis intuitus ē. qui cadens et sine apparitione oculi eius. Quā pulchra tabernacula tua iacob. et tentoria tua israhel. ut valles nemorose. et orti iuxta fluuium ob umbrigū. ut tabernacula que fixit dns. qsi cedri ppe aquas. Fluet aqua de situla eius. et semē illius erit in aquas multas. Tollet ꝑ ppt agag rex eius. et auferet regnū illius. Deus eduxit illū de egypto. cui⁹ fortitudo similis ē unicornis. Devorabit gentes hostes illius. ossaq; eorū comminuet. et ꝑforabit sagittis. Accubans dormiuit ut leo. et qsi leena. quā suscitare nullus audebit. Qui benedixerit tibi. erit ipse benedictus. Qui maledixerit. maledictione reputabit. Iratus q; balach gladio balaā. complosis manibus ait. Ad maledictionē inimicos meos vocaui te. qbus ecce tribus benedixisti. Recede ad locū tuū. De cui⁹ gloria quide magnifice honorare te. sed dns privauit te honore dispositō. Rndit balaā. ad balach. Nonne nuncios tuos quos misisti ad me dixi. si dederit mihi balach plenā domū suā argenti et auri. nō potero ꝑterire sermonē dñi dei mei. ut vel boni quid vel mali ꝑ sua ego ore meo. sed quicqd

dñs dixerit. hoc loquar. Vene
rit ꝓgies ad ꝓphm meū dabo ti
bi ꝙsiliū. qđ ꝓplis tuis hunc ꝓplō
faciat. i extremo tpe. Sumpta igr
ꝑabola. ẽt assit aut. Dixit balaā
filius beor. dixit hō cui⁹ aperta
tus ẽ oculis. dixit audiens ser
mones dei. q̄ nouit doctrinā al
tissimi. et visiones omnipotentis
videt. q̄ cadens apertos habet o
culos. Videbo eū ꝙs nō mō. itu
eboz illū. ꝙs nō ꝓpe. Orietur stel
la ex iacob. et ꝙsurget virga de
isrl. Et ꝑcutiet duces moab.
vastabitq; omnes filios seth. Et
erit ydumea possessio eius. hæ
reditas seyr cedet inimicis suis.
isrl vēro fortiter aget. De iacob e
rit qui dñet. et pdat reliquias
ciuitatis. Cumq; vidisset amа
lech. assumens ꝑabolā. ait. Prin
cipiū gentiū amalech. cui⁹ ex
trema ꝑdent. Vidit q̄ cyneū.
et assumpta ꝑabola. ait. Robus
tū ẽ q̄d habitaculū tuū. ꝙs si
ꝑpetra posuisti in nidū tuū. ꝑ fi
cubus electus de stirpe cyn. quā
diu potes ꝑmanē. Assur et
capiet te. Assumpta q̄ ꝑabola.
iterū locutus ẽ. Heu quis victu
rus q̄n istud faciet dñs. Ve
nient ꝑ trucibus de ytalia. sup
erabit assyrios. vastabitq; he
breos. et ad extremū ꝑdet ipse
ꝓbitus. Surrexitq; balaam.
et reuersus ẽ ꝑ loca sua. balach
quoq; via q̄ venerat redijt.

Orabat autē Cap xxv
eo tpe isrl in sethim. et for
nicatus ẽ ꝓplis cū filiabus mo
ab. Que vocauerūt eos ad sa
crificia sua. At illi comedēt
et adorauerūt deos earū. Im
ciatusq; ẽ isrl beelphegor. Et ira
tus dñs. ait ad moysen. Tolle
cunctos ꝓncipes ꝓpli. et suspende
eos contra solē ꝑ patibulis. ut
auertat furor meus ab isrl. Dix
itq; moyses ad iudices isrl. Oc
cidat vnusquisq; proximos suos. q̄
initiati sunt beelphegor. Et ecce
vnus de filiis israhel venit contra
fratres suos ad tentoriū madianiten bi
bente moyse et omni turba filioz
isrl. q̄ flebat ante fores tabernā
culi. Quod cū vidisset phyne
es filius eleazari. filij aaron sacer
dotis. surrexit de medio mul
titudinis. et arrepto pugione
ingressus ẽ ꝓ venter viri israhelite
in lupanar. ꝑfodit ambos isr
vtrumq; scilicet et mulierē ꝑ loca
genitalia. Cessauitq; plaga
a filiis isrl. et occisi sunt viginti
quatuor milia hoīm. Dixitq;
dñs ad moysen. Phinees filius
eleazari filij aaron sacerdotis
auertit ira mea a filiis isrl. q̄
zelo mei commotus ẽ contra eos.
ut ne ego ipse delerē filios isrl in ze
lo meo. Idcirco loquere ad eū.
Ecce do ei pacē fœderis mei. et
erit tā ipsi q̄ semini illius pactū
sacerdotij sempiternū. q̄ zelatus
ẽ ꝑ deo suo. et expiauit scelus
filioz isrl. Erat autē nomē viri
israhelite q̄ occisus ẽ cū ma
dianitide zambri filius salu.
princeps de cognatione et tribu sy
meonis. Mulier vero madia
nitis q̄ occisa ẽ fuit cozbi filia sur principis
nobilissimi madianitarū. Lo
cutusq; ẽ dñs ad moysen. di
cens. Hostes vos semper

madiamite. et penitute eos. q̄ et ip̄i hostiliē egressi ē tra uos. & derepente i sidīs p̄ ydola phogor. et robur filiā duab madiam soror sue. q̄ percussa ē in die plage p̄ sacrilegio phogor.

POst hanc uocionē cap̄ xxvi. sagittis effusis ē. dixit dīs ad moysen et ad eleazarū filiū aaron sacerdotē. Numerate omem̄ summā filiorū isr̄l a uigīti ānis et supra. p̄ domos et ḡnationes suas. cunctos qui possint ad bella pcedē. Iocutus sunt itaq̄ moyses et eleazar sacerdos i campestribus moab su p̄ iordanē q̄ ē contra iherico ad eos q̄ erant a uigīti ānis et supra. sicut dīs imperarat. Quor iste ē numer9. Ruben. p̄mogenit9 isr̄l. huius filij enoch. a quo familia enochitarū. Et phallu. a quo familia phalmitarū. Et esrom. a quo fām̄a esromitarū. Et charmi. a quo familia charmitarū. Hē sunt fām̄e de stirpe ruben. q̄rū nūs inuent9 ē quadragīta tria milia. et septingenti triginta. Filij phallu heliab. huius filij namuhel. et dathan et abyron. Ist sunt dathā et abyron p̄nc̄i pes ppli. q̄ surrexerūt cont̄ moysen et aaron. i seditōe chore. q̄n adūsū dnm̄ rebellauerūt. et aperiēs t̄ra os suū deuorauit chore. moriētibus plurimis. q̄n ignis ḡbussit ducentos q̄nquagīta uiros. Et fact̄ ē grād̄e miraculū. ut chore pereūte. filij illius non perirent. Filij symeon p̄ ḡnationes suas. Namuhel. ab hoc fām̄a namuhelitarū. Jamin. ab hoc fām̄a iaminitarū. Jachin. ab hoc fām̄a iachinitarū. Zare. ab hoc fām̄a zareitarū. Saul. ab hoc fām̄a saulitarū. Hec sunt fām̄e de stirpe symeon. quarū omnis nūs fuit. uiginti duo milia ducenti. Filij gad. p̄ ḡnationes suas. Sephon. ab hoc fām̄a sephonitarū. Aggi. ab hoc fām̄a aggitarū. Sumi. ab hoc fām̄a sumitarū. Ozni. ab hoc fām̄a oznitarū. Heri. ab hoc fām̄a heritarū. Arod. ab hoc fām̄a aroditarū. Ariuhel. ab hoc fām̄a ariuelitarū. Iste sunt fām̄e gad. q̄rū omnis nūs fuit. q̄draginta milia quingenti. Filij iuda her et honan. q̄ both mortui sunt in t̄ra chanaan. Fuerunt filij iuda p̄ ḡnationes suas. Sela. a quo fām̄a selanitarū. Phares. a quo fām̄a pharesitarū. Zare. a quo fām̄a zareitarū. Porro filij phares esrom. a q̄ fām̄a esromitarū. Et amul. a quo fām̄a amulitarū. Iste sunt fām̄e iude. q̄rū omnis nūs fuit septuagīta sex milia quingenti. Filij ysachar. p̄ ḡnationes suas. Thola. a quo fām̄a tholaitarū. Phua. a quo fām̄a phuaitarū. Iasub. a quo fām̄a iasubitarū. Semron. a quo fām̄a semronitarū. Hec sunt ḡnationes ysachar. q̄rū nūs fuit sexaginta quattuor milia. trecenti. Filij zabulon p̄ ḡnationes suas. Sared. a quo fām̄a sareditarū. Helon. a quo fām̄a helonitarū. Jalel.

a quo familia iaaleitarū. Hec est
ggnatōes zabulon. qrū nūb
fuit sexaginta milia quingenti.
Filij ioseph p ggnatōes suas.
manasses et ephraym. De ma
nasse ozry et machyr a quo fa
milia machyritarū. Machyr
genuit galaad. a quo familia
galaaditarū. Galaad habuit
filios. Hyezer a quo familia hie
zeritarū. Et elech. a quo familia
elecharitarū. Et asiriel. a quo fa
milia asirielitarū. Et sechem. a
quo familia sechemitarū. Et se
mida. a quo familia semiditarū.
Et epher. a quo familia epheritā
rū. Fuit aut epher pater sal
phaad. q filios nō habebat sz
tm filias. Quarū ista sūt nōa.
malaa. et noha. et egla. et mel
cha. et thersa. Hec sūt familie
manasse. et nūb earū. quīquā
ginta duo milia septingenti. Filij
aut ephraym. p ggnatōes su
as fuerūt hij. Suthala. a quo
familia suthalaritarū. Bechen. a
quo familia bechenitarū. Thehen.
a quo familia thehenitarū.
Dozro filius suthala fuit heran.
a quo familia heranitarū. Hec
sūt ggnatōes filiorū ephraym.
quarū nūb fuit trecenta duo mi
lia quingenti. Ista sūt filij ioseph
p familias suas. Filij beniamin
i ggnatōibus suis. Bale. a quo
familia baleitarū. Asbel. a quo
familia azbeleitarū. Ahyram. a
quo familia ahyramitarū. Su
pha. a quo familia suphamita
rū. Hupha. a quo familia hu
phamitarū. Filij bale. hered.
et noeman. De hered. familia
hereditarū. De noema. fami
lia noemitarū. Hij sūt filij be
niamin p ggnatōes suas. quorū
nūb fuit quadraginta quīq milia
sexcenti. Filij dan p ggna
tōes suas. Suhan. a quo fa
milia suhamitarū. Hec ggnatī
onēs dan. p familias suas.
Omēs fuere suhamite. quorū
nūb erat sexaginta quatuor mi
lia ādringenti. Filij aser p ggn
natōes suas. Jemna. a quo fa
milia iemnaitarū. Jesui. a quo fa
milia iesuitarū. Bruc. a quo fa
milia bructarū. Filij brie haber.
a quo familia haberitarū. Et
melchyel. a quo familia melchy
elitarū. Nomē aut filie aser.
fuit sara. Hec ggnatōes filio
rū aser. et nūb eorū quīq ginta
q̄tuor milia ādringenti. Filij
neptalim p ggnatōes suas.
Jesihel. a quo familia iesihelitarz.
Guni. a q familia gunitarz. Je
ser. a quo familia ieseritarū. Del
le. a quo familia sellemitarū.
Hec sūt ggnatōes filiorz neph
talim p familias suas. quorz
nūb quadraginta quīq milia q
dringenti. Ista et summa filiorū
isr̄l. qui recensiti sunt. septem ce
milia. et mille septingenti tri
ginta. Locutus dns ad moysē.
dicens. Istis dividet terra. iux
ta numerū vocabulorū et posses
sionēs suas. Pluribus maiorē p
tē dabis. et paucioribus minō
rē. Singulis sicut nūr recen
siti sunt tradet possessio. ita di
vidat. ut sors trā tribubus
dividat et familijs. Quicqd sor
te obtigerit. hoc vel plurēs ac
cipiāt vl̄ pauciores. Hic q̄q
et nūb filiorū leui. p familias
suas. Gerson. a quo familia

gersonitarū. Caath. a quo fa
lia caathitatarū. Merari. a q̄
fālia merauitarū. Hec sūt fa
milie leui. fālia lobni. familia
ebron. fālia mooli. fālia mu
si. fālia chorī. At vēo caath ge
nuit amrā. Qui habuit vxo
rē iochabeth filiā leui. q̄ nata ē
ei ī egypto. Hec genuit vni
sio amrā filios. aaron & moy
sen & mariā sororē eorū. De a
aron orti sūt nadab. et abiud.
et eleazar. & ythamar. Quorū
nadab et abiud mortui sūt. cū
obtulissēt ignē alienū coram
dño. Fuerūtq̄ omēs q̄ nūmerā
ti sūt viginti tria milia gene
masculini. ab vno mēse & sup.
q̄ nō sūt recensiti mē filios isr̄l.
nec eis cū reliq̄s data ē posses
sio. Hec ē nūs filiorū isr̄l. qui
descripti sūt a moyse et eleaza
ro sacerdote ī campestribus mo
ab sup̄ iordanē. xta iherico.
Inter quos nullus fuit eorū qui
ab nūmerāti sūt a moyse & aa
ron. ī deserto synai. Predixe
rat enī dūs. q̄ omēs morerē
t̄ ī solitudīe. Nullus q̄s remā
sit ex eis. nisi caleph filius ie
phone. & iosue filius nun. Eam
Hcessēruē autē ꝓnoūn.
filie salphaad filij epher.
filij galaad. filij machir. filij
manasse. q̄ fuit filius ioseph.
Quarū ista sūt nōia. maala
et noha. et egla. et melcha.
& thersa. Steterūtq̄ coram moy
se et eleazaro sacerdote. & ce
tis principibus ꝑpli ad ostiū ta
bernaculi federis. atq̄ dixerūt.
Pat̄ nr̄ mortuus ē in deserto.
nec fuit ī sedicōe q̄ congrega
ta ē contra dñm sub chore. sed in
pcō suo mortuus ē. Hic nō habu
it mares filios. Cur tollat̄ no
me illius de fālia sua. quia nō ha
bet filiū. Date nobis possessio
nē. inter ḡnatos pris nr̄i. Ref
lexitq̄ moyses causā earū. ad iu
dicium dñi. Qui dixit ad eū. Ius
tā ē postulat filie salphaad.
Da eis possessionē inter ḡnatos
patris sui. et ei ī hereditatē succe
dat. Ad filios autē isr̄l loque
ris dicēs. Hō cū mortuus fuerit abs
q̄ filio. ad filiā eius trāsibit he
reditas. Si filiā nō habuerit. ha
bebit successores fres suos. Si
si et fres nō fuerūt. dabitis he
reditatē fratribus patris eius. Si aut
nec patruos habuerit. dabitur
hereditas huic q̄ ei ꝓximus fue
rit de cognatione sua. et possidebit eā
Eritq̄ hoc filijs isr̄l' sicut lege
ꝑpetua. sicut preceperat dūs moy
si. Dixit quoq̄ dñs ad moysen.
Ascende ī montē istū abarim. et
vide terrā quā datur
filijs isr̄l. Cūq̄ videris eam.
ibis et tu ad ꝓpla tua sicut frat
er tuus aaron. quia offendi
sti me ī deserto syn. ī contradic
tione multitudinis. nec sanctificare me
voluisti coram ea sup aquas.
Hec sūt aque contradictionis. in
deserto syn. Cui rndit moy
ses. Prouideat dūs deus spūū
um omnis carnis hominem qui sit
super multitudinem hanc. & pos
sit exire et intrare ante eos. et
educere eos ut' introducat. ne sit
ꝓpls dñi sicut oues absq̄ pas
tore. Dixitq̄ dñs ad eum.
Tolle iosue filium nun. virum ī quo
est spūs dei. et pone manum tu
am sup eum. Qui stabit coram
eleazaro sacerdote. & omni mul

Et dabis ei p̄cepta meis vi
detibꝫ. et p̄tē glie tue. ut audi
at eū oīs synagoga filioꝝ
isr̄l. Pro hoc. si quid agēdū ēt
eleazar sacēdos q̄ stilet dñm. ad
vbū eiꝫ egredietᵉ et ingredietᵉ
ipē. t omēs filij isr̄l cū eo. et
cetera mltitudo. Fecit moyses.
ut p̄cepat dñs. Cūq; tulisset
iosue. statuit eū cōra eleazarū
sacēdote. t omī spēcialia ppli. Et
ꝑpōitis capitī eiꝫ manibꝫ. cūcta
cōplenit q̄ mādauat dñs.

Dixit quoq; Cam xxviij.
dñs ad moysen. Precipe
filijs isr̄l. et dices ad eos. Ob
lacōem meā et panes. t mee
tpa sua. Hec sūt sacrificia que
offerrᵉ debetis. Agnos āni
culos imaculatos duos cot
die. i holocaustū sēpit̄nū. V
nū offētis mane. et alterū ad
vesp̄ā. Decima p̄tē ephy simi
le. que q̄ spēsa sit oleo puriss̄io.
Et habeat q̄rtā p̄tē hyn vi
nū. holocaustū uige t qđ op
tulistis i monte synai. i odorē
suauissīm ītēsi dñi. Et liba
bitis vinū q̄rtā p̄tē hyn per
agnos singulos. i sanctō dñi.
Alterū agnū sili offētis ad
vesp̄ā uxta omēm ritū sacri
fici matutin t libamēta eius.
eius. oblacōem suauissīmi o
doris dñi. Die aut sabbati
offētis duos agnos āniculos
imaculatos. t duas decimas similē oleo q̄ spēsē i sacri
ficio. et libamina que ritē fun
dūt p̄ singula sabbata. et
holocaustō sempit̄no. In
kalendis aut idē mēsiū
exordijs offētis holocaustū
dñō. vitulos de armēto duos.
arietē vnū. agnos āniculos
septē imaculatos. et trēs decī
mas similē oleo q̄ spēsē i sacri
ficio p̄ singulos vitulos. et du
as decimas similē oleo q̄ spēsē
p̄ singulos arietes. et decimam
similē ex oleo q̄ spēsē i sacrifi
cio p̄ agnos singulos. Holo
caustū suauissīmi odōris atq;
ignis ē dñō. Libamēta aut
vini q̄ p̄ singulas fiēda sūt
victimas. ista erūt. Media pars
hyn p̄ singulos vitulos. tria
p̄ arietē. q̄rta p̄ agnū. Hoc
erit holocaustū p̄ omēs mēses
q̄ sibi āno vētē succedūt. Hir
cus quoq; offēt dñō p̄ pctō
t holocaustū sēpit̄nū. cū liba
mētis suis. Mense aut p̄mo
q̄rtadecimā die mēsis phase
dñi erit. et quintadecimā die so
lēpnitas azimoꝝ. Septem
diebꝫ vescēt azimis. quarū
dies p̄ma venerabilis t sācta e
rit. Omē opus servile nō fa
cietis i ea. Offerētis aut ignē
holocaustū dñō. vitulos
de armēto duos. arietē vnū.
agnos āniculos imaculatos
septē. et sacrificia singulorū
ex simila q̄ spēsa sit oleo. et
decimas p̄ singulos vitulos.
et duas decimas p̄ arietē. t de
cimā decime p̄ agnos singu
los. id̄ septē agnos. t hyrcū
p̄ pctō vnū. ut expiet̄ p̄
vobis. p̄ holocaustū matu
tinum qđ spēsē offerētis. Ita fa
cietis p̄ singulos dies septem
dierū in fomitē ignis. et in
odorē suauissīmū dñō. qui

singet de holocaustō. et de libaconibꝫ singulorū. Dies quoꝫ septimꝰ celebrimꝰ et sanctꝰ erit vobis. Omne opus seruile nō facietis in eo. Dies etiā primitiuorū qñ offertis nouas fruges dñō expletis ebdomadibꝫ. venerabilis et sancta erit. Omne opꝰ seruile nō facietis i ea. Offertis holocaustū i odorē suauissimū dño. vitulos de armento duos. arietē vnū. et agnos anniculos imaculatos septē. atq; sacrificijs eoꝝ simile oleo cōspersē. tres decimas p singulos vitulos. p arietes duos. p agnos decima decime. q̄ sūt simul agni septē. hyrcū qq; p expiatione pt holocausti septimi. et libamenta eiꝰ. Immaculata offerentis omnia. cū libaconibus suis. Cap xxviii.

QUinta etiā septimi prima dies. venerabilis et sancta erit vobis. Omne opus seruile nō facietis in ea. quia dies clangoribꝰ erit et tubarū. Offertis p holocaustū i odorē suauissimū dño. vitulū de armento vnū. arietē vnū. agnos anniculos imaculatos septē. et in sacrificijs eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas p singulos vitulos. duas decimas p arietē. vnā decimā p agnū. qui simul sunt agni septē. Hyrcū quoq; p pctō. qui offertꝰ i ꝓpiandū expiationem pt holocausti kalendarii cū sacrificijs suis. et holocausti septimi cū libaconibꝫ solitis. his dēmonijs offertis in odorē suauissimū dño. Decima quoq; dies mensis huius septimi erit vobis sancta. atq; venerabilis. et affligetis animas vras. Omne opus seruile nō facietis in ea. Offertis p holocaustū dño i odorē suauissimū. vitulū de armento vnū. arietē vnū. agnos anniculos imaculatos septē. et i sacrificijs eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas p vitulos singulos. duas decimas p arietē. decimā decime p agnos singulos. qui sunt simul septē agni. et hyrcū p pctō. absq; hijs que offerūt p delicto solet i expiationem et holocaustū septimi i sacrificio et i libaminibꝫ eoꝝ. Quinta decima hui⁹ mensis septimi q̄ erit vobis sancta atq; venerabilis. Omne opus seruile nō facietis i ea. p celebrabitis solepnitatē dño septē diebꝫ. Offertis p holocaustū i odorē suauissimū dño. vitulos tredecim de armento. arietes duos. agnos anniculos quatuordecim imaculatos. et libamentis eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas p vitulos singulos. q̄ sunt simul vituli tredecim. et duas decimas simul arietibꝫ duobꝫ. arieti vno vnā. et decimā decime agnis singulis. q̄ sunt simul agni quatuordecim. et hyrcū p pctō. absq; holocausto sempiterno. et libaminibus. In die octauo offertis vitulos de armento duodecim. arietes duos. agnos anniculos imaculatos quatuordecim. sacrificia q̄ et libamina singulorū p vitulos et arietes et agnos iuxta celebratiō. et hyrcū p pctō. absq; holocausto sempiterno. sacrificio q̄ eiꝰ et liba

mne. Die tertio offerēs vitulos
duos. arietes duos. agnos a
nniculos immaculatos ānī ordei.
sacrificiaq; et libamina singulo-
ꝝ vitulos et arietes et agnos
rite celebrabitis. et hyrcū pro
peccō. absq; holocausto sempi
terno sacrificioq; et libamine
eiꝰ. Die quarto offerēs vitulos
decē. arietes duos. agnos
anniculos immaculatos ānī ordei.
sacrificiaq; eorū et liba
mina singulorū. ꝑ vitulos et ari
etes et agnos rite celebrabi
tis. et hyrcū ꝑ peccō. absq; ho
locausto sempiterno. sacrificioq;
eiꝰ et libamine. Die quinto of
ferēs vitulos nouē. arietes
duos. agnos anniculos immā
culatos ānī ordei. sacrifica
q; et libamina singulorū. ꝑ vi
tulos et arietes et agnos ri
te celebrabitis. et hyrcū pro
peccō. absq; holocausto sempi
terno. sacrificioq; eiꝰ et libami
ne. Die sexto offerēs vitulos
octo. arietes duos. agnos a
nniculos immaculatos ānī ordei
nium. sacrificiaq; et libamina sin
gulorū. ꝑ vitulos et arietes
et agnos rite celebrabitis.
et hyrcū ꝑ peccō. absq; holo
causto sempiterno. sacrificioq;
eius et libamine. Die septimo
offerēs vitulos septē. arie
tes duos. agnos anniculos i
maculatos ānī ordei. sacri
ficiaq; et libamina singulorū.
ꝑ vitulos et arietes et agnos.
rite celebrabitis. et hyrcū ꝑ
peccō. absq; holocausto sem
piterno. sacrificioq; eiꝰ et libamine.

Die octauo quia celebrissi-
mus omne opus seruile non facietis.
offerētes holocaustū in odore
suauissimū dnō. vitulū vnū.
arietē vnū. agnos anniculos
immaculatos septē. sacrificiaq;
et libamina singulorū. ꝑ viti
los et arietes et agnos rite
celebrabitis. et hyrcū ꝑ peccō.
absq; holocausto sempiterno. sa
crificioq; eiꝰ et libamine Carn

Et offerētis dnō in
solemnitatibus vris. ꝑter
voti et oblationes spōtaneas.
in holocausto. in sacrificio. in liba
mine. et in hostiis pacificis. Lo-
cutusq; est moyses filiis israel cta
q; ei dnūs. precepitq; et locutus est ad
principes tribuū filiorū israel. Iste
est sermo quē precepit dnūs.
Si quis virorū voti dnō vo
uerit. aut se iuramēto astrinxe
rit. non faciet irritū verbū suū.
sed omne quod promisit implebit. Mu
lieris si quidpiā vouerit et se
astrinxerit iuramēto quē in do
mo patris sui. et in etate adhuc
puellari. si cognouerit pater vo
tū quod pollicita est. et iuramē
tū quo obligauit animā suā.
et tacuerit: voti rea erit. Quic-
quid pollicita est et iurauit:
opere implebit. Si mariti stati
im audierit quid dixerit patet.
et vota et iuramēta earū irri-
ta erunt. nec obnoxia tenebi
tur sponsioni. eo quod statim dixerit
pri. Si mariti habuerit et vo
uerit aliquid. et semel vbi de
ore egressus est animā illi ob
ligauit iuramēto. quo die au
dierit vir et nō contradixerit

voti rea erit. reddetq; q̄dcq̄
p̄miserat. Viauerit audiens ma
ti cōtradixerit. et nō reprehe
rit pollicitationes eius. verba
q̄ quibus obstrinxerat animā
suā. p̄ficiet ei dñs. Vidua
et repudiata. quidq̄d voue
rint reddet. Uxor in domo
viri cui se voto obstrinxerit. a
iuramēto. si audierit vir et
tacuerit. nec q̄ dixerit sp̄ds
om. reddet q̄dcq̄ p̄miserat.
Viauerit eo tēplo q̄ dixerit.
nō tenebit p̄missiones rea. q̄
maritus q̄ audivit. et dñs ei
p̄fecit. Si voverit et iura
mēto se obstrinxerit. utq; ieiu
nii uel refectionis reus abstine
ndi affligat animā suā. i arbi
trio viri erit. ut faciat siue
nō faciat. Quod si audiens vir
tacuerit. et altera die distu
lerit seqenda. quidq̄d voverat
atq; p̄miserat reddet. quia si
lentio ut audivit tacuit. Si aut
nō q̄ dixerit p̄ q̄ destruit.
portabit ipse iniquitatē eius.
Iste sunt leges quas constituit
dñs moysi inter virū et uxo
rē. inter patrem et filiā. q̄ adhuc
lari adhuc etate puellā. aut q̄ ma
net in patris domo. Cap̄
Locutus q̄ est dñs xxxi.
ad moysen. Ulciscere pro
filiis israhel de madianitis. et sic
colligeris ad populum tuum. Cui
q; moyses locutus. Armate
ex vobis viros ad pugnā.
q̄ possint ultionem dñi exercere
de madianitis. Mille viri de
singulis tribubus eligant et ex
eis. q̄ mittant ad bellū. Dede
runtq; millenos de cunctis tri
bibus id est duodena milia exer
citus ad pugnā. quos misit
moyses cū finees filio eleaza
ri sacerdotis. Vasa quoq; sanc
ta et tubas ad clangendū. tradi
dit eis. Cumq; pugnasset et de
madianitis utriusq; sexus
omnes mares eorum occidisset et
reges eorum. evi. et zetem.
assur. ethur. et rebe. quinq; p̄
cipes gentis. Balaam q̄q; filium
beor. interfecerunt gladio. Ce
perunt q; mulieres eorum et puer
los. omniaq; pecora. et cuncta
spoliauerunt. omniaq; castella
et uicos eorum. et ciuitates
flammis cremauerunt. Et tulerunt
p̄da et hostiā q̄ reperant tā de
hominibus q̄ de iumentis. et adduxe
runt ad moysen et ad eleaza
rum sacerdotē. et ad omnem mul
titudinem filiorum israhel. Reliq; au
tem vtensilia portauerunt ad cas
tra q̄ sunt in campestribus moab. iuxta
iordanē contra iherico. Egressus
est autē moyses et eleazar sa
cerdos. et omnes p̄ncipes synago
ge i occursū eor. extra ca
stra. Iratus q̄q; moyses p̄ncipi
bus exercitus. tribunis et centu
rionibus q̄ venerant de bello. ait.
Cur feminas reservastis.
Hodie iste sunt q̄ deceperunt fi
lios israhel ad suggestionē bala
am et peccare nos fecerunt in
dñm super phogor. unde
et plagis p̄fluit populus. Ergo cun
cta occidite quecunq; masculini
generis inter parvulos. et mu
lieres q̄ noverunt virum dormi
endo iugulate. Puellas autem et cete
feminas virgines reservate vo

bꝰ. et manete extra castra sep
te diebꝰ. Qui occiderit hominē
ub omni sit tenigeat. lustrabit
die tertio. et septimo. Et de omni p
da siue vestimēti siue vasis.
et aliquid de pelle siue pannorū de
caprarū pellibꝰ et pilis et lig
no. expiabit. Eleazar quoq;
sacerdos ad viros exercitus q̄ pug
nauerat. sic locutus est. Hoc est p
ceptū legis q̄d mandauit dñs
moysi. Aurū et argentū et es. et
ferrū et stagnū. et plumbū. et
omne q̄d pōt transire p flāmas.
igne purgabit. Verumtamen aut
igne nō pōt sustinere. aqua ex
piatōis sanctificabit. Et lauabi
tis vestimenta vestra die septimo.
et purificata postea castra in
bitis. Dixitq; dñs ad moysen.
Tolle summā eorū q̄ capta sunt
ab homine usq; ad pecus. tu et e
leazar sacerdos. et omnes p̄n
cipes vulgi. diuidesq; eo equo
pdā inter eos q̄ pugnauerat et
egressi sunt ad bellū. et inter omnē
reliquā multitudinem. Et sepa
bis portē dñi ab hijs q̄ pugna
uerūt et fuerūt in bello. vnam
animā de quingentis tam ex homi
bꝰ q̄ ex bobus et asinis et ouibꝰ.
et dabis ea eleazaro sacerdoti.
quia primitie dñi sunt. Ex me
dia quoq; parte filiorū israel. acci
pies quinquagesimū caput
hominū et boū et asinorū. et ouiū.
omniūmq; animantiū. et dabis
ea leuitis q̄ excubant in custodi
is tabernaculi dñi. Fecerunt q;
moyses et eleazar sacerdos.
sicut preceperat dñs. Fuit autem
preda quā exercitus rapuerat. ouiū
sexcentarum septuagin
ta quinq; milia. boū sexaginta
milia et mille. asinorū septua
ginta duo milia. ad hominū sexꝰ
femineū q̄ nō cognouerat virū.
triginta duo milia. Data q; est
media pars hijs q̄ in prelio fuerat.
ouium trecenta triginta septē mi
lia quingenta. Et quibꝰ in parte dim.
supputate sunt oues trecente sep
tuaginta quinq;. De bobꝰ trigin
ta sexa milibꝰ. boues septuagin
ta et duo. De asinis triginta mi
libꝰ quingentis. asini septuaginta
vnus. De animabꝰ hominū sedecim
milibꝰ. cessit in partē dñi tri
ginta due anime. Tradiditq; moy
ses numerum primitiarū dñi eleaza
ro sacerdoti sicut ei imperauit deꝰ
erat ex media parte filiorū israel.
quā separauerat exercitui q̄ in prelio fu
erat. De media vero parte q̄ con
tigerat relique multitudini. id
est de ouium trecentis triginta septē
milibꝰ quingentis. et de bobus
triginta sexa milibꝰ. et de asinis
triginta milibꝰ quingentis. et de
hominibꝰ sedecim milibꝰ. tulit moy
ses quinquagesimum caput. et de
dit leuitis q̄ excubabant in ta
bernaculo dñi sicut preceperat dñs.
Cumq; accessissent principes exer
citus ad moysen. et tribuni et
centuriones. dixerunt. Servi tui
recensuimus numerum pugna
torum quos habuimus sub ma
nu nra. et nec vnus quidem de
fuit. Ob quā causā offerimus
et donarios dño singuli q̄d in
pda auri potuimus inuenire.
periscelides et armillas. anu
los et dextralia. et murenu
las. ut deprecetur pro nobis dñm.
Suscepitq; moyses et elea

zar sacerdos omẽ aurũ i diuisib⁹ ꝑcubus ꝓde ponder⁹ sede a milia septigẽtos quinquaginta siclos. a tribunis et centurionib⁹. Vnusquisq; enim qd i ꝓda rapuerat. suum erat: Et suscepta ab eis omne pondus i tabernaculũ testimonij. in monimẽtũ filiorũ isr̃l coram dño. Cam

Filij aut̃ ruben et gad habebat pecora mlta. et erat illis i numẽris infinita substãtia. Cumq; vidissẽt iazer et galaad aptas animalibus alẽ dib⁹. venerũt ad moysen et eleazarũ sacerdotẽ. et ꝓncipes multitudinis. atq; dixerũt. Astaroth et dibon et iazer: et nemra. esebon et eleale. et sabam. et nebo et beon. terra quã percussit dñs i cõspectu filiorũ isr̃l. regionib⁹ uberrimis et ad pastum animalium. et nos serui tui habemus numẽta plurima. Precamur ergo si inuenimus gratiam coram te. ut des nobis famulis tuis ea i possessionẽ. nec facias nos trãsire iordanẽ. Quibus auditis dixit moyses. Siquid filij ruben et filij gad ire contra hostes armati ad pugnã. et uos hic sedebitis. Quare subtrahitis mentes filiorũ isr̃l ne trãsire audeant i locũ. quẽ eis dabit dñs. Sic patres uestri egerunt quando missi sunt de cades barne ad explorandam terrã. Cumq; ascendissẽt ad uallẽ botri lustrata omni regione. subuertere nituntur corda filiorũ isr̃l ut non meant ad terrã quam eis dñs dedit. Qui iratus iurauit dicens. Si uidebit homo istorum qui ascenderunt cum egypto a uigesimo anno et supra. terrã quã sub iuramẽto pollicitus sum abrahã. ysaac et iacob. et noluerunt sequi me. præter caleph filium iephone cenezei. et iosue filium nun. isti inpleuerunt uoluntatem meam. Irratus dñs aduersum isr̃l egit me. ut eum per desertum quadraginta annis. donec consumeret omnis generatio hominum malum in conspectu eius. Et ecce consurrexistis pro patribus uestris incrementa et alumna hominum peccatorum. ut augeretis furorem dñi contra isr̃l. Quem si nolueritis sequi eum. i solitudine populum derelinquet: et uos causa exitij omnium. At illi accedentes. dixerunt. Caulas ouium fabricabimus et stabula iumentorum. paruulis quoq; nr̃is urbes munitas. Nos autem ipsi armati pergemus ad ꝓlium filios isr̃l. donec introducamus eos ad loca sua. Paruuli nr̃i et quicquid habere possimus cum uxoribus nr̃is. per habitatores istius terre munitis. pacifice habitabunt domos nr̃as. usq; dum possit unusquisq; filiorum isr̃l hereditate sua. Nec quicquam quærimus trãsire iordanẽ. quia hic habemus possessionẽ nr̃am i orientali eius plaga. Quibus moyses ait: Si feceritis quod promittitis. expediti pergite coram dño ad pugnã. et omnis uir bellator armatus iordanẽ trãseat. donec subruatur dñs inimicos suos. et subiciat sibi omnem terram. Tunc eritis inculpabiles apud deum. et apud isr̃l. et optinebitis regionem hanc coram dño. Quam autem dicitis nos facturos. nullus dubium est quin faciatis. Et

ſatote. qm̃ p̃cm̃ vr̃m applꝫ
det nob. Edificate ergo urbes
puulis vr̃ib et caulas ac ſtabu
la ouibꝫ ac iumẽtis. et quod
pollicti eſtis implete. Dixe
runtq; filij gad et ruben. ad
moyſen. Serui tui ſumꝰ. fati
emꝰ qđ̃ iubet dñs mr̃. Uxo
res nr̃e et muliẽs. et ꝑcora
ac iumenta reliquemꝰ t urbi
bꝫ galaad. nos aũt famuli
tui omes expediti ꝑ gemꝰ ad
bellũ. ſicut tu dñe loqueris. Pre
cepit ergo moyſes eleazaro
ſacerdoti. et ioſue filio nũ. et
ꝓncipibꝫ familiaꝝ ꝑ tribꝫ iſrl̃.
et dixit ad eos. Si trãſierit
filij gad et filij ruben uobiſcũ
iordanẽ omes armati ad bel
lũ coram dño. et vobis fuerit ter
ra ſubiecta. date eis galaad
i poſſeſſionẽ. Si aũt noluerint
tranſire vobiſcũ t armati cha
naan. iter nos habebit acquiſi
ta. Rndentq; filij gad t fi
lij ruben. Sicut locutꝰ t dñs
ſeruis ſuis. ita faciemꝰ. Ipſi
armati ꝑgemꝰ coram dño t ter
ra chanaan. et poſſeſſionẽ
nr̃a ſuſcepiſſe nos gfitemᵘ trans
iordanẽ. Dedit itaq; moyſes
filijs gad et ruben et dimidie
tribui manaſſe filij ioſeph
regnũ ſeon regis amorrei.
et regnũ og regis baſan. et
terrã eorũ. cũ urbibꝫ ſuis ꝑ
circuitũ. Igit̃ exſtruxerunt
filij gad dibon. et haſaroth.
et aroen. et aroth. ſophan.
et iazer. iegbaa. et bethnim
ra. et betharan. urbes mu
nitas. et caulas pecoribꝫ ſu
is. Filij ꝩ ruben edificauc
runt eſebon. et heleale. et cha
riathaim. et nabo. et balme
on mutatis nominibꝫ. ſabama quoq;
ipoñtes vocabula urbibꝫ.
quas exſtruxerãt. Porro filij
machir filij manaſſe ꝑgreſſi
ſunt in galaad et vaſtauerunt
ea. interfecto amorreo habita
tore eius. Dedit ergo moyſes
terrã galaad machir filio ma
naſſe. q habitauit in ea. Jair au
tẽ filius manaſſe abiit et oc
cupauit vicos eius. quos ap
pellauit auothiar. id̃ vil
las iair. Nobe quoq; ꝑgreſſus
et apprehendit canath cũ vi
cis ſuis. vocauitq; ea ex no
mine ſuo nobe. Cap̃ xxxiij

Hec ſunt maſiones filioꝝ iſrl̃
q egreſſi ſunt de egypto ꝑ
turmas ſuas in manu moyſi t
aaron. quas deſcripſit moyſes
iuxta ſtationũ ordinem. q dñi iuſ
ſione mutabãt. Profectiq; ſunt
de rameſſe menſe primo quin
tadecima die menſis primi. fereriãt al
tera die phaſe filij iſrl̃ in manu
excelsa videntibus cunctis egyp
tijs. et ſepelientibus primogenitos
quos percuſſerat dñs. nã et in dñs
eorũ exercuerat vltionem. caſtra
metati ſunt in ſoroth. De ſoroth
venerunt in ethan. q eſt in extremis
finibꝫ ſolitudinis. Inde egreſſi
venerunt contra phyairoth que
reſpicit beelſephon. et caſtra
metati ſunt ante magdalum. Pro
fectiq; de phyairoth tranſierunt
ꝑ medium maris in ſolitudinem. et
ambulantes tribꝫ diebꝫ per
deſertum ethan. caſtra metati

in mara. Profectiq; de mara. venerunt i helym. ubi erat duodecim fontes aquarum. et palme septuaginta. ibiq; castra metati sunt. Sed et inde egressi. fixe runt tentoria iuxta mare rubrum. Profectiq; de mari rubro. castra metati sunt i deserto syn. Vnde egressi. venerunt i daphca. Profectiq; de daphca. castra metati sunt i alus. Egressiq; de alus. raphidim fixere tentoria. ubi populo aqua defuit ad bibendum. Profectiq; de raphidim. castra metati sunt i deserto synai. Sed et de solitudine synai egressi. venerunt ad sepulchra concupiscentie. Profectiq; de sepulchris concupiscentie. castra metati sunt i aseroth. Et de aseroth. venerunt i rethma. Profectiq; de rethma. castra metati sunt i remmon phares. Vnde egressi. venerunt i lemna. De lemna. castra metati sunt i ressa. Egressiq; de ressa. venerunt i celatha. Vnde profecti. castra metati sunt i monte sepher. Egressi de monte sepher. venerunt i arada. Inde profecti septem. castra metati sunt i maceloth. Profectiq; de maceloth. venerunt i thaath. De thaath. castra metati sunt in thare. Vnde egressi. fixere tentoria i metha. De metha. castra metati sunt i esmona. Profectiq; de esmona. venerunt i moseroth. Et de moseroth. castra metati sunt i benezacham. Egressiq; de benezacha. venerunt i montem gadgad. Vnde profecti. castra metati sunt i iethebatha. Et de iethebatha. venerunt i ebrona. Egressiq; de ebrona. castra metati sunt i asion gaber. Inde profecti venerunt i desertum syn. hoc est cades. Egressiq; de cades. castra metati sunt i monte hor. i extremis finibus terre edom. Ascenditq; aaron sacerdos in montem hor iubente domino. ibi mortuus est anno quadragesimo egressionis filiorum israel ex egypto. mense quinto. prima die mensis. cum esset annorum centum viginti trium. Audivitq; chananeus rex arad qui habitavit ad meridiem terram chanaan. venisse filios israel. Et profecti de monte hor. castra metati sunt i salmona. Vnde egressi. venerunt i phinon. Profectiq; de phinon. castra metati sunt i oboth. Et de oboth. venerunt i iabarim. quod est in finibus moabitarum. Profecti de iabarim. fixere tentoria i dybon gad. Inde egressi. castra metati sunt i elmon de blathaim. Egressi de elmon de balthaym. venerunt ad montes abarim contra nabo. Profectiq; de montibus abarim. tranierunt ad campestria moab iuxta iordanem contra iericho. Ubi stabat castra metati sunt de bethsimon usq; ad belsathym. in planoribus locis moabitarum.

Ubi locutus est dominus ad moysen. Precipe filiis Cap xxxiiii
israel. et dic ad eos. Quando transieritis iordanem terramque chanaan. dispedite cunctos habitatores regionis illius. Conflate omnes vitulos et statuas

ab cōmunite. atq; omia exci
sa vastate. nudatos tra et ḥi
tatores m ea. Ego em dedi uob
illa i possessionē. qua diuide
tis uobis sorte. Quibꝫ dabitis
latiorē. et paucioribꝫ agrū sto
rte. Singulis ut sors ceciderit.
ita hereditas. per tribꝫ
et familias. possessio diuidetur.
Si aute nolueritis ita fierē habi
tatores tre. q; remanserit erit
uobis qsi clauꝰ i oculis et la
tera i lateribꝫ. Et aduersabunt
uobis i terra habitacois vre. et
quicq; illis facere cogitaueram.
uobis faciā. Locutusq; e dns ad
moysen. dicēs. Precipe filiis
isr. et dices ad eos. Cū ingressi
fueritis terrā chanaan. et i pos
sessionē uobis sorte cecderit.
hīs finibꝫ circūdabit. Pars me
ridiana capiet a solitudine
syn q; e iuxta edom. et habe
bit fines ad orientē maxe sal
sissimi. qui circuibit auster
te plagā p ascensū scorpionis.
ita ut trāseat i semā. et pue
niat ad meridiē usq; ad ca
des barne. Vn egredietur ad
simia ad villā nomē adar. et
tendet usq; ad esemona. Ibit
q; p gyrū finis ab esemona
usq; ad torrētē egypti. et fi
nis maris littor finiet. Pla
ga aute occidentalis a mari
magno terminabit. et ipō finē dabit.
Dextro ad septentrionalē
plagā a mari magno terminū
finis ducentes usq; ad mon
tē altissimū. a quo venietur i
emath. usq; ad fines sedeba.
Inde ibit confinia usq; ad zephro
na. et villā enan. Hic erit fi
nis i parte aquilonis. Ad meta
bit fines ab oriētali plagā
de villa henan usq; sephama.
et de sephama descendet fi
nis i reblata contra fontē daphnim.
Inde pcedent contra oriētē ad
mare cenereth. et tendet usq;
ad iordanē. et ad ultimū sa
lissimo claudet mari. Hec ha
bebitis ter. p fines suos in
circuitu. Precepitq; moyses
filiis isr. dicēs. Hec est terra
qua possidebitis sorte. et qua
iussit dari dns nouē tribubꝰ
et dimidie tribui. Tribꝰ em
filiorū ruben p familias suas.
et tribꝰ filiorū gad iuxta ge
nerationem et numerū. media
quoq; tribꝰ manasse i dest
diue semis tribꝰ. acceperūt p
te sua trās iordanē. ex iherī
co ad oriētalē plagā. Et ait
dns ad moysen. Hec sūt no
mina virorū q; terrā vobis di
uidet. Eleazar sacdos. et io
sue filiꝰ nun. et singuli prīci
pes de tribubꝰ singulis. quoꝝ
ista sūt vocabula. De tribu iu
da. caleph filiꝰ iephone. De
tribu symeon. samuel filiꝰ ami
ud. De tribu beniamin. helidad
filiꝰ chaleon. De tribu filioꝝ
dan. bochi filiꝰ iogli. Filioꝝ
ioseph. De tribu manasse. a
muel filiꝰ ephod. De tribu
ephraym. camuel filiꝰ sethan.
De tribu zabulon. helisaphā
filiꝰ parnac. De tribu yssa
char. duo phatiel filiꝰ ozan.

De tribu aser: abiud filius
salomi. De tribu neptalim.
phedael filius ammid. Hyn suc.
quibꝫ p̄cepit dñs ut diuide
ret filiis isr̄l̄ t̄ra chanaan.

Hec. quoꝫ loci ca. xxxv
tus est dñs ad moysen t̄
campestribꝫ moab. sup iordā
ne cōtra iherīc. Precipe fili
is isr̄l̄ ut dēt leuitis de possēs
sionibꝫ suis urbes ad habi
tādū. et suburbana eaꝝ p̄
circuitū. ut ip̄i t̄ oppidis ma
neāt. et suburbana sint pe
coribꝫ ac uniuersis q̄ a muris
ciuitatū foris sursꝫ p̄ circuitū
mille passuū spacia tendēt.
Contra orientē duo milia erūt
cubitū. et contra meridiē simi-
liter duo milia. Ad mare quoꝫ
q̄ respicit ad occidētē eadē
mēsura erit. et septentriona
lib⁹ plagis ei⁹dē finis erit.
Erunt urbes t̄ medio. et hoīb⁹
suburbana. De ip̄is autem
oppidis que leuitis dabitis
sex. erunt t̄ fugitiuoꝝ auxi
lia separata. ut fugiat ad ea
qui fuderit sanguinem. exceptis
hijs alia q̄draginta duo oppi
da. idē simul quadraginta oc
to cū suburbanis suis. Ipse
urbes que dabūt de possēs
sionibꝫ filioꝝ isr̄l̄. ab hijs q̄
plus habet plures auferet.
et q̄ minus paciores. Uni-
uersi iuxta mēsurā hēditatis suę
dabūt oppida leuitis. Aitq;
dñs ad moysen. Loquere filijs
isr̄l̄ et dices ad eos. Cū trans
gressi fuerint iordanē t̄ra
chanaan. discernite q̄ urbes
ce debeāt t̄ p̄sidia fugitiuoꝝ
qui nolentes sanguinem fuderit.
In quibꝫ cū fugerit q̄ fugā. ge
nati occisi cū nō poterit oc
cidē. donec stet t̄ cōspectū mul
titudinis. et causa illius iudi
cet. De ip̄is autē urbibꝫ q̄
ad fugitiuoꝝ subsidia sep
ant. tres erunt trāb iordanē.
et tres t̄ t̄ra chanaan. tā fi
lijs isr̄l̄ q̄ aduenis atq; pe
grinis. ut fugiat ad eas qui
nolens sanguinem fuderit. Si
quis ferro p̄cusserit. et mor
tuus fuit q̄ p̄cussus est. reꝰ erit
homicidij. et ipse morietur. Si
lapide iecerit et ictu occidu
erit. simili pena. Si ligno p̄
cussus interierit. percussor sim
iliter vindicabit. Proximus
occisi homicida interficiet. sta
tim ut apprehenderit eū. interfi
ciet. Si p odiū quis hoīem im
pulerit. uel iecerit quippiā t̄
eū p insidias. aut cū esset inimi
cus manu p̄cusserit et ille
mortuus fuit. percussor homici
da reus erit. Cognati occi
si statim ut inuenerit eū. ulti
sabit. Quod si fortuito et absq;
odio et inimicitijs quicq; hu
iusmodi fecerit. et hoc audētibus po
pulo fuerit approbatū. atq;
mediator percussor et ppinqui sāg
uinis questio vltrices
berabit. iuxta leges de vltoribus
manu. et reducet p̄ sententiā
ad t̄ram ciuitatis ad quā confugerat.
habitabitq; ibi. donec sacer
dos magnus q̄ oleo sācto vn
gitur mortuus fuerit. Si interfector

ꝯtra fines ei⁹dē que equi-
bus deputate sūt fiant tuēty.
et pcussy ab eo q̄ ultor ē sāguis.
absq; noxa erit q̄ eū occiderit.
Debuēat eīm ep̄fugy usq; ad
mortē pōtifīs i ei⁹dē ꝛesidē.
Joseph aūt ille obiecit. hoīa
da ꝛeuertēt i ꝛrā sua. hec sepi
ma erūt et legittia. i cūctis hi
tatoꝛibꝫ ei⁹dē. Homicida sub tes
tibꝫ pitmet⁹. Ad vnꝰ testimo
niū. nullꝫ ꝺēp̄nabit⁹. Sed ac
cipietis p̄cū ab eo q̄ ꝛeꝑ est
sāguis. statī et ipē morietꝰ.
Equites et ep̄fugiā morte pō
tifīs nullo mō i urbes suas
ꝛeuerti poterūt. ne polluatis
ꝛrā hitatoꝛis ei⁹dē. q̄ insontiū
sanguine maculatꝰ. nec aliꝫ ex
piari potest nisi p̄ eiꝰ sangui
nem q̄ alteiꝰ sāguē fude
rit. Atq; ita eminabit⁹ ꝛrā
possessio. me cōmonēte vobis
cū. Ego eīm sū dñs. q̄ habito
met filios isr̄l Cap̄ xxxvi.

Accesserūt aūt et p̄ncipes
familiaꝝ galaad filij ma
chir filij manasse de stirpe
filioꝝ ioseph. locutiq; sunt
moysi coꝝ p̄ncipibꝫ isr̄l. atq;
dixerūt. Tibi dño meo p̄ce
pit dñs ut ꝛrā sortē diuideꝝ
filijs isr̄l. et ut filiabꝫ salpha
ad fris mei daꝛes possessio
ne debita patri. Quas si alte
ri⁹ ebus hoīes uxoꝛes acce
perit. sequet⁹ possessio sua.
et trāslata ad aliā tribū. de
mea hēditate minuet⁹. Atq;
ita fiet. ut cū iubileꝰ i. dest
quinquagesimꝰ annꝰ remissi
onis aduenerit. cōfundat⁹ sor
tis distributio. et aliox pos
sessio ad alios trāseat. Respō
dit moyses filijs isr̄l. et dño p̄
cipiente ait. Recte tribꝰ filioꝝ
ioseph locuti sūt. Et hec lex sta
tuit filiabꝰ salphaad a dño p̄mul
gata ē. ut nubāt quibꝰ voluer̄. tm
sue tribꝰ patris. ne cōmisceat⁹
possessio filioꝝ isr̄l de tribu i
tribū. Omnes eīm trīū ducent
uxoꝛes de tribu et cognatiōe sua.
et cūcte femine maritos de ea
dē tribu accipiēt. ut hēditas
p̄manēat i familijs. nec sibi
misceat⁹ tribꝰ. sed ita remaneat.
ut a dño sēpate sit. Fecerūt
q̄ filie salphaad. ut iussat⁹ im
patri. Et nupserūt maala et
thersa. et egla et melcha. et noa
filijs patruī sui. de familia ma
nasse qui fuit filiꝰ ioseph. et
possessio q̄ illis iussat attributa.
mansit in tribu et familia p̄tris
earū. Hec sūt mādata atq; iu
dicia que p̄cepit dñs p̄ manū
moysi ad filios isr̄l i campes
tribꝰ moab. sup iordanē con
tra iherico. Incipit abdabarim
id est liber deuteronomij. Cap̄ i.

Et sūt verba
que locutꝰ ē moy
ses ad omē isr̄l
trāsiordane i so
litudine campestri
contra mare rubrū.
inter pharan et to
phel. et laban. et aseroth ubi
auri ē plurimū. undecim dieꝫ
de oreb p̄ viā montis seyr usq;
ad cades barne. Quadragesi
mo anno undecimo mēse. p̄ma
die mensis. locutꝰ ē moyses

ad filios isl'. omnia que pcepat illi dns ut diceret eis. pq̄
pcussit scom legē amoꝛre
oꝝ q̄ habitauit i esebon. et og
regē basan q̄ mānsit i asseroth.
et in edray trans iordanē i tra
moab. Cepitq̄ moyses explanare legē. et dicē. Dns deꝰ noꝛ
locutꝰ ē ad nos i horeb. dicēs.
Sufficiat uobis. q̄ in hoc mōte mansistis. Reuertimini et ue
nite ad montē amoꝛreoꝝ. et
ad cetera que ei pxima sunt cam
pestria. atq̄ montana et humiliora loca contra meridiē et
uxota litoꝛi chanaanei. et libani. usq̄ ad flumē
magnū euphratē. Ecce inquit
tradidi uobis terrā. Ingredimini et possidete eā. sup̄a qua
iurauit dns pribꝰ uris abra
hā et ysaac et iacob. ut daret
illā eis. et semini eoꝝ p eos.
Dixiq̄ uobis. i illo tpe. Sola
possim solꝰ sustinere uos. quia
dns deꝰ noꝛ multiplicauit uos.
et estis hodie sicut stelle celi
pluriml. Dns deꝰ p̄um noꝛ
addat ad hūc numerū multa
milia. et benedicat uobis. sicut
locutꝰ ē. Ego valeo solꝰ uras negotia sustinere. et pondꝰ ac iur
gia. Date ex uobis uiros sapientes et gnaros. quoꝝ con
silio sit pbata i tribubꝰ uris.
ut ponā eos uobis p̄cipes.
Tunc respondistis michi. Bona res
est quā uis facere. Tuliq̄ de tri
bubꝰ uris uiros sapientes et
nobiles. et constitui eos p̄ci
pes. tribunos. et centuriones.
et quinquagenarios. ac decanos.
qui docerent uos singula. Pre
ceptiq̄ eis. dicēs. Audite illos.
et q̄d iustū est iudicate. Siue
ciuis sit ille. siue peregrinus.
nulla erit distātia p̄sonaꝝ.
Ita paꝝ audietis ut magnū.
nec accipietis cuiꝰq̄ p̄sonā.
quia dei iudiciū est. Quod si
difficile uobis aliquid uisum
fuꝝ. referte ad me. et ego au
diā. Precepiq̄ uobis omnia.
que facere debuistis. Profecti au
tē de oreb. trānsiuimus p̄ heremū
tribulē et maximā solitudi
nē quā uidistis. p uiā montis
amoꝛrei. sicut p̄cepit dns
deus noꝛ nobis. Cumq̄ uenissē
mus i cades barne. dixi uobis.
Uenistis ad montē amoꝛrei.
que dns deus noꝛ daturus est no
bis. Uide terrā. quā dns deus
dabit tibi. Ascende et possi
de eā. sicut locutꝰ est dns deus
pꝝ tuus. Noli metuere. nec quic
q̄ paueas. Et accessistis ad
me omnes. atq̄ dixistis. Mit
tamus uiros q̄ explorent terrā.
et renūciet nobis p quod iter de
beamus ascendere. et ad quas p
gētes ciuitates. Cumq̄ mihi
placuisset. misi ex uobis duo
decim uiros. singulos de tri
bubus suis. Cumq̄ p̄gressi
ascendissent i montana. uenerūt
usq̄ ad uallē botri. Et explo
rata terra sumentes de fruc
tibus eius ut ostenderēt uberitatē.
attulerunt ad nos. atq̄ dixe
runt. Bona est terra. quā dns
deus noꝛ daturus est nobis. Et
noluistis ascendere. sed incredu
li ad sermonē dei noꝛ murmu

muzastis ⁊ tabnaculis vrīs. atq; dyoistis. Odit nos dns. et idcirco eduxit nos de tra egypti. ut traderet ⁊ manu amozei. atq; deleret. Quo as ſcendem⁹. a fratrib⁹ t̄rueruit cor m̄m. dicētes. ag̃ora multi tudo ē. et nobis ⁊ statura pce rior. et urbes magne et ad ce lū uſq; munite. filios enachim vidim⁹ ibi. Et dixi uobis. ſo lite metuē. nec timeatis eos. Dns deꝰ q̄ ductor ē uest̄ p vobis ipe pugnabit. sicut fe cit ⁊ egypto videntib⁹ cūctis. et ⁊ solitudie ipi vidistis. Por tauit me dns deus tuus. ut ſolet hō gestare puulū filiū ſuū ⁊ om̄ via q̄ ambulaſ tis donec veniretis ad locū iſ tū. Et nec sic quide credidistis dno deo vr̄o q̄ p̄cessit uos in via. et metatꝰ ē locū ⁊ quo tentoria figē deberetis. nocte ignē dens vobis iter p ignē. ⁊ die p columpnā nubis. Cuiꝰ audisset dns voce sermonū vr̄or. iratꝰ iurauit. et ait. Si videbit quispiā de hoīb⁹ hui⁹ nequā generis terrā istā bonā. quā sub iuramēto pol licitꝰ sū patrib⁹ vr̄is. p̄ter ca leb filiū iephone. ipe eā videbit. et ei dabo tra quā calcauit. et filijs eius. q̄ secutꝰ ē dnm. Sed nec mihi ꝯ ira tus ē dns p̄pter uos. dixitq; Nec tu ingredieris illuc. ſed iosue filius nun. minister tuus. ipe in trabit p te. Huic exhortare et roborа. et ipe terrā sorte

diuidet israhel. Paruuli vr̄i de quib⁹ dixistis q̄ captiui ducerent̄. et filij qui hodie bo nū a malū ignorāt discretiōē. ipi ingredient̄. et ipis dabo tra. et possidebūt eā. Vos aute cō uertimini. et abite ⁊ solitudiē. p viā maris rubri. Et respo distis mihi. Peccauim⁹ dño. As cendem⁹ atq; pugnabim⁹. sicut p̄cepit dns deus nr̄. Cuiꝰ ⁊ ſtructi armis. p̄gētes ⁊ nimis ſtē. aut m̄ dnis. Dixi ad eos. Nolite ascende. neq; pugnetis. nō em̄ sū vobiscū. ne cadatis cora inimicis vr̄is. Locutꝰ sū et nō audistis. imo aduersates ⁊ pio dño et tumentes superbia. ascendistis in montē. Itaq; egres sus amorreus q̄ habitabat in mō tib⁹ et obuiā venit̄ p̄secutꝰ ē uos sicut solent apes p̄seq. et cōtrīuit de seyr usq; horma. Cuiꝰ reuersi plorauerūtis cora dño. nō audiuit uos. nec vo cē vr̄e voluit acquiescere. Be distis ergo ⁊ cadesbarne. mlto tēpore. Cap̄. iij.

Profectiq; inde venim⁹ in solitudinē que reducit ad mare rubrū. sicut mihi dixerat dns. Et circuiuim⁹ mōtē seyr. longo tpe. Dixitq; dns ad me. Sufficiat uobis circuire mōtē istū. Ite ad tra aquilonē. et ppl̄o precipe. dicēs. Trāsibitis p fines fratrū vr̄or filiorū esau q̄ habitat in seyr. et time bunt vos. Videte ergo diligē ter ne moueam⁹ ad ira eos. nec q̄ eā dabo vobis de terra eo rū q̄ iuris potest vngi pedis

calcatre vestigiū. quia ī possessionē esau tradidi monte seyr.
Cibos emetis ab eis pecunia. et comedetis. aquā emptā hauretis. et bibetis. Dñs deꝰ tuꝰ benedixit tibi ī omī ope manuū tuarū. et novit itr tuū. quō trānsiens solitudinē hanc magnā p̄ quadraginta annos habitabit tecū dñs deus tuus. et nichil tibi defuit. Cūq; trānsissemꝰ fines fratrū nrōꝝ filiorū esau qui habitabāt ī seyr p viā campestrē. de elath. et de asiongaber. venimꝰ ad itr quod duxit ī desertū moab. Dixitq; dñs ad me. Ne pugnes contra moabitas. nec ineas aduersus eos pliū. nō enī dabo tibi quicq; de tra eorū. q̄r filiis loth tradidi ar ī possessionē. Emim prius fuerunt habitatores eius. populus magnus et validus. et tā excelsus. ut de enachim quoq; putarent. sed gygantes rursū deputarent. et essent similes filiorū enachim. Denicq; moabite appellant eos emim. Horreī aūt prius habitauerunt horrei. Quibus eos pulsis atq; deletis. habitauerunt filii esau sicut fecit israel ī tra possessionis sue. quā dedit ei dñs. Surgentes ergo ut trānsiremꝰ torrentē zared. venimꝰ ad eū. Tempus autē quo ambulauimꝰ de cades barne usq; ad trānsitū torrentis zared. triginta octo anorū fuit. donec consumerent omīs generatio virorū bellatorū de castris. sicut iurauerat dñs. cui manus fuit adūersus eos. ut interiret de castrorū medio. Dīq; postquā cuncti defecerant pugnatores. locutus est dñs ad me. dicens. Tu trānsibis hodie fines moab urbe nomine ar. et accedes ī vicinia filiorū ammon. Cave ne pugnes contra eos. nec moueris ad pliū. Nō enī dabo tibi terrā filiorū ammon. quia filiis loth dedi eā ī possessionē. Terra gygantū reputabitur. et ī ea olim habitauerunt gygantes. quos ammonite vocant zomzommym. populus magnus et multus. et procere staturę sicut enachim. Quos dominus conterens dedit filiis ammon. et fecit illos habitare pro eis sicut fecerat filiis esau qui habitant ī seyr. de quibus horreos. et terrā eorū illis tradens. qui possidet usq; ī pnīm. Eueos quoq; qui habitant ī asserim usq; gazam. capadoces eos qui venerunt. et delerunt eos. et habitauerunt pro illis. Surgite. et trānsite torrentē arnon. Ecce tradidi ī manū tuā seon regis esebon. amorrei. et terrā eius. Incipe possidere. et confortare ad ūsus eius pliū. Hodie incipiam mittere timorē atq; formidinē tuā ī populos qui habitant sub omni celo. ut audito nomine tuo pauescant. et ī more parturientis contremiscant. et doleāt tenentes. Misit ergo nuncios de solitudine cademoth ad seon regē esebon verbis pacificis. dicens. Trānsibimꝰ per terrā tuā. pergentes gradiemur via. Non declina

bimꝰ. neqꝫ ad dextrā neqꝫ ad
sinistrā. Alimēta pro vende
nobis ut vestami. aquā pecu
ma tribue. et sic vibemꝰ. Do
nec trāseam Iordanē. et trāseamꝰ ad terrā
quā dñs deꝰ mr̄ daturꝰ ē no
bis. Soluit seon rex esebon
dē nobis trāsitū qꝫ tradi
dat dñs deꝰ tuꝰ sp̄m eiꝰ. et ob
firmauerat cor illiꝰ. ut trade
ret tuę manuꝰ tuas. sicut nūc vides.
Dixitqꝫ dñs ad me. Ecce cepi
tradere tibi seon. et terrā eiꝰ. Inci
pe possidere eā. Egressusqꝫ est
seon obuiā nobis cū omi po
pulo suo ad pliū i iasa. et tra
didit eū dñs deꝰ mr̄ nobis. Pe
rcussimꝰqꝫ eū cū filiis. et omi po
pulo suo. qđ tas qꝫ urbes i tpe
illo cepimꝰ. nō fuerūs hītatoꝝ
boꝝ cazū viros ac mulieres ac
puerulos. Sed reliquimꝰ i eis qđ
abstā iumētis. et spolijs urbiū quas
cepimꝰ. ab aroer. qđ ē sup
ripā torrētis arnon. oppido
qꝫ qđ i valle situ ē usqꝫ gala
ad. Nec fuit vicus et ciuitas.
quā effugere mang. Oīa
tradidit dñs deꝰ mr̄ nobis.
absqꝫ terra filioꝝ ammon.
ad quā nō accessimꝰ. et cūc
ta que adiacēt torrēti ieboth.
et vrbibꝰ montanis. Vniuersa
qꝫ locis a quibꝰ prohibuit nos
dñs deꝰ mr̄. Iteraqꝫ cōuersi. ascē
dimꝰ p viā basan. Egressus est og rex

basan in occursū nobis cū ppło
suo. ad bellādū i edrai. Dixit
qꝫ dñs ad me. Ne timeas eū.
qꝫ i manu tua tradito ē tibi oī
ppłō ac terra sua. faciesqꝫ ei si
cut fecisti seon regi amor
reoꝝ qui hītauit i esebon. Tra
didit ergo dñs deꝰ nr̄ i manibꝰ nr̄is et og regē basan. et
vniuersū ppłm eius. percussimꝰ
qꝫ eos usqꝫ ad internecionē. tas
tates ciuitates illiꝰ
vno tpe. Nō fuit oppidū qđ
nos effugeret. sexaginta urbes.
omnem regionē argob. regi
onis og i basan. Ciuitates urbes
erāt munite muris altissimis.
portis qꝫ et vectibꝰ absqꝫ op
pidis innumeris. q̄ nō habebāt
muros. Et delenimꝰ eos sicut
fecerāmꝰ seon regi esebon.
disperdentes omnem ciuitatē. virōs
qꝫ ac mulieres et puerulos. Ju
menta autē et spolia urbiū
diripuimꝰ. Tulimusqꝫ illo i
tpe terrā de manu duoꝝ re
gū amorreoꝝ q̄ erat trans ior
danē. a torrēte arnon usqꝫ
ad montē hermon. quē sydo
nij sarion vocāt. et amorrei
sanir. omnes ciuitates q̄ site sunt
i planicie. et vniuersa terra ga
laad. et basan usqꝫ selcha. et
edrai ciuitates regni og. in ba
san. Solus quippe og rex ba
san reliquerat. de stirpe gy
gātū. Ostenditqꝫ lectus eius
ferreus qui ē i rebath filioꝝ
ammon. nouē cubitos habēs
longitudinis. et quatuor latitu
dinis. ad mēsurā cubiti viri

manus. Terrā q̄ possedm⁹ t̄ tpe illo ab aroer q̄ ē sup
ripā torr̄tis arnon. usq̄ ad
media ptē montis galaad. et
ciuitates illi⁹ dedi ruben et
gad. Reliq̄a aut̄ ptē gala
ad. et omē basan regni og
tradidi dimidie tribui manas
se. omē regionē argob.
Cuncta basan. uocabat̄ tra gy
gantū. Jair filius manasse pos
sedit omē regionē argob.
usq̄ ad finē gessuri t̄ ma
chati. Vocauitq̄ eā in nōe suo
basan auothyair. idē villas
iayr. usq̄ t̄ p̄sentē diē. Machir
quoq̄ dedi galaad. et tribub⁹
ruben et gad dedi t̄rā gala
ad usq̄ ad torr̄tē arnon. me
diū torr̄tis et cōfiniū. usq̄
ad torr̄tē iaboch. q̄ ē finis
filioꝝ amon. Aplanitiē soli
tudinis atq̄ iordanē. et ter
minos chenereth. usq̄ ad ma
re deserti q̄d ē salsissimū. ad
radices montis phasga ad
orientē. Precepiq̄ vobis t̄ pe
illo. dicēs. Dns deꝰ vr dat vo
bis terrā hanc. t̄ hereditatem.
Expediti p̄cedite fres vros
filios istius omes viri robusti.
absq̄ uxoribus et puerulis atq̄
iumentis. Noui em q̄ plurima
habetis pecora. et t̄ urbibus
remanēt debebit quas tradi
di vobis. donec requiē tribui
at dns fribus vris sicut vobis
tribuit. et possideāt etiā ipi
terrā quā dabit eis trans ior
danē. Tūc reuertet⁹ vnus quisq̄
t̄ possessionē suā. quā dedi vo
bis. Josue quoq̄ t̄ pe illo p̄ce
pit dicens. Oculi tui viderunt
q̄ fecerit dns deus vr duobus
hiis regibus. sic faciet omnibus
regnis ad que trāsitur⁹ es. Ne
timeas ea. dns em deus vr
pugnat q̄ vobis. Precatus q̄
sui dñm. t̄ pe illo. dicēs. dne
deus. tu cepisti onde seruo tuo
magnitudinem tuā. manumq̄
fortissimā. Neq̄ em alius ē deus
ul̄ t̄ celo ul̄ t̄ terra q̄ possit
facē opa tua. et ꝺpares fortitu
dinē tue. Trāsibo igit̄ et vi
debo terrā hanc optimā trans
iordanē. et montē istū egregi
um et libanū. Exaudiuit me
q̄ p̄ vob. nec exaudiuit me.
q̄ dixit mihi. Sufficiat tibi. ne
q̄ ultra loq̄as de hac re ad me.
Ascende cacumē phasga. t̄ oculos
tuos circūfer ad orientē
et aquilonē. austrumq̄ et orien
tē. et aspice. Nec em trāsibis
iordanē istū. Precipe iosue
et confortā eū atq̄ roborā. q̄
ipe precedet pplm istū. et
diuidet eis terrā quā visur⁹
es. Manebimusq̄ t̄ valle. contra
phanū phogor. Cam iiij.
Et nunc israel audi p̄cep
ta atq̄ iudicia que ego
doceo te. ut facietis ea vi
uas. et t̄ gredies possideas
terrā quā dns deus p̄trum no
strorum dabit nobis. Non ad
detis ad verbū q̄d vobis lo
quor. neq̄ auferetis ex eo. Cus
todite mandata dni dei vri
que ego p̄cipio vobis. Oculi

h vñ viderūt oīa q̄ fecit dñs
ctra beelphegor. q̄s ēdīme
zit oēs cultores ei⁹ de medi
o vñ. Vos aūt q̄ adh'etis do
mino deo vr̄o. viuitis vniūsi.
usq; i p̄sēte die. Scitis q̄ do
cuī vos p̄cepta. atq; iusti
cias. Sicut mādauit mi dñs
deꝰ meꝰ sic faciētis ea t̄ra
q̄ possessuri estis. et obser
uabitis et ꝑplebitis ope. hec
ē em vr̄a sapia t intellēc vo
ra oīb⁹ ꝑplīb. ut audītes
vniūsi p̄cepta hec. dicāt. En
ꝑplus sapiēs et intelligēs.
gēs magna. nec ē alia ge
nēcio tā grādis que habeat
deos appīquates sibi. sicut deꝰ
n̄r adest cūctis obsecrac̄oib⁹
n̄ris. Quis ē em alia gēs sic
clita ut habeat cerimonias
iustas q̄ iudicia. et vniūsa le
ge q̄ ego ꝓpono hodie an
oculos vr̄os. Custodi igit̄
temet ipm et aiam tuā. solli
cite. Ne obliuiscaris vbor
q̄ viderūt oculi tui. et ne ex
cidat de corde tuo. cūctis di
ebꝰ vite tue. Docebis ea fi
lios. ac nepotes tuos. diē
quo stetisti cora dño deo
tuo in oreb. q̄n dixit dñs
ad me. Congrega ad me
ꝑplm ut audiat sermones
meos. et discat timē me t
oī tpe quo viuit sup t̄ra. do
ceatq; filios suos. Et accē
sistis ad radices montis qui
ardebat usq; ad celū. erat q̄
ibi tenebre et nubes et ca
ligo. Locutꝰ q̄ ē dñs ad nos
de medio ignis. Vocē vbor
eius audistis. et formā pe
nitus nō vidistis. Et ondit vo
bis pactū suū q̄ ꝑcepit ut
faceret. et decē verba q̄ scr̄psit
i duabꝰ tabulis lapideis. quas
q; mādauit illo tpe. ut do
cerē vos cerimonias et iudi
cia q̄ facē debētis i t̄ra q̄
possessuri estis. Custodite igit̄
sollicite aīas vras. Nō vidi
stis aliquā similitudinē i die q̄
locutꝰ ē dñs vobis i oreb de
medio ignis. ne forte decepti
faciatis vobis sculptā similitu
dinē. aī ymaginē masculi aī
femine. similitudinē oīm iu
mentoꝝ q̄ sunt sup t̄ram. aī aui
um sub celo volatilium. atq; rep
tilium que mouent i t̄ra. siue
pisciū q̄ sub t̄ra morant i a
quis. ne forte oculis eleuatis
ad celū videas solē et lunā.
et oīa astra celi. et errōe
decepte adores ea et colas.
que creauit dñs deꝰ tuus in
ministeriū cūctis gētibꝰ q̄ sub
celo sunt. Vos aūt tulit deꝰ
et eduxit de fornace ferrea
egyptī. ut haberet ꝑplm hēdi
tatis. sicut es i p̄senti die. Ira
tus q; ē dñs cont̄a me ꝓpter
sermones vrōs. et iurauit ut
nō trāsirē iordanē. nec ingre
derer terrā optimā q̄ da
turꝰ ē vobis. Extra moriar t
hanc ītimo. nō trāsibo iorda
nē. Vos trāsibitis et possi de
bitis t̄ram egregiā. Caue ne
q̄n obliuiscaris pacti dñi dei
tui quod pepigit tecū. et fa

ctas tibi sculptā similitudinē cor
q̄ fac̄e dñs p̄hibuit: quia dñs
deꝰ tuus ignis cōsumet e. deus
emulator. ¶ Di genuerit fili
os ac nepotes et moratī fue
rit in t̄ra. deceptiq̄ fuerit vob
aliquā similitudinē. patrāte
malū coram dño deo vro. ut ei
ad iracundiā p̄uocetis. testes
uoco hodie celū et t̄ram. cito
perituros vos de t̄ra. quā
trāsito iordane possessuri es
tis. ¶ Nō habitabitis ea longe
pōe. sed delebit uos dñs. atq̄
dispgēt in omes gentes. et re
manebitis pauci in nacōibus.
ad quas vos ducturus est dñs.
¶ Ibi q̄ seruietis dīs qui hom
manu fabricati sūt. ligno et
lapidi. qui nec videt nec au
diūt. nec comedit nec̄ ado
rat. ¶ Cūq̄ quesieris ibi dñm
deū tuū. inuenies eū. si tamē
toto corde q̄sieris. et tota tri
bulacōe aīe tue. p̄dicta te inue
nerint oīa mala que p̄dixi. et
Reuertēs autē tpe reuertēris
ad dñm deū tuū. et audies
vocē eius. q̄ deus miserator do
minus deus tuus es. ¶ Non dimittet
te nec omino delebit. nec̄ ob
liuiscet pacti in quo iurauit
patribus tuis. Interroga de diebus
antiquis qui fuerūt ante te ex
die quo creauit dñs deus in
hoīem sup t̄ram. a summo cae
li usq̄ ad summū eius. si facta est ali
quid huiscemodi vel. audīt
tum est. ut audiret et ipse
vocē dei loquentis de medio
ignis sicut tu audisti et vi
xisti. si tentet deus ut in
grediat et tollat sibi gentē
de medio nacionū p temp ta
cōes signa et prodigia atq̄ pu
gna. et manu forti. et brachio
extēto. horribilibus visionibus. iuxta omia
que fecit pro nobis dñs deus vr in
egypto. videntibus oculis tuis.
ut scias quia dñs ipse est deus.
et non est alius p̄ter eum. de ce
lo audire te fecit vocē suā. ut
doceret te. et in t̄ra ostendit tibi
ignē suū maximū. et audis
ti verba illius de medio ignis.
quia dilexit patres tuos. et elē
git semē eorū post eos. Edu
xit q̄ te p̄sente in virtute sua
magna ex egypto. ut dele
ret nationes maximas et for
tiores te introitu tuo. et int
ducat te dare tibi t̄ram eo
rū possessionē. sicut cernis in
p̄senti die. ¶ Scito ergo hodie
et cogitā corde tuo. q dñs
ipse est deus sursū in celo. et in
terra deorsū. et non sit alius.
Custodi p̄cepta eius atq̄
mandata q ego p̄cipio tibi.
ut bñ sit tibi. ac filiis tuis
post te. et permaneas multo
tpe sup t̄ram. quā dñs deus
tuus dabit tibi. ¶ Tunc
segregauit moyses tres ciuita
tes trans iordanē ad orien
tē plagā. ut q̄ fugiat ad eas
qui occiderit nolens p̄ximū
suū. nec fuit inimicus ei ante
et alterū die. ut ad harū ali
quā urbium possit euadere. ho

sor m solitudie. que sita ē in
terra capestri de tribu ruben.
et ramoth i galaad. q̄ est in
tribu gad. et golam i basan.
que est i tribu manasse. Ista
est lex quā apposuit moyses
coram filiis isr̄l. et hec testimo
nia et cerimonie atq; iudicia
que locutus ē ad filios isr̄l qn̄
egressi sunt de egypto trans
iordanē i valle contra phanū
phogor i terra seon regis a
morrei. q̄ habitauit i esebon. quē percussit moyses. si
l̄ quoq; isr̄l egressi ex egyp
to possederunt terrā eius. et ter
rā og regis basan. duor̄ re
gū amorreor̄ q̄ erāt trans
iordanē ad solis ortū. ab ar
oer que sita ē sup̄ ripā tor
rentis arnon. usq; ad montē
seon qui ē hermon. omnem pla
nitiē trans iordanē ad orien
talē plagā usq; ad mare soli
tudinis. et usq; ad radices
montis phasga. Cam v.

VOcauitq; moyses omem
israhelē. et dixit ad eos.
Audi isr̄l cerimonias atq; iu
dicia. que ego loquor i aurī
bus vris hodie. Discite ea. at
q; ope cōplete. Dns deus nr̄
pepigit nobiscū fedus i oreb.
non cū patribus nr̄is pepigit dns fedus istud. sed nobiscū qui i p̄senciarū sum
mus. et videmus facie ad faciē.
Loquitus ē nobis i monte. de
medio ignis. Ego sequestres
et medius fui inter dñm et vos
i tpe illo. ut annūciarē vobis
verba eius. Timuistis em ig
nē. et nō ascendistis montē.
Et ait. Ego dns deus tuus qui
eduxi te de terra egypti. de do
mo seruitutis. Non habebis
deos alienos in cōspectu meo.
nō facies tibi sculptile. nec simi
tudinem omnis que in celo sūt
desup. et q̄ in terra deorsū. et
q̄ versant̄ in aquis sub terra.
Non adorabis ea. et nō colēs.
Ego enim sū dns deus tuus.
deus emulator reddens iniqui
tatem patrum super filios i tertiā et quartā
gnām eorum his qui oderunt
me. et faciens misericordiam i
multa milia diligentibus me.
et custodientibus p̄cepta mea.
Non usurpabis nomen dei tui
frustra. quia nō dūt̄ insontem
qui super re vanā nomen eius
assumpserit. Observa diē sab
bati ut sanctifices eū. sicut p̄
cepit tibi dns deus tuus. Sex
diebus operaberis. et facies oīa
opera tua. Septimus dies sab
bati ē. id ē requies dñi dei
tui. Non facies i ea quicquā o
peris tui. et filius tuus et filia. ser
uus et ancilla. et bos et asinus.
et omne iumentū tuū. et pegri
nus q̄ ē intra portas tuas.
ut requiescat servus et an
cilla tua. sicut et tu. Memen
to q; et ipse servieris i egyp
to. et eduxit te dns deus tu
us i manu forti et brachio
extento. Idcirco p̄cepit tibi.
ut observares die sabbati.
Honora patrem tuū et matrem
tuā sicut p̄cepit tibi dns deus

tuus. ut longo vivas tpe. et
bene sit tibi m t̄ra quā dns
deꝰ tuus daturꝰ t tibi. ℣ō or
ridet. nec̄ mendacium
quidē facies. nec loquelis tō
tra pximi tui falsū testi
monium. ℣ō ḡnpi stes ut vocē ꝙ
mi tui. nō domū. nō agrū.
nō servū. nō ancillā. nō bouē.
nō asinū. et vniūsa que illius
sunt. Hec vba locutus ē dns ad
omnem multitudinem vram in
monte de medio ignis et nubis
et caligīnis voce magna.
nichil addens aplius. Et scripsit
ea t duabus tabulis lapi
deis. quas tradidit mihi. Vos
autē postq audistis vocē de
medio tenebraꝝ. et montē
ardere vidistis. accessistis ad
me omnes principes tribuum. t
maiores natu. atq dixistis.
Ecce ondit nobis dns deus
n̄r. maiestatē et magnitu
dinem suā. Vocē ei⁹ audivimus
de medio ignis. et pbavimus
hodie. ꝙ loquente deo cū hoīe
vixerit hō. Cur ergo moria
mur. et devorabit nos ignis
hic maximus. Si enī audie
rimus ultra vocē dñi dei n̄ri.
morie⁹. Quid ē omnis caro
ut audiat vocē dei viventis.
ꝙ de medio ignis loquent̄ sicut
nos audivimus. et possit vivere.
Tu magis accede. et audi
ca ꝙ dixerit dns deus n̄r tibi.
Loquerisq ad nos. t nos au
dientes faciamus ea. Quod cū
audisset dns. aut ad me. Au
divi vocē verbōrū ppli hui⁹. que
locuti sunt tibi. Bñ oīa locu
ti sunt. Quis det talē eos hītē
mentē. ut timeant me. et cus to
diant vniūsa mea mandata
omni tpe. ut bñ sit eis et filiis
eor in sempiternum. Vade ergo. t
dic eis. Revertimini in tentoria vra.
Tu vero hic sta mecū. et loquar
tibi oīa mandata et cerimonias
atq iudicia q docebis eos. ut
faciant ea in terra quā dabo illis
in possessionē. Custodite igit̄
et facite. q̄ precepit dns deus vo
bis. ℣ō declinabitis neq ad
dexteram neq ad sinistram. sed
via quā precepit dns deus tu-a
bulabitis ut vivatis et bene
sit vobis. t prolongent dies vre
in terra possessionis vre. Cap. vi.
Hec sunt precepta et cerimo
nie atq iudicia q mandā
vit dns deus vr. ut docerem
vos. et faciatis ea in terra ad
quā tu ingredieris possidendā.
ut timeatis dnm deum tuum. et
custodias omnia mandata et pre
cepta eius. q̄ ego precipio tibi
et filiis ac nepotibus tuis
cunctis diebus vite tue. ut pro
longet dies tui. Audi isrl et ob
serva ut facias q̄ precepit tibi
dns. ut bñ sit tibi et multipli
ceris aplius. sicut pollicitus est
dns deus patrum tuorum tibi
terram lacte et melle manantē.
Audi isrl. Dns deus tuus. deus
unus est. Diliges dnm deum tu
um ex toto corde tuo. et ex to
ta anima tua. et ex tota fortī
tudine tua. Erunt̄q verba hec q
ego precipio tibi hodie in cor
de tuo. et narrabis ea filiis
tuis. et meditaberis sedens

i domo tua. et ambulabis in ui
ne. dormiens atq; surgens. Et li
gabis ea in signū in manu tua.
eruntq; et mouebunt inter oculos
tuos. scribesq; ea in limine et
ostijs domus tue. Cumq; introduxe
rit te dns deus tuus in terrā pro
missionis tue. chanaan. et hethei.
et amorrei. pherezei. et heuei. et
iebusei. sicut iurauit patribus tuis.
dabitq; tibi ciuitates magnas et opti
mas quas non edificasti. domos
plenas cuctarum opū quas non ex
struxisti. cisternas quas non ef
fodisti. vineta et olineta
que non plantasti. et comedens
saturatus fueris. caue diligenter
ne obliuiscaris dñi qui te eduxit
de terra egypti. de domo ser
uitutis. Dñm deum tuum timebis.
et illi soli seruies. ac per nomen
illius iurabis. Non ibis post deos
alienos cuctarum gentium que in
circuitu tuo sunt. qui deus emu
lator dns deus tuus in medio
tui. ne forte iratus furor dñi
dei tui in te. et auferat te
de superficie terre. Non tentabis
dñm deum tuum. sicut tentasti in
loco tentationis. Custodi precep
ta dñi dei tui et testimonia. et
cerimonias quas precepit tibi.
et fac quod placitum est et bonum in
conspectu dñi. ut bene sit tibi. et in
gressus possideas terram opti
mam. de qua iurauit dns patri
bus tuis. ut deleret omnes inimicos
tuos coram te. sicut locutus est.
Cum interrogauerit te filius tuus
cras dicens. quid sibi uolunt
testimonia hec et cerimonie at
que iudicia que precepit dns de
us nr nobis. dices ei. Serui
eramus pharaonis in egypto. et
eduxit nos dns de egypto ma
nu forti. fecitq; signa atq; pro
digia magna et pessima in
egypto contra pharaonem et omnem
domum illius in conspectu nro. Et e
duxit nos inde. ut introductis
daret terram super qua iurauit pa
tribus nris. Precepitq; dns no
bis ut faciamus omnia iustifica
tiones hec. et timeamus dñm de
um nr. ut bene sit nobis cun
ctis diebus uite nre sicut est ho
die. Eruntq; nre iustificationes si
custodierimus et fecerimus om
nia precepta eius coram dño deo nro.
sicut mandauit nobis. Cum
Cum uero introduxe
rit te dns deus tuus in terram
quam possessurus ingrediens. et
deleuerit gentes multas coram te.
ethei. et gergesei. et amorrei.
et chananei. pherezei. et eue
hei. et iebusei. septem gentes
multo maiores numero quam tu es
et robustiores te. tradideritq;
eas dns deus tuus tibi. percuties eas
usq; ad internecionem. Non inibis
cum eis fedus. nec misereberis
earum. neq; sociabis cum eis con
iugia. Filiam tuam non dabis filio
eius. nec filiam illius accipies fi
lio tuo. quia seduceret filium tuum ne
sequatur me. ut magis seruiat
dijs alienis. Iratusq; furor
dñi. et delebit te cito. Cum
potius. hec facietis eis. Aras
eorum subuertite. et statuas
lucosq; succidite et sculp
tilia ignibus comburite. quia populus sanc
tus es dño deo tuo. Te elegit do
minus deus tuus. ut sis ei populus

peculiarũ. de cũctis ꝑplis qui
sũt sup terrã. ¶ Nõ quia cũctas
gẽtes numerõ uincebatis uos
uester ds et elegit uos. cũ
omnibꝫ sanctis ꝑplis pauciores.
quia dilexit uos dns. et custo-
diuit testamẽtũ qd iurauit
patribus uris. Et eduxit uos in
manu forti. et redemit de do
mo seruitutis ꝓhaonis regis
egypti. Et scies quia dns deꝰ
tuus ipe ē deꝰ fortis et fidelis.
custodiẽs pactũ et miam di
ligẽtibus se. et his q̃ custodi
unt ꝓcepta eiꝰ ī mille gnõa
nes. et reddẽs odientibꝫ se sta
tim. ita ut dispdat eos. ¶ ultr
nõ differat. ꝓtinꝰ eis restitu
ens qd meritis. Custodi ergo
ꝓcepta et cerimonias atq; iu
dicia. q̃ ego mãdo tibi hodie
ut facias. Si pꝫ audieris
hec iudicia custodieris ea et
feceris. custodiet dns deꝰ tuꝰ
tibi pactũ et miam quã iu
rauit patribꝫ tuis. et diliget te
ac multiplicabit. bndicetq;
fructũ uteri tui. et fructũ ter
re tue. frumẽto tuo atq; vin
demie. oleo et armentis. gregi
bus ouiũ tuarũ sup terram ꝑ
quã iurauit patribꝫ tuis ut da
ret ea tibi. Benedictus eris mẽ
ore ꝑplos. nõ erit apud te
sterilis uĩrusq; sexus. tã ī hoibꝫ
q̃ ī gregibꝫ tuis. Auferet dns
a te omnẽ langorẽ. et infir
mitates egypti pessimas quas
nouisti nõ infert tibi. sed cunc
tis hostibꝫ tuis. Devorabis ꝙ cũ
nes ꝑplos quos dns deꝰ tuꝰ
datur⁹ est tibi. Non ꝓtet
eat oculus tuus. nec seruies
dis eorũ. ne sint ruina tui.
Si dixeris ī corde tuo. plures
sunt gẽtes iste q̃ ego. quo po
tero delẽ eas. noli metuere. sed
recordare q̃ fecerit dns deꝰ tuꝰ
ꝓhaoni. et cunctis egyptiis
plagas maximas quas vi
derunt oculi tui. et signa atq; por
tenta. manũ q; robustã. et ex
tentum brachiũ. ut educeret te do
minꝰ deꝰ tuus. Sic faciet om
nibus ꝑplis quos metuis. Insup
et crabrones mittet dns deꝰ
tuus ī eos. donec deleat omnẽ
atq; dispdat q̃ te fugerit. et
latẽ poterit. Non timebis eos.
quia dns deus tuus ī medio
tui ē. Deꝰ magnus et terribil
ipe cõsumet nationes has in
cõspectu tuo. paulatim atq; ꝑ
tes. Non poteris delẽ eas pũ.
ne forte multiplicet cõtra te
bestie terre. Dabitq; eos dns
deus tuus tibi cõspectui tuo. et imꝑ
fiet eos donec pereãt delea
tradet reges eorũ ī manus tu
as. et disperdes nomina eorũ sub
celo. Nullus potelit resistere
tibi. donec cõteras eos. Sculp
tilia eorũ igne cõbures. Non
concupisces argentũ et aurũ ī
q̃bus fixa sunt. nec assumes ex
eis tibi quicq;. ne offendaris ꝑ
ea. quia abhoiatio ē dñi dei
tui. nec īferes quicq;ã ex hys
lor domui tue. ne fias anathe
ma sicut et illud ē. Quasi spur
cicia detestaberis. et velut
sanies ac sordes abhoiãs
eorũ habebis. q̃ anathema ē.

OMne mandatū Cap̄ viij.
quod ego p̄cipio tibi hodie. caue diligēter ut faciās. ut
possitis viuere. et multiplicemini.
Ingressi q; ut possideatis terrā
q; qua iurauit dñs p̄rib; vr̄is.
recordaberis cūcti itineris per
q̄s̄ adduxit te dñs deus tuus q̄
dragīta annis p̄ desertū. ut af
fligeret te atq; tentaret. et no
ta fieret q; in tuo aīo b̄ sabāt.
bris custodires mādata illius
an nō. Afflixit te penuria.
et dedit tibi cibū mānā. q̄d
ignorabas tu et p̄res tui. ut
ostēdet tibi q; nō in solo pane
viuit hō. sed in omī vbo q̄d egr̄e
dit de ore dñi. Vestimēta tua
ā quo operiebaris neqū vetus
tate defecit. et pes tuus nō e
subtritus. en quadragesimus ānus
est. ut recogites in corde tuo q̄
sicut erudit hō filiū suū. sic do
minus deus tuus eruditū te. ut
custodias mādata dñi dei tui.
et ambules in vijs eius. et time
as eū. Dñs enī deus tuus introdu
cet te in terrā bonā. in terrā riuorū
aquarūq; et fontiū. in cāpis et mō
tibus erupit flumi
na abyssi. in terrā frumēti. ordei
ac vineārū. in qua ficus et ma
lagranata. et olīueta nascūt.
terra olei ac mellis. vbi absq;
penuria cōedes panē tuū. et
rerū omī habūdātia p̄fruē
ris. Cuius lapides ferrū sunt. et
de montibus eius metalla
fodiūt. ut cū cōederis et satu
atus fueris benedicas dño deo
tuo p̄ terra optīa quā dedit tibi.

Obserua et caue ne q̄n obliuis
cāris dñi dei tui. et negligas
mādata eius atq; iudicia. et cere
monias q̄s ego p̄cipio tibi ho
die. ne postq̄ comederis et sati
atus fueris. domos pulchras ędi
ficaueris et habitaueris in eis. habueris
q; armenta et ouium greges. argē
ti et auri multiplicata rerū copia.
eleuet cor tuum. et obliuiscaris
dñi dei tui q̄ eduxit te de terra
egypti. de domo seruitutis.
et ducter tuus fuit in solitudine mā
ma atq; terribili. in qua erat ser
pens flatu adurens. et scorpio
ac dipsas. et nulle aque.
q̄ eduxit tibi de petra durissi
ma. et cibauit te mānā in soli
tudine. q̄d nescierunt patres tui.
Et postq̄ afflixit et p̄bauit.
ad extremum miserta est tui. ne
dicas in corde tuo. fortitudo me
a et robur manus mee hec ōia
mihi p̄stiterunt. Sz recorderis dñi
dei tui. q̄d ipse tibi vires p̄buerit. ut impleret pactum suum sicut
q̄d iurauit patribus tuis. sicut
p̄sens indicat dies. Si autē ob
liuiscaris dñi dei tui. secutus fueris
alienos deos. coluerisq; illos
et adoraueris. ecce nūc p̄dico
tibi q; omno disperibis. sicut gen
tes quas delebit dñs in introi
tu tuo. ita et vos p̄ibitis. si
nō obedieritis fuc̄tis voci dñi
dei vestri. Cap̄ ix

AUdi isr̄l. Tu transgredie
ris hodie iordanē. ut pos
sideas nationes maximas et for
tiores te. ciuitates in gentes

et ad celos usq; muratas.
ppl'm magnū atq; sublimē.
filios enachim quos ipse vi
disti et audisti. quibꝫ nullꝰ
pt̄ ex aduerso resistē. Scies ergo
hodie q̄ dn̄s deꝰ tuꝰ ipe
trāsibit ante te. ignis deuorās
atq; cōsumēs. qui cōteret eos
et delebit atq; disp̄det ante
faciē tuā velocit̄. sicut locutꝰ
est tibi. Ne dicas in corde tuo cū
deleuerit eos dn̄s deꝰ tuus in
spū tuo. pp̄ iustitiā meā
introduxit me dn̄s ut terrā
hanc possidere. cū pp̄ impietā
tes suas iste delete sint gen
tes. Neq; enim pp̄ iustitias tuas
et equitatē cordis tui ingre
dieris ut possideas terras eaꝝ.
sed quia illæ egerunt impie. te ut
cuncte delete sint. et ut cōpleat
verbū suum dn̄s qđ sub iuramē
to pollicitꝰ est patribus tuis. abra
hā. ysaac. iacob. Scito ergo
q̄ non pp̄ iustitias tuas dn̄s
deꝰ tuꝰ dedit tibi terrā hanc
optimā in possessionē. cū du
rissime cervicis sit populus. Me
mento et ne obliuiscaris quo
ad iram ydias populum domi
num deum tuū in solitudine.
et ex eo die quo egressus es
ex egypto usq; ad locum istum.
semp aduersum dnm gressus es. Nā
et in oreb prouocasti eum. et in
ira eius te delere voluit. qui ascen
dis in montē ut accipere tabu
las lapideas. tabulas pacti
qđ pepigit nobiscū deꝰ. Et
post quadraginta diebꝫ ac noctibꝫ. panē non come
dens. et aquā non bibens. dedit
mihi dn̄s duas tabulas la
pideas. scriptas digito
dei. et continentes oia verba q̄
vobis in monte locutꝰ est de me
dio ignis. quo tempore populꝰ congre
gatus est. Cumq; transissent dies
quadraginta totidē noc
tes. dedit mihi dn̄s duas tabu
las lapideas. tabulas fœdi
ris pacti mecū. Surge et descen
de hinc cito. quia populꝰ tuꝰ quē
eduxisti de egypto deseruit
citō velociter via quā demōstrasti
ei. fecerunt sibi vitulū
conflatilē. Rursusq; ait dn̄s
ad me. Cerno q̄ populus iste du
ræ cervicis sit. Dimitte me ut
conterā eum. et deleā nomē eius
de sub celo. et constituā te super
gentē quæ hac maior et fortior
esse sit. Cumq; de monte ardente
descenderē. et duas tabulas
fœderis utraq; tenerē manu.
vidissemq; nos peccasse deum de
um. et fecisse vobis vitulū
conflatilē. ac deseruisse velo
citer via eius quā nobis ostē
derat. proieci tabulas de manibꝰ
meis. confregiq; eas in oculis
eorum. Et precatus sum dnm. sicut
prius quadraginta diebꝫ et quadra
ginta noctibꝫ panē non come
dens. et aquā non bibens. pp̄
omnia peccata quæ gessistis co
tra dnm. et eum ad iracundiam
prouocastis. Timui enim indig
nationem et iram illius. qua ad
uersus vos grauatus delere vos vo
luit. Et exaudiuit me dn̄s
etiam in hac vice. Adiuit quo

quoq; vehementer nr̃atq; voluit eũ q̃tere. et p illo fili-
tus su. Petiit aute vim q̃ fe
cerat ꝺ̃e vitulũ. arripiens
igni ꝯbussit. et t̃ pulueris redi
git. pieq; t̃ torrẽte q̃ de mõte
descendit. In reditu quoq; et t̃
temptacõe. et t̃ sepulchris cõ
cupiscẽtie. puocastis dñm. Et
q̃n misit uos de cadesbarne. di
cẽs. Ascendite possidete t̃rã quã
dedi uobis. cõtempsistis ipius do
mini dei uri. et nõ credidistis ei.
neq; vocẽ illius audire voluistis.
sed rebelles fuistis a die qua
nosse uos cepi. Et iacui cora
dño q̃draginta diebus et q̃dragin
ta noctibus. quibus eũ supplicẽ
deprabar. ne deleret vos ut fue
rat cõminatus. Et exaꝺ. dixit.
Dñe deus ne disperdas ꝓplm tuũ.
et hereditatẽ tuã quã redemisti
in magnitudine tua. quos eduxi
sti de egypto in manu forti.
Recordare seruoꝝ tuoꝝ. abra
ham. ysaac. et iacob. Ne aspici
as duritiã ꝓpli huius. et impieta
tẽ atq; peccm. ne forte dicat ha
bitatores terre de qua eduxis
ti nos. Non poterat dñs introꝺ
ducere eos in terrã quã pollicitus
est eis. et oderat illos. iducto eduxi
it ut interficeret eos in solitudine. q̃
sunt ꝓplus tuus et hereditas tua.
quos eduxisti in fortitudine tua
magna. et in brachio tuo ex
tento.

Cap v.

In illo tpe. dixit dñs ad me.
Dola tibi duas tabulas la
pideas sicut priores fuerũt. et
ascende ad me in montem. Faciesq;
tibi archã ligneã. et scribã
in tabulis verba q̃ fuerũt in hys
quas ante q̃ fregisti. ponesq; eas
in archa. Feci igit archã de lignis
sethim. Cumq; dolassem duas ta
bulas lapideas instar priorũ. as
cendi in montem. habens eas in manibus.
Scripsitq; in tabulis iuxta q̃
prius scripserat verba decem que lo
cutus est dñs ad nos in monte de
medio ignis q̃n ꝓplus congre
gatus est. et dedit eas mihi. Reuer
sus q̃ de monte descendi. et posui
tabulas in archa quã feceram. q̃
hucusq; ibi sunt. sicut preceperat mi
hi dñs. Filii aute israel mouerunt
se de beroth filiorũ iaakan
in mosera ubi aaron mortuus ac
sepultus est. ꝙ quo sacerdos fac
tus est filius eius eleazar. Inde vene
runt in gadgad. De quo loco pro
fecti. castra metati sunt in iete
tha. in terra aquarũ atq; torrentiũ.
Eo tpe separauit leui tribũ ut por
taret archã fœderis dñi. et sta
ret coram eo in ministerio ac benꝺi
ceret in nomine illius usq; in hodiernũ diem.
Quamobrem non habuit leui pte
rem uel possessionem cũ fratribus suis.
quia ipse dñs possessio eius est.
sicut promisit ei dñs deus tuus.
Ego aute steti in monte sicut pri
us q̃draginta diebus ac noctibus.
Exaudiuitq; me dñs etiã hac
vice. et te pdere noluit. Dixitq;
mihi. Vade et precede ꝓplm ut ingre
diatur et possideat terrã. quã
iuraui patribus eorũ. ut traderet
eis. Et nunc israel quid dñs deus
tuus petit a te. nisi ut timeas
dñm tuũ. et ambules in vijs eius.

et diligas eū. ac seruias dño
deo tuo ī toto corde tuo. et ī
tota aīa tua. custodias ꝑ mā
data dñi dei tui. et cerimoni
as eius. quas ego hodie ꝓcipio
tibi ut bñ sit tibi. Ecce dño dei
tui celū ⁊. et celū celi. terra et oīa
q in eis sūt. et tñ patres tuos q
glutinatꝰ ē dñs. et amauit
eos. Elegitq; semē eoꝝ ꝓ eos.
id ē vos de cūctis gētibꝰ. sicut
hodie ꝙpbat. Circūdimini igr
ꝑputiū cordis vri. et cervicem
vram ne indurescas āplius. quia
dñs deꝰ vr ipe ē deꝰ deoꝝ. et
dñs dnantiū. deꝰ magnꝰ et
potens et terribilis. qui ꝑsonā nō accipit nec munera. fa
cit iudiciū pupillo vidue et
aduene. amat peregrinū. et dat
ei victū atq; vestitū. Et vos
ergo amate peginos. q7 et ipi
filiꝰ aduene ī tra egypti.
Dñm deū tuū timebis. et ipi
seruies. ipiq; adhēbis. iurabis
q; ī nōie illius. Ipe ē laus tu
a et deus tuus. qui fecit tibi
hec magnalia. et terribilia
q; viderūt oculi tui. In septua
ginta aīabꝰ descenderūt patres
tui ī egyptū. et ecce nūc mul
tiplicauit te dñs deus tuus
sicut astra celi. Cap̄ vi.
Hēs ergo dñm deū tuū. et
obserua ꝓcepta eius. et ce
rimonias. iudicia atq; māda
ta oīa ipe. Cognoscite hodie
q; ignorant filii vri. q; nō vide
runt disciplinā dñi dei vri. mag
nalia eius et robustā manū.
extentūq; brachiū. signa et
opa q fecit ī medio egypti
phāraoni regi. et vniuerse terre ei.
omiq; exercitui egyptioꝝ. et e
quis ac curribꝰ. quo operuit
eos aque rubri maris cū vob
ꝑsequerēt. et delevit eos dñs
usq; ī pnte die. vobis ꝙ que
fecit ī solitudine donec veni
tis ad hunc locū. et dathan at
abyron filiis heliab. qui fuit
de filiis ruben. quos aperto ore
suo terra absorbuit cū domi
bꝰ et tabnaculis. et vniuersa sub
stātia eoꝝ quā habebat ī medio
israel. Oculi vri viderūt oīa opa
dñi magna q fecit. ut custodi
atis vniuersa māda illiꝰ que
ego hodie ꝓcipio vobis. ut
possitis introire et possidere tra
ad quā ingredimini. multaq; ī
ea vtilitatis ꝑpe. quā sub ūna
mēto pollicitꝰ ē dñs patribus
vris et semini eoꝝ lactē et mel
le manāte. Terra enī ad quā
ingrediēris possidēda nō est
sicut tra egypti de qua exis
tis ubi iacto semine ī ortorum
more aque ducit irrigue.
sed montuosa ē et campestris de
celo exspectās pluuias. quā
dñs deus tuus ꝙspicit. et o
culi illiꝰ ī ea sūt a principio ā
ni usq; ī finē eius. Si ergo o
bediētis mandatis meis que
ego hodie ꝓcipio vobis ut di
ligatis dñm deū vrm. et ser
uiatis ei ī toto corde vro. et
tota aīa vra. dabit pluuiā
terre vre temporaneā et serotī
nā. ut colligatis frumentū et

vinū et oleū. fetū ꝯ agrīs
ad pascenda iumenta. uē & ꝑ
cedatis ac saturemī. Cauete
ne forte decipiat² cor vrm. et
recedatis a dñō. seruatis q̄
dīs alienis et adorētis eos. ira
tq̄ dñs claudat celū & pluuie
nō det. et terra
det germē suū. peatis q̄ veloci
ter de terra optīa. quā dñs
dat⁹ ē uobis. Ponite ḥec v̄
ba mea ī cordibꝰ et ī animis
vrīs. et suspendite ea ꝑ signo
ī manibus. et mē oculos vrōs
collocate. Docete filios vrōs.
ut illa meditentur. Cū sederis
ī domo tua. et ābulaueris in
via. et accubueris atq̄ surrexe
ris. scribe ea sup postes & ia
nuas domꝰ tue. ut multipli
cētur dies tui et filiorū tuorū ī
terra quā iurauit dñs ꝑribꝰ
tuis. ut det eis q̄diu ꝓminet
celū terre. Si custodieritis
mādata q̄ ego ꝑcipio vobis.
et feceritis ea ut diligatis do
minū deū vrm. et ābuletis ī
omibꝰ vijs eius adhęrentes ei.
dispdet dñs omēs gētes istas
ā facie vrā. et possidebitis
eas. q̄ maiores et fortiōres vo
bis sūt. Omis locꝰ quē calca
uerit pes vr̄. vest⁹ erit. A deser
to et libano et flumine magno
eufrate usq̄ ad mare occi
dentale. erit t̄min vr̄. Nullꝰ stabit
cōtra vos. Et terrorē vrm et
formidinē dabit dñs deꝰ vr̄
sup omnem terrā quā calcaueri
tis. sicut locutꝰ ē vobis. Ec
ce ego ꝓpono ī cōspectu vro hodie benedic
tionē et maledictionē. benedic

si obedieritis mādatis dñi dei
vrī. que hodie ꝑcipio vobis.
maledictionē si nō audieritis
mādata dñi dei vrī. & recesse
ritis de via quā ego nūc ostē
do vobis. et ābulaueritis ꝓ deos
alienos quos ignoratis. Cū
vēr introduxerit te dñs deꝰ
tuus ī terrā ad quā ꝓgris habi
tandā. pones benedictionē super
mōtē garizim. maledictionē su
p mōtē hebal. qui sūt trans
iordanē. ꝓ via q̄ occidit ad
solis occubitū ī terra chana
nei. q̄ habitat ī campestribꝰ cōtra
galgala q̄ ē iuxta vallē terē
tē et mediterraneū. Vos enī tra
sibitis iordanē ut possideatis
terrā quā dñs dat⁹ ē vobis.
et habeatis ac possideatis illā.
Videte ergo ut ꝑficiatis cerimo
nias ac iudicia. q̄ ego hodie
ponā ī cōspectu vro. Cap̄ xij.

Hec sūt ꝑcepta atq̄ iudicia
que facere debetis ī terra
quā dñs deꝰ ꝑrum tuorū dabit
tibi. ut possideas ea cūc
tis diebus quibꝰ super humū
gradiemini. Subuertite oīa lo
ca ī quibꝰ colu erūt gētes q̄s
possessurus es⁹ deos suos. su
p mōtes excelsos et colles.
et subter omē lignū frondosū.
Dissipate aras eorū & cōfrin
gite statuas. lucos igne cō
burite. et ydola cōminuite.
Disperdite nomia eorū. de locis
illis. Nō facietis ita dño deo
vro. sed ad locū quē elegerit dñs
deus vr̄ de cūctis tribubꝰ vrīs.
ut ponat nomē suū ibi. & ha

bitet in eo uenientib. et offe
tis ibi holocausta et victi
mas uras. decimas et primicias
manuum vrarum. et vota. atq
donaria. primogenita boum et
ouium. Et comedetis ibi in conspe
ctu dni dei vri. ac letabimini i
cunctis ad que miseritis manu
vos et domꝰ vre. in quibꝰ bñ
dixerit vobis dns deꝰ vr. Non
facietis ibi que nos hic facimꝰ hodie. singuli qd sibi rec
tum videt. Nondum enim usq in
tempus uenistis ad requie et
possessione. quã dns deꝰ vr
daturꝰ est nobis. Transibitis aut
dane et habitabitis in terra quã
dns deꝰ vr. daturꝰ est nobis.
ut requiescatis a cunctis hosti
bꝰ per circuitum. et absq ullo ti
more habitetis in loco quem elege
rit deꝰ vr. ut sit nomen eius in
eo. Illuc omnia q precipio offeretis. holocausta et hostias. ac
decimas et primicias manuum
vrarum. et quicqd primum in
muneribꝰ q vouistis dno. Ibi
epulabimini coram dno deo vro
vos et filii ac filie vre. famuli
ac famule vre atq leuites
q in urbibus urbibꝰ morant. Non
enim habet alia pte et possessionem sicut nos. Cauete ne offe
ratis holocausta tua in omni lo
co quem videritis. sed in eo quem ele
gerit dns in una tribuum tuarum
offeratis hostias. et facies q
cunctq precipio tibi. Primum
dere voluerit. et te eius ca
num delectauit. omnde et ome
de iuxta benedictionem dni dei tui
qua dedit tibi et urbibꝰ tuis.
Sine immundi fuerit. hoc est macu
latum et debile. sine macula. hoc
est integrum et sine macula po
offerri licet. et sicut capreã
et cerui comedes. absq effu
sione sanguis que sicut terram
non aquam effundes. Non pote
ris comedere in oppidis tuis fru
menti et vini et olei
tui. primogenita armentoꝝ et pe
corum et omnia q vouebis spõ
te offerre voluerit. et primi
tie manuum tuarum. sed coram dno
deo tuo comedes ea in loco quem
elegerit dns deus tuus tu et fi
lius tuus ac filia. seruus et fa
mula atq leuites q manet
in urbibꝰ tuis. Et letaberis
coram dno deo tuo. in
cunctis ad que extenderis ma
num tuam. Caue ne deliquas
quando edificaueris domos tuas
et habitaueris in terra. Cum dilatauerit dns
deus tuus fines tuos sicut locu
tus est tibi. et volueris vesci
carnibus quas desiderat anima tua.
loco autem quem elegerit dns
deus tuus ut sit nomen eius ibi.
si procul fuerit. occides de armen
tis et pecoribus q habueris sicut
precepi tibi. et comedes in oppi
dis tuis ut tibi placet. Sicut
comedit capream et cervum.
ita vesceris eis. Et immundus et
immundus in commune vescentur.
Hoc solum cauete. ne sanguinem
edatis. Sanguis enim eorum pro
anima est. Et idcirco non debes
animam comedere cum carnibus. sed
per terram fundere quasi aquam. ut
sit tibi bene et filiis tuis post te

ni fecerib qđ' placerat i ḡspectu
dñi. Quod autē sanctificaueris t
honeris dñm tolles. et venies
ad locū quē elegerit dñs. t of
feres oblationes tuas. carnes
et sanguinem suū altare dñi dei
tui. Sanguinem hostiarū fun
des in altarī. carnibus autē tuis
uescēris. Obserua et audi oīa
q̄ ego precipio tibi. ut bñ sit ti
bi et filijs tuis p̄ te i sempit
num. cū feceris qđ' bonū t et pla
citū i ḡspectu dñi dei tui. Cum
q̄ disperdiderit dñs deus tuus an
te faciē tuā gentes ad quas ingre
dieris possidendas. et possede
ris eas atq̄ habitaueris i terra ea
rū. caue ne emuleris eas p̄ q̄
te fuerit introeunte subuersas. t re
quiras cerimonias earū. dicēs.
Quomodo coluerunt gentes iste deos
suos. ita et ego colā. Non faci
es sicut dñs deus tuus. Omnes et
abhominationes quas aduersat dñs
fecerunt dñs suis. offerentes fi
lios et filias et cōburentes igni.
Quod precipio tibi hoc tm
facito dño. nec addas quicq̄
nec minuas. Cam xm.

Si surrexerit i medio tui
prophetes. aut quis somnium
vidisse se dicat. et p̄dixerit
signum atq̄ portentum et euene
rit qđ' locutus e. et dixerit ti
bi. eamus et sequamur deos ali
enos quos ignorabas. et seruia
mus eis. nō audies verba p
phete illius aut somniatoris.
q̄ tentat uos dñs deus vester.
ut palā fiat vtrum diligatis eum
an nō in toto corde t i tota ani
ma. Dñm deum vestrum sequimini
te timete. et mandata illius cus
todite. et audite vocē eius. ipsi
seruietis. et ipsi adhęrebitis. Pro
pheta autē ille aut somniator
occidetur. quia locutus est
ut vos auerteret a dño deo vo
stro q̄ eduxit uos de terra egypti.
et redemit uos de domo seruitutis. ut errare te faceret de via
qua tibi precepit dñs deus tuus.
et auferes malum de medio tui.
Si tibi voluerit persuadere frater
tuus filius matris tue. aut filius tu
us vel filia tua. siue uxor que
est in sinu tuo. aut amicus qui de
licijs ut animam tuam. clam dicēs.
eamus et seruiamus dijs alienis.
quos ignorabas tu et patres tui
de cunctis gentibus circumquaq̄
uicinis siue procul sint ab eo usq̄ ad fi
nē terre. nō acquiescas ei. nec
audias. nec parcat ei oculus tuus
ut misereāris et occultes eum. sed
statim interficies eum. Sit prima
manus tua super eum. et postea om
nium populorum mittat manus. Lapi
dibus obruto necabit. quia
voluit te abstrahere a dño deo
tuo qui eduxit te de terra egyp
ti. de domo seruitutis. ut omnis
israhel audiens timeat. et nequaq̄
ultra faciat quippiam huius rei
simile. Si audieris t vna urbium
tuarum quas dñs deus tuus dabit
tibi ad habitandum. dicentes ali
quos. egressi sunt filij belial de
medio tui. et auerterunt habita
tores urbis tue. atq̄ dixerint.
eamus et seruiamus dijs alienis
quos ignoratis. quę sollicite.

et diligent̄ ꝛcu veritate ꝓsp̄ta. si inuenerit rem̄ ē quod dnat̄ ⁊ abhoiatōem hab̄ o pe ꝑpetrat̄. stat̄ p̄cipes habitatores urbis illi⁹ ⁊ oze gladij. et delebis ēa. oīa ap̄ que ⁊ illa sit usꝑ ad pectra. Quit quid ēat̄ suppellectilis fuit ⁊ gregabis ⁊ medio platearū eius. et cū ipā ciuitate sicte deb. ita ut vniūsa cōsumas dnō deo tuo. et sit tumulus sēp̄tu⁹. Non edificabit⁹ apli us. et nō adh̄ebit de illo anathemate quic ⁊ manu tua. ut auūtat⁹ dnūs ab ira furoꝛis sui. et misꝛat⁹ tui. multiplicet ꝙ te sicut iurauit ꝓbis tuis. ꝙn audieris voc̄ dñi dei tui. custodies oīa ꝑcepta eius que ego ꝑcipio tibi hodie. ut facias qđ placitū ē ⁊ cōspēu dñi dei tui. Cap̄ xiij.

Filij estote dñi dei vri. Non vos incidetis nec facietis calueriū inꝛ mortuo. qm̄ populus scūs es dnō deo tuo. et elegit te ut sis ei ⁊ ꝑculiū peculiare. de cūctis gētib⁹ q̄ sunt sup̄ tra. Ne cōmedatis que ⁊ munda sunt. Hec ē aīal quod comedē debetis. bouē et ouē. et capra. cerui. capreā. bubalū. tragelaphum. phygargū. orygē camelopardalū. Omē aīal qđ in duas ꝑtes vngulā findit et ruminat: comedetis. De hijs aūt que ruminat et vngulā nō findit. hec comedē nō debetis. Camelū. leporē cyrogrillū. quia ruminat et nō diuidit vngulā. Immūda erit vobis. Sus quoq⁹ qm̄ diuidit vngulā et nō ruminat. Immūda erit. Carnibus eoꝝ nō vescemini. et cadauer nō tāgetis. Hec ⁊ detis ex omnibus. que morant ⁊ aquis. Que habet pinnulas et squamas comedite. que absq̄ pinnulis et squamis sunt nec comedatis. quia immūda sunt. Omnes aues mundas comedite. Immundas ne comedatis. aquilā sulicet et gryphē. et alietum. ixion et vulturē ac milui⁹ iuxta gen⁹ suū. et omē corui genus structionē ac noctuā. et lazum. atq̄ ampupā. iuxta gen⁹ suū. herodiū ⁊ cygnū. et ybin ac mergulū. porphyrionē. et nycticoracē. onocrotalū. et chaladriū. iuxta genꝰ suū. upupā quoq⁹ et vespertilionē et omne qđ serpit et pēnulas habet immūdū erit. nec comedetis. Omne qđ mundū ē comedite. quicqđ morticinū ē ne vescamini ex eo. Peregrino qui intra portas tuas ē da ut comedat aut vēdat ei. quia ꝑcipius scūs dñi dei tui es. Non coques hedū ⁊ lacte matris sue. Decimā ꝑtē separabis de cūctis fructibus tuis q̄ nascūt tibi ⁊ terra p annos singulos. et comedes ⁊ epulaberis in loco qđ elegerit dñs deus tuus ⁊ in eo nomē illi⁹ inuocet. de cimā frumenti tui. vini et olei. et primogenita de armentis ⁊

ouibus ſiuis. ut diſcas timē
deū tuū t omīa ꝑce. Cū aute
lōgior fuerit via et loca que ele
gerit dñs deꝰ tuꝰ. tibiq; bñ
dixerit/ nec potueris ad eū
hec cuncta portare. Vende oia
et ꝑcuſſa redigēs. portabis ꝙ
manu tua. et ꝑgēs ſcīs ad
locū quē elegerit dñs deꝰ tuꝰ.
et eme ex eo cāde pecuia q̄cq̄
tibi placuerit ſiue ex armētis
ſiue ex ouibꝰ. vinū q̄ et ſi
cerā et omne qđ deſiderat aīa
tua. et comedes coꝝ dño deo
tuo. t epulaberis tu et domus
tua et leuita q̄ intra portas tu
as ē. Cauе ne delinquas eū.
quia nō habet aliā ꝑtē t poſ
ſeſſione tua. Anno trio ſepa
bis aliā decimā ex oībꝰ q̄
naſcūt tibi eo tpe. et reponas
intra portas tuas. Veniēt
leuites q̄ aliā nō habet ꝑtē
nec poſſeſſionē tecū. et pegri
nis ac pupillis et vidue qui
intra portas tuas ſūt. et comē
dent et ſaturabūt: ut bñdicat
tibi dñs deꝰ tuꝰ t ḡcis opibꝰ
manuū tuarū. que feceris.

Septimo āno ca'm xv.

fanes remiſſionē. que ho
die celebrabit. Cui debet
aliquid ab amico ul' ꝓximo
q̄ ſūe ſuo repetere nō poterit.
quia ānꝰ remiſſionis ē dñi.
Alienigēna et aduena exigēs.
cuncte et ꝙcq̄ tibi repetendi nō
habeas ꝑtātē. Et omnino indigēs
et mendicꝰ nō erit apud vos.
ut bñdicat tibi dñs deꝰ t ter
ra quā traditurꝰ ē tibi t poſ
ſeſſionē. Si tm audieris vocē

dñi dei tui. et cuſtodieris om
nia que iuſſit. et q̄ ego hodie ꝑcipio tibi. bñdicet tibi ut
pollicitꝰ ē. Fenerabis gētibꝰ
multis. et ipſe a nullo accipi
es mutuū. Dominaberis nacionibꝰ
plurimis. et tui nemo dominabit.
Si vnꝰ de fratribꝰ tuis q̄ morat
in portis ciuitatis tue t terra
qua dñs deꝰ tuꝰ daturꝰ ē tibi
ad paupertatē venerit. nō ob
durabis cor tuū nec contrahes
manū. ſed aperies ea pauperi et
dabis mutuū quo eū indigē
ſpexeris. Cauе ne forte ſubre
pat tibi impia cogitacio.
et dicas t cord tuo. appropiquat
ſeptimus anꝰ remiſſionis. et
auertas oculos tuos a pau
pere fratre tuo. nolēs ei qđ poſtu
lat mutuū cōmodare. ne cla
met contra te ad dñm et fiat
tibi t peccm. ſed dabis ei. Mer
ces quippe crescit t ei⁹ neceſ
ſitatibꝰ ſubleuiadis. ut bñdi
cat tibi dñs deꝰ tuus t omī
bus opibus tuis ad que manū
miſeris. Non deerit pauper de
t terra habitacionis tue. Idcir
co ego ꝑcipio tibi ut aperias
manū fratri tuo egeno et pau
peri. qui tecū vſat⁹ in terra. Cū
tibi venditꝰ fuerit frater tuus
hebreꝰ a hebrea. et ſex annis
ſeruierit tibi. t ſeptimo āno di
mittes eū liberū. Et que lib'
tatē donauis. nequaq̄ vacuū
abire patieris. ſed dabis bi
atici de gregibꝰ. et de area
et torculari tuo. quibꝰ dñs deꝰ
tuus bñdixerit tibi. Memento
qđ et ipſe ſeruieris t̄re egyp

ti. et liberauit te dñs deꝰ tuꝰ. et idcirco ego nūc p̄cipio tibi. ¶ Quāte dixerit nolo introire eo q̄ diligat te et domū tuā. et bñ sibi apud te cōsentiat. assumas subulā. et p̄forabis aurē eius i ianua domꝰ tue. et seruiat tibi usq̄ mētrui. Ancille quoq̄ filiabus. ¶ Ho auertes ab eis oculos tuos. q̄s dimittes cos liberos. q̄m iuxta mercedē mercenarii q̄ sex annos seruiuit tibi. ut bñdicat tibi dñs deꝰ tuꝰ i cūctis op̄ibꝰ q̄ agis. ¶ De p̄mogenitis tuis que nascūt in armentis et ouibꝰ tuis. et quicq̄d sexꝰ i masculini. sanctificabis dño deo tuo. ¶ Ho aratro bis i p̄mogeni to bouū. et no tōdebis p̄mogenita ouiū. In conspectu dñi dei tui ḡmedes ea p̄ annos singulos. i loco q̄ elegerit dñs deꝰ tuus. tu et domꝰ tua. ¶ Si mancē habuerit maculā. ul claudū fuerit ul cecū. aꝰ i aliqua p̄te deformē ul debile. no immolabis dño deo tuo. sed intra portas ur bis tue cōedes illud. Tā mundꝰ q̄ immundꝰ simul ac vescet cer. quasi capream et cervum. Hoc solū observabis. ut sanguinē eoꝝ no cōedas. sed effundas i terrā ut aquā. Cap. xvi.

Observa mēsē nouaꝝ frugū. et bñ p̄mi tibi. ut facias phase dño deo tuo. q̄m i isto mēse eduxit te dñs deꝰ tuus de egypto nocte. Immolabis q̄ phase dño deo tuo de ouibꝰ et de bobus i loco q̄ elegerit dñs deꝰ tuus. ut habitet nomē eius ibi. Non comedes in eo. panē fermentatū. ¶ Septē diebꝰ cōedes absq̄ fermēto afflictois panē. quia i pauore egressus es de egypto. ut memineris diei egressionis tue de egypto. omnibꝰ diebꝰ vite tue. ¶ Ho apparebit fermētū i omnibus finibus tuis septē diebꝰ. et no remanebit de carnibꝰ eius q̄d i molatū e vespe i die primo mane. ¶ Ho poteris imolare phase i q̄libet urbiū tuaꝝ q̄s dñs deꝰ tuus dabit tibi. sed i loco q̄ elegerit dñs deꝰ tuus. ut habitet nomē eius ibi. Immolabis phase vespe ad solis occasū q̄n egressus es de egypto. et coques et comedes in loco. q̄ elegerit dñs deꝰ tuus. mane q̄ reuertēs. vades i tabernacula tua. ¶ Sex diebꝰ cōedes azima. et i die septimo quia collecta e dño deo tuo. no facies opꝰ. ¶ Septē ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcē i segetē miseris. et celebrabis die festū ebdomadaꝝ dño deo tuo. oblationē spōtanea manus tue quā offeres iuxta bñdictionē dñi dei tui. Et epulabis coram dño deo tuo. tu et filius tuus et filia tua. et seruus tuus et ancilla tua. et leuites qui e intra portas tuas et aduena ac pupillus et vidua q̄ morant i vobis. i loco q̄ elegerit dñs deus tuus ut habitet nomē eius ibi. Et recordabis q̄m seruus fuisti i egypto. custodies q̄ ac

me eius ibi. ¶ Non comedes in eo. panē fermentatū. ¶ Septē diebꝰ cōedes absq̄ fermēto afflictois panē. quia i pauore egressus es de egypto. ut memineris diei egressionis tue de egypto. omnibꝰ diebꝰ vite tue. ¶ Ho apparebit fermētū i omnibus finibus tuis septē diebꝰ. et no remanebit de carnibꝰ eius q̄d i molatū e vespe i die primo mane. ¶ Ho poteris imolare phase i q̄libet urbiū tuaꝝ q̄s dñs deꝰ tuus dabit tibi. sed i loco q̄ elegerit dñs deꝰ tuus. ut habitet nomē eius ibi. Immolabis phase vespe ad solis occasū q̄n egressus es de egypto. et coques et comedes in loco. q̄ elegerit dñs deꝰ tuus. mane q̄ reuertēs. vades i tabernacula tua. ¶ Sex diebꝰ cōedes azima. et i die septimo quia collecta e dño deo tuo. no facies opꝰ. ¶ Septē ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcē i segetē miseris. et celebrabis die festū ebdomadaꝝ dño deo tuo. oblationē spōtanea manus tue quā offeres iuxta bñdictionē dñi dei tui. Et epulabis coram dño deo tuo. tu et filius tuus et filia tua. et seruus tuus et ancilla tua. et leuites qui e intra portas tuas et aduena ac pupillus et vidua q̄ morant i vobis. i loco q̄ elegerit dñs deus tuus ut habitet nomē eius ibi. Et recordabis q̄m seruus fuisti i egypto. custodies q̄ ac

ſtrices que p̄cepta ſunt. Solēp
nitatē quoq; tabernaculorū
celebrabis p̄ ſeptē dies. cū tol
legeris de area et torcular tu
ges tuas. Et epulaberis i feſ
tiuitate tua tu et filius tuus et
filia tua. et ſeruus tuus et ancil
la tua. leuites q̄ et aduena.
et pupillus ac vidua q̄ intra
portas tuas ſunt. Septē diebus
dño deo tuo feſta celebrabis.
i loco quē elegerit dñs. benedi
xerit tibi dñs deus tuus in cūctis
frugibus tuis. et in omni opere ma
nuū tuarū. eris q̄ letitia. Tri
bus vicibus p̄ anni apparebit
omne maſculinum tuum in conſpectu
dñi dei tui in loco quē elegerit.
in ſolēpnitate azimorū. et in
ſolēpnitate ebdomadarū. et in
ſolēpnitate tabernaculorū. Non
apparebis ante dñm vacuus. ſed
offeret vnuſquiſq; ſecundum quod ha
buerit iuxta benedictionem dñi dei
ſui. quā dederit ei. Iudices et
magiſtros conſtitues in omnibus
portis tuis quas dñs deus tuus
dederit tibi p̄ ſingulas tribus
tuas. ut iudicent populum iuſto iu
dicio. nec in alteram p̄tem declini
nec. Non accipies p̄ſonam nec
munera. quia munera excecant
oculos ſapientum. et mutant
verba iuſtorum. Juſte quod iuſ
tum eſt p̄ſequeris. ut viuas et poſ
ſideas terram quā dñs deus tu
us dederit tibi. Cap̄m xvi.

Non plantabis lucum et omne
ne arborem iuxta altare
dñi dei tui. nec facies tibi ne
que conſtitues ſtatuam. quā odit
dñs deus tuus. Non immolabis
dño deo tuo bouem et ouem in quo
est macula aut quodlibet vitium. quia
abhominatio est dño deo tuo. Cum
ceperit fuerit apud te in vna
portarum tuarum quas dñs deus
tuus dabit tibi. aut vir aut mu
lier et fecerit malum in conſpectu
dñi dei tui. et tranſgrediatur
pactum illius ut vadat et ſeruiat
diis alienis. et adorent
eos. ſolem et lunam et omnem mi
liciam celi quod non p̄cepi. et hoc
tibi fuerit nunciatum. audieris q̄
inquiſieris diligenter et verum eſſe
reperieris. et abhominandum factum
eſt in iſrahel. educes virum aut mulie
rem quicunque ſceleratiſſimum p̄ctm
fuerit. ad portas ciuitatis tue.
et lapidibus obruent eos. In ore
duorum aut trium teſtium. peribit q̄
interficietur. Nullo occidatur. vno
contra ſe dicente teſtimonium. Ma
nus teſtium p̄ma interficiet eum.
et manus reliqui populi extrema
mittet. ut auferas malum
de medio tui. Si difficile
et ambiguum apud te iudicium eſſe
p̄ſpexeris inter ſanguinem et ſan
guinem. cauſa et cauſa. lepra et
non lepra. et iudicium intra por
tas tuas videris verba variari. ſurge et aſcende ad locum
quē elegerit dñs deus tuus. Ve
nies q̄ ad ſacerdotes leuitici
generis. et ad iudicem qui fuerit illo
tpe. querens q̄ ab eis. Quod
dicabunt tibi iudicij veritatem.
et facies quodcunq; dixerint qui
preſunt loco quē elegerit dñs. et
docuerit te iuxta legem eius.
ſequeris q̄ ſententiam eorum. Non

dnmabus ad dextra uel ad si
nistra. Qui autē superbierit no
lēs obedīe sacerdoti impio.
qui eo tpe ministrat dño deo tu
o. et decreto iudicis. morie-
tur ille. et auferes malū de me
dio isr̄l. Cuncti ꝙ pplus audiēs
timebit: ut nullus deinceps
tumescat superbia. Cū ingres
sus fuerīs trā quā dns deꝰ tu
us dabit tibi. et possederis eā.
habitaueris q̄ in illa et dixe-
ris. ponā sup me regē. sicut ha
bent omes p circuitū nacōes.
eū ꝙ constituēs quē dns deꝰ tuus
elegerit de numero fratrū tuoꝝ.
non potes alterīus gentis hoiem
regē facē. qui no sit frat tuus.
Cūq; fuerit ꝙ constituerit nō multiplī
cabit sibi equos. nec reducet
pplm in egyptū eq̄tatꝰ numero
sublenatꝰ. pcepit enī dns pce
pit nobis ut nequaq̄ aplius p
eādē viā reuertamur. Non habe
bit uxores plurimas q̄ illiciāt
animū eius. nec argenti et auri
immēsa pondera. Postq̄ autē
sederit in solio regni sui. de
scribet sibi deuteronomiū legis
huius in uolumine. accipiēs exē
plar a sacerdotibus leuitice tri
bus. et habebit secū. legetq;
illud omibus diebus uite sue. ut
discat timere dnm deū suū. et
custodire uba et cerimonias
eius q̄ in lege precepta sunt. nec
eleuet cor eius in superbiā sup
fres suos. nec declinet in pte
dextra uel sinistrā. ut longo
tpe regnet ipse et filii eius
super israhel. Cap xviii.

NOn habebunt sacerdotes
et leuite et omes qui de ca
de tribu sunt pte et hereditate
cū reliquo pplo isr̄l. q̄ sacrifi
cia et oblationes eius comedent. et
nichil aliud accipiēt de posses
sione fratrū suoꝝ. Dns enī pte
hereditas eoꝝ. sicut locutus e
illis. Hoc erit iudiciū sacerdo
tis a pplo. et ab hīs q̄ offerūt
victimas. Siue bouē siue ouē
immolauerit. dabit sacerdoti
armū. ac uectigalia. primicias
frumenti uini et olei. et lanas
pte ex ouiū tōsione. Ipm enī
elegit dns deus tuus de cūcte
tribubus tuis. ut stet et ministret
in noīe dni. ipe et filii eius cūcti
diebus. Si egressus leuites de
una urbium tuarū ex omi isr̄l
in qua habitat. et uoluerit uenire
desiderio loci quē elegerit dns.
ministrabit in noīe dni dei sui si
cut omes fres eius leuite. qui
stabunt eo tpe coram dño. Partē
ciborū eādē accipiet qua et
ceteri. exceptis eis q̄ in urbe sua
ex patrimonio ei succedere debent.
Cum ingressus fuerīs trā quā
dns deus tuus dabit tibi. cauē
ne imitari uelis abhominationes
illarū gentium. nec inueniat in
te qui lustret filium suum aut filiā
ducēs per ignē. aut qui ariolos
scisciteꝝ aut obseruet somnia
atq; auguria. nec sit uena
ficus. nec incantator. nec
phitones consulat nec diuinos.
et quesierit a mortuis ueritā
te. Omnia enī hec abhominat

dñs. et ppt̃ istius modi scele
ra delebit cos ī introitu
tuo. ¶ Perfecte cum et absq; ma
cula tecū dño deo tuo. Gen
tes iste q̃s possidebis de
os. augures et diuinos au
diet. tu aut a dño deo tuo
aliter institutu est. ¶ Prophetā
de gente tua et de fratrib; tuis si
cut me suscitabit tibi dñs
deus tuus. ipsum audies. ut
petisti a dño deo tuo ī oreb
qñ cōuo congregata e. atq; dix
isti. Ultra non audiam vocē dñi
dei mei. et ignē hūc maxi
mū ampli; non videbo. ne mo
riar. Et ait dñs mihi. Bñ oīa
sunt locuti. ¶ Prophetā suscitabo
eis de medio fratrū suorū
similem tui. et ponā vba mea
in ore eius. loqt̃ q̃ ad eos oīa
q̃ precepero illi. Qui aut ver
ba eius q̃ loqt̃ ī nōie meo
audire noluerit. ego ultor
existā. ¶ Pha aut q̃ arroga
cia deprauatus voluerit loqui
ī nōie meo que ego nō pre
cepi illi ut diceret. aut ex nomīe
alienorū deorū. itfinget̃.
Odd si tacita cogitatione tu
dixeris. quō possū intelligere
vbū qd nō est locutus dñs. ho
habebis signū qd in nomīe
dñi dixerit pha ille p̃dixerit. tñ
non eueniet. et hoc dñs nō locu
tus est. sed p tumorē animi sui
pphā finxit. et idcirco nō
timebis eū. Cap xix.
Quū disperdiderit dñs deus
tuus gentes q̃rū tibi tra
dituꝰ est terra. et possederis ea
habitabis in urbib; eius et
domib; earū. tres ciuitates separa
bis tibi ī medio terre quā dñs
deus tuus dabit tibi ī possessi
onē. Preparabis diligenter viā.
et in equalitatē partes totā terre
tue quā tibi diuidet. ut ha
beat ē vicino qui occiderit hominē
quicūq; fugere ē quo possit ē
uadere. Hec erit lex homicidii
de fugientib. cuius vita seruā
da est. Qui percusserit proximū
suū nesciens. et quē ante nec
odio habuit heri et nudi
us tertius multū contra eū habu
isse odium approbat. sed abisse
simplicit cū eo ī silvā ad liq
na cedenda. et ī succisione
lignorū securis fugerit ma
nū. ferrumq; lapsū de manu
brio amicū eius percusserit et
occiderit: hic ad vna supdictarū
urbiū confugiet: et vivet.
ne forte proximus eius cuius es
fusus est sanguis dolore stimu
latus persequat̃ et apprehendat
eū si longior via fuit et percu
tiat animā eius q̃ non est reus mor
tis. quia nullū contra eū qui
ante nec odium prius habuisse
monstrat̃. Idcirco precipio ti
bi. ut tres ciuitates equalib;
tibi spatiis dividas. Cū aut
dilatauit dñs deus tuus termi
nos tuos. sicut iurauit patri
bus tuis. et dederit tibi cuncta
terrā. quā eis pollicitus est. si tñ
custodieris mandata eius et
feceris q̃ hodie precipio tibi.
ut diligas dñm deū tuū. et
ambules in viis eius omī tpe.

addeb ꝑ tibi treb alias ciui
tateb. et sup dictarū tuū
vrbiū nimeciū duplicabis.
ut nō effudat sanguis i no
uis in medio tue qua dns de
us tuus dabit tibi possiden
da. ne sis sanguis reus. Si
quis autē odio hūs ꝓximū
suū insidiatus fuerit vite illius.
surgēs ꝑcusserit illū et mor
tuus fuerit. fugerit ꝑ ad vnā de
supdictis vrbibus. mittēt se
niores ciuitatis illius. et assu
pient eū de loco effugij. tradet
q ꝑ manu ꝓximi cuius sangu
is effusus e et morietur. nec
miserebeis eius. et auferes mor
tē sanguinem de isr. ut bn tibi
sit. Non assumes et trāsferes
t̄mos ꝓximi tui quos fixerūt
priores i possessione tua qua do
minus deus tuus dabit tibi. in
tra qua accepturus possidēda.
Non stabit testis vnus contra ali
quē quācūq illud ꝑccm et faci
noris fuerit. ꝑ ore duor vel trium
testiū stabit omne verbū. Si ste
terit testis mendax contra homi.
accusabit eū prauitatis reis. sta
bunt ambo quorum causa coram
dño i sacerdotibus et iudi
cibus q fuerint in diebus illis. Cum
diligentissime ꝑscrutatus fuerit
ut falsū testē dixisse contra
fratrem suum mendacium. reddet ei
sicut fratri suo facere cogitauit:
et auferes malū de medio tui.
ut audientes cetera timore ha
beant. et nequaq̄ alia audeat
facere. Non miserebeis eius. ꝑ
animam ꝓ anima. oculū ꝓ oculo. dentē
ꝓ dente. manū ꝓ manu. pedē
ꝓ pede exiges

Cap xxi.

Si egressus ad bellū contra hos
tes tuos. et videris eq̄tatu
et currus. et maiorē ꝑ tui ha
beas aduersarij exercitū multitu
dinem. no timebis eos. q dns
deus tuus tecū e. q eduxit te de
terra egypti. Appropinquante aut
ia prelio. stabit sacerdos ad ꝑlm. Audi isr.
et sic loquet ad ꝑplm. Audi isr.
Vos hodie contra inimicos uros
pugnā cōmittitis. no ꝓtimes
cat eoz vim. Nolite metuere.
nolite cedere. Ne formidetis eos.
quia dns deus vr i medio vri
est. et ꝓ vobis contra aduersari
os dimicabit: ut eruat vos
de periculo. Ducesq quoq ꝑ sin
gulas turmas audiēte exer
citu ꝓclamabit. Quis e ho
q edificauit domū nouā. et
no dedicauit eā. Vadat et
reuertat in domū suā. ne forte
moriat in bello. et alius dedicet
illā. Quis e ho q plātauit
vineā. et nondū fecit eā esse cō
munē et de qua vesci omnib
licuerit. Vadat et reuertatur
in domū suā. ne forte moriat
in bello. et alius ho cuius fiunga
t̄ officio. Quis e ho q despō
dit vxorē et no accepit eā.
Vadat et reuertatur in domū suā
ne forte moriat in bello. et alius homo
accipiat eā. His dictis. addet
reliqua. et loquet ad ꝑplm.
Quis e ho formidolosus et
corde pauido. Vadat et re
uertatur in domū suā. ne pauore

fratrū tuorū. si
autē pe timore pturbatus fu-
silueris duces exercitus. et fine
loquidio fecerit. vnus ex eis si
os ad bellandū cunctos ppara-
bit. Si qñ accesseris ad expug-
nanda ciuitate. offeres ei p
mū pace. Si receperit et ape
ruerit tibi portas. cūctus po
pulus q in ea ē saluabit. et
seruiet tibi sub tributo. Sin
aute fedus inire noluerit. et
cepint contra te bellū. oppug
nabis ea. Cūq; tradiderit dns
deus tus illā in manu tua. p
cutiesq; oēm qd in ea ē gene
masculini in ore gladij. absq;
mulieribus et infantibus iumē
tis. et cetera q in ciuitate fuit.
Omnem prdā exercitui diuides.
et edes de spoliis hostiū
tuor q dns deus tus dedit ti
bi. Sic facies cunctis ciuita
tibus q a te procul valde sūt.
et non sunt de hīs urbibus q
in possessione accepturus es. De
hīs aute ciuitatibus q dabit
tibi nullū omnino permittes
viuere. sed interficies in ore gla
dij. ethei videlicet et amor
rei. et chananei. ferezei
et euchei. et iebusei. sicut
precepit tibi dns deus tus. ne
forte doceat vos facere cun
ctas abhominationes quas ipsi
operati sunt dijs suis. et peccre
tis in dnm deum vestrum. Cum ob
sederis ciuitatē multo tpe.
et munieris bellis ciuitatem ut
expugnes ea. non succi
des arbores de quibus vesci pt.
nec securibus per circuitū debes
vastare regionē. quū lignū ē
et non hō. nec pt bellātium tor-
te augere numerū. Si qua aut
lignū non sit pomifera. sed a
grestia. et in eorum usus apta vsui
fuerit. et excidere iussus.
nec capias ciuitatē. que co
tra te dimicat. Cap. xxi.
Si occisus fuerit in terra
quā dns deus tus dabit
tibi hominis cadaver occisi.
et ignorabit cedis rei. egre
dient maiores natu. et iudices
tui. et mensurabunt a loco cadaueris
singularum per circuitū spacia
ciuitatum. et quā vicinior re
perit. seniores ei
usdem ciuitatis ei tollent vitulā de
armento q nō traxit iugū. nec
tra sulcū vomere. educentq; ea ad
vallē asperā atq; saxosā que
nullo arata ē nec sementē recē
pit. et cedent in ea cervicem viti
le. Accedentq; sacerdotes filij
leui quos elegit dns deus tus
ut ministret ei. et benedicant in nomi
ne ei. et ad vbū eorū omne negoti
um pendet. et quicquid mundū vel
immundū iudicent. et venient
maiores natu ciuitatis illius
ad interfectū. lauabuntq; manus
suas super vitulā que in valle per
cussa est. et dicent. Manus nre
non effuderunt sanguinem hui. nec
oculi viderunt. propitius esto pplo
tuo isrl quē redemisti dne. et
non reputes sanguinem innocentē
in medio pli tui isrl. et auferet
ab eis reatus sanguinis. Tu au
tē alienus eris ab innocentia tua

tre qui fili⁹ est. ñ feres
q̄d̄ p̄cepit dñs. ℣ egressus
fuis ad pugnā q̄ inimicos tu
os. et ēdiderit eos dñs deus
tus in manu tua. capti⁹ eos
diuersis. et videris inter mul
tos captiuos mulierē pulchrā. et
ames eā. volueris habē
uxorē. introduces eā in domū
tuā. Que radet crines. et un
gues circūcidet. et deponet
vestē in qua capta est. sedebit
in domo tua flebit patrē et
matrē suā uno mense. et p̄ea
intrabis ad eā. dormies q̄ illa
et erit uxor tua. ℣ si aut
p̄ea noluerit acq̄ tuo. dimit
tes eā liberā. nec vendē potes
penitus. nec opp̄mes p potestā
tuā. quia humiliasti eā. ℣ si ha
buerit hō uxores duas. unā di
lectā. et alterā odiosā. genue
rintq; ex ea liberos. et fuerit fi
lius odiosē p̄mogeniti. voluerit
q̄ subā matr filios suos diui
dē. nō potest filiū dilectē facere p̄
mogenitū. et p̄ferre filio odi
ose. q̄ filiū odiosē agnoscere p̄
mogenitū. dabit q̄ ei de hīs
q̄ habuit cuncta duplicia. Iste enī
est p̄incipiū liberoꝝ eius. et huic
debet p̄mogenita. ℣ si genu
erit hō filiū contumacē et p̄
tersum. qui nō audiat patrē ac
matrē neq; castigantes eum
spernat. cohercitus obe
dire contēpserit. apprehendent eum
et ducent ad seniores ciuitatis
illius et ad portā iudicij. dicet
q̄ ad eos. Filius noster iste pterus
et contumax est. monita nr̄a
audire despicit. comessationibus
vacat et luxurie atq; ebrietatibus.
lapidibus eum obruet p̄lis ci
uitatis. et morietur. ut auferas
tis malū de medio tui. et omnis
isr̄l audiens p̄timescat.
Cum peccauit homo q̄d̄ morte
plectendus est. et adiudicatus mor
ti appensus fuerit in patibulo. non
p̄manebit cadauer eius in ligno
q̄ sed cadit die sepelietis. quia ma
ledictus a deo est q̄ pendet in ligno.
et ne contamines terrā
tuā. quā dñs deus tuus dederit
tibi in possessionē. Cum ꝑsp.
Non videbis bouē fris tui
aut oue errātē et p̄teribis.
q̄ reduces fratri tuo. Et si non e
p̄pinquus tuus frater nec noscis eū.
ducēs in domū tuā. et erit a
pud te q̄diu q̄rat eū frater tuus
et recipiat. Sibi facies de asi
no et de uestimēto. et de om
ni re fris tui que perierit. si inuene
rit ab eo. ne negligas ēsse alienū.
℣ si videris asinum fris tui aut
bouē cecidisse in via. non despi
cies. q̄ subleuabis cū eo. Non
induet mulier vestē uirilem nec
vir utet veste femina. abho
minabilis enī apud deum est. qui
facit hec. ℣ si ambulans p̄ uiam
in arbore uel in terra nidū auis
ueneris. et matrem pullis uel ouib
desup fouentē. non tenebis ea
cū filiis sed abire patieris. cap
tos tenebis filios. ut bñ sit tibi
et longo uiuas tpe. Cū edifica
ueris domū nouā facies mu
nitū tecti p circuitū. ne effun
das sanguis in domo tua. et sub te
ueris labēte alio et ip̄ceps ru
erit. Non seres vineā tuā al

tero semine. ne et semetis qua se
uerit. et q̄ natꝰ fuerit ex vinea pi
et sufficet. ¶ Nō arabis t bouꝫ
simul et asino. ¶ Non induēris
vestimēto qd̄ ex lino q̄ lana
texitur. ¶ Fimbrias facies tibi p̄
q̄tuor angulos pal
lij tui. quo operiris. ¶ Si duxe
rit vir uxorē. et p̄cta ea odio
habuerit. q̄ sicutq̄ occasiones
q̄b⁹ dimittat ea. obijciēs ei
nomē pessimū. et dixerit. uxo
rē hanc accepi. et ingressus ad
ea nō inuenī virginē. tollet ea
pat et mr ei⁹. et ferent senī
gna virginitatis ei⁹ ad seni
ores urbis q̄ i porta sūt. et di
cet pater. filiā meā dedi huic
uxorē. quā quia odit ipōnit
ei nomē pessimū. ut dicat nō
inuenī filiā tuā virginē. et ecce
hec sūt signa virginitatis filie
mee. ¶ Expandētq̄ vestimētū co
ra seniorib⁹ ciuitatis. Apprē
hendētq̄ senes urbis illi⁹ viri.
et verberabūt illū. cōdēpnabēsq̄
eū super centū siclis argēti quos
dabit p̄ri puelle. quia diffama
uit nomē pessimū sup virgi
nē israhel. ¶ Habebitq̄ ea uxorē.
et nō poterit dimittere ea. om
ni tpe vite sue. ¶ Quod si verū est
q̄d obiecit. et nō ē i puella
inuenta virginitas. ejicient ea ex
tra fores domꝰ p̄ris sui. et la
pidib⁹ obruent eā ciues ciuitatis
illi⁹ et morietur. quia fecit ne
phas i israhel. ut fornicet̄ in do
mo p̄ris sui. et auferes malū
de medio tui. ¶ Si dormierit vir
cū uxore alterius. vterq̄ morie
tur. id est adulter et adultera. et au
feres malū de israhel. ¶ Si puella vir
ginē despōsauerit vir. et inue
nerit ea aliquis in ciuitate. et cō
cubuerit cū illa. ducēs vterq̄
ad portā ciuitatis illi⁹ et lapi
dib⁹ obruent puella. q̄ nō cla
mauit cū esset in ciuitate. vir
quia humiliauit uxorē proximi
sui. et auferes malū de medio
tui. ¶ Si autē in agro reppererit
vir puellā q̄ despōsata ē. et
apprehendēs dormierit cū illa. ipe
morietur solꝰ. ¶ Puella nichil pa
ciet. nec ē rea mortis. quia si
cut latro insurgit contra fratrē
suū. et occidit animā ei⁹. ita et
puella ypēsa ē. ¶ Sola erat in a
gro. clamauit. et nullꝰ affuit
q̄ liberaret ea. ¶ Si inuenit vir
puellā virginē q̄ nō habet spō
sū. et apprehendēs dormierit cū
ea. et res ad iudicē venerit.
dabit q̄ dormiuit cū ea p̄ri
puelle quinq̄gīta siclos argēti.
et habebit ea uxorē. q̄ humi
liauit illā. ¶ Nō potēt dimittere ea.
cūctis diebus vite sue. Cap̄ xxiij.

NOn accipiet hō uxorē
p̄ris sui. nec revelabit o
rimentū ei⁹. ¶ Nō intrabit eunu
chus attritis vel amputatis testi
culis. et abscisso ueretro. eccle
siā dñi. ¶ Nō ingredietur manzer
hor ē de scorto natus. i ecclesiam
dñi. usq̄ ad decimā generatōē.
Ammonites t moabites eccl
siā dei non
intrabūt ecclesiam dñi ētnū. quia

noluerit tibi obuiare cū
pane et aqua. ī via qñ egrēs
si estis de egypto. et quia cō
duxerit gra te balaā filiū
beor de mesopotamia syrie.
ut maledicat tibi. Et noluit
dñs deus tuus audire balaā. q
uertit maledictionē eius ī benedic
tionē tuā. eo q diligat te. Non
facies cū eis pacē. nec quices
eis bona. cūctis diebus vite tue
ī sempiternū. Non abhominabis
idumeū quia frat tuus est. nec
egyptiū. qz aduena fuisti ī
terra eius. Qui nati fuerint eis
eis. tertia generatō ingredietur
ecclīam dei. Cum egressa fuis
adūersus hostes tuos ī pugna.
custodies te ab omni re mala.
Si fuerit inter vos hō q nocturno
pollutus sit somnio. egredietur
extra castra et nō reuertet
ur usq ad vesperā lauet aqua.
et post solis occasū. regredietur
ī castra. habebis locū extra
castra ad quē egredieris ad re
quisita naturē. gerēs pauillū
ī balteo. Cumq sederis. fodies
per circuitū. et egesta humo q
relegeris ope
rieris humo quo
relegeris eis. Dñs enī deus tuus
ambulat ī medio castroꝝ ut e
ruat te et tradat tibi inimicos
tuos. ut sint castra tua sancta. et
nichil ī eis appareat fedita
tis. ne deliquat te. Non tra
des seruū dño suo qui ad te
cōfugerit. habitabit tecū in
loco qui ei placuerit. et ī vna
urbium tuarum requiescet. nec cō
tristes eum. Non erit meretrix de
filiabus israel. nec scortator de fi
liis israel. Non offeres mercedē
prostibuli. nec pretium cuiusq ī do
mū dñi dei tui. quutrūq illud e
rit qđ voueris. quia abhominatio
est utrūq apud dñm deū tuum. Non
fenerabis frī tuo ad usuram pe
cuniā nec fruges. nec quālibet
aliā re. sed alieno. frī autē tuo
absq usura id qđ indiget. cō
modabis. ut benedicat tibi dñs
deus tuus ī omni ope tuo ī ter
ra ad quā ingredieris possidendā.
Cū voueris votū dño deo tuo.
nō tardabis reddere. quia requi
ret illud dñs deus tuus. Et si mo
ratus fueris. reputabit tibi in
peccm. Si nolueris polliceri. ī
absq ullo crīe. Quod autē sem
egressum est de labiis tuis obser
uabis. et facies sicut promisi
sti dño deo tuo. et ppria volunta
te. et ore tuo locutus es. Ingres
sus vineā proximi tui comede
uuas quātūcūq tibi placuerit. sa
tiās abire ne efferas tecū. Si
ingressus segetē amici tui. frā
ges spicas et manu ruptas.
falce autē nō metes. Cap. xxiiij.
Si acceperit hō uxorē et
habuerit eā. et nō inuenerit
gratiam ans oculos eius ppter aliquā
foeditatē. scribet libellū repu
dii. et dabit ī manu illius. et di
mittet eā de domo sua. Cumq
egressa alterī marito nupse
rit. et ille quoq odierit eā. de
deritq ei libellū repudii. et
dimiserit de domo sua. uel cer
te mortuus fuerit. nō poterit pri
mus maritus recipere eā ī uxorē. q
polluta est. et abhominabilis fa
cta est ante dñm. Non pdes terrā quā

terrā tuā. quā dñs deꝰ tuus tibi tradiderit possidēdā. Cū acceperit hō mulierē uxorē. nō pcedet ad bellū. nec ei quippiā necessitatis iniūget pupplice. ꝑ uacabit absq; culpa domui suę. ut uno anno letet cū uxore sua. Nō accipiēs loco pignoris superiorē et inferiorē molā. q̄ animā suā apposuit tibi. Qui de phesus fuerit hō sollicitabis fratrē tuū de filiis israel. et uēdito eo acceperit pretiū. interficiet. et auferes malū de medio tui. Obserua diligēter ne tuis uiribus plagā lepre. ꝑ facies quicquid docuerint te sacerdotes leuitici generis. iuxta id q̄d p̄cepi eis. et impleri sollicite. Memēto q̄ seruieris dñs deꝰ tuus uir maie i uia. cū egrederēris de egypto. Cū repetēs aliquā q̄ debet proximo tuo ne aliqua quā debet tibi. nō ingredieris domū eius ut pignus auferas. ꝑ stabis foris. et ille tibi pferet q̄d habuerit. Si inopē pauperē. nō pernoctabit apud te pignus. sed statim reddes ei ante solis occasū. ut dormiēs in uestimēto suo benedicat tibi. et habeas iustitiā coram dño deo tuo. Nō negabis mercedē indigentis pauperis fratris tui. siue aduene qui terrā morat in urbibus tuis. et intra portas tuas tuas. ꝑ eadē die reddes ei pretiū laboris sui ante solis occasū. quia pauper est. et ex eo sustentat animā suā. ne clamet contra te ad dñm. et reputet tibi in peccatū. Nō occidentur patres pro filiis. nec filii pro patribus. ꝑ unusquisq; pro peccato suo morietur. Non peruertes iudicium aduene et pupilli. Nec auferes pignoris loco. uidue uestimentū. Memento q̄ seruieris in egypto. et eruerit te dñs deꝰ tuus inde. Idcirco p̄cipio tibi. ut facias hāc rē. Quādo messueris segetē in agro tuo. et oblitus manipulū reliqueris in agro. non reuerteris ut tollas eum. ꝑ aduenę et pupilli et uidue auferre patieris. ut benedicat tibi dñs deꝰ tuus in omni ope manuū tuarū. Si fruges colligeris oliuarū. quicquid remanserit in arboribus non reuerteris ut colligas. ꝑ relinques aduene pupillo ac uidue. Si uindemiaueris uineā tuā. non colliges remanentes racemos. ꝑ tradet in usus aduene. pupilli ac uidue. Memento q̄ et tu seruieris in egypto. et idcirco p̄cipio tibi. ut facias hāc rē. Cap̄m

Si fuerit causa rē alicui inter quos. et interpellauerit iudices. qui iustū de p̄ponent. illi iustitię palmā dabunt. qui in piū. q̄ de piabit impietatis. Si autē eum q̄ peccauit dignum uiderit plagis. p̄sternet coram se. et faciet ꝑ ordinē. pro mensura p̄cti erit et plagarū modus. ita dūtaxat. ut q̄dragenarium numerum non excedat. ne fede lacerato ante oculos tuos ob abeat foedus tuus. Non ligabis os bouis terentis in area. fruges tuas. Cū habitauerint fratres simul et unus ex eis absq; liberis mortuus fuerit. uxor defuncti nō nubet alteri. ꝑ accipiet

piet eā frater ei⁹. et suscitabit
semē frī suo. et pnoiabit eo
ea filiū. nomē illi⁹ appellabit.
ut nō deleat² nomē ei⁹ ex isr̄l.
Si aute nolueit accipe uxore
frī suo q̄ ei lege debet². pgat
mulier ad portā ciuitatis. et
mpellabit maiores natu. di
cetq̄. Nō vult frater viri mei
suscitare semē frī sui i isr̄l. nec
me i coniugiū sumit. Vocatiq̄ ac
cessit eū facit. et ipe rogabit.
Si respōderit nolo eā uxore
accipe. accedet mulier ad eū
coram seniorib⁹. et tollet calci
amētū de pede ei⁹. spuetq̄ i
faciē illi⁹. et dicet. Sic fiet hoi.
q̄ nō edificat domū frī sui.
Et uocabit² nomē illi⁹ i isr̄l. do
mus discalciati. Si habuerit fr̄
es iurgiū inter. et uni⁹ ge alte
ri⁹ uxor. cupit. volensq̄ ux
or alteri⁹ eruē uiri sui de ma
nu feientis. miserit⁹ manū
et apphenderit verenda ei⁹. abs
cīdes manū illi⁹. nec flectet⁹ ab
sup ea. ulla im̄ misericordia. Non
habebis i sacculo diuersa pon
dera. maiꝰ et minꝰ. nec erit in
domo tua modi⁹ maior et mi
nor. Pondꝰ habebis iustū et
verū. et modi⁹ equalis et ver⁹
erit tibi. ut multo viuas tpe su
p̄ terā. quā dns deꝰ tuꝰ dede
rit tibi. Abhominabit² enī dns
eū qui facit hec. et aduersat⁹
omē iniqtā. Memēto que
fecit tibi amalech i via quā e
grediebaris ex egypto. quo
modo occurrerit tibi. et extrem⁹ ag
mīs tui. qui lassi ac fessi sedebat et
ceciderut. qui tu ea⁹ fame et labo
re deꝰ fectus. et nō timuerit deū.
Cū ergo dns deꝰ tuꝰ dederit tibi
requiē. et subiecerit cūctas p
circuitū nationes i terra qua ti
bi pollicitꝰ e. delebis nomē eo⁹
sub celo. Cave ne oblīscaris.
Cum intraueris
terrā quā dns deꝰ tuꝰ tibi
dat⁹ ꝰ e possidēda. et optine
ris ea. atq̄ habitaueris in illa. tolles
de cūctis fructib⁹ tuis p̄mitias.
et pones i canistro. pgesq̄ ad
locū quē dns deꝰ tuꝰ elegerit.
ut ibi nuncupet² nomē eius. Acce
desq̄ ad sacerdotē qui fuerit i
diebus illis. et dices ad eū. Pfi
teor hodie coram dño deo tuo. q̄
ingressus sim i terrā q̄ juravit
patribus nr̄is. ut daret eam
nobis. Suscipiēsq̄ sacerdos
canistrū de manu ei⁹. ponet
ad altare dñi dei sui. Et loquēs
i ipsius dñi dei tui. Syrꝰ p̄secu
batꝰ est pr̄em meū. q̄ descendit in
egyptū. et ibi pegrinatꝰ est pau
cissimo numero. Crevitq̄ i gentē
magnā et robustā. et infinite
multitudinis. Afflixerūtq̄ nos
egyptij. et p̄sequti sunt impo
nentes onera gravissima. et clama
vimꝰ ad dñm deū patrū nr̄or
q̄ exaudivit nos. et respexit
humilitatē nr̄am et labore atq̄
angustias. Et eduxit nos de
egypto i manu forti et brachio
extento. i magnis pauore. i sig
nis atq̄ portentis. et introdux
it nos in locū istū. et tradidit no
bis terrā lacte et melle manā
tē. Et idcirco ecce offero tibi
p̄mitias fructuū terre quā dns

dedit tibi. Et dimittes eas li
spiritui dñi dei tui. et addorato dño
deo tuo epulaberis tu et omnis do
mus tua que dñs deus tuus dederit tibi.
et domui tue. tu et leuites et
aduena qui tecum est. Anno tercio
ab decima cuncta fructuum tuorum
anno decimarum tercio. dabis leui
te et aduene. pupillo et vidue.
ut comedant intra portas tuas
et saturentur. Loquaris coram
domino deo tuo. Ablata de domo mea. et dedi illud
leuite et aduene. pupillo et
vidue sicut iussisti mihi. Non prete
riui mandata tua. nec ea oblitus
sum. Non comedi ex eis
luctu meo. nec separaui ea quia
liber in immundicia. nec expendi
ex his quicquam funebri.
Obediui voci dñi dei mei. et
feci omnia sicut precepisti mihi. Respice
de habitaculo sancto tuo. de celo
et benedic populo tuo israhel. et terre
quam dedisti
nobis. sicut iurasti patribus
nostris terre lacte et melle manan
tis. Hodie dñs deus tuus precipit
tibi ut facias mandata hec at
que iudicia. ut custodias et im
pleas ea toto corde tuo et ex to
ta anima tua. Dominum elegisti ho
die. ut sit tibi deus et ambules
in viis eius. et custodias cerimo
nias illius et mandata atque iu
dicia et obedias eius imperio. Et
dñs elegit te hodie. ut sis ei
populus peculiaris sicut locutus est
tibi. et custodias omnia precepta
eius. Et faciet te excelsiorem
cunctis gentibus que creauit in lau
de et nomine et gloria sua. ut
sis populus sanctus dñi dei tui sicut
locutus est. Cap xxvij.

Precepit autem moyses et se
niores populo israhel. dicentes. Cus
todite omne mandatum quod pre
cipio vobis hodie. Cumque transie
ritis iordanem in terram quam dñs de
us tuus dabit tibi. erigetis tu gen
tes lapides et calce linietis eos ut possitis in eis scribere omnia
verba legis huius. iordane tran
smeato. ut intres terram quam dñs
deus tuus dabit tibi. terram lacte et
melle manantem. sicut iurauit
patribus tuis. Cum ergo transieris
iordanem erigite lapides quos
ego hodie precipio vobis in
monte hebal. et linietis eos
calce. Et edificabis ibi altare
dño deo tuo de lapidibus quos
ferrum non tetigit. et de saxis
informibus et impolitis. et offeres
super eo holocaustum dño deo tuo.
et immolabis hostias pacificas.
comedes que ibi et epulaberis co
ram dño deo tuo. et scribes super
lapides omnia verba legis huius
plane et luculenter. Dixeruntque moy
ses et sacerdotes leuitici gnis
ad omnem israhel. Attende.
et audi israhel. Hodie factus es populus
dñi dei tui. audies vocem eius.
et facies mandata atque iustifi
cationes. quas ego precipio tibi. Pre
cepitque moyses populo in die illo.
dicens. Hi stabunt ad benedicen
dum populo super montem garizim ior
dane transmisso. symeon. leui.
iudas. yssachar. ioseph et ben
iamin. Et e regione isti sta

but ad maledicendū ī mōte
hebal. ruben. gad. et aser
zabulon. dan. et neptalim. Et
pnūciabūt leuite. dicētq; ad
omēs vros ifl' excelsa voce.
Maledict⁹ hō q' facit sculpti
le et cōflatile. abhoiatōez
dñi. opus manuū artifiū. po
netq; illud ī abscōdito. Et re
debit omn⁹ pplus. et dicet a
mē. Maledict⁹ q' nō honorat
patrē suū et matrē. Et dicet
omis pplus. amē. Maledictus
q' trāsfert tīmos proximi sui.
Et dicet omis pplus. amē. Ma
ledict⁹ q' errare facit cecū ī iti
nere. Et dicet oīs pplus. amē.
Maledict⁹ q' pūtat iudiciū
aduenē. pupilli et vidue. Et
dicet omis pplus. amē. Male
dict⁹ q' dormit cū uxōre prīs
sui. et reuelat operimētū lectu
li eius. Et dicet omis pplus.
amen. Maledict⁹ q' dormit
cū oī iumēto. Et dicet oīs
pplus. amē. Maledict⁹ q' dor
mit cū sorore sua et filia patris
sui. siue matris sue. Et dicet
omis pplus. amen. Maledic
tus q' dormit cū socru sua. Et
dicet oīs pplus. amē. Maledic
tus q' clā percussit proximū su
um. Et dicet oīs pplus. amen.
Maledict⁹ q' dormit cū uxōre
proximi sui. Et dicet omis po
pulus. amē. Maledict⁹ q' acci
pit munera. ut percutiat aiam
sanguīs innocētis. Et dicet o
mis pplus. amē. Maledict⁹ q'
nō permanet ī sermōibus legis
huius. nec eos ope pficit. Et
dicet omis pplus. amē.

Si audiēs audieris
vocē dñi dei tui ut facias
atq; custodias oīa mādata
eius q' ego precipio tibi hodie. fa
ciet te dñs deus tuus excelsiorē
cūctis gentibus que hītant terra.
Veniētq; super te vniuerse be
nedictiones iste. et apphēdēt te.
si tñ precepta eius audieris. Be
nedict⁹ tu ī ciuitate. et benedict⁹
ī agro. Benedicti fructus ventris
tui. et fructus terre tue. fructus
iumētorū tuorū. greges armen
torū. et caule ouiū tuarū. Be
nedicta horrea tua. et benedicte
reliquie tue. Benedictus eris in
gressu tuo. et egressu tuo. Dabit
dñs inimicos tuos q' surgunt
aduersū te. corruentes ī cospectu
tuo. Per vnā viā venient ad
te. et per septē fugient a facie
tua. Emittet dñs benedictionē su
per cellaria tua. et super oīa opa
manuū tuarū. benedicetq; tibi
ī terra quā accepturus es. Suscitabit
te dñs sibi in populū sanctū sicut
iurauit tibi si custodieris mā
data dñi dei tui. et ambulaueris
in viis eius. videbuntq; omēs pō
tātes terre q' nomē dñi invoca
tū sit super te. et timebūt te.
Habundāre te faciet dñs oībus
bonis fructu ventris tui. et fru
ctu iumētorū tuorū. fructu ter
re tue quā iurauit dñs patri
tuis ut daret tibi. Aperiet
dñs thesaurū suū optimū. ce
li. ut tribuat pluuiā terre
tue in tpe suo. Benedicet cūc
tis operibus manuū tuarū.
et fenerabis gentibus mltis.

et ppē a nullo femīb accipiēs.
Cōstituet te dñs deꝰ tuꝰ t̄ ca
put: et nō t̄ cauda. et eris sp̄
sup̄. et nō subter. si tñ audie
ris mādata dñi dei tui q̄ ego
p̄cipio tibi hodie. et custodie
ris et feceris. ac nō declinēs
ab eis. nec ad dexterā nec ad si
nistrā. nec sequēs deos alie
nos. nec⁊ colēs eos. Quod
si audire nolueris voce dñi dei
tui. ut custodias et facias o
mia mādata eiꝰ. et cerimo
nias q̄s ego p̄cipio tibi hodie.
venient sup̄ te omes maledic
tiones iste. et apphendet te. ma
ledictꝰ eris t̄ ciuitate. male
dictꝰ t̄ agro. maledictꝰ horre
um tuū. t maledicta reliquie tue.
maledictꝰ fructꝰ ventris tui. et
fructꝰ terre tue. armenta bouꝫ tu
arū. et greges ouiū tuaꝝ. Ma
ledictꝰ eris ingrediēs. t male
dictꝰ egrediēs. mittet dñs sup
te famē. et esurie. et increpa
tionē t oīa opa tua q̄ fueris.
donec ītereat te. et pdat ve
lociter. ppter adinuentiones tuas pes
simas t q̄s⁊ reliquisti me. Ad
hereat tibi dñs pestilentia. do
nec cōsumat te de terra tua. ad
quā ingredieris possidēdā. Per
cutiat te dñs egestate. febri
et frigore. ardore. et estu. t ae
re corrupto. ac rubigine. et p
sequat̄ donec pereas. Sit celū q̄d
sup̄ te æneū. et terra quā cal
cabis ferrea. Det dñs ymbrē
terre tue pulueꝛē. et de celo
descendat sup̄ te cinis. donec
conterāris. Tradat te dñs coꝝ
ptē ante hostes tuos. et per
una via egrediaris ad eos. et
p septē fugias. et dispergaris p
oia regna terre. Erit⁊ cada
uer tuū in escā oīb volatilibꝫ
celi et bestiis terre. et nō sit qui
abigat. Percutiat te dñs vlc
egyptiacis⁊ posteriorib p quā ste
cora egessus⁊ scabie quoq⁊ et
prurigine. ita ut curari nequeas.
Percutiat te dñs amētia et ceci
tate ac furore mētis. et palpes
t meridie sicut palpare solet ce
cus t tenebris. et nō dirigat
vias tuas. Omni tpe calūpnia
sustineas. et oppimaris violē
cia. nec habeas q̄ libet te. Vxo
rē accipias. et alius dormiat
cū ea. Domū edifices. et nō ha
bitabis t ea. Plantes vineā. t nō
vindemies ea. Bos tuus t mole
tus coram te. t nō comedes ex eo.
Asinus tuus rapiat⁊ t aspectū tuo.
et nō reddat⁊ tibi. Oues tue
dent⁊ inimicis tuis. et nō sit qui
te adiuuet. Filij tui t filie tue
tradant⁊ alteri ppl̄o videntibꝫ oc
lis tuis et defficientibꝫ ad q̄s⁊ pe
tū eoꝝ tota die. et nō sit for
titudo t manu tua. Fructꝰ t
re tue t omnes labores tuos co
medat ppl̄us quē ignorabis. t
sis sēp calūpniis sustinens. et
opp̄essus cunctis diebꝫ. t stupes
ad ea vide eoꝝ q̄ videbunt oc
li tui. Percutiat te dñs vlcere
pessimo igenibꝫ t sanabilib. sanari
q̄ nō possis. a planta pedis
usq⁊ ad vertice tuū. Ducetq⁊ te
dñs et regē tuū quē cōstituēs
sup̄ te. t gētē quā ignorabis tu

et pzēb tui. et seruies ibi dīs
alienīs. ligno et lapidi. Et eris
ppdium ī pūbū ac fabulā. ad
bus ꝑbus ad quos te introduxe
rit dñs. Semente multā ī ter
ris ī tuā. et modicū congrega
bis. quia lonuste deuozabunt
oīa tua. Vineā plātabis et fo
dies. et vinū nō bibes. nec col
liges ex ea quidꝑā. qm̄ vas
tabit illā vermis. Oliuas habeb
ī oīb⁹ fīnib⁹ tuis. et nō vnge
ris oleo. quia defluet et de
pibit. filios ī filias. et nō seruies eis. qm̄ ducent ī
captiuitatē. Omnes arbores
tuas et fructus terre tue. rubigo
cōsumet. Aduena q̄ tecū ver
sat⁹ in terra ascendet sup te. cūq
sublimior. tu autē descen
des. et eris ī ꝓfundū. Ipe fenerabit tibi. et tu nō fenerabis ei.
Ipe erit ī caput. et tu eris in
cauda. Et ꝙ venient sup te oēs
maledictiones iste. et ꝑsequentes
apprehendent te donec intereas.
quia nō audisti vocē dñi dei
tui. nec seruasti mandata eius.
et testimonia ī quas ꝓcepit
tibi. Et erunt ī te signa atq; ꝓ
digia et ī semine tuo usq; ī sē
pitnū. eo ꝙ nō seruieris dño
deo tuo ī gaudio cordis ꝙ le
titia. ꝓpter copiā oīm habunda
tia. Seruies inimico tuo quē
immittet deus tibi ī fame et siti.
et nuditate. et ī oīm penuria.
et ponet iugū ferreū super
ceruicē tuā. donec te cōterat.
Adducet dñs sup te gentē de lō
ginquo. et de extremis terre
finib⁹. ī similitudinē aquile vo
lantis cui impetu. cuius lingua ī
telligi nō possit. gentē ꝓtracti
mā. q̄ nō deferat senē. nec mi
seret⁹ pueri. et deuoret fructū
iumentoꝝ tuoꝝ. ac frugē ter
re tue. donec intereas. et nō
relinquat tibi triticū. vinū et
oleū. armenta boū. greges o
uiū. donec te disꝑdat et con
terat ī cunctis urbib⁹ tuis. Et
destruet⁹ muri tui firmi atq;
sublimes. ī q̄bus habebas fidu
ciā ī oī terra tua. Obsidebe
ris nō ꝓportas tuas ī oī t
ra quā dabit tibi dñs deus tuus.
et comedes fructū ventris tui. t
carnes filiorū tuoꝝ et filiarū
tuarū quas dedit tibi dñs
deus tuus ī angustia et vastita
te. qua oppriment te hostes tui.
Homo delicatus ī te et luxurio
sus valde tuidebit frī tuo. et
uxori q̄ cubat ī sinu suo. ne
det ei de carnibus filiorū suoꝝ
quas comedet. eo ꝙ nichil ha
beat aliud ī obsidione et pe
nuria qua vastauerit te inimi
cus tuus intra omnes portas tuas.
Tenera mulier et delicata q̄
sup terrā ingredi nō valebat.
nec pedis vestigiū figere ꝓpter
mollitiē et teneritudinē mi
mia. tuidebit viro suo q̄ cu
bat ī sinu eius sup filiū et filie
carnibus. et illuuie secundinaꝝ
q̄ egredit⁹ de medio femoris
eius. et sup liberis qui eadem
hora nati fuit. Comedet eos
clā ꝓpter copiā oīm penu
ria ī obsidiōe et vastitate.
qua oppriet te inimicus tuus

intra portas tuas. Si custo
dieris et feceris omia verba le
gis huius que scripta sunt i hoc
volumine. et timueris nomen
eius gliosum. & tribile. hoc e dñm
deu tuu. augebit dñs plagas
tuas et plagas semis tui. pla
gas magnas & psenerates. & fir
mitates pessimas & psetuas. Et
diliget i te omes afflictones egyp
ti q̄s timuisti. et adhebunt tibi.
Insup et vniuersos langores & pla
gas que no sunt scripte i volumi
ne legis huius. induxit dñs sup te.
donec te gterat. Et remanebi
tis pauci numero q̄ pus fueratis
sicut astra celi p multitudine.
quia no audisti vocē dñi dei tui.
Et sicut ante letatus e dñs sup
vos bn vobis faciens. vos q̄ mul
tiplicabit. sic letabit & disperdens
vos atq̄ subuertens. ut auferā
mini de terra. ad quā ingredieris
possidenda. Dispget te dñs in
omes pplos a summitate terre
usq̄ ad terminos ei9. et seruies
ibi dijs alienis. quos & tu ig
noras & pres tui. ligneis et la
pideis. In gentibus quoq̄ illis
no requiesces. neq̄ erit requies
vestigio pedis tui. Dabit em
tibi dñs ibi cor pauidum. & de
ficientes oculos. et animam me
rore consumptam. Et erit vita tu
a ante pedes tuos pendens. Timebis
nocte et die. et no credes vi
te tue. Mane dices. quis mihi
det vesperum. et vespe. quis mihi det
mane. p̄pter cordis tui formidi
nem qua terreberis. et p̄pter ea
que tuis videbis oculis. Re
ducet te dñs classibus i egyp
tum. p via de qua dixit tibi. ut
ea ampli9 non videres. Ibi vende
ris inimicis tuis i seruos & an
cillas. et no erit q̄ emat. Eam

Hec sunt verba federis q̄d
precepit dñs moysi. ut feri
ret cum filijs isr̄l i terra moab.
p̄ter illud fedus q̄d cum eis pe
pigit i oreb. Vocauitq̄ moy
ses omem isr̄l. et dixit ad eos.
Vos vidistis vniuersa q̄ fecit dñs
coram vobis i terra egypti pharao
ni. et omibus seruis eius. vniu
sq̄sq̄ terre illius. temptationes mag
nas quas viderunt oculi tui.
signa illa portentaq̄ mgnia.
Et no dedit dñs vobis cor i intel
ligens. et oculos videntes. & au
res q̄ possint audire. usq̄ i p
sentē diē. Adduxit vos q̄dra
ginta annis p deserti. no sunt at
trita vestimenta vestra. nec calcia
menta pedum vestrorum vetustate
consumpta sunt. Panē no comedis
tis. vinū et sicerā no bibistis.
ut scire possetis quia ipse e dñs deus
vester. et venistis ad locum istum.
Egressusq̄ est seon rex esebon
et og rex basan. obviauerunt no
bis ad pugnā. Et percussimus eos.
et tulimus terrā eorum. ac tradi
dimus possidendā ruben et gad.
et dimidie tribui manasse. Custo
dite ergo iuba pacti huius. & im
plete ea. ut intelligatis cuncta q̄
facietis. Vos statis hodie om
nes coram dño deo vro. principes
vri ac tribus et maiores natu
atq̄ doctores. omis pplus isr̄l.
liberi et vxores vre. & aduene

qui tecū morat̄ in castris. ex
ceptis lignoꝝ cesoribꝫ & hiis
q̄ ēportāt aquas. ut trāseas
in fedē dñi dei tui. et inuocā
do q̄d hodie dñs deꝰ tuꝰ pro
tuꝰ tecū. ut suscitet te sibi in po
pulū. et ipe sit dñs deꝰ tuus
sicut locutꝰ est tibi. et sicut iu
rauit patribꝫ tuis. abrahā. ysa
ac. et iacob. Ego vobis solis
ego hoc fedus feriо. et hec iu
ramenta q̄ssimo. nō vobis p̄sen
tibꝫ et absentibꝫ. Vos enī nos
tis quō habitauerimꝰ in terra egyp
ti. et quō transierimꝰ p̄ medi
as nationes. q̄bꝫ transeuntes vidistis.
abhominationes et sordes. id est
ydola eoꝝ. lignū et lapidem.
argentū et auꝝ q̄ colebāt. Ne
forte sit inter uos vir. aut mulier
familia aut tribꝫ. cuꝰ cor auer
sum a deo hodie a deo nro ut
vadat et seruiat deis illarū
gentiū. et sit in uobis radix g
minans fel et amaritudinem.
Cumq; audierit verba iuramēti
huiꝰ. benedicat sibi in corde suo.
dicēs. Pax erit mihi. et ambula
bo in prauitate cordis mei. et
assumat ebria siticre. et deus
nō ignoscat ei. Et tūc furor eiꝰ
maxime furor eiꝰ & zelus
contra hominem illū. et sedeat sup
eū omnia maledicta q̄ scripta
sunt in hoc volumine. et de
leat nomē eiꝰ sub celo. et con
sumat eum in perditionem ex om
nibꝫ tribubꝫ israel. iuxta maledic
tiones q̄ in libro legis huiꝰ ac
cedēs cōtinet. Dicetq; sequ
turus. et filius q̄ nascet de
ceps. et peregrinus q̄ de longe ve
nit. videbit plagas terre illi
et infirmitates quibꝫ ea affluxe
rit dñs. sulphure et sale ardo
re q̄ cuncta. ita ut vltra nō sata
nec virides herbas germinet
et exclusa subuersionibꝫ sodome
et gomorre adame et seboym.
quas subuertit dñs in ira & fu
rore suo. Et dicet omnes gentes.
Quare sic fecit dñs terre huic.
Que est hec ira furoris eiꝰ immē
sa. Et respondebunt. Quia de
reliquerūt pactū dñi q̄d pepigit
cum patribus eoꝝ. q̄n eduxit e
os de terra egypti. et seruie
runt dīs alienis. et adorauē
runt eos quos nesciebāt. et q̄bꝫ
nō fuerunt attributi. iccirco ira
tus est furor dñi contra terrā istā.
ut induceret super ea omnia male
dicta que scripta sunt in hoc volumine.
tra
et eiecit eos de terra
sua. in ira et in furore. et indigna
tione maxima. precipitq; in terra alie
na. sicut hodie cernitur. Abscon
dita sunt deo nro q̄
manifesta sunt nobis et filiis
nris usq; in eternū. ut faciamꝰ
universa verba legis huiꝰ. Cam
xxx.
Cumq; ergo venerint super te omnes sermo
nes isti. benedictio siue maledic
tio quā proposui in conspectu tuo
et ducta penitudine cordis tui
in universis gentibꝫ in quas dis
perit te dñs deꝰ tuus. et reuertaris
ad eum. et obedieris ei
imperio. sicut ego hodie precipio
tibi tu & filii tui in toto corde

tuo. et in tota aia tua. 2 reducet te dns deꝰ tuꝰ de captiuitate tua. ac miserebit tui. 7 rursus congregabit te de cunctis pplis in quos te ante dispersit. Si ad extremos celi fueris dissipatus inde reducet dns deus tuus. et assumet atq; introducet in terram quam possederunt patres tui 7 optinebis eam. et benedicet tibi magis ac numerosiorem te faciet q̄ fuerunt patres tui. Circūcidet dns deus tuus cor tuum. et cor seminis tui. ut diligas dnm deum tuum in toto corde tuo. et in tota aia tua. 7 possis viuere. Omnes autem maledictiones has conuertet dns super inimicos tuos. 7 eos qui oderunt te persequentur. Tu autem reuertēris et audies vocem dni dei tui. faciesq; mandata eius quę ego precipio tibi hodie. Et habundare te faciet dns deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum. in sobole uteri tui. et in fructu iumentorum tuorum. in uberitate terre tue. et in requie omnium largitate. Letabit enim dns ut gaudiat super te in omnibus bonis. sicut gauisus est patribus tuis. si tamen audieris vocem dni dei tui. et custodieris precepta eius. et cerimonias que in hac lege scripte sunt. 7 reuertaris ad dnm deum tuum in toto corde tuo. et in tota aia tua. Mandatum hoc quod ego precipio tibi hodie. non supra te est neque procul positum. nec in celo situm. ut possis dicere. Quis ascendet ad celum valet nos extendere. ut referat illud ad nos. 7 audiamus atq; opere compleamus. neque trans mare positum. ut causemur et dicamus. Quis egrediet nobis trans equora potest. ut illud ad nos usque deferre. ut possimus audire et facere quod precepit. Sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde tuo. ut facias illud. Considera quod hodie proposuerit in conspectu tuo vitam 7 bonum. et econtrario mortem et malum. ut diligas dnm deum tuum. et ambules in viis eius. et custodias mandata illius et cerimonias. atq; iudicia. et viuas ac multiplicēris. benedicatq; tibi in terra ad quam ingredieris possidenda. Si autem aduersum fuerit cor tuum et audire nolueris. atq; errore deceptus adoraueris deos alienos et seruieris eis. predico tibi hodie quod pereas. et parum spacio morieris in terra ad quam ingredieris possidenda. Testes inuoco hodie celum et terram. quod proposuerim vobis vitam et mortem. benedictionem et maledictionem. Eligite ergo vitam ut tu viuas et semen tuum. et diligas dnm deum tuum. atq; obediās voci eius. et illi adhereas. Ipse enim vita tua et longitudo dierum tuorum. ut habites in terra quam iurauit dns patribus tuis. abraham. ysaac. et iacob. ut daret eis

Abiit itaq; Capitulum xxxi. illius moyses. et locutus est omnia verba hec ad vniuersum israel. et

dixit ad eos. Centū viginti
annorū sū hodie. nō possū ul
tra egredi & ingredi. pſertī cū
et dñs dixerit mihi. Non trāsibis
iordanē istū. Dñs ergo deus
tuus. ipſe trānsibit ante te. Ipſe dele
bit omnes gentes has i ꝓspectu
tuo. et possidebis eas. et iosue
iste trānsibit ante te. sicut locu
tus est dñs. Facietq; dñs eis
sicut fecit seon & og regibus
amorreorū. & terræ eorū. delebit
q; eos. Cūq; ergo & hos tradide
rit nobis. illis faciētis eis si
cut ꝓcepi vobis. Viriliter agi
te et cōfortamini. nolite timē
re. Nec paueritis ad ꝓspectū eorū.
quia dñs deus tuus ipse ē dux
tuus & et nō dimittet nec
deliquet te. Vocauitq; moy
ses iosue. et dixit ei coram
omni multitudine filiorū isrl. Cō
fortare et esto robustus. tu ei
introduces ꝓplm istū i terrā
quā daturus se ꝓgnibus eorū iura
uit dñs. et tu eā sorte diui
des. Et dñs q; ductor ē vester.
ipse erit tecū. Non dimittet.
nec deliquet te. Noli timere.
nec pauescas. Scripsit itaq;
moyses legē hanc. et tradidit
eā sacerdotibus filiis leui. qui
portabāt archā fœderis dñi.
et cunctis senioribus isrl. Præ
cepitq; eis. dicēs. Post septē
annos. anno remissionis i so
lēnitate tabernaculorū. quē
admodū cūctis eo istl ut ap
pareat in ꝓspectu dñi dei sui.
in loco quē elegerit dñs. leges
verba legis huius coram omni isrl
audientibus eis. et infantibus om
ni ꝓlo aggregato. tā viris q; mu
lieribus. pīulis et aduenis q;
sunt intra portas tuas. ut au
diendo discant et timeant dñm
deū vestrū. et custodiant. ipſe
ad te omnes sermones legis
huius. filii quoq; eorū qui nūc
ignorant audire possint. & ti
meant dñm deum suum cunctis diebus
quibus vixerint in terra. ad quā
vos iordanē trānsmisso ꝓgressus
ꝓpagandā. Et ait dñs ad moy
sen. Ecce ꝓpe sunt dies mor
tis tuæ. Voca iosue. & state
in tabernaculo testimonii. ut ꝓ
cipiam ei. Abierunt ergo moy
ses & iosue. et steterunt in ta
bernaculo testimonii. Apparu
itq; dñs sibi in columpna nubis.
quæ stetit in introitu tabernā
culi. Dixitq; dñs ad moysen.
Ecce tu dormies cū patribus
tuis. et ꝓplus iste cōsurgens
fornicabit post deos alienos
in terra ad quā ingredi et. & tha
bitabit in ea. Sibi deliquet
me. et irritum faciet fœdus quod
pepigi cū eo. et irascet furor
meus contra eum in die illo. Et
deliquā eum. et abscondā faciē
meā ab eo. et erit in deuoratio
nem. Inuenient eum omnia ma
la et afflictiones. ita ut dicat
in illo die. Vere quia non est deus
mecū. inuenerunt me hec ma
la. Ego autē absconda et re
labo faciē meā in die illa propter
omnia mala quæ fecit. & seruit
deis alienis. Scripsit itaq; moy
ses

bite nobis cantica istud. & do cete filios isti. ut memoriā tenēat & ore decantet. et sit mihi carmē istud p testimoniū in filios isti. Introduxi eum in terrā p quā iurauī patribus eius lacte et melle manante. Cumq; comederit. et saturatus crassus fuerit. auertet ad deos alienos. et seruiet eis. et detrahet mihi et irritum faciet pactū meū. Postq; inuenerint eum multa mala et afflictões. respondebit ei canticū istud p testimoniū. q̄d nulla delebit oblīuio. ex ore seminis tui. Scio enim cogitationes eius que facturus sit hodie. antq; introducam eum in terrā quā ei pollicitus sum. Scripsit ergo moyses canticū. et docuit filios isti. Precepitq; dño iosue filio nun. et ait. Confortare. et esto robustus. tu enim introduces filios isti in terrā quā pollicitus sum. et ego ero tecū. Postq; ergo scripsit moyses libros legis huius in volumine atq; cōsummauit. precepit leuitis q̄ portabant archā federis dñi. dicēs. Tollite librū istū et ponite eum in latere arche fedēris dñi dei vri. ut sit ibi contra te in testimoniū. Ego enim scio contentionem tuā. et ceruicem tuam durissimam. Adhuc viuente me et ingrediente vobiscū. semper contendistis cum domino. quid tandē facietis post mortem meā. Congregate ad me omnes maiores natu per tribus vestras atq; doctores. et loquar audientibus eis sermones istos. et inuocabo contra eos celum et terrā. Scio enim q̄ post mortem meā iniq; agetis. et declinabitis cito de via quā precepi vobis. Et occurret vobis mala in extremo tpe. quia fecistis malum in conspectu dñi. ut irritetis eum per opera manuum vestrarum. Locutus ergo moyses audiente vniuerso cetu istius verba carminis huius. et ad finem usq; complēta sunt.

Audite celi ea que loquar. audiat terra verba oris mei. Concrescat in pluuia doctrina mea. fluat ut ros eloquium meum. quasi imber super herbam. et quasi stille super gramina. quia nomen dñi inuocabo. Date magnificentiam deo nro. dei perfecta sunt opera. et omnes vie eius iudicia. Deus fidelis et absq; vlla iniquitate. iustus et rectus. Peccauerunt ei. et non filii ei sed sordibus. Generatio praua atq; peruersa. hecine reddis dño populo stulto et insipiēti. Numquid non ipse est pater tuus qui possedit te et fecit et creauit te. Memēto dierum antiquorum. cogita generationes singulas. Interroga patrem tuum et annunciabit tibi. maiores tuos et dicent tibi. Quando diuidebat altissimus gentes. quando separabat filios ade. Constituit terminos populorum. iuxta numerum filiorum israel. Pars autem domini populus eius. iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eum in terra deserta. et loco horroris

et vaste solitudinib. Circaduxit eū et docuit. et custodiuit
ēsi pupillā oculi sui. Sicut aq
la protegēs ad volādū pullos
suos. et sup eos volitans. Expā
dit alas suas et assūpsit eū.
atq portauit in humeris suis.
Dns solus dux eius fuit. et nō
erat cū eo deus alienus. Constri
uit eū sup excelsa terre. ut co
medat fructus agrorū. Ut sugat
et mel de petra. oleūq de saxo
durissimo. butyrū de armento
lac de ouib. cū adipe agno
rū et arietū filiorū basan. et
hyrcos cū medulla tritici. et
sanguinem uue biberet merū
tissimū. Incrassatus e dilectus
et recalcitrauit. incrassatus ipin
guatus dilatatus. Dereliquit deū
factorē suū. et recessit a deo sa
lutari suo. Prouocauerunt eū
dīs alienis. et abhominatōnib
ad iracundiā concitauerunt. Im
molauerunt demonīs et nō
deo. dīs quos ignorabat. Nō
ui recentes q venerūt. quos
nō coluerūt patres eorū. Deū q
te genuit dereliquisti. et oblitus
es dñi creatoris tui. Vidit dns
et ad iracundiā concitatus e. q
prouocauerūt eū filii sui et filie.
Et ait. abscondā faciē meam
ab eis. et cōsiderabo nouissima
eorū. Generatio enī puersa e. et
infideles filii. Ipsi me prouoca
uerūt in eo q nō erat deus. et irri
tauerūt in vanitatib suis. Et
ego prouocabo eos qui nō e populus.
et in gēte stulta irritabo illos.
Ignis succensus e in furore meo. et
ardebit usq ad inferni nouissi
ma. Devorabitq terrā cū germine
suo. et montiū fundamēta ignis
cet. Congregabo super eos mala.
et sagittas meas cōplebo in
eis. Consumēt fame. et deuora
buntur eos aues morsu amarissi
mo. Dentes bestiarū immittā in
eos. cū furore trahentiū super ter
ram atq serpentiū. Foris vasta
bit eos gladius. et intus pauor.
iuuenē simul ac virginē. lactēte
cū homine sene. Et dixi. ubi nā
sunt. Cessare faciā eos hominib
meā. Ira autē inimici
corū distuli. ne forte superbirent
hostes eorū. et dicerēt manus
nostra excelsa. et nō dns fecit
hec oīa. Gens absq cōsilio et
sine prudētia. utinā sapere
et intelligere. ac nouissima
derēt. Quo pacto persequat unus mil
le. et duo fugarent decē milia.
nisi forte ideo quia deus suus ven
dit eos. et dns conclusit illos. Nō
enī deus noster ut dns eorum. et inimi
ci nostri sunt iudices. De vinea
sodomorū vinea eorū. et de suf
ragiis gomorre. Uua eorū
uua fellis. et botri amarissi
mi. Fel draconū vinū eorū. et
venenū aspidū insanabile.
Nonne hec condita sunt apud me.
et signata in thesauris meis.
Mea est ultio. et ego retribuā
in tpe. ut labatur pes eorū. Iux
ta est dies perditionis. et adsunt festi
nata tpa. Iudicabit dns populum
suum. et in seruis suis miserebit.
Videbit quōm infirmata sit ma
nus. et clausi quoq defecerint.

ꝛesidui ꝓ ꝺsupti sut. Et dicet.
Vbi sut dñ eoꝝ i quibꝫ habebat
fiducia. de quoꝝ victimis ꝯe
debat adipes. et bibebat vi
nu libamiu. Surgat et opi
tulet vobis. et i necessitate
vos ꝓtegat. Videte q ego sim
solus. et nō sit alius deus ꝑ me.
Ego occida et ego viuere faciā.
ꝑcuciā et ego sanabo. et nō e
ꝗ de manu mea possit eruere.
Leuabo ad celū manū meā.
et dicā. viuo ego in eternū. Si
acuero ut fulgur gladiū meū.
et arripuerit iudiciū manꝫ
mea. Reddā vltionē hostibꝫ
meis. et his ꝙ oderunt me re
tribuā. Inebriabo sagittas me
as sāguine. et gladiꝫ meꝫ deuo
rabit carnes. de cruore occisoꝝ.
et de captiuitate nudati ini
micoꝝ capitib. Laudate gentes
populū eius. quia sāguinē seruoꝝ
suoꝝ ulciscet. Et vindictā red
det i hostes eoꝝ. et propitius
erit terre ꝓpli sui. Venit ergo
moyses. et locutꝰ e oīa verba
cātici huius audiente ꝓplo. ipe
et iosue filius nun. Cōpleuitꝙ
omnes sermones istos loquens
ad vniuersū isrl. et dixit ad e
os. Ponite corda vra i omnia
verba mea ꝙ ego testificor vo
bis hodie. ut mandetis ea filiis
vris custodire et facere. et i
plere vniuersa ꝙ scripta sunt in
volumine legis huius. quia nō
i cassū precepta sunt vobis. sed
ut singuli i eis viuerent. ꝙ si
centes longo ꝑseueretis tpe. in
terrā ad quā iordane trānis
so ingredimini possidendā. Locu
tusꝙ e dñs ad moysen i eade
die. dicens. Ascende i montē istū
abarim. i montē nebo ꝙ est in
terra moab contra iherico. et vide
terrā chanaan. quā ego tradā fi
liis isrl in possessionē. et morere
i monte. Quē cōscendes iunge
ris ꝓplis tuis. sicut mortuus e
aaron frat tuus i monte hor. et
appositus ꝓplis suis. quia prauari
cati estis contra me i medio fili
orū isrl ad aquas cōtradictionis
cades deserti syn. et nō sanctifi
casti me inter filios isrl. Contra
videbis eā. et nō ingredieris i
eā. quā ego dabo filiis isrl.

Hec est benedictio qua benedixit moyses ho
mo filios isrl ante mortē suā. et
ait. Dñs de syna venit. et de
seyr ortus e nobis. Apparuit de
monte pharan. et cū eo sanctoꝝ
milia. In dextera eius ignea
lex. Dilexit ꝓplos. Omnes sanc
ti manu illius sunt. Et q appro
quiant pedibus eius. accipiet de
doctrina illius. Legē precepit
nobis moyses. hereditatē mul
titudinis iacob. Et erit apud
rectissimū regē. congregatis pri
cipibus ꝓpli cū tribubus isrl. Vi
uat ruben et nō moriat. et sit
punctus i numero. Hec e iude be
nedictio. Audi dñe vocē iude.
et ad ꝓplm suum introduc eum. ma
nus eius pugnabit pro eo. et adiu
tor illius contra aduersarios eius erit.
Leui quoq; ait. Perfectio tua
et doctrina tua a viro sancto tuo.
quē probasti i tēptatione. et iu

dicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo et matri sue nescio uos. et fratribus suis ignoro illos. et nescierunt filios suos. hic custodierunt eloquium tuum. et pactum tuum seruauerunt. iudicia tua o iacob. et legem tuam o israel. Ponent thymiama in furore tuo. et holocaustum super altare tuum. Benedic domine fortitudini eius. et opera manuum illius suscipe. Percute dorsa inimicorum eius. et qui oderunt eum ne resurgant. Et beniamin dixit. Amantissimus domini habitabit confidenter in eo. ac super illum quasi thalamo tota die morabitur. et inter humeros illius requiescet. Ioseph quoque ait. De benedictionibus dei terre eius. de pomis celi et de rore. atque abysso subiacente. de pomis fructuum solis ac lune. de uertice montium antiquorum. de pomis collium eternorum. et de frugibus terre. et de plenitudine eius. Benedictio illius qui apparuit in rubo ueniat super caput ioseph. et super uerticem nazarei inter fratres suos. Quasi primogeniti tauri pulchritudo eius. cornua rinocerotis cornua illius. In ipsis uentilabit gentes. usque ad fines terre. Hec sunt multitudines ephraym. et hec milia manasse. Et zabulon ait. Letare zabulon in exitu tuo. et yssachar in tabernaculis tuis. Populos uocabunt ad montem. ibi immolabunt uictimas iustitie. Quia multa delitiis maris affluent. et thesauros absconditos arene. Et gad ait.

Benedictus in latitudine gad. Quasi leo requieuit. Cepitque brachium et uerticem. et uidit principatum suum. quia pars data doctoris est. uenitque principibus populi. et fecit iustitias domini. et iudicia sua cum israel. Dan catulus leonis. fluet de basan. Et nepthalim dixit. Nepthalim habundantia perfruetur. et plenus erit benedictione domini. mare et meridiem possidebit. Aser quoque ait. Benedictus in filiis aser. Sit placens fratribus suis. Tinguat in oleo pedem suum. ferrum et es calciamenta tua. Sicut dies iuuentutis tue. ita et senectus tua. Non est deus alius. aut deus rectissimus ut deus noster. celsior celi auxiliator tuus. magnificentia eius diffusa est. nubes. habitaculi eius sursum. et subter brachia sempiterna. Eiciens a facie tua inimicum. dixitque. Contere. habitabit israel confidenter et solus. oculus iacob in terra frumenti et uini. ubi et cepit tra fluenta et ymbres. Uberibus caligabit rore. Beatus es israel. Quis similis tui populus saluandus. in deo scutum auxilii tui. et gladius gloriationis tue. Negabunt te inimici tui. et tu eorum colla calcabis.

Ascendit ergo moyses de campestribus moab super montem nebo. in uertice phasga. quod est contra hiericho. Ostenditque ei dominus omnem terram galaad usque dan. et uniuersum neptalim. terram ephraym et manasse. et omnem terram iuda. usque ad mare

nouissimum

Prologus

nouissimū. et australe pla
gā. et latitudinē capi ihericho
tantūs palmarū usq; segor.
Dixitq; dñs ad eū. Hec ē tra
q̄ iurauī abrahā ysaac
et iacob dicēs. Semini tuo da
bo eā. Vidisti eā oculis tuis.
et nō trāsibis ad illā. Mortu
usq; ē ibi moyses seruus dñi
i tra moab iubēte dño. et se
peliuit eū i valle tre moab
contra phogor. Et nō cognouit
homo sepulchrū eius usq; i psen
tē diē. Moyses centū et uigin
ti annorū erat. q̄n mortuus est.
Nō caligauit oculus eius. nec dē
tes illius moti sunt. Fleuerūt
q̄ eū filii israel i campestribus mo
ab triginta diebus. Et cōpleti
sunt dies planctus lugentiū moy
sen. Josue vero filius nun repleb
tus ē spū sapie. quia moyses
posuit sup eū manus suas. Et
obedierūt ei filii israel. fecerūtq;
sicut p̄cepat dñs moysi.
Et nō surrexit ppha ultra i
israel sicut moyses. quē nosset
dñs facie ad faciē i omnibus sig
nis atq; portentis. q̄ misit p
eū ut faceret i tra egypti pha
raom. et omnibus seruis eius.
vniuersq; tre illius. et cuncta ma
nu robusta. magnaq; mira
bilia. q̄ fecit moyses coram
vniuerso israel.

Incipit prologus
sup libru Josue

Quadem finito pe
tateuco moysi
beluid gradi seno
te liberati. ad hec
sūt filii nauē manū mittim⁹.
quē hebraice iosue bennum. id
ē iosue filiū nun vocat. et ad
iudicū librū quē sophim appel
lat. adruth quoq; et hester.
quos hinc de nobis effecit. Ego
nemoq; lectorē ut siluia hebra
corū nōmina et distinctiones p̄ me
bra diuisas diligens lector cō
seruet. ne et in⁹ labor. et illius
studiū pereat. Et ut i primis q̄d
sepe testatus sū. sciat me nō i
recapheose nūc veteris noua
corrodere. sicut amici mei criminat.
sed q̄ vitulū pte offerre ligna me
a hominibus quos tm̄ mira delec
tat. utq; grecorū exemplis. q̄
et suspitio et labore maxime di
gesta. eidē rōnem habeat.
Et sicubi i atriquorū volumi
nū lectōe dubitauerit. hec illius
q̄erentes discernat q̄d recesserit.
magnū cū apud latinos tot
sint exemplaria q̄ tot codices. et
vnusq; q̄sq; p arbitrio suo ul' ad
diderit ul' subtraxerit q̄d ei vi
sū ē. et vtiq; nō possit verū
ee q̄d dissonat. Unde cessent
arcuato vulnere q̄ nos tuis
gē stomachi. et serm̄ opus vene
natū crispe ligna desiccat. ul'
suspectis si placet. ul' q̄ crep
inēs si displicet. meminerintq;
illorū ē suū. Ob tuū habū
dauit malicia. et lingua tua
cōcinnabat dolos. Sedēs ad
versus fratrē tuū loquebaris. et ad
uersus filiū matris tue ponebas
scandalū. Hec fecisti. et tacui.
Exestimasti iniq; p ego tui si
milis. arguā te. et statuā cōt-

facie tua. Que cū audierūt
ut legerēt vtilitas ē. nos labo
rādo sudāt. z alios detrahēdo
laborāt. dolē indeos qd' eluip
mādi eis. et nō rudendi optiamos
sit oblata occasio. et ecclie ho
nines id despicē. imo lacerāt
vñ adiūsam torquant. Quod
si vetus eis tātū displicaret. pla
ceret. q̄ et m̄ nō displiceret. z nichil
contra recipiendū putarē. nisi
ea q̄ sub asteriscis z obelis ut'
addita sūt ut' aptata legerē.
et negligerē. Quāe dgnidē
iuxta thodocionē trāslatores
ecclie susceperūt. Cur origē
ne imitar. et eusebiū. pāphyli
ctas edidēs sibi dissentētes.
Aut q̄ sunt stultitia p̄hōr vētā
duxerūt. p̄ferre q̄ falsa sint.
Vnde aute nouo testamēto
pbāre potuerūt assūpta testimo
nia q̄ i libris veteribus nō ha
bēt. Hec dicim. ne dnō
caligmātibus tacē videam. Le
gim post sēc paule dēmicatōes.
cui vita victus exēplū ē. et
hos libros quos eustochio vgi
mi xpi negare nō potui. rogē
dm dū spūs hos regat arti.
aplicē explanatōi tribuē. et
omissis iā dudū opib ēsi quo
dā p̄ liminio repetē. pcedā.
cū et admirabilib. scīs z vir
pannuchi horide lris flagi
tet. et nos ad priam festina
tēs. mortiferos syrenaū cā
tus surda debeam aure trāsi
re.

Incipit liber Josue Cap̄ i.m

Factū est
post mortē moysi
seruī dei. ut loquēt
dūs ad iosue filiū
nun ministrū moysi.
et dicēt ei. Moyses
seruus meus mortuus ē.
Surge et trāsi iordā
nē istū tu et oēs pplus tecū.
terrā quā ego dabo filijs isr.
Omēm locū quē calcauerit ves
tigiū pedis vr vobis tradam.
sicut locutus sū moysi. a deser
to et libano usq ad flumē mag
nū eufratē. Omnes terrā cethe
orū usq ad mare magnū ad
solis occasū. erit t̄minus vēst.
Nullus vobis poterit resistē.
cūctis diebus vite tue. Sicut
fui cū moyse. ita ero tecū. nō
dimittā nec derelinquā te. Co
fortare et esto robustus. tu em
dīuides sortē pplo huic terrā
p̄ qua iurauī patribus tuis. ut
tradā ea illis. Confortare igi
t̄ et esto robustus valde. ut
custodias et facias oem
legē. quā p̄cepit tibi moyses
seruus meus. Ne declines ab ea
ad dexterā ut ad sinistrā. ut
intelligas cūcta que agis. Nec
recedat volumē legis huius de
ore tuo. sed meditaberis i eo die
ac nocte. ut custodias
et facias omnia q̄ scripta sūt
in eo. Tunc dirigēs viā tuā. et
intelliges ea. Ecce p̄cipio tibi.
Confortare. et esto robustus.
Noli metuere. et noli timere.
qm tecū ē dūs deus tuus in oī
bus. ad quecūq; p̄gredieris.

cepitq; iosue principibꝫ ꝑli-
dicens. Trāsite ꝑ mediū tas
troꝝ. et ꝑate ꝑplo. ac dicite.
Preparate vobis cibaria. qm̄ ꝑ
die tertiū trānsibitis iordanē. et
intrabitis ad possidēda trā quā
dns deꝰ vr dat vobis.
Rubinetis quoq; et gaditis.
et dimidie tribui manasse. ait.
Memētote sermonis quē pre-
cepit vobis moyses famulus
dñi. dicens. Dns deꝰ vr dedit
vobis requiē. et omem trām.
Vxores vre et filij vri ac iumē
ta. manebūt i terra. quā ē
dedit vobis moyses trāns ior-
danē. Vos aute trānsite arma
ti ante fres vros omes fortes
manu. et pugnate ꝑ eos. donec
det requiē dns fribꝰ vris sic
et vobis dedit. et possideāt ipi
q; trā quā dns deꝰ vr dat
rus ē eis. et sic reuertim i tē
ram possessionis vre. et habita-
bitis i ea quā dedit vobis moy
ses famulꝰ dñi trans iordanē
contra solis ortū. Rndentq;
iosue. atq; dixerūt. Omia q
precepisti nobis faciem9. et quo
cūq; miseris ibim9. Sicut obe
diuim9 i cūctis moysi. ita
obediem9 et tibi. tantū sit dns
deꝰ tuꝰ tecū. sicut fuit cū moy
se. Qui cōtradixerit ori tuo et
non obedierit cūctis sermoni-
bus quos preceperis ei morietur.
tu tm̄ confortare. et viriliter age
Misit ergo iosue filiꝰ nū.
qui de sethim duos viros
exploratores absconditos. et dixit
eis. Ite et considerate terrā.
vrbemq; iherico. Qui profecti
ingressi sunt domū mulieris me
retricis nōie raab. et quieuerūt
apud eā. Nunciatū q; ē regi ihe
richo. et dictū. Ecce viri ingressi
sunt huc ꝑ noctē de filijs isrl.
ut explorarent trām. Ad quos rex
ihericho ad raab misit. dicens.
Educ viros q; venerūt ad te. et
ingressi sunt domū tuā. Explo-
ratores quippe sunt. et omem trām
hanc q; considerare venerūt. Tollensq;
mulier viros. abscondit. Et ait.
Fateor venerūt ad me. sed nescie-
bā vnde essent. Cumq; porta clau
deret. et tenebre. et illi pter exi
erūt. Nescio quo abierūt. Pse-
quimini cito. et comprehendetis eos.
Ipa aute fecit ascendere viros i
solarium domꝰ sue. opuitq; eos
lini stipula. q; ibi erat. Hij au
tē q; missi fuerāt. secuti sunt
eos ꝑ viā q; ducit ad vada ior-
danis. Illisq; egressis. statim
porta clausa ē. Nescitū obdor
miebat q; latebat. et ecce mu
lier ascendit ad eos. et ait. Scio
quia dedit vobis trām.
Extimuit enim nos timor vester.
et elanguerūt omes habitatores
terre. Audiuim9 q; siccauerit
dns aquas maris rubri ad ves
trū introitū q; egressi estis de
egypto. et quid fecerit duobꝰ
amorreorū regibꝰ q; erāt trans
iordanē. seon et og. quos in-
terfecistis. Et hec audientes pti
muim9. et elanguit cor nrm.
nec remansit in nobis spūs ad
introitū vrm. Dns enim deꝰ vr
ipe ē deus in celo sursū. et in ter
ra deorsū. Fluit ergo iurate michi

p dnm. ut quid ego fera vobis
cū miam ita et vob faciatis
cū domo pris mei. dextis ps
signū veri ut saluetis pres
mei et mrem. et fres ac sorores
es meas et oīa q illoz sūt.
et eruatis aias nras de mor
te. Qui rndens ei. Aia nra sit
p vobis i morte. si thy no pdi
derit nobis
dns tra. fanem ⁊ te miam
et veritatē. Demisit eos ergo
eos p funē de fenestra. domus
enī ei⁹ hebat muro. Dixitq;
ad eos. Ad montana cōscendite.
ne forte occurrat vob rel
gentes. Ibiq; latete diebus tribus
donec redeat. et sic ibitis p
viā vram. Cui dixerūt ad
ea. Innoxii erimus a iuramē
to hoc quo adiurasti nos. si
ingredientib⁹ nobis terrā sig
nū nre fuerit funiculus iste coc
cineus. et ligabis eū i fenestra
p qua nos demisisti. et pres
tuos ac mrem. fres tuos. et oēm
cognationē tuā congregabis
i domū tuā. Qui ostiū domus
tue egressus fuerit. sanguis ipius
erit in caput ei⁹. et nos erimus
alieni. Cuicūq; aut sanguis
qui tecū fuerit i domo redun
dabit i caput nrm. si eos q̄s
tetigerit. Cōd si nos prōdere volue
ris. et sermonē istū pferre
i medium. erimus innocētes ab hoc
iuramēto quo adiurasti nos.
Et illa respondit. Fiat sicut locuti es
tis. ita fiat. Dimittēsq; eos
ut pergerent. appendit funiculū
coccineū i fenestra ei⁹. Illi
vero ambulantes pueneruīt ad
montana. et mānserunt ibi p tres
dies. donec reuerterent⁹ qui fuerant
psecuti. Querentes eos p oēm
viā. nō reppererunt eos. Quibus
rebus egressis. reuersi sunt et des
cenderunt exploratores de monte.
Et trāsito Iordane trāsierunt
ad Iosue filiū nun. Narrauerunt
cuncta ei oīa que acciderat
sibi. atq; dixerunt. Tradidit
dns nr oēs inimicos nros in manus
nras et timore pstrati sunt cuncti habi
tatores eius.

Cap. iii.

Ibi⁹ Iosue de nocte cū
omni exercitu. egressus
mouit castra. Egredientesq;
p de Sethym. venerūt ad Iorda
nē ipe et omes filii israel. et mo
rati sunt ibi p tres dies. Quibus
euolutis. trāsierunt principes p
castroz medium. et clamare ce
perunt. Cū viderētis archā fe
deris dni dei nri. et sacerdotes
eius leuitice portantes ea.
vos q̄ de loco egredimini. et sequimini eā.
Ut sciatis viam qua ingredia
mini. quia nequaq; hac vos et archa
spacium cubitorum duum mensuram
magis pauli vide possitis. et nos
se p quia via ignota. ne p ea
nō ambulastis p ea. Et cauete.
ne appropinquetis ad archā. Dixit
q̄ Iosue ad pplm. Sanctificami
ni eras cum fecerit dns mirabilia
vobis. Et ait ad sacerdotes.
Tollite archā federis dni. et
date ppli. Qui iussa quae
dam tulerunt. et ambulauerunt an
te eos. Dixitq; dns ad Iosue. Ho
die incipiā exaltare te coram oī
israel. ut sciat q̄ sicut cū moyse
fui. ita et tecū sim. Tu aut pce

pe sacerdotib9 q̄ portat archā
fœdis. et dic eis. Cū ingressi fu
eritis ptē aquē iordanis. state
i ea. Dixitq̄ iosue ad filios is
rahel. Accedite huc. et audite
verba dñi dei vri. Et rursū. In
hoc intelliget scietis q̄ dñs deꝰ
vester i medio vr̄i ē. et dispe
det i ḡspectu vr̄o chananeū. ethe
ū. euchēū. et ferezeū. gergesse
ū quoq̄ et iebuseū. et amorre
ū. Ecce archa fœdis dñi ois ē
re antecedet vos. p iordanē. Pa
rate duodēm viros de duodēm
tribus q̄libz. singulos p singu
las tribꝰ. Et cū posuerit vesti
gia pedū suoꝝ. sacerdotes qui
portat archā fœdis dñi dei
vestri. ingredi ripā aquarū
aque que descendūt de superio
ri. et atq̄ deficiāt. q̄ aute desup
venerūt. i vna mole q̄siescāt. Egr̄
essus ē ppl̄us de tabnaculis
suis ut trāsiret iordanē. et sa
cerdotes q̄ portabāt archā
fœdis. p gebāt ante eū. Ingres
sis q̄ eis iordanē. et pedibꝰ
eoꝝ tinctis i ptē aque. iorda
nis aute ripas aluei sui tpe
messis ipleuerat. steterūt aq̄
descendentes i vno loco. et i strue
ctis trumcis stetes. apparebāt
procul ab vrbe q̄ vocabat adom.
usq̄ ad locū sarthan. Que aut
ē descendēs erat i mare solitu
dinis q̄ nūc vocat mortuū
defecerūt. usq̄ quo oīno defi
cerēt. Ppl̄us aute trādebat q̄
tra iordanē. et sacerdotes qui
portabāt archā fœdis dñi sta
bāt firmi sicca humi i medio
iordanis armati. omnisq̄ ppl̄s
p azete aluei tēsibat. Cap. iiij.

Qvibꝰ trāsgressis. dixit dñs
ad iosue. Eligę duodēm viros.
singulos p singulas tribꝰ. z p
cipe eis ut tollāt de medio ior
danis aluco ubi stetērūt sacer
dotū pedes. duodēm duriss̄os
lapides. quos ponetis i loco
castroꝝ ubi fixeritis hac nocte tentoria. Vocauitq̄ iosue
duodēm viros q̄s elegerat de fi
liis isr̄l. singulos de tribꝰ sin
gulis. et ait ad eos. Ite ante ar
cha dñi dei vr̄i ad iordanē al
ueū. et portate in singuli sin
gulos lapides i humeris vris
iuxta numerū filioꝝ isr̄l. ut
sit signū inter vos. Et cū interro
gauerit vos filius vr̄i cras dicēs
quid sibi voluerit isti lapides. ītu
lerit eis. Defecerūt aque ior
danis ante archā fœdis dñi. cū
trāsiret eū. Idcirco positi sunt
lapides isti i monimentū filio
rum isr̄l. usq̄ sēp̄iternū. Fecerūt ergo
filii isr̄l sicut p̄cepit iosue.
portantes de medio iordanis
aluco duodēm lapides ut ei
dñs i p̄ceperat iuxta numerū fili
oruū isr̄l. usq̄ ad locū i quo tas
tra metati sunt. ibiq̄ posuerūt
eos. Alios quoq̄ duodēm lapi
des posuit iosue i medio ior
danis aluco. ubi steterāt sac̄
dotes q̄ portabāt archā fœdis
dñi. et sunt ibi usq̄ i p̄sentē die.
Sacerdotes aute q̄ portabāt
archā stabāt i iordanis medio.
donec oīa ḡplerēt q̄ iosue ut
locutus ad ppl̄m p̄ceperat dñs.
et dixerat moyses ei. Festina

uitrq; pplib. et transijt. Cuiq; trasisset omeb. tui fuit tarcha dñi. Sacdotes quoq; portabat archam pplm. sibi q; ruben et gad et dimidia tubq; manasse az mati precedebat filios isrl. sicut eis prepat moyses. Et q̃dragita pugnatoz milia p timab et cuneos incedebat. p plana atq; campestria urbis iheric. In illo die magnificauit dñs ioſue coram omi isrl. ut timerent eu sicut timuerut moysen. diu adhuc viuet. Dixitq; ad eu. Precipe sacdotib; q̃ portat archa fedus. ut ascendat de iordane. Cumq; precepisset eis. dicens. Ascendite de iordane. Cuq; ascendissent portates archa fedus dñi. et sicca humu calcare cepissent. reuerse sunt aque i alueu suu. et fluebat sicut a te q̃ fuerat. Plebs aute de iordane ascendit decimo die primi mensis. et castra metati sunt i galgalis ad orientale plagã urbis iheric. Duodecim quoq; lapides quos de iordanis aluco sustulerat. posuit ioſue i galgalis. Et dixit ad filios isrl. Cum interrogauerit filij ui crastinus pres suos et dixerint eis. q̃d sibi voluit lapides isti. docebitis eos atq; dicetis. Per aridã alueu transiuit iordanẽ istu. siccante deo usq; aquas eius q̃ sperauerat donec transiremus. sicut fecerat pus i mari rubro q̃d exsiccauit donec transiremus. ut discant omes tre pli fortis manu dei. et ut vos timeatis dñm deu vrm i omi tpe.

Postq; ergo audierũt omes reges amorreoꝝ qui habitabat trans iordanẽ ad occidentale plagã. et cuncti reges chanaan. q̃ pposita possidebat magno mari loca. q; siccasset dñs fluenta iordanis coram filiis isrl donec transiret. dissolutum est cor eoꝝ. et no remansit in eis spũs timentiũ introitu filioꝝ isrl. Eo tpe ait dñs ad ioſue. Fac tibi cultros lapideos. et circuncide secdo filios isrl. Fecit q̃ iusserat dñs. et circumcidit filios isrl i colle preputioꝝ. Hec aute causa fuit circumcisionis. Omnib; pplis egressis de egypto generib; masculini vniuersi bellatores vite mortui sunt i deserto p loga spacia. omes circumcisi erat. Plebs aute q̃ nata est i deserto p q̃dragita annos i ultimis letissime solitudinib; mansionis fuit. donec consumerẽt q̃ no audierat vocẽ dñi dei. et q̃bus ante iurauerat ne ostenderet eis terrã lacte et melle manante. Horũ filij i loco successerũt pueri. et circumcisi sunt a ioſue. q̃ sicut nati fuerat i peregrinatione erat. nec eos in via aliq̃s circumciderat. Postq; aute omes circumcisi sunt. mansere ibi i eode castrorũ loco. donec sanarent. Dixitq; dñs ad ioſue. Hodie abstuli opbriũ egypti a vobis. Vocatumq; est nome loci illi galgala. usq; in psentem diem. Manseruntq; filij

ist' t galgalis. et fecerunt pha
se qrta decia die mēsis ad ves
pe t campestribꝫ iherico. Et cō
edit de frugibꝫ tre die alteꝝ.
et azimos panes. t polenta eiꝫ
de am. Defecitq; manna p̄ die
comederunt de frugibꝫ tre. nec
ps fuit vlt illo cibo filij ist. ꝫ
comederunt de frugibꝫ pcis
ani tre chanaā. Cū aut esset
iosue t ageret iuxta iherico le
uauit oculos suos. et vidit
viru stantē ge se. euaginatu
tenentē gladiu. Perrexitq;
ad eu. et ait. Noster es. an ad
uersarioꝝ. Qui respondit. Ego
sum princeps exercitꝰ dñi. t nūc
venio. Cecidit iosue pnus t e
ra. et adorauit. ait. Quid dñs
meus loquit ad seruū suū. Sol
ue calciamentū de pedi
bꝫ tuis. locꝰ enī t quo stas.
sanctꝰ est. Fecitq; iosue. ut sibi fu
erat p̄ceptū. Cap. vi.

Iherico aut clausa erat ar
ctissima munita tidze filioꝝ ist.
et nullꝰ egredi audebat. nec
ingredi. Dixitq; dñs ad iosue.
Ecce dedi t manus tuas iherico
et regē eius. omnes q; fortes bi
bos. Circuite urbē cuncti bella
tores. semel p die. Sic facie
tis. sex diebꝰ. Septimo aut
die sacerdotes tollent septē
buccinas quarū usus est iubi
leus. et precedat archa fedris dñi.
Septies q; circuibitis ciuita
tē. et sacerdotes clangent buc
cinis. Cumq; insonuerit vox
tube longior atq; grossior. et
ab urbꝫ vris intrepuerit. omnis

mabit omis ps populus vociferā
tur de maxia. et murꝰ statim cor
ruet ciuitatis. Ingredietq; ps
singuli. p locū contra quē stet
unusquisq;. Vocauit ergo iosue filiꝰ
nun sacerdotes. et dixit ad eos.
Tollite archā fedris dñi. t sep
te alij sacerdotes tollāt septē
iubileos buccinas. t precedant
arcā archā dñi. Ad populū quoq;
aut. Ite. et circuite ciuitatē. ar
mati precedētes archā dñi. Cuiꝫ
iosue vba finisset. et septē sa
cerdotes septē buccinis clan
gerent ante archā dñi. omis q;
populus precedēt armatꝰ. reliquus
vulgꝰ archā sequebat. ac buccī
nis omia crepabat. Precepe
rat aut iosue populo. dicēs. Non
clamabitis nec audiet vox
vra. neq; ullus sermo ex ore
vro egredietur. donec veniat
dies t quo dicā vobis. Clama
te. t vociferamini. Circuiuit ergo
archa dñi ciuitatē semel
p die. et reuersa i castra mansit
ibi. Igit iosue de nocte exsur
gēte. tulerunt sacerdotes ar
chā dñi. et septē ex eis sep
tē buccinas. quarū iubileos
usus est. Precedebat ergo ar
cha dñi. abulatores atq; clāgē
tes. et armatꝰ populus ibat ante
eos. Vulgꝰ aut reliquus se
quebat archā. et buccinis pso
nabat. Circuierūtq; ciuitatē
secūdo die sic. et reuersi sunt i cas
tra. Sic fecerunt sex diebꝰ. Di
e aut septimo diluculo exsur
gentes. circuierunt urbē sicut
dispositū erat septies. Cuiq;

septio circuitu dimicauerunt hui⁹
modi sacerdotes. Dixit iosue
ad eos isr̃l. Confitemini. tra
didit enim vobis dns ciuitatē.
Et ciuitas hec anathema
et omia q̄ i ea sunt dni. sola
raab meretrix viuat. cū vni
uersis q̄ cū ea i domo sunt. Absq;
dit em nuncios. quos direxe
rāt. Vos aut cauete ne de
his q̄ precepta sunt vobis quid
pia ꝓmigatis. et sitis pui
catoris dei. et omia castra
isr̃l sub pcō sint atq; turbet.
Quicq̄d aut auri et argenti
fuerit. et vasoꝝ eneoꝝ ac ferri. dno dicet. reponitur in
thesauris eius. Igit̄ omi po
pulo. et clangentib⁹ tu
bis. ꝑgit̄ et muri ciuitatis mi
mb vocis sonitu corruerunt. et as
cendit vnusquisq; ꝓ loci q̄ cōtra
se erat. Ceperuntq; ciuitatē.
et interfecerunt oia q̄ erant i ea
a viro usq; ad mulierē. ab i
fante usq; ad senē. Boues q̄
et oues et asinos. i ore gla
dij ꝓtruncauerunt. Duobus aut
viris q̄ explorauerāt missis
fuerat. dixit iosue. Ingredi
mini domū mulieris meretris.
et pducite ea. et omia que
illi⁹ sunt. sicut illi iuramēto
firmastis. Ingressiq; iuuenes.
eduxerunt raab. et parentes eius
fratres quoq; et cuncta supellec
tile et cognatōem illi⁹. et ex
tra castra isr̃l manere fecerunt.
Urbē aut et omia q̄ i ea i
uenta sunt succenderunt. absq;
auro et argento. et vasis e
neis ac ferro. que i erario
dni cōdiderunt. Raab vero
meretrice et domū patris eius
atq; omia q̄ habebat fecit io
sue viue. et habitauerunt in
medio isr̃l. usq; i p̄sentē die.
eo q̄ abscōderit nuncios quos
miserat iericho explorare. Ihe
richo. In tpe illo. iurauit iosue.
dicēs. Maledictus vir co
ram dno. q̄ susceperit et edifi
cauerit ciuitatē hierico. In p̄
mogenito suo fundamēta illi⁹
iaciat. et nouissimo liberoꝝ
ponat portas eius. Fuit ergo
dns cū iosue. et nomē eius i
omi t̄ra vulgatus est.

Cap. vii.

Filij aut isr̃l pua
ricauerūt. et vsur
pauerunt de anathemate. Na
achar. filius charmi. filij zabdi.
filij zare. de tribu iuda. tulit
aliquid de anathemate. Ira
tus q̄ est dns cōtra filios isr̃l.
Cui q̄ mittens iosue de iherico
viros cōtra hay q̄ est iuxta be
thauen. ad orientale plagā
appidi bethel. dixit eis. Ascē
dite et explorate terrā. Qui
precepta cōpletes. explorauē
runt hay. Et reuersi. dixerunt ei.
Non ascendat omnis populus. si duo
vel tria milia virorū ꝑgant. et de
leant ciuitatē. Quare oīs populus
frustra laboret. q̄ hostes pau
cissimos. Ascenderunt ergo
tria milia pugnatorū. Cum
que fugati terga vertissent. percussi sunt
a viris urbis hay. et corruē
runt ex eis triginta et sex ho
mines. Persecutiq; sunt eos ad
nicē. Descendentiq; sunt eos ad
lapidicinas. et percus

et ceciderunt p̄ p̄na fugientes.
Diminuitq; cor p̄pli. et iſtau
aque liq̄ſtiꝫ t. Josue vẽo ſci
dit veſtimenta ſua. ⁊ cecidit
p̄nꝫ t tra ꝯra archa dñi uſ
q; ad veſp̄a. tũ p̄t q; omes
ſenes iſt. miſeruitq; pulue
re ſup capita ſua. et dixit io
ſue. Heu dñe deꝰ. Quid volu
iſti traducẽ p̄plm iſtũ iordanẽ
fluuiũ. ut tradas nos t ma
nꝫ amoꝛrei ⁊ p̄dẽs. Vtinã
ut cepiſſemꝰ maſſiſſemꝰ tranſio
danẽ. Ait dñs deꝰ. quid dici
tides iſta hele hoſtibꝰ ſuis ẽ
ga vtenteꝰ. Audiet chanana
nei et omes hitatoꝛes tre.
ac p̄ẽ ꝯglobati circũdabũt
nos. atq; delebũt nomẽ nr̃m
de tra. Et quid facies magno
nõi tuo. Dixitq; dñs ad ioſue.
Surge. Cur iaces p̄nꝫ t ra.
Delictum iſꝛl. et p̄uaricati
ẽ pactũ meũ. Tuleruntq; de ana
themate. et furati ſũt atq; mẽ
titi. et abſcondẽrũt mẽ vaſa ſua.
nec poterunt iſt̄ ſtare an hoſtes
ſuos. cos q; fugi et. quia pollu
ti ẽ anathemate. Nõ ero vlẽ
vobiſcũ. donec gtricatis eũ q̄
ſacrũ ſtelerũ rec ẽ. Surge. et
ſanctifica p̄plm. et dic eis. Sanc
tificamini ⁊ cras ſtimi. hec enim dicit
dñs deꝰ iſꝛl. Anathema t me
dio tui ẽ iſꝛl. Non poteris ſtare
ꝯra hoſtibꝰ tuis. donec dele
atis eos te. qui hoc ꝯtamiati
ẽ ſcle. Accedetis q; mane ſin
guli p tribꝰ vras. et quamcuq;
tribũ ſors inuenerit. accedet p cog
nationes ſuas. et cognatio p
domos. domꝰ q; p viros. Et q
cũq; ille in hoc fragmẽ de ſuit de
phenſibꝰ. cõburet igni ẽ omi
ſubſtãcia ſua. qm̃ p̄uaricatꝰ ẽ
pactũ dñi. et fecit nephas in
iſꝛl. Surgens itaq; ioſue mane.
applicuit iſꝛl p tribꝰ ſuas. ⁊ ce
cidit ẽ tribꝰ iuda. Duxitq; ẽ in cꝰ
familias ſuas eſſet oblata. Cece
dit ẽ familia zare. Illã quoq; p
domos offerẽs reperit zabdi.
Cuiꝰ domũ t ſingulos diuitẽs
viros. Tulit achar filiũ charmi. filij zabdi. filij zare. de tri
bu iuda. Et ait ad achor. Fili
da gliam dño deo iſꝛl. et cõfi
te atq; dic mihi quid feceris. ne
abſcondas. Rndit̃q; achar io
ſue. et dixit ei. Vere ego pecca
ui ꝯra dñm deum iſꝛl. et ſic ⁊ ſic
feci. Vidi enim inter ſpolia pal
lium coccineũ valde bonũ. ⁊ du
centos ſiclos argenti. regulã q;
auree q̃ quinq; ginta ſiclorũ. ⁊ ꝯti
piſces. abſtuli et abſcondi t ẽ
ra. cõ medium tabernaculi mei.
Argentũ q; foſſa humo operui.
Miſit ergo ioſue miſtros. qui
cucurrerũt ad tabernaculũ illi9.
reppereruntq; cuncta abſcondita t eo
de loco. et argentũ ſil. Auferẽ
tes q; de tentorio. tulerũt ea ad
ioſue. et ad omes filios iſꝛl.
poſuerunt q; an dñm. Tollens itaq;
ioſue achor filiũ zare. argen
tũq; et pallium. et auream regu
lã. filios q; et filias eius. boues
⁊ aſinos. et oues ꝯpm q; tabernaculũ. et cuncta ſuppellectile.
et omnis iſꝛl cũ eo. duxerũt eos
ad vallẽ achor. Vbi dixit ioſue.
Quia turbaſti nos. exturbet

te dñs in die hac. Lapidauitq; eū oīs isr̄l. et cuncta q̄ illis erat igne cōsupta sūt. Cōgregauerūt quoq; sup eū acerū magnū lapidū. q̄ p̄manet usq; in p̄sēte die. Et auersus ē furor dñi ab eis. Vocauitq; nomē loci illius vallis achor. usq; hodie. Cap̄ vm.

Dixit aut̄ dñs ad iosue. Ne timeas. neq; formides. Tolle tecū oēm multitudinē pugnatorū. et consurgens ascende in opidū hay. ecce tradidi in manu tua regē eius et pplm. urbē q; et terrā. Facies q; urbi hay et regi eius. sicut fecisti iherico et regi illius. p̄da vero et omia animalia diripietis vobis. Pone insidias urbi p̄cā. Surrexitq; iosue et oīs exercitus bellatorū cū eo. ut ascenderet in hay. Et electa triginta milia virorū fortiū misit nocte. precepitq; eis. dicēs. Ponite insidias p̄ ciuitatē. nec longius recedatis. et cuncti oīes parati. Ego aut̄ et reliqua multitudo que mecū est. ascendem⁹ ex aduerso ciuitati. Cumq; exierint contra nos. sicut ante fecim⁹ fugiem⁹. et terga vertem⁹. donec p̄sequentes ab urbe longius p̄trahāt. Putabūt enī nos fugere. sicut p̄ius. Nobis ergo fugientibus. et illis p̄sequentibus. consurgetis de insidiis. et vastabitis ciuitatē. tradetq; ea dñs deo vr̄o in manibus vr̄is. Cumq; ceperitis. succendite ea. et sic oīa facietis. ut iussi. Dimisitq; eos. et p̄rexerūt ad insidias. locūq; sedentes inter bethel et hay. ad occidentalē plagā urbis hay. Iosue aut̄ nocte illa in medio mansit pplo. Surgens q; diluculo recensuit populos. et ascendit cū senioribus pplī in hay expeditus. Cumq; venissent et astantes ante ciuitatis. steterūt ad septentrionalē urbis plagā. Inter quā et eos vallis erat media. Quinq; aut̄ milia virorū ex legerat. et posuerat inter insidias. Et bethauen et hay. ex occidentali parte ciuitatis. Omnes vero reliqui exercitus ad aquilonē ante dixerat. ita ut nouissimi multitudinis. occidentalē plagā urbis ferirēt. Abiit ergo iosue nocte illa. et stetit in vallis medio. Quod cū vidisset rex hay. festinauit mane. et egressus ē cū omni populo suo. ascendit contra hostes. Diruptaq; est porta ciuitatis. Nec cogitabat quicq; de insidiis. quas retro tergū latere sciebat. Iosue vero et omis multitudo ficti terga dederūt. et simulates metū. et fugę locū. per viā solitudinis. At illi vocibus p̄cōnū exacerbati. et se mutuo cohortates. p̄secuti sūt eos. Cumq; recessissent a ciuitate. et nemo quidē in urbe hay et bethauen remansisset qui non p̄sequeret. sicut cupiebat aperta oppida re liquerūt. dixit dñs ad iosue. Tende clypeū q̄ in manu tua est contra urbē hay. quia tibi tradā eā. Cumq; extendisset clypeū ex aduerso ciuitatis. insidie q̄ latebant surrexerūt q̄ festi. Et p̄gentes succenderūt ciuitatē. ceperuntq; et succendere

rūt ea. Vnā autē ciuitatū qu
ꝑsequebāt̄ iosue respicētes ꝛ
videntes fumū urbis ad celū us
q̄ q̄ sedē. nō potuerūt vlt̄ huc
illucq̄ diffugere. ꝑ sert̄ eū hyī q̄
simulauerāt fugā. et tendebāt
ad solitudinē. ꝗa ꝑ secutores
fortissīe pstringebāt. Videns q̄ io
sue et oīs isr̄l q̄ capta esset
ciuitas. et fumꝰ urbis ascenderet.
reuisus ꝓtulit vnos hay. Et
de et illi q̄ repetāt et sternebāt
ciuitatē. egressi de urbe gt̄ suos.
medios hostiū fer̄e reperiūt.
Quos ego vt̄q̄ ꝑte aduersāy rede
rēt. ita ut nullꝰ de tāta mul
titudīe saluāret. Regē quoq̄ ur
bis hay apphendērūt viuētem.
et optulerūt iosue. Postq̄ omnēs
habitatores hay interfecti sūt
vsq̄ ad internecionē. et ī cede
loco gladio cōcrematus. reuer
si filij isr̄l ꝓtulerūt ciuitatē. Erat
autē qui ī eode die ꝛruerāt.
a vlo usq̄ ad mulierē. duode
milia hoīm. omēs urbis hay. Io
sue vō nō ꝗtraxit manū qua
ī sublime porrexerāt tenens
clypeū. donec interfīerēt̄ omēs
habitatores hay. Sumpta au
tē et ꝑda ciuitatis diuisērūt
sibi filij isr̄l. sicut ꝓcepat dns
iosue. Qui succēdit urbē. ꝛ se
cit ea tumulū sempit̄nū. Regē
quoq̄ eius suspēdit ī patibulo.
usq̄ ad vesp̄a et solis occasū.
Precepitq̄ iosue. et deposuerūt
cadauer eius de cruce. ꝓiecerūt
q̄ ī ꝑta introitu ciuitatis. ꝛ
strauerūt sup̄ eū magnū acerū
lapidū. qui ꝑ mānet usq̄ ī ꝑ
sentē diē. Tūc edificauit iosue
altāre dño deo isr̄l ī mōte hebal
sicut ꝓcepat moyses famulus
dñi filijs isr̄l. et scptū ē in vo
lumīe legis moysi. altāre de
lapidibus ꝗ polītis quos ferrū
nō tetigit. Et optulit sup̄ eū
holocaustū dño. immolauitq̄
pacifica victimas. Et scripsit sup̄
ꝑ lapides deuteronomiū legis
moysi. qd̄ ille digesserat cora
filijs isr̄l. Omnēs autē ꝑlī ꝛ ocs
maiores natu. duces q̄ ac iu
dices stabāt ex vtr̄q̄ ꝑte arche
ī q̄spctu sacerdotū. et leuitaꝝ
q̄ portabāt archā fœdis dñi. ut
aduena ita et indigena. me
dia eoꝝ ꝑs iuxta mōtē garizim.
et media iuxta mōtē hebal.
sicut ꝓcepat moyses famulus
dñi. Et primū quidē benedixit
ꝑlī isr̄l. p̄q̄ hec legit oīa v̄
ba benedic̄. et maledic̄. et
cuncta q̄ scpta erāt ī legis vo
lumīe. Nichil ex hijs que moy
ses mīserat reliquit intactū.
q̄ vniūsa explicauit cora oī
multitudīe isr̄l. mulieribus ac
puerulis et aduenis q̄ mīe eoꝝ
morabāt̄ur. Cap. ix.

Quibus auditis cuncti reges
trās iordanē q̄ vsabāt ī
montanis. ꝛ cāpestribus. ī mari
timis. ac littor̄e magni maris.
hijs quoq̄ q̄ habitabāt iuxta li
banū. ethey ꝛ amorrey ꝛ cha
naney. ferezey. ꝛ euchey. et
iebuzeus. q̄ gregati sūt ꝓtin⁹
ut pugnarēt gt̄ iosue ꝛ isr̄l.
Vno aīo cadēs ꝓterna. Et hijs

qui erat in gabaon. audientes
cuncta q̃ fecerat iosue iherico
et hay. et callide cogitantes. tu
lerunt sibi cibaria. saccos vete
res asinis imponentes. et utres
vinarios. scissos atq; consutos.
calciamenta q̃q; p antiqua. q̃ ad
dicit vetustatis pannis consu
ta erant. iduti veteribus vestimentis. Panes q̃q; quos por
tabant ob viatici dulcedinem erant.
et in frusta comminuti. Perrexerunt
autem ad iosue q̃ tunc moram
bat in castris i galgala. et dixe
runt ei. atq; omni sibi israheli.
De terra longinqua venimus. pa
cem vobiscum facere cupientes. Ri
serunt q̃q; viri israhelite ad eos.
atq; dixerunt. Ne forsitan in ter
ra que nobis sorte debet habi
tantibus. et non possimus fedus
inire vobiscum. At illi ad iosue.
Servi tui sumus. Quibus iosue ait. Quinam estis. et
unde venistis. Respondit. De ter
ra longinqua valde venerunt
servi tui. in nomine dni dei tui.
Audivimus enim famam potentie
ei. cuncta q̃ fecit in egypto. et
duobus amorreorum regibus trans
iordanis. seon regi esebon. et
og regi basan. q̃ erat in hasta
roth. Dixerunt nobis se
niores. et omnes habitatores
terre mee. Tollite in manibus ci
baria ob longissimam viam. et oc
currite eis. ac dicite. Servi
tui sumus. fedus inite nobis
cum. En panes qui egressi su
mus de domibus nris ut veni
mus ad vos calidos sic sumus.
nunc sicci ecce sunt. et de vetusta
te minuta comminuti. Utres vi
ni novi impleti sumus. nunc rup
ti sunt. et soluti. Vestes et cala
menta q̃bus induimur. et q̃ habe
mus in pedibus. ob longitudinem la
boris vie tecta sunt. et pene
consumpta. Susceperunt igitur de ci
bariis eorum. et ob dnm non mi
larunt os suum. Fecitq; iosue cum
eis pacem. et iuro federe pollicitus
est. ne occideret eos. Principes q̃q;
multitudini iuraverunt eis. Post
dies autem tres iuri fedus audie
runt q̃ in vicino habitarent. et
inter eos futuri essent. Proficiscuntur
castra filiorum israhel. et venerunt in ci
vitates eorum. die tertio. Quarum hec
vocabula sunt. Gabaon et caphi
ra. et berooth. et cariathiarim. Et
non percusserunt eos. eo q̃ iurassent
eis principes multitudinis in no
mine dni dei israhel. murmurant
que omes vulgo. contra principes
israhel. Quos increpantes
nichil possumus eos contingere. Hoc
faciemus eis. Relinquite eos quidem
ut vivant. ne contra nos ira dni
grietur si pejerasse inveniamur eis. Ha
bitent ergo sic vivant. ut usq; ad multi
tudinem lignorum cedant. aquas
q̃ apportent. Quibus hec loqui
tibus. vocavit gabaonitas io
sue. et dixit eis. Cur nos de
cepere fraude voluistis. ut dice
remus q̃ procul valde habitatores
vestri. cum in medio nri sitis. Ma
ledicti q̃q; sub maledictione eritis. et non
deficiet de stirpe vra lignorum ce
dentes. aquas q̃q; apportantes

mū dei mei. Nunq̄ audierūt. Nū
ciatū ē nobis sermōs tuos. qd̄
p̄misisset dñs deꝰ tuꝰ moysi
seruo suo ut tradēret vobis o
mnē trā. et disperderet cunctos ha
bitatōres eius. timuimꝰ igit̄
valde. et p̄uidimꝰ animabꝰ nr̄is
vīd timore q̄p̄ulsi. et hoc q̄si
lui fiuimꝰ. Fiat aut̄ i manu
tua sumꝰ. qd̄ tibi bonū & rec
tū videt̄. fac de nobis. Fecit
ergo iosue ut dixerāt. et libe
rauit eos de manibꝰ filiorū
isr̄l. ut nō occiderēt. Decreuit
q̄ iosue i illo die eos ee i min
istrōs cūctis ꝑpl̄o. et altaribus dñi.
cederes ligna. et aquas com
portārēs. usq̄ i p̄nm̄ typus in
loco quē elegerāt dñs. Cap̄m. x.

Qvē cū audisset adonibe
zech rex ihr̄lim qd̄ scilicet
cepisset iosue hay et subuer
tisset eā. sicut cū fecerat ihe
richo & regi eius. sic fecerat hay
et regi ei⁹. et q̄ cōfugissēt
gabaonite ad isr̄l. et essent fe
dērati cū eis. timuit valde. urbs
cni magna erat gabaon. et
vna regaliū ciuitatū. & ma
ior oppido hay. omnesq̄ bella
tores eius fortissimi. q̄obrem misit ergo
adonibezech rex ihr̄lim ad o
cham regē hebron. et ad pha
ram regē hermoth. ad iaphi
e quoq̄ regē lachis. et ad dda
bir regē eglon. dicēs. Ascē
dite ad me et ferte ꝑsidiū. ut
expugnemꝰ gabaon. quæ
cōfugerit ad iosue et ad fili
os isr̄l. Congregati igit̄ ascē
derūt quīq; reges amorreorū.
rex ihr̄lim. rex hebron. rex
hermoth. rex lachis. rex e
glon simul cū exercitibꝰ suis.
et castra metati sunt circa ga
baon. oppugnātes eā. Habita
tōres aut̄ gabaon urbis ob
tesse miserūt ad iosue. q̄ tūc
morabat̄ i castris apud gal
gala. et dixerūt ei. Ne cesses
has manꝰ tuas. ab auxilio
seruorū tuorū. Ascende cito. et
libera nos. fer opē ꝑsidii. Con
uenerūt eni aduersū nos oēs
reges amorreor. q̄ habitabāt
i montanis. Ascēditq̄ Iosue de
galgalis. et omis exercitꝰ bel
latorū cū eo. vir fortissimi.
Dixitq̄ dñs ad iosue. Ne ti
meas eos. i manꝰ eni tuas tra
didi illos. nullꝰ q̄ tibi eo eis
resistē poterit. Irruit itaq̄ io
sue sup eos repente. tota noc
te ascendēs de galgalis. et cō
turbauit eos dñs a facie isr̄l.
Cōtriuitq̄ plagā magnā in
gabaon. ac p̄sequēs eos per
viā ascensus bethoron. et per
cussit eos usq̄ ad azecha. et
maceda. Cūq̄ fugerēt filios
isr̄l. et essent i descensu bethoron.
dñs misit sup eos lapides
magnos de celo usq̄ ad aze
cha. et mortui sunt multo plu
res lapidibꝰ grādinis. q̄ q̄s
gladio p̄cusserāt filij isr̄l. Tūc
locutꝰ ē iosue dño i die qua
tradidit amorreū i cōspectu fi
liorū isr̄l. dixitq̄ coram eis. Sol
stra gabaon ne moueāris. et

luna cōtra vallē haylon. Et
stetit sol et luna. donec vl
ciscet̄ se gens de inimicis suis.
Nonne scriptū est hoc i libro iu
storū. Et stetit itaq; sol i me
dio cēli. et nō festinauit occūbe
re spacio vni⁹ diei. Non fuit an
et p̄a sic lōga dies. obedie
te deo voci hominis. et pugnante
p̄ isr̄l. Reuersus q; est iosue cū oi
isr̄l. i castra galgale. Fugerat
em quinq; reges. et se abscōde
rāt i spelūca urbis mageda.
Nūciatū q; est iosue. q; inuenti es
sent quinq; reges latentes i spe
lūca urbis mageda. Qui p̄ce
pit statim. et ait. Volvite sax
a ingētia ad os speluncē. et po
nite viros idoneos. q̄ claudāt
custodiāt. Vos aut̄ nolite sta
re. sed p̄sequimini hostes. et cōtendite
q; fugientiū cedite. Me dimitta
tis eos urbium suarū intrare p̄si
dia. quos tradidit dns deus vr
i manus vras. Cesis igit̄ adu
sarios plaga magna. et usq;
ad internecionē pene oēs. reli
qui q; isr̄l effugere potuerūt. igr̄
si sint ciuitates munitas. Re
uersus q; est omnis exercit⁹ ad io
sue i mageda. ubi tūc erat cas
tra. sani et integri nullus.
lingua q; cōtra filios isr̄l mouere
ausus est. Dixitq; iosue. di
ces. Aperite os speluncē. et p̄du
cite ad me quinq; reges qui i
ea latitant. Fecerūtq; ministri.
ut sibi iuberat imperatū. Et adduxe
runt ad eū quinq; reges de spe
lūca. regē hierusalē. regē hebron.
regē hierimoth. regē lachis. et
regē eglon. Cūq; adducti essent
ad eū. vocauit omnes viros isr̄l.
et ait ad p̄ncipes exercitus qui se
cū erat. Ite et ponite pedes viro.
rum colla regū istorū. Qui cū
p̄cessissent. et subiectorū pedibus
colla calcassent. rursū ait ad eos.
Nolite timere. nec paueatis. Co
fortamini. et estote robusti. sic enī
faciet dns cūctis hostibus vr̄is.
aduersū quos dimicabitis. Per
cussitq; iosue et interfecit eos. at
q; suspendit super quinq; stipites.
fueruntq; suspensi. usq; ad vespe
rū. Cūq; occubuisset sol p̄cepit lo
cūtus. ut deponerent eos de pati
bulis. Qui depositos p̄iecerunt
eos i spelūca i qua latuerāt.
et posuerunt super os ei⁹ saxa ingē
tia. q̄ manent usq; i p̄sens. Eo
dē
die mageda. quoq; cepit iosue.
et percussit i ore gladij. regem
q; illius interfecit. et omnes hostes
eius. Nō dimisit i ea. saltē
quās reliquias. Sicutq; regi ma
geda. sic fecerat regi hiericō.
Trānsiuit em omnis isr̄l de mage
da i lebna. et pugnabat cō
tra ea. Quā tradidit dns cū rege
suo i manus isr̄l. Percussitq;
urbē ore gladij. et omnes habi
tatores eius. Nō dimisit i ea
ullas reliquias. Fecitq; regi
lebna. sicut fecerat regi hieri
cō. De lebna trānsiuit i lachis
cū omni isr̄l. et expugnato p gyrū
disposito. oppugnabat ea. Tra

diditq; dñs lachis. ī manꝰ ſi
liox iſt. Et cepit eā die altero
atq; percussit ī o de gladꝰ omēs
q; aiam q fuerat ī ea. sicut fece
rat lebna. Eo tpe ascendit yra
zeo gazar. ut auxiliaret lachis.
Quē percussit ihoſue cū omī ꝓplo
eiꝰ. usq; ad nīcrem. Trāſ
iitq; de lachis ī eglon. z circū
dedit atq; expugnauit ea.
Eode die ceperūtq; ī ore gladꝰ
omēs aiās q erāt ī ea. iuxta
mā q fuerat lachis. Ascendit
quoq; cū omī iſt de eglō in
hebron. z pugnauit ḡt ea. et
ptis; t percussit ī ore gladꝰ. z
ḡt quoq; eiꝰ. t oīa oppida
zegibus illiꝰ. vniſas q; aiās q
ī ea fuerat ānozate. sic zeliq;t
ī ea. ullas zeliquias. Sicut fe
cerat eglon. sic fecit ī hebron.
cuncta q; ī ea zeppeit gladio. Inde zeuerſus ī dabyr.
cepit ea atq; vastauit. Regē
quoq; eiꝰ t oīa p circuitū
oppida. percussit ī ore gladꝰ. sic
dmisit ī ea ullas zeliquias. Si
cut fecerat hebron t lempna
et regi bꝰ eaz. sic fecit dabyr
t regi illiꝰ. Devastauit itaq; io
sue oīem tra montana et me
ridiana atq; campestre. t asse
doth. t adomsedech. cū regibꝰ
suis. sic dimisit ī ea ullas ze
liquias. q; omē qd spīrāle pote
rat ī se ferret. sicut precepat ei
dñs deꝰ iſt. A cades barne usq;
ad gaza. omēm q; tra gessey
usq; gabaon. vnūsos zeges t
regiones eoz. vno cepit ipe
tu atq; vastauit. dñs enī deꝰ
iſt. pugnauit p eos. Reuersusq;
e cū oī israhele ad locū castro
rū. in galgala. Cam xi.

Qve cū audisset iabin zeo
asor. misit ad iodab zegē
madian. et ad seon zegē se
mozon. atq; ad zegē achsaph.
ad zeges cā aq̄lonē q habi
tabāt ī montanis. t ī plania
ḡt meridiē chenezoth. ī cam
pestribꝰ q. et ī regionibꝰ dor
iuxta mare. chananeū quoq;
ab oriēte t occidēte. t amoree
um atq; ethei. ac ferezeū. t ie
buseū ī montanis. euchīū quoq;
q habitabat ad radices hyer
mon ī tra maspha. Egressiq;
sunt omēs cū tmīis suis ꝓplo
multꝰ nimis sicut arena que
ē ī littore maris. eq q; t curruꝰ
vnūse multitudinis. Coue
nerūtq; omēs reges isti ī vnū
ad aquas merom. ut pug
narēt contra israhel. Dixitq; dñs
ad ihoſue. Ne timeas eos. Cras
enī hac eade hora ego trada
omēs istos vulnerādos ī cō
spectu tuo. Equos eoz sūncuna
bis. t curruꝰ igne cōbures. Venit
q; ihoſue t oīs exercitꝰ eiꝰ cū eo
adūsum illos ad aquas merom
subito. t irruerunt sup eos. Tra
diditq; illos dñs ī manꝰ israhel.
Qui percusserūt eos. t persequti
sunt usq; ad sydone magnā t
aquas masseth. campūq; mas
phe. q ē ad orientale illiꝰ ptē.

Jtaq; p̄cussit omēs. ut nullas
dimitteret eo eis reliquias. sicut
q; iosue sicut dñs ei p̄ceperat. et
quos cōp subuertunt. et ignē q; succen-
dit. Cepit quoq; asor. et regē eius p̄cus-
sit gladio. Asor quippe antiquitus
erat omnia regna hec. p̄cipatum te-
nebat. Percussitq; omēs animas.
q; ibidē morabat. nō dimisit
ex eis ullas reliquias. sed usq; ad
internecionē vniuersa vastauit.
Campum quoq; p̄misit et edio. et
omnes p̄fectiles ciuitates. et
reges q; earū cepit. p̄cussit atq;
deleuit. sicut p̄ceperat ei moy-
ses famulus dñi. absq; urbibus
quæ erant in collibus et in tumulis sita.
quas succendit israel. Vna tantū
asor munitissima. flamma cō-
sumpsit. Omnemq; p̄dam istarū
urbium atq; iumenta diuisere sibi
filii israel. cunctis hominibus mē-
sectis. Sicut p̄ceperat dñs moy-
si seruo suo. ita p̄cepit moyses
iosue. ac ille vniuersa q; p̄cepit
nō p̄terijt de vniuersis mandatis
que vnū quidē dedit. q; iussérat
dñs moysi. Cepit itaq; iosue
omnem terrā montanā et meridi-
anā. terrā q; gessen. et planitiē.
et occidentale plagā. montēq;
israel et campestria eius. et p̄tē mon-
tis q; ascendit seyr. usq; baal
gath p̄ planitiē libani. subtus
mōtē hermō. Omnes reges eo-
rū cepit et p̄cussit. et occidit.
a multo tpe pugnauit iosue q;
tra reges istos. nō fuit ciuitas
que se nō tradēt filijs israel. p̄ter
euchæū qui habitabat in gabaon.
omnes bellando cepit. Dñi et cō
tenta fuit ut indurarent corda
eorū. ut pugnarent contra israel et
caderent. et nō mererent vllā clemē
tiā. ac p̄irent. sicut p̄ceperat dñs
moysi. In tpe illo venit iosue et
interfecit enachim de montanis
hebron et dabyr. et anab. et de oīm
monte iuda et israel. urbes q; eorū
deleuit. nō relict̄ ullus de stir-
pe enachim in terra filioz israel. absq;
his ciuitatibus gaza et geth. et azo
q; ciuitatibus gaza et geth. et azo
to. et asthalon atq; achazon. et
quibus solis relicti sunt. Cepit q;
iosue oēm terrā. sicut locutus e
dñs ad moysen. et tradidit ea
in possessionē filijs israel secun-
tes et tribus suas. q; quieuit terra
a pliis.

Cap. xij.

Hi sunt reges quos p̄cussit
filij israel. et possedērunt terrā
eorū. trans iordanē ad solis ortū.
a torrēte arnon. usq; ad mōtē
hermon. et omnem orientalē
plagā q; respicit solitudinē.
Seon rex amorreorū q; habita
uit in esebon. dñans ab aroer
q; sita est in ripa torrentis arnō
et media pte ciuitatis. dimidia
pte galaad. usq; ad torrentē ia-
both. q; est terminus filioz ammon.
et a solitudine usq; ad mare te
nezoth ge orientē. et usq; mare
deserti q; est mare salsissimum ad
orientalē plagā p̄ viā q; ducit
bethesimoth. et ab australi
pte que subiacet asedoth us
q; phasga. Terminus og regis

basan. de reliquis raphaym q̃
habitabat in astaroth. et in hedram.
et dnatꝫ e in mõte hermon. et
in selactha. atq; in vniuersa basan.
usq; ad finem gessuri. et machati.
et dimidie ptis galaad. et fines
finitimi seon regis esebon. et moy
ses famulꝰ dñi et filij isr̃l. per
cussere eos. Tradiditq; terram
eorũ moyses in possessionem tri
bubus et gaditis et dimidie tri
bui manasse. Hij sũt reges et
re quos percussit iosue et filij isr̃l
trans iordanem. ad occidentalem pla
gã. ab algad q̃ mõte libani usq;
ad montẽ libani. cuiꝰ pbs asten
dit in seyr. Tradiditq; ea iosue
in possessionem tribubus isr̃l. sin
gulis ptes suas. tã in montanis
q̃ in planis atq; campestribus.
In asseroth et in solitudine ar me
nadie. ethei et fuit. et amorrheus.
chananeꝰ et ferezeus. euheus.
et iebuseus. rex iherico. vnus.
rex hay vnꝰ q̃ est iuxta be
thel. rex iherusalem. vnꝰ. rex he
bron. vnꝰ. rex iarmoth. vnꝰ.
rex lachis. vnꝰ. rex eglon. v
nus. rex gazer. vnꝰ. rex da
byr. vnꝰ. rex gader. vnꝰ. rex
herma. vnꝰ. rex hered. vnus.
rex lebna. vnꝰ. rex odolam.
vnꝰ. rex maceda. vnꝰ. rex be
thel. vnꝰ. rex taphua. vnꝰ. rex
apher. vnꝰ. rex apher. vnꝰ.
rex saron. vnꝰ. rex madon.
vnꝰ. rex asor. vnꝰ. rex semei
ron. vnꝰ. rex achsaph. vnꝰ. rex
thenach. vnꝰ. rex mageddo. vnꝰ

Rex cedes. vnꝰ. Rex iecthanaã
carmeli. vnꝰ. Rex dor et prouin
cie dor. vnꝰ. Rex gentis galgath.
vnꝰ. Rex thersa. vnꝰ. Omnes re
ges. triginta vnꝰ. Cap xiij.

Iosue senex. q̃ctepꝫ etã
tis erat. Et dixit dñs ad eũ
Tu senuisti. et longeuus es. terra
q̃ latissima dilecta e. q̃ nondũ e
sorte diuisa. omnis videlicet ga
lilea philistiim. et vniuersa ges
suri a fluuio turbido q̃ irrigat
egyptũ. usq; ad finiũ acthar
on q̃e aquilonẽ tẽnet chanaã.
q̃ et quinq; regulos philistiim di
uidit. gazeos. et azotheos. asca
lonitas. getheos. et accharo
nitas. Ad meridiẽ vẽo sũt e
uchei. Omnis terra thanaam. et
a mara sydonioꝝ usq; aphe
ca. et finiũ amorrei. et q̃ gebalia.
libani a q̃ rego q̃e orientẽ ab
aalgher sub mõte hermon donec
ingrediaris emath. oĩm q̃ habita
bat in mõte a libano usq; ad a
quas thasseroth. vniuersi q̃ sydo
nii. ego sũ q̃ delebo eos a facie
filiorꝝ isr̃l. Dumodo eligo in pte
hereditatis isr̃l. sicut preceptũ tibi.
Et nunc diuide terrã in possessio
nẽ nouẽ tribubus et dimidie tri
bui manasse. cui qua ruben et
gad possederunt trans. quã tradi
dit eis moyses famulꝰ dñi trans
fluuium iordanis ad orientalem
plagã ab aroer q̃ sita e in ripa
torrentis arnon. et in medio
dio. vniuersa q̃ campestria me
daba. usq; dybon. et omnes

ciuitates scon regis amorrei
q' erat in esebon. usq; ad finios fi
liorū amon et galaad. ad finē
ui gessur et machati. omem
q; mōtē hermon. et vniuersā ba
san. usq; selecha. omē regnū
og i basan q' regnauit i hast
taroth et i hedray. Ipe fuit
de reliquijs raphaym. Percus
sitq; eos moyses. atq; deleuit.
Habitauerūtq; discipule filij isrl ges
sur et machati. et habitauerūt
in medio isrl. usq; in pntē
diē. Tribui autē leui no dedit
possessionē. sc̄ sacrificia et victi
me dñi dei isrl sicut locutus est illi. Dedit
ergo moyses possessionē tribui
filiorū ruben. iuxta ggnationes
suas. fuitq; fines eorū ab
aroer. q' sita est i ripa torrentis
arnon. et i valle ei⁹dē torren
tis media vniuersa planicie q
ducit medaba. et esebon. getos
q; vicos eius. q' siti sūt in campes
tribus. Dybon quoq; et bimoth
baal. et oppidū baal. maon
et iesa. et cedimoth. et mephe.
et cariathaym. et sabama. et sa
rathaphar i mōte quallis be
thezor. et asedoth. fasga. et be
thaissimoth. omnes urbes cā
pestres. vniuersaq; regna scon
regis amorrei q' regnauit i
esebon. quē pcussit moyses
cū principibus suis. madian. e
uchij. et recem. et sur. et ur. et
rebee. duces scon. habitato
res tre. Et balaā filiū beor
ariolū occiderūt filij isrl gladio.
cū ceteris nāt̄ suis. Facti q; et
mini filiorū ruben. iordanis
fluuius. Hec et possessio rubem
tarū p ggnationes suas. urbiū
et vicorū. Dedit q; moyses et
bui gad et filijs eius p ggnati
ones suas possessionē. cuius
dimisio et. Termios aiazer. et
omes ciuitates galaad. dimi
diaq; pte tre filiorū amon usq;
ad aroer. q' est contra rabba. et
ab esebon usq; ramoth mas
phe. et batanim. et manaym
usq; ad finios dabyr. In val
le quoq; bethazan. et bethsim
ra. et sochot. et saphan. reliq;
pte regni scon regis esebon.
Huius quoq; finis iordanis est.
usq; ad extremā pte maris
tenezereth trāns iordanē ad orie
talē plagā. Hec et possessio fi
liorū gad p familias suas. ciui
tates et ville earū. Dedit et di
midie tribui manasse filijs q;
eius iuxta ggnationes suas pos
sessionē. cuius hor principiū est.
Amnaim et vniuersa basa. et gr
ra regna og regis basan. o
nes q; vicos aym. q' fuit i ba
san sexaginta oppida. et dimi
dia pte galaad. astaroth et
edray. urbes regni og regis
i basan. filijs machir filij ma
nasse. et dimidie pti filiorū
machir iuxta ggnationes su
as. Hec possessionē diuisit
moyses i campestribus moab trāns
iordanē contra iherico. ad ori

entale plagā. Tribui autem
leui nō dedit possessionē. qm
dns deꝰ ist' ipe ē possessio ei⁹.
ut locutꝰ ē illi. Cap xiiii.

Hoc est qđ possederūt filij is
rahel ī terra chanaan. qua
dederūt eis eleazar sacerdos.
et iosue filiꝰ nun. ⁊ pncipes
familiarū ꝑ tribꝰ istl'. sorte omnia
diuidentes. sicut pcepat dns ī
manu moysi. nouē tribubꝰ ⁊
dimidie tribui. Duabꝰ ei tribu
bꝰ et dimidie ē tribui dedat moy
ses trans iordanē possessionē
absq; leuitis. q' nichil ē ei ate
pcepit ī fris suis. ſ ī eoꝝ sor
tes sunt locū filij ioseph. quos
ī duas diuisit tribꝰ manasse
et ephraym. ſ ler accepūt le
uite alia ī terra pte. nisi ur
bes ad habitādū. ⁊ suburbana
earū ad alenda iumēta et pe
cora sua. Sicut pcepat dns
moysi. ita fecerūt filij istl'. et
diuiserūt terrā. Accesserūt itaq;
filij iuda ad iosue. ī galgalis.
locutꝰ q ē ad eū caleph filiꝰ
iephone cenezeus. ſ dixit qđ
locutꝰ sit dns ad moysen ho
minē dei de me. et de te ī ca
des barne. Quadragesimo an
noꝝ erā qñ misit me moyses
famulꝰ dñi de cades barne.
ut explorarē terrā. ſ rettuli qđ
ei. qđ mihi uerū uidebat. ſ fres mei
qui ascenderat mecū dis
soluerūt cor ppli. ⁊ michi omni
no ego secutꝰ sū dnm deū me
um. Iurauitq; moyses ī die illo.

dicens. Terra quā calcauit
pes tuus erit possessio tua. ⁊ fi
liorū istl' metuū qua secutꝰ es
dnm deū tuū. Coresſit aute do
minꝰ vitā mi sicut pollicitꝰ ē.
usq; ī pnte die. Quadragesima
et quinq; ānis fuit ex quo locutꝰ
ē dns uba ista ad moysen. qñ
ābulabat istl' ī solitudine. Ho
die octogesimꝰ et quinq; ānoꝝ sū.
sic valeo ut eo valeba ipe qñ
ad explorādū missꝰ sū. Illi ⁊
me ipis fortitudo usq; hodie
ꝑseuerat. tā ad belladū q̄ ad
gradiendū. Da ergo mi montē
istū qđ pollicitꝰ ē mi dns. te
quoq; audiente. ī quo enachim
sunt ⁊ urbes magne atq; munī
te. si forte sit dns meꝰ. ⁊ po
tens delē eos sicut ꝓmisit michi.
Benedixitq; ei iosue. et dedit
ei hebron ī possessionē. Atq; ex
eo fuit hebron caleph filio ie
phone cenezeo usq; ī pntem
diē. quia secutꝰ ē dnm deū istl'.
Nomē hebron ante vocabat⁹ ca
riatharbe. Ada maximꝰ ibi in
ter enachim sitꝰ erat. et ter
ra cessauit a pliis. Cap xv.

Sorti aut filioꝝ iuda per
tribꝰ suas. ista fuit.
a finib⁹ edom usq; desertū syn
tin meridie. et usq; ad extre
ma pte australis plage. Ini
tiū eiꝰ a summitate maris sa
lsissimi. et a lingua eiꝰ q̄ respicit
ad meridiē. egrediturq; ꝙ ascē
sū scorpionis. et ptēsit ī syna.
ascenditq; ī cades barne. et pue

nit in ephron. a stendēs ad gara
et tzetuicēs cariathaa. atq; inde
ptēnsicēs in assemona. et pueni
ēs ad torrētē egypti. Erūtq;
t̄mūs eius. mare magnū. hic
erit finis meridiane plage. Ab
oriēte vēo erit tūus mare sal
sissimū usq; ad extrema iordā
nis. et ea q̄ respicit ad aq̄lo
nē. a lingua maris usq; ad ēde
iordanis fluuiū. Aspectus ē
minq; bethegla. et ptēnsit
ab aquilone t̄ bethereba. As
cendens q̄ fluuiū ad lapidem
boem filij ruben. et tendēs
usq; ad t̄mōs debera. de val
le achor qt̄ aq̄lonē respicēs
galgala q̄ est ex adūso asce
dēs adomim ab australi ptē
torrētis. Trāsitq; aquas q̄
vocāt fons solis. et erūt exi
tus eius ad fōtē rogel. Aspen
ditq; p̄ gualle filij ennon ex
latē iebusei ad meridiē. hec
est iherim. Et m̄ descēdēs ad v̄
tice mōtis q̄ est ex aduersō
ad occidētē. t̄ summitate val
lis raphaym qt̄ aquilonē.
ptēnsit a vertice mōtis usq;
ad fōtē aque nephtoa. et
pueniet usq; ad vicos mōtis
ephron. Inclināt̄q; t̄ baala. q̄
est cariathiarim. id est urbs sil
uarū. et circuit de baala qt̄
occidentē. usq; ad mōtē seyr.
Trānsitq; uxta latus montis
iarim ad aquilonē t̄ chesalon.
et descendit t̄ bethsamis. Tr̄
sitq; t̄ thamna. et pueniet
extra aquilonē p̄tes accaron
ex latē. Inclināt̄q; sicronā.
et trānsit monte baal. et ducit
q̄ t̄ gebuccel. et manet magnū
extra occidentē finē orientis. Hic
fuit t̄mūs filiorū iuda p̄ cognā
tiones suas. Caleph vēo
filio iephone dedit ptē t̄ me
dio filiorū iuda. sicut precep
ei dūs. cariathbarbe p̄tris e
nach. ipa est hebron. Deleuit
q̄q; ex ea caleph tres filios e
nach. sysai et achyman. et
tolmai. de stirpe enach. Atq;
inde ascendēs. venit ad habi
tatores dabyr. q̄ p̄us vocā
bat̄ cariathesepher. id est
ciuitas litte. Dixitq; caleph
cui p̄cusserit cariathesepher
et ceperit ea. dabo illi axam
filiā meā uxorē. Cepitq; ea
othoniel filius cenech frater
caleph iunior. deditq; ei axa
filiā suā uxorē. Que cū ageret
ret sil. suasit ei vir ei⁹ ut pe
tēret a patre suo agrū. Suspira
uitq; ut sedebat t̄ asino. Cui
caleph. Quid habes inquit.
Illa rndit. Da mihi benedic
tionē. terrā australē et ate
ē dedisti mihi. irriga et m̄ irrigua.
Deditq; ei caleph irriguū
superū. et irriguū inferū. Hec
est possessio tribus filiorū iuda.
p̄ cognationes suas. Erant q̄
ciuitates ab extremis p̄tibus
filiorū iuda uxta t̄mōs
edom a meridie cabseel. et
eder. et iagur. et ina. et di
mona. adada et cades. et asa

et iethnam. ziphetha. et thebe.
balaoth. et asor. noba. et ra
zoth. ephzon. Hec ē assoroma.
same. et moloda. et asser gad
da. et assemoth. bethfelech. et
asernal. et bersabee. ⁊ baro
zia. et baala. et mesen. et be
tholad. ⁊ esul. et hirna. ⁊ sice
leth. et medemena. et sense
na. lebcoth. et selimethen. ze
moth. Omēs ciuitates vigi
ti nouē. et ville earū. In eam
pestrib⁹ vēo. estoal. et sarea.
et asena. ⁊ azanoc. et eugamē.
⁊ thaphua. ⁊ enaim. et iezemoth.
adulā. sotho. et azecha. ⁊ sara.
aditaim. et gedam. ⁊ gideroth
aim. ūbes q̄tuordecī et ville earū.
Sanam. et aseba. et magdal
gath. delen. et melcha. pethel.
lachis. ⁊ baschath et eglon.
esbon. et leemab. ⁊ gehedib.
⁊ gideroth. bethdagon. ⁊ nei
ma. ⁊ naceda. ciuitates sedecim et ville earū. Jabane. ⁊ e
ther. et asam. et iepta ⁊ iesua.
⁊ nesib. ceila. et achzib. et ma
resa. ciuitates nouē et ville ea
rū. Arazon cū vicis et villu
lis suis. Ab arazon usq; ad ma
re. omia iezrichotema que ver
gunt ad azotū. et viculos eius.
azotus. cū vicis ⁊ villulis su
is. Haza cū vicibus ⁊ villulis
suis. Usq; ad torrētē e
gypti. mare magnū t̄minus
eius. Et in montē amin. ⁊ gether.
et sotho. et edema. raziath
semma. Hebron ⁊ dabyr. Anab.
et isthemo. ⁊ anim gosen. ⁊
olom. et gilo. ciuitates vnde
cim et ville earū. Arab. et zoma.
et esaam. et anum. ⁊ bethfa
ua. ⁊ affeca. ammata. ⁊ cara
tharbe. Hec ē hebron. et sior.
ciuitates nouē et ville earū.
Maon. ⁊ hermen. ⁊ ziph. et
iothac. zezahel. et zucadame.
et anoc. ⁊ attaym. gabaa. et
thanna. ciuitates decē ⁊ ville
earū. Aiul. ⁊ bethsur. ⁊ iedor.
mareth. ⁊ bethanoth. et ba
thecen. ciuitates sex et ville
earū. Cariathbaal. hec ē cari
athiarim ūbs siluarū. ⁊ zeb
da. ciuitates duę. ⁊ ville earū.
In deserto betharaba. medyn.
et sycharha. nebsan. ⁊ ciuitas
salis. et engaddi. ciuitates sex.
et ville earū. Iebuseū aūt
et habitatorē ierlm. nō potuerūt
filij iuda delē. Habitauitq; ie
buseus cū filijs iuda. i ierlm usq;
in p̄sentē diē. Cap̄ xvj.

Cecidit sors filioꝝ ioseph
a iordane contra iherico ⁊
aquas eius. ab arcte solitudo
q̄ ascendit de iherico ad mōtē
bethel. et egredit⁹ de bethel
luzam. trāsitq; t̄minum archi
tarothi. et descendit ad orien
tē iuxta t̄minū iephleti usq;
ad t̄minos bethoron inferio
ris ⁊ gazer. finisq; eius
est ad mare. Manasse quoq;
et ephraym filij ioseph hereditate
sortiti sunt. Fuit autē t̄minus
filioꝝ ephraym p̄ generationes
suas. et possessio eorū ad orien
tē. astaroth. addar usq; betho

ron supioꝛe. egꝛediꝫq; finia t maꝛe. a machmethath vꝛo aquilone ꝛespiat: et circuit t̃minos gt̃ oꝛiete t thanathselo. et ptr̃ãsit a toꝛꝛente ianoc. desceditq; de ianoc t athaꝛoth. et noathana. et pucrit t ihericho. et egꝛedit ad iꝛdanē de thaphua. ptr̃ãsitq; tota ma̅ valle aquilonē. Diuitq; egꝛessus eꝝ mare salsissimi. Hec est possessio filioꝝ ephraym. p̄ familias suas. urbes q; sepate sunt filijs ephraym in medio possessionū filioꝝ manasse. et ville eaꝝ. Et nō mouerunt filij ephraym chananeū q̃ habitabat t gazer: habitauitq; chananeꝰ t medio ephraym usq; in diē hanc tributarius. Cam xvij.

Cecidit aute sors tribui manasse. Ipse est enim p̄mogenitꝰ ioseph. machir p̄mogenito manasse patꝝ galaad. q̃ fuit vir pugnatoꝛ. habuitq; possessionē galaad. et basan. et ceteris filioꝝ manasse iuxta familias suas. filijs abiezer. et filijs helech. et filijs hesriel. et filijs sichem. et filijs epheꝛ. et filijs semida. Iste sunt filij manasse filij ioseph. mares p̄ generationes suas. Salphaad vꝛo filio epheꝛ filij galaad. filij machir. filij manasse nō erant filij. ꝛ sole filie. Quaꝝ ista sunt nomina. mahala. et noa. hagla. et melcha. t thersa. Venerunt

ꝛ t g̃ sphat eleazaꝛ sacerdotib̃ et iosue filij nun t̃ principib̃. dice tes. Dñs p̄cepit p manū moy si ut dar̃t nobis possessionē t medio fratꝝ nꝛoꝝ. Dedit q; eis iuxta ꝙd dñs possessionē t medio fratꝝ patꝝ eaꝝ. Et ceciderunt funiculi manasse et remanserunt filie eius basan tūs iꝛdanē. filie eīm manasse possederunt hereditate t medio fratꝝ patꝝ eaꝝ. Terra autē galaad cessit t sortem filioꝝ manasse. q̃ reliqui erant filioꝝ t̃minoꝝ manasse ab aseꝛ machmethath. q̃ respicit sichē. et egꝛedit ad dexteꝛa iuxta montē taphue. Etenim montes fontis taphue. Et erat t sorte manasse terra t̃minoꝝ taphue que est iuxta t̃minos manasse. et filioꝝ ephraym. descendit t̃minos vallis arundineti t meridie torrentis cuius ciuitates ephraym q̃ t medio sunt urbiū manasse. Terminꝰ manasse ab aquilone torrenti. et exitꝰ eius egꝛeditur ad mare. ita ut ab austro sit possessio ephraym. et ab aquilone manasse. et uterq; claudit mare. et egreditur sibi t tribu aseꝛ ab aquilone. et t tribu yssachar ab oriente. Fuitq; hec ditior manasse t ysachar. t aseꝛ. bersan. t uiculi eius. et iebruan cū uiculis suis. et habitatoꝛes dor cū oppidis suis. habitatoꝛes q; endoꝛ cū uiculis suis. Dali habita

torcs thanach cū vicinis sui
is. et hierathorcs magedo. cū
vicinis suis. t tria ptes urbis
nepheth. Fuerunt autē filij
manasse habentes ciuitates sub
iugē. ℔ cepit chananeus habi
tare i terra sua. Postq̄ autē
ualuerunt filij israel. subiecte
runt chananeos. et fecerūt sibi
tributarios. nec mīo eiecerunt eos.
Locutusq̄ sunt filij ioseph ad io
sue. atq̄ dixerunt. Quare dedis
ti nr̄ hereditē i possessionē sortis
et funiculi vnius. cū simus tante
multitudinis. t benedixerit nobis
dns. Ad quos ioseph ait. Si
pplus multus es ascende i silua
et succide tibi spacia i terra
ferezei et raphaym. quia an
gusta est tibi possessio montis
ephraym. Cui rūderūt filij
ioseph. Nō poterimus ad mon
tana ascendē. cū ferreis curi
bus habitent chananei q̄ habi
tant i terra campestri. i qua si
te sunt bersan cū vicinis suis.
et terra el media possidens
vallē. Dixitq̄ ioseph ad do
mū ioseph. et ephraym et
manasses. Plurimus es. t
magne fortitudinis. Non habe
bis sortē vnā. ℔ tm̄ montis ad
montē. et succides tibi atq̄ pu
gabis ad hostandū spacia.
et poteris ultra p̄cedē. cū sub
uertēris chananeū. qui dicis
ferreos habet curr̄. t ē for
tissimi. Cam xviij.

Congregatusq̄ sunt omēs
filij israel in silo. ibiq̄ fixe
runt tabernaculū testimonij.
et facta sunt eis terra subiecta. Re
manserat autē filioz israel sep
tē tribus. que necdū accepant
possessiones suas. Ad quos
ioseph ait. Usquequo⁹ marcetis
ignauia. et nō intratis ad pos
sidendā terrā quā dns deus pa
truū vestroz dedit vobis. Eli
gite de singulis tribubus ter
nos viros ut mittā eos et
perḡāt atq̄ circueant terrā. t de
scribāt ea iuxta numerū vi
rorū multitudinē. refe
rantq̄ ad me qd̄ descripserint.
Diuidite vobis terrā i sep
tē ptes. Juda sit i finibus suis
ad australē plagā. t domus
ioseph ab aquilone. Media
ut hos terra. i septē ptes de
scribite. et huc venietis ad
me. ut coram dño deo vro mit
tā vobis hic sortē. quia nō
est inter vos pars leuitarū. sed⁹
sacerdotiū dñi. Hereditas autē
eoz hēditas. Gad autē et ru
ben et dimidia tribus manas
se. iā acceperāt possessiones su
as trans iordanē ad orientale
plagā. quas dedit eis moy
ses famulus dñi. Cumq̄ surrexis
sent uiri ut perḡerent ad descri
bēdā terrā. precepit eis ioseph.
dicēs. Circuite terrā et descri
bite ea ac reuertimini ad me.
ut hic coram dño deo nro i silo.
mittā vobis sortē. Itaq̄ p
regressi. et lustrātes ea in
septē ptes diuiserūt. scribē

in volumine. Recusitq; sut
ad iosue i castra silo. Qui
misit sortes coram dño deo i
silo. Diuisitq; t̃ra filijs isr̃l
i septē ptes. Et assedit sors
prima filioꝝ beiamin p̃ fami
lias suas. ut possideret t̃ram
filios iuda. et filios ioseph.
Fuitq; t̃minꝰ coꝝ ex aquilo
ne ab iordane. ptiens iuxta
latꝰ iherico septētrionalis
plage. et in montana ascēdēs
ad solitudinē bethauen. at
q; ptēnsus iuxta luzā ad me
ridiē. ptē bethel. descenditq;
i hasarothy adar. i mōte
qui est ad meridiē bethoron ise
riob. et terminat̃ extremus
mare. ad meridiē montis q̃ res
picit bethoron ex aduersu. sut
q; t̃minꝰ eius i cariathbaal q̃
vocat̃ cariathiarim urbē fi
lioꝝ iuda. hec est plaga maꝝ
na ex omni parte. A me
ridie aut̃ ex pte cariathiarī.
egredit̃ t̃minꝰ ad mare. et
pueit usq; ad fontē aquaꝝ nep
thoa. descenditq; i pte montis
q̃ respicit vallē filioꝝ emor.
et est ex septētrionale plaga
i extrema pte vallis raphaim. descenditq; gehennon id
est vallis hemon iuxta latus
iebusei ad austrū. et pueit
ad fontē rogel tēdēs ad aq̃
lonē. et egredies ad enfames
ide fontē solis. et p̃tēnsit usq;
ad tumulos q̃ sunt e regiōe
ascensus adomim. Descenditq;
athabenboen id est lapidē bo
en filij ruben. et p̃tēnsit ex la
te aquilonis ad campestria.
Descenditq; i planitiē. et p̃te
gredit̃ extra aq̃lonē bethagla
la. Inde q; extra ad extrā tēplū
marus salsissimi. ab aquilone.
i finē iordanis ad australē pla
gā. q; est t̃minus illius ab oriente. Hec
est possessio filioꝝ beiamin. per
t̃mos suos i cognatiōes et fami
lias suas. Fuerunt q; ciuitates
eius iherico. et bethagla. et val
lis casis. bethazaetha. et sama
raim. et bethel. et auim. et assa
ra. et offira. villa. hesimona.
et ophni. et gabee. ciuitates du
odecim. et villule earū. Gabaon.
et [illegible] rama. et beroth. et mesphe
taphera. et amosa. et rechem.
iarephel. et thazela. et sela. eleph.
et iebus. q; est hierusalē. gabaath.
et cariath. ciuitates q̃tuordecim
et villule earū. Hec est possessio
filioꝝ beiamin. iuxta familias suas. Cap̃ xix.
Et egressa est sors secūda filio
rū symeon p̃ cognatiōes su
as. fuitq; hereditas eoꝝ i me
dio possessionis filioꝝ iuda.
bersabee. et sabee. et minetadu.
et asersusia. balaa. et asem. et
betholaat. bethulaarma. et sire
lech. et marthaboth. et asersu
sa. et bethlebaoth. et sarohem.
ciuitates tredecim. et ville ea
rū. aim. et remon. et athar. et
asam. ciuitates q̃tuor et ville

1 earū. Omitt

cauit. Oms uicili p̄ tumitiu
urbiu ſtrauu uſq; ad balaat.
bezramoth ꝯra auſtrale plaga.
Hec ē hēditas filiorꝫ ſymeon
uxta ggnatōes ſuas i fumitu
lo t poſſeſſioe filiorꝫ iuda. qua
maior ēat. t idirco poſſederūt
filij ſymeon i medio hēditatis
eiuſ. Cecidit quoq; ſors tcia
filiorꝫ zabulon p̄ ggnatōes ſu
as. t finib; ē t̄miꝰ poſſeſſionis
filiorꝫ zabulon uſq; ſaruth. aſ
cēdit q; de mau et medalaach.
ac pueit i debbaſeth. uſq; ad
torrētē qui ē ꝯtra iecneam.
et reuiſit ꝛ de ſaruth ꝯra orie
tē i finē ſicelech. thabor. et ē
gredit ꝛ de abeceth. Aſtendit
q; ſe ꝯtra iaſie. et in p̄terit ad
orientale plagā getthephet
et thacaſin. et egredit ꝛ t̄mi
mon amphar. et noa. et ꝛ
uit ad aquilonē. t nathon.
Dilatq; egreſſus eiꝰ uallis iep
thael. et cathel. t neamam. et
ſemeron t iedaba. t bethleem.
ciuitates duodecī t ville eaꝝ.
Hec ē hēditas tribꝰ filiorꝫ za
bulon p̄ ggnatōes ſuas. t iu
bes t uiculi eaꝝ. Iſſachar e
greſſa ē ſors q̄rta p̄ ggnati
ones ſuas. fuitq; eiꝰ hēditas
iethrael. t caſſaloth. t ſune
t aſiam. t ſenon. t anaarath.
et rabith. t cefion. habes. t
ramefh. et engamim. t enad
da. t bethfeſes. Et pueuit
t̄miꝰ eius uſq; thabor. et
ſeeſima. t bethſemes. Erant
q; exitꝰ eius iordanis. ciuita
tes ſedecim et ville eaꝝ. Hec
ē poſſeſſio filiorꝫ yſachar ꝯ
ggnatōes ſuas. urbes et uicu
li eaꝝ. Cecidit ſors quinta t̄
bui filiorꝫ aſer. p̄ ggnatōes
ſuas. fuitq; t̄miꝰ eaꝝ alchath.
et acli. t bethen. t axab. t eli
melech. et amaad. t melphal.
t pueuit uſq; ad carmelū mare.
et ſior. labanath. ac reuiſit ꝛ
ōtra orientē bethdagon. t p̄
trāſit uſq; zabulon. t vallem
iephthael. ꝯ aquilonē. i bethe
mech. t neiel. Egredit ꝛ q; ad
lecūm cabul. t achran. t 200b.
et ēmon. t cane. uſq; ad ſydo
nē magnā. reuiſit ꝛ q; i haruma
uſq; ad ciuitatē munitiſſimā
tyrū. t uſq; oſſam. Et uſq; q; ad
terā eiꝰ t maſe. de fumculo. ac
zima. t ama. t affeth. t 200b.
ciuitates viginti duc. t ville eaꝝ.
Hec ē poſſeſſio filiorꝫ aſer. p̄
ggnatōes ſuas. urbes q; et vi
culi eaꝝ. Filiorꝫ neptalim ſor
ta ſors tertia p̄ familias ſuas.
et tenuit t̄miꝰ de beleb. t he
lon. t ſannaim. t adami. que
cineth. t iebnael. uſq; lecū.
Et egreſſus eoꝝ uſq; ad iorda
nē. reuiſit ꝛ t̄miꝰ ē ottide
tē t aznoth. thabor. atq; eg.
dit ꝛ t hucca. t p̄trāſit ad za
bulon ē meridie. t aſor
ōtra orientē. t iudea ad ior
dane ē ortū ſolis ciuitates
munitiſſime aſſedū. t reued.
t aminad. t recharha. t cene
reth. t edema. t arama. aſor.
et cedes. t edrai. naſon. t ie
ron. t maddael. horem. t be

tanath. ⁊ bethsemel. ciuitates
decē ⁊ nouē ⁊ ville earū. Hec ē
possessio tribꝰ filiorū neptalim
p̄ ggnationes suas. urbes ⁊ uicos
earū. Tribui filiorū dan p̄ fa
milias suas egressa ē sors septi.
et fuit t̄minꝰ possessionis eiꝰ.
sarea. ⁊ hastaal. et hersemes.
idē ciuitas salabin. ⁊ ayalon. ⁊ iethela. helom. ⁊ themna.
⁊ achrom. helthetem. iepthem.
et baalath. iud benebarach. ⁊
geth. remon. atq; iehud. et
arechon. cū t̄mīo q̄ respicit
ioppen. ⁊ ipō finē gl̄udicē. Ac
cesserūtq; filij dan. et pugna
uerūt cōtra lesem. ceperūtq;
ea. Et p̄cusserūt eā ore gladij.
ac possederūt ⁊ habitauerūt
in ea. uocātes nomē eiꝰ lesan
dan. ex nomē dan p̄tris suī. Hec
ē possessio filiorū dan p̄ gnatio
nes suas. urbes ⁊ uicos earū.
Cūq; explesset tribꝰ sortē diui
dī singulis p̄ tribus suas. de
derūtq; filij isr̄l possessionē
iosue filio nū in medio sui iux̄
p̄ceptū dñi urbē quā postula
uit thamnasarea in monte ephra
im. et edificauit ciuitatē. ha
bitauitq; in ea. Hec sūt posses
siones quas sorte diuisērunt.
eleazar sacerdos et iosue filius
nū. et principes familiarū ac tri
buū filiorū isr̄l in silo coram dño
ad ostiū tabernaculi testimō.
p̄fectq; sūt terrā Cam xxv.
Et locutus ē dñs ad iosue.
dicēs. Loquē filijs isr̄l. et
dic eis. Separate urbes fugi
tiuorū de quibꝰ locutus sū ad
vos p manū moysi. ut fugi
at ad eas qui
rit nesciꝰ. ut possit euadē nō
p̄ximū q̄ ultor ⁊ sanguis eī ad
una hauriēs fugerit ciuitatē.
Stabuntq; ad portas ciuitatis.
et loqt̄ seniorib⁹ urbis illius
ea. ⁊ se cōprobēt morētē. sicq;
suscipiēt eū. et dabūt ei locū
ad habitādū. Cūq; ultor sāg
uis eū fuerit p̄secutus. nō trade
ēt in manib⁹ eiꝰ. q̄ ignorās per
cussit p̄ximū eiꝰ. nec ante bi
buit ut t̄dūm ee eiꝰ p̄habit
inimicū. Et habitabit in ciuita
te illa. donec stet ad iudiciū
causa reddēs facti sui. ⁊ mori
at sacerdos magnꝰ q̄ fuit in
illo tpe. Tūc reuertet homi
da. et ingredietur ciuitate. et do
mū suā de qua fugerat. Dedi
uerūtq; cedes in galylea mon
tis nepthalim et sychem in
monte ephraym et cariathar
be. q̄ ē hebron in monte iuda.
et trans iordanē contra orien
tē plagā iherico. statuerūt bo
sor. q̄ sita ē in campestri solitu
dine. de tribu ruben. et ramoth
in galaad. de tribu gad. ⁊ gau
lon in basan. de tribu manasse.
Hec ciuitates ordinate sunt
cunctis filijs isr̄l. et aduenis q̄
habitabāt inter eos. ut fugeret ad
eas q̄ndam nesciꝰ p̄cussisset.
et nō moreret a manu p̄ximi
ultoris sanguinem vindicare ni
si prius steterit ante iudicium
populi. donec stare ante iudicium
exposituras causa sua. Cam xxvi

Accesserunt principes familiarum leui ad eleazar sacerdotem. et iosue filium nun. et ad duces gentium per singulas tribus filiorum israel. Locutique sunt ad eos in silo terre chanaan. atque dixerunt. Dominus precepit per manum moysi ut darentur nobis urbes ad habitandum. et suburbana earum ad alenda iumenta. Dederuntque filii israel de possessionibus suis iussu domini. ciuitates et suburbana earum. Egressa sors filiorum iuda. et filiorum simeon. ciuitates tredecim. Et de tribu filiorum aaron sacerdotis de tribu iuda. et symeon et beniamin. ciuitates tredecim. Et reliquis filiis caath. de tribubus ephraym. et dan. et dimidie tribus manasse. ciuitates decem. Filiis autem gerson egressa est sors. ut acciperent de tribubus yssachar. et aser. et neptali. et dimidiate tribus manasse in basan ciuitates numero tredecim. Filiis merari per familias suas. de tribubus ruben. et gad. et zabulon. urbes duodecim. Dederunt ergo filii israel leuitis ciuitates et suburbana earum. sicut precepit dominus per manum moysi. Statim sorte tribuum. De tribubus filiorum iuda et symeon. dederunt ciuitates quas uocauerant nomina. Filiis aaron de familiis caath leuitici generis. Prima enim sors illis egressa est tercia. habebant prius enoch que uocatur hebron in monte iuda. et suburbana eius per circuitum. Agros autem et uillas ciuitatis dederat caleph filio iephone. ad possidendum. Dederunt ergo filiis aaron sacerdotis hebron ciuitatem fugitiuorum et suburbana eius. et lebnam cum suburbanis suis. et iethe et hysimoth. et elon et dabyr et ayn et ethan. et bethsames cum suburbanis suis. ciuitates nouem de tribubus utriusque et duabus. De tribu autem filiorum beniamin gabaon et gabaac. et anathoth et almon cum suburbanis suis. ciuitates quatuor. Omnes ciuitates filiorum aaron sacerdotum tredecim cum suburbanis suis. Reliquis uero per familias filiorum caath leuitis tribus generis. hec data possessio. De tribu ephraym urbes ciuitatis fugitiuorum sychem cum suburbanis suis et monte ephraym. et gazer. et rebsan. et bethoron. cum suburbanis suis. ciuitates quatuor. De tribu quoque dan belethe. et gelbethon. et haialon. et gethremmon cum suburbanis suis. ciuitates quatuor. Porro de dimidia tribu manasse. thanach. et gethremmon cum suburbanis suis duo ciuitates. Omnes ciuitates decem et suburbana earum date sunt filiis caath. qui reliquis generibus. Filiis quoque gerson leuitici generis dedit dimidia tribus manasse galaon in basan. et bosra cum suburbanis suis. ciuitates duas. Porro de tribu yssachar. thesion et dabereth. et iaramath. et engannim cum suburbanis suis.

ciuitates q̃tuor. De tribu aute aser masaleth. t achon. t abdon. t elecheth. et roob cũ suburbanis suis. ciuitates q̃tuor. De tribu quoq; neptalim. ciuitate q̃ fugiẽ redet i galilea. t admothor t cariathaim. cũ suburbanis suis ciuitates tres. Omes urbes filioz gerson tredecim. cũ suburbanis suis. filijs aute merari leuitis i familijs grad̃ p̃ tribus suas date de tribu zabulon. iethenam et cariatha. et demna. t nalon. ciuitates q̃tuor cũ suburbanis suis. De tribu ruben ultr̃ iordanẽ contr̃ iherico ciuitates refugij. bosor t solitudine mesor. et asser. t iethson. t maspha. ciuitates q̃tuor cũ suburbanis suis. Et de tribu gad ciuitates refugij ramoth i galaad. t manaym. t esebon. t iazer. ciuitates q̃tuor. cũ suburbanis suis. Omes urbes filioz merari p̃ familias t agnationes suas. duodecim. Itaq; impulse ciuitates leuitaz i medio possessionis filioz isr̃l fuerũt sorte t duce cũ suburbanis suis. singule p̃ familias distribute. Dedit q̃ dñs deꝰ israhel oẽ terrã quã iurauerat. et possederũt illã. atq; habitauerũt i ea. Data q̃ e ab eo pax. i omes per circuitũ nationes. Nullus q̃ eis hostiũ resistere ausus e. s̃ cuncti i corũ ditionẽ redacti sunt. Nec vnũ quidẽ verbũ q̃d̃ illis p̃stitutũ fuerat. s̃ cũcta impleta sunt. s̃ rebus appleta sunt oĩa.

Quos tpe vocauit Cap. xxij
iosue ruben et gad et dimidiã tribũ manasse. dixit ad eos. Seruastis oĩa q̃ vobis precepit moyses famulus dñi. et quoq; i omnibus obedistis. Ego relinquens fr̃es vros hodie i tpe dñi dei vri. Custodite igit̃ diligẽter quod dñs deꝰ vr̃ fieri vobis ꝓcepit. et ambulate p̃ viã. Quã ille ostendit vobis. et custodite ceremonias. et legem quã precepit vobis moyses famulus dñi. ut diligatis dñm deum vrm. t ambuletis i omnibus viis eius. et obseruetis mãdata illius. et adhereatis ei ac seruiatis illi. in omni corde. t i omni alia via. Perspexitq; eos iosue. t dimisit eos. Qui reuersi sunt i tabernacula sua. Tribui aute manasse dimidie possessionem moyses dederat i basan. t dimidie q̃ superfuit dedit iosue sorte cum fr̃ibus suis trans iordanẽ. ad occidentalem eius plagã. Cumq; dimitteret eos i tabernacula sua. et benedixisset illis. dixit ad eos. In multa substantia atq; diuitijs ꝛc. cum argẽto et auro. ere ac ferro. t veste multiplici. Diuidite ꝓdam

hostiū. ait ſtibꝫ bus. ¶ Reuſiqꝫ
ſunt et abierunt filij ruben ⁊ filij
gad et dimidia ⁊bus manaſſe
a filijs iſrl̄ de ſylo q̄ ſita ⁊ in
thanaan. ut irent galaad
⁊rā poſſeſſionis ſue. q̄rā acpſ
uerat luy⁹ ꝑ ipm̄ dñm dei ſui.
⁊ manu moyſi. ¶ Cumqꝫ veniſſent
ad tumulos iordanis ⁊ ⁊rā cha
naā. edificauerunt iuxta ior
danē altare ⁊ finite magnitu
dis. ¶ Qđ cū audiſſent filij iſrl̄.
et ad eos ⁊ti nuncij detuliſſent
edificaſſe filios ruben et gad
et dimidiā ⁊bꝫ manaſſe alta
re ⁊ ⁊rā chanaā ſiue iordanis
tumulos ex⁹ filios iſrl̄. cōue
nerunt omēs ⁊ ſylo ut aſcēde
rent et dimicarent ex⁹ eos. Et
ecce misit ad illos ⁊ ⁊rā
galaad finees filiū eleazari
ſacerdotis. ⁊ decē ꝓncipes ex
eo. ſingulos de ⁊bubꝫ ſingul̄.
¶ Qui venerunt ad filios ruben
⁊ gad et dimidiā tribū manaſ
ſe ⁊ ⁊rā galaad. Dixerunt qꝫ
ad eos. ¶ Hec mādat oīs ꝑplus
dñi. ¶ Quę ⁊ista tñ ſꝫgreſſio.
Cur deliquiſtis dñm deū iſrl̄.
edificātes altare ſacrilegū.
et a cultu illi⁹ recedētes. ¶ An
parū vobis ⁊ qđ peccaſtis in
beelphegor et uſqꝫ ⁊ ꝑnitem
die macula huiꝰ ſceleris ⁊ vo
bis ꝑmanet. multiqꝫ de ꝑplo
corruerunt. ¶ Et vos hodie de
liquiſtis dñm. et cras ⁊ vni
uerſi iſrl̄ eius ira deſeuiet. ¶ Qđ
ſi putatis inmūdā eſſe ⁊rā poſ
ſeſſionis vre. tñ ſite ad terrā
⁊ qua tabnaculū dñi ē. et hābi
tate inter nos. tātū ut a dño ⁊a
mur ⁊ ſocio nō rebellatis. edifi
cato altari. ꝑ altare dñi dei nr̄i.
Phinees achan filius zare ꝑtēſis
mādatis dñi. et ſup omnes iſrl̄
ira cōcitauit. ¶ Et ille cui⁹ vnꝰ
hō. atqꝫ vtinā ſolꝰ perisset ⁊ ſce
lere ſuo. ¶ Audierunt qꝫ filij ruben
et gad. et dimidie tribꝰ manaſ
ſe ꝓncipibꝰ legatis iſrl̄. Lo
tiſſimꝰ dñs deꝰ iſrl̄ vere nouit.
⁊ iſrl̄ ſcit ⁊telligit. Si ꝓuida
tis aūt hoc altare ꝑ ſtruxiſſe
ut non cuſtodiat nos ꝙ puniat ⁊
ꝓnti. Et ſi ea mente fecimus ut
holocauſta et ſacrificia et pa
cificas victimas ſup eo ꝓponē
mus. vere ꝙat et iudicet et no
ca magis cogitacōe atqꝫ trac
tatu. ut dicemus. ¶ Cras dicet
filij vri filijs nrīs. ¶ Quid vo
bis ⁊ dño deo iſrl̄. ¶ Terminū
posuit dñs inter nos et vos o
filij ruben et filij gad iordanē
fluuiū. et idcirco ꝑte nō habe
tis ⁊ dñō. et ꝙ hāc occasione
auferet filij vri filios nr̄os a
timore dei. Putauimus igitꝫ me
lius et dixim⁹. Exſtruamus nō
bis altare. non ⁊ holocauſta. ne
qꝫ ad victimas offerendas. ſꝫ in
teſtimoniū inter nos ⁊ vos. et ſo
bolē nr̄am ⁊ ſobole vram. vel
tracꝫ q̄ genite. ut ſeruiamus do
mino. ⁊ iuxta nr̄i ſit offerre
holocauſta ⁊ victimas et pacifi
cas hoſtias. et nequaq̄ dicat
tras filij vri filijs nrīs. nō ⁊
vobis ꝙ ⁊ dñō. ¶ Qđ ſi volue

rūnt dicē. vñ debīt eīs. Ecce
altāre dñi qđ fecerūt pres mei.
nō t holocaustā neq; t sacrifi
cīū. ſ; t testimoniū vīm ac nrm
etiā. Absit a nobis hoc ſte
lūb. ut recedam⁹ a dño. t eī
vestigia reliquam⁹. eo ſtructo
altari ad holocausta. et sacri
ficia. et victimas offerendas. ꝓter
altāre dñi dei nri. qđ eo ſtruc
tū ē ante tabernaculū eī⁹. Qui
bō auditis. fines sacerdos t
principes legationis iſrl. q; erat
cū eo placati sūt. t verba filio
rū ruben et gad. et dimidie
tribꝰ manasse libēt⁹ suscepēt.
Dixitq; fines filiꝰ eleazari
sacerdotis. ad eos. Scim⁹
q; vobiscū sit dñs. qm̄ aliena
estis a prauaricatōe hac. t liber
astis filios iſrl de manu dñi.
Reuſis⁹q; ē tū principibꝰ a filiis
ruben et gad de tra galaad fi
nit chanaā ad filios iſrl. et
retulit eis. Placuitq; sermo
cūctis audientibꝰ. et laudauē
runt dñm filij iſrl. et nequaq;
ultra dixerūt ut ascenderēt ꝑ
eos. atq; pugnarēt. t delerēt
tra possessoris eor. Vocauē
runtq; filij ruben t gad altāre
qđ exstruxerāt testimoniū inter
q; dñs ipe sit deus. Cap̄ xxiij.
Evoluto aute multo tpe ꝑ
q; pacē dns dederat iſrahelī
subiectis t gyro nacōibꝰ vi
cīſis. et iosue ia ꝓfecto. t ꝑ
semlis etatis. p̄q; diuiserat
tra filiis iſrl sedm qđ dns t
pmiserat. vocauit iosue oēm
iſrahelē. maiores q; natu. et
principes ac duces. et magi dī.
dixitq; ad eos. Ego senui. t ꝓ
gressioris etatis sū. Vos q; vi
stis omnia q; fecit dns deus
vr. cūctis p nrōm nacōibus.
quia ꝑ vobis ipe pugnauerit.
Et nūc quia vobis sorte divi
sit oēm tra ab orientali plā
gia iordanis. usq; ad mare mag
nū. ultraq; adhuc sup̄ sunt na
cōes. dns deus vr. disperdet e
as. ut auferat a facie vra. t
possidebitis tra. sicut vobis
pollicitus ē. tāmē ēfortamini t
estote sollicīti ut custodiatis
cūcta que scripta sunt in volumine
legis moysi. t nō declinetis ab
eis nec ad dextra nec ad sinis
tra. neq; ꝯsortia earū. nec ꝯtrahatis
tres q; mānt vob futuræ sunt in ruī
nis t nōie deoꝝ earū. t seruie
tis eis. et adoretis illos. q; ad
hēsuros dño deo vro. qđ feciſtis
usq; t die hac. Et tūc auferet
dns deus vr t gentes vras ꝓtes
magnas et robustissimas.
et nullus vobis resistere ꝓterit.
Vnus e nobis ꝑsequet⁹ hosti
um mille viros. quia dns deus
vr ꝑ vobis ipe pugnabit si
cut pollicitus ē. Hoc tāmē di
ligentissime ꝓcauete. ut diligā
tis dñm deū nrm. Qđ si vo
luerītis ꝑfectū hazū q; inter
vos habitat. et eis adhe
rē. et cū eis miscē cōnubia.
atq; amicicias copulare. ita
ut scitote q; dns deus vester
nō deleat ante faciē vram.

ꝑ sint vobis in funes. ac laq
ꝫ et offendiculi ⁊ eo late vsq.
et sudes ⁊ oculis vris. donec
vos auferat: atq; dispdat de
tra hac optia qua tradidit
vobis. En ego hodie ingredi
or via vniuse terre. et toto
aiꝰ gnoscetis. qꝺ de omib⁹
vbis que se dns ꝓmisit vo
bis et pollicitꝰ e. vni no ꝓ
terierit ⁊ trasiit. Vidistis ergo
impleuit ope qꝺ ꝓmisit: ⁊ ꝓ
spe grta venerit. sic adducet
sup vos quitsꝺ malorꝫ gmi
natꝰ e. donec vos auferat at
q; dispdat de tra hac optia
qua tradidit vobis. eo q; ꝓte
rierit pactu dni dei vri. qꝺ
pepigit vobiscu. et seruieri
tis dnis alienis. ⁊ adorauieri
tis eos. cito atq; velociꝰ con
surget ⁊ vos furor dni. et au
feret de tra hac optia qua
tradidit vobis. Cap̃ xxiiii.

Congregauitq; iosue oēs
filios isrl ⁊ sychem. et vo
cauit maiores natu ac pn
cipes. et iudices ⁊ magros.
stetereq; ⁊ ospti dni. Et ad
plm sic locutꝰ e. Hec dicit
dns deꝰ isrl. Trans fluuiu ha
bitauerunt pres vri ab itio.
thare pr abrahe ⁊ nachor.
seruieruntq; dnis alienis. Tuli
ego patrem vrm abraham de me
sopotamie finibus. et adduxi
eu ⁊ tra chanaan. Multipli
cauiq; semen eius. et dedi ei
ysaac. illiq; iacob ⁊ esau. dedi
q; esau montē seyr ad possidendu. ia
cob vero et filii eius. descende
runt ⁊ egyptu. Misitq; moysen
et aaron. et percussi egyptu
multis signis atq; portentis.
eduxiq; vos et patres vros de
egypto. et venistis ad mare.
Persecutiq; sunt egyptii patres
vros curribus et equitatu.
usq; ad mare rubrum. Clama
uerunt autem ad dnm patres
vros. Qui posuit tenebras inter
vos et egyptios. et adduxit
sup eos mare. et operuit illos.
Viderunt oculi vri cuncta q; in
egypto fecerim. et habitastis in
solitudine multo tpe. et intu
duxi vos ⁊ tram amorrei qui
habitabat trans iordanē. Cuq;
pugnaret contra vos. tradidi
eos in manus vras. et possedi
stis tram eorum. atq; interfecistis
illos. Surrexit autem balach
filius sephor rex moab. et pug
nauit aduersus israhel. Misitq;.
et vocauit balaam filium beor
ut malediceret vobis. et ego
nolui audire eum. ꝙ econtrario
pro illis benedixi vobis. et liberi
raui vos de manu eius. Transi
stisq; iordanē. et venistis ihe
richo. Pugnauerunt contra
vos viri ciuitatis eius. amor
reus et ferezeus. et chananeus
ethei. et gergeseus. et euchus
et iebuseus. et tradidi illos in
manus vras. Misiq; ante vos
crabrones. et eieci eos de lo
cis suis. duos reges amor
reos ad possidendu. non in gla
dio et in arcu tuo. Dedi q; vo
bis tram in qua non laborastis.
et urbes quas non edificastis

ur habitatis in eis. domos
et olivera q̄ non plantastis. Nunc
ergo timete dñm et servite ei.
p̄fecto recte atq; veraciter. Et au
ferte deos q̄s coluerunt patres
vr̄i in mesopotamia. et in egypto. ac servite dño. Si autem
malū vobis videt̄ ut serviatis
dño. optio vobis data est. Eligite vobis hodie q̄m placet.
cui potissimū servire debeatis.
utrū dijs quibus servierunt patres
vr̄i in mesopotamia. an dijs
amorreorū in quor̄ terra habitatis. Ego autē et domus mea.
serviemus dño. Respondit populus.
et ait. Absit a nobis ut relinquamus dñm. et serviamus dijs
alienis. Dñs deus noster ipse eduxit nos. et patres nros de terra
egypti de domo servitutis.
fecitq; videntibus nobis signa
ingentia. et custodivit nos in
omni via p̄ qua ambulavimus. et
in cunctis populis p̄ quos transivimus.
et ejecit omnes ad̄s gentes. amorreum habitatorem terre quia nos
et nos serviemus. Respondit igit̄ populus
domino. quia ipse est dñs deus noster.
Dixitq; iosue ad populum. Non poteritis servire dño. Deus enim
sanctus. et fortis emulator est. nec
ignoscit sceleribus viis atq; peccatis. Si dimiseritis dñm. et
servieritis dijs alienis. convertet se et affliget vos atq; subvertet. postquam vobis prestitit bona. Dixitq; populus ad iosue. Sic
quidem ita ut loqueris erit. sed dño
serviemus. Et iosue ad populum. Testes
estis vos contra vos. quia vos elegistis dominum ut serviatis
ei. Responderunt. Testes. Nunc ergo
auferte deos alienos qui
dio vr̄i. et dirigite corda vestra ad
dñm deum israel. Dixitq; populus ad
iosue. Dño deo nro serviemus. et
obedietes eius preceptis eius.
Percussit igit̄ iosue in die illo
fedus. et constituit populo precepta
atq; judicia. in sychem. Scripsit
atq; omnia verba hec in volumine le
gis dei. et tulit lapidē grandē.
posuitq; eū subter quercū q̄
erat in sanctuario dñi. Et dixit ad
omnem populum. En lapis iste erit
vobis in testimonium. qui audierit omnia q̄ locutus est vobis dijs. ne
forte postea negare velitis. et me
tui dño deo vestro. Dimisitq;
populum. singulos in possessionem
suam. Et post hec mortuus est iosue
filius nun servus dñi. centum decem
annorum. Sepelieruntq; eum in finibus possessionis sue in thamnathsare. que sita est in monte
ephraym. a septentrionali parte
montis gaas. Servivitq; israel
dño cunctis diebus iosue et se
nioribus qui longo vixerunt tempore post
iosue. et qui noverat omne opus
dñi quod fecerat in israel. Ossa quoq;
joseph que tulerant filii israel de e
gypto. sepelierunt in sychem.
in parte agri quem emerat jacob
a filijs emor patris sychem centum
nouellis ouibus. et fuit in
possessione filiorum joseph. Eleazar quoq; filius aaron sacerdotis
mortuus est. et sepelierunt eum in
gabaa finees filii sui. q̄ data
est ei in monte ephraym.

Incipit liber Judicū ca^m i^m.

Ostmortem.

Iosue cōsuluerunt fi
lij isr̄l dñm dicētes.
Quis ascēdet ante
nos ḡ chananeū.
et erit dux belli? Dix
itq; dñs. Judas ascē
det. Ecce tradidi ē
ra i manu eius. Et
ait iudas symeoni
fr̄i suo. Ascende mecū i sorte me
a. et pugna cōtra chananeū.
ut et ego pugnē tecū i sorte tua.
Et abiit cū eo symeon. Ascē
ditq; iudas. et ēdidit dñs cha
naneū ac ferezeū i manu eoz.
et percusserunt i bezech decē mi
lia virōz. Inuenerūtq; adoni
bezech i bezech. et pugnauer
unt cōtra eū. Et percusserunt cha
naneū. t ferezeū. Fugit aūt
adonibezech. Quē secuti ḡp
hēderunt: cesis summitatibus ma
nuū eius ac pedū. Dixitq; ado
nibesech. Septuaginta reges
abscisis manuū ac pedū su
mitatibus. colligebant sub me
sa mea cibos reliquias. Sicut fe
ci. ita reddidit michi dñs. Ad
duxerūtq; eū i hierl̄m. et ibi
mortuus est. Oppugnātes ergo
filij iuda hierl̄m. ceperunt eam.
et percusserunt i ore gladij. trade
tes ciuitatē incendio cremauerūt. Et
postea descēderūt. pugnaturi
contra chananeū qui habitabat
i montanis et ad meridiē i cā
pestribus. Perrexēruq; iudas cōtra
chananeū qui habitabat in
hebron. cui nomē fuit ātea
tus cariathārbe. percussit sysai
t achiman. et tholmai. Inde in
profectus. abiit ad habitatores dabyr.
cui nomē vetus erat cariathsep
pher. idē ciuitas literāt. Dixit
q; caleph. Qui percusserit cariath
sepher. et vastauerit ea. dabo
ei axā filiā meā uxorē. Cuiq;
repulisset ea othoniel filius cenez
frater caleph minor. dedit ei
axā filiā suā uxorē. Quā pul
cre i uirtute. monuit vir suus.
ut peteret a patre suo agrum. Que
cū suspirasset sedens i asino.
dixit ei caleph. Quid habes?
At illa rndit. Da mihi benedictionem
Quia terrā arentē dedisti michi.
da et irriguā aquis. Dedit
ergo ei caleph irriguum superi.
et irriguum inferi. Filij aūt
cynei cognati moysi. ascēde
runt de ciuitate palmarū cū
filijs iuda i desertū sortis eius
qđ est ad meridiē arath. t ha
bitauerunt cū eo. Abiit aūt
iudas cū symeone fr̄e suo. et
percusserunt sil̄ chananeū qui
habitabat i sephat: et interfe
cerunt eū. Vocatū ē nomē
urbis horma. idē anathema.
Cepitq; iudas gazam cū fini
bus suis. et ascalonē atq; ac
caron cū finibus suis. Fuitq; do
minus cū iuda et montana posse
dit: nec potuit delere habitato
res vallis. quia falcatos curri
bus habebāt. Dederūtq; ca
leph hebron sicut dixerat moy
ses. qui deleuit ex ea tres fili
os enach. Jebuseū aūt habi
tatorē hierl̄m nō deleuerunt filij

beniamin. habitauitq; iebuseo
cū filijs beniamin i ihrlm. usq;
i pñtē diē. Domo quoq; ioseph
ascēdit i bethel. fuitq; dns cū
eis. sla cū obsideret urbē que
prius vocabat luza. viderunt
hoiem egredientē de ciuitate.
Dixeruntq; ad eū. Ostende nob
introitū ciuitatis. et faciemo
tibi miam. Qui cū ostendisset
eis. percusserūt eā i ore gladij.
hoiem aut illū et oem cognā
tionē ei⁹. dimisert. Qui di
missus. abijt i trā hethim. et
edificauit ibi ciuitatē. vocā
uitq; eā luza. Quē ita appel
lat⁹ usq; i pñtē diē. manas
ses quoq; nō delenit bethsan.
et thanahel cū vicinis suis. et
habitatores endor. et ieblaā.
et magedo cū vicinis suis. et
pitq; chananeo habitare cū
eis. Postq; aut⁹ ascendit et
isr̄l fecit eos tributarios. et
delē noluit. Ephraym etiā nō
interfecit chananeū qui habita
bat i gazer. sed habitauit cū eo.
Zabulon nō delenit habitato
res cethron et naalon. sed habi
tauit chananeus i medio eius.
factusq; est tributarius. Aser. sed
nō delenit habitatores achon.
et sydonis. alab. et azazibi.
et albila. et aphec. et aloa. et
phe. et roob. Habitauitq; in
medio chananei habitatoris
illius tre. nec interfecit eū. Nep
thalim quoq; nō delenit habita
tores bethsames. et bethanat.
et habitauit inter chananeū habi
tatorē terre. fuerūtq; ei beth
samite. et bethanite tributarij.
Habitauitq; amorreus filios dan i
monte. nec dedit eis locū ut ad
planiora descenderēt. Habitauit
quoq; i monte heres. quē intpretā
testacio thalon. et salabim.
Et aggrauata est manus domo
ioseph. factus q; ei tributarius. sed
ut aute⁹ ualuit amorreus. ab as
censu scorpionis et petra et sū
periora loca. Cap. ij.

Ascendit aut angelus dñi de
galgala ad locū fletus. et
ait. Eduxi vos de egypto. et
introduxi in trā quā iuraui
patribus vris. Et pollicitus sum ut
nō frangerē pactū meū
vobiscū i sempiternū. ita dūtax
at ut nō feriretis fedus cū
habitatoribus hui⁹ trē. et aras
cor subuertetis. et noluistis au
dire vocē meā. Cur hoc fecistis.
Quā obrē nolui delere eos a fa
cie tua. ut habeatis hostes. et
dii eorū sint vobis i ruinā. Cū
loquerē⁹ angelus dñi verba hec ad
oēs filios isr̄l. eleuauerūt vo
ces filios isr̄l. et fleuerūt. Et vocatū
est nomē loci illius. fletus siue
lacrimarū. Immolauerūtq; ibi
hostias dño. Dimisit ergo io
sue pplm. et abierūt filij isr̄l
vnusquisq; i possessionē sua.
ut optinerēt eā. Seruierūtq;
dño cūctis diebus iosue et se
nioū q; longo tpe ei⁹ vixerūt
tpe. et nouerūt oīa opa dñi
magna q; fecerat cū isr̄l. Mor
tuus est aut iosue filius nun.
famulus dñi. octo et decē annos
Et sepelierūt eū in finibus pos

sessionib⁹ suis ī chamnatsare
ī monte ephraym. a septentrio
nali plaga montis gaab. omnis
q̄ illa regio congregata ē ad
pres suos. Et surrexerunt alij
q̄ nō noverat dnm. et opa q̄
fecerat ab isrl. Fecerunt̄q̄ filij
isrl malū ī oculis dñi. et ser
uierunt baalim. ac dimiserunt
dnm deū patrū suoꝝ q̄ eduxit
eos de tra egypti. et secuti sūt
deos alienos. deos quoq̄ pplo
rū q̄ habitabāt ī circuitu eoꝝ.
et adorauerunt eos. et ad nra
illa die īritauerunt dnm dimit
tentes eū. et seruientes baal. et
astaroth. Iratus q̄ dns cont̄
isrl. tradidit eos ī manib⁹ diri
pientiū. Qui rapuerūt eos. et
vendiderunt hostib⁹ q̄ habita
bant p gyrū. nec potuerunt re
sistere aduersarijs suis. Quocūq̄
q̄ egrē voluissent. manꝰ dñi
erat sup eos. sicut locutus ē et
iurauit eis. et vehemēt̄ afflic
ti sunt. Suscitauitq̄ dns iudi
ces q̄ liberarēt eos. de manu
rum hostiū. Nec istos au
dire voluerunt. fornicātes cū
dīs alienis. et adorātes eos.
Cito declinauerunt via p quā
ingressi fuerāt patres eoꝝ. ad au
dientes mandata dñi. oīa fece
runt ecōtraria. Cūq̄ dns iudi
ces suscitaret ī diebꝰ eoꝝ.
flectebat̄ misera. ad audiebat
afflictorū gemitꝰ. et liberā
bat eos de manu vastantiū. Mo
q̄ autē mortuꝰ erat iudex. re
vertebant̄ et multa maiora

faciebāt q̄ fecerunt patres eoꝝ.
sequentes deos alienos. et ser
uientes eis. et adorātes illos.
Non dimiserunt adinuentiones suas.
et via durissima p qua am
bulare q̄ solebāt. Iratus q̄
ē furor dñi ī isrl. et ait. Quia
nr̄a tū fecit gens ista pactū
meū q̄ pepigerā patribus
eoꝝ. et vocē meā audire nō
tetigit. et ego nō delebo gen
tes. quas dimisit iosue et
mortuꝰ ē. ut ī ipis experiat
isrl vtrū custodiat viā dñi
et ambulet in ea sicut custodi
erunt patres eoꝝ. an nō. Dimisit
ergo dns omnes has nationes.
et cito subuertere noluit nec tra
didit ī manꝰ iosue. Capitulum iij.

Hec sunt gentes quas dns
reliquit ut erudiret in
eis israhelē. et omnes q̄ noue
rat bella chanaan. et p̄cipue
ut discerent filij eoꝝ certare cū hos
tibus. et haberē q̄ succedere p
ceptis. quinq; satrapas philisti
norū. omnemq; chanane
um et sydonium atq; euchi qui
habitabat ī monte libano. de
monte baal hermon. usq; ad
introitū emath. Dimisitq; eos.
ut ī ipis experiret israhelē.
vtrū audirēt mandata dñi
q̄ precepat patribus eoꝝ p manū
moysi. an nō. Itaq; filij isrl
habitauerunt ī medio chana
nei. et hethei. et amorrei. et fe
rezei. et euchi. et iebusei. et
duxerunt uxores filias eoꝝ.
ipsq; filias suas filijs eoꝝ tra
diderunt. et seruierunt dīs eoꝝ.

Fecerunt q̄ malū ī ōſpectu dñi. et obliti ſunt dei ſui. ſeruierunt baalim ⁊ haſtaroth. Iratus q̄ dñs ḡe iſrl. ⁊ dedit eos ī manꝰ chuſan raſathaim regis meſopotamie. ſeruieruntq̄ ei octo ānis. Et clamauerunt ad dñm. q̄ ſuſcitauit eis ſaluatorē ⁊ liberauit eos. othomiel uidelicet filiū cenez frem caleph minorē. fuitq̄ ī eo ſpūs dñi. et iudicauit iſrl. Egreſſꝰ q̄ ē ad pugnā. et tradidit dñs ī manꝰ eiꝰ chuſan raſathaim regē ſyrie. et oppreſſit eū. Quieueruntq̄ terra q̄draginta ānis. et mortuꝰ ē othomiel filius cenez. Cap̄ iiij

Addiderunt aut̄ filij iſrl facere malū ī ōſpectu dñi. Qui eos fortauit aduerſꝰ eos eglon regē moab. quia fecerūt malū ī ōſpectu dñi. et copulauit eis filios ammon et amalech. Abiitq̄ et percuſſit iſrl. atq̄ poſſedit urbē palmarū. Seruierunt q̄ filij iſrl eglon regi moab. decē et octo ānis. ⁊ poſtea clamauerunt ad dñm. Qui ſuſcitauit eis ſaluatorē uocabulo aoth. ſcditū filiū gera. filij iemini. q̄ uſꝰ q̄ dextera erat manu utebat. Miſeruntq̄ filij iſrl p illū munera eglon regi moab. Qui fecit ſibi gladiū anceps hinc et inde ī medio capulū longitudinis palme manꝰ. et accinctꝰ ē eo ſubter ſagū ī dextera femoris. Optuliteq̄ munera eglon regi moab. Erat aut̄ eglon rex paſſus nimis.

Cumq̄ optuliſſet et munera q̄ſ ſeruitij ē ſocios q̄ cū eo uenerat. Ipſe reuerſus de galgalis ubi erat ydola. dixit ad regem. Uerbū ſecretū habeo ad te o rex. Et ille ī præcepit ſilentiū egreſſisq̄ omibꝰ qui circa eū erat. ī greſſus ē aoth ad eū. Sedebat aut̄ ī eſtiuo cenaculo ſolus. Dixitq̄. Uerbū dei habeo ad te. Quo ſtatim ſurrexit de throno. Extenditq̄ aoth manū ſiniſtrā. ⁊ tulit ſicā de dextro femoris ſui. Infixitq̄ i uētre eius tā ualide. ut impulſꝰ ferrū ſequerē̄ pinguedo. ſubſecutaq̄ eſt. ac pinguiſſimo adhęſit ferro. Egreſſusq̄ euaſit gladiū. q̄ ita ſtrinxerat. reliquit in corpore. Beatiq̄ p ſecreta naturę. alui ſtercora prouocant. Aoth aut̄ clauſis diligentiſſime oſtijs cenaculi. et obſtrictis ſeris. p poſticū egreſſus ē. Uenerūq̄ ſerui regis ī greſſi. uiderūt clauſas fores cenaculi. atq̄ dixerūt. Forte ſicā purgat alui ī eſtiuo cenaculo. Expectātes q̄ diu donec erubeſcerēt. ⁊ uidētes q̄ nullꝰ aperiret. tulerūt clauē. et aperiētes ingreſſi ſunt dñm ſuū ſedētē ī terra mortuū. Aoth aut̄ dū illi turbarent effugit. et ꝑtęſſit loca ydolorū ⁊ ſaltus. Ingreſſusq̄ cecidit. ſedit. Uenitq̄ ī ſeyrath. et ſtatī ī ſonuit buccina ī monte ephraim. Deſcenderūtq̄ cū eo filij iſrl. ipſe in fronte gradiente. Qui dix-

ad eos. Seqū me. tradidit
eni dñs in manib⁹ nr̄os moabi
tar̄ i manib⁹ nr̄ar. Descenderunt
q̄ p̄ eū. et occupauerūt va
dū iordanis. q̄ trāsmittit i
moab. Et nō dimiserūt trāsi
re quēq̄. q̄ p̄cusserūt moabi
tas i tpe illo circit̄ decē milia.
oēs robustos t fortes viros.
nullus q̄ eor euadē potuit. Hu
miliatq̄ t moab die illo sub
manu isr̄l. et quieuit t̄ra sep
tuaginta annis a plus. Post hūc
fuit sangar filius anaath. q̄
percussit de philistiim sexcen
tos viros vomere. et ipe quoq;
defendit isr̄l. Addiderūtq̄ filii
isr̄l facere malū i conspectu dñi. p̄q
mortē aoth. Et tradidit eos
dñs i manus iabin regis cha
naan. q̄ regnauit i asor. ha
bitauitq̄ dux exercitus sui nomine
sysara. ipe aut̄ habitabat i
asseroth gentis. Clamauerūt
q̄ filii isr̄l ad dñm. Nongentos
enī habebat falcatos curr̄us.
et p viginti annos vehemēter
oppresserat eos. Erat autem
delbora pphetis uxor lapidoth
q̄ iudicabat pplm i illo tpe. t
sedebat sub palma q̄ nomē illi
vocabat inter rama et bethel.
i monte ephraym. Ascendebat
q̄ ad eā filii isr̄l. i omne iudi
cium. Que misit. et vocauit
bazach filiū abynoē de cedes
neptalim. Dixitq̄ ad eū. Pre
cepit tibi dñs deus isr̄l. Vade
et duc exercitū i montē thabor.
tollēsq̄ tecū decē milia pug
natorū de filiis neptalim et de
filiis zabulon. Ego aut̄ du
cā ad te i loco torrentis cyson
sysaram principē exercitus iabin. t
curr̄us eius. atq̄ omem̄ multi
tudinē. et tradā eos i manu
tua. Dixitq̄ ad eā bazach. Si
venis mecū. vadā. Si nolue
ris venire. nō ppgā. Que dixit
ad eū. Ibo quidē tecū. sed i hac
vice tibi victoria nō reputabit̄.
quia i manu mulieris tradet̄
sysara. Surrexit itaq̄ delbo
ra. et p̄perauit cū bazach i cedes.
Cui armis zabulō et neptha
lim. ascendit cū decē milibus pug
natorū. habens delboram i comita
tu suo. Heber aut̄ cyneus decef
serat quoda a ceteris cyneis
filiis socer suus filii obab egressi
moysi. et tetenderat tabernacula
usq̄ ad quercū q̄ vocat̄ sennim.
et erat iuxta cedes. Nūciatumq̄
est sysare q̄d ascendisset bazach
filius abynoem i montē thabor.
Et congregauit nongentos falca
tos curr̄us omemq̄ exercitū de
asseroth gentis ad torrentē cy
son. Dixitq̄ delbora ad bazach.
Surge. hec est enī dies i qua ē
didit dñs sysaram i manus tuas. En ipe ē dux tuus. Descendit itaq̄ bazach de monte
thabor. et decē milia pugnatorū
eius eo. Perturbauitq̄ dñs sysaram. t
omnes curr̄us eius. et exercitū omem̄
in ore gladii ad aspectū bazach. i fugit. ut sysara de
curr̄u desiliens pedibus fugeret.
et bazach p̄secut̄ fugientes cū
curr̄ibus et exercitū usq̄ ad haroseth
gentis. et cūctus hostium multitudo usq̄

ad intrecrem cadet. Sysara
autē fugiēs. puenit ad tētoriū
iahel uxoris abel cyneī. Erat
enī pax. inter iabin regē asor
et domū aber cyneī. Egressa
igit iahel i occurrit sysare. dix
it ad eū. Intra ad me dñe mi.
intra ad me. ne timeas. Quī i
gressus tabernaculū ei9. i opti
ut ab ea pallio. dixit ad eā. Da
mihi obsecro paululū aque. qz
valde sitio. Que aperuit utrē
lactis. i dedit ei bibe. i operu
it illū. Dixitq; sysara ad eam.
Sta ad ostiū tabernaculi. i
si venerit aliqs i rogauerit te i
dicēs. numq̄d hic ē aliquis. tu
dices. nullus ē. Tulit itaq; ia
hel uxor aber cyneī clauū
tabernaculi. assumēs quoq; mal
leū. Et egressa abstrorsē et
cū silētio. posuit supra tempꝰ
capitis ei9 clauū. perussitq;
malleo defixit i cerebrū. usq;
ad terrā. Quī sopore mortis
oppressus. defecit i mortuꝰ est.
Et ecce barach sequēs sysarā.
veniebat. Egressa q; iahel i
occurrit ei9. dixit ei. Veni. et
ostendā tibi virū quē quereb. Cū
cū intrasset ad eā. vidit sysa
ram iacētē mortuū. i clauū i
fixū i tempora ei9. Humiliauit
ergo deus i die illo iabin re
gē chanaan. coram filijs isrl.
Quī rigebat tota die. et for
ti manu oppimebat iabin re
gē chanaan. donec deleret eū.

Ca'm .v.

Cantauerūtq; de
delbora et barach filius abyn
oem in die illo. dicentes. Q

sponte optulistis de isrl. ab
vrab ad psalū. benedicite dño. Au
dite reges. prepite auribꝰ pn̄
cipes. Ego sū. ego sū. que dño
canā. psallā dño deo isrl. Dne
cū exires de seyr. et transires p
regiones edom. terra mota est.
celiq; ac nubes stillauerūt aq̄s.
montes fluxerūt a facie dñi. i
synai a facie dñi dei isrl. In di
ebus samgar filij anaph. in
diebꝰ iahel quieuerūt semite. i
q̄ ingrediebāt p eas. abulauc
runt per calles tortuosos. Cessauerūt
fortes i isrl. et quieuerūt. do
nec surrexit delbora surrexit mater in
isrl. Noua bella elegit dñs. et
portas hostiū ipse subuertit. Cli
peꝰ et hasta si apparuerit in
quadraginta milibꝰ isrl. cor meū
diligit principes isrl. Quia sponta
nea voluntate optulistis vos filij
israhel. benedicite dño. Qui ascē
ditis super nitentes asinos. et se
detis iudicio. et ambulatis in
via. loquimini ubi colliduntur aq̄rū
rum. et hostium a sufforatoꝝ ex
ercitoꝝ. Ibi narrent iustitie dñi.
et clemētiā fortes isrl. Tunc
descendit populus dñi ad portas.
et optinuit principatū. Surge
surge delbora. surge surge loquē
tātum. Surge barach. et apprehē
de captiuos tuos fili abynoē.
Saluate siet reliquie populi. dño
i fortibꝰ dimicauit. Ephraym
delent eos i amalech. et post
eū beniamin populos tuos o ama
lech. De machir principes descē
derunt. et de zabulon ferentes
ducentes ad bellandū. Du

tes ysachar fiet eñ tellbora. et
bajach vestigia sue seruit. Qui
ãssi ī pceps et bazatñ se distri
uim tedit: duisq; ge se zubt.
q magnanimor zepta q tetio t.
Quãe hitas mt duob tibus
ut audias sibulos grecñ. c Had
tab iordanẽ quiescebat. ⁊ day
bacabat nauib9. Aser habita
bat ī littore maris. et ī portib9
morabat. Zabulo vo ⁊ nep
talim optulerut aias suas mor
ti. ī regioe moreme. Venerut
reges. et pugnauerut. Pugna
uerut reges chanaan ī thanc
uxta aquas magedon. ⁊ ñ
nichil tulerũ pdates. De celo di
micatñ t ogta cob. Stelle ma
nentes ī ordie et cursu suo. ad
uersus ysaar pugnauerut. Tor
rens cyson traxit tadaueza
cor. torrẽs eadem torrẽs
ysaon. Conculca aia mea robus
tos. Ungule equor ceciderut
fugientib9 ipetu. et q pceps su
orũ fortissimis hostiñ. q male
dicite terre meroth. dixit an
gelus dñi. q maledicite habita
toribus eius. quia nõ venerut in
auxiliũ dñi. ī aduersus fortis
simos eius. Benedicta mulie
rũ iahel uxor aber cyneei. bñ
dicat ī tabernaculo suo. Aquã
petenti lac dedit. ⁊ ī phyala pñ
cipũ optulit butyrũ. Dimisit
manũ misit ad clauũ. et dex
tã ad fabros malleũ. Percus
sitq; sysaram. q; tẽpit vul
nerib9 locũ. et trãspus valide q
foramẽ. Iuit pedes eius ruit. defe
cit et mortuus t. An pedes illius
volucbat. et ibi cadebat exanimis
⁊ miserabilis. Per fenestrã pspi
ciẽs ululabat mater eius. et de
cenaculo loquebat. Cur remo
rat. regredi curus eius. c Quare
tardauerut pedes q; drugarum
illius. c Una sapiẽtior ceteris uxo
rũ eius sortiũ hec Vba rudit:
forsitã mit dnm sit spolia. ⁊
pulchrã femina eligit. et. Ves
tes diuersi color sisare traduñ
ī pdã. et supellex varia ad or
nada colla q; gerut. Sic pereant
oĩes inimici tui dñe. Qui aũt
diligit te. sicut sol ī ortu suo
splendet: ita rutilet. Quieuit
q; tra ⁊ q; dragita anos. Cam

Fecerut aute filii isrl. vj.
malũ ī ospectu dñi. Quẽ
didit eos ī manu madiam sep
tẽ anis. et oppssi sut valde ab
eis. fecerut q; sibi antra. et
spelũcas ī montib9. et munitis
sima ad repugnandũ loca. Cũq;
seuisset isrl. ascendebat madi
an et amalech. et ceteri orie
talium nationũ. et apud eos
figẽtes tentoria. sicut cauet
herbis cuncta vastabat usq;
ad introitũ gaze. Nichil q; ui
no ad vitã pt manẽs relinque
bat ī isrl. nõ oues. nõ boues.
nõ asinos. Ipi em et vnulsi
greges cor ducebat eũ taber
naculis. et istar locuste erat vni
uersa aplebat. innumera multitu
do hoĩm et camelor. quicquid
tetigerat deuastabãt. Humilia
ti sũ q; ualde ī ospectu ma
dian. et clamauit ad dñm. pos
tulans auxiliũ ge madiam

tab. Qui misit ad eos virū
pphetā. et locuty ē. hec dicit
dñs deꝰ isrl. Ego vos feci ꝙsce
dē de egypto. et eduxi vos de
domo seruitutis. et liberaui de
manu egyptior. et oim tiranno
rū qui affligebāt vos. eiciq
eos ad introitū vrām. Et tra
didi vobis terrā eoꝝ. et dixi.
Ego dñs deꝰ vr. Nle timeatis
deos amorreoꝝ. i quoꝝ terra
habitatis. Et noluistis audire
vocē meā. Venitq̄ agelꝰ dñi 7
sedit sub quercu que ēat i ephra.
7 pteinebat ad ioas pzē
familie ezri. Cuiq̄ gedeon filꝰ
eius ꝙtriuēret atq̄ puzgaret fru
mēta i torculari ut fugeret ma
dian. apparuit ei agelꝰ dñi. Et
ait. Dñs tecū vir fortissime.
Dixitq̄ ei gedeon. Obsecro
dñe mi. Si dñs nobiscū ē. cur
ergo apphēderūt nos hec mu
la. & Vbi sūt mirabilia eiꝰ q̄
narrauerūt pzēs nri atq̄ dix
erūt. de egypto eduxit nos
dñs. & Nūc aute dereliquit nos.
et tradidit i manu madian.
Respexitq̄ ad eū dñs. et ait.
Vade i hac fortitudine tua. et
liberabis isrl de manu madia.
Scito. qd̄ miserim te. Cui ille
dens. ait. Obsecro dñe mi. in
quo liberabo isrl. & Ecce familia
mea infima ē i manasse. 7
ego ifimꝰ i domo pzis mei. Dix
itq̄ ei dñs. Ego ero tecū. 7 p
cutiēs madian q̄si vnū virū.
Et ille. Si inuēi igit gr̄am co
ra te. da mi signū qd̄ tu sis
qui loq̄ris ad me. Nle recedas
hinc donec reuertar ad te. por
tās sacrificiū et offeram tibi.
Qui rndit. Ego p̄stolabor ad
uentū tuū. Ingressus ē itaq̄
gedeon et coxit hedū. et de
farine modio azimos panes.
carnes q̄q̄ posuit i canistro.
et ius carnium misit i ollam.
tulitq̄ oia sub quercu. et optu
lit ei. Cui dixit agelꝰ dñi. Tol
le carnes et panes azimos.
et pones sup petrā illas illa.
et ius desup fude. Cuiq̄ fecis
set ita. extendit agelꝰ dñi
cūmitatē virge qua tenebat
i manu. et tetigit carnes et
azimos panes. Ascenditq̄ ig
nis de petra et carnes azimos
panes q̄q̄ consūpsit. Angelꝰ au
tē dñi. euanuit ex oculis eiꝰ.
Videns q̄q̄ gedeon q̄ esset angē
lus dñi. ait. heu mi dñe deus.
quia vidi agelū dñi facie ad
faciē. Dixitq̄ ei dñs. Pax te
cū. Nle timeas. non morieris.
Edificauit ergo ibi gedeon
altare dño. vocauitq̄ illud
dñs pax. usq̄ i psentē diem.
Cuiq̄ adhuc esset i ephra. que
ē familia ezri. nocte illa dix
it dñs ad eū. Tolle taurū pzis
tui. et alterū taurū anniū
septē. destrue q̄q̄ ara baal
q̄ est pzis tui. et nemꝰ qd̄ ri
ca ara ē succide. Et edifica
bis altare dño deo tuo i cō
mitate petre huiꝰ. sup qua
sacrificiū ante posuisti. Tolles
q̄q̄ taurū secūm. et offeres ho
locaustū sup lignoꝝ struē
que de nemore succidēs. As

sup trib ⁊ gīe gedeon dece viros de seruis suis fecit sicut ꝓce pat ei dñs. ¶ Timēs aūt domū patris sui. et hoīes illi⁹ ciuitatis ꝑ die facē noluit. ſ̄ ocia nocte q̄ pleuit. Cūq; surrexissent viri oppidi eiꝰ mane. uiderunt destructā aram baal. lucūq; sum sū. et tauru alterī ipositū sup altarē. qđ nup edificatū erat. Dixerunt⁊ ad inuicē. Quis hoc fecit. ⁊ Cūq; ꝑquirēt auctorē facti. dictū ē. Gedeon filiꝰ ioas fecit hec oīa. Et dixerunt ad ioas. ꝓduc filiū tuū huc. ut moriat. quia destruxit aram baal. et succidit nemꝰ. Cumq; ille ꝛndit. Si deꝰ est. uindicet se de eo qui subuertit aram eius. Eo illo die uocauit eū gedeon ierobaal. eo q̄ dixisset ioas. ultiscat se de eo baal. q̄ suffodit altarē eiꝰ. ¶ Igit omnis madian et amalech ⁊ orientales ꝑti congregati sunt simul. et trāseuntes iordanē castrametati sunt ⁊ valle iezrahel. Spūs aūt dñi. ꝑcuit gedeon. Qui clangens buccina conuocauit domū abiezer. ut sequerē se. Misitq; nuncios. ⁊ omni⁹ tribū manasse. Qui⁊ ipe secutus ē eū. ⁊ alios nuncios in aser. ⁊ zabulon. ⁊ neptalim. q̄ occurrerent ei. Dixitq; gedeon ad dñm. Si saluū facis ꝑ manū meā ꝑtē isr̄l sicut locutꝰ es. ponā vellus hoc in area. Si ros ⁊ solo uelleꝰ fuerit et ⁊ omnis terra sicca. sciā qđ ꝑ manū meā sicut locutꝰ es liberabis isr̄l. Factūq; est ita. Et de nocte q̄ surrexeb. et expressit uellē concham roris ꝑcepit. Dixitq; rursus ad dñm. Ne irascat⁊ furor tuꝰ ꝙ me. si adhuc semel temptauero. sigmū quęso ⁊ uellere. Fiat. ut solū vellus siccū sit. et oīs terra rore madens. Fecitq; dñs nocte illa. ut postulauerat. et fuit siccitas ⁊ solo uellere. et ros in oīm terra.

Cap. vij.

Igitur ierobaal qui et gedeon de nocte q̄ surrexeb. et omnis ꝑplus cū eo. venit ad fontē q̄ vocat⁊ arad. Erat aūt castra madian ⁊ valle. ad septentrionalē plagā collis gabaa. Dixitq; dñs ad gedeonē. Multꝰ tecū ē ꝑplus. ne tradat madian ⁊ manꝰ eiꝰ. ne gliet contra me isr̄l. et dicat. meis viribꝰ liberatꝰ sū. Loquēre ad ꝑplm. et electis audientibꝰ ꝓclama. Qui formidolosꝰ et timidꝰ ē. reuertat⁊. Recessitq; de monte galaad. et reuersa sunt ex ꝑplo uiginti duo milia virorū. et tm̄ decē milia remāserūt. Dixitq; dñs ad gedeon. Adhuc ꝑplus multꝰ ē. Duc eos ad aquas. et ibi ꝓbabo illos. et de quo dixerō tibi ut tecū vadat. ipe ꝑgat. Quē nego ꝓhibuerō. ipe reuertat⁊. Cūq; descendisset ꝑplus ad aquas. dixit dñs ad gedeon. Qui manu⁊ lingua lāpuerit aquas sicut

solent canes lambere. separabis eos seorsum. Qui autem cucuatis gemibus biberit. i altera parte erunt. fiunt itaque numero cccc qui manu ad os applicuere aquas lambuerunt. trecenti viri. Omnes autem reliqua multitudo flexo poplite bibebat. Et ait dns ad gedeon. In trecentis viris qui lambuerunt aquas. liberabo vos. et tradam madian in manu tua. Omnis autem reliqua multitudo reuertatur ad loca sua. Sumptis igitur pnio tubis et tubis. omnem reliquam multitudinem israhel precepit ad tabernacula sua. et ipse cum trecentis viris se retrimmi dedit. Castra autem madian erat subter in valle. Et ade nocte dixit dns ad eum. Surge et descende in castra. quia tradidi eos in manu tua. Si autem solus me formidas. descendat tecum phara puer tuus. Et cum audieris quid loquantur. tunc assumptabunt manus tue. et securior ad hostium castra descendes. Descendit ergo ipse et phara puer eius in partem castrorum. ubi erat armatorum vigilie. Madian autem et amalech. et omnes orientales populi fusi iacebant in valle. ut locuste multitudo. Cameli autem innumerabiles erant. sicut arena que iacet in littore maris. Cum venisset gedeon. narrabat aliquis somnium proximo suo. et dicebat. Vidi somnium. et videbar mihi assa subalaricii panis hordeacei volui. veni et in castra madian descendere. Cumque pervenisset ad tabernaculum. percussit illud atque subuertit. et terre sternit. Audiebat autem eum alius qui loquebatur. Non est hoc aliud. nisi gladius gedeonis filii ioas viri israhelite. Tradidit deus in manus eius madian. et omnia castra eius. Cumque audisset gedeon somnium et interpretationem eius. adorauit. et reuersus ad castra israhel. ait. Surgite. Tradidit enim dns in manus nras castra madian. Dimisitque trecentos viros in tres partes. et dedit tubas in manibus eorum. lagenas que vacuas ac lampades in medio lagenarum. Et dixit ad eos. Quod me facere videbitis. hoc facite. Ingrediar partem castrorum. et quod fecero sectamini. Cum ipso autem tuba in manu mea. vos quoque tubarum circuitu clamate. et circumclamate dno et gedeoni. Ingressus igitur gedeon et trecenti viri qui cum eo erant partem castrorum. tempore vigiliarum noctis medie. Et custodibus suscitatis. cepere buccinis clangere. et confringere mutuo se lagenas. Cumque tres turme castrorum in tubis personarent. locisque undique circumstetissent. tenuere sinistris manibus lampades. et dextris sonantes tubas. clamabantque. Gladius domini et gedeonis. stantes singuli in loco suo per circuitum castra hostilium. Omnia itaque castra turbata sunt. et vociferantes ululantes que fugere. et nichil hominum resistebant. trecenti viri buccinis personantes. Immi

sitq; dns gladiū ī omīb⁹ cas
tris. et mutua se cede trucidabāt.
fugiētes usq; bethsa. et crepi
dinē ab abmeula m thebath. Co
clamātes aut̄ viri de isrl. de
neptalim. et aser. et omī ma
nasse. pseqbāt madian. Et de
dit dns victoriā pplo isrl. ī die
illa. Ihesitq; gedeon nūcios ī
omē montē ephraym. dicēs. Des
cendite ī occursū madiā. ī occu
pate aquas usq; betheza atq;
iordanē. Clamauitq; oīs eph
raym. et occupauerūt aquas ātq;
iordanē usq; betheza. Apphe
sos q; duos viros madian.
oreb et zeb interfecit. oreb. ī
petra oreb. zeb vo. ī torculari
zeb. Et pseqti sūt madian.
capitū oreb et zeb portātes ad
gedeon trāns fluuiū iordanis.

Obsecrauitq; adeū Cap vīj.
viri ephraym. Quid ē hoc
q; facere voluisti. ut nō nos
vocares cū ad pugnā pgeres
contra madian. Increpātes fortī
ter. et pe vim īferētes. Quib⁹
ille rūdit. Quid enī tale facere
potui. quale vos fecistis. Nō
ne melior ē racemus ephraym.
vindemijs abiezer. Ī manu
vras ē dedit dns principes ma
dian oreb et zeb. Quid tale fe
cē potui quale vos fecistis.
Qd cū locutus esset. requieuit
spūs eor quo tumebāt contra
eū. Cuiq; venisset gedeon ad
iordanē. trānsiit cū trecentis
vīris qui secū erāt. et p lassi
tudinē fugientes. psequi nō po
terant. Dixitq; ad viros so

choth. Date obsecro panes pō
pulo qui meū ē. quia valde de
fecerūt. ut possimus psequi zabee
zebee et salmana reges ma
dian. Rndērūt principes socoth.
Forsitā palme manuū zebee et
salmana ī manu tua sūt. et id
circo postulas ut demus exercitui
tuo panes. Quib⁹ ille ait. Cū
ergo trāsdederit dns zebee et sal
mana ī manu meas. et cū re
uersus fuero victor ī pace. quā
carnes vuas cū spinis ēbulis
q; deserti. et īmolatē. venit
ī phanuel. Locutusq; ē ad viros
loci illi⁹ sicut. Cui et illi rūderūt.
sicut rūderāt viri socchot. Dixe
ritisq; eis. Cū reuersus fuero
victor ī pace. destruā turrim
hanc. Zebee aut̄ et salmana re
sidebāt. cū omī exercitu suo.
Quindecī milia eōrū viri reme
serāt ex omīb⁹ turmis orien
talium pplōr. cesis centū viginti mi
libus bellatorū et educentis gladi
um. Ascendens q; gedeon p viam
eor q̄ ī tabernaculis morabāt
ad orientalē plagā nochee et
iechaa. percussit castra hostiū
q̄ securi erāt et nichil aduersi
suspicabāt. Fugerūtq; zebee
et salmana. Quos pseqtus ge
deon cōprehendit. turbato omī
exercitu eor. Reuertēsq; de bello
ante solis ortū. apprehendit puc
rū de viris socoth. Interrogauit
q; eū nomina principū et seniorū
socoth. et descripsit septuagīta
septē viros mīo. Venitq; ad
socchot. et dixit eis. Ecce zebee
et salmana sup quib⁹ expro

brachiis mis dicentes. Forsitan manus zebee et salmana in manibus sint. et idcirco postulabit ut demus viris qui lassi sunt. et defecerunt. panes. Tulit ergo senio res ciuitatis spinas de serti ac tribulos. et contriuit eis. atque comminuit viros soroth. Turris quoque phanuel subuertit. occi sis habitatoribus ciuitatis. Dixit quoque ad zebee et salmana. Quales fuerunt viri quos occidistis in thabor. Qui respondit. Tales tui. et vnus eorum quasi filius regis. Quibus ille ait. Fratres mei fuerunt. filii matris mee. Viuit dns si seruassetis eos. non vos occiderem. Dixitque iepther primogenito filio. Surge. et interfice eos. Qui non eduxit gladium. timebat enim. quia adhuc puer erat. Dixerunt autem zebee et salmana. Tu surge et irrue in nos. quia iuxta etatem robur et hoies. Surrexit ergo ut gedeon et interfecit zebee et salmana. et tulit ornamenta ac bullas quibus colla regalium camelorum decorari solent. Dixerunt autem omnes viri israhel ad gedeon. Dominare nostri tu et filius tuus et filii tui. quia liberasti nos de manu madian. Cui ille ait. Non dominabor vestri. nec dominabitur vobis filius meus. sed dominabitur dns. Dixitque ad eos. Vnam petitionem postulo a vobis. Date mihi inaures ex preda vestra. Inaures enim aureas ismahelite habere consueuerant. Qui responderunt. Libenter dabimus. Expandentes autem sinum terram pallii. proiecerunt in eo inaures de preda. Et fuit pondus postulatarum auri mille septingenti auri sicli absque ornamentis et monilibus. et veste purpurea. que solent regum madian habere. et preter torques aureas ab humeris camelorum. Fecitque ex eo gedeon ephod. et posuit illud in ciuitate sua ephra. Fornicatusque est omnis israhel in eo. et fuit gedeon et omnis domus eius in ruinam. Humiliatus est autem madian coram filiis israhel. nec potuerunt ultra resurgere. sed quieuit terra per quadraginta annos. quibus gedeon presfuit. Habuit autem ierobaal filios lxx. qui egressi sunt de femore eius. eo quod plurimas habuerit uxores. Concubina autem illius quia habebat in sychem. genuit et filium nomine abymelech. Mortuus autem gedeon filius ioas in senectute bona. et sepultus est in sepulchro patris sui in ephra. de familia ezri. Postquam autem mortuus est gedeon. auersi sunt filii israhel. et fornicati sunt cum baalim. Pepigerunt quoque cum baal fedus. ut esset eius deus. nec recordati sunt dominum dei sui. qui eruit eos de manibus omnium inimicorum suorum per circuitum. nec fecerunt misericordiam cum domo ierobaal gedeon iuxta omnia bona quae fecerat israheli. Cap. ix.

Abiit autem abymelech filius ierobaal in sychem ad fratres matris sue. et locutus est ad eos. et ad omnem cognationem domus

mnib sue. dicēs. Locūm ad ō
nes vros sychem. Quid vob
melius ē. ut dñent² vii septu
aginta vir omib filiis ierobaal.
aut ut dñet² vobis vnus vr̄
Simul ꝙ ḡsiderate. quia os
vr̄m et caro vra sū. Locutiq̄
sunt pro eis mnib ei⁹ de ea ad oēs
vros sychem vniuersos sermo
nes istos. et inclinauerūt cor eor
ꝙ abymelech dicētes. frater
noster est. Dederūtq̄ ei septuagin
ta pondo argenti de phano ba
alberith. Quo ḡduxit sibi ex
eo viros inopes et vagos. seru
tiq̄ sunt ei. Et veniēs in domo pa
tris sui ephra. et occidit fratres
suos filios ierobaal septuagin
ta viros sup lapidē vnū. Re
masitq̄ ioatham filius ierobaa
al minim⁹. et abscondit se. Co
gregatis sunt autē omēs viri sy
chem. et vniuerse familie urbis
mello. Abieruntq̄. et ḡstituer
unt regē abymelech. iuxta
quercū q̄ stabat in sychē. Cui
nūciatū esset ioathā. iuit
et stetit in vertice montis gazizi.
Eleuata q̄ voce. clamauit et
dixit. Audite me viri sychem.
ut audiat vos dñs. Jerūt lig
na. ut ungerent sup se regē.
Dixeruntq̄ olive. Impera nob.
Que rndit. Numquid possū de
serere pinguedinem mea. qua dñ
utunt et homines. et venire ut mo²
ligna promoueam⁹. Dixeruntq̄
ligna ad ramū fici. Veni et
sis nob regnū atrupe. Que
rndit eis. Numq̄d possū deserere
dulcedinē mea suauitatē q̄ suauis
simos. et ire ut moueā⁹ cetera ligna
promoueam⁹. Locutaq̄ sunt lig
na ad vitē. Veni. et impera nobis.
Que rndit. Numq̄d possū dese
re vinū meū. qd lētificat deū
et homines. et mō ligna cetera p
mouear⁹. Dixeruntq̄ oīa ligna
ad rannū. Veni. et impera
nob. Que rndit eis. Si vere
me regē ḡstituistis vobis. ve
nite. et sub vmbra mea requies
cite. Si aute nō vultis. egre
diat² ignis de rano. et devoret
cedros libani. Fuit ignis si ex
te et absq̄ pdā ḡstituistis sup
vos regē abymelech. et vn
egistis ei ierobaal et ei domo
eius. et reddidistis mercē
factis ei⁹ ꝙ pugnauit pro vob.
et animam suā dedit periculis. ut
eriperet vos de manu madian.
q̄ nunc surrexistis contra domū
patris mei. et interfecistis filios
eius septuagīta viros sup v
nū lapidē. et constituistis regē
abymelech filiū ancille ei⁹. sup
habitatorē sychem. eo q̄ frater
vester sit. Si ergo recte et absq̄
vitio egistis cū ierobaal et do
mo ei⁹. hodie letemini in abyme
lech. et ille letet⁹ in vobis. Si
aute pīuse. egrediat² ignis
ex eo. et cōsumat habitato
res sychem. et oppidū mello.
Egrediat² q̄ ignis de viris
sychem. et de oppido mello.
et devoret abymelech. Que
cū dixisset. fugit et abiit in
beeram. habitauitq̄ ibi metu
abymelech fratris sui. Regna

uit ut̃ aby melech sup isr̃.
tribus ãms. Misitq; dñs spi
ritũ pessimũ int̃ abymelech
et habitatores sychem. Qui
expexit eũ detestari. et sceler
itꝫ effectos septuaginta filiorũ
ierobaal. et effusione sanguis
eor̃ q̃ fecerat abymelech fratr̃
suũ. et mẽ eorũ sichimorũ pn̄
cipes q̃ eũ adiuuerãt. Posuit
aũt q̃ insidias adũ suũ eũ. i mo
ntis summitate. Et dũ illuꝰ psto
larẽt adiuẽtũ exhrebat lato
cinio. a quib⁹ p̃das de ptereũ
tib⁹. Nunciatũq; e abymelech.
Venit aũt gaal filiꝰ obed cũ
fratrib⁹ suis. et trans iuit i sichimã.
Ad cuiꝰ aduentũ exorti habita
tores sychem egressi sunt i a
gros. vastãtes vineas. uuas
q; calcãtes. Et facto cantu
choris ingressi sunt phanũ dei
sui. et mẽ epulas et pocula.
maledicebat abymelech. cla
mante gaal filio obed. Quis
e iste abymelech. et q̃s e iste
sychem ut seruiam⁹ ei. nũquid
nõ e filiꝰ ierobaal. et cõstitu
it principẽ zebul seruũ suũ.
sup uros emor patris sychem.
Cur ig̃t̃ seruim⁹ ei. Vt ma
dare t aliq̃s pncipi isti sub ma
nu mea. et auferrẽ de medio
abymelech. Dictũq; e abyme
lech. Cõgrega exercitũ multi
tudinẽ. et veni. Zebul cum pn̄
cipib⁹ ciuitatis auditis sermo
nib⁹ gaal filij obed. nimis
e valde. Et misit cla ad aby
melech nũcios. dicẽs. Ecce
gaal filiꝰ obed venit i sichimã
cũ fratrib⁹ suis. et oppugnat ad
uersũ te ciuitatẽ. Surge itaq;
nocte cũ pplo qui tecũ e. et la
tita i agro. et primo mane orie
te sole. irrue sup ciuitatẽ. Il
lo aũt egrediẽte aduersũ te cũ
pplo suo. fac ei q̃d potueris.
Surrexit itaq; abymelech
cũ omi exercitu suo nocte. et te
dit i insidias iuxta sichimã i
q̃tuor locis. Egressusq; est
gaal filiꝰ obed. et stetit i in
troitu porte ciuitatis. Sur
rexit aũt abymelech et oĩs
exercitꝰ cũ eo de insidiarũ loco.
Cumq; vidisset pplm gaal. dix
it ad zebul. Ecce de montib⁹
multitudo descendit. Cui ille ait.
Umbras montiũ vides q̃s ho
minẽs putas. et hoc ex ve
teribus. Iterumq; gaal ait.
Ecce pplus de umbilico terre
descendit. et vnꝰ cuneus venit
p̃ uia. q̃ respexit quercũ. Cui
dixit zebul. Vbi nunc ob tu
ã quo logebaris. quẽ e abyme
lech ut seruiam⁹ ei. Nonne
iste e pplus quẽ despiciebas.
Egredere. et pugna contra eũ.
Abiit ergo gaal exspectante
sichimorũ pplo. et pugnauit cũ
abymelech. Qui psequẽs e
eũ fugiẽte. et i urbe compulit.
Ceciderunt q; ex parte ea plurimi
usq; ad portã ciuitatis. Zebul
melech sedit i ruinã. Zebul
aũt gaal et socios eius expul
lit de urbe. ne ibi ea passus e
domorari. Sequenti ergo die.
egressis e pplis i cãpũ. Nũ
ciatũ esset abymelech

tulit ꝓcrib̄ suū. et diuisit i tres turmas. et ipse insidias i agris.
Videbat ꝙ egrederet ꝑplus de ciuitate. surrexit et irruit in eos
et cunctos occidit. oppugnabat obsi
debat ciuitate. Die aute turbe
patates ꝙ erant. adiuuabat ꝑse
qbat. Porro abymelech omni
die illo oppugnabat urbe. qua
cepit: et ꝑfectis habitatoribus
eius ꝑcussa destructa. ita ut sal
i ea diuulgaret. Qd̄ cū audisset
q̄ habitabat i turre siri mouit.
ingressi sut phanū dei sui beuth.
ubi fedus cū eo pepigerat. et
ex eo locus nome accepit. q̄
erat valde munitu. Abymelech
quoq; audiens virōs turris simi
mouit ꝓcessit cū omni ꝑplo
suo. Et arrepta securi p̄cidit
arboris ramū. ꝓposuitq; super
humeū. dixit ad socios. Quod
me videbitis facere. hoc facite.
Igit̄ cesi ramos de arboribus
precedes. sequebant duce. Qui
circūdates ꝑsidiū succenderūt.
atq; ita sūt. ut fumo et igne
mille hoīm necarent̄ unū plus
ac mulieres habitatrices turris
sychem. Abymelech aute inde
ꝑfectus. venit ad oppidū the
bes. Qd̄ circūdans. obsidebat
expugnu. Erat aute turris ex
celsa i media ciuitate. ad quā
confugerat viri ac mulieres sil.
et omnes ꝓcures ciuitatis clau
sa firmissime ianua. et sup tur
ris tecti stantes ꝓpugnacu
la. Assidens q̄ abymelech ui
ta turris. pugnabat fortiter.

Et appiquas ostio. igne subpo
nē minebat. Et cecidit una mulier
et fragmen mole desup iactū.
illisit capiti abymelech. et cō
fregit cerebrū eius. Qui vocauit
cito armigerū suū. et ait ad
eū. Euagina cito gladiū tuū
et interfice me. ne forte dicatur
qd̄ a fœmina interfectus sim. Qui
iussa ꝑfecit. interfecit eū. Ille
q̄ mortuus. omīs q̄ cū eo erāt
de ifīl. recessi sut i sedes suas.
Et reddidit malū dei qd̄ fece
rat abymelech ḡi ꝓtri suo. i
terfectis septuagīta fratrib; suis.
Virimitis q̄q; qd̄ opati erant
retribuit̄. et venit sup eos
maledictio ioathā filij ieroboal.

POst abymelech cap̄ x.
surrexit duxi ifīl thola
filius phūa patruus abymelech
vir de ysachar. q̄ habitauit
i samir montis ephraym. Et iu
dicauit ifīl viginti et tribus an
nis. mortuusq; et sepult̄ i
samir. Huic successit iayr. ga
laadites. Qui iudicauit ifīl
p viginti et duos annos. habēs
triginta filios sedentes sup triginta
pullos asinarū. et principes
triginta ciuitatū. que eo nomi
ne usq; appellate sut auothiayr.
id est oppida iayr. usq; i p̄sentem
diē. i terra galaad. Mortuus
q̄q; iayr. ac sepult̄ i loco nu
ē tombulū chamon. Filij aūt
ifīl p̄cerūt malū i conspectu dñi.
et seruierūt ydolis baalim. et
hastaroth. et dīs syrie. ac sy
donis et moab et filioꝝ amon.
et philistiim. Dimiseruntq; dñm

et nō colebant eū. Cōtr̄ quos
ratꝰ dñs. ꝓdidit eos ī manꝰ
philistiꝝ ⁊ filioꝝ amon. Af
flictiq; sūt et ꝯtriti anno. Ab
hinc xviii. annis omnib qui
habitabāt ⁊ trāsiordanē ī terra
amorrei q̄ ē in galaath. ītrā
ut filij amon iordane trāsmis
so vastarēt iudā. et beniamī.
et ephraym. Afflictiq; ē israēl
nimis. Et clamantes ad dñm.
dixerūt. Peccauimꝰ tibi. quia
deliquimꝰ deū nr̄m. et seruimꝰ
baalim. Cuiꝰ locutꝰ ē dñs.
Nūq̄d nō egyptij et amorrei.
filijq; amon et philistiim. syr
domq; et amalech. et chana
an oppressērūt vos. Et clamas
tis ad me. et erui nos de ma
nibꝰ eorū. Et tm̄ reliquistis me.
et coluistis deos alienos. Idcir
co nō adda. ut ultra vos libe
rē. Ite et inuocate deos quos
elegistis. Ipi vos liberēt. ī tpe
angustie. Dixeruntq; filij israēl
ad dñm. Peccauimꝰ. Facite no
bis quicq̄d tibi placet. tm̄ nūc
liberā nos. Cuiꝰ dicētes. oīa
de finibꝰ suis alienoꝝ deoꝝ
ydola p̄iecerūt. et seruierunt
deo. Cui doluit super miserijs
eoꝝ. Itaq; filij amon clamā
tes. ī galaad sedē tētoria. Cō
tra quos congregati filij israēl.
ī maspha castra metati sūt.
Dixeruntq; principes galaad.
singuli ad proximos suos. Cui
primꝰ ex nobis ītra filios amo
nē ceperit dimicāre. erit dux po
pulī galaad. Cap̄ vi.

Fuit itaq; illo tpe tyrannꝰ
de galaadites vir fortissi
mꝰ atq; pugnator. filiꝰ mulie
ris meretrīcis. q̄ natꝰ ē de gala
ad. Habuit aut galaad uxo
rē. de qua suscepit filios. Qui
p̄gnāte uxore. eiecerūt iepte.
dicētes. Heredi ī domo patris
nr̄i non poteris. qꝰ de adultera
nisi natꝰ es. Quos ille fugi
ens atq; deuitans. habitauit ī
terra tob. Congregatiq; sūt ad
eū viri inopes et latrocinātes.
et ēgressi principē sequebāt. In il
lis diebꝰ pugnabāt filij amon
ītra israēl. Quibꝰ acriter mōsta
tibꝰ. p̄cesserūt maiores natu
de galaad ut tollerēt ī auxi
lium sibi iepthe. de terra tob.
Dixeruntq; ad eū. Veni et es
to princeps mr̄. et pugna cōtr̄
filios amon. Quibꝰ ille audi
tis. Nōne vos estis qui odistis me.
et eiecistis me de domo pa
tris mei. Et nūc venistis ad
me necessitate compulsi. Dixe
runtq; principes galaad ad iep
thē. Ob hāc igit̄ causā nūc
ad te venimꝰ. ut p̄gnes cōtr̄ filios
amon. sisq; dux omnium qui
habitant ī galaad. Iepte quoq;
dixit eis. Si vē venistis ad
me ut pugnē p̄ vobis cōtr̄
filios amon. tradiderit eos
dñs ī manꝰ meas. ego ero
vester princeps. Cui rūderunt
ei. Dñs qui hoc audit ꝓ me
diator ac testis ē. q̄d nō
missa faciemꝰ. Abiit itaq;
iepthe cū principibꝰ galaad

Fecitq; eū

fecerūt cū oībus pplis pūcipe
sui. Locutq; ē iepte omēs
sermones suos coram dño. in
maspha. Et misit nūcios ad
regē filiorū amon. qui ego p
sona sui dicerēt. Quid mihi
et tibi ē quia venisti ḡre me.
ut vastares terrā meā. Quibꝫ
ille rñdit. Quia tulit israhl ē
rā meā qñ ascendit de egypto
to. a finibꝫ arnon usqꝫ iaboch
atq; iordanē. Sed igit reddē
re redde mihi ea. Per quos reg
sti mādauit iepte. et ipa
iussit ut dicerēt regi amon. hec
dicit iepte. Non tulit israhl terrā
moab. nec terrā filiorū amon.
ꝫ qñ de egypto ēscendērūt
ambulauit p solitudinē usqꝫ
ad mare rubrū. et venit i cades.
Misitq; nūcios ad regē edom.
dicēs. Dimitte ut trāseā p ter
rā tuā. Qui noluit acquiescē
precibꝫ eius. Misit ꝫ ad regē mo
ab. qui et ipe trānsire pbē q̄ nō
fuit. Hāsit igit israhl i cades. et ci
rcuiit ego late terrā edom. et
terrā moab. Venitq; ad ortū
tale plagā terre moab. et cas
tra metatꝫ ē trās arnon. nec
voluit intrare terminos moab.
Arnō quippe ḡfinis ē terre mo
ab. Misit itaq; israhl nūcios ad
seon regē amorreorū q̄ habi
tabat in esebon. et dixerūt
ei. Dimitte. ut trānseā terrā
tuā. usqꝫ ad locū. Qui et
ipe israhl illa despiciēs. nō di
misit eū trānire p terminos suos.
ꝫ congregata multitudine ḡregā
ta. egressus est contra eū i
maspha. et fortit resistebat.
Tradiditq; eū dñs in manꝰ israhl.
cū omi exercitu suo. Qui percussit
eū. et possedit omē terrā amor
rei habitatoris regionis illi⁹.
et vniuersos fines eius. de arnō
usqꝫ iaboch. et de solitudine usq;
ad iordanē. Dñs ergo deꝰ israhl
subūtit amorreū populū suū
ḡ illū. p plō suo israhl. Et tu
uis vis possidere terrā eius. Nōne
ea q̄ possedit chamos deꝰ tuꝰ
tibi iure debet. Quē cunq;
dñs deꝰ nr victor optinuit in
ām tedet possessionē. Nūq;
forte melior es balach filio se
phor regē moab. aut doctē po
tes q̄d iudicauerit sit contra israhl
pugnauit contra eū qñ habitā
uit in esebon et viculis eius. et i
aroer et villis illi⁹. et in ciuitatibꝰ
ciuitatibꝰ trāsiordanē p qua
dringentos annos. Quare tanto
tpe michil super hac repetistis
tepta stis. Ego nō ego peccā
to in te. ꝫ tu contra me male a
gis. i dicēs mihi bella nō iusta.
Iudicet dñs arbiter huiꝰ dei
israhl. et mē filios amon. Non
audiuitq; acquiescē ego filiorū a
mon vbis iepte. q̄ p nūcios
mādauerat. Factꝰ ē ergo spūs
iepte spūs dñi. Et circuiens
galaad et manasse. maspha
quoq; galaad. et inde trānsiens
ad filios amon. votū vouit
dño. dicēs. Si tradideris filios
amon in manꝰ meas. quicūq;
primꝰ fuerit egressus de foribus
domꝰ mee. mihiq; occurrerit re
uertēti cū pace a filiis amon.

cū holocaustū offerā dño. Cū
siuisset ꝙ cepte ad filios amon. ut
pugnaret cōtra eos. Quos tra
didit dns i manꝰ eius. percussitq
ab aroer usq; dū venias i me
nith viginti ciuitates. et usq
ad abel que cōsita. pla
ga magna nimis. Humiliati
sunt filij amon. a filijs isrl. Re
uersusq; iepte i maspha i
domū suā. occurrit ei unige
nita filia cū tympanis et choris.
Ipse eni habebat alios liberos.
Quā visa. scidit vestimenta
sua. et ait. Heu me filia mi.
Decepisti me. et ipa decepta
es. Aperui eni os meū ad dñm.
nec mihi qđ dicā pollicitꝰ es. cōtra
tibi ulcīscē atq; victoria de hos
tibus tuis. Dixitq; ad patrē. Ho
stiā mihi pmissa. qđ deposci. Dimit
te me. ut duos menses tran
seā montes. et plangā virginita
tē meā. cū sodalibus meis. Cui
ille rndit. Vade. Et dimisit
eā duos menses. Cuiq; abiit
cū sociis ac sodalibus suis. fle
bat virginitatē i montibus. Ex
pletis quatuor mensibus.
reuersa ē ad patrē suū. et feci
t ei sicut vouerat. Quę ignora
bat virū. Exinde creuit i
isrl. et ꝙsuetudo seruata est.
ut per anni circulū conueniat
i unū filie isrl. et plangāt filia
iepte galaadite diebus iiij or.
Exorta aūt i ephraym ca. xij.
orta seditio ē. Sla trāseuntes
ꝙra aquilonē. dixerūt ad iep
te. Quare vadis ad pugnā cō
filios amon vocāte nos noluisti
ut psēm̄ tecū. Igit incendemus
domū tuā. Quibus ille rndit. Dis
certatio erat mihi et pplō meo
ꝙra filios amon nichemeos. vo
cauiq; vos ut mihi plōtis auxi
lium. et facē noluistis. Quod ē
ne posui i manibus meis ali
meā. trānsiuiq; ad filios amon.
et tradidit eos dns i manꝰ me
as. Quid cōmeruī ut aduersū
me cōsurgatis i pliū. Vocatis
itaq; ad se uiris galaad de
pugnabat cōtra ephraym.
Percusseruntq; viri galaad ephra
ym. quia dixerāt. Fugitiui est
galaad de ephraym. et habita
bat i medio galaad et manas
se ephraym et manasse. Cum
pauissent q; viri galaadite ba
ne iordanis. p que ephraym re
uersurus erat. Cuiq; venisset
ad ea de ephraym nunciū fu
gis. atq; dixisset. Obsecro ut
me trāsire permittas. Dicebant
ei galaadite. Si qđ ephraimus
es. Quo dicente. no sit. mu
tabat eū. Dic ergo thebolech.
Qui rndebat. thebolech. Et
cui aptius assimilabat i pro
nis iordanis trānitu. Et ceciderunt
i illo tpe de ephraym quadra
ginta duo milia. Iudicauit
itaq; iepte galaaditas isrl xxv
annis. et mortuꝰ ē ac sepultus
i ciuitate sua galaad. Post hūc
iudicauit isrl abethsan. de beth
leem. Qui habuit triginta fili
os. et totidē filias. Quas em
ab. et totidē filias. Quas extra
neis foras maritis dedit. et

cuisdā numeī filiīs suis ac-
cepit uxores. introducens
i domū suā. Cui septē ānis
iudicauit isl. Mortuusq; est
ac sepultus i bethleem. Cui
successit thalon zabulo-
nites. et iudicauit isl' decē a-
nis. Mortuusq; et ac sepultus
in zabulon. Huic succe-
dit isl' abdon filius thelleī
pharathonites. qui habu
it xl nepotes de filiis. et triginta
de eis nepotes asse-
quentes super septuaginta pullos asinaz.
et iudicauit isl' octo ānis. Mor-
tuusq; et ac sepultus i pharatan
terre ephraym. i monte amaleth.

Rursusq; filii isl' Cap xiii.
fecerunt malū i conspectu dñi.
Cui tradidit eos i manu phili-
stinoz. xl anis. Erat
autē vir quida de saraa. et de
stirpe dan nomine manue. habens
uxorē sterilē. Cui apparuit a
gelus dñi. et dixit ad eā. Steri-
lis es et absq; liberis. sed concipi
es et paries filiū. Caue ergo ne
vinū bibas ac siceram. nec immū
dū quicq; edas. quia concipi
es et paries filiū. cui nō ra-
get rasurus nouacula. Erit enī
nazareus dei ab infantia sua. et
ex matris vtero. et incipiet libe
rare israel de manu philistinoz.
Que cū venisset ad mulierē
suā. dixit ei. Vir dei venit
ad me. cuius vultus angelicus.
horribilis nimis. Quē cū inter-
rogassē cuius esset. et vnde ve
nisset. et quo nomē vocaret. no
luit mihi dicere. Sed horribilē. Erat

habitus. et paulo filius. Cauē
ne vinū bibas nec siceram. nec
aliquo vesciaris immundo. Erit enī
puer nazareus dei ab infantia
sua et ex vtero matris suē. usq;
ad diē mortis suē. Oravit itaq;
manue dñm. et ait. Obsecro
dñe. ut vir dei quē misisti ve
niat iterū. et doceat nos quid
nos debeamus facere de puero q̄
nasciturus est. Exaudiuit q; deus
petente manue. et apparuit iterū
angelus dei uxori eius sedenti i a
gro. Manue autē mariti eius
nō erat cū ea. Quae cū vidisset
angelū. festinauit et cucurrit
ad virū suū. Nūciauitq; ei. di
cens. Ecce apparuit mihi vir quē a
te videram. Cui surgens abiit. et se
cutus est uxorē suā. Venies q;
ad virū. dixit ei. Tu es qui lo
cutus es mulieri. Et ille respon dit.
Ego sum. Cui manue. cū impleti
fuerint sermones tui. quod
vis ut faciat puer. Et quo
modo obseruari debebit. Dixit
q; angelus dñi ad manue. Ab
omnibus quae locutus sum uxori
tue. abstineat se. et quicquid
ex vinea nasci potest nō comedat.
vinum et siceram nō bibat. nul
lo vescatur immundo. et quod ei p
cepi impleat atq; custodiat.
Dixitq; manue ad angelum
dñi. Obsecro te ut acquiescas
precibus meis. et faciamus
tibi hedum de capris. Cui respon dit
angelus. Si me rogas. nō come
dam panes tuos. Si autē vis
holocaustum facere. offer illud
deo. Et nesciebat manue quod

angelus dei esset. Dixitq; ad eū. Qđ te tibi nomē. ut si sermo tuꝰ fuerit expletꝰ honorifice mꝫ tr. Cui ille rndit. Cur q̄s nomē meū q̄rit mirabile. Tulit itaq; manus hedi de capub et libamēta. et posuit sup petrā offerēs dño. q̄ facit mirabilia. Ipse aut et uxor eius intuebant. Cumq; ascēderet flāma altarib; i celū. angelꝰ dñi i flāma pter ascendit. Qđ cū vidissent manus et uxor eius. pnī corruerūt i trā. et ultra eis nō apparuit angelus dñi. Tūc intellexit manus angelū dñi ee. et dixit ad uxorē suā. q̄ morte moriem̄. quia vidim̄ dñm. Cui mulier rndit. Si dñs nos vellet occidē. de manibꝰ nr̄is holocaustū et libamēta nō suscepisset. nec ondisset nobis hec omia. neq; ea q̄ sunt ventura dixisset. Peperit itaq; filiū. et vocauit nomē eius sampson. Creuit puer. et benedixit ei dñs. Cepit q; spūs dñi ee cū eo i castris dan. i ter saraa et esthaol. Descendit igit sampson i thamnatha. Videns q; ibi mulierē de filiabꝰ philistiim. ascendit et nūciauit patri suo et matri sue. dicens. Vidi mulierē i thamnatha de filiabꝰ philistinoꝝ. quā q̄so ut mihi accipiatis uxorē. Cui dixerūt pater et mr sua. Numq̄d nō est mulier i filiabꝰ fratrū tuoꝝ. et omis pplꝰ meus. quia vis accipe uxorē de philistiim q̄ incircūcisi sunt. Dixitq; sampson ad patrē suū. Hanc mihi accipe. quia placuit oculis meis. Nescierūt aut ne esse bant q̄d res a dño fieret. et quia occasionē quer̄bat contra philistiim. Eo em tpe. philistiim dnabant israheli.

Cap xiiii.

Descendit itaq; sampson ad patrē suū et matrē i thamnatha. Cui cū venissent ad vineas oppidi. Ecce catulꝰ leonis ingens occurrit ei. Irruitq; in eū spūs dñi i sampson. et dilacerauit leonē q̄si hedi i frusta. cū nichil omino hꝫ i manibus. Nec hoc patri et matri voluit indicare. Descenditq; et locuta est mulieri q̄ placuit oculis eius. Et post aliq̄ dies reuertens ut duceret eā. declinauit ut videret cadauer leonis. Et ecce apis examē fecerat in ore leonis cū favo mellis. Quē cū sumpsisset manibꝰ. comedebat i via. Venitq; ad patrē suū et matrē. dedit eis ptē. Qui et ipsi comederūt. nec tn eis voluit indicare q̄ mel de ore leonis assumpserat. Descendit itaq; pater eius ad mulierē. et fecit filio suo sampson. convivium. Sic enim iuuenes facere consuerant. Cūq; igit timuissent socii eius. dederūt ei sodales xxta. qui essent cū eo. Quibꝰ locutus est sampson. Proponā vobis pblema. Qđ si solueritis mihi intra septē dies convivii. dabo vobis triginta sindones. et totidē tunicas. Quod si nō potueritis mihi solue re. vos dabitis mihi triginta sindones et totidē tunicas

hūmeras. Qui rñdit ei.
Ppone pblema. ut audiam⁹
Dixitq; eis. De comedente
exiuit cibus. et de fortī egr̄
fast dulcedo. Nec potuerūt
p tres dies ꝓpositorem solue.
Cūq; adess̄ dies septim⁹. dix
erūt ad uxorē sāsonis. Blan
dire uiro tuo. et suade ei. ut
dicat tibi. quid significet p
blema. Qđ si fec̄ noluerit.
Tradem⁹ te et domū patris tui
An ideirco nos uocastis ad nup
cias. ut spoliatos. Quę
flebat apud sāsonē la⁹mas.
et ingrebat̄ dicēs. Odisti me.
et nō diligis. idcirco pblema
qđ ꝓposuisti filiis ꝑopli mei. nō
vis mihi exponere. At ille rñdit.
Patri meo et matri nolui dicere. et
tibi indicare potero. Septē
ig⁹ diebus quibus flebat apud
eū. Tandēq; die septimo cū ei
molesta esset. exposuit. Quę
statim indicauit ciuibus suis.
Et illi dixerūt ei die septimo.
ante solis occubitū. Quid dul
cius melle. et qđ leone fortius
Quib⁹ ait ad eos. Si nō arasse
tis in uitula mea. nō inue
nissetis ꝓpositionē meā. Irru
it itaq; in eū spūs dñi. descē
ditq; ascalonē. et percussit inde
triginta uiros. Quorū ablatas
uestes dedit eis. q̄ pblema
soluerat. Iratus q; nimis. ascē
dit in domū patris sui. Uxor aut
ei⁹ accepit mariti⁹ unus de
amicis eius et ꝓnubis eam

POst aliq̄ tēpus autē ꝑ.

tēpus cū dies tritice messis
instaret. uenit sāmson uisere
uolēs uxorē suā. et attulit ei
hedū de caprīs. Cuiq; cubicu
lū eius solito uellet intrare. ꝓ
hibuit eū pr̄ ill⁹ dicēs. Puta
ui q; odisses eā. et ideo tradi
di illā amico tuo. Nōne habet
sororē iuniorē et pulchriorē
illa tē. sit tibi ꝓ ea uxor. Cui
rñdit sāmson. Ab hac die nō
erit culpa in me gr̄ philistheos.
faciā eis uobis mala. Perrexq;
it ergo et cepit trecentas uulpes.
caudas q; earū iunxit ad caudas.
et facies ligauit in medio. Qđ
igne suscitēs. dimisit ut huc
illucq; discurrēt. Quę statim
pcesserūt in segetes philistheo
rum. Quib⁹ succensis. exportate ia
cētes et adhuc stantes in spicis
segetes mixtę sūt. cremate sūt. ut vi
neas q; et oliueta flamma cōsu
mēt. Quo cognito philistheus.
Quis fecit hāc rem. Quib⁹ dictū
est. Sāson gener thamathei.
quia tulit uxorē eius et alte
ri tradidit. hęc opatus est. Ascende
rūtq; philistheus. et combusserūt
tā mulierē q; patrē eius. Quib⁹
ait sāson. Licet hęc feceritis.
tñ adhuc ego uobis expetā
ultionē. et tunc quiescā. Per
cussitq; eos in gentī plaga. ita
ut stupentes suras femori ipo
nerēt. Et descendēs. habitauit
in spelūca petre ethan. Ingre
ssusq; philistheus in terrā
iuda. castra metati sūt. in loco
qui pleca uocat⁹ est lebi. Ibi mag

illa. ubi cozñ ē fusus exarsit.
Dixeruntq; ad eos de tribu iu
da. Cur ascendisti adversū nos.
Quū uiderunt. ut ligemus samp
sonē veniamus. et reddamus ei
quæ nobis operatus ē. Descen
derunt ergo tria milia virorū
de iuda. ad specū silicis ethan.
Dixeruntq; ad samson. Nescis
q philistiim imperent nobis.
Quare hoc facere voluisti. Quib
us ille ait. Sicut fecerunt mi
hi ita ego. Ligare tamen te ve
nimus. et tradere manib philis
thinorū. Cuidit. Jurate mihi ne
te occidatis. Juro
runt. nō te occidemus. sed vinctū
trademus. Ligaueruntq; eū du
obus nouis funib⁹. et tulerūt
de petra ethan. Qui cū venis
set ad locū maxille. et philis
thiim vociferātes occurrissent
ei. irruit spūs dñi in eū. Et sic
ut solet ad odore ignis lina
mēta. ita vincula quib⁹ ligati
erāt dissipata sunt. et soluta.
Inuenta quoq; maxilla asi
nina madibulā asini q iacebat arri
piens. interfecit in ea mille viros.
Et ait. In maxilla asini. asi
ni madibula pulli asinarū dele
ui eos. et percussi mille viros.
Cumq; hec tantū verba expleuis
set. tulit madibulā de manu. et
vocauit nomē loci illius ramath
lei. qđ sonat elevatio maxil
le. Sitiens aut valde clama
uit ad dñm. et ait. Tu dedisti
in manu serui tui salutē hanc
maximā atq; victoriā. et en
siti morior. incidāq; in manus
incircumcisoꝝ. Aperuit itaq; deus
molarē dentē in maxilla asini.
et egressus est ex eo aqua. Quā
cū hausisset. recreatus spūs
eius haustis. et revixit. Et idcirco ap
pellatū est nomē loci illius fons
invocātis de maxilla usq; in
præsentē diē. Judicauitq; samso
ni in diebus philistiim. vi
ginti annis.

Cām pbi.

Abiit quoq; in gazam. et vi
dit ibi mulierē meretricē.
Ingressusq; ē ad eā. Quod cū au
dissent philistiim. et circūde
derunt eū. positis insidiis
per totā noctē in porta ciuitatis custodi
bus. et ibi tota nocte cū silē
tio pstolātes. ut luce mane. oc
cidere eū. Dormiuit autē
samson usq; ad noctis medi
um. et mox surgens. apprehendit am
bas portē fores cū postibus su
is et sera. Impositasq; humeris
portauit ad verticē montis qui
respicit hebron. Post hec ama
uit samson mulierē quę habita
bat in valle hebron sorech. et vo
cabat⁹ dalila. Venerunt⁹ ad
eā principes philistiim. atq; dix
erunt. Decipe eū. et disce ab il
lo in quo tantā habeat fortitudi
nē. et quo eū sit opere valeamus.
et vincto eū affligere. Nos quoq; da
bimus tibi singuli mille
centū argenteos. Locuta ē ergo
dalila ad samson. Dic mihi obse
cro. in quo sit tua maxima for
titudo. et qđ sit quo ligatus. eius
pe nequeas. Cui cū dixisset sam
son. Si septē nerueis funibus

necdū siccīb⁊ adhuc humēti
bus ligatq; fic̄. ⁊ fact⁹ sm̄ ut
ceteri homēs. Attulerūtq; ad eā
satrape philistiōz septē funes.
ut diceat. Cumq; dormiret eū
latentibq; apud se in domo. ⁊ cū
bitaculo fmē rei exspectātibq;
Clamauitq; ad eū. Philistiim
sup te samson. Qui rupit bi
cula quō si rūpat quis filum
de stuppa tortū sputa me. cū
odorē ignis acceptū. Et nō est
cognitū. ⁊ quo essēt fortitudo eī.
Dixitq; ad eū dalila. Ecce illu
sisti michi. ⁊ falsū loquutq; es.
saltē nūc indica mihi quo liga
ri debeas. Cui ille rūdit. Si li
gauerint me nouis funibq; qui
nūq̄ fuerūt ⁊ opē. ⁊ fact⁹ sm̄.
⁊ alior homīm filiis. Cumq; dor
misset dalila vinxit eū. et clama
uit. Philistiim sup te samson.
⁊ cubiculo insidias ꝑparatis. Q⁹
ita rupit vincula. q̄si fila te
larū. Dixitq; dalila ad
huc. Vsquequo deludis me.
et falsa loquēris. ⁊ Quo
vincīri debeas. Ille ait. Si texerint sep
tē crines capitis mei cū licio
plectoriis. et clauū infixerint
ligatū cū fuseis. ⁊ fact⁹ sm̄.
Rursū cū ferisset dalila. dixit ad
eū. Philistiim sup te samso.
Qui expergēs de somno. extēto
ut clauū cū crinibq; ⁊ licio. Dix
itq; ad eū dalila. Quō dicis
q̄ amas me. cū animꝰ tuus
no sit mecū. ⁊ Ecce tribus vicibus me
cum es mihi. et noluisti dicere
⁊ quo sit tua magna fortitu
do. Cuiꝰ molestia ei essēt. ⁊ p
multos dies institerit ei adhēt.
spatiū ad quietem nō habuerit.
defecit aīa ei⁹. et ad mortem
usq; lassata est. Tūc aperiēs
veritatē rei. dixit ad eā. Ferr
ū nūq̄ ascendit sup caput
meū. quia nazareꝰ dei ꝙsecra
tꝰ dñō sū de vtero matris mee.
Si rasū fuerit caput meū. re
cedet a me fortitudo mea. et
defica. ⁊ ero ut ceteri homēs.
Videns ergo illa quōd q̄ssiēs ei essēt
omnem aperuit sinū. misit ad
principes philistiōz. atq; ma
dauit. Ascendite adhuc semel.
quia nunc mihi aperuit cor suū.
Qui ascendērunt. assūpta pecu
nia quā promiserat. Et illa dor
mire eū fecit sup genua sua.
et ī sinu suo reclinatū caput.
Vocauitq; tonsorē. et rasit sep
tē crines ei⁹. et cepit abicere eū.
et a se repellere. Statīq; eū ab eo
fortitudo discessit. Dixitq;.
Philistiim sup te samson. Q⁹
de somno ꝙsurgens. dixit ⁊ am
no suo. Egrediar sicut ⁊ an
teā. et me excutiam. nesciēs q⁹
dñs recessisset ab eo. Quē cū
apprehendissent philistiim. statī
eruerūt oculos ei⁹. et duxe
runt gazā vinctū catenis. et
clausit ⁊ carcere. molē fecerunt.
Jam⁹ capilli ei⁹ renasci cepe
rant. et principes philistiōz cō
uenerūt ⁊ vnū. ut immolarēt
hostias magnificas dagon
deo suo. et epularētur. dicentes.
Tradidit deus nr inimicū nrm
samson. ⁊ manꝰ nras. Vidēs eū
plus vide⁹ laudabat deū su
um. cadēsq; dicebat. Tradidit

deus in-t manu ñras adiuuet
ū nrm. qui deleuit terrā ñrā.
et occidit pluriimos. Ecrātes q̄
p̄ ciuitia. sicut ab epulis p̄
ceperūt ut vocarēt sāson. t ān
eos ludēt. Cum adducty de carce
re. ludebat ān eos. Steterūtq̄ eū
stale. int duas columpnas. Cui
dixit puer regenti gressus suos.
Dimitte me ut tangā colump
nas quibꝫ omis innixa domꝰ.
ut reclinet-sup eas. et paulu
lū requiescā. Domꝰ aūt. ple
na erat vinis ac mulierū. Et
erāt ibi oēs p̄ncipes philistiē
y. ac de tecto 4 solario circiter
tria milia vīrorū sexus. spec
tātes ludētē sāson. At ille inuo
cato dño ait. Dñe deꝰ mei me
mēto mei. et redde mihi
p̄stinā fortitudinē deus meus.
ut vlciscar-me de hostibꝰ me
is. et p̄ amissioē duoꝝ luminū.
vnā ultionē recipiā. Et cū ap
p̄hēdens ābas columnas quibꝰ
innitebat domꝰ. altera dex
tera altera leua tenēs. ait.
Moriat-aīa mea cū philistiīm. Cōcussis q̄ fortr columpnis.
cecidit domꝰ sup oēs principes.
et reliquā multitudinē q̄ ibi erat.
multo q̄ plures interfecit mor
tis. q̄ ante vitam occiderat. Des
cenderūtes aūt fres eius. et om
nis domꝰ ei⁹. et tulerūt corpus
eiꝰ. et sepelierūt i saraa t hoc
tāol i sepulchro p̄tris sui ma
nue. Iudicauitq̄ israēl viginti annis.

Fuit eo tpe vir nomine
quida de mōte ephraym
noīe michas. Qui dixit matri
sue. Mille centū argenteos quos
sepaui cās tibi. et sup quibus
me audiēte iurauerās. ecce e
go habeo t apud me sūt. Cui
illa rndit. Benedict filius meꝰ
dño. Reddidit ergo eos mr̄i
sue. Que dixēt ei. Consecrā
t votū argenti hoc dño. ut de
manu mea suscipiat filius meꝰ.
et faciat sculptile atq̄ conflati
le. Et nūc trado illud tibi. Red
didit ergo matri sue. Que tulit
ducētos argenteos. et dedit eos
argentario. ut faceret ex eis sculp
tile atq̄ conflatile. Quod factum
domo michē. Cui edicula q̄
deo sepauit. et fecit ephod.
t idola. et implenit manū
dotale. et vnū filiorū suorū manū. et fac
tus ei⁹ sacerdos. In diebus
illis nō erat regꝰ in israēl. sed vnusquisq̄
qd sibi rectū videbat hoc face
bat. Fuit quoq̄ adolescēs
de bethleem iuda ex cognatōe
tribus eius. erat q̄ ipe leuites. et ha
bitabat ibi. Egressus q̄ de ci
uitate bethleem-peregrinari volu
it ubicūq̄ sibi cōmodū repp̄ss
set. Cumq̄ venisset i montem e
phraym usq̄ ad domū michē. it
set pariter i domū eius. Cui
rogatus ab eo unde veniss. Re
spondit. Leuita sū de bethlee
miuda. et vado ut habitē ubi
potuerō. et unde mihi ce q̄spexe
rit. Dixitq̄ michas. Mane
tecum apud me. et esto mihi
pater ac sacerdos. dabo q̄ ti
bi per singulos dies ar
genteos. ac veste duplicem.
et que ad victū necessaria sūt. Ac

quieuit et mānsit apud hoziz.
Fuitq; illi q̄si vn⁹ de filijs. Im
pleuitq; michas manū eius. et
habuit apud se puerū sacerdo
tē. Nūc scio dilectus. q; bñ michi
faciat dñs. habēs leuitā ge
neris sacerdotē. Cap xviii.
In diebus illis nō erat rex i
sr̄l. et tribus dan quērebat
possessionē sibi ut habitaret
i ea. usq; ad illū em̄ diē inter
ceteras tribus sortē nō acceperat.
Miserūt igit filij dan suis
de stirpe sua quinq; viros fortissi
mos de sarea et hestaol. ut explo
rarēt terrā et diligenter ispi
cerēt. Dixerūtq; eis. Ite et ex
plorate terrā. Qui cū peruenis
sent i montē ephraym. et in
trassent domū michē. requie
uerūt ibi. Et cognoscentes vo
cē adolescentis leuite. vtentes
q; illius diuersorio. dixerūt ad eū.
Quis te huc adduxit? Quid
hic agis? Quid habes quā ob causā huc
venire voluisti? Qui rndit eis.
Hec et hec pstitit mihi michas. et
me mercede conduxit. ut sim ei
sacerdos. Rogauerūt autē eū
ut consulat dñm. et scīt possit
an prospere iterū peragant. et res
habeat effectū. Qui rndit eis.
Ite cū pace. dirigit̄ respicit via
vram. et iter quo pgitis. Euntes
itaq; quinq; viri venerūt lahis.
Viderūtq; populū habitātē i ea
absq; vllo timore more sydo
niox. quietū et
quietis. nullo eis penitus re
sistente. magnaq; opū. et pro
cul a sydone. atq; a syris hos
tibus seperatū. Reuersi ad fratres
suos in sarea. et hestaol. et
quid egissent interrogati. rñ
derūt. Surgite. et ascendam⁹
ad eos. Vidimus em̄ terrā valde
opulentā et ubertē. Nolite negli
gere. nolite cessare. Eamus et
possideam⁹ eā. nullus est labor.
Intrabim⁹ ad securos et regionē
latissimā. et dabit nobis dñs
locū in quo nullius rei penu
ria. cōtinet quicquid terra. pro
fert. igit̄ missi sunt de tribu dan.
id est de sarea et hestaol sexcenti
viri. accincti armis bellicis. Ascē
dentes ergo. māserūt in cariathia
rim iude. Vnde locus ille cas
trorū dan nomē accepit. et
est post tergū cariathiarim. Inde
trāsierūt in montē ephraym. Cūq;
venissent ad domū michē. dixe
runt quinq; viri qui missi fuerāt
ad explorandā terrā lahis re
ferunt fratribus suis. Nostis. q̄d in
domibus istis sit ephod et thera
phim. et sculptile atq; conflati
le. Videte quid vobis placeat.
Et cū paululū detinuissent. in
gressi sunt domū adolescentis
leuite et erant in domo michē.
Salutauerūtq; eū verbis pa
cificis. sexcenti autē viri. ita
ut erant armati stabant ad
ostiū. At illi q; ingressi fuerāt
domū nuncians. sculptile et
ephod et theraphim atq; conflā
tile tollere nitebant. Et sacerdos
stabat ad ostiū. sexcentis vi
ris fortissimis hanc pellem ex
spectantibus. Tulerunt igit̄ qui
trauerūt sculptile. ephod.
et ydola. atq; conflatile. Quī
bus dixit sacerdos. Quid fa
citis? Cui rndentes. Tace. et

pone dignitē sup̄ os tuū. ve
niēs nobiscū. ut habeam⁹ te
prēm et sacerdotē. Quid tibi
melius̄ē. ut sis sacerdos t̄ do
mo vn⁹ tribꝰ vnī. an t̄ vna tribꝰ
et familia t̄ ifrl. Quod cū au
dissēt. ac sensit ymom bꝰ cozū.
et tulit ephod t ydola ac sculp
tile. et cū eis p̄fectꝰ ē. Qui cū
p̄gerēt et aīs se ire fecissēt puu
los et iumēta. et omē qđ erat
pciosū. cūq; ea a domo miche
essent p̄cul. vīr q̄ habitabat t
edibꝰ miche clamātes sceu
ti sit. et pꝰ tergū clamāte re
pcussit. Qui cū audissent. dix
erūt ad michā. Quid tibi vis.
Cur clamas. Qui audit. De
os meos quos mihi fecisti tulistis
et sacdotē et omā q̄ habeo.
et dicitis. quid tibi ē. Dixe
runtq; filij dan. Cave ne ulē
loq̄tis ad nos. t vemat ad te
īra aīd grūtati. et pdē cū oī
domo tua pereas. Et sic cep
to itinē. p̄cesserūt. Videns aut
michas q̄ fortiores se essent:
reliquis ē t domui sua. Be
cētu aūt vīr tulerūt sacer
dotē. et q̄ sup̄ dixerā. Vene
runtq; t lahis ad ꝑplm quiescē
tē. atq; sēnuī. Et p̄cussērunt
eos t ore gladij. urbēq; iren
dio tradiderūt. nullo penit⁹
ferēte p̄sidiū. eo q̄ p̄cul ha
bitarēt a sydone. et cū nul
lo hom habēt quicq; socie
tatis ac negotij. Erat aut
ē ciuitas sita t regiōe roob.
Quā rursū exstruētes ha
bitauerūt ea. vocato nōe

ciuitatis dan. uxor̄ vocabulū
p̄ris sui. que genuerat ifrl. q̄
pus lahis dicebat. Posuerūt
q̄ ibi sculptile et ionathā
filiū gersam filij moysi ac fili
os eius sacerdotes t tribui dan.
usq; ad diē captiuitatis suc.
aīa sitq; apud eos ydola mi
che. omī tpe quo fuit dom⁹
dei t silo. In diebꝰ illis nō e
rat rex t ifrahel. Cap. xix.

Fuit quida vir leuites ha
bitās t late montis ephra
im. qui accepit uxorē de beth
leem iuda. Que reliquit eū.
et reūsa ē t domū p̄ris sui
bethleem. mānsitq; apud eū
q̄tuor mēsibꝰ. Deinde ē ea vr
sus. uolēs ei reconciliari atq;
blādi et secū reducere. habēs
t comitatu puerū t duos asi
nos. Que suscepit eū. et ille
duxit eū t domū p̄ris sui. Qđ
cū audisset socer eius cucurrit li
benter. et amplexatꝰ ē hoiem. mansitq; ibi
per t domo soceri tribꝰ diebꝰ.
quib⁹ comedēs et bibēs fami
liariter. Die aūt q̄rto de nocte
surgēs. p̄ficisci voluit. Quē
tenuit socer. et ad eū. Gusta
pus panxillū panis. et confor
ta stomachū. et sic p̄ficiscē
ris. Sederūtq; simul. et comede
runt ac biberūt. Dixitq; pa
ter puelle ad generū suū. Que
so te ut hodie hic maneas.
placeatq; letem⁹ tibi. Ille surgēs.
cepit velle p̄ficisci. et mihi
lomin⁹ obnixe eū socer. tenu
it: et apud se erat manē. Qua

ne autē ſtēd. ꝓbabat leuites ite
Cui 2uxſi ſocer aiē. Oro te ī
quit ut paululū cibi capiab.
et aſſūptis viribꝫ donec ꝫ
teſtrat dieb. ꝓtea ꝑficiſtrauib.
Comederūt ergo ſīl. Surrexo
it ergo adoleſtēb. ut ꝓgrederet
cū uxōe ſua et puēo. Cui 2ux
ſi locutꝫ ē ſocer: Cōſidera
q dies ad ota ſū pelunior ſit.
et ꝑmaneat ad veſpū. Manē
apud me etiā hodie. et duc
letū diē. et tras ꝑficiſterib
ut vadas ī domū tuā. Solu
it gener atq eſtē ſermonibꝫ
eiꝫ. ꝫ ſtatū ꝓcepit et veīt ꝗ
ebꝫ q alterō noīe vocat ihe
uſale. ducēs ſecū duos aſi
nos honuſtos et grubimā. Ja
ꝫ adeerat uxꝑ iebus. et dies
mutabat ī nocte. Dixitꝫ pu
er ad dnm ſuū. Veni obſecro.
declinemꝫ ad urbē iebuſeam.
et maneamꝫ ī ea. Cui rūdit
dns. Nō ingrediar oppidū gē
tis alīene q nō ē de filyb iſtl.
ꝫ trāſibo uſqꝫ gabaa. Et cū
illuc puenero. manebimꝫ ī
ea. aut certe ī urbe 2ema. Et ꝛa
ſiecit igit̄ iebus. et cepit
ꝛapebat iter. Occubuitꝫ
ſol iuxꝓ gabaa. q ē ī tribu be
iamin. Deuitauitꝫ ad eā. ut
maneret ibi. Cuo cū intraſ
ſet. ſedebat ī platea ciuita
tis et nullꝫ eos 2cipere vole
bat hoſpitio. Et ecce apparu
it hō ſenex 2ueīēs de agro
et de ope ſuo veſpi. qui et
ipe erat de mōte ephraym.
et ꝑegrinꝫ habitabat ī gabaa

Homīes autē 2egionis illiꝫ
erat filiꝫ gemini. Eleuatis ꝫ
oculis. vidit ſenex ſedētē ho
minē cū ſarcinulis ſuis ī pla
tea ciuitatis. et dixit ad eū. Un
de ueīs et quo vadis. Cui 2ūn
dit ei. Profecti ſumꝫ de bethlee
iuda. et ꝑgimꝫ ad loū nrm q
ē ī latere montis ephraym vnde
ꝛeramꝫ bethleem. Et nūc va
dimꝫ ad domū dei. nullꝫ ꝫ
nos ſub tectū ſuū vult 2cipe.
habētes paleas et fenū ī aſi
norū pabulū. et panē ac vi
nū ī meos et ancille tue v ſub.
et puerī q' mecū ē. Nulla 2e ī
digemꝫ. niſi hoſpitio. Cui 2ūn
dit ſenex. Pax tecū ſit. Ego
ꝑebo oia q' necia ſunt. tantū
queſo ne ī platea maneas.
Introduxitꝫ eū ī domū ſuā.
et pabulū aſinis ꝑbuit. Et
poſtq lauerūt pedes ſuos. 2ce
pit eos ī conuiuiū. Illis epulā
tibꝫ. et poſtq laborē itineris cibo
ac potu 2ſiciētibꝫ ceperūt. ve
nerūt viri ciuitatis illiꝫ filiꝫ
belial. et circūdantes domū ſe
nis pulſare domū ceperūt cla
mātes ad dnm dom̄ atqꝫ dix
erūt. Educ virū q' ingreſſus ē
domū tuā. ut abutamur eo. Et
egreſſus ꝫ ē ad eos ſenex. et
ait. Nolite fratres
malū hoc. quia ingreſſus eſt
hō hoſpitiū meū. et neſcire
ab hac ſtultitia. Habeo filiā
virginē. et hic hō habz grubimā.
Educā eas ad vos. ut humilie
tis eas. et vtamini libidinē ꝛ
placitū. tātū obſecro. ne ſce
lus hoc ꝗ contra naturā operemini

t virū. Nolebant acquiescē
sermonib9 ei9. Cūq3 tercio ho.
eduxit ad eos gabaā suā. t
eis tradidit illudēdā. Qua cū
tota nocte abusi essēt. dimise
runt eā mane. At mulier recedē
tibq3 tenebris venit ad ostiū
domꝰ ubi manebat dñs suus.
et ibi corruit. Mane facto surrexe
runt hoīes et aperuerūt ostiū. ut cep
tū explēt viā. Et ecce gabaa
cui9 iacebat ad ostiū. sparsis
t limine manib9. Cui ille putās
eā quiescē. loquebat. Surge.
ut abulem9. Qua nichil rñ
dit. Intellexit q3 erat mortua
tulit eā. et iposuit asino. Re
uersusq3 e in domū suā. Qua
cū essēt ingressus. arripuit gla
diū. et cōcidens uxorē cū os
sibq3 suis t duodecim ptes ar
tuū ei9. misit t omnes ter
nos ust. Qd cū vidisset fugi
li. clamabāt. Simile3 res talis
facta e in ust. ex eo die quo as
cenderūt filii isrl de egypto.
usq3 t ps ens tempꝰ. Sentite sete
cū. et t cōsiliū determinte. qd
facto opus sit Capl̄m xxb.
Egressi sunt itaq3 omes filii
isrl et pue congregati quasi
vir vnꝰ de dan usq3 bersabee.
et terra galaad. Venerunt ad
dñm t maspha. Omibq3 an
gulis pplōz 4 gentis tribꝰ isrl in
ecclesiam pli dei qui enerunt. qua
dringenta milia peditū pugna
tōrū. Nec latuit filios beniam
qd ascendissent filii isrl t mas
pha. Interrogatꝰ q3 leuita ma
ritꝰ mulieris interfecte. quo
modo tantū sceleꝝ perpetratū essē. Ille
dixit. Veni in gabaa beniam
cū uxore meā. ubi pernoctā
et exte hoīes ciuitatis illi9 ad
cū dederūt nocte domui t qua
manebā volentes me occidē. et
uxorē meā ludibrio libidis
furēs bestiales. demū mortua
te. Quā arreptā t frustra gladi.
misi q3 ptes t omib tribus pos
sessionis vre. quia nullū tantū
nephas et tā inūdē practicari fac
tū e in isrl. Adestis omes filii
isrl. determinte quid facē debea
tis. Stetitq3 omis ppls
mꝰ vnus sermone surrexit. Non
recedem9 t tabernacula nra. nec
domū suā quisq3 intrabit. sed
hoc contra gabaa t commune fa
ciem9. Decē viros eligem9 de cen
tū. et de centū de mille. et mille de decem
milibꝰ. ut deportēt exercitui
bazia. et possim9 pugnare cō
gabaa beniamm. et reddere ei q3
scelus gessit. Congregatusq3 omis
sus isrl ad ciuitatē iste vnus
hō eadē mente. vnoq3 consilio. et
miserūt nūcios ad omem tri
bū beniamm. qui dicerēt. Cur
tantū nefas t vobis repti e.
Tradite hoīes de gabaa qui
hoc flagitiū perpetrauit. ut mo
riant. et auferat malū de isrl.
Qui noluerūt fratrū suoz fi
lioz isrl audire mandatū. q3 ex
ciuib9 vicib9 que sic sortib9 e
rant. cōuenerūt t gabaa. ut
illis ferret auxiliū. et cōtra
isrl isrl pelin dimicaret. Inie
runtq3 die tercio aciē. et cōtra
beniamm cōmisserūt gladiū pug
natōres gabaa. qui septin

gentī erat vir fortissim. ita si
mīstra ut devota pliātēb. & sic
fidis ad certū iactēdes lapidēb.
ut capillū posset prute. & nec̄
q̄ alterā pte ictu lapidis de
ferret. Vnozū quoq; ist' abs
filijs beiam. tucta sūt q̄drin
gēta milia educentū gladios
et patozū ad pugnā. Qui sin
gētes. venerūt in domū dei.
hoc ē sylo. Cōsiluerūtq; ci.
atq; dixerūt. Quis est ē spūs
tuus nr̄ p̄cepit nr̄is certarnib; ḡra
filios beiam. Quibꝫ audit
dnīs. Judas sūt duo vester. & ita
t̄ q̄ filij ist' singētes mane.
castra metati sūt uxō grabaa.
Et inde p̄cedētes ad pugnā co
tra beiam urbē oppugnare
cepezūt. Egressiq; filij beia
mm de grabaa. occiderūt de
filijs ist' die illo viginti duo
milia vīroz. Rursusq; filij ist'
et fortitudie et mīo q̄fiden
tes ī eq̄ē lord ī quo prius certa
uerāt ante dimicauerūt. ita tamē
ut pius astenderēt et flerēt co
ra dno usq; ad nocte. cōsule
rēq; eū & dicēt. debeo ult
p̄cedē ad dimicandū cōtra fili
os beiamm fr̄es meos. an nō.
Quibꝫ ille audit. Ascendite
ad eos & mīte certame. Cuiq;
filij ist' altēs die cont̄ beia
mm ad plūs p̄cessissent. cru
pezūt filij beiamī de portis gra
baa. Et occurrētes eis. tota
ī illos cede de bacrati sūt. ut
dece et octo milia vīroz edu
cerēt gladiū p̄sternebāt. Qm
obtē omēs filij ist' venerūt ī
domū dei. et sedentes flebāt
cora dno. Jeiunauerūtq; illo
die usq; ad vesp̄ā. et optulerūt
ei holocausta et pacificas vic
timas. & sūt statu suo int̄o
gauisi sūt. Eo tpe ibi erat archa
federis dn̄i. et phinees filius ele
azari filij aaron erat ꝓpositus
domui. Cōsiluerūt igit̄ dnm.
atq; dixerūt. Egone ultra debe
mus ad pugnā ḡt filios beiamī
fr̄es nros. an quiescā. Quibus
aut dnūs. Ascendite. tras em tra
dā eos ī manus tuas. Posuerūt
q̄ filij ist' insidias p circuitū ur
bis grabaa. et ita vite sunt se
mel & bis ḡt beiamī ex̄itū ꝓ
diuexerūt. Qz et filij beiamm au
dacter erupezūt de ciuitate. et
fugientes adusq; locū longi ꝓsse
cuti sūt. ita ut vulnerarēt eos
eis sicut prius et cedēs dic. & ce
derēt p duas semitas vertē
tes retrorsū. q̄z vna ferebat ī be
thel. altera ī grabaa. atq; p ster
nerēt triginta viros. Qui
tauerūt eum soluto eos mō re
di. Quia fugā arte simulātes
fecerē q̄sūi. ut abstraherēt eos
de ciuitate. et ita fugientes ad su
pdictas semitas p̄duxerūt. Omēs
itaq; filij ist' singētes de sedi
bus suis. tetenderūt ante in loco
q̄ vocabat baalthamar. Insi
die quoq; que circa urbē erat
paulati se apiē reperūt. et ab
occidentali urbis pte prodē. Qz
et alia decē milia vīroz. de ui
so ist' hsitatores urbis ad cer
tamia p̄uocabāt. Ingrauatiq;
& bellū cōtra filios beiamm.
et nō intellexerūt q̄d eo omi
pte illis instaret ī tercio. Deus

sitq; eos dñs m̄ q̄sp̄ea filioz̄ ist̄. et mēfecerūt ex eis ī illo die viginti quīq; milia. et centū virōs. omēs bellatores et eruditos gladiū. Filij aūt beniamin cū se īsequentes vidissent: ceperūt fugē. Qđ' cernentes filij ist̄. dederūt eis ad fugiē diu locū. ut ad p̄parata ab insidiatoribus deuenirēt: quas iuxta urbē posuerāt. Qui cū repente de latibulis surrexissēt. et beniamin tergā redeuntiū dare cepissent: ingressi sunt ciuitatē. et p̄cusserūt eā in ore gladij. Signū aūt dederāt filij ist̄ hīs qui insidijs collocauerāt. ut p̄cepta urbe repissent: ignē accenderēt: ut ascendente ī altū fumo capta urbe demōstraret. Qđ' cū cerneret filij ist̄ ipse retrorsū cepit. putauerūtq; eum filij beniamin eos fugē et insequebāt: cesis de exercitu eorū triginta virīs. viderūtq; q̄si caligo nā fumi de ciuitate ascenderet. Beniamin q̄q; retro aspiciens. ciuitatē cernet ciuitatē. et flāmas ī sublime ferri. quibus simulauerāt fugā versa facie forāq; resistebāt. Quod cū vidissent filij beniamin. ī fugā vsi sunt. et ad viā deserti ire cepерūt. illucq; eos aduersarijs p̄sequentibus. Ibi et hīj qui urbē succenderūt. occurrerūt eis. Itaq; ita factū est. ut ex vtrāq; parte ab hostibus cederent. nec eēt ulla requies morientiū. Cecidit quoq; atq; p̄stratus est. ad orientalem plagā urbis gabaa. Fuerūt aūt qui ī eodem loco inter fecti sūt decē et octo milia virōz fortissimorum pugnatorēs. Quod cū vidissent qui remānserāt de beniamin. fugerūt ī solitudinē. et p̄gebāt ad petrā solitudinis. et erāt in ea quīq; voluntariū. Inter quos vocabulū erat remon. In illa quoq; fuga palātes. et mille duo sequentes. occiderūt quīq; milia virōz. Et cū ultra tenderēt. p̄cussi sunt eos. et mēfecerūt cetera alia duo milia. Et sic factū est. ut omēs q̄ cecidere de beniamin ī duōbus locis essent viginti quīq; milia pugnatorēs. ad bella promptissimi. Remānserāt itaq; de omni multitudine beniamin sexcentī viri. fugerūtq; ī petrā remon. mensibus quatuor. Cumq; aūt filij israhel omnes reliquas ciuitates a viris usq; ad iumenta gladio percussissent: cunctasq; urbes et viculos beniamin vorasset flāma magna sup̄ fuit.

Cap. xxi.

Iurauerāt quoq; filij ist̄ ī maspha: et dixerāt: Nullus de filiabus nr̄is uxorē. Venerūtq; omēs ad domū dei ī silo. et ī q̄sp̄ectu eius sedentes usq; ad vesperam. leuauerūtq; vocem. et magno ululatu ceperūt flere. dicentes. Quare domine deus israhel fiet ī hoc malū ī populo tuo ut hodie una tribus auferatur a nobis. Altera aūt die surgentes diluculo. edificauerūt ibi altare. obtulerūtq; ibi holocausta. et pacifica. Cumq; victimas. ascendit ī exercitū dñi de vmis

tribubꝫ iſrl. Vbrandi em ſe
uramēto ꝯſtrinxerat cū eſſet
i maſphat: mīſſi eos qui deſi
ſſet. Ductiꝫ pēnīa filij iſrl
ſup fr̄e ſuo beiamī repezerūt di
ce. Ablata ē vna tribꝫ de iſrl.
Vñ uxores acripiēt. Omb em
i cōmune uramīm. nō dabim⁹
nob hīs filias nr̄as. Idcirco dix
erūt. Quib ē de vnūſis tribꝫ
iſrl q̄ nō aſcēdit ad dñm i maſ
phat: Et ecce tuctī ſūt habita
tores iabis galaad. i illo exēri
tu nō fuiſſe. Eo quoꝫ tpe cū eſ
ſent i ſylo. nullꝫ ex eis ibi re
ptus eſt. Egreſſiq itaꝫ dedē mi
lia virob robuſtiſſimob. et p̄cepe
runt eis. Ite et p̄cutite habita
tores iabis galaad i ore gladij.
tā uxores q̄ puulos eoz. Et hoc
erit qd obſeruab debetis. Oēs
genezis maſculini. et mulieres
que ḡnouerūt viros i cōfinio.
virgines aute reſeruate. Inuē
taꝫ ſūt de iabis galaad quadri
gēte virgines. q̄ nesciezūt viru tho
ri. Et adduxerūt eas ad caſtra
i ſylo. i trā chanaan. Miſerūt
q̄ nūcios ad filios beiamīn q̄
erāt i petra remon. et p̄cepe
runt eis ut eas i pace ſuſcipe
rent. Veneruntq filij beiamīn i
illo tpe. et date ſūt eis uxores
de filiabꝫ iabis galaad. Alias
aute nō reppezerūt qs ſibi nō
tradezet. Vnūſus q̄ iſrl valde
doluit: et egrit pēnīa. ſup
i ſſert de vnꝰ tribꝫ ex iſrl. Dix
erūtq maiores natu. Quid fa
ciem⁹ reliquis q̄ nō acrepezūt
uxores. Omb em beiamīn fe
mine grauezūt et magna nobis
cura ingenerīq studio prouiden
dū ē. ne vna tribꝫ deleat ex
iſrl. Filias nr̄as eis dāe nō pos
sum⁹. ḡ ſtricti uramēto et ma
ledict̄ qui dixim⁹. maledictꝫ
q̄ dederit de filiabꝫ ſuis uxorē
beiamīn. Cepezūtq ḡ ſilū. atq
dixerūt. Ecce ſolēpnitas dñi ē i
ſylo ānuālia. que ſita ē ad ſep
tentrionalē plagā urbis bethel.
et ad orientalē plagā vie q̄ de
bethel tendit ad ſichima. et ad
meridiē oppidi lebbona. Pre
cepezūtq filijs beiamīn. atq
dixerūt. Ite et latitate i vine
is. Cūq videritis filias ſylo ad
ducētos choros egredi. exite repēte de vineis. et rapi
te eas. ſingulꝰ uxorē ſingulas.
et pgite i terrā beiamīn. Cūq
venerit pr̄es eaꝝ ac ſtēs. et ad
iūſti vos queri cepezūt. atq iur
gari. dicem⁹ eis. Miſerim⁹ eas.
nō em rapuerūt eas iure bel
lantiū atq victoriā. ſi⁹ eas tribꝫ
ut acripere nō dediſtis vob. et a
vra pte prīm ē. Fecerūtq filij
beiamīn ut ſibi fiūt ꝛpatiū. et
uxores nūm ſuū rapuerūt ſibi
de hīs q̄ ducebāt choros. uxo
res ſingulas. Abieruntq i poſ
ſeſſionē ſuā. edificātes urbes.
et habitātes i eis. Filij quoꝫ iſrl
reliqui ſūt p tribꝫ et familias. i tā
bernacula ſua. In diebꝫ illis
nō erat rex i iſrl. ſi vnūſquiſq
q̄ rectū ſibi videbat⁹ hoc face
bat.

Explicit liber Judicum.

Incipit liber Ruth. capitl̄m
primū.

In diebus vbi
iudicab qñ iudices
perab. fta t fames
tra. Abijtq; ho de
bethlee iuda ut pegr
naret2 t regione mo
abitide. cũ uxore sua
ac duobq liberis. Ipe
vocabat2 elimeleth.
uxor eiq; noem. et duo filij. al
ter maalon. t alt chelion ephr
thei. de bethleem iuda. Ingres
si q; regione moabitide. moza
bat2 ibi. Et mortuq; t elimeleth
mariti noemi. remansitq; ipa
cũ filijs. Qui accepert uxores
moabitidas. q̃rũ vna vocaba
t2 orpha. et altera ruth. Habi
tarentq; ibi decẽ anis. t abo mor
tui sũt maalon videlicet t chel
lion. Remansitq; mulier orbata.
duobq liberis. ac marito. Et sur
rexit ut t patria pgeret. cũ vẽ
ru nurib; suis. de regione moabi
tide. Audierat em q; respexisset
dñs plm suũ. et dedisset eis es
cas. Egressa t utraq; de loco pe
grinacois sue. cũ bina nuru.
Et ita t via potita reuertendi t ter
ra iuda. dixit ad eas. Ite in
domũ matris vre. faciat dñs vo
biscũ mam sicut fecistis cũ
mortuis t mecũ. det vobis inue
nire requiẽ t domibq; virop q;
sortitudine estis. Et osculata est
eas. Que eleuata voce. fleuit
tepexit. t dixẽ. Tecũ pgrinq;
ad plm tuũ. Quibq; illa rndit.
Reuertimini filie mee. Cur venitis
mecũ. Sũ ulte habeo filios t
vtero meo. ut viros eo me spa
re possitis. Reuertimini filie mi. t
abite. Ja em senectute q; secta sũ.
net apta viro ulo gnali. Etia
si possim hac nocte gregre t pa
re filios. si eos spectare velitis
donec crescat. et annos ipleat
pubertatis. an essetis vetule
q; nubatis. Nolite queso fili
e mi. quia vra agrestia magis
me pmit. t egressa t manꝰ
dñi gr̃ me. Eleuata igit voce.
fleuit tepexit. Orpha osculata
ta t socia. at ruth ad
hesit socrui sue. Cui dixit
noemi. En reuersa t ygnata
tua ad plm suũ. et ad deos
suos. vade cũ ea. Que rndit
Ne adiscas mi ut relinquã te.
et abeã. Quoniã q; pregredi
pgã. t ubi morata fueris. t ego
pet morabor. Plus tuꝰ plus
mei. t deꝰ tuꝰ. deꝰ mei. Que
te terra moriẽte susceperit. t ea
moriar. ibiq; locũ accipiã se
pulture. Hec mi faciat deꝰ. et
hec addat. si no sola mors me
et te separauit. Videns noemi q;
obstinato ad ruth animo nec
scũ pgre. adiscãi noluit. nec
ulr ad suos redire psuasa. p
ulr ad silẽciũ q; siit. et venerunt in
bethleem. Quibꝰ urbe ingres
sis. velox apud cunctos fama
celebruit. Dicebatq; mulie
res. Hec illa noemi. Quibꝰ
res. Ne uocetis illa noemi. Quibꝰ
illa ait. Plon vocetis me noe
mi. id pulchra. sed vocate me
mara. hec amara. quia val
de me amaritudie replenit
dñs potes. Egressa sũ plena.
et vacuã reduxit me dñs.
Cur igit vocatis me noemi
qua humiliauit dñs. et affli
it omnipotens. Venit ergo

Ruth

noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrina eōb sic. ac reuīsa ē i bethle em. q̄n ꝑmi ordea metebāt.

Erat aūt vir cap. ii. elimelech g̃ cognomen. ei⁹ poteb. magnaꝝ opū. noīe booz. Dixitq; ruth moabitis ad soꝛez sua. Jubeb. vadā in agꝝ. et colligā spicas que me tenāt fugerēt mani. ubicūq; clemētiꝫ i me ꝓfitiabis reppeꝛeꝫ gram. Cui illa rndit. Vade filia mi. Abiit itaq; et colligebat spicas p̄ tergꝫ me tentiū. Accidit aūt ut ageꝛ ille habēt dnm noīe booz q̄ erat de g̃na eoꝝ elimelech. Et ecce ipe venichat de bethlee. Dixitq; messoꝛibꝫ. Dns vo biscū. Cui rndereūt ei. Benedicat tibi dns. Dixitq; booz. puerū q̄ messoꝛibꝫ ꝑeat. Cui⁹ est hec puella. Qui rndit. ps̄ de moabitis q̄ venit cū noemi de regiōe moabitide. et rogauit ut spicas colligeꝛet rema nentes. sequēs messoꝛes vestigia. et de mane usq; ad nūc stat i agro. et nec ad momētū q̄ domū reuīsa ē. Et ait booz ad ruth. Audi filia. Ne vadas ad colligēdū in alte riū agꝝ. nec recedas ab hoc loco. sed iūge puellis meis. et ubi messuerit segete. q̄ vada mi cū eis. ne tibi molestus sit. Si erit sitis. vade ad sarcinulas. et bibe aquas. de quibꝫ et pueri mei bibūt. Que cadēs in faciē sua. et adorans sup ꝫ ra. dixit ad eū. Vnde mihi hoc. ut inuenire gram ī oculos tuos et nosse me dignaꝛis ꝓgrina mulieꝛ. Cui ille rndit. Nūciata sunt mihi oīa que fece ris soꝛori tue p̄ morte viri tui. et q̄ deliqueꝛis ꝓgenitoꝛ tuos et tra in qua nata es. et venēs ad ꝓplm quē ī nescieꝛas. Reddat tibi dns opꝰ tuū. et plena mercede recipies a dño deo isꝛl. ad quē venisti. et sub cuius alas fugisti. Que aūt. Inueni gram ī oculos tuos dne mi. q̄ consolatꝰ es me. et loꝛutꝰ es ad cor ancille tue. q̄uis non sim similis vni ancillaꝝ tuaꝝ. Dixitq; ad eā booz. Cū hora cibi fuit veni huc et comede panē. et intinge buccellā tuā aceto. Sedit itaq; ad messo rē latꝰ. et porrexit ei polētā sibi. comeditq;. et saturata ē. et tulit reliq̄as. Surrexitq; ut colligeꝛet spicas. ꝓcepitq; booz pueris suis. dicēs. Etiā si vobiscū metere voluerit. ne p̄hibeatis eā. Et de vasis manipulis ꝓice de industria. et remanē ꝓmittite. ut absq; rubōe colligat. et nullus increpet neminē. Collegit ergo i agro usq; ad vesp̄a. et que collegerat bigā cedens et excutiēs. fecit ordei quasi ephi mensurā. id̄ tres modios. Quos portans reuīsa ē i ciuitatē. et ostendit soꝛori sue. Insuper ꝓtulit. et dedit ei reliqua ex cibis sui quos saturata fuerat

Dixitq; ei socrus. Ubi hodie collegisti. et ubi hodie fecisti opus. Dixit benedicat. qui misertus est tui. Indicauitq; ei apud quē esset opata. et nomē dixit viri. q̄d booz vocaret. Cui ait noemi. Benedictus sit a dño. qm̄ eā gr̄am quā p̄buit tam viuis. sensitq; et mortuis. Rursusq; ait. propinquus aut mr̄ est ho. Et ruth. Hoc quoq; p̄cepit michi. ut tā diu messoribus ei⁹ iungerer. donec oēs segetes meterēt. Cui dixit socrus. Bona filia mea. ut cū puellis ei⁹ egredi⁹ ad metendū. ne in alieno agro quisq; resistat tibi. Iuncta ergo puellis booz. et tā diu cū eis messuit. donec cōsummatis ordeo et tritico in horreis cōdert.

Postq; autē reuersa est ad socrū suā. audiuit ab ea. filia mea. quereda tibi requiē. et prouidebo ut bñ sit tibi. Booz iste cuius puellis iuncta es propinquus noster est. et in hac nocte aream ordei ventilat. Lauare igit et ungue. et induere cultioribus vestimentis. ac descende et absconde te area. Nec te videat ho. donec esum potumq; finierit. Qui autē requieuit ad dormiendū. nota locum in quo dormiat. veniesq; et discoopries pallium quo opt a pte pedū. et proiices te. et ibi iacebis. Ipe autē dicet tibi. quid agere debeas. Que ait. Quecūq; p̄cepris faciā. Descendit ergo in aream. et fecit oīa que sibi iussa erat socrus. Cumq; comedisset booz et bibisset. et factus esset hylarior. isset ergo ad dormiendū iuxta acervum frumenti. venit et abscondit se. et discoopto pallio a pedibus eius se proiecit. Et ecce nocte ilā media. expauit ho et conturbatus. vidit mulierē iacere ad pedes suos. Et ait illi. Quis es. Illa respondit. Ego sū ruth ancilla tua. Expande pallium tuū super famulā tuā. quia propinquus es. Et ille. Benedicta inquit es a dño filia. et posteriora priora fecisti. quia nō es secuta iuuenes. pauperes. siue divites. Nolo ergo metuere. quecūq; dixeris mihi faciā tibi. Scit enim oēs pplus q̄ mulier es tota porta urbis mee. Nec ab eo me es p̄cipuū. Sed et alius propinquus noster est. Quiesce hac nocte. et facto mane si te voluerit p̄pinquus iure suo. bñ res agetur. Si autē ille noluerit. ego te absq; ulla dubitatione suscipiam. viuit dñs. Dormi usq; mane.

Dormiuit ergo ad pedes eius usq; ad noctis silentium. Surrexit ergo mane antequā ho cognosceret. dixitq; booz ad eā. Caue ne q̄s noscat q̄ huc veneris. Et rursus. Expande pallium quod habes. et tene vtrisq; manibus. Quo cū teneret. mensus est sex modios ordei. et posuit super eā. Que portans. ingressa est ciuitatē. et venit ad socrū suā. Que dixit ei. Quis es filia. Nec illa quecūq; ei⁹ egerit filia. Narrauitq; ei oīa que sibi fecisset ho. et ait. Ecce

Ruth

Hec erat testimoniū cessionis. ī isr̃l. Dixit ergo ppinquo suo booz. Tolle calciamentū. Qđ statī solvit de pede suo. Aut ille maioribꝫ natu ⁊ omi populo. Testes ītquit vos estis hodie. q̄ possedī oīa q̄ fuerūt elimeleth. ⁊ chelion. et maalon ē dēte noemi. ⁊ ruth moabitide uxore maalon ī guguīt̄ suscepim. ut suscitem nomē defuncti ī hēditate sua. ne vocabulū ei⁹ de familia sua ac fratribꝫ et populo deleat. Vos māq̄ hui⁹ rei testes estis. Ait omis populus q̄ erat ī porta. et maiores natu. Sumus testes. Faciat dñs hāc mulierē que īgredit̄ domū tuā sicut rachel et lyā que edificauerūt domū isr̃l. ut sis exemplū virtutis ī ephrata. et habeat te lebre nomē ī bethleem. Fiatq̄ domus tua sicut domus phares quē thamar peperit iude. de semine q̄ dabit dñs tibi ex hac puella. Tulit itaq̄ booz ruth. ⁊ accepit uxorē. Ingressusq̄ ē ad eā. et dedit illi dñs ut ḡuidet. et pareret filiū. Dixerūtq̄ mulieres ad noemi. Benedictus dñs q̄ non te passus ut deficeret successor familie tue. et vocet̄ nomē eius ī isr̃l. et habeas q̄ ḡsolatiū animā tuā. et nutriat senectutē. De nuru enī tua natus ē qui te diliget. et multo tibi ē melior. q̄ si septē habēs filios. Susceptū itaq̄ noemi puerū. posuit ī sinu suo. et nutricis ac gerule officio fungebat. Vicine aut mulieres ḡratulabātur ei et dicentes. Natus ē filius noemi.

seo modios ordei dedit mihi. ⁊ ait. Nolo vacua ire ad socrū tuā. Dixitq̄ noemi. Expecta filia donec videamꝰ. quē res ḡdi tū habeat. Nescit enī requiescet hō. si nō ppleuerit que locutus ē.

Cap. iiij.

Rexit ergo booz ad portā. et sedit ibi. Cūq̄ vidisset ppinquū pterīre de quo ꝑius sermo habitus ē. dixit ad eū. Declina paulisp̄ et sede hic. vocans eū nomine suo. Qui diuertit ⁊ sedit. Tollens aut booz decem viros de seniorib⁹ ciuitatis. dixit ad eos. Sedete hic. Quibꝰ rē sidentibꝰ. locutus ē ad ppinquū. Pars agri q̄s mr̃i elimeleth vendidit noemi. que reuersa ē de regiōe moabitide. Qđ audiē te volui. et tibi dicē. coram ciuibus sedentibꝰ et maioribꝰ natu de populo meo. Si vis possidē agrū iure ppinquitatis. eme. et posside. Si nauseat tibi displicetq̄: indica mihi. ut sciā quid facere debeā. Nullus enī ppinquus excepto tē qui portes. et me qui sequimur sumus. At ille respondit. Ego agrū emā. Cui dixit booz. Cū emeris agrū de manu mulieris. ruth quoq̄ moabitide que uxor defuncti fuit: debes accipere. ut suscites nomen ppinqui tui ī hēditate sua. Quo audito. Cedo iure ppinquitatis. neq̄ enī posteritatē familie mee delere debeo. Tu meo vtere ꝑulegio. quo me libertas cedere ꝑmittit. Hic aut erat mos antiquis ī isr̃l. ut ppinquus. si q̄s alter alteri suo iure cederet: ut essent firma cessio. soluebat hō calciamentū suum. et dabat ꝑximo

Vocauerit nomē eius obed. Hic
t pater ysai. ꝑis dauid. Hec fuit
ḡnatōes phares. ꝑ Phares. genuit
esrom. Esrom. genuit aram.
Aram. genuit aminadab. Ami
nadab. genuit naason. ꝑ naaso.
genuit salmon. Salmon. genu
it booz. Booz. genuit obed. Obed.
genuit ysai. Ysai. genuit dauid
regem

Incipit ꝓlogus sc̄i Jhe͡ronimi
in librum Regum ꝓmum

Quinti et duas
esse lras apud he
breos. syrorū quoꝝ
lingua et chaldeoꝝ
testat. que hebre
magna ex parte cō
finis est. Nam et
vpi vigintiduo de
mēta habet. eade sono. ꝑ dui
sis caracteribꝫ. Samaritanum
etiā pentathеuci moysi totide
lris scribit. figuris tm̄ et a
picibꝫ discrepātes. Certū ꝑ
hesdrā scribā. legisꝑ doctorem
ꝓ captiū ihe͡s olimā et instau
rasse templi sub zorobabel ali
as lras reperisse quibꝫ nūc vti
mr̄. cū ad illud usꝑ tēpꝫ. ite sa
maritanorū ⁊ hebreoꝝ caracte
res fuerit. In libro ꝑ nūerī ls
cade supputatio sub leuitaꝝ
sacerdotū censu mistice ōnde.
et nomē dn̄ tetragrāmaton ⁊
quibusda grecis vol̄ūibus
usꝑ hodie. antiquis exp̄ssit lit
teris tuenimꝫ. Ioz et psalmi t
cesimꝫ sexty. et cētesimꝫ tertiꝫ
et cētesimꝫ vndecimꝫ. et cēte
simꝫ octauꝫ decimꝫ. et cētesi
mꝫ q̄dragesimꝫ q̄rtꝫ. quāꝝ di
uerso scribāt metro. tm̄ eade
numel tenēt alphabeto. Ethe
remie lamētacōes et oīo eius.
et salomonis quoꝝ ⁊ fine pu
bia. ab eo loco ⁊ quo aut. mu
lieꝛ forte quis fuerit. eisde
alphabetis ul' trāsiōibꝫ sup
putāt. Dozro quinꝫ hyē duo
plices apud hebreos sūt. aph.
men. nun. phe. sade. Alie cīpe

Prologus

has scribit principia mediet atq; verboꝝ. alterq; fines. Vñ et quicq; a plerisq; libri duplices estimant. Samuel. malachim. dabreiamin. Hesras. ihemias cū cinoth idē lamentacoibꝫ suis. Quid igit̄ virgilius duo clemēta fuit. p̄ que scribim⁹ hebraice omē qđ loq̄m⁹. et cotidianis vocibus humana q̄pheridit̄. Ita virgilius duo volumina supputāt̄. quibꝫ assi lras et exordijs rez deū doctrina teneca adhuc et lactentib⁹ vnī iusti erudit̄ infancia. Primꝫ apud eos liber vocat̄ bresith. quē nos geneſim dicim⁹. Secūdꝫ hellesmoth. qui exodꝫ appellat̄. Tertius iagethra. id est leuitic⁹. Quartꝫ iagedaber quē numerū vocam⁹. Quintus abdabazim. qui deuteronomiū p̄notat̄. Hꝫ sunt quinq; libri moysi. quos ap̄e thorath. idē legem appellant. Secūdm ordinē q̄phetaꝝ sequunt̄. et incipiūt a iheſu filio naue qui apud eos iosue bennun dicit̄. Dein subtexunt sophim. idē iudicū librū. et in eode cōpingunt ruth. quia i diebꝫ iudicū facta narrat̄ hystoria. Tertiꝫ sequit̄ samuel. quē nos regnoꝝ primū et secundū dicim⁹. Quartꝫ malachim idē regū. qui tm̄o et q̄to regnoꝝ volumine cōtinet̄. Melius q̄ de multo malachim idē regū q̄ malachot. idē regnoꝝ dicūt. Isaias cū multarū gentiū regna describit. ſ bmꝫ israhelitici populi. qui tribꝫ duodecim ꝫtinet̄. Quintꝫ est ysaias. sexty iheremias. septimꝫ ezechiel octauus liber duodecim pphaꝝ. q̄ apud illos vocant̄ thaneasira. Tertiusdecimꝫ agiographa possidet. Et p̄mꝫ liber incipit a iob sed a dauid. quē quīq; masiothibꝫ. et vno psalmoꝝ volumine cōpleditur. Tertiꝫ decimꝫ salomon tres libros hūb. p̄uia. que illi parabolas idē masloth appellant. q̄rtꝫ decimꝫ ecclesiasten idē coeleth. Quintꝫ decimꝫ cātica cānticoꝝ. quē titulo syrasirim p̄notāt. Sextꝫ decimꝫ danel. septimꝫ decimꝫ dabreiamin. idē verba dieꝝ. qđ significāt ciuſ cronichon totꝫ diuine hystorie possumꝫ appellare. q̄ liber apud nos paralypomenon p̄mꝫ et secūdus scribit̄. Octauꝫ decimꝫ esdras. q̄ et ipſe filii apud grecos et latinos duos libros diuisit. Et nonꝫ hester. Atq; ita fiunt p̄ veteris legis libri vigintiduo. idē moysi quinq; p̄phetaꝝ octo. agiographoꝝ nouē. quibꝫ nonnulli ruth et cinoth inter agiographa scribunt. et libros hos iuxta suum putent numerū supputandos. ac p̄ hos octo p̄ceptē legis libros viginti quatuor. Quos sub numero viginti quatuor senioꝝ apocalypsis iohannis tradit. adorantes agnum. et coronas suas p̄strantes vultibꝫ ostendentes. stantibꝫ coram throno et ante. idē in p̄cessu 4 ti fluuii respicientibꝫ. et confessa voce clamantibꝫ. Deo nostro. sedenti. sedenti. dicentes dñō omnipotenti. qui erat et qui est. et qui venturꝫ est.

Hic prologus scripturar quasi galeatū pncipiū omnib⁹ libris quos de hebreo vtim⁹ in latinū ꝙuemē ꝑtr. ut scīe valeam⁹. qđ quid extra hos ē mīt apocrypha ēt ponēdū. Igit⁹ sapiēcia que vulgo salomonis ītrubit⁹. et iheſu filij syrach liber. et iudith et thobias. et pastor. nō sunt ī canone. Machabeor⁹ pmū librū hebraicū repperi. sed⁹ grecus est. qđ ex ipa stasi ꝓbari potest. Que cū ita se habeāt. obsecro te lector. ne laborem meū reprehensione estimes ātiquor⁹. In tabnaculo dei offert vn⁹ hsp. qđ potest. Alij aurū t argentū. alij lapides pciosos. alij bissū et purpurā. cocū ꝙ offerunt. t iacīctū. Dū nobis⁹ agit⁹. si obtulerim⁹ pelles et capraꝝ pilos. Et cū aplis. cū tēmptibiliora mea magis ne cessaria iudicat. Vide et tota illa tabnaculi pulchritudo. et p singulas species exhic p̄sentis futurisq⁹ distinctio pellibus tegit⁹ et aliis. ardoribusq⁹ solis et cūctā ymbrū. ea q̄ viliora sint⁹ ꝓhibent. Lege ergo primū samuel. et malachym. me cū in manib⁹ meis. Quotid cū tre brib⁹ vtendo. et emendādo sollicitū. t didicrim⁹ et tenuem⁹. nr̄m ē nr̄m ē. Et cū intelligentib⁹ qđ am nescirebas. ul' imprīmē me estimato si gratis eb. ul' parasitasten si ingratis. q̄ q̄ mihi dīno q̄ scribo nō sim⁹. mutasse me quippiā de hebraica

hystr

veritate. Certe si macedulis eb. lege grecos codices et latinos. et cū hys q̄ sfer opusculis q̄ sup enumeratum⁹. Et ubicūq⁹ mihi se videbis discrepāre. me errorē que libris hebreorū. cui magis ad modē debeas fidē. Et si nr̄ā fiducia ueniā. puto qđ cū nō estimeb cōtemptē. ut ī eodem loco meū similē diuinaut. Deū et vos famulabus xpi rogo. q̄ dīm discribentib⁹ pciosissimo fidei mysterio vngentib⁹ caput. que nēquaq⁹ saluatorē quesierūt ī sepulchro. quib⁹ ia ad patrē xp̄m ascendit. ut cōtra latrātes canes qui aduersum me rabido ore desiluit. et circūcūt-ciuitatē. atq⁹ ī eo se dormitos arbitrāt⁹ si alios detrahāt. ordinē vīāq⁹ eloquēcie oppugnāt⁹.

Ego scīes humilitatem mea. illi⁹ semp scripture recordabor. Dixi custodiā vias meas. ut nō delinquā ī lingua mea. posui ori meo custodiā. cū gs̄ steret pctor aduersū me. obmutui. et humiliatus sū. et silui de bonis.

Explicit prologus

Incipit liber Regū pmus
Capitulū pmū.

Fuit vir unus de ramathaym sophim. de monte ephraym. & nomē ei⁹ elchana. filij⁹ ieroboam. filij⁹ heliud. filij⁹ thau. filij⁹ suph. ephrateus. Et habuit duas uxores. nomē vni anna. et nomē secūde fenena. fuerūtq; fenene filij⁹. anne aut nō erāt liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate sua. ut adoraret et sacrificaret dño exercituū. in silo. Erāt aut ibi duo filij heli. ophni et phinees sacerdotes dñi. Venit ergo die. et immolauit elchana. dedit q; fenene uxori sue. et cūctis filijs eius et filiabus ei⁹ ptes. Anne aut dedit ptē vnā tristis. quia anna diligebat. dñs aut deliuerarat vuluā ei⁹. Affligebat quoq; eā emula eius. et vehemēter angebat. ita ut exprobraret q̄d deliuisset dñs vuluā ei⁹. Sic fiebat p singulos dies. et anos. cūq; ascenderet domū dñi. et sic prouocabat eā. porro illa flebat. et nō capiebat cibū. Dixit ergo ei elchana vir⁹ suus. Anna cur fles. et quare nō comedis. et quare obrē affligit cor tuū. Nūquid nō ego melior tibi sum q̄ decē filij. Surrexit aut anna. postq; comederat in silo. et biberat. Et heli sacerdote sedente sup sellā ad postes templi dñi. ait illa anima amara ego. orauit dñm flens lacrimis. et votū vouit. dicēs. Domine exercituū. si respiciēs vides afflictionem famule tue. et recordatus fuer⁹ mei. nec oblitus ancille tue. dederisq; ancille tue semen uirile. dabo eum dño cūctis diebus vite eius. et nouacula nō ascendet sup caput ei⁹. Factū est aut cū illa multiplicaret preces coram dño. ut heli obseruaret os ei⁹. Porro anna loquebatur in corde suo. tm̄modo labia eius mouebant. et vox penitus illius nō audiebat. Estimauit igit eā heli temulentā. Dixitq; ei. Vsq; quo ebria eris. Digere paulisp vinū. quo madēs. Respondens anna. nequaq̄ ita dñe mi. sed mulier infelix nimis ego sum. vinū et omne q̄d inebriare pt nō bibi. sed effudi aiam meā in conspectu dñi. ne reputes ancillā tuā quasi vnā de filiabus belial. quia ex multitudine doloris et meroris mei locuta sum usq; in p̄sens. Cui heli ait ei. Vade in pace. et deus israel det tibi petitionem. quā rogasti eum. Et illa dixit. Vtinā inueniat ancilla tua gratiam in oculis tuis. Et abiit mulier in via sua et cibum dedit. vultusq; eius non sunt ampli⁹ in diuersa mutati. Et surgentes mane. et adorauerunt coram dño. reuersiq; sunt et venerunt in domum suā ramatha. Cognouit aut elchana anna

uxore sua. et recordatus e eis
dns. Et frm e p̄s tabernaculi dicēs.
cepit ana et peperit filiū. vo-
cauitq; nomē eius samuel. eo
q̄ a dño postulasset eū. Ascē-
dit aut vir eius elchana et
omīb domui eius ut immolaret
dño hostiā solēnē et vota su-
a. et ana no ascendit. Dixit
eī vir suus. Sta vada donec
ablactet² mfantē. et ducā eū
ut appareat ante ꝑspm dñi. et
maneat ibi iugiter. Et ait ei
elchana vir suus. Fac qd tibi
videt² bonū. et mane donec
ablactes eū. precor tm. ut impleat
dns vbū suū. Mansit ergo muli-
er et lactauit filiū suū. Donec
amouit eū a lacte. Et adduxit
eū cū ꝓlib ablactauerat. t vitulis
tribus et tribus modijs farine. et
aphora vini. et adduxit eū i
domū dñi in silo. Puer aute
erat adhuc infantulus. Et immo-
lauerūt vitulū. et obtulerūt
puerū heli. Et ait ana. Ob-
secro mi dñe. viuit aia tua do-
mine. ego sū illa mulier que
steti coram te hic. orans dñm. p
puero isto. Oraui. et dedit dns
mi petitionē meā. quā postu-
laui ab eo. Idcirco et ego cōmo-
daui eū dño. cunctis diebus qbus
fuit accōmodatus dño. Et ado-
rauerūt ibi dñm. Et orauit
ana. et ait. Cap̄ ii.

Exultauit cor meū. et exal-
tatū e cornu meū in deo meo.
Dilatatū e os meū sup inimicos
meos quia letata sū in salutā
re tuo. Non e sanctus ut e dns. nec
est alius extra te. et non fortis
sicut deus noster. Nolite mul
tiplicare loqui sublymia. glori
antes. Recedat vetera de ore ve-
stro quia deus scientiarū dns e. et ipsi
ꝓparant cogitationes. Arcus for
tium superatus e. et infirmi accin
gūt robore. Repleti pus et pa
nibus se locauerūt. et famelici
saturati sunt. Donec sterilis pe
perit plurimos. et q multos ha
bebat filios infirmata e. Dns
mortificat et viuificat. deducit
ad inferos. et reducit. Do
minus pauperē facit et ditat.
humiliat et sublimat. Suscitat
de pulue egenū. et de stercore
eleuat pauperē. ut sedeat cum
principibus. et solium glie teneat.
Dni enim sūt cardines terre. et
posuit sup eos orbē. Pedes
sanctorū suoꝝ seruabit. et impii in
tenebris conticescent. quia non
fortitudine sua roborabit vir.
Dnm formidabunt aduersarii ei.
et sup ipsos in celis tonabit.
Dns iudicabit fines terre et
dabit imperiū regi suo. et sub
limabit cornu ppti sui. Et a
bijt elchana i ramatha. i do
mū suā. Puer autē erat mi
nister in conspectu dñi. ante faciem
heli sacerdotis. Porro filij heli
filij belial. nescientes dñm. ne
que officium sacerdotii ad ꝑtinē
bat quicūq; immolasset victimā.
venerat puer sacerdotis dū
coqueret carnes. et habebat
fuscinulā tridentē in manu sua.
et mittebat ea in lebetē uel ca

Daria. aut in

dauā. aut m carnibū. sine ollā.
et omē qđ leuabat fuscinula
tollebat sacerdos sibi. Sic fiē
ebāt vniuso istahelī. venientī
ī silo. Etiā añ ḡ adoleret adipē.
veniebat puer sacerdotis. et di
cebat īmolanti. Da m carnē ut
coquā sacerdoti. nō em accipiā
a te carnē cocta. sī cruda. Dice
batq; ille īmolās. Incendat
primū iuxta morē hodie adeps.
et tolle tibi. q̄ cū ḡ desiderat
aia tua. Cui videns. aiebat
ei. Nequaq̄. sed cū dabis. alio
qui tollā vi. Erat ergo peccā
tū puerorū grāde nimis coram dño.
quia detrahebant homīes sacrifi
cio dñi. Samuel aut ministra
bat ante faciē dñi. puer accinc
tus ephot lineo. Et tunicā pa
uā faciebat ei mat sua. quā
afferebat statutis diebus ascē
dens cū viro suo. ut īmolaret
hostiā solēnē. Et benedixit he
li elchane. et uxori eius. Et dix
it ei. Reddat tibi dñs semen
de muliere hac. p fenore qđ
cōmodasti dño. Et abierunt in
loco suo. Visitauit ergo dñs
annā. et ḡuit et peperit tres
filios. et duas filias. Et magni
ficatus est puer samuel apud
dñm. Heli aut erat senex val
de. et audiuit omnia que faciebāt
filii sui vniuso istahelī. et quō
dormiebant cū mulieribus que
obsequiabant ad ostium tabernacu
li. Et dixit eis. Quare facitis
res huiusmodi quas ego audio.
res pessimas. ab omni pplō. Nō
nite filii mei. nō em bona fa
ma quā ego audio. ut tradāt
faciatis pplm dñi. Si peccauerit
vir ī virū. placari potest ei
deus. Si aut in deū peccauerit
vir. quis orabit p eo. Et nō
audierunt voce patris sui. quia
voluit deus occidere eos. Puer au
tē samuel proficiebat atq; crē
cebat. et placebat tā deo q̄ ho
minibus. Venit aut vir dei ad
heli. et ait ad eū. Hec dicit
dñs deus. Nūqđ nō aperte reuela
tus sū domui patris tui cū esset
ī egypto ī domo pharaonis. et
elegi eū ex omnibus tribubus isrl
mī in sacerdotē. ut ascenderet
ad altare meū. et adoleret michi
incensū. et portaret coram me e
phot. Et dedi domui patris tui
omnia. de sacrificiis filiorū isrl.
Quare calce obiecistis victimis
meis. et munerib mea q̄ precepi
ut offerrēt in templo. et magis
honorasti filios tuos q̄ me. ut
ingrederēris primicias omnis sacri
ficii isrl populi mei. Propterea hec ait
dñs deus isrl. Loquēs loquutus sū.
ut domus tua et domus patris tui
ministraret ī conspectu mei usq; in
sempiternū. Sed aut dicit dñs.
Absit hoc a me. sed quicūq; glorifi
cauerit me. glorificabo eū. Qui
aut contempserit me. erit ignobi
lis. Ecce dies veniūt. et precidā
brachium tuū. et brachium do
mus patris tui. ut nō sit senex ī
domo tua. Et videbis emulū
tuū ī templo ī omnibus p quibus is
rahel. et nō erit senex ī domo

tua omib⁹ diebꝫ. Verumtamē
nō auferā penitꝰ virū ex te
ab altari meo. ſi ut deficiāt ocu
li tui. et tabeſcat anima tua. Et ꝓ
magna domꝰ tue morietur. cum
ad virilē etatē venerit. Hoc au
tē erit tibi ſignū. qđ venturi ſ
duobꝫ filiis tuis ophni et phi
neeb. In die vno morient⁹ ambo.
et ſuſcitabo mi ſacerdotē fidē.
qui iuxta cor meū et aiam me
am faciet. Et edificabo ei domū
fidelē. et ābulabit cora xpō meo
cūctis diebꝫ. Futurū ē autē. ut
quicūqꝫ remanſerit i domo tua
veniat ut oret ꝓ eo. et offerat
nūmū argēteū et torta pānis.
dicatqꝫ. Dimitte me obſecro.
ad vnā ptē ſacerdotalē. ut co
medā buccellā panis. Cap⁹ iij.
Puer autē ſamuel miſtra
bat dñō cora heli. et ſermo
dñi erat pciosus. In diebꝫ illis
nō erat viſio manifeſta. Factū
ē autē in die quada heli iace
bat i loco ſuo. et oculi eius cepe
rant caligare. nec poterat vidē lu
cerna dei anteq̄ extinguerē. Sa
muel autē dormiebat i tem
plo dñi. ubi erat archa fedus
dei. Et vocauit dñs samuel. Qui
rudens. ait. Ecce ego. Et cucur
rit ad heli. et dixit. Ecce ego.
vocaſti enī me. Qui dixit. Non
vocaui te. Reuertere. dormi. Et a
biit. et dormiuit. Et adiecit
dñs iterū vocare samuel. Co
ſurgens itaq̄ samuel. abiit ad he
li. et dixit. Ecce ego. quia vo
caſti me. Qui rudit. Non voca
ui te fili mi. Reuertere. et dormi.

Puer autē samuel nondū ſciebat
dñm. neq̄ reuelat⁹ ei fuerat ſer
mo dñi. Et adiecit dñs. et vo
cauit adhuc samuel. tertio. Q̄
ſurgens abiit ad heli. et ait.
Ecce ego. quia vocaſti me. Intel
lexit ergo heli. quia dñs voca
ret puerū. Et ait ad samuel.
Vade et dormi. et ſi dormierit ꝓ vo
cauerit te. dices. Loquere dñe.
quia audit ſeruus tuus. Abiit
ergo samuel. et dormiuit i lo
co ſuo. Et venit dñs et ſtetit. et
vocauit ſicut vocauerat ſepius.
Samuel. samuel. Et ait samu
el. Loquere dñe. quia audit ſer
uus tuus. Et dixit dñs ad ſa
muel. Ecce ego facio verbū i
ſrl. qđ quicūqꝫ audierit. tin
ent ambe aures eius. In die il
lo ſuſcitabo adūſus heli. omnia
que locutus ſum ſup domū eius.
Incipiā et ꝑficiam. Predixi
enī ei. q̄ iudicaturus eſſem do
mū eius in ſempiternū ꝓpter iniqui
tatē. eo q̄ nouerat indigne age
re filios ſuos. et nō corripuit
eos. Idcirco iuraui domui heli.
qđ nō expiet⁹ iniquitas domꝰ
eius victimis aut muneribus uſq̄
in ſempiternū. Dormiuit autē ſa
muel uſq̄ mane. aperuitq̄
oſtia domꝰ dñi. Et samuel
timebat indicare visionē heli.
Vocauit ergo heli samuelē.
et dixit. Samuel fili mi. Qui
rudens. ait. Presto ſum. Et i
terrogauit eū. Quis ē ſermo
dñi quē locutus ē ad te. Ne
celes me. Hec faciat
at tibi deus. et hec addat. ſi

abſcondeꝛis a me ſermonē. eo
ommbꝫ vbis que dicta ſūt tibi.
Judicauit ergo ea samuel vnū
ſob ſermonēb. et nō abſcondit
ab eo. Et ille rūdit. dnūs e. qđ
bonū ē in oculis suis. faciat:
Creuit autē samuel. et dnūs
erat cū eo. Et nō cecidit ex oi
bꝫ verbis eꝰ i terrā. Et ggno
uit vniūſis ifīl a dan uſqꝫ ber
ſabee. qꝫ fidelis samuel pphā
eſſꝫ dnī. Et addidit dnūs ut ap
parēt in ſylo. qm reuelatꝰ fu
erat dnūs samuelī i ſylo in ver
bo dnī. Et venit ſermo samu
elis vniūſo iſtahele Ca iiij.

Et ſctm ē. In diebꝫ illis cō
uenerūt philiſtiim i pug
nā. Egreſſus ē naꝫ iſīl obui
ā philiſtiim i plūm. et caſtra
metatꝰ ē iuxta lapidē adiuto
riī. Porro philiſtiim venerūt
i aſeth. et inſtruxerūt aciē cō
iſīl. Inito autē certamīne. cer
ſa vertit iſīl philiſteis. et ce
ſa ſūt in illo certamīne paſſim
p agros. qſi qnq; milia viro
rū. Et reuerſus ē pp̄l ad caſ
tra. Dixerūtꝫ maiores natu
de iſīl. Quare pſſit nos dnūs
hodie coꝝ philiſtiim. Affe
ramꝰ ad nos de ſylo archā fe
deris dnī. et veniat i medio
nr̄i. ut ſaluet nos de manu
inimicoꝝ nr̄oꝝ. Miſit ergo po
pulꝰ in ſylo. et tulerūt inde
archā fēderis dnī exercituū ſede
tis ſup cherubim. Erantꝫ duo
filij heli cū archa fēderis dnī.
ophni et phineeſ. Cumꝫ veniſſꝫ

archa fēderis dnī in caſtra. vo
ciferatꝰ ē oīs iſīl clamōe grādi.
et pſonuit terra. Et audierūt
philiſtiim vocē clamoris. dixe
runtꝫ. Quenā ē hec vox cla
moris magni i caſtris hebreo
rū. Et ggnouerūt. qđ archa
dnī veniſſet i caſtra. Timuerūt
qꝫ philiſtiim. dicentes. Venit
deꝰ i caſtra. Et ingemuerūt. di
centes. Ve nobis. Nō em̄ fuit tā
ta exultatio heri. et nudiꝰ ter
tia. Ve nobis. Quis nos ſer
uabit de manu deoꝝ ſublimi
ū iſtoꝝ. Hij ſūt dij qui percuſ
ſerūt egyptū omī plaga. in
deſerto. Confortamīni et eſtote vi
ri philiſtiim. ne ſeruiatis
viris hebreis. ſicut illi ſeruie
runt nobis. Confortamīni. et bel
late. Pugnauerūt ergo phi
liſtiim. et cecidit ſrael. Et fugit
vnuſquiſqꝫ i tabernaculū ſuū. Et
facta ē plaga magna nimis. Et
cecidērūt de iſīl. triginta milia
peditū. Et archa dei capta ē.
Duo qꝫ filij heli mortui ſūt.
ophni et phineeſ. Curſorꝫ au
tē venit de beniamīn ex acie.
venit i ſylo die illo. ſciſſa
veſte. et aſperſꝰ pulvere caput.
Cumꝫ ille veniſſet. heli ſedebat
ſup ſellā extra viā ſpectans.
Erat em̄ cor ei pauens. pro ar
cha dnī. Vt autē ille poſtq̄
ingreſſus ē. nūciauit urbi. et
illa ululauit omīs ciuitas. Et
audiuit heli. ſonitū clamo
ris. Dixitꝫ. Quis ē hic ſo
nitꝰ tumultꝰ hui. Ac ille
feſtinauit. et venit. et nūcia

uit heli. Heli aut̄ erat nonag
ginta et octo ānor. et oculi ei⁹
caligauerāt. et vidē nō pote
rat. Et dixit ad heli. Ego sum
q̄ venī de plio. et ego qui de a
cie fugi hodie. Cui ille ait. Quid
actū ē fili mi⁹. Respōdēs autem
ille q̄ nūciabat. fugit israhēl cora philistiīm. et ruī
na magna facta ē in pplo. Insu
p et duo filij tui mortui sunt
ophni et phinees. et archa
dei capta ē. Cūq; ille nomiasset archā dei. cecidit de sella
retrorsū iuxta ostiū. et fractis cervicibus mortuus ē. Ea
nep eni erat vir et grādeuus et ipe iudicauit israhēl. q̄ draginta annis. Nurus aut̄ ei⁹ et
uxor phinees prēgnās erat.
vicina q; partui. Et audito
nūcio q; capta essit archa dei.
et mortuus est socer suus et
vir suus. Incuruata aut̄ se et pe
pit. Irruerāt eni in ea. dolo
res subiti. In ipō aut̄ mo
mēto mortis eius. dixerūt
ei que stabāt circa ea. Ne ti
meas. quia filiū peperisti. Et
nō rūdit eis. neq; ēm ad
uertit. et vocauit puerū ich
abod. dicēs. Translata ē gl̄ia
dei de israhēl. quia capta est
archa dei. Et q; socero suo. et
q; viro suo. et aut̄ translata
ē gl̄ia de israhēl. eo q; capta essit
archa dei.

Cap. v.

Philistiīm aut̄ tulerūt
archā dei. et asportauerūt ea a lapide adiutorij in
azotū. Tulerūtq; de philis
tiīm archā dei. et intulerūt
ea in templū dagon. et sta
tuerūt ea iuxta dagon. Cumq;
surrexissent diluculo azotij
altera die. ecce dagon iacebat
pnus in terra ante archā dei. Et
tulerūt dagon. et restituerūt
eū i loco suo. Rursusq; mane
die altera q̄ surrexerāt. Ecce
rat dagon iacens supra facie
sua in terra. coram archa dei.
Caput aut̄ dagon et due pal
me manuū ei⁹ abscise erant
super limē. Porro dagon. tūcq;
solꝰ remanserat in loco suo. Ppt
ea hāc causā. nō calcāt sacer
dotes dagon. et oēs q̄ ingre
diūt templū ei⁹ super limen
dagon i azoto. usq; i hodier
nū diē. Aggrauata aut̄ e
manus dei sup azotios. et de
molitus e eos. Et percussit i se
cretis pte natiūm azotiī
et fines ei⁹. et ebullierūt vil
le et agri i medio regionis
illi⁹. et nati sunt mures. Et
facta ē q̄si mortis magna.
i ciuitate. Videntes aut̄ viri
azotij hui⁹modi plagā. dix
erūt. Non manēat archa dei
israhēl apud nos. quia dura ē ma
nus eius super nos. et super dagō
deū nr̄m. Et mittentes congrega
uerūt omnes satrapas philis
thiim ad se. et dixerūt. Quid
faciem⁹ de archa dei israhēl. Re
sponderūt q; gethei. Circūducat
archa dei israhēl. Et circumduxe
runt archā dei israhēl. Illis aut̄
circūductis ecce fiebat ma
nus dei super singulas ciui

tatēb mīfectoīb magne mī
mīb. Et pīuicebat vīzos vīq
cuīq; ūbīb. a pīo uſq; ad
maīozē. et cōputreſtebant
ꝑmīētes eoꝝ. Jnīc
ītuꝝ gethei q ſiliū. et fecerūt
ſibi ſēdes pellīceas. Miſerūt
ergo archā dīnī in acharon.
Cūq; vēiſſet archa dīnī i acha
ron. exclamauerūt acharoni
te dīcētes. Adduxerūt ad nos
archā dei iſrl. ut mīficat nob
z ꝑplm mīm. Miſerūt itaq; z
congregauerūt omēs ſatrapas
philiſtīnoꝝ. Cdīxerūt. Di
mittite archā dei iſrl. et reū
tat in locū ſuū. et nō mīficet
at nos cū ꝑplo mō. Fiebat ei
pauoꝝ mortis i ſingulis ur
bibꝫ. et grauiſſima valde ma
nus dīnī. Viri quoq; q nō mo
rī nō fuerāt. percutiebant i
ſecretōri ꝑte natīū. et aſcēde
bat ululatꝰ vrbīs in cēlū

Cap. vi.

Fuit ergo archa dīnī in regi
one philiſtīnoꝝ. ſeptem
mēſibꝫ. Et pcō hoc vocauerūt
philiſtīīm ſacerdotes et diui
nos. dīcētes. Quid faciem q
de archa dei. Jndicate nobis
quō remittem q eā in locū ſu
ū. Cdīxerūt. Si remit
titis archā dei iſrl. nolite di
mittere eā vacuā. Sed qd de
betis reddite ei ꝓ pcō. z mūe
rabīm. et ſciētis quare nō
recedat manꝰ eiꝰ a vobis.
Cdīxerūt. Quid e qd ꝓ
delicto reddē debeam q eī.
Rndērūtq; eīs. Juxta nūm
ꝑū quinq; philiſtīoꝝ quīq; anos
aureos facietis. et quīq; mures
aureos. qz plaga vna fuit oīb;
vobis. et ſatrapis vrīb. Faci
etis q; ſimilitudīes anoꝝ vrōꝝ. z
ſimilitudīes murīū qui demoliti
ſunt terrā. et dabitis deo iſrl
gliam. ſi forte releuet manū
ſuā a vobis. et a dīīs vrīb. et a
terra vrā. Quare aggrauatis
corda vra. ſicut aggrauauit e
gyptꝰ et pharao cor ſuū. Cū
ne ꝑcuſſꝰ ꝑcuſſit eos. et abiecerūt. Fiat ergo ut
rapite et facite plauſtrū no
uū vnū. et duas vaccas fetas
quib; nō e ꝓpositū iugū. iungi
te plauſtro. et recludite vitu
los eaꝝ domi. Tollētis itaq;
archā dīnī et ponetis i plau
ſtro. et vasa aurea q exſoluiſ
tis ei ꝓ delicto ponetis i cap
ſella. ad latꝰ eius. Et dimitti
te eā ut vadat. et aſpicietis.
Et ſi quidē p vīā fīnīū ſuoꝝ aſ
cenderit cōtra bethſamēs. ipse
fecit nobis malū hoc grāde.
Sin autē minime. ſciemꝰ qz neq;
q̄ manꝰ eiꝰ tetigit nos. ſ casu
ſu acciderit. Fecerūt ergo illi hoc
mō. Et tollētes vaccas duas
que lactabāt vitulos uixerūt
ad plauſtrū. vitulos aūt eaꝝ cō
cluſerūt domi. Et poſuerūt ar
chā ſup plauſtrū. et capſellā
q habebat mures aureos. z ſimi
litudīnē anoꝝ. Jbāt aūt i direc
tū vacce ꝑ vīā q ducit bethſa
mēs. Et itīnē vno gradiebant
ꝓfectēs et mugiētes. et nō de
clīnabāt neq; ad dexterā neq; ad

sinistra. Sed et satrape philistinoꝝ sequebat⁹ usq; ad terminos bethsamec. Porro bethsamite metebant triticū i valle. Et eleuatis oculis viderūt archā. et gauisi sūt cū vidissent. Et plaustrū venit i agrū iosue bethsamite. et stetit ibi. Erat aut ibi lapis magn⁹. et cōfregerūt ligna plaustri. vaccas q; i posuerūt sup ea holocaustū dño. Leuite aut deposuerūt archā dei et capsellā que erat iuxta eā i qua erat vasa aurea. et posuerūt sup lapidē grādē. Viri aut bethsamite obtulerūt holocausta. et immolauerūt victimas i die illa dño. Et quīq; satrape philistinoꝝ viderūt. et reuersi sūt i accaron⁹. in die illa. Hi sūt aut anī aurei. quos reddiderūt philistiim p delicto domino. Azotus vnū. gaza vnū. ascalon vnū. Geth vnū. accaron vnū. Et mures aurei ob sedm numerū urbiū philistiim quīq; principū. ab urbe munita. usq; ad villā q̄ erat absq; muro. et usq; ad lapidē magnū sup quē posuerūt archā dñi. que erat usq; i illo die i agro iosue bethsamite. Percussit aut dñs de viris bethsamitis eo q̄ vidissent archā dñi. et percussit de pl̄o septuagīta viros. et quīquagīta milia plebis. Luxitq; pl̄us eo q̄ percussisset dñs plebē plaga magna. Et dixerūt viri bethsamite. Quis poterit stare in cōspectu dñi dei sc̄i hui⁹? Et ad quē ascendet a nobis? Et ad quē accedet ab nobis? Miserūtq; nūcios ad habitatores cariathiarim. dicētes. Reduxerūt philistiim archā dñi. descendite et reducite eā ad vos.

Cap. viij

Venerūt ergo viri cariathiarim. et reduxerūt archā dñi. et intulerūt eā in domū aminadab i gabaa. Eleazarū aut filiū eius sanctificauerūt. ut custodiret archā dñi. Et factū e. q̄ q̄ die mansit archa dñi i cariathiarim. multiplicati sūt dies. Erat quippe ia annus vicesimus. et quieuit omis israhel post dñm. Dixit aut samuel ad vniuersā domū israhel. dicēs. Si in toto corde vro reuertimini ad dñm. auferte deos alienos de medio vrm. baalim. astaroth. et pparate corda vra dño. et servite ei soli. et eruet vos de manu philistiim. Abstulerūt ergo filii israhel baalim et astaroth. et servierūt dño soli. Dixit autem samuel. Congregate vniuersum israhel in maspha. ut orem pro vobis dñm. Et congregati sunt in maspha. hauseruntq; aquā. et effuderūt in cōspectu dñi. et ieiunauerūt in die illa. et dixerūt ibi. peccauimus dño. Judicabat quoq; samuel filios israhel in maspha. Et audierūt philistiim q̄ congregati essent filii israhel in maspha. et ascenderūt satrape philistiim ad israhel. Quod cū audissent filii israhel. timuerūt a facie philistinoꝝ. Dixeruntq;

ad samuel. Ne cesses p nobis
clamare ad dñm deū nr̄m. ut
saluet nos de manu philistiim.
Tulit aūt samuel agnū lac
tēte unū. et optulit illū i ho
locaustū integrū dño. Et clama
uit samuel ād dñm p isr̄l. et ex
audiuit eū dñs. Cūm ē autem
ob samuel offerret holocaustū.
philistei ad pliū cōmisc̄ sunt isr̄l.
Intonuit aūt dñs fragōre mag
no die illa sup philistiim. et
exterruit eos. et cesi sunt a filiis
isr̄l. Egressi aūt uiri isr̄l de maſ
phat. p̄secuti sunt philistheos.
et percusserunt eos usq; ad locū
q̄ erat subtus bethacar. Tulit au
tē samuel lapidē unū. et po
suit eū inter maſphat. et mr̄ sen.
et uocauit nomē loci illi⁹ la
pis adiutorij. Dixitq; Hucusq;
usq; auxiliatus ē nobis dñs.
Et humiliati sunt philistiim. nec
apposuerunt ultra ut uenirent
in fines isr̄l. Fuit aūt manus
dñi sup philistheos. cunctis
diebus samuel. Et reddite sunt
urbes q̄s tulerat philistiim ab
isr̄l. usq; geth. et fines eius. liberauit
q; isr̄l de manu philistiim. e
rat aūt pax inter isr̄l et amorr̄e
um. Iudicabat quoq; samuel
isr̄l. cunctis diebus uite sue. Et
ibat p singulos annos circui
ens bethel. et galgalam. et
maſphat. et iudicabat isra
hel in supdictis locis. reuertē
batq; in ramatha. Ibi enim erat
domus ei⁹. et ibi iudicabat isr̄l
et edificauit etiā ibi
altare dño. Cap. viij.

Factū ē aūt. Cū senuisset sa
muel. posuit filios suos
iudices isr̄l. Fuitq; nomē filij
ei⁹ primogeniti iohel. et nomē
secūdi abyā. iudicū in bersabee. Et
non ambulauerunt filij illi⁹ in uijs
ei⁹. sed declinauerunt post auaritiā.
acceperuntq; munera. et pue
uerūt iudicium. Congregati ergo oēs
maiores natu isr̄l. uene
runt ad samuel in ramatha. Dixe
runtq; ei. Ecce tu senuisti. et
filij tui non ambulant in uijs tuis.
Constitue nobis regē ut iudicet
nos. sicut et omnes habent nacio
nes. Displicuitq; sermo in oculis
samuelis. eo q̄d dixissent
da nobis regē. ut iudicet nos.
Et orauit samuel ad dñm. Dixit
aūt dñs ad samuel. Audi
uocē ppli in omnibus q̄ loquuntur
tibi. Non enim te abiecerunt. sed me.
ne regnē sup eos. Iuxta omnia
opa sua quē fecerunt a die qua
eduxi eos de egypto usq; ad
diē hanc. sicut dereliquerunt
me et seruierunt dīs alienis.
sic faciunt etiā tibi. Nunc ergo
audi uocē eorū. Uerumtamen
testificare eis et prędic eis iura
regis. qui regnabit super eos. Dixit
itaq; samuel omia uba dñi
ad plm q̄ petierat a se regē.
et ait. Hec erit iura regis. qui
imperabit in nobis. Filios uros
tollet. et ponet in curribus su
is. facietq; sibi equites et pre
cursores quadrigarum suarū. et
constituet sibi tribunos et centu
riones. et aratores agrorum
suorum. et messores segetum. et fa

bros armoz. et curruū suoz.
filias quoq; vras. fanet sibi
unguēta uuas. et sorurias z pa
nificas. Agros quoq; vros. et
vineas et oliueta optima tol
let. et dabit seruis suis. Dec z
segetes vras et vindaz reddi
tq addecimabit. ut det eunu
chis et famulis suis. Seruos
quoq; vros et ancillas. et iuuenes
optimos. et asinos auferet.
et ponet i ope suo. Gregem qđ
vros addecimabit. vos qđ eius
ci serui. Et clamabitis i die il
la a facie regis vri. quē ele
gistis vobis. Et nō exaudiet
vos dns in die illa. quia petis
tis vobis regē. Noluit autem
ppls audire vocē samuelis. ꝫ
dixerūt. Nequaq;. Sed ego erit
sup nos. et erimus nos qđ sint
omēs gentes. Et iudicabit nos
rex noster. et egredie ante nos.
et pugnabit bella nra p no
bis. Et audiuit samuel oīa
vba ppli. et locutus i ea aurib
dni. Dixit aut dns ad sa
muel. audi vocē eoz. et cō
stitue sup eos regē. Et ait sa
muel ad viros isrl. Vadat vnus
quisq; i ciuitate sua. Cap̄ x.
Erat vir de beniamin
nomine cis. filius abyel. filii
seor. filii bechor. filii zareth.
filii aphia. viri ieminei. fortis
robore. Et erat ei filius vocabu
lo saul electus et bonus. et no
erat vir de filiis isrl melior il
lo. Ab humero et sursū. eminē
bat sup omnem ppl̄m. Perierāt
aut asine cis. patris saul. Et
dixit cis ad saul filiū suū.
Tolle tecū unū de pueris. et
surge. vade. et quere asinas.
Qui cū trānisset p montem eph
ym. et p terrā salysa. et non
inuenissent. trānierunt etiā p t
rā salym. et nō erat. ibi. et p
terrā iemini. et minime reperie
runt. Cū aut venissent i terrā
suph. et nō inuenisset. dixit sa
ul ad puerū suū qui erat cū eo.
Veni et reuertamur. ne forte di
miserit pater meus asinas. et sol
liciti sint p nobis. Qui ait ei.
Ecce i vr dei i ciuitate hac.
vir nobilis. Omia qđ loquit.
ab ibi abigūtate venit. Nūc
ergo vem. eamus illuc. si forte
indicet nobis de via nra p
qua imus. Dixitq; saul ad
puerū suū. Ecce ibimus. Quid
feremus ad virū dei. Panis
defecit i sarcinis nris. et spor
tula nō habemus ut demus ho
mini dei. nec quicq; aliud. Rursum
puer respondit saulī. et ait. Ecce
inuenit i manu mea quartus
siclus argenti. dabimus homi dei.
ut indicet nobis viam. Olim
lim i isrl sic loquebat vnusquis
q; ibat consulere deum. Venite. et ea
mus ad videntē. Qui enim pphā
dicit hodie. nominabat olim vi
dens. Et dixit saul ad puerū
suū. Optimus sermo tuus. Veni
eamus. Et ierūt i ciuitatē. i
qua erat vir dei. Cūq; ascen
derent montē ciuitatis. inuenerūt
puellas egredientes ad hau
riendā aquā. Et dixerūt eis.
Si hic videt. Que respōderūt.

dvocauit illos. Dixitq; ad eos. Ecce ego
vob. festima te nunc hodie em
venit in ciuitatē. quia hodie sa
crificium ē pplō in excelso. Ingre
dientes urbē statim inuenietis eū.
ant; q̄ ascendat excelsū ad ves
cendū. Non cū em̄ gmessuꝝ est
pplūs donec ille veniat. quia
ipe benedicet hostie. et deinceps
comedent q̄ vocati sunt. Sunt er
go ascendite. quia hodie reperi
etis eū. Et ascenderunt in ciuita
te. Cumq; illi ambularent in medio
urbis. apparuit samuel egre
diens obuiā eis. ut ascenderet
in excelsū. Dñs aut revelā
rat auriculā samuelis ante
vnā die q̄ veniret saul. dicens.
Hac ipa hora que nunc est mitta
mittā ad te virū de tra beniā
min. et vnges eū ducē super
plm meū israhel. Et saluabit po
pulū meū israhel de manu philis
thiim. quia respexi plm meū.
venit em clamor eius ad
me. Cumq; aspexisset samuel
saulē. dns aut ad eū. Ecce vir.
quē dixeram tibi. Iste dominabit
plō meo. Accessit aut saul
ad samuelē in medio portē.
et ait. Indica obsro mihi. ubi est
domus videntis. Et respondit samu
el sauli. dicens. Ego sum videns.
Ascende ante me in excelsū ut co
medas mecū hodie. et dimit
tā te mane. et omnia q̄ sunt in
corde tuo indicabo tibi. Et de asi
nis quas perdidisti nudius ter
tius ne sollicitus sis ob. quia inuē
te sunt. Cuius erunt q̄ optima
israhel. Nonne tibi et omi domui
patris tui. Respondens aut saul.
ait. Numquid non filius iemini ego
sum de minima tribu israhel. et cognā
tio mea nouissima est omnes fami
lias de tribu beniamin. Quare
ergo locutus es mihi sermonē istum.
Assumens aut samuel saulē
et puerum eius introduxit eos in trī
clinium. et dedit eis locum in ca
pite eorum. q̄ fuerant quasi viri. Erant
em̄ quasi triginta viri. Dixitq; sa
muel coquo. Da partē quā de
di tibi. et precepi ut reponeres
seorsum apud te. Leuauit aut
te coquus armum. et posuit ante
saul. Dixitq; samuel. Ecce
quod remansit pone ante te. et come
de. quia de industria seruatum est
tibi q̄n plm vocaui. Et comedit
saul cū samuele in die illo.
et descenderunt de excelso in
oppidum. et locutus est cum saul in
solario. Et strauit saul in sola
rio. et dormiuit. Cumq; mane
surrexissent. et dies diluceret.
vocauit samuel saul in solari
um. dicens. Surge. ut dimittā
te. Et surrexit saul. Egressi
q; sunt ambo ipe videlicet et sa
muel. Cumq; descenderent in extre
ma parte ciuitatis. samuel dixe
rat ad saul. Dic puerō ut ante
cedat nos. et trāseat. Tu aut
tē substiste paulisper. ut indi
cē tibi verbum dei. Cap. x.

Tulit aut samuel lenti
culam olei. et effudit super
caput eius. et deosculatus est
eum. et ait. Ecce unxit te dns
super hereditatem suam in principē.
et tu liberabis plm eius. de ma

mbus ministrorū eius. qui t
tympanis cōsiet. Et hoc tibi
signū. quia unxit te dns in
principē. Cū abieris hodie a
me. Inuenies duos uiros iux
sepulchrū rachel t finib⁹ be
iamin t meridie. saliētes mis
nas fontēab. Dicetq; tibi. In
uenta sunt asine. ad quas ierāt
pquirēdas. Et mt̄ missis pa
ter tuus asinas. et sollicitus e
p uobis. Et dicat. Quid faciā
de filio meo? Cumq; abieris in.
et ultra tm̄ieris. et uenies
ad querc̄ thabor. Inuenient te
tres uiri ascendētes ad deū t
bethel. unus portās tres hedos.
et alius portās tres tortas pa
nis. et alius portās lagenā vi
ni. Cumq; te salutauerint. da
bunt tibi duos panes. et acci
pies de manu eor̄. Post hec
venies t colles dns dominū. ubi
est statio philistinor̄. Et cū in
gressus fueris urbē. ibi obuiū
habebis gregē pphar. descē
dentē de excelso. et ante eos
psalterium et tympanū. et ty
bia. et cythara. pphetātes. Et irruet t te spūs d
mini. et pphetabis cū eis. et
mutaberis t uir alius. Cū
ergo uenerit signa hec oia
tibi. fac quodcumq; inuenerit manus
tua. quia dns tecū est. Et des
cendes ante me t galgala. Ego
quippe descēdā ad te. ut of
feras holocaustū. et imoles
victimas pacificas. Septē
diebus expectabis donec ve
niam ad te. et ostēdā q̄ tibi fa
cias. Itaq; cū auertisset
humerum suum ut abiret a sa
muele. immutauit ei deus
cor aliud. et venerūt oia sig
na hec in die illa. Venerunt
ad collē. et ecce cuneus
pphar obuiam ei. Et irruit
spūs dei sup eū. et pphetauit
in medio eor̄. Videntes autem
omnes q̄ nouerāt eum heri et
nudius tertius q̄ esset cum pphis
et pphetaret. dixerūt ad inui
cē. Quidnā res accidit filio
cis. Numquid et saul inter pphas. Respondensq; alius ait alteri. dicē.
Et quis est pater eorum. Propterea
factum est in prouerbium. Numquid
et saul inter pphas. Cessauitq; autē pphare.
et venit ad excelsum. Dixitq;
patruus saul ad eum. et ad puerum
eius. Quo abistis. Quibus
dixit. Quesiuimus asinas. Quas
cum uidissemus. uenimus
ad samuelē. Et dixit ei pa
truus suus. Indica mihi. quid
dixerit tibi samuel. Et ait
dixit nobis. quia inuente essent
asine. De sermone autē regis
non indicauit ei. quē locu
tus illi fuerat samuel. Et ad
duxerunt samuel pplm ad dnm.
in maspha. Et ait ad filios
israel. Hec dicit dns deus israel.
Ego eduxi israel de egypto. et
eripui uos de manu egyptior̄
et de manu omnium regnū q̄ af
fligebāt uos. Vos autē hodie
reiecistis hodie dnm deū uestrū.

qui solus saluauit vos. 7 c
cidit de vniuersis malis et tri
bulationibus vris. Et dixistis.
Sequaces. ß rege constitue su
per nos. Sicut ergo state coram
dño. p tribus vrās et p fami
lias. Et applicuit samuel om
nes tribus israhel. et cecidit sors
super tribū beniamin et cognatio
nes eius. et cecidit super cog
nationem mathri. et peruent
usq ad saul filiū cys. Quesi
erunt ergo eū. et no est inuen
tus illuc. Et consuluerunt po dñm. vtrum nā venturus esset illuc.
Rndit dñs. Ecce absconditus
est domi. Cucurrerunt itaq. et
tulerunt eū inde. Stetitq in
medio populi. et altior fuit vni
uerso populo. ab humero et sursū.
Et ait samuel ad omem populum.
Certe videtis quē elegit dñs
quia no sit similis ei in omni popło.
Et clamauit cuncta populus. 7 ait.
Viuat rex. Locutus est autē
samuel ad populum legem regni.
et scripsit in libro. et reposuit
coram dño. Et dimisit samu
el omem populum. singulos in do
mum suā. Sz et saul abiit in
domum suā in gabaath. et abiit
cū eo pars exercitus quorū tetigerat deus corda. Filii vō beli
al dixerunt. Quis saluare nos
poterit iste. Et despexerunt
eū. et no attulerunt ei mu
nera. Ille vō dissimulabat
se audire. Cap. xi.

Et fm est. Quasi post me
sem ascendit naas amo

nites. et pugnare cepit adu
sus iabes galaad. Dixeruntq o
nes viri iabes. ad naas. Ha
beto nos fedatos. et seruiemus
tibi. Et rndit ad eos naas a
monites. In hoc feriā vobiscū
fedus. ut eruam vram omm oru
los dextros. ponamq vos opp
brium i vniuerso israhel. Et dixe
runt ad eū seniores iabes. Con
cede nobis septē dies. ut mit
tamus nuncios i vniuersos fines
israhel. Et si nō fuerit q defendat
nos. egrediemur ad te. Venerūt
ergo nuncii i gabaa saul. 7 lo
cuti sunt verba hec audiente po
pulo. Et eleuauit oīs plebs vo
cē suā. et fleuit. Et ecce saul
veniebat sequens bones de agro.
Et ait. Quid habet plebs q
ploratus est. Et nuntiauerunt ei ver
ba viroz iabes. Et insiliit spūs
dei i saul cū audisset hec ver
ba. et iratus est furor eius nimis.
Et assumens vnū de bouc. quadri
gas. misitq i omnes fines
israhel p manus nunciorū dicēs. Q
cūq no exierit et secutus fuerit
saul 7 samuel. sic fiet bobus eius.
Inuasit ergo timor dei populum.
et egressi sunt quasi vn vir. et
recensuit eos in bezech. fuerūt
autē filioz israhel trecenta milia.
viroz autē iuda. triginta milia.
Et dixerunt nunciis qui venerant.
Hec dicetis viris. qui sunt i ia
bes galaad. Cras erit vobis
salus. cū incaluerit sol. Vene
runt ergo nuncii. et nuntiauerunt
viris iabes. Qui letati sunt.
et dixerunt. Mane egrediemur ad

vob. et faciebs nobis omne qđ
placuerit vobis. Et stim̃ t. Cũ
venissẽ dies crastinus. cõstitu
it saul ꝑplm̃ t tres ꝑtes. et in
gressus ē media castra t vigi
lia matutina. et ꝑcussit amon
itas dñi t cecidit dies. Reliq
autē dissꝑsi sũt. ita ut nō rema
neret ex eis duo quis. Et ait
ꝑplus ad samuele. Quis ē iste
qui dixit saul nō regnabit su
p nos? Date viros et interfici
emq; eos. Et ait saul. Nō occi
detur quisquā t die hac. quia ho
die fecit dñs salutē t isr̃l. Dixit
autē samuel ad ꝑplm̃. Veni
te et eamꝰ t galgala. et innouemus
ibi regnū. Et ꝑrexit omis
ꝑplus t galgala. et fecerunt ibi
regē saul coram dño t galgala.
Et immolauerũt ibi victimas
pacifícas. coram dño. Et letatus
ē ibi saul et omnis vir isr̃l. nimis.

Dixit autē samu Cam xvij.
el ad vniũsũ isr̃l. Ecce audi
ui vocē vrām in cuncta quę
locuti estis ad me. et constitui
super vos regē. Et nunc rex gra
diet ãnte vos. Ego autē senui
et incanui. porro filii mei vo
biscũ sunt. Itaq; conversatus coram
vobis ab adolescentia mea usq;
ad diē hanc. ecce ꝑsto sum. Loqui
mini de me coram dño. et coram
xpō eius. vtrũ bouē cuiꝰq; tu
lerim an asinũ. si quęquā ca
lumpniatus sum. si oppressi aliquē.
si de manu manu cuiusq; munus
accepi. et despiciā illud hodie.
restituamq; vobis. Et dixerunt.
Non es calumpniatus nos neq;
oppressisti. neq; tulisti de ma
nu alicuius quippiā. Dixitq;
ad eos. Testis ē dñs aduersꝰ
vos. et testis xpōs eius in die
hac. quia nō inuenistis in ma
nu mea quippiā. Et dixerunt.
Testis. Et ait samuel ad ꝑplm.
Dñs q̃ fecit moysen et aaron.
et eduxit patres nros de terra
egypti adest. State ergo state.
ut iudicio disputem adversus vos
coram dño de omnibus misericor
diis dñi quas fecit vobis et
patribus vrīs. quid egerit
t iacob t egyptios. Et clama
uerunt patres vri ad dñm. et mi
sit moysen et aaron. et eduxe
runt patres vros de egypto. et col
locauit eos t loco hoc. Qui
obliti sunt dñi dei sui. et tradi
dit eos t manu sysare magi
stri milicie asor. et in manu philis
thiim et t manu regis moab.
et pugnauerunt aduersus eos.
Postea autē clamauerunt ad
dñm. et dixerunt. Peccauimus
quia dereliquimus dñm. et serui
uimus baalim et astaroth. Sed
nunc ergo eripe nos de manu inimi
corum nrorum. et seruiemus tibi. Et
misit dñs ihesubaal et bedan.
et barach. et iepte et samuel.
et eruit vos de manu inimi
corum vestrorum p circuitū. et habi
tastis confidenter. Videtes autē
quod naas rex filiorum amon ve
niret aduersus vos. dixistis mi
hi. Nequaquā. sed rex imperabit nob.
cum dñs deus vr regnet t vo
bis. Sunt ergo ꝑsto t rex vr

quē elegistis et petistis. Ecce
ce dns dedit vobis regē. Si
timueritis dnm. et seruieritis
ei. et audieritis vocē eius. et nō
exasperaueritis os dñi. eritis et
vos et rex vr q̄ impat vobis.
sequētes dnm deū vrm. Si au
tē nō audieritis vocē dñi. sꝫ
exasperaueritis sermonē eius. e
rit manꝰ dñi sup vos & sup
patres vros. Hz et nūc state &
videte rē istā grādē quā fac
turus ē dns ī ocl̄os vros. Nūq̄d
nō messis triticī hodie. Inuo
cabo dnm. et dabit voces
et pluuias. et scietis et vide
bitis. quia grande malū fece
ritis vobis ī ocl̄is dñi pete
tes sup vos regē. Et clama
uit samuel ad dnm. et dedit
dns voces et pluuias. ī die
illa. Et timuit omis ꝑplus
nimis dnm. et samuelē. Dixe
runtq̄ vniūsi ad ꝑplum ad
me tuū vniūsis ꝑ
catis nris malū. ut petamꝰ
nobis regē. Dixit aut samu
el ad ꝑplm. Nolite timere. Vos
fecistis vniūsi malū hoc. Ve
rūtm nolite recedere a tergo
dñi. sꝫ seruite dño ī omi corde
vro. Et nolite declinare ꝓ vā
na q̄ nō ꝓdesse vobis. neq̄
eruere vos quia vana sūt. Et
nō dimittet dns ꝑplm suū
ꝓpt nomē suū magnū. quia
cepit dns facere vos sibi po
pulū. Absit aut a me hoc ꝑ

catū in dño. ut cessem ora
re ꝓ vobis. et docebo vos viā bo
nā et rectam. Tm timete dnm.
et seruite ei in veritate. et ex to
to corde vro. Vidistis enim mag
nalia. quē fecit vobis. Quod si ꝑseueraueritis in
malicia. et vos et rex vester
pariter peribitis. Cap̄ 2dm.

Filius vnius anni erat saul cū
regnare cepisset. duobus
autē annis regnauit sup isl.
Et elegit sibi saul. tria milia
de isl. Et erant cū saul duo mi
lia ī machmas. et ī monte be
thel. mille autē cū ionatha ī
gabaath beniamin. Populū ce
terū ꝑmisit. vnūquēq̄ ī tabernacula sua. Et percussit io
nathas statione philistiꝫ.
q̄ erat ī gabaa. Quod cū audis
sent philistīm. saul cecinit
buccinas ī omi terra. dicēs.
Audiat hebreus. Et vniūsꝰ isl
audiuit hui⁹modi fama. ꝙ
cussit saul statione philistiꝫ.
et recepit se isl ad̄sus phi
listīm. Clamauit ergo ꝑplus
pꝰ saul. ī galgala. Et congrega
ti sūt philistīm ad pliandū
contra isl. triginta milia cur
ruū. et sexcenta milia equi.
et reliquus vulgꝰ sicut arena
que ē in littore maris plurima.
Et ascendentes castra metati
sūt ī machmas. ad orientē be
thauen. Quod cū vidisset vir
isl se in arto positos. affli
cto enim erat ꝑplus. abscondit
se ī speluncis et ī abditis. ī pe
tris quoq̄ et in antris. ī

ysterm. Hebrei aute trāsie
runt iordanē. terrā gath et gala
ath. Cūq; adhuc ēss saul in gal
gala. vniūsq; pplūs pterrit est
qui sequebat eū. Et exspectā
uit septē diebꝫ iuxta placitū
samuelē. et nō venit samuel
in galgala. Dilapsusq; ē pplūs
ab eo. Ait ergo saul. Afferte mihi
holocaustū. et pacifica. Et obtu
lit holocaustū. Cūq; complesset
offerēs holocaustū. ecce sa
muel veniebat. Et egressus
ē saul obuiā ei. ut salutaret
eū. Locutusq; ē ad eū samuel.
Quid fecisti. Ait dit saul. Quia
vidi qđ dilabēt pplūs a me. et
tu nō venisti iuxta placitos
dies. porro philistiim congre
gati fuerāt in machmas. dixi.
Nunc descendet philistiim ad
me in galgalā. et faciē dñi nō
placauī. Et hac necessitate
compulsus. optuli holocaustū
dño. Dixitq; samuel ad saul.
Stulte egisti. nec custodisti
mādata dñi dei tui. que pre
cepit tibi. Qđ si nō fecisses. ia
mūt parasset dñs regnū tuū
super isr̄l in sempiternū. Sed nec
q̄ regnū tuū vltꝫ surgeret. Quē
sibi dñs virū. iuxta cor
suū. Et precepit ei dñs ut esset
dux super pplm suū. eo q̄ nō ser
uaueris ea q̄ precepit tibi dñs.
Surrexit aute samuel. et as
cendit de galgalis in gabaa be
iamin. Et reliqui pplī ascende
runt post saul obuiā pplō qui ex
pugnabat eos. venerūt ex
galgala in gabaa. in colle beia

min. Et recensuit saul pplm
qui inuenti fuerāt cū eo. ānos sex
centos viros. Et saul et ionathas
filius eius pplūs q̄ inuenti fue
rāt cū eis. erant in gabaa beia
min. Porro philistiim ascen
derāt in machmas. Et egressi sunt
ad pdandū de castris philis
thiim. tres turmę. Una turmaꝫ
pgebat ad viā ephraym ad
terrā saul. porro alia migra
bat per viā bethoron. Ter
tia aute vertebat se ad viā ter
minū in terrā saba. Timentes val
lē seboym. in tra desertū. Por
ro faber ferrarius nō inuenieba
tur in omī terra isr̄l. Caueraꝫ
enī philistiim. ne forte facerent
hebrei gladiū aut lanceā. Des
cendebat ergo oīs isr̄l ad philis
thiim. ut exacuerēt vnusquisq;
vomerē suū. et ligonē suū. et
securim. et sarculū. Retusē ten
pora q̄ erāt aciēs vomeris et ligo
nis. et tridentis. et securis. usq;
ad stimulū corrigendi. Cūq;
venisset dies pliī. nō ē inuētus
ensis nec lancea in manu tot
pplī q̄ erat cū saul et ionatha.
exceptis saul et ionatha fili
o eius. Egressa ē aute statio
philistiim. ut trāsiret in ma
chmas.

Cam. xiiij.

Factum est autē quada die ut di
ceret ionathas filius saul ad
adolescentē armigerū suū. Ve
ni. et trāseamus ad statiōnē philis
thiim. q̄ est trāsitus illius. Pa
tri aute suo hoc rem nō indi
cauit. Porro saul morabat

xviij

I^a Regū

Dixerunt ꝙ philistiim. Ecce hebrei egrediūt de cauernis. q̄ quibꝫ abscōditi fuerāt. Et locuti sūt viri de statōe ad ionathan et ad armigerū ei⁹. dixerūtq̄. Ascendite ad nos. et ostendemꝰ vobis ꝛc. Et ait ionathas ad armigerū suū. Ascende mecū. tradidit eos dñs i manꝰ istl. Ascendit autē ionathas ꝛeptans manibꝰ et pedibꝰ. et armiger ei⁹ p⁹ eū. Itaq̄ cū vidissent facie ionathe alii cadebant ante ionathā. alios armiger ei⁹ mactabat. sequēs eū. Et facta ē plaga p̄ma quā p̄cussit ionathas et armiger ei⁹ q̄si virgulta vrozū i media ꝑte iugeris. quā par boū in die ara re ꝑsueuit. Et fremitū ē mirabilis i castris. p agros. Sed et omnib⁹ ꝑtib⁹ stationis eoꝝ qui erāt ad p̄dandū. opstupuit. Et ecce turbata sūt castra. et acciderūt ⁊ssi miraculū a deo. Et respexerūt speculatores saul qui erāt i gabaa beniamī. et ecce multitudo p̄strata. et huc illuc ꝑgebāt diffugientes. Et ait saul ꝑtō q̄ erat cū eo. Requirite. et videte quis abierit ex vobis. Cūq̄ requisissēt. reperti est nō adē ionathan. et armigerū ei⁹. Et ait saul ad achiam. Applica archā dei. Erat enī tūc archa dei i die illa. et filij istl. Cū loqueret saul ad sacerdotē. tumultꝰ magnꝰ exoriebat⁹ est

et extrema ꝑte gabaa sub malo granato que erat i magro gabaa. et dabat ꝑtibus cū eo quasi sexcentoꝝ virorū. Et achias filius achitob frāter ychabod filij phinees q̄ ortꝰ fuerat ex heli sacerdote dñi in silo. portabat ephod. Nec et ꝑtibus ignorabat⁹ quo isset ionathas. Erat autē mons asper inter quos nitebatur ionathas trānire ad stationem philistinoꝝ. eminebat⁹ petre ex vtrāq̄ ꝑte. et q̄si i modū dentis scopuli hinc inde pruptī. Nomē vni bosez. et nomē alteri sene. Vnus scopulꝰ p̄minebat ad aquilonē ex aduersō machmas. et alter ad meridiē ex gabaa. Dixit autē ionathas ad adolescentē armigerū suū. Veni et trāseamꝰ ad stationē terrēoꝝ istoꝝ hoc. si forte faciat dñs ꝓ nobis. quia nō ē dño difficile saluare. vel i multitudine vel i paucis. Dixitq̄ ei armiger suus. Fac oīa q̄ placent aīo tuo. Perge quo cupis. et ego tecū ubicūq̄ volueris. Et ait ionathas. Ecce nos trāsimꝰ ad viros istos. Cūq̄ apparuerimꝰ eis. si talia locuti fuerint ad nos manete donec veniamꝰ ad vos. stemꝰ et loco nō mouebimꝰ. nec ascendamꝰ ad eos. Si autē dixerint ascendite ad nos. ascendamꝰ ad eos. quia tradidit eos dominꝰ in manibꝰ nris. Hoc erit nobis signū. Apparuit igit vtrāq̄ statiom philistinoꝝ.

m castris philistiim. Cceste
batq; paulatim. et clamq; reboa
bat. Et ait saul ad sacerdotē.
Cotrahe manū tuā. Coclamā
uit ergo saul. et oīs ppls qui
erat cū eo. 7 venerūt usq; ad
locū certaminis. Et ecce vers⁹
sui gladiꝰ vnius⁹q; ad pxi
mū suū. et crebꝫ magna ni
mis. Hebr et hebrei q̄ fuerāt cū
philistiim hesi et nudiꝰ & tertiꝰ.
ascenderāt q; cū eis 7 castris.
reuersi sūt ut essent cū isr̄l qui
erat cū saul et ionatha. Oēs
quoq; israhelite q̄ se abscon
derāt 7 mōte ephraym. audie
tes q; fugissent philistiim se
ctiauerūt se et ipi sub ip̄io. 7
erāt cū saul ꝙsi decē milia vi
rorū. Et saluauit dñs deꝰ isr̄l.
7 die illa. Pugna aut pcessit
usq; bethauen. et vir isr̄l so
ciatus sibi fuit in die illa. Adiu
rauit aut saul ppl̄m. dicens.
maledict⁹ vir q; gmedet pa
nē usq; ad vesp̄a. donec ultis
cer me de inimicis meis. Et nō
maduauit vnus⁹q; ppl⁹ pa
nē. Omēs aut ēre vulpis vent
7 saltū. 7 quo erat mel super
fact⁹ agru. Ingressus aut ppl⁹
saltū. et apparuit fluēs
mel. Sed nullꝰ q; applicuit manū
ad os suū. timebat em ppl⁹
iuramētū. Porro ionathas
nō audierat cū adiurauerat pa
ter eiꝰ ppl̄m. Extēdit q; sum
mitatē virgule quā habebat
7 manu. et intinxit 7 fauū mel
li. Et q̄dut manū suā ad os
suū. et illuminati sūt oculi eius.
Rndens aut vnus de ppl⁹. ait.
Adiurando adiurauit pater
tuus ppl̄m. dicēs. Maledictus
vir qui gmedet panē hodie.
Defecerat aut ppl⁹. Dixit
aut ionathas. Turbauit pa
ter meus terrā. Vidistis ipi. q̄
illuminati sūt oculi mei. eo q̄
gustauerim paululū de mel
le isto. Quanto magis si cō
distis ppl⁹ de p̄da inimicorū
suoꝝ. quā reppert. Nonne ma
ior fact⁹ fuisset plaga 7 philis
tiim. Percusserūt ergo in die
illa philistheos a machmis usq;
7 haylon. Defatigatq; aut
ppl⁹ nimis. et vers⁹ ad p̄da
tulit oues. et boues. et vitu
los. et mactauerūt in terra. cō
medit⁹q; ppl⁹ cū sanguine. Nū
tiauerūt q; sauli dicētes. q̄d
ppl⁹ peccasset dñō. gmedens
cū sanguine. Qui ait. Prevari
cati estis. Volute ad me mul
tas istas grandes. Et dixit saul.
Dispgimini in vulgo. et dicite
eis. ut adducat vnus⁹q; ad
me bouē suū et arietē. Et oc
cidite sup istud et vescimini.
et nō peccabitis dñō. comē
dentes cū sanguine. Adduxit itaq;
omis ppl⁹ vnus⁹q; bouē in
manu sua usq; ad noctē. et
occiderūt ibi. Edificauit aut
saul altare dñō. hoc q; p̄mū
cepit edificare altare dño.
Et dixit saul. Descendam⁹ post
philistheos nocte. et vastem⁹
eos donec illucescat mane.

ner zelm quam de eis vizu. Dixit ppl̃us. Omne qd̃ bonu tibi videt in oculis tuis. fac. Et ait sacerdos. Accedam huc ad deu. Et consuluit saul dnm. dicens. Si persequar philistiim ps̃equar. si trades eos in manu ist̃. Et no rndit ei in die illa. Dixitq saul. Applicate huc vniuersos angulos ppli. et scitote et videte. p quē acciderit peccm hoc hodie. Viuit dominus saluator ist̃. quia si p ionatha filiu meu fm̃ est. absq exactatore morietur. Ad qd̃ nullus ex tota de populo. Et dixit ei. de omi ppl̃o. Et ait ad vniuersu ppl̃m ist̃. Separamini vos a parte vna. et ego cu ionatha filio meo ero in parte vna. Rndit̃q ppl̃us ad saul. Qd̃ bonu videt in oculis tuis. fac. Et dixit saul ad dnm deu ist̃. Dne deus ist̃ da indicium. Quare qd̃ no rndisti seruo tuo hodie. Si me aut in ionatha filio meo hec est iniquitas. da sanctitatem. Si aut tu ppl̃o tuo hui iniquitas. da sanctitatem. Et depha sus est ionathas et saul. ppl̃s autē exiuit. Et ait saul. Mittite sortē inter me. et inter ionatha filiu meu. Et captus est ionathas. Dixit autē saul ad ionatha. Indica mihi quid fecisti. Et indicauit ei ionathas. et ait. Gustans gustaui paululu mellis in extremitate virge que erat in manu mea. paululu mellis. et ecce ego morior. Et ait saul. Hec faciat mihi deus et hec addat. quia morte morieris ionatha. Dixit̃q ppl̃us ad saul. Ergo ne ionathas moriet̃. qui fecit salutē hanc magnā in ist̃. Hoc ne fiat. Viuit dns si ceciderit capillus de capite eius in terrā. quia cu deo operatus est hodie. Liberauit ergo ppl̃s ionatha. ut no moreret. Recessitq saul. ne persequeret philistiim. Porro philistiim abierunt in loca sua. Et saul confirmato regno super ist̃. pugnabat p circuitū ad omnes inimicos eius. contra moab et filios ammon. et edom et reges soba. et philistheos. Et quocūq se verteret superabat. Congregato q̃ exercitu percussit amalech. et eruit ist̃ de manu vastantiū eum. Fuerunt aut filii saul. ionathas et iesui. et melchisua. Et nomina duarū filiarū eius. nomen primogenite merob. et nomen minoris michol. Et nomen uxoris saul. achinoem. filia achimaas. Et nomen principis militie eius abner filius ner. patruelis saul. Porro ceis fuerat pat saul. et ner pat abner filius abihel. Erat aut bellū potens aduersus philistheos. omnibus diebus saul. Sed quicūq videbat saul virū fortē et aptū ad pugnā. sociabat eum sibi. Cap xv.

Et dixit samuel ad saul. Me misit me dns ut ungerē te in regē. super ppl̃m eius ist̃. Nunc ergo audi vocē dni. Hec dicit dns exercituū. Recensui quecūq fecit amalech isrl̃i. quo restitit ei in via. cū ascenderet de egypto. Nunc ergo

vade et pcute amalech. ⁊ de
molire vniūsa eiꝰ. ¶ Non pcas
ei. et nō ḡtipiscāb eo ꝙd ali
quid. ⁊ mēfice a viro usq; ad
mulierē. et puerū atq; lactē
tē bouē et ouē. camelū et asi
nū. ¶ Precepit itaq; saul ppl̄o.
et recensuit eos q̄si agnos duo
ta milia peditū. et decē milia
virorū iuda. Cūq; venisset sa
ul usq; ad ciuitatē amalech.
tetendit insidias i torrēte. Dix
itq; saul tyneo. Abite. recedi
te. atq; discedite ab amalech.
ne forte tuoluā te cū eo. Tu
enī fecisti misericordiam cū omnibꝫ fi
liis isr̄l. cū ascenderēt de egypto. Et recessit tyneꝰ de medio
amalech. ¶ Percussitq; saul
amalech ab eula usq; ad sur.
que est e regione egypti. Et ap
prehendit agag regē amalech
viuū. omē aūt vulgꝫ mūfe
cit in ore gladij. Et pepcit sa
ul et ppl̄o agag. et optimis
gregibꝫ ouiū et armentoꝝ. ⁊
vestibꝫ et arietibꝫ. et vniūs
quę pulchra erāt. nec voluē
runt disperdere ea. Quicq̄d vero
vile fuit et reprobū. hoc demoli
ti sunt. ¶ Factū est aūt verbū dñi
ad samuel. dicēs. ¶ Penitet me
q̄d constituerim saul regē. quia
reliquit me. et verba mea opere
non ipleuit. Contristatꝰq; est sa
muel. et clamauit ad dñm to
ta nocte. Cūq; de nocte surrexis
set samuel ut iret ad saul
mane. nūciatū est samuelī ꝙ
ꝙd venisset saul i carmelū. et
erexisset sibi fornicē triumpha
lē. et reuersus trānisset. descen
sētq; i galgala. Venit ergo sa
muel ad saul. Et saul obtule
bat holocaustū dño de mani
pdarū. que attulerat ex ama
lech. Et dixit ei samuel
ad saul. Dixit ad saul. Benedic
to tu dño. impleui verbū dñi.
Dixitq; samuel. Et quę est
hec vox gregū que resonat
i auribꝫ meis. et armentoꝝ
quā ego audio. Et ait saul.
De amalech adduxerūt ea.
Pepcit enī ppl̄s meliorib
bꝫ et armentis. ut immolarent
dño deo tuo. reliqua vō occi
dimꝰ. Dixit aūt samuel ad
saul. Sine me. et indicabo
tibi que locutꝰ sit dñs ad me
nocte. Dixitq; ei. Loquere. et
audi samuel. ¶ Cūq; parvulus
esses i oculis tuis caput i tri
bubꝫ isr̄l̄ factꝰ es. et unxit
te dñs in regē sup isr̄l. et mi
sit te dñs in viā. et ait. Vade
⁊ mēfice peccatoribus amalech. et
pugnabis ḡt eos usq; ad tē
nitionē eoꝝ. Quare ergo non
audisti vocē dñi. ⁊ vertisti te
ad prdā. et fecisti malū in ocu
lis dñi. Et ait saul ad samu
elē. ¶ Immo audiui vocē dñi.
et abiui in via p̄ qua misit
me dñs. et adduxi agag re
gē amalech. et amalech mi
seri. Tulit aūt ppl̄s de preda
oues et boues primitias eoꝝ
que cesa sunt. ut immolet dño

deo suo in galgalis. Et ait samuel. Si⁹quid vult dñs holocausta aut victimas. et non potiꝰ ut obediat voci dñi. Melior est enim obedientia q̄ victime. et assultare magis q̄ offerre adipē arietū. quoniam sicut peccatū ariolandi est repugnare. et q̄si scelus ydolatrie nolle acquiescere. Quia ergo ꝙd abiecisti sermonē dñi. abiecit te dñs ne sis regnans. Dixitq; saul ad samuelē. Peccaui. q⁹ prevaricata sit sermonē dñi. et verba tua. timens populū. et obediens voci eoꝝ. Nūc portā ergo peccatū meū. et revertere mecū. ut adorem dñm. Et ait samuel ad saul. Non revertar tecū. Quia proiecisti sermonē dñi. proiecit te dñs. ne sis regnans super israel. Et gressus est samuel. ut abiret. Ille autē apprehendit summitatē pallij eius. quę scissa est. Et ait ad eū samuel. Scidit dñs regnū israel a te hodie. et tradidit illud proximo tuo meliori te. Fortitudo triumphator israel non parcet. et penitudine non flectetur. Non enim homo est. ut agat penitentiā. Ille ait. Peccaui. sed nunc honora me coram senioribus populi mei et coram israel. et revertere mecum. ut adorem dñm deum tuum. Reuersus ergo samuel. secutus est saulē. Et adorauit saul dñm. Dixitq; samuel. Adducite ad me agag regem amalech. Et obla tus est ei agag pinguissimus.

tremens. Et dixit agag. Sic tristis separat amara mors. Et ait samuel. Sicut fecit absq; liberis mulieres gladius tuus. sic absq; liberis erit inter mulieres mater tua. Et concidit eum samuel coram dño. in galgalis. Abiit autē samuel in ramatha. saul vō ascendit in domum suā in gabaa. Et non vidit samuel ultra saul. usq; ad diem mortis sue. Verumtamen lugebat samuel saul. quem dñm penitebat q̄ constituisset regem saul. super israel.

Dixitq; dñs ad samuelē. Usquequo tu lugebis saul cum ego proiecerim eum ne regnet super israel. Impple cornu tuum oleo. et veni ut mittam te ad yssai. bethleemitē. Providi enim in filijs eius mihi regem. Et ait samuel. Quo vadam. audiet enim saul. et interficiet me. Et ait dñs. Vitulū de armento tolles in manu tua. et dices. Ad immolandū dño veni. Et vocabis yssai ad victimā. Et ego ostendam tibi quid facias. et unges quem ego monstrauero tibi. Fecit ergo samuel. sicut locutus est. et abiit in bethlem. Et admirati sunt seniores ciuitatis. occurrentes ei. Dixeruntq; Pacifice ne egressus tuus. Et ait. Pacifice. Ad immolandū dño veni. Sanctificamini. et venite mecum. ut immolem. Sanctificauit ergo yssai et filios eius. et vocauit eos ad sacrificium. Cumq; ingressi essent. vidit heliab. et ait. Sine coram dño christus eius. Dixitque dñs

ad samuel. Et respiciabꝫ vultū ei⁹. neqꝫ altitudinē statuꝛe eius. qm abiecī eū. nec iudicabo ut uidet homo. Homines enī uidet ea q̄ patent. dñs aūt intuet cor. Et vocauit ysai aminadab. et adduxit eū cōꝛa samuel. Qui dixit. Nec hūc elegit dñs. Adduxit aūt ysai samaa. de quo ait. Nec hūc elegit dñs. Adduxit ysai septē filios suos. cōꝛa samuel. Et ait samuel ad ysai. Nō elegit dñs ex istis. Dixitqꝫ samuel ad ysai. Numquid cōplet sunt filij. Et ille ait. Adhuc relinquit̄ paruul⁹. et pascit oues. Et ait samuel ad ysai. Mitte. et adducet eū. Non enī discubet⁹. donec ille veniat. Misit ergo. et adduxit eū. Erat aūt rufus et pulcher aspectū. decoꝛq̄ facie. Et ait dñs. Surge. et unge eū. ipse enī. Tulit ergo samuel cornu olei. et unxit eū. in medio fratꝝ eius. Et directus est spūs dñi in dauid a die illa. et in reliquū. Surgens aūt samuel. abiit in ramatha. Spūs aūt dñi recessit a saul. et exagitabat eū spūs nequ⁹ a dño. Dixerūtqꝫ serui saul ad eū. Ecce spūs dñi malus exagitat te. Iubeat dñs noster. et seruꝰ tuus qui coꝛa te sunt. querat hominē scientē psallere cythara. ut cū arripuerit te spūs dñi malus. psallat manu sua. et leuius feres. Et ait saul ad seruos suos. Prouidete mihi aliquē bñ psallentē et adducite eū ad me. Respondit unus de pueris. ait. Ecce vidi filium ysai bethleemite. sciētē psallere. et fortissimū robore. virum bellicosum. et prudentē in uerbis. et virum pulchrum. Et dñs est cum eo. Misit ergo saul nuncios ad ysai. dicēs. Mitte ad me david filium tuum. qui est in pastibus. Tulit itaqꝫ ysai asinum plenum panibus. et lagenā uini. et hedum de capris unum. et misit per manum david filij sui saul. Et venit david ad saul. et stetit coꝛa eo. At ille dilexit eum nimis. et factus est ei armiger. Misitqꝫ saul ad ysai. dicēs. Dimitte david in gratiam mecum. iuuenit enī gratiam in oculis meis. Igitur quotiēscūqꝫ spūs malus arripiebat saul. tollebat david cytharam. et percutiebat manu sua. et requiescebat saul. et leuius habebat. recedebat enī ab eo spūs malus.

Congregatis aūt philistiim agminibus suis in prelium. et congregatum est in sochoth iude. Et castra metati sunt inter sochoth. et azecha in finibus dommim. Saul aūt et uiri israel congregati. uenerunt in ualle terebinthi. et direxerunt aciem ad pugnandum contra philistheos. Et philistheus stabat super montem ex parte hac. et israel stabat super montem ex altera parte ualles. que erat inter eos. Et egressus est uir spurius de castris philistheorum nomine goliath de geth. altitudinis sex cubitorum et palmi. et cas

sis erea sup caput eius. & lorica
hamata induebat. Porro pe
dibus loricæ eius ocreæ æneæ
clypeus eius ærat. et ocreas æreas
habebat ī cruribus. et clypeus
æreus tegebat humeros eius. Has
tile autē hastæ eius erat q̄si liciū
ateruī texentiū. ypsi autē ferrum
hastæ eius. sexcentos siclos. habe
bat ferrū. Et armiger eius. ante
cedebat eū. Et stans clamabat
aduersū phalāgas isrl. et dicebat
eis. Quare venistis parati ad p
lium. Nunquid ego nō sū philis
theus et vos servi saul. Eligite
ex vobis virū. et descendat ad
singulare certamē. Si quiuerit
pugnare mecū. et percusserit me
erimus vobis servi. Si autē ego
prævaluero et percussero eū. vos ser
ui eritis. et servietis nobis. Et
iactabat philistheus. Ego exprobra
ui agminibus israhelis. hodie. da
te michi virū. et iungat singula
re certamē mecū. Audiens
autē saul et omnes israhelite
sermones philistei huiusmodi.
stupebāt et metuebant nimis.
Dauid autē erat filius viri ex
strate de quo supradictū est. de
bethleem iuda. cui erat nomē
ysai. qui habebat octo filios.
Et erat vir ī diebus saul. senex
et grandeuus inter viros. Abierāt
autē tres filii eius maiores post
saul. in prelium. Et hec nomina trium
filiorum eius. qui processerāt ad
bellū. Heliab primogenitus. et se
cundus aminadab. tertius autē sam
maa. Dauid autē erat minimus

Tribus ergo maioribus seruiebāt
saulē. abierat dauid. et reuersus
erat a saul. ut pasceret gregem patris
sui in bethleem. Adcedebat vero
philistheus mane et vespere. et sta
bat quadraginta diebus. Dixit
autem ysai ad dauid. filium suum.
Accipe fratribus tuis ephi polentæ.
et decem panes istos. et curre
in castra ad fratres tuos. et decem
formellas casei has defer ad
tribunum. Et fratres tuos visita
bis si recte agant. et cum quibus or
dinati sint. disce. Saul autem
et illi et omnes filii isrl in valle
terebinti pugnabant aduersus
philistheum. Surrexit itaque
mane dauid. et commendauit gre
gem custodi. et onustus abiit.
sicut præcepat ei ysai. Et venit
ad locum magala. et ad exercitum
qui egressus erat ad pugnam. vo
ciferatus erat ī certamine. Di
rexerat enim acies isrl. et philis
thæum quo adiuncto fuerat pugna
ti. Delinquens ergo dauid va
sa que attulerat sub manu cus
todis ad sarcinas. cucurrit ad
locum certaminis. et interrogabat
si omnia recte agerent erga fra
tres suos. Cumque adhuc ille lo
queretur cum. apparuit vir ille
spurius ascendens goliath nomine.
philistheus de geth. ex castris
philistheorum. Et loquente eo hec
eadem verba. audiuit dauid.
Omnes autem israhelite cum vi
dissent virum. fugerunt a facie
eius. timentes eum valde. Et dix
it vnus quispiam de isrl. Num vidis

ti vnū hūit qui ascendit? Ad
exprobrandū em ist' ascendit: di
tū ergo q̄ percusserit eū. ditabit
rex diuicijs magnis. et filiā
suā dabit ei. et domū p̄ris ei⁹
faciet absq; tributo in ist'. Et
ait dauid ad viros qui stabāt
secū. dicēs. Quid dabit⁹ viro
qui percusserit philistēū hunc.
et tulerit opprobriū de ist'?
Quib⁹ hic philisteus incircūcisus
ausus qui exprobrauit acies dei
viuentis? Referebat autē ei po
pulꝰ eūdē sermonē. dicēs. Hec
dabūt viro. qui percusserit eū.
Qd' cū audisset heliab fraterq
eius maior. loquente eo cū alijs
viris. ira⁹ est furore dauid. et ait. Quare
venisti et quare dereliquisti
pauculas oues illas in deser
to? Ego noui superbiā tuā et
nequiciā cordis tui. quia ut
videres pugnā. descendisti. Et dix
it dauid. Qd feci? Nūquid
non verbū est? Et declinauit paulu
lūm ab eo ad alium. dixitq; eis
de sermone. Et rediit ei pplūs
verbū. sicut et prius. Audita
sunt autē verba que locutꝰ est
dauid. et adnūciata sunt in aurib⁹
saul. Ad quē cū fuiss⁹ adductꝰ.
locutꝰ est ei. Ne cōcidat cor cuiꝰq;
in eo. Ego seruus tuus vadā.
et pugnabo aduersus philis
teū. Et ait saul ad dauid. Non
vales resistere philisteo isti. nec
pugnare aduersus eū. quia puer
es. Hic autē vir bellator est.
ab adolescentia sua. Dixitq;
dauid ad saul. Pascebat ser
uus tuus gregem patris sui. et
veniebat leo aut ursus. tollebat
que aries de medio gregis. Et
p̄sequebar⁹ eos. et per
cutiebā. eruebāq; de ore
eor. Et illi consurgebant
aduersū me. et apprehe
debā mētū eor. et suffoca
bam. mactabāq; eos. Sed et
leonē et ursū interfecit. ergo se
ruus tuus. Erit igit⁹ et philistheꝰ
hic incircūcisus sicut vnꝰ ex ea.
similabo enī eū. qui maledixit
exercitui dei viuentis. Et ait da
uid. Dñs qui eripuit me de
manu leonis. et de manu ursi.
ipse liberabit me de manu phi
listei huiꝰ. Dixit autē saul
ad dauid. Vade. et dns tecū sit.
Et induit saul dauid vestimē
tis suis. et imposuit galeam
eius sup caput eius. et vestiuit
eū lorica. Accinctꝰq; ergo dauid
gladio eius sup veste sua. et
pit tēptare. si armatꝰ posset
incedere. Nō em habebat cōsue
tudinē. Dixitq; dauid ad sa
ul. Non possū sic incedere. quia
nec vsū habeo. Et deposuit
ea. et tulit baculū suū. quē
semp habebat in manibus. Et
elegit sibi quinq; limpidissimos
lapides de torrente. et misit eos
in pera pastorali. quā habebat
secū. Et fundā manu tulit. et
processit aduersus philistheū. Ibat
autē philistheus incedēs et ap
propiabat aduersus dauid. et ar-

migrē cūbs aīe eū. Cūq; in
spexisset philisteꝰ. et vidisset
dauid. despexit eū. Erat em
adolescens rufus. et pulcher
aspē. Et dixit philisteꝰ ad da
uid. Numquid ego canis sū qꝫ tu
venis ad me cū baculo. Et ma
ledixit philisteꝰ dauid. i dīs
suis. Dixitq; ad dauid. Veni
ad me. et dabo carnes tuas vo
latilibꝰ celi. et bestijs terre.
Dixit aūt dauid ad philiste
um. Tu venis ad me cū gladio
et hasta. et clipeo. ego autem
venio ad te i nōe dñi exercituū.
dei agminū isrl. qꝫ exprobrasti
hodie. Et dabit te dñs in
manu mea. et percutiā te. et
auferā caput tuū a te. Et da
bo cadauera castroꝝ philisti
im hodie volatilibꝰ celi. et bes
tijs terre. ut sciat omnis terra
quia e dīs deꝰ isrl. et noue
rit vniūsa ecclesia hec. quia
nō i gladio nec in hasta sal
uat dūs. Ipsi enī bellū. et
tradet vos i manꝰ meas. Cū
ergo surrexisset philisteꝰ. et
veniret et appropinquaret ge
uid. festinauit dauid et cucur
rit ad pugnā ex aduerso phi
listei. Et misit manū suā in
peram. tulitq; vnū lapidē. et
funda iecit. Et percussit philisteū i fronte. et
infixus e lapis in fronte eius.
et cecidit in faciē suā sup e
rā. Prevaluitq; dauid aduer
sus philisteū in fūda et i lapi
de. percussitq; philisteū. interfecit

Cap. xvii.

Et cum e. Cū gplesset
loqui ad saul. anima ionathe gglutinata e aīe dauid.
Et dilexit eū ionathas. sicut

aiam sua. Fugitq; dauid et euasit. Venitq; ad samuel in ramatha. et nunciauit ei uniuersa quæ passus fuerat ab eo. Et abierunt ambo et habitauerunt in naioth. Nunciatumq; est saul quod dauid fugisset et esset in naioth. Misitq; nuncios ut adducerent eum. Qui cum uidissent turbam prophetantium et samuelem stantem et præbentem eis doctrinam. Spiritus dei inuasit et nuncios saul. et prophetare cœperunt. Quod cum nuntiatum fuisset saul misit alios nuncios. qui et ipsi prophetare cœperunt. Quod cum sæpius fieret. ipse quoq; iratus abiit in ramatha. et uenit usq; ad cisternam magnam quæ est in sophim. Et interrogauit eos dicens. Vbi sunt samuel et dauid. Qui responderunt. ecce in naioth in ramatha. Abiit ergo illuc. et ingressus est spiritus dei et ipse. et prophetabat pergens et ueniens donec perueniret in naioth in ramatha. Et ipse expoliauit se uestimentis suis et prophetauit coram samuele. et cecidit nudus tota die illa et nocte. Unde dicitur. Numquid et saul inter prophetas. Fugit autem dauid de naioth quæ est in ramatha. et ueniens locutus est coram ionatha. Quid feci. quæ est iniquitas mea. et quod peccatum in conspectu patris tui. quia quærit animam meam. Qui respondit ei. Absit non morieris. Nihil enim facies neq; grande neq; paruum. quin prius mihi reuelet. Cur ergo celabit me pater meus rem istam. non est ita. Dixit autem dauid rursum. Nouit pater tuus quia inueni gratiam coram te. et dixit. Ne sciat hoc ionathas ne forte contristetur. Verumtamen sic dominum uiuentem et animam tuam quia quasi gradus unus est inter me et mortem. Dixit ionathas ad dauid. Anima mea pro anima tua. quicquid dixerit anima mea tibi. hoc faciam. Dixit autem dauid ad ionathan. Ecce kalendæ sunt cras. et ego non debeo sedere cum rege ad mensam. sed dimittes me. ut abscondar in agro usq; ad uesperam tertiam diem. Si uisum fuerit patri tuo. requirat me. et dices ei. Rogauit me dauid ut iret festinus in ciuitatem suam bethleem. quia sacrificium annuum ibi omnis cognatio eius offert. Si dixerit. Bene. pax erit seruo tuo. Si autem irascitur. scito quia complenda est uoluntas eius. Tu ergo fac misericordiam cum seruo tuo. quia fœdus dominicum pepigisti cum eo. Si autem est in me iniquitas. tu me interfice. et usq; ad patrem tuum ne me adduxeris. Cumq; post dies aliquot reuersus esset dauid in agrum. et celebrarentur kalendæ. sedit rex ad epulas. Et cum comedisset panem. Stetit dauid iuxta mensam. Et sedit ionathas ex aduerso. et recubuit abner ex latere saul. Et uacauit locus dauid. Nec dixit quicquam saul in die illa. Putauit enim quod casu accidisset. et non esset mundus. Cum autem secunda die kalendarum uacaret locus dauid. dixit saul ad ionathan filium suum. Cur non uenit filius iesse ad conuiuium. nec heri nec hodie. Respondit ionathas. Rogauit me ut iret in bethleem. Et ait. Quæso ut dimittas me. quia sacrificium est cognationis meæ in ciuitate. et frater meus ipse mandauit mihi. Nunc ergo si inueni gratiam in oculis tuis. uadam et uisitem fratres meos. Propterea non uenit ad mensam regis. Iratus saul contra ionathan. dixit ei. Fili mulieris uirorum. Numquid ego nescio quod elegeris filium iesse in confusionem tuam. et in confusionem turpitudinis matris tuæ. Quamdiu enim filius iesse uixerit super terram. non eris firmus tu et regnum tuum. Nunc ergo mitte et adduc eum ad me. quia filius mortis est. Respondens ionathas patri suo dixit ei. Quare occidetur. quid fecit. Arripuit saul lanceam ut percuteret eum. Intellexit ergo ionathas quod uoluntas patris sui esset occidere dauid. Et surrexit de conuiuio in ira furoris. nec comedit panem die secunda kalendarum. Contristatus est enim super dauid. eo quod confudisset eum pater suus. Et factum est mane. Egressus ionathas in agrum ad constitutum cum dauid. puerum parui secum. Et dixit puero suo. Curre. et adfer mihi sagittas quas ego iaculor. Cumq; puer cucurrisset. iecit sagittam ultra eum. Et uenit puer usq; ad locum sagittæ quam iecerat ionathas. Et clamauit ionathas post puerum. et dixit. Numquid non sagitta ultra te est. Et rursum. Festina. accelera. ne steteris. Collegit puer ionathæ sagittas. et uenit ad dominum suum. Et ipse puer nesciebat quicquam. Ionathas autem et dauid rem norant. Dixit ergo ionathas puero suo. Vade. et defer arma mea in ciuitatem. Et cum abisset puer. surrexit dauid de loco qui respicit austrum. et cadens in terram suam adorauit tribus uicibus. Et osculati se mutuo. fleuerunt pariter. Et dixit ionathas

dauid. Vade in pace. quæ iurauimus ambo in nomine domini dicentes. Dominus sit inter me et te. et inter semen meum et semen tuum usq; in sempiternum. Et surrexit dauid et abiit. ionathas autem ingressus est ciuitatem. Et uenit dauid nobe ad achimelech sacerdotem. Et expauit achimelech occursum dauid. et dixit ei. Cur tu solus. et nullus est tecum. Dixit dauid ad achimelech sacerdotem. Rex mandauit mihi sermonem. et dixit mihi. Nemo sciat quicquam de negotio ad quod mitto te. et quod præcepi tibi. Pueros autem meos constitui in loco isto et in loco illo. Nunc ergo si quid habes in manu tua. da mihi. uel quodcumq; inuenire potest. Respondit sacerdos dauid et dixit. Non habeo panem communem in manu mea. sed tantummodo panem sanctum. si tamen mundi sunt pueri a mulieribus. Respondens dauid sacerdoti. ait ei. Etiam mulieres longe fuerunt a nobis heri et nudius tertius. cum egrederer. et fuerunt uasa iuuenum sancta. et iter hoc profanum. quanto magis hodie sanctificabuntur in uasis suis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatum. Non enim erat ibi panis nisi propositionis. qui ablatus est a facie domini. ut ponerentur panes calidi die qua sublatus est. Erat autem ibi quidam de seruis saul die illo. detentus coram domino. et nomine doec idumæus. fortissimus ex pastoribus saul. Dixit autem dauid ad achimelech. Numquid non habes hic sub manu tua hastam aut gladium. quia gladium meum et arma mea non tuli mecum. quia sermo regis urgebat. Dixitq; sacerdos. Gladium goliath philisthæi quem occidisti in ualle terebinthi. ecce habetur inuolutum pallio post ephod. si uis tollere. tolle. non enim est hic alius præter illum. Dixit dauid. Non est illi simile. da mihi. Surrexit ergo dauid et fugit in die illa a facie saul. Et uenit ad achis regem geth. Et dixerunt pueri achis ad eum. Numquid non iste est dauid rex terræ. numquid non huic cecinerunt in choris dicentes. Percussit saul mille. et dauid decem milia. Posuit autem dauid sermones istos in corde suo. Et timuit ualde a facie achis regis geth. Et immutauit os suum coram eis. et demutabat se inter manus eorum. quasi furiosus. et impingebat in ostia portæ. Et defluebat saliua eius per barbam eius. Dixitq; achis ad seruos suos. Ecce uidistis hominem furiosum. quare adduxistis eum ad me. Numquid indigeo furiosis. ut miseritis istum ad insaniendum coram me. numquid ingredietur domum meam. Abiit ergo dauid inde. et fugit in speluncam odollam. Quod cum audissent fratres eius et uniuersa domus patris eius. descenderunt illuc ad eum. Et congregati sunt ad eum omnes uiri tribulationis. et uniuersi oppressi ære alieno. et amaro animo. et factus est eis dux. Fuerunt autem cum eo quasi quadringenti uiri. Et inde abiit dauid in maspha moab. Et dixit ad regem moab. Obsecro ut exeant pater meus et mater mea apud uos. donec sciam quid faciat mihi deus. Adduxitq; eos coram rege moab. Et habitauerunt apud eum cunctis diebus quibus fuit dauid in munitione. Et dixit gad propheta ad dauid. Ne sedeas in munitione. sed uade et reuertere in terram iuda. Abiit ergo dauid et uenit in saltum haret. Et audiuit saul quod inuentus esset dauid et uiri qui erant cum eo. Sedebat autem saul in gabaa sub tamarisco in rama. hastam manu tenens. et omnes serui stabant circa eum. Dixitq; saul ad seruos suos qui stabant circa eum. Audite nunc filii iemini. numquid omnes uobis agros et uineas dabit filius iesse. numquid omnes uos constituet tribunos et centuriones. Quia conspirastis contra me. et non est qui reuelet mihi. et pangat fœdus filius meus cum filio iesse. et non est qui doleat super me. aut reuelet mihi quia suscitauit filius meus seruum meum contra me insidiantem mihi. sicut hodie. Respondens autem doec idumæus qui stabat cum seruis saul. ait. Vidi filium iesse uenientem in nobe ad achimelech filium achitob. Qui consuluit dominum pro eo. et cibaria dedit ei. gladium quoq; goliath philisthæi dedit ei. Tunc misit rex et uocauit achimelech filium achitob sacerdotem. et omnem domum patris eius sacerdotes qui erant in nobe. Et uenerunt uniuersi ad regem. Dixitq; saul. Audi nunc fili achitob. Et ille respondit. Ecce adsum domine mi. Dixitq; ei saul. Quare conspirastis contra me tu et filius iesse. dedisti ei panes et gladium. et consuluisti pro eo deum. ut surgat contra me insidians mihi. sicut hodie. Respondens achimelech regi ait. Et quis inter omnes seruos tuos sicut dauid fidelis. et gener regis. et princeps exercitus tui. et gloriosus in domo tua. Numquid hodie cœpi consulere deum pro eo. Absit. Ne ponat rex maledictum in seruum suum. et in omnem domum patris mei. Quia non nouit seruus tuus quicquam de omni re hac. paruo et magno. Dixitq; rex. Morte morieris achimelech tu et omnis domus patris tui. Et ait rex cursoribus qui stabant circa eum. Circumite et interficite sacerdotes domini. quia manus eorum cum dauid. et quia nouerunt quod fugiens abierit. et non indicauerunt mihi. Noluerunt autem serui regis extendere manus suas ut irruerent in sacerdotes domini. Dixit ergo rex doec. Tu conuertere et irrue in sacerdotes. Conuersus doec idumæus irruit in sacerdotes. et occidit in die illa octoginta quinque uiros qui portabant ephod lineum. Nobe autem ciuitatem sacerdotum percussit in ore gladii. uirum et mulierem. paruulum et lactantem. bouem et asinum et ouem. in ore gladii. Fugit autem unus filius achimelech filii achitob. nomine abiathar. et profugus secutus est dauid. Et nunciauit dauid quod occidisset saul sacerdotes domini. Dixitq; dauid ad abiathar. Sciebam in die illa cum doec idumæus ibi esset. quod indicaturus esset saul. ego occasionem præbui omnium animarum domus patris tui. Mane apud me. ne timeas. quia qui quærit animam meam. quærit et animam tuam. Apud me eris in custodia.

Ite. fuit ergo

te. Nunc ergo esto gener meꝰ. Et locutꝰ est seruꝰ saul ꝯ auri bus dauid. omnia verba hec. Et nunciauit dauid. Ecce tu paui vobis videt ꝯ ce generū regis. Ego autē sū vir pauper et tenuis. Et re nunciauerūt serui saul dicētes. Juxta hec verba locutꝰ ē dauid. Dixitq; saul. Sic loquimi ad dauid. Ecce habz necesse rex sponsalia. nisi tm centū p pucia philistheoꝝ. ut fiat vltio de inimicis regis. Porro saul cogitabat tradē dauid. ī manibus philistheoꝝ. Cūq; venissent serui eius dauid vba que dixerat saul. placuit ser mo ei oculis dauid. ut fieret gener regis. Et ꝑ dies pau cos surgens dauid abiit ꝯ ar chazon ei viris qui sub eo erāt. Et percussit de philistheis duocētos viros. et attulit ꝑpu cia eoꝝ. et annumerauit ea re gi. ut esset gener eius. Dedit itaq; ei saul michol filiā suā uxorē. Et vidit saul et intel lexit. qꝺ dns esset cū dauid. michol aut filia saul diligebat eū. et saul magis cepit timere dauid. Factꝰq; ē saul inimicꝰ dauid. cūctis diebꝰ. Et egressi sunt principes philistheo rū. A pncipio aut egressionis eoꝝ. prudētior se gerebat dauid ꝑ omnes seruos saul. ꝯ te lebre fm ē nomē eius nimis

Locutꝰ ē aut Cam xxiiio. saul ad ionathā. et ad ꝯ nes seruos suos. ut occideret dauid. Porro ionathas filius saul. diligebat dauid valde. Et nūciauit ionathas dauid. dicēs. Querit saul pater meꝰ occidē te. Quapp̄ obserua te ānō. mane. et manebis clām. et absconderis. Ego aut egrediēs stabo iuxta patrē meū ubicūq; fuerit ꝯ ago. et ego loquar de te ad patrē me um. et qd̄cūq; videro. nūciabo tibi. Locutꝰ ē ergo ionathas bona de dauid. ad saul patrē suū. Dixitq; ad eū. Ne peccet rex ꝯ seruus tuus dauid quia nō peccauit tibi. et opa eius bona sunt tibi valde. Et posuit animam suā ī manu sua. Ꝙ percussit philistheū. et fecit dns salutē magnā vniuerso isrl. Vidisti. et letatꝰ es. Quare ergo peccabis ꝯ sanguine innocio. interficiēs dauid qui ē absq; culpa. Cūd̄ audisset saul. placatꝰ ē voce ionathe. iurauit. Viuit dns. quia nō occidet. Vocauit itaq; ionathas dauid. et indicauit ei oīa verba hec. Et introduxit ionathas dauid ad saul. et fuit ānte eū sicut fuerat hesi et nudiustertiꝰ. Motū ē aut iterū bellū. Et egressus dauid pugnauit adūsus philistheum. percussitq; eos plaga magna. et fugerunt a facie eius. Et factꝰ ē spūs dni malꝰ in saul. Sedebat aut ī domo sua. et tenebat lanceā. Porro dauid psallebat manu sua. missis

ꝙ est saul confige lancea da
uid i pariete. Et declinauit
dauid a facie saul. lancea au-
te trasso vulnie plata e i pa
riete. Et fugit dauid. et sal
uatꝰ e nocte illa. Misit ergo
saul satellites suos custo
domi dauid ut custodirent
eu. et mactaret mane. Quod
cu audiuisset dauid michol
uxor sua. dicens. Si non saluaue
ris te nocte hac cras morieris.
deposuit eu p fenestra. Ipse
vo ille abiit et aufugit. atꝙ
saluatꝰ e. Tulit aute michol
statua. et posuit ea sup lec
tu. et pelle pilosa caprarū
posuit ad caput ei. et ope
uit ea vestimentis. Misit au
te saul apparitores. qui rapc
ere dauid. Et cu isti. dixis
set. Infirmꝰ est. ꝙde
grotat. Iterumꝙ misit saul
nuncios ut viderent dauid. di
cens. Afferte eu ad me i lecto.
ut occidat. Cuꝙ venissent nū
cii. inuenit e simulachru sup
lectu. et pelles caprar. ad ca
put eius. Dixitꝙ saul ad
michol. Quare sic illusisti me.
et dimisisti inimicu meu ut
fugeret. Et ait michol ad
saul. Quia ipe locutꝰ e mihi.
Dimitte me. alioquin interficia
te. Dauid aute fugiens salua
tꝰ e. et venit ad samuel i ra
matha. Et nunciauit ei oma
que fecerat sibi saul. Et abie
runt ipe et samuel. et mora
ti sunt i naioth. Nunciatu est
aute saul. a dicentib9. Ecce
dauid i naioth. in ramatha.
Misit ergo saul lictores. ut
raperet dauid. Quos cu vidisset
turmā pphetaru vaticinantiu.
et samuel stante sup eos. fac
ta e etiā illis spūs dei. et pphe
tare etiā ipi. Quod
cu renuciatu esset saul. misit
et alios nuncios. Pphetauerūt
aute et illi. Et rursu saul mi
sit tertios nuncios. qui et ipi
pphetauerūt. Et vltꝰ vadit
dia saul. abiit aute et ipe
i ramatha. Et veit usq ad
cisternā magnā que e in so
phot. et interrogauit eos et
dixit. In quo loco sunt samu
el et dauid. Dictuꝙ e ei.
Ecce i naioth sunt ramatha.
Et abiit i naioth. i rama
tha. Et factꝰ etiā sup eum
spūs dei. et ambulauit in
gredies. et pphabat. usq du
venit i naioth i ramatha.
Et expoliauit se etiā ipe ves
timentis suis. et pphetauit
et ipe coram samuel. et cecī
dit nudus tota die illa et tota
nocte. Unde et exiuit prouer
bium. Si
ul et saul inter pphetas.

Fugit autem dauid
de naioth que e in rama
tha. venitꝙ et locutꝰ e coram
ionatha. Quid feci. Quae
e iniquitas mea. et quod pec
catum meum i conspectu tuo. quia
queit animā mea. Qui dixit
ei. Absit a te. non morieris.
Siquidem faciet pater meus
quicquid grande aut parui. nisi hoc

mdixerūt mi. Venit ergo
celauit a me pat' meꝰ sermo
ne. trimo. Sequaꝯ em erat
istud. Et iurauit iterū dauid
uid. Et ille ait. Scit qđ certo
pater tuꝰ quia iuenī grām
i oculis tuis. et dicet. Ne scīat
hoc ionathas. ne forte tristet.
Quinimo viuit dñs & viuit
aia tua. quia vno tm ut ita
dicā gradu. ego morꝛ & dimi
dium. Et ait ionathas ad da
uid. Quodcūq dixerit mi aiā tua.
faciā tibi. Dixit autē dauid.
ad ionathā. Cras kalendē sunt
i tristitia. et ego eo mō sedē
solco iuxta regē. ad vesperū.
Dimitte ergo me ut abscon
dar i agro. usq ad vesperā diei
tertiæ. Si respexerꝛ requisie
rit me pater tuꝰ. rūdebis ei.
Rogauit me dauid ut mihi
celeret i bethlēē ciuitate sua.
quia victime solemnes ibi sunt
omnibꝰ tribubꝰ eoꝝ. Si dixe
rit bn. pax erit seruo tuo. Si
autē fuerit malꝰ. scito quia cō
pleta ē malitia eiꝰ. Fac ergo
miam i seruū tuū. quia fedꝰ
dūs me famulū tuū tecū in
ire fecisti. Si aute ē i me ali
quia iniquitas. tu me mterfice.
et ad patrem tuū ne introduxeris
me. Et ait ionathas. Absit
hoc a me. Si enī sciero plenā ma
litiā patris mei ē malitiā contra
te. nō annūciem tibi. Rndit
q dauid ad ionathā. Quis
renūciabit mi si quid forte cru
delius tibi pater tuꝰ dixe
rit. Et ait ionathas ad da
uid. Veni. et egrediamur in agrū.
Cūq exissent ambo i agrū. ait
ionathas ad dauid. Dñe deꝰ
isrl. si inuestigauero patrem
meū cras hoc ipso tempore
aliquid boni fuerit erga dauid.
et nō statim misero ad te. & no
tum fecero tibi. Hec faciat dñs
ionathe. et hec augeat. Si at
tm seuerauerit pater meus malitia
aduersum te. reuelabo aurē tuā
et dimittā te i pace. et sit dñs
tecū sicut fuit cū patre meo. Et
si vixero. faciesne mihi miam dei.
Si vero mortuꝰ fuero. nō auferes
miam tuā a domo mea
usq i sempitnū. Aut si non
fecero. qñ eradicauerit dñs ini
micos tuos vniuersos de terra.
auferat ionathā de domo sua.
et requirat dñs de manu inimi
corū dauid. Pepigit ergo fedus
ionathas cū domo dauid. et
requisiuit dñs de manu inimi
corū dauid. Et addidit iona
thas deierare dauid. eo qđ
diligeret illū. Sicut aiam em
suā. ita diligebat eū. Dixit
q ad eū ionathas. Cras kalen
dē sunt. et requireris. requiret
enī sessio tua. usq pridie. Des
cendes ergo festinus. et venies
i locū ubi celandus es in die
qñ opari licet. et sedebis iuxta
lapidē. cui ē nomē ezel. Et
ego tres sagittas mittā iuxta
eū. et iaculā quasi exercens me
ad signū. Mittā quoq et puerū
eū. dicens ei. Vade & affer mi

sagittas. ¶ dixit puer ecce sagitte ma te sut tolle eas. tu veni ad me qua pax tibi e. et nichil timeas. viuit dns. ¶ hec autē sic locutus fuerat puero. ecce sagitte ultra te sut. vade i pace quia dimisit te dns. ¶ de verbo autē qd locutus fuerā ego et tu. sit dns inter me et te usq; in sempiternū. ¶ Abscondit se ergo dauid in agro. ¶ et venerūt kalende. et sedit rex ad comedē dū panē. ¶ Cūq; sedisset rex sup cathedrā suā sedm̄ q̄ fuerat per diem que erat iuxta parietem. surrexit ionathas. et sedit abner ex latere saul. vacuusq; apparuit locus dauid. ¶ Et nō est locutus quicq̄ saul. in die illa. Cogitabat enim qd forte ei euenisset. ut nō esset mundus neq; purificatus. ¶ Cūq; illuxisset dies secunda p̄ kalendas. rursus vacuus apparuit locus dauid. Dixit q; saul ad ionathā filiū suū. Cur nō venit filius ysai nec heri nec hodie ad vescendū. ¶ Et respondit ionathas saulī. Rogauit me obnixe ut irem in bethleem. et ait. Dimitte me. quia sacrificiū solēne est tribus in ciuitate mea. vnus de fratribus meis arcessiuit me. Si ergo inueni gratiam in oculis tuis. vadā obsecro et videbo fratres meos. Ob hāc causā. nō venit ad mensā regis. ¶ Iratus autē saul aduersus ionathā. dixit ei. Fili mulieris ultro citroq; rapientis. nunquid ignoro quia dilectus filiū ysai. in confusionē tuā et in confusionē ignominiose matris tue. Omnibus enim diebus quibus filius ysai vixerit super terrā non stabilieris tu neq; regnum tuum. Iam ergo nūc mitte. et adduc eū ad me. quia filius mortis est. ¶ Respondens autē ionathas patri suo. ait. Quare moritur. Quid fecit. ¶ Et arripuit saul lanceā. ut percuteret eū. Et intellexit ionathas q̄ diffinitū esset a patre suo. ut interficeret dauid. ¶ Surrexit ergo ionathas a mensa i ira furoris. et nō gustauit die secunda kalendarū panē. Contristata est enim super dauid. eo q̄ confudisset eū pater suus. ¶ Cūq; illuxisset mane. venit ionathas in agrū iuxta placitū dauid. et puer parūlus cū eo. ¶ Et ait ad puerū suū. Vade affer mihi sagittas. quas ego iacio. ¶ Cūq; puer curreret. iecit aliā sagittā trans puerū. ¶ Venit itaq; puer ad locū in quo iacula. q̄ miserat ionathas. ¶ Et clamauit ionathas post tergū pueri. et ait. Ecce ibi trans te sagitta. porro ultra te. Clamauitq; ionathas iterū post tergū pueri. dicēs. Festina ocius. ne steteris. Colligit autē puer ionathe sagittas. et attulit ad dnm̄ suū. ¶ Ipse autē puer nesciebat quicquā. tantūmodo ego et ionathas et dauid. nouerat. ¶ Dedit ergo iona

thas azma sua pucio. et dixit ei. Vade. defer t muniter. Cuz abisset puer. surrexit dauid de loco qui uergebat ad austrū. Et tradēs pugnī t terrā. adorauit terci o. Et osculates alter utrū. fleuerūt puer. dauid amplꝰ. Dixit ergo ionathas ad dauid. Vade t pace. Quecūqꝫ iurauimꝰ ambo t nos dñs dicetes. Dñs sit mr me et te. et mr semē tuū. et semē meū usqꝫ t sēpiternū. Et surrexit dauid et abiit. sed et ionathas ingressus e in ciuitatem. Cam xxi.

Venit aute dauid in nobe ad achimeleth sacerdote. Et obstupuit achimeleth. co qđ uenisset dauid. Et ait ad eū. Quare tu solꝰ. et nullꝰ tecū es. Et ait dauid. ad abimeleth sacerdote. Rex precepit mihi sermonē et dixit. Nemo sciat rem quā a me missus es. et quales sermones tibi precepta dederim. Iuuenes aūt puerorū. addixi t illuc et illuc loci. Nunc igit si qđ habes ad manū. ubi quinq panes da michi. aut quotqđ inuenies. Et respondens sacerdos ad dauid. ait ei. Non habeo panes laycos ad manū. sed tm panes sanctos. Si modo sint pueri. maxime a mulieribꝰ. mundi sunt. Et respondit dauid sacerdoti. et dixit ei. Et quidē si de mulieribꝰ agitur. heri et nudiustertius. quū egrediebamur. et fuerunt pueroꝝ vasa sancta. Porro via hec polluta e. sed et hodie sanctificabit in vasis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatū panē. neq enim erat ibi panes. nisi tm panes propositionis q sublati fuerat a facie dñi. ut ponerent panes calidi. Erat aute ibi vir quida de seruis saul t die illa inclusꝰ t tabernaculo dñi. et nomē eiꝰ doheg idumeꝰ. potentissimꝰ pastorꝝ saul. hic pascebat mulas saulis. Dixit aute dauid ad achimeleth. Si habes hic ad manū hastā aut gladiū. da michi. quia gladiū et arma mea non tuli mecū. Sermo enim regis urgebat me. Et dixit sacerdos. Ecce hic gladius goliath philistei quē percussisti t valle thebinthi. e involutus pallio post ephoth. Si istū vis tollere tolle. neq enim e alius hic absq eo. Et ait dauid. Non e huic alter similis. Da mihi eū. Surrexit itaq dauid et fugit t die illa a facie saul. et venit ad achis regē geth. Dixerūtq ei serui achis. nū videret dauid. Nunquid non iste e dauid rex terre. Nonne huic modulabant per choros dicētes. percussit saul mille. et dauid decē milia. Posuit aute dauid sermones istos t corde suo. et expauit valde a facie achis regis geth. Et mutauit os suū coram eis. et collabebat inter manus eoꝝ. Et impingebat t ostia portę.

defluebat q̄ salue eū ī barbā. Et ait achis ad seruos suos. Videstis hominem īsanum. Quare adduxistis eū ad me. An defuit vobis furiosi. q̄ uā re introduxistis istū ut furet̄ me psente. huc ne ingrediat domū meā. Cam xxxiiii.

Abiit ergo inde dauid. et fugit ī spelunca odollam. Qđ cū audissent fres eius et omis domꝰ pris eius. descenderūt ad eū illuc. Et congregati sunt ad eū omis qui erat ī angustia constituti. et oppressi ere alieno. et amaro animo. et factus est eor princeps. fuerunt q̄ cū eo. q̄si ccc viri. Et pfectꝰ est dauid inde ī maspha. q̄ est moab. Et dixit ad regem moab. maneat oro pat̄ meꝰ et mat̄ mea vobiscū. donec sciā q̄d faciat mihi deꝰ. Et reliquit eos ante faciē regis moab. habitauitq; apud eū cunctis diebꝰ. q̄bꝰ dauid fuit ī psidio. Dixitq; gath pphēta ad dauid. Noli manere ī psidio. pficiscere. et vade ī terrā iuda. Et pfectꝰ est dauid. et venit ī saltū areth. Et audiuit saul qđ apparuissent dauid. et viri qui cū eo erat. Saul autē cū manebat ī gabaa. et esset ī nemore qđ est ī rama hasta manu tenens. cunctiq; serui eius circūstarent eū. ait ad seruos suos. qui assistebāt ei. Audite me filii iemini. Numquid omnibus vobis dabit filius ysai agros et vineas. et vniuersos uos fieri tribunos et centuriones. quia cuncti uos adhesistis mihi et nō est reuelauit mihi. mauri me cū et filius meus fedus mihi cum filio ysai. Nemo ex uobis vicē mea doleat. nec pro uobis nec quia annuntiauit mihi. quia insurrauit filius meus seruum meū adhesit mihi. insidiatur mihi usq; hodie. Videns aut doech idumeus qui assistebat. et erat primus magister seruos saul. Vidi filium ysai ī nobe apud achimelech filium achitob sacerdotē. Qui consuluit pro eo dñō. et cibaria dedit ei. Ensemq; et gladium et goliath philistei gladium dedit ei. Abiit ergo rex ad accersiendū achimelech filium achitob sacerdotē. et omē domū patris eius sacerdotū. q̄ erant ī nobe. Qui venerunt vniuersi ad regē. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui rndit. Presto sum dñe. Dixitq; ad eū saul. Quare conspirasti aduersū me tu et filius ysai. et dedisti ei panes et gladium. et consuluisti pro eo deū. ut consurgat aduersū me. insidiator usq; hodie permanens. Videns aut achimelech rex. ait. Et quis ī omnibus seruis tuis sicut dauid fidelis. et gener regis. et progens ad nutū tuū. et

gliosus in domo tua. Absit
Hodie cepi gsulē p eo dixit.
Absit hoc a me. Sle suscipiet
eo aduersū seruū suū re hui
remodi. Vnusquisq domo pris
mei. Sto enī scimus seruus tuus
quicq sup hoc negocio. uel
modicū uel grāde. Dixitq eo.
Egredere moueris achimeleth.
tu et oīs domus pris tui. Et
ait rex emissariis. q' erat sta
bat eis. Circūdate. et interfice
sacerdotes dñi. Sīa manus eoꝝ
ei⁹ dauid re sciētes q' fugisset.
et nō indicauerūt mi. Sloluere
runt aute serui regis extēdere
manū suā. i sacerdotes dñi.
Et ait rex ad doech. Cōuer
tu. et irrue i sacerdotes dñi.
Conuersus p doech irruit i sa
cerdotes. et trucidauit die
illa octogīta quīq uiros ves
titos ephot lineo. Sīobe au
tē ciuitatē sacerdotū percussit
i ore gladij. uiros et mulie
res pueros et lactētes. bouē
q et asinū et oue in ore gla
dij. Euasēt aute unus filius
achimeleth filij achitob. cui
nomē erat abyathar. fugit
ad dauid. Et annūciauit ei.
q' occidisset saul sacerdotes
dñi. Et ait dauid ad abya
thar. Sciebā in die illa q'
ibi esset doech ydumeus.
q' haud dubio annūciaret saul.
Ego sū reus oīm aiaꝝ patris
tui. Mane mecū. ne timeas.

Si quis quesierit aiam mea.
quaret et aiam tua. mecūq
seruaberis. Cap xxiij

Annūciauerūt dauid.
dicētes. Ecce philistīm
oppugnāt ceylā. et diripiūt
areas. Consuluit igit dauid
dñm. dicēs. Sīu vadā et per
cutiā philistheos istos. Et ait
dñs ad dauid. Vade. et per
cuties philistheos. et saluabis
ceylā. Et dixerūt viri qui
erāt cū dauid. ad eū. Ecce nos
hic i iudea q'siscētes timem⁹.
q'tomagis si uenerim⁹ i ceyla
adūsus aciem philistheoꝝ. Rursus ergo dauid q'siuit
dñm. Qui rūdens ei. ait. Surge et vade i ceylā. ego enī
tradā philistheos i manus tuas.
Abiit ergo dauid et viri ei⁹
i ceylā. et pugnauit aduer
sus philistheos. Et abegit iu
menta eoꝝ. et percussit eos pla
ga magna. et saluauit da
uid habitatores ceyle. Porro
ephod per quod fugiebat abya
thar filius achimeleth ad da
uid in ceylā. ephod secū ha
bens descenderat. Sīnūciatū est
aut saul. q' uenisset dauid
i ceyla. Et ait saul. Tradi
dit eum deus i manus meas. co
clusus q' i introgressus urbē.
i qua porte et sera sit. Et
precepit saul oī pplo. ut ad
pugnā descenderet i ceylā. et
obsideret dauid. et uiros ei⁹.
Quod cū resciisset dauid q'

ꝓparazet ei saul cla malū.
dixit ad abyathar sacerdo
tē. Applica ephod. Et ait da
uid. Dñe deꝰ isr̄l audiuit fa
mā seruꝰ tuꝰ. qꝺ disponat
saul venē ad ceylā. ut euer
tat urbē ꝓpt̄ me. Si tradent
me viri ceyle t manꝰ eiꝰ. et
si descendet saul sicut audiuit
seruꝰ tuꝰ. dñe deꝰ isr̄l indi
ca seruo tuo. Et ait dñs. Des
cendet. Dixitq; iterū dauid.
Si tradent me viri ceyle et
viros qꝭ sūt mecū t manꝰ saul.
Et dixit dñs. Tradet. Surre
xit ergo dauid et viri eiꝰ quasi
sexcenti. et egressi de ceyla. huc
atq; illuc vagabāt incerti. Nū
ciatū q; t saul qꝺ fugisset da
uid de ceyla. et saluatꝰ esset.
quamobrē dissiluit exire. Mo
rabat aūt dauid t deserto in
locis munitissimis. māsitq;
t monte solitudinis ziph. t mo
te opaco. Quiebāt tm eū sa
ul cūctis diebꝰ. et nō tradidit
eū dñs t manꝰ eiꝰ. Et vidit
dauid qꝺ egressus esset saul.
ut quereret aiam eiꝰ. pozro
dauid erat t deserto ziph. in
silua. Et surrexit ionathas
filiꝰ saul. et abiit ad dauid t
silua. et cōfortauit manꝰ eiꝰ
in deo. Dixitq; ei. Ne timeas.
neq; enī inueniet te manꝰ saul
patris mei. Et tu regnabis su
p̄ isr̄l. et ego ero tibi secūdꝰ. Ipse
et saul ꝓpter me nouit. sed hoc ꝓ
tulerit ut ait. vtiq; fedꝰ. coram
dño. Manserūtq; dauid t silua.
ionathas aūt reuersus est t do
mū suā. Ascenderūt aūt zy
phei ad saul t gabaa. dicētes.
Nōne ecce dauid latitat apud
nos in locis tutissimis silue t
colle achile q̄ est ad dextrā
desertī. Nunc ergo iuxta de
sideriū aiē tue ut descendas. des
cende. Nr̄m aūt erit. ut tra
damus eū t manꝰ regis. Dixit
q; saul. Benedicti vos a dño. q
ꝓpter misertus estis mei. Abite et
solliciti estote. et diligentius ꝓuidete
curiosius agite. et cognoscite lo
cū ubi sit pes eius. uel qꝭ vidit
eū ibi. Recogitat enī de me.
quia callidē insidiet mihi. Con
siderate et videte omnia latī
bula eius t quibꝰ abscondit. t
reuertimini ad me ad certā. et
vadā vobiscū. Qꝺ si etiā t
ra se abstruserit. ꝓsequar eū.
illi surgentes. abierūt t ziph.
ante saul. Dauid aūt et viri
eius erant t deserto maon t
campestribus ad dextrā iessimuth.
Abiit ergo saul et socii eius. ad
querendū eū. Et nūciatū est
dauid. Descendit ergo petrā et habitabat in deserto
maon. Qꝺ cū audisset saul.
ꝓsecutus est dauid t desertū ma
on. Et ibat saul et viri eius
ad latus montis ex ꝓte vna.
dauid aūt et viri eius erāt t
latē montis ex ꝓte altera. Fes
tinabat dauid desperabat se posse
euadere a facie saul. Iniuit sn
ul et viri eius in modū coronę

ebat dauid et vlos eius.
ut capẽt eos. Et nũcij venẽt
ad saul. dicẽtes. festina et ve-
ni m fidẽrũt se philistiim si
t terrã. Reuersus ẽ ergo saul
desistens ꝑsequi dauid. t ꝓce-
it ī occursũ philistiiz. Et fu
gerũt philistiim. ꝓ ter hoc
vocauerũt locũ illũ. petram
diuidentem. Ca'ꝑ xxiiij.

Ascendit ergo dauid inde.
et habitauit ī locis tutissi
mis engaddi. Cũq; reuẽsus esset
saul ꝑ ꝓh̃ꝫ ꝑ scriptũ ẽ philistheos.
nũciauerũt ei. dicẽtes. Ecce da
uid ī deserto ẽ engaddi. Assu
mẽs ergo saul tria milia elec
torũ virorũ ex omi isl. ꝓce
dit ad inuestigandũ dauid et
viros eius. etiã sup̃ abruptis
simas petras. que solis ibi
bis ꝑuie sunt. Et venit ad
caulas ouiũ. q̃ se offerebant
uiatori. Eratq; ibi spelũca. Quã
ingressus ẽ saul. ut purgaret
ventrẽ. Porro dauid et viri eius
ī interiori ꝑte spelũce latebãt.
Et dixerũt serui saul ad eũ.
Ecce dies de qua locutus ẽ dñs
ad te. Ego trado tibi inimicũ
tuũ. ut facias ei sicut placu
erit tibi oculis tuis. Surrexit
ergo dauid. et ꝑcidit oram
clamidis saul silenter. ꝓ hoc
ꝓcessit cor suũ dauid. eo q̃d
abscidisset oram clamidis saul.
Dixitq; ad viros suos. absit
sit mihi dñs. ne faciã hãc rem
dño meo xpo dñi. ut mittã
manũ meã ī eũ. q̃m xp̃s dñi

est. Viuit dñs. quia nisi dñs
ꝓcusserit eũ. aut dies eius ve-
nerit ut moriat. aut descẽdens ī ꝓlio
ꝓierit. ꝓpitius sit mihi dñs. ut non
mittã manũ meã ī xp̃m dñi.
Et ꝙ ficgit dauid viros suos ser-
monib⁹ istis. et nõ ꝓmisit eis
ut assurgẽnt ī saul. Porro sa-
ul exurgẽs de spelũca. ꝓgebat
cepto itinere. Surrexit aũt
et dauid ꝑ eũ. Et egressus de
spelũca. clamauit ꝑ tergũ sa
ul. dicẽs. Dñe mi rex. Et re-
spexit saul ꝑ se. Et inclinauit
se dauid ꝓnus ī terrã. adorauit.
Dixitq; ad saul. Quare audis
verba hoim loquentiũ. dauid q̃
erit malũ aduersũ te. Ecce
hodie vidisti oculi tui. q̃ tra
didit te dñs ī manu mea ī
spelũca. Et cogitauit ut occi
derẽt te. si pepercit tibi oculus meus
Dixi eũ. nõ extendã manũ
meã ī dñm meũ. quia xp̃s
dñi est. Quem ponens ꝑ pat mi
vide et cognosce ora clamidis
tue ī manu mea. q̃m ego ꝑ
scidi summitatẽ clamidis tue.
nolui extendẽ manũ meã ī
te. Animaduerte et vide. q̃m
nõ ẽ ī manu mea malũ neq;
iniquitas. neq; peccatum in te.
Tu aũt insidiaris animæ mee.
ut auferas eã. Iudicet dñs
inter me et te. et vindicet me
dñs ex te. Manus aũt mea
nõ sit in te. sicut ꝓuerbio an
tiquo dicit. Ab impijs egredi
etur impietas. Manus ergo mea
nõ sit in te. Quẽ ꝑsequeris
rex isl. quẽ ꝑsequeris. Cane

mortuū psequet̄ib. et pulsat̄ vnū. Dit dn̄s iudex. et iudicet int̄ me et te. et videat et iudicet causā mea. et eruat me de manu tua. Cū aut̄ cessasset dauid loquēs sermones hu iusmodi ad saul. dixit saul. Si cuius vox tua hec fili mi dauid. Et leuauit saul vocē suā. et flenit. Dixitq; ad dauid. Iustior tu es q̄ ego. Tu em̄ retribuisti mihi bona. ego aut̄ reddidi tibi mala. Et tu indicasti hodie que feceris mihi bona. quō tradiderit me dn̄s t manu tua. et nō occiderit me. Quis em̄ cū inuenerit inimicū suū. dimittet eū t via bona. Dz dn̄s reddat tibi vicissitudinē hui. p̄ eo q̄d hodie opatus es t me. Et nunc scio q̄d regnās regnabis. et habebis t manu tua regnū israel. Iura mihi t dnō. ne deleas semen meū p̄ me. neq; auferas nomē meū de domo patris mei. Et iurauit dauid saulī. Abiit ergo saul t domū suā. et dauid et vir eius. ascenderunt ad tutiora loci. Mortuus aut̄ est samuel. Et congregatus est vniuersus israel. et planxerunt eū omnes. et sepelierunt eū domo sua. in ramatha.

Cap. xxv.

Consurgens aut̄ dauid. descendit in desertū pharan. Erat aut̄ vir quidā in solitudine maon. et possessio eius in carmelo. et homo ille magnus nimis. Erantq; ei oues tria milia et mille capre. Et accidit. ut tonderet greges eius t carmelo.

Nomē aut̄ viri illius erat nabal. et nomē uxoris eius abygail. Erat aut̄ mulier illa prudentissima et speciosa. porro vir eius durus et pessimus. et malignosus. Erat aut̄ de genere caleph. Cū ergo audisset dauid t deserto q̄d tonderet nabal greges suos. misit decē iuuenes. et dixit eis. Ascendite t carmelū. et venietis ad nabal. Et salutabitis eū in pace meo pacifice. et sic dicetis. Sit gaudium tibi et tibi pax. et domui tue pax. et omnibus q̄ tibi habes sit pax. Audiui q̄d tondeant oua tua. Audiui q̄d tondeant pastores tui greges tuos. qui erant nobiscū in deserto. Nullā eis molestiā fecimus. nec aliquid defuit eis quātū de grege. oī tempore quo fuerunt nobiscū t carmelo. Interroga pueros tuos. et indicabunt tibi. Inuenient ergo pueri tui gratiam in oculis tuis. In die em̄ bona venimus ad te. Quidquid inuenerit manus tua. da seruis tuis. et filio tuo dauid. Cūq; venissent pueri dauid. locuti sunt ad nabal omnia vba hec ex nomine dauid. et siluerunt. Nudes aut̄ nabal pueros dauid. ait. Quis est dauid. et quis est filius ysai. Hodie crescunt serui. qui fugiunt dominos suos. Tolla ergo panes meos t aquas meas et carnes pecoris q occidi tonsoribus meis. et dabo viris quos nescio vnde sint. Regressi sunt ergo

pueri dauid. p via sua. Et re
uersi. venerunt et annunciauerũt
ei omnia verba que dixerat na
bal. Tunc dauid ait pueris suis.
Accingat² vnusquisq; gladio
suo. Et accincti sunt singuli gla
diis suis. accinctus q; & dauid
ense suo. Et secuti sunt dauid
ferme quadringenti viri. porro du
centi remanserunt ad sarcinas. Aby
gail autem uxori nabal nuncia
uit vnus de pueris suis. dicens.
Ecce misit dauid nuncios de de
serto ut benedicerent domino nro. et
adiurato eos. Homines isti boni
satis fuerunt nobis. et non mo
lesti. nec quicq; aliqn perdi
dimus cuncte quo tempore conuersati sumus cum eis i deserto. tp̃ nro erãt no
bis tam in nocte q; in die. omnibus
diebus quibus pauimus apud eos
greges. Quia obre considera &
excogita quid facias. quoniam appa
rata est malicia aduersus virum tu
um. et aduersus domum tuam. Et ipse
filius belial. ita ut nemo pos
sit ei loqui. Festinauit igit²
abygail. et tulit ducentos pa
nes. et duos utres vini. & quin
que arietes coctos. et quinq; sata
tas polente. et centum ligaturas uue
passe. et ducentas massas ficuum
aridarum. et imposuit super asinos.
Dixitq; pueris suis. Precedi
te me. ecce ego post tergum sequar
vos. Viro autem suo nabal. non
indicauit. Cum ergo ascendisset
asinum. et descenderet ad radices
montis. dauid et viri ei descen
debant obuiam sibi. Quibus et
illa occurrit. Et ait dauid. De
frustra seruaui omnia que huius e
rat in deserto. et non periit quic
quam de rebus que ad eum pertinebant.
et reddidit mihi malum pro bono.
Hec faciat deus inimicis dauid
et hec addat si reliquero de omni
bus que ad eum pertinet usque mane.
mittebat ad portam. Cui autem
vidisset abygail dauid. festina
uit et descendit de asino. Et
procidit coram dauid super faciem
suam. et adorauit super terram. &
cecidit ad pedes eius. et dixit.
In me sit domine mi hec iniquitas.
Loquatur obsecro ancilla tua in
auribus tuis. et audi verba famu
le tue. Ne ponat oro dominus meus
super filium istum virum iniqui
tatis nabal. quia secundum nomen
suum stultus est. et stultitia est cum eo.
Ego autem ancilla tua non vidi
pueros tuos domine mi. quos mi
sisti. Viuit ergo dominus meus
dominus et viuit anima tua. q; prohibu
it te ne venires in sanguinem. et
saluauit manus tua tibi. Et
nunc fiant sicut nabal inimici
tui. et qui quesierit domino meo ma
lum. Quapropter suscipe benedictionem
hanc quam attulit ancilla tua tibi
domino meo. et da pueris tuis
qui sequuntur te dominum meum. Aufer
iniquitatem famule tue. faciens
enim faciet dominus tibi domino meo
fidelem domum. quia prelia domini
mi tu pugnas. Malicia ergo non
inuenietur in te. omnibus diebus
vite tue. Si enim surrexerit ali
quis homo persequens te. et querens

aiam tuā. ⁊ erit aia dñi mei
custodita ⁊ si in fasciculo viue
tiū apud dñm dei tui. Porro
aias inimicoꝝ tuoꝝ rotabit ⁊ si
t impetu et circulo funde. Cum
ergo fecerit dñs tibi dño meo ō
nia bona quecunq; bona de te.
et cōstituerit te duce sup isr̃l.
nō erit tibi hoc ⁊ singultus ⁊ in
scrupulū cordis dño meo q̄d
effuderit sanguinem innocuū. aut
ppe te ultus fuerit. Et cū bene
fecerit dñs dño meo. ⁊ recordabe
ris ancille tue. et tu bene faci
es ei. Et ait dauid ad abygail.
Benedict⁹ dñs deus isr̃l q̄ misit te
hodie in occursū mei. et benedic
tus eloquiū tuū. et benedicta tu
que prohibuisti me hodie. ne uē
hodie ad sanguinē. et ultus fuerit
me manu mea. Illoquin. viuit
dñs deus isr̃l. q̄ prohibuit me ne
malū facerē tibi. nisi cito ve
nisses in occursū mihi. non
remāsisset de nabal usq; ad lu
cē matutinā mingens ad pa
rietē. Suscepit ergo dauid de ma
nu ei⁹. omnia que attulerat ei.
Dixitq; ei. Vade ⁊ pace. ⁊ do
mū tuā. Ecce audiui voc̄ tuā.
et honorauī faciē tuā. Venit
aut̄ abygail ad nabal. ⁊ ecce
erat ei cōuiuiū in domo eius
q̄si cōuiuiū regis. et cor nabal
lætū. Erat enī ebrius nimis.
et nō indicauit ei verbū pu
sillū usq; mane. Diluculo aut̄ cū digessisset vi
nū nabal. ⁊ dixerat ei uxor
sua verba hec. Et emortuū ē
cor eius intrinsecus. et factus est
quasi lapis. Cūq; ptransissent
decem dies. percussit dñs nabal.
et mortuus est. Cūq; audisset
dauid mortuū nabal. aut. Be
dict⁹ dñs q̄ iudicauit causā
opprobrij mei de manu nabal. ⁊
seruū suū custodiuit a malo.
et malicia nabal reddidit dñs
⁊ caput eius. Misit ergo dauid ⁊
locutus ē ad abygail. ut sumeret
ea sibi in uxorem. Et venerunt
pueri dauid ad abygail ⁊ cū
melli. et locuti sunt ad ea dicē
tes. Dauid misit nos ad te. ut
acciperet te sibi in uxorē. Que
q̄ surgens. adorauit pona ⁊ ter
ra. et ait. Ecce famula tua sit
⁊ ancilla. ut lauet pedes ser
uoꝝ dñi mei. Et festinauit et
surrexit abygail. et ascendit
sup asinū. et quīq; puelle se
cute sunt eā pedisseque eius. Et
secuta ⁊ nūcios dauid. et fa
cta est illi uxor. Ioz et achinoem
accepit dauid de iezrahel.
et fuerūt vtriq; uxores eius. Saul
aut̄ dedit michol filiā suā
uxorē dauid. phalti filio lais.
qui erat de gallim. Et venerunt zyphei ad saul
in gabaa. dicētes. Ecce da
uid absconditus ⁊ in valle achile.
que ⁊ ex aduerso solitudinis.
Et surrexit saul et descendit
⁊ deserti zyph. et cū eo tria
milia virorū de electis isr̃l. ut
quēret dauid ⁊ deserto zyph. Et
castra metatus ē saul ⁊ in gabaa
achile. q̄ erat ex aduerso solitu
dinis tuia. Dauid aut̄ habi
tabat ⁊ deserto. Vidit aut̄ eum

qđ venisset saul post se in de
serti. misit exploratores. et
didicit qđ ibi venisset vere
sime. Et surrexit dauid clam.
et venit ad locū ubi erat saul.
Cumq; vidisset locū i quo dor
miebat saul. et abner filiū
ner principē militie ei⁹. Et sau
le dormiente in tentorio. et po
pulū vallatū p circuitū ei⁹. ait
dauid ad achimelech ethēū. et
abysai filiū saruie fratre ioab.
dicens. Quis descendet mecū
ad saul in castra. Dixitq; a
bysai. Ego descendā tecū. De
scendit ergo dauid et abysai
ad populū nocte. et inuenerunt
saul iacentem et dormientē i ta
torio. et hastā fixā in terra ad
caput eius. abner autē et po
pulus dormiebāt in circuitu ei⁹.
Dixitq; abysai ad dauid. Co
clusit deus hodie inimicū tuū
i manus tuas. Nunc ergo perfodiā
eū lancea i terra semel. et secūd
opus nō erit. Et dixit dauid
ad abysai. Ne interfias eū.
Quis enī extendet manū
suā in xp̄m dñi. et innocens
erit. Et dixit dauid. Viuit
dñs quia nisi dñs percusserit eū.
aut dies ei⁹ veniens ut moriat.
aut in pugnā descendens perierit.
absit a me ut extendā
manū meā i xp̄m dñi. Nunc
igit tolle hastā q̄ est ad caput
ei⁹ et scyphū aquę. et abeamus
Tulit ergo dauid hastā et scy
phū aquę qui erat ad caput
saul. et abierūt. Et nō erat
qui videret et intelligeret
et vigilaret. sed omnes dormiebāt.
quia sopor dñi inuaserat eos
eos. Cumq; trānisset dauid ex ad
uerso. et stetisset i vertice montis
de longe. et esset grande intuallū
inter eos. clamauit dauid ad
populum. et ad abner filiū ner di
cens. Abner. abner. Respōdens
dixit. Quis es tu qui clamas et i
quietas regem. Et ait dauid ad
abner. Nōne tu vir es. Et
quis alius similis tui in israhel. Quare
ergo nō custodisti dominū tuū re
gem. Ingressus est enī vnus de
turba. ut interficeret dominū tuū re
gem. Non est bonum hoc. qđ fecisti.
Viuit dns quia filii mortis es
tis vos. q̄ nō custodistis dnm
vestrū xp̄m dñi. Nunc ergo vide
ubi sit hasta regis. et ubi sit
scyphus aquę qui erat ad caput
eius. Cognouit autē saul
vocē dauid. et dixit. Nūquid vox
tua hec fili mi dauid. Et dixit
dauid. Vox mea dne mi rex.
Et ait. Quia ob eam dns meus
persequit̄ servum suum. Quid fe
ci. aut quę est iniquitas mea. Nunc
igit audi oro dne mi rex.
verba servi tui. Si dns incitat
te adversum me. odoretur sacrificiū.
Si autē filii hominū. maledic
ti sint in conspectu dñi q̄ eiecerunt
me hodie. ut nō habitē in he
reditate dñi dicentes. vade serui
dus alienis. Et nunc nō effun
datur sanguis meus in terra coram
dño. quia egressus est rex israhel
ut quereret pulicē vnū. sicut

psequ⁹ pdixo i mot⁹bꝰ. Et aut saul. Detraui. Reuē fili mi dauid. Sequaꝯ em ult⁹ male facta tibi. eo qđ pciosa fuerit aia mea in oculis tuis hodie. Appaꝛet qđ stulte egerim. et ignoꝛauerim mlta nimis. Et ridens dauid. ait. Ecce hasta regis. Trā siat vn⁹ de pueris regis. et tollat ea. Dns aute retribuat vnicuiq; secm iustitia sua et fidem. Tradidit em te dns hodie i manu mea. et noluī leuare manū mea i xp̄m dm̄. Et sicut magnificata est aia tua hodie in oculis meis. sic magnificet aia mea i oculis dm̄. et liberet me de oī angustia. Dixit ergo saul ad dauid. Vade eꝫ tu fili mi dauid. Et quidē faciēs facies. et potens poteris. Abiit aute dauid i via sua. et saul reuersus e in locū suū.

Caꝑ xxvij.

Dixit aut dauid in corde suo. Aliqn incidam vno die in manꝰ saul. Nonne melius e ut fugiam. et saluer i tra philistinoꝝ. ut desperet saul. cessetq; me quere i cunctis finibꝰ isꝛl. Fugia ergo manꝰ eius. Et surrexit dauid. et abiit ipe et sexcenti viri cū eo ad achis filiū maoch regē geth. Et habitauit dauid cū achis in geth ipe et vnusquisq; et domꝰ eius achinoem iezrahelites. et abygail uxoꝛ nabal carmeli. Et nūciatū e saul. qđ fugisset dauid in geth. Et no addidit ultra. ut quereꝛ eū. Dixit autem dauid ad achis. Si inueni gꝛām in oculis tuis. det michi locū in una urbiū regionis hui⁹. ut habitē ibi. Cur em manet seruꝰ tuus in ciuitate regis tecū. Dedit itaq; ei achis i die illa siceleth. Proꝛ hāc causā fact⁹ e siceleth regibus iuda. usq; in diē hāc. Fuit aute numer⁹ dieꝝ quibus habitauit dauid in regione philistinoꝝ. quatuoꝛ mēses. Et ascendit dauid et vnusquisq; et agebāt ꝑdas de gessuri. et de gezri. et de amalechitis. Hi em pagi habitabant i tra antiquitꝰ euntibus sur. usq; ad terrā egypti. Et percutiebat dauid omnem terrā. nec relinquebat vllū viuū nec mulierē. Tollens q; oues et boues et asinos et camelos. et vestes. reuertebat. et veniebat ad achis. Dicebat aute ei achis. In quē inruistis hodie. Dicebatq; dauid. Contra meridiē iude. et contra meridiē iezrahel. et contra meridiē cinei. mulierē no viuificabat dauid. nec adducebat in geth. dicēs. ne forte loquant adinuicē nob. hec fecit dauid. Et hoc erat decretū illi cunctis diebꝰ quibꝰ habitauit i regione philistinoꝝ. Credidit ergo achis dauid. dicēs. Multa mala operatꝰ est gens sua israhel contra semetipm. erit igit⁹ michi seruꝰ sempiternꝰ.

Caꝑ xxviij.

Factū est aute. In diebꝰ illis congregauerunt philistiim agmina sua. ut pugnarent ad bellū contra israhel. Dixitq; achis ad

daud. Ecce scis nūc scito. qm
mecū egredieris in castris tu
et viri tui. Dixitq; dauid ad
achis. Sine sciet. quē faciat ser
uus tuus. Et ait achis ad daud.
Et ego custodē capitis mei po
nā te. cūctis diebus. Samuel
autē mortuus fē. Planxitq; eū
omis isrl. et sepelierūt eū i ra
matha urbe sua. Et saul abstu
lit magos et ariolos de terra.
et mīserat eos qui phytones
i bētre habebāt. Congregati
q; sūt philistiim et venerunt.
et castra metati sūt i sunam.
Congregauit autē et saul vniu
sū isrl. et venit in gelboe. Et vi
dit saul castra philistiiq;. et
timuit et expauit cor eius ni
mis. Consuluitq; dnm. et non
rndit ei. neq; p somnia. neq; p
sacerdotes. neq; p prophas. Dix
itq; saul seruis suis. Querite
mi mulierē habētē phytonē.
et vadā ad eā. et scisitabor p
illā. Et dixerūt serui eius ad eū.
Est mulier hūs phytonē i en
dor. Mutauit ergo habitū su
u. vestitq; se alys vestimētis
et abiit ipe et duo viri cū eo.
venerūtq; ad mulierē nocte.
Et ait. Diuina mi i phytone.
et suscita mi. quē dixero tibi. Et
ait mulier ad eū. Ecce tu nos
ti q̄a fecerit saul. et quō exā
serit magos et ariolos de ter
ra. Quare ergo insidiaris aie
mee. ut occidar. Et iurauit
ei saul i dno. dicēs. Viuit dns.
quia nō accidet tibi quicq; ma
li. pter hanc rem. Dixitq; ei
mulier. Quē suscitabo
tibi. Qui ait. Samuelē suscita
mihi. Cūq; autē vidisset mu
lier samuelē. exclamauit vo
ce magna. et dixit ad saul.
Quare imposuisti mi. Tu es
saul. Dixitq; ei rex. Noli ti
mere. Quid vidisti. Et ait mu
lier ad saul. Deos vidi ascen
dentes de terra. Dixitq; ei. Qua
lis est forma eius. Quae ait. Vir
senex ascendit. et ipe amictus
pallio. Intellexit saul q̄d sa
muel esset. et inclinauit se su
p facie sua in terra. et adora
uit. Dixit autē samuel ad
saul. Quare inquietasti me ut
suscitarer. Et ait saul. Co
arctor nimis. Philiste
im pugnāt adūsū me. et
deus recessit a me. Et propheta
me noluit. neq; i manu aphe
tarū. neq; p somnia. Vocaui
ergo te. ut ondes mi id facta.
Et ait samuel. Quid mi ro
gas me. cū dns recesserit a te.
et trāsierit ad emulū tuū.
Faciet eim dns tibi sicut locu
tus est in manu mea. et scindet
regnū tuū de manu tua. Et
dabit illud proximo tuo dauid.
quia nō obedisti voci dni. neq;
fecisti iram furoris eius in ama
lech. Idcirco hoc patetur
tibi dns hodie. et dabit dns
etiā isrl tecū i manu philistiim.
Cras autē tu et filii tui mecū
eritis. sed et castra isrl tradet do
minus in manu philistiim. Sta
timq; saul cecidit porrectus
in terra. et timuerat eum ver

samuelis. et robur non erat in eo. quia nō comederat panē tota die illa. Ingressa ē itaq; mulier ad saul. et turbatq; eum erat valde. Dixitq; ad eū. Ecce obediuit ancilla tua voci tue. et posui animā meā i manu mea. et audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Suscipe igit̄ audi et tu vocē ancille tue. ut ponā coram te buccellā panis. et comedes roborabis. ut possis iter facere. Quiescit et ait. Non comedā. Coegerūt autē eū serui sui et mulier. et tandē audita voce eoz surrexit de terra. et sedit sup lectū. Mulier autē illa habebat vitulū pascualē in domo. et festinauit et occidit eū. Tollēs q; farinā miscuit ea. et coxit azima. Et posuit coram saul. et cor seruos eius. Qui cū comedissent. surrexerūt et abierūt. p̄ totā noctē illā. Ca'm

Congregata sūt xxviio. ergo philistiim vniuersa agmina in aphec. ſ̄ Israēl castra metatus est iuxta fontē qui erat i iezrahel. Et satrape q; philistiim incedebāt in centuriis et in mulis. dauid autē et viri eius erat i nouissimo agmine cū achis. Dixerūtq; principes philistiim. Quid sibi volūt hebrei isti. Et ait achis ad principes philistiim. Nōne ignoratis dauid qui fuit seruus saul regis israēl. et ē apud me multis diebus ul' annis. Et nihil inueni in eo quicq; ex die qua trānsfugit ad me. usq; ad diē hanc. Irati sunt autē aduersus eū principes philistiim. et dixerūt ei. Reuertat vir et sedeat i loco suo i quo constituisti eū. et nō descendat nobiscū i prelium. ne fiat nobis aduersarius in prelio. Quo enim alit̄ placare poterit dnm suū. nisi i capitibus virorū. Nōne iste ē dauid cui cantabant p̄ choros dicentes. Percussit saul i milibus suis. et dauid i decē milibus suis. Vocauit ergo achis dauid. et ait ei. Viuit dns quia recte ego te. et bonū i oculis meis. et egressus tuus et introitus tuus mecū in castris. et nihil inuenī in te ex quo die venisti ad me usq; in hanc diē. Sed ducibus satrapis non places. Reuertere ergo et vade i pace. ne offendas oculos satrapārū philistiim. Dixitq; dauid ad achis. Quid enim feci. Et quid inuenisti i me seruo tuo a die qua fui coram te usq; in diē hanc. ut non veniam et pugnem contra inimicos dni mei regis. Respondens autē achis. locutus est ad dauid. Scio quia bonus es tu i oculis meis sicut angelus dei. sed principes philistiim dixerūt. non ascendet nobiscū i prelium. Igit̄ consurge mane tu et serui dni tui. q; venerūt tecū. Et cū de nocte surrexeritis et ceperitis diluculū. p̄gite. Surrexit ergo dauid ipe et viri eius de nocte ut pergerent in terrā philistiim. Et ascendit philistiim

qua trānsfugit ad me. usq; ad diē hanc. Irati sunt autē aduersus eū principes philistiim. et dixerūt ei. Reuertat vir et sedeat i loco suo i quo constituisti eū. et nō descendat nobiscū i prelium. ne fiat nobis aduersarius in prelio. Quo enim alit̄ placare poterit dnm suū. nisi i capitibus virorū. Nōne iste ē dauid cui cantabant p̄ choros dicentes. Percussit saul i milibus suis. et dauid i decē milibus suis. Vocauit ergo achis dauid. et ait ei. Viuit dns quia recte ego te. et bonus i oculis meis. et egressus tuus et introitus tuus mecū in castris. et nihil inuenī in te ex quo die venisti ad me usq; in hanc diē. Sed ducibus satrapis non places. Reuertere ergo et vade i pace. ne offendas oculos satrapārū philistiim. Dixitq; dauid ad achis. Quid enim feci. Et quid inuenisti i me seruo tuo a die qua fui coram te usq; in diē hanc. ut non veniam et pugnem contra inimicos dni mei regis. Respondens autē achis. locutus est ad dauid. Scio quia bonus es tu i oculis meis sicut angelus dei. sed principes philistiim dixerūt. non ascendet nobiscū i prelium. Igit̄ consurge mane tu et serui dni tui. q; venerūt tecū. Et cū de nocte surrexeritis et ceperitis diluculū. p̄gite. Surrexit ergo dauid ipe et viri eius de nocte ut pergerent in terrā philistiim. Et ascendit philistiim

subsiterunt. Persequutꝰ autē
dauid ipē et quadringenti uiri
cū eo. ~~et peruenerunt usq; ad torre~~
~~torrentē besor.~~ Subsiterat cū duce
ti. qui lassi trāsire nō poterāt tor
rentē besor. Et inuenerunt uirū
egyptiū in agro. et adduxerūt
eū ad dauid. Dederūtq; ei pa
nē ut ederet et bibēt aquā.
ꝫ et fragmē masse tortarū. et
duas ligaturas uuarū passe. Que
cū comedisset: reuixit ei spūs
ei⁹. et reconualuit: Non enī
ederat panē neq; biberat a
quā tribꝰ diebꝰ et tribꝰ noctib⁹
Dixitq; ei dauid. Cuiꝰ es
tu uel unde. et quo pgis? Qui
aut ei. Puer egyptiꝰ ego sum.
seruꝰ uiri amalechite. Dereliq⁹
enī me dns meus. quia egrotare
cepi nudiꝰ tertiꝰ. Siquidē nos
irruimꝰ ad austrāle plagam
cerethi. et cōtra iudā. et ad me
ridiē caleb. et ~~succ~~ syceleth succen
dimꝰ ignē. Dixitq; ei dauid.
Potes me adducere ad gregē is
tū? Qui aut: Iura mi p deum
qd nō occidas me. et nō tradas
me in manꝰ dñi mei. et ego du
cā te ad gregē istū. Et iurauit
ei dauid. Qui cū duxisset eū.
ecce illi diffundebāt sup faciē
uniuse terre comedentes et bi
bentes. et ag̃ festū celebrantes
die. p cuncta preda et spoliis que
repererāt de terra philistiim. et
de terra iuda. Et percussit eos
dauid a uespa usq; ad uesperam
alterius diei. et nō euasit ex eis
quisq;. nisi ad⁹ quadringenti uiri ado
lescentes. qui ascenderāt came

subsiterunt. Persequutꝰ autē
dauid ipē et quadringenti uiri
cū eo. ~~et peruenerunt usq; ad torre~~
~~torrentē besor.~~ Subsiterat cū duce
ti. qui lassi trāsire nō poterāt tor
rentē besor. Et inuenerunt uirū
egyptiū in agro. et adduxerūt
eū ad dauid. Dederūtq; ei pa
nē ut ederet et bibēt aquā.
ꝫ et fragmē masse tortarū. et
duas ligaturas uuarū passe. Que
cū comedisset: reuixit ei spūs
ei⁹. et reconualuit: Non enī
ederat panē neq; biberat a
quā tribꝰ diebꝰ et tribꝰ noctib⁹
Dixitq; ei dauid. Cuiꝰ es
tu uel unde. et quo pgis? Qui
aut ei. Puer egyptiꝰ ego sum.
seruꝰ uiri amalechite. Dereliq⁹
enī me dns meus. quia egrotare
cepi nudiꝰ tertiꝰ. Siquidē nos
irruimꝰ ad austrāle plagam
cerethi. et cōtra iudā. et ad me
ridiē caleb. et ~~succ~~ syceleth succen
dimꝰ ignē. Dixitq; ei dauid.
Potes me adducere ad gregē is
tū? Qui aut: Iura mi p deum
qd nō occidas me. et nō tradas
me in manꝰ dñi mei. et ego du
cā te ad gregē istū. Et iurauit
ei dauid. Qui cū duxisset eū.
ecce illi diffundebāt sup faciē
uniuse terre comedentes et bi
bentes. et ag̃ festū celebrantes
die. p cuncta preda et spoliis que
repererāt de terra philistiim. et
de terra iuda. Et percussit eos
dauid a uespa usq; ad uesperam
alterius diei. et nō euasit ex eis
quisq;. nisi ad⁹ quadringenti uiri ado
lescentes. qui ascenderāt came

reuerterēt ad terrā philistiim.
Philistiim aute ascenderūt
israhel. Cam xxxi.

Quumq; uenisset dauid et uiri
eius in syceleth die tertia.
amalechite impetū fecerāt ex
parte australi in syceleth. Et p
cusserāt syceleth et succende
rāt eā igni. et captiuas duxe
rāt mulieres ex ea. a minimo usq;
ad maiꝰ. Et nō interfecerūt
quēq;. ꝫ abierūt: et pgre
bat in uiā suo. Cū ergo uenisset
dauid et uiri ei⁹ ad ciuitatem.
et inuenissent eā succensā igni. et
uxores suas et filios suos. et fi
lias ductas ee captiuas. leua
uerūt dauid et ꝑplꝰ q̃ erat cū
eo uoces suas. et plāxerunt:
donec deficerent in eis lacrime.
Biquidē et due uxores dauid
captiue ducte fuerāt: achinoem
iezrahelites. et abygail uxor
nabal carmeli. Et gr̃istatꝰ e
dauid ualde. Volebat enī eum
ꝑplꝰ lapidare. quia amara erat
ānā uniuscuiusq; uiri. super filios
suos et filias. Confortatꝰ est
ergo dauid. in dño deo suo. Et
ait ad abyathar sacerdotem.
filiū achymelech. Applica ad me
ephod. Et applicuit abyathar
ephod ad dauid. Et ꝙsiluit da
uid dicēs. Persequar ne nō
latrunculos hos et cōprehenda
eos. Dixitq; ei dns. Persequere.
absq; dubio enī cōprehendes eos.
et ex⁹ces pdam. Abiit ergo
dauid ipe et sexcenti uiri qui
erāt cū eo. et uenerūt usq; ad
torrentem besor. et lassi quidē

los. et fugerant. Recuperauit ergo dauid omnia que tulerat amalechite. et duas uxores suas eruit. nec defuit quicq̃ a paruulo usq; ad magnum. tã de filiis q̃ de filiabꝰ. et de spoliis. et quicquid ei pretulerat. omnia reduxit dauid. Et tulit universos greges et armenta. et minauit ante faciẽ suã. Dixeruntq;. Hec ẽ preda dauid. Venit autem dauid ad ducentos viros qui lassi substiterat. nec sequi poterant dauid. et resederat in torrente besor. Qui egressi sunt obuiã dauid. et populo qui erat cũ eo. Accedens autem dauid ad populum. salutauit eos pacifice. Audiensq; vnus vir pessimus et iniquus de viris qui erant cũ dauid. dixit. Quia non venerunt nobiscũ. non dabimus eis quicq̃ de preda quã eruimus. Ex sufficiat unicuiq; uxor sua. et filii. Quos cũ accepissent. discedant. Dixit autem dauid. Non sic facietis fratres mei de his que tradidit nobis dñs. et custodiuit nos et dedit latrunculos qui eruperat aduersũ nos in manus nras. nec audiet vos quispiã super sermone hoc. Equa enim pars erit descendentis ad prelium et ascendentis ad sarcinas. et similiter diuidet. Et factum est hoc ex illa die et deinceps constitutum est preceptum. et lex usq; ad hanc horam. Venit ergo dauid in siceleg. et misit dona de preda senioribus iuda proximis suis. dicens. Accipite benedictionem de

preda hostium dñi. his qui erant in bethel. et qui in ramoth ad meridiem. et qui in iether. et qui in aroer. et qui in sephamoth. et qui in estham. et qui in rechala. et qui in urbibus iherameel. et qui in urbibus cheni. et qui in arama. et qui in lacuasa. et qui in athach. et qui in hebron. et cunctis locis per quos transierat dauid ipse et uiri eius.

Cap. xxxi

Philistiim autem pugnabant aduersus israel. Et fugerunt uiri israel ante faciem philistiim. et ceciderunt interfecti in monte gelboe. Insecutiq; sunt philistiim saul et filios eius. et percusserunt ionatham et aminadab. et melchisue filios saul. totumq; pondus prelii uersum est in saul. Et persecutus est eum uir sagittarius. et uulneratus est ab hemathei a sagittariis. Dixit ergo saul ad armigerum suum. Educ gladium tuum. et pertunde me. ne forte ueniant incircumcisi et illudant mihi. Et noluit armiger eius. timore perterritus. Arripuit itaq; saul gladium suum. et incubuit super eum. Quod cum uidisset armiger eius. quod mortuus esset saul. incubuit et ipse super gladium suum. et mortuus est cum eo. Mortuus ergo saul. et tres filii eius. et armiger illius. et omnes uiri eius in die illa pariter. Videntes autem filii israel qui erant in

ballem et tñs iozdanē. qđ fu
gissent viri israhelite. et qđ
mortuꝰ esset saul et filij eius.
reliquit ciuitates suas. et fu
gerūt. Veneruntq philistiim
et habitauerūt ibi. Facta aut
altera die. venerūt philistiim
ut spoliarent interfectos. et ꝛ
ueneruṫ saul et tres filios eius.
iacentes in monte gelboe. Et p
ciderunt caput saul. et expoli
auerūt eū armis. et miserūt
ꝛ terrā philistinoꝝ p circuitū.
ut annunciarent in templo ydo
loꝝ et populis. Et posuerūt ar
ma eius in templo astaroth. cor
pusq eius suspenderūt in mu
ro bethsan. Quod cū audisset
habitatores iabes gala
ad quecunq ferebat philistiim
saul. surrexerunt omnes viri for
tissimi. et ambulauerūt tota
nocte. et tulerūt cadauera saul.
et cadauera filioꝝ eius. de muro
bethsan. Veneruntq uni iabes
galaad. et cremauerūt ea igni.
et tulerunt ossa eoꝝ et sepelie
runt in nemore iabes. et ieiu
nauerunt septē diebus

Incipit liber Regum secū
dus primus eius.

Actū est aut.

Postq̄ mortuus
est saul. ut da
uid reuerteret a
cede amalech. et
mansit duob⁹ di
ebus in sycelech. In
die aut̄ tertia.
apparuit homo
venies de castris
saul veste conscissa. et pulue
re aspersus caput. Et ut venit ad
dauid. corruit in faciē suā.
et adorauit. Dixitq ad eum
dauid. Unde venis. Qui ait
ad eū. De castris israel fugi. Et
dixit ad eū dauid. Quod est ver
bum. nūcia mihi. Qui ait. Fugit populus de prelio. et multi
ex populo ceciderunt. mortui sunt.
Sed et saul et ionathas filius
eius. interierunt. Dixitq dauid
ad adolescentem. qui nunciabat ei.
Unde scis quia mortuus est saul. et
ionathas filius eius. Et ait ado
lescens. forte ascendi montem gelboe. et saul inni
tebatur hastili suo. Porro
currus et equites. appropinquabant
ei. Et postquam respexit me. vocauit. Cui ego cū
dissem. assum. dixit mihi. Quis
nā es tu. Et ait ad eū. Amale
chites sum. Et rursum dixit mihi.
Sta super me et interfice me. quia tenet
me angustia. et adhuc tota
anima mea est. Stans ergo super eum
occidi illum. certus eram. quod vi
uere non posset post ruinam. Et tuli
diadema quod erat in capite eius.
et armillam de brachio illius. et

attuli ad te dñm meū hui. ꝙ
p̄hendens aūt dauid vestimē
ta sua scidit: oīsq; vri q̄ erāt
cū eo. Et plāxerūt et fleuerūt
et ieiunauerūt usq; ad vesperā
sup saul et ionathā filiū eius.
et sup pplm dñi. et sup domū
israhel. q̄ corruissent gladio. Dix
itq; dauid ad iuuenē. q̄ nūcia
uerat ei. Vnde es tu? Cui ille
dixit. filius hominis aduene ama
lechites ego sū. Et ait ad eum
dauid. Quare nō timuisti mit
tere manū tuā. ut occideres xpm
dñi. Vocauitq; dauid vnū de pu
eris suis. ait. Accedens. irruе
in eū. Qui percussit eū. et mor
tuus est. Et ait ad eū dauid. Sag
uis tuus sup caput tuū. Os tu
um locutū ē aduersū te. dicēs.
ego occidi xpm dñi. Planxit
aūt dauid planctū hūc in eremoi
sup saul et ionatha filiū eius.
et precepit ut docerēt filios iuda
arcum. sicut scriptū est in libro ius
torū. Et ait: Considera israhel pro
bris tuis q̄ mortui sūt. sup excelsa
tua vulnerati. Iuuenes tui israhel.
sup montes tuos interfecti sūt.
Quō ceciderūt fortes? Nolite
annūciare in geth. neq; annū
cietis i compitis ascalonis.
ne forte letentur filie philistinorū.
ne exultent filie incircumcisorū.
Montes gelboe nec ros nec plu
uia veniant sup vos. neq; sint
agri primitiarū. quia ibi abiec
ti sūt clypei fortium. clypeus saul.
quasi nō esset unctus oleo. A
sanguine occisorum. ab adipe
fortium. sagitta ionathe nunq̄
abiit retrorsum. et gladius saul.
nō est reuersus inanis. Saul et
ionathas amabiles et decori
in vita sua. in morte quoq; non
sunt diuisi. Aquilis velociores.
leonibus fortiores. Filie israhel sup
saul flete. qui vestiebat vos coc
cino in deliciis. q̄ prebebat ornā
menta aurea cultui vestro. Quō
ceciderunt fortes in prio. Jona
thas in excelsis tuis occisus
est. Doleo sup te frater mi io
natha decore nimis. et amā
bilis sup amorē mulierum. Si
cut mater unicum amat filiū
suum. ita te diligebā. Quō ce
ciderūt robusti. et perierūt
arma bellica.

Cap. ii.

Factum est post hec. ꝙ siluit dauid
dñm. dixitq; dñs. Sū ascendā i
vnā de ciuitatibus iuda? Et ait
dñs ad eū. Ascende. Dixitq;
dauid ad eū. Quo ascendā? Et
ait ei. In hebron. Ascendit
ergo dauid et due uxores eius.
achinoem iezrahelites. et abi
gail uxor nabal carmeli. Sed
et uiros qui erant cū eo duxit
dauid singulos cū domib⁹ suis.
et mānserūt i oppidis hebron.
Venerūntq; uri iuda. et unxe
runt ibi dauid. ut regnaret su
per domū iuda. Et nūciatū est
dauid. q̄ uri iabes galaad se
pelissent saul. Misit ergo da
uid nūcios ad uiros iabes ga
laad. dixitq; ad eos. Benedicti
vos a dño. qui fecistis miam
hanc cū dño uro saul. et sepeli
stis eū. Et nūc faciat dñs uobis
uobis dñs miam et veritatē.
ꝙ et ego reddā gratiam. eo q̄d

plāctū

ferentib verbū istud. Confor
tent manus vre. et estote filij
fortitudinis. Licet enim mortuꝰ
sit saul dns vester. tm me vnxe
it dom⁹ iuda regē sibi. Abner
autē filius ner princeps exercitꝰ
saul. tulit hysboseth filiū saul.
et traduxit eū p castra. re
gēq; constituit super galaad. et
super gethsuri. et super iezrahel.
et super ephraym. et super beia
mim. et super israel vniuersū. Qua
dragīta annoꝝ erat hysboseth
filius saul cū regnare cepisset
super israel. et duobus annis regna
uit. Sola autē domus iuda se
quebat̄ dauid. Et fuit nume
rus dierū quos cōmoratus e da
uid in pane in hebron super do
mū iuda. septē annoꝝ et sex
mensiū. Egressusq; est abner
filius ner. et pueri hysboseth fi
lij saul de castris in gabaon.
Porro ioab filius saruie et pue
ri dauid egressi sunt. et omnes
pariter eos iuxta piscinā ga
baon. Et cū in vnū quemq; sedis
set. de regione sedere fecerunt hi ex vna
parte piscine. illi ex altera. Dixit
itaq; abner ad ioab. Surgāt
pueri. et ludāt coram nobis. Et
ait ioab. Surgāt. Surrexe
runt ergo et trāsierunt numero
xii de beniamin ex parte
hysboseth filij saul. et duode
cim de pueris dauid. Apprehen
densq; vnusquisq; capite ad
uersarij sui. defixit gladiū in
latus aduersarij. et ceciderunt simul.

Vocatū est nomē loci illius
ager robustoꝝ. in gabaon. Et
ortum est bellum satis durum. in die
illa. Fugatus est abner et viri
israel. a pueris dauid. Erant autē
ibi tres filij saruie. ioab et abi
sai. et asahel. Porro asahel cur
sor velocissimus fuit. quasi vnus ex
capreis que morant̄ in siluis. Per
sequebat̄ autē asahel abner.
Et nō declinauit neq; a dextris
neq; a sinistris. omittēs persequi
abner. Respexit itaq; abner
post tergū suum. et ait. Tu ne es
asahel. Qui rndit. Ego sum.
Dixitq; ei abner. Vade ad dex
tram siue ad sinistram. et apprehen
de vnum de adolescentulis. et tolle
tibi spolia eius. Noluit autem
asahel omittere. qui vigebat ira.
Iterumq; locutus est abner ad asa
hel. Recede. noli me sequi. ne
appellam te coram terra. et le
uem non poterō facie mea ad io
ab fratrem tuum. Qui audire nolu
it. et noluit declinare. Percussit
ergo eum abner cuspide hasta in
guine et trānsfodit eum et mor
tuus est in eodē loco. Omnesq; qui
trānsibat per locū in quo ceci
derat asahel et mortuus erat. sub
sistebat. Persequentibus autem
ioab et abysai abner. fugien
tē. sol occubuit. Et venerunt
usq; ad collē aqueductus. qui est
ex aduersa vallis. et tendēs de
serto in gabaon. Congregati
q; sunt filij beniamin ad abner.
et agglobati in vnū turmā. steterunt
in summitate tumuli vnius

Et ecce clamauit abner ad ioab.
et ait: Num usq; ad internecionem
tuus furor deseuiet? An ig
noras q̃ periculosa sit desperatio?
Usquequo nõ dicis pplõ. ut omit
tat psequi fres suos? Et ait
ioab. Viuit dñs. si loquuta fuisses
mane. cessasset pplus psequi
fres suos. Insonuit ergo ioab
buccina. Et steterũt omnes cõtra
eos. nec psecuti sunt vltra istũ. neq;
ultra certauerũt. Abner autẽ et
viri ei⁹ abierũt p campestria to
ta nocte illa. et trãsierũt iordã
nẽ. Et lustrata omni bethoron.
venerũt ad castra. Porro ioab
reuersus omissa abner. congre
gauit omnem pplm. Et defuerunt
de pueris dauid decem et nouẽ
viri. excepto asahele. Dauid
autẽ dauid p̃cusserat de bria
mim. et de viris q̃ erãt cũ abner
trecentos sexaginta. qui et mor
tui sunt. Tulerũtq; asahel. et se
pelierũt eũ in sepulchro pris
sui i bethleem. Et ambulauerũt
tota nocte ioab et viri q̃ erãt
cũ eo. et in ipso crepusculo pue
nerũt i hebron. Cap̃ iii.

Facta est ergo longa cõtenta
cio. inter domũ dauid. et inter
domũ saul. Dauid p̃ficiebat. et
semp̃ sumebat robustior. domus
autẽ saul deficiebat cotidie. Na
ti sunt filii dauid in hebron.
fuitq; primogenitus eius amnon de
achinoem izrahelitide. et ipsi
cheleab. de abygail uxore
nabal carmeli. Porro tertius
absalon. filius maacha filie tho
lomai regis gessur. Quarto at
adonias filius agrith. et quin
tus saphatias filius abithal. sexto
quoq; iethraam de egla uxore
dauid. Hii nati sunt dauid. in
hebron. Cũ ergo esset pliũ inter
domũ saul et domũ dauid. ab
ner filius ner regebat domũ
saul. Fuerat autẽ saul concubina
nomine respha. filia aiha. Dixit
q̃ hysboseth ad abner. Quare
ingressus es ad concubinã patris
mei? Qui nimis iratus nimis p̃ter
verba hysboseth. ait. Numquid
caput canis ego sũ aduersus
iudã hodie. q̃ fecerã misericordiã
domui saul patri tui. et fratri
bus et p̃ximis eius. et non tradi
di te i manus dauid. Et tu re
quisisti a me. q̃ arguis p̃ mu
liere hodie. Hec faciat deus
abner. et hec addat ei. nisi q̃
mo iurauit dñs dauid sic fa
ciã cui eo. ut trãsferat regnũ
de domo saul. et erigat thro
nũ dauid super israhel. et super
dã. a dan usq; bersabee. Et nõ
potuit rndẽ ei quicq̃. quia me
tuebat illũ. Misit ergo abner
nũcios ad dauid p̃ se. dicẽtes.
Cuius est terra. Et ut loquerẽt.
Fac mecũ amicitias. et erit
manus mea tecũ. et reducam
tibi ad te vniuersum israhel. Qui ait. Op
time ego faciã tecũ amicitias
ab. ẽ vnã rem peto a te dicẽs.
Non videbis faciẽ meã. nisi
adduxeris mi michol filiã saul.
et sic venies. et videbis me.
Misit autẽ dauid nũcios ad
hysboseth filiũ saul. dicẽtes.
Redde uxorem meã michol. quã

despondeza mi centū ꝓcurīb
philistīm. ¶Misit ergo hyspo
seth. et tulit ea a viro suo pha
thiel filio layb. ¶Sequebat aut ea
vir suus ploans. usq; bahurim.
Et dixit ad eū abner. Vade.
et reuertere. Quo et reuersus est.
¶Sermonē quoq; tulit abner
ad seniores isrl. dicēs. Ta he
ri et nudiustertius querebatis
dauid. ut regnaret sup vos. Fiat
ergo facite. qm dns locutus e
ad dauid. dicēs. In manu ser
ui mei dauid saluabo pplm me
um isrl. de manu philistīm. t
omn inimicor eor. ¶Locutus est
aut abner. etiā ad beniamin.
Et abiit ut loquerē ad dauid
i hebron omnia que placuerāt
isrl. et in vniuso beniamin. Veit
q; ad dauid i hebron. cū viginti
viris. Et fecit dauid abner
et viris eius q venerāt cū eo.
conuiuiū. Et dixit abner ad
dauid. Surgā ut congregē ad
te dnm meū regē. omnem isrl.
et ineam tecū fedus. t regnes
omib; sicut desiderat aia tua.
Cū ergo deduxisset dauid ab
ner. et ille isset in pace. ecce
pueri dauid et ioab venerūt
de latrocinio multā ꝓdā mag
nā nimis. Abner aut non
erat cū dauid in hebron. quia
iā dimiserat eū. et p pactū fu
erat i pace. Et ioab t omnis exer
citus eius qui erat cū eo. p̄cea
venerāt. Nūciatū e itaq; io
ab. a nūciatib; Venit abner
filius ner ad regem. et dimisit
eū. et abiit in pace. ¶Ingressus
est ioab ad regē. et aut dixit
ad eum. Quid fecisti. Ecce venit abner ad te.
Quare dimisisti eū et abiit et
recessit. ¶Ignoras abner filii
ner. qm ad hoc venit ad te
ut decipiat te. ut sciat exitū
tuū et introitū tuū. et noverit
omnia q agis. Egressus itaq;
ioab a dauid. misit nūcios
p abner. Et reduxit eū a cysterna syra. ignorante dauid.
Cumq; redisset abner i hebron.
secessit cū eo ioab ad
medium portę. ut loquerē cū eo
dolo. Et percussit eū ibi i inguine. et mortuus e in ultionem
sanguinis asahel fratris eius. Quod cū
audisset dauid postea gesta. aut.
Mundus ego sum et regnum meum
apud deum usq; in sempiternum. a
sanguine abner filii ner. Et ve
niat sup caput ioab. et sup
omnem domum patris eius. nec de
ficiat de domo ioab fluxum se
minis sustinēs. et leprosus te
nens fusum et cadens gladio. et
indigens pane. ¶Egit ioab et
abysai frater eius metuentes
abner. eo q occidisset asahel
fratrem eor in gabaon i plio. Dixit autē dauid ad ioab. t ad
omnem ꝓplm q erat cū eo. Scin
dite vestimenta vra. et accingi
mini saccis. et plangite ante exequias abner. Porro rex da
uid sequebat feretrū. Cumq; se
pelissent abner i hebron. le
uauit dauid rex vocē suā. et

fleuit sup tumulū abner. fle
uit aute oīs ppl'us. Planxit
q̄ rex et lugens abner. ait. fle
quid ut mor̄ solet ignauꝰ. mor
tuꝰ e abner. manꝰ tue nō sūt
ligate. et pedes tui nō sūt ap̄e
dibꝰ aggrauati. q̄ sicut solent
cadē coā filiꝭ iniquitatis. sic
corr uisti. Congemuit ab q̄ oīs
ppl'us. fleuit sup eū. Cūq̄ ve
nisset vniūsa multitudo cibi
cape cū dauid clara adhuc die.
iurauit dauid dicēs. hec faciat
mi deꝰ et hec addat. si aī occasū
solis gustauerō panē ul' aliud
quicq̄. Omnib⁹ q̄ ppl'o audientib⁹
et placuerūt eis cūcta que fe
cit rex. et gnouit oīs vulgus et vniuer
sus isr̄l' in die illa. quīn nō actū
fuisset a rege. ut occideret abner
filiꝰ ner. Dixit quoq̄ rex ad
seruos suos. Nūc ignoratis quīn
princeps et maximꝰ cecidit ho
die in isr̄l'? Ego aute delicatus
adhuc. et unctꝰ rex. Porro vi
ri isti filij saruie. duri michi sunt.
Retribuat dñs facienti malum.
iuxta malicia sua. Cap̄ iiij.

AUdiuit autem filiꝰ saul q̄d
ceciderit abner in hebron.
et dissoluta sūt manꝰ eius. omnis
q̄ isr̄l' p̄turbat⁹ est. Duo aute
viri principes latronū. erat filio
saul. nomē unī baana. et no
mē altēri rechab. filij remon
berothite. de filijs beniamin. Bi
quidē et beroth reputata est
in beniamin. et fugerūt berothi
te in gethaim. fuerūtq̄ ibi ad
uene. usq̄ ad tempus illud. Ion
athe autem ionathe filio saul filius
debilis pedibus. Quinquēnis enī
fuit qñ venit nūcius de saul et
ionatha. ex iezrahel. Tollēs
q̄ eū nutrix sua. fugit. Cūq̄
festinaret ut fugeret. cecidit. et
claudus effectus est. Habuitq̄ no
men mephiboseth. Venē
tes igit filij remon berothite
rechab et baana. ingressi sūt
feruente die domū hyspboseth.
Qui dormiebat sup stratum
suum meridie. et ostiaria domus
purgans tritici. obdormiuit.
Assumētes aute spicas tritici
latenter ingressi sūt domū. et
percusserūt eū i inguine rechab
et baana frat eius. et fugerūt.
Cū aute ingressi fuissent do
mū. ille dormiebat sup lectu
lum suum i cubiculo. Et percutientes
interfecerūt eū. sublatoq̄ capite
ei⁹. abierūt p̄ viā deserti to
tā nocte. Et attulerūt caput
hyspboseth ad dauid. in hebron.
Dixeruntq̄ ad regē. Ecce caput
hyspboseth filij saul inimici tui.
qui querebat animā tuā. Et de
dit dñs dño meo regi vltiōes
hodie de saul. et de semine eius.
Respōdēs aute dauid rechab et
baane fratri eius. filijs remon
berothite. dixit ad eos. Viuit
dñs qui eruit animā meā de
omni angustia. quīn eū q̄ nūn
tiauerat mihi et dixerat. mortu⁹
est saul. qui putabat se p̄spa
nūntiāre. tenui et occidi eū. in

Lsyrelech. Cui

Sytelech. Cui oportebat me
dle mercede p̄ munio. ꝯtomagl
mic. cū hostes impij interfecerūt
puū nopiū in domo sua sup
lectulū suū. nūc quā ergā sagnuēz
eoꝝ de manu vra. et ausera vob
de terra. Precepit itaq; dauid
pueris suis. et interfecerūt eos.
Prendentes aūt manꝰ et pedes eoꝝ.
suspenderūt eos sup piscinā in
hebron. Caput aūt hysboseth
tulerūt. et sepelierūt i sepulchro
abner in hebron. Cap̄ v.

Et venerūt vniuse tribꝰ isr̄l
ad dauid in hebron. dicen
tes. Ecce nos os tuū et caro
tua sumꝰ. Hz et heri et nudiꝰ
tertiꝰ cū esset saul rex sup nos.
tu eras ducens et reducens isr̄l.
Dixit aūt dns ad te. Tu pas
ces plm meū isr̄l. et tu eris
dux sup isr̄l. Venerūt quoq;
seniores de isr̄l. ad regē i hebron. Et pcussit cū eis rex da
uid fedus in hebron. coraz dno.
Unxerūtq; dauid in regē sup
isr̄l. Filiꝰ triginta annoꝝ erat
dauid cū regnare cepisset: et
quadraginta annis regnauit.
In hebron regnauit sup iu
da septē annis. et sex mesibꝰ.
In ihrlm aūt regnauit triginta
et tribꝰ annis. sup omnē isr̄l
et iudā. Et abiit rex et omnes
viri qui erat cū eo i ihrlm. ad
iebuseū habitatorē terre. Dix
itq; est ad dauid ab eis. Non
introibis hūc: nisi abstuleris
ceros et claudos dicentes. non
introibit dauid hūc. Cepit au
tem dauid arcē syon. hec est
aute ciuitas dauid. Dixitq;
dauid die illa quicūq; percus
serit eū qui prouisset iebuseū. et tetigerit domatū fistulas. et abstu
lerit claudos et ceros. odientes
aiam dauid. Idcirco dicitur puer
dicit. Cecus et claudus non mit
tet in templū. Habitauit aūt
dauid in arce syon. et vocauit
eā ciuitatē dauid. Et edificauit
p gyrū a mello. et intrinsecus.
Et ingrediebat̄ p gradus atq;
introitus. et dns deus exercituū
erat cū eo. Misit quoq; hyram
rex tyri nuncios ad dauid. et
ligna cedrina et artifices lig
norū. artifices aūt lapidū ad
parietes. et edificauerūt domū
dauid. Et cognouit dauid qm
confirmasset eū dns rege sup
isr̄l. et qm exaltasset regnū
eius sup plm suū isr̄l. Accepit
ergo dauid adhuc concubinas et
uxores de ihrlm. postq; venerat
de hebron. Natiq; sunt dauid
et alii filii. et filie. Et hec noīa
eoꝝ qui nati sunt ei in ihrlm. Sa
mua. et sobab. et nathan. et
salomon. et hybar. et helisua.
et nepheg. et iaphia. et helisa
ma. et helida. et heliphelech.
Audierūt ergo philistiim qd
unxisset dauid rege sup isr̄l.
et ascenderūt uniuersi ut quere
rent dauid. Quod cū audisset
dauid. descendit i psidiū. Phy
listiim aūt uenientes. diffusi
sunt in valle raphaym. Et cō
suluit dauid dnm. dicens. Si
ascendā ad philistiim. et si
dabis eos i manu mea. Et

dixit dñs ad dauid. Ascen
de. quia tradens dabo tibi phy
listhiim. t manu tua. Venit er
go dauid t baalpharasim. et
percussit eos ibi. Et dixit. Diui
sit dñs inimicos meos coram me.
sicut diuidit aque. Propterea
vocauit nomē loci illi⁹ baal
pharasim. Et reliquerunt ibi sculp
tilia sua. que tulit dauid t viri
ei⁹. Et addiderunt adhuc philis
thiim ut ascenderent. et diffusi
sunt in valle raphaym. Consi
luit autē dauid dnm. Si ascē
dā contra philistheos. et si tradēs
eos t manui meae. Dixit
dns ad eum. Non ascendas obuiam eis. sed gira
post tergum eor. et venies ad
eos ex aduerso pyroz. Et cū
audieris sonitum gradientis in
cacumine pyroz. tunc inibis p
lium. quia tunc egredietur dns an
te faciē tuā. ut percutiat castra
philistheiim. Fecit itaq; dauid
sicut ei preceperat dns. et percus
sit philistheiim de gabaon. usq;
dum venias gazer Cam vj.

Congregauit autē rursus
dauid omnes electos ex isrl.
triginta milia. Surrexitq; t
abiit. et venerūt ad ppl⁹ qui erat
cū eo de viris iuda ut adduce
rent archā dei. super quā nomen
inuocatum est nomē dñi exercituū sedentis
t cherubin super eā. Et imposue
runt archā dei super plaustrum
nouum. tulerūtq; eam de domo
aminadab qui erat in gabaa.
Oza autē et hayo filii aminā
dab. minabāt plaustrum no
uum. Cumq; tulissent eam de do
mo aminadab. qui erat in ga
baa. custodiens archā dei. hayo
precedebat archā. Dauid autē
et omnis isrl ludebāt coram dño.
in omnibus lignis fabrefactis t
cytharis t lyris. et tympanis
et sistris. et cymbalis. Cumq; au
tē venissent ad aream nachor. ex
tendit manū oza ad archam
dei. et tenuit eā. quia calcitra
bant boues. et declinauerunt ea.
Iratus q; est indignatione dns ex
aza. et percussit eū super teme
ritate. q; mortuus est ibi iuxta
archā dei. Contristatus est autē
dauid eo q; percussisset dns oza
et vocatū est nomē loci illi⁹ p
cussio oze. usq; in diē hanc. Et
extimuit dauid dnm. t dixit
illa. dicens. Quō ingredietur
ad me archa dni. in ciuitatē
dauid. Et noluit diuertere ad
se archā dni. t ciuitatē dauid.
sed diuertit eā in domo obede
dom gethei. Et habitauit ar
cha dni in domo obededom
gethei. tribus mēsibus. Et ben
dixit dns obededom. et oēi
domui eius. Nunciatū est autē
dauid quia benedixisset dns o
bededom. et omnia eius. propter
archā dei. Abiitq; dauid. Ino
uit archā dei de domo obededom
et reduxit archā in ciuitatē
dauid. in gaudio. Et erat cū
dauid septē choris. et victi
mis. Cumq; processissent
q; portabāt archā dni sex pas

sus. Immolabat bouē et ouē
arietem. Et dauid ꝓcurrebat
ꝙ organis aream gratis. et salta
bat totis viribꝰ ai dñm. Dor
to dauid erat accinctꝰ ephod
lineo. et dauid. et omis domꝰ
ist' ducebat archā testamēti
dñi in iubilo. et in clāgore buci
ne. Cuiꝰ ingressꝰ archa dei i ci
uitatē dauid. michol filia sa
ul ꝑspiciēs ꝑ fenestrā vidit
regē dauid subsilientē atq; sal
tantē cora dño. et despexit eū
in corde suo. Et introduxerūt
archā dñi. et posuerūt eā in
loco suo i medio tabnaculi. qd
tetenderat ei dauid. Et optulit
dauid holocausta cora dño. et
pacifica. Cuiꝰ ꝙplesset dauid
offerēs holocausta et pacifi
ca. bndixit pplo i nōie dñi exā
ciuit. Et ptitus ē i multitudie
viri ist' tā viro qᵐ mulieri sin
gulis collyridā panis vnā. t
assaturā bubale carnis vnā.
et similā frixā oleo. Et abiit
omis pplꝰ. vnusquisq; in domū
suā. Reuersus aūt ist dauid. ut bn
diceret domui suę. Et egressa mi
chol filia saul in occursū dauid.
ait: Quā gloriosus fuit hodie
rex ist' discoopiēs se ante an
cillas seruoꝝ suoꝝ. et nudatꝰ
est q̄si si nudet' vnꝰ de scurris.
Dixitq; dauid ad michol. Vivit
dñs quia ludā ai dñm q' elec
git me potiꝰ qᵐ patrē tuū. et
qᵐ omem domū eiꝰ. et preper
michi ut esset dux sup pplm
dñi ist'. Ludā et vilior fiā plꝰ

qᵐ factꝰ sū. et ero humilis meis.
et cū ancillis de quibꝰ locuta
es. gloriosior apparebo. Igit' michol
filie saul nō ē nāta filiꝰ ...
usq; ad diē mortis sue. Ca. vij.

Factū ē autē. Cū sedisset rex
in domo sua. et dñs dedisset
ei requiē vndiq; ab vniuersis
inimicis suis. dixit ad nathan
pphā. Vides ne qd ego habi
tē in domo cedrina. et archa
dei posita sit i medio pelliū.
Dixitq; nathan ad regē. Oē
qd ē in corde tuo vade fac. qz
dns tecū ē. Factū ē autē i nocte
illa. Et ecce sermo dñi ad na
thā. dicēs. Vade et loquere ad
seruū meū dauid. Hec dicit
dns. Nūquid tu edificabis mi
domū ad habitandū. Neq; enī
habitaui in domo ex die qua
eduxi filios ist' de terra egyp
ti usq; in diē hāc. sed ambulaba
i tabernaculo et in tētorio per
cuncta loca q̄ trāsiui cū filiis ist'.
Nūquid loquens locutꝰ sū ad v
nā de tribubꝰ ist'. cui precepi
ut pasceret pplm meū ist' dicēs.
Quare no edificasti mi domū ce
drinā. Et nunc hec dices ser
uo meo dauid. Hec dicit dns
exercituū. Ego tuli te de pastu
ib sequentem gregē. ut esses dux
sup pplm meū ist'. et fui tecū
i omibꝰ ubicūq; ambulasti. et
interfeci vniuersos inimicos tuos
a facie tua. Fecitq; tibi nomē
grāde. iuxta nomē maiorū
qui sūt in tra. Et ponā locū
pplo meo ist' et plantabo eū.

et habitabo cū ipō. et nō turbabit amplius. Sicut adcenderunt filii iniquitatis ut affligāt eū sicut prius. ex die qua cōstitui iudices super plm meū israēl. et requiem dabo tibi ab omnibus inimicis tuis. Predicitq; tibi dns. qd domū faciet tibi dns. Cumq; impleti fuerint dies tui et dormieris cū patribus tuis. suscitabo semen tuū post te qd egredietur de vtero tuo. et firmabo regnū eius. Ipse edificabit domui nōi meo. et stabiliā thronū regni eius usq; in sempiternū. Ego ero ei in patrē. et ipse erit mihi in filiū. Qui si quid aliquid gesserit. arguā eū in virga virorū. et in plagis filiorū hoīm. Misericordiā aute meā nō auferā ab eo sicut abstuli a saul quē amoui a facie tua. et fidelis erit domus tua et regnū tuū usq; metipsum ante faciē meā. et thronus tuus firmus erit iugiter. Secūm oīa verba hec et iuxta vniūsa visionē istā. sic locutus est nathan ad dauid. Ingressusq; rex dauid. et sedit coram dño. et dixit. Quis ego sū dne deus. et quæ domus mea. quia adduxisti me huc usq;. Sed et hoc parū visū est tibi spūs tuo dne deus. qui dilexisti me. misisti loqui super seruo tuo de domo seruī tui usq; in longinquo. Ista aute cū lex ab adam. dne deus. Quid ergo addere poterit adhuc dauid et loqui ad te. Tu cū scis seruū tuū. dne deus. Propter verbū tuū et secundū cor tuū fecisti oīa magnalia hec. ita ut notū faceres seruo tuo. Idcirco magnificatus es dne deus quia nō est similis tui. neq; est deus extra te in omnibus que audiuimus auribus nris. Quē aute gentē ut populus tuus israēl in terra. propter quā venit deus ut redimeret sibi eā in populū. et ponet sibi nomē. faceretq; eis magnalia et horribilia super terrā a facie populi tui quē redemisti ex egypto gentē et dēos eius. Et firmasti tibi populū tuū israēl in populū sempiternū. et tu dne factus es eis in deū. Nunc ergo dne deus verbū quod locutus es super seruū tuū et super domū eius firmata in sempiternū. et fac sicut locutus es. Et magnificetur nomē tuū usq; in sempiternū. atq; dicatur. Dns exercituū deus super israēl. et domus seruī tui dauid erit stabilita coram dño. Quia tu dne revelasti aurē seruī tui deus israēl dicens domū edificabo tibi. propterea inuenit seruus tuus cor suū. ut oraret te oratione hac. Nunc ergo dne deus tu es deus verus. et verba tua erunt vera. locutus es ad seruum tuū bona hec. Incipe igitur et benedic domui seruī tui. ut sit in sempiternū coram te. quia tu dne deus locutus es. et benedicta tua benedictione dom⁹ seruī tui in sempiternū.

Cap. viij.

Factū est aute post hec. percussit dauid philistheum. et humiliauit eos. Et tulit dauid frenum tributi de manu phili

lustrū. et pcussit moab. et mē
sus ē eos funiculo. coequans
terre. Appensus ē aut duos fu
niculos. vnū ad occidendū. et
vnū ad viuificandū. Factꝰ qꝫ ē
moab dauid seruies. sub tribu
to. Et pcussit dauid adadezer
filiū roob regē soba. qñ pfectus
est ut dilataret̄ sup fluuiū eufra
then. Et captis dauid eo pte
cuū mille septingentis equiti
bꝰ. et viginti milibꝰ peditū. sꝫ
neruauit omīb iugales curruū.
Deliquit aut̄ ex eis. centum
curruꝰ. Venit quoq; syria damas
ci. ut psidiū ferret adadezer
regi soba. et pcussit dauid de
syria viginti duo milia virorū.
Et posuit psidiū in syria da
masci. fuitq; ē syria dauid ser
uiens. sub tributo. Seruauit
qꝫ dns dauid ī omībꝰ. ad que
cūq; ptes ꝫ fuit. Et tulit dauid
arma aurea et torques que
habebat seruī adadezer. et de
tulit ea ī hierl̄m. Et de bethe
de berooth ciuitatibꝰ adadezer
tulit rex dauid es multū nimis.
de quo fecit salomon omnia va
sa ærea in templo. et mare ereū.
et columnas. et alia. Audiuit
aut̄ thou rex emath. qđ pcus
sisset dauid omē robur adade
zer. Et misit thou ioram filiū
suū ad regē dauid ut saluta
ret eū ꝫ gratulas et gras agere
eo qđ expugnasset adadezer.
et pcussisset eū. hostis quippe
erat thou adadezer. et mu
nera eius erāt vasa argentea. et
vasa aurea. et vasa erea. Que
et ipa sanctificauit rex dauid dño
cū argēto et auro. que sanctifica
uerat de vniuersis gentibꝰ quas sꝫ
egerat de syria et moab. et filiis
ammon et de philistiim et ama
lech. et de manibꝰ adadezer filii
roob regis soba. Fecit quoq; si
bi dauid nomē cū reuertereꝫ cap
ta syria ī valle salinaꝝ. cesis
duodecī milibꝰ. et mi debelen.
ad viginti ītia milia. Et posuit ī
edumea custodes. statuitq; ꝫ
sidiū. et fuīt ē vniuersa edumea
seruies dauid. Et seruauit dns
dauid in omībꝰ ad quecūq; ꝫ
erat ē et regnauit sup oēm
isrl̄. Faciebat quoq; dauid iudi
ciū et iusticiā. omi pplo suo. Jo
ab aut̄ filius saruie. erat sup
exercitū. Josaphat filius
achilud erat a cōmentariis. et
sadoch filius achitob. et achime
lech filius abyathar sacerdotes
erāt. et sarayas scriba. Banaias
aut̄ filius ioiade. sup cre
thi. et felethi. Filii aut̄ dauid.
sacerdotes erant. Cap. ix.

Et dixit dauid. Putas ne ē
aliquis qui remanserit de do
mo saul. ut faciā cū eo miam
ppter ionathā. Erat aut̄ de
domo saul seruus. nomē syba.
Quē cū vocasset rex ad se. dix
it ei. Tu ne es syba. Et ille cū
dixit. Ego sū seruus tuus. Et ait
rex. Si nō sup̄ē alius de domo
saul. ut faciā cū eo miam dei.
Dixitq; syba regi. Super filius
ionathe. debilis pedibꝰ. Ubi
nam aut̄ ē. Et syba ad regem.

Ite ait mi dño est machir filj
ammihel. in lodabar. Misit ergo
rex dauid. et tulit eū de dño
machir filj ammihel. de lodabar.
Cū aūt venisset mifiboseth fi
lius ionathe filj saul ad dauid.
corruit i faciē suā. et adora
uit. Dixitq; dauid. Mifiboseth.
Qui rndit. Ads sū seruus tuus.
Et ait ei dauid. Ne timeas. qz
faciēs faciā in te miam. ppter
ionathā patrē tuū. Et restitu
ā tibi oīes agros saul pris
tui. et tu cōedes panē i mesa
mea semp. Cui adorās eū dix
it. Quis ego sū seruus tuus. qm
respexisti sup mortuū si
mile mei. Vocauit itaq; rex
syba puerū saul. et dixit ei.
Oīa q̄cūq; fuerūt saul i vni
uersā domū eius. dedi filio dñi
tui. Operare ergo ei terrā tu et
filj tui. et seruj tui. et inferes
filio dñi tui cibos. ut alat. Mi
fiboseth aūt filius dñi tui. cō
det semp panē sup mesā me
ā. Erat aūt syba quidēs fi
lij. et viginti seruj. Dixitq; sy
ba ad regē. Iuxta ois quecūq; pre
cepit dñs mi rex seruo suo. sic faciet
seruus tuus. et mifiboseth come
det sup mesā tuā quasi vnus
de filijs regis. Habebat aūt
mifiboseth filiū puerū. noīe
micha. Omīs vō cognatio do
mus syba. seruiebat mifiboseth.
Porro mifiboseth habitabat
i hierlim. quia de mesa regis ui
gilter vescebat. et erat claudus
vtroq; pede. Cam xo.

Factū est aūt post hec
ut moreret rex filiorū amon.
et regnauit anon filius eius pro eo.
Dixitq; dauid. Faciā miam
cū anon filio naas. sicut fecit
pater eius mecū miam. Misit
ergo dauid. q̄ solaret eū p seruos
suos sup patre suo. Cumq;
venissent serui dauid i ter
rā filiorū amon. dixerūt principes
filiorū amon ad anon dñm suū.
Putas q̄d ppter honorem patris
tui. dauid misit ad te q̄ solato
res. et nō idcirco ut inuestigaret
te. et explorata urbe tradat eā
eius. misit dauid seruos
suos ad te. Tulit itaq; anon
seruos dauid. rasitq; dimidi
am partē barbe eorū. et precidit
vestes eorū medias usq; ad na
tes. et dimisit eos. Qd cum
nunciatū esset dauid. misit
i occursū eorū. Erant em vri
q; confusi turpiter valde. Et mā
dauit eis dauid. dicēs. Manete
i hiericho donec crescat bar
ba vre. Et tunc reuertimini. Vide
bes aūt filij amon q̄d iniu
riam fecissent dauid. misertq;
am q̄d iuxerūt in ciuitate syrii roob.
et syrii soba viginti milia pe
ditū. et a rege maacha mille
viros. et ab hystob duodecim
milia virorū. Qd cū audisset
dauid. misit ioab et omē
exercitū bellatorū. Egressiq; sūt
filij amon. et direxerūt
aciē ante ipm introitu portę.
Syrus aūt soba et roob et

hystob. et machā. seorsum
erant in castro. Videns igitur
Ioab qđ ꝑparatū esset aduersū
se pliū. et ex aduerso et ex ꝑte ter
gi. elegit sibi ex omnib⁹ electis
ex isrl. et instruxit aciē contra
syrū. Reliquā aut̄ ꝑtē ꝑpli. tra
didit abyssai fr̄i suo. Qui di
spsit aciē aduersus filios a
mon. Et ait Ioab. Si ꝑualuerint
aduersū me syri. eris
mi in adiutoriū. Si aut̄ filij
amon ꝑualuerint aduersū te.
auxiliabor tibi. Esto viri fortis
et pugnem⁹ ꝓ ꝓplo nr̄o. et
ciuitate dei nr̄i. Dñs aut̄
faciet qđ bonū ē in ꝓspc⁹ suis. Iniit itaq⁹ Ioab et ꝓplus
qui erat cū eo. certamē contra
syros. Quib⁹ fugatis fugerūt a
facie ei⁹. filij aut̄ amon vi
dētes qđ fugisset syri. fugerūt
et ipi a facie abyssai. et in
gressi sunt ciuitatē. Reuersus
q⁹ē Ioab a filijs amon. et ve
nit ihrlm. Videtes aut̄ filij
amon quia syrus expauit.
et qm̄ corruissent copiæ isrl.
congregati sunt pariter. Misit ada
dezer. et eduxit syros. q⁹ erant
trans fluuiū. et adduxit exer
citū eorū. Sobach aut̄ magis
ter militiæ adadezer erat ꝑ
ceps eorū. Qđ cū nunciatū es
set dauid. congregauit oēm isra
hel. et trāsiuit iordanē. ve
nitq⁹ in elama. Et direxerūt
aciē syri ex aduersō dauid.
et ꝓpugnauerunt contra eū. Fu
gerunt q⁹ syri a facie isrl. Et
occidit dauid de syris septin
gentos curr⁹. et quadraginta
milia equitū. et sobach ꝑ
cipē militiæ percussit. qui statim
mortuus ē. Videtes aut̄ vniu
si reges q⁹ erāt ꝑ ꝓsidio adadez
er victos se ab isrl. expacue
runt. et fugerūt quinquaginta
et octo milia coram isrl. Et fe
cerūt pacē cū isrl. et seruierūt
eis. Timuerūtq⁹ syri ultra
auxiliū ꝓbere filijs amon.

Factū est autem. Cap̄ xi.
Vertente anno eo tpe quo
solent reges ad bella ꝓcedere.
misit dauid ioab et seruos
suos cū eo et vniuersū isrl. et
vastauerunt filios amon. et
obsederunt rabath. Dauid au
tē remansit in ihrlm. Cū het
ageret. accidit ut surgēt
dauid de stratu suo ꝓ meri
diē. et deambularet in solario
domꝰ regie. vidit mulierē
se lauātē ex aduerso. fuit q⁹ pul
chra uisu nimis. Misit ergo
rex. et requisiuit quę esset
mulier. Nunciatūq⁹ ē ei qđ
ꝑa esset bethsabee filia he
liam. uxor vrie ethei. Mi
sit itaq⁹ dauid nuncios. et tu
lit eā. Quę cū ingressa esset
ad illū. dormiuit cū ea. Sta
tim⁹q⁹ sanctificata ē ab immundi
cia sua. et reuersa est in domū
suā. Concepto fętu. nuntiēs
q⁹ nunciauit dauid. et ait.

Conceptu. Misit autē dauid
ad ioab. dicēs. Mitte ad me
vriā. ethēū. Misitq; ioab vri
am. ad dauid. Et venit vri
as ad dauid. Quesiuitq; da
uid qđ̄ rē agēt ioab & pplūs.
et quō administrārēt bellū.
Et dixit dauid. ad vriā. Vade
in domū tuā. et lauā pedes
tuos. Egressusq; ē vrias de
domo regis. secutusq; ē eū ci
bus regis. Dormiuit autem
vrias ad portā domus regis
cū alijs seruis dñi sui. et nō
descendit ī domū suā. Nūciā
tumq; ē dauid. a dicētibus. Nō
uit vrias ad domū suā. Et
ait dauid. ad vriā. Nūqđ nō
de via venisti. Quare nō des
cendisti ad domū tuā. Et ait
vrias ad dauid. Arca dei.
et isr̄l et iuda. habitant ī papi
liōnibus. et dñs meus ioab et
serui dñi mei. sup̄ faciē terre
manēt. et ego ingrediar in
domū meā ut comedā & bibā
et dormiā cū uxore mea. Per
salutē tuā. et per salutē aīe
tue. qđ̄ nō faciā rē hāc. Ait
ergo dauid ad vriā. Mane hic
etiā hodie. et cras dimittam
te. Mansit vrias ī hierl̄m die illa.
et altera. Et vocauit eū dauid
ut comederet coram se et biberet.
et inebriauit eū. Qui egressus
vesp̄e. dormiuit sup̄ strato
suo cū seruis dñi sui. et ī do
mū suā nō descendit. Factū ē
ergo mane. Et scripsit dauid
epl̄am ad ioab. misitq; p manū

vrie. scribens in epla. Pone
te vriā ex aduersō belli. ubi
fortissimus pliū est. Et derelin
quite eū. ut percussus moriatur. Igit
cū ioab obsideret urbē. posuit
vriā in loco in quo sciebat vi
ros fortissimos. Egressiq; vi
de ciuitate. bellabāt aduersus
ioab. Et ceciderūt de pplō ser
uorū dauid. et mortuus ē etiā
vrias ethēus. Misitq; ioab nū
cia. et mandauit dauid oīa ver
ba pliī. Precepitq; nūcio. di
cens. Cū expleueris vniuersos
sermones belli ad regē. si cū
videris indignari et dixerit.
quare accessistis ad murū ut
pugnaretis. an ignorabatis qđ̄
mitta desuper ex muro tela mit
tant. quis percussit abymelech
filiū ierobosethi. nōne mulier
misit super eū fragmē mole de
muro. et mortuus est in thebez.
quare iuxta murū accessistis.
dices. Etiā seruus tuus vrias
ethēus. occubuit. Abiit ergo
nūcius et venit. et nunciauit
dauid oīa que ei preceperat ioab.
Et dixit nūcius ad dauid. Pre
ualuerūt aduersū nos viri.
et egressi sunt ad nos in agru.
Nos autē fortiter impetū p̄sequen
tes usq; ad portā ciui
tatis. Et direxerūt iaculā sa
gittarii ad seruos tuos ex
muro desuper. mortuique sunt de
seruis regis. Quin etiā seruus
tuus vrias ethēus. mortuus est.
Et dixit dauid ad nūciū. Hec

dies ioab. Mone te fiangat
ista res. Varię enī cuctę est p
hīs. et nūc hūiemūit illū. q̄ simmt
gladiū. Confortā bellatores tu
os aduersū urbē ut destruas
eā. et cohortale eos. Audiuit
autē uxor urie q̄d mortuus ses
set uir suus. et planxit eū. Trāsacto q̄ luctu. misit
dauid et introduxit eā in do
mū suā. et fīm est ei uxor. pe
perītq; ei filiū. Et displicuit v̄
bū hoc q̄d fecerat dauid. coram
domino. Cap̄ xii.

Misit ergo dīs nathan ad
dauid. Cumq; ei venisset ad
eū. dixit ei. Iudex fuit in ciuitate.
Duo viri erant in ciuitate una.
unus ditissimus. et alter pauper. Di
tissimus habebat oues et boues
plurimos valde. pauper autem
nichil habebat omnino. preter o
uē unā paruulā quā emerat
et nutrierat et que creuerat
apud eū. cū filiis eius sīl de pa
ne illius comedens. et de calice
eius bibens. et in sinu illius dor
miens. erat q; ei sicut filia. Cū
autē peregrinus ueniisset quidam
ad diuitē. pepercit ille sumere de
ouibus et de bobus suis ut exhi
beret cenam peregrino illi q̄ ve
nerat ad se. tulit ouē uiri
pauperis. et preparauit cibos hoi
ni qui uenerat ad se. Iratus autē
indignatus est dauid aduersus
hominem illum nimis. dixitq; ad
nathan. Viuit dīs. quia filius
mortis est uir qui fecit hoc.
Oue reddet. iiii. quadruplū eo q̄d
fecerit. v. uni. istud. et non pepe
rcerit. Dixit autē nathan. ad
dauid. Tu es ille vir. hec dicit dīs deus
isr̄l. Ego unxi te in regē super
isr̄l. et ego eruī te de manu sa
ul. et dedi tibi domū dñi tui. et
uxores dñi tui in sinu tuo. de
dique tibi domū isr̄l. et iuda. Et
si parua fuit tibi ista. adiecta ti
bi maiora. Quare ergo q̄re
sisti uerbo dñi. ut faceres malū
in conspectu meo. Uriā ethei
tem percussisti gladio. et uxorē illius
accepisti tibi uxorē. et interfe
cisti eū gladio filiorum ammon.
Quamobrē. non recedet gladius
de domo tua usq; in sempiternū.
eo q̄d despexeris me. et tuleris
uxorē urie ethei. ut esset uxor
tua. Itaq; hec dicit dīs. Ecce
ego suscitabo super te malū. de
domo tua. Et tollā uxores tu
as in oculis tuis. et dabo proxi
mo tuo. et dormiet cū uxoribus
tuis. in oculis solis huius. Tu enī
fecisti abscondite. ego vero fa
ciā verbū istud in conspectu omnis
isr̄l. et in conspectu solis huius. Et
dixit dauid ad nathan. Peccauī
dño. Dixitq; natha ad
dauid. Dīs quoq; tulit
peccatū tuū. non morieris. Ve
rumptamen quia blasphemare fecis
ti inimicos nomen dñi. propter
verbū hoc filius q̄ natus est tibi
morte morietur. Et reuersus e
natha in domū suā. Percus
sitq; dīs puerū quē pepererat

uxor vrie dauid. et despatsc.
Deprecatq; ꝑ est dauid dñm. pro
puilo. Et ieunauit dauid ie
iunio. et ingressus secrsum
iacuit sup terram. Venerunt
aute seniores domꝰ eiꝰ coste
tes ei. ut surgeret de terra. Q'
noluit: neq; comedit cū eis
tabit. Accidit aute die septīa.
ut moret infans. Timuerūt
q; serui dauid nūciare ei. qđ
mortuꝰ esset puilꝰ. Dixerūt
em. Ecce cū puilꝰ adhuc vi
uēt loquebam ad eū. et nō
audiebat vocē nr̄am. Quāto
magis si dixerimꝰ mortuus
e puer. se affliget. Cui er
go audisset dauid seruos su
os mussitātes. intellexit qđ
mortuꝰ esset infans. Dixitq;
ad seruos suos. Ītī mortuꝰ
e puer. Quī respondērūt ei. Mor
tuꝰ est. Surrexit ergo dauid
de terra. et lotꝰ unctꝰ q; est.
Cūq; mutasset vestē. ingres
sus e domū dñi et adorauit.
Et venit in domū suā. petī
uitq; ut apponēt ei panē.
et comedit. Dixerūt aūt ei
serui sui. Quod e sermo qđ
fecisti. Propter infantē cū ad
huc viueret ieunasti et fleui
sti. mortuo aute puero surre
xisti. et comedisti panē. Quī
ait. Propter infantē dū adhuc
viuēt. ieunauī et fleui. Di
cēba em. Quis scit si forte
donet eū mi dns. et viuat
infans. Ītī aute quia mortuꝰ
est. quare ieunē. Numq̄d po
terō reuocare eū amplꝰ. Ego
vadā ad eū. ille ver
nō reuertet ad me. Et ꝙsola
tus e dauid bethsabee. uxore
sua. Ingressus q; ad ea. dor
miuit cū ea. Que genuit fi
liū. et vocauit nomē eiꝰ sa
lomon. Et dilexit eū dns.
et misit p manū nathā ꝓphe
tē et vocauit nomē eiꝰ amabi
lis dno. eo qđ dilexēt eū dns.
Igit pugnabat ioab contra
rabath filioꝝ amon. et ex
pugnabat urbē regiā. Misit
q; ioab nūcios ad dauid. di
cens. Dimicaui aduersus ra
bath. et capiēda urbis aqꝫ.
Ītī igit congrega reliquā p
tem ppli. et obside ciuitatem
et cape eā. ne cū a me vasta
ta fuerit urbs. nom meo aſt
bat victoria. Congregauit im
q; dauid oēm ppl̄m. et p̄fec
tus adiit rabath. Cui q; di
micasset cepit eā. Et tulit
diadema regis cū de capi
te eiꝰ. pōdo auri taletū hūs
gemas pciosissimas. et ipso
situ e sup caput dauid. Q;
q; pdā ciuitatis asportauit.
multā valde. Populū q; eius
adduxit. serrauit. et cuneis
egit sup eos ferrata cuspi
ta. diuisitq; tribus. et tra
didit in typo latericio. Sic fe
cit vniuersis ciuitatibꝰ filioꝝ
amon. Et reuersꝰ est dauid
et omīs pplus. in ihrlm.
Factū est autem Cap̄ xiiij.

post hec. ut absalon filiꝰ da
uid sororē speciosissimā voca
bulo thamar adamaret amā
filiꝰ dauid. et deperiret in eam
valde. ita ut egrotaret pter
amorē ei⁹. qua ei⁹ erat virgo.
difficile ei videbat⁹ ut quip
piā mhonestē ageret cū ea. Er
at autē amon amicꝰ noīe
lonadab filiꝰ semma frīs da
uid. vir prudens valde. Qui
dixit ad eū. Quidē sic attenu
atꝰ macie filiꝰ regis p singu
los dies. cui nō indicabis mi.
Dixitq; ei amon. Thamar
sorore absalon frīs mei amo.
Cui rndit lonadab. Cuba sup
lectulū tuū. et languore simu
la. Cumq; venerit pater tuꝰ ut
visitet te. dic ei. Veniat oro
thamar soror mea. ut det mi
hi. et faciat pulmentū. ut
comedā de manu ei⁹. Accu
buit itaq; amon. et cōfi egro
tare cepit. Cumq; venissꝫ rex ad
visitandū eū. ait amon ad
regē. Veniat obsecro thamar
soror mea. ut faciat i oculis
meis duas sorbitiuncolas. et
det mihi rapiā de manu ei⁹. Ha
bitat ergo dauid ad thamar
domū. dicēs. Veni i domo
amon frīs tui. et fac ei pul
mentū. Venitq; thamar i do
mū amon frīs sui. Ille autē
iacebat. Quę tollēs farinā
cōmiscuit. et liquefaciēs in
oculis ei⁹. coxit sorbitiuncu
las. Tollensq; qđ coxerat
effudit. et posuit coram eo. Et
noluit comedere. Dixitq; a
mon. Eiice vniuersos a me.
Cumq; exissent omnes. dixit a
mon ad thamar. Infer mihi
i cellā. ut vescar de manu
tua. Tulit ergo thamar sor
bitiūculas quas fecerat. et
intulit ad amon frem suū i
cellā. Cumq; oppressisset ei ci
bū. apprehendit eā. et ait. Ve
ni iuxta mecū soror mea. Quę
rndit ei. Noli frater mi. noli
opprimere me. neq; enim hoc fas
est in isrl. Noli facere stultitiā
hanc. Ego enim ferre nō potero
opprobriū meū. et tu eris quasi
vnꝰ de īnsipientibꝰ in isrl. Qui
potiꝰ loquere ad regē. et non
negabit me tibi. Noluit au
tē atq; este precibꝰ ei⁹. sed pua
lens vtrisq; oppressit eā. et dor
mire cū illa. Et exosa eā
habuit amon magno odio
nimis. ita ut maiꝰ esset odiū
quo oderat eā. amore quo ante
dilexerat. Dixitq; ei amon.
Surge. et vade. Quę rndit
ei. Asaltē hoc malū qđ nunc
agis adiūcis me cū eo qđ ante fe
cisti. expellens me. Et nolu
it audire eā. Sed vocato pue
ro q̄ ministrabat ei. dixit ei.
Eice hanc a me foras. et clau
de ostiū post eā. Quę induta
erat talari tunica. huiusmodi
enim filie regis virgines vestibꝰ
vtebant. Eiecit itaq; eā mini
ster illi⁹ foras. clausitq; fo
res post eā. Quę assa cinere
capiti suo scissa talari

tunica. impositq; manibus
sup caput suum. ibat ingrediens
et clamans. Dixit autē ei absa
lon frater suus. Si non amon fra
ter tuus gratulatus tecum? Tz nunc
soror tace. frater tuus est. noli
affligas cor tuum p re hac. Habi
tauit itaq; thamar grauis in
domo absalon fratris sui. Cū
autē audisset rex dauid vbi
hec. gravi ira contra est valde. Et no
luit contristare spm amon filij
sui qm dilegebat eū. quia p
mogenitu erat ei. Postq no
uit locutus absalon ad amn. nec
malū nec bonū. Oderat enim ab
salon amon. eo qd violasset thamar
amon sororē sua. Factū est autē
p triumphū bitemō. ut tonderent
oues absalon i baalasor. que
est iuxta ephraym. Et vocauit
absalon omes filios regis. Ve
nitq; ad regē. et ait ad eum.
Ecce tondent oues seruī tui.
Veniat ergo rex cū seruis suis.
ad seruū suū. Dixitq; rex ad
absalon. Noli fili mi. noli ergo
rogare ut veniamus omes. et gra
uemus te. Cūq; autē cogeret eū
et nolusset ire. benedixit ei.
Et ait absalon ad dauid. Si
non vis venire. veniat obsecro
nobiscū saltē amon frater meus.
Dixitq; ad eū rex. Quare
necesse. ut vadat tecū. Coegit
itaq; eū absalon. et dimisit
cū eo amon. et vniuersos filios
regis. Fecitq; absalon
conuiuium. quasi regium.
Precepat autē absalon pue
ris suis. dicens. Obseruate cū
temulentus fuerit amon vino. et
dixero vobis percutite eū. et in
terficite. Nolite timere. ego enim
sum. qui precipio vobis. Robo
rate. et estote viri fortes. Fe
cerūt ergo pueri absalon ad
iussa amon. sicut preceperat eis
absalon. Surgentes vt omes
filij regis. ascenderunt singuli
mulas suas. et fugerunt. Cū
adhuc pergerent in itinere. fama
pueruit ad dauid. dicens. Oc
cisus est absalon omes filios
regis. et non remansit ex eis vn⁹.
Surrexit itaq; rex
et scidit vestimenta sua. et cecī
dit super terrā. Et omes serui
eius qui assistebant ei. scidere
vestimenta sua. Ionadab autē
ionadab filius semaa fratris da
uid. dixit. Non estimet dñs me
us rex. q omes pueri filij
regis occisi sint. Amon solus
mortuus est. qm in odio absa
lon erat positus ex die qua op
pressit thamar sororē eius.
Nunc ergo ne ponat dñs meus
rex super cor suum vbi i stud.
dicens. omes filij regis occi
si sint. qm amon solus mortuus
est. fugit autē absalon. Et
extollens puer speculator oc
los suos. et aspexit. Et ecce
populus multus venebat viam
retrorsum. ex latere montis. Dix
it autē ionadab ad regem.
Ecce filij regis adsunt. Iuxta
vbi seruus tuus. sic factum est.
Cūq; cessasset loqui. appa
ruerunt et filij regis. Et m

trantes. leuauerūt voce sua
et fleuerūt. Sed et rex & oēs
serui eius fleuerūt ploratu
magno nimis. Porro absalō
fugiens. abiit ad tholomai filiū
amiud regē gessur. Luxit e
go dauid filiū suū amon. mul
tis diebus. Absalon autē cū fu
gisset. et venisset i gessur fuit
ibi tribus annis. Cessauitq; da
uid rex p̄sequi absalon. eo q̄d
consolatus esset super mortu amon.

Intelligens aūt Capitulum.
ioab filius saruie. q̄d cor re
gis versus esset ad absalon. mi
sit thecuam. et tulit inde mu
lierē sapientē. dixitq; ad eam.
Lugere te simula. et induere
vestē lugubrē. et ne ungaris
oleo. ut sis quasi mulier plu
rimo tēpore lugēs mortuū. Et
ingredieris ad regē. ut loquaris
ad eū sermones huiusmodi.
Posuit autē ioab verba. in ore
eius. Ingressa ergo mulier
thecuites ad regē. ce
cidit coram eo super terrā. Et ado
rauit. et dixit. Salua me rex.
Et ait ad eā rex. Quid causē
habes. Quae respondit. Heu mi
ser vidua ego sū. mortuus e
nim vir meus. et habuī duos filios. Quos cū pugnarent simul ad
iuuāndum se mutuo. nullusq; esset q̄
eos separare posset. Et percussit
alter alterum. et interfecit eum.
Et ecce consurgens vniuersa cognatio adiuxit ancillā tuā. dicēs
Trade eum qui percussit fratrem su
um. ut occidamus eum pro animā fratris

sui quē interfecit. et delea mus
hereditem. Et quaerit ex me ancillā
tuā. quae relicta est
ut non suscitet virū meo nomen
et reliquiae super terrā. Et ait rex
ad mulierē. Vade i domum tuā.
et ego mandabo p̄ te. Dixitq;
mulier thecuites ad regem.
In me domine mi rex iniquitas. et
in domo patris mei. rex autē et thro
nus eius sit innocens. Et ait rex.
Quicunq; contradixerit tibi adduc eum
ad me. et ultra non addet ut tan
gat te. Quae ait. Recordetur
rex dominus deus tuus ut non multiplicet
se proximi sanguinis ad ulciscē
dum. et ne quaq̄ perdat filium
meum. Qui ait. Viuit dominus. q̄
non cadet de capillis filij tui
super terrā. Dixit ergo mulier.
Loquatur ancilla tua ad dominum me
um regem. verbum. Et ait. Loquere.
Dixitq; mulier. Quare co
gitasti huiusmodi rem aduersus
populum dei. et loquitur rex verbum istud ut peccet. et non re
ducat eiectum suum. Omnes mo
rimur. et quasi aquae dilabimur in
terrā. quae non reuertuntur. Sed vult
deus ut qui
cogitat ne pereat
qui abiectus est. Huc igitur veni.
ut loquar ad dominum meum regem
Ubi hoc pulchre fecerit. Et dixit
ancilla tua. Loquatur ad regem.
si quid faciat rex verbum ancillae
suae. Et audiuit rex verba. ut
liberaret ancillā suā de manu
omnium qui volebant me delere et
filium meum simul de hereditate dei.
dicat ergo ancilla tua. ut fi

at verb dñi mei regis quasi sa
tisfiet. Erat enim angelꝰ dei sic
t dñs meꝰ rex. ut nec benedi
cat nec maledicat monear. Vn et
dñs deꝰ tuus t tecū. Et cū dicens
rex. dixit ad mulierē. Ne abscō
das a me verbū. qđ te interro
go. Dixitq; ei mulier. Loqre
dñe mi rex. Et ait rex. Sitq; đ
manꝰ ioab tecū t mi omnibus
istis. Respdit mulier. et ait. O
salutē aīe tue dñe mi rex. nec
ad dextrā nec ad sinistrā est ex
omnibꝰ hijs que locutus t dñs
meꝰ rex. Iussum enim tuꝰ ioab
ipe precepit mihi. et ipe posuit t
os ancille tue omnia vba hec.
ut verteret figuram sermonis hui⁹
Seruꝰ tuꝰ ioab. precepit istud.
Tu aūt dñe mi rex sapiens
es. sicut habet sapiam angeli
dei. ut intelligas omnia super
terrā. Et ait rex ad ioab. Ecce
placatus feci verbū tuū. Vade
igit. et reuoca puerū absalō.
Cadens aūt ioab sup faciē suā t
terrā. adorauit. et benedixit
regi. Et dixit ioab. Hodie t
tellexit seruꝰ tuꝰ quia inuenī
gratiā in oculis tuis dñe mi rex.
feristi enim sermonē serui tui.
Surrexit enim ioab. et abiit t
gessur. et adduxit absalon t
ihrlm. Dixit aūt rex. Reuer
tat in domū suā. et faciē meā
nō videat. Reuersus t utiq; ab
salon in domū suā. et faciem
regis nō vidit. Porro sicut ab
salon. vir nō erat pulcher t
omni ilde. et decorꝰ nimis. A ver
tice pedis usq; ad vertē. nō
erat in eo ulla macula. Cūq;
magis tondebat capillos. tanto
aplius crescebat. Demel aūt in
āno tondebat. quia grauabat eū
crescres. Ponderabat capillos a
pitis sui ducentis siclis. pōdere pri
blico. Nati sunt aūt absalon fi
lij tres. et filia vna nōie thamar.
egāti forma. Iheri fuit t mi
nonio roboam filio salomonis.
et peperit ei abiam. Cumq; sitq; ab
salon in ihrlm duobꝰ annis. et
faciē regis nō vidit. Misit ergo
ad ioab. ut mitteret eū ad re
gē. Qui noluit venire ad eū. Cūq;
iterū misisset. et ille noluisset
venire. dixit seruis suis. Scitis
agrū ioab iuxta agrū meū.
habetq; messem ordei. Ite igitur.
et succendite eā igni. Succen
serūt ergo serui absalon segetē
igni. Et venientes serui ioab
scissis vestimentis suis. dixerūt.
Succensi sunt serui absalon agrū
agrū igni. Surrexit q; ioab
et venit ad absalon t domū
eius. et dixit. Quare succen
serui tui segetē meā igni. Et
rndit absalon ad ioab. Ecce mi
ad te obsecrabā ut venires ad
me. et mitterē te ad regē. et ut
dicerēs ei. Quare veni de gessur.
melius erat michi ibi esse. Ob
secro ergo ut videā faciē re
gis. Si aūt memor est iniquita
tis mee. interficiat me. Iussit
ergo ioab ad regē. nūciauitq; ei.
Vocatus q; absalon venit ad
regē. et adorauit coram eo. Osculatusq; est rex

absalon. Cap xv.

Ibitur post hec fecit sibi absalon curr̄ū⁊ equites⁊ quīq̄ginta viros q̄ precederent eū. Et mane g̃surgens absalo. stabat iuxta introitū porte⁊ via. Et quemcūq; virū qui habebat negociū ut veniret ad regis iudiciū vocabat absalon ad se. et dicebat. De qua ciuitate es tu? Cumq; ille respondens ait. ex una tribu israel ego sum. seruus tuus. Respondebatq; ei absalon. Videnē mi sermones tui boni⁊ iusti. ⁊ nō est qui te audiat: constituat⁹ a rege. Dicebatq; absalon. Quis me constituat iudicē super terrā ut ad me veniat omes q̄ habent negociū. et iuste iudicē? Et cū accederet ad eū homo ut salutaret eū. extendebat manū suā. et apprehendēs. osculabat⁹ eū. Faciebatq; hoc omi israel qui veniebat ad iudicium ut audiret a rege. et sollicitabat corda virorū israel. Post quattuor autē annos. dixit absalon ad regē. Vadā. et reddā vota mea que vovi dño. in hebron. Vovit enī seruus tuus. cū esset in gessur sirie. dicēs. Si reduxerit me dñs in hierusalē. sacrificabo dño. Dixitq; ei rex. vade in pace. Et surrexit. et abiit in hebron. Misit autē absalon exploratores⁊ omnib⁹ tribub⁹ israel dicēs. Cū audieritis clangorē buccine. dicite. Regnabit absalon in hebron. Porro cū absalo issent ducenti viri de hierlm vocati. e uites simplici corde. et nihil omnino scientes. Crescebat quoq; absalon achitophel gilonites⁹ siliauit dauid. de ciuitate sua gilo. cūq; immolaret victimas. facta⁊ coniuratio valida. populusq; gradiebat⁹ augebatur cū absalon. Venit igit⁹ ad dauid nūcius. dicēs. Toto corde vniuersus israel. secutus est absalon. Et ait dauid seruis suis q̄ erant cū eo. in hierlm. Surgite fugiamus. neq; enī erit nobis effugium a facie absalon. festinate egredi. ne forte veniēs occupet nos⁊ impellat super nos ruinā. et percutiat ciuitatē in ore gladii. Egressiq; serui regis ad eū. Omnia quecūq; precepit dñs nr̄ rex. hec⁊ rex mi⁹ seruis tuis. Egressusq; est rex et omis domus eius pedib⁹ suis. Et dereliquit rex decē mulieres concubinas. ad custodiendā domū. Egressusq; rex et omis israel pedib⁹ suis. stetit procul a domo. Et trānsiit seruus eius ambulabat iuxta eū. et legiones cerethi et phleti. Et omes gethei pugnatores validi secuti sunt eū de geth. sexcenti viri qui secuti eū fuerāt de geth. precedebant regē. Dixit autē rex ad ethai gethei. Cur venis nobiscū? Reuertere⁊ habita cū rege. quia peregrinus es. et egressus de loco tuo. Heri venisti. et hodie cōpelleris nobiscū egredi? Ego autē vado quo itur⁹ sum.

Recipe et reduc te ad filiū tuū. et dñs faciat tecū misericordiam et veritatē. quia ondisti eum gratiam et fidē. Et reddit ethai regi. dicens. Viuit dñs. et viuit dñs meus rex. quōcūq; loco fuerit dñs meus rex siue in morte siue in vita. ibi erit seruus tuus. Et ait dauid ethai. Veni. et trāsi. Et trānsiuit ethai gethenei. et omnes viri qui cū eo erant. et reliqua multitudo. Omnesq; flebat voce magna. et vniuersus populus trānsibat. Rex quoq; trānsiebat torrentē cedron. et cuncta populus incedebat. uia quę respicit ad desertū. Vocat autē et sadoch sacerdotes. et vniuersi leuite cū eo. portātes archā fœderis dei. Et deposuerunt archā dei. Et ascendit abyathar donec expleretur omnis populus. qui egrediebatur de ciuitate dei. Et dixit rex ad sadoch. Reporta archā dei in urbē. Si inuenero gratiam in oculis dñi reducet me. et ostendet mihi eā. et tabernaculū suum. Si autē dixerit mihi nō placeo. præsto sum. faciat quod bonum est coram se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotē. Ō videns re uertere ad ciuitatē in pace. et achimaas filius tuus. et ionathan filius abyathar duo filii vestri sint vobiscum. Ecce ego absondar in campestribus deserti. donec veniat sermo a vobis mihi cūcta nūtiet. Reportauerunt igitur sadoch et abyathar archam dei in hierl̄m. et manserunt

ibi. Dauid ascendebat cliuum oliueti. ascendebat et flens. opto capite. et nudis pedibus incedens. Cūctus et omnis populus qui erat cū eo opto capite ascendebat plorans. Nūntiatū est autē dauid. quod achitophel esset in coniuratione cū absalon. dixitq; dauid. Infatua quæso consilium achitophel domine. Cumq; ascendet dauid summitatē montis. vbi quotidie adorare erat deum. ecce occurrit ei chusi arachites scissa veste. et terra pleno capite. Et dixerunt ei dauid. Si veneris mecum eris mihi oneri. Si autē in ciuitatē reuerteris. et dixeris absalon. seruus tuus sum rex. quemadmodum fui seruus patris tui. sic ero seruus tuus. dissipabis consilium achitophel. Habes autē tecū sadoch et abyathar sacerdotes. et omne quodcūq; audieris de domo regis. indicabis sadoch et abyathar sacerdotibus. Sunt autē cum eis duo filii eorum. achimaas filius sadoch. et ionathas filius abyathar. Et mittetis per eos ad me omne verbum. quod audieritis. Venit ergo chusi amicus dauid in ciuitatē. absalon quoq; ingressus est hierl̄m.

Cap. xvi

Cumq; dauid trānsisset paululum montis vertice. apparuit syba puer miphiboseth in occursum eius. cum duobus asinis. qui oneati erant duce

tis pambus. et centū alligatis uue passe. et centū mas sis palitazū. et duobꝰ vtribꝰ vini. Et dixit rex ſybe. Quid sibi volūt hec. Ruditq; ſyba. Dñe mi rex. asini domestici regis ut sedeat. et panes et palate ad vescēdū pueris tuis. vinū aute ut bibat si quid defecerit in deserto. Et ait rex. Vbi ē filiꝰ dñi tui. Ruditq; ſyba regi. Remansit in ihrlm. dicēs. Hodie restituet mihi domꝰ isr regnū patris mei. Et ait rex ſybe. Tua sit omia q̄ fuerūt mifibosethe. Dixitq; ſyba. Oro tueniam gram coram te dñe mi rex. Veniēte rege dauid usq; bahurim. Et ecce egrediebat inde vir de cognatōe domꝰ saul. nōe semei. filiꝰ gere. Et p̄cedebat egrediens. et maledicebat. mittebatq; lapides contra dauid. et ois vnī ersus seruos regis dauid. Omnis aute ꝓplus et vniūsi bellatores a dextris et a sinistris late regis incedebant. Ita at loquebat semei. cū maledi ceret regi dauid. Egredere egredere vir sanguinū et vir belial. Reddidit tibi dñs vniūsum sanguinem domꝰ saul. cui tu regnasti p eo. et dedit dñs regnū in manu absalon filii tui. Et ecce premisit te mala tua. quia vir sanguinū es. Dixit aute abysai filiꝰ sarui. regi. Quare maledicit canis hic mortuus dño meo regi. Vadā. et amputabo caput eius. Et ait rex. Quid mihi et vobis filii sarui. Dimittite eum. ut maledicat. dñs enī precepit ei. ut maledicat dauid. Et quis ē qui audeat dicē. quare sic fecerit dñs. Et ait rex abysai. et vniuersis seruis suis. Ecce filiꝰ meꝰ q̄ egressus ē de vtero meo quit aiam meā. quanto magis hic filiꝰ iemini. Dimittite eū ut maledicat iuxta preceptū dñi. si forte respiciat dñs afflictionem meā. et reddat mihi bonū p maledictiōe hac hodierna. Ambulabat itaq; dauid et socii eius p viā et ce. Semei aute p iugum montis ex latere ex aduerso ibat gradiebat. maledicēs et mittens lapides aduersus eū. terramq; spargēs. Venit itaq; rex et vniuersus ꝓplus cū eo lassus. et refocillati sunt ibi. Absalō aute et omis ꝓplus isr ingressi sunt ihrlm. et achitophel cū eo. Cū aute venisset chusi amicus dauid ad absalon. locutus est ad eū. Salue rex. salue rex. Ad quē absalon. Hec ē tiquit gratia ad amicū tuū. Quare nō iuisti cū amico tuo. Ruditq; chusi ad absalon. Nequaq̄. quia illum ego quē elegit dñs. et omis hic ꝓplus et vniūsi isr. et cū eo manebo. Et ut et hoc in ferā. cui ego seruiturus sum. Nonne filio regis. Sicut paui patri tuo. sic parebo et tibi. Dixit aute absalon. ad

achitophel. Ante q̃silium quid agẽ debeam⁹. Et ait achitophel ad absalon. Ingred̃e ad concubinas p̃tis tui q̃as dimisit ad custodiendã domũ. ut cũ audierit oẽs isr̃l q̃d fedauerus patr̃e tuũ. roborẽt manꝰ eoꝝ tecũ. Tetendit ergo absalon tabnaculũ in solario. ingressusq̃ ad concubinas p̃tis sui. coram vniuerso isr̃l. Consiliũ autẽ achitophel q̃d dabat in diebꝰ illis. quasi si q̃s q̃sulcret deum. sic erat omne q̃silium achitophel. et cũ esset cũ dauid. et cũ esset cũ absalon. Cap xvii

Dixit itaq̃ achitophel ad absalon. Eligã mihi duodecim milia virorũ. et q̃surgẽs p̃sequar dauid hac nocte. et irruã sup eũ quippe qui lassus est et remissis manibꝰ. p̃terrã eũ. Cunct̃q fugerit omnis p̃plus qui cũ eo. p̃cutã regẽ solũ interficiã. et reducã ad me uniuersũ isr̃l. quẽ unꝰ requiri solet. Unũ enim virũ tu quer̃is. et omnis p̃plus erit in pace. Placuitq̃ sermo coram absalon. cunctis maioribꝰ natu isr̃l. Uocat̃ autẽ absalon. Vocate et chusi a rachitem. et audiamꝰ quid etiã ipse dicat. Cumq̃ venisset chusi ad absalon. ait absalon ad eũ. Huiuscemodi sermonẽ locutus est achitophel. facẽ debemꝰ. an nõ. Tu d̃ das q̃silium. Et dixit chusi ad absalon. Non bonũ q̃silium. q̃d dedit achitophel hac vice. Et rursus intulit chusi. Tu nosti p̃trem tuũ et viros qui cũ eo sũt. et fortissimos. et amaro animo. Veluti si ursa raptis catulis in saltu seuiat. Sed et pater tuus vir bellator est. nec morabit cũ p̃plo. Forsitan nunc latitat i speciis. aut i uno quo voluerit loco. Et cũ ceciderit unꝰ q̃libz in p̃incipio. audiet qui cũq̃z audierit et dicet. Facta est plaga in p̃plo. q̃ sequebat̃ absalon. Et fortissimꝰ quiq̃z cuiꝰ cor et q̃si leonis. pauide soluet. Scit enim omnis p̃plus isr̃l fortem patrem tuũ. et robustos eos qui cũ eo sũt. Uerũ hoc mihi videt̃ bonũ et q̃silium. Congregẽt ad te uniuersus isr̃l a dan usq̃z bersabee q̃si arena maris multa numerabilis. et tu eos in medio eoꝝ. Et irruemꝰ sup eũ i quocunq̃z loco fuerit tunc. et operiemꝰ eũ sicut cadẽs solet ros si p terrã. Et nõ relinquemus de viris qui cũ eo sũt. nec unum quidem. Quod si urbe aliqua fugerit ingressus. ad eandem deferent omnes isr̃l ciuitatem illi funes. et trahemꝰ eã in torrẽtem. ut nõ re periat nec calculꝰ quidem ex ea. Placuitq̃ absalon. et omnibus uiris isr̃l. melius esse q̃silium chusi arachitę. q̃silio achitophel. Dixit autẽ absalon ad chusi. Ingredere tecum q̃silium achitophel vade. ut videam q̃silium chusi melius sit an secus. Cumq̃ ingressus fuisset chusi ad absalon. ait absalon ad eum. Iuxta sermonem tuum sic locutus est achitophel. Fac quod placet tibi. Tu autem ut induceret dñs super absalon malum. Et ait chusi sadoch et abyathar sacerdotibꝰ. Hoc et hoc modo q̃silium dedit achitophel absalon. et seniorib⁹ isr̃l. et ego tale et tale dedi q̃silium. Nunc ergo mittite cito.

et nūciate dauid. dicentes.
Ne moreris nocte hac in cā
pestrabq; deserti. ſ absq; dila
tōe trāſgredere. ne forte absor
beat rex et oīes pplūs qui cū
eo est. Jonathan aūt et achi
maas stabāt iuxta fontē ro
gel. Abiit ancilla. et nūciauit
eis. Et illi pfecti sūt. ut referē
rent ad regē dauid. nūciū. Nō
eī poterāt vidē. a intrōitu
ciuitatis. Vidit aūt eos qui
dā puer. et indicauit absa
lon. Illi vēo gressi celeriter
gressi sūt domū cuiusdā viri
bahurim. qui habebat puteū
in vestibulo suo. Et descendēt
in eū. Tulit aūt mulier. et
expandit velamen suū sup os pu
teī. ſ sic latuit. Cūq; venissent ser
ui absalon ad mulierē in domū.
dixerūt. Ubi sūt achimaas et io
nathas. Et rūdit eis mulier.
Transierūt festinanter. gustata
paululū aqua. et hūc qui ge
bat eū non reppererūt. reuer
si sūt ihrlm. Cūq; abissent. ascē
derūt illi de puteo. Et pgentes
nūciauerūt regi dauid. atq;
dixerūt. Surgite et trānsite cito
fluuiū. quia huiusmodi dedit
cōsiliū achitophel. Surre
xerūt ergo dauid et oīes pō
pulq; qui erat cū eo. et trānsierūt
iordanē donec deluceret. ad
ſ remansit nec vnus
quidē residuus fuit. qui nō trā
sierit fluuiū. Porro achitophel
videns q̄ nō fuisset factū cōsi
liū. strauit asinū suū. et surre
xit. et abiit in domū suā et
ciuitatē suā. Et dispōsita domo
sua suspendio interiit. et sepul
tus ē in sepulchro patris sui. Da
uid aūt venit in castra. et ab
salon trānsiuit iordanē. ipse et o
nes viri isrl cū eo. Amasam vō
cōstituit absalon p ioab. super
exercitū. Amasa aūt erat filius
viri qui vocabat iethra. de iez
reli. Qui ingressus ē ad abi
gail filiā naas sororē saruie.
que fuit mater ioab. Et castra
metatus ē isrl cū absalon. ī ter
ra galaad. Cūq; venisset dauid
ī castra manaym. soby filius
naas de rabath filiorū amon.
et machir filius ammihel de loda
bar. et berzellai galaadites de
rogelym. optulerūt ei stratōia
et tapecia. et vasa fictilia. fru
mētū et ordeū et farinā. pole
tā et fabā et lentē. fructū tritī.
et mel et butyrū. oues et pin
gues vitulos. Dederūtq; dauid
et pplō qui cū eo erat. ad vesce
dū. Suspicati cū sūt. pplūm fa
me et siti fatigatū ī deserto.

Cap. xviii

Ibiitq; recensito
dauid pplō suo. cōstituit sup
eū tribunos et centuriones. Et
tradit pplī tertiā ptē sub manu
ioab. et tertiā ptē ī manu abi
sai filij saruie frīs ioab. ī ter
tiā ptē sub manu ethai. qui
erat de geth. Dixitq; rex ad
pplūm. Egrediar et ego vobiscū.
Et rūdit pplūs. Non exibis. Si
nec cū fugerimus nō magnopere
ad eos de nobis pertinebit. Sine

media pb̃ ceciderunt de nobis no
strīs cū abiit. quia tu vnꝰ p
dece milibꝫ cōputaris. q melius
tigit. ut sis nobis in urbe psi
dio. Ad quos ego ait. Dñs vo
bis certū videt. hoc faciā. Ite
tm ergo ego mane porta. egre
diebāt̃ pplūs p turmas su
as. centenī et millenī. Et pre
cepit ego ioab et abysai et ethai.
dicēs. Seruate mihi puerū absa
lon. Et oīb̃ pplūs audiebat
principē regem cūctis principi
bus p absalon. Itaq egressꝰ
ē pplūs i campū contra isrl. et fac
ta ē plāgo in saltu ephraym. Et
ceciderunt ibi pplūs isrl. ab exer
citu dauid. fuitq ē plaga
magna in die illa. viginti mi
lia. Fuit aut ibi plūs dispersꝰ
sup faciē oīs terre. et mltō
plures erāt quos saltus con
sumpserat de pplō. q hos quos vo
rauerat gladius in die illo. Ar
ripuit aut ioab ut occideret absa
lon. sedens mu
lo. Cūq ingressus fuisset mul
tā subter ramos densā querci et magnā. adhesit caput eius querc
ui. et ille suspensus inter celū et terrā.
mulus cui sedebat p trānsiit. Vi
dit aut hoc quidā. et nūciauit ioab. dicēs. Vidi absa
lon pendere de quercu. Et ait io
ab vir. qui nūciauerat ei. Si
vidisti. quare non confodisti eum
ibi terrā. Et ego dedissem ti
bi decē argenteos siclos. et vnū
baltheum. Cui dixit ad ioab.
Si appendēs mille nummos in manibus meis mi
le argenteos. nequaq̃ mittem
manū meā in filiū regis. Audi
entibus enim nobis precepit rex
tibi et abysai et ethai. dicēs.
Custodite michi puerū absa
lon. Si egissem quippiam contra
me audaciter. nequaq̃ hoc
regi latere potuisset. et tu sta
tim ego aduersus me. Et ait ioab.
Non sicut tu vis. sic aggrediar
eum coram te. Tulit ergo ioab
tres lanceas. et infixit eas in
corde absalon. Cūq adhuc
palpitaret arentibus in quercu.
circumdederunt decē iuuenes ar
migeri ioab. et percusserunt eum
fecerunt eum. Cecinit autē ioab
buccina. et retinuit pplūm ne
persequerētur fugientem israhel. volēs
parcere multitudini. Et tulerunt
absalon. et proiecerunt eum in spe
cu in foueā grandē. et congesta
uerunt super eum aceruum lapidū
magnum nimis. Omnis autē
israhel fugit in tabernacula sua.
Porro absalon erexerat sibi
cū adhuc viueret titulū. qui
est in valle regis. Dicebat
enim. Non habeo filium. et hoc
erit monimentū nois mei. Vo
cauitq titulū nomine suo. et ap
pellat manus absalon. usq
ad hanc diē. Achymaas aut
filius sadoch. ait. Curram et
nūciabo regi. quia iudicium
fecerit ei dns de manu inimi
corum eius. Ad quē ioab dixit.
Non eris tu nūcius in hac die.
sed nūciabis in alia. hodie te
non volo nūciare. filius enim regis

mortuus. Et dixit Joab ad chusi. Vade et nūcia regi. que vidisti. Adorauit chusi Joab. et recessit. Dixit autē achimaas filius sadoch. Dixit ad Joab. Quid impedit si etiā ego curram post chusi? Dixitq; ei Joab. Quid vis curre fili mi. Vem huc. Solon clīs bom mittit bandus. Quo nūdit. Quid enī sīc curres. Et ait ei. Cuīpe. Curres ergo achimaas p viā rēpendy. trānsiuit chusi. Dauid autē sedebat īt duas portas. Speculator vēs qui erat in fastigio porte sup muru eleuabs oculos. vidit hominē currētē solū. Et exclamabs. indicauit regi. Dixitq; rex. Si solus est. bonus nūcius in ore eius. Appetāte autē illo. et accedente ppius. vidit speculator hoīem alterū currētē. Et vocifērabs mi cui me. ait. Ecce video hominē alterū currēs solus. Dixitq; rex. Et iste bonū nūciū. Speculator ait. Existimo cursū primi esse achimaas filij sadoch. Et ait rex. Vir bonus est. et nūciū portās bonū ve nit. Clamabs autē achimaas. dixit ad regē. Salue rex. Et adorabs terrā coram rege in terra. ait. Benedictus dūs tuus q̄ tradidit homines. qui leuauerūt manus suas contra dnm meū regem. Et ait rex. Est ne pax pueo absalon. Dixitq; achimaas. Vidi tumultū magnū. nō misit Joab seruū tuū. ego seruū tuū.

Nescio aliud. Ad quē rex. Transi aut. et sta hic. Cūq; ille trānsisset et staret. apparuit chusi. Et veniēs. ait. Nūciā apporto michi dūe mi rex. Judicauit enī p te dūs hodie. de manu omniū q̄ surrexerūt contra te. Dixit autē rex ad chusi. Est ne pax pueo absalon. Cui ille rndens chusi. fiat inimicis dñi mei regis. et omnes qui insurgūt aduersus eū in malū. Contristatus itaq; rex ascendit cenaculū porte. et flevit. Et sic loquebat. vadens. Fili mi absalon. fili mi absalon. absalon fili mi. Quis mihi tribuat. ut ego moriar p te. Absalon fili mi. fili mi absalon.

Cap xix.

Nūciatū est autē Joab. q̄d rex fleret et lugēret filiū suū. Et versa est victoria in die illa in luctū. omni populo. Audiuit enī populus in die illa dicēte. dolet rex super filio suo. Et declinabat populus in die illa ingredi ciuitatē. quasi declinare solet populus fugiēs de prelio. Porro rex operuit caput suū. et clamabat voce magna. Fili mi absalon. absalon fili mi. Ingressus ergo Joab ad regē in domū. dixit. Confudisti hodie vultū omnū seruorū tuorū. qui saluā fecerūt animā tuā. et animā filiorū tuorū. et filiarū tuarū. et animā uxorū tuarū. et animā concubinarū tuarū. Diligis odientes te. et odio ha

bes diligentes te. Et ondisti hodie. quia nō curas de ducib⁹ tuis. et de seruis tuis. Et vere nouī nunc quia si absalon uiueret. et nos omnes obtubuisset nos. tibi placeret tibi. Nunc igit surge et prede. et alloquens satis suis seruis tuis. Juro enim tibi q̄ dñm. q̄d si nō exieris. ne vnus quidē remanebit tecū nocte hac. Et peius erit hoc tibi. q̄ oīa mala q̄ venerūt sup te ab adolescentia tua. usq; in p̄sens. Surrexit ergo rex. et sedit in porta. Et omni pplo nunciatū est. q̄d rex sedet in porta. Venitq; vniuersa multitudo. coram rege. Israel autē fugit i tabernacula sua. Omnibus quoq; pplis per tribus israel. dicens. Rex liberauit nos de manu inimicorū nr̄or. et ipse saluauit nos de manu philistheo rum. Et nunc fugit de terra p̄ absalon. Absalon aut quē vnximus sup nos. mortuus est in bello. Usquequo siletis. et nō reducitis regē. Et cōsilium totius israel. ad regem. Rex vero dauid misit ad sadoch et ad abyathar sacerdotes. dicens. Loquimini ad maiores natu iuda. dicentes. Cur vemitis nouissimi ad reducendū regē in domū suā. Uerumtamen amicus omnib⁹ israel p̄uenerat ad regē. ut reduceret eū i domū suū. quia dixerat rex. Vos dicetis ad p̄plm. Frēs mei vos. os meū et caro mea vos. Cur ergo estis nouissimi reducentes regē. Et amasen dicite. Nonne os meū es et caro mea. tu. Hec faciat mihi deus et hec addat. si nō magister militie fueris coram me omni tempore pro ioab. Et inclinauit omne cor viri iuda. q̄si vnius viri. Miseruntq; ad regem. dicentes. Reuertere tu. et omnes servi tui. Et reuersus est rex. et venit usq; ad iordanē. Et omnis iuda venit in galgala. ut obuiaret regi. et traduceret eum iordanē. Festinauit autē semei filius gera filius iemini de bahurim. et descendit cū viris iuda in occursū regis dauid cū mille viris de beniamin. Et syba puer de domo saul. et quindecim filii eius ac viginti serui. erant cū eo. Et irruerunt p̄ceps iordanē ante regē. trā sieruntq; vada. ut traducerent domum regis. et facerent iuxta uoluntatē eius. Semei autem filius gera p̄stratus coram rege. cū iā trans esset iordanē. dixit ad eum. Ne reputes mihi dñe mi iniquitatē. neq; memineris mali quod puer seruus tuus. i die qua egressus est dñs meus rex de hierlm. neq; ponat rex in corde suo. Agnosco enim seruus tuus peccatum meum. et idcirco hodie primus veni de omni domo ioseph. descendere in occursū dñi mei regis. Rndens vero abyssai filius saruie. dixit. Nunquid p hoc malum non occidet semei. q̄ maledixit

dixit regi dñs. Et ait dauid. Quid mihi et vobis filij seruie. Cur effectum mihi hodie ↄ satha. Ergo ne hodie mortet vir in israhel. An ignoro hodie me factū regē super israhel. Et ait regi semei. Non morieris. Jurauitq; ei. Misibosech quoq; filius saul descendit in occursū regis illotis pedibus. et intonsa barba. vestes q; sui ab die laucat a die qua egressus fuerat regi. usq; ad diem reuersionis eius in pace. Cūq; che rusalē occurrisset regi. dixit ei regi. Quare nō venisti mecū misibosech. Qui respōdens ait. Domine mi rex. seruus meus decepit me. Dixi q; ei ego famulus tuus ut sternat mihi asinū. et ascendens abeam cū rege. Claudus ego sum seruus tuus. Insuper & accusauit me seruum tuum. ad dominum meum regē. Tu autem domine mi rex sicut angelus dei fac quod placitum est tibi. neq; enim fuit domus patris mei nisi mortis obnoxia. domino meo regi. Tu autē posuisti me seruum tuum inter conuiuas mense. Quid igitur habeo iuste querele. aut quid possum ultra nisi vocifera ad regem. Ait ergo rex. Quid ultra loqueris. Sermo tuus est quod locutus es. Tu et syba. diuidite possessiones. Respondit misibosech regi. Etiā cuncta accipiat. postquā reuersus est dominus meus rex pacifice in domum suam. Berzellai quoq; galaadites senex ve

de descendens de rogelim. & duxit regem iordanē. parauitq; eum ultra fluuium prosequi eum. Erat autē berzellai galaadites senex valde. octogenarius. Et ipse pauit alimenta regi. cū moraret in castris. fuit quippe vir diues nimis. Dixitq; rex ad berzellai. Veni mecū. ut requiescas seruire mecū in hierusalē. Et ait berzellai ad regem. Quot sunt dies annorū vite mee ut ascendā cū rege in hierusalē. Octogenarius sum hodie. Numquid vigent sensus mei ad discretionem suaue aut amarum. aut delectabit puerum tuum cibus et potus. an audire ultra possum vocē cantatorū atq; cantatricū. Quare seruus tuus fiat onerosus domino meo regi. Paululum precedam famulus tuus. ab iordane tecum. Quare digno hac vicissitudine. ut obsequar tibi famulus tuus. et moriar in ciuitate mea. et sepeliar iuxta sepulchrum patris mei & matris mee. Est autem seruus tuus chamaam. Ipse vadat tecum domine mi rex. & fac ei quod tibi bonum videtur. Dixit rex. Mecum transeat chamaam. et ego faciam ei quicquid tibi placuerit. et omne quod petierit a me impetrabis. Cūq; transisset vniuersus populus et rex iordanē. osculatus regem berzellai. & benedixit ei. Et ille reuersus est in locum suum. Transiuit ergo rex in galgalā. et chamaam cum eo. Omnis autem populus iuda traduxerat regem. et media tm pars affuerat de populo israhel. Itaq; omnes de descendens de rogelim. & duxit regem iordanē. paratq; etiā ultra fluuium prosequi eum. Erat autē berzellai galaadites senex valde. octogenarius. Et ipse pauit alimenta regi. cū moraret in castris. fuit quippe vir diues nimis. Dixitq; rex ad berzellai. Veni mecū. ut requiescas seruire mecū in hierusalē. Et ait berzellai ad regem. Quot sunt dies annorū vite mee ut ascendā cū rege in hierusalē. Octogenarius sum hodie. Numquid vigent sensus mei ad discretionem suaue aut amarum. aut delectabit puerum tuum cibus et potus. an audire ultra possum vocē cantatorū atq; cantatricū. Quare seruus tuus fiat onerosus domino meo regi. Paululum precedam famulus tuus. ab iordane tecum. Quare digno hac vicissitudine. ut obsequar tibi famulus tuus. et moriar in ciuitate mea. et sepeliar iuxta sepulchrum patris mei & matris mee. Est autem seruus tuus chamaam. Ipse vadat tecum domine mi rex. & fac ei quod tibi bonum videtur. Dixit rex. Mecum transeat chamaam. et ego faciam ei quicquid tibi placuerit. et omne quod petierit a me impetrabis. Cūq; transisset vniuersus populus et rex iordanē. osculatus regem berzellai. & benedixit ei. Et ille reuersus est in locum suum. Transiuit ergo rex in galgalā. et chamaam cum eo. Omnis autem populus iuda traduxerat regem. et media tm pars affuerat de populo israhel. Itaq; omnes

vnū ifrl' grauiores ad regem. dixerūt ei. Quare te finxisti fugisse nri vnū iuda. et tradidisse regē et domū eius iordanē. omnesq; viros dauid cū eo. Et rndit omis vr iuda. ad vros ifrl. Quia ppior mi ē rex. Cur ira istis fuit hac re. Siquid comedimus alicuius ex rege. aut munera nobis data sunt. Et rndit vr ifrl. ad vros iuda. et ait. Decē ptes mee sunt in rege. pmoriorq; ego sum apud regē. Preterea et ego sum magis q; ad me pertinet dauid q; ad te. Cur michi fecisti iniuriā. et no mihi nunciatū est prius ut reducerem regē meū. Durior autē rndebāt vri iuda. vrīs ifrl. Cap. xx.

Cadit quoq; ut ibi esset vr belial nomine seba filius bochri. vir gemineus. Et cecinit buccina. et ait. Non est nobis pars in domo dauid. neq; hereditas in filio ysai. Redi in tabernacula tua ifrl. Et separatus est omis ifrl a dauid. secutus q; est seba filiū bochri. Viri aut iuda adheserūt regi sui a iordane. usq; ihrlm. Cumq; venisset rex in domū suā ihrlm. tulit decē mulieres concubinas suas quas dereliquerat ad custodiendā domū. et tradidit eas in custodiā. alimenta prebens eis. Et non est ingressus ad eas. sed erant clause usq; ad diē mortis suē. in viduitate viuentes. Dixit aut rex amasē. Congrega mi des viros iuda in die tertiū. et tu esto p̄sens. Abiit ergo amasa ut congregaret iudā. et morat⁹ est ultra placitū. qd ei constituerat rex. Dixit aut dauid abysai. Nunc magis afflictur⁹ est nos seba filius bochri. q; absalon. Tolle igit̄ seruos dñi tui. et persequere eū. ne forte inueniat ciuitates munitas. et effugiat nos. Egressi sunt ergo cū eo viri ioab. cerethi quoq; et phelethi et omis robusti egressi sunt de ihrlm. ad persequendū sebā filiū bochri. Cumq; illi essent iuxta lapidē grandē qui est in gabaon. amasa venit contra eos. Porro ioab vestitus erat tunica stricta ad mensurā habitus sui. et desuper accinctus gladio dependente usq; ad ilia in vagina. q; fabre factus leui motu egredi poterat et pungere. Dixit itaq; ioab ad amasā. Salue mi frater. Et tenuit manu dextra mentū amasē. quasi osculans eū. Porro amasa non obseruauit gladiū. quē habebat ioab. Unde percussit eū in latere. et effudit intestina eius in terrā. et mortuus est nec secundo vulnere apposuit. Ioab autē et abysai frater eius. persecuti sunt seba filiū bochri. Iuitq; quidā vir ex pueris dauid quidā vidēs eū vidissentq; et stetissent iuxta cadauer amasē. conuertit se ioab. dixeruntq; Ecce qui cupit voluit p ioab. comes dauid. Amasa aut̄ gl̄ebatur sanguine. iacebat q; media via. Vidit

Thor quidam

hoc quida vir qd' subsisteret dis
pplis ad videndū eū. Et amo
uit amasa de via in agrū. ope
rtusq; eū vestimēto. ne subsis
teret. Cūq; trāsirent ppe eū. Amoto
igit' amasa de via. trāsibat dis
vn' sequēs ioab ad psequendū
seba filiū bochri. Porro ille trā
siēat p oēs tribus isr'. usq; in
abelam. et bethmachа. omēs
q; electi congregati fuerāt ad eū.
Veneruntq; et oppugnabāt
eū in abela. et in bethmacha. et
circūdederūt munitiōi. q; ciui
tati. et obtrissa est urbs. Omis
aut turba q̄ erat cū ioab. mo
liebat' destruere murob. Et ex
clamauit mulier sapiēs de
ciuitate. Audite. audite. Dici
te ioab. Appinqua huc. et lo
quar tecū. Cūq; ille accessisset
ad eā. ait illi. Tu es ioab. Et
ille respōdit. Ego sū. Ad quē sic
locuta est. Audi sermones an
ille tue. Cūq; ille respōdisset.
Audio. Rursusq; illa. Cogitēs cogat
qui fuit in abela. et in dan.
Finitēs. Certe loquit dicēba
t. in vetere prouerbio. Qui int'
rogat. interrogēt in abela. et
sic p̄ficiebat. Plene ego sū
que video veritatē in isr'. et
tu quēris subuertere ciuitatem.
et ecclīe matrem ciuitatū in isr'.
Quare precipitas hereditatē dñi.
Respōdēs q; ioab. ait. Absit. ab
sit hoc a me. Nō precipito. ne
q; demoliar. Non se sic habz
res. Sz hō de monte ephraym
seba filius bochri nomine.
leuauit manū suā et̄ rexit
dauid. Tradite illū solū. et discē
dimus a ciuitate. Et ait mulier
ad ioab. Ecce caput eius mittet
tur tibi murō ad te. Ingressa ergo
ad oēm pplm. et locuta est eis
sapienter. Qui abscisū caput
sebe filij bochri. proiecerunt ad io
ab. Et ille cecinit tuba. et dis
cessit ab urbe. vnusquisq; in
tabernacula sua. Ioab aut̄ re
uersus est hierlm. ad regē. Fuit
ergo ioab super oēm exerci
tū isr'. banaias aut̄ filius io
iade. super oēs cerethēos et fe
rethēos. aduras vēo. super tri
buta. Porro iosaphat filius
hayliud a cōmentariis. Syba au
tē scriba. sadoch vēo et abya
thar. sacerdotes. Hyra aut̄
hiazerites. erat sacerdos da
uid.

Cap. xxij.

Facta est quoq; fames in
diebus dauid. tribus annis
iugit'. Et q̄siuit dauid oraculū
dñi. Dixitq; dñs. Pro saul
et domui eius et sanguinem. quia
occidit gabaonitas. Vocatis
ergo gabaonitis. dixit ad
eos. Porro gabaonite nō sunt
de filijs isr'. sed reliquie amor
rei. Filij quippe isr' iurauer
unt eis. nec pepercit eis. Et
voluit saul p̄trire eos zelo.
quasi p filijs isr' et iuda. Dixit
ergo dauid. ad gabaonitas.
Quid faciā uobis. et qd' expi
ri possit ut benedicatis hereditati dñi. Dixeruntq; ei ga
baonite. Non est nobis super ar
gento et auro questio. sed pro

saul et ḡtra domū eius. neq; volumꝰ ut interficiat² homo de ifrl. Ad quos aut. Quid ergo vultis ut faciā vobis. Q; dixerūt regi. Virū qui attriuit nos et oppressit inique. ita delē debemꝰ. ut ne vnus quidē residuus sit de stirpe eius. in cunctis finibꝰ israhl. De tribꝰ nobis septē viros de filiis ejus ut crucifigamꝰ eos dñō ī gabaa saul. quōda electi dñi. Et ait rex. Ego dabo. De propriis rex mifiboseth filio ionathe filij saul. appt iusiu rādit dñm qd' fieret mīc dauid et mīc ionathā filiū saul. Tulit itaq; rex duos filios respha filie haia quos pepit saul. armoni et mifiboseth. ac quīq; filios michol filie saul quos genuerat adriheli filio berzellai. q' fuit de molathi. et dedit eos ī manu gabaonitarū. Qui crucifixerūt illos ī monte coram dño. Et ceciderūt hij septē simul occisi in diebꝰ messis primis. incipiēte messione ordei. Tollēs aut respha filia haia ciliciū. substrauit sibi supra petrā ab initio messis. donec stillaret aqua sup eos de celo. Et nō dimisit aues celi ne starent sup eos p diem. neq; bestias p noctē. Et nūciata sūt dauid. que fecerat respha filia haia. pellicina saul. Et abijt dauid et tulit ossa saul et ossa ionathe filij sui a viris iabes galaad. qui furati fuerāt ea de platea bethsan ī qua suspenderāt ea philistiim. cū interfecissent saul in gelboe. Et asportauit inde ossa saul. et ossa ionathe filij ei⁹. et collegerūt ossa eorū q' affixi fuerāt. sepelieruntq; ea cū ossibꝰ saul. et ionathe filij ei⁹ ī terra ben iamin. in latere in sepulchro patris eius. Fecerūtq; ōia que preceperat eis rex. et exhinc placata est deꝰ terre p̄ hec. Rursū autē surrexit plus philistinus. et ascendit dauid ad illū israhl. et detrendit dauid et serui ejus cū eo. et pugnabāt contra philistiim. Defessus autē dauid. iesbi de nob qui fuit de filiis arapha. cuius ferrū hastē trecentas uncias appendebat. et accinctus erat en se nouo. nisus est prosterne dauid. presidioq; ei fuit abysai filius sarue. et percussit philistheū et interfecit. Tūc iurauerūt viri dauid. dicentes. Non egredieris nobiscū in bellū. ne extinguas lucernā israhl. Rursū factū est bellū in gob. contra philistheos. Tūc percussit sobochai de vsathi. sephi de stirpe arapha. de genere gygantū. Et erūpta gtra philistheos. ī quo percussit accodatq; filius saltus poli limitanei bethleemites. goliath gethei. cuius hastile hasta erat quasi liciatorū texentiū. Quartū fuit bellū ī

geth. in quo vir excelsus qui
senos in manibus pedibus q; ha
bebat digitos. id̃ viginti et
quatuor. et erat de origine aza
pha. et blasphemauit israhel. P
cussit autem eum ionathas filius
samaa. frater dauid. Hi quatuor
nati sunt de azapha in geth.
et ceciderunt i manu dauid et
seruorum eius.

Cam xxij.

Locutus e autem dauid dñi
uba cazmins huius. i die
qua liberauit eum dñs de ma
nu omnium inimicorum suorum. et de
manu saul. et ait. Dñs pe
tra mea et robur meum. et sal
uator meus. Deus meus. fortis
meus. sperabo in eum. Scutum meum.
et cornu salutis mee. elena
tor meus et refugium meum. sal
uator meus de iniquitate
liberabis me. Laudabilem inuo
cabo dñm. et ab inimicis meis
saluus ero. Quia circumdederunt
me contritiones mortis. tor
rentes belial terruerunt me.
funes inferni circumdederunt me.
preuenerunt me laquei mor
tis. Et in tribulatione mea inuo
cabo dñm. et ad deum meum cla
mabo. Et exaudiet de templo
sancto voce mea. et clamor me
us veniet ad aures eius. Co
mota e et intremuit terra. fun
damenta montium contristata sunt.
et conquassata. quoniam iratus e
eis. Ascendit fumus de nari
bus eius. et ignis de ore eius
uorabit. carbones ignis
succensi sunt ab eo. Et inclinauit celos
et descendit. et caligo sub pe
dibus eius. Et ascendit super
cherubim et volauit. et lapsus
e super pinnas venti. Posuit te
nebras latibulum suum. circumcirca tabernaculum suum. tenebrosa aquarum. nubium celo
rum. Pre fulgore in conspectu eius. succense sunt carbones ignis. Tonabit de celo dñs. et excelsus
dabit vocem suam. Misit sagittas et dissipauit eos. fulgura
et conturbauit eos. Et apparuerunt effusiones maris. et re
uelata sunt fundamenta orbis.
Ab increpatione dñi. ab inspiratione spiritus furoris eius. Misit de
excelso et assumpsit me. et ex
traxit me de aquis multis. Li
berauit me ab inimico meo
potentissimo. et ab his qui oderunt me. quia robustiores me
erant. Preuenerunt me in die af
flictionis mee. et factus e dñs
firmamentum meum. Et eduxit
me in latitudinem. liberauit me.
quia placui ei. Retribuet mi
hi dñs secundum iustitiam meam. et se
cundum munditiam manuum mearum
reddet michi. Quia custodiui
ui vias dñi. et non egi impie a
deo meo. Omnia enim iudicia eius
et conspectu meo. et precepta eius
non amoui a me. Et ero perfectus
cum eo. et custodiam me ab ini
quitate mea. Et retribuet mi
hi dñs secundum iustitiam meam. et se
cundum munditiam manuum mearum.
in conspectu oculorum suorum. Cum
sancto sanctus eris. et cum robusto per
fectus. Et cum electo electus eris.
et cum puro purus eris. Et

ppl'm pauper saluū faciebs. o
nes iste sub ercelsos humiliabis.
Quia tu lucerna mea dne.
dne illuminabis tenebras meas.
In te enī curram accingar. ī deo
meo trāsiliā murū. Deg ītma
culata via eius. eloquiū dñi
igne examinatū. scutū ē omniū
sperantiū ī se. Quis ē deus p̄ter
dñm. et quis fortis p̄ter deum
nrm. Deus qui accingit me for
titudine. et complanauit p̄fectā
uiā meā. coequans pedes
meos cerui. et supra excelsa
mea statuens me. Docens manus
meas ad p̄lium. et deposuisti usq;
ad brachia mea. Dedisti mihi clipeū saluti tue. et dex
tera tua suscepit me. Dilatabis gressus meos
subtus me. et non defecerunt tali
na. Persequar inimicos meos et
apprehendam. et non conuertar donec
consumā eos. Consumam eos
et confringā ut non consurgant.
cadent sub pedibus meis. Accin
xisti me fortitudine ad p̄lium. in
surgentes resistentes mihi subtus
me. Inimicos meos dedisti
mihi dorsum. odientes me et dis
pdā eos. Clamabunt et non erit
qui saluet. ad dñm et non exau
diet eos. Delebo eos ut pul
uerem terre. quasi lutum platearum.
comminuā eos. atq; confringam.
Saluabis me a contradictionibus
populi mei. custodies me ī caput
gentium. Populus quē ignorauī. ser
uiet mihi. filius alienus resistent
mihi. auditu auris obedient mi
hi. Filius alienus defluxerunt. et ar
centur in angustiis suis. Viuit
dñs et benedicta deus mea. et exal
tabit deus fortis saluatis mee.
Deus qui das vindictas mihi.
et deicis populos sub me. qui edu
cis me ab inimicis meis. et a
resistentibus mihi eleuabis me. a uiro
iniquo liberabis me. propterea con
fitebor tibi dne in gentibus. et
nomini tuo cantabo. magnificans
saluationes regis eius. et faciens mi
sericordiam xpō suo dauid. et
semini eius usq; in sempiternum.

Et sunt hec uerba dauid noui
ssima. que dixit da
uid filius yesse. dixit uir cui
stitutus de xpō dei iacob.
et psalles ille. Spūs
egregius psallet per me. et sermo
eius per lingua mea. Dixit deus
israhel mihi. locutus est fortis israhel.
dominator hominum iustus. dominator
in timore dei. Sicut lux au
rore oriente sole mane absq;
nubibus rutilat. et sicut plu
uius germinat herba de terra.
Sic domus mea apud
deum. ut pactum eternum iniit et
mecum. firmum et omnibus atq; mu
nitum. Cuncta enim salus mea et
omnis voluntas. nec quicquam ex
ea quod non germinet. Prauari
catores autem quasi spine euellentur
uniuersi. que non tollentur manibus
Et si quis tangere voluerit eas.
armabitur ferro et ligno lancee
to. igneq; succense. comburentur usq;
ad nichilum. Hec nouissima fortium
dauid. Dauid sedens in cathe
dra sapientissimus principes. Inter

tres ipē est. ¶si tenez rem⁹ lignī v̄micul⁹. q⁹ octingentos mīt ferit ipe tu vno. ¶Post hūc eleazar filiꝰ patruī eiꝰ ahoī mīt tres fortes qui erat cū dauid qñ exprobrauerūt phylistīm. et congregati sūt illuc in p̄liū. Cūq; assedissent vīi isr̄l. iste stetit et p̄cussit phylistheos. donec defecit manꝰ eiꝰ. et obrigescēt cū gladio. Fecitq; dñs salutē magnā in illa die illa. et p̄plus reuersus est. ad tollendā spolia de tr̄anfugerat. Et post hūc sema. filiꝰ agee de gerari. Et congregati sūt phylistīm. in turmā. Erat quippe ibi ager plenꝰ lētē. Cūq; fugisset p̄plus a facie phylistīm. stetit ille in medio agri. et tutꝰ est eū. Percussitq; phylistheos. et fecit dñs salutē magnā. Tres de xxx principes mīt trigīta. Venerāt tēpe messis ad dauid. in spelūcā odollam. Castra aūt phylistīm erāt posita in valle gigantis. et dauid erat in p̄sidio. Postea statio phylistīm tūc erat in bethleem. Desiderauit itaq; dauid aquā de lacu. Et ait. Bibat quis mihi dabit potū aquē de cisterna q̄ est in bethleem. iuxta portā. Irruperūt igit̄ tres fortes castra phylistīm. et hauserūt aquā de cisterna bethleem que est iuxta portā. et attulerūt ad dauid. At ille noluit ea bibē. sed libauit illa dñō. dicens. ¶Propitius mihi sit dñs ne faciā hoc. Sūt sanguinem hominū istorū qui p̄fecti sunt. et animas periculo bibā. Noluit ergo bibē. Hec fecerūt tres robustissimi. Abysai quoq; frater ioab filiꝰ saruie. p̄ceps erat de tribꝰ. Ipse est qui leuauit hastā suā cōtra trecentos quos mīt ferit. nominatq; in tribꝰ. et mīt tres nobiliores. Erantq; eos p̄ceps. sed usq; ad tres p̄mos nō puenerat. Et banaias filiꝰ ioiade. vir fortissimi magnoꝝ opū de capsahel. ipse p̄cussit duos leones moab. Et ipse descendit et p̄cussit leonē in media cysterna. die nimb. Ipse quoq; mīt ferit virū egyptiū. virū digni spectaculo. habētē in manu hastā. Ille aūt descendisset ad eū in virga. vi extorsit hastā de manu egyptij. et interfecit eū hasta sua. Hec fecit banaias filiꝰ ioiade. et ipse nominatq; mīt tres robustos qui erat mīt trigīta nobiliores. verūm⁹ usq; ad tres nō puenerat. Fecitq; eū dauid sibi auricularium. a secreto. Asahel frat ioab mīt trigīta. Elchanan filiꝰ patruī eiꝰ de bethleem. Sema. de gerari. Helisacha de arodi. Helab. de phelthi. Hyrras filiꝰ achis. de thecua. Abiezer de anathot. Mobonnia de usathi. Selmon ahoites. Maharai netophatites. Heleb filius

Ad filius baana. et ipē ne
trophatites. ~~Elad filius baana~~
hithai filius ribai de gabaa
beniamin. Banaiu anto
thonites. heldai de torrente
gaas. Abialbon arbatites.
azmaueth de bezomi. Eliaba.
de salboni. filii asen. aram
ionathas. semma de hozodi.
Badiam filius sarahar arori
tes. Eliphelech filius aasbai.
filii machati. Heliam filius
achitophel. gelomites. Esi-ai
de carmelo. fayai de arbi. Iga
al filius nathan de soba. bomi
de gaddi. Belech de ammon.
Saharai berothites. armiger
ioab filii sarue. Ira a hietri
tes. Gareb. et ipē hietrites.
Vrias. etheus. Omnes triginta
septem. Cap xxiiij

Et addidit furor dñi vt as
cenderet isr̄l. Commouitq; da
uid in eis. dicēs. Vade numera
isr̄l et iuda. Dixitq; rex ad
ioab principem exercitus sui. Pe
rambula omnes tribus isr̄l a dan us
q; bersabee. et numerate populum ut
sciam numerum eorum. Dixitq; ioab
regi. Adaugeat dñs deus tuus
ad populum quantus nunc est. ut etiam
centuplet in oculis domini mei
regis. Quare quid sibi vult dñs
meus rex in re hui⁹modi. Cui
Optinuit autem sermo regis
contra ioab. et contra principes
militiē. Egressusq; est ioab et principes
militiē a facie regis. ut nu
merarent populum isr̄l. Cumq; per
transissent iordanē. venerunt
in aroer ad dextera urbis q̄
est in valle gad. Et inde iuxta
transierunt in galaad. et in ter
ram inferiorē hodsi. et venerunt in
dan silvestrina. Circuieruntq; q̄
que sydonem. et transierunt ad
munita tyri. et omnem terram euc
mentia tyri. et omnem terram cha
nei. et chananei. Venerunt q̄
ad meridiē iuda. in bersabee.
Et lustrata omni terra. ad
fluxerunt p̄ nouē menses. et vi
ginti dies in hierusalem. Dedit q̄
que ioab numerum descriptionis
populi regi. Et fuerunt filii isr̄l
octingenta milia virorum fortium
qui educebant gladium. et de iu
da. quinquaginta milia pugnatorū.
Percussit autem cor dauid eum. p̄
quod numerato populo. Et dixit
dauid ad dñm. Peccauī valde
de in hoc facto. Sed precor dñe
ut transferas iniquitatem serui tui.
quia stulte egi nimis. Surgen
que mane. et
locutus est sermo dñi ad gad q̄
phetā et videntē. dicēs. Vade
et loquere ad dauid. Hec dicit
dñs. Tria tibi do aduersa.
Eligue unum quod volueris ego faciā
ut faciam tibi. Cumq; venisset
ad gad ad dauid. nuntiauit ei. di
cens. Aut septem annis veniet
tibi fames in terra tua. aut
tribus mensibus fugies aduersa
rios tuos. et illi te persequentes.
aut tribus diebus erit pes
tilentia in terra tua. Sed nunc
libera. et vide quid respondeam ei
qui me misit sermonem. Dixit
autem dauid ad gad. Coartor

bndicꝯ mmib. Sed melius ē
ut medā in manꝰ dñi. multe
em miserordie eius sūt. q̄ in
manū hoīm. Immisit dñs pes
tilentā in ist. de mane usq; tpus
q̄stituti. Et mortui sūt ex ppl̄o
a dan usq; ad bersabee. septua
ginta milia virox. Cūq; extend
disset manū sua angelus dei
sup ihlm ut disperderet eā. mi
serꝯ ē dñs sup afflictionē. Et
ait angelo pcutienti ppl̄m. Suf
ficit nunc. contine manū tuā.
Erat aut angelꝰ dñi iuxta
area arauna iebusei. Dixit
q̄ dauid ad dñm. cū vidisset
angelū cedentem ppl̄o. Ego sū
qui peccaui. ego inique egi.
Isti qui oues sūt quid fecerūt.
Vertat obsecro manꝰ tua ꝙ
me. et contra domū patris mei.
Venit aut grad ad dauid.
in die illa. et dixit ei. Ascen
de. erige dño altare i area
arauna iebusei. Et ascendit
dauid iuxta sermonē grad.
quē pcepat ei dñs. Conspici
ens q̄ arauna. adorauit regē
et seruos eius cū uultu ad se. Et
egressus adorauit regem pno
vultu in terrā. Et ait. Quid cau
sa est ut veniat dñs meus
rex ad seruū suū. Cui dauid
ait. Ut emā a te aream. et edi
ficē altare dño. et cesset mor
talitas que grassat in ppl̄o. Et
ait arauna ad dauid. Accipi
at et offerat dñs meus rex. si
cut ei placet. Habes boues
in holocaustū. et plaustrū
et iuga boum in usū ligni.

Omnia dedit arauna rex.
Dixitq; arauna ad regem.
Dñs deus tuus suscipiat vo
tū tuū. Cui respondens rex ait:
Nequaq; ut vis. sed emā pret
te. et nō offeram dño deo meo
holocausta gratuita. Emit
ergo dauid aream et boues. ar
genti siclis quinquaginta. Et edi
ficauit ibi dauid altare dño.
et optulit holocausta et pa
cifica. Et repplacatus ē dñs
terre. et cohibita ē plaga
ab israhel. Incipit liber
Regum tertius. Cap. i.

Tres dauid
senuerat: habe
batq; etatis plu
rimos dies. Cui
opiebāt vestibus.
nō calefiebat:
Dixerunt ergo ei
serui sui. Querat̄ dñs nr̄
rex adolescentula virgo. et
stet coram rege et foueat eū.
dormiatq; in sinu suo. et cale
faciat dñm nr̄m regē. Quesi
erunt igit adolescentula specio
sa in omnib; finib; israhel. Et
inuenerunt abysag sunamite.
et adduxerunt eā ad regē. E
rat aut puella pulchra nimis.
dormiebatq; cū rege. et mi
strabat ei. rex vō nō cognouit eā.
Adonias aut filius aggith ele
uabat. dicēs. Ego regnabo.
Fecitq; sibi curruū et equites.
et quinquaginta viros. q̄ ante eū
curreret. Non corripuit eum

patre suus aliqn dicēs. quare
hoc fecisti. Erat aute et ipe
pulcher valde. secudo natu
po ab salom. Et sermo ei cū io
ab filio sarui. et cū abyathar
sacerdote. qui adiuuabat ptes
adonie. Sadoch vo sacerdos
et banaias filio ioiade. et na
than pphā et semei et rezethi
et phelei et robur qbus dā
uid. nō erat cū adonia. Immo
latis ergo adonias arietibus
et vitulis et vnisis pinguibo
iuxta lapidē zoeleth qui ēat
vicinu fonti rogel. vocauit
vniuersos fres suos filios regis
et omes viros iuda seruos
regis. nathā aute pphetā et
banaiā. et robustos quosq
et salomonē frem suū. non
vocauit. Dixit itaq nathā
ad bethsabee. matrem salomo
nis. Fili audisti qd regnā
uit adonias filius agithe. Et
dns nr dauid hoc ignorat.
Fili ergo veni et accipe a
me cōsiliū. et salua aiam tu
am. filiiq tui salomonis. Va
de et ingredere ad regē dauid.
et dic ei. Nonne tu dne mi rex
iurasti mihi ancille tue. dicens.
qd salomon filius tuus regnabit
po me. et ipe sedebit in solio
meo. Quare ergo regnat
adonias. Et adhuc ibi te lo
quente cū rege. ego veniā po
te. et cōpleb sermones tuos.
Ingressa ē itaq bethsabee ad
regē. in cubiculū. Rex aute
senuerat nimis. et abysag
sunamitis ministrabat ei. In
clinauit se bethsabee. et ado
rauit regem. Ad quā rex. Qd
tibi vis inquit mulier. Que respon
dit. Dne mi tu iurasti po dño
deo tuo ancille tue. salomon
filius tuus regnabit post me. et
ipe sedebit in solio meo. Et
ecce nunc adonias regnat. te
dne mi rex ignorante. Immola
uit boues et pinguia quosq.
et arietes plurimos. et vocā
uit omes filios regis. abya
thar quoq sacerdote. et ioab
principē militie. salomonē au
tē seruū tuū nō vocauit. Ve
rūtamen dne mi rex in te ocu
li respiciūt tori israel. ut in
dicēs eis quis sedē debeat
in solio tuo dne mi rex post
te. Cumq. Cū dormierit dns
meus rex cū patribus suis. erimus
ego et filius meus salomon pec
catores. Adhuc illa loquente
cū rege. nathan pphetes ve
nit. Et nūciauerūt regi. di
centes. Adest nathan pphā.
Cuiq introisset ante regem
gis. et adorasset cū pne in
terra. dixit nathan. Dne
mi rex. tu dixisti adonias
regnet post me. et ipe sedeat
super thronū meū. Quia descē
dit hodie et immolauit
boues et pinguia et arietes
plurimos. et vocauit vniuer
sos filios regis et principes
exercitus. abyathar quoq sacer
dote. Illisq vescentibus et bi
bentibus coram eo. et dicentibus
viuat rex adonias. me au

uū tuū. et sadoch sacerdotē. et
banaiā filiū ioiade. et salomo
nē famulū tuū nō vocauit.
Siquid a dñō meo rege egressū
hoc fiet. et nūc nō indicasti ser
uo tuo quis sessurus esset sup
thronū dñi mei regis post eū.
Et respondit rex dauid. dicens.
Vocate ad me bethsabee. Que
cū fuisset ingressa coram rege.
et stetisset ante eū. iurauit rex.
et ait. Viuit dñs q̄ eruit aiam
meā de omī angustia. quia si
cut iurauī tibi p dñm deū isrl.
dicens. salomon filius tuus regnabit
post me. et ipe sedebit su
p solio meo p me. sic faciā
hodie. Et inclinauit bethsabee
terrā vultu. adorauitq̄ regē.
dicēs. Viuat dñs mei rex da
uid. in ēternū. Dixit quoq̄ rex
dauid. Vocate mihi sadoch sacer
dotē et nathan pphām. et bana
iam filiū ioiade. Qui cū ingres
si fuissent coram rege. dixit ad
eos. Tollite vobiscū seruos do
mini vri. et imponite salomo
nē filiū meū super mulā meā.
et ducite eū in gyon. et un
gat eū ibi sadoch sacerdos.
et nathan pphā in regē super
isrl. et super iudā. Et cantetis
buccina. atq̄ dicetis. Viuat
rex salomon. Et ascendetis post
eū et venietis. et sedebit super
solium meū. et ipe regnabit
p me. Illiq̄ principē. in isr dux
super isrl et super iudā. Et respon
dit banaias filius ioiade regi. di
cens. Amen. Fiat locutus dñs
deus dñi mei regis. Quo fuit
dñs cū dño meo rege. sic sit cū
salomone. et sublimius illius faciat
solium eius a solio dñi mei regis
dauid. Descendit ergo sadoch
sacerdos. et nathan pphā. et
banaias filius ioiade. et cerethi
et pheleti. Et imposuerūt salo
monē super mulā regis dauid.
et adduxerūt eū in gyon. Sum
sitq̄ sadoch sacerdos cornu
olei de tabernaculo. et unxit
salomonē. et cecinerunt
buccina. Et dixit omis ps̄lus.
Viuat rex salomon. Et ascē
dit omis multitudo post eū.
et psallebat tibiis et le
tabatur gaudio magno. et in
sonuit terra ad clamorē eorū.
Audiuit autē adonias. et o
nes qui cū illo erant ab eo.
Iamq̄ comedebāt finitū est. Et
ad ioab audita voce tube.
ait. Quid sibi vult clamor
ciuitatis tumultuantis. Ad
huc illo loquente. ionathan
filius abyathar sacerdotis ve
nit. Cui dixit adonias. In
gredē quia vir fortis es. et
bona nūtias. Respondit iona
thas adoniē. Nequaq̄. dñs en
im noster rex dauid regē constituit
salomonē. misitq̄ cū eo sa
doch sacerdotē. et nathan pphē
tā. et banaiā filiū ioiade. et
cerethi et phelethi. et imposue
runt eū super mulā regis. Unx
erunt q̄ eū sadoch sacerdos. et
nathan pphā. regē in gyon.
Et ascenderunt inde letantes.
et insonuit ciuitas. Hic est
vox quā audistis. Sed et salo
mon sedet super solium regni. Et

ingressi sepulcrum regis benedixerunt deo nostro regi dauid. dicentes. Amplificet deus nomen salomonis super nomen tuum. et magnificet thronum eius super thronum tuum. Et adorauit rex super lectulum suum. Iusiurandum et vere loquitur. Benedictus deus dei israhel. qui dedit hodie sedentem in solio meo. videntibus oculis meis. Et reuera sic erit ergo. et sicut expectauit omnis qui iuratus fuerat ab adonia. et iuit unusquisque in domum suam. Adonias autem timens salomonem surrexit. et abiit et tenuit cornua altaris. Et nuntiauerunt salomoni. dicentes. Ecce adonias timens regem salomonem tenuit cornua altaris. dicens. Iuret mihi hodie rex salomon. quod non interficiat seruum suum gladio. Dixitque salomon. Si fuerit uir bonus. non cadet ne unus quidem capillus eius in terra. Si autem malum inuenta fuerit in eo. morietur. Misit ergo rex salomon. et eduxerunt eum ab altari. Et ingressus adorauit regem salomonem. Dixitque ei salomon. Vade in domum tuam.

Cap. ij.

Appropinquauerunt autem dies dauid. ut moreretur. Precepitque salomoni filio suo. dicens. Ego ingredior uiam uniuerse terre. Confortare et esto uir fortis. et obserua custodias domini dei tui. ut ambules in uiis eius. et custodias cerimonias eius. et precepta eius et iudicia atque testimonia. sicut scriptum est in lege moysi. ut intelligas uniuersa que facis atque quecunque tetigeris ut confirmet dominus sermonem suum quem locutus est de me. dicens. Si custodierint filii tui uiam meam. et ambulauerint coram me in ueritate. et in omni corde suo. et in omni anima sua. non auferetur inquit uir de solio israhel. Tu quoque nosti quid fecerit mihi ioab filius saruie que fecerit duobus principibus exercitus israhel. abner filio ner. et amasse filio iether. quos occidit. et effudit sanguinem belli in pace. et posuit cruorem prelii in balteo suo qui erat circa lumbos eius. et in calciamento suo quod erat in pedibus eius. Facies ergo iuxta sapientiam tuam. et non deduces canitiem eius pacifice ad inferos. Sed et filios berzellai galaaditis reddes gratiam. erunt quippe comedentes in mensa tua. Ortus est enim mihi cum fugerem a facie absalon. fratris tui. Habes apud te semei filium gera filium gemini de bahurim. qui maledixit mihi maledicto pessimo. qui ibam ad castra. Sed quia descendit mihi in occursum cum transiret iordanem. et iuraui ei per dominum dicens. non te interficiam gladio. tu noli putare eum esse innocuum. Vir autem sapiens es. et scies que facias ei. deduces quoque canos eius cum sanguine ad infernum. Dormiuit igitur dauid cum patribus suis. et sepultus est in ciuitate dauid. Dies autem quibus regnauit dauid super israhel. quadraginta anni sunt. In hebron regnauit septem

annis. in ihrlm. ~~tribus dies~~
tegnauit tbq. Salomon autem
sedit sup thronū dauid pris sui.
et firmatū ē regnū eius nimis.
Et ingressus ē adonias filius agith
ad bethsabee matrē salomo
nis. Que dixit ei. Pacifice ne
ingressus tuus ē. Qui rndit. Pa
cifice. Addidit q̄. Sermo mi
est ad te. Cui ait. Loquere. Et
ille. Tu scis quia meū
erat regnū. et me proposuerat
omnis isr̄l sibi ī regem. sz tñ sta
tus ē regnū a me. et factus ē fr̄s
mei. A dño em̄ ḡstitutū est ei.
Nūc ergo petitionē vnā deprę
cor a te. ne cōfidas facie mea.
Que dixit ad eū. Loquere. Et
ille ait. Precor ut dicas salo
moni regi. neq̄ em̄ negare
quicq̄ tibi potest. ut det michi
abysagsimanmitē uxorē. Et
ait bethsabee. Bene. ego lo
q̄r̄ p te regi. Venit ergo bethsa
bee ad regē salomonē. ut
loquerē ei p adonia. Et surrexit
rex in occursū ei. adorauit
q̄ eā. et sedit sup thronū su
um. Positusq̄ ē thronus matri re
gis. que sedit ad dexterā eius.
Dixitq̄ ei. Petitionē vnā p
uula ego deprecor a te. ne con
fidas facie mea. Dixitq̄ ei
rex. Pete mater mea. neq̄
em̄ fas ē ut auertā faciē tuā. mea
Que ait. Det abysagsima
mitis adonie frī tuo uxorē.
Respondit rex salomon. ⁊ dixit
matri sue. Quare postulas abysa
gsimanmitē adoniē. Postu
la ei et regnum. Ipse ē em̄ frāter
meus maior me. et habet abya
thar sacerdotē. et ioab filium sa
ruie. Juravit itaq̄ rex salomon
p dñm. dicens. Hec faciat mi
hi deus et hec addat. quia contra
animā suā locutus ē adonias
verbū hodie. Et nunc vivit dñs qui
firmauit me et collocauit sup
solium dauid patris mei. q̄ mihi fecit
domū sicut locutus ē. quia hodie
occidet adonias. Misit q̄
rex salomon p manū banaie
filii ioiade. qui interfecit eū.
et mortuus est. Abyathar q̄
sacerdoti dixit rex. Vade in
anathot. ad agrū tuum. Es qui
vir mortis. sz hodie te non mā
ctabo. quia portasti archā dñi
dei tui coram dauid patre
meo. et sustinuisti labores o
mnibus in quibus laborauit pater
meus. Eiecit ergo salomon abya
thar ut non esset sacerdos dñi.
ut impleret sermo dñi. quē locu
tus est sup domū hely in silo. Ve
nit autē nuntius ad salomonē.
qd ioab declinasset post adoniā.
et post salomonē non declinasset.
Fugit ergo iam ioab ad tabernā
culū dñi. et apprehendit cornua
altaris. Nuntiatumq̄ ē regi salo
moni q̄ fugisset ioab ad taber
naculū dñi. et esset iuxta altare.
Misitq̄ salomon banaiā filium
ioiade. dicens. Vade interfice eū.
Venit banaias ad tabernaculū
dñi. et dixit ei. Hec dicit rex.
Egredere. Cui ait. Non egrediar.
sz hic moriar. Renuntiauit ba
naias regi sermonē. dicens.
Hec locutus ē ioab. et hec rñdit
michi. Dixitq̄ ei rex. Fac
sicut locutus ē. et interfice eū
et sepeli. et amouebis sanguis

nem innocentem q' effudit sanguinem
a ioab a me et a domo. patris
mei. Et reddat dns sanguinem eius
super caput eius. quia interfecit
duos viros iustos melioresq se. et occidit eos gladio patre
meo dauid ignorante. abner fi
lium ner principe militie israhel. et
amasa filium gether principem
exercitus iuda. Et requiescat sanguis
illorum in caput ioab. et in ca
put seminis eius in sempiternum.
Dauid autem et semen eius. et do
mus et thronus illius sit pax. us
que in eternum a dno. Ascendit ergo
banaias filius ioiade. et adoressus
eius interfecit sepultusq est
in domo sua in deserto. Et co
stituit rex banaiam filium ioia
de pro eo super exercitum. et sadoch
sacerdotem posuit pro abyathar.
Misit quoque rex et vocauit
semei. dixitq ei. Edifica tibi
domum i hierlm. et habita ibi. et
non egredieris inde huc atque il
luc. In quacumque autem die egressus
fueris. et transieris torrentem
cedron. scito. te morte morieturum.
Sanguis tuus erit super caput
tuum. Dixitq semei regi. Bo
nus sermo quem locutus est dns mei rex.
sic faciet servus tuus. Habi
tauit itaque semei in hierlm. die
bus multis. Factum est autem
post annos tres. ut fugerent ser
ui semei ad achis filium maa
cha regem geth. Nuntiatumque
semei. quod servi eius essent in
geth. Et ascendit semei et stra
uit asinum suum. iitque in geth
ad achis. ad requirendos servos
suos. Et adduxit eos i geth.
Nuntiatum autem salomoni. quod
isset semei in geth de hierlm.
et redisset. Et mittens vocauit
eum. dixitque illi. Nonne testifica
tus sum tibi per dnm. et protestatus
tibi. quacumque die egressus fue
ris huc et illuc scito te esse mo
rituum. et respondisti mihi. bonus ser
mo quem audiui. Quare ergo
non custodisti iusiurandum dni
et preceptum quod precepi tibi. Dixit
itaque rex ad semei. Tu nosti o
mne malum cui tibi cor tuum
tuum. quod fecisti dauid patri meo.
reddet dns malitiam tuam i ca
put tuum. et rex salomon ben
dictus. et thronus dauid erit sta
bilis coram dno usque i sempi
ternum. Iussit itaque rex banaie
filio ioiade. qui egressus per
cussit eum. et mortuus est.

Confirmatum est Cap. iii.
igitur regnum i manu salo
monis. et affinitate quoque sub
nonis. et accepit phalon rex egypti. filiam
post natas filiam eius. et adduxit eam
it i ciuitate dauid. donec co
pleret edificans domum suam. et do
mum dni. et murum hierlm per cir
cuitum. Attamen excelsa immolabat
in excelsis. non enim edificatum
erat templum nomini dni. usque in
diem illum. Diligebat autem salomon
dnm. ambulans in preceptis da
uid patris sui. excepto quod i ex
celsis immolabat. et accendebat thymiama. Abiit itaque i
gabaon. ut immolaret ibi. Illic
quippe erat excelsum maximum
mille hostias optulit holo

cauſtū ſalomon. ſup altare
illud in gabaon. Apparuit au
tē dñs ſalomoni p ſōpniū noc
te dicēs. Poſtula qd vis. ut
dem tibi. Et ait ſalomon. Tu
feciſti cū ſeruo tuo dauid pre
meo miam magnā. ſicut ābu
lauit i ſpectu tuo i veritate et
iuſticia et recto corde tecū. cuſ
todiſti eī ei miam tuā grādē.
et dediſti ei filiū ſedētē ſup thro
nū eius ſicut e hodie. Et nunc
dñe deus. tu regnare feciſti ſer
uū tuū. p dauid patrē meū. Ego
autē ſū puer paruulus. et ignio
rāns egreſſū et introitū meū.
et ſeruus tuus i medio populi tui
quē elegiſti. populi infiniti q nu
merari. et ſupputari nō poteſt
p multitudinē. Dabis ergo ſer
uo tuo cor docile. ut iudicare
poſſit populū tuū. et diſcernere iē
malū et bonū. Quis enī pōt
iudicare populū iſtū. populū tuū
hūc multū. Placuit ſermo co
ram dño. qd ſalomō rem hui
uſmodi poſtulaſſet. Et dixit
dñs ſalomoni. Eo poſtulaſ
ti verbū hoc. et nō petiſti di
es multos. nec diuitias. aut
animas inimicorū tuorū. ſed poſtu
laſti tibi ſapiam ad diſcernē
dū iudicium. ecce feci tibi ſecūd
ſermones tuos. Et dedi tibi
cor ſapiēs et intelligēs. ita
ut nullus ante te ſimilis tui fu
erit. nec poſt te ſurrecturus ſit.
Sed et hec que nō poſtulaſti
dedi tibi. diuitias ſcilicet et
gloriam. ut nemo fuerit ſimilis tui
in regibus cūctis retro diebus.
Si autē ambulaueris i viis meis.
et cuſtodieris precepta mea. et
mandata mea ſicut ambulauit
dauid pater tuus. longos faciā
dies tuos. Igr̄ euigilauit ſa
lomon. et intellexit qd eſſet
ſōpniū. Cūq̄ veniſſet ieruſalē.
ſtetit coram archa fœderis dñi. Et
optulit holocauſta. et fecit vic
timas pacificas. et conuiuiū fecit
uniuerſis famulis ſuis.

Tunc venerunt due mulieres
meretrices ad regē. ſteteruntq̄
coram eo. Quarū una ait. Obſe
cro mi dñe. ego et mulier
hec habitabamus in domo una.
et peperi apud eā i cubiculo. Ter
cia ꝛed die poſtq̄ ego peperi. pe
perit et hec. Et eramus ſimul.
nullusq̄ alius in domo nobiſcū.
exceptis nobis duabus. Mor
tuus eſt autē filius mulieris huius
nocte. dormiēs quippe oppreſ
ſit eū. Et ſurgēs i tempeſte
noctis filiū meū de latere meo ancille tue dor
mientis. et collocauit i ſinu
ſuo. ſuū autē filiū qui erat
mortuus. poſuit i ſinu meo.
Cūq̄ ſurrexiſſem mane ut
darē lac filio meo. apparuit
mortuus. Quē diligentius intue
ns clara luce. deprehendi nō
eē meū qui genueram. Audi
tq̄ altera mulier. Non eſt ita.
ſed filius tuus mortuus eſt. meus au
tem vivit. Contra illa dice
bat. Mentiris. filius quippe
meus vivit. et filius tuus mor
tuus eſt. Atq̄ in hunc modū ſepe
debat coram rege. Cui rex ait.
Hec dicit. filius meus vivit.

et filius tuus mortuus est. et
ista iudet non. ſz filius tuus mor
tuus ē. et filius meus vivit. dix
it ergo rex. Affrute mihi gladiū.
Cūq; attulissent gladiū coram
rege. ait. Dividite inquit ifa
tem vivū in duas ptes. et da
te dimidiā ptē vni. et dimi
diā ptē alteri. Dixit aute mu
lier cuius filius erat vivus ad rege.
commota sūt quippe viscera ei⁹
sup filio suo. Obsecro dne. da
te illi infante vivū. et nolite i
terficere eū. Contrario illa dice
bat. Nec mihi nec tibi sit.
ſz dividat. Iudicauit rex. et ait.
Date huic infanti vivū. et
nō occidat. hec ē em mater
eius. Audivit itaq; omis isr
iudiciū. qđ iudicasset rex. et
timuerūt regem. videntes sa
pientiā dei ē in eo. ad faciē
dū iudiciū. Cap. iiij.

Erant aute rex salomon
regnans sup omem isr. Et
hi principes quos habebat
Azarias filius sadoch sacerdo
tis. Helioreb et abya. filii se
sa. scribe. Josaphat filius ahy
lud. a cōmentariis. Banaias
filius ioiade sup exercitū. Sa
doch aute et abyathar sacer
dotes. Azarias filius nathan.
sup eos qui assistebat regi.
Zabud filius nathan sacerdos a
micus regis. et ahysar sup do
mū. Et adoniram filius
abda. sup tributa. Habebat
aute salomō duodecī p̄fectos
sup omem isr. qui p̄bebant
annonā regi. et domui eius.
per singulos em menses
anni singuli necessa
ria ministrabant. Et hec no
mina eor. Benhur i monte
ephraym. benedecar i macez
et in salebim. et in bethsames.
et in helon et i bethanan. Be
nesed. in araboth. ipsi erat
soco. et omis terra epher.
Benabinadab. cuius omes nep
thad. dorra phet filia salomō
is habebat uxorē. Bena filius
ahyluđ. regebat thanar. et
magedo. et vniuersa bethsan
que est iuxta saretana subter
iezrahel. a bethsan usq; abel
meula. e regione zethelma
ath. Bengaber. in ramoth ga
laad. habebat auothiair filius
manasse in galaad. Ipse pre
erat omi regioni aryob. que
est in basan. sexaginta ciui
tatibus magnis atq; muratis.
que habebat seras et reab.
Achinadab filius addo. pe⁹at
in manaim. Achimaas i nep
thalim. ſz et ipse habebat beth
semach filiā salomonis in
coniugio. Baana filius vsi. in
aser et in baloth. Josaphat
filius pharue. in yssachar. Se
mei filius hela. in beniamin.
Haber filius vri. in terra ga
laad. in terra seon regis a
morrei. et og regis basan.
et sup omia que erāt in illa
terra. Juda et isr innumera
biles sicut arena maris i mul
titudine. comedētes et bibē
tes atq; letātes. Salomon
aute erat ait erat i dicione

sua ⁊ mīb oīa 2egna. a fluīe
terre phyliſtiīm uſq; ad ter
minū egyptiī offerētiū sibi
munera. et ſeruierūt ei cūctis
diebꝫ vite sue. Erat aūt cibꝫ
salomonis ꝙ dies singulos ē
gīnta chori ſimile. et ſexagīn
ta chori farine. decē boues pīg
ues. et viginti boues pastua
les. et centū arietes. exceptis
venatōe cervoꝝ. capreaꝝ atq;
bubalorū. et auiū altiliū. Ipe
em opīnebat oīem 2egionē
que erat trāſfluīe ⁊ſi a thap
ſa uſq; gazam. et cūctos 2e
ges illaꝝ 2egionū. et habebat
pacē ex oī pte in circuitu. Ha
bitabatq; iuda et iſrl absq; ti
mōe ullo. et vnꝰq;ſq; sub vite
sua et sub ficu sua a dan uſq;
bersabee. cūctis diebus salomo
nis. Et habebat salomon qua
dragīta milia ꝓſepia equoꝝ
curruū. et duodecī milia equi
tū. mittebatq; eos sīpdictis
2egib ꝓfecti. ſi et necessaria mē
ſe 2egis salomonis cū ingen
ti cura ꝓlebat i tpe suo. Or
deū quoq; et paleas equoꝝ
et iūmētoꝝ deferebāt i locū
ubi erat 2ex. iuxta q ſcriptū
sibi. Dedit quoq; deꝰ sapiam
salomoni ⁊ prudētia multa ni
mis. et latitudinē cordis. ſi
cut arena que ē in littore maris. Et
precedebat sapia salomonis sa
pīam oīm orientaliū et egyp
tioꝝ. et erat sapiēcior cūctis
hominib. sapiēcior ethan ez
raite. et heman. et calcol. ⁊
dor filiis maol. et erat nomen
eius inclytū ꝓ cūctis gentibꝫ
circūſitis.

Locutusq; est salomon tria mi
lia parabolas. et fuerūt carmina
eius quinq; milia. Et disputauit
sup lignis a cedro que ē in liba
no uſq; ad ysopū que egreditur
de pariete. et disſeruit de iume
tis et volucribꝫ. et reptilibꝫ
et piſcibꝫ. Et veniebāt de cūc
tis ꝓplis ad audiēdā sapiam
salomonis. et ab vniuerſis 2egi
bꝫ terre q audiebāt sapiaz eius.

Misit quoq; hyram Cap. v.
2ex tyri ſeruos suos. ad sa
lomonē. audiuit enim qd ipm
unxiſſet 2egē ꝓ patre eius. q
amicꝰ fuerat hyram dauid oī
tpe. Misit aūt et salomon
ad hyram. dicens: Tu ſcis vo
luntatē dauid patris mei. et q
non potuerit edificare domū
nōi dīi dei sui ꝓpter bella imi
nentia ꝓ circuitū. donec daret
eos dīs sub vestigio pedū eius.
Sicut aūt 2equieuit dīs
deꝰ meus mihi ꝓ circuitū. et non
est sathan neq; occurſus malus.
Quamobrē cogito edificare
templū nōi dīi dei mei. sicut
locutus ē dīs dauid patri meo.
dicēs. Filius tuus quē dabo ꝓ
te sup soliū tuū. ipe edifica
bit domū nōi meo. Precepe
rit ergo ut precidant mihi ſeruū tuū
cedros de libano. et ſeruī mei
sint cū ſeruis tuis. Mercedē
aūt ſeruoꝝ tuoꝝ dabo tibi.
quācūq; petieris. Scis enim quī
non est ꝓpli mei vir qui noue
rit ligna cedri. sicut sydonii.
Cū ergo audiſſet hyram verba
salomonis. letatus est valde.
et ait: Benedictus dīs hodie q

dedit dauid filiū sapientissimū. sicut locutus est ei. Et misit hyrā ad salomonē. dicens. audiui quecūq; mandasti mihi. Ego faciā omē voluntatem tuā. in lignis cedrinis et abyetinis. Puer meus deponent ea de libano ad mare. et ego ponā ea in ratibus in mari usq; ad locū quē significaueris mihi. Et applicabo ea ibi. Tu tolles ea. Prebebis q; necessaria mihi. ut detur cibus domui mee. Itaq; hyrā dabat salomoni ligna cedrina. et ligna abyetina. uxta omē voluntatē eius. Salomon aut prebebat hyrā viginti milia choros tritici in cibū domui eius. et viginti choros purissimi olei. Hec et bibebat salomon hyrā p annos singulos. Dedit quoq; dominus sapiam salomoni. sicut locutus est. Et erat pax inter hyrā et salomonē. et percusserunt fedus ambo. Elegitq; rex salomo oparios de omi isrl. et erat numerus triginta milia virorū. Mittebatq; eos in libanū decē milia p menses singulos vicissim. ita ut duobus mensibus vicissim esset in domibus suis. Et adonitam erat super hui⁹modi indictionē. Fecitq; insuper salomon septuaginta milia eorū qui onera portabāt. et octoginta milia latomorū in monte. absq; principibus q̄ preerāt singulis operibus numero mille. et trecentorum principum qui faciebāt opus. Precepitq; rex. ut tollerent lapides grandes. lapides pretiosos in fundamentū templi et quadrarent eos. Quos dolauerunt cementarii salomonis et cementarii hyrā. Porro byblij preparauerunt ligna et lapides. ad edificanda domum.

Cap. vj.

Factum est igit. Quadringentesimo et octogesimo anno egressionis filiorū isrl de terra egypti. in anno quarto regni salomonis super isrl. edificare cepit domum dño. Domus aut quā edificabat rex salomon dño. habebat sexaginta cubitos in longitudine. et viginti cubitos latitudine et triginta cubitos in altitudine. Et porticus erat ante templū viginti cubitorū longitudinis. uxta mensuram latitudinis templi. et habebat decē cubitos latitudinis ante faciē templi. Fecitq; cubilia et templo fenestras obliquas. et edificauit super parietē templi tabulata p gyrum in parietibus domus p circuitū templi et oraculi. et fecit latera circuitu. Tabulatū qd erat subter quinq; cubitos habebat latitudinis. et medium tabulatum sex cubitorum latitudinis. et tertium tabulatum. septē habens cubitos latitudinis. Trabes aut posuit domui p circuitū ne serrarentur. ut nō hærerent muris templi. Domus aut cū edificaret. lapidibus de dolatis atq; perfectis edificata est. et malleis et omni ferramento non

sit audita in domo ai edifica
ret. Ostiū latꝰ medij ꝑ te
te erat domꝰ dextre. et ꝑ si
nistra ascendebat ī medium cena
culū. et a medio ī tertiū. Et
edificauit domū. et ꝯsummauit
ea. Texit aūt domū laquearibꝰ
cedrinis. et edificauit tabula
tū sup̄ oem domū quīq cubitis
altitudinis. et operuit domū lig
nis cedrinis. Et factus ē sermo
dñi ad salomonē. dicēs. Domꝰ
hec quā edificas. si ambulaueris
ī p̄ceptis meis. et iudicia mea
feceris. et custodieris oīa ma
data mea gradiens ꝑ ea. firma
bo sermonē meū tibi quē locu
tꝰ sū ad dauid p̄trem tuū. et
habitabo ī medio filioꝝ isr̄l.
et nō derelinquā ꝑplm meū isr̄l.
Igit̄ edificauit salomon do
mū. et ꝯsummauit ea. Et edifi
cauit parietes domꝰ intꝰ secus
tabulatis cedrinis a pauimē
to domꝰ usq̄ ad summitatem
parietū. et texit ad laquearia
operuit lignis intꝰ secꝰ. et tex
it pauimentū domꝰ tabulis
abyegnis. Edificauitq̄ viginti
ti cubitos ad posteriorē ptē
sepli tabulata cedrina a pa
uimēto usq̄ ad superiora. et fe
cit intꝰ oraculū domꝰ
sanctū sanctoꝝ. Porro ādextera
cubitoꝝ erat ipm̄ templū ꝑ
fore oraculi. et cedro oīs
domꝰ intꝰ secꝰ vestiebat. ha
bēs coronatizas suas iuctu
ras fabrefactas. et celatizas
eminētes. Oīa cedrinis ta
bulis vestiebat. nec ullus la
pis apparere poterat ī pariete.

Oraculū aūt in medio do
mꝰ intꝰ erat ut po
nerēt ibi archā fœdꝰ dñi. Por
ro oraculū habebat viginti cu
bitos longitudinis. et viginti cu
bitos latitudinis. et viginti cu
bitos altitudinis. et operuit
illud auro purissimo. Sed et altare vestiuit ce
dro. Domū quoq̄ aūl oraculi
operuit auro purissimo. et af
fixit lamminas clauis aureis.
nichil q̄ erat in templo. qđ nō
auro tegerēt. Sed et totū altare
oraculi. texit auro. Et fecit ī
oraculo duos cherubim de lig
nis olivarū. decē cubitoꝝ al
titudinis. Quinq̄ cubitoꝝ ala
cherub vna. et quīq cubitoꝝ
ala cherub altera. idest decem
cubitos habētes a summitate
ale. usq̄ ad ale alterius summita
tē. Decē quoq̄ cubitoꝝ erat
cherub sedens mēsura pariter
opus vnū erāt in duobꝰ cheru
bim. Ide altitudinē habebat
vnꝰ cherub decē cubitoꝝ. et si
militer cherub sedens. Posuitq̄
cherubim ī medio templi intē
riꝰ. Extendebant aūt alas
suas cherubim. et tangebat ala
vna parietē vnū. et ala cherub
sedi tangebat parietē alterū. Ale
aūt alterē ī media ptē templi se
mutuo ꝯtingebāt. Texit quoq̄
cherubim auro. et oēs parietes
templi p gyrum cuncta sculpsit va
riis celaturis et torno. Et fecit in
eis cherubim et palmas. et pic
turas varias ādsi ꝑminētes
de pariete et egredientes. Sed et

pauimētū dom9 trpōit auro ī
trim sctȳ et ḡtūsctȳ. Et ī mḡſſ
ſu oraculi fecit duo ostiola de
lignis oliuaꝝ. postes q̄ angu
loꝝ quīq̄. et duo ostia de lig
nis oliuaꝝ. Et sculpsit in eis
picturā cherubim. et palmaꝝ
species. et anaglipta valde pro
mittēria. Et trpōit ea auro. et
operuit tā cherubim q̄ palmas
et rectā auro. fecitq̄ in intro
itu templi postes de lignis oliua
rū quadrāgulatos. et duo os
tia de lignis abiegnis altū
sctos. Ostiiq̄ ostiū duplex e
rat. et sc̄ulptē tenēs agrebat.
Et sculpsit cherubim. et palmas.
et celaturas valde eximietes.
Operuitq̄ oīa lamnis aure
is. ope quadro ad regulā. Et
edificauit atriū interius tribꝰ
ordinibꝰ lapidū politoꝝ. et
vno ordine lignoꝝ cedri. Anno
q̄rto fundata ē dom9 dñi ī me
se zio. et in anno undecimo me
se bul. ipe ē mēsis octauꝰ. p
fecta est dom9 ī oī ope suo.
et vniuersis vtēsilibꝰ. Edifi
cauitq̄ ea. annis septē Cap̄
VII.
Domū aut̄ sua edi
ficauit salomon tredecim
annis. et ad pfectū usq̄ pduxo
ut. Edificauit quoq̄ domū
saltꝰ libani cētū cubitoꝝ lon
gitudinis. et quīquagīta cu
bitoꝝ latitudinis. et triginta
cubitorū altitudinis. et quae
dambulatoria inter columnas
cedrinas. Ligna quippe cedrina
coniecerat in columnas. et tabu
latis cedrinis vestiuit totā ta
mēta. quae q̄dragīta quīq̄ colūp
nis sustētabat. Domus aut̄
oīs habebat columnas quīde
cī ḡtra se inuicē positas. et e re
gione se respicientes equali spa
cio inter columnas. et super co
lumnas q̄drangulata ligna
in cubitis equalia. Et portici
columnarū fecit quīquaginta
cubitorū longitudinis. et tri
ginta cubitoꝝ latitudinis. et
altezā porticū in facie mas
ris porticus. et columnas et
epystilia super columnas fecit.
Porticū quoq̄ solij in quo tri
bunal ē fecit. et trpōit lignis
cedrinis. a pauimēto usq̄ ad
summitatē. Et domuncula i qua
sedebat ad iudicandū. erat in
media porticu simili ope. Do
mū quoq̄ fecit filie pharaō
nis quā uxorē duxerat salo
mon tali ope. quali et hanc
porticū omia lapidibꝰ pcio
sis. qui ad normā quadā ar
mēsurā cū interstrib9 q̄ cotti
sctis secabāt. erat a fundame
nto usq̄ ad summitatē pariēti.
et intrinsecꝰ usq̄ ad atriū
manus. Fundamēta aut̄ de
lapidibꝰ pciosis. lapidibus
magnis decē siue octo cubi
toꝝ. et desup lapides pciosi
equalis mēsure sctī erant.
similit̄q̄ de cedro. Et atriū
magnū circuitū trium ordinū de
lapidibꝰ sectis. et vnius or
dinis dolatā cedro. ne cetera.
et in atrio domꝰ dñi interioꝝ.
et in porticu domꝰ dñi. Fe
cit quoq̄ rex salomon. et tu
lit hyrā de tyro. filiū mulie
ris vidue de tribu neptalim

patre tyrio artifice ere arauit et
plenū sapia et intelligeria et
doctrina. ad faciendū omne opꝰ
ex ere. Qui cū venisset ad re
gē salomonē. fecit omne opꝰ
eius. Et fūdit duas colūpnas
ereas. decē et octo cubitorū al
titudinis columpna vna. z linea
duodecī cubitorū ambiebat co
lumpna vtraq;. Duo quoq; ca
pitella fecit que ponerēt sup
capita columpnarū fusilia ex
ere. Quiq; cubitorū altitudinis
capitellū vnū. et quīq; cubito
rū altitudinis capitellū alte
rū. et ita in modū retis et ca
thenarū sibi inuicē nexo opere
contexta. Vtriq; capitellum
columpnarū fusile erat. Septe
na vexillū retacula capitel
lo vno. et septena retacula
in capitello altero. Et sic fecit co
lumpnas et duos ordines per cir
cuitū retaculorū singulorū ut
tegerēt capitella. que erāt su
per summitate malo granatorū. co
dē modo fecit et capitello secūdo.
~~et fecit columpnas et duos~~
~~ordines per circuitū retaculorū~~
~~singulorū~~ Capitella autem
que erāt sup capita columpna
rū. quasi opere lilij fabricata
erant in porticu. quatuor cubi
torū. Et in circuitu alia capitella
in summitate columpnarū desup.
iuxta mēsurā columpne gra
retacula. Malogranatorū au
ducēti ordines erāt. in circu
itu capitelli secūdi. Et statuit du
as columpnas in porticu tem
pli. Cūq; statuisset columpna
dexteram. vocauit eā nomine
iachim. Similr erexit columpna
sedam. et vocauit nomē eius
booz. Et sup capita columpna
rū. opus in modū lilij posuit.
Perfectūq; est opus columpnarū.
fecit quoq; et mare fusile de
decē cubitorū a labio usq; ad la
bium sedm. rotundū in circuitu.
Quinq; cubitorū altitudo eius.
et restricula triginta cubitorū
cingebat illud. per circuitū. Et
sculptura subter labium circumbat
illud. decē cubitis ambiēs mare.
Duo ordines sculpturarū. hystri
atarū erāt fusiles. et stabat
sup duodecim boues. Et quibus
tres respiciebat ad aquilonē.
et tres ad occidentē. et tres ad
meridiē. et tres ad orientem.
et mare sup eos desup erat.
quorū posteriora vniuersa in
trinsecꝰ latitabāt. Grossitudo
autē luteis trium vnciarū erat.
labiumq; eius sicut labium calicis.
et folia repandi lilij. Duo
millia bathos capiebat. tria
millia metretas. Et fecit ba
ses decē ereas. quatuor cubitorū
longitudinis bases singulas.
et quatuor cubitorū latitudinis.
et trium cubitorū altitudinis.
Et opus basium huiusmodi erat
sile erat. et sculpturæ mire inter
ras. et mire coronulas et pler
tas leones et boues et cherubim.
et in iuncturis sic desup.
et subter leones et boues qua
si lora ex ere dependentia. Et
quatuor rote per bases singu
las. et axes ærei. et per quatuor
pedes quasi humeruli fusiles lute
rem fusiles. contra se inuicē res
picientes. Os quoq; luteis intrinsecꝰ

erat in capitib⁹ ſimitate. et
qd̄ forinſecus appebat vm⁹
cubiti erat totū rotūdū. pitez
q̄ habebat cubitū vnū et
dimidiū. In angulis autem
coliphnaz̄ varie relatiē erāt.
et media mtroliphnia q̄dra
ta. nō rotūda. Quatuor q̄
rote. q̄ p q̄tuor ārgulos baſis
erāt. cohēbāt ſibi ſubtez ba
ſim. Vna rota habebat alti
tudinis cubitū vnū et ſemis.
Tales aut̄ rote erāt quales
ſolēt in curruū fieri. et axes
earū et radij. et cantħi et mo
dioli. omnia fuſilia. Sta et hu
meruli illi q̄tuor q̄ ſingulos
ārgulos baſis vm⁹. ex ipā
baſi fuſiles et cōiuncti erant.
In ſimitate aut̄ baſis erat
quedā rotūditas vm⁹ et di
mid⁹ cubiti. ita fabre facta
ut lutez deſup poſſit ponī.
habens relaturas ſuas et ſculp
turas varias ex ſemetipō.
Sculpſit quoq; i tabulatis
illis que erāt ex. et i an
gulis cherubim. et leones et
palmes q̄ſi i ſibitudinē ſtan
tis homis. ut nō relata ſz ap
poſita q̄ nitenti videret. in
huiuſmodi fecit decē baſes.
fuſura vna et meſura. ſculp
tura q̄q; ſimil. Fecit quoq; decē
lutēs ereos. Quadragīta ba
thos capiebat lutez vn⁹. erat
q̄ q̄tuor cubitoz. Singulos
q̄q; lutēs p ſingulas ideſt de
cē baſes poſuit. et cōſtituit
decē baſes q̄ q̄q; ad dexterā p
tē templi. et quīq; ad ſiniſtra.

Fecit aut̄ poſuit ad dexte
ram p̄tem templi ḡra orientē.
contra meridiē. Fecit ergo hyra
lebetes et ſtuzas. et amulas.
et p̄fecit omne opus regis ſa
lomonis i templo dñi. coliphnas
duas et fimiculos capitellor
ſup capitella coliphnarū du
os. et reticula duo. ut ope
rent duos fimiculos q̄ erant
ſup capita coliphnarū. et
malogranata quadringenta
in duob⁹ reticulis. Duos
vero ſub malogranatoz ſerie i
reticulis ſingulis ad opie
dos fimiculos capitellorū q̄
erāt ſup capita coliphnarū.
et baſes decē et lutezes decē
ſup baſes. et mare vnū. et
boues duodecim ſubtez mare.
et lebetes. et ſtuzas. et amu
las. Omnia vaſa que fecit hy
ram regi ſalomoni i domo do
mini. de auricalco erāt. In
campeſtri regionē iordanis fu
dit ea rex in argilloſa inter
me ſochot et zarthan. Et po
ſuit ſalomō omnia vaſa. p̄pter
multitudinē aut̄ nimiam.
nō erat pond⁹ eris. Fecitq;
ſalomō oia vaſa i domo dñi.
altare aureū et meſa ſup qua
ponēnt panes p̄poſitionis
aurea. et candelabra aurea
quīq; ad dexterā. et quīq; ad
ſiniſtra ḡra oraculi ex au
ro p̄mo. et q̄ſi lylij flores. et
lucernas deſup aureas. et for
ceps aureos et ydrias. et fiſ
cinulas et fialas. et mortariola
la. et thuribula de auro pu

ussimo. Et traduc̄ es ostioꝝ dom̄i in terioꝝ scr̄ssq; et oꝝ tozū dom̄ templi. ego autē e xak. Et p̄fecit omē opus qđ faciebat salomon. in domo dñi. Et tulit que sc̄ificauerat dauid pat̄ suus argentū et aurū et vasa. reposuitq; i thesauꝝis dom̄ dñi. Cap̄ viii.

Tunc congregati sunt oēs maiozes natu ist̄l cū p̄ncipibꝫ tribuū. et duces familiaꝝ filioꝝ ist̄l ad regē salomonē in thelm. ut deferret archā fed̄is dñi de ciuitate dauid ide de syon. Conuenitq; ad regē salomonē vniu̅s isr̄l in mense hethanim i solepni die. ipe i mēsis septimo. Veneruntq; oēs maiozes natu ist̄l. et tulerūt sacerdotes archā. et portauerūt archā dñi et tabernaculū fed̄is. et oīa vasa scē quę erant i tabernaculo. et ferebāt ea sacerdotes et leuite. Rex aut̄ salomon et oīs multitudo ist̄l que q̄uenerat ad eū. gradiebat cū illo añ archā. Et immolabāt oues et boues. absq; estimacōe et numero. Et intulerūt sacerdotes archā fed̄is dñi in locū suū. i oraculū templi i sc̄m scoꝝ. subter alas cherubim. Siquidē cherubin expādebāt alas sup locū arche. et pregebāt archā. et vectes eius desup. Quiz eminerēt vectes. et apparerēt sūmitates eoꝝ foras sup añ oraculū. nō apparebāt ultra et ibi fuerūt ibi. usq; i p̄sentē die.

In archa aut̄ nō est aliud nisi due tabule lapidee quas posuit ibi moyses i oreb cū pepigit fed̄us dñs cū filiis ist̄l. cū egrederent de terra egypti. Factū e aut̄. Cū egressi sacerdotes de sanctuario. nebula ipleuit domū dñi. et nō poterāt sacerdotes stare et ministrare. p̄ nebulā. Impleuerat enim gl̄ia dñi. domū dñi. Tunc ait salomon. Dñs dixit ut habitaret i nebula. Edificans edificauī tibi domū i habitaculū tuū. firmissimū soliū tuū i sempit̄nū. Conuertit̄q; rex faciē suā. et benedixit oi ecclie ist̄l. Omni cū ecclia ist̄l stante. Et ait salomon. Benedict̄ dñs deꝰ ist̄l. q̄ locut̄ e ore suo ad dauid p̄rem meū. et i manibꝫ eius p̄fecit. dicēs. A die qua eduxi pplm meū ist̄l de egypto. nō elegi ciuitatē de vniu̅s tribꝫ ist̄l ut edificaret domū. et esset nome meū ibi. sed elegi dauid ut esset sup pplm meū ist̄l. Voluitq; dauid pat̄ meꝰ edificare domū. nōi dñi dei ist̄l. Et ait dñs ad dauid p̄rem meū. Quod cogitasti i corde tuo edificare domū nōi meo. bñ fecisti. hoc ipm̄ mente tractans. Verumptam tu nō edificabis mihi domū. sed filius tuus q̄ egredietur de lumbis tuis. ipe edificabit domū nōi meo. Confirmauit dñs sermonē suū quē locut̄s e. stetitq; p dauid p̄rem meū. et sedi sup thronū ist̄l sicut locut̄s est dñs.

et edificauī domū nō dī tī
ifrl. Et ḡstituī ibi locū arche in
qua fedus ē dñi qđ pcussit cū
pribꝫ nrīs. qñ egressi sūt de
terra egyptī. Dixit autē sa
lomon am altare dñi in ḡspū
ctis ifrl. et expādit manus
suas in celū. Et ait. Dñe dē
ifrl. nō ē silis tui dē in celo
desup. et sup terrā deorsū. qui
custodis pactū et mīam seruis
tuis q̄ ambulāt cora te in toto
corde suo. q̄ custodisti seruo
tuo dauid pri meo que locutꝰ
es ei. Ore locutꝰ es et manibꝫ
ppferisti. ut hodie dies ꝓbat. Nunc
igit dñe deus ifrl. ḡseruā fa
mulo tuo dauid pri meo q̄ lo
cutꝰ es ei. dicēs. Non auferet
de te vir cora me qui sedeat
sup thronū ifrl. ita tñ si custo
dierint filij tui viā suā ut
ambulēt cora me. sicut ambu
lasti i ḡspū meo. Et nunc dñe
deus ifrl firmet uba tua. q̄
locutꝰ es seruo tuo dauid pa
tri meo. Ergo ne putandū ē
qđ vere dē habitet sup terrā.
Si enī celū et celi celoꝝ te ca
pere nō possūt. quōmagis do
mus hec quā edificauī tibi.
Verūtamen respice ad oracōem seruī tui.
et ad pcem eius. Dñe dē meꝰ
audi hymnū et oracōem quā
seruus tuꝰ orat cora te hodie.
ut sint oculi tui apti sup do
mū hanc nocte et die. sup lo
cū de quo dixisti erit nomē
meū ibi. ut exaudias oracōem
quā seruꝰ tuus orat ad te i
loco isto. ut exaudias depcā
cionē serui tui et ꝑpli tui ifrl.
quecūq̄ orauerit in loco isto. ex
audies in loco habitaculi tui i
celo. et cū exaudieris ignosce
eis. Si peccauerit ho in proxīm
suū. et habuerit aliqđ iuramē
ti quo tenēat astrictꝰ. et ve
nerit ppter iuramētū cora al
tare tuū in domū hanc. tu exau
dies in celo. et facies. et iudi
cabis seruos tuos. ꝺdēnās
impiū. et reddēs viā suā sup
caput ei. iustificāns ꝑ iustū
et retribuēs ei secdm iusticiā
suā. Si fugerit ꝑplus tuꝰ ifrl
inimicos suos quia peccauerīt
tibi. et agētes pēitētiā et
confitētes nōi tuo in templo hoc
necūt. et adorauerūt. et dep
cati te fuerūt i domo hac. ex
audi in celo. et dimitte pec
cata ꝑpli tui ifrl. et reduces
eos in terrā quā dedisti pribꝫ
eoꝝ. Si clausū fuerit celū et
nō pluerit ꝑpter pcā eoꝝ. et
orāverint i loco isto pēitētiā e
gerint nōi tuo. et a pcīs suis
ab quūsi fuerit ꝑpter afflictionē
suā. exaudi eos in celo. et di
mitte pcā seruoꝝ tuoꝝ et
ꝑpli tui ifrl. et ostēde eis viā
bonā p quā ambulēt. et da
pluuiā sup terrā tuā. quā
dedisti ꝑplo tuo i possessionē.
Fames si oborta fuerit i ter
ra. aut pestilētia. aut eruginis
ue. aut ustilago. aut aff lixerint eū
et immicꝰ portas eius obsidēs.
omīs plaga. omīs infirmi
tas. cuncta deuotacio. et que

cunctō quic accidēt oīni hoī
de pplō tuo ist̄. si quis gḡno
uit plagā cordis sui. et expā
dēt manꝰ suas in domo hac.
tu exaudies in celo ↄ loco habi
tacōis tue. et rōpitiaberis.
et facies ut dēt vnicuiq; se
cūdū oēs vias suas sicut
videris cor ei⁹. quia tu nosti so
lus cor oīm filioꝝ hoīm. ut
timeāt te cūctis diebꝰ quibꝰ
vixerūt sup faciē tre quā de
disti patribꝰ nris. Insup alie
nigena q̄ nō est de pplō tuo ist̄
ꝫ venerit de tra longinqua pp
ter nomē tuū. audiet enī no
mē tuū magnū. et manꝰ tu
a fortis. et brachiū tuū extē
tū ubiq; cū venerit ergo et
oraūerit in loco hoc. tu exaudi
dies in celo firmamēto ha
bitacōis tui. et facies omnia
p quibꝰ inuocauerit te alienꝰ
gena. ut discāt vniuersi pplī
terrarū nomē tuū timere sicut
pplūs tuꝰ ist̄. et ꝓbent quia
nomē tuū inuocatū ē sup
domū hanc quā edificauī. Si
egressus fuerit pplūs tuꝰ ad
bellū p̄ inimicos suos p viā
quācūq; miserīs eos. et ora
uerit te cont̄ viā ciuitatis quā
elegisti. et p̄ domū quā ę
dificauī nōi tuo. et exaudi
es i celo orōem eoꝝ et preces
eoꝝ. et facies iudiciū eoꝝ.
Cū si peccauerit tibi. nō ē
enī homo q̄ nō peccet. et ira
tꝰ tradideris eos inimicis suis.
et captiui ducti fuerint i tra
vel inimicoꝝ longe uel ꝓpe. et
egerint pēitentiā in corde
suo in loco captiuitatis suē. et
uerſi deprecati te fuerint in cap
tiuitate sua dicētes. peccauī
mus. iniquē egimus. impie gessi
mus. et reuersi fuerint ad te in
toto corde suo. et tota aīa sua
i terra inimicoꝝ suoꝝ ad quā
captiui ducti fuerint. et ora
uerint te cont̄ viā terre sue
quā dedisti patribꝰ eoꝝ. et ciui
tatis quā elegisti. et templi
q̄d edificauī nōi tuo. exaudi
es in celo i firmamēto solii
tui orōem eoꝝ et preces. et fa
cies iudiciū eoꝝ. et ꝓpitiabis
pplō tuo q̄ peccauit tibi. et
omnibꝰ iniustitiis eoꝝ. i quibꝰ
p̄uaricati sunt in te. et dabis
miām coram eis qui eos capti
uos habuerint. ut miſeant
eis. Plebs enī tua ē et hēditas
tua quos eduxisti de tra egyp
ti de medio fornacis ferree.
ut sint oculi tui aperti ad de
precationē serui tui. et pplī tui
ist̄. et exaudies eos in vniuer
sis p quibꝰ inuocauerit te. Tu
enī separasti eos tibi i hēdita
tē de vniuersis pplis tre sicut
locutus es p manꝰ moysen serui tu
i. qñ eduxisti patres nros de
egypto. dne deꝰ. Cū finiſſet au
tē. Cū cōplesset salomō orās
dnm omnem orōnē et depre
cationē hanc. surrexit de ḡſpe
tu altaris dni. vtiq; enī ge
nu in tra fixerat. et manꝰ
expanderat ad celū. Stetit er
go et benedixit oī cetui ist̄.
voce magna dicēs. Benedic
dnus deus q̄ dedit requiē po
pulo suo ist̄ iuxta omnia que

loquutus est: nō cecidit ne vnū
quidē sermo ex omnib⁹ bonis
que locutus p moysen seruū
suū. Sit dñs deꝰ nr nobiscū
sicut fuit cū patrib⁹ nr̄is. nō
dēlinquēs nos neq; p̄cipies.
ꝯ inclinet corda nr̄a ad se ut
ambulemꝰ in vijs ei⁹ ⁊
custodiamꝰ mandata ei⁹ et
cerimonias et iudicia que
mandauit patrib⁹ nr̄is. et sint
sermones mei isti q̄b⁹ deprā
cor ꝯ coram dño appropiquāt deo
dño deo nr̄o die ac nocte. ut
faciat iudiciū seruo suo et
pl̄o suo isr̄l̄ p singulos dies.
et sciat omn̄s pp̄li terre. quia
dñs ipē est deus. et nō est ul
tra absq; eo. Sit quoq; cor
nr̄m p̄fectum cū dño deo nr̄o.
ut ambulem⁹ in decretis ei⁹ et
custodiamꝰ mandata ei⁹ sic
et hodie. Igit̄ rex et omnis
isr̄l̄ cū eo. immolabāt victimas
coram dño. Mactauitq; salomō
hostias pacificas. quas imo
lauit dño. bob viginti duo mi
lia. ouiū centū viginti milia.
Et dedicauerūt templū dñi rex
et filij isr̄l̄. In die illa sanctifica
uit rex medium atrij. q̄d erat
ante domū dñi. fecit quippe
ibi holocaustū et sacrificiū.
et adipē sacrificior̄. quia
altare ereū q̄d erat coram
dño nimis erat. et capere nō po
terat holocaustū et sacrificiū.
et adipē pacificor̄. Fecit er
go salomon in tpe illo festiui
tatē celebrē. et omnis isr̄l̄ cū
eo multitudo magna. ab introi
tu emath usq; ad riuū egypti. coram dño deo nr̄o septem
diebus. et septē diebus. dies
quatuordecim diebus. et in die oc
taua dimisit pp̄los. Qui benē
dicētes regi. p̄fecti sunt in ta
bernacula sua lētes. et ala
cres corde super omnib⁹ bonis
fecerat dñs dauid seruo suo.
et isr̄l̄ pp̄lo suo. Cap. ix.
Factū est autē. Cū p̄fecisset
salomon edificiū domꝰ dñi.
et edificiū regis et omne q̄d
optauerat et voluerat fieri.
apparuit dñs ei sicut ap
paruerat ei in gabaon. Dixit
itq; dñs ad eū. Exaudiui ora
tionē tuā. et deprecationem tuā. qua
deprecatꝰ es coram me. Sanctifica
ui domū hanc quā edificasti
mi. ut ponerē nomē meū ibi
in sempiternū. Et erunt oculi mei
et cor meū ibi. cunctis diebus.
Tu quoq; si ambulaueris coram me
sicut ambulauit pat̄ tuus in sim
plicitate cordis et in equita
te. et feceris omnia q̄ p̄cepi tibi.
et legitima mea et iudicia
mea seruaueris. ponā thro
nū regni tui sup isr̄l̄ sicut
locutus sum dauid
patri tuo dicēs. non auferēs de ge
nere tuo vir de solio isr̄l̄. Si au
tem auersione auersi fueris
vos et filij vr̄i. nec sequētes me.
nec custodientes mandata mea.
et cerimonias q̄s p̄posui vobis.
sed abieceritis et colueritis deos
alienos et adoraueritis eos.
auferā isr̄l̄ de superficie terre
quā dedi eis. et templū q̄d
sanctificauī nomini meo proiciā a co
spectu meo. eritq; isr̄l̄ in p̄uerbiū

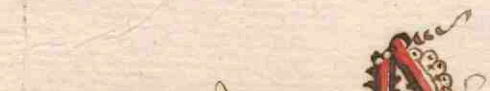
et in fabulā

erm fabulā cūctis pplis. ⁊ do-
mus hec erit exemplū. Oīs
q̄ trāsierit ea stupebit et si-
bilabit: et dicet: Quāde fecit
dñs sic terre huic et domui
huic? Et respondebūt: Quia dere-
liquerūt dñm deū suū q̄ eduxe-
rat patres eorū de terra egyptī. et
secuti sūt deos alienos et ado-
rauerūt eos et coluerūt eos: ideo
eo adduxit dñs sup eos omne
malū hoc. Expletis autem
annis viginti quos edificauerat
salomon duas domos. id est
domū dñi et domū regis hyra
rā rege tyri plātis salomoni
lignis cedrinis et abiegnis. et
auri iuxta omne q̄d optauit
erat: tunc dedit salomon hyrā
viginti oppida i terra galilee.
Egressus q̄ hyram de tyro
ut videret oppida que dederat
ei salomon. et nō placuerunt
ei. Et ait: Hec sūt ciuita-
tes q̄s dedisti mihi frater? Et
appellauit eas terrā chabul.
usq; in diē hanc. Misit quoq;
hyra ad regē salomonē. cen-
tū viginti talenta auri. Nec ē
summa copiosa auri. quā obtu-
lit rex salomon ad edifica-
da domum dñi. et domū sua.
et mello. et murū ihrlm. et
asor. et mageddo. et gazer. Pha-
rao rex egypti ascendit et ce-
pit gazer. succenditq; ea igni.
et chananeū q̄ habitabat i
ciuitate interfecit. et dedit ea
in dotē filie sue uxori regis
salomonis. Edificauit ergo
salomon gazer. et bethoron
inferiorē. et balalath ⁊ pal-
mirā in terra solitudinis. ⁊ q̄-
cūq; uicos qui ad se pertinebat
et erat absq; muro munīuit.
et ciuitates curruū et ciuitates
equitū. et q̄dcūq; ei placuit ut
edificaret in ihrlm et in libano.
et in oī terra potestatis sue. Omne
genus populi q̄ remanserat de amo-
reis. et de etheis ⁊ pherezeis ⁊
euchiis ⁊ iebuseis q̄ nō sūt de
filiis israhel. horū filios q̄ remanse-
rant i terra quos scilicet nō po-
tuerunt filii israhel exterminare. fe-
cit salomō tributarios usq; ad
diē hanc. De filiis aute israhel nō
constituit salomō seruire quēq;.
sed erant viri bellatores. ⁊ ministri
eorū et principes et duces. ⁊ pre-
fecti curruū et equorū. Erant
autē principes super omnia opa
salomonis ppter quingentos
quinquaginta. q̄ habebat sub
rectū populū et tractus operi-
bus q̄ agebat. Filia aute pharaonis
ascendit de ciuitate dauid i do-
mū suā. quā edificauerat ei
salomon. Tunc edificauit mel-
lo. Offerebat q̄q; salomō tri-
bus uicibus p̄ annos singulos
holocausta et pacifica super
altare. q̄ edificauerat dño. et adolebat thymi-
ama coram dño. Perfectusq; est
templū. Classem quoq; fecit rex
salomō in asiongaber. que ē
iuxta hyla in littore maris
rubri. i terra idumea. Misit
quoq; hyram i classe illa seruos
suos viros nauticos et gna-
ros maris. cū seruis salomonis.
Qui cū venissent in ophyr.
sumpsēr inde auri q̄dringentos

viginti talenta auri detulerunt
ad regem salomonem. Cap. x.
Sed et regina saba audita
fama salomonis in nomine
dñi. venit tentare eum i enig
matibus. Et ingressa hierlm cū
multo comitatu et diuitijs.
camelis portantibus aromata. et
auri infinitū nimis et gemmis
pciosis. venit ad regē salomo
nē. Et locuta ē ei vniūsa que
habebat i corde suo. et docuit
eā salomō oīa verba que ppo
sierat. Non fuit sermo q̄ regi
posset latere. et nō rūderet ei.
Videns autē regina saba oēm
sapiam salomonis et domū
quā edificauerat et cibos mē
sē eius. et habitacula seruoꝝ
et ordinē ministrorū vestes q̄
eoꝝ. et pincernas. et holocaus
ta que offerebat in domo dñi.
nō habebat ultra spīm. Dixit
q̄ ad regē. Verus est sermo
quē audiui i terra mea super
sermonibus tuis. et super sa
pia tua. et nō credebā narrāti
bus mihi. donec ipsa veni et vidi oc
ulis meis. et ꝓbaui q̄d media
pars mihi nūciata nō fuerit. Maior
es sapiā et opa tua. q̄ rumor
quē audiui. Beati viri tui. et
beati serui tui hij q̄ stant coram te
semp. et audiunt sapiam tuā.
Sit dñs deus tuus benedictus cui pla
cuisti. et posuit te super thro
num suū ist̄. eo q̄d dilexerit dñs
ist̄m in sempiternū. et cōstituit
te regē. ut facerēs iudiciū et iusti
tiā. Dedit ergo regi centū
viginti talenta auri. et aroma
ta multa nimis. et gemmas
pciosas. Non fuit allata ultra
aromata tanta multa. q̄ ea q̄
dedit regina saba regi salo
moni. Sed et classis hyram
que portabat aurū de ophyr.
attulit ex ophyr ligna thy
ina multa nimis et gemmas
pciosas. Fecitq̄ rex de lignis
thyinis fulchra domui dñi
et domui regie. et cytharas
lyrasq̄ cantoribus. Non fuit al
lata huiusmodi ligna thyina
neq̄ visa usq̄ in p̄sentē diē.
Rex autē salomon dedit re
gine saba oīa que voluit
et petiuit ab eo. exceptis
his que ultro optulerat ei
munere regio. Que reuersa
est et abiit in terrā suā. ipsa et
serui sui. Erat autē pondus
auri q̄d adferebat salomoni
per annos singulos. sexcente
sexaginta sex talenta auri.
exceptis eis q̄ adferebant ei
negotiatores. et vniuersi reges ara
bie. ducesq̄ terre. ferebant aurum
et argentum salomoni. Fecitq̄ rex
salomon ducenta scuta
auro purissimo. Sexcentos au
ri siclos dedit i lamminas scu
ti vnius. et trecentas pelues
auri vna pelta vestiebat
posuitq̄ ea rex. in domo sal
tus libani. Fecit etiā rex so
lium de ebore grande.
et vestiuit eū auro fulvo ni
mis. Quod habebat sex gra
dus. et summitas throni rotun
da erat i parte posteriori.
et due manus hinc atq̄ inde
tenebant sedile. Et duo leones

simbat unota manꝰ singulas. et duodecī leunculi stantes sup sex gradus hinc atq; inde. Non est factū tale opus. i uniuersis regnis. Hz et oīa vasa de ligno potabat rex salomō erat aurea. et domꝰ saltꝰ lybani de auro purissimo. Non erat argentū. nec alicui⁹ pciū putabat in diebꝰ salomonis. qꝛ classis regis p mare cū classe hyrā semel p tres annos ibat i thar sis. deferēs inde aurū et argentū. et dentes elephantoꝝ. et simias et pauos. Magnificatꝰ ergo rex salomō super omnes reges terre diuitijs et sapia. et uniuersa terra desiderabat videre salomonem. ut audiret sapiam eius quā dederat deꝰ in corde eiꝰ. Et singuli deferebāt ei munera. vasa argentea et aurea. uestes et arma bellica. aromata equos. et mulos p annos singulos. Congregauitq; salomon currus et equites. et fuerūt ei mille quadringenti currus. et duodecim milia equitum. Et dispersit eos p ciuitates quas uocauit currus. et cū rege i hierusalem. Fecitq; ut tanta esset habundantia argenti in hierusalem. quāta lapidū. Et cedros uocauit multitudine quasi sycomoros q̄ nascūt in campestribus. Et educebāt equi salomonis. de egypto et de choa. negotiatores enī regis emebant de choa. et statuto pcio educebāt. Egrediebat⁹ autē quadriga de egypto sexcentis siclis argenti. et equus centū quinquaginta. atq; i hūc modū omnibus regibus ethee. et syrie equos veniūdabāt.

Rex autē salomon adamauit mulieres alienigenas multas. filiā quoq; pharaonis et moabitidas. et ammonitidas. ydumeas et sydonias. et ethees. de gentibus super quibus dixerat dominus filijs isrl. nō ingredieminī ad eas. neq; de illis ingrediēt ad vos. certissime enī āuertent corda vestra. ut sequamini deos earū. Huic uni⁹ copulatus est rex salomon. ardentissimo amore. fuerūt ei uxores quasi regine septingente. et concubine trecente. et auerterunt mulieres cor eius. Cumq; iā esset senex. depravatū est cor mulieribus eius ut sequerēt deos alienos. nec erat cor eius perfectum cū dño deo suo sicut cor dauid pris eius. Et colebat salomō astarthe deam sydoniorū. et chamos deū moabitarū. et moloch ydolū ammonitarū. Fecitq; salomō qđ nō placuerat coram dño. et nō implenit ut sequeret dnm. sicut dauid pater eius. Tunc edificauit salomon phanū chamos ydolo moab in monte q̄ est contra hierusalem. et moloch ydolo filiorū ammon. Atq; i hūc modū fecit uniuersis uxoribus suis alienigenis q̄ adolebat thura. et immolabat diis suis. Igitur iratus est dñs salomoni eo qđ auersum esset cor eius a dño deo isrl. q̄ apparuerat ei secundo. et precepat de uerbo hoc ne sequeret deos alienos. et nō custodiuit quę mandauit ei dñs. Dixit

ut ait dñs salomon. Quia
habuisti hoc apud te et nō
custodisti pactū meū et pre
cepta mea q̄ mādaui tibi.
dirūpens scindā regnū tuū.
et dabo illud seruo tuo. Verū
tm̄ in diebus tuis nō faciā. pp
ter dauid patrē tuū. de ma
nu filij tui scindā illud. Sed
totū regnū auferā. ⁊ tribu
vnā dabo filio tuo pp̄t dauid
seruū meū. et hierlim̄ quā de
gi. Suscitauit aut̄ dñs ad
uersariū salomonis adad ydu
meū de semine regio. qui erat
in edom. Cū em̄ esset dauid
in ydumea. et ascendisset ioab
princeps milicie ad sepelien
dos eos q̄ fuerat interfecti.
et occidisset omne masculinū
in ydumea. sex em̄ mēsibus ibi
morat⁹ ē ioab et omnis ist̄ do
mus inter̄ēt omne masculinū
in ydumea. fugit adad ipe et
viri ydumei de seruis patris ei⁹
cū eo. ut ingrederēt egyptū. Ē
rat aut̄ adad puer parulus.
Cūq; surrexissent de madia.
venerūt in pharan. Tuleruntq;
secū viros de pharan. et intro
ierūt egyptū ad pharaonē
regē egypti. Qui dedit ei do
mū et cibos ordinauit. et terrā
delegauit. Et inuenit adad gr̄
tiā coram pharaone valde. in
tm̄ ut duxerit ei uxorē sororē uxo
ris sue germanā thaphnes
regine. Genuitq; ei soror thaph
nes genebath filiū. et nutriuit
eū thaphnes in domo phāonis.
Eratq; genebath habitās ap̄d
pharaonē. cū filijs ei⁹. Cūq;
audisset adad in egypto dor
misse dauid cū patribus suis. et
mortuū ee ioab principē milicie
dixit pharaoni. Dimitte me ut
vadā in terrā meā. Dixitq; ei
pharao. Quia cū te apud me
indiges. ut queras me in terrā
tuā. Ait ille nichil. Nulla
ob causā te. ut dimittas me.
Constringuntur quoq; ei deo adū
sarium razon filius heliadam.
q̄ fugerat adadezer regem
soba dominū suū. Et congregauit
gr̄es cū viros. et fuit ē princeps
latronū. cū interfecissent eos dauid.
Abierūtq; damasci. et habi
tauerūt ibi. Et constituerunt
cū regē in damasco. Eratq; ad
uersarius ist̄ israhel diebus salo
monis. Et hoc malū adad
et odium contra ist̄. regnauitq;
in syria. Jeroboam quoq; filius
nabath ephrateus de sareda.
mulier viduę. seruus salomonis.
leuauit manū contra regē. Et
hec causa rebellionis. edifica
sset cū. quia salomō edificauit
mello. et concluserat voragi
nem ciuitatis dauid patris sui. Erat
autē ieroboā vir fortis ⁊ potēs.
Videns q̄ salomō adolescentē
bonē idolis et idolatrię. con
struebat eis p̄fectū suę tribu
tus vnisse domui ioseph. Sim
iter egressus in tpe illo. ut ieroboam
egrederet de hierlim. et inuenit
eū achias silonites ppheta
in via. opertus pallio nouo.
Erant aut̄ duo tm̄ in agro.
Apprehendens q̄ achias pallium
suum nouum quo opertus erat. ⁊

sindā in duodecim ptes. Et
ait ad ieroboam. Tolle tibi decē
scissuras. Hec enī dicit dñs
deus isrl. Ecce ego scindā regnū
de manu salomonis. et dabo
tibi decē tribus. Porro vna
tribus remanebit ei ppt̄ seruū
meū dauid. et hierlim ciuitatē
quā elegi ex omnibus tribubus
isrl. eo qđ dereliquerit me. et ado
rauerit astarthē deā sydoniorū.
et chamos deū moab. et moloch
deū filiorū ammon. et nō ambu
lauerit in viis meis ut faceret ius
tū coram me. et precepta mea
et iudicia sicut dauid pat̄ ei⁹.
Nec auferā omne regnū de ma
nu ei⁹. sed duce ponā eū cūctis
diebus vite sue ppt̄ dauid ser
uū meū quē elegi. q̄ custodi
uit mandata mea et precepta
mea. Auferā aut̄ regnū de
manu filij eius. et dabo tibi
decē tribus. filio aut̄ ei⁹ dabo
tribū vnā. ut remaneat lucer
na dauid seruo meo cūctis
diebus coram me in hierlim ciuita
te quā elegi. ut esset nomen
meū ibi. Te aut̄ assumā. et
regnabis sicut oīa que desi
derat anima tua. erisq; rex super
isrl. Si igit̄ audieris oīa que
precepero tibi. et ambulaueris in viis
meis. et feceris q̄ rectū est co
ram me. custodiens mandata
mea et precepta mea. sicut fe
cit dauid seruus meus. ero te
cum. et edificabo tibi domū fi
delē. quā edificaui domui da
uid. et tradā tibi isrl. Et afflī
gā semen dauid sed non hoc. ve
rumptamen non cunctis diebus.
Voluit ergo salomon interficere
ieroboam. Qui surrexit et
aufugit in egyptum ad sisach
regem egypti. et fuit in egypto
usq; ad mortē salomonis. Re
liquum aut̄ verborum salomonis.
et oīa que fecit et sapia eius.
ecce vnū ista scripta sunt in libro
verborum salomonis. Dies aut̄
quos regnauit salomon in
hierlim super oēm isrl. q̄draginta
anni sunt. Dormivitq; salomon
cum patribus suis. et sepultus est in
ciuitate dauid patris sui. Regnauitq; roboam filius eius.

Venit aut̄ roboam Cap̄ xij.
in sychem. Illuc enim grex
gratus erat omnis isrl. ad hoc tu
endum ei regem. Ille vero iero
boam filius nabath. cum adhuc es
set in egypto profugus a facie re
gis salomonis. audita mor
te eius reuersus de egypto. ad
uenitq;. et venerunt ad eum. Vocat
ergo ieroboā et omnis multi
tudo isrl. et locuti sunt ad ro
boā. dicentes. Pater tuus duris
simum iugum imposuit nobis. Tu
itaq; nunc minue paululum de
imperio patris tui durissimo. et de
iugo grauissimo q̄d imposuit no
bis. et seruiemus tibi. Quib⁹ ait
eis. Ite usq; ad tertium diem. et
reuertimini ad me. Cumq; abisset
populus. iniit consilium rex roboā
cum senibus qui assistebant coram
salomone patre eius dum adhuc vi
ueret. Et ait. Quid mihi datis con
silii ut respondeam populo. Quib⁹ dixe
runt ei. Si hodie obedieris populo
huic et seruieris eis. et petitio
nem responderis eis. loquetisq; filiis ad
eos verba lenia. erunt tibi ser
ui cunctis diebus. Quib⁹ derelicto

quit q filiū sentī qđ' redderant
ei. et adhibuit adolescentes
qui nutriti fuerāt cū eo. et as
sistebāt illi. Dixitq; ad eos.
Qđ' mihi datis q filiī ut rēdea
mꝰ hui⁹ q' dixerūt mī. Leui
ior⁹ nr⁹ qđ' imposuit pater
tuꝰ iugū nob⁹. Et dixerūt mi
hi adolescentes q' nutriti fuerāt cū eo.
Hec loquē mꝰ hui⁹ q' locuti
sūt ad te dicētes. pr̄ tuꝰ aggra
uauit iugū nr̄m. tu releua
nos. sic loquēris ad eos. Mi
nimꝰ digitꝰ meꝰ grossior e
dorso p̄tris mei. Et nūc pat
meꝰ imposuit vob⁹ iugū gra
ue. ego aut̄ adda⁹ sup iugū
vr̄m. Pater meꝰ cecidit vos
flagellis. ego aut̄ cedā vos
scorpiombꝰ. Venit ergo iero
boam et oēs pl̄s ad roboam
die tertia sicut locutꝰ fuerat
rex dicēs. Reuertimī ad me die
tertia. Rndit⁹q; rex pl̄s dura
relicto q filio seniorꝫ qđ' ei de
derant⁹ et locutus ē eis seni
ōr⁹ q filiī iuuenū dicēs. Pr̄
meus aggrauauit iugū vr̄m.
ego aut̄ adda iugo vr̄o. Pat
meꝰ cecidit vos flagellis. ego
cedā vos scorpiombꝰ. Et non
acq̄siuit rex pl̄s qm̄ aduersa
ēt filiat dn̄s. ut sustulet ver
bū suū qđ' locutꝰ fuerat p̄ ma
nu achie silonitis ad ihero
boā filiū nabath. Videns itaq;
pl̄us qđ' noluisset eos audi
re rex. rndit ei dicēs. Quē no
bis p̄s in dauid. nl' q̄ hēdi
tas in filio ysai. Reuertere in
tabernacula tua isr̄l. Nūc vide
domū tuā dauid. Et abiit isr̄l
in tabernacula sua. Filiꝰ fili
os aut̄ isr̄l q̄uitq; habitabat
in ciuitatib⁹ iuda. regnauit ro
boam. Misit ergo rex roboam
aduras qui erat sup tributū. et
lapidauit eū oēs isr̄l et mor
tuus ē. Porro rex roboā festi
nus ascendit curru. et fugit in
hyerlm. Recessitq; isr̄l a domo da
uid usq; in p̄sentē diē. Fr̄s ē
uāg. usq; in p̄sentē diē. Sicut
audisset omīs isr̄l qđ'
reuersus esset roboā. miserūt
et vocauerūt eū in gregatō ce
tu. et constituerūt regē sup oēm
isr̄l. Nec secutꝰ est quisq̄a do
mū dauid. p̄ter tribū iuda sola.
Venit aut̄ roboā hyerlm. et cō
gregauit vniūsa domū iuda.
et tribū bēiamī centū octogi
ta milia electorū virorū bella
tōrū ut pugnaret cont̄ domū
isr̄l. et reduceret regnū roboam
filio salomonis. Factus ē aut̄
sermo dn̄i ad semeiam vīm
dei. dicēs. Loquēre ad roboam
filiū salomonis regē iuda. et
ad oēm domū iuda et ben
iamin. et reliquos de pl̄o. di
cens. Hec dicit dn̄s. Non as
cendetis. nec bellabitis cōtra
fr̄es vr̄os filios isr̄l. Reuertat
vnusquisq; in domū suā. A me enī
factū ē hoc hoc. Audierūt ser
monē dn̄i. et reuersi sūt de ī
nere. sicut eis prep̄arat dn̄s. Ed
ificauit aut̄ roboā sychem
montē ephraym. et habita
uit ibi. Et egressus inde. edi
ficauit phanuhel. Dixitq;
roboam in corde suo. Nunc
reuertet⁹ regnū ad domū da
uid. si ascenderit pl̄us iste ut
faciat sacrificia ī domo dn̄i

ihēlm. Et cōuertēs cor ppli huius
ad dñm suū roboam regē iu
da. interficiēt me. et reuertēt
ad eū. Et egressus dato gsilio.
fecit duos vitulos aureos. Et
dixit eis. Nolite ultra ascendē
ihēlm. Ecce dñi tui isti. q̄ te eduxe
runt de tra egypti. Posuitq̄
vnū i bethel. et alterū in dan.
Et factū est verbū hoc in peccm.
Ibat enī ppls ad adorandū vi
tulū. usq̄ in dan. Et fecit pha
na in excelsis. et sacerdotes
de extremis ppli. qui nō erat
de filijs leui. Cōstituitq̄ diem
solēnē i mēse octauo quinta
decima die mēsis. in similitudi
nē solēnitatis q̄ celebrat
i iuda. Et ascendēs altare fecit
in bethel. ut immolaret
vitulis quos fabricatus erat.
Cōstituitq̄ in bethel sacerdo
tes excelsorū. q̄ fierēt. Et as
cendit sup altare qđ exstruxe
rat i bethel. quintadecima die
mēsis octaui. quē finxerat de
corde suo. et fecit solēnitatē
filijs isrl. Et ascendit sup al
tare. ut adoleret incēsū. Eccē
Ecce vir dei venit dom̄i
de iuda i sermone dñi i be
thel. et stetit ieroboā stāte
sup altare. et thus iacientem.
Et exclamauit ge altari. in
sermōe dñi. Et ait. Altare. al
tare. hec dicit dñs. Ecce filius
nascet domui dauid iosias
nomine. et immolabit sup te sacer
dotes excelsorū q̄ nūc in te
thura sacrificāt. et ossa ho
minū mētient sup te. Dedit
q̄q̄ in die illa signū. dicens.
Hoc est signū qđ loquit⁹ est
dñs. Ecce altare scindet⁹. et ef
fundet cinis q̄ in eo est. Cūq̄ au
disset rex sermonē hominis dei
quē clamauerat contra altare
in bethel. extendit manū sua
de altari. dicēs. Apprehendite eū.
Et exaruit manus eius quā ex
tenderat contra eū. nec valuit eā
retrahere ad se. Altare quoq̄ scis
sum est. et effusus cinis de alta
ri. iuxta signū qđ ptulerat
vir dei in sermone dñi. Et ait
rex ad virū dei. Deprecē faciē
dñi dei tui. et ora p me. ut res
tituat⁹ manus mea mi. Oravit
vir dei faciē dñi. et reuersa e
manus regis ad eū. et facta est
sicut prius fuerat. Loquit⁹q̄ est
rex ad virū dei. Veni mecū
domū ut prandeas. et dabo ti
bi munera. Ait⁹q̄ vir dei ad
regē. Si dederis mi media pte
domus tue. nō veniā tecū. nec
comedā panē nec bibā aquā.
in loco isto. Sic enī mandatū
est mi in sermone dñi. p̄cipi
entis. Nō comedes panē. nec
bibes aquā. nec reuerteris p viā
quā veneris. Abiit ergo p aliā
viā. et nō est reuersus p iteꝝ.
qđ veniret in bethel. Prophetes
autē quidā senex habitabat
in bethel. Ad quē venerūt filij
sui. et narrauerūt ei oīa opa
q̄ fecerat vir dei illa die i be
thel. et vba que loquit⁹ fuerat
ad regē. et narrauerūt pri
sio. Et dixit eis pater eorū.
Quā viā abiit. Ostenderūt ei
filij sui viā p quā abierat vir
dei. qui venerat de iuda. Et ait

filiis suis. Dixerunt mihi asini. Cui cū strauissent: ascendit et abiit pg viri dei. et iuenit eū sedentē subtus terebinthū. Et ait illi. Tu es vir dei q̄ venisti de iuda. Respondit ille. Ego sū. Dixit ad eū. Veni mecū domū. ut comedas panē. Qui ait. Non possū reuerti. nec ingredi tecū. nec comedā panē nec bibā aquā in loco isto. quia locutus ē mihi ad me i sermone dñi. dicens. Non comedes panē et non bibes ibi aquā. nec reuerteris viā qua ieris. Qui ait illi. Et ego p̄pheta sū sicut et tu. et angelus locutus ē mihi i sermone dñi. dicens. Reduc eū tecū in domū tuā. et comedat panē et bibat aquā. Fefellit eū. et reduxit eum. Comedit ergo panē in domo eius. et bibit aquā. Cūq; sederet ad mensā. factus ē sermo dñi ad p̄phām qui reduxerat eū. Et exclamauit ad virū dei qui venerat de iuda. dicens. Hec dicit dñs. Quia inobediens fuisti ori dñi. et non custodisti mandatū quod p̄cepit tibi dñs deus tuus. et reuersus es et comedisti panē. et bibisti aquā in loco in quo p̄cepi tibi ne comederes panē. nec bibēs aquā. non inferetur cadauer tuum in sepulchrū patrū tuorū. Cūq; comedissent et bibissent: strauit asinū suum p̄pheta qui reduxerat. Qui cū abisset: inuenit eū leo in via et occidit eum. et erat cadauer eius p̄iectum in itinere.

Asinus autē stabat iuxta illum. et leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri trānseuntes viderunt cadauer p̄iectum in via. et leonem stantē iuxta cadauer. Et venerunt et diuulgauerunt in ciuitate in qua p̄pheta senex ille habitabat. Quod cū audisset p̄pha ille q̄ reduxerat eū de via. ait. Vir dei ē. Quia inobediens fuit ori dñi. tradidit eū dñs leoni et dilaniauit eum. et occidit iuxta verbū dñi. q̄d locutus ē ei. Dixit quoq; ad filios suos. Strauite mihi asinū. Qui cū strauissent et ille abisset. inuenit cadauer eius p̄iectum in via. et asinum et leonem stantes iuxta cadauer. non comedit leo de cadauere. nec lesit asinum. Tulit ergo p̄pheta cadauer viri dei. et posuit illud super asinū. Et reuersus intulit in ciuitate p̄pheta senex. ut plangeret eum. Et posuit cadauer eius in sepulcro suo. et planxerunt eum. heu frater mi. Cūq; planxissent eum. dixit ad filios suos. Cū mortuus fuero. sepelite me in sepulchro in quo vir dei sepultus ē. Iuxta ossa eius ponite ossa mea. Certo enim veniet sermo quē p̄dixit in sermone dñi contra altare q̄d est in bethel. et contra omnia p̄hana Samarie. Postquā tumbabit Samarie. Post hec non reuersus Ieroboam de via sua pessima. sed ex contrario fecit de nouissimis populi sacerdotes excelsorum. Quicūq; volebat implebat manū

sua. et ficbat sacerdos quod
sorū. Et ppē hāc causā peccā
uit dom⁹ ieroboā. et euersae
et deleta de superficie terre.

In tēpe illo egrota Cap xiiij.
uit abyas filius ieroboam. dix
itq; ieroboā uxori sue. Surge
et commuta habitū ne gnos
cāris qd sis uxor ieroboam. et
vade in silo ubi est achyas pro
pheta q̄ locutus est mihi qd regna
turus essem sup populū hunc. Tol
le quoq; tecū manu tua decē pa
nes. et rusticula. et vas mel
lis. et vade ad illū. Ipse enī in
dicabit tibi. qd euentura sit puer
o. Fecit ut dixerat uxor
ieroboā. Et surgēs abiit in
silo. et venit in domū achye.
At ille nō poterat videre. q̄a cali
gauerāt oculi eius p senectu
te. Dixit autē dns ad achyam.
Ecce uxor ieroboā ingredit⁹
ut interroget te sup filio suo. q̄
egrotat. hec et hec loquēris ei.
Cūq; ergo illa intrasset. et dissi
mulāret se. Et que erat. audi
uit achyas sonitū pedū eius
introeuntis postiū. Et ait. In
gredere uxor ieroboā. Quare te
alia es simulas. Ego autē
missus sū ad te. durus nūcius.
Vade et dic ieroboā. Hec dicit
dns deus israel. Quia exaltaui
te de medio populi et dedi te du
cē sup populū meū israel. et scidi
regnū domⁱ dauid et dedi il
lud tibi. et nō fuisti sicut ser
uus meus dauid. qui custodiuit
mandata mea. et secutus est me
in toto corde suo faciēs qd̄ pla
citū esset mihi. et nō in malis
patrū eius malū super omnes q̄
fuerūt ante te. et feristi tibi deos
alienos et conflatiles ut me ad
uocādū prouocares. me autē
proiecisti post corpus tuum. idcirco ec
ce ego inducā mala sup domū
ieroboā. Et percutiā de domo ie
roboā mingentē ad parietē. et clau
sum et nouissimum in israel. Et mū
dabo reliquias domus ieroboam.
sicut mundari solet fimus usq;
ad purū. Qui autē mortui fu
erint de ieroboā in ciuitate. co
medent eos canes. Qui autē
mortui fuerit in agro. deuorabūt
eos volucres celi. q̄a dns locu
tus est. Tu ergo surge. et vade
in domū tuā. Et cū ingressus fue
rint pedes tui in urbē. morietur
puer. Et plangent eū omnes israel.
et sepelient. Iste enī solus ex
ibit de ieroboā. in sepulchrū.
q̄a placitus est deo israel in domo ieroboa
am. Constituet autē sibi dns re
gem super israel. q̄ percutiat domū
ieroboā in hac die et in hora
re. Et percutiet dns deum israel si
cut mouetur arundo in aqua.
et eradet israel de terra bona hac.
quā dedit patribus eorū. Et ue
tilabit eos trans flumen. quia
fecerūt sibi lucos. ut irritarent
dominū. Et tradet dns deus israel pro
peccatis ieroboā qui peccauit.
et peccare fecit israel. Surrexit ergo
uxor ieroboā et abiit. et
venit in thersa. Cūq; illa ingredere
tur limen domus pueri mortui. e.
et sepelierunt eū. Et planxerunt
illū omnes israel. iuxta sermonē
dni quē locutus est in manu serui
sui achye propheta. Reliqua autē
verborū ieroboā quo pugna

uit et quid regnauit. cete scpta sunt in libro verboꝝ dierꝝ regū iſrl. Dies aute quibꝫ regnauit roboam. xvii. et dcc annis sunt. Et dormiuit roboā cū patribꝫ suis. cū patribꝫ suis. regnauitq; nadab filius eius pro eo. Anno xo roboā filius salomonis. regnauit iuda. Quadragesimo et vno anno erat roboā cū regnare cepisset. et decē et septē annis regnauit hierusalē ciuitate quā elegit dominus. ut ponet nomē suū ibi ex omnibꝫ tribubꝫ iſrl. Nomē aute matris eius naama. ammanithis. Et fecit iudas malum coram dño. et emulati sunt eū. super omnibus que fecerāt patres eoꝝ. et patres sui. que peccauerāt. Edificauerūt enī et ipsi sibi aras et statuas et lucos super omnem collē excelsū. et subter omnem arborē frondosā. Sed et effeminati fuerūt in terra. fecerūq; omnes abhominationes gentiū. quas attriuit dns ante filios iſrl. In quinto aute anno regni roboā ascendit sesac rex egypti in hierusalē. et tulit thesauros domꝰ dñi. et thesauros regis. et vniuersa diripuit. Scuta quoq; aurea que fecerat salomon. quibꝫ fecit rex roboam scuta ærea. et tradidit ea in manu ducū scutariorū. et eorū qui ostiū domꝰ regis. Cumq; ingrederet rex in domū dñi. portabāt ea cursores. et portabāt ad armamentariū scutarioꝝ. Reliqua aute sermonū roboam et omnia que fecit. nōne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierū regū iuda. Pugna belli inter roboam et hieroboā. cunctis diebꝫ. Dormiuitq; roboā cū patribꝫ suis. et sepultus est cū eis in ciuitate dauid. Nomē aute matris eius naama. ammanithis. Et regnauit abyā filius eius pro eo.

Anno xvi.

Anno decimo octauo anno regni hieroboam filii nabath. regnauit abyā super iudā. Tribus annis regnauit hierusalē. Nomē matris eius maacha. filia abessalon. Ambulauitq; in omnibus peccatis patris sui que fecerat ante eū. nec erat cor eius perfectū cū dño deo suo. sicut cor dauid patris sui. sed quia dño deo dedit dauid lucernā hierusalē ut suscitaret filiū eius post eū et stare faceret hierusalē. eo quod fecisset dauid rectū in oculis dñi. et nō recessisset ab omnibus que preceperat ei cunctis diebꝫ vite sue. excepto sermone vrie ethei. Igitur bella fuerūt inter abyā et hieroboam. omnes quoq; vite eius. Reliqua aute sermonū abye et cuncta que fecit. nōne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierū regū iuda. Fuitq; pugna inter abyam et hieroboam. Et dormiuit abya cū patribꝫ suis. et sepelierūt eū in ciuitate dauid. Regnauitq; asa filius eius pro eo. In anno ergo vicesimo hieroboam regis iſrl regnauit asa super iudā. et quadraginta et vno anno regnauit hierusalē. Nomē matris eius maacha. filia abessalon. Et fecit asa

rectū ante ꝙ spm̄ dm̄. sicut da
uid pater eius. Et abstulit ef
feminatos de terra. purgauit
q̄ vniuersas sordes ydolor̄ que
fecerat pr̄es ei⁹. Insup et ma
achan matrem suā amouit ne
set phitepsm in sacrispriapi. i
luco eius qui ꝙ fecerat. Sub
uertit q̄ spectū ei⁹. et ꝙ fregit si
mulachrū turpissimū. et cō
bussit i torrente cedron. Excel
sa aute nō abstulit. Verumtm̄
cor asa p̄fectū erat cū dies de
fuio. cunctis diebus suis. Et tri
duit ea q̄ sanctificauerat pater
sius. et vouerat i domū dn̄i.
argentū et aurū et vasa. Bel
lū aut erat inter asa. et baasa
regē istr̄. cunctis diebus eor̄. As
cendit quoq̄ baasa rex istr̄
i iudā et edificauit rama ut
nō posset quisquā egredi aut
ingredi de pr̄e asa regis iu
de. Tollens itaq̄ asa omne ar
gentū et aurū q̄ remanserat
in thesauris domus dn̄i. et in
thesauris domus regie. tradi
dit illud i manus seruor̄ suor̄. Et
misit ad benadab filiū tabre
mon filij ezion regē syrie. q̄
habitabat i damasco. dicens.
Fedus est inter me et te. et inter
patrem meū et patrem tuū. Ideo
misi tibi munera aurū et ar
gentū. et peto ut venias. et
irritum facias fedus q̄d ha
bes cū baasa rege istr̄. et re
cedat a me. Acquiescens be
nadab regi asa. misit p̄n
cipes exercitus sui in ciuitates
istr̄. Et p̄trisserunt hahion et
dan et abel. domū maacha.
et vniuersā cenezoth. omnem ter
ram neptalim. Quod cū
audisset baasa. intermisit edi
ficare rama. et remansit in
thersa. Rex aute asa nun
tium misit in omnē iudā. dicens.
Nemo sit exors. Et tulerūt
lapides rama et ligna eius q̄b⁹
edificauerat baasa. et exstruxe
runt de eis rex asa gabaa ben
iamin et maspha. Reliqua au
tē omnis sermonis asa. et vni
uersa fortitudines eius et cuncta
que fecit. et ciuitates q̄s ex
struxit: nonne hec scripta sunt
i libro verborū dierū regū iu
da. Senuitq̄ in tpe senectu
tis sue. doluit pedes. Et dor
miuit cū p̄tribus suis. et sepul
tus est cū eis i ciuitate dauid
p̄tris sui. Regnauitq̄ iosaphat
filius eius p̄ eo. Nadab vō filius
ieroboam regnauit super istr̄.
anno secundo asa regis iude. Reg
nauitq̄ super istr̄ duobus annis.
et fecit q̄d malū est in conspectu
dn̄i. Et ambulauit i viis p̄tris
sui. et in p̄ctis eius quibus peccā
re fecit istr̄. Insidiatus est aute
ei baasa filius abya de domo y
sachar et p̄cussit eum i gebe
thon que est urbs philistiim.
Nadab quidē et omnis istr̄.
obsidebāt gebethon. Interfe
cit igit̄ illum baasa in anno ter
cio asa regis iude. et regnauit
p̄ eo. Cumq̄ regnasset. p
cussit omnem domū ieroboā.
Nō dimisit ne vnā quidē animā
de semine eius. donec deleret eum
iuxta verbū dn̄i q̄d locutus
fuerat i manu serui sui achyie
silomitis. ꝓpt̄ p̄ctā ieroboam

que pertransiret. et q̃ bꝫ pec-
cate fecerat isr̃l. et ꝑter deli-
ctũ quo ꝛtransmigrare dñs deũ
isr̃l. Reliqua aũt sermonũ
nadab. et oĩa que operatꝫ est
ne hec scripta sũt in libro ver
borũ dierũ regũ isr̃l. Fuitq; bel
lũ inter asa et baasa regẽ isr̃l.
cunctis diebus eorũ. Anno tr̃o
asa regis iuda. regnauit ba
asa filiꝰ achyya sup oẽm isr̃l
in thersa. viginti quatuor ãnis. Et
fecit malũ coram dño. abulauit
q̃ in vijs ieroboã et in pec̃is
eiꝰ quibꝰ peccare fecit isr̃l. Ca m
Factus ẽ autem ser vj.
mo dñi ad hieu filiũ ana
nj gtza baasa. dicẽs. Pro eo
qđ exaltauj te de pulue. et po
sui te ducẽ sup ꝑplm meũ isr̃l.
tu aũt ambulasti in via ie
roboam. et peccare fecisti ꝑplm
meũ isr̃l. ut me ꝛtrascẽs ꝑ pec-
cata eorũ. ecce ego demeta
posteriora baasa et posteriora
domꝰ eiꝰ. et faciã domũ tuã
sicut domũ ieroboã filij na
bath. Qui mortuꝰ fuerit de ba
asa i ciuitate. comedẽt eũ ca
nes. Et q̃ mortuꝰ fuerit ex eo in
regione. comedẽt eũ volucres
celi. Reliqua aũt sermonũ ba
asa et quecũq; fecit et ꝓlia eiꝰ.
nõne hec scripta sũt in libro ver
borũ dierũ regũ isr̃l. Dormi
uit ergo baasa cũ ꝑribꝰ suis.
sepultusq; est i thersa. Et
regnauit hela filiꝰ eiꝰ ꝓ eo.
Cũ aũt i manu hieu filij
anani ꝓphete vbũ dñi fuis
set contra baasa et contra
domũ eiꝰ. et contra oẽm ma
lũ qđ fecerat coram dño ad ꝛ-
tandẽ eũ in operibus manu
ũ suarũ ut fieret sicut domꝰ
ieroboã. ob hãc causã omĩt
eũ. hoc ẽ hieu filiũ anani ꝓ
phetã. Anno vicesimo sexto
asa regis iuda. regnabat he
la filiꝰ baasa sup isr̃l i thir
sa duobus ãnis. Et rebella
uit contra eũ seruꝰ suus zamm.
dux medie ptis eq̃tũ. Erat
aũt hela in thersa bibens
et temulentus. in domo asa
pfecti thersa. Ingressꝰ ergo
zamri percussit et omĩt eũ
anno vicesimo septimo asa regis
iuda. et regnauit ꝓ eo. Cũq;
regnasset et sedisset sup
soliũ eius. percussit oẽm do
mũ baasa. Et nõ dereliquit
ex eo ca mictentẽ ad parietẽ. et ꝓ
pinquos et amicos. Delevit
q̃ zamri oẽm domũ baa
sa iuxta vbũ dñs q̃ locutꝰ
fuerat ad baasa i manu hi
eu ꝓphete ꝓpter vniuersa ꝑ
baasa. et ꝑ hela filiũ eiꝰ
q̃ peccauerũt et peccare fece
runt isr̃l. ꝓuocãtes dñm deũ
isr̃l i vanitatibꝰ suis. Reli
qua aũt sermonũ hela et
oĩa q̃ fecit nõne hec scripta
sũt in libro vborũ dierũ regũ
isr̃l. Anno vicesimo septimo
asa regis iuda. regnauit
zamri septem diebus i thir
sa. Populo aũt castra obsidebat
gebethon. urbe philistiim.
Audiitq; rebellasse zam
ri. et occidisse regẽ. fecit si
bi regem omĩ isr̃l amri qui
erat princeps militie sup isr̃l
in die illa in castris. Cum

dit ergo amri et omīs ist̄l exē
co de gebethon. et obsidebat
thersa. Videns aut̄ zamri
qđ expugnāda ēet ciuitas. i
gressus ē palatiū. et succē
dit se cū domo regia. Et mor
tuꝰ ē in ptis suis q̄ peccauit
coram dño. et ambulauit in
via ieroboā. et in peccato eius quo fecit peccare istl̄.
Reliqua aut̄ sermonū zamri et insidiaꝝ eius et tyrannidis.
nonne hec scripta sunt i libro ver
borū dieꝝ regū istl̄. Tunc di
uisus ē populus istl̄ in duas ptes.
media pars populi sequebat thebni
filiū geneth ut constitueret eū
regem. et media pars amri. Pre
ualuit aut̄ populus q̄ erat cū amri. populo q̄ sequebat thebni
filiū geneth. mortuusq̄ ē thebni. et regnauit amri. Anno
tricesimo primo asa regis iu
da regnauit amri sup istl̄
duodecim annis. In thersa. regn
auit sex annis. Et emit montē
samarie a somer duobus ta
lentis argenti. et edificauit
ea. et vocauit nomē ciuitatis
quā edificauerat nomine somer.
ri montis dñi. ipse mons
samarie. Fecit aut̄ malū amri in
conspectu dñi. et operatus ē nequi
ter super omnes q̄ fuerāt ante eū. Am
bulauitq̄ ē omī via ieroboā
filii nabath. et in peccatis eius q̄bus
peccare fecerat istl̄. ut irritaret
dominū deū istl̄ in vanitatibus su
is. Reliqua aut̄ sermonū a
mri et fortia eius que gessit nonne
hec scripta sunt i libro verbo di

ebū regū istl̄. Et dormiuit
amri cū patribus suis. et sepultꝰ
ē in samaria. Regnauitq̄ achab
filius eius. p̄ eo. Achab vo filius
amri regnauit super istl̄. anno
tricesimo octauo asa regis iu
da. Et regnauit achab filius a
mri super istl̄ in samaria. viginti
et duobus annis. Et fecit achab
filius amri malū in conspectu dñi
super omnes q̄ fuerāt ante eū. nec
sufficerit ei ut ambularet in peccatis
ieroboā filii nabath. Insuper
duxit uxorē iezabel filiā me
thabal regis sydoniorū. et a
biit et seruiuit baal. et adora
uit eū. Et posuit aram baal
in templo baal qđ edificauerat
in samaria. et plantauit lucū.
Et addidit achab ut faceret
ad irritandū dñm deū istl̄. super om
nes reges istl̄ q̄ fuerunt ante
eū. In diebus aut̄ eius edifi
cauit ahiel de bethel. iericho.
In abyram primogenito suo fun
dauit eā. et in sexto nouissimo
filio posuit portas eius. iuxta
verbū dñi qđ locutus fuerat in
manu iosue filii nun.

Et dixit helyas thesbites de habitatoribus
galaad. ad achab. Viuit dñs
deus istl̄ in cuius conspectu sto. si erit
annis hisce rosor et pluuia. nisi
iuxta oris mei verba. Et factum
est verbū dñi ad eū. dicens. Recede
de hinc et vade contra orientē.
et absconde te iuxta torrentē carith q̄
est contra iordanē. et ibi de torrente
bibes. Coruis quoq̄ precepi. ut
pascant te ibi. Abiit ergo. et fe
cit iuxta verbū dñi. Cumq̄ abiisset.

sedit in torrente charith. q̃ est
cõtra iordanẽ. Corui quoq; de
ferebant ei panẽ et carnes mane.
similr panẽ et carnes vespi. & bi
bebat de torrẽte. Post dies au
tem. siccatus torrens. Sicq; eo
pluerat super terrã. factus ẽ sermo
dñi ad eũ. dicẽs. Surge
et vade in sarepta sydoniorũ.
et manebis ibi. Precepi ei ibi
mulieri vidue. ut pascat te.
Surrexit. et abiit & sarepta
sydoniorũ. Cumq; veniss̃et ad por
tã ciuitatis. apparuit ei muli
er vidua colligens ligna. Et
vocauit eã. dixitq; ei. Da mi
paululũ aque in vase. ut bibã.
Cumq; illa pgeret ut afferret. cla
mauit post tergũ eius. dicẽs.
Affer mihi obsecro et buccellam
panis. in manu tua. Que ait
dixit. Viuit dñs deus tuus. quia nõ
habeo panẽ nisi qñtũ pugillus
capit de farina in ydria. et pau
lulũ olei in lecyto. Ecce colligo
duo ligna. ut ingrediar. & fa
ciã illud mihi et filio meo. ut cõ
medamus et moriamur. Ad quã
helyas ait. Noli timere. sed vade
et fac. sicut dixisti. Verumtamẽ
mihi primũ fac de ipsa farinula
subcinericiũ panẽ pusillũ. et
affer ad me. Tibi autẽ & filio
tuo. facies postea. Hec autẽ
dicit dñs deus isrl. Ydria farine
non deficiet: nec lecythus olei
imminuet: usq; ad diem qua da
turus est dñs pluuiã super fa
ciem terre. Que abiit. et fecit iuxta
verbũ helye. Et comedit ipse et
illa. et domus eius. Et ex illa
die ydria farine non defecit. et
lecythus olei non est imminutus.
iuxta verbũ dñi quod locutus fuerat
in manu helye. Factũ est autem post
hec. infirmabatur filius mulie
ris mulieris familias. Et erat lan
guor eius fortissimus. ita ut non remã
neret in eo alitus. Dixitq; ergo ad
helyã. Quid mihi et tibi vir dei.
Ingressus es ad me ut reme
morarẽtur iniquitates mee et mor
tem facẽs filio meo. Et ait ad eã
helyas. Da mihi filiũ tuum. Tulit
que eũ de sinu illius. et portauit
in cenaculũ. ubi ipse manebat.
Et posuit super lectulũ suum. et
clamauit ad dñm. et dixit.
Dñe deus mi. etiã ne vidue
apud quã ego ut tuor. afflixisti. ut mortis fili
us eius. Et expandit se super
puerum eius. tribus vicibus. clamauit ad dñm. & ait.
Dñe deus mi. reuertat[ur] oro
anima pueri huius in viscera eius.
Exaudiuit dñs vocẽ helye. &
reuersa est anima pueri intra eum. et
reuixit. Tulitq; helyas puerum.
et deposuit eum de cenaculo in
domum patris sui. et tradidit
matri sue. et ait illi. Ecce filius
tuus vivit. Dixitq; mulier
ad helyã. In isto cognoui
quia vir dei es tu. et verbum
dñi in ore tuo veritas est.
Factum est verbum dñi
post multos dies ad helyã
anno tertio. dicẽs. Vade et
ostende te achab. ut det pluuiã
super faciem terre. Perrexit ergo
helyas. ut ostẽderet se achab. Er
at autem fames vehemens in

samaria. Vocauitq; achab abdyam. dispensatore domus sue. Abdyas aute timebat dominū deū valde. ſla cū interfecit iezabel pphas dñi. tulit ille cētū pphetas. et abscōdit eos q̄n quagenos. et q̄nquagenos in spelūcis. et pauit eos pane et aqua. Dixit ergo achab ad abdyā. Vade i terrā ad vniuersos fontes aq̄rū. et in cūctas valles. si forte inuenire possimus herbā et saluare equos et mulos. et nō perdamus iumenta intercant. Diuiseruntq; sibi regiones. ut circuirēt eas. Achab ibat p̄ viā vnā. et abdyas p̄ alteram seorsū. Cūq; esset abdyas in via. helyas occurrit ei. Qui cū ignouisset eū. corruit sup faciē sua. et ait. ſnū tu es dñe mi helyas. Cui ille rndit. Ego. Et dixit. Vade. et dic dño tuo. adest helyas. Et ille. Quid peccaui q̄mit q̄m tradis me seruū tuū i manū achab ut mactet me. Viuit dñs deus tuus. nō est gens aut regnū quo nō miserit dñs meus te requirēs. Et rndentibus gentibus nō inuenit. adiurauit regna singula et gentes. eo q̄d nūme reperirēt eū. Et nūc dicis mihi. vade et dic dño tuo adest helyas. Cūq; recessero a te. spūs dñi asportabit te in locū quē ignoro. Et ingressus nūciabo achab. et nō inuenies te. interficiet me. Seruus aut tuus timet dñm. ab infancia sua. ſnūquid nō indicatū est tibi dño meo quid fecerim cū interficeret iezabel pphas dñi. q̄d abscōderim de pphetis dñi cētum viros q̄ quinquagenos q̄ quinquagenos in spelūcis. et pauerim eos pane et aqua. Et nūc tu dicis vade et dic dño tuo adest helyas. ut interficiat me. Et dixit helyas. Viuit dñs exercituū cui⁹ vultui sto. quia hodie apparebo ei. Abiit ergo abdyas in occursū achab. et indicauit ei. Venit achab. in occursū helye. Et cū vidisset eū. ait. Tu ne es ille q̄ stubas israel. Et ille ait. ſnō ego turbaui israel. sed tu et domus patris tui q̄ dereliquistis mandata dñi. et secuti estis baalim. Verumtamen mitte. et congrega ad me vniuersum israel in monte carmeli. et pphas baal quadringentos q̄nquaginta. pphas q̄q; lucos quadringentos. q̄ comedunt de mensa iezabel. Misit achab ad omnes filios israel. et congregauit pphas in monte carmeli. Accedens aute helyas ad omnē populū israel. ait. Vsq; quo claudicatis in duas partes. Si dominus deus. sequimini eū. si aut baal. sequimini illū. Et nō rndit ei populus verbū. Et ait rursus helyas ad populū. Ego remansi pphēta dñi solus. pphē aut baal quadringenti et q̄nquaginta. pphetent nobis boues duo. et illi eligant bouē vnū. et cōcisa carne ponant sup ligna. ignē aute nō supponant. Et ego faciā bouē alterū. et imponā sup ligna. ignemq; nō supponā. Inuocate nomina deorum vestrorum. et

ego incumbo nomi dei mei. Et deus q̄ exaudierit p ignē ipe sit deus. Rndens oīs pō pulus. aiūt. Optīa ꝓpositio. quia locutus ē helyas. Dixit ergo helyas pphetis baal. Eligite uobis bouē unū et facite primi. quia vos plures estis. Et inuocate nomia deoꝝ uestꝝ. ignemq̄ nō supponatis. Qui cū tulissent bouē quē dederat eis. fecerūt. Et incumbebāt nomi baal de mane usq̄ ad meridiē. dicētes. Baal exaudi nos. Et nō erat uox. nec q̄ audiret. Et siliebāt ad altarē. q̄d fecerat. Cūq̄ iā esset meridies. illudebat eis helyas. dicēs. Clamate uoce maiore. deus enī est. et forsitan loquit̄. aut in diuersorio est. aut in itinere. aut forte dormit. ut excitet. Clamabāt ergo uoce magna. et incidebāt se iuxta ritū suū cultris et lanceolis. donec perfunderent sanguine. Postq̄ aūt trānsiit meridies. et illis pphetādi tempus ueniret quo sacrificiū offerri solet. nec audiebat uox nec aliq̄s audiebat. nec attendebat oratēs. dixit helyas omi plō. Venite ad me. Et accedente ad se plō. curauit altarē dñi q̄d destructū fuerat. Et tulit duodecim lapides iuxta numerū tribuū filioꝝ iacob. ad quē fuit sermo dñi. dicēs. israel erit nomē tuū. Et edificauit altarē de lapidibus. in nomine dñi. fecitq̄ aqueductū quasi per duas arātūculas in circuitu altaris. et composuit ligna. Diuisitq̄ membra bouis. et posuit sup ligna. et ait. Implete quatuor ydrias aqua. et fundite sup holocaustū. et sup ligna. Rursusq̄ aūt. Etiā secundo hoc facite. Qui cū fecissent secūdo. ait. Etiā tertio idipm facite. Feceruntq̄ tertio. et currebāt aque circa altarē. et fossa aquis repleta est. Cūq̄ iā tempus esset. ut offerret holocaustū. accessit helyas pphā. aiūt. Domine deus abraha. et ysaac. et israēl. hodie ostēde quia tu es deus in israēl et ego seruus tuus. et iuxta preceptū tuū feci oīa uba hec. Exaudi me dñe. exaudi me dñe. ut discat pplus iste q̄a tu es deus dñs. et tu conuertisti cor eoꝝ iterū. Cecidit aūt ignis dñi. et uorauit holocaustū et ligna et lapides. pulueremq̄ quoq̄ et aquā q̄ erat in aqueductu lambens. Quod cū uidisset oīs pplus. ceciderūt sup facies suas. et aiūt. Dñs ipe est deus. dñs ipe est deus. Dixitq̄ helias ad eos. Apprehendite pphas baal. ne unus q̄dē effugiat eos. Quos cū apprehēdissent. duxit eos helyas ad torrētē cyson. et interfecit eos ibi. Et aūt helyas ad achab. Ascende. comede et bibe. quia sonus multe pluuie est. Ascendit achab. ut comederet et biberet. helyas aūt ascendit in uertice carmeli. et prnus in terra posuit faciē suā inter genua sua. et dixit ad puerū suū. Ascende. et prospice contra mare. Qui cū ascendisset et cōtemplatus esset. ait. Nō est. aut. Septies q̄ntq̄. Et ait

sit ait illi. Reuⁱtē septiē vicib⁹
In septima aūt vice. ecce nu
becula pua ⁊ssi vestigiū hois
ascendebat de mari. Cui ait.
Ascende. et dic achab. Iunge cu
rū tuū et descende. ne ompet
te pluuia. Cūq; se verteret huc
atq; illuc. ecce reli cōtenebra
ti sūt et nubes et vētⁱ. ⁊ fta
ē pluuia grādis. Ascendēs cu
q; achab. abijt ⁊ iezrahel. Et
manꝰ dñi fta ē sup helyam.
accinctis q; lūbis cucurrebat
ā achab. donec veniret in
iezrahel. Cap. xix.

Nūciauit aūt achab ie
zabel oīa q; fecerat hely
ab. et quō occidisset oēs
prophas baal gladio. Misitq; ie
zabel nūciū ad helyā. dicens.
Hec mi faciat dñs et hec addat:
nisi hac hora cras ponā aiam
mā tuā. sicut aiam vnⁱꝰ eo
rū. Timuit ergo helyas. et
surgēs abijt. quocūq; ferebat
eū voluntas. Veniitq; in bersa
bee iuda. et dimisit ibi pue
rū suū. Et ipe pcessit ⁊ desertū. bi
duⁱ iter. Cūq; veisset ⁊ se
deret subtꝰ vnā iuniperū. peti
uit aiē sue ut moreⁿ. Et ait:
Sufficit mi dñe. tolle aiam me
ā. neq; em melioꝛ sū q; pres
mei. Pcubuitq; se. et obdormi
uit sub vmbra iunipeꝛi. Et
ecce angelus dñi tetigit eū. et
dixit illi. Surge. et comede.
Respexit: et ecce ad caput su
u subcinericiꝰ panis. et vas
aque. Comedit ergo ⁊ bibit:
et rursū obdormiuit. Reuⁱsus

q; est angelus dñi sēdo. ⁊ teti
git eū. dixitq; illi. Surge. co
mede. grādis em tibi restat via.
Qui cū surrexisset. comedit ⁊
bibit: et ābulauit in fortitudi
ne cibi illiꝰ q̄dragīta diebꝰ et q̄
dragīta noctibꝰ. usq; ad mō
tē dei oreb. Cūq; venisset illuc:
mansit in spelūca. Et ecce sermo
dñi ad eū. dixitq; illi. Quid
hic agis helya? Ille ait:
Zelo zelatꝰ sū p dñm deū exer
cituū. quia dereliquerūt pactū
tuū filij isrl. Altaria tua destru
erūt: et pphas tuos occiderūt
gladio. et relict⁹ sū ego solꝰ.
Et quierūt aiam meā. ut au
ferat eā. Et ait ei. Egredere. et
sta in mōte coram dño. Et ecce
dñs trānsijt: et spūs grādis et
fortis. subuertens mōtes et con
terens petras. ante dñm. Nō in
spū dñs. Et post spūm cōmotio.
nō in cōmotōe dñs. Et post
cōmotionē ignis. nō in igne
dñs. Et post ignē. sibilus aure
tenuis. Quod ut audiuit hely
as. opuit vultū suū pal
lio. Et egressus. stetit ostio
spelūce. Et ecce vox ad eum.
dicēs. Quid hic agis helya?
Et ille ait: Zelo zelatus sū
p dñm deū exercituū. quia dere
liquerūt pactū tuū filij isrl.
Altaria tua destruxerūt. ⁊ pro
phetas tuos occiderūt gladio.
et relict⁹ sū ego solus. Et q̄
runt aiam meā. ut auferat eā.
Et ait dñs ad eū. Vade ⁊ re
uertēris viā tuā p desertū. ⁊ da
mascū. Cūq; ptuēris illuc.

vngres asael regem syr syriā.
et hieu filiū namsi unges
rege sup isr. Heliseū autē filiū
saphat qui de abelmaula. unges
pphetā p te. Et cūq
fugerit gladiū azael.
occidet eū hieu. Et cūq fuge
rit gladiū hieu. interficet
eū heliseus. Et relinquā mi
isr septē milia virop. quor
genua nō sunt incurvata ante
baal. et omē os qđ nō adora
uit eū. osculab manū qđ sen
tus ergo inde helyas. repp
hely seū filiū saphat arantē
i duodecī iugis bouū. et ipe
i duodecī iugis bouū arātib9.
vnus cū. Cūq venisset helyas
ad eū. misit palliū suū sup
illū. Qui statī relictis bobus.
cucurrit post helyā. Et ait.
Osculer oro te pr̄em meū et
matrem meā. et sic sequar te.
Dixitq ei. Vade et reuertē. Qđ
ego meū tibi. Reuersus
abiit ab eo. tulit par bouū. et
mactauit illud. et in aratro
bouū coxit carnes. Et dedit po
pulo. et comederūt. Consurgēs
q abiit. et seruiebat helyan.
et ministrabat ei. Ca. xx.

Porro benadab rex syrie
congregauit oem exercitū su
um. et triginta duos reges secū.
et equos et currus. Et ascen
dēs. pugnabat contra samariā.
et obsidebat eā. Mittens
q nūcios ad achab regē isr
i ciuitatē. ait. Hec dicit benadab.
Argentū tuū et aurū tu
um meū est. et uxores tue et
filij tui optimi mei sunt.
dixitq rex isr. Iuxta verbū tuū
dne mi rex. tuus sū ego et oia
mea. Reuertentesq nūcij. dixer.
Hec dicit benadab. qui misit
nos ad te. Argentū tuū et au
rum tuū. et uxores tuas et fili
os tuos. dabis mihi. Cras igit
hac eadē hora mittā seruos
meos ad te. et scrutabunt domū
tuā. et domos seruoꝝ tuoꝝ.
et omē qđ eis placuerit ponent
in manibus suis. et auferent. Vo
cauit autē rex isr omes sene
res tre. et ait. Animadvertite
et videte. quā insidiet nobis. mi
sit em ad me ut uxores meas
et filios et argētū et aurū.
et ego abnui. Dixerūtq oēs
maiores natu. et vniūsus po
pulus ad eū. Non audias neq
acquiescas illi. Respondensq achab
nūciis benadab. Dicite dño
meo regi. Omnia quecūque mi
sisti ad me seruus tuus faciā.
hoc autē re. facere non
possū. Reuersi q nūcij. retule
runt omia ei. Qui remisit et
ait. Hec faciat mihi dij et hec
addant. si sufficerit pulvis sa
marie. pugillis oībus populi qui
sequūt me. Et respondens rex isr.
ait. Dicite ei. Ne gloriet accin
ctus. sicut discinctus. sim
i autē. Cū audisset benadab
hanc vocē. bibebat ipe et re
ges i umbraculis. Et ait ser
uis suis. Circūdate ciuitatē.
Et circūdederūt eā. Et ecce p
pheta vnus accedens ad achab
regē isr. ait ei. Hec dicit dō
minus deus. Certe vidisti. hanc

multitudinē hāt manū. Et
te ego trada ea i manū tua
hodie. ut scias quia ego sū dns.
Et ait achab. Quē. Dixitq;
ei. Puer ducū. Ille aut dixit.
principū puinciaꝝ. Et ait. Quis
inchoet pliū. Et ille dixit:
tu. Recensuit ergo puer ducū pri
cipū puinciaꝝ. et repit ntm
ducentoꝝ triginta duoꝝ. Et re
censuit pl cos ppl'm. omēs filios
isr septē milia. Et egressi sūt
meridie. Benadab aut bibe
bat temulentus i umbraculo
suo. et reges triginta duo cū
eo. qui ad auxiliū eī venerat.
Egressi sūt aut pueri principū
puinciaꝝ. i prima plote. et nūtiat
um est benadab. Quī nūciauc
runt ei. dicentes. Viri egressi sūt
de samaria. Ille aut. Siue
pace veniūt apphendite eos
vivos. siue ut plīt. vivos
eos capite. Egressi sūt ergo
pueri principū puinciaꝝ. ac re
liquis. qui cū eis erant. Et p
cussit unusquisq; virū. et fugē
runt syri. Persequebat. eos israel.
benadab rex syriæ in equo.
et equitibus suis. Et egressus
est rex israel. percussit equos et
currus. et percussit syriā. pla
gā magnā nimis. Accessus
aut ppha ad regē israel. dixit
ei. Vade. et robustare. et scito
et vide. quia nouū. Quoniā
cum anni reuoluētur. rex syriæ ascendet
contra te. Quī vero regis syri
dixerunt ei. Dixerunt. Dī montiū
sunt dī eoꝝ. ideo superauerunt
nos. Sed melius est ut pugnemus
contra eos in campestribus. et op

timebimus eos. Tu vero vide
hoc factū. Amoue reges singu
los ab exercitu tuo. et pone pri
ncipes pro eis. Et dinumera mihi
exercitū militū. sicut recedere debuit de tuis.
et equos pro equis. Nos pugnabimus contra eos in campestribus.
et videbis quod expugnabimus eos.
Credidit ergo filio dei. et fecit
ita. Igitur post annum. recensuit benadab syros. Et as
cendit i aphec. ut pugnaret
contra israel. Porro filii israel recen
siti sunt. et acceptis cibariis pro
fecti ego aduersus eos. Castrametati
sunt contra eos. quasi duo parui gre
ges capraꝝ. Syri aut repleuerunt terrā. Et accedens vir dei
ad regē israel. Hec dicit dns. Quia dixerunt
syri. deus montium est dns. et non
est deus vallium. dabo omnem multitudinem hanc in manu tua.
Et scietis. quia ego sū dns. Di
gessit aut septē diebus ad uersus. hinc atque illinc acies. Sep
timo aut die. commissum est bellum.
Percusseruntque filii israel de syris.
centum milia peditum. i die una.
Fugerunt aut qui remanserunt in
aphec. i ciuitatē. Et cecidit
murus super viginti septē milia
hominū. qui remanserat. Porro be
nadab fugiens. ingressus est
ciuitatē in cubiculū. quod erat
intra cubiculū. Dixerunt ei
serui sui. Ecce audiuimus. quod
reges domus israel clementes sint.
Ponamus utique saccos in lumbis
nris. et funiculos i capitibus

mḡb. et egrediam ad regem
ist. forsitan salvabit animam nostram. Contriverunt ergo funes lumbos suos. et posuerunt funiculos in capitibus suis. Venerunt ad regem ist. et dixerunt ei. Servus tuus benadab dixit. Vivat anima mea. oro te. Et ille ait. Si adhuc vivit frater meus est. Quod acceperunt viri pmen omine. Et festinantes rapuerunt verbum ejus ex eius. atq dixerunt. frater tuus benadab vivit. Et dixit eis. Ite et adducite eum ad me. Egressus est ergo ad eum benadab. et levavit eum in curru suum. Qui dixit ei. Civitates quas tulit pater meus a patre tuo reddam. et plateas fac tibi in damasco. sicut fecit pater meus in samaria. et ego fœderatus remittam te. Pepigit ergo fœdus. et dimisit eum. Civitates quidam de filiis pphar dixit ad socium suum. in sermone domini. Percute me. At ille noluit percutere. Cui ait. Quia noluisti audire vocem dñi. ecce recedes a me. et percutiet te leo. Cumq recessisset paululum ab eo. invenit eum leo. atq percussit. Rursusq et alterum invenit virum. dixitq ad eum. Percute me. Qui percussit eum. et vulneravit. Abiit ergo propheta et obtexit cinere faciem suam. et mutavit aspectum pulvis ob et oculos suos. Cumq rex transiret clamavit ad regem. et ait. Servus tuus egressus est ad prelium. comminus. Cumq fugisset vir unus. adduxit eum quidam ad me. Et ait. Custodi virum istum. Qui si lapsus fuerit. erit anima tua pro anima eius. aut talentum argenti appendes. Cui ait ego turbatus huc atq illuc me vertente subito no apparuit. Et ait rex ist ad eum. Hoc tibi judicium tuum. ipse pferens. Ait ille sententiam ab ore ejus pulchre. Et fecisti tua. Et egressus est rex ist. qui occurrit ei de prophetis. Qui ait ad eum. hec dicit dñs. Quia dimisisti virum dignum morte de manu tua. erit anima tua pro anima eius. et populus tuus pro populo eius. Recessit rex ist in domum suam indignabundus. et frustrabundus venit in samariam.

Post verba autem hec tulit naboth rex jezrahelites. vineam erat naboth rex jezrahel. juxta palatium regis achab regis samarie. Locutus est ergo achab ad naboth. dicens. Da mihi vineam tuam ut faciam mi ortum olerum. quia vicina est. et prope domui mee. Dabo pro ea vineam meliorem. aut si tibi commodius putas. argenti pretium pro ea dabo. Cui respondit naboth. Propitius sit mihi deus. ne dem hereditatem patrum meorum tibi. Venit ergo achab tristis in domum suam. indignans et fremens super verbis quibus locutus fuerat ad eum naboth jezrahelites. dicens. non do tibi hereditatem patrum meorum. Et projiciens se in lectum suum. avertit faciem suam ad parietem. et nil omnino panem. Ingressa autem ad eum jezabel uxor sua. dixitq ei. Quid est hoc vir tristis et quare non comedis panem. Et quare irascitur anima tua. Qui respondit ei. Locutus sum naboth jezrahelitem

helite. et dixit ei. Da mi vineā tuā accepta pecuniā. aut si tibi placuerit dabo tibi vineā meliorē ea. Et ille ait. Non dabo tibi vineā meā. Dixitq; ergo ad eū iezabel uxor eius. Cur dib auctoritatib eb. et bñ regis regnū istū. Surge et cōe de pane. et equo ātō esto. Ego dabo tibi vineā naboth. iezrahelite. Scripsit itaq; litas ego nomē achab. et signauit eas anulo eius. Et misit ad maiores natu. et ad optimates q; erant i ciuitate eius. et habitabat cū naboth. Legitq; in epistola hec erat scripta. Predicate ieiunium. et sedē facite naboth in p̄mis populi. Et submittite duos viros filios belial contra eū. et falsū testimoniū dicāt. Benedixit naboth deū. et regē. Et educite eū et lapidate. sicq; moriat. Fecerūt ergo viri ciues eius maiores natu. et optimates q; habitabāt in ciuitate sicut p̄ceperat eis iezabel. et sicut scriptū erat in epistola q̄ miserat ad eos. Predicauerūt ieiunium. et sedere fecerūt naboth in p̄mis populi. Et adducti duo de viris filiis diaboli. fecerūt eos sedere contra eū. Et illi scilicet viri diaboli dixerūt contra eū testimoniū. coram de mltitudie. Benedixit naboth deū. et regē. Quapobrē eduxerūt eū extra ciuitatē. et lapidibus mortē fecerūt. Miseruntq; ad iezabel. dicētes. Lapidatus est naboth. et mortuus est.

Factū est autē. Cum audisset iezabel lapidatū naboth et mortuū. locuta est ad achab. Surge. posside vineā naboth iezrahelite q̄ noluit tibi arquiescē. et dare ea acceptā pecuniā. Non enī viuit naboth. sed mortuus est. Qđ cū audisset achab mortuū videlicet naboth surrexit. et descendebat i vineā naboth iezrahelite. ut possideret eā. Factus est igitur sermo dñi ad helyā thesbiten. dicēs. Surge. descende in occursū achab regis israel. qui est i samaria. Ecce ad vineā naboth descendit. ut possideat eā. Et loqueris ad eū. dicēs. Hec dicit dñs deus. Occidisti. insuper et possedisti. Et post hec. addes. Hec dicit dñs. In loco hoc in quo lingxerūt canes sanguinē naboth. lambent canes sanguinē tuū. Et ait achab ad helyam. Si inuenisti me inimicū tuū. Qui dixit. Inuenio. eo q̄d vendiderit se ut faceret malū. in conspectu dñi. Ecce ego inducā super te malū. et demetā posteritatē tuā. Et interficiā de achab mingentē ad parietē. et clausum et vltimū in israel. Et dabo domū tuā sicut domū ieroboā filij nabath. et sicut domū baasa filij abya. q̄a ad iracundiā prouocasti me. et peccare fecisti israel. Sed et de iezabel locutus est dñs. dicēs. Canes comedent iezabel. in agro iezrahel. Si mortuus fuerit achab in ciuitate. comedent eū canes.

Si aut mortuus fuit in agro. comedent eū volucres celi. Igitur nō fuit alter talis sicut achab. q̄ venundatus est ut faceret malū ī ḡspīā dñi. Conci tauit eū et uxor sua. et abhominabilis effectus est. itaq̄ ut sequerēt̄ ydola q̄ fecerat amorreī quos ḡstrauit dñs a facie filioꝝ ist̄. Itaq̄ cū audisset achab sermones istos. scidit vestē suā. et operuit cilicio carnē suā. Ieiunauitq̄ et dormiuit in sacco. et ambulauit demisso capite. Factus ē autem sermo dñi ad helyā thesbiten. dicens. Nonne vidisti humiliatū achab coram me. Quia igitur humiliatus ē mei causa. non inducā malū in diebus eius. sed in diebus filij sui inducā malum domui eius. Cam. xxxij.

Cessauerunt igit̄ tres ānis absq̄ bello. inter syriā et ist̄. In ano aut tercio descendit iosaphat rex iuda. ad regē ist̄. Dixitq̄ rex ist̄ ad seruos suos. Ignoratis q̄d mea sit ramoth galaad. et negligimus tollere eā. de manu regis syrie. Et ait ad iosaphāt. Venies ne mecū ad pliandū in ramoth galaad. Dixitq̄ iosaphat. ad regē ist̄. Dicut ego sū. ita et tu. sicut ego et populus meus et populus tuus unus sit. et equites mei et equites tui. Dixitq̄ iosaphat ad regē ist̄. Quere ergo te hodie. sermonē dñi. Congregauit ergo rex ist̄ prophetas quadringentos viros uiros. et ait ad eos. Ire debeo in ramoth galaad ad bellandū. an quiescā. Qui dixerūt. Ascende. et dabit eā dñs in manus regis. Dixit aut iosaphat. Nō est hic prophēta dñi. quispiā ut interrogemus per eū. Et ait rex ist̄ ad iosaphat. Remasit vir unus. per quē possimus interrogare dñm. Ego odi eū. quia nō prophetat mihi bonū sed malū. micheas filius iemla. Cui iosaphat ait. Ne loquāris ita rex. Vocauit ergo rex ist̄ eunuchū quēdā. et dixit ei. festina adduce micheā filium iemla. Rex aut ist̄ et iosaphat rex iuda. sedebat unusquisq̄ in solio suo. vestiti vestibus regio. in area iuxta ostium portē samarie. et omnis prophetabat in spū coram eis. Fecit aut sibi sedechias filius chanaan cornua ferrea. et ait. Hec dicit dñs. hijs ventilabis syriā. donec deleas eā. Omnes q̄q̄ prophetę similiter prophetabāt. dicentes. Ascende in ramoth galaad et vade prospere. et dabit dñs in manus regis. inimicos tuos. Nuntius vēo q̄ ierat. ut vocaret micheā. locutus ē ad eū. dicēs. Ecce sermones prophetarum vno ore bona regi predicāt. Sit ergo et sermo tuus sicut unius eorum. et loquere bona. Cui micheas ait. Vivit dñs. quia q̄dcunq̄ dixerit mihi dñs. hoc loquar. Venit itaq̄ ad regē. Et ait illi rex. Micheā. nūquid debemus ire ramoth galaad ad pliandū. an cessare. Cui ille respondit. Ascende. vade prospere. et dabit eā dñs in manus regis. Dixitq̄

rex ad eū. Iterū atq; iterū
adiura te. ut nihil loquāris mihi
nisi qđ verū i nōie dñi. Et ille aut.
Vidi cūctū israhel dispersū i montib⁹
quasi oues nō habētes pastorē
rem. Et ait dñs. Nō habet istos
dñm. Reuertat unusquisq; in do
mū suā. i pace. Dixit ergo
rex israhel ad iosaphat. Nōne
nō dixi tibi. quia nō prophetat
mihi bonū sed semp malū. Ille
vēs addens ait. Ideā audi
sermonē dñi. Vidi dñm sedē
te sup soliū suū. et omēm exer
citū celi assistētē ei a dextris
et a sinistris. Et ait dñs. Quis
decipiet achab regē israhel ut
ascendat et cadat in ramoth
galaad. Et dixit vn⁹ a sinistris
tus hoc aliter. Et alius
aliter. Egressus aut spūs.
et stetit corā dño. et ait. Ego
decipiā illū. Cui locutus ē dñs.
In quo? Et ille ait. Egrediar.
et ero spūs mēdax in ore omn
prophetārū eius. Et dixit dñs. De
cipies. et prevalebis. Egredere.
et fac ita. Sciat igit cetus dedit
dñs spūm mēdacē in ore omn
prophetārū tuorū qui hic sunt.
et dñs locutus ē contra te ma
la. Accessit aut sedechias filius
chanaan. et percussit michēā
maxillā. Et dixit. Quā ne
ergo dimisit spūs dñi. et lo
cutus ē tibi. Et ait michēas.
Videbis eū in die illa qñ ingre
diēris cubiculū intimū cubiculi.
ut abscōdaris. Et ait rex israhel.
Tollite michēā. et manea
apud amon principem ciuita
tis. et apud ioas filiū amma

lech. et dicite eis. Hec dicit
rex. Mittite virū istū in carce
rem. et sustentate eū pane tri
bulationis et aqua angustie. do
nec rediam i pace. Dixitq; mi
chēas. Si rediēns fuēs in pace.
nō est locutus dñs in me. Et ait.
Audite ppli omnes. Ascendit itaq;
rex israhel. et iosaphat rex iuda.
in ramoth galaad. Dixit itaq;
rex israhel ad iosaphat. Assume ar
ma et ingredere pugnā. et induere
vestib⁹ meis. Porro rex israhel
mutauit habitū suū. et ingressus
est bellū. Rex aut syrie p
ceperat principib⁹ curruū suoꝝ
duobus. dicens. Nō pugnabi
tis contra minorē et maiorē quic
quā. nisi contra regē israhel solū. Cū
ergo vidissent principes cur
ruū iosaphat. suspicati sunt
qđ ipse esset rex israhel. Et impetu
fecerūt pugnā contra eū. Et
exclamauit iosaphat. Intel
lexerūtq; principes curruū qđ
nō esset rex israhel. et cessauerunt
ab eo. Vnus aut quida tetendit
arcū. sagittā i incertū direxit.
et casu percussit regē israhel inter
pulmonē et stomachū. Et ille
dixit auriga suo. Verte ma
nū tuā et cōfer me de prelio.
quia grauiter vulneratus sū. Com
missū ē ergo bellū in die illa.
et rex israhel stabat i curru suo
contra syros. et mortuus ē vespe.
Fluebat aut sanguis plagē i
sinū curruū. Et predicto insonuit
i castris. emisso exercitu ante sol occi
dere. dicēs. Vnusquisq; ad ciuitatē
tem suā. et in terrā suā.
Mortuus ē aut rex. et illatus

est in samaria. Sepelierūt
q̄ regem in samaria. et lauerūt
eum ⁊ eius in piscina samarie.
Et linxerūt canes sanguinē eius
et habenas lauerūt. iuxta ver-
bū dñi qđ locutus fuerat. Reliq̄
vō sermonū achab et vniuer-
sa q̄ fecit. et domꝰ ebureā quā
edificauit. ciuitatesq̄ ciuibus
qđ extruxerit. nonne hec scripta sunt
in libro sermonū dierū regū istōr.
Dormiuitq̄ achab cū patribus
suis. et regnauit ochozias filius
eius. p̄ eo. Iosaphat vō filius
asa regnare cepit sup iudā.
anno q̄rto achab regis istōr. Tri-
ginta quinq̄ annoꝝ erat cū regnare
cepisset. et viginti quinq̄ annis
regnauit in hierl̄m. Nomen matris eius
azuba. filia salai. Et ambulauit
in omni via asa patris sui. et non
declinauit ex ea. faciens q̄d
rectū ē in oculis dñi. Verūptā
excelsa nō abstulit. adhuc et
populus sacrificabat. et adolebat
incensū. in excelsis. Pacem q̄
habuit iosaphat. cū rege istōr. Re-
liqua autē verbōꝝ iosaphat. et
opera eius q̄ gessit. et prelia. nonne
hec scripta sunt in libro verbōꝝ
dierū regū iuda. Vꝫ et reliqui
ab effeminatis q̄ remanserāt
in diebus asa patris eius abstulit
de terra. nec erat tunc rex ī idu-
mea. sed rector constitutus
est in edom. Rex vō iosaphat
fecerat classes in mari q̄ naui-
garet in ophyr. aurū. et
ire nō potuerūt. quia confracte
sunt in asyon gaber. Tunc ait
ochozias filius achab ad iosaphat.
Vadāt serui mei cū seruis tuis
in nauibus. Et noluit iosa-

phat. Dormiuitq̄ iosaphat
cū patribus suis. et sepultus ē
cū eis in ciuitate dauid. patris sui.
Regnauitq̄ ioram filius eius p̄
eo. Ochozias aut filius achab rex
samarie cepit regnare sup israhel in
samaria. anno septimo iosaphat re-
gis iuda. Regnauitq̄ super israhel
duobus annis. et fecit malum in
conspectu dñi. Et ambulauit in via
patris sui et matris sue. et in via
ieroboā filii nabath. q̄ peccare
fecit israhel. Seruiuit quoq̄ baal
et adorauit eum. et irritauit do-
minum deum israhel. iuxta omnia que
fecerat pater eius.

Incipit liber Regū quartus
Capitulum primum.

Moabites

Reuelauit autē moab in israel post mortē achab. Cōtēdit autē ochozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in samaria. et egrotauit: misitq; nūcios. dicēs ad eos. Ite consulite beelzebub deū acharon. utrū viuere queam de infirmitate mea hac. Angelus autē dñi locutus est ad helyam thesbitē. dicēs. Surge. et ascende in occursū nūciorū regis samarie. et dices ad eos. Quia non est deus in israel ut eatis ad consulendū beelzebub deū acharon. Quamobrē. hec dicit dñs. De lectulo sup quē ascendisti non descendes. sed morte morieris. Et abiit helyas. Reuersiq; sunt nūcii ad ochoziā. Qui dixit eis. Quale erat sermonis. cui occurristis et locuti estis ad vos. Qui respondentes dixerūt ei. Vir occurrit nobis. et dixit ad nos. Ite et reuertimini ad regē q̄ misit vos. et dicetis ei. Hec dicit dñs. Numquid quia non erat deus in israel tu mittis ut consulas beelzebub deum acharon. Idcirco de lectulo sup quē ascendisti non descendes. sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure et habitus est vir ille qui occurrit vobis. et locutus est verba hec: At illi dixerūt. Vir pilosus. et zona pellicea accinctus renibus. Qui ait. Helyas thesbites est. Misitq; ad eū quīquagenarium principē. et quīquagesimum virum eius. Qui ascendit ad eū. Sedentiq; in vertice montis. ait. Homo dei. rex precepit ut descendas. Respondens helyas. dixit quīquagenario. Si homo dei sum. descendat ignis de celo. et deuoret te. et quīquagesimum tuum. Descendit ergo ignis de celo. et deuorauit eum. et quīquagesimum eius qui cum eo erat. Rursus misit ad eum principē quīquagenarium alterum. et quīquagesimum eius cum eo. Cui locutus est ei. Homo dei. hec dicit rex. festina descende. Respondens helyas. ait. Si homo dei ego sum. descendat ignis de celo. et deuoret te. et quīquagesimum tuum. Descendit ergo ignis de celo. et deuorauit illum et quīquagesimum eius. Tertium misit princeps quīquagenarium tertium. et quīquagesimum qui erat cum eo. Qui cum venisset. curuauit genua contra helyam. et precatus est eum. et ait. Homo dei. noli despicere animam meam. et animam seruorum tuorum qui mecum sunt. Ecce ignis descendit de celo. et deuorauit duos principes quīquagenarios cum suis. Nunc obsecro. ut miserearis animę mee. Locutus autem angelus dñi ad helyam. dicens. Descende cum eo. ne timeas. Surrexit igitur et descendit cum eo ad regem. et locutus est ei. Hec dicit dñs. Quia misisti nuncios ad consulendum beelzebub deum acharon quasi non esset deus in israel a quo possis interrogare sermonem. ideo de lectulo sup

que ascendisti non descendes. ꝑ
morte morieris. Mortuus est ergo
uxta sermonē dñi. quē locu
tus est helyas. et regnauit io
ram frater eius pro eo. anno secūdo io
ram filij iosaphat regis iude. Filiꝰ
enī habebat filiū. Reliq̄ autē
verbor ochozie q̄ operatꝰ est. nō
ne hec scripta sūt i libro sermo
nū dierū regū isr̄l. Cap̄ ij.

Factū est autē. Cū leuare
vellet dñs helyā ꝑ turbinē
in celū. ibat helyas et helisei
de galgalis. Dixitq̄ helyas
ad helisēū. Sede hic. quia dñs
misit me usq̄ in bethel. Cui
ait helisēus. Viuit dñs et vi
uit aīa tua. q̄a nō dēlinquā te.
Cumq̄ descendissent in bethel. e
gressi sūt filij ꝓphetaꝝ qui erāt
bethel ad helisēū. et dixerunt
ei. Scisq̄d nosti quia dñs hodie.
tollet dñm tuū a te. Qui rñ
dit. Et ego noui. Silete. Dixo
it autē helyas ad helisēū. Se
de hic. quia dñs misit me i ihe
richo. Et ille ait. Viuit dñs et
viuit aīa tua. quia nō dēliquā
te. Cumq̄ venissent ihericho. Accē
sserūt filij ꝓphetaꝝ q̄ erāt i ihe
richo ad helisēū. et dixerūt ei.
Scisq̄d nosti q̄ dñs hodie tollet
dñm tuū a te. Et ait. Ego no
ui. Silete. Dixit autē helyas
ei. Sede hic. quia dñs misit
me usq̄ ad iordanē. Qui ait:
Viuit dñs et viuit aīa tua. q̄
nō dēliquā te. Ambo ergo
ierūt ambo ꝑgētes. et quīquāginta viri
de filijs ꝓphaꝝ secuti sūt. Qui
steterūt e contra. longe. Illi au
tem stabāt ābo sup iordanē.

Tulitq̄ helyas pallīū suū et
involuit illud. et percussit aquas.
Que diuise sūt in vtrāq̄ ptē.
et trānsierūt ambo p siccū. Cūq̄
trānsisset. helyas dixit ad heli
sēū. Postula q̄d vis et faciā
tibi. antq̄ tollar a te. Dixitq̄
helisēus. Obsecro. ut fiat spūs
tuus duplex i me. Qui rñdit.
Rē difficilē postulasti. Attā
si videris me q̄n tollar a te.
erit q̄d petisti. Si aut nō vi
deris. nō erit. Cūq̄ pgerent et
crederēt sermocinarēt. ecce
currus igneus et equi ignei
diuiserūt vtrūq̄. et ascendit
helyas ꝑ turbinē in celū. He
lisēus aut videbat: et clama
bat: Pater mi. pater mi. cur
rus isr̄l et auriga eius. Et nō
vidit eū aplius. Apprehendit
q̄ vestimēta sua. et scidit illa
in duas ptes. Et leuauit pal
liū helye. q̄d ceciderat ei. Reuer
susq̄ stetit sup ripā iordanis.
et pallio helye q̄d ceciderat
ei percussit aquas. et nō sūt di
uise. Et dixit: Vbi est deus
helye etiā nūc. Percussitq̄ aq̄s.
et diuise sūt huc atq̄ illuc. et
trānsijt helisēus. Videntes aut
filij ꝓphetaꝝ q̄ erāt i ihericho
e contra. dixerūt. Requieuit
spūs helye sup helisēū. Et ve
nientes in occursū eī. adora
uerūt eū p̄ni in trā. Dixer
unt ad illi. Ecce cū seruis tuis sūt
quīquāginta viri fortes q̄ pos
sint ire et quere dñm tuū. ne
forte tulerit eū spūs dñi. et
proiecerit eū i vnū montiū. aut

in vna vallium. Dixitq; Fac lacus multos. Et ait: Hec dicit dñs. Non videbitis ventum: et non pluet: et implebitur torrens ille aquis: et bibetis vos: et pecora vestra: et iumenta vestra. Et hoc leue est in conspectu dñi: tradet quoq; Moabitas in manus vestras. Et percutietis omnem munitionem: et omnem urbem electam: et omnem arborem bonam cadere facietis: et fontes aquarum obstruetis: et omnem partem agri optimam lapidibus conteretis. Mane autem facto quando offerebatur sacrificium: ecce aque venerunt per viam Edom: et impleta est terra aquis. Omnes autem Moabite audientes quod ascendissent reges ut pugnarent contra eos: conuocata omni iuuentute accincta cingulo: et ultra stantes: steterunt in finibus. Cumq; mane surrexissent: et sol splenderet super aquas: viderunt Moabite contra se aquas rubeas quasi sanguinem: et dixerunt: Gladius hic: percussi sunt reges: et unusquisq; interfecit proximum suum. Nunc ergo ad spolia Moab. Cumq; uenissent ad castra Israhel: surrexerunt Israhelite: et percusserunt Moabitas: qui fugerunt coram eis. Et ingressi sunt terram: et percutientes Moab: destruebant ciuitates: et omnem partem agri optimam lapidibus conterebant: et complebant eam: omnemq; fontem aquarum obstruebant: et omnem arborem bonam cadere faciebant: donec remanerent lapides muri lateres tantummodo: et circumdederunt eam fundibularii: et expugnauerunt eam. Et uidit rex Moab quod fortior eo esset hostis: tulit secum septingentos uiros educentes gladios: ut perrumperent ad regem Edom: et non potuerunt. Assumens igitur filium suum primogenitum qui regnaturus erat pro eo: obtulit eum holocaustum super muros. Et facta est ira magna contra Israhel: recesseruntq; ab eo: et reuersi sunt in terram suam.

Mulier autem quedam de uxoribus filiorum prophetarum clamauit ad Heliseum dicens: Seruus tuus uir meus mortuus est: et tu nosti quia seruus tuus timebat dominum: et creditor uenit ut tollat duos filios meos mancipia sibi. Dixitq; ad eam Heliseus: Quid faciam tibi? dic mihi: quid habes in domo tua? Que respondit: Non habet ancilla tua quicquam in domo sua: nisi parum olei quo ungar. Dixitq; ei: Vade: pete mutuo a cunctis uicinis tuis uasa uacua non pauca: et ingredere: et claude ostium tibi et filiis tuis post te: et mitte in omnia uasa hec: et quod impletum fuerit tolle. Abiit igitur mulier a facie eius: et clausit ostium super se et super filios suos: illi offerebant ei: illa infundebat. Cumq; impleta fuissent uasa: dixit ad filium suum: Da mihi adhuc uas unum. Et ait ei: Non habeo. Stetitq; oleum. Que uenit et nuntiauit homini Dei. Dixitq; ille: Vade: uende oleum: et redde creditori tuo: tu autem et filii tui uiuite de reliquo. Factum est autem quadam die: transibat Heliseus per Sunem: erat autem ibi mulier quedam magna: que tenuit eum ut comederet panem. Et quotiescumq; ille transibat: deuertebatur ad eam ut comederet panem. Que dixit ad uirum suum: Ecce intelligo quod homo Dei sanctus iste transeat per nos assidue. Faciamus ei cenaculum paruulum: et ponamus ei ibi lectulum: et mensam: et sellam: et candelabrum: ut cum uenerit ad nos: diuertat illuc. Factum est autem quadam die: et ingressus est cenaculum: et requieuit ibi. Et ait ad Giezi puerum suum: Voca Sunamitidem istam. Cumq; uocasset eam: et illa stetisset coram eo: dixit ad puerum suum: Dic ad eam: Ecce sollicita es pro nobis cum omni hac sollicitudine: quid uis fieri tibi? numquid habes negotium? numquid habes cui commendemur? Que respondit: In medio populi mei habito. Ille autem ait: Quid igitur faciendum est ei? Dixitq; Giezi: Certe filium non habet: et uir eius senex est. Dixit ergo: Voca eam. Cumq; uocasset eam: et illa stetisset in ostio: dixit ei: Circa tempus hoc: et horam uitam habens filium amplexabis. Que ait: Ne quaeso domine mi uir Dei: ne mentiaris ancille tue. Concepit igitur mulier: et peperit filium circa tempus hoc: et horam uitam habens: sicut dixerat ei Heliseus. Cumq; creuisset puer: exiit ad patrem suum ad messores: et ait ad patrem suum: Caput meum caput meum dole. Qui dixit puero: Tolle eum: et defer ad matrem suam. Qui cum tulisset: et adduxisset ad matrem suam: sedit super genua illius usque ad meridiem: et mortuus est. Ascendens autem: reclinauit eum super lectulum uiri Dei: et clausit ostium: et egressa est. Vocauitq; uirum suum: et ait: Mitte mihi unum de pueris: et unam ex asinabus: ut curram ad uirum Dei: et reuertar. Qui dixit: Quam ob causam? non est neomenia hodie: neq; sabbatum. Que respondit: Vale. Et stringens asinam: ait puero suo: Precede: et ne retardes me nisi quando dixero tibi. Abiit ergo: et uenit ad montem Carmeli ad uirum Dei. Cumq; uidisset eum uir Dei contra se uenientem: dixit ad Giezi puerum suum: Ecce Sunamitis illa: cur nunc festinat ad me? Nunc ergo occurre ei: et dices ad eam: Numquid pax tibi est? et pax uiro tuo? et pax puero? Que respondit: Pax. Cumq; uenisset ad montem ad uirum Dei: tenuit pedes eius. Accessit autem Giezi ut eiceret eam. Dixitq; uir Dei: Dimitte eam: anima enim eius in amaritudine est: et dominus celauit me: nec indicauit mihi. Que ait: Numquid petii filium a domino meo? numquid non dixi tibi: Ne illudas mihi? Dixit ergo ad Giezi: Accinge lumbos tuos: et tolle baculum meum in manu tua: et uade. Si occurrerit tibi homo: non benedicas ei: et si benedixerit tibi quispiam: non respondeas ei: et pones baculum meum super faciem pueri. Dixitq; mater pueri: Viuit dominus: et uiuit anima tua: non dimittam te. Surrexit igitur: et secutus est eam. Giezi autem precessit eos: et posuit baculum super faciem pueri: et non erat uox neq; auditus. Reuersus est ergo in occursum eius: et nuntiauit ei dicens: Non surrexit puer. Cum autem intrasset Heliseus domum: uidit puerum mortuum: et iacentem in lectulo eius. Ingressus igitur: clausit ostium super se et super puerum: et orauit ad dominum. Et ascendit: et incubuit super puerum: posuitq; os suum super os eius: et oculos suos super oculos eius: et manus suas super manus eius: et incubuit super eum: et calefactus est puer. Reuersus autem: ambulauit in domo semel huc et illuc: et ascendit: et incubuit super eum: et oscitauit puer septies: et aperuit oculos suos. Et uocauit Giezi: et ait: Voca Sunamitidem istam. Et uocauit eam. Cumq; ingressa esset ad eum: dixit: Tolle filium tuum. Que ingressa: procidit ad pedes eius: et adorauit super terram: et tulit filium suum: et egressa est. Heliseus autem reuersus est in Galgalam: fames autem erat in terra: et filii prophetarum habitabant coram eo. Dixitq; puero suo: Pone ollam grandem: et coque pulmentum filiis prophetarum. Egressus autem unus in agrum ut colligeret holera: inuenit uitem syluestrem: et collegit ex ea colocynthidas agri plenum pallium suum: et reuersus concidit in ollam pulmenti: nesciebant enim. Et infuderunt uiris ut comederent. Cumq; comedissent de pulmento: clamauerunt dicentes: Mors in olla homo Dei. Et non potuerunt comedere. Ille autem ait: Afferte farinam. Et misit in ollam: et ait: Infunde populo ut comedat. Et non erat amplius amaritudo in olla. Vir autem quidam uenit de Baalsalisa: et detulit homini Dei panes primitiarum: uiginti panes hordeaceos: et polentam in pera sua. Qui ait: Da populo ut comedat. Et ait minister eius: Quomodo dabo hoc centum uiris? Ille autem rursum ait: Da populo ut comedat: hec enim dicit dominus: Comedent: et superabit. Posuit ergo coram eis: et comederunt: et superauit iuxta uerbum domini.

Naaman autem princeps militie regis Syrie: erat uir magnus apud dominum suum: et honoratus: per illum enim dedit dominus salutem Syris. Erat autem uir fortis et dives: sed leprosus. Syri autem progressi: captiuam duxerant de terra Israhel puellam: que seruiebat uxori Naaman. Que dixit ad dominam suam: Vtinam fuisset dominus meus ad prophetam qui est in Samaria: certe curasset eum a lepra sua. Ingressus igitur Naaman: nuntiauit domino suo dicens: Sic et sic locuta est puella de terra Israhel. Dixitq; ei rex Syrie: Vade: et mittam litteras ad regem Israhel. Qui egressus tulit secum decem talenta argenti: et sex milia didrachmos auri: et decem mutatoria uestimentorum. Detulitq; litteras regi Israhel in hunc modum: Cum uenerit epistola hec ad te: scito quia ego misi ad te Naaman seruum meum: ut cures eum a lepra sua. Cumq; legisset rex Israhel litteras: scidit uestimenta sua: et ait: Numquid deus ego sum: ut occidere possim et uiuificare: quia iste misit ad me ut curem hominem a lepra sua? Animaduertite igitur: et uidete quia occasiones querit contra me. Cumq; audisset Heliseus uir Dei quod scidisset rex Israhel uestimenta sua: misit ad eum dicens: Quare scidisti uestimenta tua? ueniat ad me: et sciet esse prophetam in Israhel. Venit igitur Naaman cum equis suis et curribus: et stetit ad ostium domus Helisei. Et misit ad eum nuntium Heliseus dicens: Vade: et lauare septies in Iordane: et restituetur tibi sanitas: et mundaberis. Iratus autem Naaman recedebat: et dicebat: Ecce putabam quod egrederetur ad me: et stans inuocaret nomen domini dei sui: et tangeret manu sua locum leprosum: et curaret me. Numquid non melius sunt Abana et Pharphar fluuii Damasci: super omnes aquas Israhel? ut quid non lauabor in eis et mundabor? Conuersus igitur abibat indignans. Et accedentes serui eius locuti sunt ei: et dixerunt: Pater mi: propheta iussisset tibi rem magnam: certe facere debuisti: quanto magis nunc quia dixit tibi: Lauare et mundaberis? Descendit igitur: et lauit in Iordane septies: iuxta uerbum hominis Dei: et restituta est caro eius sicut caro pueri paruuli: et mundatus est. Reuersus ergo ad uirum Dei cum omni castrorum suorum turba: uenit: et stetit coram eo: et ait: Vere scio quod non sit deus in uniuersa terra nisi tantum in Israhel. Nunc ergo obsecro: accipe benedictionem a seruo tuo. Qui ait: Viuit dominus in cuius conspectu sto: quia non accipiam. Et cum uehementer urgeret ut acciperet: noluit: dixitq; ei: Si non uis: dimitte mihi seruo tuo ut tollam de terra duorum mulorum onus: non enim faciet amplius seruus tuus holocaustum et uictimam diis alienis: nisi tantum domino. In hac re ignoscat dominus seruo tuo: quando introibit dominus meus in templum Remmon ut adoret ibi: et innitetur manui meę: et ego adorabo in templo Remmon: quando adorat in templo Remmon: ignoscat dominus seruo tuo in hac re. Dixitq; ei: Vade in pace. Abiit igitur ab eo modicum spatium terre. Giezi autem puer Helisei dixit intra se: Ecce dominus meus pepercit Naaman Syro huic: ut non acciperet de manibus eius quę attulerat: viuit dominus quia curram post eum: et accipiam quicquam ab eo. Secutus est igitur Giezi uestigia Naaman: et uidens eum ille cucurrisse post se: descendit de curru in occursum eius: et ait: Pax tibi: dominus meus misit me dicens: Ecce modo uenerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim de filiis prophetarum: da eis talentum argenti: et duo mutatoria uestimentorum. Dixit autem Naaman: Melius est ut accipias duo talenta. Et coegit eum: et ligauit duo talenta argenti in duobus saccis: et duo mutatoria uestimentorum: et imposuit duobus pueris suis: qui portabant coram eo. Cumq; uenisset ad collem: tulit ea de manibus eorum: et recondidit in domo: et dimisit uiros: et abierunt. Ipse autem ingressus: stetit coram domino suo. Dixitq; ei Heliseus: Vnde uenis Giezi? Qui ait: Non abiit seruus tuus quoquam. Ille autem ait ei: Nonne cor meum in presenti erat: quando conuersus est homo de curru suo in occursum tui? nunc ergo accepisti argentum: et accepisti uestimenta: oliueta et uineas: oues et boues: masculos et ancillas: lepra ergo Naaman adhęrebit tibi et semini tuo usque in sempiternum. Et egressus est ab eo leprosus quasi nix.

Dixerunt autem filii prophetarum ad Heliseum: Ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis. Eamus usque ad Iordanem: et tollamus inde singuli singulas trabes: et faciamus nobis ibi locum habitationis. Qui ait: Ite. Dixit autem unus: Veni et tu cum seruis tuis. Qui respondit: Ego ibo. Et abiit cum eis. Cumq; uenissent ad Iordanem: cedebant ligna. Et factum est cum unus sterneret arborem: cecidit ferrum in aquam: et exclamauit dicens: Heu heu domine mi: ferrum hoc mutuum est. Dixitq; homo Dei: Vbi cecidit? Et ille ostendit ei locum. Et abscidit lignum: et misit illuc: et natare fecit ferrum. Et ait: Tolle tibi. Qui extendit manum suam: et tulit illud. Mortuo autem Achab: defecit Moab a rege Israhel. Ascendens igitur Ioram rex Israhel de Samaria: recensuit omnem Israhel. Et misit ad Iosaphat regem Iuda dicens: Rex Moab recessit a me: ueni mecum contra eum ad prelium. Qui respondit: Ascendam. Quia meus es tu: et equi mei equi tui. Dixitque: Qua via ascendemus? At ille respondit: Per desertum Idumee. Profectus igitur rex Israhel et rex Iuda: et rex Edom: et circuiuerunt per uiam septem dierum: nec erat aqua exercitui: et iumentis quę sequebantur eos. Dixitque rex Israhel: Heu heu heu: dominus congregauit nos tres reges: ut tradat nos manui Moab. Et ait Iosaphat: Est ne hic propheta domini: ut deprecemur dominum per eum? Et respondit unus de seruis regis Israhel: Est hic Heliseus filius Saphat: qui fundebat aquam super manus Helię. Et ait Iosaphat: Est apud eum sermo domini. Descenditque ad eum rex Israhel: et Iosaphat rex Iuda: et rex Edom. Dixitque Heliseus ad regem Israhel: Quid mihi et tibi est? Vade ad prophetas patris tui et matris tuę. Et ait illi rex Israhel: Quia congregauit dominus tres reges hos: ut tradat eos in manus Moab. Dixit

q̄ ad eū heliseū. Viuit dñs
ꝯtritū m cuiꝰ cōspectū sto. qđ
si nō vultū ioſaphat regis iu
de erubescerē. nec attenderem
quidē te. nec respexissem. Sed
autē adducite mi psalte. Cū
caneret psaltes. fta ē sup eum
manꝰ dñi. Et ait. Hec dicit
dñs. Fodite ī alueū torrētis
huiꝰ. fossas et fossas. Hec enī
dicit dñs. Non videbitis ven
tū neq̄ pluuiā. et alueꝰ iste
replebit aquis. et bibetis vos
et familie vē. et iumēta vā.
Parūq̄ hoc ē ī ꝯspectu dñi. Tradet
etiā moab ī manꝰ vestrā. Et percutietis oēm ciuita
tē munitā. et oēm urbē electā. et omē lignū fructiferū succi
detis. getosq̄ fontes aquā cōtur̄babitis. et oēm agrū e
gregiū opplebitis lapidibꝰ. Sed
ē igit mane q̄n sacrificiū of
ferri solet. et ecce aque ve
nerāt p viā edom. et repleta
ē terra aquis. Vnuſq̄ autē
moabite audientes qđ ascen
dissent reges ut pugnarēt
aduersus eos. quotquot erāt
q̄ accincti erāt balteo desup.
et steterūt ī finibus. Primo
q̄ mane surgentes. et orto iā
sole. ex aduerso aquā viderūt
moabite ecōtr̄ aquas rubē
sicut sanguinē. Dixerūtq̄. Sanguis
gladij est. Pugnauerūt
reges cont̄ se. et cesū est mu
tuo. Fugite ergo ad p̄da moab.
Per-cesserūtq̄ in castra ist̄. Ver
ro q̄ fugerāt ist̄. percussit mo
ab. Et illi fugerūt coram eo.

Venerūt igit qui vicerāt. et p
cusserūt moab. et ciuitates de
struxerūt. et oēm agrū optimū
mittentes singuli lapides replē
uerūt. Et vniuſos fontes ob
truxerūt. et oēm lignū
na fructifera succiderūt. ita
ut muri tātū fictiles remane
rent. Et circūdata ē ciuitas
a fundibalarijs. et magna ex
pugnata. Qđ cū vidisset
rex moab prualuisse scilicet
hostes. tulit secū septingen
tos viros educentes gladios
ut irrumperet ad regē edom.
et nō potuerūt. Arripiens q̄
filiū suū p̄mogenitū q̄ regna
turꝰ erat. et obtulit holo
caustū super murū. Et fac
ta ē indignatio magna in ist̄.
Statimq̄ recesserūt ab eo. et
reuersi sunt ī terrā suā. Cap. iij.

Mulier autē quēdā de vxo
ribꝰ prophetarū clamabat
ad heliseū. dicēs. Seruus tuus
vir meꝰ mortuꝰ ē. et tu nos
ti qđ seruus tuus fuit timēs
deū. Et ecce creditor venit ut
tollat duos filios meos. ad
seruiendū sibi. Cui dixit he
liseus. Quid vis ut faciā tibi. e
Dic mihi. quid habes in domo
tua. At illa rndit. Non habeo
ancilla tua quicq̄ in domo mea.
nisi parū olei quo vngar. Cui
ait. Vade et pete mutuo ab
omnibus vicinis tuis vasa nu
lla nō pauca. et ingredere et
claude ostiū. cū intrieris tu
et filij tui. et mitte
inde ī omnia vasa hec. Et cū
plena fuerint. tolles. Quę
itaq̄ mulier. et clausit osti

ū sup se et sup filios suos.
Illi offerebat vasa. et illa tra-
debat. Cū plena fuissēt vasa.
dixit ad filiū suū. Affer mihi
adhuc vas. Et ille rndit. Non
habeo. Et stetit oleū. Venit
aut illa. et indicauit hoī dei.
Et ille. Vade vende oleū.
et redde creditori tuo. Tu au-
tē et filij tui. viuite de reliquo.
Fcm est aut queda dies. et
ī transibat heliseus p sunā ciui
tatē. Erat aut ibi mulier mag
na. Que tenuit eū. ut comedē
ret panē. Cūq; frequēter inde
trāsiret. diuertebat ad eā. ut
comedēt panē. Cūq; frequēt
Que dixit ad virū suū. Ā
nimaduerto qđ vir dei sanc
tus iste. q̄ trānsit p nos frequēt.
Faciamus ergo ei cenaculū p
uū. et ponamus ei ī eo lectulū.
et mēsā. et sellā. et candelabrū.
ut cū venerit ad nos. mane
at ibi. Fcā igit̄ dies queda.
et veniēs diuertit ī cenacu
lū. et requiescebat ibi. Dixitq; ad
giezi. puerū suū. Voca sunā
mitē istā. Quā cū vocasset
eā. et illa stetisset corā eo. dixi
t ad puerū suū. Loquē ad eā.
Ecce sedulē ī ombg̃ mistizasti
nobis. Quid vis ut faciā tibi
Siquid habes negocij. et vis
ut loqr̄ regi. siue principi mili
tie. Que rndit. In medio po
puli mei habito. Et aut. Quid
ergo vult ut faciā ei. Dixit
q; giezi. Nec quezas. filiū em
non habēt. et vir eius senex ē.
Precepit itaq; ut vocaret eā.
Que cū vocata fuisset. et ste
tisset ad ostiū. dixit ad eam.

In tpe isto. et in hac eadē hora
si vita comes fuit. habebis in
ulēs filiū. At illa rndit. Nolī
so dne mi vr dei. noli mentiri
ancille tue. Et cōcepit mulier.
et peperit filiū in tpe et ī ea
dē hora. qua dixerat helisē.
Crcuit aut puer. Et cū esset
dies. et egressus isset ad
patrē suū ad messores. aut
patrē suū. Caput meū doleo.
caput meū doleo. At ille dixi
t puero. Tolle. et duc eū ad
matrē suā. Qui cū tulisset
et addixisset eū ad matrē
suā. posuit eū illa sup ge
nua sua usq; ad meridiem.
et mortuus est. Ascendit aut
et collocauit eū sup lectu
lū hoīs dei. et clausit ostiū.
Et egressa. Vocauit vi
rū suū. et ait. Mitte mecū
obsecro vnū de pueris et asi
nas. ut curram ad hoīem dei.
et reuertar. Qui ait illi. Quā
ob causā vadis ad eū. Non
die nō sit kalende. neq; sab
bati. Que rndit. Vade. Ego
uitq; asinā. et precepit pue.
ro. Duc et age. ne me moram
facias in eūdo. et hoc age.
ad precio tibi. nisi dixero. Et
et venit ad virū dei ī mōte
carmeli. Cūq; vidisset eā vir
dei de contra. ait ad giezi pu
erū suū. Ecce sunamitis illa.
Vade ergo in occursū eius. et
dic ei. Recte ne agit̄ cum te.
et cum viro tuo. et cum fi
lio tuo. Que rndit. Recte.
Cūq; venisset ad virū dei ī mō
tē. apprehendit pedes eius. Et
accessit giezi. ut amoueret

cam. Et ait homo dei. Dimitte illā. aiā em ei⁹ amaritudo me est. Et dñs celauit a me. et nō indicauit mihi. Que dixit illi. Accīgd petiui filiū a dño meo. Nūqd nō dixi tibi ne illudas mihi. Et ille ait ad giezi. Accinge lumbos tuos. et tolle baculū meū i manu tua. et vade. Si occurrerit tibi hō. nō saluetes eū. Et si saluauerit te quispiā. nō respondeas ei. Et pones baculū meū. sup faciē pueri. Dixitq mater pueri ait. Viuit dñs et viuit aīa tua. nō dimittā te. Surrexit ergo. et secutus ē eam. Giezi aute p̄cessĕrat ante eos. et posuerat baculū sup faciē pueri. et nō erat vox neq; sensus. Reuersus q; est in occursū ei⁹. et nūciauit ei. dicens. Nō surrexit puer. Ingressus est ergo heliseus domū. et ecce puer iacebat mortuus. in lectulo eius. Ingressus q. clausit ostiū sup se et sup puerū. Et orauit ad dñm. Et ascendit. et incubuit sup puerū. Posuitq os suū sup os eius et oculos suos sup oculos ei⁹. et manus suas sup manus ei⁹ et incuruauit se sup eū. et calefacta ē caro pueri. At ille reuersus. deambulauit in domo semel hinc atq; illuc. Et ascendit atq; incubuit super eū. Et ostiauit puer septies. aperuitq oculos. At ille vocauit giezi. et dixit ei. Voca sunamitē hanc. Que vocata. ingressa est ad eū. Qui ait. Tolle filiū tuū. Veni illa ⁊ corruit ad pedes eius. et adorauit sup terrā. Tulitq filiū suū. et egressa est. Et heliseus reuersus est in galgala Cam. v.

Fames autem facta est in terra. et filij prophetarū habitabant coram eo. Dixitq vni de pueris suis. Pone ollā grandem. et coque pulmentū filijs prophetarū. Et egressus ē vnus in agrū. ut colligeret herbas agrestes. Inuenitq quasi vitem siluestrē et collegit ex ea coloquintidas agri. et implenit pallium suum. Et reuersus. concidit in ollā pulmenti. Ignorabat em quid esset. Infuderunt ergo sociis. ut comederet. Cumq gustassent de coctis. exclamauerunt dicentes. Mors in olla. mors in olla. vir dei. Et nō potuerunt comedere. At ille. Afferte mihi farinā. Cumq attulisset. misit eā in ollā. Et ait. Infunde tibi. ut comedat. Et nō fuit amplius quicq; amaritudinis in olla. Vir aute quidā venit de balsalisa. detulitq viro dei panes primitiarū. et viginti panes ordeaceos. et frumenti nouū in pera sua. At ille dixit. Da populo. ut comedat. Minister eius. Quomodo hoc det ut apponā coram centum viris. Iterum ille ait. Da populo. ut comedat. Hec em dicit dñs. Comedent. et superauit. Posuit ergo coram eis. Cumq comedissent. et superfuit iuxta verbum dñi. Naaman princeps militie regis syrie. erat vir magnus apud dñm. et honoratus. Per illū em

dit dñs salutē syrie. Erat autē vir fortis et diues. ꝙ lepr̄sus. Uenerō de syria egressi fuerāt latrūculi. et captiuā duxerūt de t̄ra ist̄l puellā p̄ uulā. q̄ erat in obsequio uxo ris naaman. Quae ait ad dominā suā. Utinā fuisset dñs meꝰ ad pphetā q̄ est̄ samaria. ꝑfecto curasset eū a lepra quā habet. Ingressus ē utiq; naaman ad dñm suū. et nūciauit ei. dicēs. Sic et sic locuta ē puella. de t̄ra ist̄l. Dixitq; ei rex syrie. Uade. et mittā l̄ras ad regem ist̄l. Qui cū ꝑfectus esset et tulisset secū decem talenta argēti. et sex milia aureos. et decē mutatoria vestimentorū. detulit l̄ras ad regē ist̄l. t hūc ten̄r. Cū aut̄ accepis ep̄la hāc. scito q̄d miserim ad te naaman seruū meū. ut cures eū a lepra sua. Cūq; legisset rex ist̄l l̄ras. scidit vestimēta sua. Et ait. Nūquid deus ego sū ut occidere possim et viuificare. quia iste misit ad me ut curē hominē a lepra sua. ꝓ Animad uertite et videte. ꝙ occasiones quaerat aduersū me. Cūq; hoc audisset heliseus vir dei scidisse videlicet rex ist̄l vestimēta sua. misit ad eū. dicēs. Quare scidisti vestimēta tua. ꝓ Ueniat ad me. et sciat pphetā esse in ist̄l. Uenit ergo naaman cū equis et curribꝰ. et stetit ad ostium domꝰ helisei. ac misit̄ heliseus ad eū nūciū. dicēs. Uade et lauare septies in iordane. et curabit sanitas tua. atq; mundaberis. Iratus ꝙ naaman. recedebat. dicens. Putabā ad me egredet̄ ad me. et stans inuocaret nomē dñi dei sui. et tangēt manu sua locū lepre. et curaret me. Nūquid non meliores sunt abana ⁊ pharphar fluuii damasci omnibus aquis ist̄l. ut lauer in eis ⁊ mūdꝰ sim. ꝓ Cū ergo vertisset se et abiret indignans. accesserunt ad eū serui sui. et locuti sunt ei. Pater. et si rem grandē dixisset tibi pphēta. certe facere debueras. Quanto magis quia nunc dixit tibi lauare et mundaberis. ꝓ Descendit et lauit septies in iordane iuxta sermonē viri dei. et restituta ē caro eius sicut caro pueri. et mundata ē. Reuersus ꝙ ad virū dei cū vniuerso comitatu suo. venit et stetit coram eo. Et ait. Uere scio q̄d nō sit alius deꝰ in vniuersa t̄ra. nisi tm̄ in ist̄l. Obsecro itaq; ut accipias benedictionem a seruo tuo. At ille respondit. Uiuit dñs in cui conspectu sto. q̄a nō accipiam. Cūq; vim faceret. penitus nō acquieuit. Dixitq; naaman. Ut vis. Uz obsecro. detur mihi seruo tuo. ut tollam onus duorū burdonū de terra. Nolo enim faciet seruus tuus ultra holocaustū ac victimā dīs alienis. nisi dño. Hoc autē solū est. de quo deprecetur dñm ꝑ seruo tuo. Cūq; dñs meus ingredietur templū rēmon ut adoret. et illo innitēte sup̄ manū meā. si adorauero in templo rēmon adorate eo in eodē loco. ut ignoscat mihi dñs seruo tuo ꝓ

har ꝛc. Qui dixit ei. Va
de in pace. Abiit ab eo. electo
fere tpe. Dixitq; giezi. puer
vñi dei. Pepercit dñs meus
aman syro isti. ut nichil accipe
ab eo que attulit. Viuit dñs
quia curram ꝓ eū. et accipiā
ab eo aliquid. Et secutus est
giezi. post tergū naamā. Quē
cū vidisset ille cucurrisse ad se.
desiluit de curru i occursū ei.
Et ait. Recte ne sit omne. Et
ille ait. Recte. Dñs meus misit
me. dicens. Ecce modo venerūt ad
me duo adolescentes de monte
ephraym. ex filiis ꝓphetarū. Da
eis talentū argenti. et vestes
mutatorias duplices. Dixit
q; naaman. Melius est. ut accipi
as duo talenta. Et coegit eū.
Ligauitq; duo talenta argenti
in duobus saccis. et duplicia
vestimenta. et iposuit duobus
pueris suis. q; et portauerūt
coram eo. Cumq; venisset in ve
spi. tulit de manu eorū. et re
posuit i domo. Dimisitq; vi
ros et abierūt. Ipse autē ingr
sus. stetit coram dño suo. Et
dixit heliseus. Vnde venis gie
zi. Qui ait. Non iuit ser
uus tuus quoq;. At ille ait. Non
ne cor meum i psenti erat q̄n
reuersus homo de curru suo
in occursū tui. Nunc igit accē
pisti argentū et accepisti ves
tes. ut emas oliueta et vine
ta. et oues et boues. et seruos
et ancillas. Lepra naa
man adhęrebit tibi et semi
ni tuo. in sempiternū. Et egressus
est ab eo leprosus. q̄si nix.

Ca. vi.

Dixerūt autē filii ꝓphetarū
ad helisęū. Ecce locus i quo
habitamus coram te. angustus est
nobis. Eamus usq; ad iordanē.
et tollat singuli de silua ma
deras singulas. ut edificemus
nobis ibi locū ad habitandū.
Qui dixit. Ite. Et ait. Venite
et vos illuc. Venam ergo et tu. ait
seruus tuus. Respondit. Ego ve
niam. Et abiit cū eis. Cumq; ve
nissent ad iordanē. cedebāt
ligna. Accidit autē ut cū vnus
materiā succideret caderet
ferrum eius in aquā. Excla
mauit ille. et ait. Heu. heu
heu. dñe mi. et horum mu
tuo acceperā. Dixit autem
vir dei. Vbi cecidit. Ostendit
ei locum. Precidit
ergo lignum. et misit illuc. fe
citq; ferrum. Et ait. Tolle.
Qui extendit manū. et tulit
illud. Rex autē syrie pugna
bat contra israēl. Consiliumq; iniit
cum seruis suis. dicens. In lo
co illo et illo. ponemus insi
dias. Audiensq; vir dei ad
regē israēl. dicens. Cauе ne tran
seas in locum illum. quia ibi sy
ri in insidiis sunt. Audiens itaq;
rex israēl ad locum quē dixerat
ei vir dei et precauit eum.
et obseruauit se ibi. non semel
neq; bis. Conturbatusq; est cor
regis syrie. p hac re. Et vo
catis seruis suis. ait. Nun
tiate mihi quis ex nostris proditor
mei sit apud regē israēl. Dixit
itaq; vnus seruorum eius. Nequa
quā mi dñe rex. sed heliseus pro
pheta qui est in israēl. indicat regi israēl

omīa vba que cecīt ꝑ loquīt̄ filiis in gladio tuo. Dixit eis. Ite et videte ubi sit: ut mittā. et cepīā eū. Nūciauerūtq; ei dicentes. Ecce ī dothaym mozab. audiuit ergo illuc equos et curr̄us. et robur exercitus. Qui cū venissēt nocte. cecīdēdecīdit ciuitatē. Consurgēs aūt diluculo misit eos vni dei egressus est: viditq; exercitū in circuitu ciuitatis. et equos et curr̄us. Nūciauerūtq; ei dicēs. Heu. heu. heu. dne mi. Quid faciem⁹. At ille ait: Noli timere. Plures enī nobiscū sūt. ꝙ cū illis. Cūq; oraret helisēus. ait. Dne aperi oculos huiꝰ pueri. ut videat. Et aperuit dns oculos pueri. et vidit. Et ecce mons plenus equoꝝ et curr̄uū igneoꝝ. in circuitu helisei. Hostes vero descenderūt ad eū. Percussitq; eos helisēus orauit ad dnm. dicens. Percute obsecro gentē hanc. cecitate. Percussitq; eos dns ne viderēt. iuxta vbū helisei. Dixit aūt ad eos helisēus. Nō ē hec via. nec ista ē ciuitas. Sequimini me. et ostendā vobis virū quē quer̄itis. Duxitq; eos in samariā. Cūq; ingressi fuissent ī samariā. dixit helisēus. Dne aperi oculos istoꝝ. ut videāt. Aperuitq; dns oculos illoꝝ. et viderūt se esse ī medio samarie. Dixitq; rex ist̄ ad helisēū. cū vidisset eos. Numq̄d percutiā eos pater mi. At ille ait: Non percuties. Neq; enī cepisti eos gladio. et arcu tuo. ut percutias. Sed pone panē et aquā coram eis. ut comedāt et bibāt. et vadāt ad dnm suū. Appositaq; est eis cibor magna ꝓparatio. Et comederūt et biberūt. et dimisit eos. Abieruntq; ad dnm suū. et ultra nō venerūt latrones syrie. in terrā istī. Facta est autē. Post hec congregauit benadab rex syrie vniuersū exercitū suū. et ascendit. et obsidebat samariā. Factaq; est fames magna ī samaria. Et tādiu obtessa est. donec venūdaret caput asini octoginta argenteis. et quarta ꝑs cabi stercoris columbarū. quīq; argenteis. Cūq; rex istī trānsiret ꝑ murū. mulier q̄da exclamauit ad eū. dicēs. Salua me dne mi rex. Qui ait: Si te saluet dns. Unde saluāre te possū. Numq̄d de area an de torculari. Dixitq; rex ad eā. Quid tibi vis. Que respondit: Mulier ista dixit mihi. Da filiū tuū ut comedam⁹ eū hodie. et filiū meū comedemus cras. Coximus ergo filiū meū. et comedimus. Dixiq; ei die altera. Da filiū tuū. ut comedam⁹ eū. Que abscondit filiū suū. Quod cū audisset rex. scidit vestimēta sua. et trānsibat ꝑ murū. Viditq; omīb ꝑplis cilicium. quo vestitus erat ad carnē intrinsecus. Et ait rex. Hec faciat mihi deus et hec addat: si steterit caput helisei filii saphat sup ipm hodie. Helisēus aūt sedebat ī domo sua

et senes sedebat ei co. Pre
misitq; vrū. Et anteq; ve
niret nūcq; ille. dixit ad se
nes. Sūquid scis qđ miserit
filius homicide huc. ut pci
dat caput meū. Videte et
go. cū veneit nūcius claudi
te hostiū. et nē sinatis eū in
trare. Ecce em sonitus pedū
dñi eius. p̄cedit eū. Et adhuc
illo ql loquēte eis. apparuit
nūcq; q̄ veniebat ad eū. Et
ait. Ecce tm malū a dño est.
quid ultra exspectabo a dño.

Dixit aūt helisee Cam vij
Audite vbū dñi. hec dicit
dñs. In tpe hoc crastino. modio
simile vno statere erit. et duo
modii ordei statere vno. i porta
samarie. Eques aūt vnus
de ducibus super cuius manū rex
reclinebat homo dei. dixit. Si
dñs fecerit etiā cataractas
in celo aperiri nūquid poterit
fieri qđ loqueris. Cui ait. Vi
debis oculis tuis. et inde nō
comedes. Quatuor ergo viri
erant leprosi iuxta introitū por
te. Quib; dixerūt adinuicē. Quid
hic sedemus donec moria
mur. Siue ingredi voluerimus
ciuitatē. fame morient. siue
mānserimus hic. moriendū nobis
est. Venite ergo. et trānsfugi
amus ad castra syrie. Si pe
pcerint nobis. viuemus. Si au
tē occidē voluerint. michi lo
nimus morient. Surrexerūt
igit vespi. ut venirent ad
castra syrie. Cūq; venissent
ad principiū castroz syrie.
nullū ibidē reppererūt. Dñs

enim dñs sonitū audiri fece
rat i castris syrie curruū et
equoz. et exercitus pluriū.
Dixerūtq; adinuicē. Ecce mer
cede conduxit adūsus nos rex
israel reges ethey et egyptio
rū. et venerūt sup nos. Sur
rexit ergo et fugerūt in
tenebris. et deliquerūt tēto
ria sua et equos et asinos.
castra sicut erant. fugerūtq;
animas suas tm̄ salvare cupi
entes. Igit cū venissent leprosi
ad principiū castroz. ingressi
sunt vnū tabernaculū. et come
derūt et biberūt. Tulerūtq;
inde argentū et auru et vestes.
et abierūt. et absconderūt.
Et rursū reversi sunt ad aliud
tabernaculū. et inde sibi aufe
rentes. absconderūt. Dixerūt
q̄ adinuicē. Non recte facimus.
Hec em dies bonū nūcij est.
Si tacuerimus et voluerimus
mitescere usq; mane. sceleris ar
guem̄. Venite eamus. ut nūci
emus in aula regis. Cūq;
venissent ad portā ciuitatis.
nunciauerūt eis. dicentes. Ve
nimus ad castra syrie. et nullus
ibidē reppererimus hoiem. nisi
equos et asinos alligatos. et
fixa tentoria. Egrediūt igit porta
rij. et nūciauerūt in palacio
regis intrinsecus. Cui surgens
ait nocte. et ait ad seruos suos.
Dico vobis. quid fecerūt sy
ri nobis. Sciūt q̄a fame la
boramus. ideoq; egressi sunt
de castris. et latitāt in agris.
dicentes. Cū egressi fuerint
de ciuitate. capiemus eos vivos.
et tūc ciuitatē ingredi poterimus.

Vidit autē vnus seruoꝝ ei⁹. tollam⁹ quidē equos q̄ remā serunt in vrbe. quia vpi tm̄ sunt ⁊ vniūsa multitudo istīc. alij ei ḡsecti sunt. et mittētes explorare potēm⁹. Adduxerūt ergo duos equos. q̄sitosq; rex post eos castra syroꝝ. dicēs. Ite et videte. Qui abierūt post eos. usq; ad iordanē. Ecce autē oīs via plena erat vestib⁹ ⁊ vasis. que proiecerat syri cū turbarēt. Reūsi q; nūcij. indicauerūt regi. Et egressus populus. diripuit castra syrie. Factūq; ē modius similē. statē vno. et duo modii ordei statē vno. iuxta verbū dñi. Porro rex dixerat illi cui⁹ manu subnixus. q̄ssitus ad portā. Qui q̄ descendebat rex ad eū. sicut dixerat vir dei. qui locutus fuerat vbi descendebat rex ad eū. sicut dixerat vir dei qui dixerat regi. q̄ dixit. Duo modii ordei statē vno erūt. et modius similē statē vno hoc ipō tpe erit in porta samarie. q̄ respondēs dixerat ille vir dei et dixerat. ecce si dūs fecerit catharactas in celo apertū. nūquid fieri pōt qd̄ loquebat. et dixit. Videbis oculis tuis. et inde nō comedes. Euenit ergo ei sicut p̄dixerat vir dei. et q̄ tulerunt eū populus ⁊ porta. et mortuus est.

Cap̄ viij.

Heliseus autē locutus ē ad mulierē cui⁹ vnū fecerat filiū. dicens. Surge. vade tu et dom⁹ tua. et peregrinare. ubicūq; repperieris. Vocabit enī dñs famē. et veniet super terrā. septem annis. Quę surrexit et fecit iuxta verbū hoīs dei. Et vadēs cū domo sua peregrinata ē in terra philistiim. diebus multis. Cūq; finiti essent septē anni. reuersa ē mulier de terra philistiim. Et egressa est. ut inuocaret regē p domo sua. et agros suos. Rex autem loquebat cū giezi puerō viri dei. dicēs. Narra mihi omnia magnalia. q̄ fecit heliseus. Cūq; ille narraret regi quō mortuū suscitasset. apparuit mulier cui⁹ filiū viuificauerat. clamat ad regē p domo sua. et p agros suos. Dixitq; giezi. Dñe mi rex. hec ē mulier. et hic ē filius eius. quē suscitauit heliseus. Et interrogauit rex mulierem. ⁊ narrauit ei vera esse. Dedit q; ei rex eunuchū vnū. dicēs. Restitue ei omnia que sua sunt. et vniuersos reditus agrorū. a die qua reliquit terrā. usq; ad p̄sens. Venit quoq; heliseus damasci. et benadab rex syrie egrotabat. Nunciatumq; ei. dicentes. Venit vir dei huc. Et ait rex ad asahel. Tolle tecū munera. et vade ⁊ occurre viro dei. et cōsule dñm p eū dicens. Si euadē potero de infirmitate mea hac. Iuit igit asahel in occursū eius. habēs secū munera et omnia bona damasci. onera quadraginta camelorū. Cūq; stetisset coram eo. ait. filius tuus benadab rex syrie. misit me ad te dicēs. Si sanari potero de infirmitate mea hac. Dixitq; heliseus. Vade. dic ei. Sanaberis. Porro ostendit michi dñs. quia morte

mortuꝰ est. Venitq; ad eū eo. et
obturbatꝰ tulitq; ad suffusionē
vultus. Fleuitq; vir dei. Cui
azahel ait. Quare dñs meꝰ flet.
At ille rndit. Quia scio q̄ fac-
turꝰ sis filijs istł. mala. Munita-
tes eoꝝ mittes igne iuuenes
eoꝝ in gladio. et paruulos eoꝝ elides.
et pregnātes diuides. Dixit-
q; azahel. Qd enī sit seruus tuꝰ
canis. ut faciat rē istā magnā.
Et ait heliseus. Ostendit michi
dñs. te regē syrie fore. Qui cū
recessisset ab heliseo. venit ad
dñm suū. Qui ait ei. Quid dix-
it tibi heliseus. At ille rndit.
Dixit mihi recipies sanitatē. Cuꝫ
venisset dies altera. tulit stra-
gulū et infudit aqua. et ex-
pandit sup faciē eius. Quo mor-
tuo. regnauit azahel p eo. An-
no quinto ioram filij achab re-
gis istł. regnauit ioram filiꝰ
iosaphat regis iuda. Triginta
duoꝝ annoꝝ erat cū regnare
cepisset. et octo annis regna-
uit i ihrlm. Ambulauitq; in
viis regum istł. sicut abulaue-
rat domꝰ achab. filia enī achab.
erat uxor eius. Et fecit qd̄ malū
in oculis dñi. Noluit autē
dñs disperdere iudā p̄pter dauid ser-
uū suū sicut p̄miserat ei. ut
daret illi lucernā et filijs eius
cunctis diebus. In diebus eius
recessit edom ne esset sub iuda.
et constituit sibi regē. Venit-
q; ioram seyra. et omnes curruꝫ
cū eo. Et surgens nocte. per-
cussitq; edomeos qui eū circūde-
derāt. et principes curruū. Po-
pulus autē fugit in tabnacu-
la sua. Recessit ergo edom ne
esset sub iuda. usq; ad diē hodi.
Tūc recessit et lobna i tpe illo.
Reliqua autē sermonū ioram
et vniuersa q̄ fecit. nonne hec scr̄p
ta sunt in libro verbōꝝ dierū re
gū iuda. Et dormiuit ioram
cū patribus suis. sepultusq; e
cū eis in ciuitate dauid. Et regi
nauit ochozias filiꝰ eius p eo.
Anno duodecimo ioram filij achab
regis istł. regnauit ochozias
filiꝰ ioram regis iude. Viginti
duoꝝ annoꝝ erat ochozias. cū
regnare cepisset. et vno anno
regnauit i ihrlm. Nomē matris
eius athalia filia amri regis
istł. Et ambulauit i viis domꝰ
achab. et fecit qd̄ malū est
coram dño. sicut domꝰ achab.
Venerat enim domꝰ achab fuit.
Abijt quoq; cū ioram filio a
chab. ad pugnandū contra aza
hel regē syrie i ramoth gala
ad. Et vulnerauerunt syri io
ram. Qui reuersus est ut curaret
in. Quia vulnerauerant
in ezrahel. quia vulnerauc
rat eū syri in ramoth pug
nans contra azahel regē syrie.
Porro ochozias filiꝰ ioram
rex iuda. descendit ut uisere ioram
filium achab in ezrahel. quia
egrotabat ibi.

Cap. ix.

Heliseus autē pphetes vo
cauit vnū de filijs pphe
tarum. et ait illi. Accinge lumbos
tuos. et tolle lenticulā olei hāc
in manu tua. et vade ramoth
galaad. Cumq; veneris illuc. vi
debis iheu filium iosaphat filij
namsi. Et ingressus. suscita
bis eum de medio fratrum suoꝝ.

Et introduces in interiora cubiculi. Tenebis ꝙ lenticulā olei fundes sup caput eius. et dices. Hec dicit dns. Unxi te regem isrl. Aperiesq; ostiū et fugies. et nō ibi subsistes. Abiit ergo adolescens puer pphete et ramoth galaad. et ingressus illuc. Et ecce duces principes exercitus sedebāt. Et ait. Verbū mihi ad te. o princeps. Dixitq; iheu. Ad quem ex omnibus nobis? Ille dixit. Ad te o princeps. Et surgens ingressus est cubiculū. Ille fudit oleū sup caput eius. et ait. Hec dicit dns deus isrl. Unxi te regē sup populū dñi isrl. Et percuties domū achab dñi tui. ut ulciscar sanguinem seruoꝝ meoꝝ pphetaꝝ. et sanguinem omnium seruoꝝ dñi de manu iezabel. pdcabo omnem domū achab. Et interficiā de domo achab mingentē ad parietem. et clausum et nouissimum in isrl. Et dabo domū achab sicut domū ieroboā filii nabath. et sicut domū baasa filii ahia. Iezabel quoq; comedent canes in agro iezrahel. nec erit qui sepeliat eā. Aperuitq; ostium. et fugit. Iheu autē egressus est ad seruos dñi sui. Qui dixerūt ei. Recte ne sit ora? quid venit insanus iste ad te. Qui ait eis. Nostis hominem. et quid sit loquutus. At illi respōderūt. Falsum. ꝛ magis narra nobis. Qui ait eis. Hec et hec. locutus est mihi. Et ait. Hec dicit dns. Unxi te regē sup isrl. Festinauit ergo. et unusquisq; tollens pallium suum. posuerunt sub pedibus eius in simplici gradu tribunalis. Et cecinerūt tuba atq; dixerūt. Regnabit iheu. Conspirauit ergo iheu filius iosaphat filii namsi. contra ioram. Porro iora obsederat ramoth galaad ipe et omnis isrl. contra azahel regē syrie. Et reuersus fuerat ut curaret se in iezrahel propter vulnera. q̄ percusserāt eum syri pliantem contra azahel regē syrie. Dixitq; iheu. Si placet uobis. nemo egrediatur profugus de ciuitate. ne vadat et nūciet in iezrahel. Et ascendit. et perrexit in iezrahel. Ioram enim egrotabat ibi. et ochozias rex iuda descenderat ad visitandū ioram. Igit speculator q̄ stabat sup turrim in iezrahel. vidit globū iheu venientis. Et ait. Video ego globū. Dixitq; ioram. Tolle equitē et mitte in occursū eorū. et dicat pacem. Recte ne sit omnia. Abiit igit qui ascenderat equitē in occursū eius. et ait. Hec dicit rex. Pacata sit omnia. Dixitq; ei iheu. Quid tibi et pacī. Transi. et sequere me. Nūciauit ergo speculator. dicens. Venit nūcius ad eos. et nō reuertit. Misit etiā equitē secundū. Venitq; ad eos. et ait. Hec dicit rex. Siquid pax ē. Et ait iheu. Quid tibi et pacī. Transi. et sequere me. Nūciauit autē speculator. dicens. Venit usq; ad eos. et nō reuertitur. Est autē incessus ēqui incessus iheu filii namsi. precepsq; em gradiet. Et ait ioram.

Jungite curruꝫ. Jubentq; cur
ruū eius. Et egressus ē ioram
rex istł et ochozias rex iuda.
singuli ī curribus suis. Egs̄
siq; sit in ornatu ihesu. et ī
uenerunt eū in agro naboth
iezrahelite. Cū vidisset ioram
ihesu. dixit. Pax ē ihesu. At
ille rndit. Quę pax. Adhuc
fornicationes iezabel matris tuę.
et veneficia eius multa vi
gentia. Conuersus aut ioram ma
nū suā. et fugiebat. aut ad ochozi
am. Insidie ochozia. Porro ihesu
tetendit arcū manu. et per
cussit ioram inter scapulas. Et egs̄
sa ē sagitta p cor eius. statimq;
corruit ī curru suo. Et ait
ihesu. ad baddacher ducē. Tol
le. pone eū in agrū naboth
iezrahelite. Memor enī qñ ego et tu sedebamꝰ
quebamꝰ achab patrem huius.
qđ dns omne hoc leuauerit
super eū. dicens. Si non p sanguinē
naboth. et p sanguinē filiorū
eius quē vidi heri aut dns.
reddā tibi in agro isto. dicit
dns. Nunc igit tolle. et pone
eū in agro. iuxta verbū dni. O
chozias aut rex iuda videns
hoc. fugit p viā domus ortī p
cucurrit eū ihesu. et ait.
Etiā hunc percute. in curru
suo. Et percusserunt eū in ascen
su gabar. quę ē iuxta ieblaam. Qui fugit ī mageddo. et
mortuus ē ibi. Et inposuerunt
eū serui eius super currum suum.
et tulerunt ī ihrlm. sepelierunt
q; in sepulchro eū patribus suis
in ciuitate dauid. Anno vn
decimo ioram filius achab regis
istł. regnauit ochozias super
iudā. Venit q; ihesu in iezrahel.
Porro iezabel audiuit q; au
dito. depinxit oculos suos sti
bio. et ornauit caput suum. Et
respexit p fenestrā ingredi
enti ihesu p portā. et ait. Numq;
pax ē pt zamri q̄ interfecit
dnm suum. Leuauitq; ihesu
faciem suā ad fenestrā. et ait.
Quę est ista. Et declinauerunt
se ad eū duo vel tres eunuchi.
Ait ille dixit eis. Precipitate
eā deorsum. Et precipitauerunt
eā. Aspersus q; ē sanguine par
ietes. et equor ungule. q̄ ipsa
calcauit eā. Cumq; intrasset
esset ut comederet bibissetq;
ait. Ite et videte maledictā
illā. et sepelite eā. qa filia
regis est. Cumq; issent ut sepe
lirent eā. nō inuenerunt nisi
caluariā. et pedes. et su
mas manus. Reuersiq; nunti
uerunt ei. Et ait ihesu.
Sermo dni est. quē locutus
est in seruū suum hely thesbite.
dicens. In agro iezrahel. co
medent canes carnes ieza
bel. Et erit cadauer iezabel
sicut stercus super faciē terre.
in agro iezrahel. ita ut non
dicant. Hec ē ista iezabel.

Cap. x.

Habuit autē achab septua
ginta filios. in samaria.
Scripsit ergo ihesu litteras
misit in samariā ad optima
tes ciuitatis. et ad maiores
natu. et ad nutritios achab.
dicens. Statim ut acceperitis
litteras has qui habetis filios
dni vestri. et curruꝫ et equos

et ciuitates firmas et arma. eligite melioꝛē. et cū qui vo bis placuerit de filijs dñi vri. et cū ponite sup soliū pris sui. et pugnate p domo dñi vri. Timuerūtq; illi veheme ter. et dixerūt. Ecce duo re ges nō potuerūt stare cora eo. et quō nos valebimꝰ resistere ei. Misit ergo ꝓpositi do mꝰ et pferri ciuitatis. et ma ioꝛes natu et nutritiꝝ ad iheu dicētes. Seruꝰ tui sumꝰ. faciz uniuersa q̄cūq; imperabis nobis faciemꝰ. nec constituemꝰ volis regē. Quodcūq; tibi placuerit fac. Iscripsit aute eis lras secūdo. dicēs. Si mei es tis. et obeditis mihi. tollite ca pita filioꝝ dñi vri. et venite ad me hac eadem hoza cras in iezrahel. Porro filij regis sep tuaginta viri. apud optima tes ciuitatis nutriebantur. Cūq; venissent lre ad eos. tulerūt filios regis. et occiderūt septu agīta viros. Et posuerunt capita eoꝝ in taphnis. et mi serūt ad eū in iezrahel. Venit aute nūtius ad eū. et indicauit ei dicēs. Attulerūt capita fi liorū regis. Quib audit. Dixit ea ad duos aceruos ingꝝ introitū porte. usq; mane. Cūq; diluxisset. egressus est. et stans dixit ad oēm ꝓplm. Justi estis. Si ego conspirauī contra dñm meū. et interfeci eū. quis ꝓpheciauit oēs hos. Vide te ergo nihil cadat de sermonibus dñi sup terrā. quos locutus est dñs sup do mū achab. et dñs fecit quod lo cutus est in manu serui sui he lye. Percussit igit iheu omes qui reliqui erāt de domo achab in iezrahel. et oēs optimates ei⁹ et notos et sacerdotes. donec nō remaneret ex eo reliquie. Et surrexit et ve nit in samariā. Cūq; venisset ad cameꝝ pastoꝝ in via. in uenit fres ochozie regis iuda. Dixitq; ad eos. Quis estis vos. At illi rūderūt. Fratres ochozie sumꝰ. et descendimꝰ ad salutandos filios regis. et filios regine. Qui ait. Com phendite eos vivos. Quos cū cōprehēdissent vivos. iugu lauerūt eos in cisterna iuxta cameꝝ q̄dragīta duos viros. et nō reliquit ex eis quēq;. Cūq; abisset inde. inuenit iona dab filiū rechab in occursum sibi. et benedixit ei. Et ait ad eū iheu. Si⁹ q̄d est cor tuū rectū cū corde meo. sicut cor meū cū corde tuo. At ille ait. Et ionadab. Est. Si et inquit. da manū tuā. Qui dedit ei manū suā. At ille le uauit eū ad se. in curruꝝ. Duxitq; ad eū. Veni mecū. et vide zelū meū p dño. Et ipositū curruī suo. duxit in samariā. Et percussit oēs q̄ reliqui fu erāt de achab in samaria usq; ad vnū. iuxta vbū dñi q̄d locutus est p helyā. Congre gauit ergo iheu oēm ꝓplm. et dixit ad eos. Achab coluit baal parū. ego aute amplius colā eū. Nūc igit oēs ꝓphas baal. et vniūsos seruos eius. et cūctos sacerdotes ei⁹ vocate ad me. Nullus sit q̄ nō veniat. Sacrificiū em grāde. est mihi baal. Quicūq; defuerit.

non viuet. Porro ihеu fa-
ciebat hoc insidiose. ut disper-
deret cultores baal. Et dixit. Sa-
ctificate die solemnē baal. Vo-
cauerūt et nūtiauit i vniūsis tēr̄is
israēl. et venerūt cuncti seruī ba-
al. ita ut nō fuerit residuus ne-
quāq̄ q̄ nō veniret. Et ingressi
sunt templū baal. Et repleta
est domus baal. a stipite usq̄ ad
summū. Dixitq̄ his qui erant
super vestes. Proferte vestimē-
ta vniuersis seruis baal. Et p-
tulerūt eis vestes. Ingressus
q̄q̄ ihеu et ionadab filius rechab
in templū baal. ait cultoribus
baal. Perquirite et videte. ne q̄s
forte vobiscū sit de seruis dñi
ñri. ut sint serui soli baal. Ingres-
si sunt igit̄. ut facerent victimas
et holocausta. Ihеu aut̄ ap-
posuerat sibi foris octogin-
ta viros. et dixerat eis. Quicūq̄
fugerit de omnib⁹ his quos ego
adduxero i manus vras. ani-
ma eius pro anima illius. Factū est
aut̄. Cū cōpleret holocaustū.
Præcepit ihеu militib⁹ et du-
cibus suis. Ingredimini. et p-
cutite eos. ut nullus egrediat.
Percusserūtq̄ eos in ore gla-
dii. et proiecerūt milites et du-
ces. et ierūt in ciuitatē tem-
pli baal. Et p̄tulerūt statuas
de phano baal. et cōbusserūt
et cōminuerūt ea. Destruxe-
runt quoq̄ eādem baal. et fece-
runtq̄ ea latrinas usq̄ in diē
hāc. Delenit itaq̄ ihеu baal
de israēl. Verūptamen a p̄cīs ie-
roboam filii nabath q̄ peccare
fecerat israēl nō recessit. nec de-
liquid vitulos aureos q̄ erat
in bethel et in dan. Dixit
aut̄ dñs ad ihеu. Quia stu-
ose egisti q̄d rectū erat et pla-
cebat in oculis meis. et cūcta
quæ erant in corde meo fecisti
in domū achab. filii tui usq̄
ad quartā generationē sedebunt
super thronū israēl. Porro ihеu
nō custodiuit ut ambularet
in lege dñi dei israēl. in toto corde
suo. Non enim recessit a pcīs
ieroboam. q̄ peccare fecerat
israēl. In diebus illis. cepit do-
minus tradere super israēl. Percussit
eos azahel in vniuersis fi-
nibus israēl. a iordane contra
orientalē plagā. omnem terrā
galaad et gad et ruben et
manasse. ab aroer que est
super torrentē arnon. et gala-
ad et basan. Reliqua aut̄
verbor ihеu et vniuersa q̄ fecit
et fortitudo eius. nonne hæc
scripta sunt in libro verbor di-
erum regum israēl. Et dormiuit
ihеu cū patribus suis. sepelie-
runtq̄ eum in samaria. Et regna-
uit ioachaz filius eius. pro eo.
Dies aut̄ q̄bus regnauit
in samaria. viginti octo an-
ni fuerūt. Ca. xi.

Athalia vero mater ochо-
zie videns mortuum filium su-
um. surrexit et interfecit omne
semen regium. Tollens aut̄
iosaba filia regis ioram sororis
ochozie. ioas filium ochozie.
furata est eum de medio filiorum
regis qui interficiebat. et nu-
trīuit eum de triclinio. et ab-
scondit eum a facie athalie.
ut non interficeret. Erat q̄ cū

ca in domo dñi clam. sex an
nis. Porro athalia regnauit
sup terrā. Anno aute septimo
misit ioiada. et assumens cen
turiones et milites. introduxi
it ad se in templū dñi. pepigit
q̄ cū eis fedus. Et adiurans
eos in templo dñi. ondit eis fi
lium regis. Et precepit illis. di
cens. Iste est sermo quē facere
debetis. Tertia pars vestrū intro
at sabbato. et obseruet excu
bias domꝰ regis. Tertia au
tē pars sit ad portā seyr. et ter
tia pars ad portā q̄ dr post habi
taculū scutarioꝝ. et custodi
etis excubias domꝰ dñi circa
regē. Et circūdabitis eū.
habentes arma in manibꝰ vris.
Si quis aut ingressus fuerit
septa templi. interficiat. Eritis
q̄ cū rege. introeunte et egre
diente. Et fecerunt filii israel
iuxta omnia q̄ precepat eis
ioiada sacerdos. Et assumē
tes singuli viros suos q̄ ingre
diebant sabbatū. cū his qui
egrediebant sabbato. venie
runt ad ioiada sacerdotē. Qui
dedit eis hastas. et arma re
gis dauid. que erāt in domo
dñi. Et steterunt singuli habē
tes arma in manu sua a parte
templi dextra usq̄ ad partē
sinistrā altaris et edis. circa
regē. Producentesq̄ filiū regis.
et posuit sup eū diadema et
testimoniū. Fecerūtq̄ eū re
gem. et unxerūt. Et plaudē
tes manu. dixerūt. Viuat
rex. Audiuit aute athalia. vo
cē populi currentis. Et ingressa ad
turbas in templū dñi. vidit re
gē stantem sup tribunal iuxta
morē. et cantores et turbas
circa eū. omnemq̄ populū terre le
tante et canente tubis. Et sci
dit vestimenta sua. clamauit
q̄. Coniuratio. coniuratio. Suc
cepit aute ioiada centurio
nibus qui erāt sup exercitū. et
aut eis. Educite ea extra ter
mina templi. et si quis ea secu
tus fuerit: feriat gladio. Dixe
rat enī sacerdos. Ne occida
tur in templo dñi. Imposuerūt
q̄ ei manus. et ingressi ea
p viā introitus equoꝝ iuxta
palatiū. et interfecta est ibi.
Pepigit ergo ioiada fedus
inter dñm et regē. et inter
populū ut esset populus dñi. et
inter regē et populū. Ingressiq
q̄ omnis populus terre templū
baal. et destruxerūt aras
eius. et ymagines ei⁹ contriuerūt
valide. Mathan quoq̄ sacer
dotē baal. occiderūt coram al
tari. Et posuit custodias sa
cerdos in domo dñi. tulitq̄
centuriones. et cereth et phe
leti legiones. et omnem populum
terre. deduxeruntq̄ regem
de domo dñi. Et venerunt p
viā porte scutariorū in palatiū
regis. et sedit sup thronū re
gni. Letatusq̄ est omnis populus terre.
et ciuitas conquieuit. Athalia
aut occisa est gladio. in do
mo regis. Septēq̄ annos erat

ioab. cū regnāt repisset.

Anno septimo iheu Cap xij.
regnauit ioab. et q̄dragi
ta āīs regnauit in ihrlm.
Nomē mr̄is eius sebia. de ber
sabee. Fecitq̄ ioas rectū coā
dño. cūctis diebus quib⁹ do
cuit eū ioiada sacerdos. Ve
rūptā excelsa nō abstulit.
Adhuc em̄ pplūs īmolabat
et adolebat īcensū. i excelsis.
Dixitq̄ ioas ad sacerdotes.
Oēm pecuniā sācōr̄ que illa
ta fuerit i templū dñi a pterē
tib⁹ que offert⁹ p̄ pīo aīe.
et quā sponte et arbitrio cor
dis sui iferūt i templū dñi.
accipiāt illā sacerdotes iux⁹
ordinē suū. et instaurēt sar
tatecta domꝰ. si q̄d necessa
riū viderīt i instauratōe. Igr̄
usq̄ ad vicesimū tricū āīm
regis ioas. nō instaurauer
unt sacerdotes sartatecta tē
pli. Vocauitq̄ rex ioas io
iadā pontificē et sacerdotes.
dixitq̄ eis. Quare sartatecta
nō instauratis templi. Nolī
te ergo ampliꝰ accipere pecuniā
iuxta ordinē vrm. sed ad instau
randū templi reddite eā. Pha
bitiq̄ sunt sacerdotes ultra
accipere pecuniā a pplo. et in
staurare sartatecta domus.
Et tulit ioiada pontifex ga
zophilacīū vnū. aperuitq̄
foramē desup. et posuit illud
iuxta altare ad dexterā ingre
dientū domū dñi. Mittebat
q̄ in eo sacerdotes qui custo
diebāt ostia omēm pecuniā.
que deferēbat ad templū dñi.
Cūq̄ viderēt nīmiā pecuniā
esse in gazophilacio. ascendebat
scriba regis et pontificis. effū
debātq̄ et numerabāt pecu
niā que inueniebat in domo
dñi. et dabāt eā iuxta numꝰ.
atq̄ mēsurā in manu eorū.
q̄ erat cementariis domꝰ dñi.
Cruī ipendebat eā i fabris
lignariis. et i cementariis hīs
q̄ operabāt in domo dñi. i sar
tatecta faciebāt. et i hīs qui
cedebāt saxa. et ut emerēt
ligna et lapides q̄ expendebāt.
ita ut ipleret instauratio do
mus dñi in vtensilib⁹ que ad
gebat expensa ad mundā
domū. Verūptā nō fiebant
ex eade pecunia y due templi
dñi. et fuscinule. et thuribula
et tube. omne vas aureū et ar
genteū de pecunia q̄ inferebat
in templū dñi. hīs em̄ q̄ fabre
bāt opus dabāt. ut instaura
ret templū dñi. Et nō fiebat
ratio hīs omnib⁹ q̄ accipiebāt
pecuniā ut distribuerēt eā
artificibus. sed in fide tractabāt
eā. Pecuniā veꝰ p delicto. et
pecuniā p peccō nō inferēbāt
in templū dñi. quia sacerdotū
erat. Tunc ascendit azahel
rex syrie. et pugnabat cōtr̄
getth. Cepitq̄ eā. et direxit
faciē suā. ut ascenderet i ihrlm.
Quāobrē tulit ioas rex iu
da omnia sanctificata q̄ sanctifi
rāt iosaphat et ioram et o
chozias patres eius reges iu
da. et que ipse optulerat. et
vniuersū argentū et aurū quod
inuenīri potuit i thesauris tē
pli dñi. et in palatio regis.
misitq̄ azahel regi syrie. et

Reliqua autē sermonū ioab. et vniuer
sa que fecit: nōne hec scripta sūt
in libro vbor dierū regū iuda?
Quiescitq; autē seruū eius
quiescere fecit mēse. percusseruntq;
ioab in domo mello in des
censu scla. Iosaphat nacz filiꝰ
semaath. et ioaba filiꝰ somer
serui eius percusserunt eū et mor
tuus ē. Et sepelierunt eū cū
patribus suis in ciuitate da
uid. regnauitq; amasias fi
lius eius ꝓ eo Cam xvij.

Anno vicesimo tercio ioas
filij ochozie regis iude. regnauit ioachas filius ihcu super
israel in samaria decē et septem
annis. et fecit malū corā dño.
Secutus q; ē priores ieroboam
filij nabath qui peccare fecit
israel. et nō declinauit ab eis.
Iratus q; ē furor dñi contra
israel. et tradidit eos i manu
asahel regis syrie. et i manu
benadab filij asahel cūctis
diebus. Deprecatus ē autē ioa
chas faciē dñi. et audiuit eū
dñs. Vidit enī angustiā israel.
quia attriuebat eos rex syrie.
Et dedit dñs saluatorē isra
heli. et liberatus ē de manu
regis syrie. habitauerūtq; fi
lij israel. i tabernaculis suis. sicut
heri et nudius tercius. Verūp
tamen nō recesserūt a peccatis do
mꝰ ieroboā qui peccare fecit
israel. et in ipis ābulauerunt.
Siquidē et lucus permansit i
samaria. Et nō fuit delicti io
achaz de pplō nisi quīquagin ca
ter. et decem curribus. et decē
milia peditū. Interfecerat enī
eos rex syrie. et redegerat eos

puluere in tritura arce. Re
liqua autē sermonū ioachas
et vniuersa que fecit fortitu
do eius. nōne hec scripta
sūt in libro sermonū dierū re
gū israel? Dormiuitq; ioachaz
cū patribus suis. et sepelierunt
eū in samaria. Regnauitq;
ioas filius eius ꝓ eo. Anno tri
cesimo septimo ioas regis iuda.
regnauit ioas filius ioachaz
super israel in samaria sedecim an
nis. et fecit qđ malū est in
conspectu dñi. Nō declinauit ab
omnibus peccatis ieroboā filij na
bath q̄ peccare fecit israel. et in
ipis ābulauit. Reliqua autē
sermonū ioas et vniuersa que
fecit. fortitudo eius quo
pugnauerit contra amasiā
regē iuda. nōne hec scripta
sūt in libro vbor dierū regū
israel? Et dormiuit ioas cum
patribus suis. ieroboam autē
sedit super solium eius. Porro
ioas sepultus ē in samaria
cū regibus israel. Heliseus autē
egrotabat infirmitate. qua
et mortuus ē. Descenditq;
ad eū ioas rex israel. flebatq;
coram eo. Dicebatq;. Pater mi
pater mi. currus israel et auri
ga eius. Et ait illi heliseus.
Affer arcū et sagittas. Cumq;
attulisset ad eū arcū et sa
gittas. dixit ad regē israel. Po
ne manū tuā super arcū. Et
cū imposuisset ille manū sua.
supposuit helyseus manus
suas manibus regis. et aperuit
pī fenestrā orientalē. Cumq;
aperuisset. dixit heliseus.
Jace sagittā. Et iecit. Et ait

heliseus. Sagitta salutis
dñi. et sagitta salutis contra
syriā. Percuties aphec
donec consumas eos. Et ait. Tol
le sagittas. Qui cū tulisset:
iterū dixit ei. Percute terra
lo terrā. Et cū percussisset tres
vicibus et stetisset. Iratus est
contra eū vir dei. Et ait. Per
cussisses quīquies aut sexies
siue septies. percussisses syri
am usq; ad consumacionem. Nūc
autē percuties eā tribus vicibus.
Mortuus est autē heliseus. et
sepelierunt eū. Latrunculi quo
de moab venerūt in terrā. in
ipso anno. Cumq; autē sepe
lirent hominem viderunt latro
culos. et proiecerunt cadauer
in sepulchro heliseī. Quod cū
tetigisset ossa heliseī. revixit
ut homo. et stetit sup pedes
suos. Igit azahel rex syrie
afflixit israel. cunctis diebus
ioachaz. Et miserat⁹ dñs
eorū. et respexit eos propter
pactū suum qd habebat cum
abraham ysaac. et iacob. Et
noluit disperdere eos neq; pro
cul penitus. usq; in presens tpus.
Mortuus est autē azahel rex
syrie. et regnauit benadab
filius eius. pro eo. Porro ioas fi
lius ioachaz tulit urbes de ma
nu benadab filii azahelis.
quas tulerat de manu ioa
chas patris sui iure pelli. Tribus
vicibus percussit eum ioas. et red
didit ciuitates israheli Anno
Iecundo anno secundi ioas filii ioachaz regis israel. regnauit amasias filius ioas re
gis iuda. Viginti quinq; annorum
erat cū regnare cepisset: viginti
octo autē annis regnauit in
hierusalem. Nomen matris eius
ioadan de hierusalem. Et fecit rec
ta cora dño. verumptamen non ut
dauid pater eius. Iuxta omnia
que fecerat ioas pater suus fe
cit: misi hoc tantū. quod excelsa
non abstulit. Adhuc enim imo
labatur populus. et adolebat ince
ssa in excelsis. Cumq; obtinu
isset regnum. percussit servos
suos qui interfecerat patrem suum.
Filios autē eorū non occidit: iuxta quod scriptū
est in libro legis moysi. sicut
precepit dñs. dicens. Non morie
tur pater pro filiis. neq; filii pro
patribus. sed unusquisq; in pro
prio morietur. Ipse percussit edom
in valle salinarū decē milia.
et apprehendit petrā in pug
natu: vocauitq; nomen eius iecthel.
usq; in presentē diē. Tunc misit
amasias nuncios ad ioas filium
ioachaz filii iehu regis israel.
dicens. Veni. et videamus nos.
Remisitq; ioas rex israel ad
amasiā regem iuda. dicens.
Carduus libani misit ad ce
drum q est in libano. dicens.
Da filiam tuā filio meo uxo
rem. Transieruntq; bestie saltu
ū q sunt in libano. et conculca
uerunt cardūm. Percutiens iu
dastī super edom. et sublevā
uit te cor tuum. Contenta esto
gloria. et sede in domo tua. Cur
pas ce pugnas malum. ut cadas
tu et iudas tecum. Et non ac
quieuit amasias. Ascendit
igit ioas rex israel. et viderunt

sepē et amasias rex iuda ī
bethsames oppido iude. Per-
cussitq; e iudas coram ipso. et fu-
gerūt vnusq; sq; in tabernacu-
la sua. Amasias vero rex iude
filius ioas filij ochozie cepit io-
as rex ist' in bethsames. et
adduxit eū in ihrlm. Et inter-
rupit murū ihrlm a porta
ephraym usq; ad portā anguli. cōtrim gētis cubitis. Tulit
q; aurū et argētū et vniūsa
vasa q; iuēta sūt in domo do-
mini et ī thesauris regis. et ob-
sides. et reuersus e in samariā.
Reliqua aut̄ sermonū ioas que
fecit et fortitudo eius qua pug-
nauit contra amasiā regē iu-
da. nōne hec scripta sūt libro
sermonū dierū regū ist'.
Dormiuitq; ioas cū patribus
suis. et sepultus e in samaria
cū regibus ist'. Et regnauit
ieroboā filius eius. p̄ eo. Vi-
xit aut̄ amasias filius ioas
rex iuda postq; mortuus est
ioas filius ioathaz. viginti q;nq;
annis. Reliqua aut̄ sermonū
amasie. nōne hec scripta sūt
ī libro sermonū dierū regū
iuda. Fugā q; e contra eū in iheru-
salē. et ille fugit in
lachis. Qui secuti q; post eū ī
lachis. et interfecerunt eū ibi.
Et asportauerunt eū equis. se-
pultusq; e in ihrlm cū pa-
tribus suis. in ciuitate dauid.
Tulit aut̄ vniūsus pplus
iude azariā annos natum
sedecim. et constituerunt eū regē
p̄ patre eius amasia. Ipse edi-
ficauit haylam. et restituit
eam iude. postq; dormiuit
rex cū patribus suis. Anno q;n-
todecimo amasie filij ioas regis
iuda. regnauit ieroboā filius
ioas regis ist' in samaria q;-
draginta et vno anno. et fecit
q; malū e coram dño. Non re-
cessit ab omnibus peccatis ieroboa-
am filij nabath. qui peccare
fecit ist'. Ipse restituit ē finib⁹
ab introitu emath usq; ad
mare solitudinis. iuxta sermo-
nē dñi dei ist' quē locutus e
per seruū suū ionam filiū a-
mathi p̄phetā q; erat de geth.
que e in ophyr. Vidit em dñs
inīq; afflictionē ist' amarā
nimis. et q; defecisset et usq;
ad clausos cōtrē et egressionē.
et nō esset q; auxiliaret ist'.
Non locutus e dñs ut deleret
nomē ist' de sub celo. sed sal-
uauit eos ī manu ieroboā
filij ioas. Reliqua aut̄ sermo-
nū ieroboā. et vniūsa q; fe-
cit. et fortitudo eius qua pug-
nauit. et quō restituit da-
mascū et emath iude ī ist'.
nōne hec scripta sūt in libro
sermonū dierū regū ist'.
Dormiuitq; ieroboā cū pa-
tribus suis regibus ist'. et regnauit azarias filius eius p̄ eo.

Anno vicesimo septimo ieroboam regis ist' regnauit azarias filius amasie regis iude. Sedecim
annos erat cū regnare cepisset.
et quinquaginta duobus annis regnauit ihrlm. Nomē matris
eius ierecolia. de ihrlm. Fecitq;
q; erat placitū coram dño. iuxta
omnia q; fecerat amasias pa-
ter eius. Verumtamen excelsa non

est demolitus. adhuc ppls
sacrificabat et adolebat mice
sui. in excelsis. Pruissit autem
dns regē. et fuit leps usq;
in diē mortis sue. et habita-
bat i domo libera seorsū. Jo-
athas vō filius regis gube-
nabat palatiū. et iudicabat
pplm tre. Reliqua aut sermo
nū azarie et vniuersa que
fecit. nōne hec scripta sūt li
bro verbor dierū regū iuda.
Et dormiuit azarias cū pri
bus suis. sepelierūtq; eū cū
maioribus suis i ciuitate da
uid. regnauitq; ioathas filius
ej eo. Anno tricesimooctauo a
zarie regis iude. regnauit
zacharias filius ieroboā sup
israhel i samaria. sex mēsibus.
Et fecit qđ malū erat cora
dno. sicut fecerāt patres eius.
Sallum filius iabes conspira-
uit aduersus eū. et percussit
eū palā et interfecit. regna-
uitq; p eo. Reliqua aut verbor
zacharie. nōne hec scripta
sūt in libro sermonū dierū
regū israhel. Ipse est sermo dñi
quē locutus est ad iheu. di-
cēs. Filii tui usq; ad quartā ge-
neracionē sedebūt de te. sup
thronū israhel. Factūq; est ita. Bel
lum filius iabes regnauit tri
cesimo nono āno azarie regis
iude. regnauit aut vno mē
se. i samaria. Et ascendit ma
nahem filius gaddi de thersa.
veniitq; in samariā. Et per-
sit sallū filiū iabes i samaria.
et interfecit eū. regnauitq; p
eo. Reliqua aut verbor
et conspiratio eius p quā tetendit
insidias. nōne hec scripta sūt li
bro sermonū dierū regū israhel.
Tūc p cussit manahem thersa.
et omnes q̄ erant in ea. et ter-
mos eius de thersa. Noluerat
enim aperire ei. et interfecit eas
pregnates eius. et scidit eas.
Anno tricesimonono azarie
regis iude. regnauit mana-
hem filius gaddi super israhel
annis. in samaria. Fecitq; qđ
malū erat coram dño. Non re-
cessit a pctis ieroboam filii
nabath. qui peccare fecit israhel.
Cunctis diebus eius. Venerat
phul rex assyriorū i thersa.
Et dabat manahel phul mil
le talenta argenti ut esset ei in
auxiliū. et firmaret regnū
eius. Indixitq; manahem ar
genti super israhel cunctis poten
tibus et diuitibus. ut daret
regi assyriorū quinquagenos si
clos argenti p singulos homi-
nes. Reddiditq; rex assyrior. et
non stetit in terra. Reli
qua aut sermonū manahe
et vniuersa q̄ fecit. nōne hec
scripta sūt in libro sermonū
dierū regū israhel. Et dormiuit
manahem cū patribus suis. regn
nauitq; facia filius ejus p eo.
Anno quinquagesimo azarie regis
iude regnauit facia filius
manahem super israhel i samaria
biēnio. et fecit qđ malū erat
coram dño. Non recessit a pec
catis ieroboā filii nabath. q̄
peccare fecit israhel. Conspirauit
aut adversus eū facee filius
romelie dux exercitus ej.

et pauſſit in ſamaria .xl. turri
dom regie iuxta azyob. & iuſo
hanā. et cū eo quiq̄gīta vlos.
de filijs galaaditarū. Et inſe
ſerūt cū regnauit pro eo. Re
liqua aūt ſermonū phaceie.
et ꝑmiſſa q̄ ſcripta ſūt. nōne hec
ſcripta ſūt in libro ſermonū
dierū regū iſrl. Anno quīq̄
geſimo ſexto azarie regis iude.
regnauit phaceie filius romē
lie ſup iſrl in ſamaia viginti
annis. Et fecit qđ malū erat
coram dño. et nō receſſit a pec
catis ieroboā filij nabath. q̄
peccare fecit iſrl. In diebus pha
cee regis iſrl. venit theglat
phalaſar rex aſſur: et cepit
aion. et abel domus maacha.
et ianoe. et cedes & aſor & ga
laad. et galylēā. et vniuſā t
ā neptalim. et trāſtulit eos
i aſſyrios. Coniurauit aūte
et percuſſit iſidias oſee filius
hela contra phacee filiū romē
lie. et pauſſit eū et mortificauit.
regnauitq̄ pro eo vicesimo an
no ioathan filij ozie. Reliq̄
aūt ſermonū phacee et vni
uſa q̄ fecit: nōne hec ſcripta
ſūt in libro ſermonū dierū
regū iſrl. Anno ſexto phacee
filij romelie regis iſrl. regna
uit ioathan filius ozie regis
iuda. Viginti quinq̄ annorū
erat cū regnare cepiſſet: et ſedecim
annis regnauit in ihrlim. No
me matris eius ieruſa. filia
ſadoch. Fecitq̄ qđ placitū
erat coram dño iuxta oīa que
fecerat ozias pater ſuus. ope
ratus e. Verūptamen excelſa
non abſtulit: adhuc cultui

imolabat et adolebat incen
ſum in excelſis. Ipſe edificauit
portā domus dñi ſublimiſſimā.
Reliqua aūt ſermonū ioatha
et vniuſa q̄ fecit: nōne hec
ſcripta ſūt in libro verbo dierū
regū iuda. In diebus illis
cepit dñs mittere in iuda raſyn
rex ſyrie. et phacee filiū ro
melie. Et dormiuit ioathan
cū patribus ſuis. ſepultus q̄
cū eis i ciuitate dauid patris
ſui. Et regnauit achas filius
eius ꝑ eo. Cap xvj.

Anno decimo ſeptimo phacee
filij romelie. regnauit a
chaz filius ioathan regis iuda.
Viginti annorū erat achas cū re
gnare cepiſſet. et ſedecim annis
regnauit in ihrlim. Non fecit qđ
erat placitum i conſpectu dñi dei
ſui ſicut dauid pater eius. ſed
ambulauit i via regum iſrl. In
ſuper et filium ſuum conſecrauit tranſ
ferens p ignē. ſecundū ydola gen
tium. que diſſipauit dñs coram
filijs iſrl. Immolabat quoq̄
victimas et adolebat incenſum
i excelſis et i collibus. et ſub
omni ligno frondoſo. Tunc aſce
dit raſyn rex ſyrie. et phacee
filius romelie rex iſrl i ihrlim.
ad pugnandū. Cumq̄ obſiderent
achas. nō valuerunt expugnare eum.
ſupare eū. In tpe illo reſtituit
raſyn rex ſyrie hayla ſyrie.
et eiecit iudeos de hayla. Et
idumei et ſyri venerunt in hay
la. et habitauerunt ibi uſq̄ in
diē hanc. Miſit aūt achas nun
cios ad theglat phalaſar re
gem aſſyrioꝝ. dicēs. Seruus tuus
et filius tuus ego ſum. Aſcende
et ſalua me ſur de manu re

gib syrie. et de manu regis
ifrl. qui q̃ fuerat pecuit aduersu
me. Et cū collegisset achaz ar
gētū et auru q̃d inueniri po
tuit in domo dñi et in thesau
ris regis. misit regi assyrio
rū munera. Qui acquieuit vo
lūtati ei⁹. Ascendit aūt rex
assyriox in damascū. et vasta
uit eā. et trāstulit habitato
res eius cyrenen. Rasyn autem
interfecit. Perrexitq; rex achaz
i occursū thelgatphalasar re
gi assyrioz. i damascū. Cūq;
vidisset altarē damasci. misit
rex achas ad vriā sacerdotē
exemplar eius et similitudinē. iuxta
omne opus. Exstruxitq; vrias
sacerdos altarē iuxta ea
q̃ prepat rex achaz de damas
co. ita fecit vrias. donec ve
niret rex achaz de damasco.
Cūq; venisset rex de damas
co. vidit altare. et venerat⁹
est illud. Ascenditq; et imo
lauit holocaustū et sacrifi
cium suū. et libauit libamina.
et fudit sanguinem pacifico
rū que optulerat. super altarē.
Altare vero eneū q̃d erat coram
dño. trāstulit de fronte templi
et de loco altaris. et de loco
templi dñi. posuitq; illud ex
latere altaris ad aquilonē. Pre
cepit quoq; rex achaz urie
sacerdoti. dicēs. Super altare
maius offer holocaustū ma
tutinū. et sacrificium vespti
nū. et holocaustū regis. et
sacrificium eius. et holocaustū
vniuersi populi terre. et sacrificia
eorū. et libamina eorū. et omnē
sanguinem holocausti. et vni
uersum sanguinem victime. super illud
effundes. Altare vero eneū erit
patens. ad voluntatē meā. Fecit
igit̄ urias sacerdos. iuxta o
mnia q̃ precepat rex achas. Tulit
aūt rex achaz celatas basis.
et luterē q̃ erat desup. et mare
deposuit de bobus eneis qui
sustinebat illud. et posuit su
per pauimentū stratū lapide.
Mysach quoq; sabbati quod
edificauerat i templo. et ingres
sum regis exterius quem fe
cit dñs. iuxta regē assyriorū.
Reliqua aūt verboz achaz et
omnia q̃ fecerit mōne hec scripta
sunt in libro sermonū dierū
regū iuda. Dormiuitq; achaz
cū patribus suis. et sepultus e
cū eis i ciuitate dauid. et regnauit ezechias filius eius pro eo.

Anno duodecimo Cap xxix
achaz regis iuda. regnauit
osee filius hela in samaria
super israhel nouem annis. Fecitq;
malum coram dño. ff non sicut
reges israhel. q̃ am eū fuerunt. Cō
tra hūc ascendit salmanasar
rex assyriorū. et factus est ei
osee seruus. reddebatq; ei tri
buta. Cūq; deprehendisset rex
assyriox osee q̃d rebellare
niteret̄ misisset nuncios ad
sua regē egypti. ne p̃staret
tributa regi assyrioz. sicut
singulis annis solutus erat.
obsedit eū. et vinctū misit
in carcere. Peragratusq; est
omnem terrā. et ascendens samā
riā. obsedit eā tribus annis.
Anno aūt nono ozee. cepit
rex assyriorū samariā. et
trāstulit israhel in assyrios. po

sunt eos in hayla et in habor. iuxta fluuiū goza. in ciuitatibus medor. Trāstulit autē. Cū pertaesset filios israēl coram dño deo suo. qui eduxerat eos de terra egypti. de manu pharaonis regis egypti. coluerunt deos alienos. et abulauerunt iuxta gentes quas dispserat dominus a facie filioz israēl. et regū israēl. Quia sic fecerat. Offenderuntq; filii israēl uerbis non recta dño deo suo. et edificauerunt sibi excelsa in cunctis urbibus suis. a turre custodiū usq; ad ciuitatē munitā. Fecerunt quoq; sibi statuas et lucos in omni colle sublimi. et sub omni ligno nemoroso. Et adolebant ibi incensum sicut gentes quas transtulerat dns a facie eoz. Fecerūt quoq; uba pessima ad irritandū dominū. et coluerunt idola de quibus precepit dns eis. ne facerent uerbum hoc. Et testificatus est dns in israēl et in iuda p manū omnis prophete et uidentis. dicēs. Reuertimini a uiis uestris pessimis. et custodite precepta mea et ceremonias iuxta omnem legē quā precepi patribus uestris. et sicut misi ad uos in manu seruoz meoz prophetas. Qui non audierunt; sed induraūerunt ceruicē suā iuxta ceruicē patrū suoz. qui noluerunt obedire domino deo suo. Et abiecerunt legitima eius et pactū quod pepigit cū patribus eoz. et testificationes quibus contestatus

tus est eos. Secutique sunt uanitates et uane egerunt. et secuti sunt gentes que erant per circuitū eoz super quibus precepat dns eis. ut non facerent sicut et ipse faciebat. Et dereliquerunt omnia precepta dñi dei sui. fecerunt sibi quasi uitulos duos uitulos et lucos. et adorauerunt omnem militiā celi. Seruierunt quoq; baal. et consecrauerunt filios suos et filias suas per ignē. et diuinationibus seruiebāt. et augurabāt. Et tradiderunt se ut facerent malū coram dño. et irritauerunt eū. Iratus q; est dns uehementer israheli. et abstulit eos de conspectu suo. et nō remansit nisi tribus iuda tantum. Sed nec ipse iuda custodiuit mandata dñi dei sui. Sed in peccatis abulauit israēl et cultoribus israēl. quos optatus fuerat. Proiecit quoq; dns omne semē israēl. et afflixit eos. Et tradidit eos in manu direptoriū. donec proiceret eos a facie sua ex eo tempore quo scissus est israēl a domo dauid. et constituerunt sibi regē ieroboā filiū nabath. Separauit enim ieroboā israēl a dño. et peccare eos fecit peccatū magnū. Et abulauerunt filii israēl in omnibus peccatis ieroboā que fecerat. et non recesserunt ab eis. usquequo auferret dns israēl a facie sua. sicut locutus fuerat in manu omnium seruoz suoz prophetaz. Transtulitq; israēl in assyrios. usq; in diem hanc. Adduxit autē rex assyriorum de ba

bilone. et de cuta. et de ha/
math. et de emath. et de se
pharuaim. et collocauit eos
in ciuitatibus samarie pro filijs
israel. Qui possederunt samariā.
et habitauerunt in urbibus eo.
Cumq; ibi habitare cepissent:
non timebāt dnm. Et immisit
in eos dns leones. q' interficiebāt
eos. Iniciatiq; e regi assyrio
rum. et dixit. Gentes q's transtu
listi. et habitare fecisti in
ciuitatibus samarie. ignorāt
legittima dei terre. Et immi
sit in eos dns leones. et ecce
interficiunt eos. eo q' ignorēt
ritū dei terre. Precepit aut
rex assyriorū. dicēs. Ducite
illuc vnū de sacerdotibus es
captiuitate adducistis. ut
vadat et habitet cū eis. et do
ceat eos legittima dei terre.
Igit cū venisset vnus de sac
dotibus hijs q' captiui ducti fu
erat de samaria. habitauit
in bethel. et docebat eos.
quo timerēt dnm. Et vnaq;
gens fabricata e dei suū.
posuerūtq; eos in phanis
excelsis q' fecerat samarite
gentes et gentes in urbibus
in q'bus habitabāt. Viri e
babilonij fecerūt socchot et
benoth. Viri aut cuthem fe
cerunt nergel. Et viri de
emath fecerunt asumā. Por
ro eui fecerunt nebaath
et tharatha. Hij aut q' erat
de sepharuaim cōburebant
filios suos igni adramelech
et anamelech dijs sepharua
im. et michilominij colebant
dnm. Fecerunt aut sibi de no
uissimis quoslibet sacerdotes excelsi
rū. et ponebāt eos in phanis sū
limbis. Et cū dei timerent. dnm
quoq; sua seruiebāt uiuta
q' suetudine gentiū. de quibus
translati fuerāt samaria. Usq;
in p'sentē diē. more sequūt
antiquū. Non timēt dnm. ne
q; custodiūt cerimonias eius
et iudicia. et legē et mādā
tū q' p'cepit dns filijs ia
cob que cognominauit israel. et
pepigerat cū eis pactū. et mā
daverat eis. dicēs. Nolite ti
mere deos alienos. et nō ado
rē deos eos. neq; colatis eos. et
nō immolētis eis. q' dns de
ui vrm q' eduxit vos de tra
egypti in fortitudine mag
na et brachio extento. ipm
timete et illū adorate. et ip
immolate. Cerimonias quas
et iudicia. et legē et mādā
tū q' scripsit vobis custodite.
ut faciatis eis diebus. Et
nō timeatis deos alienos. et
pactū q' pepigit vobiscū no
lite obliuisci. Sed timete dnm
deos alienos. sed dnm deum
vrm timete. et ipse eruet
vos de manu omnium inimicorū
vrorū. Illi vero nō audierūt.
sed iuxta consuetudinē sua p'
ma faciebāt. Fuerunt igit
gentes iste timentes quidem
deū. et michilominij ydolis
suis seruientes. Sed filij eorū
et nepotes. sicut fecerunt pa
tres sui. ita faciunt usq; in p'
sentem diem Anno xxvij
Anno tertio osee filij hela
regis israel. regnauit eze

chias filius achaz regis iuda.
Viginti quīq; annoꝝ erat cū regnāre cepisset: et viginti et nouē annis regnauit ī ihrlm. Nomē matris eius abyssa. filia zacharie. Fecitq; qđ erat bonū coram dño. iuxta oīa q̄ fecerat dauid pater eius. Ipse dissipauit excelsa. et detriuit statuas. et succidit lucos. et contrīuit serpentē eneū quē fecerat moyses. Nec ipse usq; ad illud tempꝰ. filij ipsi adolebāt ei ī incensi. Vocauitq; nomē eius nohestan. et ī dño deo ipse speranit. Itaq; post eū nō fuit sīlis illis ei de cunctis regibꝰ iuda. neq; ī his q̄ ante eū fuerūt. Et adhesit dño. et nō recessit a vestigijs eius. Fecitq; mandata eius q̄ que preceperat dñs moysi. Vñ et erat dñs cū eo. ī cunctis ad que p̄cedebat: sapienter se agebat. Rebellauit quoq; ac regi assyriorū. et nō seruiuit ei. Ipse percussit philistheos usq; ad gazam. et terminos eorū a turre custodū usq; ad ciuitatē munitā. Anno quīto regis ezechie qui erat annꝰ septimꝰ oseē filij hela regis israel. ascendit salmanasar rex assyriorū samariā. et oppugnauit eā. et cepit. Post annos tres. anno scilicet ezechie. idest nono anno oseē regis israel. capta est samaria. Et trāstulit rex assyriorū israel ī assyrios. collocauitq; eos in hayla. et in habor fluuijs gozan. ī ciuitatibus medorū. quia nō audierunt vocē dñi dei sui. et preuaricati sunt pactū eius. Omnia q̄ precepat moyses seruus dñi. non audierunt neq; fecerunt. Anno quīto decimo regis ezechie ascendit senacherib rex assyriorū ad vniuersas ciuitates iuda munitas. et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nūcios ad regē assyriorū ī lachis. dicens. Peccaui. Recede a me. et quodcūq; imposueris mihi feram. Indixit itaq; rex assyriorū ezechie regi iude trecenta talenta argenti. et triginta talenta auri. Dedit itaq; ezechias omne argentū qđ repertū fuerat in domo dñi et in thesauris regis. In tpe illo confregit ezechias valuas templi dñi. et lamminas aureas q̄s ipse affixerat: et dedit eas regi assyriorū. Misit autē rex assyriorū tharthan et rapsacen de lachis ad regē ezechiā cū manu valida. ihrlm. Qui cū ascendissent. venerunt ihrlm. et steterunt iuxta aquductū piscine superioris. q̄ est ī via agri fullonis. Vocauerūtq; regem. Egressus est autē ad eos helias chim filius helchie p̄positus domꝰ. et sobna scriba. et ioahe filius asaph. a cōmentariis. Dixitq; ad eos rapsathes. Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnus assyriorū. Quæ est ista fiducia qua niteris. Forsitan iusti cōsilij. ut pugnes te ad prelium. In quo confidis. ut audeas rebellare. In arundine ī baculo arundineo arto q̄ fracto egyptio. Cui quicūq; fuerit

hō. cōmmutus ingredit̄ manū ei⁹. et p̄fozabit ea. Hic
t̄phazao rex egypti. omib⁹ q̄ fidūt in se. dr̄ si dicetis
mihi. in dño deo nr̄o habem⁹ fiduciā. nōne iste est auf⁹ ab-
stulit ezechias excelsa. et al-
taria. et p̄cepit iude et ihr̄lēm
dicēs. ante altare hoc adorabi-
tis in ihr̄lem. Nunc igit̄ tñsi-
te ad dñm meū regē assyri-
oz̄. et dabo vobis duo milia
equoz̄. et videte. an habe-
leatis ascensores eoz̄. Et quō
potestis resistere ante vnū sa-
trapan de seruis dñi mei mi-
nimis. Aut in fiducia habes
in egypto ptr̄ curribus et equis.
Nunq̄d sine dñi voluntate ascen-
di ad locū istū ut demolirer
eū. Dñs dixit mihi. Ascende
ad terrā hāt. et demolire eā.
Dixerūt aut heliachim fi-
lius helchie. et sobna et ioahe.
rapsachi. Deprecam⁹ ut loquā-
tur nobis seruis tuis syria-
ce. sciēte intelligim⁹ hāc lin-
guā. et nō loquāris nobis iudai-
ce audiente pplō. q̄ est in mu-
ris. Ait̄q̄ eis rapsaches.
dicēs. Nunq̄d ad dñm tuū et
ad te misit me dñs meus ut
loquer sermones hos. et nō
potius ad viros q̄ sedent super
murū ut comedant stercora
sua et bibāt urinā suā vobis-
cū. Stetit itaq̄ rapsaches
et exclamauit voce magna
iudaice. et ait. Audite ver-
ba regis magni. regis assy-
rioz̄. Hec dicit rex. Non vos
seducat ezechias. nō enī pote-
rit vos eruere de manu mea.
Nec q̄ fiduciā vobis tribuat sup
dño dicēs. eruēs liberabit nos
dñs. et nō tradet ciuitas hec
in manu regis assyrioz̄. Nolite
audire ezechiā. Hec enī dicit
rex assyrioz̄. Facite mecū q̄
ē vobis vtile. et egredimini
ad me. et comedet vnus quis-
que de vinea sua et de ficu sua. et
bibetis aq̄s de cisternis vr̄is.
donec veniā et trāsferā vos
in terrā que similis est terre vr̄e.
terrā frumenti et vini. terrā panū et vineaz̄.
terrā oliuaz̄. et olei ac mellis.
et viuetis et non moriemini. Nolite
audire ezechiā q̄ vos decei-
pit dicēs. dñs liberabit nos.
Nunq̄d liberauerunt dii gentiū
terrā suā de manu regis as-
syrioz̄. Vbi est deus ema-
thi et arphat. Vbi est deus se-
pharuaym ana et ava. Nunq̄d
quid liberauerit samariā
de manu mea. Quinā ex
omnib⁹ dīs terraz̄. qui
liuerit regionē suā de ma-
nu mea. ut possit eruere dñs
ihr̄lem de manu mea. Tacu-
erunt et nō respondit
ei quicq̄. Siquidē preceptū
regis acceperat. ut nō re-
spondere ei. Venit̄q̄ heliachim
filius helchie pp̄ositus domus.
et sobna scriba. et ioahe filius
asaph a cōmentariis ad ezechi-
am scissis vestibus. et nūtia-
uerūt ei vba rapsachis. Cum
Qve cū audisset rex ezechias. scidit vestimēta
sua. et opertus est sacco. ingr̄es-
sus est domū dñi. Et misit
heliachim pp̄ositū domus et
sobnā scribam. et senes de sa-

redotibus optos satis. et ysa
ias aplūs filius amos. Qui dixe
rūt. Hec dicit ezechias. Di
es tribulacōis et increpacionis
et blasphemie. dies iste. Ve
nerūt filij usq ad ptū. et vi
res nō habet ptuēre. Si forte
audiat dūs deus tuus vni
uersa verba rapsachis. quē mi
sit rex assyriorū dūs suus ut
exprobret deo uiuēte. et ar
guat verbis q audiuit dūs deus
tuus. et fac oōem p reliquijs
hijs q reperte sūt. Venerūt er
go serui regis ezechie ad y
saiā. Dixitq; eis ysaias. Hec
dicite dño vro. Hec dicit dūs.
Noli timere a facie sermonū
quos audisti. q̄bus blasphe
mauerūt pueri regis assy
riorū me. Ecce ego immittam
eis spīm. et audiet nūciū.
et reuertet in tra sua. et de
ua eū gladio in tra sua. Re
uersus aūt rapsaches.
et inuenit regē assyriorū ex
pugnātē lobnā. Audierat
enī. q̄d recessisset de lachis.
Cūq; audisset de tharaca
rege ethiopie dicentes. Ecce
egressus est ut pugnet adu
sus te. et iterū misit nūcios ad ezechiā. dicēs.
Hec dicite ezechie regi iu
da. Ne te seducat deus tuus
tuus in quo habes fiduciā.
nec dicas. nō tradet hierlm
in manus regis assyriorū. Tu
enī ipse audisti que fecerunt
reges assyriorū omnibus tris.
quid vastauerint eas. Sed ex
go solus poteris liberari. Siū
quid liberauerūt dij gentiū
singulos quos vastauerūt
patres mei. gozam videlicet et
aran. et rezeph. et filios eden
q̄ erāt in thelassar. Vbi est
rex emath. et rex arphat. et
rex ciuitatis sepharuaym.
anaa et ana. Cūq; nūciatū
fuisset ezechie regi iu
da. scidit uestimēta sua. et
operuit se cilicio. et ingressus
est domū dñi. et expandit eas
coram dño. et orauit in conspectu
eius. dicēs. Dñe deus israel
qui sedes super cherubin. tu es deus
solus regū oīm terre. tu fecis
ti celū et terrā. Inclina aurē
tuā et audi. api dñe oculos
tuos et vide. et audi oīa verba
senacherib. q̄ misit ut exprobret
nobis deū uiuētē. Vere
dñe dissipauerūt reges assy
riorū gentes et terras oīm. et mi
serūt deos eorū in ignē. Non
enī erāt dij sed opa manuū ho
minū ligna et lapides. et
perdiderūt eos. Nunc ergo dñe
deus noster salua nos de
manu eius. ut sciāt oīa regna
terre quia tu es dñs deus
solus. Misit aūt ysaias filius
amos ad ezechiā. dicēs. Hec
dicit dñs deus israel. Quia de
precatus es me super senacherib
rege assyriorū. audiui. Iste est
sermo quē locutus est dñs de
eo. Sprevit te et subsannā
uit te virgo filia syon. post te
gitū tuū caput mouit filia
hierlm. Cui exprobrasti et que
blasphemasti. Contra quē ego
altasti vocē tuā. et eleuasti
in excelsū oculos tuos. Contra
sanctū israel. Per manus seruorū
tuorū exprobrasti dño. et dixi
sti. In multitudine curruū meorū
ego ascendi excelsa montiū

in sumitate libani. et sur
di sublimes cedros eius. et
electas abietes eius. Et ingr
sus sus usq; ad fines eius.
et saltum carmeli eius. Ego sur
ri. Et bibi aquas alienas. et
siccavi vestigijs pedis mei
omnes aquas clausas. Nunq;d
non audisti quid ab initio fece
rim. Et ego diebus antiquis plas
mavi illud. et nunc adduxi.
Eversq; in ruinam collium pugna
cium civitates munite. et q;
se sedent in eis humiles manu
contremuerunt. et confusi sunt. fac
ti sunt velud fenum agri. et vi
rens herba tectorum. quae ante
facta est antiq; veniret. ad ma
turitate. Habitaculum tuum
et egressum tuum. et introitum tu
um. et via tua ego possedi. et
furor tuus contra me. Insa
nisti in me. et superbia tua as
cendit in aures meas. Ponam
uncum in naribus tuis.
et chamum in labijs tuis. et re
ducam te in via per quam venisti.
Tibi autem ezechia. hoc erit
signum. Comede hoc anno qd
sponte nascetur. Anno autem
anno semente et mente. pla
tate vineas. et comedite fruc
tum eius. Et quod salvatus reliquum fu
erit de domo iuda. mittet
radicem deorsum. et faciet fruc
tum sursum. De ihrlm quippe
egredietur reliquiae. et quod
saluet de monte syon. Zelus
dni exercituum faciet hoc. Quia
obrem haec dicit dns. de re
ge assyriorum. Non introibit
urbem hanc. nec mittet in eam
sagittam. nec occupabit ea cli
peus. nec circumdabit ea mu
nitio. Per viam qua venit per eam
et civitatem hanc non introibit.
dicit dns. Protegam urbem hanc.
et salvabo eam. propter me et propter
david servum meum. Factum est. egre
In nocte illa venit angelus dni.
et percussit in castris assyriorum
centum octoginta quinq; mil
lia. Cumq; diluculo surrexisset. vi
dit cuncta corpora mortuorum. Et re
cedens. abiit. Et reversus est sena
cherib rex assyriorum. et mansit
et minuit. Cumq; adoraret in tem
plo nesrach dei sui. adrame
lech et sarasar filij eius percus
serunt eum gladio. fugerunt q; in
terram armeniorum. Et regnavit
assarzedon filius eius pro eo. Cap
In diebus illis egrio
taut ezechias usq; ad mor
tem. et venit ad eum ysaias
filius amos. propheta. Dixitq;
ei. Haec dicit dns deus. Pro
pone domui tuae. morieris enim
tu. et non vives. Qui quum
facie sua sua ad parietem. et ado
ravit dnm. dicens. Obsecro
dne. memento quaeso abulaue
rim in veritate coram te. et in cor
de perfecto. et quod placitum est co
ram te fecerim. Flevit itaq;
ezechias fletu magno.
et factum est verbum dni ad ysaiam me
dium antequam egrederetur. dicens.
Vade et dices ezechiae ducis populi mei. Haec di
cit dns deus david. pro quo tu
audivi orationem tuam. et vidi la
crimas tuas. Ecce sanavi te.
Die tertio ascendes templum dni.
et adda diebus tuis quindecim

annos. Sed et de manu regis assyrioꝝ liberabo te et ciuitatem istam propter me et propter David seruum meum. Dixitque ysaias. Afferte massam ficuum. Quam cum attulissent et posuissent super vlcus eius sanatus est. Dixerat autem ezechias ad ysaiam. Quod erit signum quia sanabit me dominus et ascendam tertia die templum domini. Cui ait ysaias. Hoc erit signum a domino quod facturus sit dominus sermonem quem locutus est. Vis ut ascendat umbra decem lineis an ut regrediatur totidem gradibus. Et ait ezechias. Facile est umbram crescere decem lineis. non hoc volo ut fiat: sed ut regrediatur retrorsum decem gradibus. Invocauit itaque ysaiam propheta dominum. et reduxit umbram per lineas quibus descenderat in horologio achaz retrorsum. decem gradibus. In illo tempore. merodach filius baladan rex babyloniorum misit litteras et munera ad ezechiam. audiens enim. quod egrotasset ezechias. Letatusque est super aduentu eorum ezechias. et ostendit eis domum aromatum et aurum et argentum et pigmenta varia. unguenta quoque et domum vasorum suorum. et omnia quae habere poterat in thesauris suis. Nec fuit verbum quod non ostenderet eis ezechias in domo sua et in omni potestate sua. Venit autem ysaias propheta ad regem ezechiam. Dixitque ei. Quid dixerunt viri isti. aut unde venerunt ad te. Cui ait ezechias. De terra longinqua venerunt ad me. de babylone. At ille rursum. Quid viderunt in domo tua. Aut ezechias. Omnia quaecumque sunt in domo mea. viderunt. Nichil est quod non monstrauerim eis. in thesauris meis. Dixit itaque ysaias ezechie. Audi sermonem domini. Ecce dies veniunt. et auferentur omnia quae sunt in domo tua. et quae condiderunt patres tui usque in diem hanc. in babylonem. Nihil remanebit quicquam. ait dominus. Sed et de filiis tuis qui egredientur ex te quos genuisti tolletque. et erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Dixit ezechias ad ysaiam. Bonus est sermo domini. quem locutus es. Dixit tamen pax et veritas in diebus meis. Reliqua autem sermonum ezechie. et omnis fortitudo eius. et quomodo fecerit piscinam et aquaeductum. et introduxerit aquas in ciuitatem. nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dormiuitque ezechias cum patribus suis. et regnauit manasses filius eius pro eo.

Cap. xxi.

Duodecim annorum erat manasses cum regnare coepisset. et quinquaginta quinque annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius aspiba. Fecitque malum in conspectu domini iuxta abominationes gentium. quas delauit dominus a facie filiorum israel. Conuersus quoque est. et edificauit excelsa quae dissipauerat ezechias pater eius. et erexit aras baal. Et fecit lucos sicut fecerat achab rex israel. et adorauit omnem militiam caeli et coluit ea. Exstruxitque aras in domo domini de qua dixerat dominus. In hierusalem po-

nā nomē meū. Et edificauit altaria vniūsē militie celi. i duobus atriis templi dñi. Et ēduxit filiū suū p ignem. et ariolatus ē. et obseruauit auguria. et fecit phitones. et arusp̄ices multiplicauit ut faceret malū coram dño. et irritaret eū. Posuit quoq; y dolū lue quā fecerat i templo dñi. Quē quo locutus ē dñs ad dauid. et ad salomonē filiū eius. In templo hoc et i hierlm quā elegi de cūctis tribubus istl'. ponā nomē meū i sempiternū. Et ultrā nō faciā cōmoueri pedē istl de terra quā dedi patribus eorū. sic tm si custodierint ope omia q̄ p̄cepi eis. et vniuersā legē quā mādauit eis seruus meus moyses. Illi vēo nō audierūt. ꝑ seduxit eos manasses. ut facerēt malū sup gentes q̄s extriuit dñs a facie filiorū istl'. Locutusq; ē dñs i manu seruorū suorū ꝓphārum. dicēs. Quia fecit manasses rex iuda abhominacōes istas pessimas sup omia q̄ fecerūt amorrei q̄ ante eū. et peccare fecit etiā iudā i simulacris suis. ꝓpterea hec dicit dñs deus istl'. Ecce ego inducā mala sup hierusalem et iudā. ut quicq; audierit. tiniāt ambe aures eius. Et extendā sup hierlm funiculū samarie. et pondus domus achab. et delebo hierlm sicut deleri solet tabule. Deleb; vertam et ducā crebrius stilū. si forte faciāt ea. Dimittā vēo reliquias hereditatis mee. et tradā eas i manu inimicorū eorū. Eruntq; i vastitate et i rapina cūctis

inimicis aduersarijs suis. eo q̄d fecerint malū coram me. et exacerbauerint me ego die qua egressi sunt patres eorū de egipto. usq; ad diem hanc. Insuper et sanguinē innocuū fudit manasses. nimi tū nimis. donec ꝑpleret hierlm usq; ad os. absq; peccatis suis quibus peccare fecit iudā. ut faceret malū coram dño. Reliq; aut sermonū manasse et omnia que fecit et peccatū eius q̄ peccauit. nōne hec scripta sunt i libro sermonū dierū regū iuda? Dormiuitq; manasses cū patribus suis. et sepultus ē in to dom̄o sue in orto azam. et regnauit amon filius eius p eo. Viginti duor annor erat amon cū regnare cepisset. et duobus annis regnauit i hierlm. Nomē matris eius mesalameth filia arus de iethseba. Fecitq; malū i cōspectu dñi. sicut fecerat manasses pat eius. et ābulauit i omi via. p qua ambulauerat pat eius. Seruiuit q̄ idolis quibus seruierat pater eius. et adorauit eos. Et dereliquit dñm deū patrū suor. et non ambulauit i via dñi. Et fecerunt serui amon conspirauerunt contra eum. et interfecerunt regē in domo sua. Percussit aut populus terre omnes q̄ conspirauerat contra regē amon. et constituerunt populus terre iosiā filiū eius p eo. Reliqua aut sermonū amon q̄ fecit. nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regū iuda? Dormiuitq; cū patribus suis. et sepelierunt eum i sepulchro suo i horto azam. et regnauit iosias filius eius p eo. Cap. xxii.

Octo annoꝝ erat iosias. cum regnare cepisset. et tricesimo uno anno regnauit in ihrlm. Nomē matris eius ydida filia phadaia. de bosecheth. Fecitq; qđ erat placitū coꝝ dño. Et ambulauit p oēs uias dauid patris sui. Nō declinauit ad dexteram. nec ad sinistrā. Anno aūt octauo regis iosie. misit rex saphan filiū asalie. filij mesulā scribā templi dñi. dicēs ei. Vade ad helchiā sacerdotē magnū. ut ꝯflet² pecuniā q̄ illata ē te plū dñi. quā collegerūt iani tores templi a pplo. det⁹q; fabris ⁊ pōitos domꝰ dñi. Cui et distribuat ea hijs q̄ operant ⁊ te plo dñi. ad instaurāda scarturas templi dñi. tignariis videlz ⁊ edificatoribus. et hijs q̄ mitere rupta reponūt. ut et emant² ligna et lapides de lapidicinis. ad instaurādū templū dñi. Verū tñ nō supputet eis argentū q̄ accipiūt. ꝟ ꝑtate habeant et in fide. Dixit aūt helchias pontifex. ad saphan scribā. Librū legis reperi. ⁊ domo dñi. Deditq; helchias volumē saphan. q̄ et legit illud. Venitq; saphan scriba ad regē. et renūciauit ei qđ p̄ceptū erat. Complacuerūt serui tui pecuniā que reperta ē i domo dñi. et dederūt ut distribuāt fabris ad ꝑferēdā opem templi dñi. Nūciauit quoq; saphā scriba regi. dicēs. Librū dedit mi helchias. sacerdos dei. Quē cū legisset saphan coꝝ rege. et audisset rex ꝟba libri legis dñi. scidit vestimēta sua.

Et p̄cepit helchie sacerdoti. et ahicham filio saphan. et achobor filio michē. et saphan scribe. et achie seruo regis. dicēs. Ite et ꝯsulite dñm ꝓ me et ꝓ pplo meo. et ꝓ oī iuda de ꝟbis voluminis istius. qđ inuentū est. Magna enī ira domini succensa ē contra nos. eo q̄ nō audierint patres nri ꝟba libri huius ut facerent omē qđ scriptū ē nobis. Iit⁹q; helchias et qui erant de rege. ad holdā ꝓphetā uxorē sellū. filij thecue. filij aras custodis vestiū. q̄ habitabat i ihrlm. in secūdo. Locutiq; sūt ad eā. Et illa respondit eis. Hec dicit dñs deus israhel. Dicite viro qui misit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducā mala sup locū hunc. et sup habitatores eius oīa ꝟba libri q̄ legit rex iuda. eo q̄ dereliquerūt me et sacrificauerūt dīs alienis. ut irritent me in cunctis operibus manuū suarū. Et succendet² indignatio mea in loco hoc. et nō extinguiet². Regi aūt iuda q̄ misit vos ut ꝯsuletis dñm. sic dicetis. Hec dicit dñs deus israhel. Q̄ ea q̄ audisti ꝟba voluminis. et pēnituit te coꝝ me. et humiliato es coꝝ deo. audito sermone eius contra locū istū et habitatores eius. qđ videlicet futurū esset in stuporē et in maledictū. et scidisti vestimēta tua et fleuisti coꝝ me. et ego audiui. dicit dñs. Idcirco colligā te ad patres tuos. et colligēris ad sepulchrū tuū in pace. ut nō

videant oculi tui omnia mala
que introducturus sit super lo-
cum istum. Cap xxiij.
Et renuntiaverunt regi quod dixe
rat. Qui misit. et congregati
sunt ad eum omnes senes iuda et
ihrlm. Ascenditque rex templum
dni. et omnes viri iuda. vniuer
sique qui habitabat in ihrlm cum
eo sacerdotes et prophete. et om
nis populus a puero usque ad magnum.
legitque cunctis audientibus. omnia
verba libri foederis dni. qui erat
in domo dni. Stetitque rex super
gradum. et fedus percussit coram
dno. ut ambularet post dnm.
et custodiret precepta eius testi
monia et cerimonias. in
corde et in tota anima. et susci
taret verba foederis hujus que scripta
erant in libro illo. Adstiteruntque po
pulus pacto. Et precepit rex
helchie pontifici. et sacerdotibus
secundi ordinis. et ianitoribus. ut
proicerent de templo dni omnia vasa
que facta fuerant baal. et in lucum.
et vniuerse milicie celi. Et com
bussit ea foris ihrlm in qualle
cedron. et tulit pulueres eorum
in bethel. Et delerunt sacerdo
tes quos posuerant reges iu
da ad sacrificandum in excelsis
per ciuitates iuda. et in circuitu
ihrlm. et eos qui adolebant incen
sum baal. et soli. et lune. et duo
decim signis. et omni milicie
celi. Et efferri fecit lignum de do
mo dni foras ihrlm in qualle
cedron. et combussit ea ibi. et
redegit in pulueres. et proiecit
super sepulchra vulgi. Destruxe
runt quoque edificia effeminato
rum que erant in domo dni. pro
quibus mulieres texebant ibi do
micilia luci. Congregauitque
omnes sacerdotes de ciuitatibus
iuda. et contaminauit excelsa ubi
sacrificabant sacerdotes de gabaa
usque bersabee. Et destruxit
aras portarum in introitu oste
rie josue principis ciuitatis. quod
erat ad sinistram portam ciui
tatis. Verumtamen non ascendebant sa
cerdotes excelsorum ad altare
dni in ihrlm. sed tm comedebant
azima in medio fratrum suorum.
Contaminauit quoque tophet. qd
est in qualle filii ennom. ut
nemo consecraret filium suum aut
filiam per ignem moloch. Abstulit
quoque equos quos dederant
reges iuda soli in introitu tem
pli dni iuxta exedram nathan me
lech eunuchi. qui erat in par
uisum. Currus autem solis. combus
sit igni. Altaria quoque que
super tectum cenaculi achaz que
fecerant reges iuda. et alta
ria que fecerat manasses. duo
bus atriis templi dni. destruxe
runt inde. et
iit cito. Et cumque contriuisset cine
dissipasset comminuisset in puluerem
rem. Excelsa quoque que erant
cedron. Excelsa quoque que sunt
in ihrlm ad dextram montis
offensionis. que edificauerat
salomon rex israhel. et hasmaroth
idolum sydoniorum. et chamos
offensionem moab. et melchom
abhominationem filiorum ammon.
polluit rex. Et contriuit statuas
ab et succidit lucos. repleuit
que loca eorum ossibus mortuorum.
Insuper et altare quod erat in bethel.
et excelsum quod fecerat ieroboam
am filius nabath qui peccare fe
cit israhel. et altare illud excelsum
destruxit atque combussit. et con
minuit in pulueres. succendit
quoque lucum. Et cum circumspexisset ibi
vidit ibi sepulchra que erant

m monte. Misitq; et tulit
ossa de sepulchris. et combus
sit ea sup altare. Et pollut il
lud iuxta vbi dñs qd locu
tus est vir dei. q̄ pdixerat v
ba hec. Et ait. Quis ē tumu
lus iste quē video. Rnderunt
q̄ ei viri ciuitatis illius. Depul
erunt eū hospites dei q̄ venit de iu
da. et pdixerunt vba hec. q̄ fecis
ti sup altare bethel. Et ait. Di
mittite eū. Nemo cōmoueat
ossa eius. Et intacta manserunt
ossa illius cū ossibus prophe. qui
venerat de samaria. Insup et
omnia phana excelsorū q̄ erant
in ciuitatibus samarie. q̄ fece
runt reges isr̄l ad irritandū
dñm abstulit iosias. et fecit
eis sicut omnia opa que fecerat
in bethel. Et occidit vniuersos
sacerdotes excelsorū q̄ erant ibi
sup altaria. et ibusserunt ossa
humana sup ea. Reuersusq; e
in hierl̄m. et precepit omni pplo. di
cens. Facite phase dño deo vr̄o.
sicut scriptū ē in libro fedꝛ
ris huius. Non enim factū ē tra
le phase. a diebus iudicū qui
iudicauerunt isr̄l. et omnes die
bus regum isr̄l et regum iuda. si
cut in octauo decimo anno regis
iosie. factū ē phase istud dño
in hierl̄m. Ariolos quoq; et phitones et ydo
los. et figuras ydolorū. et im
munditias abhominationes q̄q; q̄
fuerant in terra iuda et in hierl̄m
abstulit iosias. ut statueret
verba legis q̄ scripta erant in libro
quē inuenit helchias sacerdos
in templo dñi. Similis illi non fuit
ante eū rex q̄ reuerteret ad dñm
in toto corde suo. et in tota ani
ma sua. et in vniuersa virtute sua.
iuxta omnem legem moysi. ne
q; post eū surrexit similis illi. Ver
untamen non auertit dñs ab
ira furoris sui magni qua
ira exarsit furor eius contra iudam.
propter irritationes quibus prouocauerat eum manasses. Dixitq;
dñs. Etiam iudam auferam a facie
mea sicut abstuli israel. et proiiciam ciuitatem hanc quam elegi
hierl̄m. et domum de qua dixi.
erit nomen meum ibi. Reliqua
autem sermonum iosie et vni
uersa que fecit nunquid non hec scripta
sunt in libro verborum dierum regum
iuda. In diebus eius ascendit pharao nechao rex egypti
contra regem assyriorum. ad flu
men euphraten. Et abiit iosias
rex iuda in occursum eius. et oc
cisus est in mageddo. cum vidis
set eum. Et portauerunt eum ser
ui sui mortuum de mageddo.
et perduxerunt in hierl̄m. et sepeli
erunt eum in sepulchro suo. Tu
lit quoq; populus terre ioachaz fi
lium iosie. et unxerunt eum. et
constituerunt eum regem pro patre
suo. Viginti trium annorum erat
ioachaz cum regnare cepisset.
et tribus mensibus regnauit
in hierl̄m. Nomen matris eius ami
thal. filia hieremie de lobna.
Et fecit malum coram dño. iuxta
omnia q̄ fecerant patres eius. Vinx
itq; eum pharao nechao in reb
latha. ne regnaret in hierl̄m. Et imposuit
mulctam super terram talentis
argenti. et talento auri. Re
gem quoq; constituit pharao ne
chao heliachim filium iosie pro
iosia patre eius. Vertitq; nomen

cum ioachim. Uerro iechoz tulit. et duxit in egyptū. Argentū autē et auru dedit ioachim pharaoni cū ~~vidisset~~ indixisset tre p singulos ut q̄sq; iuxta p̄ceptū pharaonis. et vnusquisq; sedm vires suas cogeret tā argentū q̄ auru de plō tre. ut daret pharaoni nechao. Viginti quinq; annoz erat ioachim cū regnare cepisset. et vndecim annis regnauit i ihrlm. Slomē mr̄ eius zebida filia phadaia de ruma. Et fecit malū cora dño. iuxta oīa q̄ fecerat patres eius Cap xxiiij.

In diebus eius ascendit nabugodonosor rex babilonis. et factus est ei ioachim seruus tribus annis. et rursū rebellauit contra eū. Immisitq; ei dns latrunculos chaldeoz. et latrunculos syrie. latrunculos moab. et latrunculos filioz amon. Et misit eos i iudā ut disperderet eū. iuxta verbū dñi q̄d locutus e p seruos suos p phetas. Uerū e aut hoc p verbū dñi ora iuda. ut auferret eos coram se p̄pter p̄ca manasse et vniuersa que fecit et p̄pter sanguinem innocuū quē effudit. et repleuit ihrlm sanguine innocentū. et ob hāc rem. noluit dns p̄picari. Reliqua autē sermonū ioachim. et vniuersa q̄ fecit. nōne hec scripta sunt in libro sermonū dieū regū iuda. Et dormiuit ioachim cū patribus suis. regnauitq; ioachin filius eius p eo. Et rex non addidit rex egypti. ut egrederet de terra sua. Tulerat enim rex babilonis a riuo egypti usq; ad flumē euphraten. omnia que fuerat regis egypti. Decē et octo annoz erat ioachim cū regnare cepisset. et tribus mensibus regnauit i ihrlm. Slomē mr̄ eius nesthа. filia helnathan de ihrlm. Et fecit malū cora dño. iuxta omnia q̄ fecerat pater eius. In tpe illo ascenderunt serui nabugodonosor regis babilonis ad ihrlm. et ciuitas data e urbi munita est. Uenitq; nabugodonosor rex babilonis ad ciuitatē cū seruis suis ut oppugnaret eā. Egressus q̄ e ioachin rex iuda ad regē babilonis p̄ matrē suā. et seruos eius et p̄ncipes eius. et eunuchos eius. et suscepit eū rex babilonis anno octauo regni sui. Et extulit inde omnes thesauros dom dñi. et thesauros dom regis. et confregit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salomon rex israel in templo dñi. iuxta verbū dñi. Et transtulit eos babilonē. et vniuersos p̄ncipes. et omnes fortes robustos p̄ncipes. et omnes artifices. decē milia captiuos. et de paupere populo terre. non remansit q̄ quod ioachin i babilonē. et matrē regis. et uxores regis. et eunuchos regis. et iudices terre duxit i captiuitatē de ihrlm i babilonē. et omnes viros robustos septē milia. et artifices et inclusos mille. omnes viros fortes et bellatores. Duxitq; eos rex babilonis captiuos i babilonē. et constituit mathaniā

patruū eiꝰ p eo. impositusq; no
mē ei sedechiā. Viceſimus ꝙ
mus anū erat⁹ habebat sede
chias cū regnare cepisset. ⁊ un
decim annis regnauit ī ihrlm.
Nomē matris eiꝰ amithal. filia
ieremie de lobna. Et fecit ma
lū coram dño. iuxta oīa q̄ fece
rat ioachim. Irascebat enim
dño contra ihrlm et contra iudā.
donec proiceret eos a facie sua.
Recessitq; sedechias. a rege ba
bilonis.

Eam xxvi.

Factū est autē. Anno regni eius. nono mēse decimo die mēsis. venit nabuzo
donosor rex babilonis ipse et
omnis exercitus eiꝰ ī ihrlm. Et
circūdederūt eā. et cōstruxe
runt ī circuitu eiꝰ munitiones.
Et clausa est ciuitas usq; ad
undecimū annū
regis sedechie. nona die mē
sis. Preualuitq; fames ī ciui
tate. nec erat panis ipli⁹ terre.
Et infracta est ciuitas. ⁊ om
nes uiri bellatores nocte fu
gerunt p uiā portę que est inter
duplicē murū. ad ortū regis.
Porro chaldei. obsidebāt in
circuitu ciuitatis. Fugit itaq;
sedechias p uiā que ducit ad
campestria solitudinis. et per
secutus est exercitus chaldeoꝝ re
gem. cōprehenderuntq; eum ī plani
cie iherico. Et omnes bellato
res q̄ erāt cū eo dispersi sunt.
et reliquerunt eum. Apprehensū
ergo regem adduxerunt ad re
gem babilonis ī reblatha. ꝙ
locutus est cū eo iudicium. Filios
autē sedechie occidit coram
eo. et oculos eiꝰ effodit. vin
xitq; eum catenis. et adduxit
in babilonē. Anno septimo.

septimo die mensis. ipse est annus
decimus nonus regis babilonis.
Venit nabuzardan princeps
exercitus seruus regis babylonis
in ihrlm. Et succendit domum
dñi et domum regis. et domos
ihrlm. omnemq; domum combussit
igni. Et muros ihrlm ī circui
tu destruxit omnis exercitus chal
deoꝝ. q̄ erat cū principe militū.
Reliquam autē plebē que remā
serat ī ciuitate. et perfugas q̄
transfugerāt ad regem babylo
nis. et reliquum uulgus transtu
lit nabuzardan princeps mi
licie. et de pauperibus terre reliq̄t
uinitores et agricolas. Colump
nas autē eneas q̄ erāt ī templo
dñi. et bases et mare eneum q̄
erat ī domo dñi confregerunt chal
dei. et transtulerunt eas omnē in
babilonē. Ollas quoq; ene
as et forcipes. et turibula et scy
phos. et mortariola. ⁊ om
nia uasa enea ī quibus ministra
bant tulerunt. necnō et thuribu
la et phyalas. Quę aurea
aurea. et q̄ argentea argentea.
tulit princeps militie. id est
columpnas duas. mare eneum
et bases quas fecerat salomon
in templo dñi. non erat pondus
eris omnium uasorum. Decem et
octo cubitos altitudinis ha
bebat columpna una. et capi
tellum eneum super se altitudinis
trium cubitoꝝ. et reticulum et
malogranata super capitel
lum columpne. omnia enea. Simi
lem et sua columpna habebat
ornatum. Tulit quoq; princeps
militie sarayam sacerdotem
primum. et sophoniā sacerdo
tem secundum. et tres ianitores.
et de ciuitate eunuchum unum.

qui cāt pfectus sup bellato
res vnos. et quos de
ipis qui steterant cora rege.
quos reppcit t ciuitate. et so
phez pncpē ephatus q pba
bat tyrones de pplo terre. t
sepo vinee vulgo q tuenti
fuerat de ciuitate. Quos tol
lens nabuzardan pncps mi
lite. duxit ad regē babilo
nis in reblatha. Percussitq
eos rex babilonis. et mactauit
eos in reblatha in terra e
math. et trāslatus t iuda de
terra sua. Plō aut qui relic
tus erat in terra iuda quem
dimiserat nabugodonosor rex
babilonis. pfecit godoliā fi
liū ahicam filij saphan. Qđ
cū audissent omes duces mi
litū. ipi et viri qui erat cū eis.
videlicet qđ constituisset rex
babylonis godoliā. Venerunt
ad godoliā in maspha. hyß
māel filius nathanie. et ioha
nā filius caree. et sarauia filius
thenamethy nethophatites.
et iezonias filius machati. ipi
et socij eoz. Juravitq eis go
dolias. et sociis eoz. dicens.
Nolite timere seruire chaldeis.
manete in terra. et seruite re
gi babilonis. et bñ erit vob.
Verū e autem. In mense septi
mo venit hyßmael filius na
thanie. filius elisama de semine
regio. et decem viri cū eo. Per
cussitq godoliā. q et mortuus
est. et iudeos et chaldeos q
erat cū eo in maspha. Consur
gens q omis plebs a puero usq
ad maiorē et pncpes milī
tū venerunt in egyptū. time
tes chaldeos. Factū est aut.

In anno tricesimo et septio tri
gesimi regis iude. mense duo
decimo. vicesimo septio die me
sis. sublenauit evilmerodach
rex babilonis anno quo regna
re cepit. mutauitq capite ioachyin regis
iude de carcere. et locutus est ei
benigne. et posuit thronum
eius supra thronū regum q erat
cū eo in babylone. Et mutā
uit vestes quas habebat. de
carcere. et comedebat panē
semp i conspectu eius cunctis di
ebus vite sue. Annona quo
tidie statuit ei sine intermissione.
que et dabat ei a rege. per
singulos dies. omnibus diebus
vite sue.

Incipit prologus sancti hieronymi
in libros paralipomenon

Septuaginta
interpretum puram et
ut ab eis in greco
habetur est editionem per
manet. sine fuco fucate
me michi romani
epos[tolos] sepissime atq[ue]
doctissime opellem
ebreis ut tibi hebraica volumina
in latinum sermonem transferre.
Quod cum semel apud homines or
tum auctor[itatem] et nascentis ecclie
roborauerat fidem. iustum erat ei
a me studium impendi. Siquidem
ubi per varietates regionum diuisa
erat ecclesia. et germana
illa atq[ue] antiqua translatio corrup
ta sit atq[ue] violata. michi arbi
tror[i] putas. a[n] e pluribus iudica
re. quid verum sit. a[n] nouum opus
in veteri opere condere. illudentibus
q[uo]d iudeis cornicem ut dicit[ur] ori
los figere. Alexandria et egyp
tus in septuaginta suis.
christ laudat auctorem. constan
tinopolis usq[ue] anthiochiam.
lucianum martyrem exemplaria p
bat. quedam mihi has putrice pa
lestinos codices legunt. quos
ab origene elaboratos. euse
bius et pamphilus vulgaue
runt. totusq[ue] orbis hac mihi se
ptuaginta varietate repug
nat. Et certe origenes non
solum exempla apposuit. quot
editionum e regione singula
uba describens. ut vnus disser
tationibus. stadia certaminibus michi se gen
tibus arguat. Quod magis
ius audacie est. in editione
septuaginta theodotionis edi
tionem miscuit. asterisci vi
delicet designans que minus
ant fuerat. et virgulus quo
supfluo videbant[ur] apposita.
Quibus ignitis alios licuit non temere
quod semel sustulerant. et pro sep
tuaginta cellulas quod vulgo
sine auctore iactat[ur] singulas
cellulas apparuere. hortatu tuo
celsitudinis legunt[ur] quod septuaginta
nescierunt. tui me studii
et latini mei. quod inuiolata edi
tione veteri ita nouam addidi. ut
laborem meum hebreis. et quod his
maxime et aplis auctoribus probem.
Ipsi mihi libri de optimo
genere interpretandi. ostendebant illa
de euangelio. ex egypto vocaui
filium meum. et quoniam nazareus
vocabit[ur]. et videbunt. quem con
fixerunt. et illud apli. quod
oculus non vidit. nec auris au
diuit. nec in cor hominis ascendit
que preparauit deus diligentibus
se. cetera quoque his similia in hebrei
corum libris inuenimus. Certe apli
et euangeliste septuaginta
interpretes nouerant. et vnus eis
her dicere quoniam in septuaginta non
habet[ur]. de quibus deus noster. et veteris
atq[ue] testamenti editor. in euan
gelio secundum iohannem. quod credit
mihi scriptura in me sicut dicit scriptu
ra. fluuia de ventre eius fluent
aque viue. Vtique scriptum est.
quod saluator scriptum esse testatur.
Vbi scriptum est septuaginta
non habet. apostolica non ecclesia. Ad hebreos igitur recurrendum
est. Vnus et dominus locutus. et
discipuli exempla posuimus.
Per patres veterum loquor. et
obtestatoribus meis tantum
audeo. quamuis dente me co
dunt in publico detrahentes.
legentes in angulis. idem et

actuſatores et defensores. nā
in aliis ꝓbent qđ in me reprobant. ąſſi vitus et vitiū nō in
rebus ſit: ſi nā auctore mutet.
Ceterū in hoc editione ſeptuaginta trāſlatoꝝ. olim de greco emendata trahuiſſe me mi-
ner inimicā debē eſtimaī eoꝝ
quos reuetus latinā ſcripſi-
ſero. Et qđ nūt dabreiamim.
id eſt ꝑba dieꝝ mēſtatq; ſit.
ideireo ſcripſi. ut irrepetibiles
morabs. et ſilua nominū que
ſcriptoꝝ negligentia ſiue vitio. ſenſu
ſuo bar-barie aptius. et puer
ſuis cōla digerere. mihi uisum et
ꝓi. et meā iuxta hȳſmeniū
canens. ſi auxeris ſtude ſtude ſe-
cerorum. ‖ Incipit liber
paralipomenon ꝑmꝰ Caꝰ

1m

Dam. ſeth:
enos. cainan.
malaleel. iared.
enoch. matuſa-
le. lamech. noe.
ſem. cham. et ia-
phet. filij iaphet.
gomer: magog.
madai. et iauan. thubal. mo-
ſoch. et thyras. Porro filij go-
mer. aſchenez. et riphath. et
thogorma. filij autē iauan.
heliſa. et tharſis. cethethim.
et dodanim. filij cham. chus.
et meſraim. phuth. et chana-
an. filij aūt chus. ſaba. et e-
uila. ſabatha. et zecheua. et
ſabathacha. Porro filij zeche-
ma. ſaba. et dadan. Chus aūt
genuit nemroth. Iſte cepit
eſſe potens ī tra. Meſraim
vēo genuit ludim. et anamim.
et laabim. et nepthoim. phe-
truſim quoq; et chaſluim. de
quibus egreſſi ſunt phyliſtiim.
et chapthurim. Chanaā vero
genuit ſydonē ꝓmogenitū ſu-
um. et cetheū. iebuſeū quoq;
amorreū. et gergeſeū. euheū
aq; et arachēum. et aſineū. ara
diū quoq; et ſamareū. et e-
matheū. filij ſem. helam. et
aſſur. et arphaxat. et luth.
et aram. filij autē aram. hus
et ul. et gether. et moſoch. Ar-
phaxat aūt genuit ſale. Que
et ipſe genuit heber. Porro
heber. nati ſunt duo filij. vni
nomē phaleg. qa in diebus
eius diuiſa ē terra. et nomē
fris eius iectthan. Iectthan au
tē genuit elmodath. et ſa-
leph. et aſelmod. et iare. ado
ram q;. et uzal. et deda. hebal.
et iam. et abymahel. et ſaba.
et ophyr. et euila. et
nechō et ophyr. et euila. et
iobab. Iſte putat ſiuſſe iob.
Omēs iſti filij iectthan. Sem.
arphaxat. ſale. heber. pha-
leth. reu. ſeruch. nachor. tha
re. abram. Iſte eſt abraham.
filij aūt abraha. yſaac et
yſmael. Et hec ſūt nōa. Yſaac
eoꝝ. Primogenitus yſmael.
nabaioth. et cedar. et abde
el. et mapſam. et maſma.
et duma. maſſa. adad. et the
ma. iaur. naphis. cedma.
Hij ſunt yſmaelis filij. Filij
aūt cethure concubine abra
hā quos genuit. zamran.
ietſan. madan. madiam. ieſ
boch. ſuē. Porro filij ietſan.
ſaba. et dadan. Filij autem
dadan. aſſurim. et lathuſim.
et laomi. Filij aūt madian.
epha. et opher. et enoch. et
abida. et eldaa. Omēs hij fi-

· 1ª Paralipomenon

lij cethuire. Genuit autem abraham. ysaac. Cuj fuerũt filij. esau. et ist. filij esau. eliphaz. ragruel. seyr. ieus. iela. chore. filij eliphaz. theman. omer. sephu. gethem. cenez. thamna. amalech. filij autem ragruel. naab. gazara. zama. miza. filij seyr. lotham. sobal. sebeon. ana. dyson. eser. disan. filij lotham. horri. hymna. Horor autem lotham. fuit tham na. filij sobal. alian. et manaath. et hebal. et sephi. et onam. filij sebeon. aya. et ana. filij ana. dyson. filij dyson. amaran. et esaban. et iethran et charan. filij eser. balaam. et laban. et iachan. filij disan. hus. et aran. Isti fuer reges q̃ imperauerũt in tra edom. añq̃ esset rex sup filios ist. Bale filij beor. et nomẽ ciui tatis ej denaba. Mortuj ẽ autem bale. et regnauit p eo iobab filij zare. de bosra. Cuj et iobab fuisset mortuj. regnauit p eo husam de tra themanor. Obijt quoq̃ husam. et regnauit p eo. adab filij badad. Qui percussit madian in tra moab. et nomẽ ciui tatis ej abyuth. Cuj et a dad fuisset mortuj. regnauit p eo semeia de masretha. Mortuj et semeia ẽ. et regnauit p eo saul de roboth. q̃ iuxta ammem sita ẽ. Mortuo quoq̃ saul. regnauit p eo balanan filij achobor. Sed et hic mortuus ẽ. et regnauit p eo adad. Cuj urbis nomẽ fuit phu. et appellata ẽ uxor ej mecheza bel. filia matred. filie emeza

ab. Mortuo autem adad. duces p regibj in edom esse cepiunt. Dux thana. dux aluã. dux iethetheth. dux oolibama. dux hela. dux phinon. dux cenez. dux theman. dux mabsar. dux magdihel. dux yram. Hij duces edom. Cam. ij.

Filij autem ist. ruben. symeon. leui. iuda. yssachar. et zabulon. dan. ioseph. beniamin. neptalim. gad. aser. Filij iuda. her. onam. sela. Isti tres nati sũt ei de filia sue thamar tidib. Fuerunt autem her primogenitj iuda. malus coram dño. et occidit eu. Thamar autem nurus ej. peperit ei phares et zaram. Omnes ergo filij iuda. quinq̃. Filij autem phares. esrom. et hamul. Filij quoq̃ zare. thamri. et ethan. et eman. thalethal quoq̃. et dara. simul quinq̃. Filij thamri. achan. q̃ turbauit ist. et peccauit i fure to anathematis. Filij ethan. azarias. Filij autem esrom qui nati sũt ei. ierameahel. et aram. et chalubi. Porro ara genuit aminadab. Aminadab autem genuit naason principẽ filioꝝ iuda. Naason q̃ genuit salmon. de quo ortj est booz. Booz ueo genuit obeth obed. qui et ipe genuit ysai. Ysai autem genuit p primogenitu heliab. secũdũ aminadab. tertiũ aut. sanaa. Quartũ nathanael. Quintũ. saday. Sextũ. asom. Septimũ. dauid. Quoꝝ sorores fuerũt. saruia et abygail. Filij autem sarue. abysai. et ioab et asahel. tres. Abygail aut genuit amasa. cuj pr fuit iheter. hismahelites. Chaleph

vero filius estrom. accepit uxorem noie azuba de qua genuit ierioth. fuerunt quoq; filij eius. iesar. et sobab. et ardon. Cumq; mortua esset azuba. accepit uxorē caleph. ephratha. que peperit ei hur. Porro hur genuit uri. Uri genuit bēseleel. Post hec intrauit ad filiā machir patris galaad. et accepit eam. cui esset sexaginta annorū. et peperit ei segub. Sed et segub genuit iayr. et possedit uiginti tres ciuitates in terra galaad. Cepitq; gessur. et aram oppida iayr. et canath. et uiculos eius sexaginta ciuitatū. Omnes isti filij machir patris galaad. Cui aute mortuo essent estrom. iebrauit de caleph ad ephratā. Habuit quoq; estrom uxorē abya. que peperit ei assur patrē thecue. Nati sunt autem filij ieramehel primogeniti estrom. ram primogeniti eius. et hima. et aram. et asom et ahia. Duxit quoq; uxorē alterā ieramahiel noie athara. que fuit mater onam. Hi et filij ram primogeniti ieramahiel. fuerunt moos. et iamin. et achar. Onam aute habuit filios semei et iada. Filij aut semei. nadab. et abysur. Nomen uero uxoris abysur abyhail. que peperit ei alpa. ebban. et molid. Filij aute nadab. fuerunt saled. et apphaym. Mortuus e aute saled. absq; liberis. Filij uero apphaym. iesi. Cui iesi. genuit sesan. Porro sesan. genuit oholi. Filij aute iada fratris semei. iether et ionatha. Hi et iether. mortuus e absq;

liberis. Porro ionathan genuit phaleth. et zaza. Isti fuerunt filij ieramahiel. Sesan autē. non genuit filios sed filias. et fecit eis egyptius noie ieriha. Deditq; ei filiā suā uxorem. que peperit ei eththei. Eththei aute. genuit nathan. et nathan genuit zaba. Zaba aut genuit ophial. et ophial genuit obed. Obed genuit iehu. Iehu genuit azaria. Azarias genuit helles. helles genuit eleasa. Eleasa genuit sysamoi. Sysamoi genuit sellum. Sellum aut genuit ychamiah. Ychamiah genuit elisama. Filij aute caleph fratris ieramahiel. Ram primogenitus eius. Iphedeel. mosa primogenitus eius. Iphedeel est pater ziph. et filij mareesa patris hebron. Porro filij hebron. core. et zaphu. et reliqui hebron. core. et raphu. et reliqui chem. et samma. Nama aute genuit raam. patrē iercaa. Et rechem genuit semei. Filij semei. maon. et maon pater bethsur. Epha aute ycalia chaleph. peperit ai. et ram. et thesa. et tegez. Porro azna. genuit zegem. Filij iada. zesom. et iotham et zesai. et phalez et epha. et saaph. Concubina chaleph maacha peperit zaber. et tharana. Genuit aute sa aph pater madmenas sue pater magbena. et pater gabaa. Filia ueo caleph. fuit axa. Hij erant filij chaleph. Filij ur primogeniti ephratā. Sobal pater cariathiazim. Salma pater bethleem. Hariph. pater bethgader. Fuerunt aute filij sobal primi cariathiazim. q. diu debat dimidiū requiem

onii. ¶ Et de ggnacoē ram
thiarim. iethzēi. et aphuēi.
et sematheī. et maserahei. ¶ Eo
hys egressi sūt sarahite. ⁊ et
thaolite. filij salma p̄tis beth
leem. et netophati. corone do
mus ioab. et dimidiū requie
tis sarai. ¶ Cognacoēs quoq;
scribaz habitātiū iabes. ca
nētes atq; psonātes. et in ta
bnaculis tomorātes. ¶ Hi sūt
tynei q̄ venerūt de ralore pa
tris domꝰ rechab. Cap̄ m.

¶ Aliud vēo hos habuit filios.
qui ei nati sūt in hebron.
primogenitū amon. ex achi
noem iezraheliride. Secūm da
nihel. de abygail carmeliride.
Tertiū absalon filiū maacha
filie ptholomai regis gessuri.
Quartū. adonia filiū agith.
Quintū saphathia. ex habi
thal. Sextū iethraam. de e
gla uxore sua. ¶ Hec ergo na
ti sūt ei in hebron. ubi regna
uit septē annis et sex me
sibus. tu gita aut et tbq an
nis. regnauit i ihrlim. ¶ Por
ro ihrlim nati sūt ei filij. sa
maa. et sobab. et nathan. et
salomon. q̄tuor. de bethsabee
filia ammihel. Jabar quoq; et
helisama. et heliphaleth. ⁊ no
ge. et naphecy. et raphie. et
hō et elisama. et eliade. ⁊ eli
phaleth. nouē. ¶ Omēs hij filij
dauid absq; filijs grubinarū.
habuerūt sororē thamar. ¶ fi
lij aut salomonis. roboam.
Cuius abya filius. genuit asa.
De hoc quoq; natus est iosa
phat pater ioram. Qui io
ram genuit othoziā. ex quo
ortus est ioas. Et huius ama

sias filius. genuit azariam.
Porro azarie filij. ioathan.
zacaur achaz patre ezechie.
de quo natus est manasses.
¶ Sed et manasses genuit amon.
patre iosie. filij aut iosie fue
rut primogenitus. iohanā. sed
ioachim. tertius sedechias. qrtus
sellum. De ioachim natus est
iechonias. et sedechias. filij
iechonie. fuerūt asyr. salathi
el. melchiram. phadai. sema
sar. et iechsemia. samai. et na
dabia. De phadai orti sunt
zorobabel. et semei. Zorobabel
genuit mosollā. ananiam.
et salomith. et sororē eoꝝ. asa
bā quoq; et ohol. et barachi
am. et asadiā. iosabesed. qnq;
filij aut ananie. phaltias pa
ter iesaie. Cuius filius raphaia.
huius quoq; filius arnon. De
quo natus est abdya. cuius fi
lius fuit zechemia. filius zechē
me. semeia. cuius filij arethus.
et gebal. et baaria. et naaria.
et saphat. sex numero. Filij
naarie. helioenai. et ezechi
as. ezriram. tres. filij helioe
nai. odomnia. et eliasub. et
pelaia. et acub. et ioaham.
et dalaia. et anani. septem.
¶ Filij iuda. pha. Cap̄ m.
res et esrom. et carmi. et
ur. et subal. Raia vēo filius
subal. genuit greth. De quo
nati sūt athimai. et laad. Hec
cognacoēs sarathi. Jsta quo
q; stirps ethan. iezrahel. ie
sema. et idebos. Nomē quoq;
sororis eoꝝ. asalel phum. Phu
mel aut pater gedor. et eser
pater osa. Jsti sūt filij ur. pri
mogeniti ephzata p̄tis beth
leem. Assur vēo p̄tis thecue.

erant due uxores. Ahala. et
Naara. Peperit autē ei Naara.
Hozam. et Epher et Themani.
et Asthari. Iste sunt filij Naara.
Porro filij Ahala. Sareth. Ia
sar. et Ethan. Chos autē ge
nuit Anob. et Sobaba. et cog
nationes Azal. filij Azam. Fuit
autē Iabes inclitus p̄ fratribus
suis. et mater eius vocauit no
men illius Iabes. dicens. Quia pe
pri eū in dolore. Inuocauit au
tē Iabes deum Isrl. dicēs. Si bene
dicēs benedicēs mihi. et dilata
ueris terminos meos. et sit ma
nus tua mecū. et feceris me
a malitia ne opprimat. Et p̄sti
tuit ei deus. q̄ petierat eum.
Chaleph autē frater Suha. ge
nuit Machir. q̄ fuit pater
Esthon. Porro Esthon genuit
Bethrapha. et Phasē. et The
na principem urbis Naas. Hi sūt
viri Rechа. Filij autē Kenez.
Othoniel. et Saraia. Porro
filij Othoniel. Athi. et Mao
zathi. Athi genuit Ophra. Da
raias autē genuit Ioab pa
trem vallis artificum. Ibi quippe
artifices erant. Filij vero Cha
leph. filij Iephone. Hur. et Be
la. et Nahem. Filijq̄ Helam.
Kenez. Filij quoq̄ Iahalel. Ziph
et Zipha. Tyria. et Asrahel.
Filij Ezra. Iether. et Mered.
et Opher. et Ialon. Genuitq̄
Maria. et Samai. et Iesba
pater Esthamo. Uxor quoq̄
eius Iudaia peperit Iared pa
trem Gedor. et Heber patrem
Socho. et Hiecuthiel patrem Za
noa. Hi autē filij Bethie fi
lie Pharaonis quā accepit
Mered. et filij uxoris eius de
sororibus Nathan patribus Keila.
Garmi. et Esthamo. qui fuit
de Machathi. Filij quoq̄ Sym
de Machathi. Filij quoq̄ Sym
on. Amnon. et Rina. Filius Ana
non. Et filij Iesi. Zoeth. et Ben
zoeth. Filij Sela filij Iuda. Her
pater Lecha. et Laada. pater
Maresa. Et cognationes domus
operantium byssum in domo iuxta
memorati. et qui stabat fecit solem
Uxoris Medarij. et Sarai. et
Iemnes. q̄ principes fuerūt in
Moab. et qui reuersi sunt in Bethle
lem. Heber autē fuit vetera Vba.
Hi sūt figuli habitantes in pla
tationibus. et in sepibus apud
gregem in operibus suis. Com
morati q̄ sunt ibi. Filij Symei
on. Namuel. et Iamin. Iarib.
Zara. Saul. Sellum filium eius.
Mabsam filium eius. Masma fi
lium eius. Filij Masma. Amuel
filius eius. et Zachur filius eius. Se
mei filius eius. Filij Semei sep
tem. et filie sex. Sed non habuerūt filios multos. et
vniuersa cognatio non potuit
adequare stirpi filiorum Iuda. Ha
bitauerūt autē in Bersabee.
et Molada. et Asarsual. et in
Balaa. et in Aasom. et in Thol
lad. et in Bathuel. et Horma. et
in Siceleth. et in Bethmarchа
both. et in Asasusim. et in Beth
berai. et in Saarim. Hec ciui
tates eorum usque ad regem David.
Ville quoq̄ eorum. Ethan. et Ain
et Remon. et Thochen. et Asan.
tium ciuitates quinq̄. et vniuersi vici
li eorum per circuitum usque
tum usque ad Baal. Hec habi
tatio eorum et sedes distribu
tio. Maronibali quoq̄ et Hem
lech. et Iosa filius Amasie. et

ioel. et iehu filij ioſabie. Et
filie ſaraie filie aſihel. et eliochai. et idba. et ſuſaia. et aſaiaia. et adihel. et iſimihel. et banaia. Iza quoq; filij ſephei. filij allon. filij daia. filij ſemri. filij ſamaia. Iſti ſunt principes nominati i ḡnationibꝫ ſuis. et in domo affinitatum ſuarꝫ. multiplicati ſunt vehemẽter. Et peruerſi ſunt. ut migrarent in deum alienorum. quos deleuerat deus coram eis. habitauerunt pro eis. et in locum eorum ſuccreuerunt uſq; ad diem hanc. Filij quoq; ruben primogeniti iſrahelis. ipſe quippe fuit primogenitus eius. Sed cū violaſſet thorum patris ſui. data ſunt primogenita eius filijs ioſeph. filij iſrl. et non ille reputatus i primogenitis. Porro iudas qui erat fortiſſimus inter fratres ſuos. de ſtirpe eius principes geniti ſunt. Verumtamen primogenita ſunt ioſeph. filij ergo ruben primogeniti iſrl. enoch. et phallu. eſrom. et charmi. Filij ioel. ſamaia filij eius. gog filij eius. ſemei filij eius. micha filius eius. reaia filius eius. baal filij ſue. beer filij eius. Quē captiuum duxit thecglathphalaſar rex aſſyriorum. et fuit princeps in tribu ruben. Fratres autē eius et vniuerſa ḡnatio eius memorabantur p familias ſuas. habuerunt principes iehiel. et zacharia. Porro bala filij azaz filij ſamaa. filij ioel. qui habitauit in aroer. uſq; ad nebo. et beelmeon. Contra orientalē quoq; plagā habitauerunt uſq; ad introitū deſerti. a fluuio euphrathen. multa quippe numerauerant animalia possidebantur in terra galaad. In diebus autē saul pugnati ſunt contra agareos. et interfecerunt illos. habitauerūtq; p eas i tabernaculis earū i omni plaga q reſpicit ad orientē galaad. Filij veō gad e regione eorū habitauerunt i terra baſan. uſq; ſelcha. ioel i capite. et ſapham ſecundus. Janai autē et ſaphat in baſan. Fratres eorū ſecundum domos ḡnationum ſuarꝫ. michael. et moſolla. et ſeba. et iore. et iachan. et zie. et heber ſeptē. Horū filij abyhahil. filij huri. filij iaro. filij galaad. filij michael. filij ieſei. filij iedo. filij buz. ſecundus quoq; filij abdihel. filij guni. principes domꝰ familiis ſuis. Et habitauerunt i galaad. et i baſan. et i viculis eius. et cunctis ſuburbanis aaron. uſq; ad finem. Omnes horum numerati ſunt i diebus

Cap. v.

ioathan regis iuda. et i diebꝫ
ieroboam regis isrl. Filie rubē
et gad et dimidie tribꝫ manas
se. viri bellatores fortissimi pa
tres et principes. et regentes ar
cus. et sagittas ad plia qđ̄ fortissi
quoꝫ milia. et septingenti sep
tuginta prodentes ad pugnā. di
micauerunt contra agarenos.
Iturei vero et naphei. et nodab
pluerunt eis auxilium. traditi
quꝫ sunt i manꝫ eoꝝ agarenꝫ. et
vniuersi qui fuerāt cū eis. qđ̄ dimi
cantes inuocauerunt cū pugnarēt. et ex
audiuit eos eo qđ̄ crediderunt
in eū. Ceperunt quꝫ omnia q̄ pos
sederāt. camelorꝫ quinquagin
milia. et ouiū ducenta quin
quagīta milia. asinos duo milia.
et animas hominū centū milia. Vul
nerati enī multi corruerunt. fuit
enī bellū dñi. Habitauerunt
quꝫ pro eis. usq̄ ad transmigrationem.
Filij quoq̄ dimidie tribꝫ ma
nasse possederunt terrā a fini
bus basan. usq̄ baal. hermon.
et sanir. et montem hermon.
Iugens quippe numerꝫ erat.
et hi fuerunt principes domus
generationum eoꝝ. Epher. et ie
sui. et helibel. esriel. et ieremia.
et odoia. et iedibel. viri fortis
simi et potentes. et nominati du
ces in familijs suis. Reliquerunt
autē deū patrū suorū. et fornī
cati sunt post deos populorū terre.
quos abstulit dñs coram eis. Et
suscitauit dñs deꝫ isrl spiritū
phul regis assyriorū. et spiritū
theglathphalasar regis assyrio.
et transtulit ruben et gad et di
midiā tribū manasse. et ad
duxit eos in ale. et abor. et ha
ram. et fluuiū gozan. usq̄ ad
diem hanc. Cam. vi.

Filij leui. gerson. caath.
merari. Filij caath. am
ram. ysaar. hebron et oziel.
Filij amram. aaron. moyses.
et maria. Filij aaron. nadab
et abyu. eleazar et ythamar.
Eleazar genuit phinees. et
phinees genuit abysue. et
abysue vero genuit bocri. et
bocri genuit ozi. ozi genu
it zaraiā. et zaraias genu
it meraioth. Pozro mera
ioth genuit amariā. Amari
as genuit achitob. achitob
genuit sadoch. sadoch genu
it achimas. Achimas genuit
azariā. Azarias genuit ioha
nam. Johannam genuit azari
ā. Ipse e qui sacerdotio fungi
est in domo quā edificauit
salomon. in ihrlim. Genuit
autē azarias azariā. et ama
rias genuit achitob. Achitob
genuit sadoch. et sadoch ge
nuit sellū. Sellū genuit el
ciam. elcias genuit azariam.
Azarias genuit sarauiam. et
sarauias genuit iosedech. Qui
vo iosedech egressus est qñ
trāstulit dñs iudā et ihrlim.
p manꝫ nabugodonosor regis
Filij ergo leui. gerson. caath.
et merari. Et hec noia filiorū
gerson. lobeni et semei. Filij
caath. amram. et ysuar. et
hebron. et oziel. Filij merari.
mooli. et musi. Hec autē cog
nationes leui. sedm familias eorū.
Gerson. lobeni filius eius. iaath
filius eius. zama filius eius. joa
filius eius. abdo filius eius. zare
filius eius. iethrai filius eius. Filij
caath. amminadab filius eius. core
ze filius eius. assir filius eius. elcha
na filius eius. abyasaph filius

1g paliponemenon.

cuius. asyr filius eius. thaath
filius eius. vriehel filiq eiq. ozi
as filiq eius. saul filiq eiq. filii
elchana. asmasai. et achymoth
et elchana. filii elchana. sophai
filiq eiq. naath filiq eiq. heliab
filiq eius. ieroboa filiq eiq. hel
chana filiq eius. filii samuel.
primogenitus vassem et abyam.
filii autē merari. mooli filii
eius. lobem filius eius. semei
filiq eius. oza filius eius. samaa
filiq eius. agdia filiq eius. asa
ia filiq eius. Isti sūt quos q̄sti
tuit dauid sup cantores dom̄q
dñi. ex quo collocata ē archa.
et ministrabat coram tabernaculo
testimonij. cantores donec edi
ficaret salomon domū dñi in
hierlm. Et stabat autē iuxta or
dinē suum ī ministerio. Hii vero
sūt q̄ assistebant cū filiis suis.
De filiis chaath. eman cantor
filiq ioel. filii samuel. filii hel
chana. filii ieroam. filii heliihel.
filii thou. filii suph. filii helcha
na. filii maath. filii amasai.
filii helchana. filii ioel. filii aza
rie. filii sophonie. filii thaath.
filii asyr. filii abiasaph. filii cho
re. filii yssar. filii chaath. filii
leui. filii isrl. et fres eius. asaph
q̄ stabat a dextris eius. Asaph
filiq barachie. filii samaa. fi
lii michael. filii basie. filii mel
chie. filii atthai. filii zaza. fi
lii adaia. filii ethan. filii zama.
filii semei. filii zeth. filii iesson.
fres eor ad sinistra. Ethan fi
lii chusi. filii abdi. filii maloch.
filii asabie. filii amasie. filii
elcie. filii amasai. filii hommi.
filii somer. filii mooli. filii
musi. filii merari. filii leui. Fra
tres quoq; eor leuite. qui or
dinati sunt in cuctis ministe
riis tabernaculi domus dei. Aa
aron vero et filii eius. adolebat
incensū sup altare holocausti.
et sup altare thymiamatis
omne opus scī scor. et ut pre
caret p̄ isrl. iuxta que p̄ce
pit moyses famulus dei. Hii
sūt autē filii aaron. Eleazar
filiq eius. phinees filiq eiq. a
bysue filiq eiq. bocci filiq eiq.
ozi filiq eiq. meraioth
filiq eiq. amarias filiq eius.
achitob filiq eiq. sadoch filiq
eiq. achimas filiq. Et her ha
bitacula eor q̄ vicos atq; tō
finia eor. filiis aaron cognatis
iuxta gñationes thaathita
rū. Ipsis enī sorte gñerant.
Dederūt igit eis hebron in
terra iuda. et suburbana eius
q̄ circuitū. agros autē ciuita
tis et villas. caleph filio iep
phone. Porro filiis aaron de
dерūt ciuitates ad gfugiendū
hebron. et lobna. et suburba
na eius. iether quoq; et estha
mo. cū suburbanis suis. Hol
on et helon et dabyr. cū suburbanis suis. Asan quoq; et beth
sames. et suburbana eor. De
tribu autē beniamin. gabaa et
suburbana eius. et alamath.
cū suburbanis suis. anatoth
et cū suburbanis suis. Omes
ciuitates tredecim cū suburba
nis suis. per gñationes suas. Fi
liis autē thaath residuis de gñ
natōe sua. dederūt ex dimidia
tribu manasse ī possessionē
urbes decem. Porro filiis ger
son per gñationes suas de tribu
yssachar. et de tribu aser. et de

tribu neptalim. et de tribu
manasse in basan. urbes tre
decim. Filijs autē merari p
gñationes suas de tribu ruben
et de tribu gad. et de tribu
zabulon. dederūt sortes ciuita
tes duodecim. Dederūt quoq;
filijs isr lenitis ciuitates et
suburbana eaz. Dederūtq; p
sortem ex tribu filioz iuda. t
ex tribu filioz symeon. et ex
tribu filioz beniamin urbes has
quas vocauerūt ex nominibus
suis. et ex hijs q̄ erāt ex gñā
re filioz caath. fuerūtq;
ciuitates t̄ finib eoz de tribu
ephraim. Dederūtq; eis ur
bes ad refugiendū sichem. cū
suburbanis suis. in monte ephra
im. et gazer cū suburbanis
suis. hicmaam quoq; cū sub
urbanis suis. et bethoron sili
mem de tribu dan. elteche.
et gebethon. et thecalam. t elon
cū suburbanis suis. et gethre
mon in eōdē modū. Decē
ex dimidia tribu manasse.
anaer. et suburbana eius. haa
lam et suburbana eius. hijs vi
delicet q̄ de gñatōe filioz
caath reliqui erāt. Filijs aut
gerson de gñatōe dimidie
tribus manasse. gaulon in
basan et suburbana eius. et
hastharoth cū suburbanis su
is. De tribu ysachar cedes t
suburbana eius. et daberith
cū suburbanis suis. Ramoth
quoq; et suburbana eius. et
anem cū suburbanis suis. De
tribu vō aser. masal cū sub
urbanis suis. et abdon similit.
helsath quoq; et suburbana eius.
et roob cū suburbanis suis.
Decē de tribu neptalim ce
des in galilea. et suburbana eius.
amon cū suburbanis suis. t
cariathaim et suburbana eius.
Filijs autē merari residuis de
tribu zabulon remmono et sub
urbana eius. et thabor cū sub
urbanis suis. Trans iordanē
quoq; ex aduerso iherico ciui
tate iordanis de tribu ruben.
bosor in solitudine cū suburba
nis suis. et iasa cū suburbanis
suis. cademoth quoq; et suburba
na eius. et mephaath cū suburba
nis suis. Filijs gad. ramoth i galaad et suburba
na eius. manaym cū suburba
nis suis. Hesebon cū suburba
nis suis. et iazer cū suburba
nis suis. Cap. vii.

Porro filij ysachar. thola.
et phua. iasub. et samaron
quatuor. Filij thola. ozi. et ra
phaia. et ieriihel. et iemai. t
iepsem t samuel. principes p
domos gñationum suaz. De
stirpe thola viri fortissimi
numerati sunt i diebz dauid.
viginti duo milia. sexcenti. fi
lij ozi. izrahia. de quo nati
sunt michael. et obodia. et io
el. et iesya quinq;. omnes princi
pes. Cumq; eis p familias et
tribus suos. aciem ad pug
nam. viri fortissimi legionta sex mi
lia. multas enim habuit uxores
et filios. Fratres eoz p omnem ge
nerationem ysachar. robustissi
mi ad pugnandū. octoginta
septem milia numerati sunt. Fi
lij beniamin. bale. et bocher.
et adhiel. tres. Filij bale. esbon
et ozi. et oziel. et zeramoth.
et viri principes fami
liarum. et ad pugnandū robus
tissimi. Numerus autem eoz vigin
ti duo milia. et legionta sex mi
lia.

Porro filij bocher

1m Paliponemenon.

Porro filij bechor. Zamira. & ioas. et heliezer. et helioenai. et iamri. et ieremoth. et abya. et anathoth. et almathan. Omnes hij filij bechor. Numerati sunt autē p familias suas principes generationū. ad bella fortissimi viginti milia et ducenti. Porro filij iedihel. balaā. filij aut balaā. ieus. et beniamin. et aoth. et thana. & iothā. et tharsis. & thasar. Omnes hij filij iedihel. principes generationū suarū virī fortissimi decē et septē milia et ducenti ad pugnā procedentes. Sephan ex et aphan filij hur. et basimhel. Filij aut neptalim. iahsihel. et guni. et asar. & sellū. filij bale. Porro filij manasse. esrihel. Concubina aut eius syra peperit machir patrē galaad. Machir autē accepit vxorē filijs suis. haphim. et siphim. et habuit sororē nomē maacha. Nomen aut secundi filij salphaad. Fuerunt aut salphaad filie. Et peperit maacha uxor machir filiū. vocauitq nomē eius pharesēb. Porro nomē fratris eius. saresēb. et filij eius ulam. et rethe. Filij aut ulam. baldan. hij sunt filij galaad. filij machir. filij manasse. Soror aut eius regina virū decē peperit. abyezer. et moola. Erant aut filij semida. abyn. et sychem. et lya. et anama. Filij aut ephraym. suthala. bezeth. filius eius. thaath filius eius. hela da filius eius. thaath filius eius. et huius filius zabad. et huius filius suthala. et huius filius ezer. et elad. Occiderunt autē eos viri geth indigene. qa descenderāt ut tuaderēt possessiones eorū. Luxit igit ephraym pater eorū. multis diebus. et venerunt fratres eius ut consolarent eū. Ingressus sum ad uxorē suā. Quae concepit et peperit filiū. et vocauit nomē eius beria. eo qd' in malis domus eius orta esset. Filia aut eius fuit sara. Quae edificauit bethoron inferiorem. et superiorē. et ozensara. Porro filius eius raphe. et reseph. et thale. de quo natus thaan. qui genuit laadon. Huius quoq filius ammiud. genuit elisama. De quo ortus est nun. qui habuit filiū iosue. Possessio aut eorū et habitatio bethel. cū filiabus suis. et ad orientem. noran. ad occidentalē plagā gazer. et filie eius. syche quoq cū filiabus suis. Iuxta quoq filios manasse. bethsan. et filias eius. thanac et filias eius. mageddo et filias eius. dor et filias eius. In hijs habitauerunt filij ioseph. filij israhel. Filij aser. imna. & iesua. et ysui. et beria. et sara soror eorū. Filij aut beria heber. et melchiel. qui est pater barsaith. Heber autē genuit ephlath. et somer. et otham. et suatha sororē eorū. Filij ephlath. phoseth. et thamaal. et iasoph. Porro filij somer. achi. et roaga. et iaba & aram. Filij aut helem fratris eius. supha. et imna. et seles. et amal. Filij supha sue. arnapher. & sual. et beri. et imra. bosor. et odor. et sama. et salusa. & iethran. et beram. Filij ether.

iephone. et phaſpha. et thola. et aza. Filij autē oola. azeth. et aniihel. et zeſia. Oēs hij filij aſer: principes generationū electi. atq; fortiſſimi ducēs ducū. Numeruſq; autē eorū qui apti erant ad bellū. viginti ſex milia. Cap. viij.

BEniamin genuit ante bale primogenitū ſuū. aſbal ſecūd. et oram tertiū. nuabia quartū. et raphа quintū. Fuerūtq; filij bale. addoar. et gera. et abiuth. abiſue quoq; et nemam. et achoe. et gera. et ſephupha. et yram. Hij ſunt filij aoth. principes generationū habitantiū in gabaa. q; tranſlati ſunt in manath. noaman autē et hahia et gera. ipſe tranſtulit eos. et genuit oza. et ahiud. Porro ſaarim genuit in regione moab. poſtq; eas dimiſit vxor ſua. ex qua habuit de eis uxore ſua iobab. et ſebia. et moſa. et melchom. Jebus quoq; et ſechia. et marma. Hij ſunt filij eius principes familiis ſuis. ex eis autē genuit aioth. et helphaal. Porro filij helphaal. heber. et muſaam. et ſamaath. Hic edificauit ono et loth. et filias eius. Baria autē et ſama principes generationū habitantiū in haialon. Hij fugauerūt habitatores geth. et alo. et ſeſach. et ierimoth. et zabadia. et arod. et heder. et michael quoq; et ieſpha. et ioaa. filia baaria. et zadubia. et moſolla. et ezechi. et heber. et ieſamari. et iezpha. et iobal. Filij elphaal. iacim. et zechri. et zabdi. et helionai. et ſelethai. et heliel. et adaia. et baraza. et ſamarath. Filij ſemei. ieſphan. et heber. et eliel. et abdon. et zechri. et zabdi. et helionai. et ſelethai. et hanaan. et anania. et iahalam. et anathothia. et iephdaia. et phanuel. Et filij ſedach. ſamſari. et ſchoria. et athalia. et ieſia. et helia. et ocholia. et ieſia. et helia. et iechri filij ezoam. Hij patres arche et generationū principes q; habitauerūt in hierūſalē. In gabaon autē habitabant. et iehiel pater gabaon. et nomen uxoris eius maacha. Filius quoq; eius primogenitus. abdon. et ſur. et cys. et baal. et nadab. et gedor. et ahio. et zacher. et machelloth. Et machelloth genuit ſamaa. Hi habitauerūtq; ex aduerſo fratrū ſuorū in hierūſalē. cū fratribus ſuis. Ner autē genuit cys. et cys genuit ſaul. Porro ſaul genuit ionathan. et melchiſue. et abinadab. et iſbaal. Filius autē ionathan. merbaal. et merbaal genuit micham. Filij micha. phithon. et melech. et thara. et ahaz. Et ahaz genuit ioada. et ioada genuit alemoth. et azimoth. et zamri. Porro zamri genuit moſa. et moſa genuit banaa. cuius filius fuit raphaia. de quo ortus eſt helefa. q; genuit heſel. Porro heſel ſex filios habuit nimbus. eſricham. bochru. iſmael. ſaria. abadia. anamael. Omnes hij filij aſel. Filij autē aſa fratris eius. vlam primogenitus. et ius ſecundus. et helipha lebet tertius. Fuerūtq; filij vlam. viri robuſtiſſimi. et magni

· 1ª ꝑalipomenon.

bore tendentes arcū. et multos habentes filios ac nepotes. usq; ad centū quinquaginta milia. Omnes hi filij beniamin. Hucusq; filiis ezyo eam ip. ista dinumerata est. Et sūma eor̄ scripta ē in libro regū israhel et iuda. Translatusq; fuit ad babyloniē ppter delicta suā. Qui aūt habitauerūt primi i urbibus suis et in possessionibus. et sacerdotes et leuite. et nathinnei. Memorati sūt in ierlim de filiis iuda. et de filiis beniamin. De filiis quo ephraym et manasse. Athei filius annuid. filij semri. filij. eiom. filij boim. De filiis phares. filij iuda. et de silo masia primogenitus et filij eius. De filiis aūt zara eu hel. et fratres eor̄ sexcenti nonaginta. Porro de filiis benaiamin. Sallo filius mosollā. filij odoia. filij asana. et iobania filius iezoboa. et hela filius ozi. filij mochori. et mosollā filius saphatie. filij rahuel. filij ebanie. et fratres eor̄ p familias suas nongenti quinquaginta sex. Omnes hi principes gentium p domos patrū suorū. De sacerdotibus aūt iedada. iozarim. et iachim. Azarias quoq; filius elchie. filij mosollam. filij sadoth. filij maraioth. filij achitob. principes domus dei. Porro adaias filius iezoram. filij phasor. filij melchia. et masaia. filius adiel. filij iezra. filij mosollā. filij mosollamoth. filij emmer. fratres quoq; eor̄ principes p familias suas. mille septingenti septuaginta fortissimi robore ad faciendū opus ministerij in domo dei. De leuitis aūt semeia filius assub. filij ezricham filius asebui. De filiis merari. zachar. bar quoq; carpentarius. et galabeth mathania. filius micha. filij zechur. filij asaph. et obdias filius semeie. filij galaal. filij idutim. et barachia filius asa. filius helchana. q habitauit in atrijs methophathi. Janitores aūt sellū et accub. et thelmon. et achiman. et frater eor̄ sellū princeps ipse ad illud tempus i porta regis ad orientem obseruabat p vices suas. De filiis leui. sellū vo filius core. filij abiasaph. filij core ut fratribus suis. et domo patris sui. Ipsi sūt chorite super opa ministerij. custodes vestibulor̄ tabernaculi testimonij. et familie eor̄ p vices castror̄ dei. custodientes introitū. phinees aūt filius eleazari. dux eorū erat cora dñs. Porro zacharias filius mosollam ianitor portę tabernaculi testimonij. Oēs hi electi i ostiarios p portas duceti duodecim. Et destripti i villis ppriis. quos constituerūt dauid et samuel in fide sua. tā ipsos q filios eor̄ in ostijs domus dei. et tabernaculo vicibus suis. p quatuor ventos erat ostiarij. ideſt ad orientem. et ad occidentē. ad aquilonē. et ad austrū. Fratres aūt eor̄ i vicibus morabant. et veniebat i sabbatis suis de tempore ipso ad tempus. Ipsis q̄tuor leuitis erat creditus omnibus cellis iamtorū. et erat custodientes expensas. et thesauros domus dei. Per circuitū quoq; templi dei morabāt in custodijs suis.

ut cū tempus fuisset mane
aperuit et foreb. De eor gnē
erant: et sup vasa misterij. Ad
numerū em̄ inferebāt vasa
et efferebant de ipīs. et q̄ re
dita habebāt vtensilia sanctuarij.
Erat simile et vinū. et oleū.
et thus. et aromatibꝫ. filij
aute sacerdotū vngenta et a
romata q̄ficiebāt. Et matha
tias leuites p̄mogenitꝰ sellū
chorite. p̄fectus erat oīm que
i sartagine figebant. Porro
de filijs chaath fratribꝫ eor
sup panes erat p̄positionis.
ut semp̄ nouos p̄ singula sab
bata p̄pararēt. Hi sunt p̄nci
pes cantorū p̄ familias leuita
rū qui i cellulis morabant.
ita ut die et nocte iugiter si
ministerio deseruirent. Capita
leuitarū p̄ familias suas p̄n
cipes mansērunt i ihrlim. In ga
baon aute cōmorati sūt. Pater
gabaon iahel. et nomē ma
tris eius maacha. Filiꝰ p̄mo
genitus eiꝰ abdon. et sur. et
cys. et baal. et ner. et nadab.
gedor. quoq; et thaio. et zaha
rias. et marelloth. Porro ma
relloth genuit samaa. Isti
habitauerūt e regione fratrū
suorū in ihrlim. cū fratribus suis. Ner
aute genuit cys. et cys genu
it saul. Et saul genuit iona
than. et melchisue. et abyna
dab. et hisbaal. Filiꝰ aut io
nathan merabaal. et mera
baal genuit micha. Porro
filij micha. phithon. et melech.
et thara. Ahaz aute genuit
iara, et iara genuit alamath.
et azmoth. et zambri. et zam
bri genuit moosa. Moosa vo
genuit banaa. cuiꝰ filiꝰ rapha

ia. Raphaia genuit helesa.
de quo ortus est hesel. Porro he
sel seno filios habuit hos nomi
bus. ezricham. bothrū. hysmael.
sarya. obdi. ana. Hi filij hesel.

Philistijm aute. Cap. x.
pugnabāt cū isrl. fugerūt
q̄ viri isrl palestinos. et ceci
derūt vulnerati i monte gelboe.
Cumq; appinquasset philistei
p̄sequentes saul et filios eius.
p̄cusserūtq; ionathan. et aby
nadab. et melchisue filios sa
ul. Et aggrauatū est pelū con
tra saul. Inuenerūtq; eū sagit
tarij. et vulnerauerūt iaculis.
Et dixit saul ad armigerū su
um. Euagina gladiū tuū. et in
tra me. ne forte veniāt in
terfite me. ne forte veniāt in
luunt aute armiger eius hoc fa
cere. timore p̄territus. Arripuit
igit saul ensem. et irruit in
eū. Qđ cū vidisset armiger
eius. videlicet ce mortuū sa
ul. irruit et ipe in gladiū
suū. et mortuus est. Interiit e
go saul et tres filij eius. et oīs
domus illius pul concidit. Qđ
cū vidissent filij isrl qui habi
tabāt i campestribus. fugerūt.
Et saul ac filijs eius mortuis.
deliquerūt urbes suas. et fugi
erūtq; dispersi sūt. Venerūtq;
philistijm. et habitauerūt
ibi. Die igit altero detrahen
tes philistijm spolia cesoꝝ.
inuenerūt saul et filios eius
iacentes in monte gelboe. Cum
spoliassent eū et p̄putassent
caput. armis eius miserūt
in terrā suā ut circū
ferret. et ostenderet ydolis
et populo. Arma aute

j⁹ paralipomenon.

eius consepelierunt i sepulchro patris sui. et cepit adfixerunt in templo dagon. Hoc cū audisset vniuersus iabes galaad omnia scelera q̄ fecerunt philistiim super saul. et surgentes viri robustissimi ierunt tota nocte. et tulerunt cadauera saul et filiorū eius. Attulerunt q̄ ea i iabes. et sepelierunt ossa eorum q̄ erant in iabes. et ieiunauerunt septē diebus. Igitur saul mortuus est ego quia transgressus sum mandatum dñi q̄d preceperat. et non custodierit illud. sed insuper etiam pythonissā q̄siuerit. nec speculatus sit dñm. propter q̄d interfecit eum. et transtulit regnum eius ad dauid filium ysai.

Cap. xi.

Congregatus est igitur omnis israel ad dauid i hebron. dicens. Os tuum sumus. et caro tua. Heri quoq; et nudiustertius cū adhuc regnaret saul. tu eras q̄ educebas et reducebas israel. Tibi enim dixit dñs deus tuus. Tu pasces populum meum israel. et tu eris princeps super eum. Venerunt ergo omnes maiores natu israel ad regem in hebron. et iniit dauid cum eis fedus coram dño. Unxerunt eum in regem super israel. iuxta sermonem dñi quem locutus est manu samuel. Abiit quoq; dauid et omnis israel iherusalem. hec est iebus. ubi erant iebusei habitatores terre. Dixerunt q̄ habitabat iebus. ad dauid. Non ingredietur huc. Porro dauid cepit arcem syon. que est ciuitas dauid. Dixitq; Omnis q̄ percusserit iebusei i primis erit princeps et dux. Ascendit igitur primus ioab filius saruie. et factus est princeps. Habitauit autem dauid in arce. et idcirco appellata est ciuitas dauid. Edificauitq; urbem in circuitu. a mello usq; ad gyrum. Joab autem reliqua partē urbis restauravit. Proficiebatq; dauid vadens et crescebat. et dñs exercituum erat cum eo. Hii principes virorum fortium dauid qui adiuuerunt eum ut regno fieret super omnem israel. iuxta verbum dñi q̄d locutus est ad israel. Et iste numerus virorum dauid. Jesbaam filius achamoni. princeps mille triginta. Iste leuauit hastam suam super trecentos vulneratos. vna vice. Et post eum eleazar filius patrui eius ahoites. q̄ erat inter tres potentes. Iste fuit cum dauid i aphes dommim. cum philistiim congregati sint ad locum illum in prelium. et erat ager plenus ordeo. fugerantq; populi a facie philistei. Ille autem stetit in medio agri. et defendit eum. Cumq; percussisset philistheos. dedit dñs salutem magnam populo suo. Descenderunt autem tres de triginta principibus ad petram in spelunca odolla. cum philistei fixissent castra metati in valle raphaim. Porro dauid erat tunc in presidio. et statio philistinorum in bethleem. Desiderauit igitur dauid aquam. et dixit. O si quis daret michi aquam de cysterna bethleem. que est in porta. Irruperunt ergo isti per media castra philistinorum. et hauserunt aquam de cysterna bethleem. que erat i porta. et attulerunt ad dauid. ut biberet. Qui noluit. sed magis libauit illam

dnō. dicens. Absit ut ī cō
spectū dei mei hoc faciā. et sanguinē virōz istōz bibā qui ī pe
riculo aiāz suaz attulerūt mihi
aquā. Et ob hāc causā. noluit
bibē. Hec fecerūt. tres viri po
tentissimi. Abyssai quoq; frater
ioab. ipse erat pncepS trium. Et
ipse leuauit hastā suā sup. trecē
tos vulnerāt tos. et ipse erat mā
tres nominatissimo. mā tres se
cundus inclitus. et pncepS eōz.
Verumptamen usq; ad tres pmos nō
puenerat. Banaias filiꝰ ioia
de viri potentissimi qui multa
opa fortia fecerat de capsecl. ipse
percussit duos. ariel. moab. Et
ipse descendit et mactauit leo
nē in media cisterna. tempore
niuis. Et ipse percussit virū egyp
tiū. cuiꝰ statura erat quinq;
cubitoz. et habebat lanceā.
ut licia telarioz texentiū. Descē
dit ergo ad eū cū virga. et
rapuit hastā quā tenebat ī
manu. et mactauit eū hasta
sua. Hec fecit banaias filiꝰ
ioiade. qui erat mā tres potē
tes nominatissimo. et mā tri
ginta primus. Verumptamen
usq; ad tres nō peruenerat. Po
suit autē eū dauid ad auri
culā suā. Porro fortissimi
viri in exercitu. asahel frater
ioab. et elchanan filiꝰ patrui
eius de bethleem. semmoth a
rorites. helles phalonites.
ira filiꝰ acces thecuites. a
biezer anathothites. sobo
chai suthites. ylai achoites.
maarai nethophatites. he
leth filiꝰ baana nethophati
tes. ethai filiꝰ rebai de gaba
ath filioz beniamin. banaia
pharathonites. Urai de tor
rente gaas abial arbathites.
azmoth barzaunites. Eliaba
salaomites. filij asem gesō
nites. Jonathan filiꝰ sage. ara
rites. Achiam filiꝰ achar. ara
rites. Eliphal filiꝰ vr nopher
rites. Eliphal filiꝰ vr nopher
meuchathites. Helia. phello
nites. Asmoth. semeleites. Ho
zai. filiꝰ asbi. Joel frater
nathan. magbar filiꝰ agara
rai. seleth ammonites. Nootha
riberothites. armigē ioab fi
lij seruie. yras iethreꝰ. ga
leth iethenus. Urias ethenus.
Zabad filiꝰ oli. adina filius
segar rubenites. pncepS tri
ginta. benitarū. et cū eo triginta.
Hanan filiꝰ maacha. et iosa
phat mathanites. Oziab has
tarothites. Sema. et iahel.
filij hotam. aroerites. Jediahel.
filiꝰ zamri. et ioha frater tho
sathites. Heliel. maanites. Je
uthma moabites. heliel. Jo
beth. et iasiel. de masobia.

Hij quoq; venerūt ad dauid in siceleth cū ad
huc fugeret saul filiū cis. qui
erat fortissimi et strenuj pug
natores. tendentes arcū. et ve
rā q; manu fundis saxa iacē
tes. et dirigentes sagittas. De
fratribus saul de beniamin. pn̄
cepS achiezer. et ioab filij
samaa gabaathites. et iazi
hel. et phalleth filiꝰ azmoth.
et bazarthia. et iehu anatho
thites. samaias quoq; gaba
onites fortissimoꝰ mā triginta. et super triginta. Jheremi
as et iezmihel. et iohamam.
et zedab gaderothites. eluzai
et ierimuth. et baalia. et sam

ria. et saphia araphites. el
tana. et iesia. et azrahel. 7 io
ezer. et iesmaam. de thazem. io
elam quoq; et sabadaia. filij
iezoaim de gedor. Hz et de gad
di trāsfugerūt ad dauid. cū la
teret in deserto viri robustis
simi et pugnatores optimi
tenentes clypeū et hastā. facie
es eox facies leonis. et velo
ciores quasi cerui sup montes.
Ez er princeps. obdias secūs.
eliab tertius. masmana qrtus.
ieremias quintus. hezthi sextus.
heliel septimus. iohānā octa
uus. helzebath nonus. ieremi
as decimus. bachana vndecimus.
Hij de filijs gad. principes. ex
uissimi exercitus. centū milites qui
et maximi mille. Isti sūt q
trāsierūt iordanē mense primo.
qñ inundare q̄ssueuit super ripas
suas. et omes fugauerūt qui
morabāt in vallibus ad orien
talē plagā. et ad occidentale.
Venerūt aūt et de beniamin
et de iuda. ad psidiū dauid quo
morabat dauid. Egressusq; q
dauid obuiā eis. et ait. Si
pacifice venistis ad me ut
auxiliem mihi. cor meum
vniet vobis. Si aūt insidia
mini mihi p aduersarijs meis. cū
ego iniquitate manibus nō
habeam. videat deus patrū nō
strorū. et iudicet. Spūs vero induit
abysai principē militū. et
ait. Tui sumus o dauid. et te
cū fili ysai. Pax. pax tibi. et
pax adiutoribus tuis. Te enī
adiuuat deus tuus. Suscepit
ergo eos dauid. et constituit eos
principes turme. Ozzio de ma
nasse trāsfugerūt ad dauid.
qñ veniebat cū philistijm.
ut adiuuaret saul pugnā. et
nō dimicauit cū eis. cōsilio
enim filio remisērūt eū principes
philistinorū dicentes. periculo ca
pitis mei recedet ad dñm suum
saul. Cūq; igit recederet in sy
celeth. trāsfugerūt ad eū de ma
nasse. ednas. et iozaba. et ied
diel. et zelethi. michael. et nas. et
iosabath. et heliu. et salathi.
principes militū manasse. Hij
pbuerūt auxiliū dauid aduer
sus latrūculos. Omnes enī erāt
viri fortissimi. et fuerūt principes in exercitu. Hz et p singu
los dies veniebāt ad dauid
ad auxiliandū ei. usq; dū fie
ret castrōrum mirabilis exercitus dei.
Iste quoq; de tribu principū exer
citus q̄ venerūt ad dauid cū es
set in hebron. ut trāsferrent
regnū saul ad eū iuxta ver
bū dñi. filij iuda portantes cly
peū et hastā. sex milia octo
ginta. expediti ad prelium. De
filijs symeon viros fortissimos
ad pugnandū. sex milia se
tē. De filijs leui. quatuor milia
sexcenti. Ioiada quoq; princeps de stirpe aaron. et cum
eo trecenta milia septingenti. Sa
doch etiā puer egregie indo
lis et domus patris eius. principes
viginti duo. De filijs aūt beni
amin fratribus saul. tria milia.
quorum eis pars eox adhuc se
quebatur domū saul. Porro de
filijs ephraim viginti milia
octingenti. fortissimi roboris
viri nominati in familiis suis.
Et ex dimidia parte tribus
manasse. decem. et octo milia.
singuli per nomina sua venerunt.
ut constituerent dauid regē. De
filijs quoq; yssachar viri eru

dixi q̄ nouerāt singula tēpa
ad prepiendū. quid facē debēt
ist̄. principes diuersi. Oēs au-
tem reliqua tribus. cōz q̄ filia
sequebat̄. Porro de zabulon
q̄ egrediebat̄ ad pliū. et sta-
bāt in acie instructi armis bel-
licis quiquaginta milia. Vene-
runt in auxiliū. nō in corde du-
plici. Et de neptalim principes
mille. et cū eis instructi clypeo
et hasta. triginta octo milia.
De dan erāt ꝓparati ad pliū.
viginti et octo milia septingen-
ti. Et de aser egredientes ad pug-
nā. et in acie pugnantes. quadra-
ginta milia. Et trāb iordanem
aut̄ de filiis ruben et gad. et
dimidia pte tribꝰ manasse.
instructi armis bellicis centū
viginti milia. Omnes isti viri
bellatores et expediti ad pug-
nā. cū corde p̄fecto venerunt
in hebron. ut cōstituerent re-
gem dauid. super vniuersū ist̄.
Et omis reliqua ex ist̄ vno cor
de erat. ut rex fieret dauid super
vniuersū ist̄. Fuerunt̄ ibi apud
dauid tribus diebꝰ manen-
tes et bibentes. ꝓparauerat enī
eis fres cōz. Et et qui vicinio
res erāt usq̄ ad yssachar. zabu-
lon et neptalim. asserebant
panes in asinis. et camelis et
mulis et bobus ad vescendū.
farinā. palathas. vuas passas.
vinū. oleū. boues. arietes. ad
omne copia. Hilaritas quippe
erat in ist̄. cap̄m xiij.
Locutus aut̄ q̄ filiis dauid cū
tribunis et centuriombꝰ. et
vniuersis principibꝰ. Et ait ad
omnem cetū filioz ist̄. Si pla-
cet vobis. et a dño deo nr̄o egrediat sermo quē locut̄ sum
tam q̄ ad vniuersos fres nros
reliquos in vniuersis regionib
ist̄. et ad sacerdotes et leui
tas qui habitant in suburbanis
urbiū ut congregent ad nos.
et reducam q̄ archa dei nr̄i ad
nos. Non enī requisiuimꝰ ea.
in diebꝰ saul. Et rndit vni
uersa multitudo. ut ita fieret.
Placuit enī sermo. omi populo.
Congregauit ergo dauid cūc
tum ist̄ a syhor egyptī. usq̄ ad
egrediam̄ emath. ut adduce
ret archā dei de cariathiarim.
Et ascendit dauid et omis vi,
ri ist̄ ad tollendā cariathiarim q̄
est in iuda. ut asser̄et inde
archā dñi dei sedentis super
cherubim. ubi inuocatū est nomē
eius. Imposuerunt aut̄ archam
dei super plaustrū nouū. tule
runt aut̄ ea de domo aminadab.
Oza aut̄ et fratres eius minis
trabāt plaustrū. Porro dauid et
vniuersus ist̄ ludebat coram
deo virtute. in cantib. in cythar
et psalteriis. et tympanis. et
cymbalis. et tubis. Cūq̄ aut̄
peruenisset ad aream chidon. tetē
dit oza manū suā ut sustenta
ret archā. Bos quippe lasci
uiens. paululū inclinauerat
eā. Iratus aut̄ dñs grauit̄ oza.
et percussit eū eo q̄d tetigisset
archā. et mortuus est ibi coram
deo. Contristatus est dauid.
eo q̄d diuisisset dñs ozam. Vo
cauitq̄ loci illius diuisio oza.
usq̄ in p̄sentē diē. Et timuit
dauid tunc dñm. dicēs. Quo
modo possit ad me introduci archa
dñi. Et ob hāc causā. nō ca
duxit ad se. hoc est in ciui
tatē dauid. sed diuertit in domū
obeth edom getheī. Mansit

·1ª paliporemenon

ergo archa dei ī domo obeth
dom. trib⁹ mēsib⁹. Et bene
dixit dñs domui eiꝰ. et omib⁹
que habebat. Cap xiiij.

Q Uisit ergo rex hyrā rex tyri nū
cios ad dauid. et ligna ce
drina et artifices pietū lut
norū ꝙ. ut edificarent ei domū.
Cognouitq; dauid eo qđ con
firmasset eū dñs in regē sup
isrl. et sublimauit regnū eiꝰ
sup plm eiꝰ isrl. Accepit quoꝙ
dauid alias vxores ī ihrlm. ge
nuitq; filios ac filias. et hec
nomā eorū. q̄ nati sūt ei in ihrlm.
Samua. et sobab. nathan. et
salomon. ieber. et elysua. et hely
et eliphaleth. noga q̄. et na
pheg. et naphie. elysama. ba
liada. et eliphaleth. Audien
tes aūt phylistiim eo qđ vnc
tus esset dauid in regē sup ei
vniuersi isrl. ascenderūt omes
ut quererent eū. Qđ cū audis
set dauid. egressus ē obuiā
eis. Porro phylistiim vene
tes. diffusi sūt in valle raipha
im. Consuluitq; dauid dim.
dicēs. Si ascendā ad phylis
teos. et si trades eos in manu
mea. Dixitq; ei dñs. Ascen
de. et tradā eos ī manu tua.
Cumq; illi ascendissent in baal
pharasim. percussit eos ibi da
uid. Et dixit. Diuisit deus
inimicos meos p manū meā.
sicut diuiditur aque. Et ideo
vocatū ē nomē loci illius
baalpharasim. Deliquerūt
q̄ ibi deos suos. quos dauid
iussit cremari. Alia aūt vice
phylistiim ascenderūt. et dif
fusi sūt in valle. Consuluitq;
rursū dauid deū. Et dixit ei
deus. Non ascendes p eos.

Recede ab eis. et venies cō
tra eos ex aduerso pyroꝝ. Cumq;
audieris sonitū gradientis in
cacumine pyroꝝ. tūc egredieris
ad bellū. Egressus ē enī deus
ante te. ut percutiat castra phy
listiim. Fecit ergo dauid sicut
preceperat ei deus. et percussit cas
tra phylistiōꝝ. de gabaon usq;
gazera. Diuulgatū q; ē nomē
dauid ī vniuersis regionibus.
et dñs dedit pauorē eiꝰ sup
omes gētes. Cap xiiij.

Fecit quoq; sibi domos ī ci
uitate dauid. et edificauit
locū archę dei. et tetendit ei ta
bnaculū. Tūc dixit dauid. Nul
lus ī tū ē ut a quoquā portet
archa dei. nisi a leuitis quos
elegit dñs ad portandū eam.
et ad ministradū sibi usq; in ē
ternū. Congregauitq; vniuersū
isrl in ihrlm. ut adduceret archā
dei in locū suū quē pparauerat
ei. necnō et filios aaron. et le
uitas. De filijs chaath. vrihel
princeps fuit. et fres eiꝰ ducen
ti viginti. De filijs merari
asaia princeps. et fres eiꝰ du
centi triginta. De filijs ther
son iohel princeps. et fratres
eiꝰ centū viginti. De filijs eli
saphan semeias princeps. et
fres eiꝰ ducenti. De filijs he
bron heliel princeps. et fratres
eiꝰ octogīta. De filijs oziel
aminadab princeps. et fres eiꝰ
centū duodecim. Vocauitq; da
uid sadoch et abyathar sacer
dotes et leuitas. vrihel. asaia.
iohel. semeiam. elihel. et ami
nadab. et dixit ad eos. Vos
qui estis principes familiarū
leuitarū. sanctificamini cū fribus
vrīs. et asserte archā dñi dei

ist' ad locū qui ei ꝑparatus est:
ne ut a principio quia nō era
tis ꝑsentes peussit nos dñs.
sic et nūc fiat illicitū qđ no
bis agentibꝫ. Debilitati sūt
ergo sacerdotes et leuite. ut
portarēt archā dñi dei ist'. Et
tulerūt filij leui archā dei si
cut ꝑcepat moyses iuxta ver
bū dñi humeris suis. i vecti
bus. Dixitꝫ dauid ꝓncipibꝫ
leuitaꝝ. ut constituerēt de fra
tribꝫ suis cātores i organis musi
corū. nablis videlicet et lyris.
et cymbalis. ut resonaret in
sonorelsis sonitꝫ letitie. Cōsti
tuerūtꝫ leuitas eman filiū
iohel. et de fratribus eius asaph fi
liū barachie. De filijs vero
merari fratribꝫ eoꝝ. ethan fi
lium cusie. et cū eis fratres eorū.
In sedo ordine zacharia. et ben.
et iazihel. et semiramoth. i
iathiel. et ami. et eliab. et ba
naia. et maasia. et matha
thia. et eliphalu. i machema.
et obededom. et iehiel. ianito
res. Porro cātores. eman.
asaph. et ethan. i tubabilus
eneis ꝑcepātes. Zacharias
autē. et iezihel. et semiramoth
et iathiel. et ami. et eliab. i ma
asias. et baaniab. i nablis
archana cātabat. Porro ma
thathias. et eliphalu. et ma
chemias. et obededom. et iehi
hel. et ozaziu. i tythazis pro
octaua tenebāt ep̄m ordinem.
Comenias autē ꝓcepꝫ leui
tarū ꝑtis ꝑerat: et ad pri
mēdā melodiā. Erat quippe
valde sapiēs. et barachias.
et elchana ianitores archē.
Porro sebenias et iosaphat:
et nathanael. et amasia. et
zacharias. et baaniab. et elie
zer sacerdotes clangebāt tubis
coꝝ archa dñi. et obededom.
et achias erāt ianitores arche.
Igit' dauid et omēs maiores
natu ist' et tribuum. ierūt ad
deportandā archā fedꝰ dñi de
domo obededom. cū letitia. Cū
audisset dñs leuitas q' porta
bāt archā fedꝰ dñi. immolaba
tur septē tauri. et septē arie
tes. Porro dauid erat indutus
stola byssina. et vniūsi leuite
q' portabāt archā dñi. cātores
et thonenias ꝓcepꝫ ꝑtis
cātorū. Dauid autem
erat indutus ephod. lineo.
Vniūsibꝫ ist' dedūcebat ar
cha fedꝰ dñi i iubilo. et so
nitu buccine et tubis. i cym
balis. et nablis. et tythazis co
cantātes. Cūqꝫ ꝓcessisset ar
cha fedꝰ dñi usqꝫ ad ciuita
tem dauid. michol filia saul
ꝑspiciēs ꝑ fenestrā vidit re
gē dauid saltātē atqꝫ ludēn
tē. et despexit eū i corde suo.

Cap. xvi.

Et tulerūt igit archā dei. et ꝯstituerūt ea
i medio tabernaculi. qđ tetēn
derat ei dauid. Et obtulerūt
holocausta et pacifica coram
dño. Cūqꝫ explesset dauid of
ferēs holocausta et pacifica.
benedixit ꝓplm i nōie dñi. et
diuisit vniūsis ꝑ singulos a
viro usqꝫ ad mulierem torta
panis vnā. et ꝑtē assē carnib
bubale. et fiscū olei similā.
Cōstituitꝫ coram archa dñi de
leuitis q' ministrarēt et recor
darēt opꝰ eius. et confiterēt
atqꝫ laudarēt dñm deū ist'.
asaph principē. et secdm eius
zachariam. Porro iehiel. et

.1ª ꝑalipomenon

mathathiā. et eliab. et banaiam. et obededom. et iehiel. sup organa phalterij ℣ lyrab. asaph aute ut ℣ cymbalis per sonaret. Banaiā vō ℣ azihel sacerdotes cauē tuba iugiter. coꝝ archa fedeꝛis dñi. In illo die fecit dauid pīncipe ad cō fitendū dño asaph et fꝛib eius. Cōfitemī dño et iuocate nomē eius. notas facite i ꝑplib adiuctoꝛes eius. Cātate ei et psallite ei. et narrate omnia mirabilia eius. Laudate nomē scīm eius. lētet coꝛ querentiū dñm. Querite dñm et virtutē eius. ꝙrite faciē eius sēp. Recordamī mirabiliū eius que fecit: signoꝝ illius. et iudicioꝝ oꝝ eius. Semē israel seruī eius. filij iacob electi illius. Ipse dominus deus nr. i vniūsa terra iudicia eius. Recordamī i sempiternū pacti eius. sermonis quē ꝑcepit i mille generationes. quē ꝑcepit ad abrahā. et iuramenti illius ei ysaac. Et cō stituit illud iacob i ꝑceptū. et israel i pactū sempiternū. Dicēs tibi dabo terrā chanaan. funiculū hēditatis vre. Cū essent pauci numeꝛo. pauū et colonī eius. Et trānsierūt de gente i gentē. et de regno ad ꝑplm alterū. Nō dimisit quēq; calumniari eos. ꝙ increpauit ꝑ eos reges. Nolite tangere xpōs meos. et in ꝓphetis meis nolite malignari. Cātate dño omis terra. annūciate ꝙ die m die salutarē eius. Narrate in gentibus gloriam eius. i cunctis populis mirabilia eius. Quia magnus dñs et laudabilis nimis. et horribilis sup omnes deos. Omnes enī dij ꝑplōꝝ ydola. dñs aute celos fecit. Confessio et magnificentia coꝝ illo. fortitudo et gaudiū in loco eius. Afferte dño familie ꝑplōꝝ. afferte dño gloriam et imperiū. Date dño gloriam nomini eius. leuate sacrificiū et venite i cōspectu eius. et adorate dñm in decoꝛe scō. Cōmoueat a facie illius omis terra. ꝙpē enī fundauit terrā imobilem. Letent celi et exultet terra. et dicāt i nationibus dñs regnabit. Tonet mare et plenitudo eius. exultet ager ℣ omnia q̄ in eis sunt. Tūc laudabunt ligna saltus coꝝ dño. qa venit iudicare terrā. Cōfitemī dño quī bonus. quī in ſculū mia eius. Et dicite. Saluā nos deus saluator nr. et congrega nos. et eripe de gentibus. ut confiteam nōi tuo scō. et exultem⁹ in laudibus tuis. Benedictus dñs deus israel ab eterno et usq; imētū. et dicat omis ꝑplus. amē. et hymnū dño. Dereliquit ita q; ibi coꝝ archa fedeꝛis dñi asaph et fꝛes eius. ut ministraret in cōspectu arche iugit ꝑ singulos dies et vices suas. Porro obededom et fꝛes eius sexaginta octo. et obededom filiū ydithun. ℣ oza. q̄stituit ianitoꝛes. Sadoch aute sacerdote. et fꝛes illius sacerdotes coꝝ tabnaculo dñi in excelso. qd̄ erat in gabaon. ut offerret holocaustū dño sup altare holocaustomatis iugit mane et vespe. iuxta omia q̄ scꝛipta sunt in lege dñi quia ꝑcepit israheli. Et ꝙ eis heman et ydithun. et reliquos electos vnūquēq; nomībus suis. ad confitendū dño. quī mīcnū mi

luis eius ꝙ eo. Dixitq; dauid. faciã miam cũ anon filio naas. ꝙstitit eñ pater ei⁹ mĩ misẽdã. Misitq; dauid nũcios ad ꝙsolandũ eũ sup morte ꝓris sui. Cumq; ĩ pue missent ĩ trã filioꝝ anon. ut ꝙsolarẽt anon. dixerũt ꝓnc apes filioꝝ anon ad anon. Eu forsitan putas qꝺ dauid honorẽ tuũ cõsiderẽ tuũ mi serit qui ꝙsolatorẽ te. ecce scer amaditis qꝺ ut explorẽt et inuestigẽt. et scrutent ciuitatẽ tuã. Venerũt ad te serui eius. Igit anon pcios dauid detal uauit et rasit. et pcidit tuni cas eoꝝ a natibus usq; ad pedes. et dimisit eos. Cui cum abissent et hoc mãdasset dauid. misitq; occurrit eis. Erãt eñ ꝙtumelia sustinuerãt. Et ꝓcepit. ut manerẽt ĩ hiericho. donec crescẽt barba eoꝝ. et tũc reuerterẽt. Videntes aũt filij anon qꝺ tam ria sensissent dauid. tã anon qꝫ reliquus ꝓplus misit mille talenta argẽti. ut conducerẽt de mesopotamia et syria. et maacha. et de soba. curruq; et equites. Conduxerũtq; triginta duo milia curruũ. et regẽ maacha cũ ꝓplo eius. Qui cũ venissent castra metati sũt e regione medaba. filij quoq; anon congregati de urbibus suis. venerũt ad bellũ. Qꝺ cũ audisset dauid. misit ioab & oẽm exercitũ virorũ fortiũ. Egressiq; filij anon. direxerũt aciẽ iuxta portã ciuitatis. Reges aũt qui ad auxiliũ eius venerant. seorsum stetervnt. Igit ioab intelligens bellũ eo adiuso. et ꝙ ex tribus contra se fieri. elegit viros fortissimos de vniuso isrl. et ꝓcepit contra syros. Reliquã aũt ꝓlẽ ꝓpli dedit sub manu abysai fris sui. et ꝓ pugnare contra filios anon. Dixitq; Si vicerit me syrus. auxiliabis mihi. Si autẽ superauerint te filij anon. ego tibi in ferã. Confortare. et agamus ꝓsidiũ. Cõfortauit. et agrauit urbibus ꝙ ꝓplo nro. et ꝙ in cõtra dei nri. Quos aũt. qꝺ in cõspectu suo ẽ bonũ. faciat. Perrexit ergo ioab et ꝓplus qui erat cũ eo cõtra syros ad ꝓliũ. et fugauit eos. Porro filij anon videntes qꝺ fugissent syri. ipi quoq; fugerũt abysai fratrẽ eius. et ingressi sũt ciuitatem. Reuersus ꝙ ẽ etã ioab. ĩ hierlim. Videns aũt syrus qꝺ cecidisset cora isrl. misit nuncios et adduxit syriã qui erat trans fluniẽ. Sophat autem princeps militie adadezer erat duos eoꝝ. Qui cũ nunciatũ esset dauid. congregauit omnẽ isrl. et trans iuit iordanẽ. Irruitq; in eos. et direxit ex aduerso aciem. illis contra pugnantibus. fugit autẽ syrus isrl. Et interfecit dauid de syris septem milia curruũ. et xl̃ quadrigita milia peditũ. et sophat principẽ exercitus ꝓfugauit. Videntes autẽ se serui adadezer se ab isrl tẽ separatos. trans fugerũt ad dauid. et seruierũt ei. Noluit ꝙ ultra syria auxiliũ ꝓbere filijs amon.

Cap xxi.

Actũ ẽ aute. Post ãni tẽpꝰ culũ. eo tpe quo solent reges ad bella ꝓdere. congregauit ioab exercitũ. et vo-

.i. ? palipomenon

milie. et vastauit terrā filio
rū amon. ¶ Pregressꝰ. et obsedit
rabath. ¶ Dauid manebat ī ihrlm. qñ ioab pcussit
rabath. et destruxit eam. ¶ Tulit
autē dauid coronā melchon
de capite ei⁹. et inuenit in ea
auri pondo tal̄ētū. et pciosis
simas gemas. fecitq; inde sibi
diadema. ¶ Spolia quoq; ur
bis pluzimas tulit. ¶ Populū autē
q̄ erat in ea eduxit. et fecit sup
eos tribulas et trahas. ⁊ sec
tata ferramēta trifide. ita ut dis
secarēt. et gtereret. ¶ Sic fecit
dauid cūctis urbibꝫ filioꝝ
amon. et reuersus est cū oi ppło
suo in ihrlm. ¶ Post hec mitū
est bellū in gazer aduersū philis
theos. ī quo pcussit sibochai
vsathites saphai de genere ra
pha. et humiliauit eos. ¶ Alio
quoq; bellō gestū ē aduersū
philistheos. ī quo pcussit
adeodatus filiꝰ saltus beth
lemites statorē goliath ge
theei. cuiꝰ hastile lignū erat
qsi liciatorium texentiū. ¶ Sed
et aliud bellū accidit in geth.
ī quo fuit hō longissimꝰ habēs
digitos senos. idest sex vi
gintiquatuor. ¶ Duo et ipe de ra
pha ymm stirpe gigantū
tus. ¶ Hic blasphemauit israhl.
et pcussit eū ionathan filiꝰ
samaa fris dauid. ¶ Hi sunt
filii raphaim in geth. q̄ ceci
derūt ī manu dauid et seruo
rum eius. Cap. xxi.

¶ Consurrexit autē sathan
contra israhl. et incitauit da
uid ut numerāret israhl. ¶ Dixit
q; dauid ad ioab. et ad pncipes pcli. ¶ Ite et numerāte israhl
a bersabee usq; dan. et afferte
mihi numerū. ut sciā. ¶ Respon
dit ioab. ¶ Augeat dñs pplm suū
centuplū. q̄ sit. ¶ Nonne dne mi
ro. omēs serui tui sunt. ¶ Quare
re hoc querit dñs meus. q̄ in
peccm reputet israhl. ¶ Ex sermo
ne regis magis pualuit. Egressꝰ
q; est ioab. et circuiuit vniūsam
israhl. et reuersus ē ihrlm. ¶ Dedit
q; dauid numerū cōgr̄ q̄s cir
cuierat. et inuenit ē omnib⁹ tri
bꝰ israhl mille milia. et centū mi
lia virōꝝ. educentū gladiū.
De iuda autē. trecenta sep
tuagīta milia bellatorū. ¶ Sta
leui et beniamin nō numerauit:
eo q̄ iussis regis exosa esset
ei. ¶ Displicuit autē deo q̄
iusserat dauid. et percussit israhl.
¶ Dixitq; dauid ad deū. ¶ Pec
cauī nimis. ut hoc faceret. Ob
secro. aufer iniquitatē serui
tui. q̄a insipienter egi. ¶ Et lo
cutus ē dñs ad gad videntē.
dauid dicēs. ¶ Vade et loquere
ad dauid. et dic ei. ¶ Hec dicit
dñs. Trium tibi optionē do. Y
nū q̄ volueris eligе. ut faci
ā tibi. ¶ Cūq; veniss̄et gad ad
dauid. dixit ei. ¶ Hec dicit do
minꝰ. Eligе q̄ volueris. ¶
tribꝰ annis pestilentiā. ¶ tribꝰ
mensibꝰ fugē te hostes tuos.
et gladiū eorū nō posse cui
dē. ¶ tribꝰ diebꝰ gladiū dñi.
et mortē vsqu in terrā. et an
gelū dñi interficere ī vniūsis
finibꝰ israhl. ¶ Nunc igit̄ vide. q̄d
rndeā ei. q̄ misit me. ¶ Dixit
dauid ad gad. Ego omnī p
te me angustie pmūt. Sed
melius mihi est ut incidā ī ma
nus dñi. q̄a multe sūt miseri

rionē eius. ꝙm̄ m̄ magn̄ hominū. Misit ergo dñs pestilentiā ī isr̄l. et cecidit de isr̄l septuaginta milia virorū. Cūq; misisset ꝙ angelū ī ihrlm. ut perderet eā. Cuiq; pnūciāt. vidit dñs. et misertꝰ ē sup̄ malitiā hominē mali. Et ait angelo q̄ perdebat. sufficiat. cōtinē manū tuā. Porro angelus dñi stabat iuxta aream ornam iebusei. Eleuāsq; dauid oculos suos vidit angelū dñi stantē inter celū et terrā. et euaginatū gladiū in manu eius. et vsū cont̄ ihrlm. Et ceciderūt tā ipe ꝙ maiores natu vestiti ciliciis. pnī terrā. Dixitq; dauid ad dñm. Nōne ego sū q̄ iussi ut mīa rent̄ populus. Ego q̄ peccaui. ego q̄ malū feci. Iste grex q̄d cōmeruit. Dne deꝰ mi ḡ obsecro manꝰ tua ī me. et in domū p̄ris mei. populus autē tuus nō plectat̄. Angelo autē dñi p̄cepit dicēs ut dicet dauid ut ascendat. cōstruat altare dño deo in area ornam iebusei. Ascendit ergo dauid iuxta sermonē gad. quē locutus ei fuerat ex sermone dñi. Porro ornam cū suis p̄spexisset et vidisset angelū quatuor q̄ filii eius cū eo. absconderūt se. Ipa eo tpe. terebat ī area triticū. Igit̄ cū veniret dauid ad ornam. cōspexit eū orna. et p̄cessit ei obuia in area. et adorauit eū p̄nus in terrā. Dixitq; ei dauid. Da mī locū aree tue. ut edificē in ea altare dño. tm ut plen̄ valeat argenti accipias. et cesset plaga a populo. Dixit aut ornam ad dauid. Tolle. et faciat dñs mi ḡ oculos ei placet. Ecce et boues do in holocaustū. et tribulas in lignā. et triticū ī sacrificiū. oīa libēter pbeo. Dixitq; ei rex dauid. Nequaq̄ ita fiet. sed argento dabo plen̄ valet. neq; enī tibi auferre debeo. et sic offerre holocaustū gratuita. Dedit ergo dauid ornam pro loco siclos auri iustissimi pondere. et edificauit ibi altare dño. Obtulitq; holocausta et pacifica. et inuocauit deū. et exaudiuit eū ī igne de celo. sup̄ altare holocausti. Precepitq; dñs angelo. et condidit gladiū ī vaginā. Protinꝰ ergo dauid videns q̄ exaudisset eū dñs in area ornam iebusei. īmolauit ibi victimas. Tabernaculū autē dñi q̄d fecerat moyses ī deserto. et altare holocaustoꝝ. eo tēpestate erat ī excelso gabaon. et nō p̄ualuit dauid ire ad altare ut ibi obsecraret deū. Nimio enī fuerat terrē pauore. videns gladiū angeli dominī. Cap̄ xxxii.

Dixitq; dauid. Hec est domꝰ dei. et hoc altare in holocaustū isr̄l. Et p̄cepit ut congregarent̄ omēs p̄selite de tra isr̄l. Et cōstituit ex eis lathomos ad cedendos lapides et politos. ut edificarent̄ domꝰ dñi. Ferri quoq; plurimū ad clauos ianuarū. et ad cōmissuras atq; iuncturas p̄parauit dauid. et eris pondꝰ inestimabile. Ligna q̄q; cedrina nō poterat estimari. que sydonij et tyrij

deportauerunt ad dauid. Et
dixit dauid. Salomon filius
meus puer paruulus & delica
tus. domus autem quã edificari
volo domino talis esse debet. ut
cunctis regionibus nominet.
Parabo ergo ei necessaria.
et ob hãc causã ante mortem
suam. omnia ꝑparauit impensas.
Vocauitq; salomonem filium
suum. et ꝑcepit ei. ut edificaret
domum domino deo israhel. Dixitq;
dauid. ad salomonem. Fili mi.
voluntatis mee fuit. ut edifi
carem domum nomini dei mei. Sed
factus est ad me sermo dñi. dicens.
Multum sanguinem effudisti.
et plurima bella bellasti. Non
poteris edificare domum nomini meo.
tanto effuso sanguine coram me.
filius qui nascetur tibi. erit vir
quietissimus. Faciã eum esse re
quietum ab omnibus inimicis siu
ius ꝙ circuitu. et ob hãc causã
pacificum vocabitur. & pacem
et otium dabo in israhel cunctis di
ebus eius. Ipse edificabit domum
nomini meo. et ipse erit mihi in
filium. et ego ero ei in patrem.
firmabo q; solium regni eius
super israhel. in eternum. Fuit ergo fi
li mi sit dominus tecum et ꝓsperare
et edifica domum domino deo tuo.
sicut locutus est de te. Det tibi
tibi dñs prudentiã et sensum.
ut regere possis israhel. et custodi
re legem dñi dei tui. Tunc enim
ꝓficere poteris si custodieris
mandata et iudicia quæ ꝑcepit
dñs moysi. ut doceret israhel. Co
fortare. et virilis age. Ne ti
meas. neq; paueas. Ecce ego
in paupertate mea ꝑparaui
impensas domus dñi. auri tale
ta centum milia. et argenti mille
milia talentorum. Eris ves & fer
ri. non est ponder. vincit enim nu
merum. materiam dedi. Ligna et
et lapides ꝑparaui. ad omnia
impendia. Habes quoq; plurimos artifices. lathomos & te
mentarios. artifices & lignorum.
et omnem artem ad faciendum op9
prudentissimum. in auro et argen
to. ere et ferro. cui9 non est nu
merus. Surge igitur et fac. et
erit dñs tecum. Precepit quoq;
dauid cunctis principibus israhel. ut
adiuuaret salomonem filium
suum. cernentibus & gementibus. quo dñs
deus vr vobiscum sit. et dedit
vobis requiem ꝙ circuitum. & tra
didit oes inimicos & manu vra.
et subiecta sit terra coram dño.
et coram ꝑplo eius. Precedite igit
corda vra et animas vras. ut que
ratis dñm deum vrm. Et ꝙsurgite
te. et edificate sanctuariũ dño de
o vro. ut introducat archa fœ
deris dñi. et vasa dño ꝙ sanctifica
ta. in domum q̃ edificatur nomini dñi.

Senuit dauid se Cap xxiij.
nex et plenus dierum. regem
constituit salomonem filium suum
super israhel. et congregauit omnes
principes israhel. et sacerdotes atq;
leuitas. Numeratiq; sunt leui
te a viginti annis et supra. & in
uenta sunt triginta octo milia
virorum. Ex hijs electi sunt. et
distributi in ministerium domus dñi
viginti quatuor milia. ꝓpositorum
aut et iudicum sex milia. Quat
tuor milia ianitores. et
totidem psalte. canentes dño in
organis q̃ fecerat ad canendum.
Et distribuit eos dauid. ꝑ vi
ces filiorum leui. gerson videlicet

et chaath. et merari. et gerson. leedan. et semei. Filii leedan principes iheiel. et zetham. et iohel. Tres filii semei. salomi. iozihel. et aram. tres. Isti principes familiarum leedan. Porro filii semei. leeth. et ziza. et iaus. et baria. Isti filii semei. quinque. Erat autem leeth prior. et ziza secundus. Porro iaus et baria non habuerunt plurimos filios. et idcirco in una familia. una que domo reputati sunt. Filii chaath. amram. et ysuar. hebron. et oziel. quinque. Filii amram. aaron et moyses. Segregatus que est aaron ut ministraret in sancta sanctorum ipse et filii eius in sempiternum. et adolerent incensum domino coram altari suo. ac benediceret nomini eius in perpetuum. Moysi quoque hominis dei filii. annumerati sunt in tribu leui. Filii moysi. gerson. et eliezer. Filii gerson. subuhel primus. Fuit autem filius eliezer. roboam primus. Et non erat eliezer filius alius. Porro filii roboam. multiplicati sunt nimis. Filii ysuar. salumith primus. Filii hebron. ieriahu primus. amarias secundus. iazib tertius. iecmaham quartus. Filii oziihel. micha primus. iesia secundus. Filii merari. mooli et musi. Filii mooli. eleazar. et cis. Moriensque est autem eleazar et non habuit filios sed filias. Accepereruntque eas filii cis fratres earum. Filii musi. mooli. et heder. et ieremuth. Isti filii leui iuxta familias suas et principes per vices et numerum capitum singulorum. qui faciebat opera ministerii domus domini.

a viginti annis et supra. Dixit
ut ait dauid. Requiem dedit do
minus deo israel populo suo. et habi
tationem in iherusalem usque mensu.
Nec est officium leuitarum. ut ultra
portet tabernaculum et omnia va
sa eius. ad ministerium. Iuxta
precepta quoque dauid nouissima
supputabitur numerus filiorum le
ui. a viginti annis et supra. Et
erunt sub manu filiorum aaron
cultui domus domini in vestibulis.
et in exedris. et in loco purifi
cationis et in sanctificatione. et in vni
uersis operibus ministerii templi
dei. Sacerdotes autem super
panes propositionis. et ad simi
lam sacrificii. et ad lagana. et azi
ma. et sartagine. et ad frixo
rium. et super omnem pon
derum similam. et super omnes
duas atque mensuram. Leuite
uero. ut stent mane ad confiten
dum et canendum domino. Simi-
liter et quando
ad vesperam. tam in oblationem ho
locaustorum domini quam in sab
batis et calendis et solempnita
tibus reliquis iuxta numerum
et cerimonias unicuique rei
iugiter coram domino. et custodiant
obseruantes tabernaculi federis.
et cultum sanctuarii. et obseruan
tes filios aaron fratres suos.
ut ministrent in domo domini.

Porro filios aaron. Cap. xxiiii.
hec portiones erunt. Filii
aaron nadab. et abiud. et eleazar. et ythamar. Mortui sunt
autem nadab et abiud. ante pa
trem suum absque liberis. sacerdo
tio que functus est eleazar. et ythamar. Et diuisit eos dauid. id
est sadoch de filiis eleazar. et
achymeleth de filiis ythamar.
secundum vices suas in ministerium

Inuenti sūt multo plures
filij eleazar ī pncipibꝫ vir-
ꝙ filij ythamar. Diuisit aut
eos eis hoc ē filijs eleazar pn
cipes ꝙ familias sedecim. ⁊ fi
lijs ythamar ꝙ familias ⁊ domos
sias octo. Porro diuisit vtrisq
mꝰ se familias sortibꝫ. Erat
cm pncipes sanctuarij. ⁊ pncipes
dei tā de filijs eleazar: qꝫ de fi
lijs ythamar. Descripsitq eos
semeias filij nathanael scribā
leuites cora rege ⁊ pncipibꝫ.
et sadoch sacerdote. ⁊ achime
lech filio abyathar. pncipibꝫ
quoq familiarū sacerdotaliū.
et leuitarū. vnā domū q tene
ns ꝙrat eleazar. et alterā
domū q sub se habebat ictcos
ythamar. Eqdem cecidit aut sors
pma. iedalib. secda iedeie. tia
hazim. qrta. seorim. quīta. mel
chia. sexta. maman. septima.
othos. octaua. abya. nona.
iesua. decīa. sechenia. vnde
cīa. eliasib. duodecīa. iachim.
tiadecīa. oppha. qrtadecīma.
ybaal. quintadecīa. belga. sex
decīa emmer. septīadecīa. ezir.
octauadecīa. aphses. nona
decīa. phetheia. decīa iezecel.
decīa pma. iachim. decīa
secda. gamul. decīa tia. da
laiam. decīa qrta. mazziau.
Hec vices eoꝝ secdm misteria
sua ut ingrediat domū dei. ⁊
iuxta ritū sūm sub manu aaron
patris eoꝝ. sicut pceperat dns deꝰ
isrl. Porro filioꝝ leui ⁊ reliq
suerat de filijs amram ezat.
subahel. et filij subahel. iedeia. De filijs roboie. pn
ceps iesias. ysaaris vō. salemoth. filij quoq salemoth.
ianadiath. filius eius. iezi
uahu. Amazias secdus. iazihel.
tius. iechmoam. qrtus. filij ozi
hel. micha. filij micha. samir
statez micha. iesia. filij iesie.
zacharias. filij mezarī. mo
oli ⁊ musi. filij osiahu. benon.
filij quoq mezarī. ozaū. et
soem. ⁊ zacchur. et hebri. Por
ro mooli filij eleazar. qui nō
habebat libezos. filij vō cis.
iezemiel. filij musi. et mooli
et der. et iezimuth. Isti filij
leui. secdm domos familiarū
suarū. ministeriaq et pncipes sortes
contra fres suos filios aaron
coram dauid rege. ⁊ sadoch. et
achimelech. et pncipibꝫ fami
liaq sacerdotaliū. et leuitarū
pncipū. tam maiores qꝫ minores.
ces sors eqlis diuidebat. eam

Dixit dauid et ma
gistratꝰ exercituū segregā
uerūt i misteriis filios asaph
⁊ heman. ⁊ ydithun. q̄ prophe
tarēt i cythara ⁊ psalterio. et
cymbalis secdm numerū sui
dedicato sibi officio seruientes.
De filijs asaph. zachur. ⁊ io
seph. et nathania. ⁊ asarela.
filij asaph sub manu asaph
pphetantes iuxta regē. Porro
ydithun filij. ydithun. godolias.
seri. iesias. ⁊ sabaias. ⁊ ma
thathias sex. sub manu patris
sui ydithun. q̄ in cythara pphe
tabat. super confitentes et laudantes
dnm. Heman quoq filij. he
man. bocciu. mathania. ozi
el. subhuel. et ierimoth. ana
nia. anani. eliatha. gaddethi.
⁊ romenthi. ezer. ⁊ iezbacasi.
melothi. othir. mazioth. ces
isti filij heman. vidētes regis
in sermonibꝫ dei. ut exaltaret

rum. Dederūt deus heman filios quatuordecī. et filias tres. Hmīsi sub manu pris sui. ad cātandū i tēplo dm. distributi erāt in cymbalis z psalteriis z citharis i mīsterio domꝰ dm iuxta rectē. asaph videlicet z ydithū. et heman. Fuit autē nūs eoꝝ cū frībꝫ suis qui erudiebat cāticū dm cuncti doctores. ducēti octogintaocto. Misere quoq; sortes p vices suas ex equo tā maiorꝫ qꝫ minorū doctis pit z indoctis. e egressaq; sors ē prima ioseph q̄ ēat de asaph. sēdā. godolie. pit z filiis eꝰ z frībꝫ eoꝝ duodecī. Tertia zachur filiis eius et frībꝫ eoꝝ duodecī. Qrta. yzari. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecī. Qnta nathanie. filiis z frībꝫ eius duodecī. Sexta. bocciahu. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecī. Septīa. iesrehela. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecī. Octaua. isase. filiis et frībus eoꝝ duodecī. Nona. mathanie. filiis et frībꝫ eius duodecī. Decima. semeie. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecim. Undecīa. esrahel. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecī. Duodecīa asabie. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecim. Tertiadecīa. subahel. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecī. Qrtadecīa. mathathie. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecī. Quintadecīa. ierimoth. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecī. Sextadecīa. ananie. filiis et frībus eoꝝ duodecī. Septiadecīa. iesbocase. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecim. Octauadecīa. anani. filiis et frībꝫ eoꝝ duodecī. Nonadecīa. melothi. filiis z frībus eoꝝ duodecī. Vicesima. dnatha. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecim. Vicesia prima. othir. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecī. Vicesima sēda. godoliathi. filiis z frībus eoꝝ duodecī. Vicesia tertia. mazuit. filiis z frībꝫ eoꝝ duodecī. Vicesia qrta. romathiezer. filiis et frībꝫ eius duodecim.

Cap xxvij

Diuisiones aūt ianitoꝝ de chorītis mesellemi a filiis chore. De filiis asaph filii sellemie. zacharias primogenitꝰ. Jedihel sēdꝰ. zabdias tertiꝰ. Jathanael qrtus. Ulam quintꝰ. Johanan. sextꝰ. Elienai. septimꝰ. Filii aūt obededom. semeias primogenitꝰ. Jozadab sēdꝰ. Johanan. tertius. Sachar. qrtus. Nathanahel. quintꝰ. Ammiel. sextus. Ysachar. septimꝰ. Poliathi. octauus. quia benedixit illi deus meus. Semeie aūt filio eius nati sūt filii. p̄fecti familiaq; fortissimi. Erat enī vir fortissimus. filii ergo semeie. othni. z raphael. et obedihel. z zabad. z fratres eius viri fortissimi. heliu quoq; z samachias. Omnes hi de filiis obededom. ipi z filii et fratres eoꝝ fortissimi ad ministrandū. sexaginta duo de obededom. Porro mesalimie filii. et fratres fortissimi decē et octo. De hosa aūt. idest de filiis merari. semeri primogenitꝰ. Non enī habuerat primogenitū. et idcirco posuerat eū pater eius. i principē. Helchias. sēdꝰ. Tabelias. tertius. Zacharias. qrtus. Omnes hi filii et fratres hosa. tredecī. Hi diuisi sūt ianitores. ut semp̄ principes ministeriorū. sicut et fratres

corū mīstrarent in domo dñi.
missē sūt ergo sortes ex equo.
7 puīs et magnis p familias
suas i vnāquāq; portarū. Ce
cidit igit sors orientalib. seme
lie. Porro zacharie filio eius
dē prudentissimo 7 erudito. ob
tigit sors tio plaga septentrio
nalis. Obededom vō 7 filiis ei9
ad austrū. In qua pte domus
erat semior. Saphim
7 hosa. ad occidentem. iuxō por
tā que ducit ad vīa ascensio
nis. custodia contra custodia.
Ad orientē vō. leuite sex. 7 ad
aq̄lonē q̄tuor p die. atq; ad
meridiē sil̄r in die q̄tuor. Et
ubi erat 9 siliū. bini 7 bini. In
cellulis quoq; ianitor ad oc
cidentē. q̄tuor 7 vīa binis per
cellulas. Hec sūt diuisiones
ianitor filior thore 7 meza
rī. Porro achias erat sup the
sauros dom9 dei. ar vasa
sanctor. Filii leedan. filii gerso
nī. De leedan. principes fa
miliaz. iehieli. 7 zathan. et ioel sres
eius sup thesauros dom9 dñi.
Ammiramitis. 7 ysuaritis. et
hebronitis. 7 iezielitis. Su
bahel aūt filius gerson filii
moysi. p̄positus thesauris. Fra
tres quoq; eius eliezer. cuius fi
lius raabia. et huius filius isa
ias. et huius filius ioram. huius
quoq; filius zechri. Porro 7 huius
filius selemith. ipse selemith
et fratres eius sup thesauros
sanctor q̄ sanctificauit dauid rex
et principes familiaz 7 tribuū
7 centuriones et duces exer
citus. de bellis et manubiis
dedicauerāt ad instau
rationē et supellectile templi
dñi. Hec aūt omnia sanc
tificauit samuel videns. 7 sa
ul filius eius. et abner filius ner.
et ioab filius sarue. Omnis qui
sanctificauerit ea p manus se
lemith et fratrū eius. Isaiaz
tis vō porro chonenias 7 filii
eius ad opa foris super isr̄l.
ad docendū 7 ad iudicandū
eos. Porro de hebronitis asa
bias. et sabias. 7 fres eius vi
ri fortissimi mille septingen
ti erāt isr̄l trans iordanem
contra occidentē in cunctis opi
bus dñi. et in ministeriū regis.
Hebronitaū aūt princeps
fuit hezrias. secūm familias 7
generationes eor. Quadrage
simo aūt anno regni dauid re
censiti sunt. et inuenti viri for
tissimi in iazer galaad. fres
q̄ eius robustiores etatis duo
milia septingenti principes fa
miliaz. Preposuit aūt eos
dauid rex rubenitis et gaditis
et dimidie tribui manas
se. in omne ministeriū dei 7 regis.

Filii aūt isr̄l secūm Cap̄ xxvii.
numerū suū. principes fa
miliaz tribuum et centuriones.
et p̄fecti q̄ ministrabāt regi
iuxta turmas suas ingredie
tes et egredientes. p singulos
menses in anno vicesimo q̄rto mi
libus singuli erāt. Turme tur
me i primo mense iesboam pe
rat filius zabdihel. et sub eo
viginti q̄tuor milia. De filiis
phares. principes cunctor prin
cipū in exercitu mense primo. Se
cūdi mēsis habebat turmā duo
latheorites. et p̄ se alterū no
mine macelloth. q̄ regebat

ptem ep̄atus viginti q̄tuor
milia. Duo quoq; turme t
ie in mese bno ait banami
ab filiis iojade sacerdotis. t
t divisione sua viginti q̄tuor
milia. Ipe ē banamias for
tissimus inter triginta. t sup tri
ginta. Precat aute turme ip
sius. amizabath filius eius. Ter
tius mese q̄rto. asahel frater
ioab. et zabadias filius eius p̄
ei. et t turma sua viginti q̄tuor
milia. Quintus mese quin
to. princeps samaoth izrahites.
et in turba eius viginti q̄tuor
milia. Sextus t mese septo.
yram filius acres t thecuites.
et in turma eius viginti q̄tuor
milia. Septimus mese septi.
helles phallonites. de filiis
ephraym. et in turma eius vi
ginti q̄tuor milia. Octauus mē
se octauo sobochai sathites.
de stirpe zarai. t t turma eius
viginti q̄tuor milia. Nonus
mese nono. abiezer anathoth
ites. de stirpe iemini. et in
turma eius viginti q̄tuor mi
lia. Decimus mese decimo ma
rai. et ipe neophatites. de stir
pe zarai. et t turma eius vigin
ti q̄tuor milia. Undecimus mē
se undecimo. banaias pharatho
nites. de filiis ephraym. et t
turma eius viginti q̄tuor mi
lia. Duodecimus mese duode
cimo. boaldia neophatites. de
stirpe gothoniel. et t turma
eius viginti q̄tuor milia. Super
vo tribubus israhel principi
tibus. duxo heliezer filius zechri.
Symeonitis. duxo saphatias
ab filius maacha. Leuitis. a
sabias filius chamuel. Aaro
nitis. sadoch. Iudaitis. heliu
frater dauid. Issacharitis. am
ri filius michael. Zabulonitis
ri filius michael. Nepthalitis
ieremias filius abdie. Ephraim
litis. ieremuth filius oziliel. Si
lytis ephraym. osee filius ozazu.
Dimidie tribus manasse. ioel
filius phadie. Et dimidie tribu
manasse t galaad. iaddo filius
zacharie. Beniamin aute iasi
hel filius abner. Dan vo esriel
filius ieroam. Hi principes fi
liis israhel. Soluit aute dauid
numerare eos a viginti annis
t sursum. qa dixerat dns ut mul
tiplicaret israhel q̄si stellas celi.
Joab filius saruie cepit nume
rare. nec explevit. quia super hoc
ira orta est contra israhel. et idcir
co nō conscriptus est numerus
eorū q̄ fuerat ascensus
dauid. Super thesauros aute
regis. fuit azimoth filius adhi
el. Hys aute thesauris q̄ erat
t urbibus et villis. t in turribus
p̄sidebat ionathan filius ozie.
Opi aute rusticor t agricolis
qui operabat terrā. p̄erat ezri
filius chelub. Vinearū aute cultо
ribus semeias. romathites.
Cellis aute vinarius. zabdias
aphonites. na super olueta
et ficeta q̄ erat in campestribus
balanan gradarites. Super
apothecis aute olei. ioas.
Porro armentis q̄ pascebāt
in saron. oppositus fuit se
thrai. saronites. Et super bo
ues t vallibus. saphat filius
adli. Super camelos vo obil
ysmahelites. et super asinos iu
das meronathites. Super
oues quoq; iaziz. agarenus.
Omnes hi principes substantie

.j.ª paripomenon.

Iunathan aut
regis dauid. Jonathan aut
patruus dauid ꝙ filiarū ꝙ. vn-
potens & prudēs et lr̄atus. ipe
& iahiel filiꝰ achamom. erat
cū filijs regis. Achitophel cō
siliarius ꝙ regis. et chusi ara
chites amicꝰ regis. ꝙ achi
tophel fuit ioiada filiꝰ bana
ia et abyathar. principes exer
citus regis erat ioab. Cap.
Omnes autē igitur xxxvm
dauid omnes principes isr̄l
ducēs tribuū. et ꝓpositos tur
maꝝ q̄ ministrabat regi. tri
bunos quoq; et centuriones.
et q̄ erat substātie possessi
onū regis. filios q; suos cū
eunuchis & potentes & robus
tissimos quosq; in exercitu ihe
rusalē. Cuiꝰ surrexisset rex
& steterisset ait. Audite me fra
tres mei et pplus meus. Co
gitaui ut ędificarē domū i
qua requiesceret archa fedꝰ
dñi. et scabellū pedū dei nr̄i.
Ad ędificandū omia ꝓparaui.
Deus aut dixit mi. Non ędi
ficabis domū nōi meo. eo
qđ sis vir bellator. et sāguī
nē fuderis. Dñs elegit dñs de
isr̄l me de vniuersa domo pa
tris mei ut essem rex super
isr̄l i sēpiternū. De iuda enī
elegit principes. Porro de do
mo iuda. domū patris mei.
Et de filijs patris mei. placu
it ei ut me diligeret regem
super cuncti isr̄l. Dñs & de filijs
meis. filios enī multos de
dit mi dñs. elegit salomonē
filiū meū. ut sedeat in throno
regni dñi super isr̄l. Dixitq;
mi. Salomon filiꝰ tuꝰ. edifi
cabit domū meā et altaria
mea. Ipm enī elegi mi i filiū.
et ego ero ei in patrē. et firma
bo regnū eiꝰ usq; in eternū. si
perseueraueri facere precepta mea
& iudicia sicut et hodie. Sunc
igit coram vniuerso cetu isr̄l au
diente deo meo custodite et ꝑ
sequite cuncta mandata dñi dei nr̄i.
ut possideatis terrā bonā. & re
linquatis eā filijs vr̄is post vos.
usq; i sempiternū. Tu autem
salomon fili mi. scito deū patrē
tui. et serui ei corde perfecto. et
animo voluntario. Omnia enī
corda scrutatur dñs. et vniuer
sas mentium cogitationes intelli
git. Si quesieris eū. inuenies.
si aut dereliqueris eū. proiice
te retrorsum. Sicut ergo ꝙ elegit
te dñs. ut edifices domum
sanctarij. confortare et ꝑfice. De
dit aut dauid salomon filio
suo descriptionē porticus. & te
pli. et cellarioꝝ. et cenaculi.
& cubiculoꝝ i abditis. & domꝰ
propiciatorij. nr̄i & omiꝝ q̄ cogi
tauerat atriorū. et exedraꝝ p
circuitū i thesauros domus
dñi. et i thesauros sanctorū. diui
sionibusq; sacerdotū & leuitaꝝ
i omia opa domꝰ dñi. & i vni
uersa vasa ministerij templi dñi.
Aurū i pondere p singula vasa
ministerij. argenti quoq; pondꝰ
p vasorū & operū diuersitate. Dñs
& ad candelabra aurea. et ad
lucernas coꝝ. aurū p mensurā
vnius cuiusq; candelabri & lucer
narū. Sili. et i candelabris ar
genteis. et in lucernis coꝝ pro
diuersitate ministerij. pondus ar
genti tradidit. Aurū quoq; de
dit i mensam propositionis. p

dusitate mensure. Similit
et argentū. t alias mesas ar
genteas. Ad fusilia quoq;
t phyalas. et thuribula ex
auro purissimo. et leuniculos
aureos. p qualitate mesure
pondus distribuit. t leuiculi t
leuiculi. Similit; in leones
argenteos. dulcis argenti pon
dus sep̄auit. Altari in quo ad
olebat incensū auru purissimū
dedit. et ut ex ipso fieret simili
tudo q̄drige cherubin. extende
rūt alas. et velauerūt archā fede
ris dñi. Omnia iquit venerunt
scripta t manu dñi ad me. ut
intelligerē vniuersa opa eius exē
plari. Dixit quoq; dauid salo
moni. filio suo. Virilit age. t
confortare. t fac. ne timeas t ne
paueas. Dns enī deus meus.
tecū erit. et nō dimittet te. nec
derelinquet te. donec perficias o
ne opus ministerij domus dñi.
Ecce diuisiones sacerdotū et
leuitarū in omne opus ministe
rij domus dñi assistit tibi. et
pati sunt. et nouerūt cūctos principes
q̄ populis facere omnia precepta mea.

Octuris q̄ est xxo. Ca'lxxviy.
dauid. ad omnem ecclesiam. Sa
lomonē filiū meū elegit deus.
adhuc puerū et tenellū. Opus
enī tūde est. neq; hoc ptorium
est habitacio dei. Ego aut
totis viribus meis ptaraui
impensas dñi dei mei domus dei
mei. auru ad vasa aurea. ar
gentū t argentea. es t enea.
ferrū t ferrea. lignū ad ligne
a. Lapides onichinos. t quas
cūq; stibinos. et diuersoz colorū.
omnē pciosū lapidē. et marmor
pariū habundantissime. Et su
per hec que obtuli in domū dei
mei de peculio meo auru et ar
gentū do in templū dei mei ex
ceptis hijs que ptaraui t omni
sanctā. trria milia taleta auri
de auro ophir. et septē milia
taletoz argenti ad dealbandos pietes templi. t
ubicūq; opus fuerit de auro.
et ubicūq; opus fuerit de argento. de
argento opa fiant. p manū ar
tificū. Et si quis sponte offert
implere manū suā hodie. et
offerat q̄d voluerit dñs. Lolli
tati sunt itaq; principes fami
liarū. et principes tribuū israel. tri
bunī quoq; et centuriones. t
principes principū possessionū
regis. Dederūt q̄ in opa domus
dei auri taleta quinq; milia.
et solidos decē milia. argenti
taleta decē milia. et eius tale
ta decem et octo milia. ferri
quoq; centū milia talentoru.
et apud quē cūq; inuenti sunt
lapides. dederūt in thesauru
domus dñi p manū iehiel ger
sonitis. Letatus q̄ et populus cū
vota sponte promittēt. quia
toto corde offerebāt ea dño. Da
et dauid rex letatus est gau
dio magno. et benedixit dño
coram vniuersa multitudine. t ait.
Benedictus es dne deus israel pa
ter noster. ab eterno usq; in
eternū. Tua
est dne magnificentia. et potes
tas t gloria atq; victoria. et tibi laus.
Cuncta enī q̄ in celo sunt t in
terra. tua sunt. Tuū dne regnū.
et tu es super omnes principes. me
diuine. et tua est gloria. Tu dna
ris omniū. in manu tua virtus
et potentia. in manu tua mag
nificare et imperiū omnibus. Sunc
igitur deus noster confitemur tibi.

Et laudamus

·1ꝰ ꝑalipomenon

et laudamus nomē tuū mdi
tū. Quib ego et ꝯs ꝑplis meꝰ
ut possimꝰ tibi hec vniūsa
ꝑmittere. Tua sūt oīa. et
que de manu tua accepimꝰ.
dedimꝰ tibi. Peregrini enī sumꝰ
coꝝ te et aduene. sicut oēs
pres mei. Dies nri q̄si vmbra
sup terrā. et nulla ē mora.
Dne deꝰ mr oīb hec copia
qua paraūꝰ. ut edificēt domū
domui noī sco tuo. de manu
tua ē. et tua oīa sūt. Scio
deꝰ deus q̄ ꝑbes coꝝda. et sim
plicitate diligis. Vñ et ego
in simplicitate coꝝdis mei le
tus optuli vniūsa hec. et po
pulū tuū q̄ hic reptus est vi
di cū ingenti gaudio tibi of
ferre donaria. Dne deꝰ abra
ham et ysaac et ist̄l patrū nrō
rū. custodi metū hāc volū
tatem coꝝdis eoꝝ. et semp ī
venerationē tui mentis ista ꝑ
maneat. Salomoni quoq; fi
lio meo da coꝝ ꝑfectū. ut cus
todiat mādata tua. et testi
mōnia tua. et cerimonias tuas.
et faciat vniūsa. et edificet
eccl̄iam cui impensas ꝑaui. ꝑ
cepit autē dauid. vniūsa
ecclie. Benedicite dnō deo mr̄o.
Et benedixit omīs ecclia dnō
deo patrū suoꝝ. Et inclinauerūt
se. et adorauerūt deū. deinde
regem. Immolauerūtq; vic
timas dnō. et optulerūt ho
locausta die sequenti. taurōs
mille. et arietes mille. et ag
nos mille. cū libamibꝫ ymi
sso ritu. habundantissime ꝑ
omē ist̄l. Et comederunt
et biberūt coꝝ dnō in die
illa cū grādi letitia. et vnxe
runt secūdo salomonē filiū dauid.
Vnxerūt aut dnō in ꝓncipē.
et sadoch in ꝑōtificē. Reduxit
q; salomon sup soliū dnī regem
ꝑ dauid ꝓtre suo. et cunctis
placuit. et pācuit illi oīs ist̄l.
Qui et vniūsi ꝓncipes et poten
tes. et cuncti filii regis dauid
dederūt manū. et subiecti fue
runt salomoni regi. Magnifi
cauit ergo dnūs salomonē sup
oēm ist̄l. et dedit illi gl̄iam regi
mi. quale nullus habuit an
te eū rex ist̄l. Regnauit dauid filius
ysai. regnauit sup ist̄l vniūsi. et dies quibus regnauit su
p ist̄l. fuerūt q̄draginta ānis.
In hebron regnauit septem
ānis. et in ihr̄lē ānis triginta
tribus. Et mortuus ē in senec
tute bona. plenus dieb. et diui
cijs. et gl̄ia. Regnauitq; salo
mon filius eius ꝑ eo. Gesta aut
dauid regis ꝓra. et nouissima. scripta sūt in libro samu
elis. et in libro nathan ꝓphe.
atq; in volumine gad vidētis.
vniūsiq; regni eius atq; fortitu
dinis. et tempoꝝ q̄ trāsierūt
sub eo sive in ist̄l. sive in cun
tis regnis trāsitū.

Incipit liber secūdus ꝑa
lipomenon. Ca. ꝑmū.

Quoroztatus
est ergo salomon
filius dauid i regno
suo. et dñs e
rat cū eo. et mag
nificauit eū m
excelsū. Precepit
q salomon vni
uerso isrl. tribunis
et centurionibus.
et ducibus et iudicibus omni
isrl. et principibus familiarū.
et abiit cū vniūsa multitudine
i excelsū gabaon ubi erat ta
bnaculū federis dñi. qd fecit
moyses famulus dei in solitu
dine. Archā aute dei adduxe
rat dauid de cariathiarim in
locū quē pparauerat ei. et tubi
fixerat illi tabnaculū. hoc e
m ihrlm. Altare quoq eneum
qd fabricatus fuerat beselehel
filius huri filii vr. ubi erat ergo
tabnaculo dñi. Qd et requi
siuit salomon. et ois ecclia. As
cenditq salomō ad altare ene
um coram tabnaculo federis dñi.
et optulit in eo mille hostias.
Eadē aute in nocte apparu
it ei deus. dicēs. Postula qd
vis. ut dem tibi. Dixitq salo
mon deo. Tu fecisti cū dauid
patre meo miam magnā. et q
stituisti me regem p eo. fiat
igit dne deus. ꝙ pleat sermo
tuus quē locutus es dauid
patri meo. Tu em me fecisti re
gem super plm tuū multū. qui
ta innumerabilis est. q̄ pulueri
bus terre. Da m sapiam et intelli
gentiā. ut egrediar coram plo
tuo et ingrediar. Quis em pt
hunc plm tuū dignē qui ta
gr̄adib est iudicare. Dixit au
tem deus ad salomonē. Quia
hoc magis placuit cordi tuo.
et nō postulasti diuitias et sub
stantiā et gliam. neq; animā eoz
q te oderāt. sed nec dies vite
plurimos. petisti aut sapiam
et scientiam ut iudicare possis po
pulū meū. super quē constitui te
regē. sapia et scia data sit tibi.
Diuitias autem et substantiā
gliam dabo tibi. ita ut nullus
in regibus nec ante te nec post te
fuit similis tui. Venit ergo salo
mon ab excelso gabaon et ihe
rusalē. coram tabnaculo federis.
et regnauit super isrl. Congre
gauitq sibi currus et equites.
et facti sunt ei mille ducenti
ti currus. et duodecim milia equi
tū. Et fecit eos esse in urbibus
quadrigarū. et cū rege ihrlm.
Prebuitq rex in ihrlm aurū
et argentū quasi lapides. et
cedros assi sicomoros q nas
cūt in campestribus. multitu
dō magna. Adducebat aut
dō et equi de egypto et de
tota. negotiatores regis.
q ibat et emebat pcio. qua
drigā equor sexcentis argē
teis. et equū centū quinqua
ginta. Sic de omnibus regnis
terre. et a regibus syrie.
emptio celebrabat.

Cap. ii.

Edificat autē salomon do
mū nōi dñi. et
palatiū sibimet. Et numerauit
septuaginta milia virorū.
portantium humeris. et octogin
ta milia q cedebant lapides
in montibus. ꝓpositosq eoz tri
milia sexcentos. Misit quoq
ad hiram regem tyri. dicēs

Z9 paripomenon

Sicut cepisti cū dauid patre meo et misisti ei ligna cedrina ut edificaret sibi domū in qua et habitauit sic fac mecū ut edificem domū nōi dñi dei mei. et ꝙsecrē eam ad adolendum incensū coram illo. et fumigan da aromata. et ad appositionē panū sempitinā. et holocau stomatha mane et vespe. sab batis quoq; et neomeniis et solepnitatibꝫ dñi dei nri i sempiternū. que mādata sūt israh. Domꝰ enī quā edificāde cupio. magna est. Magnus enī dñs deꝰ nr. sup omnes deos. Quis ergo poterit pua lē ut edificet ei digna domū. Si enī celū et celi celoꝝ capere eū nō queūt. quis ego sim ut possim ei edificare domū. Sz ad hoc tantū. ut adoleat incensū coram illo. Mitte igit̄ m vrū eruditū. q̄ nouit opari i auro et argēto. ere et ferro. purpura. coccino. et iacincto. et q̄ sciat sculpere celatura. cū hijs artificibus quos mecū habeo i iudea et ihrlm. quos ꝓparauit dauid pater meus. Sed et ligna ce drina mitte mi. et azeruthina. et pinea. de libano. scio enī q̄ serui tui sciāt cedere ligna de libano. Et erunt serui mei cū seruis tuis ut parent mi ligna plurima. domꝰ enī quā cupio edificare magna est mimis. et inclita. Preterea ape raui q̄ tesqui sunt ligna ser uis tuis. dabo mercatoribꝰ tri tici choros viginti milia. et ordei choros totidē. olei quoq; sata viginti milia. Dixit autē hiram rex tyri ꝓ litteras quas miserat salomoni. Quia dilexit dñs ꝓplm suū. idcirco te regnare fecit sup eū. Et ad didit. dicēs. Benedictꝰ dñs deꝰ isrl qui fecit celū et terrā. qui dedit dauid regi filiū sapiē tē. et eruditū et sensatū atq; prudētē ut edificaret domū dño et palatū sibi. Misi tibi virū prudētem et scientissimū vrā pdēm meū filiū muliebꝭ de tribu dan. cuiꝰ pater fuit tyriꝰ. q̄ nouit operari in auro et in argēto. ere et ferro. i mar more. et lignis. i purpura q; et iacincto et bysso et coccino. et q̄ sciat celare oēm sculptu rā. et adinuenire prudenter q̄dcūq; i ope necessarium ē cum artificibus tuis. et cū artifi cibus dñi mei dauid patris tui. Triticū ergo et ordeū. et oleū et vinū que pollicit⁹ es dñe. mitte seruis tuis. Nos autē cedemꝰ ligna de libano q̄ necessaria habuīmꝰ. et applica bimꝰ ea ratibꝰ p mare i ioppe. Tuū autē erit trāsferre ea. i ihrlm. Numerauit igit̄ salomō omnes viros p̄selytos q̄ erāt i terra isrl. p deꝰ dinumerauerat q̄ dauid pater eiꝰ. et inuenti sunt centū quīquaginta milia. et tria milia sexcen ti. Sentesq; ex eis septuagin ta milia q̄ humeris onera portarēt. et octoginta milia q̄ lapides i montibꝰ ederent. tria milia autē. et sexcentos ꝑpositos operi ꝓpli. Cap iij.

Cepit salomon edifica re domū dñi in ihrlm in monte moria q̄ demōstratus fuerat dauid patri eiꝰ in loco

quiē paucāt dauid in area oz
nan rebuiſci. Cepit autē edi
ficāre meſe ſcdo. anno q̄rto regn
mi ſui. Et hec ſūt fūdamenta
que iecit ſalomon ut edifi
caret domū dei. longitudinis
cubitos i meſura prima ſexa
ginta. latitudinis cubitos vi
ginti. Porticū vō añ frontem
que extendebat in longitu. inuo
ta meſurā latitudinis domꝰ.
cubitoꝝ viginti. Porro alti
tudo centū viginti cubitoꝝ
erat. et deauratit eā intrinſecꝰ
auro mundiſſimo. Domū q̄
maiorē texit tabulis ligne
is abietinis. et lamminis aurei
obrizi adfixit p totū. Sculp
ſitq̄ in ea palmas. et quaſi
cathenulas ſeruiēt ꝙplecte
tes. Strauit quoq̄ pauimē
tū templi p̄ciosiſſimo marmo
re. decore mīto. Porro auri
erat p̄batiſſimi. de cuiꝰ lami
nis texit domū. et trabes
ei⁹ et poſtes et parietes et oſtia.
et celauit cherubim i parietib⁹.
Fecit quoq̄ domū ſanctuariū
longitudiē iuxta latitudiem
domꝰ. cubitoꝝ viginti. et la
titudinē ſuā viginti cubitoꝝ.
et lamminis aureis texit eā.
q̄ſi talentis ſexcentis. Pōdꝰ et
clauos fecit aureos. ita ut ſi
guli claui ſiclos quīquagenos
appenderet. et cenacula quoꝝ
texit auro. Fecit etiā in domo
ſanctī ſanctoꝝ cherubim duos opere
ſtatuario. et texit eos auro.
Ale cherubim viginti cubitis
extendebāt. ita ut vna ala
habēt cubitos quīq̄ et tangeret
parietē domꝰ. et altera quīq̄
cubitos habens alam tange
ret alterius cherub. Similit
cherub alterius ala quīq̄ habe
bat cubitos. et tangebat pa
rietem. et altera eius ala quīq
cubitoꝝ. ala cherub alterius
contingebat. Igitur ale vtriꝰ
q̄ cherub expanſe erat. et
extendebat ſe cubitos viginti
dibus. et facies eorū verſe
erat ad exteriorē domū. Fecit
quoq̄ velū ex iacincto. purpu
pura. et cocto et byſſo. et intexit
tuit ei cherubim. ante foresq̄ e
tēpli duas columnas que
triginta quīq̄ cubitos habe
bant altitudinis. Porro capi
tella quīq̄ cubitoꝝ. ſicut
erant q̄ cathenulis ſeparatis.
et ſuppoſuit eas capitibꝰ co
lumnaꝝ. Malogranata etiā
centū q̄ cathenulis ſeparatis
Ipās quoq̄ columnas poſuit
in veſtibulo tēpli. vna a dex
tris. et altera a ſiniſtris. Eam
que a dextris erat vocauit
iachim. et que ad leuā. Boa
uit booz.

Cap. iiij.

Fecit quoq̄ altare eneum
viginti cubitoꝝ longitu
dinis. et viginti cubitoꝝ alti
tudinis. et decem cubitoꝝ la
titudinis. Mare etiā eneum
fuſile decē cubitoꝝ a labio
uſq̄ ad labiū. Rotūdū p gi⁹
ri. Quinq̄ cubitos habebat
altitudinis. et funiculis tri
ginta cubitoꝝ ambigebat
gyrus eius. Similitudo quoq̄
boū erat ſubter illud. et de
cē cubitis q̄da extenſa te
rebāt latitudine. q̄ſi duobꝰ vſibꝰ la
bia maris circumibat. Boues
autē erant fuſiles. et ipſum

mare sup duodecim boues positi erat. Quoꝝ tres respiciebat ad aquilonē. et alii tres ad occidentē. Porro tres alii ad meridiem. et tres q̄ reliqui erat ad orientem. habentes mare sup positū. Posteriora autē boū erant intrinsecus sub mari. Porro bas situs eius habebat mensurā palmi. et labium illius erat quasi labium calicis. vel expandi lilii. capiebatq; tria milia metretas. Fecit quoq; conchas decem. et posuit quinq; a dextris. et quinq; a sinistris. ut lauarent in eis omnia quę in holocaustū oblaturi erant. Porro mare sacerdotes lauabant. Fecit autem candelabra aurea decē secundū speciē quā iusserat fieri. et posuit ea in templo quinq; a dextris. et quinq; a sinistris. Fecitq; et mensas decem. posuitq; eas in templo. quinq; a dextris. et quinq; a sinistris. Phyalas quoq; aureas centū. Fecit etiā atriū sacerdotū. et basilicā ḡnidem. et ostia basilicæ. quę texit ære. Porro mare posuit in latere dextro contra orientē. ad meridiem. Fecit etiā ollas. et creagras et phyalas. et cōpleuit omne opus regis in domo dei. hoc est columnas duas et epistilia et capita. et rēticulas duas retiacula quę capita tegerent super epistilia. Malogranata quoq; ducenta et retiacula duo. ita ut binos ordines malogranatorū singulis retiaculis inuicem necterent. q̄ tegerēt epistilia. et capita columnarū. Bases etiā fecit et conchas q̄s supposuit basibus. mare unū. boues q̄ duodecim sub mari. et lebetas. et tridentes. et phyalas. Omnia vasa fecit salomon in domo dñi. ex ere mundissimo. In regione iordanis fudit ea rex in argillosa terra. inter succoth et saredata. Erat autem multitudo vasorū innumerabilis. ita ut ignoraret pondus eius. Fecitq; salomon omnia vasa domus dei. altare aureū. et mensas. et super eas panes propositionis. candelabra quoq; cū luminibus suis ut lucerent ante oraculū iuxta ritū ex auro purissimo. et floretia quidē. et lucernas. et forcipes aureos. omnia de auro mundissimo fecit. Turibula quoq; et thuribula. et phyolas. et mortariola. ex auro purissimo. Et ostia reclusit templi interioribus id est in sancta sanctorū. et ostia templi forinsecus aurea. Perfectq; completum est omne opus quod fecit salomon in domo dñi. Intulit igit salomon omnia quę vouerat dauid pater suus argentū et aurū. et universa vasa posuit in thesauris domus domini.

Cap. v.

Postquā igit perfecta sunt omnia opera quę fecit salomon in domo dei. extulit patris sui dauid sanctificata. argentū et aurum. et omnia vasa reposuit in thesauris domus dei. Congregatis igit salomone omnibus principibus tribuū. et capitibus familiarū de filiis israel in hierusalem. ut adducerent arcā fœderis dñi de ciuitate dauid q̄ est sion. Descenderūt itaq; ad regem omnes viri israel in die sollempni. mensis septimi. Cumq; venissent omnes maiores israel. portauerunt leuitæ arcā. et tulerunt eā. et omnem supellectilem tabernaculi. Porro vasa sanctuarii q̄ erat in

tabernaculo. portaueruntq; sacerdotes cū leuitis. Ego aute salomon. et vniuersus cetus istl'. et omēs qui fuerūt q̄ exierāt ad archam immolabant arietes et boues absq; ullo numero. Ita ut eēt multitudo victimaꝝ. Et introduxerūt sacerdotes archā fedus dñi in locū suū i. deōst ad oraculū templi i sca scōꝝ subtꝰ alas cherubim. ita ut cherubim expanderēt alas sup locū i quo posita erat archa. et ipsam archam tegerēt cū vectibꝰ suis. vectes aute quibꝰ portabat archa. qa paululū longiores erāt. capita parebāt ante oraculū. Et vocauerūt eos paululū fuisset extēsi extra. eos videre nō poterāt. sunt itaq; archa ibi. usq; in psentē diem. Nichil q̄ erat aliud in archa nisi due tabule q̄s posuerat moyses in oreb q̄n legē dedit dñs filiis istl'. egredientibus de egypto. Egressis aute sacerdotibus de sanctario. omes em sacerdotes q̄ ibi potuerāt inueniri sanctificati sunt. nec adhuc illo tpe uices et misteriorū ordo mutꝰ eos diuisus erat. Et leuite q̄ cātores. et qui sub asaph erant. et sub eman. et qui sub ydithun. filii et fratres eoꝝ vestiti byssinis. cymbalis et psalteriis et cytharis stabāt ad orientalē plagā altaris. et cū eis sacerdotes centū viginti. canētes tubis. Igit cūctis pariter et tubis et voce et cymbalis et organis. et diuersi generis musicis concinētibus tubis. et voce in sublime tollēte tubis. longe somtꝰ audiebat. ita ut cū dñm laudare cepissēt et dicerē. confitemini dño q̄m bonus. q̄m in seculū misericordia eius. implet domꝰ dei nubē. nec possent sacerdotes stare et ministrare ppter caliginē. Compleuerat enim gloria dñi domū dei. Ca. vi.

Tunc salomon ait. Dñs pollicitus est ut habitaret in caliginē. Ego aute edificaui domū nois eius. ut habitaret ibi ppetuū. Et conuertit faciē suā. et benedixit vniuerse multitudini istl'. nā oīs turba stabat intenta. Et ait. Benedictus dñs deꝰ istl'. q̄ q̄d locutus est dauid pri meo ore cōpleuit. dicēs. Ide qua eduxi ppm meum de tra egypti. non elegi ciuitatem de cūctis tribubus istl'. ut edificaret in ea domꝰ nois mei. neq; elegi quēq; alium virū. ut esset dux in ppō meo istl'. sed elegi ihrlm ut sit nomē meū in ea. et elegi dauid ut cōstitueret eū sup ppm meū istl'. Cūq; fuisset voluntatis dauid patris mei. ut edificaret domū nōi dñi dei istl'. dixit dñs ad eū. Quia hoc fuit voluntatis tue ut edificares domū nōi meo. bene quidē fecisti hui⁹modi habēs voluntatē. Nec tu nō edificabis mihi domū. Sed filius qui egredietur de lumbis tuis. ipse edificabit domū nōi meo. Cōpleuit ergo dñs sermonē suū quē locutꝰ fuerat. et ego surrexi p dauid patrē meū. et sedi sup thronū istl'. sicut locutus est dñs. Et edificaui domū nōi dñi dei istl'. et posui in ea archā i qua est pactū dñi q̄d pepigit cū

29 Paralipomenon.

filijs israel. Steterit ergo coram altari dñi ex aduerso omnis multitudinis israel. et extendit manus suas. Dixerat enim salomon basilicam ereā. et posuerat eā in medio basilice. habentē quinq; cubitos longitudinis. et quinq; latitudinis. et tres cubitos altitudinis. stetitq; super eā. Et demissus genibus coram omni multitudine israel. et expandens manus in celum ait. Dñe deus israel nō est similis tui deus in celo et in terra. qui custodis pactū et misericordiam cū seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo. qui posuisti dauid patri meo quecunq; locutus fuerat ei. et quę ore pollicitus es. sicut et presens testatur dies. Nunc ergo dñe deus israel impleas seruo tuo dauid patri meo quecunq; locutus es ei. dicens. Non deficiet ex te vir coram me qui sedeat super thronum israel. ita tamen si custodierint filij tui vias suas. et ambulauerint in lege mea. sicut et tu ambulasti coram me. Et nunc dñe deus israel firmetur sermo tuus quem locutus es seruo tuo dauid. Et quidem ne credibile est. ut habitet deus cum hominibus super terram. Si enim celum et celi celorum non te capiunt. quanto magis ista quam edificauimus. Sed ad hoc tantum facta est. ut respicias ad orationem serui tui. et obsecrationem eius dñe deus meus. ut audias hymnum et orationem quam seruus tuus orat coram te. ut aperiantur oculi tui super domum istam diebus ac noctibus super locum in quo pollicitus es ut ponas nomen tuum. et exaudias orationem quam seruus tuus orat in eo. Exaudi preces famuli tui. et populi tui israel. Quicunq; orauerit in loco isto. exaudi de habitaculo tuo id est de celis. et propitiare. Si peccauerit quispiam in proximum suum. et iuramento contra eum pactus venerit. sequatq; maledictio altari tuo in domo ista. tu exaudi eos de celo. et facies iudicium seruorum tuorum. ita ut reddas impio quo via sua in caput ipsius. et glorificatus iustifices retribuendo ei secundum iustitiam suam. Si supatus fuerit populus tuus israel ab inimicis. peccauerit enim tibi. et reuersi egerint penitentiam. et obsecrauerint nomen tuum. et fuerint deprecati in loco isto. tu exaudies de celo. et propitiare peccato populi tui israel. et reduces eos in terram quam dedisti eis. et patribus eorum. Si clauso celo pluuia non fluxerit propter peccata populi tui. et deprecati fuerint te in loco isto. et confessi nomini tuo. et reuersi a peccatis suis cum eos afflixerint. exaudi de celo dñe. et dimitte peccata seruis tuis. et populi tui israel. et doce eos viam bonam per quam ingrediantur. et da pluuiam terrę tuę quam dedisti populo tuo ad possidendum. Fames si orta fuerit in terra. et pestilentia. et eruigo. et aurugo. et locusta. et bruchus. et hostes vastatis urbibus cuncta pressuris omnibusq; plagis et infirmitatibus presserit. si quis de populo tuo israel fuerit deprecatus. agnouerint

mū ſuā. ciuitates quas dede
rat yram ſalomon ędificauit:
et habitare fecit ibi filios iſrł.
Abijt quoq; in emath ſibā &
obtinuit eam. et ędificauit
palmiram in deſerto. et alias ci
uitates munitiſſimas ędifi
cauit in emath. Coſtruxitq;
bethoron ſuperiorē & bethoron
inferiorē. ciuitates munitas.
habentes portas et vectes &
ſe
ras. balaath etiā et omes ur
bes firmiſſimas que fuerunt
ſalomonis. cuctas q; urbes
quadrigarū et urbes equitū.
Omnia quecunq; voluit fecit
in
ſalomon atq; diſpoſuit: ędifi
cauit in iſrł et in libano. & in
vniuſa terra poteſtatis ſue.
Omnē populū qui delictus fuerat
de cetheis. et amorreis & phe
rezeis. et euheis et iebuſeis
q̄ non erant de ſtirpe iſrł. de fi
lijs eorū et de poſteris q̄s no
n inuenerat filij iſrł. ſubiugā
uit ſalomon in tributarios.
uſq; in diem hāc. Porro de fi
lijs iſrł nō poſuit: ut ſeruirent
operibus regis. Ipſi enim erant
viri bellatores. et duces. & prin
cipes q̄drigarū et equitū ei⁹.
Omnes autem principes exerci
tus regis ſalomonis fuerunt
ducenti quinquaginta. qui eru
diebāt populū. Filiā vō pharao
nis tulit de ciuitate dauid.
in domū quā ędificauerat ei.
Dixit enim rex. Non habita
bit uxor mea in domo dauid
regis iſrł. eo q̄d ſanctificata ſit.
quia ingreſſa eſt in eā archa
dñi. Tunc optulit ſalomon
holocauſta dño ſup altare
dñi q̄d coſtruxerat ante porticū.
ut p̄ ſingulos dies offerretur
in eo iuxta p̄ceptū moyſi in
ſabbatis et in kalendis. et in feſ
tis diebus p̄ annū ter. id eſt
in ſolempnitate azimorū. et
in ſolempnitate ebdomadarū.
in ſolempnitate tabernaculorū.
Et conſtituit iuxta diſpoſi
onē dauid p̄tris ſui officia ſa
cerdotū in miſterijs ſuis. et
leuitas in ordine ſuo. ut laudā
rent et miſtrarent coram
ſacerdotibus. iuxta ritū vnius
cuiuſq; diei. et ianitores in di
uiſionibus ſuis. p̄ portā et
portā. Hic enim p̄ceperat dauid
homo dei. Nec p̄terierunt ſui
de mādatis regis tam ſacerdo
tes q̄ leuite. eo omnibus que
p̄parata. Et in cuſtodijs theſau
rorū omes impenſas p̄parā
tas habuit ſalomō ex eo die
quo fundauit domū dñi. uſq;
in diem quo p̄fecit eam. Fuit
autem dies quo p̄fecit eam. Fuit
abiit ſalomon maſion gabaō
et in haialath ad horam ma
ris rubri que eſt in terra edom.
Miſit ergo ei yram p̄ manū
ſeruorū ſuorū naues et nautas
gnaros maris. et abierunt cū
ſeruis ſalomonis in ophyr.
tulerunt inde quadringenta
quinquaginta talenta auri. et
attulerunt ad regem ſalomo
nē.

Cap. ix.

Regina quoq; ſaba cū audiſ
ſet fama ſalomonis venit
ut tentaret eū enigmatibus
in iheruſalē cū magnis opibus
et camelis q̄ portabāt aroma
ta. et auri pluzimū. gemmaq;
pretioſas. Cumq; venisſet ad regē

℣ℊ ꝑalipomenon.

salomonē. loc̄uta est ei quecūz
erat in corde suo. Et posuit ei
salomon oīa que ꝓposuerat.
nec quicq̄ fuit. qđ non ei ꝑ
spiritū fecerit. Que postq̄
vidit sapiam salomonis. et
nib. et domū quā edificauerat. necnō cibaria mēse eius.
et habitacula seruoz. et offi
cia ministroz eius. et vestimen
ta eoz. pincernas quoq̄ et
vestes eoz. et victimas quas
imolabat i domo dñi. non
erat ꝑ stupōe ultra in eis spūs.
Dixitq̄ ad regem. Verū ser
mo qđ audieram in terra me
a. de virtutibus et sapia tua.
Non credebā narrātibus don
ec venissem. et vidissē oculi
mei. et ꝓbassem vix medi
etatem michi sapie tue. Plus
se narrata. Uiri tui fama vir
tutibus tuis. Beati viri tui.
et beati servi tui. et hi qui as
sistūt coram te omni tempe. et
audiūt sapiam tuā. Sit dñs
deus tuus benedictus. q̄ voluit
te ordināre sup thronū suū.
regem dñi dei tui. Quia eum
dilexit deus israēl et vult ser
uare eū in sempiternū. idcirco posuit te
super eū regem. ut faciās iudi
cium atq̄ iustitiā. Dedit autē
regi centū viginti talenta au
ri. et aromata multa nimis. et
gemmas pciosissimas. Non fue
runt aromata talia. ut hec q̄
dedit regina saba regi salo
monī. Sed et servi hyram nā ser
vi salomonis attulerunt aurū
de ophyr. et ligna thyina. et
gemmas pciosissimas. De qbus
fecit rex de lignis sandali thyinis
gradus in domo dñi. et in do
mo regis. cytharas quoq̄ et
psalteria cantoribus. Nulli vi
sa sunt in terra iuda. ligna talia.
Rex autē salomon dedit regi
ne saba cuncta q̄ voluit. et que
postulauit: multo plura q̄
attulerat ad eū. Que reuersa
abiit in terrā suā. cū servis su
is. Erat autē pondus auri
qđ afferebat salomoni ꝑ sin
gulos annos sexcenta sexa
ginta quinq̄ talenta auri. excep
tis eis que viri negociatores
afferre consueuerāt. Omnesq̄
reges arabie et satrape ter
rarū. comportabāt aurū et ar
gentū salomoni. Fecit itaq̄
rex salomon ducentas hastas
aureas de singula sexcentoz
aureoz. qui in hastis singuli
quiq̄ pendebāt. trecenta quoq̄
scuta aurea trecentoz aureoz.
quibus tegebāt scuta singu
la. Posuitq̄ ea rex i armamē
tario. qđ erat constitū nemore.
Fecit quoq̄ rex solium eburne
um grande. et vestiuit illud au
ro mundissimo. Sex quoq̄ gra
dibus quibus ascendebat ad so
lium. et scabellum aureum. et bra
chiola duo altrinsecus. et du
os leones stantes iuxta bra
chiola. Et et alios duodecim
leunculos stantes sup sex gra
dibus. ex vtraq̄ parte. Non fuit
tale solium in vniuersis regnis.
Omnia quoq̄ vasa cibarii re
gis erant aurea. et vasa domus
saltus libani. ex auro purissimo.
Argentū enim in diebus illis. pro
nichilo reputabat. Nequide
et naues regis ibant i thar
sis cū servis hyram semel in

tribus annis. et deferebant
inde aurū et argentū et ebur
et symias et pauos. ¶ Magnifi
catus est igit̄ salomon sup̄
omnes reges terre diuicijs et gla
Omnes q̄ reges terrarū desi
derabat vidē faciē salomonis
ut audirēt sapiam. quā deꝰ
rat deus in corde eius. Et defe
bant ei munera. vasa argētea
et aurea. et vestes et arma. et
aromata. equos et mulos. p̄
singulos annos. ¶ Habuit q̄
salomon q̄draginta milia e
quoꝝ in stabulis. et curruū
equitū q̄ duodecī milia. Con
stituit q̄ eos in vrbibus quadri
garuū. et ubi erat rex in ihr̄lm.
Excrcuit etiā potēstate sup̄
cuctos reges a flumine eufra
the. usq̄ ad terrā philistinoꝝ.
et usq̄ ad t̄minos egypti. Da
taq̄ copia p̄buit argenti in
ihr̄lm quasi lapidū. et cedroꝝ
tantā multitudinē. velud syco
moroꝝ que nascunt in campes
tribus. Adducebat aute ei e
qui de egypto. de cuctis q̄ re
gionibus. Reliqua vero operū
salomonis p̄ozū et nouissio
rū. scripta sunt in verbis na
than p̄phe. et in libris ahie
silomitis. in visione quoq̄ ab
do videntis q̄ra ieroboam
filiū nabath. Regnauit aut
salomon in ihr̄lm sup̄ omne
isr̄l quadraginta annis. dor
miuitq̄ cū patribus suis. et
sepelierunt eū in ciuitate dauid.

Regnauitq̄ ro
boam filius eius p̄ eo. ¶ Per
tus est aute roboam in sychē.
Illuc em cuctus isr̄l queri cat.
ut q̄stituerēt eū regem. Qd
cū audisset ieroboam filius
nabath q̄ erat in egypto. fuge
rat quippe illuc ante salomo
nē. statim reuīsus est. Vocaue
runtq̄ eū. et venit cū vniuſo
isr̄l. et locuti sunt ad roboam.
dicentes. Pater tuus duriſſi
mo nos q̄pressit. tu leuiora
impa p̄ris tui qui nobis gra
uem imposuit seruitutē. et
paululū de ona sublenia. ut
seruiamus tibi. Qui aut. p̄
tres dies reuertimini ad me. cūq̄
abisset p̄plus. misit consiliū
cū senibus q̄ stetera nt cora
p̄re eius salomone dū adhuc
viueret dicens. Quid datis
consilij ut rūdeā p̄plo. Qui
dixerūt ei. Si placuit p̄plo
huic. et limen eius obtēperā
mentibus. seruiet tibi omni
bus. Dereliquit q̄ filii
senū. et cū iuuenibus q̄ traeta
re reput. q̄ cū eo nutriti fuerāt.
et erat in comitatu illius. Dix
itq̄ ad eos. Quid vobis vi
detur ut rūdeā p̄plo
huic qui dixit mihi sublenia iu
gū q̄d imposuit nobis p̄
tuus. At illi rūderūt ut iu
uenes et nutriti cū eo in de
licijs. atq̄ dixerūt. Sic lo
quet̄ p̄plo q̄ dixit tibi. pa
ter tuus aggrauauit iugū
nr̄m. tu sublenia. et sic rū
debis eis. Auricularis meus grossior est. lumbis p̄tris
mei. Pater meus imposuit
vobis iugū graue. et ego
maius ponā. Pa
ter meus cecidit vos flagel
lis. ego vero cedā vos scorpi

2ª paliponenon.

ombus. Venit ergo roboā
et vniuersus ꝓplus ad roboam
die tertio. sicut ꝓcepat eis.
Ruditq; ego dura relicto con
silio seniorū. loquitus q̄ iuxꝰ
iuuenū voluntatē. Pater meꝰ
grauē vobis imposuit iugū.
ꝙd ego grauiꝰ faciā. Patꝰ meꝰ
cecidit vos flagellis. ego vo
cedam vos scorpionibꝰ. Et nō
acquieuit ꝓplo ꝓbis. Erat enī
voluntas dei. ut ꝙplēret sermo
eiꝰ quē locutus fuerat ꝑ ma
nū ahie silomitis. ad roboā
filiū nabath. ꝓplus autē vni
uersus rege durioza dicente. sic
locutus est ad eū. Non ē no
bis ꝑs in dauid. neq; hereditas
in filio ysai. Reuertē in
tabernacula tua isrl. tu autē
pasce domū tuā dauid. Et a
bijt isrl in tabernacula sua.
Super filios autē isrl qui ha
bitabāt in ciuitatibus iuda.
regnauit roboam. Misitq;
rex roboam ad yram qui
erat tributis. et lapidauē
runt eū filij isrl. et mortuus
est. Porro rex roboam curru
festinauit ascendē. et fugit
in ihrlim. Recessitq; isrl a do
mo dauid. usq; ad diē hanc.

Factū est autē. Cap. xi.
Cū audisset omis isrl qꝺ
reuersus esset roboa. misit
et vocauerunt eū. Congre
gatoq; cetu. constituerunt re
gem sup omem isrl. nec secu
tus est quisq; domū dauid
ꝑter tribū iuda solā. Venit
autem roboam ihrlim. Et
conuocauit vniuersa domum
iuda & beniamin in cetū octo
ginta milibꝰ electorū bella
tōꝝ ut dimicaret contra isrl. et
q̄reret ad se regnū suū. Factus
q̄ est sermo dñi ad semeiā ho
minē dei. dicēs. Loquere ad ro
boā filiū salomonis regem
iuda. et ad vniuersū isrl qui ē
in iuda et beniamin. Hec dicit
dñs. Non ascendetis. neq; pug
nabitis contra fres vros. Reuer
tat vnusquisq; in domū suā.
quia mea hoc gestū est volū
tate. Qui cū audissent ser
monē dñi. reuersi sunt. nec per
rexerunt contra regē roboā.
Habitauit aut roboam in
ihrlim. et edificauit ciuitates
munitas in iuda. exstruxit
q̄ bethleem et etham. & the
cue. bethsur quoq; et sochor.
et odollam. necnō geth et
maresa. et ziph q̄ et hurazy.
et lachis. et azecha. saraa q̄
et hebron. et hanen que erāt
in iuda. et in beniamin. ciuita
tes munitissimas. Cumq; clau
sisset eas muris. posuit in eis
principes. cibosq; horrea. hoc
est olei et vini. Scuta et singu
lis urbibꝰ fecit armamenta
ria et hastas. firmauitq;
eas summa diligentia. & im
perauit sup iuda et beniamin.
Sacerdotes aut et leuite qui
erant in vniuerso isrl venerunt
ad eū de cunctis sedibus suis.
relinquentes suburbana & pos
sessiones suas. et trānseuntes
ad iudā et ihrlim eo ꝙd abie
cisset eos roboā et posteri
eius. ne sacerdocio dñi fun
gerent. Qui q̄stituit sibi sa
cerdotes excelsoꝝ. & demonioꝝ.

vitulorūq; quos fecerat. Sed
et de ciuitib; tribubus isr̄l q̄ui
dederat cor̄ suū ut quererent do
minū deū isr̄l. Venerūt ihr̄lē
ad īmolandū victimas suas dño
deo patrū suor̄. Et roboraue
rūt regnū iuda. & corroboraue
rūt roboā filiū salomonis per
tres ānos. Ambulauerūt enī
in viis dauid et salomonis. ā
nis tribus. Duxit aut̄
roboā uxorē maalath filiam
iezimuth filij dauid. abiahil
quoq; filiā heliab. filij ysai.
Que pepit ei filios. ieus et
somoriam. et zeum. Post hāc
quoq; accepit maacha filiam
absalon. Que pepit ei abya.
etthai. & ziza. et salomith. Al
mauit aut̄ roboam maacha
filiā absalon sup̄ omes uxo
res suas et concubinas. Sēa uxo
res decē et octo duxerat. cōcu
binas q; sexaginta. et genuit
viginti et octo filios. et sex
aginta filias. Cōstituit vero
in capite abyam filiū maa
cha ducē sup̄ oēs fres suos. Ip
se enī regem facē cogitabat:
quia sapientior fuit et pote
tior sup̄ omes filios eius. et
p ciuitates finiū iuda et beni
amin. et m vniūsis ciuitatib;
munitis. Prebuitq; eis escas
plurimas. et multas petiuit
uxores. Cap xij.

Quūq; roboam fuisset reg
nū roboam et cōfortatū.
dereliquit legem dñi. et omes
isr̄l cū eo. Anno autem quīto
regni roboam. ascendit sesach
rex egypti in ihr̄lē. q̄a pecca
uerūt dño cū mille ducentis
curribus. et sexaginta mili
bus equitū. nec erat numer⁹
vulgi q̄d ear cū eo. de egyp
to. libies. troglodite.
et ethyopes. Cepitq; ciuitates
munitissimas in iuda. et ve
nit usq; in ihr̄lē. Semeias aut̄
propheta ingressus est ad robo
am et principes iuda. qui con
gregati fuerāt in ihr̄lē. fugi
entes sesach. Dixitq; ad eos.
Hec dicit dñs. Vos reliquis
tis me. et ego reliqui vos in
manu sesach. Consternatiq;
principes isr̄l. et rex. dixerūt.
Justus est dñs. Cūq; vidisset
eos dñs q̄d humiliati essent: factū
est verbū dñi ad semeiā. dicēs.
Quia humiliati sūt. nō disper
dam eos. Daboq; eis pauxil
lū auxilij. et non stillabit fu
ror meus sup̄ ihr̄lē. p manū
sesach. Veruptīn seruiāt ei. ut
sciant distantiā seruitutis
mee. et seruitutis regni terra
rū. Recessit itaq; sesach rex
egypti ab ihr̄lē sublatis the
sauris domꝰ dñi. et domus
regis. Oīa que serui tulit.
et clipeos aureos quos fece
rat salomon. p quibꝰ scrip
sit rex eneos. et tradidit illos
principibus satellitū. q̄ custo
diebāt vestibulū palatij. Cūq;
intraret rex domū dñi ve
hebāt satellites. et tollebant
eos. iterūq; referebāt eos ad
armamentariū suū. Veruptīn
q̄a humiliati sūt: auersa est ab
eis ira dñi. nec deleti sūt pe
nitus. Siquidē et in iuda. bue
na fuit opa bona. Confortā
tus est ergo roboam in ihr̄lē.
atq; regnauit. Quadragin

Paralipomenon.

ta aute et vmq; ami eat cum regnare cepisset. et decem et septem ambo regnauit Ihrlm urbe qua elegit dns. ut q; sit maret nomen suu ibi de cunctis tribubq; isr. Nomen matris eq; naama. ammanitis. Fecitq; ma lu. et no ppauit cor suu. ut quereret dnm. Opa vo roboam prima. et nouissima scripta sut in libris semeie ppete et abdo videntis. et dilectet gopo sita. Pugnauerutq; aduersus se roboam et ieroboam. cunctis diebus. Et dormiuit roboam cu patrib; suis. sepultus q; est i ciuitate dauid. et regnauit abya filius eq; p eo. Anno decimo octauo rc. xiiij. gis ieroboam regnauit abya supra iudam tribus annis. Nomen matris eius micha filia vrihel. de gabaa. Et erat bellu inter abya et ieroboam. Cuiq; misset abya certamen. et hab bat bellicosissimos viros. et electorum quadringenta milia. ieroboam instruxit contra ante octingentis milibq; viro rum. Duo erant reges electi erant. et ad bella fortissimi. Stetit igit abya supra montem semei ron qui erat in ephraym. et ait. Audi ieroboam et omnis isr. Scit ignorantis q; dns deus isr dederit regnu dauid super isr in sempiternu. ipi et filiis eius in pactu salis. Et surrexit ieroboam filius nabath seruus salomonis filii dauid. et rebellauit contra dnm suu. Congregatiq; sunt ad eu viri vanissimi et filii belial. et prualuerunt contra roboam filiu salomonis. Porro roboam erat iuuenis. et cordis pauidi. nec potuit resistere eis. Scit ergo vos dicitis q; resistere possitis regno dni. qd possidet p filios dauid. Habetis q; gnide ppli multitudine. atq; vitulos aureos quos fecit vobis ieroboam in deos. et eicistis sacerdotes dni filios aaron atq; leuitas. et fecistis vobis sacerdotes. sicut gnes ppli terraru. Quicuq; venerit et implauerit manu suam in tauro. et bobus. et in aries tibus. statim fit sacerdos eoz qui non sunt dii. Noster autem dns deus est. quem non reliquimus. Sacerdotes q; ministrant dno de filiis aaron. et leuite sunt in ordine suo. Holocausta quoq; offerunt dno p singulos dies manetq; pe pe. et thymiama iuxta legis precepta conferunt. et propositi panes i mesa mundissima. Estq; apud nos candelabru aureu et lucerna eius ut accendatur semp ad vesperu. Nos quippe custodimus precepta dei nri quae vos reliquistis. Ergo in exercitu nro dux deus est. et sacerdotes eius qui clangunt tubis. et resonant contra vos. Filii isr nolite pugnare contra dnm deu patru vrox. qa no vobis expedit. Haec illo loquente. ie roboam retro molichat insidias. Cuiq; ex adiso hostiu staret. ignoratem iudam su o ambiebat exercitu. Respici

cub q̄ iudab. vidit in strē bel
lum q̄ adiecto et post tergū.
Et clamauit ad dñm. ac sac
dotib tubis cantē repulit. om
nes q̄ vri iuda vehementi
sūt. Et ecce illis vehementibq̄.
p̄cussit deus ieroboam. et
omnē israhelem q̄ stabat q̄
adiso abya et iuda. Fugerūt
q̄ filij isr̄l iudā. et tradidit e
os deus in manus eor. Per
cussit ergo eos abya et pl̄s
eius plaga magna. et corru
erūt vulnerati ex isr̄l. quinqua
ginta milia virorū fortiū. Hu
miliatiq̄ sūt filij isr̄l in tpe
illo. et vehementissime confor
tati sūt filij iuda. eo q̄d̄ sperā
rassent in dñm deo patrum
suorū. Persecutus est autē aby
a fugientē ieroboā. et cepit
ciuitates eius. bethel et filias
eius. et iesana. cū filiabq̄ su
is. ephron quoq̄ et filias ei.
nec valuit vltra resistē ieobo
am in diebq̄ abya. Sed et per
cussit dñs et mortuus est. Igi
tur abya roborato imperio
suo. accepit vxores quatuor
decim. procreauitq̄ viginti et
duos filios. et sedecim filias.
Reliqua sermonū abya. via
rūq̄ et operū eius. scripta
sūt diligentissime in libro p
phete addo. Cap̄ xvij.

Dormiuit autem abya cū
patribq̄ suis. et sepelierūt
eū in ciuitate dauid. Regnauit
aut̄ asa filius eius. p eo. In
cuius diebus quieuit terra
decem annis. Fecit autē asa
q̄d̄ bonū et placitū erat in
conspectu dei sui. et subuertit
altaria peregrinorū cultuū. et q̄
celsa. et confregit statuas. lu
cos q̄ succidit. ac p̄cepit iude
ut quereret dñm deū patrū suo
rū. et faceret legē. et vniuersa
mādata. Et abstulit e ciuitib
vrbibq̄ iuda. arab et phana.
et regnauit in pace. Edifica
uitq̄ urbes munitas in iuda.
quia quietus erat. et nulla be
lorūq̄ eis bella surgebant.
pace dño largiente. Dixit
autē iude. Edificemus ciuita
tes istas. et vallemus muris.
et turribus. portis
et seris. donec a bellis quie
ta sit terra. eo q̄d̄ quesierimus
dñm deū patrū nrorū. et de
derit nobis pacē p gyrum.
Edificauerūt igit̄ et prosperati
sunt edificādo impedimētis su
is. Habuit autē asa in exer
citu suo portantiū scuta et has
tas de iuda trecenta milia. de
beniamin vō scutariorū et sa
gittariorū ducenta septuagin
ta milia. Omnes isti virī for
tissimi. Egressus est autem
contra eos zara ethyops cū
exercitu suo decies centenis
milia. et currib trecentis.
et venit usq̄ maresa. Porro
asa processit obuiam. et instruxe
runt aciem ad bellū in valle se
phata que est iuxta maresa.
Et inuocauit dñm deū. et ait.
Dñe non est apud te vlla dif
ferentia. vtrum in paucis auxi
lieris. an in plurib. Adiu
ua nos dñe deus noster. In te
enim confidimus et in tuo nomine habentes

Paralipomenon.

fiducia. venim⁹ cont⁹ ham multitudine. dne deus mi hi es. ne p̃valeat contra te ho. Exterruit itaq; dñs ethy opes coram asa et iuda. fugerũtq; ethyopes. Et p̃secutus eos asa et pplus qui erat cũ eo. usq; gerare. Et ruerunt ethyopes usq; ad mtrictione ꝙ a dño cedere totiꝰ sunt: et spũ illi⁹ pliate. Tulerunt ergo spolia multa. et p̃miss erãt omib⁹ ciuitatib⁹ p circuitũ gerare. Hñdis quippe cunctis p̃oz timor asserat. et diripuerũt urbes. et multã predam asportauerũt. Ipz et tabernacula destruxerũt. tulerũt pecoꝝ infinitã multitudinem et camelorũ. reuersiq; sunt in hierusalem. Cap. xv.

Azarias autem filius odith factus in spũ dei. egressus est in occursũ asa. et dixit ei. Audite me asa et omnis iuda. et beniamin. Dns vobiscũ. qa fuistis cũ eo. Si quesieritis eũ inuenietis. si autem dereliqueritis eũ. derelinquet vos. Transibunt autem dies multi in israhel absq; deo vero. et absq; sacerdote doctore et absq; lege. Cumq; reuersi fuerint in angustia sua. et clamauerint ad dñm deũ israhel et quesierint eũ. reperiet eos. In tpe illo non erit pax egredienti et ingredienti. sed terrores vniuersos habitatoribus terrarũ. Surgetabit enim gens contra gentem et ciuitas contra ciuitatem. qa dns conturbabit eos. in omni angustia. Vos ergo confortamini. et non dissoluat manus vre. erit enim merces operi vro. Vt cũ audisset asa. verba prophetie azarie filii odid pphe confortatus est. Et abstulit ydola de omni terra iuda et beniamin. et de ciuitatibus quas ceperat montis ephraym. et dedicauit altare dñi. qd erat ante porticũ domꝰ dñi. Congregauitq; vniuersum iudam et beniamin. et aduenas cũ eis de ephraym. et de manasse et de symeon. Plures enim ad eum confugerãt ex israhel. videntes qd dns deus illius esset cũ eo. Cumq; venissent hierusalem mense tertio. anno quintodecimo regni asa. immolauerunt dño in die illa de manubiis et pda quia addux erat boues septingentos. et arietes septem milia. Et inierunt rex et omis populus fedus. ut quererent dñm deum patrum suorum. in toto corde et tota anima sua. Et quicũq; non quesierit inquit dñm deum israhel. moriatur a paruo usq; ad magnum. a viro usq; ad mulierem. Iurauerunt q; domino voce magna et iubilo. et in clangore tube. et in sonitu buccinarum. omnib⁹ qui erant in iuda. cũ execratione. Iurãtes domino corde pleno iurauerunt. et in tota voluntate quesierunt eum et inuenerunt. Pacemq; tribuit eis dns circuitu. Sed et maacha matrem asa regis ex auctoritate deposuit impio. eo qd̃ fecisset in luco simulacrum priapi. Cumq; omne robur contriuit et in fluuium cedron comminuens ignouit in torrente cedron.

excelsa autē dilecta fuit in isrl.
Attamen tpr asa erat perfectū.
cunctis diebus eius. Ea q̄ vo
cat pater suus et ipē tulit
q̄ domui dñi. argentū et aurū.
vasorūq; diuersa supellectili
le. Belli vo non fuit. usq; ad
tricesimū annū regni asa. Cap
Anno autē tricesimo xxvj.
sexto regni eius ascendit
baasa rex isrl in iudā. et mu
ro circūdabat rama ut nulli
tute posset egredi vel ingre
di de regno asa. Protulit au
tem asa argentū et aurū de
thesauris domꝰ dñi. et de the
sauris regis. misitq; ad be
nadab regem syrie qui habi
tabat in damasco. dicēs. Fe
dus inī me et te est. pater
quoq; meus et pater tuus
habuē fdus. Quāobrem
misi tibi argentū et aurū. ut
rupto fedē q̄ habes cū baa
sa rege isrl. fugiat a me
recede. Quo credito. benadab
misit principes exercituū suo
rū ad vrbes isrl. Qui percus
serūt ahion. et dan. et abel
maim. et vniuersas urbes mu
natas nepthalim. Qd cū au
disset baasa. dimisit edifica
re rama. et mīmisit opus
suū. Porro asa rex assumpsit
vniuersū iudā. et tulerūt la
pides de rama et ligna que
edificabat baasa.
edificauitq; ex eis gabaa et
maspha. In tēpe illo venit
anani pphēta ad asa regem
iuda. et dixit ei. Quia habu
isti fiduciā in rege syrie. et
non in dño deo tuo. idcirco
euasit exercitus regis syrie
de manu tua. Nonne ethy
opes et libies multo plures e
rant q̄drigis et equitibus et mul
titudine nimia. Quos cum
dño credidisses. tradidit i ma
nus tuas. Oculi enim dñi cō
templāt vniuersā terrā. et pre
bet fortitudinē his qui cor
de pfecto credūt in eū. Stul
te egisti. et ex hoc erūt
tibi gre christi. et ex hoc tē
pore habebis bella. Iratus aūt asa
aduersus videntē. et furiosus ei
mittit in carcerē. Valde quippe
super hoc fuit dñs indignatus.
et misit in tpe illo plures
de populo. Opera autē asa
prima et nouissima. scripta sūt
in libro regū iuda et isrl. Egro
tauit asa. anno tricesimo no
no regni sui dolore pedis ve
hementissime. et nec i infirmi
tate sua quesiuit dñm. sed magis
in medicorū arte confisus est.
Dormiuitq; cū patribus suis.
et mortuus est anno quadragesimo
primo regni sui. et sepelierūt
eū in sepulchro suo q̄d fecerat
sibi in ciuitate dauid. posue
runtq; eū super lectū suū ple
no aromatibus et vnguentis mi
tricis q̄ erat pigmentarii
arte confecta. et combusserūt super
eū ambitione nimia. Cap
Regnauit autē iosa xxvij.
phat filius eius pro eo. et in
ualuit contra isrl. Constituit
q; militū numerū in cunctis
vrbibus iuda. q̄ erat vallate
munitis. posuitq; presidia
terra iuda. et in ciuitatibus
ephraym. quas ceperat asa pa
ter eius. Et fuit dñs cū iosa

2m̄ paliponenon.

phat. Qui ambulauit t
vijs dauid patris sui primis.
ner sperauit in baalim. Et t dñs
deo patris sui. et p̄cepit m̄ cep
tis illi⁹. et nō iuxta opa ist̄i.
Confirmauitq; dñs regnū in
manu eius. et dedit oīs iuda
munera iosaphat: factusq; st
ei infinite diuitie. et milita gl̄a.
Cumq; sūpsisset cor eius aude
ter ap̄t vias dñi. etiā excelsa
et lucos de iuda abstulit. Et
no aūd āno regni sui misit
de principib⁹ suis benail et
abdiam. et zacharia et na
thanael et michea ut docē
ent in ciuitatib⁹ iuda. t cū eis
leuitas. semeiam. et nathā
niam et zabadiā asael quoq;
t semiramoth. et ionathan.
adoniā quoq; et thobiā. et
obadoniam. leuitas. et cum
eis helisama et ioram sacerdo
tes. Docebantq; pplm̄ t iuda.
habētes librū legis dñi. et
circuibāt ciuitates urbis iuda.
atq; erudiebāt pplm̄. Irag;
factus ē pauor dñi sup oia
regna terraq; que erant per
gyrū iuda. nec audebāt bel
lare ad̄ iosaphat. Ex et philis
thiim adducebant iosaphat mune
rabāt. et vectigal argenti. A
rabes quoq; adducebant pe
cora. arietū septē milia sep
tingentos. et hyrcos totidem.
Creuit ergo iosaphat. t mūg
nificatus est usq; in sublime.
atq; edificauit in iuda domos
munitas turres. urbes q; muni
tas. et multa opa pauit in
urbibus iuda. Viri quoq;
bellatores et robusti erant.
in ihrlm. quor iste est numer⁹
p domos atq; familias singu
lorū. In iuda principes exerci
tus erant duo. et cū eo robus
tissimi trecenta milia. P̄ hūc
iohanan princeps. et cū eo du
centi octoginta milia. P̄ istū
quoq; amasias filius zechri
qui sponte obtulerat dño. et cū eo ducen
ta milia virorū fortiū. Hunc
sequebat robustus ad plia
heliada. et cū eo trecenti ar
cū et clypeū ducenta milia. P̄
istū etiā iosaphat: et cū eo
centū octoginta milia exped
itorū militū. Hūc omnes
erāt ad manū regis. exceptis
aliis quos apposuerat in
urbibus munitis. et in vni
uerso iuda. Cap̄ xviii.

Fuit ergo iosaphat dives
et inclitus multū. et affi
nitate coniunctus t achab. Des
cenditq; post annos ad eū. i
samariā. Ad cuius aduentum
mactauit achab arietes. et
boues plurimos. et pplō qui
venerat cū eo persuasit ut as
cenderet in ramoth galaad.
Dixitq; achab regi istī ad
iosaphat regē iuda. Veni
mecū in ramoth galaad. Cui
ille respondit: Ut ego et tu. sicut
pplūs tuus sic et pplūs meus.
tecūq; erimus in bello. Dixit
q; iosaphat ad regem istī.
Consule obsecro hodie sententiam
sermonē dñi. Congregauit
igit̄ rex istī ap̄has q̄dringen
tos viros. et dixit ad eos. In
ramoth galaad ad bellandū
ire debēmus an quiescere. At
illi. Ascende atq; vince. et tra

det deus in manu regis. Dixitq; iosaphat. Si quid nō est hic pphetes dñi. ut ab illo etiā requiramꝰ. Et ait rex ioſ ad iosaphat. Est vn vnḡ a quo possumꝰ quere dñi voluntate. ꝫ ego odi eū. qā nō pphetat mihi bonū ꝫ malū dō tēpore. Est autē micheas filiꝰ iembla. Dixitq; ei iosaphat. Sic loquaris rex hoc modo. Vocauit ergo rex ioſ unū de eunuchis. et dixit ei. Vocā cito micheā. filiū iembla. Porro rex ioſ et iosaphat rex iuda vtiq; sedebat in solio suo. vestiti cultu regio. Sedebat aut in area iuxta portā samarie. omesq; pphe vaticinabāt coram eis. Sedechias vō filiꝰ chanaan fecit sibi cornua ferrea. et ait. Hec dicit dñs. His ventilabis syriam. donec cōsumāris ea. Omnes q; pphe pphetabāt similiter. atq; dicebāt. Ascende in ramoth galaad. et p̄sperabis. et tradet eos dñs in manu regis. Nuncius aut qui ierat ad vocandū micheā. ait illi. En vba omīū pphaꝝ. vno ore bona annūciant regi. Queso ergo te. ut sermo tuus ab eis non dissentiat. ꝫ loquaris p̄spera. Cui micheas rndit. vi uit dñs. qā quicq; dixerit dñs mihi. hoc loquar. Venit ergo ad regem. Cui rex ait. micheā. nūquid debemꝰ ire in ramoth galaad ad bellandū. an quiescā. Cui ille rndit. Ascende. Cuncta enī p̄sperē eueniēt. et dabit hostes in manus

vras. Dixitq; rex. Iterum atq; iterū te adiurabo. ut nō loquaris mihi nisi qd̄ verū est. in nōe dñi. At ille ait. Vidi vniuersū israel dispersū in montibus. sicut oues absq; pastore. Et dixit dñs. Non habent isti dños. Reuertat unusquisq; ad domū suā. in pace. Et ait rex israel ad iosaphat. Nōne dixi tibi. qd̄ nō pphetaret iste mihi quicq; boni. ꝫ ea q̄ mala sunt. Attende. idcirco ait audite verbum dñi. Vidi dñm sedentē in solio suo. et omēm exercitū celi assistentem ei. a dextris et a sinistris. Et dixit dñs. Quis decipiet achab regem israel ut ascendat et corruat in ramoth galaad. Cumq; vnꝰ dicet hoc modo et alius alio. p̄cessit spūs et stetit coram dño. et ait. Ego decipiā eū. Cui dñs. In quo decipies. At ille rndit. egrediar et ero spūs mendax in ore omīū pphaꝝ ei. Dixitq; dñs. Decipies et prevalebis. Egredere. et fac ita. Sic ergo dedit dñs spūtū mendacij in ore omīū pphaꝝ tuoꝝ. et dñs locutus est de te mala. Accessit aut sedechias filiꝰ chanaan. et percussit micheę maxillā. et ait. Per quā viā trānsiuit spūs a me. ut loqueretur tibi. Dixitq; micheas. Ecce tu videbis in die illo. quā do ingressus fueris cubiculū de cubiculo. ut abscondaris. Cepit aut rex israel dicens. Tollite micheam. et date illum ad amon principem ciuitatis

2 Paralipomenon.

tib. et ad ioab filiū amalech. et dicetis. Hec dicit dñs. Quia tite hiet in carcere. et data ei panis modici. et aque pauxillū. donec rediā in pace. Dixitq micheas. Si rediens fueris in pace. nō est locutus dñs in me. et ait. Audite ppli omes. Igit ascendit rex israel et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixitq rex israel ad iosaphat. Mutabo habitū. et sic ad pugnam vadā. Tu aut indue vestibus tuis. Mutatoq rex israel habitu. venit ad bellū. Rex aut syrie precep at duobus ex principibus curruū suū, dicens. Nec pugnetis contra minimū aut contra maximū. nisi contra solū regem israel. Itaq cū vidissent principes eq̄tatu iosaphat dixerūt. Rex israel est iste. Et circūdederūt eū dimicātes. At ille clamauit ad dñm. et auxiliatus est ei. atq̄ auertit eos ab illo. Cū em audissent duces equitatus q̄ nō esset rex israel. reliquerūt eū. Arripuit aut quidā vir ignorans ipm in certū sagitta iacta. et percussit regē israel inter rudentem et stapulas. At ille auriga suo ait. Conuerte manū tuā et educ me de acie. q̄a vulneratus sū. Et fuit pugna in die illo. porro rex israel stabat in curru suo contra syros usq̄ ad vesperā. et mortuus est circa solis occasū.

Cap. xix.

Reuersus est aut iosaphat rex iuda domū suā pacifice in ierlm. Cui occurrit ihieu filius anani videns. et ait ad eū. Impio prebes auxiliū. et his qui oderūt dñm. amicicia iungeris. Et idcirco ira quidem dei merebaris. sed bona opa inuenta sunt in te. eo q̄d abstuleris lucos de terra iuda. et preparauerit cor tuū ut requiras dñm deū patrū tuoz. Habitauit ergo iosaphat in ierlm. Rursusq egressus de ad plebē de bersabee. usq̄ ad montē ephraym. et reuocauit eos ad dñm deū patrū suoz. Constituitq iudices terre in cunctis ciuitatibus iuda munitis. p singula loca. Et precipiens iudicibus. videte aut. quid faciatis. Non hoīb exercetis iudiciū. sed dñi. et q̄cūq iudicaueritis in vos redundabit. Sit timor dñi vobiscū. et cū diligentia cuncta facite. Non est em apud dñm deū nr̄m iniquitas. nec personarū acceptio. nec cupido muneris. In ierlm quoq̄ constituit iosaphat leuitas et sacerdotes et principes familiaꝝ ex israel. ut iudicia et causam dñi diiudicaret habitatoribus eius. Precepitq eis dicens. Sic agetis in timore dñi fideliter et corde perfecto. omnē causa q̄ venerit ad vos fratrū vestroz qui habitant in urbibus suis. inter sanguinem et sanguinem. Obiectaq questio est de lege. de mādato. de ceremoniis. de iustificatoribus. ostendite eis. ut nō peccent in dominū. et ne veniat ira super vos et super fratres vestros. Sic ergo agentes. nō peccabitis. Amarias aut sacerdos. princeps vester in his que ad de

um ꝓtinent ꝓsidebit. Por-
ro zabadias filiꝰ ysmael qui
est dux in domo iuda. sup ea
opa erat que ad regis officiū
ꝓtinet. habens ꝑ magistros
leuitas cuncta vobis. Confor-
tamini et agite diligenter. et erit
dns vobiscū in bonis. Cap
Post hec congregati sunt ꝑ
filii moab. et filii amon. et
cū eis de amonitis ad iosaphat
ut pugnarent contra eū. Venie-
runtq; nūcij et indicauerunt
iosaphat dicentes. Venit con-
tra te multitudo magna de hris
lonis que trans mare sita. et de
syria. Et ecce consistit in asason
thamar. q̄ est engaddi. Iosa-
phat autē timore ꝓcussus to-
tus se conuertit ad rogandū dnm.
et ꝓdicauit ieiunium vniuer-
se iuda. Congregatus ꝑ est iuda
ad ꝓcurandū dnm. ꝑ et omnes
de vrbibus suis venerūt. ad ob
secrandū eū. Cumq; stetisset io
saphat in medio cetu iude et
ihrlim in domo dni ante atriū
nouū. ait. Dne deus patrū
nr̄oꝝ tu es deus in celo. et do-
minaris cunctis regnis gentiū.
In manu tua est fortitudo et
potentia. nec quisq; tibi po-
test resistere. Nonne tu deus nr̄
interfecisti omnes habitatores
terre huius coram ꝓpło tuo israh. et
dedisti eā semini abraha ami
ci tui in sempiternū. Habita
uerūtq; in ea. et constituerūt
in illa sanctuariū nōi tuo. dice
tes. Si venerint super nos ma
la. gladius iudicij. pestilen
tia et fames. stabimus coram
domo hac in conspectu tuo. in qua
inuocatū est nomē tuū. et cla
mabimus ad te in tribulationibus
nr̄is. et exaudies nos. saluos
ꝙ facies. Nunc ergo filii a
mon et moab et mons seyr
quos non concessisti filios israh
ut trānirent cū egrederentur
de egypto. ꝑ declinarent ab
eis. et non interfecerunt illos. e
contrario agunt. et mituntur ecce
nos de possessione qua tradi
disti nobis deus nr̄. Ergo nō
iudicabis eos. In nobis quide
non est tanta fortitudo ut pos
simus huic multitudini resiste.
que nr̄runt super nos. Sed cū ig
norem⁹ quid agere debeamus. hoc
solū habem⁹ residui. ut oculos
nr̄os dirigam⁹ ad te. Omnis
vero iuda stabat coram dno. cum
paruulis et vxoribus et liberis
suis. Erat autē ibi iaziel fi
lius zacharie. filii anamie.
lius zacharie. filii mathanie. le
uites de filiis asaph. super quē
factus est spūs dni in medio tur
be. Et ait. Attendite omnis iu
da et q̄ habitatis in ihrlim. et
tu rex iosaphat. Hec dicit
dns vobis. Nolite timere nec
paueatis hanc multitudinem.
nō enim vra pugna. ꝑ dei. Crās
descendetis contra eos. Ascen
sus enim erit ꝑ diuū nomine
fyos. et inuenietis illos in fi
nitate torrentis qui est con-
tra solitudinē iezrahel. Non enim
eritis vos q̄ dimicabitis. sed
tantummodo confidenter state. et
videbitis auxiliū dni super
vos. O iuda et ihrlim. nolite
timere nec paueatis. Crās
egrediemini contra eos. et dns
erit vobiscū. Iosaphat ergo
et iuda. et omnes habitatores

Paralipomenon

ihrlm. ceciderunt prm in terra
coꝝ dñō. et adorauerunt eum.
Porro leuite de filijs caath. et
de filijs chore. laudabāt dñm
deū ifrl voce magna. in excel
su. Cumq; mane surrexissent.
egressi sunt p desertū thecue. p
fectisq; eis. stans iosaphat in
medio eoꝝ dixit. Audite me
iuda et omes habitatores
ihrlm. Credite in dño deo vr̄o.
et securi eritis. Credite pphe
tis eius. et cuncta cueniēt vo
bis prospera. Deditq; consiliū po
pulo. et statuit cantatores
dñō ut laudarēt eū in ornatu
sanctuarij. et antecederet exercitū.
ac voce consona dicerēt. Confi
temini dño quoniā bonus. quoniā in
ternū mīa eius. Cumq; cepissent
laudes canere. vertit dñs insidi
as eoꝝ in semetipsos filiorū
scilicet ammon. et moab et mon
tis seyr. qui egressi fuerant
pugnare contra iudam. et per
cussi sunt. Stetq; filij ammon et
moab cōsurrexerūt aduersus
habitatores montis seyr.
ut interficerent et delerent eos.
Cumq; hoc opus perfecissent: et
ipsi in semetipsos versi mu
tuis se confoderēt vulneribus.
Porro iuda cū venisset ad
speculā q respicit solitudi
nē. vidit ptrul eōrum late re
gionē plenā cadaueribus. nec
super eā quenq; qui posset po
tuisset euadere. Venit ergo io
saphat et omnes populus eius eo.
ad detrahenda spolia mortu
orū. Inuenerūtq; inter cada
uera vasa supellectilē. ves
tes quoq; et vasa pciosissima.
et diripuerūt. ita ut omia
portare nō possent. nec p
tres dies spolia auferre p
prede magnitudine. Die au
tem quarta. congregati sunt
in valle benedictionis. Etenim
ibi benedixerūt dño. voca
uerunt loꝝ illū vallis bene
dictionis usq; in pñtem diem.
Redierūtq; est omis vir iuda.
et habitatores ihrlm et iosa
phat ante eos in ihrlm cū leti
cia magna. eo qđ dedisset
eis dñs gaudiū de inimicis
suis. Ingressiq; sunt in ihrlm
cū psalteriis et citharis et
tubis. in domū dñi. Irruit
autē pauor dñi supꝝ vniuer
sa regna terraꝝ. cū audis
sent qđ pugnasset dñs cōtra
inimicos isral. Quieuitq; regi
nū iosaphat. et pbuit ei de
us pacē. p circuitū. Regnauit itaq;
iosaphat super
iudam. et erat triginta quiq;
annoꝝ cū regnare cepisset. di
gnti autē et quinq; annis
regnauit in ihrlm. Nomen
matris eius azaba. filia sela
hi. Et ambulauit in via pa
tris sui asa nec declinauit
ab ea. faciēs quecūq; placi
ta erat coram dño. Verumptā
excelsa nō abstulit. et adhuc
pplus nō direxerat cor suum
ad dñm deum patrum suoꝝ. Re
liqua autē gestoꝝ iosaphat
priorū et nouissimoꝝ. scripta
sunt in libris iehu filij ana
ni. que digessit in libro regū
isral. Post hec iniit amicitias ab

iosaphat rex iuda. cū ochozia
rege israh. Cuius opa fecerūt pes
sima. et pticeps fuit ut face
ret naues que merent in tharsis.
Fecerūtq; classem. in asyongya
ber. Phetauit aūt eliezer
filius dodau de maresa ad io
saphat. dicens. Quia habu
isti fedus cū ochozia. pcussit
dns opa tua. contriteq; sūt
naues. nec potuerūt ire in
tharsis Cap xxj.
Ormiuit aūt iosaphat cū
patribus suis. et sepultus
e cū eis in ciuitate dauid. Regnauitq;
ioram filius eius. p eo.
Qui habuit fres filios iosa
phat. azariam. iahiel. et za
chariam. azariā et michael. 7
saphatiā. Omes hi filii iosa
phat regis iuda. Dediteq; eis
iosaphat pater suus multa
munera argenti et auri. et
pciosa cū ciuitatibus munitis
simis in iuda. Regnum
aūt tradidit ioram. eo qd
esset primogenitus. Surrexit
aūt ioram sup regnū patris
sui. Cūq; se cōfirmasset. occi
dit omes fratres suos gladio.
et quosdā de principibus iuda.
Triginta duos annos erat io
ram cū regnare cepisset. 7 oc
to annis regnauit i ihrlm. Am
bulauitq; in viis regum israh. si
cut egerat domus achab. fi
lia quippe achab erat uxor
eius. et fecit malū in ospectu
dni. Soluit aūt dns disper
dere domū dauid pter pactū
qd inierat cū eo. et qā pmi
serat ut daret illi lucernā 7
filiis eius i omni tempe. In
diebus illis rebellauit edom
ne esset subditus iude. et cō
stituit sibi regem. Cūq; tran
siret ioram cū principibus suis.
et cuncto equitatu qui erat secū.
surrexit nocte et percussit edom
qui se circūdederat. et omnes
duces equitatus eius. Attamē
rebellauit edom. ne esset sub
ditione iuda. usq; ad hanc di.
Eo tempe et lobna recessit. ne
esset sub manu illius. Deliq
erat em dnm deū patrū suorū.
insup exelsa fabricatus est
in ciuitatibus iude. et fornicari fe
cit habitatores ihrlm. et pua
ricauit iudā. Allatae sūt aūt ei
littē ab helia pphā in quibus
scptū erat. Hec dicit dns de
us dauid patris tui. Quia no
n ambulasti in viis iosaphat pa
tris tui. et in via asa regis
iuda. sed incessisti pter regum
israh. et fornicari fecisti iudā.
et habitatores ihrlm imitata
sunt fornicationem domus achab.
insup et fratres tuos et domū
patris tui meliores te occidi
sti. ecce dns percutiet te plaga
magna cū populo tuo et filiis
et uxoribus tuis. omiaq;
substantia tua. Tu aūt egro
tabis pessimo languore v
teri. donec egrediantur viscera
lia tua paulatim p singu
los dies. Suscitauit ergo
dns contra ioram spm phy
listinoꝝ et arabū. qui confi
nes sunt ethyopibus. Et as
cenderūt in terrā iudā. 7 vas
tauerūt eā. Diripuerūtq;
cuctam substantiā que inven
ta est in domo regis. insup
et filios eius et uxores. nec
remansit ei filius nisi ioachaz

qui minimus

2ª paralipomenon

qui minimꝰ natu erat.
Et sup hec oīa pcussit eū dñs
alui dolore insanabili. Cuiqꝫ
diei succedēt dies. et tēporū
spacia voluerēt. duoꝝ aūoꝝ
cōpletis circulis. Et sic lō
ga ꝑ ceptus tabe. ita ut egre
deret cū sua viscera sua. langui
tis et vita cariit. mortuus
ꝙ infirmitate pessima. Et
non fecit ei ꝑplus sicdm morem
cōburentiū cū aromatib. sicut
fecerat maioribus eius. Tri
gintaduoꝝ aūoꝝ fuit ioram
cū regnare cepisset. et octo
aūis regnauit in ihrlm. am
bulauitꝫ nō recte. Et sepeli
erūt eū in ciuitate dauid. ve
rūptā nō in sepulchro regū.

Constituerūt. Cap xxij.
autem habitatores ihrlm
ochoziā filiū ei⁹ minimū. re
gem ꝑ eo. Omes enī maio
res natu q̄ aut cū fuerāt mi
serūt latrones arabū. qui
interfecerāt in castra. Regnauit
ꝫ ochozias filiꝰ ioram regis
iuda. Quadragintaduoꝝ an
noꝝ erat ochozias cū regna
re cepisset. et vno āno regē
uit in ihrlm. Nomē matris
eius athalia. filia amri. Ipe
et ipse ingressus ē ꝑ viam
domꝰ achab. mater enī eius
impulit eū ut impie ageret.
Fecit igit malū in ꝫspectu dñi.
sicut domꝰ achab. Ipi enī fu
erūt ei ꝰ siliazī post mortē
patris sui. i interitū ei⁹. Ambu
lauitꝫ in ꝫsilio eoꝝ. et per
rexit cū ioram filio achab.
regē israel in bellū contra aza
hel regē syrie. in ramoth ga
laad. Vulnerauerūtꝫ syri

ioram. Qui reuersus est
ut curaret in iezrahel mul
tis enī plagis acceptis ī pdicto certamine. Igit ochozias filiꝰ ioram rex iuda. des
cendit ut viseret ioram filiū a
chab in iezrahel egrotantē.
Voluntas quippe fuit dei adul
sus ochoziā. ut veniret ad io
ram. Et cū venisset et egressus
cū eo adiuisset iheu filiū namsi.
quē vnxit deus ut deleret
domū achab. Cū ergo exer
cēret iheu domū achab. inuent
principes iuda et filios fratrū
ochozie q̄ ministrabāt ei. et in
terfecit illos. Ipse aūt querens
ochoziā. cōprehendit latentē in samaria. adductūqꝫ ad
se occidit. Et sepelierūt eum
eo qd esset filiꝰ iosaphat qui
quesierat deū in toto corde
suo. nec erat vlī spes aliqua
ut de stirpe regnaret ochozie. Quicquid athalia mater
eius videbat qd mortuus esset fi
liis suis. surrexit et interfe
cit omē stirpē regiam do
mus ioram. Porro iosabeth
filia regis tulit ioas filium
ochozie. et furata ē eū de me
dio filiorū regis cū interfice
rent. absconditqꝫ eū cū nu
trice sua. in cubiculo lectu
lorū. Iosabeth aūt que ab
scondebat eū erat filia regis
ioram uxor ioiade pontifi
cis sororis ochozie. et idcirco
athalia nō interfecit eū. Fuit
ergo cū eo in domo dei ab
sconditus sex āīs. ꝙbus regnā
uit athalia sup terrā. Cap xxiij.

Anno autem septimo con
fortatus ioiada. assumpsit cē

24

tiziones. azariam videlicet
filiū ieroboam. et ysmahel
filiū iohanan. azariam quoz
filiū obed. et maasiā filiū ada
ie. et elizaphat filiū zichri. t
misit cū eis consiliū et fedus.
Cumq; circuissent uniuersā iudā. congre
gauerūt leuitas de cunctis ur
bibus iuda. et principes familiaz
israel. venerūtq; in ierlm.
Iniit igit omnis multitudo
pactū in domo dei. cū regē.
Dixitq; ad eos ioiada. Ecce
filius regis regnabit. sicut lo
cutus est dns sup filios da
uid. Iste est ergo sermo quē
facietis. Tertia pars vestrū qui
uenit ad sabbatū sacerdotū
et leuitarū et ianitorū. erunt
in portis. Tertia vo pars ad do
mū regis. et tertia ad portā
que appellat fundamēti. Oē
vo reliquū vulgus sit in atri
is domus dei. nec quisq; aliꝰ
ingrediat domū dei nisi sa
cerdotes. et qui ministrat de leui
tis. Ipi tantūmō ingrediant
qa sanctificati sunt. et omne
reliquū vulgus obseruet mi
noias domus dei. Leuite au
tem circuident regem. habē
tes singuli arma sua. Et si
quis aliꝰ ingressus fuerit
templū. interficiat. Steterūtq;
cū rege intrante et egrediente.
Fecerūt igit leuite et om
nes iuda iuxta omnia que
preceperat ioiada pontifex. Et
assumpserūt singuli viros qui
sub se erāt. et venerant per
ordinem sabbati cū his qui
impleuerant sabbatū. et e
gressi erant. Siquidem ioia
da pontifex non dimiserat
abire turmas. que sibi per
singulas ebdomadas succe
dere consueuerant. Dedit q; ioia
da sacerdos centurionibus
lanceas clipeos q; et pelta
regis dauid. quas consecrauit
erat in domo dei. Constituitq;
omnem populū tenentē pugio
nes a parte templi dextra usq;
ad partem templi sinistrā. co
ram altari et templo p totū
regi et imposuerūt filiū
regis. Et eduxerūt filiū
regis et imposuerūt ei dyade
ma. Dederūtq; ei in manu
eius tenēda legem. et constitu
erūt eū regem. Unxitq; eū
ioiada pontifex et filii eius.
precatiq; sunt. atq; dixerūt.
Viuat rex. Quod cū audisset
athalia vocē populi currentis
atq; laudantis regem. in
gressa est ad populū in templū
dei. Cumq; vidisset regem stā
tem sup gradū in introitu. et
principes turmas q; tubas cum
omnemq; populū terre gaudentem atq;
clangentē tubis. et duīsq; gene
ra cantātibus concinentem. vocē
ue organis concinentem. et
q; laudantiū. scidit vestimēta
sua. Et ait. Insidie. insidie.
ingressus autē ioiada pontifex
ad centuriones et principes ex
ercitus. dixit eis. Educite illā
extra septa templi. et interfica
te eos gladio. Precepitq; sa
cerdos ne occiderent in domo
dei. Et imposuerūt eis manus
eius manib. Cumq; intrasset
porta equoz domus regis. in
fecerūt ea ibi. Pepigit aut
ioiada fedus inter se omnem
cumq; populū et regē. ut esset po
pulus dei. Intrauit ingressus e

29 paliponenon

omīb ꝑplīb domīi baal. et dest
ruxit eam. et altaria ac simu
lacra illius cōfregerunt. aya
than quoq; sacerdotē baal iuꝛ
fecerūt. ante arab. Constituit
autē ioiada ꝓpositos in domo
dñi. ut sub manibꝰ sacerdo
tū et leuitarū quos distribuit
dauid in domo dñi. offerrent
holocausta dñō sicut scriptū est
in libro moysi. in gaudio et
canticis. iuxta dispositionē da
uid. Constituit quoq; ianito
res in portis domꝰ dñi. ut nō
ingrederet ea immundus in omni
re. Assūpsitq; centuriones et for
tissimos viros ac principes po
puli. et omē vulgus terre. et
fecerūt descendē regem de do
mo dñi. et introire ꝑ mediū
portē superioꝝ in domū regis.
et collocauerūt eū in solio re
gali. Letatusq; ē omis ꝑplus
terre. et urbs quiuit. Athalia
autē interfecta ē gladio. Anno
Septimo annoꝝ erat ioas
ioas cū regnare cepisset. et
quadraginta annis regnauit
in ihrlm. Nomē matris eius sebi
a. de bersabee. Fecitq; qđ bo
nū est coꝝ dñō. cunctis diebꝰ
ioiade sacerdotis. Accepit au
tem ioas uxoꝝ duas. de
quibꝰ genuit filios et filias.
Post quē placuit ioas. ut
instauraret domū dñi. Congre
gauitq; sacerdotes et leuitas.
et dixit eis. Egredimini ad ci
uitates iuda. et colligite de
omni so israēl pecuniā ad sar
tatecta templi dñi dei vri. per
singulos annos. festinato
q; hoc facite. Porro leuite e
gere negligentiis. Vocauit
q; rex ioiadam principem. et
dixit ei. Quare nō fuit tibi cu
re ut requireres leuites in
de iuda et de ihrlm pecuniā que
constituta ē a moyse seruo dñi.
ut inferret ea omis multitudo
israēl. i tabernaculū testimonij.
Athalia enim impiissima et filij
eius destruxerat domū dei.
et de vniuersis que sanctificata fue
rat templo dñi ornauerant
phanū baalim. Precepit er
go rex. et fecerūt archam. po
suerūtq; ea iuxta portā domꝰ
foris secus. Et ꝓdicatū est in
iuda et ihrlm. ut deferret sin
guli pecuniā dñō. qđ constituit
moyses seruus dei super omem
israēl in deserto. Letatiq; sunt cūc
ti principes. et omis ꝑplus. Et
ingressi contulerūt in archā dñi.
atq; implerūt. ita ut implerētur.
Cūq; tempus esset ut deferrent
archam coram rege ꝑ manꝰ le
uitarū. videbat enim multā pe
cuniā. ingrediebatur scriba re
gis. et qui primꝰ sacerdos cō
stituerat. effundebatq; pecu
niā que erat in archa. Porro
archā reportabat ad locū suū.
Sicq; faciebat ꝑ singulos di
es. Et congregata est infinita
pecunia. quā dederūt rex et io
iada hijs q̄ pręerant operibꝰ do
mus dñi. At illi cōducebant
ex ea cesores lapidū. et arti
fices operū singulorū. ut in
staurarent domū dñi. fabros
quoq; ferri et eris. ut qđ ru
inā pateret fulciret. Exercitusq;
hij qui agebāt industrie. et ob
ducebat ꝑfectū curatiuo per
manꝰ eoꝝ. ac suscitauerunt

domū dñi in statū pristinū. ⁊
firme eā stare fecerūt. Cūq
cōplessent oīa opa. detulerūt
cora regē. et ioiada reliquias
ptem pecunie. De qua facta
sūt vasa templi in ministe
riū. et ad holocausta. phiale
quoq; et cetera vasa aurea ⁊
argentea. Et offerebatur ho
locausta in domo dñi iugiter
cūctis diebus ioiade. Senuit
autē ioiada plenus dieruū. et
mortuus est. cū esset centum
triginta annoz et trigīta. Sepelierunt
q; eū in ciuitate dauid cū regi
bus. eo qd fecisset bonū cum
isrl et cū domo eius. Postq; au
tem obiit ioiada ingressi sūt
principes iuda. et adorauerūt
regem. Qui delinitus obse
quijs eoruū acquieuit eis. et dere
liquerūt templū dñi dei patruū
suoz. seruieruntq; lucis et stulp
tilibus. Et facta est ira dñi contra
iudam et ihrlm. ppter hoc prem.
mittebat q; eis ppetas. ut re
uerterentur ad dñm. Quos protes
tates illi. audire nolebant. Spū
itaq; dñi induit zachariam
filiū ioiade sacerdotis. et stetit
in eminentiori pli. et dixit. Hec
dicit deus. Quare trāsgredimini
precepta dñi qd vobis nō pro
dest. et derelinquitis dñm ut
derelinquat vos. Qui cōsurge
runt. adūsus eū miserūt la
pidibus iuxta regis imperiū.
in atrio domus dñi. Et non est
recordatus ioas rex misericor
die qua fecerat ioiada pater
illius secū. q interfecit filiū
eius. Qui cū moreret. ait. Vi
deat dñs. et requirat. Cūq
circuitus esset anni ascendit
contra eū exercitus syrie. Veni
q; in iudā et ihrlm. et interfe
cit cunctos principes pli. atq; om
nia spolia predam miserūt regi da
masci. Et certe cū modicā ve
nisset multitudine syroz. tradi
dit dñs in manibus eoz ingen
tem multitudinē. eo qd de
reliquissent dñm deū patruū su
oz. In ioas quoq; ignominio
sa exercuere iudicia. Et abe
untib. dimiserunt eū in langue
ribus magnis. Surrexerunt
autē contra eū serui sui i ul
ciscendā sanguinē filij ioiade sacer
dotis. et occiderunt eū in lectu
lo suo. et mortuus ē. Sepelie
runtq; eū in ciuitate dauid sed
non in sepulchris regum. Insu
diati vo sunt ei zabath filio
semath ammonitidis. ⁊ zabath
filius semarith moabitidis.
Porro filij eius. ac summa pe
cunie que adunata fuerat sp
eo. et restauratio domus dei. sup
ra scripta sūt diligentius in libro re
gum. Regnauit autē amasi
as filius eius. p eo. cap.
xxv.
Vigintiquinq; annoz
erat amasias cū regnare
re cepisset. et viginti nouē
annis regnauit in ihrlm. Slo
nie matris eius ioaden. de ihrlm.
Fecitq; bonū in cōspectu dñi.
verumptamen non in corde p fecto.
Cūq; roboratū sibi videret
regnū. iugulauit seruos qui
occiderat regem patre suum.
Filios autē eoz non interfecit. si
cut scriptū est in libro legis
moysi. vbi precepit dñs dicēs.
Non occident patres pro filijs

℣ palupamenon.

neq; filij ꝙ patribus suis. ꝟ
vnusquisq; in pcō suo mozi
etur. Congregauit igit amā
sias iudam. et cōstituit eos
ꝙ familias tribunos q; et cē
turiones vniuso iuda. et be
iamin. et recensuit a vigin
ti ānis et sup. Inuenitq; tri
ginta milia iuuenū. ꝙ egre
derēt ad pugnā et tenerēt
hastā et clipeū. ay ecrede q;
conduxit de isr centū milia
robustoz. centū talentis argē
ti. Venit aut ad illū homo
dei. et ait: O rex ne egredia
tur tecū exercitus isr. non est
cū dns cūctis filijs
ephraym. Ds si putabit ro
bōre exercitus bella gerere.
deiciet te faciet dns ab hostib;.
Dei quippe est adiuuare. et in
fugā vtē. Dixitq; amasias
ad hominē dei. Quid ergo fi
et de centū talentis que dedi
militib; isr. Et rndit ei hō
dei. Habet dns vnde tibi dare
possit multo hijs plura. Se
parauit itaq; amasias exerci
tū ꝙ venerat ad eū ex ephra
im. ut reuerteret in locū suum.
At illi contra iudā vehemen
ter irati. reuersi sunt in regio
nē suā. Porro amasias cō
fidenter egressus ppli suū. et
abijt in valle salinarū. Per
cussitq; filios seyr decem mi
lia. et alia decem milia vico
rū ceperunt filij iuda. et ad
duxerunt ad praeruptū cuiusda
petre. precipitauerūtq; eos
de summo in precipitiū. qui vni
uersi contriti sunt. At ille ex
ercitus quē remiserat amasi
as ne secū iret ad pliū. diffu
sus est in ciuitatib; iuda. a
samaria usq; ad bethoron. Et
interfectis tribus milibus. diripu
erunt pdā magnā. Amasias q;
postq; rediit ydumeis et allatos
deos filioz seyr. statuit eos sibi
deos sibi. et adorabat eos. et
adolebat eis incensū. Quaob
rem iratus dns contra amasi
am. misit ad illū pphetā. q; di
ceret ei. Cur adorasti deos qui
non liberauerunt ppluz suū de
manu tua? Cui hec ille loqui
ent. rndit ei. Stulū consiliarium
regis es. Quiesce. ne interfi
ciam te. Discedente itaq; pro
pheta. scio inquit ꝙ cogitauit
ut dns omnē te qui et feci
sti hoc malū. et minime nō ac
quieuisti consilio meo. Igit
amasias rex iuda inito con
silio pessimo. misit ad ioas
filiū ioachaz filij iheu regis
isr. dicens. Veni videamus
nos mutuo. At ille remisit
nūcios. dicens. Cardinis q;
in libano misit ad cedrum
libani. dicēs. Da filiā tuā
filio meo uxorē. Et ecce bes
tie que erat in libano tran
sierūt. et conculcauerūt car
dinē. dixisti. Percussi edom.
et idcirco erigit cor tuū in
superbiā. Sede in domo tua.
Cur malū aduersū te puocas.
ut cadas tu et iudas tecū?
Soluit audire amasias. eo
ꝙ dns esset voluntas ut tra
deret in manus hostiū. ꝓpter
deos edom. Ascendit ergo
ioas rex isr. et mutuos si
bi pbuit aspectus. Amasias
aut rex iuda abijt in beth
sames iude. corruitq; iudas

coram ihsl. et fugit i tabernacula sua. Porro amasiam regem iuda filiū ioas filij ioachaz cepit ioas rex ihsl i bethsamys. et adduxit in ihrlm. Destruxitq; muros eius a porta ephraym usq; ad portam anguli. quadringentis cubitis. Omne q; aurū et argentū. et vniersa vasa que reppert in domo dñi. et apud obededom. et thesauros regie domus obsides. reddiditq; i samariā. Vixit aute amasias filius ioas rex iuda p̄ morte ioas filij ioachaz regis ihsl. quindecim annis. Reliqua vō sermonū amasie priorū ac nouissimorū. scripta sunt i libro regū iuda et ihsl. Cui postq; recessit a deo. tetenderunt ei insidias in ihrlm. Cuiq; fugisset lachis. miserūt et interfecerunt eū ibi. Reportatosq; eū super equos. sepelierunt eū cum patribus suis. in ciuitate da

Omnis aut̄ ca[m]xxvij. Iud.

pulus iuda filiū eius oziam anozū sedecim. constituit regē p patre suo amasia. Ipse edificauit ahilath. et restituit ea dicioni iude. postq; dormiuit rex cū patribus suis. Sedecim erat annoz ozias cū regnare cepisset. et quinquaginta duobus annis regnauit i hierusalem. Nomen mris eius iechelia de ihrlm. Fecitq; qd erat rectū in oculis dñi iuxta ea que fecerat amasias pater eius. et requisiuit dñm in diebus zacharie intelligentis et videntis deū. Cuiq; rex quesierit deū. direxit eū in omnibus.

Demumq; egressus est et pugnauit contra philistheum. et destruxit murū geth. et murū iabnie. murumq; azoti. Edificauit quoq; oppida in azoto. et in philistheis. Et adiuuit eū deus contra philistheum et contra arabes qui habitabant in gurbahal. et contra amonitas. Expendebat q; amonite munera. ozie. Et diuulgatū est nomē eius usq; ad introitū egypti. propter crebras victorias. Edificauitq; ozias turres in ihrlm. super portā anguli. et super portā vallis. et reliquas in eode muro late. firmauitq; eas. Constituitq; et alias turres in solitudine. et effodit cisternas plurimas. eo qd habet multa pecora. tā in campestribus q; in planicie in vastitate. Vineas quoq; habuit et vinitores. in montibus et in carmelo. erat quippe hō agricole. deditus. Fuit aute exercitui bellatoz eius qui pugnabat ad plia sub manu iechiel scribe. maasieq; doctoris. et sub manu ananie de erat de ducibus regis. omnis q; numerus principū per familias suas viroz fortiū. duo milia septingentoz. et sub eis vmilius exercitus trecentoz et octo milia. septingentoz qui erat apti ad bella. et p rege contra aduersarios dimicabant. Preparauit quoq; eis ozias in omni exercitu clipeos et hastas. et galeas et loricas. arcusq; et fundas ad iaciendos lapides. Et fecit in ihrlm diuersi generis machinas quas in

2ª Paralipomenon

turibus collocauit. et in an
gulis muroꝝ. ut mitterent
sagittas et sava ꝛndia. Ejus
qꝫ & nomen eius ꝓcul. eo
qꝫ ampliauerat ei dñs. et cor
roborasset illū. Qꝫ cū ro̅bo
ratus esset. elevatū est
cor eius in interitū suū. & neg
lexit dñm̄ suū. Jngressus qꝫ
templū dñi. adolere voluit i
censū sup altare thimiama
tis. Statimqꝫ exgressus ꝓ illū
azarias sacerdos. et cū eo sa
cerdotes dñi. septuaginta vi
ri fortissimi. restitervit regi
atqꝫ dixerūt. Non t tui offici
um ozia. ut adoleas incēsū dño.
qꝫ sacerdotū hoc ē filioꝝ aaro.
qui cōsecrati sūt ad hui⁹modi
ministeriū. Egredere de sanctua
rio ne contemnas. qꝫ nō reputa
bit tibi in gloriam hoc a do
mino deo. Iratus qꝫ est ozias.
et thuribulū in manu thuribuli
ut adoleret incensū. minabatur
sacerdotibꝫ. Statimqꝫ ori
ta est lepra in fronte eius ꝓ
sacerdotibus in domo dñi. su
per altare thimiamatis. Cūqꝫ
respexisset eū azarias ponti
fex. et omnes reliqui sacerdo
tes. viderunt lepra in fronte ei⁹.
et festinato expulerunt eum.
Sed et ipe ꝓpriꝰ accelera
uit egredi. eo qꝫ sensisset illum
plagam dñi. Fuit igit ozias
leprosus usqꝫ ad diē mortis sue.
et habitauit in domo separa
ta plenus lepra. ob qua exer
tus fuerat de domo dñi. Por
ro ioathan filius eius regeba
domui regis. et iudicabat
ꝓplm terre. Reliqua autem
sermonū ozie ꝓmi
simoꝝ. scripsit ysaias filius
amos ꝓpheta. Dormiuitqꝫ
ozias cum ꝓribus suis. et sepeli
erunt eū in agro regaliū sepul
chroꝝ. eo qꝫ esset leprosus. Reg
nauitqꝫ ioathan filius eius ꝓ eo.

Anno xxvij.

Triginta quinqꝫ annoꝝ
erat ioathan cū regnare
cepisset. et sedecim annis reg
nauit in ihrlm. Nomen matris
eius ieruſa. filia sadoch. Fecit
qꝫ qd̄ rectū erat coram dño iuxta
omnia q̄ fecerat ozias pater eius.
excepto qd̄ non ē ingressus te
plū dñi. et adhuc ꝓplus delin
quebat. Ipe edificauit portā
domus dñi excelsā. et in muro
ophel multa construxit. Ur
bes quoqꝫ edificauit i montī
bus iuda. et in saltibus castel
la et turres. Ipe pugnauit
contra regem filioꝝ amon. t
vicit eos. Dederūtqꝫ ei filii a
mon in illo tempe centū talen
ta argenti. et decē milia chor
oꝝ tritici. et totidē chorōs or
dei. Hec ei ꝓmiserūt filii amon
in anno secūdo et tercio. Corro
boratusqꝫ est ioathan. eo qd̄
direxisset vias suas coram
dño deo suo. Reliqua autem
sermonū ioathan. et omnes
pugne eius et opa. scripta sūt
in libro regū iuda. Viginti
quinq annoꝝ erat cū regnare
cepisset. et sedecim annis reg
nauit i ihrlm. Dormiuitqꝫ io
athan cū patribus suis. et se
pelierunt eū in ciuitate dauid.
et regnauit achaz filius eius
ꝓ eo.

Anno xxvij.

Triginta annoꝝ erat achaz
cum regnare cepisset. et
sedecim annis regnauit i ihe
rusalem. Non fecit rectū i con

spectu dñi sicut dauid pater
eius. Et ambulauit in viis
regis istl. insup et statuas si
dit baalim. Ipse est qui ado
lebat incensū in valle beenni.
et lustrauit filios suos in ig
ne iuxta ritū gentiū quos in
terfecit dñs in aditu filio
istl. Augurabatur quoq. et ob
miama sectabatur in excelsis.
et in collibus. et sub omni li
gno frondoso. Tradiditq eum
dñs deus eius in manu regis
syrie. Cui percussit eū. mag
nāq predā cepit de eius im
perio. et adduxit in damas
cū. Quibus quoq istl rege
traditus est. et plagis plu
ga grauādi. Occidit quoq phacee
filius romelie de iuda centū
viginti milia in die uno. om
nes uiros bellatores. eo qd
dereliquissent dñm deū patrū
suorū. Eodem tēpore. occidit
zechri vir potens ex ephray
amasiā filiū regis. et ezri
cham ducem domus eius. helcha
nam quoq secundū a rege. Cepe
runtq filii istl de fratribus
suis ducenta milia mulierū.
puerorū. et puellarū. et nimi
tā predam. ptulerūtq eam
in samariā. Ea tempestate erat
ibi pphā dñi. nomine obed.
Qui egressus obuiā exerci
tui venienti in samariā. dix
it eis. Ecce iratus dñs deus
patrū uestrōr contra iudā. et tra
didit eos in manibus uris.
et occidistis eos atrociter. ita
ut in celū ptingeret vra crude
litas. Insuper filios iuda et
iherlm vultis vobis subicere
seruos et ancillas. qd nequa
quā facto opus est. Peccatis sup hoc
dño deo vro. Sed audite consi
lium meū. et reducite captiuos
quos adduxistis de fratribus vris.
qā magnus furor dñi imminet
vobis. Stetерunt itaq viri de
principibus filiorū ephraym. aza
rias filius iohannan. barachi
as filius mosollamoth. ezechi
as filius sellum. amasias fi
lius adali contra eos. qui ve
hebāt de plio. Et dixerunt
eis. Non introducetis hūc cap
tiuos. ne peccemus dño. Qua
re vultis adicere super priā. et
vetera cumulare delicta.
Grande quippe parti est ira
furoris dñi imminet super istl.
Dimiserūtq viri bellato
res predā et vmbra que re
rat. coram principibus et om
ni multitudine. Stetерunt viri
quos supra memoraui. et
apprehendentes captiuos omnes
qui nudi erant. vestierunt de
spoliis. Cibisq vestitos eos
et calciatos. et refecissent
cibo ac potu. Unxissentq
apte labore. et adhibuissent
eis curā. quibusq debilibus no
potuerūt. et erat ibi cibellus eo
rum. et adduxerunt eos iumentis.
et attulerunt palmas ad fratres eorū.
Et ipsi reuersi sunt samariā. Et
eo tempore misit rex achaz ad
regem assyriorum. postulans auxi
lium. Venitq ydumei. et
percussit multos ex iuda. et
reportauit predā magnā. Phy
listiim quoq diffusi sunt per

Paralipomenon.

urbes cappadoces. et ad meridiē iuda. Ceperuntq; bethsamet et haalon. et iaderoth. sochot quoq; et thamnan et zaiam cū vicinis suis. et habitauerūt in eis. Humiliauerat eni dñs iudam ꝓpter achaz regē iuda. eo qđ nudasset eū auxilio. et cōtemptui habuisset dñm. Ad diuortiq; cont eū dñs theglath phalasar regē assyriorū. qui et afflixit eū. et nullo resistente vastauit. Spoliata domo dñi. et domo regis et principū. dedit regi assyriorū munera. et nō michi et ꝑfuit. Insuꝑ et hēpse angustie sue. auxit cōtemptū in dñm. ipe ꝑ se rex achaz. et molauit dīs damasci victimas ꝑcussorib⁹ suis. et dixit. Dīj regū syrie auxiliantur eis. quos ego placabo hostijs. et adorāt michi. cū contrario ipi fuerint ruine et vniuerso isrl. Direptis itaq; achaz omnib⁹ vasis domus dñi atq; ꝑciosis. clausit ianuas templi dei. et fecit sibi altaria in vniuersis angulis ihrlm. In oībus quoq; vrbibus iuda exstruxit aras ad tuendū thus. atq; ad iracundiā ꝓuocauit dñm deū patrū suorū. Reliqua autem sermonū eius et omnū operū eius. ꝓz et nouissimorū. scripta sunt in libro regū iuda et isrl. Dormiuitq; achaz cū patribus suis. et sepelierūt eū in ciuitate ihrlm. nec ei inferuerūt eū in sepulchris regū isrl. Regnauitq; ezechias filius eius. ꝓ eo. Anno xxiiij.

Ibit ezechias regnare cepit cū viginti quinq; esset annos. et viginti nouē annis regnauit in ihrlm. Nomen matris eius abya. filia zacharie. Fecitq; qđ erat dignū in ꝓspectu dñi iuxta oīa q̄ fecerat dauid pater eius. In ipo anno et mense ꝓmo regni sui. aperuit valuas domus dñi. et instaurauit eas. Adduxitq; sacerdotes et leuitas. et congregauit eos in plateam orientale. Dixitq; ad eos. Audite me leuite et sanctificamini. ascendite domū dñi dei patrū vestrorū. et auferte omnem immunditiā de sanctuario. Peccauerunt ꝓres nri. et fecerunt malū in ꝓspectu dñi dei nri. Delinquentes eū. Auertere faces suas a tabernaculo dñi dei nri. et ꝓbuerunt dorsū. Clauserunt ostia q̄ erāt in porticu. et extinxerunt lucernas. incensū quoq; nō adoleuerunt. et holocausta nō obtulerunt in sanctuario deo isrl. Concitata est itaq; furor dñi sup iudā et ihrlm. tradiditq; eos in cōmotionē et in ītemptū. et in sibilū. sicut ipi cernitis oculis vris. En corruerunt ꝓres nri gladijs. filij nri et filie nre et cōiuges captiue ducte sunt. ꝓpter hoc stetimus. Sed iā placet mihi ut incamē fedus cū dño deo isrl. et auertat a nobis furorē ire sue. Filij mei nolite me neglige vōb elegit dñs ut stetis coram eo et ministretis illi. et colatis eū. et ce metis incensū. Surrexerūt

ezyo leuite. maath filius a
maſie. et ioel filius azarie
de filiis caath. Porro de filiis
merari. cis filius abdi. et aza
rias filius iaalleel. De filiis
autem gerſon. ioha filius gem
na. et eden filius ioba. At vero
de filiis heliſaphan. ſamri et
iahiel. De filiis quoq; aſaph.
zacharias et mathanias. Sed
rid de filiis heman. iahiel et
ſemei. Idz et de filiis ydithu.
ſemeias et oziel. Congregta
uerunt; q; fres suos et ſanctifi
cti ſunt. et ingreſſi iuxta ma
datū regis. et imperiū dñi.
ut expiarent domū dei. Sa
cerdotes quoq; ingreſſi tem
plū dñi ut ſanctificarēt illud. ex
tulerunt; omne immundicia
quā intus reperierāt in veſti
bulo domus dñi. quā tulerunt
leuite et asportauerunt ad tor
rentē cedron foras. Cepert
autē prima die primi menſis
mundare. et in die octaua eiꝰ
de menſis ingreſſi ſunt portici
templi dñi. Expiauerunt; q;
templū diebus octo. et die
quitodecimo menſis eiuſdē q̄s
reperāt impleuerunt. Ingreſ
ſi quoq; ſunt ad ezechiam re
gem. et dixerunt ei. Sanctifi
cauimus omnem domū dñi. et alta
re holocauſti. vaſaq; eius. mē
ſam et mēſā propoſitionis cū
omnibus vaſis ſuis. quitquid
templi ſupellectilē. quā pol
luerat rex achaz in regno
ſuo. poſtq; prauaricatus eſt.
et ecce expoſita ſunt oīa coram
altari dñi. Conſurgensq; di
luculo ezechias rex. aduna
uit omnes principes ciuitatis.
et aſcendit in domū dñi. Op
tulerunt; ſunt tauros ſeptē et
arietes ſeptē. agnos ſeptem.
hyrcos ſeptē. p̄ pcto. p̄ regno.
et ſacerdotio. p̄ iuda. Dixit
quoq; ſacerdotibus filiis aaron.
ut offerrent ſup altare dñi.
Immolauerunt igit tauros. ſuſ
ceperunt ſanguinē ſacerdotes.
et fuderunt ſup altare. Immo
lauerunt; etiā arietes. et illoꝝ ſan
guinem ſup altare fuderunt. Im
molauerunt agnos. et fuderunt
ſup altare ſanguinem. Applicue
runtq; hyrcos p̄ pcto coram re
ge et vniuerſa multitudine. ipo
ſuerunt; manus ſuas ſup eos.
et immolauerunt illos ſacerdo
tes. et aspersit ſanguinem eoꝝ
coram altari p̄ piaculo vniuer
ſi iſrahelis. Pro omni quippe
iſrahel p̄cepat rex ut holocau
ſtū fieret. et p̄ pcto. Conſtitu
it quoq; leuitas in domo dñi
cū cymbalis. et psalteriis. et
cytharis. ſedm dispoſitionē
dauid regis. et gad vidētis.
et nathan p̄phē. Siquidem
p̄ceptū dñi fuit. p manū
p̄phetaꝝ eius. Steterunt; le
uite tenentes organa dauid.
et ſacerdotes tubas. Et iuſſit
ezechias ut offerrent holocau
ſta. ſup altare. Cūq; offerret
holocauſta. cepit laudes
canē dño. et clangere tubis. atq;
diuerſis organis que da
uid rex iſrahel p̄parauerat. con
crepare. Omnis autē turba
adorāte. cantores et hymni qui
tenebat tubas erat in officio

suo. donec completur holocau
stū. Cūq; finita esset oblatio.
inaurati sūt rex. et omnes
q̄ erāt cū eo. et adorauerunt.
Precepitq; ezechias et prin
cipes leuitis ut laudarēt dñm.
sermonibꝫ dauid et asaph vi
dentis. Cum laudauerūt cum
magna letitia. et inaurato
genu adorauerūt. Ezechias
autē hec ita addidit. Impleſ
tis manus vras deo. Accedite
et offerte victimas et laudes.
in domo dñi. Obtulit ergo
vniuersa multitudo hostias et
laudes et holocausta. mente
deuota. Porro numerus ho
locaustoꝝ que obtulit mul
titudo hec fuit. tauri sexaginta.
arietes centū. agni duce
ti. Sanctificauerūtq; dño bo
ues septuagintos. et oues tri
ginta. Sacerdotes vo pauci erāt.
nec poterāt sufficere. ut pelles
holocaustoꝝ detraherēt. Vnde
et leuite fres eoꝝ adiuuerūt
eos. donec impleret opus. et
sanctificarēt antistites. Le
uite quippe facilioꝝ uitu sūt
ficatuꝝ. q̄ sacerdotes. Fuerūt
igit holocausta plurima. a
dipes pacificoꝝ. et libamina
holocaustoꝝ. et completus e
cultus domꝰ dñi. Letatus
q̄ est ezechias et omis pplus.
eo q̄d misterium dñi esset com
pletū. De repente quippe
hoc factū fuerat. Cap.
xxx.

Misit quoq; eze
chias et omem isrl et iudā.
scripsitq; epistolas ad ephra
ym et manasseh. ut venirēt
in domū dñi in ihrlm. et fa
cerent phasē dño deo suo.

Cumto ergo consilio regis et pn̄
cipū. et vniuersi cetus isrl. decre
uerūt ut facerēt phasē men
se secūdo. Non enī poterat fieri
in tēpore suo. qa sacerdotes q̄
possent sufficere sanctificati nō
fuerāt. et pplus nondū fuerat
congregatus in ihrlm. Placuit
q; sermo regi et oī multitu
dini. et decreuerūt ut mitte
ret nūcios in vniuersū isrl. de
bersabee usq; dan. ut venirēt
et facerēt phasē dño deo isrl
in ihrlm. Multi enī nō fecerāt.
sicut i lege pscriptū est. Per
rexerūtq; cursores cū epsto
lis et regis imperio et principū
eius in vniuersū isrl et iudam.
iuxta q̄d rex iusserat pdicta
tes. Filii isrl reuertimini ad do
minū deū abraha ysaac
et isrl. et reuertet ad reliquias
que effugerūt manū regis
assyriorū. Nolite fieri sicut
patres vestri et fratres qui re
cesserūt a dño deo patrū suo
rū. et tradidit eos in interitū.
sicut vos testimis. Nolite in
durare ceruices vras. sicut
pres vri. Tradite manū dño
et venite ad sanctuariū eius. q̄d
sanctificauit in eternū. Servi
te dño deo patrū vroꝝ. et auer
tet a vobis ira furoris eius.
Si enī vos reuersi fueritis ad
dñm. fres vri et filii vri habe
bunt misericordiam coram dñis suis
qui illos duxerūt i captiuita
tem ut reuertātur i terrā hanc. Pius enī et clemens
est dñs deus vr. et nō auertet
faciē suā a vobis. si reuersi
fueritis ad eū. Igit cursores
pgrebant velociter de ciuitate

m ciuitatem p terrā ephraym
et manasse usq; zabulon illis
n-tidentibq; et subsanantibq;
eos. Attamen quidā viri de
aser et manasse et zabulon
acquiescentes consilio. vene
runt ihrlm. In iuda vō facta e
manꝰ dñi. ut daret eis cor v
nū. et facerent iuxta p̄ceptū
regis et p̄ncipū. verbū dñi.
Congregatiq; sunt ihrlm p̄plꝰ
multꝰ. ut faceret solempnita
tē azimoꝝ in mense secdō. Et
surgentes destruxerūt altaria
que erāt in ihrlm. atq; vni
uersa in quibus ydolis ado
lebat incensū subuertentes. pro
iecerūt in torrentē cedron. Im
molauerunt autem phase. qrta
decima die mēsis secundi.
Sacerdotes quoq; atq; le
uite tandem confusi. oblu
lerūt holocausta in domo
dñi. steterūtq; in ordine suo
iuxta dispositionē et legem
moysi hominis dei. Sacerdotes
vō suscipiebāt effundendū
sanguinē de manibꝰ leuitaꝝ.
eo qđ multa turba sanctifica
ta non esset. et idcirco immola
rent leuite phase. hijs qui
nō poterāt sanctificari dño.
Magna erā p̄b; p̄plō de ephra
im et manasse. et ysachar
et zabulon que sanctificata
nō fuerat. comedit phase.
nō iuxta qđ scriptū est. Et o
rauit p eis ezechias. dicens.
Dñe bonꝰ ignoscat cunctis
qui in toto corde requirūt de
um patrū suoꝝ. et non imputabit
eis qui mundꝰ sanctifi
catus sit. Quē exaudiuit
dñs. et placatus est populo.

Reterūtq; filij isrl qui inuenti
sunt in ihrlm solempnitatem
azimoꝝ septem dieb; in leti
cia magna. laudātes dñm
p singulos dies. leuite quoq;
et sacerdotes p organa. que
suo officio egrediebāt. Et locu
tus est ezechias ad cor omnī
leuitaꝝ. qui habebant intel
ligentia bona sup dño. Et co
mederūt septem diebus solēp
nitatis. immolātes victimas
pacificoꝝ. et laudātes dñm
deū patrū suoꝝ. Placuitq; v
niuersē multitudini. ut cele
brarent etiā alios dies septē.
Qđ et fecerūt. cū in genti
gaudio. Ezechias autē rex
iuda pbuerat milia multitudinis
le tauros. et septē milia ouī
um. Principes vero. dederūt pplō
tauros mille. et oues decem
milia. Sanctificata e ergo
sacerdotū plurima multitu
do. et ylaritate p̄fusa omnī
turbā tā sacerdotū et leuita
rū. qđ venisse frequētē que
venerat ex isrl. p̄selitoꝝ q̄s
de terra isrl. et habitantiū in
iuda. Factaq; est grandis ce
lebritas in ihrlm. qualis a
diebus salomonis filij dauid
regis isrl. in ea vrbe nō fue
rat. Surrexerūt autē sacer
dotes atq; leuite benedicentes
pplō. et exaudita est vox eoꝝ.
puenitq; oratio in habitaculū
sanctū celi. Cap xxxi.

Quibꝰ hec finitis. cūcte
celebrata. egressus est
omnis isrl qui inuentus fuerat
in vrbibꝰ iuda. et fregerunt
simulachra. succiderūtq;

2ª paralipomenon.

lucos. demoliti sunt exelsa. et altaria destruxerit. ⁊ so
lis de vniuerso iuda et beniamin. ⁊ et de ephraym quoq; ⁊ ma
nasse. donec penitus euerte
rent. Reuersusq; sit omes filij
isrl. in possessiones et ciuita
tes suas. Ezechias aute cons
tituit turmas sacerdotales
et leuiticas p diuisiones su
as. vnicuiq; in officio ꝓprio.
tã sacerdotũ videlicet q̃ le
uitarũ. ad holocausta et pa
cifica. ut ministrarent et con
fiterẽt. canerentq; in portis
castroꝝ dñi. Parauit aute rex
ezat. sit de ꝓpria eius substã
tia. offerret holocaustũ ma
ne semp et vespe. sabbatis
quoq; et calendis et solemp
nitatibꝫ reteris. sicut scptũ
est in lege moysi. Precepit
aute ꝓpłó habitatoꝛ ihrlm.
ut darent ptes sacerdotibꝫ
et leuitis ut possent vacare
legi dñi. Qđ cũ peruebuisset
ad auribꝫ multitudinis pluri
mas obtulẽ primicias filij
isrl frumenti. vini. et olei mel
lis quoq;. et oĩm q̃ germinat
humus. decimas optulerũt.
Sed et filij isrl et iuda qui
habitabãt in urbibus iuda
optulerũt decimas bouũ ⁊ o
uiũ. decimas q̃q; sanctoꝝ que vo
uerant dño deo suo. atq; vm
bilia posuerũt. fecerũt aceruos
plurimos. Mense tertio cepe
runt acerui ꝛare fundamẽ
ta. et mense septimo comple
uerũt eos. Cumq; ingressi fu
issent ezechias et principes
eius. viderũt aceruos. ⁊ be
nedixerũt dño ac ꝓpłó isrl. In
terrogauitq; ezechias sacer
dotes et leuitas. cur ita iace
rent acerui. Respondit illi aza
rias sacerdos primus de stirpe
sadoch. dicens. Ex quo cepe
runt offerri primicie in domo
dñi. comedimus et saturati
sumus. et remanserũt plurima.
eo qđ benedixerit dñs ꝓpłó suo.
Reliquarũ aute est. copia
ista. quia tertio. Precepit igr
ezechias ut ꝓpararet horrea.
in domo dñi. Qđ cũ fecissent.
intulerũt ea primicias q̃ dece
mas. et quecunq; voluerat. fi
deliter. Fuit aute prefectus cor
chonemias leuita. et semei
frater eius secundus. post quẽ.
iehiel. et azarias. et naath.
et asahel. et ierimoth. et io
zabat quoq;. et heliel. et ſſ
mathias. et maath. et bana
ias ꝓpositi sub manibꝫ chono
nie. et semei fratris eius.
ex mpio ezechie regis. et a
zarie pontificis domꝰ dñi.
ad quos omia ꝓtinebãt. Cho
re vero filius iemna leuites.
et ianitor orientalis porte ꝑ
positus erat hijs que spõte
offerebãt dño. primicijsq; ⁊
consecratis in sca scoꝝ. et sub
cura eius eden et beniamin.
iesue et semeias. amarias
quoq; et sechemias in ciuita
tibus sacerdotũ. ut fideliter
distribuerẽt fratribus suis ꝑ
tes minoribꝫ atq; maioribꝫ.
exceptis maribꝫ ab ãnis tri
buis et supra a cunctis qui in
grediebãt templũ dñi. Et qđ
quid ꝑ dies singulos condu

cebat in ministerio. atq; ob
seruationibq iuxta diuisiones
suas. sacerdotibq q familiab. t
leuitis a vicesimo ano et sup.
q ordines et turmas suas. vni
uersaq multitudini tā vxoribq
q liberis eor vtriusq sexus fide
liter tibi de his que scripta
fuerat phebant. Ez et filios
aaron q agros et suburbana
vrbiū singulaū. dispositi e
rat vni. q ptes distribuerēt
vniuso sexui masculino de sa
cerdotibq et leuitis. Erat et
go ezechias vniuersa que di
gna in oni iuda. opatusq e
bonū et rectū et verū coram
dno deo suo. in vniuersa cultu
ra ministerii domus dni iuxta
legē et cerimonias. volens re
quirere dnm deū suū in toto cor
de suo. Feliciterq et prosperatus est.

Post que et hec cū xxxvi.
cemodi veritate. venit sen
nacherib rex assyrior. et missis
sub iuda obsedit ciuitates mu
nitas. volens eas capere. Quod
cū audisset ezechias. venisse
scilicet sennacherib. et totum
belli impetū verti cōtra ihrlim.
inito cū principibus q fortissimis. ut obturarent
capita fontiū que erat extra
urbem. etiā hoc oīm decreue
te sententia. congregauit mul
titudinē plurimā. et obtura
uerūt cunctos fontes. et riuū
qui fluebat in medio terre.
dicentes. ne veniat reges assy
riorū. et inueniat aquas ha
bundantē. Edificauit quoq; a
gens industrie omē murū
qui fuerat dissipatus. et ex
truxit turres desup. et forin
secus alterū murū. Instaura
uitq; mello in ciuitate dauid.
et fecit vmbrellas generib armatu
ram et clipeos. constituitq;
principes bellatorū in exercitu.
Et cōuocauit vniuersos in pla
tea porte ciuitatis. ac locutus
est ad eor cor. dicens. Virtute
agite. et confortamini. nolite
timere. nec paueatis regē assy
riorū. et vniuersā multitudinem
que est cū eo. Multo enī plu
res nobis sunt. q; cū illo. Cū
illo est brachiū carneū. nobis
cū est dns deus noster. q; auxi
liator et pugnat pro
nobis. Confortatus. q; e po
pulus huiusmodi verbis eze
chie regis iuda. Que postq;
gesta sunt. misit sennacherib
rex assyriorū seruos suos in
ihrlim. ipe enī cū vniuerso exer
citu obsidebat lachis. ad eze
chiā regē iuda. et ad omnē
ihrlim qui erat in vrbe. dicēs.
Hec dicit sennacherib rex as
syriorū. In quo habetis fidu
ciā sedētis obsessi in ihrlim.
sicut ezechias decipit vos. ut
tradat morti in fame et siti.
affirmans q; dns deus vr
libet vos de manu regis as
syriorū. Nūquid nō iste est
ezechias qui destruxit excel
sa illius et altaria. et precepit
iude et ihrlim dicens. coram
altari vno adorabitis. et in
eo q; incendetis incēsū. An ig
noratis que ego fecerim et
patres mei cunctis terrarū
populis. Nūquid prualuerunt

29 paliponcnon.

dñi gentiū oīm quas vastā
nerūt patres mei. qui potu
erūt liberare pplm suū de ma
nu mea. ut possit etiā deus
vester eruere vos de hac manu.
Non vos ergo decipiat ezechi
as. nec vana persuasione delu
dat. nec credatis ei. Si em
nullus potuit deus cuctaꝝ
gentiū atq; regionū liberare
pplm suū de manu mea. et de
manu patrū meoꝝ. q sequit
ur deus vr poterit eruere
vos de hac manu. Hꝛ et alia
multa locuti sūt servi eius
contra dñm deū. et contra eze
chiā servū eius. Epistolas
quoq; scripserūt plenas blasphe
miæ in dñm deū isrl. et locu
tus est aduersus eū. Siqui
dñi gentiū ceterarū nō potue
runt liberare pplm suū de ma
nu mea. sic et deus ezechie
eruē nō poterit pplm suū de
manu ista. Insuper et clamo
re magno ligua iudaicā con
tra pplm qui sedebat i muris
ihrlm psonabat. ut terreret
eos. et caperet ciuitatē. Locu
tusq; est contra deū isrl. sicut
aduersus deos pplōꝝ terre. opa
manuū hoīm. Orauerunt
autē ezechias rex et ysaias
filius amos pphetes aduersus
hāc blasphemiā. vociferati
sunt usq; in celū. Et misit do
minus angelū suū. qui perus
sit omnē virū robustū et bel
latorē et principē exercitus regis
assyriorū. reuersusq; est cum
ignominia in terrā suā. Cū
q; ingressus esset domū dei
sui. filii qui egressi fuerant
de vtero suo. interfecerūt eum
gladio. Saluauitq; dñs ezechiā et habitatores ihrlm de
manu senacherib regis assy
riorū. et de manu omniū. et pstitit eis quiete. p circuitū. adul
ti em deferebant hostias et
sanctificia dño in ihrlm et mu
nera ezechie regi iuda. Qui
exaltatus est post hec. coram
cunctis gentibus. in diebus illis.
egrotauit ezechias usq; ad
mortē. Et orauit dñm. et exau
diuitq; eū. et dedit ei signū.
Hꝛ nō iuxta beneficia quæ ac
cepat retribuit. eā elevatū
est cor eius. et facta est contra
eū ira. et contra iudam et ihe
rusalē. Humiliatusq; est post
ea eo qđ exaltatus fuisset cor
eius. tā ipse q habitatores
ihrlm. Et ideo non venit su
per eos ira dñi. in diebus ezechie.
Fuit autē ezechias diues et
inclitus valde. et thesauros
sibi pluzimos congregauit. ar
genti. auri. et lapidibus pre
tiosi. aromatū. et armorū omniū
scutorū. et vasorū maxim
pretii. Apotheras quoq; frumē
ti. vini. et olei. et presepia om
nium iumentorū. caulas quoq;
pecorubus. et vrbes sibi edifi
cauit. Habebat quippe greges
ges ouiū et armentorū innu
merabiles. eo qđ dedisset ei
deus substantiā multā nimis.
Ipse est ezechias qui obtura
uit superiorē fontem aquaꝝ
gyon. et auertit eas subter
ad occidentem urbis dauid. In
omnibus operibus suis fecit prospe
re. que voluit. Attamen in le
gatione principū babylonis

qui missi fuerant ad eū ut
terrogarent de portento qđ
acciderat sup trā. dereliquit
eū dūs ut temptaret. et no
ta fierent oīa que erant in
corde eius. Reliqua aut̄ ser
monū ezechie. et misericordie
eius. scripta sūt in visione y
saie filij amos pphete. et in
libro regū iuda et isr̄l. Cap.
XXXIII.
Octogesimus quartus
annus erat manasses cū regnare
cepisset. et quinquagesimo quinto
annō regnauit in ihr̄lm. Fe
cit aut̄ malū coram dño. iux̄
abhominationes gentiū qs sub
uertit dūs coram filijs isr̄l.
Et reedificauit excelsa. q̄ demolitus fuerat ezechi
as pater eius. Constituitq; aras baalim et fecit lucos.
et adorauit omē milicia cae
li. et coluit eam. Edificauit
quoq; altaria in domo dñi.
de qua dixerat dūs. in ihr̄lm
erit nomē meū meternū. E
dificauit aut̄ ea cuncto exer
citui celi. i duobus atrijs do
mus dñi. trāsiitq; fecit filios
suos p ignē. in valle be
nnon. Observabat somp
nia. sectabat augurial. ma
lefícas artibus inseruiebat.
Habebat secū magos et in
cantatores. multaq; mala o
peratus est coram dño. ut irri
taret eum. Sculptile quoq;
et conflatile signū posuit
domo dei. de qua locutus est
deus ad dauid. et ad salomo
nē filiū eius. dicēs. In domo
hac et in ihr̄lm quā elegi de cū
ctis tribus isr̄l. ponā nomē
meū in sempiternū. et non
faciā pedē isr̄l de terra
quā tradidi patribus eorū. ita
ut dirigant si custodierint
factē q̄ precepi eis. cuctam
legē et cerimonias atq;
iudicia q̄ mandauī p manū
moysi. Igit̄ manasses sedu
xit iudā et habitatores ihr̄lm.
ut facerent malū sup oēs
gentes q̄s subuerterat dūs a fa
cie filioz isr̄l. Locutusq; est
dūs ad eū. et ad pplm illius.
et attendē noluerunt. Idcirco
adduxit sup eos principes et
exercitū regis assyriorū. cepe
runtq; manassen. et vinctum
cathenis atq; ppedibus. duxe
runt eū babylonē. Cumq; post
pū tribulationē. orauit de
minū deū suū. et egit peni
tentiā valde coram deo patrū
suoz. Deprecatusq; est eū et
obsecrauit intente. et reduxit
eum ordinē eius. reduxitq;
eū ihr̄lm. in regnū suum.
Et cognouit manasses. qđ
dūs ipe esset deus. Post hec
edificauit murū extra ciui
tatē dauid. ad occidentē ad
ton in vallē. ab introitu
porte piscium p circuitū usq;
ad ophel. et exaltauit illū
vehemēter. Constituitq; prin
cipes exercitus in cunctis ciui
tibus iuda munitis. et abstu
lit deos alienos et simulacr̄

Paralipomenon.

de domo dñi. azab quoq; q̃s
fecerat in mlte dom dñi t
in ihrlm. et pcerit oia ḡ
ybem. Porro ms tauit al
tare dñi. et imolauit sup illud
victimas et pacifica. et laudē.
precepitq; iude ut seruiret dño
deo ist. Attamē adhuc ppls
imolabat in excelsis. dño deo
suo. Reliqua aut gestoꝝ ma
nasse et obseratio eius ad de
u suū. Vba quoq; videntiū qui
loquebat ad eū in nole dñi
dei ist. continent in sermoni
bus regū ist. Oratio quoq;
eius et exaudicio. et cuncta
pcā atq; delictis. loca eri
am in quibus edificauit ex
celsa et fecit lucos et sta tu
as ant q̃ ageret penitentiā. scr̃
ta sūt in sermonibꝫ ozai. Dor
miuit ergo manasses cum
patribꝫ suis. et sepelierunt
eū in domo sua. regnauit
q; p eo filius eius amon. Vi
gīti duoꝝ annoꝝ erat amon
cū regnare cepisset. et duobꝫ
annis regnauit in ihrlm. Fe
cit q; malū in cōspectu dñi si
cut fecerat manasses pater
eius. et cunctis ydolis que ma
nasses fecerat fabricatus. im
molauit atq; seruiuit. Et nō
est reuelitus facie dñi. sicut
reuelitus est manasses pa
ter eius. et multo maiora de
liquit. Cōiurauerunt ad
uersus eū serui sui. interfe
cerūt eū in domo sua. Porro
reliqua ppli multitudo cōsis
tis qui amon percusserant.
constituerūt iosiam filiū eius
p eo.

Cap xxxiiii.

Octo annoꝝ erat iosias cū
regnare cepisset. et tricesimo
et uno anno regnauit in ihrlm.
Fecitq; qd erat rectū in conspc
tu dñi. et ābulauit in vijs da
uid patris sui. et non declina
uit neq; ad dextrā neq; ad si
nistrā. Octauo aut anno regn
ni sui cū adhuc esset puer. cē
pit querere deū dauid patris sui.
et duodecimo anno postq̃ regn
are cepat mūdauit iudam
et ihrlm ab excelsis et lucis.
simulachris q; et sculptilibꝫ.
Destruxerūtq; coram eo aras
baalim. et simulachra que
supposita fuerat demolit̄ sūt.
lucos etiā et sculptilia sūtri
dit atq; comminuit. et super
tumulos eoꝝ qui eis imola
re q̃uerant. fregit secta dis
persit. Ossa quoq; sacerdotū
combussit in altaribꝫ ydolo
rū. mundauitq; iudā et ihrlm.
Vr et tribꝫ manasse t ephr̃
yim et symeon usq; neptalim.
ciuitatibus subiūctis. Cuiusq; altaria
dissipasset. et lucos et sculp
tilia contriuisset in frusta. cūc
tasq; delubra demolitus est
de vniuersa terra ist. reuersꝰq
est in ihrlm. Igit anno decimo
octauo regni sui mundata ia
terra et templo dñi. misit
saphan filiū eclie. et maa
siam principē ciuitatis. et ioha
filiū ioachaz a cōmentariis.
ut instauraret domū dñi dei
sui. Cumq; venerūt ad eclīam
sacerdotē magnū. accepta
q; pecunia ab eo que illata
fuerat in domū dñi. et quā
cōgregauerant leuite et ia
nitores de manasse et ephra
yim. et vniuersis reliquijs ist

ab omī quoq; iuda. et beia
mīn et habitatoribꝫ ihrlīm.
tradiderūt in mambꝫ eoꝝ q̄
pecant opariꝫb; in domo dñi.
ut instaurarent templū. et
ifirma quoq; resarciret. At
illi dederūt cā artifīcibꝫ et re
nūcijs. ut emerent lapi
des de lapidicinis. et ligna
ad cōmissuras edificij. et ad
cōtignationē domoꝝ. quas
destruxerāt reges iuda. Qui
fideliter cuncta tractabāt. Erant
aute ꝓpositi operantiū. iabath.
et abdias. De filijs merari.
zacharias. et mosollā. De fi
lijs chaath. qui vrgebāt op9.
omēs leuite scientes ozganis
care. Super eos vo qui ad va
nos vsus onera portabant.
erāt scribe et magistri. et le
uitis ianitores. Cumq; efferē
rent pecuniā que illata fue
rat ad templū dñi. reppert
elchias sacerdos librū legis
dñi qui datus fuerat p ma
nū moysi. Et aut ad saphan
scribā. Librū legis inuenim
in domo dñi. Et tradidit ei.
At ille intulit volumen ad re
gem. et nūciauit ei. dicens.
Omnia que dedisti in manib
seruoꝝ tuoꝝ. ecce complent?
Argentū qđ repertū est in
domo dñi conflauerūt. da
tumq; est ꝓfectib artificū. ad
diuersa opa fabricantiū. Pre
terea tradidit mi elchias sa
cerdos hinc librū. Quē cū re
ge ꝓsente recitasset. audis
setq; ille verba legis. scidit
vestimenta sua. Et ꝓcepit el
chie. et ahicam filio saphan.
et abdon filio micha. saphā
quoq; scribe. et asaie seruo re
gis. dicens. Ite et orate dñm
p me. et p reliquijs ist̄l et iuda.
sup verbis scripturē libri
istius qui repertus est. Magnus
enī furor dñi stillabit super
nos. eo qđ nr patres non custodierint
preceptū dñi. ut facerent
omnia q̄ scripta sunt in
volumine. Abiit igit elchias
hn̄ qui sil a rege missi fuerat
ad oldam pphetē vxorem sel
lum filij thecuath. filij aspra cus
todis vestiū. que habitabat
in ihrlīm in secūda. et locuti sunt
ei vba que sup̄ narrauimus.
At illa respondit eis. Hec dicit
dñs deus istl. Dicite viro qui
misit vos ad me. Hec dicit do
minus. Ecce ego inducā mala
sup locū istū. et sup habitato
res eius. omnia q̄ maledicta
que scripta sunt in libro quē
legerūt coram rege iuda. quia
dereliquerūt me. et sacrificaue
runt diis alienis. ut me ad
mouerent in cūctis operibus manuū suaꝝ. Id
circo stillabit furor meus sup
locū istū. et non extinguetur.
Ad regē autem iuda qui mi
sit vos p dño deprecando. sic
loquimini. Hec dicit dñs deus
istl. Quoniā audisti vba volumi
nis. atq; emollitū est cor tu
um. et humiliatus es in con
spectu dñi sup̄ his que dicta
sunt contra locū hunc. et ha
bitatores ihrlīm. reuersusq; es
faciē meā scidisti vestimen
ta tua. et flenisti coram me.
ego quoq; exaudiui te dicit
dñs. Iam enī colligam te ad

2ª paralipomenon.

patres tuos. et in sepulchrū tuū in pace. nec videbit oculi tui omne malū quod ego inducturus sū sup locū istū. et sup habitatores eius. Retulerūt itaq; regi cuncta q̄ gesserat olda. At ille connocatis vniuersis maiorib⁹ natu iuda & ihrlm. ascendit domū dñi. vnaq; omes viri iuda & habitatores ihrlm. sacerdotes et leuite. et cuctus pplus a minimo usq; ad maximū. Cumq; audientibus in domo dñi. legisset oia verba voluminis. Et stans i tribunali suo pcussit fedus coram dño. ut ambularet post eū. et custodiret pcepta et testimonia et iustificationes eius in toto corde suo. et in tota anima sua. facereturq; q̄ scripta erāt in volumine illo qd legerat. Adiurauit quoq; sup hoc oes. qui reperti fuerant in ihrlm & beniamin. et fecerūt habitatores ihrlm iuxta pactū dñi dei patrū suorū. Abstulit ergo iosias cuctas abhominationes de vniuersis regionibus filioz israel. et fecit omes qui residui erat in israel seruire dño deo suo. Cunctis diebus vite eius. non recesserūt a dño deo patrū suorū. Eam

Fecit autem iosias xxxov. in ihrlm phasē dño. qd immolatū est xiiii die mensis primi. Et constituit sacerdotes in officiis suis. Hortatus q̄ est eos ut ministrarent in domo dñi. Leuitis quoq; ad quoz erudicionē omnis israel sanctificabat dño. locutus e. Ponite archam in sanctuario templi qd edificauit salomon filius dauid rex israel. neq; eam ultra portabitis. Sitis aute ministrate dño deo vro. et pplo eius israel. et preparate vos p domos et cognationes vras in diuisionibus q̄ singuli fuistis. sicut prescripsit dauid rex israel. et descripsit salomon filius eius. et ministrate in sanctuario p familias tribuum q̄ leuitarum. et sanctificati immolate phasē. Fratres etiā vros ut possint iuxta uba que locutus e dñs i manu moysi facere. preparate. Dedit preterea iosias omni populo q̄ ibi inuenit sanctis in solennitate phasē agnos et edos de gregibus. et reliqui pecorū triginta milia. boues q̄ tria milia. Hec de regis vniuersa substantia. Duces quoq; eius sponte qd' vouerant populo et sacerdotibus et leuitis. Porro helchias et zacharias et iehiel principes domus dñi. dederunt ad faciendū phasē pecora ccc milia septingenta. et boues trecentos. Chonenias autē et semeias et nathanael fratres eius. necnō asabias iahiel. et iozabad primitipes leuitarū. dederūt ceteris leuitis ad celebrandū phasē quinq; milia pecorū. et boues quingentos. Preparatusq; e ministerium. et steterunt sacerdotes in officio suo. leuite quoq; in turmis. iuxta regis imperiū.

et immolatū est phase.
¶ Steteruntq; sacerdotes manus
suas sacrificie. et leuite detrax
erunt pelles holocaustorū. et
seposuerunt ea ut darēt p do
mos et familias singulorū. ⁊
offerrent dño sicut scriptū ē
i libro moysi. De bobus q̄q;
fecerunt similit. et assauerūt
phase sicut ignis iuxta q̄d ⁊
lege scriptū est. ¶ Sanctuas
vō hostias coxerunt in lebe
tib⁹ et cacabis et ollis. et fes
tinato distribuerunt omnes
se plebi. ¶ sibi aut̄ et sacer
dotibus. postea parauerunt.
¶ Nā in oblatione holocausto
rū et adipū usq; ad noctē
sacerdotes fuerāt occupati.
vñ leuite sibi et sacerdotib⁹
filijs aaron. parauere nouis
simis. ¶ Porro cātores filij a
saph stabāt in ordine suo
iuxta preceptū dauid. et asaph.
et eman. et ydithū. ⁊ pheta
rū dauid. ¶ Amtores vō per
portas singulas observabāt.
ita ut nec paulo quidē dis
cederent a misterio. Quia ꝯ
rem. et frēs eor leuite para
uerūt eis ambob. Omnib igit
cultura dñi rite completa
est in die illa. ut facerent pha
se et offerrent holocausta
sup altare dñi. iuxta preceptū
regis iosie. ¶ Fuerūtq; filij
isrl qui reperti fuerāt ibi
phase in tempe illo. et solep
nitatē azimoꝝ septem diebus.
¶ Nō fuit phase simile huic
isrl. a diebus samuelis p
phete. Sed nec oēs de cunc
tis regibus isrl fecit phase
sicut iosias sacerdotibus et
leuitis. et omni iuda et isrl
qui reperti fuerāt et habita
tib⁹ in ierlm. ¶ Decimooctauo
ano regni iosie. hoc phase
celebratū est. ¶ Postq; mundā
uerat iosias templū. ascē
dit michao rex egypti ad pug
nandū in carcamis iuxta
euphratē. et processit in occur
sū eius iosias. At ille misit
ad eū nūcios. dic. Quid mi
et tibi est rex iuda. ¶ Nō ad
uersū te hodie venio. sed con
tra aliā pugno domū. ad
quā deus me festinare pre
cepit. Desine aduersus
deū facere q̄ mecū ē. ne mē
fraudet te. ¶ Noluit iosias reuer
ti. sed parauit contra eū bellū.
¶ Nec acquieuit sermonibus
michao ex ore dei. veruī per
rexit ut dimicaret in campo
mageddo. ¶ Ibiq; vulneratus
est a sagittarijs. dixitq; pue
ris suis. Educite me de pre
lio. quia graue vulneratus sū.
¶ Qui extulerūt eū de curru
et alterum currū q̄ sequebat
eū more regio. et asportā
uerūt eū in ierlm. ubi mortuus
est et sepultus in mauſoleo
patrū suoꝝ. et vniuersus iu
da et ierlm luxerūt eū. Jere
mias vō maxime. cuius
nes cātores atq; cātatrices
usq; in p̄sentē diē lamen
tationes super iosiam repli
cauerūt. et quasi lex optinuit
in isrl. Certe scriptū fertur in
lamētationibus. ¶ Reliqua au
tem sermonū iosie. et mise
ricordiarū eius que lege dñi
scripta sunt. opa illius prima
et nouissima scripta sunt in

libro regum ysrl' et iuda. Cap̃
Tulit ergo pplus xxxvj.
terre ioachaz filiũ iosie. t
constituit eũ regem p̃ patre
suo in ihrlm. Viginti tres annos
erat ioachaz cũ regnare
cepisset. et tribus mensibus
regnauit in ihrlm. Amouit
autem eũ rex egypti cũ ve
misset ihrlm. et g̃ condemnauit
terrã centũ talentis argenti
et talento auri. Constituitq̃
regẽ p̃ eo eliachim fratrẽ eiꝰ
suꝑ iudã et ihrlm. et vertit no
men eiꝰ ioachim. Ipse vo io
achaz tulit fratrẽ. et adduxit
i egyptũ. Viginti quinq̃ annos
erat ioachim cũ regnare ce
pisset. et ydem malũ cora
uit in ihrlm. Ferituq̃ malum
tora dñm deo suo. Cõtra hunc
ascendit nabugodonosor rex
et vinctũ cathenis duxit in
babylonẽ. Ad quã et vasa
dñi trãstulit. et posuit ea in
templo suo. Reliqua autem
bboꝝ ioachim. et abhomina
tionũ eius quas operatus est.
et que inuẽte sunt in eo. con
tinẽt in libro regũ ysrl t iu
da. Regnauit ergo ioachim
filiꝰ eius p̃ eo. Octo annoꝝ
erat cũ regnare cepisset ioa
chim. et tribus mẽsibus ac
decẽ diebꝰ regnauit in ihrlm.
Feciteq̃ malũ in oculis dñi. Cui
q̃ anni circulis voluentibꝰ.
misit nabugodonosor rex.
et adduxerunt eũ in babylo
nẽ. asportatis simul pretio
sissimis vasis domꝰ dñi. Re
gem vo constituit sedechiam
patruũ eius. suꝑ iudã t ihrlm.

Viginti et vnꝰ annꝰ erat sede
chie cũ regnare cepisset. et
vndecim annis regnauit in
ihrlm. Feciteq̃ malũ in oculis
dñi dei sui. nec erubuit facie
ihẽmie pphete. loquentis ad
se ex ore dñi. Ad regem q̃q̃ nabu
godonosor recessit qui adiu
rauerat eũ p̃ deũ. et indura
uit cervicẽ sua et cor. ut nõ
reuerteret ad dñm dei ysrl. Sz
et vniuersi principes sacerdotũ.
et pplus prauicauerũt inique
iuxta vniuersas abhominatio
nes gentiũ. et polluerunt do
mũ dñi quã sanctificauerat
sibi in ihrlm. Mittebat au
tem dñs deus patrũ suorũ
ad illos p̃ manũ nunciorꝝ suo
rũ de nocte q̃ surgentes et co
tidie cõmonentes. eo q̃d parcer
et pplo et habitaculo suo. At illi
subsannabãt nunctios dei. t p
pendebãt sermones eius.
illudebãtq̃ pphetis. donec as
cenderet furor dñi in pplm eiꝰ.
et esset nulla curatio. Adduxi
tq̃ suꝑ eos regẽ chaldeoꝝ.
et interfecit iuuenes eorum
gladio in domo sanctuarii eorũ. Non
est misertus adolescentibꝰ et
virginibus. et senib. nec decre
pitis quidẽ. q̃ omẽs tradidit
in manibꝰ eius. Vniuersaq̃
dom̃ dei vasa tã maiora
q̃ minora. et thesauros tem
pli et regis. et principũ. trãs
tulit in babylonẽ. Incendit
hostes domus dei. destruxerunt
murũ ihrlm. Vniuersas turres
combusserunt. et quicq̃d pre
tiosi fuerat demoliti sunt. Qui

quib eua ſecit gladiū. ductq
in babyloñe. ſeruiuit regi 7
filiis eius. donec impleret rep
ꝓphetiā. et complerē ſeptuo do
mini ex ore ieremie. et cele
brauit terra ſabbata ſua. Cūc
tis eni diebus deſolationis
egit ſabbatū. uſq; dū cōple
rent ſeptuaginta ānī. Anno
autē primo cyri regis p
ſiarū ad explendū ſermonē
dñi qui locutus fuerat p os
ieremie. ſuſcitauit dñs ſpm
cyri regis pſiarū. Qui iuſſit
pdicari in vniuerſo regno ſuo.
etiā p ſcripturā. dicens. Hec
dicit cyrus rex pſiarū. Oia
regna terre dedit michi dñs
deus celi. et ipſe precepit michi
ut edificare ei domū in ieruſlm.
que eſt in iudea. Quis ex vo
bis eſt in omni pplo eius. Sit
dñs deus ſuus cū eo. et aſcen
dat.

Ord̄ Regū manaſſe

Omine deus omnipotēs
patrū nrōꝝ. abraha. yſa
ac. et iacob. et ſemini eoꝝ iuſ
to qui feciſti celū et terrā cū
dñi ornatu eoꝝ. qui ſignaſti
mare verbo precepti tui. qui cō
cluſiſti abyſſū et ſignaſti t
ribile et laudabile nomē tuo
ꝙd omēs pauet et tremit a
vultu virtutis tue. et minaſte
tabilis ira ſup peccatōres comi
nationis tue. immēſa vō et in
eſtigabilis miſerdia promiſſi
onis tue. quia tu es dñs altiſ
ſimus ſup omem terrā. longa
nimis et multū miſericors.
et penitens ſup malicia hoīm
nūm. Tu autem dñe. ſecūdm
bonitatē tuā promiſiſti pēm
tentiā remiſſionē peccatōꝝ. Et tu
deus iuſtoꝝ nō poſuiſti pēm
tentiā iuſtis abraha. yſaac. et
iacob. hīs qui tibi non peca
uerūt. Quia peccauī ſup numē
rū arene maris. multiplica
te ſunt iniquitates mee. Incur
uatus ſū multo vinculo ferri.
ita et non eſt reſpiratio michi. qa
exacerbauī ira tuā. et ma
lū coram te feci. ſtatuēs abhomi
nationē. et multiplicans offen
ſiones. Et nūc flecto genua
cordis mei. precans ad te bonī
tatem dñe. Peccauī dñe pec
cauī. et iniquitatē meā agno
ſco. Peto rogans te dñe. re
mitte michi. remitte michi.
ne ſim ꝑdas me cū iniquita
tibus meis. neq; in eternū
reſerues mala michi. qa in
dignū ſaluabis me. ſecūdm mag
nā miſerdiam tuā. Laudabō
te ſemp omnibus diebus vite mee.
quia te laudat omnis virtus
celoꝝ. et tibi eſt gloria in ſecu
la ſeculoꝝ. Amen.

Uetꝰ dñi ffriali⁹ Prologꝰ
sit fact̃ qd̃ posit⁹ an
negare nerdū statu. Sla
neq; nobis alicꝰ mpantibus
abnuē sine est: et magnitudo
hominꝫ mpōit. um cuncti pmit
ut a sub fiste ruendū sit. ꝯ
leuandū. Adduit ad hc mundo
ū studia q̃ omne qd̃ st̄bmus
reprehendendū putāt. ⁊ inter
dū cont̄ se gsūa repugnāte
pupplice lacerant, et q̃ omulte le
gunt in tra ut clamāt appellan
et dicē dne libera aiam meam
a labijs iniquis et a lingua do
losa. Tertiꝰ annis ꝯ ꝯ semp scri
bitis et ꝯscribitis ut hesdre
libꝝ et hester. vobis de hebreo
trāsferam quasi nō habeatis
greca et latina volumina, aut
quicq; illud est qd̃ a nobis ver
tit nō statim ab oībus con
spuendū sit. Frustra aut ut aut
quida mihi neq; alicꝰ fatigando
misi tm̄ odiū querē. ꝯtreme
demētie est. Itaq; obsecro vos
in dominō et rogitare tm̄
ut pfata lectōe contenti libros
nō efferatis in pupplū ne fas
tidio sit vobis ingenitus, vite
trisq; coꝝ suppliū qui indicare
tm̄ de alijs et ipe facē michil
noluerit, si qui a fidē sue qbꝰ
mā nō displicerent. hijs tribu
atis exemplar. admonentes
ut hebrea nōia quoꝝ hꝫ grāis
in hoc volumine copia est dis
trincte et p mīcalla scribant.
Michil em̄ poterit emendasse
libros misi em̄ dano librarioꝝ
diligentia obseruetur. Lector que
q̃ moueat. q̃ vnus a nobis
editus est liber, nec apocrifo
ꝫ tm̄ et q̄ in libris sompnijs
deletet. q̄ et apud hebreos
hesdre, neemieq; sermones in
vnū volumē coartant. et que
nō hñtur apud illos nec de
xpo. ꝫ semoribus paul sint abiu
enda. Si q̃s aut. lxx. nobis op
posuit interpretes quoꝝ exem
plaria varietas ipa lacerata
et cuīa demonstrat. Lector potest
vnus vetꝰ asserē qd̃ dui sū est.
mittite eū ad euangelia ⁊ q̃bꝰ
inter posuit de veteri testamē
to que apud. lxx. int̄pretes nō
hñt. velut illius, qui nazareꝰ
vocabit. Et ex egypto vocauī
filiū meū. Et videbūt in quem
cōpunxerūt. q̃ multaq; alia q̃
lanion opi refugiamꝰ et que inte
ab eo vbi scripta sunt. Cuiq; ꝑ
ferre nō potuit nos legere de
hijs exemplaribus q̃ nup a nob̄
edita maledicoꝝ cotidie linguis
cōfodiūtur. Sz ut ad cōpen
dii veniā cte qd̃ illa aurib⁹ suis
equissimis ꝯ edidi alicꝰ qd̃ nō
hñt. in greco. aut aliter hñtur. q̃
a me vsus est. ex̄d me int̄pre
tem lamant. Interrogent he
breos et ipis lectoribꝰ trifla
cōis mee aut arrogent ul' de
rogent fidem. Porro aliud est
si clausis aut d̄ oculis in volu
maledicē. et nō imitant. ꝫ coꝝ
studia ⁊ bīnolentia q̃ pl̄. lxx.
trifla tōes ia xpi euangelio
chorusāte iudeos ⁊ ebionitas
legis vetis int̄pretes aquila
videlicꝫ ⁊ symachi ⁊ theodotione

et curiose legit et origenis
labore euangelios exaudire eccle
sijs dedicauerit. Quitomagis
latium greci et deberent q̄ egyp
tante teneant grecia a se alieni
mutuari. Primū enī magnor
sūptuū ē et infinite difficulta
tis explanare posse hec oīa.
Deinde eiā qui habent et hebrea
sermonis ignari sūt magis
errabūt ignorantes. Quis enī
tibi verius dixerit. Quid etiā sa
pientissimo cuiq̄ nusq̄ apud
grecos audit: ut interdū sep
tuā sensū relinquens vnusquis
libet mutatis sequatur eloquijs.
Flaccū aut qui hebree linguę
nescit quā sensum sententiam
et latinus nobis utriusq̄ sermo
nis deest: ut de alijs magis pos
sumus iudicare. et ea que ipi in
telligimus in nrā linguā exprimere. Itaq̄ licet exercitatissimi lec
tor q̄ syri mendacia iactet
nusq̄ in eū unguē expō silebit
eloquiū etiā patrisa lingua bal
buriet: legat q̄ voluit. q̄ noluit.
abijciat. euigilent apices lit
tarū aliquantū. magis vitā
caritate pruinbor ad studiū
q̄ illoz detractōe et odio de
trahor. Incipit primus
liber hesdre. Cap̄ primū.

In anno primo tyri
regis persaz. ut complerē
verbum dni ex ore
Jheremie. Suscitauit dns
spm tyri regis persaz. et
tradidit vocem i
omni regno suo. etiam
scripturā dicens. Hec
dicit tyrus rex persaz
Oīa regna terre
dedit mihi dns deus celi. et ipse p
cepit michi ut edificarem ei
domū in Jhrlim que est in iudea
Quis est in vobis de vniuerso
populo eius sit deus illius cū eo as
cendat ihrlim q̄ est in iudea. et
edificet domū dni dei israhel. Ipse
est deus qui est in ihrlim et o
nes reliqui in oibus locis ubi
cunq̄ habitat adiuuent eū viri
de loco suo. et argento et auro
et supia et pecoribus. exceptis
q̄ voluntarie offerunt templo
dei q̄ est in ihrlim. Et surrexe
runt principes patrū de iuda
et beniamin et sacerdotes et
leuite et omnis cuius suscitauit
deus spm ut ascenderet ad edi
ficandū templū dni q̄ erat
in Jhrlim. Vniuersi quoq̄ qui erant
in circuitu adiuuerunt manus
eoz in vasis argenteis et au
reis in substantia in supellectili
et in animalibus. exceptis hijs que
sponte obtulerunt. Rex quoq̄
tyrus protulit vasa templi
dni que tulerat nabuchodonosor de hie
rusalem et posuerat ea in te
plo dei sui. Protulit autē ea ty
rus rex persaz per manū mith
dathis filij gazabar. et enu
merauit ea sasabassar prin
ci iude. et hec est numerus fiale
auree. xxx. fiale argentee
mille. cultri. xxix. scyphi au
rei. xxx. scyphi argentei sicli
cum. v. vasa alia mille. Oīa
vasa aurea et argentea. v. my
lia cum hijs qui ascendebant de
transmigratione babilonis in
Hierusalem. Cap̄. ij. Ihrlim
Hec sunt autem prouincie filij qui

ascenderunt

19 Esdre.

ascenderunt de captiuitate quã
transtulerat nabuchodonosor rex babilonis
in babilonem. et reuersi sunt in
iherusalem et iudã vnusquisque in ciui
tatem suã qui uenerunt cũ zorobabel
iesua. neemia. saraia. rahelaia. mardochaeus
et belsan. mesphar.
belsaruei. baana. Numerus uiro
rum populi israel. Filii fares duo. ay. c.
lxxv. Filii iareth. duc. lxxv. Filii
hierephaam. cc. lxxiii. Filii sephatia. ccc. lxxii. Filii area. dcc. lxxv.
Filii phaa et moab filiorum Josue
et ioab. duo. ay. xxviii. Filii hela
am. ay. cc. l. iii. Filii zethua
ccc. xlv. Filii zachai. dcc. lx.
Filii bani. dc. xlii. Filii bebai
dc. xxviii. Filii azgad. ay. cc.
xxii. Filii adonicam. dc. lxvi.
Filii beguai. ii. ay. l. vi. Filii
adin. ccc. l. iiii. Filii ather qui
erat ex ezechia. lxxxviii.
Filii besai. ccc. xxiii. Filii iorã
c. xii. Filii asom. cc. xxiii. Filii
gebar. lxxxv. Filii bethlehem
c. xxiii. Viri nephtupha. l. vi.
Viri anathoth. cc. xxviii. Filii
amaneth. xlii. Cariathiarim
filii cephira et beroth. dcc.
xliii. Filii arama et gaba. dc.
xxi. Viri machmas. c. xxii.
Viri bethel et hai. cc. xxiii.
Filii nebo. l. ii. Filii megbis. c.
l. vi. Filii helam alterius. ay. cc.
l. iii. Filii iarim. ccc. xxv. Filii
lod hadid et ono. dc. xxv. Filii
hiericho. ccc. xlv. Filii senaa. iii
milia. dc. xxx. Sacerdotes
filii ydaia in domo iesue. d.
ccc. lxxiii. Filii emer. ay. l. ii.
Filii phesur. ay. cc. xlvii. Filii
arim. ay. xvi. Leuite filii Josue
et cedmihel filiorum odouie. lxxiiii.
Cantores filii asaph. c. xxviii.
Filii ianitorum filii sellum. filii ater
filii thelmon. filii accub. filii
atita. filii sobai. filii sobai
universi. c. xxxviii. Nathinnei
filii sisai. filii asupha. filii tha
baoth. filii baoth. filii ceros.
filii sysara. filii phadon. filii
lebana. filii agaba. filii accub
filii agab. filii selmai. filii anã.
filii enadder. filii geder. filii ia
haia. filii mechoda. filii raasim
filii gezen. filii azam. filii pha
sea. filii besee. filii asennaa
filii munim. filii nephusim. filii
bacbuth. filii acupha. filii assur
filii besluth. filii maida. filii
arsa. filii barcos. filii sisara.
filii thema. filii nasia. filii ate
pha. Filii seruorum salamonis.
filii sephei. filii sophereth. fi
lii pharuda. filii iala. filii dei
rio. filii gedel. filii saphatia.
filii athil. filii phocereth qui
erant de asebaim. filii ami. Om
nes nathinnei et filii seruorum
salomonis. ccc. xcii. Et hii
qui ascenderunt de themela
thelarsa. cherub et edon et
mer. et non potuerunt midicare
domum patrum suorum et semen sui
utrum ex israel essent. filii de laia
filii thobia filii nechoda. dc.
l. ii. et de filiis sacerdotum filii
obdia. filii accoz. filii berzellai
qui accepit de filiabus berzel
lai galaaditis uxorem. et uo
catus est nomine eorum. Hii quesierunt
genealogiam scripturarum genealogie
sue et non inuenerunt. et eiecti
sunt de sacerdotio. Et dixit a

thersatha eis ut nō cōmederēt
de sco scō/ donec surgēt sac̄
dos doctus atq; ꝑfectus/ Omis
multitudo ꝙsi vnus. xlij. ai.
cc. xl. exceptis seruis eoꝝ et
ancillis qui erat. vij. ai. cc.
xxxvij. Et ex ipis cātores atq;
cātatrices. cc. et equi eoꝝ. dc.
xxxvi. aiali eoꝝ. ccc. xl. b. ca
meli eoꝝ. cc. xxxv. Asini eoꝝ
dc. xx. Et de pncipibꝫ ꝑtm
cū ingrederēt templū dñi qđ e
in ierlim. spōte obtulerunt m
domū dei ad ꝓstruendā eā in
loco scō suo/ dim vires suas dede
runt i impensas opis aur. xl
xl. ai. argenti. v. ai. et vestes sa
cerdotales/ et leuite de ꝓphā et
cātores et ianitores et nathi
nei in vrbibꝫ suis. vniuersiq;
isr̄l in ciuitatibus suis. Cap̄m.

Cumq; veneāt mensis vn̄
et erant filij isr̄l in ciuita
tibus suis. Congregatusq; e
ergo ꝓplus ꝙsi vir vn̄ i ierlim
Et surrexit Josue filius Iose
dech et fres eius sacerdotes et
zorobabel filius salathiel et
fres eius. et edificauerūt altare
dei isr̄l. ut offerent in eo holo
causta ꝓmata. sicut scr̄ptū e in le
ge moysi viri dei. Collocauerūt
aut altare sup bases suas
detrimentabꝫ eos ꝑ circuitū ꝓplis
circū. Et obtulerūt sup illud
holocaustū dño mane et ves
pe. fecerūtq; solempnitatem
tab̄naculoꝝ sicut scr̄ptū est. et
holocaustū diebus singulis
p ordinē sicut ꝓceptū opus
diei in die suo. Et post hec
holocaustū iugeta in kl̄is q̄
m vniuersis solempnitatibꝫ
dñi que erant ꝓfectate. et i
omnibꝫ in qbꝫ vltro offerebat
munꝰ dei. A ꝓmo die mensis
septimi ceperūt offerre holo
causta dño. Porro templū
dei nūdū fundatū erat. De
derūt aut pecunias lathomis
et cementariis/ cibū quoq; et
potū et oleū sydonijs. tyrijs
q; ut deferrent ligna cedri
na de lybano ad mare ioppen
iuxta qđ ꝓcepat cyrus rex ꝑ
sarū eis. Anno aut secūdo ad
ue[n]tū eoꝝ ad templū dei i ierlim
mense secūdo ceperūt zorobabel
filius salathiel et Josue filius Io
sedech et reliqui de fratribꝫ eoꝝ
sacerdotes et leuite et omēs qui
venerat de captiuitate in ierlim
et constituerūt leuitas a xx. an
nis et sup̄. ut urgerēt opus
dñi. Stetitq; Josue et filij eius
et fres eius cedmiel et filij eius
et filij iuda ꝙsi vnus ut im
pellerent sup eos qui faciebant
opus in templo dei. filij henā
dab. filij eoꝝ et fres eoꝝ leuite
Fundato ergo a cementariis
templū dñi. steterūt sacerdotes
in ornatu suo cū tubis. et leui
te filij asaph in cymbalis ut
laudarent deū ꝑ manū dauid
regis isr̄l. et canebāt in hym
nis et confessione dño quōm bonꝰ
quōm in eternū misericordia eius sup isr̄l
Omisq; quoq; ꝓplus vociferā
bat clamore magno in lauda
re dñm eo qđ fundatū esset tem
plū dñi. Plurimi aut de sacer
dotibus et leuitis et ꝓncipes
patrum et seniores q̄ viderant
templū ꝓmum cū fundatū esset
et hoc templū in oculis eoꝝ
flebant voce magna. et multi

·j· esdre·

vonferates in letitia eleuabat
vocem· nec poterat quisq; ag
noscere vocē clamoris letantiū
et vocē fletus ppli· Cōmixti
enī ppli vonferabat clamoē
magno· et vox audiebat pro
cul· Audierūt aut hostes iude
et beniamī quia filij raptiuitatis
edificarent templū dño deo isrl·
accedētes ad zorobabel et ad
principes prim dixerūt eis· Et
edificemus vobiscū· qz sicut
nos facimus deū uestrū· ita et nos
immolauimus victimas ex diebus
assaraddon regis assiriorū qui
adduxit nos huc· Et dixerūt
eis zorobabel et Josue et reli
qui principes prim isrl· Non e
nobis et vobis ut edificemus
domū dño deo nr̄o· sicut ipi so
li edificabimus dño deo nr̄o si
cut nobis· rex cyrus ꝑscaru
precepit· Fuit aut ezechias ut ppli
cā impediret manū ppli iude
et turbaret eos in edificando
Conduxerūt aut aduersū eos aduo
catos ut destruerent consi
liū eoz omib; diebus cyri
regis ꝑsaru et usq; ad regnū
darij regis ꝑsaz Cap iiij·

IN regno aut assuerum ipē
est artaxerses principio
regni eius scripserūt accusatio
nem aduersus habitatores iude
et hierl̄m· et in diebus artaxersis
scripsit beselam mitridates et thabel
et reliqui q̄ erant in cōsilio eoz
ad artaxersem regem ꝑsaru·
Epla enī accusationis scripta
est syriace· et legebatur seri mo
do· Rex bethleem et samsai
scriba scripserūt epl̄am vna de

ihrl̄m artexersi regi hui⁹modi
Rex bethleem et samsai scriba
et reliqui cōsiliatores eoz di
naei et pharsathei· thephalei
arphasei archuei babilonii·
susanathei· diaei· elamite et
ceteri de gentib; q̄s transtulit a
senaphar magno et egregiosis
et habitare eos fecit in ciuita
tib; samarie et in reliquis re
gionib; trans flume in pace· hor
e exemplar epl̄e quā miserūt
ad eū· Artaxersi regi serui tui
viri q̄ sunt trans flume salute
dñe· Notū sit regi· quia Judei
qui ascenderūt ad te ad nos ve
nerūt in hierl̄m ciuitate rebel
lem et pessimā quā edificant
extruentes muros eius· et
parietes grōnetes· Fiat ergo
notū sit regi· quia si ciuitas
illa edificata fuerit et muri eius
instaurati fuerint et vectigal et
annos reddituū non dabunt· et
usq; ad reges per noxa pue
nient· Nos ergo memores sal⁹
q̄ in palatio gnedimus· ꝙz lesio
nem regis uidere nefas duximus
ideo misimus et regi ut recer
cetur in libros historiaz patrū
tuoz· et inuenies scriptū in gme
moriis· et scies quoniā urbs illa urbs
rebellis est et nocens regibus
et prouincijs· et bella contrahe
bant in ea ex diebus antiquis· quia
obrem et ciuitas ipa deserta
est· Nunc ergo nos regi q̄m
si ciuitas illa edificata fuerit
et muri eius instaurati· pos
sessionē trans flume non habebis·
Verbū misit rex ad Rehum beth
leem et samsai scribā et ad
reliquos q̄ erant in consilio eoz

habitatoꝝ samarie et ceteꝝ
trifluminē salutē dicens et pace
Thamsana quā misisti ad nos
manifeste lecta ē coram me. et a
me pceptū est et rescriptū est.
Tunc ergo principes gentis illius ad
bus antiquis adusus reges pe
bellat. et seditiones et prelia
contant in ea. Sed et reges for
tissimi fuerūt in ihrlm qui et
dominati sunt omi regioni que
trifluminē est. Tributū q̄q; et
vectigal et redditus accipiebat
Sunt ergo sniam audire ut p
hibeatis viros illos et urbs
illa no edificet. donec si forte
a me iussa fiant. Videte ne
negligenter hoc impleat. et pau
latim crescat malū et reges.
Tunc exemplū edicti artaxerxis
regis lectū ē coram Ru bethlee
et sancta scriba et gsiliar eoꝝ.
Et abierūt festinanter ihrlm
ad iudeos et prohibuerūt eos
in brachio et robore. Tunc mi
missū est opus dni domꝰ dni
ihrlm. et no fiebat usq; ad
secundū annū regni darii regis
persarum.

Cap. v.

Prophetauerūt aut aggeꝰ
us prophꝫ et zacharias prophꝫ
filius abdon. prophetantes ad
iudeos qui erant in iudea et in
ihrlm in nomine dei israel. Tunc surre
rexerūt zorobabel filius salathiel et Josue filius iosedech
et ceperūt edificare templum
dei in ihrlm. et cū eis prophete
dei adiuuantes eos. In tpo au
tem illo venit ad eos thathanai q
erat dux trifluminis et stharbu
zanai et gsiliarai eoꝝ. sicq;
dixerūt eis. Quis dedit vob
consilium ut domum hanc edifi
cetis et muros hos instau
retis. Id qd̄ rescripsimus eis
que erant essent nomina hom̄ qui
tum illius edificatoris. Oculus
autē dei eoꝝ super eos erat. nec
cessauerūt eos donec res ad
darium referret. et tunc scripsa
runt aduersus ea rationem
illa. Exemplar epistole quā mi
sit thathanai dux regionis
trifluminis et stharbuzanai et
gsiliatores eius archasaceꝰ
qui erat trifluminis ad darium
regem. Sermo quē miserunt
ei sicut scriptus erat. Dario rege
pacem omnis. Notum sit regi esse nos
ad iudeā perrexisse ad domum
dei magni que edificatur lapi
de inpolito et ligna ponuntur
in parietibus. Opusq; illud di
ligenter astruitur et crescit in
manibus eoꝝ. Interrogauimusq; eos
seniores illos et ita diximus eis
Quis dedit vobis potestatem hanc
ut domum edificetis et muros
hos instauretis. Hec et nomina
eoꝝ quesiuimus ab eis ut nuncia
remus tibi et scripsimus. Nomina
eoꝝ virorum qui erant principes
in eis hunc in modum quid sermone
responderunt nobis dicentes
Nos sumus serui dei celi et edi
ficamus templum qd̄ erat ante hoc
tempus annis multis qd̄ rex
israel magnus edificauit et
perfecerat. Postq; autē ad ira
cundiam provocauerunt patres nostri
deum celi et terre. et tradidit eos
in manu nabuchodonosor regis babylo
nis chaldei domum hanc destruxerunt et populum eius transtu
lerunt in babilonem. Anno

.i.ª Esdre.

aute ꝑmo cyri regis babilomb
cyrus rex babilomb ꝓposuit
edm ut dom⁹ dei edificaꝛet
na et vasa templi dei aurea ⁊
argentea que nabuch tulerat
de templo qđ ẽat in ihꝛlim ⁊ as
portauerat ea in templū babilo
nis. ꝓtulit cyrus rex de ꝛeło
babil. et data sunt sasabassar
principi iudee. Dixitq; ei hec vasa tollet
vade et pone ea in templo qđ
ẽ in ihꝛlim. et dom⁹ dei edifi
ꝛet² in loco suo. Venit itaq; sas
sabassar ille venit et posuit
fundamenta templi dei in ihꝛlim
Et ex eo tpe usq; nunc edificat²
et nondū ꝓpletū est. Nunc ergo
si videt² regi bonū ꝛecenseat
in bibliotecis regis que est ba
bilone. vtrū ꝛa a cyro missū
sit ut edificaꝛet² dom⁹ dei in
ihꝛlim. et voluntatem regis su
per hoc remittat ad nos. Eam
Cyrus rex darius ·vi·
precepit et perensi ezerunt
in bibliotecis librorū qui erant
reposita in babilone. et inue
tū ẽ in hechathanis qđ est cas
trū in medana prouincia volu
mē vnū. in quo sic erat in
ri regis ꝓscriptū. Anno ꝓmo cy
ri regis ꝓscripsit cyrus rex de
creuit ut dom⁹ dei que est in
ihꝛlim edificaꝛet² i loco vbi im
molent hostias. et ut ponat
fundamenta sustentacula altitu
dinis cubitorū lx. et ordines de
lapidibus impolitis treb. et
sint ordines de lignis nouis
de ꝓpriis aut de domo regis da
bantur. Et vasa aurea et
argentea templi dei q̄ nabuch
tulerat de templo ihꝛlim et attu
lerat ea in babilonem reddat²
et referant² in templū ihꝛlim
in locū suū que et posita sunt
i templo dei. Nunc ergo thathan
nai dux regionis que est trās
flumen et star buzannai et
cosilinay vestri arphasachei
qui estis trans flumē ꝓcul este
dite ab illis et dimittite fieri
templū dei illud a duce iudeoꝝ
et senioribꝫ eoꝝ. et domus dei
edificent in loco suo. Et a
me preceptū est. qđ oporteat
facere a presbiteris illis iudeoꝝ
ut edificet² dom⁹ dei. s. ut de
arcca regis. i. de tributis que
dant². de regione trans flumen
studiose suptus demtur viris
illis ne impediant² opus. Et qđ
si necē sunt et vitulos ⁊ agnos
et hedos et holocaustū deo celi
frumentū. sal. et vinū ⁊ oleū
sm̄ arbitrū sacerdotū qui sunt
in ihꝛlim detur eis ꝓ singulos
dies ne sit in aliquo quēadmodū
et offeꝛant oblationes deo celi.
orentq; ꝓ vita regis et filioꝝ
eius. A me ergo positū est ut
omnis homo qui hanc mutā
uerit mutationē tollat² lignū de
domo illius et crucietur et
crucifigat². in eo. dom⁹ aut
eius ꝓpitiet². Deus autem
qui habitaꝛe facit nomē suū
ibi dissipet omne regnū et
ꝑplm qui extenderit manum
suā ut repugnet et dissipet
domū dei illā que est i ihꝛlim
Ego darius statui decretū qđ
studiose implere volo. Thatu
thathanai dux regionis
trans flumē ⁊ star buzannai ⁊

rosliarū eius sedīm q̄ præpar-
darius rex. sic diligent̄ exercu
sit. Hemoræs aut iudæor ædifi
cabāt et p̄sperabant̄ in p̄phīam
aggæū p̄phetē et zachariē filij
ædo. et ædificauerūt et constru-
xerūt iubēte deo isr̄l. et iubente
cyro et dario et artaxerse re
gibꝫ p̄sarū. et cōpleuerūt do
mū dei istā usq; ad diē tertiū
mēsis adar: qui est annꝰ sex
tus darij regis. Fecerūt aut
filij isr̄l sacerdotes et leuite et
reliqui filioꝝ trāsmigrationis
dedicationē domꝰ dei in hau
dio. Et obtulerūt in dedicatōe
domꝰ dei vitulos c. arietes
cc. agnos cc: hircos cd p̄ru
et p̄ro totius isr̄l. xij. iuxt̄ nu
merū tribuū isr̄l. Et statue
runt sacerdotes in ordinibꝫ suis
et leuitas in vicibus suis sup
omnia opa dei in ihrlim. sicut
scriptū est in libro moysi. Fe
cerūt aut filij trāsmigrationis
pascha. xiiij. die mensis
primi. Purificati enī fuerant
sacerdotes et leuite q̄si vnꝰ
omēs mundi ad immolandum
pascha vniuersis filijs trāsmi
grationis et fratribꝫ suis sacer-
dotibus. Et comederunt filij
isr̄l qui reuersi fuerant de
trāsmigratōe et omēs qui se
separauerant a cōmunatione
gentiū terre ad eos ut quererent
dñm deū isr̄l. Et fecerunt pa
lem in letitia azimoꝝ septem
diebꝰ in letitia quia letificauer
rat eos dñs et conuerterat cor
regis assur ad eos ut manus
eoꝝ adiuuaret in ope domꝰ
dñi dei israhel Capꝫ vij.

POst hec aut verba in reg
no artaxersis regis p̄sarū
esdras filius sarie filij aza
rie. filij helchie. filij sellu. filij
sadoch filij achitob. filij ama
rie. filij azarie. filij maraioth
filij zarie. filij ozi. filij bocci
filij abisue. filij phynees. filij
eleazar. filij eleazar. filij aaron
sacerdotis. ab imo ipe esdras
ascendit de babilone. et ipe
scriba velox in lege moysi
qua dedit dñs deus isr̄l. Et de
dit ei rex sedīm manū dñi ei
bona sup eū omem petitionē
eius. Et ascenderūt de filijs
isr̄l et de filijs sacerdotū. et de
filijs leuitarū. et de cātoribus
et de ianitoribus et de nathi
neis in ihrlim anno. vij. artax
ersis regis. et venerūt in ihrlim
mēse. v. Ipe est annꝰ vij. re
gis qui in primo die mensis p
mi cepit ascendē de babilone.
Et primo die mēsis quinti venit
in ihrlim iuxt̄ manū dei sui bo
nā sup se. Esdras aut pauit
cor suū ut inquireret legē
dñi et faceret et doceret in isr̄l
preceptū et iudiciū. Hoc ē aut
exemplar epl̄e edicti q̄d de
dit rex artaxersis esdre sa
cerdoti scribe erudito in scr
moībꝫ et preceptis dñi et ce
moīs eius in isr̄l. Artax
ersis rex regū esdre sacerdo
ti scribe legis dei celi doc
tissimo salutem. Ad me dene
tū est. ut cuncti q̄ placuerit
in regno meo de ꝓplo isr̄l et
de sacerdotibus eius et de le
uitis ut in ihrlim tecū vadat

.1ª esdre.

Hanc em̄ regis et. vij. ḡsili
ator cuius missus es ut visites
iudeam et ihzlim in lege dei tui
que est i manu tua. et ut fe
ras argentū et aurū qd' rex
et ḡsiliarij eius sponte obtu
lerūt deo isr̄l' cuius in ihzlim ta
bernaculū est. Et omē argē
tū et aurū qd' inuenis in vni
uersa prouincia babilonis et pplō
offerre nolūt. Et de sacerdo
tibus qui sponte obtulerunt
domui dei sui que est in ihzlim
libē animo et studiose eme de
hac pecunia vitulos. arietes.
agnos et sacrificia. et liba
mina eoz. et offer ea sup altā
re templi dei uri qd' est i ihe
rusalem. Et quicquid tibi et
fratribus tuis placuerit de reliq̄o
argento et auro ut facias
iuxta uoluntatem dei uri fac̄te.
Vasa quoq; que tibi dant̄ in mīste
rio domus dei tui. trade in conspectu
dei ihzlim. Et si quid aliud
in domo dei tui euenerit necesse
tibi ut expendas dabis de thesau
ro regis et de fisco. Et a me ego
artaxerses rex statui atq; decre
ui omnibus custodibus arce thesau
re que est trans flumē. ut quicquid
petierit a vobis esdras sacerdos
scriba legis dei celi. absq; mora
detis usq; ad centū talenta. c. et
usq; ad centū batheos. c. et usq; ad
centum coros. c. et usq; ba
thos olei. Sal uero absq; mensura
omne qd' ad templū dei celi pertinet
tribuat̄ diligent̄ in domo dei
celi. ne forte ira fiat̄ contra regnū
regis et filioru eius. Vobis
quoq; notum facimus de vniuersis sa
cerdotibus et leuitis. cantoribus
ianitoribus nathineis et ministris

domus dei huius. ut vectigal. tributi
et anonas nō habeatis potestatē
imponendi sup eos. Tu autem
esdras secundum sapiam dei tui que
est in manu tua constitue iudices et
presides. et iudicent omē pplō qui e
trans flumē huius videlicet. q' nouerūt
leges dei tui et legem regis. scī
et impios doce libē. Et omnibus qui
nō fecerit legem dei tui et legē re
gis diligent' iudicium exigat de eo.
siue in mortem. siue in exilium. siue
in quamlibet pēnarum speciem siue in
mulctam. Et dixit esdras scriba.
Benedictus dns deus patrum nostrorum q̄
dedit hoc in corde regis ut glorificā
ret domum dni que est in ihzlim. et
in me misericordiam suam coram
rege et ḡsiliatoribus eius et omnibus
principibus regis potentibus
Et ego confortatus manu dni
dei mei que erat i me congregauī
de isr̄l' principes qui ascenderent mecū.

Hi sunt ergo principes familiarū. et hec generatio
logia eoz qui ascenderūt mecū
in regno artaxersis regis ba
bilonis. De filijs phinees gher
son. de filijs dauid. attus. de filijs
sechenie. et de filijs pharez za
charias. et cū eo numerati sunt viri
c. l. de filijs phethmoab et elioe
nai. filius zarahie. et cū eo. cc. vi
ri. de filijs sechenie. filius ezechiel et cū eo. ccc. viri. de filijs
adan. eleth filius ionathan.
et cū eo. l. viri. de filijs iachelem
ysaias filius athalie. et cū eo. lxx.
viri. de filijs saphatie. zebedia
filius michael. et cū eo lxxx.
viri. de filijs ioab abedia filius
iehiel. et cū eo. cc. xviii viri.
de filijs salomith. filius iosphie
et cū eo. c. lx. viri. de filijs bebai. zacharias filius bebbai. et
cū eo. xxx. et viii. viri. de filijs

ezad. iohamian filius ezechiam
et cū eo. c. xo. viri. De filiis ado
nicam qui erāt nouissimi. et hec
noīa eoz. elyphaleth ⁊ hiuel et
samaiab ⁊ cū eis. lxo. viri. De filiis
begthim vthai ⁊ zamur et cū eis
lxx. viri. Congregauī aut eos
ad fluuiū qui decurrit ad ama et
mansimus ibi ⁊bus diebus. Quesi
ui ⁊ in ppl̄o et in sacerdotibus
de filiis leui. et nō inueni ibi.
Itaq; misi eleazer ⁊ ariel et
semeiam ⁊ helnathā ⁊ nathan
⁊ alīm helnathan. et nathan
et zachariam et mosollam
principes ⁊ ioarib. et helnathan
sapientes. Et misi eos ad hel
do q̄ est ꝓm in regione loco et
posui in ore eoz verba que lo
quer eis ad addon ⁊ ad fres
eius nathinneos in loco regionis
ut adducerent nobis ministros
domus dei nri. Et adduxerunt
nobis ꝑ manū dei nri bonam
sup nos virū doctissimū. De
filiis mooli filii leui filii isr̄l.
Sarabiam et filios eius xviii. ⁊ asabia et
cū eo ysaiam. de filiis merari
fres eius et filios eoz xx. Et de
nathinneis quos dederat dauid
et principes ad ministeria leuitaꝝ
nathinneos. c. xx. Omnes hi
sunt nōibus vocabāt. Et prædi
cauī ibi ieiunium iuxta fluuium
hama ut affligeremur coram
deo nro. et petere ab eo
viam rectam nobis et filiis nris
vniuersisq; substantie nre. Erubui enim
petere regibus auxilium et equites
q̄ defenderent nos ab inimicis
in via q̄ dicebamus recti. Ma
nus dei nri est ⁊ est super omnes qui
querunt eum in bonitate. et impe
tus eius et fortitudo et furor super
omnes qui derelinquunt eum.
uimus aut et rogauimus
nrm ꝓpter hoc. et exaudiuit nos
Et segregaui de principibus sacer
dotum xii. sarabiam et asabiam
et cū eis de fratribus eoz. x. Ap
pendiq; eis argentum et aurum
et vasa oblata domus dei
dei nri que obtulerat rex et
consiliatores eius ⁊ principes eius
uniuersiq; isr̄l eoz qui inuenti
fuerunt. Et appendi in manu
bus eoz talenta argenti. dc.
et vasa argentea. c. aurea ta
lenta et cinteres aureos. xx.
qui habebant solidos mille
nos. et vasa erea fulgentia op
timi duo. pulcra ut aurum. Et
dixi eis. Vos sci dñi et vasa
sca et argentum et aurum quod
spōte oblatum est dño deo patrum
nrōz. Vigilate et custodite.
donec appendatis coram prin
cipibus sacerdotum ⁊ leuitaꝝ ⁊ du
cibus familiaꝝ isr̄l in iherlim in
thesauris domus dñi. Susceperunt
aut sacerdotes et leuite
pondus argenti et auri vasoꝝ
ut deferrent in iherlim in domum
dei nri. Amouimus ergo a flu
mine hanna. xii. die mensis
primi ut pergeremus iherlim. et
manus dei nri fuit super nos et
liberauit nos de manu inimi
ci et insidiatoris in via Et ve
nimus iherlim. et mansimus ibi ⁊
bus diebus. Die aut. iiii. appē
sum est argentum et aurum et
vasa in domo dei nri ꝑ manum
remoth filii vrie sacerdotis
et cū eo eleazar filius phine
es. Cumq; eis iozabed filius iosue
et noadia filius benoi leuite
uper numerum et pondus omne. De

1 Esdre.

septuꝰ ẽst omẽ ponduꝰ i tẽm
pe dlo. ℣ et qui venerant de
captiuitate filij trisingrario
nis. holomaustꝫ obtulerunt dño
deo ist'. Vitulos. xij. p omi
pl'o ist'. arietes. lxxxxvi. vi.
agnos. lxxx. vij. hircos p pro
xij. omia in holocaustu dño
Dederunt aut her dẽ regis sa
trapis q erant de cõsperatu
regis et ducibꝫ trisflumẽ. et
eleuauerunt pplm et domũ dei

POstq autem her ca xi.
completa sũt. accesserunt
ad me principes dicẽtes. Non
est sepatus pplus ist'. et sacer
dotes et leuite a pplis terrarũ
et de abhominationibꝫ eoꝝ. cha
nanei. videlicet. hethei et phe
rezei et zebusei et amonitaꝝ
et moabitarũ. et egyptiorũ
et amorreoꝝ. tulerũt enim de
filiabus eoꝝ sibi et filijs suis
vxores. et cõmiscuerunt semen
sẽm su pplis tꝝ. manusq eorũ
principũ et magistratuũ fuit
in trisgressione hac pma. Cuꝫ
audissem sermone istũ. scidi
palliũ meũ et tunicã. et euel
li capillos capitis mei et bar
be. et sedi mestus. Congregatꝰ
aut ad me omis qui timebant
uba dei ist' p trisgressiõe eoꝝ
q de captiuitate venerat. Et
ego sedebã mstus usqꝫ ad sacri
ficiũ vespertinũ. In sacrifio aut
vespertino surrexi de afflictiõe
mea. et scisso pallio et tunica
mea. flexis genibus meis et ex
tẽdi manus meas ad dñm deũ
meũ. et dixi. Dñe deus mei
confundor et erubesco leuare
faciẽ meã ad te. quia iniquita
tes mee multiplicate sũt super
caput nrm. et delicta mea cre
uerunt usqꝫ ad celũ a diebꝫ pa
trũ nroꝝ. ℣ et nos sipi pecca
uimꝰ. et facti sumꝰ usqꝫ ad diem hanc
et i iniquitatibꝫ meis tradit sumꝰ. ipi
et sacerdotes mi et re
gẽs mi i manibꝫ regũ terꝝ.
in gladiũ et in captiuitatem
et in rapinã et i confusiõe vul
tus sicut et die hac. Et nunc
quasi ad parũ et ad momẽtũ
facta est deprecatio mea apud do
minũ deũ nrm. ut derelinquat
nobis reliquias et det paxillum
in loco scõ eius. et illuminet
oculos nros deꝰ nr. et det
nobis modicã vitã in seruitute
mea. quia seruꝰ sumꝰ et in ser
uitute mea nos deꝰ
nr. Et inclinauit sup nos misericor
diã coram rege persaꝝ. ut daret nob
vitã. et sublimaret domũ dei
mei. et exstrueret solitudines
eius. et daret nobis spem i iuda
et in hierlim. Et nunc quid dicemꝰ
dñe deꝰ nr. post hec. Quia dere
liquimꝰ mandata que precepisti i
manu seruoꝝ tuoꝝ pphetarum
dicẽs. Terra ad quã vos ingre
dimini ut possideatis eã. terra in
munda est iuxta immunditiã pplorꝝ
terraꝝ. et abhominationibꝫ
eoꝝ q repleuerunt eã ab ore usq
ad os in tomo suo. Nunc
ergo filias vras ne detis filijs
eoꝝ. et filias eoꝝ ne accipiatis
filijs vris. et ne quaeratis pacẽ
eoꝝ et prosperitatẽ eoꝝ usqꝫ in sem
piternũ. ut confortemini et comedatis
quę bona sũt terę et hereditet
habeatis filios vros usqꝫ i sempi
ternũ. Et post omia que venerunt
sup nos in operibꝫ nris pessi
mis. et in delicto meo magno
quia tu deus noster liberasti nos
ab iniquitate nra. et dedisti

nobis salute sicut & hodie ut
no reuerterem[2] et in ciuitatem
mam mandatum tuum. nec mi-no
na in regem nu pplis abhomi
nationis istius. Cui nati es
nobis ut ad ois nationes ne
dimittes nobis reliquias et sa
lutem. Dne deus isr'l' iustus es
tu qui delicti sumus qui saluare
me[2] sicut die hac. Ecce coram te
sumus in delicto meo no em sta
ri potest coram te super hoc.

Dixit ergo orante Eam
esdra et implorante deum
co et flente et iacente ante tem
plum dei. collectus est ad eum de
isr'l' cetus grandis ymis vnor
et mulierum et puerorum. et fleuit
pplus multo fletu. Et respondit se
chenias filius iehiel de filiis he
lam. et dixit esdre. Nos prua
ricati sumus in deum nr & duxi
mus uxores alienigenas de po
pulis terre. Et nunc si penitentia
est in isr'l' super hoc percutiamus
fedus ne deo nro. ut ejiciamus
omnes uxores et eos q
de his nati sunt iuxta voli
tatem dni et eorum q timent p
ceptum dei nri fiat
secundum legem fiat
surge. tuum est decernere. Nos qq
erimus tecum. confortare et fac.
Surrexit ergo esdras et iu
rauit principes sacerdotum et le
uitarum et omnem isr'l. ut facerent
secundum uerbum hoc. et iurauerunt.
Et surrexit esdras ab domo
dei. et abiit ad cubiculum iocha
nan filii eliasyb. et mansit
ibi. Panem non comedit et aquam
non bibit. Lugebat enim transgres
sionem eorum qui de captiuitate ve
nerant. Et missa est uox in iuda
et in iherlim omnibus filiis transmi
grationis ut congregarentur in
iherlim. Et omnis qui non veniret in
tribus diebus iuxta consilium principum
et seniorum. auferetur omnis substantia
ipsius. ipse quoque abiiciet de cetu transmigrationis. Congre
gati sunt ergo omnes uiri iuda et beni
amin in iherlim tribus diebus ipse e
mensis nono. xxo. die mensis
Et sedit omnis pplus in platea
domus dei tremens pro peccato et
pluuia. Et surrexit esdras sa
cerdos et dixit ad eos. Vos trans
gressi estis. et duxistis uxores
alienigenas ut addatis super
delictum isr'l'. Et nunc date confes
sionem deo patribus uestris &
facite placitum eius et separamini
a populis terre. et ab uxoribus alie
nigenis. Et respondit omnis mul
titudo. dixitque voce magna. Iux
ta uerbum tuum ad nos sic fiat. Verum
populi tui quia pplus multus est et
tempus pluuie et non possumus
stare foris et non est opus die
unius nec duorum. Vehementer quip
pe peccauimus in sermone isto
instituat principes in omni
multitudine. et omnes in ciuita
tibus nris qui duxerunt uxo
res alienigenas ueniant in
tempibus statutis. et cum ipsis se
niores per ciuitatem et ciuitatem
et iudices eius. donec auertat
ira dei nri a nobis super re
hoc. Ionathan itaque filius
asahel. et iaasia filius thecue
steterunt super hoc et mosolla
et sebathai leuites adiuuerunt
eos. Fecerunt ergo sic filii transmi
grationis. et abiecerunt esdras
sacerdos et uiri principes fa
miliarum in domibus patrum
suorum et omnes per nomina sua et
sederunt in die primo mensis de
cimi ut quererent rem. Et

consummati sunt omnes viri qui
dixerant voces alienigenas
usque ad diem primam mensis pri-
mi. Et inuenti sunt de filiis sacer-
dotum qui duxerunt voces alie
nigenas de filiis Josue filii Jo
sedech et fratres eius maasia et
eliezer et Jarib. et Godolia.
Et dederunt manus suas ut ei
rerent voces suas. Et pro delic
to suo arietem de ouibus of
ferent. Et de filiis semer ana
m et zebedia. Et de filiis serim
maasia et helya et semaia et ie
hiel et oziab. Et de filiis phes
sur helionai maasia. ismael
el. mathanael et iozabel. et de
asa. Et de filiis leuitis. ioza
bed et semei et celaia. pha
thalitaphathaia. Juda et elie
zer. Et de cantoribus eliasib. et
de iantoribus sellum. et thel
lem et iudri. Et de ostiariis
pharaos. meema. et ezecia et mel
chia et miamin. et eliezer et mel
chia et banaia. Et de filiis hela
matharma et zacharias et hi
hehu et abdi et hieremuth et he
liel. Et de filiis zethua. helie
nai. heliasib. nathamai et hie
remuth et iabeth et zazaza. Et de
filiis bebai. iohannan. ananias
zebbai. athalia. Et de filiis bani.
mosollam et meluel et adaia
iasub et saal et ramoth. Et de
filiis phaeth moab. edna et ca
lal. banaias et maseias. matha
nias. beseleel et benuim et ma
asse. Et de filiis erem eliezer.
iesue. melchias. semeias. si
meon. beniamin. maloch. se
maarias. Et de filiis asom
mathanai. meretha. zabeel
eliphelet. iermai. manasse.
semei. De filiis bani. maadi.
amram. et huel. banea et ba
daias. celaia. iham amariuth
et eliasiph. mathanias. matham
et iasi et bani et benui. semei.
et salmias et nathan et daias. me
chue. dabai. sisai. sanu. esre et
seremam. semeria. sellum ama
ria ioseph. De filiis nebri. ha
iel. mathathias. zabed. zabina
reddu. et iohel. banai. Omnes
hi acceperant uxores alienige
nas. et fuerunt ex eis mulie
res que peperunt filios.

Incipit liber Neemie Cap. i.

Verba Neemie filii el
chie. Et factum est in me
se casleu anno xxo. et
ego eram in susis castro
et venit ad me anani
nus de fratribus meis ipse et uiri
uida. et interrogaui eos de iu
deis q̃ remanserat et supera-
rat de captiuitate et de iherusalem. Et
dixerunt mihi qui remanserat
et derelicti sunt de captiuitate ibi
in prouincia in afflictione magna
sunt et in opprobrio. et muri
ihrusalem dissipatus est et porte
eius ignibus succense sunt igni. Cumq; au
dissem uba hui sermoni sedi et
fleui. lugi diebus multis et ie
iunaba et orabam ante faciem dei
celi. et dixi. Queso dne deus
celi fortis magne ac terribil
q̃ custodis pactum et misericor
dias diligentibus te et custodi
entibus mandata tua. Fiant au
res tue auscultantes. et oculi
tui aperti ut audias orem ser-
ui tui qua ego oro coram te
hodie nocte et die pro filiis isrl
seruis tuis. et confiteor pro pec-
catis filiorum isrl quibus pecca
uerunt tibi. Et ego et domus
patris mei peccauimus

seduch sum⁹ et nō custodiuim⁹ mādatū tuū et cerimonias et iudicia que p̄cepisti moysi famulo tuo. Memēto vbi tu qđ mādasti moysi seruo tuo dicēs cū trāsgressi fuerim⁹ ego dispergā vos in pp̄los. et si reuertamini ad me. ut custodiatis p̄cepta mea et faciatis ea. cūq; si abducti fuerint ad extrēma terre inde congregabo vos et reducā vos in locū quē elegi. ut habitaret nomen meū ibi. et ipsi serui tui pp̄lus tuus quos redemisti in fortitudine tua magna et in manu tua valida. Obsecro dñe sit auris tua attendēs ad orōem serui tui et ad orōnem seruorū tuorū qui volunt timere nomē tuū. et dirige seruū tuū hodie. et da ei misericordiā ante virū hūc. Ego enim eram pincerna regis.

Factū est autē in mēse nisan anno xx°. artaxerxis regis et vinū erat ante eū. et leuauī vinū et dedi regi et eram ḡsi languidus ante faciem regis. Dixitq; mihi rex. Quare vultus tuus tristis cū nō sis te egrotāte nō videam. Nonne hoc frustra. si malū nēsciō qđ in corde tuo est. et timui valde a verbis. Et dixi regi. Rex in eternū viue. quare nō mōeat vultus meus. quia ciuitas domus sepulchrorū patrū meorū deserta est et porte eius cōbuste sunt igni. Et ait mihi rex. pro qua re postulas. Et orauī deū celi. et dixi ad regem. Si videtur bono regi et si placet seruus tuus ante faciē tuā ut mittas me in iudeam ad ciuitatem sepulchrorū patrū meorū. et edificabo eā. Dixitq; mihi rex et regina que sedebat iuxta eū. Vsq; ad quod tempus erit iter tuum et quā reuertēris. Et placuit ante vultum regis et misit me. Et constituī ei tempus. Et dixi regi. Si regi videtur bonū. epistulas det mihi ad duces regionis trans flumen vbi trāsire me oportet donec veniam in iudeam. Et epistulam ad asaphā custodē saltus regis ut det mihi ligna ut tegere possim portas turrium domus et muros ciuitatis. et domum quā ingrediar. Et dedit mihi rex iuxta manū dei mei bonā mecū. Et veni ad duces regionis trans flumē. dedique epistulas regis. Misit autē rex mecū principes militū et equites. Et audierunt sanaballath oronites. et thobias seruus ammanites. et contristati sunt afflictione mea q̄ venisset homo q̄ quereret prosperitatem filiorū isrl. Et veni in ihrlm et cū ibi triduo die bus. Et surrexi nocte ego et viri pauci mecū. et nō indicauī cuiq; q̄ deus dedisset in corde meo ut facerē ihrlm. et iumentū nō erat mecū nisi animal cui ipse sedebā. Et egressus sum p̄ portā vallis nocte et ante fontem draconis. et ante portā stercoris. Et considerabā muros ihrlm dissipatos. et portas eius ḡ sumptas igni. Et trānsiui ad portā fontis. et ad aquā ductū regis. et nō erat locus iumento meo vt trānsiret Et ascendi p torrentem nocte et lustrabā murū. Et reuersus vēni ad portā vallis et reddi. magistratibus autē nes

rebant quo abissem aut quid
ego facerem. Iz et iudeis et sacer
dotib9 et optimatib9 et magis
tratib9 et reliquis q9 faciebant
opus vsq3 ad d lorez nichil in
dicucam. Et dixi eis. Vos nos
tis afflictoem in qua sum9. qua
ihrlm deserta est. et porte eius
ignite sunt igni. Venite et edi
ficem9 muros ihrlm. et no sim9
vlt obprbriu. Et indicauu eis ma
nu dei mei q9 esset bona mecu.
et vba regis que locutus e michi
Et ait Surgam9 et edificem9
Et 9fortate sut manu9 eorz in bo
no. Audierut aut sanaballath
oronites. et thobias seruus amo
nites. et gosem arabs et subsa
nauerut nos et despexerut. dixe
rut3. Quena est hec reb qua
facitis. Numq3 tu regem vos
rebellatis. Et reddidi eis ser
mone. dixiq3 ad eos. Deus celi
ipe nos dirigat. et nos serui ei
mus. Surgam9 et edificemus
vobis aut no est ptio et iustitia
et memoria in ihrlm

Et surrexit eliasiph .m.
sacerdos magnus et fres
eius sacerdotes. et edificauc
uerut porta grecis. Ipi sanctifi
cauerut ea et statuerunt valuas
eius. et vsq3 ad turrem. c. cubi
toz usq3 sanctificauerut ea usq3 ad
turrem ananehel. et iuxta eum
viri iherico edificauerut. Et iuxta
eos edificauit zachur filius
amri. Porta aut piscis edifi
cauerut filii asnaa. Ipi autem
texerut ea et statuerut valuas
eius. et serus3 et vectes. Et iuxta
eos edificauit marimuth filius
vrie filii acus. Et iuxta eum
edificauit mosolla filius bara
chie filii mesezebel. Et iuxta
eu edificauit sadoch filius baa
na. Et iuxta eu edificauerut te
cuenses. optimates eorz no sup
posuerut colla sua in ope dni
dei. Et porta veterem edificauc
runt iohada filius phasea3 et mo
sollam filius besaleel. Et ipi texe
rut ea et statuerut valuas eius
et seras et vectes. Et iuxta eos
edificauerut melethias gabao
nites. et iadon meronathites
viri de gabaon3 et maspha pro
duce q9 erat in regione trans flu
men. Et iuxta eu edificauit ezi
el filius ananiae aurifex. Et iuxta
eu edificauit ananiam filius pig
mentarior. Et dimisserut ihrlm
usq3 ad muru platee latioris
Et iuxta eu edificauit rephaia
filius hahur princeps vie ihrlm.
Et iuxta eu edificauit iedaia fi
lius aromath contra domu sua
Et iuxta eu edificauit anus filius
asebonie. asedia aut pte vie
edificauit melchias filius hasem
et asob filius phemeab3 et tur
rem furnor. Iuxta eu edificauit
sellu filius aloes princeps medie
tatis vie ihrlm ipe et filie eius
Et porta vallis edificauit
anun et habitatores zanoe
Ipi edificauerut ea et statue
rut valuas eius et seras3 et ver
tes eius. et mille cubitos in mu
ro usq3 ad portam steruulinum
Et porta sterquilinii edificauit
melchias filius rechab princeps
vie bethacharem. Ipe edificauit
ea. et statuit valuas eius et se
ras eius et vectes. Et portam
fontis edificauit sellu filius
colozai princeps pagi maspha
Ipe edificauit ea et texit. et
statuit valuas eius et seras
et vectes et muros piscine si
loe in orti regis et usq3 ad gr.

dus regib⁹ qui descendit de ciuita
te dauid. Post eū edificauit Nee
mias filius azboth princeps di
midie ptis vici bethsuri usq; ad
sepulchrū dauid et usq; ad pisci
nam q̄ fūdi ope ḡstructa est
et usq; ad domū fortiū. Post eū
edificauerūt leuite. et post eos
reum filius bemi. Post eū edi
ficauit asebias princeps dimi
die ptis thelle in vico suo. Post
eū edificauerūt sacerdotes viri
filius emadad princeps dimidie
ptis theela. Et edificauit ultra
eū azer filius iosue princeps
maspha mēsurā secūdam contra
ascensū armamentarii anguli
Post eū in monte edificauit
baruch filius zachai mensurā
secundam ab angulo usq; ad por
tā domus eliasiph sacerdotis
magni. Post eū edificauit
marimuth filius vrie filii ac
cus mēsurā secundam a porta do
mus eliasiph donec extenderet
domus eliasiph. Et post eum
edificauerūt sacerdotes viri
de circūpestribus iordanis. Post
eū edificauit beniamin et asub
contra domū suā. Et post eū
edificauit azarias filius moa
sie filii ananie contra domum
suā. Post eū edificauit bemui
filius emnadda mēsurā secundam
a domo zacharie usq; ad flexu
ram et usq; ad angulū phalel
filius ozi contra flexurā et turrē
rem que emicat de domo regis
excelsa. i. in atrio carceris. Post
eam phedaia filius pharos.
Nathinnei aut habitabāt in
ophel usq; contra portā aquaz con
tra orientē et turrem que eminebat. Post eū edificauerūt te
thuenī mēsurā secundam a regio
ne aduersa turris magne et eminē
tis usq; ad murū templi. Cui
us aut ad portā equoz edifi
cauerūt sacerdotes vnusquisq; ḡ
domū suā. Post eos edificauit
sadoc filius emmer contra do
mū suā. Et post eū edificauit
semeia filius sechenie custos
porte orientalis. Post eū edi
ficauerūt anania filius selemie
et anon filius selon septimus
mensurā secundam. Post eū edi
ficauit mosolla filius bara
chie contra gazophilacium suū
Post eū edificauit melchias
filius aurificis usq; ad domū
nathinneoz et institorū vendē
tiū contra portā iudicialem et
usq; ad cenaculū anguli. In
portā quoq; regis edificauerūt
aurifices et negotiatores

Cap. iiij.

Factū est aut cū
audisset sanaballath q̄
edificarem⁹ murū. irat⁹
est valde. et motus multis ꝯ
fratres suos et exercitū samarie
ritanoz. et dixit coram
ibernlee. Quid iudei faciunt
gentes. Sūquid dimittent eos
plebiunt in vna die. Sūquid
poterunt edificare lapides de
aceruis pulueris qui ḡbusti
sunt. Et thobias ammani
tes ꝓxim⁹ eius ait. Edificet
si ascenderit vulpes trāsiliet
murū eoz lapideū. Et dixit
nee mias. Audi deus nos
quia facti sum⁹ despecti. con
uerte opprobriū eoz in caput eoz
et da eos in despectionē in
terra captiuitatis. Ne operias
iniquitatē eoz et peccatū eoz
coram facie tua no deleant.
quia irritauerūt edificantes

atq; edificauim⁹ muri. ⁊ q̃libz
mi⁹ totꝰ vsq; ad dimi
diū. et pclamauit ꝯz ꝓpli ad
opandū. Fm̃ e aut nr audis
set sanaballach et thobias ⁊
arabes ⁊ ammanites ⁊ azoni
q̃ obducta essz cicatrix muri
ihrlim. et q̃ repissent mr̃ ruꝑ
tꝰ irruꝺi. nam sic nimis et
ingregati sut omes put ut ve
nirent et puugnarent contꝛ
ihrlim et molirent² mi insidias
Et oraui⁹ ds nr̃ et posui
mi⁹ custodes sup muꝝ die ac
nocte contꝛ eos. Dixit aut iudas
Debilitata e fortitudo portantiꝫ
et humꝰ nimia e. et nos non
potem⁹ edificare muꝝ. Et
dixerut hostes nri. Nesciant
et ignorent donec veniam⁹
in mediū eoꝝ. et mꝫ interfi⁹am⁹
eos et cessare faciam⁹ opus.
Fm̃ e aut cum venissent iudei
qui habitabant iuxta eos et dix
tibus nobis. q̃ dece vices ex om̃
bus locis q̃bus venerant ad
nos statuꝝ in loco post muꝝ
q̃ exercitui ꝑpli in ordine cum
gladijs suis et lanceis et arcu
bus. ꝑspexi atq; surrexi ⁊ dixi
ad optimates ⁊ magistratꝰ ⁊
ad reliquā ptem vulgi. Nolite
timere a facie eoꝝ dñi magni
et terribilis memetote et pug
nate ꝓ fratribus vestris et filijs
vrib⁹. et filiabꝫ vrib⁹. vxoribꝫ
vrib⁹ et domibꝫ. Fm̃ est aute
cū audissent inimici nri nota
tū ē nobis. dissipauit ds cō
silium eoꝝ. et reuersi sumꝰ omes
ad muros vnusqsq; ad opus
suū. Et fm̃ est a die illa me
dia ꝑs iuuenū faciebat opus
et media ꝑs parata erat ad
bellū. et lanee. et scuta. ⁊ ar-cus
et loricē. et ꝓncipes post eos
in om̃ domo iuda edificantiū
muros et portantiū onera et
ꝓponentiū. vna manu sua face
bat opus et altꝛa tenebat gla
diū. Edificabāt eni vnusquisq;
gladio erat accinctus renes. et
edificabant et clangebat bucci
na iuxta me. Et dixi ad op
timates et ad magistros nros ⁊
ad reliquā ptem vulgi. Opus
grande et latū et nos sepati su
mꝰ in muro ꝓcul alter ab al
tero. In loco quecūq; audieri
tis clangorem tube illuc cōcur
rite ad nos. Deus eni nr̃ pug
nabit ꝓ nobis. et nos ipi faci⁹
mꝰ opus. Et media ꝑs illoꝝ
teneat lanceas ab aurore
exeat² astra
In tēpe quocūq; illo dixi ꝑplo. vn⁹
quisq; cū puero suo maneat
in medio ihrlim. et sint vobis
vices p nocte et diem ad opan
dū. Ego aut et fres mei. ⁊ mi
todes et pueri mei qui erat ꝓ
me nō deponebam⁹ vestimen
ta nra. vnusquisq; tm̃ nudabat²
ad bapm

Cam. v.

Et factus est clamor ꝑpli mi
nus et vxoꝝ eius ad iudeos
fres suos. Et erat qui
dicerēt. filij nri et filie nre
multe sum⁹ nimis. accipiam⁹ ꝓ
pter famē ꝯz frumentū et comeda
mꝰ et viuam⁹. Et erat qui di
ceret. agros nros et vineas
et domos nras apponam⁹
et accipiam⁹ frumentū ⁊ fa
me. Et alij dicebant. mutuo
sumam⁹ pecunias in tributa
regis dem⁹q; agros nros ⁊ vi
neas. Et nūc sicut caro nr̃a fra
trū nroꝝ sic caro nr̃a sunt

Et sicut filij eorū. ita filij mei.
Ecce nos subiugamus filios
nros et filias nras in seruitu
tem. et de filiabus nris sunt fa
milie. nec habemus vñ possint
redimi et agros nros et vine
as nras alij possident. Et ira
tus sū nimis cū audissem cla
morem eorū. sedm vba hec. Co
gitauitq; cor meū mecū. et in
crepaui optimates et magistra
tus et dixi eis. Usuras nec singu
li a fratribus vris exigitis. Et
aggregauī aduersū eos contionē
magnā. et dixi eis. Nos ut su
mus redemimus fratres nros iudeos
qui venditi fuerant gentibus
sedm possibilitatem nrām. Et
vos ergo vendite fratres vros et re
dimemus eos. Et siluerunt nec
inuenerunt quid responderent. Dix
itq; ad eos. Non est bona res
quā facitis. nec ambulatis ne
cessitatē timore dei nri ne exprobret vobis a gentibus ini
micis nris. Et ego et fratres mei
et pueri mei gmodaūmodo plu
rimis pecuniam. et frumentū
ne repetamus. Et nunc istud
est alienū restituamus qđ debet
nobis. Reddite eis hodie agros
suos. et vineas suas. olyueta
sua. et domos suas. qui pon
et centesimā pecunie frumenti
vini et olei quā exigere so le
batis ab eis date pro illis. Et dix
erūt. Reddemus et ab eis nichil quaremus. sicut facimus ut
loquaris. Et vocauī sacerdo
tes et adiurauī eos ut facerent
iuxta qđ dixerā. Insuper et excus
si sinum meū et dixi. Sic ex
cutiat deus omnem virū qui
non impleuerit verbū istud de
domo sua et de laboribus suis
sic excutiat. et vacuus fiat. Et
dixit vniuersa multitudo. amen.
et laudauerunt deū. Fecit ergo
populus sicut erat dictū. A die qu
tem illa qua precepit rex mihi
ut essem dux in terra iuda ab a
no. xx°. usq; ad annū xxxij. ar
taxersis regis p annos xij. ego
et fratres mei annonas que debe
bat non quesimus. Duces
autē primi q̄ fuerant ante me gra
uauerunt populum. et acceperunt ab
eis in pane et in vino et in pe
cunia cotidie siclos. xl. Sed et
ministri eorū deprimebant populum
ego autē non feci ita propter timore
dei qui potens in opere murum e
dificauī. et agrum non emi. et o
nes pueri mei congregati ad opus
erant. Judei quoq; et magistratus
eorū c. l. viri erant. Et qui
venerabāt ad me de gentibus que
in circuitu nro sunt in mensa
mea erant. Parabat autē mihi
per dies singulos vnus bos. ar
ietes. vj. electi. exceptis volati
libus. et intra dies. x. vina dui
sa. et alia multa ebuebam Ne
cessitatem annonas duxatus mei
non exegi. Valde enim erat atte
nuatus populus. ageneto mei deq
mecum in bonis sedm omnia que fe
cit populus iste. Cam. vj.
Factū est autē cū audisset sana
ballach. et tobias et gosem
arabs. et ceteri inimici nri qđ
edificassem ego murum et non
esset in eo residua interrupto
usq; ad tempus autē illud valuas
non posuerat in portis. miserunt
sanaballach et gosem ad me
dicentes. Veni et pertractemus
sedus pacis in viculis in campo
uno. Ipsi autē cogitabant ut

facerent michi malū. ¶ Misi ego
ad eos nūcios dicens. Opus
grande ego faco. et nō possum
descendere ne forte nesillgatur
ā me veneō et descendere ad vos.
¶ Miserunt aūt ad me sēm ver-
bū hoc p̄ quātor vices. Et rē
di eis ūsq; ī eādē mōē p̄iorem
Et mīsit ad me sanaballath
ūsq; ībū p̄ius quīta vice puerū
suū. et epla̅m habebat ī manu
sua scr̄ptam hoc mō. In gentibꝫ
auditū est. et gosem dīxit. q̄
tu et iudei cogitetis rebellāre. et
ppterea edifices murū et leuare
te velis sicut eos rex̄. ppt̄ quā
musa et pphas posuerūs qui p̄
dicent de te in ihrlm. dicentes
Rex in ihrlm est. Auditurus ē
rex verba hec. Idcirco nūc ve-
ni ut ineamꝰ cōsiliū pariter. Et mīsi
si ad eos dicens. Non est factū
sm̄dm̄ ūba hec q̄ tu loqueris. de
corde eni tuo tu cōponis hec.
Omēs enī hī terrebant nos. co
gitantes q̄ cessarent manꝰ mee
ab op̄ibus et requiesceremꝰ. Nūc
ob causā magis ꝰfortana ma-
nū mea. Et ingressus sū do
mū samaie filij dalie. filij me
thabehel secreto. qui aūt. Intre
mꝰ nobiscū in domo dei ī me
dio templi. et claudamꝰ portas
edis. q̄a venturi sūt ad occide
re te. Et dixi. Nūc quisq; similis
mei fugit. et quis ut ego intre
dietur templū et viuet. Non
ingrediar. Et intellexi. q̄ dūs
non mīsisset eū. ꝙ ūsi uaticinatus
locutus esset ad me et tobias
et sanaballath mercede conduc
issent eū. Inrepat eni ut
fruatus faceā et peccē. et ha
berent malū qđ exprobrarent
michi. Memento mei dne ꝑ

tobia et sanaballath iuxt̄ opa
cora talia. ꝙ et voadie pphete
et reliq; pphe q̄ terrebant
me. Completus est aūt mur⁹
xxv. mensis elul. l. duobus
diebus. Factū est aūt cū au
dissent oēs inimici nostri
ut timerent vniuerse gentes
que erāt in circuitu mō et co
ruerunt mīt̄ semet ipos. et
scirēt q̄ a dño factū est opus
hoc. Sed et in diebus illis mlt̄
te optimatū iudeoꝝ epl̄e mit-
tebant ad tobiā et a tobia
venebant ad eos. Quia eni
erat in iudea iurātes iuramētū
eius. quia gener erat sechenie
filij rezel et iohānam filiū ei⁹
accepat filiā mosollam filij ba
rachie. ꝙ et laudabant eū
coram me. et ūba mea nūcia bat
ei. et tobias mīsit lr̄as ut
terreret me.

Cap̄. vi.

Postq̄ aūt edificatus est
murus et posui valuas
et recensiti ianitores et cātores
et leuitas. Precepi anem fratri
meo. et anime pncipi domꝰ
de ihrlm ipse eni ꝙsi vir vere
et timens deū plus ceteris ve
rebat. Et dixi eis. Non ape
riant portę ihrlm usq; ad me
ridiem solis. cumq; adhuc assis
terem claude sūt et opilate.
Et posui custodes de habita
toribus ihrlm singulos p̄ vices
suas et vnicuiq; contra domū
sua. Ciuitas aūt erat lata et
grandis mīs. et populus pusil⁹ in
medio eius. et nō erant domꝰ
edificate. Deus aūt dedit in
corde meo. et congregaui op̄ti
mates et magistratus et vulgꝰ
ut recenserē eos. et inueni li
brū recensus eorū qui ascenderāt
primū. et inuentū est scr̄ptum ī eo

Iste sunt filii prouincie qui ascende
runt de captiuitate transmigrationis
quos transtulerat nabuchodonosor rex ba
bilonis et reuersi sunt in iherusalem et
in iudeam unusquisque in ciuitatem suam
qui uenerunt cum zorobabel. Iosue.
neemias. azarias. raamias. na
amani. mardochei. bethsan. mes
pharath. beguai. naum. baana
Numerus uirorum populi israel. filii pharos
duo. centum. lxxii. filii saphatie
trecenti. lxxii. filii area. dc. lvi. filii
phaeth moab filiorum Iosue et ioab
duo. milia. dcccc. xviii. filii helam
alii. dcc. liiii. filii zetua. dccc. xlv.
filii zacai. dcc. lx. filii bannui.
dc. xlviii. filii hebai. dc. xxiii.
filii azgad. duo milia. ccc. xxii. filii
adonicam. dc. lxvii. filii bago
ai. duo. milia. lvii. filii addin
dc. liv. filii ater filii ezechie. c.
xcviii. filii asem. ccc. xxiii. filii
bethsai. ccc. xxiii. filii areph
c. xii. filii zabaon. pcc. v. uiri
bethleem et nethupha. c. lxxx.
viri anathot. c. xxviii. ui
ri bethasmoth. xlii. Viri cari
athiarim cephira et beroth
dcc. xliii. Viri rama et gabaa.
dc. xxi. Viri machmas. c. xxii.
Viri bethel et hai. c. xxiii. ui
ri nebo alterius. lii. Viri helam
alterius. cc. liii. filii iarem.
ccc. xx. filii iherico ccc. xlv. fi
lii idiadid et onon. dcc. xxi. fi
lii senaa. iii. milia. dcxxx. Sa
cerdotes filii idaia in domo
iesua. dcxxiii. filii emer
mille. lii. filii phassur. mille. cc. xl
vii. filii iarem. mille. xvii. Leui
te filii iosue et cedmihel filiorum
oda. lxxiiii. cantores filii asaph
c. xlviii. Ianitores filii sellum
filii ather. filii thelmon. filii
accub. filii atitha. filii sobai.
cxxxix. Nathinnei filii soa. fi
lii asipha. filii thebaoth. filii ce
ros. filii sia. filii phadon. filii
lebana. filii agaba. filii selmon
filii anan. filii gedel. filii gaer
filii reaia. filii rasim. filii neco
da. filii gezze. filii asa. filii phas
ea. filii besai. filii munim. filii nephu
sim. filii bacbuc. filii acupha
pha. filii asur. filii besloth. filii
meida. filii cutha. filii barchos. filii sisara
filii thema. filii nesia. filii atha
pha. Filii seruorum salomonis. fi
lii sotai. filii sophereth. filii
pherida. filii iaalia. filii dar
con. filii saphatia. filii athil
filii phochereth qui erat ex
abaym. filii amon omnes nathi
nei. et filii seruorum salomonis
ccc. lxxii. Hii sunt autem qui ascen
derunt de thelmelah. arsa cha
rub. addon. et emer. et non po
tuerunt indicare domum patris
sui et semen suum utrum ex israel
essent filii dalaia. filii tobia.
filii nechoda. dc. lxii. Et de sa
cerdotibus filii abia. filii accos
filii berzellai qui accepit de
filiabus berzellai galaaditis
uxorem et uocatus est nomine eius
Hii quaesierunt scripturam suam inter
su et non inuenerunt et eiecti sunt
de sacerdotio. Dixitque athersa
tha eis ut non manducarent de
sanctis sanctorum donec surgeret sacer
dos doctus et eruditus. Omnis
multitudo simul una. xlii. milia.
dc. lx. absque seruis et ancillis
eorum qui erant vii. milia. cc. xxxvii.
Et mille ducenti cantores et can
tatrices. c. xlv. Cameli cor
um. cccc. xxxv. et asini vi. milia. dc.
xx. Quidam autem de principibus
familiarum dederunt impensas ad
opus dei. Athersatha dedit in
thesaurum auri dragmas mil
le phialas. l. tunicas sacerdo

talēb. d. xxxv. Et de principibꝫ familiaꝝ dederūt in thesaurū operis auri dragmas xxx. ay. et mnas duo. ay. cc. Et q̄ dedit reliquus ꝑplus auri dragmas xxv. ay. et argenti. mnas duo ay. et tunicas. lx. vn. habitauerūt aūt sacerdotes et leuite et ianitores et cātores et reliqui vulgus et nathinnei. et omīs isr̄l in ciuitatibꝫ suis Eam vm.

Et venerāt mensis septimus stēnephegye sub esdra et neemia. filii aūt isr̄l erant in ciuitatibꝫ suis Congregatusq; oīs ꝑplus ꝙsi vir vnus ad platea q̄ est ante portā aq̄e. et dixerūt esdre scribe ut afferret librū legis moysi quā precepat dns isrāhel. Attulit ergo esdras sacerdos legē coram multitudine virorū ac mulierū auditibꝫ q̄ qui poterāt intelligere in die p̄mo mensis septimi et legit in eo distincte et aperte in platea q̄ erat ante portam aq̄e a mane usq; ad medium diem in cōspectu virorū et mulierū et sapientū. et aures oīs ꝑpli erāt erecte ad librum Stetit aūt esdras scriba sup gradū ligneū q̄ fecerat ad loquendū. Et steterūt iuxta eū mathathias et sema et ana et vria et helchia et maasia ad dexterā eius. Et ad sinistrā phadaia misael et melchia et asum et asebdana zacharia et mosollam. Et aperuit esdras librū coram oīm ꝑplo. Cuꝝ vniuersū quippe ꝑplm eminebat. Et cū aperuisset eū. stetit oīs ꝑplus Et benedixit esdras dno deo ꝺo te magna. Et respondit oīs populus. amen amen. Eleuatis manibꝰ suis et inclinati sunt Et adorauerūt deū ꝑ vultū in terrā Josue et baani et serebia. iamin. accub. sephai. odia. maasia. celita. azarias. iozabeth. anā phaia. leuite silentiū faciebant vt ꝑplo ad audiendā legem. ꝑplo aūt stabat in gradu suo. Et legerūt in libro legis dei distincte et apte ad intelligendū. et intellexerūt cū legerētur. Dixit aūt neemias ipe athersata et esdras sacerdos et scriba et leuite docentes vniuso ꝑplo. Dies sanctificatus ē dno deo nr̄o. nolite lugere et nolite flere. Flebat enī oīs ꝑplus cū audiret verba legis. Et dixit eis. Ite edite medullā pinguia et bibite mulsum et mittite ptes ei q̄ nō ꝑparauerūt sibi. quia sanctus dies dn̄i ē. et nolite contristari. Gaudium enī dn̄i ē fortitudo vra. Leuite autem silentiū faciebāt in oī ꝑplo. dicentes. Tacete quia dies sanctus est et nolite dolere. Abierūt itaq; oīs ꝑplus ut ederēt et biberēt et mitterēt ptes et facerēt letitiā magnā quia intellexerūt verba que docuerāt eos. Et in die secūdo congregati sunt principes familiarū vniuersi ꝑpli. sacerdotes et leuite ad esdrā scribā. ut intenderet eis verba legis. Et inuenerūt scriptū in lege precepisse dn̄m in manu moysi ut habitarent filii isr̄l in tabernaculis in die solemp̄ni mense septimo et predicent et diuulgent vocem i vniuersis vrbibus suis et in ihrlm. dicentes Ingredimini in montē et afferte frondes olyue et frondes lignū pulcherrimi. frondes mirti et ramos palmarū. et frondes ligni nemorosi. ut fiat tabernacula. sicut scriptū e Egressus e oīs ꝑplus et attulerunt. fecerunt sibi tabernacula

nacula vniuſ̄ſ̄ſ̄ in domate
ſuo & in atr̄ib ſuis. et in atr̄ib do
mus dei. et in platea porte aq̄ę
et in platea porte ephraym
feat ergo vniuſa cetus eorum
qui redierant de captiuitate
tabernacula et habitauerunt in ta
bernaculis. ſic enī fecerant a die
bꝰ Josue filij nū tales filij iſr̄l
uſq̄ ad diem illū. et fuit letitia
magna nimis. Legit aut in
libro dei p̄ singulos dies a die
primo vſq̄ ad diem nouissimū
Et fecerunt solepnitatem dieb⁹.
octo. et in die octaua collecta
tam iuxta ritū

Cap. ix.

In die aut xxiiij. mensis
huius conuenerunt filij iſr̄l in
ieunio et in saccis. et humus
p̄ eos. Et ſeparati ſunt semen filio
rū iſr̄l ab omī filio alienigena
et steterunt coram dño et confi
tebant. & peccata sua et iniquitates
patrū suoꝝ et cōsurrexerunt
ad standū. et legerunt in volu
mine legis dñi dei sui q̄tuor in
die et q̄tuor in nocte confitebant
& et adorabant dñm deū suū.
Cumq̄ exierunt aut super gradum
leuitarū Josue et bani cedmiel
sebenia. bani. et serebias. bani.
Et clamauerunt voce magna
ad dñm deū suū. Et dixerunt
leuite Josue. & cedmiel. bonni
a sebia. serebia. aebia. odoia
sebnia. fathua. Surgite et be
dicite dño deo nro ab eterno
vſq̄ in eternū. et benedicant nomi
ni gliē tue exelso in omī bñdicti
one et laude. Et dixit esdras
Tu es ipe dns solus tu fecisti
celū et celū celoꝝ et omem ex
ercitū eorū. terrā et vniuſa que i
ea sunt. maria & ea que in eis
sunt. et tu viuificas omnia hec
et exercitus celi te adorat. Tu
es dne deus qui elegisti a
bram. et eduxisti eum de igne chal
deoꝝ. et posuisti nomen eius abra
ham. et inuenisti cor eius fidele
coram te. et pepigisti cū eo fedus
ut dares ei terrā chananei. ethei
ei & amorrei. et pherezei &
iebusei. et gergeſei. ut dares se
mini eius. Et impleſti verba tua
quia iustus es. et vidisti afflic
tionem patrum nrorum in egypto.
clamorem eorum audisti super ma
re rubrū. Et dedisti signa et
portenta in pharaone. et in om
nibus seruis eius. et in omī ꝑ
tre illius. Cognouisti enim q̄
superbe egerunt contra eos. et
fecisti tibi nomē sicut est hodie
die. et mare diuisisti ante eos.
et trans ierunt per medium maris i
ſicco. persecutores aut eorum pie
cisti in profundū ſicut lapidem
in aquas validas. et in colump
na nubis ductor eorum fuisti
p̄ diem. et in columpna ignis
p̄ noctem. ut appareret eis
in via p̄ qua ingrediebant. Ad
montem quoq̄ synai descendi
sti. et locutus es cum eis de celo
et dedisti eis iudicia recta et
legem veritatis. cerimonias et
p̄cepta bona. et sabbatum sanc
tificatum ostendisti eis. et man
data et cerimonias et legem
Et p̄cepisti eis in manu moy
si seruo tuo. Panem quoq̄ de celo
dedisti eis in fame eorum. et aq̄
de petra eduxisti eis sitientibus
eis. et dixisti eis. ut ingre
derentur et possiderent terrā
super qua leuasti manū tuā
ut traderes eis. Ipi vo & pa
tres nri superbe egerunt. et in
durauerunt ceruices suas
et non audierunt mandata tua.
et noluerunt audire. Et non
sunt recordati mirabilium tuoꝝ

Neemie.

que fecerab eis. Et ideirco
uit reuertes suas. et dederut ea
put ut reuerterer ad seruitute
sua. Tu aut
deus ppicius clemens et mise
ricors. longanimis et multe misc
ricordie. et no deliquisti eos.
Et quide cu fecissent sibi vitulu
flatile. et dixissent. Iste t de
tuus isti qui eduxit te de egyp
to. fecerut blasphemias mag
nas. Tu aut in miseracoibus
tuis multis no dimisisti eos i
deserto. Columpna nubis no re
cessit ab eis p diem ut duceret
eos in viam. et columpna ignis
p noctem ut ostenderet eis iter p
qd ingrederent. Et spm tuu bo
nu dedisti eis q doceret eos. et
manna tuu no phibuisti ab ore
eor. et aquam dedisti eis in sitim
Quadragenta annis pauisti
eos in deserto. nichil eis de
fuit. Vestimenta eor no inue
terauerut. et pedes eor ne sut
attriti. Et dedisti eis regna
et pplos. et pcinus eos eis sor
tes. Et possederut terra
et terra regis esebon. et terra
og regis basan. et filios eor
multiplicasti sicut stellas celi
et adduxisti eos ad terra de q
dixeras pribus eor ut ingredc
rent et possiderent ea. Et ve
nerut filii et possederunt
ea. et humiliasti coram eis habi
tatores terre chananeos. et dedi
sti eos in manu eor. et reges
eor et pplos terre ut facerent eis
sicut placebat illis. Ceperut
ciuitates munitas et humi
pinguem. et possederut domos
plenas omnib bonis. cysternas
ab alijs fabricatas. vineas
et olyueta. et ligna pomife
ra multa. et comederut et satu
rati sut. et impinguati sut. et
habundauerut deliciis a bon
tate tua magna. Exacerbauc
uerut aut te ad maledicta. et rece
serut a te. et proiecerut legem
tuam post terga sua. et pphas
tuos occiderut q testabant
eos ut reuerterent ad te. Fecerut
blasphemias ingentes. et dedi
sti eos in manibus hostiu suor
et afflixerut eos. et in tempore
tribulationis sue clamauerut ad
te. et tu celo exaudisti eos. et
secundum miserationes tuas multas
dedisti eis saluatores qui salua
rent eos de manu hostiu suor
Cumq requieuissent redierut
ut facerent malu in conspectu tuo
et dereliquisti eos in manu inimi
corum suor et possederut eos.
Conuersiq sut et clamauerut
ad te. Tu aut de celo exaudisti
et liberasti eos in miserico
dijs tuis multis respibus. et co
testatus es eos ut reuerterent
ad legem tuam. Superbe e
gerut et non audierut man
data tua. et iudicijs tuis pec
cauerut. q qui fecerit homo viuet
in eis. Et dederut humerum re
cedente. et ceruice sua indura
uerut nec audierut. et prolon
gasti super eos annos multos. et con
testatus es eos in spiritu tuo per
manu pphaz tuor. et non au
dierut. Et tradidisti eos in manu
populor terraz. In miserationib
autem tuis plurimis non fecisti
eos in consumptione. nec dereliqui
sti eos. quia deus misericors
et clemens tu es. Sufficiat coram
deo in magnis fortis et ter
ribilis custodiens pactu et mise
ricordia ne appareat a facie tua
omnem laborem q inuenit nos re
ges nros et principes nros et
patres nros et sacerdotes nros

ꝑphas nros et omem ꝑ l'm tu
u a diebus regis assur- usq; ad
die hāc. Et tu iustus in omib;
eb q̄ venerunt sup nos qua ver
tatem fecisti nobis. Nos autem
impie egim;. reges nri et pn
cipes nri. sacerdotes et pres nri
non fecerunt legem tuā! et non
attenderunt mādata tua et testi
monia tua q̄ testificatus eis in
eis. et ipi in regnis suis bonis
et in bonitate tua multa quā de
disti eis et in tra latissima et
pinguis quā tradideras in con
spectu eor nō servierunt tibi.
nec reversi sunt a studijs suis
pessimis. Ecce nos ipi hodie
servi sum;. et tra quā dedisti
patribus nris ut ederent pa
nem ei;. et que bona sunt ei;
et nos ipi servi sum;. in ea. et
fruges multiplicant regibus
quos posuisti sup nos ꝑ pec
cata nra. et corporibus nris do
minant et iumentis nris secun
dū voluntate sua. et in tribula
tione magna sum;. Sup omni
bus igit ego nos ipi precium;. fidē
et scribim;. et signant pnci
pes nri et sacerdotes nri. Cap
Signatores autem
fuerunt. neemias. athersata
filius achelai. et sedechias. sara
ias. azarias. ieremias. phassur.
amarias. melchias. artus. sebe
nia. melluchare. meremuth.
obdias. daniel. genthon. baruch.
mosollam. abia. miamin. maazia.
belga. semeia. hi sacerdotes.
Porro leuite. Josue filius azanie
benui filius enadam. cedmiel
et fres eor sethenia. odenia. ce
lita. phalaia. anan. micha. ro
ob. esebias. zacur. serebea. sa
bania. odias. bani hammi. Ca
pita ꝑpli pheros. phet. moab.
selam. zeth. bani. bogai. azgad
bebai. donaia. begui. adonias. ather.
azotia. azur. odonia. asum. bessa
ia. ares. anathot. nebai. mech
phia. mosollam. azir. mesiabel.
sadoth. reddua. phelelia. ana
nama. osee. anania. hasub. alo
es. phalcam. solech. rehū. areb
na. mathusia. ethaia. anan mel
luche. baana. et reliqui de po
pulo. sacerdotes. leuite ianito
res et cantatores. nathinei. et o
nes q̄ se separauerunt de ꝑplis ter
rarū ad legem dei. uxores eor
et filij eor et filie eor. omes qui
poterant sapere sponsores pro
fratribus suis optimates eor et
qui venebāt ad pollicendū ad
uocandū. ut ambularent in lege
dei quā dederat in manu moy
si servi dei. ut facerent et custodi
rent uniuersa mādata dni dei
nri et iudicia eius. et ceremoni
as eius. et ut nō daremus filias
nras ꝑplo terre. et filias eor nō
acciperemus filijs nris. ꝑpli quor
terre q̄ inportant venalia et om
ne ad usū ꝑ die sabbati ut vendāt.
nō accipiemus ab eis in sabbato
et in die sanctificata. et dimittemus
annū septimū et exactionē uni
uersi mutui. Et statuemus super
nos precepta. ut demus tertiā partem
sicli ꝑ annū ad opus domus dei
nri ad panes ꝓpositionis et ad
sacrificiū sempiternū. et in holocau
stū sempiternū. in sabbatis. in kalē
dis solempnitatibus et in sanctifica
tis. et ꝑ pecora. ut exorcet ꝑ ignē
et in omem usū domus dei nri. Sor
tes ergo misimus sup oblationē
ligni. ut mitterent sacerdotes et leuitas
et ꝑplos. ut mitterent in domo
dei nri ꝑ domos patrū nrōr. tem
ꝑ tempora a tribus annis usq; ad
annū. ut arderent sup altare

Necmie.

dm̄ dei nr̄i. sicut scr̄ptū est i lege
moysi. et ut afferam̄ p̄mocie
nta t̄re nr̄e. et p̄mitula vini
li fructy omiū ligni ab anno in
annū in domo dm̄i. et p̄mitua
filioz nr̄oz et pecoz nr̄oz sicut
scr̄ptū est in lege. et p̄mitua bo
uū nr̄oz et ouiū nr̄az. ut offeret²
in domū dei nr̄i sacerdotib⁹ qui
ministrabant in domo dei nr̄i.
p̄mitas tritici nr̄i et libami
na nr̄a. et pomi omiū ligni
vindemie q̄z et olei. offerem⁹
sacerdotib⁹ ad gazophilacium
dei nr̄i. et decimā p̄tem t̄re nr̄e
leuitis. Ipi leuite decimas am
pient⁹ in omnibus ciuitatib⁹ ope
rū nr̄oz. Erit aut sacerdos filij
aaron cum leuitis in decimis
leuitaꝝ. Et leuite offerent de
cimā p̄tem decime sue in domo
dm̄i dei nr̄i ad gazophilacium in
domo thesauri. Ad gazophila
cium enī deportabūt in domo the
sauri filij isr̄l' et filij leui p̄mi
cias frumenti et vini et olei
et ibi erūt vasa sanctuarii. et sa
cerdotes et cātores et ianitores
et ministri. et nō dimittem⁹ do
mū dei nr̄i

Eam vo.

Habitauerūt aut principes
ppli in ihr̄lm optimates abs
q̄z. In medio ppli habitabant
Reliq⁹ vo plebs misit sortem ut
tolleret vnā p̄tē de decem qui
habitarent in ihr̄lm ciuita
te sca. Decima vo ppli eligitur
ut habitet in ihr̄lm quia vrbs ma
gna erat: ix. vo ptes in ciuitati
bus. Benedixit aut ppls viris
omnibus qui se sponte obtule
runt ut habitarent in ihr̄lm.
Isti sunt aut principes prouincie q̄
habitauerūt in ihr̄lm et in ciuita
tib⁹ iuda. Habitauit aut vnus
quisq⁹ in possessione sua. i vr
bibus suis. Isr̄l. sacerdotes. le
uite. nathinei. et filij seruoꝝ
salomonis. Et i ihr̄lm habita
uerūt de filijs iuda. et de filijs
beniamin. De filijs iuda athaias
filij achim filij zacharie. filij
amarie. filij saphatie. filij ma
lalel. De filijs phares. amasia
filij baruch. filij hozia. filius
adaia. filius iozarib.
filius zacharia. filius solemites
Omnes filij phares q̄ habitauerūt
i ihr̄lm. cen. lxviii. viri fortes.
Isti sunt aut filij beniamin. sellu
filij mosollam. filij iohed. filij
phadaia. filij colaia. filij ma
sia. filij ethiel. filij azaria. et fr̄s
eius gabai. sellai. cc. xxviii. Et
iohel filius zechri ꝓpositus eor
et iudas filius senua super ciuita
tem secūdus. Et de sacerdotibus
idaia. filij ioiarib. iachin
saraia filij helchie. filij mosol
lā. filij sadoch. filij meraioth
filij achitob. principes domus
dei. et fr̄es eor̄ sanctes opa te
pli. dcc. lxxii. Et adaia filij
ieroam. filij phelelth. filij amp
si. filij zacharie. filius phessur.
filius melchie et fr̄es eor̄ prin
cipes prm̄. cc. xlii. Et amasai
filij ezriel. filij azi. filij mosol
lamoth. filij semer. et fr̄es eo
rū potentes mmis. c. xxviii. Et
ꝓpositus eor̄ zabdiel filij po
tentū. Et de leuitis sethemia filij
asob. filius azarie. filij asabia
filij bonni. et sabathai. et iosa
bel. sup oia opa que erāt foris
cerus in domo dei a principib⁹
leuitaꝝ. Et machama filij
micha. filij zelbedei. filij asaph
principes ad laudandū et confi
tendū in oī̄e. et bethechias
secūdus de fr̄ib⁹ eius. et abida
filij samua filij galal. filij ydi
thun. Omnes leuite in ciuitate
sca. cc. lxxxiiii. Et ianitores aute

chelmon et fres eoz q' custodie
bat ostia. c. lxxij. Et reliqui ex
isl' sacrdotes et leuite in vniuer
sis ciuitatib; iuda vnusquisq; i
possessione sua. et nathinei qui
habitabant in ophel et saba et gras
pha. de nathineis et cpis leuita
rū in ihrlm. azi filius baam. filij
asabie. filij mathame. filius mi
che de filijs asaph. cantatores in
ministerio domus dei. Preceptū quip
pe regis sup eos erat. et ordo
cantorū by singulos dies. Et pha
taia filius mosezel de filijs zara
filij iuda in manu regis in om
bus verbū ppli et in domibus p̄ones
regiones eoz. de filijs iuda habi
tauerūt in cariatharbe et filia
bus eius. et in dybon et in filiabus
eius. et in capseel et in villis eius
et in iesue. et in molada. et in
bethpheleth. et in asersual. et in
bersabee et in filiabus eius. et in
siceleth. et in mothona et in fili
abus eius. et in remon. et in sasa
ra et in iherimuth. zonoa. odol
lam. et in villis lachis et in regi
onibus eius. ezecha. et in filiabus
eius. et habitauerūt in bersabee usq;
ad vallē ennon. Filij autē ben
iamin. aieba. mechmas et aia et
bethel. et in filiabus eius anathot.
nob. anania. iechsam. madiā.
sebom. neballaloth. et ona valle
artificū. et de leuitis porciones
iude et beniamin. Cap xj.

Hij sunt autē sacrdotes et
leuite q̄ ascenderūt cū zoro
babel filio salathiel. Josue. sa
maia. Jemiah. esdras. amaria.
melluch. amuc. sechema. reum.
meremuth. addo. ghenton. ma
mmin. abia. madiā. belga. semeia.
et joazib. et idaia. sellū. amoch
elchcia. daia. Isti principes sa
cerdotū et fres eoz in diebus
iosue. Porro leuite iesua. ben
nui. cedmiel. serebia. iuda. ma
thanias. sup ymnos pres et fres
eoz in diebus iosue. et bezechia
atq; ezamm. et fres eoz vnusquisq;
in officio suo. Jesue autē genuit
et ioachim. et ioachim genuit
eliasib. et eliasib genuit ioiada
et ioiada genuit ioathan. et
ioathan genuit iaddua. In die
bus autē ioachim erant sac
dotes et principes familiaz sa
raie. amaria. iereme. anamme
esdre. mosollā. amarie. iohā
nam. melico. Jonathan sebe
nie. ioseph. asrem. edna. mara
moth. eliachi. adaie. zacharie. ge
thon. mosollam. abie. zechri.
miamī. et moadie. phelgi. bel
ge. sebmua. semeie. ionathan.
ioarib. mathanaia. iadaie. azi.
sellaie. methebel. helcie. esa
bie. idaie. nathanael. Leuite
in diebus elyachim. et ioiada.
et iona. et iedna. scripti principes
familiaz et sacerdotes in reg
no darij pse. Filij leui principes
familiaz scripti in libro v
bor dierū. et vsq; ad dies io
natham filij eliasib. et principes
leuitaz. asebia. serebia
iosue filij cedmiel. et fres eoz
p vices suas. ut laudarent et
cōfiterent. iuxta preceptū regis
dauid viri dei. et obseruarent
eque p ordinē. aiathama. et
bethbechia et obedia et mosol
lam. thelmen. accub. ianitores
portaz et vestibulor ante por
tas. Hij in diebus ioachim
filij iosue. filij iosedech. et in die
bus neeme duis. et esdre sa
cerdotis. scribe. In dedicatōe
autē muri ihrlm requisierūt le
uitas de ombus locis suis. ut
adducerent eos in ihrlm. et face
rent dedicatōem in letitia in
confessōe et in canticis. et in
cymbalis. et in psalteriis. et in cy

tharis. Congregati

thara. Congregatu sut ergo filij
cantor de campestribus circa ihrlim
et de villis nethophati. et de domo
galgal. et de regionibus gabaa et
azmanech. edificauerunt sibi
cantores in circuitu ihrlim. Et mun
dati sunt sacerdotes et leuite. et
mundauerunt populum et portas et mu
rum. Adduxi autem principes iuda
sup murum. et statui duos magnos
choros laudantes. Et ierunt
ad dexteram sup murum ad portam
stercoris. Et post eos osa
ias. et media pars principum iuda et
azarias esdras et mosollam.
iuda et beniamin et semeia et ie
remias. Et de filiis sacerdotum in
tubis. Zacharias filius ionathe
filij semeie. filij mathanie. filij
michaie. filij zacchur. filij asaph
et fratres eius semeia. et azarel ga
lalai. maai. nathanael et iuda
et ana. in vasis cantici dauid vi
ri dei. et esdras scriba ante eos
i porta fontis. Et ascenderunt eos ad
dexteram in gradibus ciuitatis
dauid in ascensu muri super
domum dauid. et usq ad portam
aquarum ad orientem. Et chori gra
tias referentium ibat ex adu
erso. et ego post eos. Et media pars
populi sup murum et sup turrem
furnicum. et usq ad murum latis
simum. et sup portam ephraim. et
sup portam antiquam. et sup por
tam piscium. et turrem ananeel
et turrem emath. et usq ad por
tam gregis. et steterunt in porta
custodie. Steterunt quoq duo chori
laudantes in domo dei. et ego
et dimidia pars magistratuum
mecum. Et sacerdotes. eliachi.
maasias. miamin. michea. elio
enai. zacharias. anania
in tubis. et maasias. et semeia.
et eleazar. et azi et iohanan et
melchia. et elam. et ezer. Et can
tare fecerunt cantores. et iezra
hia prepositus. Et immolauerunt
in die illa victimas magnas et
letati sunt. deus enim letificauerat
eos letitia magna. Mulieres quoq et
uxores eorum. et liberi gratulati sunt. et audita
est letitia ihrlim procul. Constituti
quoque in die illa uiros super gaza
philacia thesaurorum ad libamina
et ad primitias et decimas. ut
congregarent de agris ciuitatum
in tributis legis partes sacerdotibus et
leuitis. quia letatus
est iuda in sacerdotibus et leuitis qui
stantibus. Et custodierunt obseruatio
nem dei sui. et obseruationem expia
tionis. et cantores et ianitores
iuxta preceptum dauid et salomonis
filij eius. quia in diebus dauid et
asaph ab exordio erant principes
psallentium cantorum et carmine laudis
et confitentium deo. Et omnis isrl in
diebus zorobabel et in diebus nee
mie dabant partes cantorum et ia
nitorum per dies singulos. et sanc
tificabant leuitis. et leuite sanc
tificabant filios aaron

Eam xiij.

In die autem illo lectus est
in volumine moysi audiente
populo. et inuentum est scriptum in eo quod
non deberent introire ammonites
et moabites in ecclesiam dei usque in
tuum. eo quod non occurrerint filijs isrl
cum pane et aqua. et conduxerunt
aduersum eos balaam ad maledi
cendum eis. et conuertit deus ma
ledictionem in benedictionem. Factum est
autem cum audissent legem. separa
uerunt omnem alienigenam ab isrl. Et
ante hoc erat eliasib sacerdos qui
preerat prepositus in gazophilacio
domus dei nostri et propinquus tobie.
Fecerat ergo sibi gazophilacium
grande. et ibi erant ante cum reponen
tes munera. thus et vasa. et de
cimas frumenti et vini et olei. par
tes leuitarum et cantorum et ianitorum
et primitias sacerdotales. In
omnibus autem his non fui in ihrlim
quia in anno xxxij. artaxerxis
regis babilonis veni ad regem

et in fine dierū regnū regem
et veni ī ihrlm. et intellexi ma
lū qđ fecerat eliasib tobie ut fa
ceret ei thesaurū ī vestibulis do
mꝰ dei. et malū īn uisū ē valde.
Et ejeci vasa domꝰ tobie foras
de gazophilacio. Precepiq; et
mundauerūt gazophilacia. & re
tuli ibi vasa domꝰ dei sacrificiū
& thus. Et ego noui qm̄ ptes leui
tarū nō fuissent date. et fugissē
vnusquisq; ī regionē de leuitis &
de cātoribꝰ et de hys q̄ ministra
bāt. Et cōtra muasi adiui magis
tratꝰ. et dixi. Quare derelqui
mꝰ domū dei. et ego congregaui eos
et feci stare in statiombꝰ suis.
Et oīs iuda apportabat decimā
frumēti vini & olei in horrea.
Et cōstituiui mꝰ sup horrea sele
miā sacerdotē. et sadoch scribā.
et phadaiā de leuitis. Et iuxta
eos anam filiū zacchur. filiū ma
thanie. qm̄ fideles reputati sunt.
et ipis credite fuit ptes fratrū
suoꝝ. Memēto mei deꝰ meꝰ ppt
hoc. et ne dele as miserationes
meas quas feci in domo dei mei
et in cerimoniis eius. Cap. xiii.
In diebus illis vidi ī
iuda calcātes torcularia in
sabbto portātes acervos & one
rātes sup azinos vinū & vuas
et ficus. et omne onꝰ. et mīferētes
ihrlm in die sabbi. Et contestatꝰ
sū eos. ut in die q̄ venderē
lucē vendūt. Et tyrii habitauē
runt in ea īferētes pisces & oīa
venalia. & vendebant in sabba
tis filiis iuda & in ihrlm. Et obiur
gaui optimates iuda. et dixi
eis. Quę est res hec mala quā
vos facitis. & pphanatis diem
sabbati. Nūq̄d nō hec fecerūt
patres vri. et adduxit deꝰ nr̄ sup
nos oēm malū hoc. et sup
ciuitatē hanc. Et vos additis
narīdiā sup isrl' violando sab
batū. Cum est aut nō incepisset
porte ihrlm die sabbati. dixi. Clau
dite ianuas. et clauserūt ianuas
et precepi ut nō aperirent eas vsq;
poſt sabbatū. Et de pueris meis
constitui sup portas ut nullꝰ in
ferret onus in die sabbi. Et mā
serūt negotiatores et vendētes
vniuersa venalia foris ihrlm. semel
& bis. et cōtestatus sū eos. et dixi
eis. Quare manetis ego adiuso
muri. Si fēro hoc fecerit. ma
nū mittā in vos. Ex tūc ego tēpe
re illo nō venerūt in sabbato. Dixi
quoq; leuitis ut mundarēt & et
venirēt ad custodiēdas portas
et sanctificandū diē sabbati. Et
hoc ergo memēto mei deꝰ meꝰ
et pce michi secdm mīsericordiā
miserationū tuarū. Eo et in die
bus illis vidi iudeos duxisse
uxores azotidas. uxores amo
nitidas. et moabitidas. Et filij
eoꝝ ego media pte loquebant
azotice. et nesciebant loqui iu
daice. et loquebant iuxta līguā
pli et pli. Et obiurgaui eos
et maledixi. Et cecidi ex eis
viros. et dereliquui eos. et adiu
raui eos in dño. ut nō darent
filias suas filiis eoꝝ. et nō ac
ciperent de filiabꝰ eoꝝ filiis. et
sibimetipis. dicens. Nūq̄d non
peccauit in hoc salomon
rex isrl'. Et certe in gentibꝰ
multis nō erat rex similis ei. et di
lectꝰ deo suo erat. Et posuit eū
deꝰ rex sup oēm isrl'. et ipm
ergo duxerūt ad peccā mulie
res alienigene. Nūq̄d et nos
inobedientes faciemꝰ hoc mali
hoc ut prevaricemur in dño deo
nro. et duxerimꝰ uxores alie
genas & pereginas. De filiis au
tem ioiada filij eliasib sacer
dotis maioris generi erat socie
ballath horonites que fugauī.
Recordare dne deꝰ meꝰ adiui
eos q̄ polluerūt sacerdotiū & fœ

sacerdotale et leuiticū. Igitur
mundauī eos ab omībꝫ alienige
nis. et ꝯstituī sacerdotū ordines
et leuitarū vnūquēq; in ordine
suo. et oblatiōne legitimoꝝ in te
pibꝫ ꝯstitutis et principib⁹. qui
to mei deꝫ mecū in bonū. Incipit secundus liber hesdre capm̄. m

Fecit Josias pascha i
herosolimis dñō. et im
molauit phase. xiiij̄a
luna p̄mi mēsis. statu
itq; sacerdotes p vices di
ersis stolis amictos i tem
plo dei. Et dixit leuitis sacris
seruis isr̄l ut sanctificet se dño i
positione sce arche dñi in domo
quā edificauit salomon filius
dauid rex. Nō erit vobis tollē
sup humeros ea. et nūc deserui
te dño deo nō. et turbā agite
gentis illiꝰ isr̄l̄ ꝯpte sdm pa
tres et tribꝫ vras. sdm scripturas
dauid regis isr̄l̄. sdm magnifi
centia salomonis filij eius omes
i templo. et sdm p̄tiales p̄cipa
tus patrū vrāꝝ coꝝ qui stant
te pascha. et sacrificia parate
fratribꝫ vris. et facite sdm̄ p̄cep
tū dñi datū ē moysi. Et donauit
Josias in plebe que inuenta est.
oues agnos et edos et turturas
pro pascha. xxx. vitulos. tria. xxx.
regalibꝫ data sunt sdm̄ p̄missi
onē pplō et sacerdotibꝫ i pas
cha. oues duo. xx. ac vitule cen
tū. Et iechonias et semeias et natha
nael fratres et azabias et oziel et
ioramba in phase. oues v. xx.
vitulos trecentos. Et cū hec
fierēt elegantē steterunt sacer
dotes et leuite hītes azyma
p tribꝫ. et sdm̄ p̄tes p̄cipatus
p̄rum in ḡspectu pplī offerebant
dño sdm̄ ea que in libro moy
si scripta sunt. et assauerunt pha
se igni ꝙt oportebat. et hostias
ab ipezunt in ollis et
bemuoleria. Et attulerunt oibꝫ
q̄ erant ex plebe. Et p̄ hec pa
uerunt sibi et sacerdotibꝫ. Sacer
dotes em offerebant adipes vsq;
finita esset hora. et leuite pa
rauerunt sibi et fratribꝫ suis filijs
aaron. et sanctores filij asaph
erant p ordinē sdm̄ p̄ceptū da
uid. et asaph et zacharias et red
dimus qui erat a rege. et osti
arij p singulas portas. ita ut
nō p̄uaricaret vnusquisq; suam
frēs em̄ coꝝ parauerunt illis. Et
cōsummata sunt q̄ p̄timebant ad
sacrificiū dñi. Et illa die egre
serunt phase et offerebant hostias
sup dñi sacrificiū sdm̄ p̄cep
tū regis iosie. Et egerunt filij
isr̄l̄ q̄ inuenti sunt in tempe illo
phase et die festū azimoꝝ p
dies vij. Et nō ē celebratum
phase tale in isr̄l̄ a tēpibꝫ sa
muelis pphē. et oīs reges isr̄l̄
nō celebrauerunt tale pascha
quale egit iosias et sacerdotes
et leuite et iudei et omis isr̄l̄ q̄
inuenti sunt i cōmoratiōe ihero
solimis. xviij̄o. anno regnante Josia
celebratū ē phase. et directa
sunt opa Josie in ḡspectu dñi cum
corde pleno metu dei. et que
cuncta illis quidē ḡsepta sunt in
p̄stinis tēpibꝫ de eis qui pec
cauerunt quiq; in religiosi fuerunt
in dñm p omē ḡtē. et q̄ non
quesierunt verba dñi sup isr̄l̄. Et
post omēm actū hunc iosie. as
cendit pharao rex egypti ve
niens aduersū in carchamis sup
euphraten. Et egressus est obuiam
illi iosias. Et misit rex egyp
ti ad iosiā dicens. Quid michi
et tibi ē rex iude. Non tum
missus a dño. Cuius eu frenen
em̄ bellū meū ē. festinas des
cendere. et nō est reuersus iosias

sup ruthenū. ꝙ expugnaꝛe cū co
nabat. nō attendens verbis
pphete ex ore dñi. ꝙ gressus est ad
eū bellū i campo magedon. Et
descenderūt principes ad regem
Josiam. Et dixit rex pueris
suis. Amouete me de plio. infir
matus sū valde. Et statim amouc
erūt eū pueri eius de acie. et as
cendit sup currū sedarū suū
et puerorū ihēosolimā vita
functus ē. et sepultus est in pa
tro sepulchro. Et in tota iudea
lugebāt iosiam. et ꝙ psidebant
cū vxoribus lamentabant cū vsq;
hūc diem. et datū est hoc fieri
semp in omē gentē isrl. Hec
autem scripta sunt in libro hystō
riarū regū iude. et in singu
la gesta actus iosie eius ꝙ lia et
intellectus eius in lege dñi. ꝙ
eque gesta sunt ab eo. Et que
no scripta sunt in libro regū isrl et
iude. Et assumentes qui erat
ex gente ieconia filiū Josie co
stituerunt regē p iosia patrē suo
cū esset annoꝝ xxiii. Et reg
nauit sup isrl mensibus tribus
et amouit eū rex egypti ne
regnaret in ihrlm. et mulctā
uit gentē argenti talenta. c.
et auri talentū vnū. Et cōsti
tuit rex egypti ioachym fra
tri eius regem iude et ihrlm. Et
alligauit magistratui ioa
chim zarathelem fratrem suum
apprehendens reduxit egypto
Annoꝝ erat ioachym. xxv. cū
regnaret i ihrlm iuda et ihrlm
Et fecit malū in ospectu dñi.
Post hūc aut ascendit nabuch'
rex babilonis et alligatis eū
in cten vinculo ꝙduxit i ba
bilonē. et sacra vasa dñi ac
cepit nabuch' et tulit. et ipse
cauit i templo suo i babilonē
sūt de immundis illuc et medio
sitate sepulti est in libro tem
porū regū. Et regnauit ioa
chim filius eius ꝙ eo. Cū aut
ascenderet. erat annoꝝ viii. Et
nauit aut mensibus tribus et dies
decē in ihrlm Et fecit malū i
ospectu dñi. Et ꝙ anno mutatus
nabugod' trisminet fecit eū in
babilonia simul cū sacris vā
vasis dñi. Et constituit sedechi
am regē iude in ihrlm cū es
set annoꝝ xxi. Regnauit
aut annis xi. Et fecit malū
in ospectu dñi. et nō ē mutatus
a verbis que locutus fuit ab ore
ppha ex ore dñi. Et ad
uersus eū a rege nabuch' pugnā
dimicauit. et induratū est cor
de suo et corde suo transgressus
est legē dñi dei isrl. Et du
ces pplī dñi multa mala fece
runt et polluerūt sup omnia
immundicias gentium. et pollue
runt templū dñi qd' sanctū est
ihrlm. Et misit dñs
patrū eorū ꝙ angelū suum
reuocans eos ꝙpter qd' parceret
illis in tabernaculo suo. Ipi
vō subsannabāt angelos
eius. et qua die locutus ē dñs
erant illudentes ꝓphis eius. Cum
ira ascendit furor dñi
ē gentē sua ꝙpter impietatē
tātē suā. Et ꝙpterea adduxit
regē chaldeoꝝ. Qui occidit
iuuenes illoꝝ in gladio i cir
cuitu sc templi eoꝝ. et non
pepercit iuueni et virgini
et senī et adolescenti. sed omnia
tradita sunt i manus eoꝝ. Et
oīa vasa dñi et regales apo
thecas tulerunt in babilonē
Et incenderunt domū dñi. et
demolierunt muros ihrlm. et
turres eius incenderunt i ig
nem et cōsumauerunt. Oīa

21 esdre.

honorifica eius ad michiam re
digerent. et reliqs a gladio
babilone. Et erat sermo illius
vt ps dm regnaret pse m re
plenioe Vbi dm m oze ieremie
quousqs b migne agat tm sab
bata sua. Omne tpe desertionis
sue sabbatizauit m aplmatoe
annoz. lxx. Ca'h. ii.

REgnante cyro rege pssz
i cosummatoe vbi dm i oze
ieremie. suscitauit dns spm
cyri regis pssz. et pdicauit
i toto regno suo simul p scpt
tua dicens. Hec dicit rex p
sazi cyrus. aje constituit re
gem orbis t'raz dns exercitus
excelsus. et significauit michi
edificare sibi domu i ihrlm q
e in iudea. Si quis e ex oe
mo. dns ipe sit co ascendat i
ihrlm. et edificet domu dni
habitat. et adiuuet eu q' suer
in loco ipe m auro et argento
i datonibs cu equis et iumen
tis. Exceptis alijs q sponte ap
posuit. in edem dni que e i
ierusalem. et principes tri
buu patrum iude. Ego t'bu be
iamin et sacerdotes et leuite
quos excitauit dns ascendere
et edificare domu dni que e
in ihrlm q' erat i cor eoru
cu adiuuarent in oi argento
et auro cu et iumentis et notis
qua pluribus multa quez sensus
excedunt. Et rex cyrus ep
tulit vasa sce dni que transt
tulit nabuthodonosor ex ihrlm. et ipse
transtulit ea ydolo suo. et pcepit
ea cyrus rex pssz ederi p
mithridatu gazophylacem suu
sanabasar ppe. Hec aute tra
dita sunt salmanassaro presi
di iudee. hoc aute hic numerus
libatoria argentea. i. m. cc.
lxxix. secespitie argentee. xxxx. phiale auree. xxx. Item argentee. ii.
m. cccc. et alia vasa. m. Omnia
aute vasa aurea et argentea
iiii. m. cccc. lxviii. Et cuncta
ista sunt salmanassaro sil' nr hymn
q' eo captiuitate babilonie ve
nerat i ierosolyma. In artaxa
xis aute regis pssz regibus scpt
scribit ei de hymn qui habitabat
in iudea et in ihrlm. balsamus
et mithridates. et sabellius et
rathumus. belthemus. samellius
scriba. et reliqui hymnistes in sa
maria et ceteris locis subiecta
ephatum regi artaxerxi. Domne pu
ei. i tui rathumus ab antedictis
et sabellius scriba et reliqui iu
dices tue ditionis in coelen syria
et phenice. et nr notum sit dno
regi. qm iudei q' ascenderunt a
nobis ad nos venientes i ihrlm
ciuitate rebellem et pessimam
edificant furnos eius et stabiliunt
muros et templu suscitant. Si
ciuitas ista et muri ei fuerint
fuerit tributa no solues. et mebuni
pendet. sic erit regibus resistet
et quia id agit tempus templi
regie hyemis arbitratus sum non
despicere horum. sed notum facere
dno regi. ut si videbitur rege. q
rit in libris priorum tuoz. et i
uenies in admonitionibus scriptis
de hymn. et sciet qm ciuitas
ista fuit rebellis. et reges et
ciuitates molentes. et iudei re
bellare plia committentes in ea ab
eterno. ob q' causa ciuitas
ista deserta est. Sunt ergo no
tum faciamus dno rege. qm si ciui
tas ista edificata fuerit. et hymn
muri erecti fuerint. deinceps
tibi non erit in deles syria et
phenice. Tunc respexit rex in
thymn q' scribebat antedicta
et belthymi et sabellio scri
be et ceteris astantibus et habitan

in syria femine ea q̄ subiecta sit̄ legi ei⁹ am quā misisti michi.
Precepi ego iquit. et tuenti
ē q̄n ciuitas illa ē ab euo regi
bꝰ resistens ⁊ hostes refuge pre
lia in ea refinētes. et reges fortissimi
cant ihrlim dominantes et tributa exigentes a cete
syria ⁊ femine. Fuit ergo p̄cepti
phibere hostes illos p̄dicte ciuitate. et phibē ne quid vlt̄ hostiant. si nec predāt i plurimū
ex qua fuit malitie. ita ut regi
bus molestia ingerret. Cap̄ iiij.
Vnc reuertentis hinc
que a rege artaxerxe sep̄
tu fuerat. Katimi et sabellius
scriba. et q̄ cū hijs constituti
erāt ingentes festinat̄ bene
uit ihrlim cū equitatu et tu
ba ⁊ agmine repetit edifi
tes phibere. et vacabat ad edi
ficatoēm templi in ihrlim usq;
sedo anno regni darij regis
persaruꝫ. Rex darius fecit cena
magna omnibꝰ vnanulis suis
⁊ omnibꝰ magistratibꝰ medie
et psis. ⁊ omnibꝰ ꝓpinquis et
ꝓtozabꝰ et q̄ subulbꝰ et pfectis sb̄
ab illo ab india usq; ethiopia
c. xxvij. puincijs. Et cū mandu
assent ⁊ bibissent et sati
ati redirebāt. Tūc darius rex
ascendit i cubiculo suo et dor
mit et expergefact̄ est. Tūc
illi tres iuuenes custodes corp̄is
regis dixerūt alt̄ altert. Dicat
q̄ vnusquisq; nr̄m sermonē
q̄ p̄stat. et cui⁹q; appa
ruerit sermo sapientior. altius.
dabit illi darius rex dona
magna ꝑpua coronā. et i
auro bibere. et sup̄ aureo dor
mire. et curru aureo cū freno
et cydari byssino. et torques
aurea circa collū. et sedo loco
sedebit a dario patre sapiaz sua
et cognatꝰ darij vocabit. Et
scribetes singuli suū verbū
signauerūt. posuerūtq; sub thy
rali darij regis. et dixe
runt. Cū surrexerit rex dabit
illi scripta sua. Et q̄dūq; indi
micauerit rex et ebꝰ ⁊ magistra
tibꝰ p̄sidis qui vbi cū sapie
ntibus est. ipi dabit victoria sit
scripta ē. Vni scripsit. fortis est
vinū. Alij scripsit. fortior ē rex
tem. Alij scripsit. fortiores sunt mu
lieres. Sup̄ aute oīa vincit
veritas. Et cū surrexisset rex
acceperūt scripta sua et dederūt
illi. et legit. Et mittens vocauit
omnes magistratꝰ p̄sarū
et medos. et ꝑpinquos ⁊ ꝓto
zos. et p̄fectos. et sedebat in
consilio. et lecta sunt scripta co
ram ipsis. Et dixit illis. Vocate
adolescentes et ipi indicabunt
uba sua. Et vocati sunt et in
trauerūt. Et dixit illis. Indicate
nobis de hijs que scripta sunt
et cepit fortior qui dicebat de
fortitudine vini et dixit. Vir
q̄ ꝓualet vinū omnibꝰ hominibꝰ q̄ bibūt illud seducit mentem. Item regis et orphanorum
facit mentes vanas. Ite fert̄ ab
libi pauperes et diuites ⁊ oēm
mentem gaudet i seruitatem
et locuplitate. et no memini
oēm tristitiā et debitū et
omnia p̄cordia facit honestum
et no memini regē nec ma
gistratū. et oīa opta facit
loqui et no memorat̄ cū
biberūt amicitia nec frat̄ni
tatē. Ez p̄ no militū sumunt
gladios. et cū a vino surrexerit no memorat
que egerūt. O viri no ne
cellet vinū q̄ sic corrigit sa

Esdre

rege. et tacuit hor dicto.

Et inchoauit Cap iiij. sequens dicē. q̄ dixit de fortitudine regis. O viri nō p̄cellent hoīes q̄ tra et mare optiment et oia que in eis sunt Rex aut sup oia p̄rellet ⁊ dominat⁹ eor. et ois q̄ dat ip̄e dixerit illis faciunt. et si miserit illos ad bellatores. vadunt et demolient mōtes et muros et tres iugulat⁹ et iugulant et regis verbū nō p̄tereunt. Sīa si vinerint assurgunt regi omia quecūq̄ p̄dicti fuerint semp ⁊ alia omia. ⁊ q̄cūq̄ nō militat ei nec pugnat et colit eius Rursū si cū fuerit metentes. aferunt tributa regi ⁊ ip̄e vnūq̄ solus. Et si dixerit occidē. occidunt. dixit remittē. remittunt dixit p̄mittē. promittunt. dixit edificare edificat. dixit evertere evertunt. dixit plātare plātant. Et ois et vinētes eum obaudiunt. et sup hor ip̄e recubit. et bibit ⁊ dormit. Ip̄i aut custodiunt in circuitu eius et nō possunt ire singuli ⁊ facere opa sua. si nec in dē audientes sunt ei. Viri quid nō p̄rellet rex. q̄ sit diffamat⁹ et tacuit. Tertius q̄ dixerat de mulieribus et veritate. hic Zorobabel. et repit loqui. Viri nō magnus rex et multi hoīes nec vinū p̄rellit. Eius est ergo q̄ dominat⁹ eor. Sone mulieres genuerunt regē et omem ꝑplm q̄ dominat⁹ maris et tre. et ex illis nati sunt. et ip̄e edum nerunt eos q̄ plātauerunt vineas. ex quibus vinū fit et ip̄e fecit scolas oim ho

minū. et ip̄e facit glam hoibus. et nō possunt hoīes separari a mulieribus. Si ergo acceperint aurū et argentū et oem rē speciosā et viderint mulierē vnā bono habitu et bona spē. oīa her relinquētes in ea mētem. et apto ore ea respiciūt. et ea allicunt magis q̄ aurū et argentū. et oem rē pciosā. Ho sunt p̄tem relinquit q̄ enutrit illā et suam regionē. et ad ~~regionē con~~ mulierē q̄ egit. et ni mulier remittit animā. et nec p̄tem meminit nec matrem nec regionē. Et hīc oportet vos scire. q̄m mulieres dominant⁹ nri nōne doletis. Et arripit ho gladiū suū ⁊ vadit i via facē furta et homicidia ⁊ mare nauigare et flumia et leonē videt. et i tenebris ingredit⁹. Et cū furtū fecerit et fraudes et rapinas amabilis sue affert. Et ultim diligit ho vxorē sua magis q̄ p̄tem a' matrem. et multi demētes finit ip̄e sua ab vxoribus. ⁊ sepe multi sunt ip̄e illas. et multi pericūt et iugulati sunt et permutant ip̄e mulieres. Et nō credite michi. quia magnus rex et i ptate sua. q̄m omes regiones venerat⁹ tange ei. vidit apemen filia mezarchis meretrix consubina sedēte iuxta regē ad dextram et auferens dyadema de capite eius ⁊ ponēte sibi. et palmis rebat regē de sinistra manu et sup hor apto ore intuebat⁹ ea. Et si arrisit ei. videt Sīa si indignata fuit ei. blandit donec reconciliet⁹ i gratia Viri nūquid nō sunt fortiores

mulieres. magna ē tñ. excel
sū ē relū que ista aguit. Et tūc
rex et purpurati miscebant
t̄ alterutrū. Et meditabant log
de veritate. O vir nōne fortes
sunt mulieres. magna est tra
et excelsa est relū. et velox t̄
sup solis cursū circuit in gyro. relū m
lone sua in una die. nōne mag
nificus ē q̄ hoc fecit. Et veri
tas magna et fortior p omnia
Omnis terra veritatem invocat
relū cum quam videnit. et omnia
opa mouet t̄ tremuit. ca. t nō
est cū ea quicq̄ iniquū. omnes
iniqui. iniqui rex. iniquę mu
lieres. iniqui omnes filij hom.
et iniqua illoz omnia opa. t nō
ē in ipis veritas. et in sua iniq
tate pibunt. t veritas manet t
invalescit in eternū. et vivit et
optinet in sēcla seculoz. Ibi est
apud ea acceptio psonaz neq
differentias. sed que iusta sunt fa
cit omnibus mortalibus ac malignis
et omnis benignitas in opibus
eius. et nō est in iudicio eius iniq
quū. et fortitudo et regnū t
potestas et maiestas omni euoz
vi deus deus veritatis. et desinit
loquendo. Et omnis populus clamauit
dixerunt. magna est
veritas et prevalet. Tunc rex ait
illi. Pete quę vis amplius quę
scripta sunt et dabo tibi sedm q̄
iudicasti esse sapientior. et proximus
mi sedebis. et cognatus meus vo
cabeis. Tunc ait regi. memor
esto voti tui q̄ vouisti edifi
care ihrlm in die q̄ regnū acce
pisti. et omnia vasa que accep
ta sunt ex ihrlm remittere q̄ sepa
rauit cyrus q̄n migrauit babilo
nia et voluit remittere ea ibi.
Et tu voluisti edificare templū
q̄d incenderunt ydumei. q̄n expu
gnata ē iudea a chaldeis. et
nunc hoc est. q̄d postulo dñe t
q̄d peto. Hoc est magnificabile te
et postulo ut facias votū q̄d vo
uisti regi celi ex ore tuo. Tunc
surgens darius rex osculatus
est illū. et scripsit epl̄as ad oēs
dispensatores et p̄fectos et pu
blicatos. ut deducerent eū et eos
qui cū illo erant. omnes ascende
tes edificare ihrlm. et omnibus
p̄fectis q̄ erat in syria. t phoeni
ce et libano scripsit epl̄as ut t̄
herent ligna cedrina a libano
in ihrlm. ut edificarent cū eis
civitatē. Et scripsit omnibus iudeis
q̄ ascendebant a regno i iudea
p libertate oem p̄fectū et ma
gistratū et p̄fectū nō suppone
re ad tributū ipoz. et ollem te
monē quā optinuerat ee in
munem eis. et ydumei relinquet
castella q̄ optinēt iudeoz et
instructuram templi dare p
singulos annos talenta. xx.
usq̄ dū p edificetur. et super
sacrificiū holomaustoma q̄
tidie sicut hūt p̄ceptū
alia talenta. x. offerre p̄ sin
gulos annos. et omnibus q̄ ve
nerit a babiloma rondē tempo
rem ut eēt libertas tā ipis q̄
filijs eoz. et oībus sacerdotibus
q̄ venerit. Hec scripsit autē et q̄n
tate et sacra scripta q̄ dese
rentes et leuites scripsit dare p
cepta usq̄ in diem q̄ glorifica
bit dom. et ihrlm exercitus
et oībus custodientibus ciuitatē
scripsit dare eis fortes et stipen
dia. et dimisit oīa vasa que
separauerat cyrus a babiloma
et oīa q̄cūq̄ dixit cyrus ut
p̄cepit fieri et mitti ihrlm. Et
cū p̄cessisset ille adolescens
elevans faciē in ihrlm. benedixit
regi celi et dixit. ab te est
sapia et a te divitie. et ego servus
tuus semp sū. Benedictus es qui

dedisti mi sapiam. et tibi confite
bor dñe deus pr mi mor. & ame
pit epistolos et pfectq est in ba
bilonia. et vent et nunciaut fi
bq suis omibq q fuerut in babilo
nia. et benedixerut deu patru suo
zu. q dedit illis remissione et
refrigerii ut ascendent et edifi
cent ihlim. et templu ubi no
minat nome eius ipo. et eo
ultq uerut cu musicis et letitia
diebus septem. Cam. v.

Post hec aut lectu fuit ut as
cendent principes pagoz do
mos p tribq suas. et uxores eoz
et filii et filie eoz. sezui et ancille
eoz. et pecora illoz. Et dari
rex mi fit una cu eis equitib. ay.
donec deduceret eos in ihlim cu
pace et cu musicis et cu tympanis
et tybiis. et omis fres eoz cant
lucetes. et fecit eos ascendere cu
eis simul. Et hec sut noia uiroz
q ascenderut p pagos suos. I
bus et in ptem pncipatu ipoz
Sacerdotes filii phinees filii aa
ron. Jhs filius iosedech. ioachim
filii zorobabel filii salathiel de
domo dauid eo pgene pharez
de tribu aut iuda qui loquutus est
sub dario rege psaru sezmones
mirabiles. In sto anno regni
mi pmi mense nisan pmo. Fuit
aut ihlim q eo iudea ascenderut
de captiuitate trasmigrois q
transtulerat nabuchodonosor rex babilo
nie in babilone. et reuersus e in
babilone. et reliquit ipe iudee
uniuersu in ciuitate sua qu ve
nerut cu zorobabel. ihs. nee
mias. azarias. reelmeo. emaus
mardocheo. beelsuro. mitpsa
tozr. oluoro. eboma vng de pn
cipibq eoz. et nus ab ipsis eoz
eo qd ipositus eoz. Filii pharez
duo. ay. c. lxxxij. Filii areth mia
ay. l. vij. filii semo. c. xlij. Jn filiis
ihu et ioabeb. ay. cc. duo filii de
mu. duo. ay. cc. lxxx. filii rohabu
c. v. filii banaia. c. lx. ym. filii
bebai. cc. iii. filii azgad. cc. xxv.
vij. filii adonicam. lxvi. filii bagoi
ay. duo. ay. lxvij. filii adin. cc.
lxvi. filii ater. ezechie. c. viij. filii ziza
zoddy. cc. xxviii. filii iebai bone
c. xxviii. filii anane. c. xxv. fi
lii iasom. xc. v. filii sepelemon. c.
xxxii. filii nepoab. lv. filii hel
chanatq. c. l. viij. filii celchymus
c. xxxij. filii oreb. patroz qui
emomadios et modie. cc. xxiii
q eo iesuab et gabea. c. xxi. qui
eo bethenobes. l. v. filii lyphas
c. l. v. filii labam. cc. l. vij. filii
sichem. cc. lxxv. filii siuadon et
chomus. cc. l. xxxviij. filii em
nus. duo. ay. c. pl. v. filii anaab
cc. lxxx. Sacerdotes filii ieddus
filii enter filii elia sib. cc. lxxij.
filii emer. c. l. ii. filii phasur. q
cc. l. vij. filii rece. cc. xxvii. le
uite filii ihu. michaduel et barnis
et sarebias et odias. lxxiiij. oes
nias a duodecio ano. xxxv. ay. cc.
lxii. filii et filie et uxores oes
coputacio. pl. ay. c. xlij. filii sa
cerdotu q psallebant in tem
plo filii asaph. c. xxviii. ostiarii
filii esmemi. filii aser filii
amon. filii accuba. topa filii to
bi. oes c. xxxix. Sacerdotes
sezuetes in templo filii sel. filii
grasipa. filii tabloth. filii cire
filii sue. filii hellu. filii labana. fi
lii hermata. filii agub. filii ecca
filii cetra. filii agrgab. filii obai
filii ana. filii cinna. filii geddu
filii an. filii rudm. filii desarum
filii notoba. filii thaseba. filii ga
ze. filii ozni. filii simone. filii ar
ceren. filii haserim. filii asiana.
filii meanei. filii nasisim. filii ar
cufa. filii agusta. filii ar-ru. filii
sano. filii phasalon. filii meedda
filii susa. filii cureet. filii barthq

filij saree. filij roesi. filij nasuth
filij atyfa. filij pedō salomon
filij eius. filij asaphioth. filij phia
rida. filij celi. filij dedon. filij gnā
dalhel. filij sephetyn. filij agyal. fi
lij samarethy. filij sabathen. filij
saroneth. filij masith. filij ame.
filij sasu. filij addus. filij suba. fi
lij emra. filij valhotus. filij saphat
filij malmon. oīēs sanctoz seruī
tes. et pueri salomōis. ccc. lxxxxij.
Hi sūt filij qui ascenderūt. athel
mel & thessab principes eoz. im
mellā et emeth. et nō poterāt
edicere ciuitates suas et pge
nies assadmodū sint ex isl' filij
dalaan. filij tubal. filij nicho
dan ex sacerdotibus quo fungeba-
bāt sacerdotio et nō sūt inuēti
filij obia. filij athyfob. filij ad
dui qui accepit vxorem ex fili
abus fat̄ gelen. et vocati sunt
nomē eius. et hoz q̄ scripta est ḡnīb
scripta ipedatura et nō est inuē
ta. et ꝓhibiti sūt sacerdotio fu
gi. Et dixit illis nechemias ꝙ
chaims ne ꝓmanderent-2 sanctū donec
surgat pontifex doctus in ostē
sione et veritate. Omīs aute
isl' erat. xij. ay. exceptis seruis
et ancillis. xl. ij. ay. cc. Equi
horū et asinorū. vij. ay. cc. xxxv.
vij. camelorū et cāmatricū. cc.
lxv. v. cameli. ccc. xxxv. v. equi
vij. ay. xxxv. v. asini. ij ay. xl. v.
subuentalia v. ay. et de ꝓpositis
ipīs ꝑ pagos dū venit et in
templū dñi qd' erat in ihzlim
voluerī sustituere templū i loco
suo sedm sua vtutē. et dari i
templū thesauroz opis sanc
auri mnas. xl. ay. et strolas sa
cerdotales. c. et habitauerūt
sacerdotes et leuite. et qui ex
iernit de plebe in ihzlim & in
regione. et sanctī cātozes et os
tiarij et oīs isl' in regionib
suis. Instante aute. vij. mēse
eiusq; essent filij isl' vnusquisq; in
suis rebus quemadmodū in a
trium qd' erat ad ianuā orientale
Et steterūt iesus filius iosedech & fra
tres eius sacerdotes. & zorobabel filius sa
lathiel. et hij fratres eius edifica
uerūt altare
ut offerent sup illud holocausta
mata. sedm que in libro moysi ho
mīs dei ꝓscripta sūt. et fecerūt
ibi ex aliis nationib. et fecerūt
sacrificiū in loco suo oīm gentes
tre. et offerebant hostias et ho
locausta mata dño matutina. &
egerūt scenopheg̃ia et diem so
lemnē sicut ꝓceptū est in lege.
et sacrificia cotidie sicut opor
tebat. Et post hec oblationes in
ductas et hostias sabbatoz et
neomeniaz et diez̄ solempnū
omī sanctificatoz. et q̄cunq; mone
bant dño in neomenia. vij. mē
sis repetūt hostias offerre do
Et templū dñi nodū erat edifi
catū. et dederūt pecunia lapidi
cis et fabris. et potū et pabu
la cū gaudio. Et dederūt mun
la sydonijs & tyrijs ut trāsicerēt
illis de libano trabes rectas mar
in ioppe portū sedm decretū
q̄d' scripsit erat eis a tyro rege
ꝑsaz. Et in sedo āno veniētes
in templū dei in ihzlim mēse sedo
Inchoauit zorobabel filius sala
thiel. et iesus filius iosedech & fra
tres eius ꝓpoz et sacerdotes et leuitas
et oīes q̄ aduenerāt de captiui
te in ihzlim statuerūt leuitas a. xx. an
nis sup opa dñi. Et stetit iesus
filius eius et fratres oīes leuite ro
ꝑmītes et exactores legis
et sanctes opa in domo dñi. Et
steterūt sacerdotes hymnis
las cū tubis. et leuite filij asaph
hymnis cymbala collaudantes

2 esdre.

dñi et benedictes sedm dauid re
gem isr'. et cantabat canticū dño
pri dilectio eiꝰ et honor in se
cula sup omem isr'. Et oēs pplꝰ
tuba cecinerūt. et prlamauerūt
voce magna collaudātes do
minū. et in fundamēta domꝰ
dñi. Et venerūt ꝯ sacerdotibꝰ
et leuitis. et pncipibꝰ sedm
patres semoribꝰ q̄ viderāt pri
mam domū. et hanc edificatio
nē cū clamore et planctu magno. et multi cū tubis et gaudio
magno intm ut pplus no audi
ret tubas pt planctū pli. Tu
ba em erat tubis mixtis magnis
fortes ita ut longe audirent.
Et audierūt inimici tribꝰ iude
et beniamin. et venerūt scire q̄
esset vox tubarū. Et cognouerūt qui q̄ erant ex captiuitate
edificant templū dño deo isr'.
Et accedētes ad zorobabel et
ihm pncipes patrū dixerūt
eis. Edificabimꝰ vna vobiscū
similit em audiuimꝰ deū nr̄m
tm et ipi pcr medimꝰ a diebꝰ
asbasareth regis assiriorū q̄
tm transtulit hinc. Et dixit
zorobabel et ihs pncipes patrū
isr'. Non est nobis et vobis
edificare domū dei nr̄i. Nos ei
soli edificabimꝰ dño isr'. sedm
q̄d pcepit nobis cyrus rex
pse. Gentes aut̄ tre inhabitatores hui⁹ q̄ fuit in iudea. et le
uauerūt eis edificantibus. et misi
dias et pplos adducētes phi
larcas ꝯtra eos edificare. et agitare
cōsilia ꝯtra eos ut dissiparet
edificiū eoꝝ. et ut cessaret edificatio tēpe
vite cyri regis. et pmanserūt
structuram p biēnū vsq̄ ad
darium regem Cam vj.

In sedo aut̄ anno regni
darii. pphauit aggeus et
zacharias filius addo pphe ap̄
iudeā et in ihr̄l'm in noīe dñi dei
isr'l' sup eos. Tūc stans zorobabel filius salathiel. et ihs filius
iosedech ceperūt edificare
domū dñi q̄ est in ihr̄l'm cū ad
essent eis pphe dei et adiuuarent
eos. In ipo tpe venerūt ad illos
sisennes subregulus syrie et
phenices et satrabozanes. et so
dales eoꝝ. et dixerūt eis. Quis
præcepit vobis domū hanc edificare et tectū istud et oīa alia
perficere. Et qui sūt structores q̄
hec edificant. et habuerūt gratiā
visitare eos. ne cessarent eos q̄ erat ex
captiuitate a dño seniores iu
deoꝝ. et no sūt impediti edificare donec sermo perueniret dario et
tunc rescripta de
mandata. Exemplū epl̄e quā miserunt dario sisennes subregulus syrie
et phenices et satrabozanes et
sodales eoꝝ in syria. et phenice pncipes regi dario salutem.
Omnia nota sit dño regi. quia
cū aduenissemus in regionē iudee. et introissemus in ihr̄l'm. in
uenimus edificantes domū dei magnā. et templū ex lapidibꝰ politis magnis. et pmissis materiis
in parietibꝰ. et opa illa instanter
fieri. et sustinere et perficere
in manibꝰ eoꝝ. et in oī gloria q̄
diligentissime perficiebant. Tunc interrogauimus seniores dicentes.
Quis permittere nobis edificare
domū istā. et opa hec fundare.
Deo aut̄ misericordiarum q̄ eos. ut
notū faceremus tibi iussimus pscripto. et nomina septuaginta pscripto
postulauimus eos. Et illi rescripserunt nobis dicentes. Nos sumus
servi dei qui sancti celi et terre.
Et edificabat domus hec ante
annos istos multos a rege isr'l'
magno et fortissimo. et perfecta
erat. et prosperi erant in templo
bates hui⁹ q̄ fuit in iudea. et le

ysl. ⁊ dedit eos in manu nabuch'
regis babilonis regis chaldeor
et domui ista demoliti es incen
derat ⁊ explin captiui duxerat
i babiloma. In primo anno regi
nante cyro in regione babilonie
scripsit cyrus rex domui hanc edi
ficare. et illa sacra vasa aurea
et argentea que extulerat nabu
ch' de domo que i hierlim ⁊ con
seruerat ea in suo templo. Hec
sibi extulit ea cyrus rex de tem
plo qd erat in babiloma. et tra
dita sunt zorobabel. et salma
nassaro subregulo. et precepit
est eis ut offerent hec vasa et
reponeret in templo qd erat in
hierlim. et templum ipm dei edificare
in loco suo. Tunc salmanassar
subiecit fundamenta domus dni q
est in hierlim. et cum usq nc edi
ficent ⁊ nō acceperit spatium cessa
sunt ergo a nobis o rex. ⁊ quum
⁊ in regalibus bibliothecis cyri
regis que sunt in babiloma. Et
si placuit sit a filio cyri regis
reparari et restitui domum dni
q est in hierlim. et indicabit a
domino nro rege sentiat de hac re
bis. Tunc rex darius precepit
requiri in bibliotecis. et inuentu
est in grethathamb oppido qd est
in media regione loci in quo
scripta erat ista. Anno primo regi
nante cyro. Rex cyrus precepit
domum dni q est in hierlim edifi
ari. vbi immolabant igni as
sidue. cuius altitudo sit cubitor
lx. et latitudo cubitor lx. quo
dratis lapidibus politis tribus
et mensuris ligni eiusdē regio
nis. et mensura vius nouus et
expendiadari de domo cyri re
gis et sacra vasa domus dni tā
aurea q argentea q extulit
nabuch in templum que est hierlim
vbi erant posita ut ponantur
illuc et precepit tuna rege sisen
ne subregulo syrie. et phenice
et sarthabuzanna et sodales eius
et qui ordinati erant in syria
et phenice psidere ut abstineant
se ab eode loco. Et ego quoq; p
cepi in totum edificare. et precepi
ut adiuuet eos qui sunt ex cap
tiuitate iudeor donec templum
templi edificetur dno. et a vectigalibus
tributor syrie eodem et phe
nices diligenter quantum darii
hinis hominibus ad sacrificium dni zo
robabel pfecto ad tauros et
arietes et agnos. Similiter
et frumentum. et sal. et vinum et oleum
mistratur p sacerdotes qui sunt in hierlim
ut sacerdotes qui sunt in hierlim
dictum erunt eorum quotidie sine
ulla dilatione. ut offerant libamina
nes deo summo p rege et pueris
eius. et orent p vita eor. Et
denunciat. ut quicunq; transgressi
fuerint aliq ex his que scripta
sunt a semetipsis erunt. auferat lignum de domibus eor. et suspendatur
et bona ipor rapiant. Insuper
etiam nuncupatum de illis
exterminet omnem regem et
gentem q manum suam extenderit
prohibere a malefactis domum
dni illam que est in hierlim. Ego
darius rex decreui q diligen
tissime fiant hec fieri. Eam
Igitur sisennes sub vm.
regulus coelen syrie. et phe
nice. et sathrabuzannes et soda
les obsecuti his que a dario
rege decreta erant. insistebant
sacrosanctis operibus diligentissime
cooperantes cum seniorib; iudeor
principibus syrie. et perfecta sunt
sacrosancta opera p hetantibus aggeo et zacharia prophetis. et con
summauerunt ea p precepta dni
dei isl. et ex consilio cyri et
darii et artaxersis regis p
sarum. Et consummata est domus

mna bsq ad tna ✠ xxv. die mē
sis adar. bs. āno darij regis.
Et fecerūt filij isr̄l. et sacerdo
tes et leuite et reti q' erāt ex cap
tiuitate. qui appositi fuit sedin
ca que scpta sūt in libro moysi
Et obtulerūt in dedicatōem tem
pli dn̄i tauros c. arietes agnos
cc. et hedos p pcīo oīm isr̄l'
xij. sedm nūm tribuū isr̄l'. Et ste
terūt sacerdotes et leuite amic
ti stolis p tribus. et cuj oīa
dm̄ dei isr̄l' sedm librū moysi. et
ostiarij p singulas portas. et
egerūt filij isr̄l' ex hijs qui erāt
de captiuitate illud phasc. xiiij.
die mēsis primi. qm̄ sanctificati
sūt sacerdotes et leuite ✠ oēs
filij captiuitatis nō sūt simul
sanctificati. quia leuite oīs sil' sanc
tificati sūt. Et imolauerūt phasc
oīm filijs captiuitatis fr̄ibus
suis sacerdotibus et semetipsis.
Et māducauerūt filij isr̄l' q' erāt
ex captiuitate oēs q' remanse
rāt ab oībus execrationibus gē
tiū terre queretes dn̄m. Et cele
brauerūt die festū azimoꝝ
vij. diebus epulantes in conspectu
dn̄i. qm̄ delint cōsiliū regis
assyrioꝝ in eos cōfortare ma
nus eoꝝ ad opa dm̄ dei isr̄l'. Et
p hūc regnante artaxerse
p̄sam regē. ascēsit esdras filij
azarie. filij elchie. filij salome
filij sadduc. filij achitob. filij ame
ri. filij azaci. filij bocce. filij abi
sar. filij phynees. filij eleazari
filij aaron p̄mi sacerdotis. Hic
esdras ascendit de babilonia
ri est scriba et ingeniosus in le
ge moysi que data e a dno isr̄l
dicē et facē. Et dedit ei rex glo
riā p inuenisset gr̄am in dn̄i
dignitate et desiderio in cōspec
tu ei9. Et ascenderūt sil' cum
ipo ex filijs isr̄l et sacerdotib9
et leuitis et sacris mīstrib9 tem
pli et othnaziis. et seruis templi
in ihr̄lim. Anno. vij°. regnāte
artaxerse rege. b°. mēse. hic a
no vij°. regni. exciētes autem
de babilonia nouilunio. v. mē
sis. venerūt ihr̄osolimā anno
p̄cepti illi9 p̄ spēciale miserib
a dno ipo. In hijs enī hesdras
magnā disciplinā aptiebat
ne p̄mitteret quicq̄ eoꝝ que
essent ex lege dn̄i. et p̄ceptis
et docendo vniuersū isr̄l. omēm
ingeniū et iudiciū. Mandata
autē q' scribebāt scpta ar
taxerxis regis. tradiderūt scptis
qd' obuenerāt ab artaxerse re
ge ad esdrā sacerdotē. et lectoꝝ
legis dn̄i cuj9 explicū subiectū ē.

Ex artaxersis Cap viij.
esdre sacerdoti et lectori
legis sancte hymnum ego in
dicauj et bñficiis p̄cepi eis q'
desiderāt ex gente mea soꝝ sua
sponte. et ex sacerdotib9 et le
uitis qui sūt in regno meo co
mmutari tecū in ihr̄lim. Qui
ego cuncti me tecū cōsiliat
et p̄spexerāt sicut placuit michi
et. vij. amicis meis ad sil̄ariis
ut visitet ea que agunt sedm
iudeā et ihr̄lim obseruātes sicut
habes in lege dn̄i. et ferāt mu
nera dno isr̄l' que vouit ego et
amica ihr̄lim. et oīe aurū et
argētū qd' inuenī fuit in regi
one babilonie dno in ihr̄lim cū
illo qd' donatū ē p̄ vpā gente
in templo dn̄i eoꝝ qd' est in ihr̄lim
ut colligat horauiq̄ et ar
gētū ad tauros ✠ arietes ✠ agnos
✠ hedos. et que hijs sūt cōgrua
lia. ut offerāt hostias dno
sup altare dn̄i vpoꝝ qd' est in
ihr̄lim. Et oīa quecūq̄ voluerīs
cū fr̄ibus tuis facē auro ✠ ar
gento p̄ficere p̄ voluntate tua se

cūdū p̄ceptū dn̄ dei tui. ⁊ sa
cra ſēa vaſa q̄ data ſunt tibi ad
opꝰ domꝰ dn̄ dei tui q̄ eſt in
ihr̄lm. et cūa quecūq; tibi ſubē
uenerint ad opꝰ templi dei tui. da
bis de regali gꝛazophilacio cū
voluīb cū fr̄ibꝫ tuis ſiue auro
et argento p̄ſice ſdm voluīta
tem dn̄. Et ego rex artaxer
ſes p̄cepi thꝰſaurarijs ſyrie ⁊ phenices. ut quecūq;
ſcripſerit esdras ſacerdos ⁊ le
ctor legis dn̄ diligent̄ det illi
usq; ad argenti talenta c.
ſili. et auri usq; ad frumēti
modios c. ⁊ vini aphorab. c.
et alia quecūq; habūdant ſm
tuam uoc̄. Et oīa ſdm legē dei
fiant deo altiſſimo ne forte ex
urgat ira in regno regis et
filiꝰ et filiorꝰ eius. Vobis aut̄
dicim⁹ ut oīb⁹ ſacerdotib⁹ q
et leuitis et ſacris cantorib⁹
et ſeruis et ſtribus templi huiꝰ
nullū tributū necꝫ vlla alia
idicto ꝛ-roget⁹ nec habeat
quiſq; ꝑtātem obicere eis quicq;
Tu aut̄ esdra ſdm ſapiam
dei. q̄ ſtitue iudices et ar-bitꝛs
in tota ſyria et phenice. ⁊ oēs
qui legem dei tui nouerūt do
ce. ut quotiēſ tm̄ ꝛgreſſi fuerint
legem diligent̄ plectant⁹ ſiue
morte ſiue cruciatu. ſiue etiā
pene multa rōe ul' abductōe
Et dixit esdras ſcriba. Ben
dict⁹ dn̄ deus patrū nr̄oꝝ qui de
dit hanc voluīatē in corde re
gis. clarificare domū ſuā que
eſt in ihr̄lm. et me honorificā
uit in cōſpectu regis et cōſilia
toꝝ et amicoꝝ eius ⁊ ꝑncipu
loꝝ eius. Et ego confortat⁹
ſū ſic⁹ manꝰ dn̄i dei mei. Et congregaui de
iſr̄l' viros ut aſcenderēt mecū. et hi ſunt ꝑpoſiti ſdm familias
patrū et ꝑncipatus ꝓzrionales qui aſcenderunt
de babilonia in regno artaxer
ſis. De filijs phares thamus
de filijs ſemaiae. amelius fi
lius dauid. et archus filius ſece
lie. De filijs phareꝫ zacharias
ab. et cū eo reputati ſunt viri. c. l.
De filijs ductoꝝ in babilonia
zaraei. et cū ipo viri. cc. l. De
filijs zathoeib. iechonias zeche
lie. et cū ipo viri. cc. l. De filijs
solamiae filius gotholie. et cum
ipis viri lxx. De filijs saphatie zarias michelis. et cū ipo vi
ri. lxxx. De filijs iob. abdias
iezelis. et cū ipo viri. cc. xii. De
filijs bani salimoth filius iosa
phie. et cū ipo viri. c. lx. De
filijs boer zacharias bebei.
et cū ipo viri. cc. viii. De filijs
azothio. thamies achariez
et cū ipo viri. c. x. De filijs odo
niam ipis postremis et hec
sunt nomina eoꝝ. elyphalam filius
gebel ⁊ semeas et cū ipo viri
lxx. Et congregauī eos ad flu
uium qui dr̄ thia. et metati illic
sum ⁊ triduo ⁊ recognoui eos
De filijs sacerdotū et leuita
rū nō inueni illic. Et misi ad
eleazarū. et ariel. et semeiam ⁊ maſmā
⁊ malobam ⁊ enathan ⁊ samea
⁊ iarib. nathan. enathan. za
charia ⁊ mosollā. ꝑpos doc
tores ⁊ ꝑitos. Et dixi eis ut
venirent ad iuddeum q̄ erat
apud locū gꝛazophilacij. Et
mādaui eis ut dicerent iud
deo et fr̄ibꝫ eius et illis qui
erant in gꝛazophilacio ut mit
terent nobis eos q̄ sacerdotio
fungerent⁹ in domo dn̄i dei nr̄i
Et adduxerūt nobis ſdm ma
nū validā dn̄i dei nr̄i viros
ꝑitos. De filijs mooli filij
leui filij iſr̄l' sebeiam ⁊ filios

et fres qui erat xbm. abyam
t amii ex filiis filioz thamanei
et filij eoz vnu. xx. Et ex eis
qui templo seruiebat quos
dedit dauid t pncipes ad
opa tcem leuitis templo ser
uiente. cc. xx. Omia nomia sig
nificata fuit in scpturis. et
vocauim illic ieuniu iuuenibus
t rectoi dni ut quereret ab eo
bonu iter nobis et qui no
bisti erant ex alnis t pecudib
ppter insidias. Et tribui eis
petie a rege pedites et equites
in comitatu. ut eligerent tot
adiutores nobis. Dixeram
enim regi qm virtutis dni erat
ad eis qui inquirut eu in om
effectu. Et iteru deprecati sumus
deum nrm sedm hec qui
pncipi habitum et appotes fu
simus dno deo nro. Et segrauit
ex plebis ppositis et sacerdo
tibus templi viros xii. et sebe
iam t asamiam. et cum eis ex fri
bus eoz viros xx. Et appendi
eis argentu et aurum t vasa sa
cerdotalia domus dni dei nri
que donauerat rex et consili
arii eius t pncipes t omis isti
Et ut appendissem edidi ar
genti talenta. cc. l. et vasa ar
gentea talentoz c. et aurum talen
ta c. Et vasoz aureoz septies
xx. et vasa erea de bono ere
nitido splendentia xii. aurea spe
cie pretiosa. Et dixi eis. Et
vos sti estis dno. t vasa sut
sca et aurum et argentum votu
m dno deo pnm matrum. Vigila
te et custodite donec tradat
is ex plebis ppositis et sacer
dotibus et leuitis et pncipibus
familiarum isti et in hierlim in pas
toforio domus dei nri. Et hi
sumentes susceperut sacerdotes et
leuite aurum t argentum t va
sa que erant in hierlim in templo
dni. Et pfecti
sumus a fluuio thyra die xii.
mensis primi ut iremus in hierlim
et fuit manus dei nri nobiscum
et liberauit nos de manu inimici
et insidiantis in via. Et cum venissemus
in hierlim. tribus diebus requieuimus
ibi. Die autem quarta appensum
est argentum et aurum et vasa tradita
sunt in domo dni dei nri marmoth
filio uriae sacerdoti t cum eo
erat eleazar filius phinees. et
cum eis iosabad filius iesue t noa
dias t banui filius henadad leuite ad manum
eorum et ad pondus omnia
et scriptum est pondus eorum eadem
hora. Cum autem venissent ex cap
tiuitate obtulerunt sacrificium
dno isti. tauros xii. p omni isti
lxxvi. arietes. lxxvii. agnos. lxxvii. hircos
p pctis xii. et p salute omia
xii. cuncta in sacrificium dni. Et
tradiderunt precepta regis regi
bus dispensatoribus et subregu
lis eius et ducibus et pheretes. et
honorificauerunt populum et te
plum dni

Cam iv.

Et consummatis his. accesse
runt ad me pncipes dicen
tes. Non segregauerunt populus
isti. et pncipes et sacerdotes
et leuite. t aliarum gentes
et nationes tue immundicias
suas a chananeis t ethei t
pherezeis t iebuseis t moa
bitis t egyptiis t ydumeis
coniuncti enim sunt filiabus eoru
pi et filij eoz. et commixti
semen sanctum aliarum gentium
bus terre. et pncipes erat ppo
siti t magistratus in iniquitatibus
huius ab initio pi huius regni. Et
mox ut audiui ista. conscidi
vestimenta et sacum tunicam. et
lacerans capillos capitis t bar
bam. et sedi dolens et mestus. Et
congregati sunt ad me quotquot tuc
mouebant in verbo dni dei isti
me lugentem super iniquitate
istam. Et sedebam tristis usque ad

vestimenti sacerdotii. Et surgens
a ieiunio cōfessa his vestimē
ta et sacrū tunicā cherminlanb
et extendens manus ad dnm di
xit. Dne confusus sū et reuer
ti sū ad faciē tuā. Quā enī mea
mltiplicata sūt supra mrā
et iniquitates mē exaltate sūt
usq ad celū. qui a tpibus pris
nris sumus et magno pene usq
in hūc diē. et dū pter mrā et pa
tres nros sumus tradit cū fratb
nris et tū sacerdotib nris et
regib tris tī gladio et captiui
tate et depdacōi cū confusi
one usq in hodiernū diē. Et
nūc quid dicat deus nr post
hec. dereliqt nobis
mdāta tua q dedisti in manu
seruoz tuoz pphaz dicēs. Terra
in qua introitis possidere
hereditate eius terra pollutio
est cōtaminatione aliena
rū tris et immūdicia illoz repleuerūt
eā tota immundicia sua.
Et nē filias nras nō detis
filiis eoz. filias eoz nō ac
cipietis filiis vris. et nō ma
litis pacē hre cū illis oī tpe
ut roboremini et comedatis opti
ma tre et hereditate distribuat
is filiis vris usq in eū.
Et q cōtigit nobis oia sunt
pter opa nra maligna et magna
na pcā nrā. Et tu deus noster
talem vndicē. et reliquisti reliq
as sicut tu dixisti legitima
tua. ut cōmisceremini in medio
alieni generis gentis tre huius
donec consumeret nos
quoadusq relinqueret radix
et nomē in nob dne deus israel ve
rax es. Delicta enī est vndique
usq in hodiernū diem. Ecce
nos sumus in cōspectu tuo in iusti
tiis nris nō est enī adhuc sta
re ante in hys. Et cū adoraret
do cōfitēs et flens prostratus
pstratus ante templū. congre
gata sūt ad eū ex ihrlm turba
magna valde viri et mulieres et puerule. Fletus enī
erat magnus turpā mltitudo
die. Et cū clamasset iechon
as iechi ex filiis israel. dixit es
dre. Peccauimus deo nr
et collocauimus nobis uxores
de populis terre huius
ex gentib tre et nūc est spes
israel. In hys ergo sit pactum nr
dū a deo expellere oēs uxo
res istas que ex alienigenis
sunt cū filiis earū. Sicut tu de
cretū est a maioribus sēm
lege dni et current⁹ expli
ad te enī spectat hoc negotiū. et nos tecū sumus. viri
ter fortes. Et exurgens esdras
adiurauit principes sacerdo
tū et leuitas et omem israel
sicut sēm oia hec et iuraue
runt. Et exurgens esdras ab
ante atriū templi. abiit in pastho
forum ionathe et filii nasibi et
hospitatus illic nō gustauit
panē nec aquā bibit luctū
enī et transgressionē.

Et sta pdicā. Cap⁹ x.

2 Esdre

in om iudea et ihrlm omib⁹ qui erat ex captiuitate cōgre gati i ihrlm. ut quicūq; nō or tiuerit bidno uł' tꝛio dieꝝ sedm iudiciū seniox tollent substantias ei⁹ et ipe alienis iudicet⁹ a multitudie captiuitatis. Et ag̃regati sut oēs q' erant ex tꝛbu iuda et beniamin i tꝛibꝫ diebꝫ in ihrlm ix⁰ mēsis e nonꝫ xpo. Et sedit omis multitudo in area templi tremētes ꝓpt' hiemē pnte et urgentē ecdras dixit illis. Vos iniuste fecistis collocando nobis in matrimonia uxores alienigenas. ut adderetis ad pctm isꝛł. Et nūc date confessionē et magnificētia dno deo pr-m nr⁹ et ꝑficite uoluntatē ei⁹ et discedite a gentibꝫ tꝛe et ab uxoribꝫ alienigenis. Et clamauit oīs multitudo et dixerūt uoce magna. Sicut dixisti sic faciemꝰ nos. Sed quia multitudo magna est et tempꝰ hyberni et nō possumꝰ in ꝑsidiali stare. et hoc opus nō est nobis unꝰ dies neq; bidnus. multi enī in hac pectauimꝰ. Stent ꝓpositi multitudinis et omnes qui habitāt in ciuitatibus nr⁹ cū uenerit hora. et quotquot habitāt apud se uxores alienigenas. Et assistant accepto tempore cū omib⁹ locis ꝑsbiteꝝ. et iudices ei⁹q; ut soluant ira dei nr⁹ negotiū hoc nob⁹. Jonathas autem filius ezechie et ozias thecamites restiterunt sedm hec. et bosamias et leuites et sabbathes sil' coadiuuerunt eis illis. Et fecerūt filii sedm hystoriā ymissi q' erat ex captiuitate. Et elegit sibi uiros ecdras principes magnos de ꝑtibꝫ eox sedm domos et cognouerūt nomina eox et consederūt nouilunio mensis decimi examinare negotiū istud. Et determinatū est de uiris qui habebat uxores alienigenas usq; ad nouilunia primi mensis. Et inuenti sunt ex sacerdotibꝫ primogenii qui habebant alienigenas uxores. et ex filiis ihu filii iosedech et fratres eius maseas et eliezerus et iorib⁹ et ioadeus et iniecerūt manꝰ ut expellerēt uxores suas et ad luminādū arietē ꝓ singulis delicta sua. Et ex filiis semei maseas et esseb et iedeth et azarias. Et ex filiis fosdre. ioiacim asab. ismaelitis et nathanias iussio. iedduus et thalsas. Et ex leuitis iosabdus et semeis et colius et oliceas et fathaeas et colitas et elionas. Et ex sacerdotibꝫ helyazubꝫ. zacharias et ex ostiariis solumꝰ et tolbanes. Et ex isꝛł' ex filiis forosi et remias et iedias et melchias et maelchias et elamathar et iemmebrias. et banias. Et ex filiis iolamā. thamas et zacharias. ierzelus et iobdius et erimoth et elias. Et ex filiis zaron. eliadas et eliazimus et thias et laimoth et zabdias et sebedias. Et ex filiis bebe iohannes et ananias et zabdias. et emeus. Et ex filiis bani. olamus et mallucus et iedeus et iasub et asabus et iedamoth. Et ex filiis addi naathi et mosias et ualentus et manas et bascas et mathanias et besed et bomus et manasses. Et ex filiis iua tomas et aseas et melchias et

samcab et symon. beianm et
malchus + mamab. Et eo filius
asem. tatuane. mathathab. et
banus. + helyphalath + mamas
seb + semei. Et eo filius bani.
ieremiab et moodiab + abia
mub + iocl + baneab + peliab
+ ionab + marmoth et elasib
+ mathaneus + elasib + ozisab
+ dielus + samedus + sambris
+ iosephus. Et eo filius nobei
ydelus + mathias et sabadus
+ zethetha + sedim + iesei. lineas
Omes isti coniuxerut sibi vxo
res aliengenas et dimiserut
eas cū filiis. Et habitauerut sa
cerdotes et leuite q' erat eo isr'
in ihrlim + in tota regione vna
nouilunii mesis septimi. Et
erat filii isr'm in ciuitatibus
suis. Et congregata e omis multi
tudo sil'm aream que e ab orie
te porte sanie. et dixerut esdre
pontifici et lectori ut afferret
legem moysi que data est a dño
deo isr'. Et attulit esdras pon
tifex legem omi multitudini eor
a viro vsq; ad mulierem. + oibus
sacerdotibus audire legem noui
luno mensis septimi. Et lege
bat in area q' est ante sacrum por
tam replia a mane luce vsq; ad
vesperam coram viris + mulieribus
Et tenuerunt omes sensus ad legem
Et stetit esdras sacerdos + lec
tor legis sup lignetum tribunal
qd' fabricatum erat. Et steterunt
ad eum mathathias samus. ana
mas. azarias. vrias. ezechi
as. + balsamus ad dextram + ad
sinistram fulcens. misael. mala
chias. abustas. sabus. naba
dias et zacharias. Et assump
sit esdras librum coram omi mul
titudine. psidebat enim i tribu
na q'pter sinu. Et cū absolusset
legem omes recti steterunt
Et benedixit esdras dño deo
altissimo deo sabaoth omipo
tenti. Et oes pples respondit. Amē.
Et eleuatis sup capita manibus pri
mates in tra adorauerunt dñm
dios + banaias + sarabias + ia
dinus + amus et sabbatei + odia
lithas + azarias + iozadus et
anamias et filias leuite qui docebat
legem dñi. et i multitu
dine legebant legem dñi. et
pferebant singuli eos qui i
telligebat lectione. Et dixit
ad zamates esdre pontifici +
lectori et leuitis qui docebat
multitudine uniuersum. Dies hic
sanctus est dño. Et omes flebant
cū audissent legem. Et dixit
esdras. Digressi ergo manducate
pinguissima quecq. et bibite
dulcissima quecq. et mittite
munera his q' no habent. Sanctu
cm est hic dies dñi. et nolite mes
ti esse. Dño enim glorificabit nos
Et leuite demulcebant i pplo
dicentes. Dies hic
sanctus est. nolite mesti esse. Et
abierunt omes manducare et
bibere + epulari. dare munera his
qui no habebat ut epulentur
quia magnifice eis facta est
verbis quibus edocti fuerat. Et con
gregati sunt vniuersi in ihrlim
celebrare letitiam secundum testamen
tum dñi dei isr'.

Incipit prologus in librū Thobie

Cromatio et heliodoro epis. Hieronimꝰ ꝛ dño ꝑsbr
salutē. Admiari non desino exactiones vre instantiā. Exigitis enī ut librū chaldeo sermone ꝙscriptū. ad latinū stilū trahā. Librū vtiq; thobie quē hebrei de mathalogo diuinarū ꝙscripturarū recipiūt inter hys q' agrographa nuncupant mānipaziū. Nec satisfacio desiderio vro. nō ty meo studio. Arguūt enī nos hebreorū studia. et imputāt nob' cōtēptū suū ratione. latinis auribꝰ ista trāsferre. Ego meliꝰ esse iudicauī pharisęorū displicere iudicio. et epōrū visionibꝰ de scripturis-mētiri ut potui. Et qr vtraq; chaldeorū lingua scripturę hebraice vtiusq; linguę ꝑitissimū loquacē reperiens vnꝰ diei laborē arripui. Et quicqd ille michi hebraicis verbis expressit. hoc ego armato notario. sermonibꝰ latinis exposui. Oro itaq; vos quicūq; hui⁹ operis cōperseueraueritis. cū gratia vobis dicturo me ꝙ nūbē estis dignati apprehendere.

Incipit liber thobie cap'm i

Thobias ex tribu et ciuitate neptalim. q̄ est in superioribꝰ galilee. sup naason. post viā que ducit ad occidentem. in sinistro habens ciuitatē sephet. cum captiuus esset in diebꝰ salmanasar regis assyriorū in captiuitate

tate tua positus via veritatis nō deseruit. ita ut oia q̄ habē potuisset cotidie ꝙptuus fra bꝰ q' erāt ex eo ꝙ nepte ei. Cūq; esset iunior oibꝰ in tribu neptalim. nichil ty puerile gessit in ope. Denīq; cū ꝑ oīs ad vitulos aureos quos ihero boam fecerat rex isr̄l. hic solꝰ fugiebat cōsortia oīm. et ꝑgebat ad ihr̄lim ad templū dñi. et ibi adorabat dñm deū suū isr̄l. oia ꝓmissa sua ꝛ decimas suas fidelit' offerens. ita ut mino āno ꝓselytis ꝛ aduenis ministraret omem tribū nationem suā. Puer ꝛ hys silia sadūm legē dei puerulus obseruabat. Cū vō factꝰ esset vir. accepit vxorē annā ex tribu sua. genuitq; ex ea filiū. nomē suū imponens ei. quē ab infancia timere deū dominū et abstinere ab oī ꝓto. Igr̄ cū ꝑ captiuitatē deuenisset cū vxore sua ꝛ filio in ciuitatē ninyue cū oīm tribu sua. et oēs edērent ex tribꝰ gentiliū. iste cū tot diuit aiaꝫ sua. et nūq; cōtaminatꝰ est in esibꝰ eoꝝ. Et qm memor fuit dñi in toto corde suo. dedit illi deꝰ gr̄am ꝛ sapiā salmanassar regi. et dedit ei ptātē. ut q'cūq; vellet ꝛet. haberet libertatē quecūq; facere voluisset. ꝑgebat ꝑ oēs q' erāt ex eius gente ꝛ captiuitate. ꝛ nonnūq; salutis dabat eis. Cū aūt venisset in regē ciuitatē medoꝝ. et ex hys quibꝰ honorat' fuit a rege habuisset de cētalenta argenti. et cū in multa turba gentiū suū grabeliū essentē videret. qui erat ex tribu eiꝰ. sub cyrographo dedit illi memoratū pondꝰ argenti.

Post mltū vō tēpis mortuꝰ ē
salmanassar rex. cū ego rex
naret senacherib filiꝰ eiꝰ p
eo. et filios ist' exosos habēt
t ḡspat suo. thobias p̄gebat
p oēm ḡgnatorem suā et cōso
labat3 eos. diuidebatq; vnicuiq;
q̄t poterat de facultatib9 suis.
Esurientes alebat. nudis vesti
menta p̄bebat. mortuos atq; or
tis sepulturā sollicitꝰ exhi
bebat. Denicq; cū reuisus esset
rex senacherib. fugiens a iu
dea plagā qua turpa cū deus
ferebat ꝓpt̄ blasphemiā suā.
et multꝰ mltos occidēs eo filijs
ipsi' tobias sepeliebat corpa eoꝝ
At vbi nūciatū ē regi. iussit
eū occidi. et tulit omē substā
eiꝰ. Tobias vō cū filio suo et
vxore fugiens nudus latuit.
quia mltū diligebat eū. Post
dies vō q̄dā ingressꝰ quid. occi
derat regē filij ipiꝰ. et reuer
sus ē thobias ad domū suā.
omibq; facultas eius restituta
est ei.

Ca'm. ij.

Post hec vō cū esset dies
festus dñi. et frē essz p̄pa
ti bonū in domo tobie. dixit
filio suo. Vade et adduc aliquos
de tribu ira timentes deū ut epu
lentꝰ nobiscū. Cūq; abisset re
uersus nūciauit vnū eo filijs
ipsi' iugulatū iacē in platea.
Statimq; exiliens de accubitu
suo et relinquens p̄dium. ieiunꝰ
p̄cucurrit ad corpus. Tollensq;
illū portauit ad domū suā or
tulte. ut dū sol occubuisset cau
te sepeliret eū. Cūq; occultassz
corpꝰ manducauit panē cū luc
tu et tremōe. memorans illū ser
monē quē dixit dñs p Amos
pphām. Dies festi vertā in luctū
in lamētationē et luctū. Cū
vō sol occubuisset. abiit et se
peliuit eū. Lugebāt aut illa
p̄pinqui sui oēs. dicētes. Jā hui9
rei causa mḗsti iussus es. et vix
effugisti mortis ꝑiculū. et iterū
sepelis mortuos. Tz tobias plꝰ
timens deū qꝰ repē. capiebat cor
pa occisoꝝ et occultabat in do
mo sua et mediis noctib9 sepe
liebat ea. Contigit aute et qua
dā die fatigatus a sepultura
veniens domū iactasset se iuxta
parietē et obdormisset. et cū
do hyrundinū dormiēti illi ca
lida sterquilinia inciderēt sup oc
los. sanatusq; cecus. Hāc aute tēp
tationē ideo p̄misit dñs eueme
ire illi. ut posteris daret exēplū
patiēdi eius. sicut et sc̄s Job. Sa
nē ab infantia sua sp deū time
ns et mandata eiꝰ libenter audiens
et gēstatꝰ ḡ deū q̄ plaga cete
teris euenisset sibi. sz immobilis
in dei timōe p̄mansit. gr̄as a
gens deo oib9 diebꝰ vite sue. Sa
ra sicut beat̄ Job insultabat vxo
ri isti pentes et ḡgnati sui ir
ridebant vite eiꝰ. dicētes. vbi
est spes tua p quā elemosinas
et sepulturas faciebas. Tobi
as vō increpabat eos dicens.
Nolite ita loqui. quia filij sanctoꝝ
sumꝰ. et vitā illā exspectamꝰ
quā deus daturus est his qui
fidē suā nūq̄ mutāt ab eo. An
na vō vxor eius ibat ad tex
trimū operis cotidie. et de labo
re manuū suarū victū quē cō
sequi poterat defēbat. Vn̄ fm̄
e. ut edū capreaꝝ accipiens de
tulisset domū. Cuiꝰ ei vocem
balātis vr eiꝰ audisset. dixit
Videte ne forte furtiuꝰ sit. Red
dite eū dnīs suis. quia nō licet

nobis ego furto aliquid a' dē'
a' tōtmīe. Ad hec vox ei⁹ mi
ta vidit. a iam sepe vana fīa
e spēs tua. et deo sine tue mo
do apparuerūt. Atq; hīs t alīs
huiⁿoi verbis exp̄brabat ei.

Quo tobias Cam iij.
misertus. et cepit orare
ñ lacrymis. dicens. Justus es
dñe et oīa iudicia tua iusta sūt
et omīa vie tue mīa et veritas
et iudiciū. Et nūc dñe memor
esto mei. ne vindictā sumas
de pīis meis. neq; reminiscā
ris delicta mea uel' parentū meo
rū. q̄m ñ obediuim⁹ p̄ceptis
tuis. et ēditi sum⁹ in direp
tionē. et captiuitatē et mortē
et in fabulā t in opp̄obriū oīb⁹
nationib⁹ i quib⁹ dispersisti nos
Et nūc dñe magna iudicia
tua. quia nō egim⁹ secūm p̄cep
ta tua. et nō ambulauim⁹ sin
cerē coram te. Et nūc dñe secūm
voluntatē tuā fac mecū et pre
cepe ut pace recipi spīm meū.
Expedit enī mihi magis mori
q̄ viuere. Eadē nāq; die contu
lit ut sara filia raguel in ci
uitate medorū. ut et ipa audi
ret opp̄obriū ab vna ex ancil
lis patris sui. q̄m ēdita fuīat
septē viris. et demonio nōe
asmodeus ondederat eos. mos
q; ut ingressi fuissent ad eā. ex
go tibi p̄ culpa interpacē pu
ellā. vidit ea dieb⁹. Ampli⁹
ego te nō videam⁹ filiū a' filiā
sup̄ terrā. mitte rectorē virorum
tuorū. Siquid et me omittere
vis sicut ia septē viros omi
sisti. Ad hanc vocē p̄cepit i
superiori cubiculo domus sue
et triduo diebq; ac ebq; noctib⁹
nō manducauit neq; bibit. sed
in oratōem p̄sistens cū lacrymis

deprabat dñm ut ab isto mor
pperio liberāret eā. Facīq; e aute
tertia die. dū explēt oratōem bñ
dicēs dñm. dixit. Benedictus es
nomē tuū deus patrū nr̄oz. q̄
cui⁹ laudes fiūs in oīa secūla.
et in tēpe tribulatōis p̄ma dimittis
hīs q̄ te timent. Ad te dne fa
ciem meā conuerto ad te oculos
meos. Peto dne ut de vinculo
istius angustie hui⁹ absoluas me. aut
tertē de hac terra eripias me. Tu
scis dne. quia nūq; concupiui vi
ri et munda seruauit animā meā
ab omī concupiscētia. Nūq; cū
ludentib⁹ me misi. neq; cum
his q̄ in lentitate ambulāt p̄ti
pē me p̄bui. Virū aute cū timo
re tuo nō cū libidine assumpsi fus
tasse. et aute ego indigna fui
illis. a' illi forsitan mihi dig
ni nō fuerūt. quia forsitā viro
alio reseruasti me. Non est
em in hoib⁹ potestate cōsiliū tuū
Hor aute q̄ timet te habet oīb⁹
qui colit te. quia vita eius si
m p̄bationē fuerit coronabit. Si
Si aute in tribulatōe fuerit
liberabit. Et si in correptōe
fuit ad misericordiā tuā pueniē li
cebit. Non em delectaris i p̄di
tionib⁹ nr̄is. quia p̄ tempes
tatē tranquillū facis. et post
lacrimationē et fletū exulta
tionē infundis. Sit nomen
tuū deus israēl benedictū in secula
In illo tempe exaudite sunt
p̄ces amboz. i gloriā dñi. quia sū
mi dei. Et missus est angelus
dñi raphael sanare eos. et curare
ambos quoz vno tempe ora
ner sunt in gloriā dñi veritate.

Igitur cū tobias Cam iiij.
putaret orationē suā exau
diri. ut mori potuisset. vocā
uit ad se tobiam filiū suū. dix

qz ei. Audi fili mi verba oris mei. et ea in corde tuo qsi fundamenta ꝙstrue. Cū acceperit dñs animā meā corpus meū sepeli et honorē habebis mihi tue oī bus diebus vite tue. ayenior em esse debes que et qnta pticula passa sit pt̄ in vtero suo. Cū aut ipā impleuit tempus vite tue. sepelies eā in ripa mea. Omnibus aut diebus vite tue deū in mēte habe. et cave ne aliqn pctō qsentias et pt̄mittas p̄ceptā dei vīi. Ex substā tua fac eleosynā. et noli aūtē facie tua ab vllo paupe. Ita em fiet ut ner a te aūtit faciēs dñi. Quo potueris itā esto misericors. Si multū tibi fuit habūdāt̄ tribue si exiguū fuit. etiā exiguū libēt̄ impartiri stude. Thesaurizabis in die necessitatis. qm elemosyna ab oī pctō et a morte liberat. et no patiet̄ aiam ire in tenebras. Fiducia magna erit coram sūmo deo elemosyna omnibus qui fecerūt eā. Attende tibi fili ab omni fornicatiōe. et p̄ uxore tua nūqz patiaris tumere filios. Superbia nūqz in tuo sensu aut in tuo vbo dominari permittas. In ipa em initium sumpsit oīs perditio. Quicūqz aliquid tibi operantibus fuit. statim ei mercedē reddite. et mercēs mercenarii tui apud te oīno no maneat. Qd̄ ab alio odis fieri tibi vide ne alii tu aliqn facias. Panem tuū tribue esurientibus et ex rebus tuis mendicis tribue. et de vestimentis tuis nudos tege. Panē tuū et vinū tuū super sepulturā iusti constitue. et noli ex eo manducare et bibere cū peccatoribus. Consiliū semp a sapiente perquire. Omni te

poe benedic deū. et pete ab eo ut vias tuas dirigat. et oīa consilia tua in ipo permaneant. Video etiā tibi fili mi dixisse me debere talenta argenti dū adhuc mīnor tulus esses in rebelo in ragēs ciuitate medorū. et tyrosyphū ei apud me habeo. et ideo perquire quo ad eū perueniās et recipias ab eo sup memorata cū pondere argenti. et restituas ei tyrosyphū suū. Noli timere fili mi. paupe quidē vita gerimus. si multa bona habebimus si timuerimus deū et recesserimus ab oī pctō et fecerimus bene. Cap. v.

Tunc tobias respondit patri suo. et dixit. Omnia que mandasti preceptis meis pater. quo aute hanc pecuniam ignorabam. Qd̄ signū dabo ei. Si ingressus via perquam ingrediar illuc aliqn agnouero. Tunc pater suus respondit illi et dixit. Ego tyrosyphū quidē illum pene me habeo. qd̄ dū illo offenderis statim restituet. Si pyre nūc et me sive tibi aliquē fidelē virū qui eat tecū salua mercede sua dū adhuc viuo ut recipias eā. Tunc egressus tobias inuenit iuuenē splendidū statem pcinctū et qsi patū ad ambulandū. et ignorans q angelus dei esset. Salutauit eū et dixit. Vīn te habemus bone iuuenis. At ille respondit. Ex filiis isrl. et tobias dixit ei. Nosti mquit viā que ducit ad regionē medoz. Cui respondit. Noui et oīa itinera eius frequēter ambulaui. et mansi apud gabelū fratrem nrm q̄ moratur in ragis ciuitate medoz. q̄ po

sita est in monte ecbatanis. Cui tobias ait. Iustissime me obse
ro donec herpa nutricem pri
meo. Tuc ingressus tobias in
dicauit uniuersa heri patri suo.
Cuius que admirabilis pater vo
luit ut introiret ad eum. In
gressus itaq; salutauit eum et dixe
it. Gaudium tibi semper sit. Et
tobias ait. Quale michi gau
dium erit. q' in tenebris sedeo. et
lumen celi non video. Cui ait iu
uenis. Fortis aio esto. in proxio
est ut a deo cureris. Dixit itaq;
tobias. Filium potis p̄ducere
filium meum ad gabelum in rages
ciuitatem medorum. et in reditu
uestro tua tibi mercede tua. Et
dixit ei angelus. Ego ducam
eum et reducam ad te. Cui tobias
respondit. Rogo te indica michi
de qua domo aut de qua tribu
es tu. Cui raphael angelus
dixit. Genus queris mercenarii
ut pro mercenario eum filio tuo eat. Vis ne forte so
licitum te reddam. ego sum azarias
ab ananie magni filius. Et to
bias respondit. Ego magno genere
es tu. Sed peto ne irascaris
si voluerim genus
tuum. Dixit autem illi angelus.
Ego sanum ducam et sanum tibi
reducam filium tuum. Respondens autem
tobias dixit. Bene ambules
et sit deus in itinere tuo. et an
gelus eius comitetur vobiscum. Tuc
patris omnibus q̄ erant in via pos
tquam. sedit tobias vale pri
sio tuo et mane sine. et abulauerunt
ambo simul. Cumq; p̄fecti essent
cepit flere mater eius et dice
bat illi. Senectutis mee tulis
ti et tristissimisti a nobis. Filium
est pena pecunia p quam imisisti
eum. Sufficiebat enim nobis pau
pertas mea ut diuitias quas pater
noster videbamus filium nostrum. Dix
itq; ei tobias. Noli flere. saluus
puerum filius mus. et saluus re
uertetur ad nos. et oculi tui vi
debunt eum. Credo enim quem ange
lus dei bonus comitetur eum. et bene
disponet omnia que curta rpm ge
rantur ita ut cum gaudio reuertatur
ad nos. Ad hanc vocem respondent
mater eius flere. et tacuit. Cap̄m

Profectus est autem .vi.
tobias et canis secum est
eum. Et mansit prima mansione iuxta
fluuium tygrim. et coepit ut
lauaret pedes eius. et ecce piscis
immanis exiuit ad deuorandum
eum. Quo expauescens tobias
clamauit voce magna dicens
domine tuadet me. Et dixit angelus.
Apprehende branchiam eius et
trahe eum ad te. Ad̄ cum fecisset ita
ut eum in siccum. et palpitare cepit
ante pedes eius. Tuc dixit ei an
gelus. Exenterato huic pisci et
cor eius et fel eius et iecur repo
ne tibi. sunt enim necessaria
ad medicamenta vtilia. Quod
cum fecisset assauit carnes eius.
et secum sustulerunt in via. reliqua
saliebant que sufficient eis quo
usq; puenerat in rages ciuita
tem medorum. Tuc interrogauit
tobias angelum. et dixit ei. Ob
secro te azaria frater ut di
cas michi. q̄d remedium habebunt
ista que de pisce seruare iussisti.
Respondens q̄ angelus dixit ei. Cor
dis eius pruinula si super mulierem
ponas. fumus eius expellit omne
genus demonum. et fel eius va
let ad vngendos oculos in q̄bus
fuerit albugo et sanabuntur demo
nium siue a viro siue a muliere
ita ut vltra non accedat ad eos
et dixit ei. Vbi vis ut maneam.

Respondēs aūt angelus dixit ei. Est hic raguel noīe ꝑgenus vn-de tibi tuā. et hic habet filiā noīe sarā. nec masculū nec fēam ullā habet ꝓt ea. Tibi de bet hec oīa subā eius. et oportet tā te ante ꝯūgi. Pete ergo eā a patre ei. et dabit tibi eā vxorē. Cui vidit tobias dixit. Audio quia dicta est vni sep tem et mortui sūt. nec et hoc au dio quia demoniū illos occidit. Timeo ergo ne forte et mihi hec veniat. et cū sim vnicꝰ genitꝰ meis deponā senectutem illoꝝ cū tristitia ad infernū. Cui angelus raphael dixit ei. Audi me et ondam tibi q̄ sunt q̄bꝰ potiale ꝓt demoniū. Hi nāq; q̄ ꝯūgiū ita suscipiūt ut deū a sua mēte excludant. et sic libi dini ita vacāt. sicut equus et mulꝰ q̄bꝰ nō intellectus ha bet potestē demoniū super eos Tu aūte nū accipis eā. ingres sus cubiculū tuū ꝑ tres dies q̄ tmēs esto ab ea. et nichil aliud nisi oroibꝰ vacabis cū ea. Ipsa aūte nocte incēso incēso pisces fugabit demoniū. sed ad autem ꝫ copulaberis sedes pri ma. thoꝰ amicicis. Tercia vō nocte bene dictionem ꝑsequeris. ut filij ex vob ꝑfectissimi ꝓcreent. Transacta aūt tercia nocte accipies vi rginē cū timōe dñi. amōe filioꝝ ma gis q̄ libidinis ductꝰ. ut i semē abrahe benedictionem i filiis consequaris. Cap̄ vij.

Ingressi sūt aūte ad ragu elem. et susceptꝰ eos ragu el cū gaudio. Intuens aūt tobi am raguel dixit anne vxori suē. Ut similis est iuuenis iste ꝑsobrino meo. Et cū her dixisset ait. Vnde estis iuuenes fra tres mei. At illi dixerūt. Ex tribu neptalim sumꝰ ex captiuitate ninive. Dixitq; illis raguel. Nostis tobiā fratrē me um. Cui dixerūt. Nouimꝰ. Cū multa bona loquerē de eo. dixit angelꝰ ad raguel. Tobias de quo mirogaris pater huiꝰ est. Et amplexus est raguel. et cum lacrimis osculatꝰ est eū. et plorans super collū eius dixit. Benedicto tibi sit fili mi. quia bonꝰ et op timi vni filiꝰ es. Et anna vxor eius et sara filia ei⁹ lacrimate te. Postq; aūte locuti sūt pre cepit raguel occidi arietem et parare cōuiuiū. Et postq; occiderūt arietē locuti sūt. Cui hortaretur eos discūbere ad pādū. tobias dixit. Hic ego hodie nō manducabo nec bibam nisi ꝑius petieris mea ꝑfirmes et ꝓmiseris mi dare sarā filiā tuā. Quo audito verbo raguel exparuit. timēs quid eueniret illis septē viris. et timere cepit. ne forte huic filiā amaret. Et cū intrasset. nec dixit ei quicquā. Noli timere dare illā isti. q̄m huic timēti deū debet cōuenire filia tua. ꝓpter quod alius nō potuit habere illā. Cui dixit raguel. Nō dubito q̄ dignꝰ es et lacrimā bili mi⁹ spū suo adminis trat. Et credo q̄m ideo vos simul ad me venire ut istā cōsequeremini cōiugatū sicut sedm legem moy si. Et nūc noli dubitare ꝙ tibi eā tradā. Et apprehendens dexterā filie sue dexterē tobie tradidit dicēs. Deus abrahā deus ysaac et deus iacob sit vo biscū. et ipse cōiungat vos. im pleatq; benedictionē suā in vobis. Et accepta carta fecerūt cō scriptionem cōiugij. Et post hec

Sepulati sūt

epulati sunt. benedicentes deū. Vo
cauitq; ad se raphael archā vo
cē suā. et precepit ei ut preparā
ret alterū cubiculū. et introe
diuit. vt ei sarā filiā suā. et
lacrimata e. Dixitq; ei. Fortis
ad esto filia mea. dns deus det
tibi gaudiū p tedio. Postq; vo
luerunt. introduxerunt iuue
nē ad eā. Recordatus itaq; tobi
as sermonis angeli. protulit de
manib; illi suo pecūias. posu
itq; eā super renes vituli.
Cui raphael angelus applica
dit demoniū. et reliquit eū
in deserto superioris egypti. Cui
fortiter e virgine tobias. dixit
itq; ei. Frater exurge hodie et rogas et sedim
rogabo. quia istis tribus noctibus
deo iungem. Tertia aut nocte
tm sancta in nomine domini quesumus
filii. ut semen sumamus. et non pos
simus ita cōfundi sicut et gentes
que ignorant deū. Surgentes
aute pueri orabant ambo
simul. ut sanitas daretur eis. Dixit
itq; tobias. Domine deus patrum nos
rorum benedicat te deus et turris
tua et fontes et flumina. et omnia
q in eis sunt. Tu fecisti adam de
limo terre. dedistiq; ei adiutoriū
eua. Et nunc domine tu scis quia non
luxurie causa accipio sororem
meā. sed sola posteritatis dilec
tione. quia benedicat nomen tuum in
sēcula seculorum. Dixitq; sara. Ayse
re nobis domine miserere nobis. et
senescamus ambo pueri sani. Et
fecit mane pullorum cantus. audi
uit ergo pullorum cantus. audi
uit raguel seruos suos
ut aperirent puteū. et fodent sepul
chrū. Dicebat enim ne forte
quemadmodū et illis septem
qui ingressi sunt ad eam. Cūq
parassent fossam. reuersus raguel ad uxorem suam dixit ei. Mitte
unā ex ancillis tuis. et videat si
mortuus est ut sepeliamus illum antequā
illucescat. Et misit una ex an
cillis suis. Que ingressa cubicu
lum reperit eos salvos et tranquil
los sicut prius dormientes. Et
exeuntes benedixerunt deum. Et
benedixerunt dnō raguel videlicet
et uxor eius ore et dixerunt.
Benedictus es deus israel. quia non
contigit nobis quemadmodū pu
tabamus. Fecisti enim nobiscum mi
sericordiam. et eripuisti a nobis
inimicum persecutorem nos. misera
tus es autē duobus unicis. Fac
eos dne implemus benedictione te.
et sacrificium tibi laudis tue et sue
sanitatis offerre. Ut agnoscant
omnes gentes. quia tu es deus
solus in uniuersa terra. Statimq; p
cepit seruis suis raguhel ut im
pleret fossam quam fecerat priusquam
illucesceret. Uxori aut sue dixit.
ut instrueret conuiuium et para
ret omnia que in tribus erant ite
rum necessaria. Duasq; quoq;
camas pingues. et quinque arie
tes occidi fecit. et parari epu
las omnibus vicinis suis cunctisq;
amicis. Et adiuravit raguel
tobiam ut duas ebdomadas mo
raret apud eum. De omnibus aute
que possidebat raguel dimidiam
partem dedit tobie. et fecit hanc
scripturam. ut pro dimidia quinq;
erat post obitum suum tobie domi
nio deuenirent. Capitulum iiii.
Vocauit ergo ad se tobias
angelum. quem quidem hominem
estimabat. dixitq; ei. Azaria
frater. peto ut audiatis verba
mea. Si meipsum tradam seruum tibi
non ero adigni pudeat te. Ta
men obsecro te. ut assumas tibi

ammalia sue sezuma et vadas
ad gabelū in rages medoꝝ red
dabꝫ a cyrographū suū. et re
capias ab eo pecuniam et roges
eū veñe ad nuptias meas tuas
em ipe qm numerat dies pat
meus Et si tardauerō vna die
plus gtristabit2 aiam eius Et
ecce vides quid raphael adue
nerit me tuū aduentū sp
ne no possit. Dixit raphael as
sumes quatuor ex seruis regu
elis et duos camelos in rages
medoꝝ pexit. Et inuenes
gabelū reddit ei cyrographū
suū et recepit oem pecuniam
Indicauitꝫ ei de tobia filio to
bie oīa que gesta fuit. Feat
ꝫ eū secū veñe ad nuptias.
Cuꝫ ingressus esꝫ domū ingu
elus inuent tobiā discubentem
Et exiliens osculati suit se al
ternutim et flens gabelus bene
dixitꝫ eū et dixit. Benedicat
te dns deus isrl quia filius eius
vni optimi et iusti et timen
tis deū et elemosinas facientis
Et dicat2 bñdictio sup vxorē
tuā et sup pentes vros t vi
deatis filios vros et filios filio
rū vroꝝ vsqꝫ in tertiā et quartā
geneacionē. Et sit semē ves
trū bñdictū a deo isrl q regnat
in scla seculoꝝ. Cuꝫ omes dix
issent amen accessit ad cōuiuiū
ꝫ et nō timoē dm nup
tiarū eius exercebant.

Cum vō moraꝝ Cap. v.
faceret tobias nuptiarū sollicitus erat pater eius
tobias dicens. Putas ḡre mo
rat2 filius meus. aut quae deten
tus est ibi. Putas ne gabelus
mortuus est. et nemo illi reddit
pecuniam Cepit aute cōtrista
ri animis ipe et ana vxor eius
cū eo. et ceperunt ambo simul
flere. eo qꝫ die statuto nisi
reuerteret2 filius eoꝝ ad eos. Fle
bat igit2 mater eius n remedi
abilibus lacrimis atqꝫ dicebat.
Heu me fili mi ut quid tem sim
pserui lumē oculoꝝ meoꝝ.
bāculū senectutis mee. solatiū
vite mee. spem posteritatis me
omia sil in te vno hntes te no
debuim dimittere a nob. Cui
dicebat tobias. Tace t noli
turbari. sanus est filius noster.
satis fidelis est vir ille cū quo
misimus eū. Illa aute nullo mo
do solari poterat. sed cotidie egre
diens cū tristicia circuibat et circu
bat vias omes p quas spes re
meandi videbat2. vt quasi vi
deret eū si fieri posset veniētem
Et vō raphael dicebat ad ge
nerū suū. quare hec et ego mit
tā matri tue salutis de te ad tobiā
patrem tuū. Cui tobias dixit.
Ego noui quia pater meus et
mater mea mo dies cōpleuerint
et reuertat2 spūs eoꝝ in ipsis.
Cuꝫ multis verbis rogaret
raphael tobiā et ille eū mul
la roꝫ vellet audire tradidit
ei sanā et dimidiā ptem oīs
substātie sue in puerīs et in
puellis. in pecudibus et in
melis et in vaccis et in pecu
nia multa. et saluū atqꝫ gaudēte
dimisit eū a se dicens. Angelus
dñi tecū sit in itinere vro pa
catiꝫ vos inueniatis et inue
niatis oīa recta quę parentes
vros. vt videat oculi mei filios
eorū priusqꝫ moriar. Et appre
hendentes pentes filiā suā os
culati sunt eā. et dimiserunt me
monentes honorare socerum. di
ligere maritum. regere familiā. gu
bernare domū. et semetipām
inreprehensibile exhibere

Cum reuerterent2 Cap. vi.
appropinquauit ad ciuitatē que e
in medio itinere. et una minus ui
dentur die. Dixitqꝫ angelus

Tobie

Tobias frater suus quēadmodū reliquisti patrem tuū. si placet itaq; tibi predabimꝰ et lento gradu sequatur iter mrm familie simul cū iumēte tua et cū aialibus. Cumq; hoc placuisset ut irent. dixit raphael ad tobiā tolle tecū ex felle piscis. erit enī necessarium. Tulit itaq; tobias ex felle illo et abierunt. Anna vo sedebat contra viam cotidie in suspitio meus vnde respiciē poterat de longinquo. Et dū ex ore loro speculari et audiret eos. vidit alonge et illico ignouit venientem filiū suū. Nuntiauitq; matri vro suo dicēs. Ecce venit filius tuus. Dixitq; raphael ad tobiam. Ut ubi introieris domū tuā statim adora dnm deū tuū. et ei gratias age eis. accede ad patrem tuū et osculare eū. statimq; liniens super oculos eius ex felle isto piscis qd portas tecū. stras cum dñm moyo apient oculi eius et videbit pater tuus lumen celi. et in gaudio tuo gaudebit. Tulit profectus est canis qui simul fuat in via et ipsi nuntius adue niens blandiebatur caudā gau debat. Ut ergo vidit ut exultans pater corrit offendens pedibus curre. et data manu pueri occurrit obuiā filio suo. Et suscipiens osculatus est eū ut vxore sua. et repetuit ambo flere pre gaudio. Cumq; adorasset deū et gratias egisset. sederunt. Tulit lumens tobias de felle piscis liniuit oculos patris sui. Et sustinuit quasi dimidia fere horā cepit albugo ex oculis eius sicut membrana ouu egredi. Tunc apprehendens tobias traxit ab oculis eius. statimq; visū recepit. Et glorificabant deū pre videntes et vxor eius et omes q; sue bant eū. Dicebatq; tobias. Benedico te dne deus isrl. qm tu castigasti me. et tu sanasti me et ecce video tobiā filiū meū. Ingressa est anna pr septē dies cū vxor filii eius et omis familia et pecora et cameli et pecunia multa vxoris. exceptis et aliā pecuniā quā receperat a gabelo. Et narrauit omnia beneficia dei patris tobie quecunq; fecisset circa eū p hoiem qui eū duxerat. Venerunt q; archior et nabath gfobrini tobie gaudentes ad tobiam gratulantes ei de omnibus bonis que circa illū ostendebat deus. et per septem dies epulatus omnibus gaudio magno cū sanctis.

Capitulum.

Quem vocauit ad se tobias filiū suū. dixitq; ei Quid possumus dare viro isti sancto qui venit tecū. Respondens tobias dixit patri suo. Pater quā mercedē dabimus ei. aut quid dignū poterit esse beneficiis eius. Ipse duxit et reduxit sanū. pecuniaq; a gabelo recepit. vxorē me ipse habere fecit. et demonium ab ea ipse effugauit. gaudiū parentibus eius fecit. me ipm a devoratore piscis eripuit. te quoq; fecit videre lumen celi. et bonis omnibus repleti sumus. Quid illi ad hec dignū poterimus dare. Et peto te pater ut rogetes eū si forte dignet medietatem de omnibus que allata sunt sibi assumere. Et vocauit eū pater suus et abiit et filius et tulerunt eū in templum. et rogare cepit ut dignaret dimidiā partem omnium que attulerant accepta habere. Tunc dixit eis occulte. Benedicite deū celi et coram omnibus viuentibus gloriam ei quia fecit nobiscū misericordiā suā. Et quia sacrum re velare bonum est opa autē dei revelare et gloriosum honorificare est. Bona est oratio cū ieiunio

et elemosina magis q̃ thesau-
ros aurꝝ recondẽ q̃m elemosina
a morte liberat. et ipa est q̃ue
purgat ꝓm̃ et facit inuenire mi-
sericordiã et vitã etnã. Qui aũt
faciũt ꝑcm̃ et iniquitatem hos-
tes suꝰ aũt sue. Manifesto ergo
vobis veritate. et nõ abscondã a
vobis sermone occultũ. Qñ ora-
bas cũ lacrimis et sepeliebas
mortuos. et relinquebas prandiũ tuũ. et mortuos abscondebas
p̃ die in domũ tua. et nocte sepeliebas eos. ego obtuli orationem
tuã dño. Et quia acceptus eras
dño. necesse fuit ut temptatio
ꝓbaret te. Et misit me dñs
ut curarem te. et sarram vxorẽ
filij tui a demonio liberarẽ. Ego
sum raphael angelus vnus ex
septem qui astamus ante dñm. Cũ
hec audissent turbati sunt et tre-
mentes corruerunt sup̃ terã in fa-
cies suas. Dixitq; eis angelus pax
vobis. Nolite timere. Etenim cũ esse
vobiscũ p̃ dei voluntatem eum ipm
benedicite et decantate illi. Vide-
bar quidẽ vobiscũ manducare et
bibere. sed ego cibo invisibili et potu
qui ab hominibus videri non potest
utor. Tempus est ergo ut reuertar
ad eum qui misit me. Vos autem
benedicite deũ. et enarrate oĩa
mirabilia eius. Et cũ hec dixisset
ab aspectu eorũ ablatus est. et vltra
eum videre non potuerunt. Tunc pro-
strati p̃ horas tres in faciem be-
nedixerunt deum. et exurgentes
magnificauerunt oĩa mirabilia eius.

Hac xm.

Hperiens autem
tobias semor os suum benedix-
it deũ et dixit. Magnus es tu do-
mine in eternũ et in omnia secula
regnũ tuum. qm̃ tu flagellas et
saluas. deducis ad infernum et re-
ducis. et non est qui effugiat manũ
tuã. Confitemini dño filij isrl. et
in gentibus gentium laudate eum. qm̃
ideo dispersit nos inter gentes
que ignorant eum. vt vos narretis
mirabilia eius. et faciatis scire
eos. quia non est alius deus omni-
potens p̃ter eum. Ipse castigauit nos
et ipse miserebitur nr̃i. et ipse salua-
bit nos et ipse misericordiã suam.
Aspicite ergo que fecit nobiscum.
et cũ timore et tremore confitemini
illi. Exaltemus regem seculorum
in operibus nr̃is. Ego aute in terra
captiuitatis mee confitebor illi. qui
ostendit maiestatem suã in gen-
tem peccatrice. Conuertimini pec-
catores et facite iustitiam coram
deo. credentes q̃ faciat vobiscum
miam suã. Ego aute et omnia
mea in eo letabimur. Benedicite
dñm oes electi eius agite diem
letitie et confitemini illi. Hierlim ciui-
tas dei castigauit te dñs in ope-
ribus manuum tuarum. Confitere dño
in bonis tuis. et benedic deum seculo-
rum. ut reedificet in te tabernacu-
lum suum. et reuocet ad te omnes
captiuos et gaudeas in seculis seculo-
rum in splendida fulgebis. et oes
fines terre adorabunt te. Nationes
ex longinquo ad te venient et mu-
nera deferentes adorabunt dñm
in te. et terram tuam in sanctitate
habebunt. Nomen enim magnum in-
uocabunt in te. Maledicti erunt
qui contempserunt te. et condempna-
ti erunt omnes qui blasphemauerint te. Benedicti erunt qui edi-
ficauerint te. Tu aute letaberis
in filijs tuis qm̃ omnes benedicent
et congregabunt ad dñm. Beati
omnes qui diligunt te. et qui gau-
dent sup̃ pacem tuã. Anima mea
benedic dñm. qm̃ liberauit hie-
rusalem ciuitatem suam. Beatus ego
si fuerint reliquie seminis mei ad
videndã claritatem hierlim. Por-
te hierlim ex saphiro et smaragdo edificabuntur. et ex lapide pre-
cioso omnes circuitus muri eius. Ex lapide mundo et mun-
do omnes platee eius sternent
et p̃ vicos eius alleluya cantabunt

Benedictus dñs qui exaltauit eam ut sit p̄ regnū eius sup eam. in scla sclorū Amen Cap xviij.

Et cōsumati sunt omēs sermones tobie. Et postq̄ illuminatus est vixit annis .cxxij. et vidit filios nepotū suoꝝ. Cōpletis itaq̄ annis tetū duodecim sepultus honorifice in minive. cū quadraginta nāq; et sex annoꝝ oculoꝝ lumē amisit. sexagenas autē duos recepit. Reliquit vero vite sue in gaudio fuit et cum bono affectu timoribus dñi precessit in pace. In horum autē mortibus sue vocauit ad se tobias filium suū et septē iuuenes filios eius nepotes suos. divitiis eis. Ape erit iteritus minive. no enī expulit vbi dñs. et fres q̄ mi ej dispersi sūt a tra israel reuertent ad eam. Omnis autē deserta tra eius replebit. et domus dei que ī ea incensa iterū reedificabit. Iterū reuertent omēs timentes deū. Et ydola gentiū relinquent gentes ydola sua. et venient in hierlm et habitabunt ī ea. et gaudebunt in ea omēs adorantes regē israel. Audite ergo filij mei patrem vrm. Seruite dño ī veritate et facite que placita illi. Et filios vros mandate ut faciant iustitias et elemosinas. ut sint memores dei et benedicant deū in omni tempe ī veritate et in tota virtute sua. Nunc ergo filij audite me. et nolite manere hic. sed sicut die sepelistis patrem meū vnum iuxta me ī vno sepulchro. ego enī dirigite gressus vros ut operatis hic. Video enī quia iniquitas eius finem dabit ei. Finis est autē pgo obitus mortis sue. tobias abscessit ego minime cū vxore sua et filios et filioꝝ filios. et reuersus est ad soceros suos. iuxta eos ito lumes in senectute bona et cura eoꝝ gessit. et pe clausit oculos eoꝝ. et oem hereditatem domus vxoris eius pe pepit. Vidit q̄ tertiam gnationē quartum filios filioꝝ suoꝝ. Et completis annis nonaginta et nouem timore dñi cū gaudio sepelierunt eū omib; germano eius. et sibi ge nerato eius in bona vita. et sctā conuersatione plena sit. ita ut acceptus esset tā deo q̄ hominib; et gentib; habitatoribus tre.

Incipit prefatio In libru Judith.

Quod hebreos liber Judith inter agriographa legit. cui facilius adhibenda illa que in cōtextu venit minus idonea iudicant. Calceo tui sermone asserentes, inter hystorias apputat. Sz quia huius libri synodus in rena in numero sctōrū scripturaꝝ legit. computasse. arguunt postulationem vre ymo exactionem. Et positis omnipotentib; vehementer artabant: hunc vnā lacubrationum ulam dedi mentis sensu et sensui q̄ ego vbo verbū tūsferens. aput eos rudiū varietate vitiosissima aputauu. sola ea q̄ intelligentia integra in verbis chaldeis inuenire potui latinis expressi. Accipite iudith vidua castitatis explū. et tu ziphati laude pretuis ea promens decantate. Hanc enī no solū femis sed et viris imitabile dedit. q̄ castitatis ei remunerator virtute tale tribuit. ut virtutū omib; hominib; vnet insuperabilem superaret.

Incipit liber Judith Cap i.

Arfaxat rex medoꝝ subiugauerat multas gentes imperio suo. Et ipe edificauit ciuitatem potentissimā quā appellauit ecbathanis ex lapidib; quadratis et sectis fecit muros eius in altitudine cubitoꝝ septuagin

ta. et in latitudine arbitrorū trigginta. Turres vō eius posuit in altitudiē arbitrorū centū. perquadrū vō eor latus unius pedis spacio tendebatur. Posuitq; portas eius in altitudine turrium. et gloriabat quasi potens in potencia exercitus sui. et in gloria ædificiorum suarū. Anno igit duodecimo regni sui Nabugodonosor rex assyriorū qui regnabat in ninive civitate maxima. pugnauit contra arfaxat. et obtinuit eū in campo magno qui appellat ingrau ciuitā euphraten et tygrim et vada in campo erioth regis elymeorū. Cui exaltatū e regnū nabugodonosor. et cor eius elevatū est. Et misit ad omēs qui habitant in cilicia et damascū et libanū et ad confines que sunt in carmelo et cedar. et in habitatores galilee in campo magno esdrelon. et ad omēs qui erant in samaria et trans flumē iordanem usq; ierusalē. et omnem terrā gessen quousq; perueniat ad confines tanitis et memphis. Ad hos omēs misit nūcios nabugodonosor rex assyriorū. Qui omnes uno animo contradixerunt et remiserunt eos vacuos ac sine honore abierunt. Tunc indignatus est Nabugodonosor rex ad omnem terrā illā. et iurauit per regnū et thronū suū q; defendet se de omnibus finibus.

Anno terciodecimo Cap. iij. nabugodonosor regis vicesima et secunda die mensis primi. facta est cogitatio in domo nabugodonosor regis assyriorū ut defenderet se. Vocauitq; omnes maiores natu. omnesq; duces et bellatores suos. et habuit cum eis mysterium consilii sui. Dixitq; cogitationem suam in eo esse. ut omnem terrā suo subiugaret imperio. Sed dicta eius placuissent omnibus vocauit nabugodonosor holofernem principem militie sue. et dixit ei. Egredere aduersus omnem regnū occidentis. et contra eos precipue qui contempserunt imperium meum. Non parcet oculus tuus ulli regno. omnemq; urbem munita subiugabis michi. Cui holofernes vocauit duces et magistratus virorum assyriorū. et dinumerauit viros in expeditionē sicut preparatum erat. centū viginti milia peditū pugnatorū et equites sagittarios duodecim milia. omnemq; expeditionem sua fecit prope in multitudine innumerabilium camelorū nimiū qui exercitibus sufficerent copiose. Boum quoq; armenta. et greges ouium sine numero non erant numerus et frumentū exportatum de syria in tempore suo parum reputabant. Auri vero et argenti de domo regis assidue sit multum immodicum. Et profectus est ipse et omnes exercitus eius quadrigis et equitibus et sagittariis qui cooperuerunt faciem terre sicut locuste. Cumq; pertransisset fines assyriorū. venit ad montes qui sunt a sinistro cilicie. Assendit q; omnia castella eorum. et obtinuit omnem munitionem. Expugnauit autem ciuitatem optimatissimam gello. Expugnauitq; omnes filios thar sis et filios ismahel qui erant contra faciem deserti. et ad australem terre celeon. et transiit euphratem. et venit ad mesopotamiam. Et fregit omnes ciuitates excelsas que erant ibi a torrente mabre. usque quo pertransiit ad mare. et occupauit terminos eius a cilicia usq; ad fines iapheth qui sunt ad austrum. Addiuxitq; omnes filios madian ac prædauit omnem copiam eorum. omnesq; resistentes sibi occidit in ore gladii. Et post hec destendit in campos damasci in diebus messis. et succendit omnia sata omnesq; arbores ac vineas ferro mittit. Et cecidit timor illius

sup omēs habitātes terrā.

Cap. iiij.

Vnc misit legatos suos virtutis sue. Et iussit eis ut dicerent principibus Cilicie et Damasci et Libani et Antilibani et omnibus qui habitabant ad maritimam plagam. Et populis eorum qui habitabant in Cedar. Et Ismahelitis. Et Gabaeis. Et Ammanitis. Et omnibus qui habitabant in Samaria. Et trans Jordanem usque Jerusalem. Et Bethanae. Et Chelus. Et Gessen. Et usque Taphnas. Et Rameses. Et omnem terram Gessen. Et usque Tanim. Et Memphis. Et omnibus habitatoribus Aegypti usque ad terminos Aethiopiae. Et Libyae. Et Chanaan. Et Idumaeae. Et Arabiae. Et Gadiae. Et Cappadociae. Et Ponti. Et Cyrenae. Et Pamphyliae. Et Lyciae. Et Cariae. Et Mesopotamiae. Et Babyloniae. Et Sophenae. Et Ecbatanae. Et Susidis. Et Persidis. Et Medis. Et Phuth. Et Lud. Et Thobel. Et Mosoch. Et Rodi. Et Tharsis. Et Cethim. Et Cyprum. Et Tharsim. Et Aethiopiae. Et Libyae. Et Pharaonitidis. Et Nabathaeae. Et Cedar. Et Ismahelitis. Et Gabaeis. Et Ammanitis. Et Idumaeae. Et Ascalonitis. Et Gazaeis. Et Azotiis. Et Ecdippaeis. Et Ecronitis. Et Phoenicibus. Et Tyriis. Et Sidoniis. Et Amathitis. Et Cetaeis. Et Arabiae. Et Gadiae. Et Cappadociae. Et Ponti. Et Cyrenae. Et Pamphyliae. Et Lyciae. Et Cariae. Et Mesopotamiae. Et Babyloniae. Et Sophenae. Et Ecbatanae. Et Susidis. Et Persidis. Et Medis. Et Phuth. Et Lud. Et Thobel. Et Mosoch. Et Rodi. Et Tharsis. Et Cethim. Et Cyprum. Et Tharsim. Et Aethiopiae. Et Libyae. Et Pharaonitidis. Et Nabathaeae. Et Cedar. Et Ismahelitis. Et Gabaeis. Et Ammanitis. Et Idumaeae. Et Ascalonitis. Et Gazaeis. Et Azotiis. Et Ecdippaeis. Et Ecronitis. Et Phoenicibus. Et Tyriis. Et Sidoniis. Et Amathitis. Et Cetaeis. Et Arabiae. Et Gadiae. Et Cappadociae. Et Ponti. Et Cyrenae. Et Pamphyliae. Et Lyciae. Et Cariae. Et Mesopotamiae. Et Babyloniae. Et Sophenae. Et Ecbatanae. Et Susidis. Et Persidis. Et Medis. Et Phuth. Et Lud. Et Thobel. Et Mosoch. Et Rodi. Et Tharsis. Et Cethim. Et Cyprum. Et Tharsim. Et Aethiopiae. Et Libyae. Et Pharaonitidis. Et Nabathaeae. Et Cedar. Et Ismahelitis. Et Gabaeis. Et Ammanitis. Et Idumaeae. Et Ascalonitis. Et Gazaeis. Et Azotiis. Et Ecdippaeis. Et Ecronitis. Et Phoenicibus. Et Tyriis. Et Sidoniis. Et Amathitis. Et Cetaeis.

m clipeis suis. et in turribus suis. et m equitibus suis. no m ferro pugnādo. sī pbis suis orando deiecit. Hic erat vniuersi hostes isr̄l. si pseuerauerint in hoc opere qđ cepistis. Ad hanc igit² exhortationē eius deprecantes dnm primebant ni spūs dñi. ita ut etiā hyemi qui holocaustis dño offerebant primicias filiis offerrent sacrificia dño. et erat omnibus sup expita eorū. et ex toto corde suo omnib⁹ orabant dñm ut visitaret plm suū isr̄l.

Cap. v.

Nunciatū est holoferni principi milicie assyriorū. q filii isr̄l parauerint se ad resistendū. ac montū itinera celuissent. Et furore mimo exarsit in viros dia magna. Vocauitq omnes principes moab et duces ammon. et dixit eis. Dicite mihi quis sit plus iste qui montana obsidet: aut que et quales et vbi sint ciuitates eorū. que etiā sit virtus eorū. a' que sit multitudo eorū ul' quis rex milicie illorū. Cur nr̄e pomerij qui habitant in oriente isti contempserunt me. et no exierunt obuiam nobis. ut subiugarent nos cū pace. Tūc achior dux omnium filiorū ammon respondens ait. Si dignetur audire dñe mei dicā veritatem in conspectu tuo de plo isto qui in monte habitat. et no egredietur verbū falsū ex ore meo. Populus iste de progenie chaldeorū est. Hic primū in mesopotamia habitauit. quia noluerunt sequi deos patrū suorū qui erant in terra chaldeorū. Deserentes itaq⁹ cerimonias patrū suorū que in multitudine deorū erant: vnū deū celi coluerunt. qui precepit eis ut egrederent inde et habitarent in charran. Cumq⁹ coopertus esset omni terra fame. descendit in egyptū. illicq⁹ p quadringentos annos sic multiplicatus est. ut dinumerari eorū no possit egentibus. Cumq⁹ premeret eos rex egyptiorum atq⁹ in edificationibus vrbium suarum luto et latere subiugasset eos. clamauerunt ad deum suum. et percussit totā terrā egypti plagis variis. Cumq⁹ eiecissent eos a se egyptij. et cessaret plaga ab eis et iterū vellent eos rapere. et ad sua seruitia reuocare fugientibus deus celi mare aperuit. ita ut hinc inde aque sicut murus solidarentur. et isti pedestri gressu fundo maris p ambulando trānsirent. In quo loco dū innumerabilis egyptios eos persequebatur. ita aqs cooptus est. ut no remaneret ul' vnus qui retro posterius nūciaret. Egressi enim mare rubrum. deserta syna montis occupauerunt in quibus nullus homo habitare potuit ul' filius hominis requieuit. Illic fontes amari obdulcati sunt ad bibendū. et p annos quadraginta annona de celo descendit. Vbicumq⁹ ingressi sunt sine arcu et sagitta et absq⁹ scuto et gladio. deus eorū p eos pugnauit. et vicit. et no fuit qui insultaret populo isti. nisi qn recessit a cultura dñi dei sui. Quotiens autē p̄t̄ quam dñm deū suum alterū coluerunt. tanti sunt in predam et in gladium. et in opprobriū. Quotiens autē penituerunt se recessisse a cultura dei sui. dedit eis deus celi virtutē resistendi. Demq⁹ chananeum pheresseum et hebuseum et pherezeum et cetheum et euheum et amorreum et omnes potentes in esebon prostrauerunt. et terras eorū et ciuitates eorū ipsi possederunt. et vsq⁹ dū no peccassent in conspectu dei sui erant cū illis bona. Deus enim illorū odit iniquitatem. Nam et ante hos annos cū recessissent a via qua dederat illis deus ut ambularent in ea exterminati sunt plus multis a nationibus. et plurimi eorū captiui abducti sunt.

Judith

m trām nō suā. Vnuꝰ autē rever
sꝰ ad deū suū ꝙ dispsione q̄ dis
psi fuerant adunati sūt. et asten
derūt montana hier omnia. et iterū
possident ipsum vbi sūt sēm eoꝝ.
Vnū ergo die mihꝰ quare sic ali
qua mīstras eoꝝ in aspū dei eoꝝ
astendam ꝙ ad illos. qui tradens
tradet illos deus eoꝝ tibi. et sub
iugati erūt sub iugo potēe tue.
Si aūt nō est offensio ꝑpli huiꝰ
eoꝝ deo suo. nō potemꝰ resistē
eis. qm deꝰ eoꝝ defendet illos. et
cr̄imꝰ in aspzū vmis terre.
Et fm̄ est cū cessasset loqui achi
or. verba hec. mnti sūt omēs mag
nates holofernis. et cogitabāt
mēfice eū dicentes ad alterutrū.
ecce ē iste qui filios isr̄l' posse di
cit resistē regi nabugod et eō
rtibus eius homēs mermes et
sme virtute et sme potēa artis
pugne. Vt ergo ignoscat achior
sm̄ fullit nob. ascendemꝰ in mō
tana. et cū rapti fuerint potētes
eoꝝ tūc cū eisdem gladio trāsfos
berabit. ut sciat omis gentes qm
nabugod deus terre est. et ꝑter
ipm̄ alius non est. Cap. vi.
Factū est autem cū cessassent
loqui. indignatꝰ holofernus
vehementer dixit ad achior. q̄
mā applicasti nobis dicens. q̄ gēs
isr̄l' defendat a deo suo. ut ostē
dā tibi qua nō est deus nisi na
bugod. cū prostrauerimꝰ eos omēs
sicut hoīem vnū tuq̄ et ipse cū ill'
assyriorū gladio interibis. et omis
isr̄l' terra ꝑdicē dispereat. et ꝑ
babilis. qm̄ nabugod dns sit vni
uerse terre. Tunc ꝛ gladius mu
ne mee trāsiet ꝑ latera tua. et
pectus tuū cades miscebis vulnerato isr̄l'
et nō respirabis vsq̄ donec cō
minuerꝰ cū illis. Porro autem
si apparentia tua vera existimas nō
inficiat vultus tuus et pallor q̄
facie tua obtinuit abscedat a te
si vba mea hec putas implerī
nō posse. Vt aūt noueris. quia
simul cū illis hec experieris. cre
do hac hora illorū ꝑplexos fore abs
ue deo dignas mea gladij penas
exceperint. ipse fil' cū illis vltoꝛ
sibi fuerat. Cui holofernes precepit
seruis suis ut apprehenderet achior
et ꝑducerent eū in bethulia. tra
deret eū filiis isr̄l'. Et ar
ripientes eū seruī holofernis pro
fecti sūt ꝑ campestria. Et cū appro
quassent ad montana. ejecerunt
cont eos fundibularij. Illi aūt
discedentes a late montis longe
erāt achior ad arborē montis et
pedibus. et sic vinctū de restibus
dimiserūt eū. et reuisi sūt ad do
minū suū. Porro filij isr̄l' descen
dentes de bethulia venerūt ad eū.
exuētes soluentes duxerūt ad bethu
lia. atq̄ in medio ꝑpli illius statu
entes ꝓtestati sūt quid rei esset
q̄ illis vinctus assisteret reliquissent
In diebus illis erant illic priti
pes ozias filius michya de tribu
symeon. et misrmi qui et gothoz
niel. In medio itaq̄ senioꝝ et in
cōspectu oīm achior dixit omnia
que locutus ipse fuerat ab holofer
ne mirotatus. et q̄liter ꝑpli holofer
nis voluissent ꝑpe hoc verbū mi
sisse eū. et quēadmodū ipse holo
fernis mltis ui fecisset eū ysrahelī
tis hec de musa tradi. vt dum
vincerent filios isr̄l' tūc ena ipm̄ a
rhior diuersis iubeat supplicijs
interire. ꝑpter hoc qd̄ dixisset. deꝰ
celi defensor eoꝝ est. Cuiꝰ vimi
sa achior exposuisset. omis po
pulus cecidit in faciē suā adoratꝰ
dnm. et cōiter lamentatione et
fletu vnamines ꝑces suas dno
effuderūt. dicentes. Dne deꝰ celi
et tre nitē superbiā illoꝝ. et resꝑ
pice ad nram humilitate. et facie
tuoꝝ sanctoꝝ attende. et ostende qua
nō derelinquis ꝑsumentes de te.
et ꝑsumentes de se et de sua virtute
gloriantes humiliabis. Finito itaq̄
fletu et ꝑ totā diē plurimoꝝ oratē
cōpleta cōsolati sunt achior
dicentes. Deus ꝑm̄ nrāz tuꝰ tu
virtute ꝑdimisti. ipse tibi hāc dabit
vicissitudinē. ut eoꝝ magis tu
interitū videas. Cui vēo dns mī

dederit hanc libertatem seruis suis sit et tecū deus in medio vrī
sunt plauciū tibi. ita ut cū omnibus tuis gūseris. Cui ozias fi
nito consilio suscepit eū in do
mū suā. et fecit cenā magnam.
et vocatis omnibus ptbyris simul
expleto ieiunio refecerunt. Post
ea vō quo cratus omnib; pulis p
totā noctē mīe cellam orauerūt
petentes auxiliū a deo isrl'. Cūm

Holofernus autem altera vn.
die precepit cōcubis suis. ut
assenderet tota bethulia. Erant
aute pditor bellator cetū viginti
milia. et equites viginti duo
milia pter pparatos vnor illor
quos omnis auerat captiuitas. et
abducti fuerat de puerīs et vi
bus vmisse iumentis. Omnes
piter parauerūt se ad pugnā
contr filios isrl'. et venerunt p
rupes montis vsq; ad apices
qui respiciūt supra dothaim a loco
qui dicit̄ elmia usq; ad rel mon.
qui dicit̄ hyesdrelon. filii aute
isrl' ut viderunt multitudinē illor
pstrauerūt se supra terrā mittentes
cineres supra capita sua vna
mnes orātes. ut deus isrl' mse
ricordiā suā ostendat supra pplm
suū. Et assumētes arma sua bel
lum sederūt p loca q̄ angusti itine
ris transitum dirigit inter
montuosa. et erat custodientes ea
tota die et nocte. Postea holofer
nis dū circuiret p castra vepe
rit q̄ fons qui mfluebat in aq
ductum illor a parte aquilonali co
tra ciuitatem dirigēt. et mādi
pcepit aqueductū eor. Erant
tamē non longe a muris fon
tes ex quibus furtim videbant
hauriē aquā ad refocillandū
paucis ꝑ ad potandū. Ex filiis a
mon et moab accesserūt ad ho
lofernē dicentes. filii isrl' non
lancea nec in sagitta confidūt
sed montes defendūt illos. et mu
nit illos colles in proprio con
stituti. Ut ergo sine egressione
pugne possis eos. pone
custodes fontiū. et no hauriant
ex eis. et sine gladio inter fines
eos. vel recte fatigati tradent
ciuitatem sua quia putant mō
tibus suppositam sine pare non
posse. Et placuerūt omnia verba
her rozā holoferne et rozā omnib;
satellitib; eius. Et constituit p sin
gli retinacula nos p singulos fontes
Cūq; ista custodia p dies viginti
fuisset expleta. defecerūt cis
terne et collectiones aquar om
nib; habitantib; in bethulia.
ita ut no esset mē ciuitate vnde
saciarēt̄ ul' vna die. qm ad mē
sura dabat̄ pulis aqua cotidie.
Cui ad oziam egressi omēs vi
ri femineq; iuuenes senes pq et
pueri simul omēs vna voce dixe
runt. Iudicet deus inē nos et te. qm
fecisti in nos mala nolentes loq
pacifice cū assyriis. et pter hoc
vendidit nos deus in manibus
eor. et ideo no est q̄ adiuuet nos
pstrauerūt̄ aīa oculos eor in sitī
et pdicōe magna. Et nūc cogite
igit̄ vmisos q̄ in ciuitate sunt.
ut sponte nos tradam̄ omēs po
pulo holofernis. Melius ē em
ut capiui bndicam̄ dnm vuē
tes pr moriam̄ et simq; pribus
oīm cīum. cū viderimq; vxores
nras et pfectes nos nor. ān
oculos nros. Cotestam̄ hodie
celū et terrā et deū patrū nos
troz qui vltor est nos sdm pec
ta nra. ita tradam̄ ciuitatem i
manu mlitie holofernis. et sit
finis nr breuis in ore gladij. q
longior effect̄ in ariditate sit.
Et cū her dixissent factus est
fletus et vlulatus magnus in
cella omnib;. et pmultas horas
vna voce clamauerūt ad deū
dicentes. Peccauim̄ cū patrib;
nris iuste etenim̄ iniquitatem

Judith

ferim⁹. ¶ Tu quia pus es mⁱ ſerè
mⁱ. Aut in tuo flagello vindi
ta mi quitates mⁱas. et noli tra
dⁱ cōfitētes te, ꝓlō q' ignorant te
ut nō dicat gentes ubi est de⁹
eoꝝ. ¶ Et cū fatigati lymphis clamo
rib⁹. et lymphis fletib⁹ lassati silu
issent: compugens ozias ipsius
lacrymas. dixit. ¶ Quo aīo estote
fratres. et hoc quidq; dies exspecte
mus a dño mⁱsericordia. forsitan
cū indignatione sua absistet:
et dabit glīam nōi suo. ¶ Si au
tem trānsactis quidq; diebus non
veneit adiutorium. finem⁹ hier v
ba que locuti estis. ¶ Cap. vm.

¶ Et ſtm est cū audisset hec verba
Judith vidua que erat filia
merari. filij iodey. filij ioseph.
filij ozie. filij elai. filij iamnior
filij seleon. filij raphaym. filij
athitob. filij melchie. filij aenā
filij nathame. filij salathiel. fi
lij symeon. filij ruben. et vn⁹ ex
filijs manasses q' mortuus e in
diebus messis hoc dare. ¶ Instabat
eis siqp alligates manipulos
in campo. et vent estus siqp caput
eius et mortuus est in bethulea
ciuitate sua. et sepultus est illic
cū patribus suis. ¶ Erat autem Ju
dith relicta eius vidua iā an
nis tribus et mensibus sex. et fe
cit sibi in superioribus domus suę tentoriū
sup lectū cubiculi sui in quo cū puel
lis suis clausa morabatur. et ha
bens super lumbos suos cilicium ieiu
nabat omnibus diebus vite sue p
ter sabbata et neomenia. et fe
sta domus israel. ¶ Erat aute eleganti
aspectu nimis. Cui vir suus
reliquerat diuitias multas. et fa
mulias copiosa. ac possessiones ex
armentis boū et gregibus ouiū
plenas. ¶ Et erat hec in omnibus
famosissima. quia timebat dnm
valde. nec erat qui loquer⁹ de illa
verbum malum. ¶ Iyer itaq; cū au
disset quia ozias promisisset. quod tra
dita quinta die traderet ciuitatem.
misit ad principes chabri et charmi.
¶ Et veneunt ad illa. et dixit eis.
Quid est hoc verbum in quo consensit
ozias ut tradat ciuitate assyriis.
si nec quidq; dies ad venerit nobis
auxilium. ¶ Et qui estis vos qui
temptatis dnm. ¶ Non est iste
sermo q' miam puoret. si potest
qui nō exorat et furorem ante
dat. Posuistis uos tempus misericor
dię dñi. et in arbitrium uirum die
constituistis ei. ¶ Quia patiens
e dns in hoc ipso permeam⁹. et
diligentia illius fusis lacrymis pos
tulem⁹. Non enim sicut homo deus
sic comminabit⁹ nec sicut filius
hoīs ad minas inflamabitur.
et ideo humiliem⁹ illi ab animab.
et in spū consistenti humiliato seruie
mus illi. Dicam⁹ flentes dño. ut se
cundū voluntate sua sic faciat no
biscū. tuto miam sua. ut sicut con
tur-batū e cor nr̄m in superbia eoꝝ.
ita exaltata de mia humiliante gloriet
mⁱ. quia nos cognouimus peccata patrū
nr̄oꝝ. qui deliquerūt deum suum
et adorauerūt deos alienos. et p
rapinā data sunt in gladium. et in
captiuitatem. et in confusionem omnibus
suis. ¶ Nos aute altm deum nescimus
et despicimus exspectem⁹ humilem
gloriam eius. et exquirat sanctum
misericordiam⁹ in misericordia
nostra. ¶ Et humiliabit omnes gentes
que nunc insurgent contra nos
et faciet illas in confusionem dnō dei
nr̄. ¶ Nunc fratres quia vos qui
estis principes in populo dei ex vobis
pendet anima illorum. ad eloquium ves
trum corda eorum erigunte. ut mens
non sint: quia temptati sunt pres
nri ut probaret⁹. si ve colerent deum
suum. ad memores esse debent: quo
pater nr̄ abraham temptatus est.
et per multas tribulationes probatus
dei amicus effectus est. sic ysaac.
sic Jacob. sic moyses. et omnes qui
placuerunt deo per multas tribula
tiones transierunt fideles. Illi aute

qui temptationes no suscepe
runt ne timore dni et patientia
sua. Ipe eni murmuratoib sic
cotra dnm ptulerut. exterminati
sut ab exterminatore. et a serpe
tibus perierut. Et nos ergo no
vlciam nob p hijs que patim
& reputates mib pnis hec scripa
immota ee supplicia flagella
dni. Ipsi eni qui corripimur ad
emendatione no ad pditione nos
tra euenisse credam. Et dixe
rut illi ozias et phin. Omia q
locuta es vera sut. et no est in
sermone illius vlla reprehensio.
Fiat ergo ora p nobis qm mulier
sm es et times deu. Et dixit
illis Judith. Fiat qd loqui po
tui di ee agnoscitis. ita qd fixe
dispposui pbate si ego deo est. et
orate ut firmu ficiat qd filiu
meu. Stabitis vos ad portam
nocte ista. et ego egrediar cu abra
mea. et orate ut sicut dixistis
in quib; diebus respiciat dns po
pulu suu isrl. Vos autem nolo
scrutetur actu meu. et usq; die
reuertar vobis michil aliud si
at nisi oro p me ad dnm deum
nrm. Et dixit ad ea ozias pn
cepit ire. Vade in pace et dns
sit tecu in vlcione inimicorum
nror. Et reuerse abierunt:

Capitulum xiij.

Omnibus absedentibus. Judith mulier esta est ora
tionu suaru. et mduens se cilicio
posuit cinere sup caput suu. et
postrnes se dno clamauit ad do
minu dicens. Dne deus pris
mei symeon qui dedisti ei gladi
um in defensione alienigenaru.
qui violatores egressi sut in coniu
gium ee sua. et denudauerut
femur virginib; in pfusione. et
dedisti mulieres illoz in pdam.
et filias eoz in captiuitate. et
omem pdam in diuisione ser
uis tuis q' zelauerut zelu tuu.
subuenisti q'eso dne michi vidue.
tu eni fecisti ea ozia illa. et illa
post illa cogitasti. et hec firma
est qd ipe voluisti. Omes eni
vie tue parate sut. et tua iudi
cia in prudentia tua posuisti.
Respice castra assyriox nuc
sicut tue castra egyptiozum
vide dignatus es. qui p; seruos
tuos armati curribant. confi
debant in quadrigis et in equitatu
suo. et in multitudine bellatoz.
Tu aspexisti sup castra eoz.
et tenebre satigauerut eos. Ce
ciderut pedes eoz a byssis. et aque
operuerut eos. Sic fiant et isti
dne qui confidut in multitudine
sua. et in curribus suis. et i equi
tib. et in scutis. et in sagittis suis
et in lanceis gloriant. Et nescierut
quia tu es deus qui gteris
bella ab initio. et dns nome est
tibi. Erige brachiu tuu sicut
ab initio. et allide virtutem eoz
in virtute tua. Cadat virtus eoz in
ira indignatione tua. qui promisit se vo
lare sce tue. et polluere tabernacu
lu nois tui. et deicere gladio suo
cornu altarib tui. Fac dne ut
gladio ipius eius superbia ampu
tetur. Capiat laqueo eorum
eoz in me. et principes eu eo la
bijs cum virtutib mee. Da michi in
animo constantia. ut contemnam illud
ni virtute ut queram illud. Erit
eni memoriale nois tui in ci
nibus femine deiecerut eu. Non
eni in multitudine est victoria
tua dne. neq; in equoz virtutib
voluntas tua. nec superbi ab initio
placuerut tibi. sed humiliu et mi
sericordiu tibi semp placuit depu
tatio. Deus celoru creator aque
et dns oim creature exaudi
me miseru deprecante. et te tua
mna presumentem. Memento dne
testamenti tui. et da verbu in
ore meo. et in corde meo consiliu
corroborа. et dom; tua in sci
fimento tua permaneat. et omes
gentes agnoscant quia tu es deus
et alius non est preter te.

Capitulum x.

Factu est autem cum
cessasset clamare ad dnm.

surrexit de loco quo iacuerat
et strata dñō. vocauitq; abram suā.
et descendens in domū suā abstu
lit a se cilicium. et exuit se vestib⁹
viduitatis suæ. et lauit corpus suū
et unxit se myro optimo. et
diuisit crinem capitis
sui. et imposuit mitrā sup ca
put suū. et induit se vestimētis
ornatus sui. induitq; sandalia
pedib⁹ suis. assumpsitq; dyade
mata et lilia et armillas et anulos
et ornatib⁹ ornamētis suis ornā
uit se. Cui etiā dñs gratiā contulit. ipse
dorem. quia omnē ista compositio
non ex libidine sed ex uirtute pen
debat. Et ideo dñs hanc in illam
pulchritudinē ampliauit. ut
oculis omnibus appa
reret. Imposuitq; abre suæ aspe
pam uini et uas olei. et polentā
et lagenas et panes et massas. et
aptauit. Cumq; uenisset ad por
tas ciuitatis. inuenerunt coram
tantē oziam et primos ciuitatis.
Cui cū uidissent eam. stupētes
mirati sūt nimis pulchritudinē
eius. nichil tamē interrogantes
eam dimiserūt tm̄ sine dicentes.
Deus patrū nostrū det tibi gratiā
et omne consilium tuū rectis suis ut
tute roboret. ut exaltet sup
te ihrlm. et sit nomē tuū i mēo
rato suo. Et dixerūt oēs qui au
dierant omnes una uoce. Fiat fiat.
Judith uero orans dñm tm̄ fuit
portas ipsa et ancilla eius. Cumq;
ea ante cū descenderet montem ui
dit ortū diei. orare cepit et explo
ratores assyriorū. et tenuerunt
eā dicentes. Unde uenis. aut quo
vadis. Cui respondit. filia sū he
brearū. Ideo egressa fugi a facie eorū
quia futurum agnoui ut detur vobis
in deprædationem propterea quia contem
nentes vos noluerunt uitā tradere
captos ut uiuerent mihi. Cum
spectu uiri. Hec dicens rogabā
ut mecū descendens. Vadam ad fores
principis holofernis. ut indicem
illi secreta eorū. et ostendam illi
quo aditu possit obtinere eos. ita
ut nō cadat unus uir de capillitu
eius. Et cū audissent uiri illi ver
ba eius considerabant faciem eius
et erat mirum oculis eorū stupor. quia
mirabatur pulchritudinē eius nimis
nimis. Et dixerūt ad eam. Confes
tim audi uerba tua quia tale reppe
risti gressum. ut descendas ad do
minum nostrum. Hoc ergo erit tibi. quia
cū steteris in conspectu eius. bene tibi
fiet. et eris gaudentissima in corde
eius. Duxeruntq; illa ad tabernā
culum holofernis nuntiantes eam.
Cuius introitu accepto ait statim
captus est in animo oculis holofer
nis. Dixeruntq; ad eā satellites
eius. Cuius contemnat populum hebreo
rum qui tam deformes mulieres habet.
ut non pro his bello puniendo extra
eos debeat. Videns autē holofernes
Judith sedentem in conspectu qui erat
ex purpura. et auro et smaragdo.
et lapidibus pretiosis intentus. et cū
faciē eius intendisset adorauit
eā prostratus se in terrā. Et eleua
uerunt illā seruu holofernis iubē
te domino suo. Cap xi.

Dixit holofernis dixit ei. Esto
ad esto. et noli timere in corde
tuo. quia ego nulli nocui unquam
qui uoluit seruire nabugodonosor regi.
populis autē tuis si non contempsis
set me. nō alienassem lanceam
meā super illos. Nunc autem dic mihi
qua de causa recessisti ab illis. et
placuit tibi ut uenires ad nos.
Et dixit Judith. Sume uerba
ancille tue quia si seruitus fuerit
verba ancille tue. perficiet rem fir
mam dñs tuus. Viuit enim nabugod
onosor rex terre. et uiuit uirtus eius quia
est in te ad correctionem omnium animā
rum eius. quia non solum homines ser
uiunt illi per te. sed et bestie agri
obtemperant illi. Nutrietur enim
industria animi tui uniuersis gen
tibus. et memoratus est omni seculo
quia tui solius boni et potentis es
in omni regno eius. et disciplina

tua omnibus pueris predicatur:
Ver hoc latet qd' locuta est achi
or: nec illud ignorat qd' ei usse
rit euenire. Constat enim dnm deu
m suu sibi prius offensu. ut mada
uerit p ysaiam suos ad ysrl. qd et
dat eos p prius suos. Et qm sci
uit se offendisse deu suu filii isrl.
tremor tuus super eos est. Insu
p erga fames misit eos. et ad
an[illegible]ditate atque ea mt mortuos
sputat. Denig hoc ordinant
ut mt fiant pecora sua. et sal
uem eos habeant: et sra dni dei
sui que prepit dns no stringi in
frumento vino et oleo. Hec cogi
tauerut impedere et voluit con
sumere que nec manibus debebat
attingere. Ergo qm hec facturum
esse p me predicte dabunt.
crd ego ancilla tua agnoscens
fugi ab illis. Ego enim ancilla
tua deu colo erga mt apud te. Et
exiet ancilla tua. et ombo deu.
et dirett michi dns ad reddat per
mitu suu. et venies mecum abo ti
bi. ita ut ego adducam te p medi
am ihrlm. et habebis omem ysrl pro populu
z isrl sicut oues quibus no est pas
tor. et no latrabit ul' vnus contra
te. qm hec michi dicta sunt p pro
phetas dei. Et qm mecum est illis
deus. hoc opus missa sit mecum tibi.
Placuerut aute oia verba hec
coram holoferne. et coram pueris
eius. Et mirabat ad sapiam ei
et dicebant alter ad alterum. Non
est talis mulier super tra in aspec
tu. in pulchritudine et sensu ver
bor. Et dixit ad illam holofernes
Beneficiet deus qui misit te an
te ysrl. ut des illi tu i manibus meis.
Et qm bona e promissio tua sic fa
ciet michi hoc deus tuus. erit et
meus deus. et tu in domo nabu
chodonosor magnifica eris. et nomen tuum
nominabit m vniusa terra. Tunc
iussit ea mitrone ubi reponebat
erat thesaurus eius. et iussit illic
manere eam. Et instituit ei
daret de cibis suis. Cui ait
Judith et dixit. Non potero ma
ducare ego hoc quod michi precepit
tibi. ne veniat super me offen
sio. Ego hoc autem quod michi dele
ctabile manducabo. Ait holofernes
Si defecerint tibi ista que tecum
detulisti. quid faciemus tibi. Et
dixit Judith. Viuit anima tua dne
meus. quia expendet ancilla
tua donec faciat deus in
manibus meis hec que cogitaui. Et
perduxerunt illam servi eius in tabernaculum quod preparat. Et permansit
dum mitteret ut daret ei a cubitu
nocte ante lucem exsurgendi foras
ad orandum et deprecandum dnm.
Et precepit cubicularius suus ut
sicut placet illi exiret et mitte
ret ad orandum deum suum per triduum.
Et exibat noctibus in vallem be
thulie et baptizabat se in fonte
aque. Et ut ascendebat. orabat
dnm deum isrl. ut dirigeret viam
eius ad liberationem filii sui. Et
intrans munda manebat in
tabernaculo usque dum accipet es
cam suam ad vesperam. Et factum est
quarto die. holofernes fecit co
nam servis suis. et dixit ad eunuchum suum. Vade et suade he
bree illam ut consentiat habitare
mecum. Bonum e enim apud assyrios
si femina noluerit virum adhe
rere ut mihi illudat. Ingressus eunuchus
autem intrauit vacuo ad Judith. et
dixit ei Non vereatur bona puel
la intrare ad dnm meum ut hono
rificet ante faciem eius et manducet
mecum et bibat vinum in leti
tia. Cui Judith respondit. Quis
ego sum ut contradicam dno meo.
Omne quod erit ante oculos eius bo
num et optimum faciam. Quodcumque
autem illi placuerit. hoc michi erit
optimum omnibus diebus vite mee.
Et surrexit et ornauit se vesti
mento suo. Et ingressa stetit ante

Judith

faciem sua. Cor aut holofernis
mussit est. erat enim ardens in co
mpistoria eius. Et dixit ad eam
holofernes. Bibe nunc et assume
in iocunditate. qm̃ magnum mucrem
ti tecum me. Et dixit iudith Bibam
dne. qm̃ magnificata est anima
mea hodie p omnes dies meos.
Et accepit et manducauit et bibit.
tecum ipso ea que paucat illi anan
la eius. Et iocundus factus est holo
fernes ad illam. Bibitq; vnum nil
tum nimis qntum inebriat in vi
ta sua

Cam xm.

Vt autem sero factum est. festina
uerunt serui illius ad hospitia
sua. Et ipsum fecerunt vacuo ostia cu
biculi et abierunt. Erant autem om
nes fatigati a vino. Eratq; iu
dith sola in cubiculo. Porro holo
fernes iacebat in lecto mmia
ebrietate sapitus. Dixerat iudith
puelle sue ut staret foras ante
cubiculu et obseruaret. Stetitq;
iudith ait lectu orans cu lacrimis
et labioz motu in silencio dicens.
Confirma me dne deus israel. et
respice in hac hora ad opa manu
tu meaz. ut sicut promisisti ihrlim
tuitatem tua erigas. et hoc qd
credens p te posse fieri rogitaui p
sancta. Et hec cu dixisset accessit
ad columpnam que erat ad caput
lecti eius. et pugionem eius qui
m ea ligatus pendebat exsoluit
Cuq; euaginasset illud. apprehe
dit coma capitis eius et ait. Co
forta me dne deus israel in hac hora.
Et percussit bis in cernicem eius.
et abscidit caput eius. Et abstu
lit canopeu eius a columpnis. et
euoluit corpus eius truncu. Et
post pusillu exiit. et tradidit
caput holofernis ancille sue et
iussit ut mitteret illud in peram
sua. Et exierunt due secdm qsue
tudinem sua assi ad orationem. et cu
siecut transiu. Et gyrantes val
lem venerunt ad portam ciuitatis
Et dixit iudith a longe custodi
bus murozi. Aperite portas. qm̃
no bistu est deus qui fecit virtute
in isrl. Et cum est cu audisset vni
uersus ciuis. conuenerunt ppinqui
tatis. Et conuocauerunt ad ea omnes
a mimo vsq; ad maximu. qm̃ spe
rabant ea ia no esse venturam. Et
accedentes lucernas ingressi sunt
circa ea vniuersi. Illa aute aspen
debat in eminentiorem loci. cussit si
ri silentiu. Cuq; omnes tacuissent
dixit iudith. Laudate dnm deum
m qui no deseruit sperantes in
se. et in me ancilla sua adimple
uit misericordiam suam qua promisit domui
isrl. et misit me in manu mea hos
tem populi sui in hac nocte. Et pro
tinus de pena capitis holofernis
ostendit illis dicens. Ecce caput
holofernis principis militie assy
riorum. Et ecce conopeu illius in quo
recubebat in ebrietate sua. Vbi et
per manu femine percussit illum deus
noster. Viuit aute ppe dns qm̃ custo
diuit me angelus eius et hinc eu
tem. et ibi permoratem. et inde huc
reuertente. et no permisit me ancil
lam suam dnis cohabitare. sed me pol
lucre pene reuocauit me nobis qui
dem in victoria sua. et in cuia
tione mea. et in liberatione tua. Co
fitemini illi omnes qui boni qui in
israhel mia eius. Vnusquisq; aute adora
tes dnm dixerunt ad eam. Bene
dixit te dns in virtute sua. qm̃
per te ad nichilu redegit inimicos
nros. Porro ozias princeps populi
isrl dixit ad ea. Benedicta tu ab
filia a deo excelso p omnibus
mulieribus sup terra. Benedictus
dns qui creauit celu et terram q̃
te direxit in vulnera capitis pri
cipis inimicoz nrozz. quia hodie
nomen tuum ita magnificauit. ut
no recedat laus tua de ore ho
minum. qui memores fuerint vir
tutis dni memini. per quibus no pe
percit aie tue pter angustias et
tribulationem generis tui. sed subue
nisti ruine ante aspectum dei nri
Et dixit omnis populus fiat. fiat.
Porro achior. Vota tua venit. et

dixit ei iudith. Deus isr'l' tui te testimonium dedisse qđ vlciscaris te de inimicis suis. qui caput omnium incredulorum maledixit in hac nocte i manu mea. et ut plebs qua ista est. cito caput holofernis qui in superbia sua deum isr'l' contempsit. et tibi interitum minabatur. diebus. Tui capti sunt populi isr'l'. gladio proferam propriam laterna tua. Videns autem achior caput holofernis. abiciens protinus corruit in faciem suam super terram. et exanimatus est. Postea vero ut resipuit spiritu reparatus est. procidit ad pedes eius. et adorauit eam et dixit. Benedicta tu deo tuo in omni tabernaculo iacob. quia in omni gente que audierit nomen tuum magnificabit deus isr'l' super te

Cam nom.

Dixit autem iudith ad omnem plebem. Audite me filii. Iste caput horum muros nostros. et cum exierit sol arripiat unusquisque arma sua. et egrediatur cum impetu. non ut descendatis deorsum quasi ad impetum faciendum. Tuus ergo exploratores necesse est ut fugiat ad principem suum exercitus ad prima. Cum duces eorum ruerint ad tabernaculum holofernis. et inuenerint eum truncum in suo sanguine voluntatis deiecit super eos timor. Cum agnouerint fugere illos. ite post illos securi. quia dominus deiciet eos sub pedibus vestris. Cui achior videns virtutem quia fecit deus isr'l. relicto gentilitatis ritu. credidit deo. et circumcidit carnem preputii sui. et appositus est ad domum dei isr'l. et omnis successio gentis eius usque in hodiernum diem. Ipse autem ut erat dies. suspenderunt caput holofernis super muros. Arrepit autem unusquisque virorum arma sua. et egressi sunt cum grandi strepitu et ululatu. Quod videntes exploratores. ad tabernaculum holofernis cucurrerunt. Porro hii qui in tabernaculo erant venientes. et ante ingressum cubiculi prostrepentes. exeundi gratia nequitiam nefarie moliebantur. et no ab exercitantibus se a somnum holofernis euigilaret. Nullus enim audebat cubiculum ueteris assyrios pulsando aperire. Ex eo uenisset ducis eius et tribunum. et omnis maiores exercitus assyriorum dixerunt cubiculariis. Intrante. et exercitate illi. qui muros egressi de muro nos suos ausi sunt prouocare nos ad prelium. Cum ingressus uastato cubiculum eius steterunt ante lectum. et plausum fecerunt manibus suis. suspicabantur eum illum cum iudith dormire. Ex cui nullum motum iacentis sensu aurium capere. accessit propinans ad lectum. et clauario eam. videns euidenter eius absque capite holofernis in suo sanguine tabefactum iacere super terram. Exclamauit uoce magna cum fletu. et scidit uestimenta sua. Et ingressus tabernaculi iudith. non inuenit eam. Et exiliuit foras ad populum. et dixit. Una mulier hebrea fecit confusionem in domo regis nabugodonosor. Ecce enim holofernes iacet in terra. et caput ipsius non est in illo. Quod ut audissent principes ueteris assyriorum. sciderunt omnia uestimenta sua. et intollerabilis timor et tremor cecidit super eos. et turbati sunt animi eorum valde. Et facta est clamor magnabilis in medio castrorum.

Cam nom.

Omnes omnis exercitus decollatum holofernem audissent. fugit mente et consilium ab eis. et solo metu et metu agitati fugere prestiterunt summitus. ita ut nullus loquiretur cum proximo suo. sed intimato capite relictis omnibus euadere hebreos quos armatos super se venire audiebat fugientes per uias camporum et semitas collium. Videntes itaque filii isr'l fugientes illos. descenderunt clangentes tubis. et ululantes post eos. Et qui assyrii non aduocati in fugam

ibant p̄ cupiteb. Filn autem isl'
vno ad̄hūc p̄sequēteb. debilitabat
omb quob mucnē potuissent. ni
sirp ozias nūcob p̄ omb ciuitates
et regiones isl'. Omb itaq; re
gio. omb q; virb electā iuuentu
tem misit armatā post eob. et p̄
cepit fuit eob in ore gladij. quoūq;
puenirent ad extremitatem fi
nū suoz. Reliqui autem qui erat
in bethulia ingressi sūt castr̄ assy
riozz. et p̄dam quā fugientes assy
rij reliquerāt abstulerūt. et abun
tati sūt valde. Ihs vero qui victo
ribs expiterāt. reuersi sūt ad bethu
liam. omia que erāt illoz abstu
lerūt sibi. tm ut no essz numerꝰ
in pecozub; et iumētis. et vnusq;
mobilibq; coz. vt a mimo vsq; ad
maximū omb diuites fierent de
p̄dacionibq; coz. Joachim aute
sūmꝰ pontifex de ihzlim venit in
bethuliā. cū vxōsib pbis suis
ut videret Judith. Cuc cū exisset
ad illū. benedixerūt illā omb
vna voce dicētes. Tu gla ihzlim
tu letitia isl'. tu honorificentia
ppli mei. quia fecisti viriliter. et cō
fortatū est cor tuū. eo q; castitā
te amaricis. et post virū tuū al
terū nō scisti. Ideo et manꝰ dñi
confortauit te. et ideo benedicta
eris in eternū. Et dixit omb ppl'
fiat fiat. Per. dies aute triginta
vix tollendis sūt spolia assyriozz
a pplo isl'. Porro aute vxōsa que
cū holoferne pculariā fuisse
p̄batū sūt. dederūt iudith in au
ro et argento. et vestib; et hy
cinthis. et omī supellectili. et tradi
ta sūt illi omia a pplo. et omb
ppli gaudebat cū mulieribq; et
virginibq;. et iuuenib; in organ
is et cytharis. Cam xv.

Vnc cantauit canticū hoc dño
Judith. dicens. Incipite dño
in tympanis. cantate dño in cy
balis. modulamī illi psalmū
nouū. exultate et inuocate no
me eius. Dñs conterens bella. dñs
nome est illi. Qui posuit castra
sua in medio ppli sui. ut eriperet
nos de manu omīm inimicoz nrox.
Venit assur ex montib; ab aquilo
ne. in multitudine fortitudinis
sue. Cuius multitudo obturauit
torrentes. et equi eoz cooperue
runt valles. Dixit se incensurū fi
nes meos. et iuuenes meos occi
surū gladio. Infantes meos dari
in p̄dam. et virgines in capti
uitate. Dñs autem omnipotens
et tradidit eas in manus femine.
et confodit eas. Non enī cecidit po
tens eoz a iuuenib;. nec filij ty
tan peruissent eas. nec excelsi gy
gantes imposuerūt se illis. Sz filia
merari in specie facei sue dissol
uit eas. Exuit enī se vestimentis
viduitatis. et induit se vestime
to letitie in exultacōe filioz
isl'. Unxit faciē suā vngento.
colligauit crines suos mitra ad
decipiendū illū. sandalia eius pul
pucrūt oculos eius. Pulchritu
do eius captiuā fecit animā eius.
amputauit gladius cervicem
eius. Horruerūt pse constantiā
eius. et medi audaciā eius. Tuc
vulnerauerūt castra assyriozū.
cū apparuerūt funiles mei are
rentes in sitī. Filij puellaz com
punxerūt eos. et sicut pueros
fugientes confoderūt eos. Peri
erunt in plio a facie dñi mei. Hym
nū cantemus dño. hymnū nouū cā
temus deo nro. Adonay dñe mag
nus es tu et p̄clarus in virtu
te. et quē superare nemo potest.
Tibi seruiat omīs creatura tua
quia dixisti et facta sūt. misisti spi
ritū tuū et creata sūt. et non
est qui resistat voci tue. Montes
a fundamētis mouebūt cū aquis.
petre sicut cera liquescent ante
faciē tuā. Qui aute timent te
magni erūt apud te p̄ omnia

Vegenti misericordiæ suæ genus meū. Dñs cū omnē vindictā eōꝝ. in die iudicij visitabit eos. Dabit cīm ignē et vermes in carnes eōꝝ ut urant et sentiant usq; in sempiternū. Et factū est post hæc omnib; ꝑplis post victoriā venit ad ihrlim adorare dñm. Et mox ut purificati sunt obtulerūt omnes holocausta et vota. et repromissiones suas. Vasa vero Judith vniuersa vasa bellica holofernis que dedit illi ꝑplus et conopeū ꝙd' ipsa sibi tulerat in anathema obliuionis. Erāt autē ꝑplus iocundus sedim fuit sedz. et p tres menses gaudiū huius victoriæ celebratū est cū Judith. Post dies aut illos vnusquisq; redijt in domū suā. Et Judith magnificata est in bethulia. et præ omnibus erat vniuersæ terræ isrl. Erat etiā virtute castitatis adiuta. ita ut nō agnosceret vir eā omnibus diebus vitæ suæ. ex quo defunctus est manasses vir eius. Erant autē diebus ꝓcedentib; festis cū iocunditate magna. Habuit autē in domo viri sui annis centū quinq;. et dimisit ancillam suam liberā et defuncta est atq; sepulta cū viro suo in bethulia. Luxitq; illā omnibus ꝑplis diebus septem. In omni autē spacio vitæ eius non fuit qui ꝑturbaret isrl. et post mortem eius annis multis. Dies autem victoriæ huius festiuitatis ab hebreis in numero dierū sanctoz accipit. et colit a iudeis ex illo tpe usq; in ꝓsentem diem

Incipit ꝓlogus sci Jheronimi in librum hester

Liber hester variis trāslatorib; editus. Quē ego de archiuis hebraeoꝝ relegens verbū e verbo ꝑtranstuli. Quē libr editio vulgata lxx interpretū ita mixtū de verbor; fontibus tenuit: addens ea que eo tempore dicta fuerant et aud̄ta. sicut solent e scolarib; disciplis sapiēte thematē exigente quib; verbis uti potuit: qui multa passus est. ut ille ꝙ tuitionē fecit. Vos autē o paula et eustochium qui bibliotecas hebraeoꝝ studiosius intrāte. et mēdacij certamina ꝙbatis. tenetes hester hebraicū librū p singula verba meum tūm latinū aspicite. ut possitis agnoscere me. nichil etiā augmentasse addendo. sed fideli testimonio simpliciter. sicut in hebraeo legitur hystoria. hebraicā latine magis q̄ tranꝺidisse. Nec affectam laudes hoīm. nec vituperationes expauescens. Deo cui placere curantes. immanes hoīm ꝑcussiones nō timem. qui dissipat deus ossa eoꝝ qui hoīb; placere desiderant. Et sicut alphabetū in libro hester ex mimo usq; ad thetum linea ꝓtimi duxis in locis. volentes scilicet septuaginta mēdacium ordinem ꝓsequi etiā in septuaginta edicta maluimus.

Incipit liber hester. Capm̄ 1.m

In diebus assueri qui regnauit ab india usq; ethiopia sup centū viginti et septem ꝓuincias. qui sedit in solio regni sui. sita ciuitas regni eius susis anno tercio regni sui fecit epulas optimatib; et ꝓceribus suis fortissimis et

Hester

sarū et medorū nobilib⁹. et pfectib⁹ pūcipū cūctā se. ut ostenderet diuitias glie regni sui. et magnitudinē atq; iactantiā potentie sue multo tempore tentū videret et octogintā diebus. Cūq; impleti essent dies cuncti qui inuitati erāt ad epulū. septē dieb⁹ iussit conuiuiū parari in vestibulo orti et nemoris qđ regio cultu et manu consitū erat. Et pendebant pte eo omnū tentoria aerei coloris et cū basim. et in circuitū funiculi byssini atq; purpurei. qui eburneis annulis inserti erant. et columpnis marmoreis fulciebāt. Lectuli quoq; aurei et argentei sup pauimētū smaragdino et vario strati lapide dispositi erāt. qđ mira varietate picturā decorabat. Bibebat autē qui mutati erant aureis poculis. et alijs atq; alijs vasis cibi sibi inferebant. Vinū quoq; vt magnificētia regia dignū erat. habundans et preciū poucha tum. nec erat qui nolentes rogaret ad bibendū. sed sic rex statuerat ponens mensis singulos de principibus suis. ut sumeret vnusquisq; qđ vellet. Vasthi quoq; regina fecit conuiuiū feminaū in palatio vbi rex assuerus manē consuescebat. Itaq; die septimo cū rex esset hylarior et post nimiam potationē mulsi fuisset mero. precepit maman et bazacha. et harbona. et bathatha. et zamach et charthas. et abgatha. septē eunuchis qui in conspectu eius ministrabant. ut introducerent reginā vasti coronā regie. posito sup caput eius diademate. et ostenderet cūctis populis et principibus illius pulchritudinē. Erat enim pulchra valde. Que venire et ad regis impiū qđ p eunuchos mandauerat venire contempsit. Unde iratus rex et nimio fu

rore succensus. interrogauit sapientes. qui ex more regio semper ei aderant. et illos sciebat ultra ceteros. qui regem et iura maiorū. Erant autem primi et proximi charsena et sechar. et athimatha et tharsis. et mares. et marsena. et mamucha. septem duces persarū atq; medorū qui videbant faciem regis. et primi post eū residere solitī erāt. cui sententie vasthi regina subiacet. que assueri regis imperiū qđ p eunuchos mandauerat facere noluisset. Respondit aūt mamuchan audiente rege atq; principibus. Non solū regem lesit regina vasthi. sed et omnes principes et populos qui sunt in cunctis prouincijs regis assueri. Egredietur enim sermo reginę ad omnes mulieres ut contemnāt viros suos. et dicant rex assueri⁹ iussit. ut regina vasthi introiret ad eū. et illa noluit. atq; hoc exemplo omnes principū coniuges persarū atq; medorū pulpentū impia maritorū. Unde regis iusta est indignatio. Si tibi placet edictū a facie tua. et scribatur iuxta legem persarū atq; medorū quā preterire illicitū est. ut nequaq; vltra vasthi ingrediat ad regem. sed regnum illius alteri que melior illa est accipiat. Et hoc in omne qđ latissimū est principatus tui audiens rex. dabit honorē. Placuit consilium eius regi et principibus. Fecitq; rex iuxta consilium mamuchan. et misit epistolas ad vniuersas prouincias regni sui. vt quq; gens audiret et legere posset. ducatus iuxta suos. et vnusquisq; principes ac maiores in domibus suis. et hoc per gentes populos diuulgari.

Finis actus hester. Cam. ij.

Post hec regis assueri deferbuerunt indignatio. recordatus est vasthi et que fecisset vel que passa esset. Dixerunt pueri regis

ar mmistri eius. Queruntq; regi puelle virgines ac speciose. et inquirat qui g̃ siderent per vniuersas puincias puellas speciosas et virgines. et adducant eas ad ciuitatē susan. et tradat in domū feminaꝝ sub manu egei eunuchi qui ē ꝓpositus et custos feminaꝝ regiarū. et accipiat munda muliebrē et cetera ad usus necessaria. et queciꝫ mō omēs oculis regis placuerit: ipa regnet ꝓ vasthi. Placuit sermo regi ⁊ ita ut suggesserat iussit fieri. Et erat vir iudeus in susis ciuitate vocabulo mardocheus filius iahir filij semei filij cis. de stirpe ⁊emini. q̃ trāslatꝰ fuerat de ierlim cū ꝯpe quo iechonias rex iude nabilgod rex babilonis trāstulerat: qui fuit nutriciꝰ filie sue patris sui edisse. que alio nomē hester vocabat̄ et vtiqꝫ patrem amiserat. pulchra nimis et decora facie. Mortuis aūt patre eius et matre. mardocheus sibi ea adoptauit in filiā. Cuiꝫ ꝓ audisset regis imperiū. et iussa mandata illius multe virgines pulchre adducerent̄ susan ⁊ agreo traderet̄ eunucho. Hester quoq; mō retenta ab puellas ei tradita est: ut seruaret̄ in domo feminaꝝ. Que placuit ei et inuenit gratiam in ꝯspectu illius. ut accelerāret munda muliebrē. et traderet ei ptes suas. et septē puellas speciosissimas de domo regis. et tra pam ⁊ pedisequas eius ornaret atq; exoraret. Que noluit ei indicare ꝑentelim et patriā suā. mardocheus em ꝓcepat: ut de his ꝛe omno reticeret. Qui dē ambulabat cotidie ante vestibulū domꝰ in qua electe virgines seruabant̄ curā agens salutis hester: et sue volens quid ei accideret. Cū aūt venisset ordo sinistulaꝝ ꝓ ordinē puellarum ut introirent ad regem expletis omnibus que ad cultū mulierem ꝑtinebant: mensibus duodecim⁹ vidēbat̄: ita duraꝝt ut sex mēses oleo vngerentur myrrhino. et alios sex aromatibus ⁊ pigmentis et aromatibus vteret̄. Ingrediebat̄ aūt ad regem quicq; postulasset ad ornatū ꝑtinere accipiebat. et ut eius placuerat ꝓposite de triclinio feminaꝝ ad regis cubiculū trāsibant. Et que intrabat vespe exibat mane. atq; in secundas edes deducebat̄ que sub manu saasgazi eunuchi erant: qui custos erat concubinaꝝ. nec habebat potestatem eundi ad regem nisi vocata. et eam vocāre iussisset ex nomine. Cumq; anno tertio ꝓ ordinē. missa erat dies quo hester filia abiahel patrui mardochei quā sibi adoptauerat in filiā intrare debebat ad regem. Que nō quesiuit muliebrē cultū. ꝑ quicquid voluit eunuchus custos virginū hester ei adornari dedit. Erant em formosa valde. et mirabili pulchritudine oēm oculis gratiosa et amabilis videbat̄. Ducta aūt fuerat hester ad cubiculū regis assueri mense decimo qui vocat̄ thebeth. septimo anno regni eius. et amauit eam rex ꝑ omnes mulieres. habuitq; gratiam et misericordiā cū eo ꝓ omnes mulieres. et posuit diadema regni in capite eius. Fecitq; eam regnare in loco vasthi et iussit celebrari ꝓmptu ministerio cunctis ꝓncipibus et seruis suis ꝓ quarta nupcias hester. et dedit requiē vniuersis ꝓuincijs. ac dona largitus est iuxta magnificentiā ꝓncipalem. Cumq; et secundo congregarentur virgines et ꝛequirerent̄ mardocheus manebat ad regis ianuā. nec quicq; ꝓdiderat hester patriam et ꝓgenies sue iuxta man-

nutricius

datū eius. Cumq; em ille p̄cipi
ebat obseruabat hester. et ita
tūcta faciebat ut eo tpe solita
erat quo ea puula nutriebat.
Eo ut² tempe quo mardocheꝰ
ad regis ianuā morabat². nutri
sui bathathan et thares duo eu
nuchi regi qui ianitores erant.
et i primo palā limine p̄sidebant.
volueruntq; insurgere in regem et
occidere eū. Qđ mardocheus no
latuit. statimq; nutriuit regine
hester. et illa regi ex nomine mar
dochei qui ad se rem detulerat.
Quesitumq; est et inuētū. et appē
sus q; est vterq; eoz patibulo.
mādatū q; hystoriis et annalib⁹
traditū coram rege. Cam iii.

Post hec rex assuerus exal
tauit aman filiū amadathi
qui erat de stirpe agag. et po
suit soliū eius sup omēs p̄ncipes
quos habebat. cunctiq; serui re
gis qui in foribus palatij morabat²
flectebant genua et adorabant
aman. Dixerat em eis p̄cepat impa
tor. Solus mardocheus no flec
tebat genu neq; adorabat eum.
Cui dixerūt pueri regis qui ad
foreas palatij p̄sidebant. Cur p̄
ter ceteros no obseruas manda
ta regis. Cumq; hoc crebrius dice
rent: et ille nollet audire. nunta
uerūt aman vt cernerent vtrū
p̄seueraret in sua. dixerat em eis
se ee iudeū. Qđ cū audisset aman
et exposito p̄basset q; mardo
cheus no sibi flecteret genu. nec
se adoraret. nimis est valde.
et q; nichilo duxit manū in mar
dochei. nec mittere manus suas. audie
rat em q; esset gentis iudee. ma
luit q; volunt eum iudeoz q; erat
in regno assuerus p̄dere nacionem
Hemsse primo ruit vocabulū est
misam anno p̄mo regni assueri
missa e sors in urna que hebrai
ce dicit² phur coram aman quo
die et quo mense gens iudeoz de
beret mactari. et exiuit mensis
duodecimus qui vocat² adar. dixe
runtq; aman regi assuero. Est po
pulus q; omib⁹ p̄uincijs regni tui
dispersus et a se mutuo separatus
nouis vtens legibus et ceremo
nijs. Insuper et regibus tuis q; tepi
nens. et optime nosti qđ non
expediat regno tuo. ut molestat
plurimū. Si tibi placet de
cernite ut pereat. et decem mi
lia talentoz appendā archarijs
gazae tuae. Tulit ergo rex anu
lū quo vtebat² de manu sua. et
dedit aman filio amadathi de
gyreme aggag hosti iudeoz. Dixe
ritq; ad eū. Argentū qđ pollice
ris tuū sit. de populo atq; qđ tibi
placet. Vocatiq; sunt scribe re
gis mense primo in xiiii. die eius
dem mensis. et scriptū
est iuxta quod mandauerat aman ad omnes sa
trapas regis et iudices p̄uinciarū
duū satrapas gentis. ut quelibet gens
legere posset et audire p varias
etates linguarū ex nomine assue
ri regis. et littere signate anulo
regio missae sunt per cursores regis
ad vniuersas p̄uincias. ut omnes esse
atq; delerent omnes iudeos a puero
usq; ad senem. paruulos et mulie
res vno die. hoc est tertio decimo
mensis duodecimi qui vocatur
adar. et bona eoz diriperent
Summa autem epistole hec fuit. ut
omnes p̄uincie parerent et para
rent se ad p̄dictū diem. festi
nabant cursores qui missi fue
rant explere regis imperium.
Statimq; in susis pependit e
dictū rege et aman celebrite co
uiuiū. et gentis iudeis qui in ur
be erant flentibus Cam iiii.

Qve cū audisset mardocheus
scidit vestimenta sua. et in
duitus est sacco. sparsoq; cine
re in capite. et in platea medie
ciuitatis voce magna clamat
uit: ostendens amaritudinem
animi sui. et hoc ciulatu usq;
ad foreas palatij gradiens. Non
em erat licitū indutū sacco ad

lam regis mtrone. In omib⁹ quoq⁹ ꝓuinciis oppidis ac locis ad que crudele regis decretū ꝑueniebat. planctus ingens erat apud iudeos. ieiunia. vlulatus et fletus. sacco et cinere multis ꝓstrato utentib⁹. Ingresse sunt autem puelle hester. et eunuchi. mirabantur⁹q⁹ ei. nūtiabat⁹ enim hester nata est. et misit vestem ut ablato sacco indueret eā. quā ꝙ nullatenus uoluit. Accersit⁹q⁹ athach eunuchū. quē rex ministrū ei dederat. ꝓcepit ut iret ad mardocheū. et disceret ab eo cur hoc faceret. Egressus⁹q⁹ athach. iuit ad mardocheū stantem in platea ciuitatis ante hostium palatij. Qui indicauit ei oīa que acciderāt. quō amanꝑ promisisset ut in thesauros regis ꝓ iudeor⁹ nece inferret argentū. exemplar⁹q⁹ edicti qd̄ pendebat in susis dedit ei. ut regine ostenderet. et moneret eā ut iret ad regem. et deprecaret⁹ eū ꝓ ꝑplo suo. Regressus athach. nūtiauit hester oīa que mardocheus dixerat. Que rursus dixit ei et iussit. ut diceret mardocheo. Oīes serui regis et gēte que sub ditione eius sūt norunt ꝓuincie. q⁹ siue vir siue mulier⁹ mulierib⁹. interius atrium regis ingressi fuerint absq⁹ vlla contradictione statim interficiat⁹. nisi forte rex auream virgā ad eū tetenderit ꝓ signo clemētie. atq⁹ ita possit viuere. Ego igit⁹ quō ad regem intrare potero que triginta iā diebus nō sū vocata ad eū. Ref̄ illi audisset mardocheus. rursus mandauit hester dicens. Ne putes ꝙ animam tuā tm̄ liberes. quia in domo regis es ꝓ cūctis iudeis si eris mutū silentiū ꝓ aliā occasionē liberabit⁹ iudei. et tu et domꝰ ꝑris tui ꝑibis. Et q⁹ nouerit⁹ utrū idcirco ad regnū veneris ut in tali tpe pareres.

Rursus⁹q⁹ hester her mardocheo verba mandauit. Vade et congrega oēs iudeos quos in susis reppereris. et orate ꝓ me. Non comedatis et nō bibatis⁹ tribus diebus ac tribus noctibus. et ego cū ancillis meis similit⁹ ieiunabo. et sic ingrediar ad regē qd̄ lege fit̄ens⁹ non sum. tendens⁹q⁹ me morti et ꝑiculo. Iuit⁹itaq⁹ mardocheus et fecit oīa que ei hester ꝓcepat. Cap̄ v.

Die autem tertio induta est hester regalibus vestimētis et stetit in atrio domꝰ regie qd̄ erat interius⁹ ꝙ basilicam regis. At ille sedebat sup̄ solium in ḡsistorio palatij contra ostium domus. Cūq⁹ vidisset hester reginā stantem. placuit oculis ei⁹ et extendit contra eā virgam auream quā tenebat manu. Que accedens osculata⁹ ē summitatem virge eius. Dixit⁹q⁹ ad eā rex. Quid vis hester regina. que ē petitio tua. Etiā si dimidiam regni ꝑte petieris⁹. dabit⁹ tibi. At illa rūdit. Si regi placet. obsecro ut veniat⁹ ad me hodie et aman tecū ad conuiuiū qd̄ ꝑparaui. Statim⁹q⁹ rex. Vocate inquit aman cito ut hester obediat voluntati. Venerunt itaq⁹ rex et aman ad conuiuiū qd̄ eis regina ꝑauerat. Dixit⁹q⁹ ei rex. Postq⁹ vinū bibēt⁹ habūdanter. Quid petis ut detur tibi. et ꝙ qua re postulas. Etiā si dimidia ꝑs regni mei petieris⁹ impetrabis. Cui rūdit hester. Petitio mea et ꝑces iste sunt. Si inuenī gratiam in ḡspectu regis et si regi placet ut det michi qd̄ postulo. et mea impleat petitionē. veniat rex et aman ad conuiuiū qd̄ ꝑparauī eis. cras⁹q⁹ regi agam voluntate mea. Egressi⁹q⁹ sub ditione illo aman letus⁹ ꝓcedit

ter. Cumq; vidisset mardocheū sedentem aī foreſ palatij. ⁊ nō solū nō assurrexisse sibi. ſ; ne motū quidē de loco sessionis sue. indignatꝰ ē valde. et dissimulata ira reuersus est in domum suā. quorūdā q; ad se amicos. et zares uxorem suā. et exposuit illis magnitudinē diuitiarū suarū. filiorūq; turbā. et q̄tā ei gloria sup omēs pncipes et seruos suos rex dedisset. Et post hec ait. Regina quoq; hester nullū aliū vocauit cū rege ad conuiuiū pter me. apud quā etiā cras cū rege prāsumor sum. Et cū hec oīa habeā michil me habere puto q̄diu videro mardocheū iudeū sedētem aī foreſ regias. Rūderūtq; zares uxor eius et ceteri amici. Jube pari exelsam trabem habentē altitudinis quīquagīta cubitos. et dic mane regi. ut appendat² sup ea mardocheus. et sic ibis cū rege letus ad conuiuiū. Placuit q; ei ḡsiliū. et iussit exelsam parari crucem

Eā vi.

Nocte illa rex dormire non potuit. iussitq; afferri sibi hystorias et anales pox temporū. que cū ei pīte legerent² venit ad eū locū ubi scptū erat. quō nūciasset mardocheus insidias bathaan et tharez duox eunuchox regem assuerū iuxta lāc cupientiū. Cui rex ait. Quid pro hac fide honoris aut pmii mardocheus ḡsecutus est. Dixerūtq; ei ſui et ministri. Nichil omino meritis accepit. Stat in atrio. Aman quippe introierat atriū domus regie ut suggeret regi. ut iubet mardocheum affigi patibulo q̄d ei fecerat ꝑparatū. Cui dixerunt pueri. Aman stat in atrio. Dixitq; rex. Introeat. Cumq; esset introgressus ait illi. Quid debet fieri viro quē rex honorare desiderat. Cogitauit aman in cor de suo et reputauit. q; nullū alium rex nisi se vellet honorare. Quid homo quē rex honorare cupit. debet indui vestibus regijs. et ponī sup equū qui de sella regia est. et accipe regium diadema quod ꝑ caput suū. et ponis de regibus pncipibus ac tyrannis tenent equū eius. et ꝑ plateā ciuitatis incedens clamet et dicat. Sic honorabit quē rex voluit honorare. Dixitq; ei rex. Festina et sume stolā et equū. sicut locutus es mardoceo iudeo. qui sedet aī foreſ palatij. Cave ne quicq; de hijs que locutus es ꝓtermittas. Tulit itaq; aman stolā et equū. indutusq; mardocheū ⁊ platea ciuitatis. et imposituꝫ equo precedebat atq; clamabat. Sic honorabit honore dignus est quē rex voluerit honorare. Reuersus q; ē mardocheus ad ianuam palatij. et aman festinauit ire in domū suā lugens. et opto cooperte. Narrauitq; zares uxori sue et amicis oīa que euenissent sibi. Cui riderūt sapientes q̄s habebat in ḡsilio et uxor eius. Si de semine iudeox est mardocheus aī quē cadere cepisti. non poteris ei resistere. ſ; cades in conspectu eius. Adhuc illis loquentibus venerūt eunuchi regis. et cito eū ad conuiuiū q̄d regina parauerat pduxerūt.

Eā vii.

Letatus itaq; rex et aman ut libenter cū regina. Dixitq; ei rex etiā in secūdo die postq; vino inebriatus erat. Que est petitio tua hester. ut detur tibi. et quid vis fieri. Etiā si dimidia regni mei ꝑtem petie

rib impetbis. Ad quē illa rī
dit. Si inuenī gr̄am in oculis
tuis o rex et si tibi placet. do
na mihi aiam meā p qua rogo
et ppli mei p quo obsecro. tra
diti em sumꝰ ego et ppls meꝰ
ut gteram⁹ iugulem⁹. et pea-
mur. Alioꝝ vtiā in seruos et famulas
vendēm⁹ cēt tolerabile malum
et gemens tacerē. Vnde autem
hostis mr est tuꝰ crudelitatis re
dundat in regem. Iudens aꝝ
rex assuerus dixit. Quis est
iste et cuꝰ potestis ut hec au
deat frē. Dixit hester. hostis
et inimicus mr pessimꝰ iste est
aman. Qd ille audiens. illico
obstupuit. vultū regis ac regi
ne ferre nō sustinēs. Rex aute
surrexit iratus. et de loco cō
uiuij mīsit in ortū arboribꝰ
situ. Aman quoꝝ surrexit ut
rogaret hester reginā p aia sua.
Intellexit em a rege sibi patū
malū. Qui cū reuersus esset de
orto nemoris ḡsito. et intrasset
cōuiuij locū. reperit aman sup
lectū corruisse in quo iacebat
hester. et ait. Etiā reginā vult
oppīnere me pīte in domo mea.
Verbū verbis de ore regis exie
rat. et statim operuerūt faciē
eius. Dixitq; arbona vnus de
eunuchis qui stabat in ministerio
regis. En lignū qd paurerat mar
dochei qui locutus est p regē
stat in domo aman habens alti
tudinis quīquaginta cubitos.
Cui dixit rex. Appendite eū in
eo. Suspensus est itaq; aman
in patibulo qd paurerat mardo
chei. et regis ira requieuit.

Cap̄m viij.

De illo dixit rex
assuerus hester regine. do
mū aman aduersarij iudeorū
et mardocheus ingressus est am
icitiem regis. Confessa e em ei
hester qꝰ esset patruus eiꝰ. Tu
litq; rex anulū quē ab aman
repti iusserat. et tradidit mar
dochei. Hester aute constituit
mardocheū suꝰ domus sue. Let
his cōtenta pdit ad pedes re
gis. fleuitq; et locuta ad eum
orauit. ut malicia aman agagi
te. et mathematis pessimi qd
excogitauerat gētī iudeoꝝ irri
ret irritus fieri. At ille exo re
ge sceptrū aureū ptendit ma
nu quo signū clemētie mostra
batur. Illa aꝝ assurgens stetit
ante eū. et ait. Si placet regi et
tuēm gr̄am coram oculis eius.
et dēcretio mea nō ei videatur
esse cōtraria. obsecro ut no
uis epistolis veteres aman lit
m sidiatoris et hostis iudeoꝝ
quibꝰ eos in cūctis regis pūn
ib perire prepat reuocī iubeatur.
Quo em poterō sustinē malum
et miserioē ppli mei. Rudita
rex assuerus hester regine et
mardocheo. Domū aman con
cessi hester. et ipm iussi affigi
cruci qui ausus e manū i iude
os mittē. Scribite ergo iudeis
sicut vobis placet ego regis
nomine. signatis lris anulo
meo. Hec em consuetudo erat.
ut epistolis que ex regis noīe
mittebāt. et illius anulo signa
te erant. nemo auderet contra
dicē. Amitis aꝝ scriptis et lībi
bis regis. erat aute tempus
tertij mensis. qui appellat sybar
vicesima et tria die illius scripte
sūt epistole ut mardocheus
voluerat ad iudeos et ad principes
pruatores aꝝ et iudices. qui ē
tū viginti septē pūcis ab in
dia vsq; ethiopiam psidebāt.
pūcie atq; pilne. ppls et ppls
iuxta lingnas et lras suas. et
iudeis prout legē poterant. et au
dire ipeꝝ epistole. que ex re
gis nomine mittebāt. annulo
illius signate sūt. et misse per

bedarios. qui p omb⁹ puincias
dispersos veteres leges nouas
mittis precipient. Quibus im
perauit rex. ut quecumq; iudeos
et p singulos ciuitates. et ꝛ vnaq;
prouincia congregari. ut starent
pro animabus suis. et omnium imici
corum suos cū uxoribus ac liberis
ac vniuersis domibus interficerent
atq; delerent. Et statutum est
p omb⁹ puincias vna vicenos di
es. idest tricesima mensis duode
cimi adar. Sūmaq; epystole
sunt: ut in omnibus terris et plis
qui regis assueri impio subia
cebat. noticie fiet patos ee iudeos
ad capiendā vindictā de hosti
bus suis. Expressiq; sūt bedarij
celeres mittos properantes. et edic
tū regis perpendit in susis. aga
dochens de palatio et de spū
regis exiens fulgebat vesti
bus regijs. iacinctinis videlicet
et crimi. corona aurea por
tans magnā. et amicti pallio sa
rico atq; purpureo. omibus q;
iudeis exultauit et letum est.
Judeis aute noua lux orta vi
sa est grandis honor. atq; tri
pudiū apud omb⁹ pplos ubi-bet
atq; puincias. Quocūq; regis
iussa veniebat. mira exultatio.
epule atq; iuncta. et festus dies
et celebris. ut plures alterius gen
tis et secte. corū religioni et ceri
moniis interetent. Grandis ei
timor iudaici nois irruebat
in gentes. Eam xv.
Igitur duodecimi mensis que adar vocatur
cū in diuissimū tricesima die
ei⁹ iudeis minitabat. et
hostes eorū insidiabant. sig
nū. versa vice iudei suspicatos
esse repererūt. et se de aduersarijs
vindicare. Congregatis sunt
p singulas ciuitates. oppida et
loca. ut extenderent manū cōtra
inimicos et persecutores suos nul
lus q; ausus est resistere. eo q; omb⁹
pplos magnitudinis formido pe
netrauerat. Nam et principes iudi
cū. duces et procuratores. omi
q; dignitis que singulis locis
et opibus perat exaltabant iu
deos timore mardochei. quem
principem et palatij et plurimū
posse cognouerat. Fama quoq;
nois eius crescebat cotidie. et
p victoriā ora volitabat. Itaq;
percusserūt iudei inimicos suos
plaga magna. et occiderunt eos
reddentes eis qd sibi placuerat
facere. Intantū ut etiam in susis
quingentos viros interemerunt.
cōtra decē filios aman agagi
te hostis iudeoꝝ. quoꝝ isti sūt
nomina. pharsandatha. et del
phon. et esphata. et phorata.
et adalia. et aridatha. et ephe
mesitha. et arisai. et aridai. et
mazatha. Quos cū occidisset.
pdas de sp̄ys eoꝝ tangere
noluerūt. Statimq; numerus
eoꝝ qui occisi sunt in susis ad
regem relatus est. Qui dixit
regine. In urbe susis interfecit
iudei quingentos viros. et alios
decē filios aman. quidnā putas
eos egisse eodem in vniuersis
prouincijs. Quid vltra postulas.
et quid vis ut fieri iubeā. Cui
illa rndit. Si regi placet. detur
potestas iudeis. ut sicut hodie
fecerūt in susis. sic et cras faci
ant: et decē filij aman in pati
bulis suspendātur. Precepitq;
rex ut ita fieret. Statimq; in su
sis pependit edictū. et decem
filij aman suspensi sūt. Congre
gatis iudeis quartadecima adar
mensis die interfecti sunt in su
sis trecenti viri. nec eoꝝ ab illis
direpta substantia est. Qz et p
omb⁹ puincias que dicioni regis
subiacebant p aiabus suis stete
re iudei interfectis hostibus ac
persecutoribus suis. Intrā ut sep

tuaginta quinq; milia om̃s̃or̃
mplerent². et nullꝰ de substã
cijs eor̃ quitꝰ ꝯtingeret. Dieb
aut̃ tertijs decimꝰ mẽsis adar
vnꝰ apud omẽs mit̃fectoꝝ fiut.
et qꝫ tredecimo die rẽde desierũt
que ꝯstituerũt̃ et solempnem
ut in eo oĩ temꝑe tẽpꝰ
vacarent epulis gaudio atq;
cõuiuijs. At hijs qui in vrbe susis
rẽdem exꝑuerant trisdecimo et
qꝫ tredecimo eiusdem mensis
die in rẽde versati sũt. quitto de
cimo aut̃ die pariter desierunt
et idcirco eũdem diem ꝯstitue
re solẽpnem epularũ atq; leti
tie. Hijs vẽ uidẽ qui in oppidis
nõ muratis ac villis morabãt²
quartãdecimã diem mẽsis adar
quintum et gaudij deuenerũt
ita ut epulent in eo. et mittãt
sibi mutuo ꝑtes epularũ et ci
borũ. Scripsit itaq; mardo
cheus oĩa hec. et hijs ꝯprehensa. misit ad iudeos qui i oĩb
regijs ꝑuincijs morabant² tam
in vicino positis qꝫ ꝑcul. ut qr
tãdecimã et quitãdecimã diem
mẽsis adar ꝑfectis sustinent
et retinente semp anno. solẽp
ni honore celebrãrent. quia in
ipsis diebus se vlti sunt iudei
de inimicis suis. et luctu atq; tri
stitia in hylaritate gaudijq;
sint quesse. essentq; iste dies
epulaꝝ atq; letitie. et mitterẽt
sibi inuicem cibos ꝑtes. et pau
peribus munuscula largirent².
Susceperuntq; iudei in solemp
nem ritũ cuncta que eo tempe
facẽ cepant. et que mardocheꝰ
hijs fieri da mandauerat. Aman
enim filius amadathi stirpis agag
hostis et aduersarius iudeorum
cogitauit contra eos malũ. ut oc
cideret illos. atq; deleret. et misit
phur qd̃ ma hebraica vertitur
in sortem. Et postea mitressa e
hester ad regem obseruans. ut
coniuratio eius hijs ꝓuisa fieret.
et malũ qd̃ cõtra iudeos cogita
uerat reuertẽtur in caput eius.
Denigq; et ipm et filios eius af
fixerũt cruci. atq; ex illo tpe
dies isti appellati sũt phurim.
idest sortium. eo qꝫ phur idest
sors in vrna missa fuerit. Et ge
sta que hester sũt epystole ide
libri huius volumẽ ꝯtinetur.
Quecq; sustinuerũt. et que de
inceps immutata sũt susceptione
dei sup se et semẽ suum. et sup
cunctos qui religionem eor̃ volue
rant copulari. Et nulli licebat.
hos duos dies absq; solempni
tate trisigẽ. quos septima tes
tat² et certa expectant tempo
ra. amis sibi iugiter succedentibus.
Isti sunt dies. quos nullꝰ vlla
delebit oblivio. et ꝓ singulas
generationes cuncte in toto orbe ꝓ
uincie celebrabũt. Nec est vlla
ciuitas. in qua dies phurim.
idest sortium nõ obseruentur. a
iudeis et ab eor̃ ꝓgenie. que
hijs terminis obligata est.
Scripsitq; hester regina filia
abyhahel. et mardocheus iudeꝰ
cuncta scripta epla̅m. vt omnis stu
dio dies ista solempnis sanctis
tur. in posteꝝ. Et misit ad
omẽs iudeos qui centũ viginti
septem regijs assiduis ꝓuinci
vexabantur. ut haberent pacẽ
et susciperent veritatem obser
uantes dies sortiũ. et suo tempo
re cũ gaudio celebrarent. sicut
ꝯstituerant mardocheus et hes
ter. et illi obseruanda susce
perant a se et a semine suo ieiu
nia atq; clamores. et sortium
dies. et oĩa que libri huius
qui vocat² hester hystoria ꝯtinet²

Cap̃ x.

Rex vero assuerus.

p festus

hs msilas fert tributarias. Cui
ius fortitudo et imperiū et dig
nitas atq; sublimitas qua exal
tauit mardocheū scripta sūt in
libro medorū atq; pzarū. Et
qd mardocheus iudaeus tyene
rib sedib a rege assiero fuit.
et magnus apud iudeos et ac
ceptabilis fratrū suoz plebi.
quezens bona pplō suo. et loquēs
ea que ad pacem sui seminis
ptinent. Que habent² in hebreo
plena fide expssi. Hec autem
que sequūt² scripta reppe
re
edicione vulgata. que tzeroz
linguis et libris ignorāt². Et inte
rim post finē libri hoc explin
ferebat². qd' nota g sic studiosi
unum obelo idest veru pnota
uimꝰ. Dixitq; mardocheꝰ. a deo
facta sūt istā. Recordatus sū
somnioꝝ qd' videra hec eadem
significatio
nec eoz quicq;
tezritū sunt. Fluuius fons q̄ tre
uit in fluuiū. et in lucē soleq;
gressus est. et in aquas pluri
mas redundauit. Hester est
qua rex accepit vxorem. et
voluit ee regina. Duo autem
dracones ego sū et Aman. Gē
tes que congregate sunt ut
delere nomē conati sūt iudeoz.
Gens autem mea isr'l est. qui
clamauit ad dnm. et saluauit
pt dns pplm suū. liberauit
q; nos de omnib malis. et fecit
signa magna atq; portenta
inter gētes. et duas sortes ee
pcepit. vna pplo dei. et aliam
cunctis gētib. Venitq; vtq;
sorte in statutū ex illo ia tempe
diem tota deo vnusquisq; gen
tis. Et recordatus est dominꝰ
pplī sui ac misertus hereditati
sue. Et obseruabūt² dies isti
in mense adar. q̄ta decima et
quartadecima die eiusdē mensis
cū omni studio et gaudio. vnā
cetū pplī congregati in cunctas
temporis generatiōes pplī isr'l.

Anno quarto. Cap. xj.
regnantibus ptholomeo et
cleopatra. attulerūt dositheꝰ
qui se sacerdotē et leuitā ge
neris ferebat. ptholomeus
filiꝰ eius hanc epl'am phuri-mi
quā dixerūt interpretatū esse
lisimachū ptholomei filiū in
ihrlm. Hoc quoq; principiū
erat in editione vulgata. q̄
non in hebreo nec apud vlli
fert² in tpm. Anno sēdo regi
nante artaxerse maximo. pri
ma die mensis nisan. vidit
somnium mardocheus filius
iahyri. filij semei. filij rib. de
tribu beniamin homo iudeus
qui habitabat in vrbe susis
vir magnꝰ. et mag̃ pmoꝝ aule
regie. Erat autē de eo nūo rap
tuoz quos trāstulerat nabu
godonosor rex babilonis de ihrlm cū
iechonia rege iude. Et hoc
eius somnium fuit. Apparue
runt voces et tumultus et tem
tras et tremoto et gturbatio
sup terram. Et ecce duo dra
cones magni. paratiq; contra
se impugnare. Ad quoz clamore
gtis gentes sunt nationes ut
pugnarent gtra gentē iusto
rum. Fuitq; dies illa tenebraz
et disserimina tribulationis et
angustie. et mag̃ gentes formido
sup terra. Conturbatiq; e
gētes iustoz timentes mala
sua et pparata ad mortem.
clamauerūtq; ad dnm. et ill'
voce fontes pueri
uit in fluuios maximos. et in
aquas plurimas redundauit.
Lux et sol ortus est. et humiles
exaltati sūt et deuorauerūt
inclitos. Qd' cū vidisset mar
docheus. et surrexisset de stra

tu. cogitabat quid deus facere
vellet. et fixit habebat in ani
mo stulte cupiens quid significaret
somnium. Cap̃ xom.

Morabatur autem eo tempore
in aula regis cū bagathya &
thara eunuchis regis. qui iam
tertio erat palatij. Cūq; intellexis
set cogitatorū eor et curas
diligentius perscrutasset. didicit q;
conarētur in regē arripere manus mittere. et nūciant super eo re
gi. Qui de vtroq; habita questi
one. cōfessos duci iussit ad mor
tem. Hec aut̃ gesta erant scr̃i
sit in cōmentariis. Dz et mar
dochei memoria libris tradidit.
Precepitq; ei rex. ut in aula pa
latij moraret. datis ei p dilec
tione muneribus. Aman vero filius
amadathi bugeus erat gloriosissimus coram rege. voluit nocere
mardochęo. et pplo eius p duo
bus regis eunuchis q̃ fuerant mis
si. Lucisq; prooemium. Que
sequit̃ur in eo loco posita erat
ubi scr̃ptū est in volumine. et di
ripuerūt bona ul' sb̃stantias eor
que in sola vulgata editione
reperimus. epystole autem hoc
exemplar fuit. Cap̃ xom.

Ego maximus artaxerses ab
india vsq; ethiopiam cen
tū viginti septem p̃uinciarum
p̃nceps bus et dumbus qui ei sunt im
pio subiecti sunt salutem. dicit.
Cū plurimis gentibus imperarem. et vniuersum orbem mee di
tioni subiugassem. nolui nec
p̃ abūdi potentie machinatus die
q; clemēcia et lenitate gubernare subiectos. vt absq; vllo ter
rore vita silēcio tranquillitatem
aptata gēs mortalibus pace fru
erent. Querēte autem me a
cōsiliariis meis quo hoc posset
impleri qui sapia et fide cete
ros p̃stellebat. et erat p̃ re
gem secūdus Aman noīe. mdi
cauit michi in toto orbe terrar
plin ee dispersū qui nouis vtebat
legibus. et contē omni gentium fa
cietis q̃ suetudine. regiis iussa
q̃tempnēt. et vniuersam gentium
nationū sua dissensione violaret.
Cūq; d' eo didicissem. videntes
vna eē fetem rebelle aduersum
omē hoīm genꝰ pui sibi vti legi
bus. mandatis iussionibus q̃ traie
et turbare subiectam nobis &
unam pacem atq; gentium,
iussimus. ut quos scripsi aman q̃
omibus p̃ncipibus p̃positus est. et
secūdus a rege. et que patrius
loco colimus mōstrauit. cū qui
busdam et liberis deleant. ab in
imicis suis. nullisq; eor misereat.
sed tertiadecima die duodecimi mē
sis adar. am p̃sentis. ut nefarii
homines vno die ad inferos des
cendentes reddant mihi pro nro
patrem qua turbauerant. Hec
vsq; exemplar epystole que
sequit̃ post eū locū scripta
reperi vbi legitur. Perscrips
sit mardocheus scripsit omnia q̃
ei mandauerat hester. Ver tamē
habent̃ in hebraico. et apud
nullū penitus feruntur inter
tū. Mardocheus aut̃ deprecatus est dnm. memor omi
opum eius. et dixit. Dne deus
rex omnipotens in dicione tua em
nia sita sunt posita. et non est qui
possit tue resistere voluntati si
decreueris saluare israel. Tu fe
cisti celū et terrā. et quicquid
celi ambitu continet. dns om
nium. nec est q̃ resistat maiestati
tue. Cuncta nosti et scis. quia non
p̃ superbia et ostumelia et alio
q̃lie cupiditate fecerim hoc.
ut non adorarem in mane superbissimū. libenter eum p̃ salute
israel etiā vestigia pedū eius de
osculari paratus essem. sed timui

ne honorem dei mei tribuere ad hominē: et ne quidē adorarem coram pcepto dñō meo. Et nūc dñe rex deus abrahām miserere pplō tuo quia voluit nos inimici nri pdere. et hereditatē tuā delere. Ne despicias ptem tuā quā redemisti tibi de egypto. Exaudi deprecatōem meam et propitius esto sorti et funiculo tuo. et conuerte luctū nrm in gaudiū. vt viuētes laudem nomē tuū dñe. et nō claudas ora te canentiū. Omēs quoq; isrl' pari mēte et obsecrabāt ad dñm. eo q; eis ētia mors impenderet. Cap xiiij.

Hester quoq; regina confugit ad dñm pauens periculum qd' imminebat. Cūq; deposuisset vestes regias sletibq; et luctu apta indumēta susceperit. et pro vngentis varijs cinere et sterc̄ore impleuit caput: et corp̄ suū ieiunijs humiliauit. Omia; loca in quibq; an lētia consueuerat: crinū laceratōe repleuit: et deprecabat dñm deū isrl'. dñe mi qui rex nr' es solꝰ adiuua me solitariā. et cui p̄ter te nullus auxiliator est alius. periculū meū in manibus meis est. Audiui a p̄re meo. q; tu dñe tulisti isrl' de cūctis gentibus. et patres nros ex omnibus retro maioribus suis. ut possideres hereditatem sempiternā. Feristiq; eis sicut locutus es. Peccauim⁹ in cōspectu tuo. et idcirco tradidisti nos in manus inimicoꝝ nrōꝝ. Colueruntq; eos deos eoꝝ. Justus es dñe. Et nūc nō eis sufficit q; durissima nos oppressit seruitute. sed robur manuū suaꝝ ydolorū potentie deputantes voluit tua mutare p̄missa. et delere hereditatem tuā. et claudere ora te laudantiū. atq; extinguere gl̄iam templi et altaris tui. ut aperiant ora gentiū. et laudent ydola fortitudinē. et p̄dicent carnale regem in sempiternū. Ne tradas dñe sceptrū tuū his qui nō sunt. ne rideant ad ruinā nrām. Sed quere cōsiliū eoꝝ sup eos. et eū qui nos cepit seuire disp̄de. Ayemēto dñe et ostende te nobis in tpe tribulatōis nre. et michi da fiduciā. Rex deoꝝ et vniuerse dñe p̄tātibus tribue sermonē compositū in ore meo in cōspectu leonis. et trāsferte eū illius in odiū hostis nri. ut et ipē pereat: et reliqui qui ei cōsentiūt. Nos autem libera in manu tua. et adiuua me nullū aliū habentē auxiliū nisi te dñe. Tu habes omnē scientiam et nosti quia odiō gl̄iam iniquoꝝ. et detestor cubile incircūcisoꝝ. et omnis alieni⁹ p̄fane. Tu scis necessitatē meā qd' abhominer signū superbie et gl̄ie mee qd' est sup caput meū in diebus ostentatiōnis mee. et detestor illud quasi pannū menstruate. et non portem in diebus silētij mei. et q; non comedērim in mensa aman. nec michi placuerit cōuiuiū regis. et nō biberim vinū libaminū. Et nūq; ancilla tua ex quo huc trāslata sū vsq; in p̄sentem diem nisi in te dñe deus abrahām. Deus fortis sup omnes exaudi vocem eoꝝ q; nullā aliam spem habent: et libera nos de manu iniquoꝝ. et erue me a timōre meo. Tyet quoq; addita reperi in editione vulgata. Cap xv.

At mardochēus audiuit ei haud dubiū quin hester mardocheus ut ingrederet ad regem. et rogaret p pplō suo. et p patria sua. memor inquit humilitatis tue. quō nutrita sit in manu mea. quia aman secūs a rege

loquitur est cont̃e nob̃ m mor
tem. et tu mueri dn̄m. et loquè
regi p nobis. et libera nos de
morte. Ver non et ista que sub
dita sunt. Die aut̃ tercio depo
suit vestimẽta ornatꝰ sui. 7 tri
buita est ḡlia sua. Cuꝫ regio
fulgeret habitu. et inuenisset
om̃y rectorem et saluatorem dn̄
assurꝫ sit duas famulas. Et sup
vna quidē mittebat2 ꝙsi p deli
cijs et m̃ma teneritudme cor
pus suū fere nō sustinens. Al
tera aut̃ famularū sequebat2
dnam defluentia rhumi mdu
mẽta sustentans. Ipa aut̃ roseo
vltra colore pfusa. et gratis ar
mitenbꝫ oculis tristem relabat
ammā. et m vno timōe cont̃e
dictū. Ingressa ingit2 cuncta per
ordinē ostia. stetit cont̃e vestem
vbi ille residebat sup solui regi
in sui mdutus vestibꝫ regijs. au
roꝫ fulgens et p̃cosib lapidibꝫ
eratꝫ terribilis aspectu. Cuiꝫ
eleuasset faciem. et ardentibꝫ
oculis furore pectoris mdicas
set. regina corruit. et in pallo
rem colore mutato lassum sup
annillam vel manu caput. Con
uertitꝫ deus spm̃ regis m mā
suetudmē. et festinus et metu
ens exiluit de solio. et sustentans
eam vlnis suis donec rediret
ad se. hijs verbis blandiebat2:
Quid habes hester. ego sum
frater tuus noli metuere. non
morieris. Non em̃ p te ꝫ pro
omnibꝫ lex constituta est. Ac
cede ingit2 et tange sceptrum
Cuiꝫ illa retineret tulit aurea
virgā. et posuit sup collū eius
et osculatus est eam. et ait: Cur
mihi nō loqueris. Que respon
dit: Vidi te dne mi quasi an
gelū dei. et conturbatū est cor
meū p timōe glie tue. Valde
enim mirabilis es dne. et facies
tua plena et gratiaꝝ. Cumꝫ
loquitur rursus corruit. et
pene exanimata e. Rex autem
turbabat2. et omnis minister eius
consolabat2 eam. Exemplar epi
tole regis artaxersis qua pro
uincijs ad totas p̃uincias regni
sui missit. qd̃ et ypm̃ in hebraico
volumine nō habetur. Cap xvi

Rex magnus artaxersis ab
india vsꝫ ethiopiam centi
vigenti septem p̃uincijs duci
bꝫ ac p̃ncipibꝫ q̃ mecum obediūt
iussionj salutem dicit. Multi,
bonitate p̃ncipū et honore q̃
m eos collatus est abusi sunt
in superbiam. et non solū subie
tos regibꝫ nituntur oppmere ꝫ
datam sibi gliam nō tantum
ipos qui dederūt moliunt2 insidi
ari. Ver q̃ tenti sunt gr̃ijs nō acce
beneficijs. et humanitatis in se
um violare. ꝫ dei quoꝫ cuncta
regentis arbitrantur se effugire
posse sententiā. Et mtm̃ vesanie
p̃rupuerunt. ut eos qui credita
sibi officia diligenter obseruant
et ita gesta agunt. ut omni lau
de sint digni medacijs nitoꝫ calumnijs
conent2 subuertere. dū aures p̃n
cipū simplices et eo sua natura
alios estimates callida fraude
decipiunt. Que res et ex vete
ribꝫ p̃batur2 hystorijs. et ex
hijs que geruntur cotidie. quib
malis quorūdā suggestionibꝫ
regū studia depraue[n]t2. Vn̄ p
uidendū est patri omni p̃sulenti.
Ver putare debetis. si diuersa
iubeam9 ex animi mei vemen
tia. ꝫ p qualitate et neces
sitate temporū ut rei p̃fectus
possit vtilitas seruire sperata. Et
ut manifestius qd̃ dicimus
intelligatis aman filij amala
thi. et animo et gente mace
do. alienꝫ a p̃sanguinitate et
et pietatem meam sua crudeli
tate gmaculans peregrinus
a nobis susceptus est. et tanta
m se exoptus humanitatem ut

pater mꝰ voraret⁹. et adoret⁹ ab omnib⁹ post regem sedib⁹. Qui mtm̄ ar-rogantie tumoꝛe sublatꝰ est. ut vetꝛno nos pri uaꝛe niteret⁹. et spū. Nam mar dochei cuꝰ fide et bn̄ficijs viui mꝰ et consortem regni mi hes ter cū omi gete sua nouis qui busda atꝛs mauditis machinis ꝯpetuit in moꝛtem. Hic cogi tatꝰ ut illis interfectis insidia ret⁹ nostre solitudim. et regnū ꝑsaꝝ trāsferet in macedones. Job autem a pessimo moꝛtaliū iudeoꝝ nec dēstinatoꝝ in nulla penitꝰ culpa repperimꝰ. ꝟ eō tm̄o iustus utentes letitijs et filios altissimi et maxim̄ semꝑꝰ viuentis dei. cuiꝰ bene fico et pūbꝰ nris et nobis regnū est traditū et vsꝙꝰ hodie custodit⁹. Vnde eas lras q̄s sub nocte mo ille direxerat. scriptas ꝛ nr̄itas. Ideo quo scire aīt portas huiꝰ vrbis idest fusis et ꝑcē q̄ machinatꝰ est. et omib⁹ gētibus cuꝝ pendet ꝓpatibulis. nō nobis sed deo ei reddēte q̄d meruit. Hoꝛ au tem edictū q̄d nūc mittimꝰ in cūctis vrbib⁹ ꝓponat⁹. vt lucē at iudeis uti legib⁹ suis. Quib⁹ debetis esse ꝛmunito. ut eos qui se ad netem eoꝝ paucꝛat possint mactare terciadecima die mensis duodecimi qui vocat⁹ adar. Hanc em̄ diem omnib⁹ dꝰ meroꝛis et luctꝰ eis vertit in gaudiū. Vñ et vos inter celebres dies hanc habetote diem. ⁊ cele bꝛate cū omi letitia. ut i posteꝝum ꝛnosc⁹ omnib⁹ q̄ fideliter ꝑsis obedit. dignā ꝑ fide veri ꝑ meꝛcēde. qui aut insidiant⁹ regno eoꝝ perire ꝑ scelꝛ. Om nib⁹ aut pūcta et cuncta q̄ no luceāt solēpnitatis huiꝰ et ꝑcepꝰ gladio et igne pereat et sic delē at⁹. ut nō solū hominib⁹ ꝑ eaꝝ bestijs tua sit ī sempiternū ꝓ

exemplo edempt⁹ ⁊ obedīcie.

Incipit ꝓlogus beati Jheronimi in librum Job.

Cogor ꝑ singulos scripture diuine libros aduersarios respondē maledictis. qui mēptaꝝ mea reprehensione septua ginta mēptum trī nnāt⁹. quasi nō et apud grecos aquila symmach⁹ et theodocion vel verbum e verbo. ul' sensū e sensu. vel ꝙ vtroꝙ ꝙmixtim et medie tem peratū genꝰ trāslationis expſſerint. et omia veteꝝ mīstꝝ mēti volumina origenes obelis asteriscis ꝙ distinxerit. quos ul' additos ul' a theodocione sup tos trāslationi antique inserint ꝑsim ꝓbans definisse q̄d additū est. Discant itaq̄ obtrectato ꝛes mei ꝛcipe in toto q̄d in ꝑti bus suis repperit. aut mēdacii nonem mea cū asteriscis sub ndē. Neq̄ em̄ fieri potest. ut quos pluꝛa mēdacia finisse sustepe rit. nō cosdē eadē in pluribꝰ errasse fateant⁹. ꝓpriꝰ in Job Cui si ea que sub asteriscis ad dita sūt subtraxeris ꝓ maxi ma detrimēta bit⁹. Et hoc dum taxat apud grecos. Ceteꝝum apud latinos aū eam trāslati onem quā sub asteriscis et obe lis nup edidimꝰ septuaginta fere et octo octingenti versus sunt. ut detruncatꝰ et laceratꝰ coꝛpus ꝙ liber fidelitatem su pplicē ꝙ legentib⁹ ꝓbeat. Hec aut trāslatio nullū de veteꝝ bꝰ sequit⁹ interpretē. ſi ego ipse hebraico arabicoꝙ sermone ⁊ mēdā syro nūc verba nūc sen sus nūc simul vtroꝙ resonabit. Obliquus eadē apud hebreos totus liber fertur. et lubricus

et qđ̄ grece rethorice vocāt sce
matismenon. dicēs aliud loqui
t² aliud agit. ut si velis ami
cū aut mutuā strictis
tenē manib⁹ q̄sto fortius p̄cus
sis. tāto citius elabit². Nemi
ni me ob intelligētiā huius vo
luminis liddeum quēdā p̄ceptō
rem qui apud hebreos p̄mus
haberi putabat² nō puto re
tenuisse mmmmb. cuius doctri
na an aliquid p̄fecerim ne
scio. Hoc vnū scio nō potuisse
me mēdacium nisi qđ̄ ante mtel
lexerā. Principio itaq̄ volu
minis vsq̄ ad verba Job apud he
breos psa octo est. Porro a ver
bis Job in quibus ait. Pereat
dies in qua natus sū. et nox in
qua dictū ē cōceptus est homo.
vsq̄ ad eū locū vbi ante finē
voluminis scriptū est. Idcirco ipse
me reprehendo et ago primam
in faucilla et finē. exāmetri v̄
sus sunt. dactulo spondeoq̄ mu
tuētes. et qđ̄ lingue ydioma re
bus recipientes. et alios pedes
nō curāte syllabaru q̄ cōsue
tudinem. Interdū quoq̄ rithmi ipe
ditus et tumultu fecit² numeris
legē resolutis. qđ̄ metrici ma
gis q̄ simplex lector intelli
gunt. Supradicto autē versu
vsq̄ ad finē libri puto comma
qđ̄ remanet psa octoginta texit².
Qđ̄ sicut videt² mendosū me
tro saluet ce apud hebreos et
in nostre flatu nri greci q̄ pinda
ri et alchei et sapho ul̄ psal
terium ul̄ lamentatoēs ieremie
ul̄ omia ferme scripturarū canti
ca opprimi legat philonem
Iosephū. origenē tesbitenem
eusebiū. et cōtra testimonio me
rum dicē cōprobabit. Audi aut
quappt̄ canes mei. idcirco me
in hoc voluisse laborasse. nō ut
mēdacium antiquis respondē
rem q̄ ut ea que in illa aut ob
scura sunt aut omissa. a recte
scriptorū vicio depravata ma
nifestiora mea mēdacio fierent
qui et hebreū sermone cepte
discamus. et in latino pene ab
ipsis cunabulis nr̄i grammati
cos et rethores et philosophos
detriti simus. Quod si apud
grecos pro septuaginta edi
one in xpi evāgelio chorus
tāte iudeis aquila. et symma
chus et theodotion iudaizan
tes heretici sunt recepti. qui
multa misteria salvatoris ob
subdola mēdacia corrupere.
et tame quadruplex exemplar
habent² apud ecclias et quadra
nat² ab ecclesiasticis viris. q̄
tomagis ego xpianus de pen
tibus xpianis. et vexillū tri
bus in mea fronte portans cur
studiū fuit omissa repetere.
depravata corrigere. et sacri
mēta ecclie puro et fideli ape
ri sermone. ul̄ a fastidiosis.
ul̄ a malignis lectoribus non
debeo reprobari. Habeant qui
volunt vetercs libros. ul̄ in me
branis purpureis auro ar
gento q̄ descriptos. ul̄ inicialibus
ut vulgo dicunt litteris ornā ma
gnē exoranam q̄ rodiere. diu mō
michi meus q̄ pernitant pau
peres habere tabulas. et nō tam
pulchros codices q̄ emendatos.
vtq̄ edito et septuaginta inpo
sita grecos et mea iuxta hebre
os in latinū meo labore trāsla
ta est. Eligat vnusquisq̄ qđ̄
vult. et studiosis magis q̄
malivolis p̄bet. Explicit.

Si autem fistellam iuncto
texerem. aut palmas fo
lia complicarem. ut in fidē
vultus mei comederē panem
et vetus opus sollicitus mēte
tractare. nullus mordet. nemo
reprehenderet. Nunc autē iuxta
stram salvatoris volo optari
tibus qui non putrit. et anti

quā diuinoꝝ voluminū viam
sentibꝫ ꝯtulisse purgare. et
cor meū gemino ī uigilē cozrep
tor vitioꝝ falsarius vocor. et ex
oꝝ nō auferre sed serere. Tan
tē enī vetustatis cōsuetudo. ut
etiā cōfessa plīḃꝫ vitia placeant
dū magis pulchros habere volūt
rodices q̄ emēdatos. Quapp̄
o fres dilectissimi vnīuersi nobilita
tis exemplar. et fabello calathus
sportellusq; mmunstulis monacho
rū spūalia her et mā sura do
na suscipite. ac beatū Job qui
adhuc apud latinos iacebat in
stercore et vermibꝫ sanabat. ex
oꝝ integrū īmaculatūq; gau
dete. Duo enī p̄ probatione atq;
victoriā duplicia ei vniuersa sunt
reddita. ita ego in lingua mea
ut audanter loquar. ferē cum
habere que amiserat. Igitur et
vos et vniuersos lectorem soluta
p̄fatōe ḡmoneo. et in principiis
librorū cadē semp adnectens vo
to. ut ybridas semp p̄tendes
virgulas videritis. gnatis ea
que subiecta sunt ni hebraeus
voluminibꝫ non haberi. Dozso
vbi stelle ymago p̄fulsit. ex
hebreo in mō sermone addita
sunt. Necnō et illa que haberi vi
debāt. et ita corrupta erat ut
sensū legentibꝫ tollerent. oratibꝫ
uobis magno labore correxi ma
gis vtile quid ex odio meo et
desiderio p̄pī veturi ratus q̄ alio
rū negotio

2a Prologus

IOb quoq; exemplar patie
ntie que misteria sno sermone
cōpletit. Prosa incipit versu
labit. pedestri sermone finit.
Omes dyalectice ꝓpositione. as
suprōe cōfirmatōe ḡclusione
determinat. Singula vēo verba
sensibꝫ plena sunt. Et ut de rete
ris sileam resurrectionem corpo
ris sic cōpletat. ut nullꝫ in ea sit
manifestus ul' anceps scrūpeit

Ym
Nyt enī. Deo inquit q̄ redemp
tor meus viuit. et in nouissimo die
de terra surrecturus sum. et rur
sus circūdabor pelle mea. et in
carne mea videbo deum. Quē
visurus sum ego ipe. et oculi mei
conspecturi sunt. et nō alius. Re
posita est hec spes mea in sinu
meo.

Incipit liber Job cam i.m.

VIr erat in terra hus
nomie Job. Et erat
vir ille simplex et
rectus ac timens
deū. et recedens a ma
lo. Natiq; sunt ei sep
tem filij et tres filie.
Et fuit possessio eius
septē milia ouiū et
tria milia camelor
Quīquaginta quoq; iuga boū
et quingente asine. et familia mul
ta nimis. Eratq; vir ille magnus
inter omēs orientales. Et ibant filij
eius et faciebant convivia p domos
vnusquisq; in die suo. et mitten
tes vocabant tres sorores suas.
ut comederent et biberent cū eis.
Cumq; in orbe transissent dies con
uiuij. mittebat ad eos Job et sancti
ficabat illos. consurgens q; dilu
culo offerebat holocausta per
singulos. Dicebat enī. Ne forte
peccauerint filij mei. et benedixerit
deo in cordibus suis. Sic faciebat
Iob cūctis diebus. Quadam aut
die cū venissent filij dei ut as
sisterent coram dño. affuit inter
eos etiā sathan. Cui dixit dns
Vnde venis? Qui respondens ait:
Circuiui terram et pambulaui
eam. Dixitq; dns ad eū. Nunq;
considerasti seruū meū Iob q̄ non
sit similis ei in terra homo simplex
et rectus et timens deū. ac vere
cundans a malo? Cui respondens
sathan ait. Numquid frustra timet

Job dei. Nonne tu vallasti eū
ac domū eius vniuersā p̄ substa
tiā p̄ circuitū. Opibꝰ manuū ei⁹
benedixisti et possessio eius tre
uit in terra. Uꝝ extende paulu
lū manū tuā et tange cuncta
que possidet. nisi in faciē tua be
nedixerit tibi. Dixit ergo dñs
ad sathan. Ecce vniuersa que ha
bet in manu tua sunt. in eū tm
ne extendas manū tuā. Et exi
it sathan a facie dñi. Cum
autē quadā die filij et filie eius
ꝯmederent et biberent vinū i do
mo fratris sui p̄mogeniti. nūcius
venit ad iob qui diceret. Boues
arabant et asini pascebant² iux
ta eos. et irruerunt sabei tulerūt
q̄ omnia et p̄cusserunt pueros gla
dio. et euasi ego solus ut nūciā
rem tibi. Cui⁹ adhuc ille loquet²
venit alter et dixit. Ignis de cē
dit de celo et cōbussit oues pue
ros q̄ consumpsit. et effugi ego so
lus ut nūciarem tibi. Sed et
adhuc illo loquēte. venit alius
et dixit. Chaldei fecerūt tres
turmas et irruerūt super camelos
et tulerūt eos. nec nō et pueros
p̄cusserūt gladio. et ego fugi
solus ut nūciarem tibi. Adhuc
ille loquebat² et ecce alius in
trauit et dixit. Filijs tuis et
filiabus vescentibus et bibentibus vi
nū in domo fratris sui p̄mogeni
ti. repente ventus vehemens ir
ruit a regione deserti. et concussit
quatuor angulos domus. que
corruens oppressit iuuenes tuos
et mortui sunt. et effugi ego
solus ut nūciarem tibi. Tunc
surrexit iob et scidit tunicā
suā. et tonso capite corruens
in terram adorauit et dixit. Nu
dus egressus sum de vtero matris
mee. et nudus reuertar illuc.
Dñs dedit dñs abstulit. sicut
dño placuit ita factū est. sit no
men dñi benedictū. In omnibus
his non peccauit iob labijs suis
neq; stulte quid contra deum
locutus est

Cap. ij

Factū est autem cū quadam
die venissent filij dei et sta
rent coram dño. venisset quoq;
sathan inter eos et staret in con
spectu eius. ut diceret dño ad sa
than. Unde venis. Cui respon
dens ait. Circuiui terram et p
ambulaui eam. Et dixit dñs ad
sathan. Nunquid considerasti ser
uū meū iob. q̄ non sit similis ei
in terra vir simplex et rectus et
timens deū ac recedens a malo
et adhuc retinens innocentiā. Tu
autē ꝯmouisti me aduersus eū
ut affligerem illū frustra. Cui
respondens sathan ait. Pellem
p̄ pelle et cuncta que habet ho
mo dabit p̄ anima sua. Uerūtamen mit
te manū tuā et tange os eius
et carnē. et nisi videris q̄ in fa
ce benedixerit tibi. Dixit ergo
dñs ad sathan. Ecce in manu tua
est. verūptamen animam illius ser
ua. Egressus itaq; sathan a
facie dñi. percussit iob vulnere pes
simo. a planta pedis usq; ad
verticem eius. Qui tenta sa
bat se testa sanie
et sedebat in sterqui
linio. Dixit autem illi vxor
sua. Adhuc tu permanes in sim
plicitate tua. Benedic deo et
morere. Cui ait ad illa. Quasi
si vna de stultis mulieribus lo
cuta es. Si bona suscepimus
de manu dñi. quare mala non
suscipiamus. In omnibus his non
peccauit iob labijs suis. Audi²
audientes tres amici iob omne
malū q̄d accidisset ei simul
de loco suo. Eliphas themani
tes. et baldad suites. et sophar
naamathites. Conuenerunt
enim ut pariter venientes visitarent
eū et consolarent². Cui⁹ eleuas
sent procul oculos suos. nō cog
nouerunt eū. Et exclamantes
ploranerunt. scissis q̄ vestibus

ppſeuit puluere ſup caput ſuū
in celū. et ſedeuit cū eo in ter
ra ſeptem diebꝫ et ſeptem noctibꝫ
et nemo loquebat² ei verbum
uidebant enī dolorem esse ve
hementem. Cap. iij.

POſt hec aperuit iob os ſuū
et maledixit diei ſuo et lo
quitus est. Pereat dies in qua
natus ſū. et nox in qua dictū
est. Concept⁹ est homo. Dies ille
vertat² in tenebras. nō requi at
eū deus desup. et nō ſit in pulc
dare et non illuster et² lumie
Obſcurent eū tenebre et um
bre mortis. occupet eū caligo.
et inuoluat² amaritudine. Noc
tem illā tenebrosis turbo pos
ſideat. nō adiutet² in diebꝫ ān
ni neq; numeret² in mēsibꝫ. Sit
nox illa ſolitaria nec laude dig
na. Maledicāt ei qui maledi
cūt diei. qui pati sūt ſuſcitare
leuiathan. Obtenebrentur
ſtelle caligine eius. exſpectet
lucē et nō videat. nec ortū ſur
gentis aurore. quia nō cluſit
oſtia uētris qui portauit me.
nec abſtulit mala ab oculis
meis. Quare nō in vulua mor
tuus sū. egreſſus ex utero nō
statim perij. Quare exceptus
genibus. aut cur lactatꝫ uberibus.
Fuit enī dormiens ſilerem et
ſompno meo requieſcerē cū re
gibus et conſulibꝫ terre. qui edi
ficant ſibi ſolitudines. aut cū
principibus qui poſſident au
rū et replent domos ſuas ar
gento. aut ſicut abortiuū abſcō
ditū nō ſubſiſterē. vel qui cō
cepti nō viderūt lucē. Ibi im
pij ceſſauerūt a tumultu. et
ibi requieuerūt feſſi robore et
quidā uicti pariter ſine mole
ſtia nō audierūt vocem exactō
ris. Parui et magni ibi sūt
et ſeruus liber a dño ſuo. Qua
re data e miſero lucē. et vita
his qui in amaritudine aie sūt.
Qui exſpectant mortem et nō
venit. quaſi effodientes theſau
rū gaudentq; vehemēter cum
inuenerint ſepulchrū. Viro cui
abſcōdita est via. et circūdedit
eū deus tenebris. Ante q̄ medā
ſuſpiro. et tāq̄ inundantis a
que sic rugitus meus. quia ti
mor quē timebā euenit mihi
et quod verebar accidit. Nōne
diſſimulaui. nōne quieui. nōne
silui. et venit sup me indignatio.

REſpondens autem Cap. iiij.
eliphas themanites dixit.
Si cepim⁹ loqui tibi. forſitan
moleſte accipies. Eq; cogitum
ſermonē tenere quis poſſit. Ec
ce docuiſti multos. et manus
laſſas roborasti. Vacillātes cō
firmauerūt ſermones tui. et
genua tremētia corroborasti. Nūc
autē venit sup te plaga et de
feciſti. Tetigit te et conturbatus
es. Vbi est timor tuus. fortitu
do tua. patiā tua. et perfectio vi
arū tuarū. Recordare obſecro
te quis unq̄ innocens perie
rit. aut quī recti deleti sūt. Quin
potius vidi eos qui operantur ini
quitatē. et ſeminant dolores
et metūt eos flāte deo perisse.
et ſpū ire eius esse conſumptos.
Rugitus leonis. et vox leene.
et dentes catulorū leonū con
truti sūt. Catuli pereunt. eo q̄
nō habet preda. et catuli leo
nis diſſipati sūt. Porro ad me
dictū est vbū abſconditū. et
quaſi furtiue ſuſcepit auris mea
venā ſuſurri eius. In horro
re viſionis nocturne cū so
let ſopor occupare hoies pa
uor tenuit me et tremor. et
omnia oſſa mea perterrita sunt.
Et cū ſpū me preſente trāſiret
mihorruerūt pili carnis mee.
Stetit quidā cuius nō agnoſce

bam vultū ymago eoꝝ ocul̄is meis. et vocem quasi aure leni audiui. Quid homo dei quare ne iustificabit? aut factore suo purior erit vir? Ecce qui seruiunt ei nō sunt stabiles. et in angelis suis reperit prauitatē. q̄ tomarios habitat domos luteas. qui terrenū habent fundamentū qui comminuet? velut a tinea. De mane vsq; ad vesperam succidet? et quia nullus intelligit memin̄it perpetuo. Qui autē reliqui fuerint auferet? ex eis mortem et nō in sapia

Cap̄ v.

VOca ergo si est qui tibi respondeat et ad aliquē sanctoꝝ conuertē. Virū stultū interficit indignatio. et paruulū occidit inuidia. Ego vidi stultū firmas radices et maledixi pulchritudini eius statim. longe fuerunt filii eius a salute et atterentur in porta. et nō erit qui eruat. Cuius messem famelici comedet. et ipm̄ rapi et armatis. et bibent sitientes diuitias eius. Nichil in terra sine causa fit. et de humo nō orit? dolor. Homo ad laborē natus? et auis ad volatū. Quamobrem ego deprecabor dnm̄. et ad deum ponam eloquium meū. Qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia absq; numero. Qui dat pluuiam super faciē terre. et irrigat aquis vniuersa. Qui ponit humiles in sublimi. et merentes erigit sospitate. Qui dissipat cogitationes malignoꝝ ne possint implere manus eoꝝ quod ceperant. Qui apprehendit sapientes in astutia eoꝝ. et consilium prauoꝝ dissipat. Per diē incurrent tenebras. et quasi in nocte sic palpabunt in meridie. Porro salui fiet egenus a gladio oris eoꝝ et de manu violenti pauperem. Et erit egeno spes mutabit autē contristabit os suum. Beatus homo qui corripit? a deo. Increpationē ergo dñi ne reprobes. quia ipe vulnerat et medetur. percutit et manus eius sanabunt. In sex tribulationib; liberabit te. et in septima non tanget te malum. In fame eruet te de morte. et in bello de manu gladij. a flagello linguę abscondēris. et nō timebis calamitatē cum venerit. In vastitate et fame ridebis. et bestias terre nō formidabis. sed cum lapidibus regionum pactum tuum. et bestie terre pacifice erunt tibi. Et scies q̄ pacem habeat tabernaculum tuum. et visitans speciem tuam nō peccabis. Et scies quoniam multiplex erit semen tuum. et propago tua sicut herba terre. Introibis in sepulchrum sicut infertur acerua tritici tempore suo. Ecce hoc ita inuestigauimus ita est. tu audi illud memor pactā

Cap̄ vi.

RESpondens autē iob dixit. Vtinā appenderent? peccata mea quibus ira meruit. et calamitas quam patior in statera. Quasi arena maris hec grauior apparet. vnde et verba mea dolore plena. quia sagitte dñi in me fixe. quorum indignatio ebibit spiritum meum. et terrores dei militant contra me. Numquid rugiet onager cum habuerit herbam. aut mugiet bos cum ante presepe plenum steterit? aut potest comedi insulsum quod non est sale conditum? aut potest aliquis gustare quod insipidum affectat cibum. aut cum esurierit erga amarum dulcia esse videntur? Que prius tangere nolebat anima mea. nunc pro anxietate cibi mei sunt. Quis det ut veniat petitio mea. et quę expecto tribuat michi deus. Et qui cepit me conterat. vel

uat manū ſuā et ſuccidat me
et hoc mihi ſit ꝙſolatio. ut af
fligens me dolore nō pcat. nec
ꝙdicā ſermonib⁹ ſcī. Quę ē
enī fortitudo mea ut ſuſtineā.
aut quis finis meus ut patiēt
agam. Nec fortitudo lapidū
fortitudo mea. nec caro mea enea
eſt. Ecce nō ē auxiliū michi i
me. et neceſſaria quoq; mei re
teſſerunt a me. Qui tollit ab a
mico ſuo miam. timorē dñi derelī
quit. Filii mei pterierūt me ſi
cut torrens qui inpetum tranſit
in qualibet. Qui timent pru
nā nivis ruet ſup eos nix. tempe
ſtate qua fuerint diſſipati pibunt. et
ut calueſcunt ſoluentur de loco
ſuo. Inuolute ſunt ſemite itine
ris ſui ſtroz. abulabunt in vanū
et pibunt. Conſideravit ſemitas
themam. itinera ſaba. et exſpec
tauit pauliſp. Confuſi ſunt quia
ſperauī. Venerunt quoq; uſq; ad
me et pudore coopti ſunt. Nūc
veniſtis et modo videtes plagā
meā timuiſtis. Numquid dixi a
ferte michi. et de ſubſtā vrā do
nate michi. vel liberate me de
manu hoſtis. et de manu fo
rtiū eruite me. Docete me
et ego tacebo. et ſi quid forte
ignorauī inſtruite me. Quā
re detraxiſtis ſermonib⁹ veri
tatis. cū e vobis nullus ſit q̄
poſſit arguere me. Ad increpa
tiōnē tuā eloquia cōmunabis. et m
vētū verba ꝓferes. Sup pu
pillū irruitis. et ſubuertere
intimum amicū veſtrū. Verū
tamē ad̄ reperiſtis expletę. Ple
bete aurē et videte an mentiar.
Rudete obſecro abſq; cōfuſione.
et loquiminī ad id̄ iuſtū eſt iu
dicate. et nō inſemetipſis ligna
mea iniquitatem. nec mi fauēdo
meis ſtultitia ꝓſonabit. Ea
Q Iuida ē vita hominis vn.
ſup terrā. et ſicut dies mercē
nārii dies eius. Sicut ſeruus
deſiderat vmbrā. et ſicut mer
cēnarius ꝓſtolat̄ finē operis ſui
ſic et ego habui menſes vanos
et noctes laboriosas enumera
ri michi. Si dormiero dico
quā ſurgā. et rurſus exſpecta
bo veſperā. et replebor dolori
bus uſq; ad tenebras. Induta
eſt caro mea putredine et
ſordibus pulueris. Cutis mea a
ruit et aruerunt eſt. Dies mei
velociores fuerunt texentis
tela ſuccidit̄. et defecerunt abſq;
ulla ſpe. Memēto quia ventus
ē vita mea. et nō reuertet̄ oculus
meus ut videat bona. nec aſ
piciet me viſus hominis. Oculi
tui in me et nō ſubſiſtā. Sicut
deficit̄ nubes et pterierit. ſic qui
deſcenderit ad inferos nō aſcen
det nec reuertet̄ ultra in domū
ſuā. nec cognoſcet eū amplius
locus eius. Quapp̄ et ego nō
pcam ori meo. Loquar̄ in
tribulatōe ſpūs mei. et fabulabor
cū amaritudine aīe mee. Nū
quid mare ſū ego aut cetus quia
circūdediſti me carcere. Si dix
ero conſolabit̄ me lectus meus.
relevabor loquēs mecū in ſtra
tu meo terrebis me. Quā obrem
elegit ſuſpendiū aīa mea et mor
tem oſſa mea. Deſperaui nequaq̄
ultra iā viturus. Parce michi dne.
michil enī ſunt dies mei. Quid
ē homo quia magnificas eū.
aut quia ponis erga eū cor tu
um. Viſitas eū diluculo. et ſub
ito probas illū. Uſquequo nō
parcis michi. nec dimittis me.
ut glutiam ſaliuā meā. Peccaui
Quid faciam tibi o cuſtos hom
quare poſuiſti me contrariū tibi.
et factus ſum michimet ipſi ipſius
Cur nō tollis peccatū meū.
et quare nō auferis iniquitatem
meā. Ecce nunc in pulue dor-

mā. et si mane me quesieris
nō subsistā Cap' VIII.
Respondens autem baldad su
ites dixit: Usquequo labi-is
talia. et spūs multus ples sermo
nes oris tui. Numquid deus supplā
tat iudicium. et omnīp subuertit
qđ iustū est. Etiā si filij tui pec
cauerūt ei. et dimisit eos in ma
nu iniquitatis sue. Tu tū si diluculo ad
sū-ris ad deū. et deū
potentem fueris deprecatus. si mundus
et rectus incesserīs. statim euigila
bit ad te et pacatū reddet habitā
culū iustitie tue. Et si primū ut parua
tua fuerūt ita. et nouissima tua
multiplicent-ur nimis. Interroga
eum patrem pristinā. et diligenter
inquisitionē patrum. Heri enim
quippe sumus et ignoramus quia
sicut umbra dies nr̄i sunt super
terrā. et ipsi docebūt te. Loquen
tur tibi et de corde suo proferent
eloquia. Numquid unquā potest sci-
pus absq; humore. aut ere-
scere arundo sine aqua. Cū ad
huc sit in flore nec carpat-ur ma
nu. ante omnes herbas arescit. Sic
viē omnium qui obliuiscuntur deum
et spes ypocrite pibit. Non ei
placebit fiducia sua. et sicut te
la aranee fiducia eius. Innitet-ur super
domū suā et non stabit.
sustinebit eā et non exurget. Hu
mi-is videt-ur antequā veniat sol. et i
ortu suo germen eius egredie-tur.
Super aceruū petrarū radices eius
densabunt-ur et inter lapides ingre
dient-ur. Si absorbuit eum de loco
suo negabit eum et dicet ei non
noui te. Iterū cū letitia viē
eius ut rursū de terra alij germi
nentur. Deus nō proiicet simpli
cem nec porriget manus malig
nis donec impleat-ur risu os tu
um et labia tua iubilo. Qui
oderūt te induent-ur confusione. et
tabernaculū impiorū non subsistet.
Et respondens Cap' X.
Iob ait. Vere scio qđ ita est
et qđ nō iustificet-ur homo compositus
deo. Si voluerit contendere cū eo. nō
potuit ei vnū de
mille. Sa
piens corde est et fortis robore
quis restitit ei et pacem habu
it. Qui transtulit montes et nes
cierūt hi quos subuertit in furo
re suo. Qui commouet terram de lo
co suo. et columpne eius contremuer-unt.
Qui precipit soli et non oritur. et
stellas claudit quasi sub signacu
lo. Qui extendit celū solus. et
gradit-ur super fluctus maris. Qui
facit arcturū et orionem et hya
das et interiora austri. Qui facit
magna et inscrutabilia et mi
rabilia quorū non est numerus. Si
veneri-t ad me non videbo. si abie
rit non intelligā eū. Si repente
occidere-t quis respondebit ei. vel
quis dicere potest cur facis. Deus
cuius resistere ne nemo potest. et
sub quo curuant-ur qui portant orbē
Quātus ergo sū ego qui respō
dam ei et loquar verbis meis
cū eo. Qui etiā si habuero quip
piā iustū non respondebo. sed meum iu
dicē deprecabor. Et cū inuocātem
exaudierit me. nō credo qđ au
dierit vocē meā. In turbine enim
conteret me. et multiplicabit vul
nera mea etiā sine causa. Non
concedit requiescere spūm meū. et im
plet me amaritudinibus. Si fortitudo quer-it robustissimus est.
Si equitas iudicij. nemo qui me
audet testimoniū dicere. Si iusti
ficare me voluero. os meum condemp
nabit me. Si innocentē ostende
ro prauum me appellabit. Etiam
si simplex fuero. hoc ipsum ignora
bit anima mea. et taedebit me vi
te mee. Unū est qđ locutus sum
et innocentem et impiū ipse fecit.
Si flagellat occidat semel
et nō de penis innocentū rideat.
Terra data est in manu impij vul
tum iudicū eius operit. Qđ si non

Sm

ille est. quib ergo est. Dies mei velociores fuerunt cursore. fugerunt et non viderunt bonū. Ptransierunt quasi naues poma portantes. sicut aquila volans ad escam. Cū dixero nequaq̄ ita loquar ecce mutto fame mea et dolore torqueor. Verebar omnia opa mea. sciens q̄ parcens delinquenti. Si autē et sic impius sū. quare frustra laborauī. Si lotus fuero quasi aquis mundis. et fulserint velut mundissime manus mee. tū sordibus intinges me. et abhominabit[u]t me vestimenta mea. Neq̄ enim viro qui similis mei est respondebo. nec q̄ mecū in iudicio exequo possit audire. Non est qui vtriusq̄ possit arguere. et ponere manum suā in ambobus. Auferat a me virgā suā. et pauor eius me non me terreat. Loquar et non timebo eum. nec q̄ ita possū metuens iudicare.

Cam xo.

Odet anima mea vite mee. dimittā aduersū me eloquiū meū. Loquar in amaritudine mee. dicam deo. noli me condemnare. Indica mihi cur me ita iudices. Numquid bonū tibi videt[u]r si calumpnieris et opprimas me. opus manuū tuarū. et consilium impiorum adiuues. Numquid oculi carnei tibi sunt. aut sicut videt homo et tu videbis. Numquid sicut dies hominis dies tui. et anni tui sicut humana sunt tempora. ut q̄rās iniquitatē meā. et peccatum meum scrutereris. Et scias quia nichil impium fecerim. cū sit nemo qui de manu tua possit eruere. Manus tue fecerunt me et plasmauerunt me totum in circuitu. et sic repente precipitas me. Memento queso q̄ sicut lutum fecisti me. et in pulverem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me. et sicut caseum me coagulasti. Pelle et carnibus vestisti me. ossibus et nervis compegisti me. Vitam et misericordiam tribuisti mihi. et visitatio tua custodiuit spīm meum. Licet hec celaueris in corde tuo. tamen scio quia omnium memineris. Si peccauī et ad horam pepercisti michi. cur ab iniquitate mea mundum me esse non patris. Et si impius fuero. ve michi est. Et si iustus. non leuabo caput saturatus affliccione et miseria. et propter superbiam quasi leena capies me. Reuertens q̄ mirabiliter me crucias. Instauras testes tuos contra me. et multiplicas ira tua adiuersum me. et pene militat in me. Quare de vulua eduxisti me. Qui vtinam consumptus essem ne oculus me videret. fuissem quasi non essem de vtero translatus ad tumulum. Nunquid non paucitas dierum meorum finietur breui. Dimitte ergo me ut plangam paululum dolorem meum. antequam vadam et non reuertar. ad terram tenebrosam et opacam mortis caligine. terram miserie et tenebrarum vbi vmbra mortis et nullus ordo et sempiternus horror inhabitans.

Cam xoi.

Respondens autem sophar naamathites dixit. Numquid qui multa loquitur non et audiet. Aut vir verbosus iustificabitur. Tibi soli placere cogitas homines. et cum reprehenderis a nullo confunderis. Dixisti enim. Purus est sermo meus. et mundus sum in conspectu tuo. Utinam deus loquatur tecum. et aperiat labia sua tibi. ut ostendat tibi secreta sapientie. et q̄ multiplex esset lex eius et intelligeres q̄ multo minora exigat ab eo q̄ meruisti

quitas tua. forsitan vestigia ei⁹
apprehendes. et usq; ad p̄fectū om̄
potentē reperies. Excelsior ce
lo est. et quid facies. profundior
inferno. et vn̄ cognosces. Longi
or terra mēsura ei⁹. et latior
mari. Si subuerterit omnia. nl'm
vinū conclusit. quis ei⁹ resistet. Ipē em̄ nouit hom̄ vanitatem
et videns iniquitatē nonne ꝯsidera
bit. Vir vanus in superbiam erigi
tur: et tanq̄ pullus onagri se li
berū natū putat. Tu aute firma
sti cor tuū. et expandisti ad
dñm manus tuas. Si iniquitatē
que est in manu tua abstuleris
a te. et nō maserit in tabernaculo
tuo iustitia. tūc leuabis sine
macula faciē tuā. et eris
stabilis et no timebis. Aquarū
quoq; oblitus eris. et q̄si aquas
que p̄terierūt recordaberis. et
quasi meridianus fulgor ꝯsurge
ret tibi ad vesperam. Et cū te
cōsupturū putaueris. orieris ut
lucifer. et habebis fiduciā. ppo
sita tibi spe. et defossus secure
dormies. Requiesces et no erit q̄
exterreat: et deprecabunt faciem
tuā plurimi. Oculi autem im
piorū deficient. et effugiū p̄bit
ab eis. et spes eorū abhominatio
anime.

Cap xij.

Respondens autem iob dixit
Ergo vos estis soli homines
et vobiscū orit sapientia. Et mi
hi est cor sicut et vobis. nec inferi
or vri sū. Quis em̄ hec que nos
tis ignorat. cui deficit similia
horū. et quē ignorabit do
minus. Et quidem ego irrisibilis
ero amico suo. sicut ego inuocabit de
um. et exaudiet eū. Deficiet
enī iusti simplicitas. lampas
contempta apud cogitationes
diuitū. parata ad tempus statu
tū. Habundant tabernacula p̄
donū. et audacter irritant de
um. cui ipē omnia dedit in manibus
eorū. Verumtamen iumenta
et docebūt te. et volatilia cēli
et indicabūt tibi. Loquere
et respondebit tibi. et narra
bit pisces maris. Quis ignora
at q̄ omnia hec manus dñi fece
rit. in cuius manu anima omnis vi
uentis. et spūs vniuse carnis
hominis. Nonne auris verba di
udicat. et fauces comedentis
saporem. In antiquis est sapien
tia. et in multo tempore prudentia. Apud
ipm est sapientia et fortitudo.
ipse habet consiliū et intelligentiā.
Si destruxerit nemo est qui edi
ficet. et si incluserit hominem ne
mo est qui aperiat. Si continue
rit aquas omnia siccabūt. et
si emiserit eas subuertent terram.
Apud ipm est fortitudo et sapi
entia. ipse nouit deceptum et
eum qui decipit. Addiuat consilia
viros in stultū finem. et iudices
in furorem. balteum regum dissol
uit. et p̄cinget funem renes eorū.
Ducit sacerdotes inclitos. et
optimates supplantat. commuta
labium veracium. et doctrinam senū
auferens. Effudit despectionē
super p̄ncipes. et eos qui oppressi
fuerant relaxas. Qui reuelat
profunda de tenebris. et p̄ducit
in lucē vmbram mortis. Qui mul
tiplicat gentes et perdit eas. et
instituit eas in integrum restituit.
Qui immutat cor plebis principum
terre et decipit eos ut frustra
incedant p viam. palpabunt
quasi in tenebris et no in luce
et errare faciet eos q̄si ebrios.

Cap xiij.

Ecce omnia hec
vidit oculus meus. et au
diuit auris mea. et intellexi
singula. Iuxta meam scientiam et
ego nouī. nec inferior vri sū.
Sed tū ad omnipotentē loquar
et disputare cū deo cupio
vos autem fabricatores men
daciū. et cultores p̄uisorū doc
trinā. atq; vtinam taceretis

Job

ut putaẽm̃ esse sapiẽtes. Audite ergo increpationes meas et iudiciũ lãbioꝝ meoꝝ. Attendite. Nũquid deus indiget vrõ mẽdacio ut pro illo loq̃mini dolose? Nũquid faciem eius accipitis. et pro deo iudicare nitimini? Aut placebit ei quę celare nichil potest: aut deceptꝰ ut homo vestris fraudulentijs. Ipse vos arguet qui in abscondito faciem eius fuis accipitis. Statim ut se cõmouerit terrebit vos. et terror eius irruet sup vos. Ayę memoria vrã equabitur cinerib. et cedigent in luteũ cerui tes vre. Loquere paulisp vt loquar: dabis michi mẽbꝝ fugientẽ. Cur a facie tua lateo tacnes meas reputas michi inimicũ. Contra folium quod vento rapitur ostendis potentiã tuã. et stipulã siccam psequeris. Scribis enim contra me amaritudines. et consumi me vult peccata adolescentie mee. Posuisti in nervo pedem meum. et obseruasti omnes semitas meas. et vestigia pedum meoꝝ cõsiderasti. Qui ãsi putredo consumet eum. et q̃si vestimẽtum quod comedit tinea. Homo natus de muliere breui viuens tempore repletur multis miseriis. Qui quasi flos egredit et conteritur. et fugit velut vmbra et nũq̃ in eodem statu permanet. Et dignum duxisti super huiusmodi aperire oculos tuos et adducere eum tecum in iudicium. Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine. nonne tu qui solus es.

Xiiij.

Breues dies hominis sunt. Numerus mensium eius apud te est. Constituisti terminos eius qui preteriri non poterunt. Recede ergo paululum ab eo ut quiescat donec optata veniat: sicut mercenarij dies eius. Lignum habet spem. si precisum fuerit rursum virescat. et rami eius pullulabunt. Si senuerit in terra radix eius. et in puluere emortuus fuerit truncus illius. ad odorem aquę germinabit et faciet comam quasi cum primum plantatum est. Homo vero cum mortuus fuerit et nudatus atq; consumptus. vbi queso est. Quod si ceciderint aquę de mari et fluuius vacuefactus arescat: sic homo cum dormierit non resurget. donec atterantur celi non euigilabit. nec consurget de somno suo. Quis michi hoc tribuat vt me in sepulchro protegas me et abscondas me. donec pertranseat furor tuus. et constituas michi tempus in quo recorderis mei. Putasne mortuus homo rursus viuat. cunctis diebus quibus nunc milito. exspectabo donec veniat immutatio mea. Vocabis me. et ego respondebo tibi. operi manuum tuarum porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti. sed pcte peccatis meis.

Dignasti ꝙſi in ſano delicta
mea. ſed mundasti iniquitatē meā.
aquas cadens defluit. et ſaxū
trāſfert2 de loco ſuo. Lapides ꝙ
mundat aque. et alluuione pau
latim terra ꝙſumit2. Et hominē
ergo ſimiliter2 ꝑdes. Roborasti eū
paululū. ut ꝓtectū ꝑtrāſmet.
Immutabis faciē eius et emittes
eū. ſiue nobiles fuerit filij eius
ſiue ignobiles nō intelliget. Et
tamen caro eius dū viuet2 dolebit
et anima illius ſup ſemetipſam lugebit.

Respondens aut̄ elyphas themanites dixit
Numquid ſapiens reſpondebit ꝙſi
ventū loquens. et implebit
ardore ſtomachū ſuū. Arguis
verbis eū qui nō eſt equalis tui. et
loqueris ꝙd tibi nō expedit. Quia
timorem in te eſt euacuasti timorem
et tuliſti ꝓces coram dño. Do
cuit enim iniquitas tua os tuū. et
imitaris linguā blaſphemātiū.
Condemnabit te os tuū et nō
ego. et labia tua reſpondebunt
tibi. Numquid ꝓmus homo tu es
et ante colles formatus? Numq̄
conſilium dei audiſti. et inferior
te erit eius ſapia? Quid noſti
ꝙd ignorem? Quid intelligis
ꝙd neſciam? Et ſenes et anti
qui ſunt in nobis multo vetuſti
ores ꝙm pres tui. Numquid grande
eſt ut ꝙpleatur te deus? Sed
verba tua vba hoc ꝙhibent. erue
te elevat cor tuū. et quaſi mag
na conantes attomitos habes o
culos? Quid timet cor tuū deum
ſpūs tuus ut ꝓferas de ore tuo
huiuſcemodi ſermones? Quid
eſt homo ut immaculatus ſit. et
ut iuſtus appareat natus de mu
liere. Ecce inter ſanctos eius nemo
immutabilis. et celi nō ſunt mundi
in aſpectu eius. ꝙtomagis ab
hominabilis et inutilis homo
qui bibit quaſi aquā iniquitatem
Oſtendam tibi audi me quod
vidi narrabo tibi. Sapientes

ꝙſitent2 et nō abſcondunt pres
ſuos qui ſolis data ē terra. et
nō tranſibit alienus ꝑ eos. Cuncti
diebus ſuis impius ſuperbit. et
numerus annoꝝ incertus eſt tyran
nidis eius. Sonitus terroris ſem
per auribus illius. et cū pax ſit ille
ſemper inſidias ſuſpicat2. Non
credit ꝙ reuertī poſſit de tene
bris ad lucē. circūſpectans un
diq̄ gladiū. Cū ſe mouerit ad q̄
rendum panē nouit ꝙ paratus
ſit in manu eius tenebrarum dies.
Terrebit eū tribulatio. et an
guſtia vallabit eū ſicut regem
qui ꝓparat2 ad ꝓlium. Extendit
enim aduerſus deū manū ſuā. et
contra omnipotentem roboratus
eſt. Cucurrit aduerſus eū erec
to collo. et pingui cervice armatus eſt. Operuit facies eius
craſſitudo. et de lateribus eius ar
mina dependent. Habitabit in
ciuitatibus deſolatis. et in domi
bus deſertis que in tumulos ſunt
verſe. Non ditabit2 nec ꝑſe
uerabit ſubſtantia eius. nec mittet
in terra radices ſuas. nec recedet
de tenebris. Ramos eius arefa
et flāma. et auferet2 ſpūs oris
ſui. Non credat fruſtra errore
deceptus ꝙ aliquod ꝓmium redimē
dus ſit. Anteqū dies eius impleantur ꝓpibit. et manus eius a
reſtent. Ledet2 quaſi vinea
in ꝓmo flore botrus eius. et q̄
ſi oliua ꝓiciens florem ſuum.
Congregatio enim ypocritē ſte
rilis. et ignē devorabit tabernaculā eorū qui munera liben
ter acceptant. Concepit dolorem
et peperit iniquitatem. et ventr
eius ꝓparat dolos

Respondens aut̄ iob dixit.
Audiui frequēter talia. Co
ſolatores onerosi omnes vos eſtis
Numquid finem habebunt verba ven
toſa aliquid tibi moleſtū eſt

si loquar nō. Poterā et ego sīlia
vr̄i loqui. Atq; vtinā esset aīa
vr̄a p aīa mea et ꝯpolarer ego
vob̄ sermonib̄ et mouerē caput
meū sup̄ vos. Roborarem vos
ore meo. et motu labior meor
ssi parcens vobis. Si quid agam
si loquar nō quiescet do
lor meus. et si tacuero. nō rece
det a me. Nunc oppressit me dolor
meus. et in nichilū redacti sunt
oēs actus mei. Rugę mee testi
monū dicūt ꝯra me. et surgens
falsiloquus aduersus faciē
mea ꝯradicens mihi. Collegit
furorem suū a me. et infremuit
mihi. Infremuit ꝯra me dentib̄
suis. Hostis meis terribilibus
oculis me intuit̄. Aperuerūt
sup̄ me ora sua. et exprobrantes
percusserūt maxillam meā. Satu
ati sunt penis meis. Conclusit
me deus apud iniquū. et manib̄
impior̄ me tradidit. Ego
ille quidā opulentus repente
contritus sū. Tenuit cervicem
meā et confregit me. et posuit
me sibi quasi in signū. Circū
dedit me iaculis suis. cōuulne
rauit lumbos meos. nō peperit
et effudit in terrā viscera mea
Contrīdit me vulnere sup̄ vulnus
irruit in me ssi gygas fortis
Insuit sup̄ cutem meam. et ope
ruit cinere faciem meā. Facies
ea mea intumuit fletu. et pal
pebre mee caligauerūt. Nec
passibus sīs absq; iniquitate ma
nus mee cū habere mundas in
me preces. Terra ne operias san
guinem meū. nec inueniat locū
in te latendi clamor meus. Ec
ce enī in celo testis meus. et con
scius meus in excelsis. Verbosi
amici mei. ad deū stillat oc
ulus meus. Atq; vtinā sic iudice
tur vir cū deo. quo iudicat filius
hominis cū collega suo. Anne enī
brevies anni tui sunt. et semitam
p quā nō revertar ambulo.

Spiritus meus attenuabit̄ dies mei breui
abūnt̄. et solū mihi sup̄ est se
pulchrū. Non peccauī. et in
amaritudinib̄ morat̄ oculus meus
Libera me dne et pone me iux
ta te. et cuius vis manus pugnet
contra me. Cor eorū longe fecis
ti a disciplina. propterea non exaltа
buūt̄. Predā pollicet̄ sociis. et
oculi filior̄ eius deficient. Posuit
me quasi in proverbiū vulgi.
et exemplū sui coram eis. Caligauit
ab indignatione oculus
meus. et membra mea ssi in nichi
lū redacta sunt. Stupebunt iusti
super hoc. et innocens contra hypo
critam insurgit̄. Et tenebit
iustus viam suā. et mundis ma
nib̄ addet fortitudinē. Igitur
vos omnes quęsumus et venite. et
nō inuenia in vobis vllū sapien
tem. Dies mei transierunt. cogi
tationes mee dissipate sunt. torq
quentes cor meū. Noctem verte
runt in diem. et rursus post tene
bras spero lucē. Si sustinuero
infernus domus mea est. et in te
nebris stravi lectulū meū. Pu
tredini dixi. pater meus es ma
ter mea. et soror mea vermibus
Ubi est ergo nunc psto latio mea
et patientia mea quas gsiderat.
In profundissimū infernū descē
dunt omnia mea. Putasne sal
tem ibi erit requies mihi.

Respondens autem Cap xviii.
baldad suites dixit. Usq;
ad quē finem verba iactabis. In
telligite prius et sic loquimur. Ec
ce reputati sumus ut iumenta
et sordimus coram te. Quid
prodest anima tua in furore tuo.
Numquid propter te delinquet̄ terra. et transferent̄ rupes de
loco suo. Lucerna impiorum extin
guet̄. nec splendebit flamma

ignib⁹ eiꝰ. Lux obtenebrescet
in tabernaculo illiꝰ. et lucerna
que sup eū ē extinguet⁹. Arcta
buntur⁹ gressus virtutis eiꝰ. et pre
cipitabit eū ḡsiliū suū. Immittit
enim in rete pedes suos. et in ma
culas eorum ambulabit. Tenebit⁹
plāta illiꝰ laqueo. et exardescit
contra⁹ sitis. Abscondita est in ter
ra pedica eius. et decipula illiꝰ
sup semitam. Undiq; terrebunt
eum formidines. et muoluent
eū pedes eius. Attenuet⁹ fame
robur eius. et media tuadat
rostra illius. Deuoret pulchritu
dinē cutis eius. ḡsumat brachia
illiꝰ p̄mogenita mortis. Auellat⁹
de tabernaculo suo fiducia eius.
et calcet sup eū ḡsi rex interitus.
Habitent in tabernaculo eiꝰ qui
nō est. aspergat⁹ in tabernaculo
eius sulphur. Deorsū radices
eiꝰ sicc entur⁹. sursū aut⁹ atterat⁹
messis eius. Memoria illiꝰ pe
reat de terra. et nō celebretur⁹ no
mē eiꝰ in plateis. Expellet eū
de luce in tenebras. et de orbe
trāsferet eū. Non erit semen eiꝰ
nec p̄genies in p̄plo suo. nec
ulle reliquie in regionibus eius.
In die eius stupebūt nouissimi.
et p̄mos inuadet horror. Hec
sunt ergo tabernacula iniqui.
et iste locus eiꝰ qui ignorat deū.

Respondens autem Eam vicꝰ
dixit. Usquequo affli
gis animā meā. et atteris me
sermonibus. Ecce decem ḡfudistis
me. et nō erubescitis oppⁿmentes
me. Nempe et si ignorauī. mecū
erit ignorantia mea. At vos dō
ne erigimini. et arguitis me
opprobriis meis. Saltem nūc in
telligite. quia deus nō equo iu
dicio afflixerit me. et flagellis
suis me circumdederit. Ecce clamabo
vim patiens et nemo audiet.
Vociferabor et nō est q̄ iudicet.
Semitam meā circūsepsit et
trāsire nō possum. et in calle meo
tenebras posuit. Spoliauit me
gloria mea. et abstulit coronā
de capite meo. Destruxit me vn
diq; et pereo. et ēsi ē mulse ar
bori abstulit spem meā. Iratꝰ
est contra⁹ me furor eius. et sic
me habuit quasi hostem suū.
Simul venerūt latrones eius.
et fecerūt sibi viam p̄ me. et ob
sederūt in gyro tabernaculum
meū. Fratres meos longe fecit
a me. et noti mei ēsi alienī re
cesserūt a me. Dereliquerunt
me p̄pinqui mei. et qui me no
uerant obliti sūt me. Inquili
ni domꝰ mee et ancille mee q̄si
alienū habuerūt me. et q̄
si peregrinū fui in oculis eor.
Seruū meū vocaui et nō respō
debit michi. ore p̄prio deprecabar
illū. Halitū meū exhorruit
uxor mea. et orabam filios v
teri mei. Stulti quoq; detrahe
bant mihi. Abhominati sūt me q̄dam ḡsiliatꝰ
mei. et quē maxime diligebā
aduersatus ē michi. Pelli mee
cōsumptis carnibus adhesit os
meū. et derelicta sūt tātūmodo
labia circa dentes meos. Miseri
mini mei miserem saltem vos
amici mei. quia manus dñi te
tigit me. Quare p̄sequimini me
sicut deus. et carnibus meis sa
turami. Quis michi tribuat
ut scribāt⁹ sermones mei. Quis
michi det ut exarentur in libro
stilo ferreo ul' plumbi lamina.
ul' certe sculpant⁹ in silice.
Scio enim q̄ redemptor meus
viuit. et in nouissimo die de
ra surrecturꝰ sum. Et rursum
circūdabor pelle mea. et in car
ne mea videbo deum. Quem vi

sirus sū egrōpē. et oculi mei q̄ specturi sūt et nō alius. Repo sita est hec spes mea in sinu meo. Quare ergo nūc dicitis p̄sequa mur eū. et radicē verbi inuēi amq̄ront eū. Fugite ergo a facie gladij. quū ultor iniq̄tatū gladius est. et scitote ēē iudicū.

Respondens autē Ca'm xxv. Sophar naamathites dixit. Idcirco cogitationes mee vane fiunt dicit tibi. et mens in diuersa rapit. Doctrinā quā me audiā. et spūs intelligen tie respondebit michi. Hoc scio a principio ex quo positus est homo sup terrā. q̄ laus impio rū breuis est. et gaudiū ypocrite ad instar puncti. Si ascende rit usq̄ ad celū superbia eius. et caput eius nubes tetigerit. ēsi sterquilinio in fine perdetur. et qui eū viderint dicent. Ubi est Velut somnium auolabit non inuenietur. trāsiet sicut visio noc turna. Oculus qui eū viderat nō videbit: neq̄ vltra intuebit eū locus suus. Filij eius atte rent egestate. et manus illius red det ei dolorē suū. Ossa eius im plebunt vicijs adolescentie eius. et cū eo in pulue dormient. Cui cū dulce fuit in ore eius malū. abscondet illud sub lingua sua. Parcet illi et nō derelinquet illud et celabit in gutture suo. Panis eius in ventre illius vertetur in fel aspidū intrinsecus. Diuicias q̄s deuorauit euomet: et de ventre eius extrahet eas deus. Caput aspidis suget. et occidet eum lingua vipe. Non videat riuu los fluuios fluentis mellis et butiri. Luet que fecit omnia. nec tri q̄simetur. Iuxta mul titudinē adinuentionū suaꝝ sic et sustinebit. qm̄ confringens

Sm̄ mūdauit pauperes. Domū vi rus non edificauit eā. nec est saciatus venter eius. Et cū ha buerit que rapuerat possidere nō poterit. Non remansit de cibo eius. et ppterea nichil remanebit de bonis eius. Cū saciatus fuerit arctabit eū estuabit. et omnis do lor irruet sup eū. Vtrum imple at venter eius. ut emittat in eū iram furoris sui. et pluat sup illū bellū suū. Fugiet ar ma ferrea. et irruet in arcum ereū. Eductus et egredi ens de vagina sua. et fulgurans in a maritudine eius. Vadit et vem ent sup eū horribiles. Omnes tenebre abscondite sūt in occul tis eius. Deuorabit eū ignis qui nō succendit: affligetur re lictus in tabernaculo suo. Re uelabit celi iniquitatem eius. et terra aduersus eū consurget. Apertū erit germē domus illius. detrahetur in die furoris dei. Hec est pōs hominis impij a deo. et hereditas verborū eius a dño.

Respondens autē Ca'm xxvi. Iob dixit. Audite queso ser mones meos et agite pniam. Sustinete me ut et ego loquar et post mea si videbit: verba ri dete. Numquid contra hominem dispu tatio mea est ut merito non de beā ingustiari. Attendite me et obstupescite et superponite digi tū ori vro. Et ego cū recordā tus fuero pertimesco. et gustet carnē meam tremor. Quare ergo impij viuūt sublenati sūt consortatiq̄ diuitijs. Semen eoꝝ permanet coram eis. ppinquo rū turba et nepotū in aspectu eoꝝ. Domus eoꝝ secure sūt et pacate. et nō est virga dei sup eos. Bos eoꝝ ingrepit et non ~~abor~~ aborsuit. Vacca peperit et nō est priuata fetu suo. Egre

duc⁹ ⁊ si greges pauli eoꝝ. et in
fantes eoꝝ exultat lusibꝫ. Te
nent tympanū et citharam.
et gaudebūt ad sonitū organi.
Ducūt in bonis dies suos. et in
puncto ad inferna descendūt. Qui
dixerūt deo recede a nobis. et
scientiam viaꝝ tuaꝝ nolumꝰ. quis
est omnipotens ut seruiamꝰ ei. et quid
nobis prodest si oraverimꝰ illum.
Verumtamen quia non sunt in manu
eoꝝ bona sua. consilium impiorum
longe sit a me. Quoniam lucerna
impiorum extinguet⁹ et superue
niet eis inundatio. et dolores
dividet furoribus suis. erunt sicut pa
lee ante faciē uēti: et sicut pauel
la quā turbo dispergit. deus reser
uauit filijs illius dolorem patris.
et cū reddiderit tunc scient. Vide
bunt oculi eius interfectionē sua.
et de furore omnipotentis bibet.
Quid enim ad eū pertinet de domo
sua post se. et si numerus mensi
um eius dimidietur. Numquid
deum quisquam docebit scientiam qui
excelsos iudicat. Iste morietur
robustus et sanus diues et felix.
Viscera eius plena sunt adipe. et
medullis ossa illius irrigantur.
Alius vero morit⁹ in amaritudine
animae absq; ullo bono. et tamen
simul in pulue dormient et ver
mes operient eos. Certe noui
cogitationes vestras. et sententias
contra me iniquas. Dicitis enim ubi
est domus principis. et ubi tabernacula
impiorum. Interrogate
quemlibet de viatoribus. et eadem
hec intelligere eum ignorabitis. quia
in diem perditionis seruabitur ma
lus. et ad diem furoris ducetur.
Quis arguet coram eo viam
eius. et que fecit quis reddet
illi. Ipse ad sepulchra ducetur. et in
congerie mortuorum vigilabit. Dulcia
fuerunt glareis to
pthi. et post se omnem hominem
trahet et ante innumerabiles. Quo
modo ergo frustra consolamini me frustra. cum
responsio vestra repugnare osten
sa sit veritati.

Cap. xxv.

Respondens autem eliphat the
manites dixit. Numquid deo
aptari potest homo aut quasi
forte fecit se. Quid prodest deo
si iustus fueris. aut quid ei
offeres si immaculata fecit vita
tua. Numquid timens te arguet
te. et veniet tecum in iudicium. et
non propter malitiam tuam. et infinitas
iniquitates tuas. Abstulisti enim
pignus fratris tui sine causa. et
nudos spoliasti vestibus. Aqua
lasso non dedisti. et esurienti sub
traxisti panem. In fortitudine
brachii tui possidebas terram
et potentissimus obtinebas cam.
Viduas dimisisti vacuas. et la
certos pupillorum comminuisti. Propterea circumdata es laqueis. et
conturbat te formido subita. Et
putabas te tenebras non visurum.
et impetum aquarum inundantem
non oppressurum te. An cogitas quod
deus excelsior celo sit. et super
stellarum verticem sublimetur. Et
dicis Quid enim nouit deus. et
quasi per caliginem iudicat. Nubes latibulum eius nec videt ea quae
rat et circa cardines celi perambulat. Numquid semitam seculo
rum custodire uoluit
uir iniquus qui sublatus est ante
tempus suum. et fluminibus subuersum est
fundamentum eorum. Qui dicebant
deo recede a nobis. et quasi quid
quam posset omnipotens. sic estima
bant cum cum ipse implesset domos
eorum bonis. Procul sit a me consilium impiorum. Videbunt iusti et leta
bunt⁹ et innocens subsannabit
eos. Nonne surrexit erectio eorum.
et reliquias eorum deuorabit ig
nis. Acquiesce igitur ei et habe
to pacem. et per hoc habebis fruc
tus optimos. Suscipe ex ore
illius legem. et pone sermones
eius in corde tuo. Si reuertens

ficiēs ad ōmpotētem edificabē
ris et longe facies iniquitatem
a tabernaculo tuo. Dabit ꝑ tez
ra filiem. et ꝑ filie tozentes
auz eoꝝ. Exultꝫ ōmpotens tot
hostes tuos. et argentū toatez
uabit tibi. Tūc sup ōmpoten
tem deliciis affluēs. et eleuabis
ad deū faciem tuā. Rogabis eū
et exaudiet te. et vota tua red
dēs. Decreuies rem et veniet ti
bi. et in vijs tuis splendebit lu
men. Quia cū humiliatꝰ fuīt
erit in gloria. et qui inclinauerit
oculos ipe saluabit. Saluabi
tur innocens saluabit autē mū
dicia manuū suaz Cap xxiij.

RESpondens autē Iob dixit.
Nunc quoꝫ in amaritudine
z sermo meus. et manꝰ plage
mee asperauata est sup gemi
tū meum. Quis michi tribuat
ut agnoscā et inueniam illum
et veniā vsqꝫ ad solū eius.
Ponā causā coꝝ iudiciū. et os meū
replebo increpationibus. ut sciā
verba que michi respondeat. et
intelligam quid loquat michi.
Nolo multa fortitudine me conten
dat mecū. nec magnitudine sua
nolo me premat. Ponat equi
tatem contra me. et puemat ad
victoziā iudicū meum. Si ad
orientem ierio non apparet. et si
ad occidentem nō intelligā eum.
Si ad sinistrā quid agam. non
apprehendam eū. Si me vertam
ad dextrā nō videbo illū. ipe
nō scit viam meā. et ꝓbabit
me quasi aurū qđ ꝑ ignē trā
sit. Vestigia eius secutꝰ ē pes
meus. viam eius custodiui. et
non declinaui ex ea. A mandā
tis labioꝝ eius nō recessi. et
in sinu meo abscondi verba oris
eius. Ipse enim solus est. et nemo
auertere pt cogitationes eius.
et aīa eius qđcqꝫ voluit hoc
fecit. Cū expleuerit in me vo
luntatem suā. alia multa similia
presto sunt ei. Et idcirco a facie
eius turbatꝰ sū. et cogitans eū
timore sollicitor. Deus mollium
rem meū. et ōmpotens conturba
uit me. Non enim pre ipe immi
nentes tenebras. nec faciē meā
operuit caligo. Cap xxiiij.

A ōmpotente nō sunt abscō
dita tempora. Qui aut nouc
runt deū ignorant dies illius. Alii
terminos transtulerūt. Diripue
runt greges. et pauerunt eos. Asi
nū pupillozū abegerūt. et abstu
lerunt ꝓ pignore boue vidue.
Subuerterunt pauperū viā. et op
pressorū pariter mansuetos terre.
Alii quasi onagri in deserto egre
diuntur ad opus suū. vigilantes
ut ad prēda ꝓparent panem liberis.
Agrū nō suū demetunt. et vineā
eius quā vi oppresserat vindemiant.
Nudos dimittunt homines indumēta
tollentes quibus nō erat opimentum
i frigore. quos umbres nigrū
rigant. et nō habentes velamē
applexantur lapidē. Vim ferent
deprimentes pupillos. et vulgus
pauperū spoliauerunt. Nudis et
incedentibus absq; vestitu. et esurī
entibus tulerūt spicas. Inter aceruos
eoꝝ meridiati sunt. qui calcatis
torcularibus sitierūt. De ciuitatibus
gemere fecerūt viros gemē. et anie vulne
ratorū clamabūt. et deus multum
abire non patitur. Ipi fuerunt
rebelles lumini. nescierunt vias eius
nec reuersi sunt ꝑ semitas illius.
Aurora primo consurgit homicida
interficit egenum et pupillum. ꝑ nocte
vor erit assimilis fur. Oculus adul
teri obseruat caligine dicens.
nō videbit me oculus et operiet
vultū suū. Perfodit in tenebris
domos sicut in die condixerant
sibi. et ignorauerunt lucem. Si
subito apparuit aurora arbitra
tur umbra mortis. et sit in te
nebris quasi in luce ambulant

Deus est sup faciem aque. Male dicta sit pz eius in terra. nec ambulet p viā vineaz. Ad nimiū calorem tēperet ab aquis nimiū et vsq; ad inferos pmāt illius. Ob luuisset² illius misericordia. Dulcedo illius vermes. Non sit mentio tarde. sed quasi² ligni infructuosi. Pauit enim sterilem et que no parit. et vidue bene no fecit. Detraxit fortes in fortitudine sua. et cū steterit no credet vite sue. Dedit ei deus locū penitentie. ille abutit² eo in superbia. Oculi autē illius sup vias eius. et leuati ad modicū et no subsistent. Et humiliabit² sicut omnia et auferentur. et sicut summitates spicaz decident². Sed si non est ita. quis me potest arguere esse mentitū. et ponet ante deū verba mea.

Cap xxv.

Respondens autem baldad suites dixit. Potestas et terror apud eū est qui facit concordiam in sublimibus suis. Numq̄ numeri militū eius. et super quē non surget lumen illius? Numquid iustificari potest homo compar deo. aut apparere mundus natus de muliere. Ecce etiā luna non splendet. et stelle no sunt munde in aspectu eius. quanto magis homo putredo et filius hominis vermis.

Cap xxvi.

Respondens autem Iob dixit. Cui adiutor es. Numquid imbecillis et sustentas brachium eius qui no est fortis. Cui dedisti consiliū. forsitan illi qui no habet sapiam. et prudentiam tuā ostendisti plurimā. Aut quē docere voluisti. nonne eū qui fecit spūm meum tuū. Ecce gigantes gemūt sub aquis. et qui habitant cū eis. Nudus est infernus coram eo. et nullū est operimentū perditionis. Qui extendit aquilonem super nichilū. et appendit terram super nichilū. Qui ligat aquas in nubibus suis. ut non erumpant pariter deorsum.

Qui tenet vultū solij sui. et expandit super illud nebulam suam. Terminū circumdedit aquis usq; dū finis² lux et tenebre. Columne celi contremiscūt. et pauent ad nutū eius. In fortitudine illius repente maria congregata sunt. et pru prudentia eius percussit superbum. Spūs eius ornauit celos. et obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sunt viaz eius. et cū vix parua stillā audierimus sermonis eius. quis potest tonitruū magnitudinis illius intueri. Addidit quoq; Iob assumens parabolam suā. et dixit: Viuit deus qui abstulit iudicium meū. et omnipotens qui ad amaritudinē adduxit animam meā. quia donec superest alitus in me. et spūs dei in naribus meis. non loquiē² labia mea iniquitatem. nec lingua mea meditabit² mendaciū. Absit a me ut iustos vos. esse iudicem donec deficiā non recedam ab innocentia mea. Justificationem meā quā cepi tenere nō deseram. Nec enim reprehendit me cor meū in omni vita mea. Circuit in puris manibus meis et aduena lazuli meis sicut iniquus. Que est enim spes ypocrite si auare rapiat. et non liberet deus animam eius. Numquid clamorem eius audiet deus cū venerit super eū angustia. Aut poterit in omnipotente delectari aut inuocare deū in omni tēpe. Docebo vos p misericordia dei que omnipotens habeat nec abscondam. Ecce vos omnes nostis. et quid sine causa vane loquimini. Hec est pars hominis impij apud deū et hereditas violentorū quā ab omnipotente suscipient. Si multiplicati fuerint filij eius in gladio erunt et nepotes eius non saturabuntur pane. Qui reliq

fuerit eo eo

fuerint ego eo. sepelientur in terram. et vidue illius non plorabunt. Si exportauerit quasi terram argentum. et sicut lutum preparauerit vestimenta. preparauit quidem sed iustus vestietur illis. et argentum innocens diuidet. Edificauit sicut vinea domum suam. et sicut custos fecit umbraculum. Dives cum dormierit nihil secum auferet. aperiet oculos suos et nihil inuenet. Apprehendet eum quasi aqua inopia. nocte opprimet eum tempestas. Tollet eum uentus urens et auferet. et veluti turbo rapiet eum de loco suo. Et mittet super eum et non parcet. et manu eius fugiens fugiet. Extendet super eum manus suas. et sibilabit super illum intuens locum eius.

Habet argentum venarum suarum principium. et auro locus est in quo conflatur. Ferrum de terra tollitur. et lapis solutus calore in es vertitur. Tempus posuit tenebris. et vmucrem finem ipse considerat. Lapidem quoque caliginis et umbram mortis. Diuidet torrens a populo peregrinante eos quos oblitus est pes egentis hominis et inuios. Terra de qua oriebatur panis in loco suo igne subuersa est. Locus saphiri lapides eius. et glebe illius aurum. Semitam ignorauit auis. nec intuitus est eam oculus vulturius. Non calcauerunt eam filii institorum. nec preteriit pecam leena. Ad silicem extendit manum suam. subuertit a radicibus montes. In petris riuos excidit. et omne pretiosum vidit oculus eius. Profunda quoque fluminum scrutatus est. et absconditum produxit in lucem. Sapientia vero ubi inuenitur. et quis est locus intelligentie. Nescit homo pretium eius. nec inuenitur in terra suauiter viuentium. Abyssus dicet. non est in me. et mare loquetur. non est mecum. Non dabitur auri obrizum pro ea. nec appendetur argentum pro commutatione eius. Non conferetur tinctilibus indicis coloribus nec lapidi sardonyco preciosissimo nec saphyro. Non adequabit ei aurum vel vitrum. nec commutabitur pro ea vasa auri. Excelsa et eminentia non memorabuntur in comparatione eius. Trahitur autem sapientia de occultis. non adequabit ei topazius de ethiopia. nec tincture mundissime apponetur. Vnde ergo sapientia venit: et quis est locus intelligentie. Abscondita est ab oculis omnium viuentium. Volucres quoque celi latet. Perditio et mors dixerunt. Auribus nostris audiuimus famam eius. Deus intelligit viam eius. et ipse nouit locum illius. Ipse enim fines mundi intuetur. et omnia que sub celo sunt respicit. Qui fecit ventis pondus. et aquas appendit in mensura. Quando ponebat pluuiis legem. et viam procellis sonantibus. tunc vidit illam et enarrauit. et preparauit. et inuestigauit et dixit homini. Ecce timor domini ipsa est sapientia. et recedere a malo intelligentia.

Addidit quoque iob assumens parabolam suam et dixit: Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses pristinos. et sicut dies quibus deus custodiebat me. Quando splendebat lucerna eius super caput meum. et ad lumen eius ambulabam in tenebris. Sicut fui in diebus adolescentie mee. quando secreto deus erat in tabernaculo meo. Quando erat omnipotens mecum. et in circuitu meo pueri mei. Quando lauabam pedes meos butyro. et petra fundebat mihi riuos olei. Quando procedebam ad portam ciuitatis. et

m platea palabant cathedrā m.
Videbant me iuuenes & abscō
debat² & senes assurgentes stabāt.
Principes cessabant loqui. & di
gitū supponebant ori suo. Vox
mea cohibebant duces. & lingua
eoz gutturi suo adhęrebat. Au
ris audiens beatificabat me. et
oculus videns testimoniū reddē
bat mihi. & qđ liberassem pau
perem vociferantem. et pupillū
cui nō esset adiutor. Benedictio
perituri sup me venebat. et cor
vidue gsolatus sū. Justicia indu
tus sum & vestiui me sicut vesti
mēto. et diademate iudicio meo.
Oculus fui ceco & pes claudo. Pa
ter eram pauperū. et causā quā
nesciebam diligentissime inuestiga
bam. Comprimebam molas iniqui.
et de dentibus illius auferebam prē
dam. Dicebam qđ. In nidulo meo
moriar. et sicut palma multipli
cabo dies. Radix mea aperta est
secus aquas. et ros morabitur in
messione mea. Gloria mea sē
p̄ nouabit² et arcus meus i ma
nu mea instaurabit². Qui me
audiebant expectabant sentē
tiā meā. et intenti tacebant ad
cōsiliū meū. Verbis meis addere
nihil audebant. et stillabant
sup illos eloquia mea. Exspec
tabant me sicut pluuiā. et os su
um aperiebant quasi ad ymbrem
serotinū. Si qñ ridebam ad eos
nō credebant. et lux vultus mei
nō cadebant in terrā. Si voluis
sem me ad eos sedebā primus.
Cumq; sederem quasi rex circū
stante exercitu. eram tamē me
rentū gsolator.

Cam xxx.

Nunc autem deridēt me iu
niores tēpe quoz non dig
nabar patres ponē cū canibus
gregibus mei. Quoz virtus ma
nuum erat mihi p̄ nichilo. et
vita ipā putabant² indigna.
Egestate et fame steriles q̄ fu
gebant in solitudine squalentes
calamitate et miseria. et man
debant herbas & arborū cor
ticēs. et radix iuniperorū erat
cibus eoz. Qui de cōualibus erā
rapiebāt. nā singula repisset ad
ea cū clamore curiebant. In de
seruis habitabāt torrentū. et in
cauernis terre vel supra glareā.
Qui inter huiusmodi latebant².
et ea subsentibus delitiabāt aspera
bāt filii stultorū et ignobiliū.
et in terra penitus non parebāt.
Nunc in eoz cāticū versus sū. et
factus sū eis cibus. Abhomi
nātur me. et longe fugiunt a
me. et facie meam ispuere
nō verentur². Pharetra enī suam
aperuit et afflixit me. et frē
nū posuit in ore meo. Ad dex
teram oriebis calamitatis mee
illico surrexerūt. Pedes meos
subuerterūt. et oppresserūt sicut
fluctibus semitas suas. Dissipa
uerūt itineza mea mihi dati
sūt michi. et preualuerunt et
nō fuit qui ferret auxiliū. Qua
si rupto muro et aperta latera
irruerunt sup me. et ad meas
miserias deuoluti sūt. Redac
tus sū in nichil. Abstulisti q̄si
ventus desiderium meū. et
velut nubes ptransiit salus mea.
Nunc autē i memetipso mar
cescit aia mea. et possident me
dies afflictionis. Nocte os me
um pforat² doloribus. et qui me
comedunt nō dormiunt. In mul
titudine cor gsumit² vestimē
tū meū. et quasi tunica circū
dedit me. Conpa
tribus sū luto. et assimilatus sū
fauille et cineri. Clamo ad
te et nō exaudis me. Sto et
nō respicis me. Mutatus es
mihi i crudelem. et in duriti
am manus tue aduersaris mihi.
Eleuasti me et quasi sup ven
tū ponēs valde elisisti. Scio
quia morti me tradas ubi do
mus constituta est omni uiuenti.
Verumtamē nō ad tumulū cor
eoz emittis manū tuā. et si

Job.

torruerunt pe saluabis. Heba quonda sup eo qui afflict erat et ppanebat2 aia mea pauperi. Exspectaba bona et venerunt mihi mala. Prestolabar lucē et erupuerunt tenebre. Intiora mea efferbuerunt absq; vlla requie. Preuenerunt me dies afflictionis. merens incedebam sine fuzoe q̄ surgens in turba clamabam. Frater fui draconū. et socius struthionū. Cutis mea denigrata e sup me. et ossa mea aruerunt pre caumate. Uersa est in luctū cythara mea. et organū meū in vocē fletū.

Pepigi fedus cū oculis meis ut ne cogitarē quidē de virgine. Quā cū p̄tem haberet in me deus desup. et hereditatem omnipotens de excelsis. Numquid nō ꝑditio est iniquo. et allenatio operantib; iusticiā. Nonne ipe q̄ uidet vias meas. et cuctos gressus meos dinumerat. Si ambulaui i vanitate et festinauit in dolo pedes meus. appendat me in statera iusta. et sciat deus simplicitatem meam. Si declinauit gressus meus de via. et si secutus est oculus meus cor meum. et i manibus meis adhesit macula seruus et alius ꝙmedat. et progenies mea eradicetur. Si decepta e cor meum sup mulierem. et si ad ostiū amici mei insidiatus sū foris sit alteri uxor mea. et super illā incuruentur alij. Hoc enī nephas est et iniquitas maxima. Ignis est vsq; ad perditionē devorans. et oīa eradicans genimina. Si ꝙtempsi subire iudicū cū seruo meo. et ancilla mea cū disceptarent aduersū me. Quid enī faciā cū surrexerit ad iudicandū deus. et cū quesierit quid respondebo illi. Numquid nō in vtero fecit me qui et illā operatus e et formauit me in vulua unus. Si negaui q̄d volebat pauperibus si oculos vidue exspectare feci. Si comedi buccellā meā solus. et nō ꝙmedit pupillus ex ea. Quia ab iuuentute mea creuit mecū miserano. et de vtero matris mee egressa e mecū. Si despexi p̄tereuntem eo q̄ nō haberet indumentum. et absq; operimento pauperem. Si nō benedixerunt michi latera eius. et de velleribus ouium meaꝝ calefact est. Si leuauī sup pupillū manū meā. eā cum videre me i porta superiorem. humerus meus a iuncturā suā cadat. et brachiū meū cū suis ossibus q̄frangatur. Semp enī quasi timēdes sup me fluctus timui deū. et pondus eius ferre nō potui. Si putauī aurū robur meū. et obrizo dixi fiducia mea. Si letatus sū super multis diuitijs meis. et quia plima repperit manus mea. Si vidi solem cū fulgeret. et lunā mouerent clare. Et letatum e i abscondito cor meū. et osculatus sū manū meā ore meo que e iniquitas maxima et negatio contra deū altissimū. Si gauisus sū ad ruinā eius qui me oderat. et exultauī q̄ inuenisset eum malū. Non enī dedi ad peccandū guttur meū. ut expeterem maledicendo aiam eius. Si nō dixerunt viri tabernaculi mei quis det de carnibus eius ut saturemur. Foris nō mansit peregrinus. ostia mea viatori patuit. Si abscondi quasi homo peccatū meū. et celauī i sinu meo iniquitatem meā. Si expauī ad multitudinē turbe. et despectio familie terruit me et nō magis tacui nec exiui ostium. Quis michi tribuat auditorem ut desiderium meū omnipotens audiat. et liber scribat ipe qui iudicat. vt in humero portem illū. et circū

quidem illū quasi corona michi. Singulos gradus meos pnūtiabo illi. et quasi principi offeram eū. Si aduersū me tetenderit mea clamat: et cū ipa sulca eius defluent. Si fructū eius comedi absq; pecunia. et aiam agricolarum eius afflixi. pro frumento oriat michi tribulus. et pro ordeo spina. Cap xxxij.

Quiescunt autem tres viri isti respondere Job eo q; iustus sibi videret. Et iratus indignatus est heliu filius barachel buzites de cognatione ram. iratus est autem aduersus iob eo q; se esse diceret iustum deo. Porro aduersus amicos eius indignatus est. eo q; non inuenissent responsionē rationabilem. sed tantummodo condemnassent iob. Igit heliu exspectauit iob loquente eo q; seniores essent qui loquebatur. Cū autem vidisset q; respondere non potuissent: iratus est vehementer. Respondensq; heliu filius barachel buzites dixit. Iuuenior sū tempore vos autem antiquiores. Idcirco diffinire timui veritus sū indicare vobis meam sciam. Exspectabam enim q; etas q; loquerentur: et annorū multitudo doceret sapiam. Sz ut video spūs est in hominib; et inspiratio omnipotentis dat intelligentiam. Non sunt longeui sapientes. nec seniores intelligunt iudicium. Ideo dicam audite me. ostendam vobis etiā ego meam sciam. Exspectaui enim sermones vros. audiui prudentiā vram donec discepta remim sermonib; et donec putabā vos aliquid dicere considerabam. Sed ut video non est qui arguere possit iob. et respondere ex vobis sermonib; eius. Ne forte dicatis inuenimus sapiam. deus pellat eū et non homo. Nichil locutus est michi. et ego non secundum vros sermones respondebo illi. Expauerunt et non responderunt vltra. abstulerunt q; a se eloquia. Cum igitur exspectassem et non fuit locutus steterunt nec responderunt vltra: respondebo et ego pte mea. et ostendā sciam meam. Plenus sū enim sermonib; et coartat me spūs ventris mei. Ecce venter meus quasi mustum absq; spiraculo ad lagunculas nouas dirumpit. Loquar et respirabo paululū. Aperiā labia mea et respondebo. Non accipiam personā viri. et deū homine non equabo. Nescio enim quādiu subsistam. et si post modicū tollat me factor meus.

Audi igitur iob eloquia mea. et omnes sermones meos ausculta. Ecce aperui os meum. loquat lingua mea in faucibus meis. Simplici corde meo sermones mei. et sententia labia mea pura loquetur. Spūs dei fecit me. et spiraculū omnipotentis vuificauit me. Si potes respondere michi. et aduersus faciem meam consiste. Ecce et me sicut et te fecit deus. et de eodem luto ego quoq; formatus sū. Verumtamen miraculū meū non te terreat. et eloquentia mea non sit tibi grauis. Dixisti enim in auribus meis. et vocem verborum tuorum audiui. Mundus sū ego et absq; delicto immaculatus. et non est iniquitas in me. Quia querelas in me reperit: ideo arbitratus est me inimicū sibi. Posuit in nervo pedes meos. custodiuit omnes semitas meas. Hoc est ergo in quo non es iustificatus. Respondebo tibi quia maior sit deus homine. Aduersus eū contendis q; non ad omnia verba responderit tibi. Semel loquitur deus. et secundo idipsum non repetit. Per somnium in visione nocturna cū ruit sopor super homines et dormiunt in lectulo tuo aperit aures virorum et erudiens eos instruit disciplina. ut auertat hominem ab his que fecit. et liberet eū de superbia. eruens animam eius a corruptione

Job.

tione. et vitā illi⁹ ut nō trāseat
in gladiū. Increpat quasꝑ dolorem in lectulo. et omia ossa ei⁹
marcescere fecit. Abhominabilis
ei fit in vita sua panis. et ammen illi⁹ cibus ante desiderabilis. Ta
bescet caro illius. et ossa que tecta fuerāt nudabūt². Appinquauit
corruptioni aia eius. et vita illi⁹
mortiferis. Si fuerit ꝑ eo angelus
loquens vnus de mlibus vt āiam
et hominis equitatem. miserebit²
eius et dicet. Libera eū ut non
descendat in corruptionē. Inueni
m quo ei ꝑpicer. Consumpta est
caro eius a supplicijs. reuertatur
ad dies adolescentie sue. Deprecabit² deū et placabilis ei erit. et
videbit faciem ei⁹ in ubilo. et
reddet homi iustitiā suā. Respi
cet homines et dicet. Peccaui et vē
deliqui. et ut eram dignus no⁹ re
cepi. Liberauit aiam suā ne ꝑgeret in interitū. sed viuēs lucē
videret. Ecce hec omia operatur
deus tribus vicibus ꝑ singulos
ut reuocet aias eorum a corrup
tione. et illuminet in luce viuē
tiū. Job attende et audi me et
tace dū ego loquor. Si autem
habes quod loquaris responde
mihi. Loquere. Volo enī te appa
rere iustū. Cēd si no habes audi
me tace et docebo te sapiam

Pronūciauitq; iterū Eam xxxvij.
helihu etiā hec locutus est. Au
dite sapientes verba mea. et eru
diti auscultate me. Auris enī ver
ba ꝑbat. et guttur escas gustu
diiudicat. Iudiciū eligamus nob
et inter nos videamus quid sit me
lius. quia dixit iob iustus sū. et
deus subuertit iudicium meū. In iu
dicando enī me mendacium est vio
lenta sagitta mea absq; vllo pcō.
Quis est vir ut est iob qui bibit
subsannationem quasi aquā. qui
gradit² cū operantibus iniquita
tem. et ambulat cū viris impi
is. Dixit enī Non placebit vir
deo etiā si curruerit cū eo. Ide
o viri corde audite me. Ab
sit a deo impietas. et ab omnipo
tente iniquitas. Opus enī ho
minis reddet ei. et iuxta vias
singulorū restituet. Vere enī deus
non condemnabit frustra. nec
omnipotens subuertet iudicium.
Quis constituit alius super terram
aut quis posuit super orbem que
fabricatus est. Si direxerit ad
eum cor suum. spiritum illius et fla
tum ad se trahet. Deficiet omnis
caro. simul et homo in cinerē
reuertet². Si ergo habes intel
lectum. audi quod dicitur. et aus
culta voce eloquij mei. Numquid
qui non amat iudicium sanari
potest. et quo tu eum qui iustus
est in tantum condemnas. Qui
dicit regi apostata. et vocat
duces impios. Qui non accipit
personas principum. nec agnouit
tyrannum cū discreuerint tot
pauperem. Opus enī manuū
eius sunt vniuersi. Subito morie
tur. et in media nocte turbabūt²
populi. et pertransibūt. et auferent
violentum absq; manu. Oculi
enī eius super vias hominū. et om
nes gressus eorum considerat. Non sunt
tenebre et non est umbra mortis.
ut abscondant² ibi qui operantur
iniquitatem. Neq; enī ultra i ho
minibus ponere est. ut veniat ad
deum in iudicium. Conteret multos et
innumerabiles. et stare faciet
alios ꝑ eos. Nouit enī opera eorum.
et idcirco inducet noctem et co
terent². Quasi impios percussit
eos in loco videntium. qui quasi de
industria recesserunt ab eo. et o
nes vias eius intelligere nolue
runt. ut pauperis facerent ad eum
clamorem ejus. et audiet vocem
pauperum. Ipso enī concedente pa
cem. quis est qui condemnet.
Eo quo abscondit vultum. quis
est qui contemplet² eum. Et super
gentem. et super omnes homines.
Qui regnare facit hominem ypo
critam propter peccata populi. Quia ergo
ego locutus sum ad deum te quoq

non phibeo. Si cognu tu doce me. Si iniquitatem locutꝰ sum vltra non addam. Nunquid a te deꝰ expetet ea qua displicuit tibi. Tu enī repisti loqui et no ego. Quod si quid melius nosti loquere. Viri intelligentes loquī tur mihi. et vir sapiens audiat me. Job autem stulte locutꝰ est. et verba illius non sonant disciplinā. Pater mi probet² iob vsq; in finem. ne discedas ab homine iniquitatis qui addit su per pctā blasphemiā suā. Inter nos interim exerceatur. et tuā ad iudiciū puocet sermonibꝰ suis deum.

Cap xxxiiii.

Igitur helyu iter ursus locutꝰ est. Nunquid equa tibi videtur tua cogitatio. ut dicerēs iustior deo sum. Dixisti enī. Non tibi placet qđ retuli est. vel quid tibi pdesse si ego peccauero. Itaq; ego respondebo sermonibꝰ tuis et amicis tuis tecū. Suspice celū et intuere et contemplare etheria qđ altior te sit. Si peccaueris qđ ei nocebis. Et si multiplicate fuerint iniquitates tue. quid facies contra eum. Porro si iuste egeris quid donabis ei. aut quid de manu tua accipiet. Homini qui similis tui est nocebit impietas tua etas. et filiū hominis adiuuabit iustitia tua. Propter multitudinē calumpniatorum clamabitur. et eiulabit propter vim brachy tyra nos. Et non dixit vbi est deus qui fecit me. qui dedit carmina in nocte. qui docet nos super iumenta terre. et super volucres celi erudit nos. Ibi clamabit et non exaudiet propter superbiam malorum. Non ergo frustra audiet deus. et omnipotens singulorum causas intuebitur. Cum eo diuersis no consideret. Iudicate coram eo et exspectate eum. Nunc enī no misericors furorem suum. nec vltionum stultis valde. Ergo iob frustra aperit os suum. et absq; sciencia verba multiplicat.

Cap xxxv.

Adens quoq; helyu iter locutꝰ est. Sustine me paululū et indicabo tibi. Adhuc enī habeo qđ pro deo loquar. Repetam scientiam meā a principio. et operatorem meum probabo iustum. Vere enī absq; mendacio sermones mei et perfecta scientia probabit tibi. Deus potentes non abicit cū et ipse sit potens. Sed no saluat impios et iudicium pauperibus tribuit. Non auferet a iusto oculos suos. et reges in solio collocat in perpetuū. et illi exaltati sunt. Et si fuerint in catenis. et vinciantur funibus paupertatis indicabit eis opa eorum et scelera eorum quia violenti fuerunt. Reuelabit quoq; aures eorum ut corripiat. et loquet ut reuertantur ab iniquitate. Si audierint et obseruauerint: complebunt dies suos in bono et annos suos in gloria. Si aute no audierint. transibunt per gladium et consumentur in stultitia. Simulatores et callidi puocant iram dei. nec clamabunt cū vincti fuerint. Animas eorum in tempestate aia eorum. et vita eorum inter effeminatos. Eripiet pauperem de angustia sua. et reuelabit in tribulatione aurem eius. Igitur saluabit te de ore angusto latissime. et no habentes fundamentū subter se. Requies autem mense tue erit plena pinguedine. Causa tua quasi impiorum iudicata est. causam iudiciumq; recipies. Non te ergo suspendat ira ut aliquē opprimas. nec multitudo donorum inclinet te. Depone magnitudinē tuam absq; tribulatione. et omnes robustos fortitudine. Ne protrahas noctem ut ascendat populi pro eis. Caue ne declines ad iniquitatem. hanc enī repisti sequi pro miseria. Ecce deus excelsus in fortitudine sua. et nullus ei similis in legislatoribus. Quis poterit scrutari vias eius. Aut quis ei dicere potest operatus es iniquitatem. Memento ignores

opus eius de quo tenuerit viri.
Omnes homines vident eum.
et unusquisq; intuet[ur] procul. Ecce
deus magnus vincens scientiam
eius. numerus annorum eius ines-
timabilis qui auferet stillas plu-
uie. et effundit imbres ad instar
gurgitum qui de nubibus fluunt
que prospexit cuncta desuper. Si
voluerit extendere nubes quasi te
torium. et fulgurare lumine suo de
super. radices quoq; maris operu-
it. Per hec enim iudicat populos.
et dat escas multis mortalibus.
In manibus abscondit lucem. et
precipit ei ut rursus adueniat.
Annuntiat de ea amico suo q; pos-
sessio eius sit et ad eam possit
ascendere. Cap xxxvi.

Hyper hoc expauit cor meum.
et emotum est de loco suo. Au-
dite auditionem in terrore vocis
eius et sonum de ore illius procedentem.
Subter omnes celos ipse considerat.
et lumen illius super terminos ter-
re. Post eum rugiet sonitus. tona-
bit voce magnitudinis sue. et
non investigabit[ur] cum audita fu-
erit vox eius. Tonabit deus in
voce sua mirabiliter. qui facit
magna et inscrutabilia. Qui
precipit niui ut descendat super
terram. et hyemis pluuias et
imbri fortitudinis sue. Cuius in
manu omnem hominem signat. ut no-
uerint singuli opera sua. Ingre-
dietur bestia latibulum. et in an-
tro suo morabit[ur]. Ab interiori
parte egredietur tempestas. et ab
aquilone frigus. Flante deo con-
crescit gelu. et rursus latissime
funditur aque. Frumentum nubes
desiderat. et nubes spargunt lu-
men suum que lustrant per circui-
tum quocunq; eas voluntas gubet-
nantis dirigerit ad omne quod p-
ceperit illis super faciem orbis ter-
rarum. sive in una tribulatione
in terra sua. sive in quocunq; loco
misericordie sue eas iusserit ad-
uenire. Auscultа hec iob. sta et
considera mirabilia dei. Numquid scis
quando precepit deus pluuiis. ut ostende-
ret lucem nubium exi. Numquid
nosti semitas nubium magnas et
perfectas scientias. Nonne vestimenta tua
calida sunt cum perflata fuerit terra
austro. Tu forsitan cum eo fabrica-
tus es celos qui solidissimi quasi
ere fusi sunt. Ostende nobis quid
dicamus ei. nos quippe tenebimur
tenebris. Quis narrabit ei que
loquor. Etiam si loquatur homo
deuorabitur. At nunc non videt
lucem. Subito ergo aer coruscet
in nubes. et ventus transiens fu-
gabit eas. Ab aquilone aurum
venit. et ad deum formidolosa lau-
datio. Digne eum tuemur non pos-
sumus. magnus enim fortitudine
et iudicio et iustitia. et enarra-
ri non potest. Ideo timebit eum
vir. et non audebit quicquam vide-
omnes qui sibi videntur esse
sapientes. Cap xxxvii.

Respondens autem dominus iob de
turbine dixit. Quis est iste
inuoluens sententias sermonibus im-
peritis. Accinge sicut vir lumbos
tuos. interrogabo te et respon-
de michi. Ubi eras cum ponebam
fundamenta terre. Indica michi si
habes intelligentiam. Quis po-
suit mensuras eius si nosti. aut
quis tetendit super eam lineam.
Super quo bases illius solidate sunt.
Aut quis demisit lapidem angula-
rem eius cum me laudarent simul
astra matutina. et iubilarent om-
nes filii dei. Quis conclusit ostiis
mare quod eiumpebat quasi de vul-
va procedens cum ponerem nubem
vestimentum eius et caligine illud qua-
si pannis infantie obuoluerem.
Circumdedi illud terminis meis.
et posui vectem et ostia et dixi.
Usque huc venies et non procedes am-
plius. et hic confringes tumentes fl
fluctus tuos. Numquid post ortum
tuum precepisti diluculo. et ostendi-
disti aurore locum suum et tenuisti
quatuor cardines terre. et excus-
sisti impios de ea. Restituetur
ut lutum signaculum. et stabit sicut

vestimētū. ¶ Nusquid ab impijs
luxi sua. et brachiū excelsū conte
retur. ¶ Nūquid ingressus es pro
fundū maris. et in nouissimis a
bissi deambulasti. ¶ Nūquid ape
te tibi sūt portę mortis. et ostia
tenebrosa vidisti. ¶ Nūquid con
siderasti latitudinē terre. ¶ In
dic mihi si nosti omia in qua
via habitet luxi. et tenebrarum
quis locus sit. ¶ Vt ducas vni
quęq; ad terminos suos. et intelli
gas semitas domui eius. Scie
bas tūc q̄ nasciturus esses. et nu
merus dierū tuorū noueras. Nū
quid ingressus es thesauros nivis.
aut thesauros grandinis aspexi
sti que preparaui in tempus hosti
bus in diem pugne et belli. ¶
Per quā viā spargit̄ luxi. diui
dit̄ estus super terram. ¶ Quis
dedit vehementissimo ymbri
cursum. et viam sonātis tonitruu
ut plueret super terrā absq; ho
mine in deserto. vbi nullus mor
talium commorat̄. ut impleret inua
et desolata. et produceret herbas
virentes. ¶ Quis est pluuie pater
vel quis genuit stillas roris. ¶
De cuius vtero egressus est gla
cies. et gelu de celo quis genuit. ¶
In similitudinē lapidis aque
durant̄. et superficies abyssi con
stringitur. Nūquid conjunges va
lidis micantes stellas. plyades a'
gyrum arthuri poteris dissipare. ¶
Nūquid producis lucifer in tem
pore suo. et vesperum super filios ter
re exurgere facis. ¶ Nūquid nos
ti ordinem celi et pones rationē
eius in terra. ¶ Nūquid eleuabis
in nebula vocē tuā. et impetus aq
rum operiet te. Nūquid mittes ful
gura et ibūt. et reuertentia dicent
tibi assumus. ¶ Quis posuit in vi
sceribus hoīs sapiam vel quis de
dit gallo intelligentiam. ¶ Quis
enarrabit celorū rationē. et cō
tentū celi quis dormire faciet. ¶
Cū fundabatur puluis in terram
et glebe agglutinabant̄. Nūquid
capies leene predā. et animam catu
lorum eius implebis. ¶ Cū cubant
in antris. et in speluncis insidian
tur. ¶ Quis parat corui escam
suā cū pulli eius ad deū clamant
vagantes. eo q̄ nō habeāt cibos.

Nūquid nosti tempus partus ibicis in petris. vel par
turientes cervas obseruasti. ¶ Di
numerasti menses conceptus earū.
et scisti tempus partus earū. Incur
uant̄ ad fetum et parent et ru
gitus emittūt. Separant̄ filij earū
et pergūt ad pastū. Egredientur
et non reuertentur ad eas. Quis
dimisit onagrum liberū. et
vincula eius quis solut. ¶ Cui
dedi in solitudine domū. et ta
bernacula eius in terra salsu
ginis. ¶ Contemnit multitudi
nem ciuitatis. Obtemperat mul
titudini exactoris ciuitatis. et clamo
rem exactorū nō audit. Circūs
spicit montes pastus sui. et vi
rentia quęq; perquirit. Nūquid
volet rinoceros seruire tibi. ¶
Aut morabit̄ ad presepe tuum. ¶
Nūquid alligabis rinocerotem
ad arandū loro tuo. aut confrin
get glebas vallium post te. ¶ Nū
quid fiduciā habebis in magna
fortitudine eius. et derelinquet
ei labores tuos. ¶ Nūquid cre
des ei qui reddet semētem tibi
et aream tuā congregabit. ¶ Pen
struorum filis est pennis he
rodij. et accipitris que deme
linquit in terra oua sua. Tu
fortasse in puluere calefacies
ea. Obliuiscit̄ q̄ pes conculcet
ea. aut bestia agri conterat.
Durat̄ ad filios suos quasi
nō sint sui. frustra laborabit
nullo terrente timore coacte. Pri
uabit enī eā deus sapientia. nec
dedit illi intelligentiam. Cum
tempus fuit in altum alas erigit.
deridet equū et ascensorem eius.
Nūquid prebes equo fortitu
dinem. aut circūdabis collo

cuꝰ hinnitu. Nūquid suscitabis
ei quasi locustas. gloria narium
eius terror: terram ungula fo
dit: exultant audacter. in oc
cursum pgit armatis. Con
tempnit pauore nec redit gla
dio. Cui sup ipm sonabit. phare
tra vibrabit hasta et clipeus. fer
uens et fremens sorbet terram
nec reputat tube sonare clango
rem. Ubi audierit buccinā. dicet
vah. procul adorabit bellū. ex
hortationē ducū. et ululatum
exercitus. Nūquid p sapiam
tuā plumescit accipiter. expan
dens alas suas ad austrū. Aut
ad preceptū tuū elevabitur aqui
la. et in arduis ponet nidū suū.
In petris manet. et in pruptis
silicibꝫ immoratur. atꝫ in abrup
sis rupibꝫ inde contemplat escam
et de longe oculi eius prospiciunt.
Pulli eius lambent sanguinē
et ubicūq; cadauer fuerit statim
adest. Et adiecit dns et locutus
est ad iob. Nūquid qui increpat
cū deo tā facile acquiescit. Utiq;
qui arguit deū debet et respon
dere ei. Respondens autem iob
dño dixit. Cui leuiter loquꝫ
sū respondere quid possum.
manū meā ponā sup os meū.
Unū loquꝫ sū qd vltrā nō adi
ciam. et alterū quibꝫ ultra mo
dum addam.

Cam vocaui.

Respondens aute dns iob de
turbine dixit. Accinge sicut
vir lumbos tuos. interrogabo te
et indica mihi. Nūquid irritū
facies iudiciū meū. et condemna
bis me ut tu iustificeris. Et
si habes brachiū sicut deus. et
si voce simili tonas. circūda
tibi decorem. et in sublime eri
gere. et esto gloriosus. et spe
ciosis induere vestibꝫ. Dispde
superbos furore tuo. et respice
cūctꝫ omnem arrogantem hu
lia. Respice cūctos superbos et
confunde eos. et contere impios de
loco suo. Abscondē eos in pul
uere simul. et facies eorū demer
ge in foueā. Et ego confitebor
quꝫ saluare te possit dextera tua.
Ecce beemoth quē feci tecū fenū
quasi bos comedet. fortitudo ei
us in lumbis eius. et virtus illius in
umbilico ventris eius. Constrin
git caudā suā quasi cedrū. ner
ui testiculorū eius perplexi sunt.
Ossa eius velud fistule ereꝰ. Cartilago
illius quasi lamine ferree.
Ipse principiū est viarū dei qui fecit
eū. Amplexabit gladiū eius. Ymo
montes herbas ferunt. omnes bestie
agri ludent ibi. Sub umbra dor
mit in secreto calami. et in locis
humentibꝫ. Protexerūt umbre um
bram eius. circūdabunt eū salices
torrentis. Ecce absorbebit fluuiū
et nō mirabit. habet fiduciā quꝫ
influat iordanis in os eius. In
oculis eius quasi hamo capiet
eū. et in sudibus perforabit nares
eius. An ephalchere poteris leuia
than hamo. et lingua
eius. Nūquid ponet tibi simulā in na
ribus eius. et armilla perforabis maxi
llam eius. Nūquid multiplicabit
ad te preces. aut loquetur tibi
mollia. Nūquid feriet tecū
pactū. et accipies eū seruū sem
piternū. Nūquid illudes ei quasi
aui. aut ligabis illū ancillis
tuis. Concident eū amici. diuidet
illū negociatores. Nūquid imple
bis sagenas pelle eius. et cuspi
dibus piscium capite illius. Po
ne sup eū manū tuā. memento
belli. nec vltra addas loqui. Ecce
spes eius frustrabitur eū. et vide
bis gressus precipitabit.

Cam pl.

Non quasi crudelis suscitabo
eū. Cuius enī resistere potest
vultui meo. Quis enī dedit mihi
ut reddam ei. Omnia que sub
celo sunt mea sunt. Non parcā
ei verbis potentibꝫ. et ad deprecan
dū apposita. Cuius revelabit fa
ciē indumenti eius. Et in medium
oris eius quis intrabit. Portas
vultꝰ eius quis aperuit. Per gy
rū dentium eius formido. Corpus illius

quasi statua fusilia. et ppactū squamis se ptinētibꝫ. Una vni cōiungit2. et ne spiraculū quidē tredit ꝑ eas. Una alteri adhere bit. et tenētes se nequaq̄ sepe rabit2. Sternutamēta eius splendor igne. et oculi eius ut palpebre diluculi. De ore eius lampades ꝓcedunt. sicut tede ignis accense. De naribꝫ eius procedit fumꝰ sicut olle succense atq̄ feruentis. Halitꝰ eius prunas accendere solet. et flāma de ore eius egredit2. In collo eius morabitur fortitudo. et facies eius ꝓcedet egestas. Membra carnis eius cohe rentia sibi mittit ignea. cor eius solidū et ad locū alium nō recedit2. Cor eius indurabit2 quasi lapis. et stringetur quasi malleatoris manus. Cū sublatus fuerit timebunt angeli. et territi purgabunt2. Cū apprehenderit eū gladius subsistere nō poterit neq̄ hasta neq̄ thorax. Reputabit enī quasi paleas ferrum. et quasi lignū putri dum eos. Non fugabit eum vir sagittarius in stipulam versi sunt ei lapides fundē. Quasi stipula estimabit malleum. et deridebit vibrātem hastā. Sub ipso erunt radij solis. sternet sibi aurum quasi lutū. Feruescere faciet quasi ollā ꝓfundum mare. et ponet quasi cū unguēta bullitū. Post eum lucebit semita. estimabit abyssum quasi senescentem. Non est super terram ꝓtas que ꝓparet2 ei qui factus est ut nullum timeret. Omne sublime videt. ipse est rex super omnes filios superbie. Respondens autem iob dño dixit. Scio quia omnia potes. et nulla te latet cogitatio. Quis est iste qui celat consilium absq̄ scia. Ideo insipienter locutus sum. et que vltra modum excederent scientiam meam. Audi et ego loquar. interrogabo te et ostende mihi. Auditu auris audiui te. nunc autē oculus meus

videt te. Idcirco ipse me reprehendo et ago pniam in fauilla et cinere. Postq̄ autem locutus est dñs verba hec ad iob. dixit ad eliphat themanitem. Iratus est furor meus in te et in duos amicos tuos. quia non estis locuti coram me recta sicut seruus meus iob. Sumite igitur vobis septem tauros et septem arietes. et ite ad seruum meum iob. et offerat te holocaustū ꝓ vobis. iob autē seruus meus orabit. Faciem eius suscipiam. ut nō vobis imputet stultitia. Neq̄ enim locuti estis ad me recta sicut seruus meus iob. Abierunt ergo eliphat themanites. et baldad suites. et sophar naamanites. et fecerunt sicut locutus fuerat ad eos dñs. et suscepit dñs faciē iob. Dñs quoq̄ conuersus est ad penitentiam iob cū oraret ille ꝓ amicis suis. Et addidit dñs omnia quecunq̄ fuerant iob duplicia. Venerunt autē ad eum omnes fratres sui. et vniuerse sorores sue. et cuncti qui nouerant eum prius. et comedebant cū eo panem in domo eius. et mouerunt super eum caput. et consolati sunt eum super omni malo quod intulerat dñs super eum. et dederunt ei vnusquisq̄ ouem vnam et inaurem auream vnā. Dñs autē benedixit nouissimis iob magis q̄ ꝑ principio eius. et facta sunt ei quatuordecim milia ouium. et sex milia camelorum. et mille iuga boum. et mille asine. et fuerunt ei septem filij et tres filie. Et vocauit nomen vni diem. et nomen secunde cassia et nomen tertie cornustibij. Non sunt autem inuente mulieres speciose sicut filie iob in vniuersa terra. Dedit q̄ eis pater suus hereditatem inter fratres earum. Vixit autem iob post hec centum quadraginta annos. Et facti sunt omnes anni vite eius. ducenti

septuaginta sex. Et vidit filios
filios et filios filiorum suorum vsq; ad
quartam generationem. et mor-
tuus est senex et plenus dierum.

Incipit Cantica canticorum.
Capitulum primum.

Osculetur me osculo oris sui. quia
meliora sunt ubera tua vino fragra-
ntia unguentis optimis
Oleum effusum nomen tuum. ideo adoles-
centule dilexerunt
te. Trahe me post
te. curremus in odo-
re unguentorum tuorum. Introduxit
me rex in cellaria sua. exultemus
et letabimur in te. memores
uberum tuorum super vinum. Recti
diligunt te. Nigra sum sed formosa
filie ihrlm. sicut tabernacula ce-
dar sicut pelles salemonis. Noli
me considerare quod fusca sim. quia
decoloravit me sol. Filii matris mee
pugnaverunt contra me. Posuerunt
me custodem in vineis. Vineam
meam non custodivi. Indica mihi
quem diligit anima mea. ubi pascas
ubi cubes in meridie. ne vagari
incipiam per greges sodalium tuorum.
Si ignoras te o pulchra inter mu
lieres. egredere et abi post vestigia
gregum. et pasce hedos tuos iuxta
tabernacula pastorum. Equitatui
meo in curribus pharaonis assimila
ui te amica mea. Pulchre sunt ge
ne tue sicut turturis. colli tui
sicut monilia. Murenulas aure
as faciemus tibi vermiculatas ar
gento. Cum esset rex in accubitu
suo nardus meus dedit odorem
suum. Fasciculus murre dilectus meus
mihi. me ubera mea inter
Botrus cypri dilectus meus mihi
in vineis engaddi. Ecce tu pul
chra es amica mea. ecce tu pul
chra oculi tui columbarum. Ecce tu pul
cher es dilecte mi et decorus. Let
tulus noster floridus. tigna do
morum nostrarum cedrina. laquearia
nostra cupressina Cap. ii.

Ego flos campi et lilium convalli
um. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Sicut
malus inter lignia silvarum. sic di
lectus meus inter filios. Sub um

bra illius quã desiderabam sedi
et fructus eius dulcis gutturi meo.
Introduxit me in cellã vinariã.
et ordinauit in me caritatem. Fulci
te me floribꝰ. stipate me malis
quia amore langueo. Leua eius
sub capite meo. et dextera illius
amplexabit me. Adiuro vos
filie ihrlim p capreas cernosq; ce
rorum. ne suscitetis neq; euigilare
faciatis dilectã quoadiusq; ipsa ve
lit. Vox dilecti mei. Ecce iste ve
nit saliens in montibꝰ transiliens
colles. Simili est dilectꝰ meus
capree hynnuloq; cernoꝝ. Ecce
ipe stat post parietem nostrũ
respiciens p fenestras. prospiciẽs
p cancellos. en dilectus meus lo
quitur michi. Surge propera ami
ca mea. columba mea formosa mea
et veni. Iam enim hyems transiit
ymber abiit et recessit. Flores
apparuerunt in terra nostra. Te
pus putationis aduenit. Vox
turturis audita est in terra nra
ficus protulit grossos suos. vinee
florentes dederunt odorem suum.
Surge propera amica mea speci
osa mea et veni. columba mea in fo
raminibꝰ petre in caverna ma
cerie. ostende michi faciem tuã.
sonet vox tua in auribꝰ meis.
Vox enim tua dulcis. et facies tua
decora. Capite nobis vulpes pusil
las que demoliuntur vineas. Nã
vinea nra floruit. Dilectus meus
michi et ego illi. qui pascit inter
lilia donec aspiret dies et inclinẽ
tur umbre. Reuertere similis esto di
lecte mi capree aut hynnulo cer
uoꝝ super montes bether. Cam mm.
In lectulo meo per noctes. quesi
ui quẽ diligit anima mea. quesi
ui illũ et non inueni. Surgam
et circuibo ciuitatem p vicos et
plateas. quereã quẽ dilexit anima
mea. Quesiui illũ et nõ inueni.
Inuenerunt me vigiles qui custodiũt
ciuitatem. Nũ quem dilexit anima
mea vidistis. Paululũ cũ pertran
sissem eos inueni quem diligit
anima mea. Tenui eum nec di
mittam. donec introducã illum
in domum matris mee. et in cubicu
lũ genitricis mee. Adiuro vos
filie ihrlim p oñ capreas cernuoꝝ
et cũporum. ne suscitetis neq;
euigilare faciatis dilectã donec
ipsa velit. Que est ista que as
cendit p desertũ sicut vir
gula fumi ex aromatibus myr
re et thuris et vniuersi pulue
ris pigmentarij. Ecce lectulum
salomonis sexaginta fortes
ambiunt ex fortissimis israel. Omes
tenentes gladios et ad bella doc
tissimi. Vnusquisq; ensis super
femur suum. propter timores noc
turnos. Ferculũ fecit sibi rex
salomon de lignis libani. Co
lumpnas eius fecit argenteas
reclinatoriũ aureũ. ascensus
purpureũ. media caritate
constrauit propter filias ihrlim.
Egredimini et videte filie syon
regem salomonẽ in diadema
te quo coronauit eũ mater sua
in die desponsationis illius. et in
die letitie cordis eius. Cam mm.
Quam pulchra es amica mea
quã pulchra es oculi tui co
lumbarum. absq; eo qd intrinsecꝰ
latet. Capilli tui sicut greges
caprarum que ascenderunt de mõ
te galaad. Dentes tui sicut gre
ges tonsarum que ascenderunt
de lauacro. Omes gemellis
fetibꝰ. et sterilis non est inter
eas. Sicut vitta coccinea labia
tua. et eloquium tuum dulce. Si
cut fragmen mali punici. ita ge
ne tue absq; eo quod intrinse
cus latet. Sicut turris da
uid collum tuum. que edificata
est cum propugnaculis. mille clipei
pendent ex ea. omnis armatu
ra fortium. Duo vbera tua sicut
duo hynnuli capree gemelli.
qui pascuntur in liliis. donec as
pret dies et inclinentur umbre.
vadã mihi montem murre. et ad
collem thuris. Ecce tu pulcra
es amica mea. et macula non est

m te. Veni de libano sponsa mea veni de libano veni. Coronaberis de capite amana de vertice sanir et hermon. De cubilibꝫ leonū. de montibus pardorū. Vulnerasti cor meū soror mea sponsa. Vulnerasti cor meū in uno oculorū tuorū et in uno crine colli tui. Quā pulchre sunt mamme tue soror mea sponsa. Pulchriora vbera tua vino. et odor vngentorū tuorū super oīa aromata. Fauus distillans labia tua sponsa. mel et lac sub lingua tua. et odor vestimentorū tuorū sicut odor thuris. Hortus conclusus soror mea sponsa. hortus conclusus fons signatus. Emissiones tue paradisus malorū punicorū cum pomorū fructibus. Cypri cū nardo nardus. et crocus fistula. et cynnamomū cū uniuersis lignis libani. myrra et aloe cum omnibus primis unguentis. Fons hortorū puteus aquarū viuentiū que fluunt impetu de libano. Surge aquilo et veni auster perfla hortū meū et fluant aromata illius.

Cap. V.

Veniat dilectus meus in hortū suū. ut comedat fructū pomorū suorū. Veni in hortū meum soror mea sponsa. messui myrrham meā cū aromatibꝫ meis. Comedi fauum cū melle meo. et bibi vinū meū cū lacte meo. Comedite amici et bibite. et inebriamini carissimi. Ego dormio et cor meū vigilat. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi michi soror mea amica mea. columba mea. immaculata mea. quia caput meū plenū est rore. et cincinni mei guttis noctiū. Expoliauī me tunica mea quō induar illa. Lauī pedes meos. quō inquinabo illos. Dilectꝫ meus misit manū suā per foramen. et venter meus intremuit ad tactū eius. Surrexi ut aperirem dilecto meo. manus mee stillauerunt myrram. digiti mei plenī myrra probatissima. Pessulū ostij mei aperui dilecto meo. at ille declinauerat atq; trānsierat. Anima mea liquefacta est ut locutus est. quesiui et nō inueni illū. vocaui et nō respondit michi. Inuenerunt me custodes qui circuierunt ciuitatem. percusserunt me et vulnerauerunt me. tulerunt michi pallium meū custodes murorū. Adiuro vos filie ihrlm si inueneritis dilectū meū ut annūcietis ei quia amore langueo. Qualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierū. Qualis est dilectus tuus. quia sic adiurasti nos. Dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibꝫ. Caput eius aurum optimum. come eius sicut elate palmarum nigre quasi corvus. Oculi eius sicut columbe super riuulos aquarū que lacte sunt lote. residentes iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut arcole aromatū consite a pigmentariis. Labia eius lilia distillantia myrrham primā. manꝰ illius tornatiles auree plene hyacinctis. Venter eius eburneus distinctꝰ saphiris. Crura illius columpne marmoree que fundate sunt super bases aureas. Species eius ut libani electus ut cedri. Guttur illius suauissimum et totus desiderabilis. Talis est dilectus meus et iste est amicus meus filie ihrlm. Quo abiit dilectꝰ tuus o pulcherrima mulierū. Quo declinauit amicus tuus et quere mus eū tecum.

Cap. VI.

Dilectus meus descendit in hortū suū ad arcolā aromatis. ut pascatur in hortis et lilia colligat. Ego dilecto meo et dilectus meus michi qui pascit inter lilia. Pulchra es amica mea suauis et decora sicut ihrlm. terribilis ut castrorū acies ordinata. Auerte oculos tuos a me. quia ipsi me auolare fecerunt. Capilli

tui sicut greges capraꝝ que
apparuerunt de galaad. Dentes
tui sicut greges ouium q
ascenderunt de lauacro. Omnes
gemellis fetibꝫ. et sterilis nō
est in eis. Sicut coccus mali
punicei sic gene tue absq; omni
bus tuis. Sexaginta sunt re
gine. et octoginta concubine. et
adolescentularum nō est numerus.
Una est columba mea perfecta mea
una est matris sue electa genitri
ci sue. Viderunt illā filie. et bea
tissimā predicauerunt regine et
concubine laudauerunt eam. Que
est ista que progreditur quasi
aurora consurgens. pulchra ut
luna. electa ut sol. terribilis ut
castrorum acies ordinata. Des
cendi in ortum meum. ut viderem
poma convallium. ut inspicerem si
floruisset vinea. et germinasset
mala punica. Nescium anima
mea conturbauit me propter quadri
gas aminadab. Reuertere re
uertere sunamitis reuertere re
uertere ut intueamur te. Quid
videbis in sunamite nisi choros
castrorum. Cam vi.

Quam pulchri sunt gressus
tui in calciamentis filia prin
cipis. Juncture femorum tuorum
sicut monilia q fabricata sunt
manu artificis. umbilicus tuus
crater tornatilis nunq; mdigens
poculis. Venter tuus sicut acer
uus tritici vallatus liliis. Duo
vbera tua sicut duo hynnuli ge
melli capree. Collum tuum sicut
turris ebur nea. Oculi tui si
cut piscine in esebon que sunt
in porta filie multitudinis. Na
sus tuus sicut turris libani
que respicit contra damascum.
Caput tuum ut carmelus. et co
me capitis tui sicut purpura re
gis vincta canalibꝫ. Quam pulch
ra es et q decora carissima in deli
ciis. Statura tua assimilata est
palme et vbera tua botrib. Dixi
ascendam in palmam apprehendā
fructus eius. Et erunt vbera tua
sicut botri vinee. et odor tui
sicut malorum. Guttur tuum sicut
vinum optimum. dignum dilecto meo
ad potandum. labiis q et dentibꝫ
illius ad ruminandum. Ego dilec
to meo. et ad me conuersio eius.
Veni dilecte mi egrediamur in a
grum. commorem in villis. mane
surgamus ad vineas. videamus
si floruit vinea. si flores fructus
parturiunt. si floruerunt mala pu
nica. ibi dabo tibi vbera mea.
mandragore dederunt odorem por
tis nostris. Omnia poma nova
et vetera dilecte mi seruaui tibi.

Quis michi det te Cam vii.
fratrem meum sugentem vbera
matris mee. ut inuenia te fo
ris. et deosculer te. et iam me nemo
despiciat. Apprehendam te et
ducam in domum matris mee. ibi
me docebis. et dabo tibi poculum
ex vino condito. et mustum ma
lorum granatorum meorum. Leua
eius sub capite meo. et dextera illius amplexabitur me.
Adiuro vos filie ihrlm ne sus
citetis neq; euigilare faciatis
dilectam donec ipsa velit. Que
est ista que ascendit de deser
to deliciis affluens innixa sup
dilectum meum. Sub arbore mali
suscitaui te ibi corrupta est ma
ter tua. ibi violata est genitrix
tua. Pone me ut signaculum
super cor tuum. ut signaculum super
brachium tuum. quia fortis est ut
mors dilectio. dura sicut inferus
emulatio. Lampades eius
lampades ignis atq; flamarum
aque multe non potuerunt extin
guere caritatem. nec flumina
obruent illam. Si dederit homo
omnem substantiam domus sue q
dilectione. quasi michi despi
cient eam. Soror nra pua et
vbera non habet. Quid faciem

sororꝝ nostrꝝ in die qñ alloquenda est. Si murus est edificemꝰ sup eū ꝓpugnatula argentea. Si ostium est. appm gāmꝰ illud tabulis cedrinis. Ego murus et vbera mea sicut turris ex quo facta sū coram eo quasi pacē reperiens. Vinea fuit pacifico mea que habet pl̄os tradidit eam custodibꝰ vir affert ꝑ fructu eius mille argenteos. Vinea mea coꝝ me est mille tui pacifici et ducenti hijs qui custodiūt fructus eius. Que habitas in ortis amici ausultāt. fac me audire vocē tuam. Fuge dilecte mi. et assimilare cāpreꝯ. hynnulo ꝙ cervorum sup montes aromatum.

Sequūt Parabole salomonis
In alio volumine.

